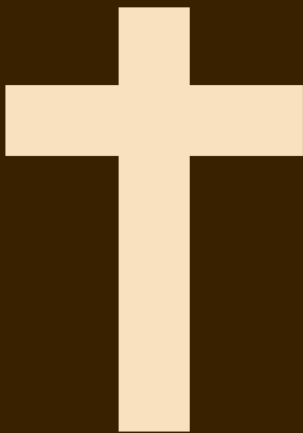

Wamey

Wamey: Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala (New Testament+

Wamey
Wamey: Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala (New Testament+)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wamey

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source files dated 1 May 2025
f961026b-f72f-5bd7-9f75-efa7f932577e

Contents

Wapëgwala	1
Matiye	79
Marék	135
Lik	170
San	229
Vantiyehn Vëfayik	272
Rom	327
1 Korent	352
2 Korent	376
Galasi	391
Efes	400
Filip	408
Kolos	414
1 Tesalonik	420
2 Tesalonik	426
1 Timote	430
2 Timote	437
Tit	442
Filemon	445
Vë-ebëre	447
Sak	465
1 Piyer	472
2 Piyer	480
1 San	485
2 San	491
3 San	492
Yud	493
Kayëte Wapuyala	496

Wapëgwala Wade yehëhna hnë inji kayëte

Namu vële hwëtahnëka Këris va lehnëkëfu Moÿis herëk inji kayëte. Mpëd yëbëlan bëhn wuli wakeme wahnah gë wafëhw wahnah g'imbëd gë ryaw gë bëhn wuli gë wakeme wanah g'imbëd g'iryaw (1446 gë 1406) ani gë naganëhnënde Këris ÿa hnë wati bëhn wafëhw wahnah (40) hna nte nkeho wula hna gë ßulunda Isërayel ÿa. Cape ndënkwëryënkw kayëte Wapëgwala ÿa Mesopotami hna ntiyak do cape kigëna ÿa Èsipët hna.

Kayëte ÿa nësëd soje wapëgwala fop viÿë vi: idi duniÿa ÿi, idi ahnë, do ankeya fagant ahnë gë Wën. Kayite Wapëgwala ÿa gaband ile nkentik uÿeh wä duniÿa li do tufahnëd ile ntidëhëni vahnë ÿa hnë bëmënkël ntëw lëw hni hna do gë Wënu ÿa.

Paß g'uwám vacërakëlo va (Adam, Nowe, Abëraham, Isak, Sakob, Yosef) do ile ntehnëk Wën ntinëhëdëhëhni ÿa, pëhwëtaninëkëfu karanjin fop kayëte wanës Wënu ÿa njëtahnin gante ntidë ile ntehnëko ÿa, njonëhnihi nipeh ÿa fop vile ñahanëk va.

Wasapitër warar waryënkwëryënkw wä nësëd soje viwëntëlah wale ye hnë wasapitër warar Wapuyala hna. Awa, wanës Wënu ÿa pëgwëhnahnëd do patahnëd g'uhnës urac fo.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Wënu ÿa, Abëraham, Sakob, Yosef, Kanan, ßulunda, wusaw, rëm/ajë, nkal.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Wapëgwa hna 1-11

Abëraham 12-25

Sakob 25-36

Yosef 37-50

Wapëgwa hna wasapitër 1-11

Gante ntiko fop Wënu ÿa

¹ Ante pëgwëko Wën ntind viÿë ÿa, ambin ÿa g'inkal ija ntiko ten.

² Hara duniÿa ÿi ki fo nkeyarëko do ñoñ gelohna hnam. Hn'ile nkeho wënka watëwah hna umëhwëryë cankaf yeho do iyir Wënu ÿa, le yeho had sël, cëpëko wënka watac.

³ Awa Wënu ÿa më ntehnëk: «Araßi humpen ha nke!» Do humpen ha nkelehn.

⁴ Wënu ÿa njëkëko do nënjëkawo gë hutac; më pitëndëlehnëk humpen ha g'umëhwëryë ÿa.

⁵ Wënu ÿa më macëk humpen ha «fac» do mëhwëryë uÿa «umëd». Nkeho umëd, tac gë fac; fac ryënkwëryënkw ÿa yeho.

⁶ Wënu ÿa më mbok ntehnëk: «Araßi igwac nke fagant wënka hna, pitëlahn wënka ÿa.»

⁷ Do koyëna nkeho. Wënu ÿa koyëna ntiko igwac nte fitëndëlehnëk wënka wabë gëd ÿa gë wabë g'ambin ÿa.

⁸ Wënu ÿa më macëk igwac tac «ambin». Nkelehn umëd, tac gë fac; fac higëna ÿa yeho.

⁹ Wënu ÿa më mbok ntehnëk kat: «Araßi wënka wante sëpëk ambin ÿi mbarëpël sëñ ryampo fo nkehahn nkal ija!» Do koyëna nkeho.

10 Wënu ña më macëk hn'ile nkok gena wënka hna «nkal» do wënka wante varëpëlëk ña «wov». Njëkëko do nëñjëkawo gë rac.

11 Do Wënu ña më ntehnëk: «Arafi hnë nkal hna pëhn ile hwëhñak yaryef, vile lëwëd' uhnëda lëwu do gë vatëh wante lëwëd' wadëwel wadëwu ña dënk!» Do koyëna nkeho.

12 Nkal iña pëhnëndanëko fop sifa vile hwëhñak yaryef va le-wo-le sifa uhnëda lëwu wã ntëwëko do gë vatëh wante lëwëd' wadëwel wadëwu ña dënk. Wënu ña njëkëko do nëñjëkawo gë rac.

13 Nkeho umëd', tac gë fac; fac rarëna ÿa yeho.

14 Wënu ña më mbok ntehnëk kat: «Arafi ambin hna nke wahumpen pitëndëlehnahni fac ÿa gë umëhwëry uña; do nkehahn wëdahëse vambënt va, gë wafac wã do gë wabëhn ña.

15 Arafi nke ambin hna wahumpen pëtënahñ nkal iña!» Do koyëna nkeho.

16 Wënu ña ntiko wahumpen wahi wasankaf: hunte ÿako naÿ ha, ulav wã yeho, soñe fac ÿa, do hunte vako ha, lepera wã yeho, soñe mëd' uña. Ntiko fëna wahl wã.

17 Wënu ña g'ambin kwëtëko soñe pëtëñënd nkal iña,

18 soñe fac ÿa g'umëd' uña do pitëndëlehn humpen ha gë umëhwëry uña. Wënu ña njëkëko do nëñjëkawo gë rac.

19 Nkeho umëd', tac gë fac; fac hnahëna ÿa yeho.

20 Wënu ña më mbok ntehnëk kat: «Arafi sifa viÿë fop pëbëni wov hna, do wusëry wã nkwayëndëni g'ambin, cëpëni nkal iña!»

21 Wënu ña ntikëhniwo wulaw wësankaf wavë wov do gë fop sifa vile fëbëk do yasëlehnëd' hnë wënka hna. Ntikëhniwo fëna sifa wusëry wã fop. Wënu ña njëkëko do nëñjëkawo gë rac.

22 Wënu ña më ndëwakëhni ntehnëhni: «Arafi fop vile ye wënka vi nagëlëni, njabëni, pëbëni wov hna do arafi wusëry wã fëna njabëni nkal li.»

23 Nkeho umëd', tac gë fac; fac vëryëna ÿa yeho.

24 Wënu ña më mbok ntehnëk kat: «Arafi nkeni nkal li wasifa wã fop: wusaŵ, gë wulaw do gë fop vihawary vile yasëd' nkal li! Do koyëna nkeho.»

25 Koyëna ntikëhniwo Wënu ña wasifa wulaw gë wusaŵ, gë wulaw wuhnëmpëläh wã do gë fop vihawary vile yasëd' nkal li. Wënu ña njëkëko do nëñjëkawo gë rac.

26 Tac Wënu ña më mbok ntehnëk rëkwa ÿa: «Dinëfuni vahnë mëntëlin gë fuhnë, mëntëlin dus! Kwëhnënihëhni wuwis wavë wov wï, gë wusëry wavë g'ambin wï, do gë wusaŵ gë wulaw do gë fop vihawary vile yasëd' nkal li.»

27 Awa Wënu ña ntikëhni vahnë va mëntëlini g'umë dënk; ntikëhni asan g'asëval.

28 Tac më ndëwakëhni ntehnëhni: «Nagëlëryin, yabëryin, pëbëryin nkal li, naŵëryin nkal li; kwëhnëryinëhni wuwis wavë wov wï, gë wusëry wavë g'ambin wï do gë fop vile yasëd' nkal vi.»

29 Ntehnëkëhniwo fëna: «Njëdamu arokëndu wanëda wante lëwëd' nkal ñi fop do gë vatëh wante lëwëd' vi fop.

30 Wulaw wï fop vëhni njëdafuhëhni tokëndëni dël iñi gë wusaŵ wavë nkal wï fop, gë wusëry wï fop, do gë fop vihawary vile yasëd' nkal li.» Do koyëna nkeho.

³¹ Wënu ña njëkëko fop ile ntiko ÿa do nëñëkawo ðus gë rac. Nkeho umëd, tac gë fac; fac hwëhn mbëd gë ryaw ÿa yeho.

2

¹ Koyëna puhnako Wënu ña idi ambin ña gë ðuniÿa ÿi do gë fop ile yehëhna hnam ÿa.

² Ga tëkëk hnë fac hwëhn mbëd gë wahi hna, kamahnëko ðoku lëwu ÿa puk do tiwako. Awa hnë fac hwëhn mbëd gë wahi hna tiwako.

³ Më ntik fac hwëhn mbëd gë wahi rac fac ryëwayik, do nti fac ile riwahnëde, kabi hnë fac rac tiwako hnë waðoku wante ntidëho hna fop.

⁴ Koyëna ntiko Wënu ña ambin ña gë ðuniÿa ÿi.

Sarëdij vë Eden

Ante ntiko Ahwëhn a Wënu ña ambin ña gë ðuniÿa ÿi,

⁵ vatëh g'idël gelohna ten nkal li, do wanëda pëhnëlohna ten, kabi Ahwëhn a Wënu ña cañëtilohna ten rëv ÿa nkal li, do vahnë vëyelohna soje njamëni nkal inji.

⁶ Bare le ye had fampul sahnëdëho nkal hna do turëdëho nkal inja fop.

⁷ Ahwëhn a Wënu ña më nufëk nkal do ñahanëka asan*. Tac më cëlëka wasëhn hna sël paryi ÿa, uwám wã, do asan arac nkelehn ale yënëd.

⁸ Tac, Ahwëhn a Wënu ña më pëlëk sarëdij hnë Eden hna, gë cape pëhna lav ka, do kwëta hnam asan alë ñahanëko ÿa.

⁹ Më pëhnëndanëk sifa vatëh vankwamah njëki va fop do vante hnëñëk toki. Më pëlëk fagant atëh nte yëfahnëd uwám ule wok puðina do g'atëh kawary nte yëtëndanëd ile yivëk g'ile wëk ÿa.

¹⁰ Sën wätidëho hn'inkal Eden hna turënd sarëdij ÿa. Pëgw hnam, vunkaryëla vunah pitëlëko.

¹¹ Fandënkwëryënkwa fa Pison maciko: fatac rënkëko inkal Havila hna. Hn'inkal tac nkeho sanu ÿa,

¹² do sanu rac përenako ðus. Nkeho vatëh vante lifë ðatikola do fëna nkeho itaka nte yabëka nafa ÿa.

¹³ Fakigëna fa Gihon maciko: inkal Kuc† ña fop tënkëko.

¹⁴ Fatarëna fa Saw maciko: fatac yaryëdëho gë cape pëhna lav g'ankol Asur ka. Do fanahëna fa Efërat maciko.

¹⁵ Awa Ahwëhn a Wënu ña më nufëka asan a, kwëta sarëdij Eden hna soje njamënd do njëkand.

¹⁶ Më ntehnëka aki: «Kofu arok vatëh vambë sarëdij vi fop.

¹⁷ Bare antë arok atëh ante yëtahnëde ile yivëk g'ile wëk ÿa, kabi hale tokëdu, cëmëdu.»

¹⁸ Tac më ntehnëk: «Cañëna asan a nke umë fo. Ndemaðëfuha linëhnëwa ale cañëdëni.»

¹⁹ Inkal inja ñahanëko fop Ahwëhn a Wënu ña sifa wulaw wuyabah do gë wusëry wã, tac njiryeryëhni asan hna soje njëk arac bi hak macëdëhëhni. Intaw-wo wac le macëdëhawo asan a yed ulëwu wã.

²⁰ Arac më macëkëhni uwac fop wusaw wã, gë wusëry wã do gë wulaw wã. Bare asan a nuÿalawohna arëfëlënta ale sanjëdëha umë dënk.

²¹ Awa Ahwëhn a Wënu ña më ndakëndanëka asan a wakwëd watëwah. Më ntihtëka uyi ryampo do mbokarya ndil ña gante nkehawo ka.

* **2:7 2:7** Adam fëhnëtanëk nkal do fëna asan. † **2:13 2:13** Kuc vankol vaki waciko koyëna: ndampo ña Ecopi hna nke, kigëna ña Mesopotami (Irak) hna.

²² Uyyi rac, Ahwëhn a Wënu ña ntik asëval do njinenëhna asan a.

²³ Arac ga nuka asëval a më ntehnëk:

«Aña nkaŵ, wëliho ale ye yëc waŵëc mën a,
mbahn imbahn mën a!

“Asëval” macëde,
kabi asan hna nufik.»

²⁴ Soñe umë ye, asan a tavëdëhëhni vëhni rëmu gë hnëmu nkeni g'asëvalu fo, do vëhni vëhi tak aryampo fo nkedëni.

²⁵ Asan a g'asëvalu wëtata fo nkeniho vëhni vëhi tak, bare cëfëhnëlëhniwohna.

3

Ida sarëdij vë Eden hna

¹ Awa, hnë fop wulaŵ wule ntiko Ahwëhn a Wënu ña, lën ÿa yeho ale ŷak ritëka. Tëyëkawo asëval a: «Paryi bi ntehnëk Wënu ña: “Antë aroku vatëh vambë sarëdij vi fop!”»

² Asëval a më ntëkwaka: «Hali, kodëfun rokëfu.

³ Bare soñe atëh nte ye fagant sarëdij ñi, Wënu ña më lehnëk: “Antë aroku do antë aŷaku; ge gena më cëmëdun!”»

⁴ Awa lën ÿa më ntehnëka asëval a: «Muk! Cëmëdiluhna!

⁵ Wënu ña nësëk umë kabi njëtëk, hale tokëdun, vinkër hun va ñesëd do nkedun had Umë dënk: njëtëdun ile yivëk g'ile wëk.»

⁶ Asëval a kamahnëko atëh ña nkwamëk njëki do tëfëka nëñ toki. Ñadëho tok nuŷahna uyët. Awa më kwëcëk do tok. Më njëdaka fëna asanu do umë fëna më tokëk.

⁷ Tañ pidëtalehnëhni vinkër va, do kamahnëlehnëni wëtata fo nkeni. Më mbahnëni yaryef atëh nte wacik anuŷ ña do palani.

⁸ Awa g'anëka ga, më nkwëryëniha Ahwëhn a Wënu ña, sarëdij hna njasëlehnëdëho. Asan a g'asëvalu umë coŵani hnë vatëh vamb sarëdij hna soñe antë nuhni Ahwëhn a Wënu ña.

⁹ Ahwëhn a Wënu ña më macëka asan a, tëya: «Ne nkeru?»

¹⁰ Më ntëkwak: «Nkwëryakëmi, më ntakëko kabi wëtata fo yëfu. Awa më soŵabu.»

¹¹ Ahwëhn a Wënu ña më tëyëka: «Mo fëyaki wëtata fo yeru? Tokëru bi atëh nte vañëhnëmimo ña?»

¹² Asan a më ntëkwak: «Asëval, ale yëdaruhoŵa yefu ÿa, umë yëdako atëh tac, do tokëbu.»

¹³ Awa Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka asëval a: «Soñe ye liru iŷin?»

Më ntëkwak: «Lën ÿa tokako, do tokëbu atëh ña.»

¹⁴ Awa Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka lën ÿa:

«Kabi ntiru iŷin, arabi nkeŷi wëh.

Hnë wusaŵ gë wulaŵ wule ntik Wën hna fop,

wëjë g'idonk hu ñi rëkëdu ayasënd

do ahohnënd ivëd

hnë wafac hu hna fop.

¹⁵ Ntidëfu takëla yëbëlan hun wëjë g'asëval a,

yëbëlan vële nagëd va do gë vële hnagëdu va.

Vële nagëd asëval a nihëdënihi nkaf ñi,

do wëjë itak ñi ŷarëduhëhni.»

¹⁶ Tac Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka asëval a:

«Ntidëfu horot sankaf hnë waryonk hnag hu hna, rëkëdu ahorotënd ahnagahnëndëhni vutah hu va. Iña hu ña hnë asan hu hna nkef, bare umë hwëhnëdëhi.»

¹⁷ Awa tac Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka asan a: «Mañëru wanës asëval hu ña do tokëru atëh nte vañëhnëmimo ña.

«Soñe ile léntëru yi, arabi nkal iñi me. Rëkëdu ahorotënd d'us ahnuñahnënd ile rokëdu ña hnë wafac hu hna fop;

¹⁸ inkal iña pëhnëndanëd wadëmpëhn do idël meh. Do tëfëka arok ile fëhnëd wëhañ hna;

¹⁹ gë ñacëñac hu ña rëkëdu ahnuñand ile rokëdu ña, hafo avoka g'inkal nte hnuñiko añahani ña. Kabi inkal yeru, do g'inkal mbokadu.»

²⁰ Asan a Adam maciko do umë Ev macëkawo asëvalu. Umë fëhnëtanëd «Uwám» kabi umë ye hnëm vahñë ña fop.

²¹ Ahwëhn a Wënu ña më ntinëhnëkëhni asan a g'asëvalu viyi wayand do cudahni.

²² Tac më ntehnëk: «Awa ahn'a had Fuhnë nke: njëtëk ile yivëk g'ile wëk. Tame, tëfëka memañehni antë tékën atëh ante yëd'ahned uwám usër wa; age tokëk, cëmëdina muk.»

²³ Awa Ahwëhn a Wënu ña më ntakëhni sarëdñj vë Eden hna, soñe njini njamëndëni nkal nte nufiniho do ntiyini ña.

²⁴ Ga ntaka ahn'a sarëdñj vë Eden hna, Ahwëhn a Wënu ña më kwëtëkëhni gë pëhna lav haryënk w sarëdñj hna wamëleka wade ye vëyëka, (waseruben maciniho). Gë sëlame hwëdëh ile wërënadëho vacape va fop, wamëleka ña ankañ ante yihahñëde g'atëh ante yëd'ahned uwám usër wa njëkadëniho.

4

Kaýe gë Abel

¹ Adam ndakëniho gë Ev, asëvalu; ndonkëko do naga facan fante waciko Kaýe*. Awa Ev më ntehnëk: «G'idëma Ahwëhn a Wënu ña nagëbuha facan.»

² Mboko naga fëna Abel, aheryu Kaýe. Abel ahery wusañ yeho; Kaýe, umë, ayam yeho.

³ Awa, Kaýe ga mbarëpëk roka le njamëko ña, njoko viryampo hnë virac, cënahna Ahwëhn a Wënu ña sadëha.

⁴ Abel, fëna, njonëhnëkawo vupe vunte ryënkawo nagini hnë ntega ntëwu hna, vunte ñak hniryëk va, cënahñëkawo Ahwëhn a Wënu ña. Ahwëhn a Wënu ña kacakawo g'uhnatah Abel gë sadëha lëwu ña,

⁵ bare ñwëñëkawo Kaýe gë sadëha lëwu per. Soñe rac Kaýe ntavëkawo d'us; ñañëkëko yëka ña.

* 4:1 4.1 Kaýe fëhnëtanëk «Inuña» gë Wa-ebëre ña.

⁶ Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka: «Soñe ye ntavëki aki, do ÿañënëru yëka ÿi aki?»

⁷ Ge ntiru gante tëfëka ka, ñwëÿëdfelihna; ge gena umë, wameh ña nke had intaw ñañah vofëhnëki rënka hu hna. Nađ mëki, bare yaŵëry alëba umë.»

⁸ Bare Kaÿe më ntehnëka aheryu: «Cahnëfu.» Ga tëkëni kaÿ hna më ntonjanëka aheryu do ndaŵa.

⁹ Awa Ahwëhn a Wënu ña më tëyëka Kaÿe: «Ne nkeha ahery hu Abel?» Më ntëkwak: «Yëtëla. Ami bi yëkadëha ahery mën a?»

¹⁰ Ahwëhn a Wënu ña më mbok ntehnëka: «Soñe ye liru iÿin? Nkwëryëdfëfu wasat ahery hu ŵa nkal hna had ahnë ryekad; igwëcag tëyëd.»

¹¹ Tame arabi nkeÿi wëh, ntayiru hn'inkal nte sek wasat ahery hu ale ryawëru ÿa.

¹² Soñe umë ye, rëkëdfu ayamënd dus, bare inkal ña bokëdfina njëdfayi vetak lëwu ŵa. Awërëtalehn fo yëfu nkal li had ale layik.»

¹³ Kaÿe më ntehnëka Ahwëhn a Wënu ña: «Piniñ mën ña ntënëk dëcët.

¹⁴ Ntađuho dol hn'inkal përen hna, cowantadëfu ñawët hu; Awërëtalehn fo yedëfu nkal li had ale layik. Ale-wo-le hnuđëho ÿa kođ ndaŵo.»

¹⁵ Bare Ahwëhn a Wënu ña më ntëkwaka: «Hali, kabi ge ahnë ndawëki, nkwëcanëhnëderu wahwënta mbëd gë wahi (7).» Awa Ahwëhn a Wënu ña më ntika Kaÿe dahëse soñe antë ndawëniha vēle hnuđëha va.

¹⁶ Awa koyëna ñawëtakawo Kaÿe Ahwëhn a Wënu ña nji ntëd hn'inkal Nod hna, gë cape pëhna lav Eden ka.

Tere Kaÿe

¹⁷ Ga ñëlëk, Kaÿe nagënihawo g'asëwalu facan fante waciko Enok. Kaÿe pëgwëko mbëryënd inaw do më macëk naw tac uŵac aju ŵa, Enok.

¹⁸ Enok yeho rëm Irad ÿa, Irad yeho rëm Mehuyayel ÿa, Mehuyayel yeho rëm Metusayel ÿa, Metusayel yeho rëm Lemëk ÿa.

¹⁹ Lemëk vēsëval vēhi ñëlëko: aryënkwëryënkw a Ada maciko do ahigëna ÿa Sila.

²⁰ Ada Yabal nagëko, rëm vēle lëdëko hnë wasank do hwëdëdfëhëhniwo wusaŵ ŵa.

²¹ Yabal kwëhna kawo fakery, Yubal maciko, umë yeho rëm fop vērëmp va do gë vēsël vētakëralu va.

²² Sila, umë fëna, nagëkawo facan fante waciko Tubal-Kaÿe. Umë ryëhwarëdëho sifa viÿë viryokuña va fop, waryëhwëra wawëntah gë wëyah ŵa. Tac, Sila mboko naga facëval, ahery Tubal-Kaÿe. Nama maciko.

²³ Lemëk më lehnëkëhniwo vēsëwalu:

«Ada gë Sila, nëparyino,
vēsëval mën, nëparyino dus:
ndaŵëdfëfuha asan ge ndafëko,
ndaŵëdfëfuha fatah ge cërehnëko.

²⁴ Age wahwënta mbëd gë wahi
nkwëcanëhnik Kaÿe,
wafëhw mbëd gë wahi g'imbëd gë vēhi (77)
wëcanëhnëdfëfu ami.»

25 Adam ndakëniho g'asëvalu do mboko nagëniha facan. Ev, Set† macëkawo, kabi ntehnëdëho: «Wënu ña mbok njëdöwa facan fakawary nëmpëtëhnañowa Abel, nte ndawëk Kaÿe ñi.»

26 Set umë fëna nagëhnikawo facan; Enos‡ macëkawo. Hnë yamani rac pëgwëniho vahnë va cëmbëndëniha Ahwëhn a Wënu ña macatëndëniha Ahwëhn.

5

Pëgw Adam hafo Nowe

1 Wëlin itëfëta sope vutah Adam. Hnë fac le ntikëhniwo Wën vahnë hna, ntikëhniwo mëntëlëni g'umë.

2 Ntikëhniwo asan g'asëval, ndëwakëhniwo do macëhni uŵac «vahnë».

3 Ante nuÿako Adam wabëhn keme gë wafëhw warar (130) ña, mboko naga facan fante mëntëlëniho ðus. Set macëkawo.

4 Tac Adam mboko nuÿa kat wabëhn wakeme mbëd gë watar (800). Nagëhnikëhniwo vucan vukaŵary gë vucëval.

5 Ga nuÿak fop ka ÿa wabëhn wakeme mbëd gë wahnah gë wafëhw warar (930), cëmëko.

6 Ante nuÿako Set wabëhn keme g'imbëd (105) ña, nagëhnikawo facan fante ŵaciko Enos.

7 Tac Set mboko nuÿa wabëhn wakeme mbëd gë watar g'imbëd gë waki (807). Nagëhnikëhniwo vucan vukaŵary gë vucëval.

8 Ga nuÿak fop ka ÿa wabëhn wakeme mbëd gë wahnah g'ipëhw gë waki (912), cëmëko.

9 Ante nuÿako Enos wabëhn wafëhw mbëd gë wahnah ña (90), nagëhnikawo facan fante ŵaciko Kenan.

10 Tac Enos mboko nuÿa wabëhn wakeme mbëd gë watar g'ipëhw g'imbëd (815). Nagëhnikëhniwo vucan vukaŵary gë vucëval.

11 Ga nuÿak fop ka ÿa wabëhn wakeme mbëd gë wahnah g'imbëd (905), cëmëko.

12 Ante nuÿako Kenan wabëhn wafëhw mbëd gë wahi ña (70), nagëhnikawo facan fante ŵaciko Malalel.

13 Tac Kenan mboko nuÿa wabëhn wakeme imbëd gë watar gë wafëhw wahnah (840). Nagëhnikëhniwo vucan vukaŵary gë vucëval.

14 Ga nuÿak fop ka ÿa wabëhn wakeme imbëd gë wahnah g'ipëhw (910), cëmëko.

15 Ante nuÿako Malalel wabëhn wafëhw mbëd gë ryaw g'imbëd ña (65), nagëhnikawo facan fante ŵaciko Yerëd.

16 Tac Malalel mboko nuÿa wabëhn wakeme mbëd gë watar gë wafëhw warar (830). Nagëhnikëhniwo vucan vukaŵary gë vucëval.

17 Ga nuÿak fop ka ÿa wabëhn wakeme mbëd gë watar gë wafëhw imbëd gë wahnah g'imbëd (895), cëmëko.

18 Ante nuÿako Yerëd wabëhn keme gë wafëhw mbëd gë ryaw gë waki ña (162), nagëhnikawo facan fante ŵaciko Enok.

19 Tac Yerëd mboko nuÿa wabëhn wakeme mbëd gë watar (800). Nagëhnikëhniwo vucan vukaŵary gë vucëval.

† 4:25 4.25 Set mëntëlëk g'uhnes ile fëhnëtanëk «iyëdahn» gë Wa-ebëre ña. ‡ 4:26 4.26 Enos fëhnëtanëk asan ma vahnë.

²⁰ Ga nuŷak fop ka ŷa wabëhn wakeme mbëd gë wahnah gë wafëhw mbëd gë ryaw gë waki (962), cëmëko.

²¹ Ante nuŷako Enok wabëhn wafëhw mbëd gë ryaw g'imbëd ŷa (65), nagëhnikawo facan fante waciko Matusalem.

²² Tac Enok mboko nuŷa wabëhn wakeme watar (300) do gë Wënu ŷa nkeniho. Nagëhnikëhniwo vucan vukaŷary gë vucëval.

²³ Wabëhn wakeme watar gë wafëhw mbëd gë ryaw g'imbëd (365) nuŷako fop ka ŷa cëmat.

²⁴ Enok gë Wënu ŷa nkeniho, tac nambiko, kabi Wënu ŷa nufëkawo njohna ðarël lëwu.

²⁵ Ante nuŷako Matusalem wabëhn keme gë wafëhw mbëd gë warar g'imbëd gë waki ŷa (187), nagëhnikawo facan fante waciko Lemëk.

²⁶ Tac Matusalem mboko nuŷa wabëhn wakeme mbëd gë waki gë wafëhw mbëd gë warar gë waki (782). Nagëhnikëhniwo vucan vukaŷary gë vucëval.

²⁷ Ga nuŷak fop ka ŷa wabëhn wakeme mbëd gë wahnah gë wafëhw mbëd gë ryaw g'imbëd gë wahnah (969), cëmëko.

²⁸ Ante nuŷako Lemëk wabëhn keme gë wafëhw mbëd gë warar gë waki ŷa (182), nagëhnikawo facan.

²⁹ Nowe* macëkawo kabi ntehnadëho: «Aŷi kamënaŷehnedëhëfu hnë wadoku fu hna, gë horot ule ŷaden korotënden ŷa kabi Ahwëhn a Wënu ŷa menëk nkal iŷa.»

³⁰ Ga ndëcëk watac, Lemëk mboko nuŷa wabëhn wakeme mbëd gë wafëhw mbëd gë wahnah g'imbëd (595). Nagëhnikëhniwo vucan vukaŷary gë vucëval.

³¹ Ga nuŷak fop ka ŷa wabëhn wakeme mbëd gë waki gë wafëhw mbëd gë wahi g'imbëd gë waki (777), cëmëko.

³² Ante nuŷako Nowe wabëhn wakeme mbëd ŷa (500) tac nagëhnikëhniwo vucan vutar: Sem gë Sam do gë Yafet.

6

Vijë Wën gë vëryag vahnë

¹ Awa vahnë va pëgwëniho njabëndëni nkal li do kwëhnanihëhniwo vëryag.

² Vijë Wën* va nuniho vëryag vahnë va nkwanëni, më tēhnanihëhni ñëlënihëhni.

³ Awa Ahwëhn a Wënu ŷa më ntehnak: «Sël ntaŷary le yëðabuhëhni vahnë ŷa godina kwëlëkwël hnë vëhni; nkeð fac le cëmanhnëdëni. Tëk pëgw iŷi wati, vëwodina ðuniŷa li ile lëbik wabëhn keme gë wafëhw wahi (120).»

⁴ Hnë wati rac, nkeniho vahnë vëyihnah, vëyaŷah do hnënk rac nkoko nkal li hafo mbiŷ. Vëyihnah vërac yeho vutah viju Wën va gë vëryag vahnë va; vësan paryi yeho, vësan vëyëtik.

⁵ Ahwëhn a Wënu ŷa kamahnëko wameh vahnë ŷa g'ahaŷary njabëdëho nkal li. Do hnë fac hna fop, nahan dëw hni ŷa, idi wameh fo yeho.

* 5:29 5.29 Nowe mëntëlëk g'uhnes Wa-ebere ŷa ile fëhnëtanëk «ðosëvosehn». * 6:2 6.2 Vijë Wën: Yëtina ile pëhnëtanëk ŷa. Vahnë vëyaŷah nahaðëni vahnë vëvë ambin va ye.

⁶ Ahwëhn a Wënu ña më curak soje ile ntikëhni vahnë hn'inkal yi, do ntaŵary dëwu ña pëbëkawo yiŵëhnaŵã.

⁷ Më ntehnëk: «Ntihëtëdëfuhëhni nkal li vahnë vële ÿahanëbu vi, vahnë vi, gë wulaŵ ÿi, gë wusaŵ ÿi, do gë wusëry ÿi per. Curadëfu dús soje ile libuhëhni yi.»

⁸ Bare Ahwëhn a Wënu ña nëñëkawo gë Nowe.

Itëfëta soje Nowe

⁹⁻¹⁰ Wëli itëfëta soje Nowe ña: Nowe vucan vutar kwëhnako: Sem, gë Sam do gë Yafet. Asan asatah yeho gë vëÿentaŵ va. Mawëhnedëhawo kwëlëkwël Wënu ña do gë Wënu ña nkeniho.

Wënu ña ñad pehëta Nowe

¹¹ Awa Wënu ña nuko vahnë va përekaniho do wameh fo fëbëkëhniwo.

¹² Ante njëkëdëho Wënu ña ile ryëcëtaf duniÿa li ÿa, do nuko përekako dëcët kabi vahnë va fop ankaŵ wameh ña tëfëdëniho,

¹³ më ntehnëka Nowe: «Pëhnaŵu vëvehnëwëhni vahnë vi fop. Kabi soje lëw hni ÿa pëbahnëk wameh ña duniÿa li. Ha, ntihtëdëfuhëhni.

¹⁴ Diyary wëjë sisikulu gë wadëhwa wapëren. Bambery ntëpëtëlendu vacery vajabah do wakoyel hnëvëdu pë inja gë bambery per antë tënkënd wënka ña.

¹⁵ Wëli gante ntidu ka: tëfëka nuÿa wametër keme gë wafëhw imbëd (150) yary inja, wametër wafëhw wahi g'imbëd (25) yank inja, do wametër pëhw g'imbëd (15) iyih ña.

¹⁶ Cankëdu yan, do tavëdu igwac yëbëlan ile sankantu ÿa gë wabëv sisikulu ña yëbëlan metër ryampo. Hn'ibëv dampo ntidu renka ÿa. Bambery sisikulu hna wa-etas watar lidu.

¹⁷ Do ami, cañëtëryidëfu uŵac sankaf, soje mbëvehnëhni fop vile yënëd va. Fop vile ye nkal va mbëvëdëni.

¹⁸ Bare ntibu kwëtëla gë wëjë. Tënkëdun sisikulu hna, wëjë gë vijë hu, g'asëval hu do gë vësëval vijë hu va.

¹⁹ Ndënëduhëhni fëna san g'isëval sifa-wo-sifa hnë vile yënëd va, soje pehëntini gë wëjë.

²⁰ San g'isëval hnë sifa wulaŵ hna fop, gë wusëry ÿa do gë wusaŵ ÿa, do gë fop vihawary vile yasëd njijëdëni ÿal hu hna soje pehëntini.

²¹ Do wëjë, nufëry sifa ile rokëde ÿa fop, afehn a. Umë rëkëdun arokëdu wëjë gë vëhni.»

²² Nowe, gante ntehnëkawo Wën ka, fop ntiko.

7

Itënk sisikulu ña

¹ Awa Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka Nowe: «Tënkëryin sisikulu hna, wëjë gë vëvë tere hu va, kabi wëjë fo hnuŵu ye ale satëk hnë vahnë vëvë gaki vi.

² Nufëryihni wusaŵ gë wulaŵ wufacah ÿa, sifa-wo-sifa wusan mbëd gë wuhi (7) gë wësëval mbëd gë wuhi (7), do g'ican dampo g'icëval dampo hnë wule wok wafacëna hna.

³ Nufëryihni fëna wasifa wusëry mbëd gë wuhi, soje afehëtahn hnënk lëw hni ÿa nkal li.

4 Ani gë wafac mbëd gë wahi, cañëtëryidëfu rëv ÿa hnë wafac wafëhw wahnah (40) gë vumëd wafëhw wahnah (40); koyëna ntihtëdëdëfu fop vile libuho va.»

5 Nowe ntiko fop ile ntehnëkawo Ahwëhn a Wënu ña.

Uwac sankaf wã

6 Nowe wabëhn wakeme mbëd gë ryaw (600) kwëhnako ante tükiko uwac sankaf hn'inkal ña.

7 Tënkëniho sisikulu hna gë wiju gë vësëval hni soje pehëni wac wã.

8 Fop njiniho sisikulu Nowe hna: wule ye wufacah wã, gë wule wok wafacëna wã, gë wusëry wã do gë fop vihawary vile yasëd nkal li, ⁹ wuhi wuhi, ican g'icëval; gante ntehnëkawo Wën Nowe nti ka.

10 Ga padëk wafac mbëd gë wahi wã, uwac sankaf wã kohnëko nkal inji.

11 Bëhn le nuÿahnëko Nowe wabëhn wakeme mbëd gë ryaw ña (600), hnë lepera higëna hna, hnë fac pëhw g'imbëd gë wahi hna (17), wahayalin wale ntonahnidëho wënka ña fop pidëtako do wahatëh wale kovahnidëho wënka rëv ña pidëtako ðus.

12 Rëv ÿa kovadëho hnë wafac wafëhw wahnah (40) gë vumëd wafëhw wahnah (40).

13 Hnë fac rac dënk, Nowe tënkeniho sisikulu hna gë wiju, Sem gë Sam gë Yafet, do gë vësëval hni per.

14 Tënkëntiniho fëna sifa wulaw gë wusaw wã fop, gë fop vihawary vile yasëd nkal li, do gë sifa wusëry wã fop.

15 Njijëniho san g'isëval, hnë vile yënëd ntiko Wën va fop, tënkentini gë Nowe sisikulu hna.

16 San g'isëval hnë sifa-wo tënkentiniho, gante ntehnëkawo Wën Nowe ka. Tac Ahwëhn a Wënu ña më pidëk rënka ÿa hamëhni Nowe.

17 Uwac sankaf wã, hnë wafac wafëhw wahnah (40) nkwënadëho nkal hna. Hnë wati rac kayëndako wac wã, do matënd sisikulu ÿa kumb.

18 Wënka ña nkwënadëho g'ahawary, do sisikulu ÿa yan wënka hna njidëho.

19 Wënka ña nkoiko nkwënanand g'ahawary, hafo kohn dënk fop wahun wale ÿako njihn wã.

20 Wënka ña kohnëko wacëmët wahun wã ntëbi wametër mbëd gë waki (7).

21 Fop vile yënëdëho va cëmëniho: wusëry wã gë wulaw wã gë wusaw wã do gë fop vihawary vile yasëd nkal li, do gë vahnë va fëna.

22 Fop vile yënëd nkal va cëmëniho.

23 Ahwëhn a Wënu ña koyëna ntihtëtëkëhniwo nkal li, fop vile yënëdëho va, pëgw vahnë va hafo wulaw wusankaf wã, hafo fop vihawary vile yasëd nkal va, hafo wusëry wã. Ntihtëtëkëhniwo nkal li. Nowe fo woko do gë vële nkeniho sisikulu hna.

24 Uwac rac, wafac keme gë wafëhw imbëd (150) ntiko nkal hna ani gë pëgwahnënd guh inja.

8

1 Mama mbiÿahnëko wac rac nkal li Wënu ña dënkwëlawohna Nowe gë fop wusaw gë wulaw wule nkeniho hnë sisikulu wã. Më cañëtik sël nkal li, do wënka ña pëgwëlehn nkühënd.

2 Wahayalin wënka ña gë wahatëh wale cahnahnidëho wënka rëv ña ndëpalehn. Rëv ÿa ndëmëlehn.

³ Toye toye nkuhëdëho wënka ña hnë wafac keme gë wafëhw imbëd (150) hafo

⁴ hnë fac hwëhn pëhw g'imbëd gë wahi (17), hnë lepera hwëhn imbëd gë waki hna (7), tac teryako sisikulu ÿa wahuñ wavë resiyo Ararat hna.

⁵ Wënka ña nkoko nkuhënd hafo lepera hwëhn pëhw hna (10). Hnë fac ryënkwëryënk w lepera rac hna, nuyiko ga cahnëk wacëmët wahuñ wä.

⁶ Ga ndëcëk wafac wafëhw wahnah (40), Nowe umë pidëtëk fenëtër le ntiko sisikulu hna,

⁷ do cana hëwër g'ipër; rac më njid mbokajënd: wënka ña napëdëho nkuh nkal hna nkolehnëh hnam.

⁸ Tac Nowe më canëka fah, soñe njëkahn bi nkuhëk wënka ña nkal hna.

⁹ Bare fah ÿa nuyalohna hn'ile ñëwëd, kabi uwac wä guhëlohna ten; awa më mbokak gë sisikulu. Nowe më njelëk wák ÿa, pëlahna do mbokarya ndëna.

¹⁰ Më napëk wafac mbëd gë wahi (7) tac mbok cana kat fah ÿa.

¹¹ Fah ÿa më mbokajëk g'anëka ga; faryef oliviye fasëkah nkañajëko. Awa Nowe njëtëko wënka ña ñaÿëtak nkal hna.

¹² Më mbok napëk kat wafac mbëd gë wahi (7) do mbok cana fah ÿa, bare bokëlohna mbokaj.

¹³ Nowe nuÿako tac wabëhn wakeme mbëd gë ryaw gë ryampo (601). Hnë fac ryënkwëryënk w lepera ryënkwëryënk w bëhn rac hna, wënka ña nkuhëko. Nowe ntihëtëko ile cankahnëko sisikulu ÿa, njëkëko g'ipër do nuko nkal inja cëtëko.

¹⁴ Hnë fac hwëhn wafëhw wahi g'imbëd gë wahi (27) lepera higëna hna, nkal inja fop kankëko.

¹⁵ Awa Wënu ña më ntehnëka Nowe:

¹⁶ «Cahnëryin sisikulu hna gë vijë hu gë wësëval hun vi.

¹⁷ Canëryihni fëna wulañ gë wusañ wule yerun wï fop: wusëry wï fop, gë wulañ do gë wusañ wusankaf wï do gë vutoy vi, do gë fop vile yasëd nkal vi, soñe nagëlëni, njabëni, do pëbëni nkal li.»

¹⁸ Awa Nowe më cahnëni gë viju, do gë wësëval hni.

¹⁹ Tac cahnëni fëna sifa-wo-sifa, wulañ gë wusañ wä fop, gë wusëry wä fop do gë fop vihawëry vile yasëd nkal va.

²⁰ Tac Nowe më ntik hn'ile cënadë sadëha soñe Ahwëhn a Wënu ña, më nufëkëhni ryampo hnë sifa wulañ gë wusañ wufacah hna fop gë wusëry wufacah wä fop, do pëdëhni hnë hwëdëh ntinëhna Ahwëhn a Wënu ña sadëha gë wulañ wurac.

²¹ Ahwëhn a Wënu ña tehëkawo rehërya hnëjah sadëha rac do më ntehnak: «Tame bokëda fërëkanu nkal inji soñe vahnë va, mama nahadëni wameh fo kobëri hn'utah ntëw hni hna; bokëda ryawëwëhni muk fop vile yënëd va, gante ntibu takan ki.

²² «Gante-wo mbiÿëk nkal inji,
tëkëdë nadënde, do mbarëpënde,
tëkëd njond huji ha, do njakënd,
nked sama do aÿank,
nked fac, do nked umëd.
Koyëna nked kwëlëkwël.»

1 Wënu ña ndëwanëkawo Nowe gë wiju ntehnëhni: «Arabi ahnagëlu, ayabu, afëbu nkal li.

2 Tëk pëgw gaki, wulaŵ gë wusaŵ wawë nkal wï fop, gë wusëry wï, gë fop vihawary vile yasëd nkal vi, do gë wuwis wï fop rëkëd ntakëndëhni dus gë wuhnë; njëdamuni ahwëhnuni.

3 Fop vile yënëf va kodun arokuni; gante njëdamuno wanëda gë vatëh ki, njëdamuni tame wëyin fop.

4 Bare antë aroku faÿar fale worryaryëk wasat kabi uwám wã wasat hna nke.

5 Awa tëyëdëfu uwám soje sat ÿa: age ahnë ndawëka ahaŵary pinijëdëfuha; age intaw ndawëka ahnë pinijëdëfuha fëna.

6 «Wënu ña gante nke umë dënk ka ntika ahn'a.

Soje umë ye age ahnë ryehëtëk sat aÿëntawu, ahnë ryehëtëd sat lëwu ÿa fëna.

7 Wuhnë, nagëlëryin, yabëryin do pëbëryin nkal li.»

8 Wënu ña më mbok ntehnëkëhni wëhni Nowe gë wiju:

9 «Tame ntidëfu kwëtëla gë wuhnë, gë vutah hun va do gë vërah hni va,

10 do gë fop vile yënëf yerun gë wuhnë va: wusëry, gë wusaŵ, gë wulaŵ, fop vile sahnëntik hnë sisikulu gë wuhnë va.

11 Wëlin ile fëhnaŵ kwëtëlin ÿa: muk uŵac sankaf wã ñoñ bokëdina ndaw nkal li; bokëdina nke uŵac sankaf soje mbëvehn fop le ye nkal li.»

12 Do Wënu ña më nkwënëk: «Wëlin dahëse kwëtëla nte wok pudina; libu soje hun gë fop vile yënëf va:

13 car ulaw mën ña vënar hna kwëtëbu; umë yed dahëse le ryënkwëtehnëd akwëtëla mën nte libu soje duniÿa ÿi.

14 Nte-wo-nte mbarëpëdëfu vënar g'ambin do cahn car-ulaŵ ña,

15 awa ndënkwëtaðëfu kwëtëla nte libu soje hun do gë fop vile yënëf nkal vi: bokëdina nke muk uŵac sankaf soje mbëvehn fop vile yënëf.

16 Ge car-laŵ ña ambin hna nke, nudëfu do ndënkwëtehnëdëho akwëtëla nte libu wok pudina soje ami gë fop vile yënëf nkal vi.»

17 Wënu ña më mbok ntehnëka Nowe: «Car-ulaŵ ña yed dahëse akwëtëla nte libu soje ami gë fop vile yënëf nkal vi.»

Viju Nowe

18 Viju Nowe vële sahnëko sisikulu va wëhni Sem gë Yafet do gë Sam yeho; Sam yeho rëm Kanan ÿa.

19 Hnë viju Nowe vërar vërac matini vahnë vële yabëk nkal vi fop.

20 Nowe yeho ayam aryënkwëryënkwa ale fëlëko ikaÿ waresen ña.

21 Fac ryampo uñen resen ceko do ndëwëko, më cudëtak wiÿi va fop usank hna.

22 Sam, rëm Kanan ÿa, më nuka rëmu wëtata fo do më cahnëk pëyahni vicëru.

23 Awa Sem gë Yafet më nufëni cud cankaf, ndëcani vankus hna, tac karëcandëni tënkatëndëni usank hna do cankëniha rëm hni. Namaniho antë nuniha rëm hni wëtata fo.

24 Ante ndëwëtako Nowe ña, njëtako ile ntik Sam arëkwa alëwu ÿa.

25 Awa më ntehnëk:

«Arafi Kanan ndëwani wëh!

Arafi nke aramp

vicëru va!»

26 Tac më nkwënëk:

«Cëmbik Ahwëhn a, Wëh Sem ña!
Arabi Kanan nke aramp Sem!

27 Arabi Wënu ña njankën inkal Yafet ña,
do kacande g'untënah vëhni Sem hna,
do Kanan nke aramp alëwu!»

28 Ga ndëcëk uʋac ʋa, Nowe wabëhn wakeme watar gë wafëhw imbëf
(350) mboko nuʋa kat.

29 Ga nuʋak fop ka ʋa wabëhn wakeme imbëf gë wahnah gë wafëhw
imbëf (950) cëmëko.

10

Wabulunda wab nkal

1 Wëlin itëfëta soñe vutah Nowe. Ga ndëcëk uʋac sankaf ʋa, viju Nowe,
Sem gë Sam do gë Yafet, nagëhninihëhniwo vucan. Wëlin wamac wadëw
hni ña:

2 Wamac bulunda le hnagik hnë Yafet va: Gomer gë Magog gë Madayi
gë Yavan gë Tubal gë Mesek do gë Tiras.

3 Wamac bulunda le hnagik hnë Gomer va: Asëkenas gë Rifat do gë
Togarëma.

4 Wamac bulunda le hnagik hnë Yavan va: Elisa gë Tarësis gë vëvë Kit
do gë vëvë Rodan.

5 Hnë vëhni matëniho vële sampëko ntëdëni hnë tëfary wov sankaf vë
nkal dëw hni ña, gante nke vanësa ale-wo-le ka, gante nkeni hnënk hnë
nkal dëw hni ka, vankol vantëw hni hna. Vëhni ye bulunda le hnagiko
hnë Yafet va.

6 Wamac bulunda le hnagik hnë Sam va: Kuc gë Misërayim gë Put do gë
Kanan.

7 Wamac bulunda le hnagik hnë Kuc va: Seba gë Havila gë Sabëta gë
Ragëma do gë Sabëtëka. Wamac bulunda le hnagik hnë Ragëma va: Saba
gë Dedan.

8 Kuc yeho fëna rëm Nëmërod nte yeho aryënkwerënkwn hnë vële
hwëhnako fanka nkal va.

9 Ahwëhn a Wënu ña njëdëkawo Nëmërod nke asary asankaf; soñe më
lehnande: «Ayi, Ahwëhn a Wënu ña njëdëkawo nke asary asankaf had
Nëmërod.»

10 Wahnaʋ waryënkwerënkwn wavë nkal dëwu ʋa, Babel yeho gë Erëk
gë Akad do gë Kalëne hnë nkal Sineyar.

11 Nëmërod matëko hnë nkal tac nji Asiri hna, do mbëry Niniv gë
Rehobot-Ir gë Kela

12 do gë Resen yëbëlan Niniv gë naʋ cankaf Kela ña.

13 Misërayim yeho rëm sankaf vëvë Lud va gë vëvë Anem gë vëvë Lehab
gë vëvë Nafëtu

14 gë vëvë Patëros gë vëvë Kasëlu gë hn'ile matini Wafilisëte ʋa gë vëvë
Kafëtor* va.

15 Kanan yeho rëm Sidon fandënkwerënkwn fantëwu fa gë Het

16 gë Wayebus ʋa gë Wa-amor ʋa gë Wagirëgas ʋa

17 gë Wahiv ʋa gë Wa-arëk ʋa gë Wasin ʋa

* 10:14 10:14 Kafëtor: ʋac sër Tinti mbë wov Këret ʋa ye.

18 gë Wa-arëvad wã gë Wasëmar wã do gë Wahamat wã. Tac hnënk vëvë Kanan va campëniho,

19 do nkal dëw hni ña Sidon pëgwëko paß Gerar hafo Gasa do gë cape Sodom gë Gomor gë Adëma do gë cape Seboyim hafo Lesa.

20 Vëhni ye bulunda le hnagiko hnë Sam va, fitëlëko gante nkeni hnënk do gë vanësa wadëw hni ka, hn'inkal dëw hni hna, vankol vantëw hni ña.

21 Sem fëna, acëru aryënkwëryënkw Yafet ña, nagëhnikëhniwo vucan. Umë yeho rëm sankaf Eber ña do gë fop vutah vërah vëlëwu va.

22 Wamac bulunda le hnagik hnë Sem va: Elam gë Asur gë Arëpakësad gë Lud do gë Aram.

23 Wamac bulunda le hnagik hnë Aram va: Us gë Hul gë Getër do gë Mas.

24 Arëpakësad yeho rëm Sela ña; Sela yeho rëm Eber ña.

25 Eber vucan vuki nuÿako: fandënkwëryënkw fa Peleg maciko, «Pitël» pëhnëtanëf, kaßi wati nte nkeho ña, bulunda vë nkal ñi pitëlëko; aheryu Yokëtan maciko.

26 Yokëtan yeho rëm Alëmodad ña gë Selef gë Hasarëmavet gë Yera gë

27 Hadoram gë Usal gë Dikëla gë

28 Obal gë Abimayel gë Saba

29 gë Ofir gë Havila do gë Yobab; vëhni ye bulunda le hnagiko hnë Yokëtan hna.

30 Yëbëlan Mesa gë Sëfar resiÿo hwëhn wahuñ hna ntëdëniho gë cape pëhna lav ka.

31 Vëhni ye bulunda le hnagiko hnë Sem hna vunte fitëlëko gante nkeni hnënk gë vanësa wadëw hni ka, hn'inkal dëw hni hna, vankol vantëw hni hna.

32 Vëhni ye bulunda le hnagiko hnë Nowe hna gante tëfëlëni hnagi ka inkal g'inkal. Hnë vëhni nagini fop wahnënk wale sampëk nkal wï ante ndëcëko uÿac sankaf ña.

11

Acery yihnah Babel

1 Hnë yamani rac, vahnë vëvë duniÿa vi fop uhnës uryampo fo nësëdëniho.

2 Vahnë va njasëlendëniho gë cape pëhna lav, umë nuni lañ hn'inkal Sineyar hna do ntëdëlehnëni hnam.

3 Më ntehnëläni: «Dinëfu wasinkiri do nkulin!» Wasinkiri ña yeho wëraka wã do ile ye had gudëro yeho sima lëw hni ña.

4 Tac më mbok ntehnëläni: «Bëryanëfu inaw do gë cery yihnah nte ÿakëf ambin ñi! Koyëna nkefen vële yëtik d'us do ahnë kodina campehnëfu nkal li fop.»

5 Ahwëhn a Wënu ña më cëlik g'ambin soje njëk inaw nte mbëryëdëni vahnë ña g'acery ña

6 do më ntehnëk: «Yëkëryin! Bulunda ryampo fo nkeni do uhnës uryampo fo nësëdëni! Ge aki pëgwëni ntindëni, tame ñoñ memaÿëhnëdëlëhni hna ntini ile ñadëni ña.

7 Awa, mpaÿëmpaÿëhnëdëfun uhnës lëw hni wã soje antë mbok nkwëryëlëni!»

8 Koyëna, Ahwëhn a Wënu ña më campehnëkëhni cañëtëhni duniÿa hna fop, do tavëniho ibëry naw ña.

⁹ Soŋe rac macahnik inaw̄ tac Babel*, kabi hnam mpaṣṣëmpaṣṣehneko Ahwëhn a Wënu ɲa nësa vahnë vëvë ðuniṣa va fop, do hnam campehnëkëhniwo ɲjini ðuniṣa hna fop.

Wamac vutah Sem

¹⁰ Wëlin gante naginiho vutah Sem va. Ante nuṣako wabëhn waki ga ndëcëko uṣac sankaf w̄a, hara Sem wabëhn keme (100) nuṣako, nagëhnikawo facan; Arëpakësad maciko.

¹¹ Tac, Sem mboko nuṣahni vutah vukaṣary, vucan gë vucëval, do ante nuṣako kat wabëhn wakeme mbëd ɲa (500), cëmëko.

¹² Arëpakësad, ante nuṣako wabëhn wafëhw warar g'imbëd ɲa (35), nagëhnikawo facan; Sela maciko.

¹³ Tac, Arëpakësad mboko nuṣahni vutah vukaṣary, vucan gë vucëval, do ante nuṣako kat wabëhn wakeme wanah gë watar ɲa (403), cëmëko.

¹⁴ Sela, ante nuṣako wabëhn wafëhw warar ɲa (30), nagëhnikawo facan; Eber maciko.

¹⁵ Tac, Sela mboko nuṣahni vutah vukaṣary, vucan gë vucëval, do ante nuṣako kat wabëhn wakeme wanah gë watar ɲa (403), cëmëko.

¹⁶ Ante nuṣako Eber wabëhn wafëhw warar gë wahnah ɲa (34), nagëhnikawo facan; Peleg maciko.

¹⁷ Tac, Eber mboko nuṣahni vutah vukaṣary, vucan gë vucëval, do ante nuṣako kat wabëhn wakeme wanah gë wafëhw warar ɲa (430), cëmëko.

¹⁸ Ante nuṣako Peleg wabëhn wafëhw warar ɲa (30), nagëhnikawo facan; Rewu maciko.

¹⁹ Tac, Peleg mboko nuṣahni vutah vukaṣary, vucan gë vucëval, do ante nuṣako kat wabëhn wakeme waki g'imbëd gë wahnah ɲa (209), cëmëko.

²⁰ Rewu, ante nuṣako wabëhn wafëhw warar gë waki ɲa (32), nagëhnikawo facan; Serug maciko.

²¹ Tac, Rewu mboko nuṣahni vutah vukaṣary, vucan gë vucëval, do ante nuṣako kat wabëhn wakeme waki g'imbëd gë waki ɲa (207), cëmëko.

²² Serug, ante nuṣako wabëhn wafëhw warar ɲa (30), nagëhnikawo facan; Nahor maciko.

²³ Tac, Serug mboko nuṣahni vutah vukaṣary, vucan gë vucëval, do ante nuṣako kat wabëhn wakeme waki ɲa (200), cëmëko.

²⁴ Nahor, ante nuṣako wabëhn wafëhw wahi g'imbëd gë wahnah ɲa (29), nagëhnikawo facan; Tera maciko.

²⁵ Tac, Nahor mboko nuṣahni vutah vukaṣary, vucan gë vucëval, do ante nuṣako kat wabëhn keme g'ipëhw g'imbëd gë wahnah ɲa (119) cëmëko.

²⁶ Tera, ante nuṣako wabëhn wafëhw imbëd gë wahi ɲa (70), nagëhnikëhniwo vucan vutar: Abëram gë Nahor do gë Aran.

Wamac vutah Tera

²⁷ Wëlin wamac vutah Tera va. Tera yeho rëm Abëram ṣa gë Nahor do gë Aran. Aran yeho rëm Lot ṣa.

²⁸ Hn'inkol nte wacik Ur hna, Aran umë ryënkwëko cëm gë rëmu hn'inkal Salëde hna, le nagiko hna.

²⁹ Abëram Sarayi ñëlëko, do Nahor; Milëka aryagu Aran. Yisëka fëna Aran yeho rëmu ṣa.

³⁰ Hara, Sarayi kwëhnalohna fatah, kabi nagëdïlohna.

* 11:9 11.9 Babel mëntëlëk g'uhnës Wa-ebëre ɲa ile fëhnëtanëk «igwëjëb».

³¹ Tera matëko Ur vë Salëde hna, njohnaaju Abëram, gë Lot, fatah ajë Aran fa, do gë Sarayi asëvalu Abëram, sojê njini hn'inkal Kanan hna, bare ga tëkëni Aran hna, më ntëdëni hnam.

³² Tera wabëhn wakeme waki gë wabëhn imbëd (205) nujako, tac cëmëko Aran hna.

Abëraham wasapitër 12-25

12

Imac Abëram ña

¹ Awa, fac ryampo Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka Abëram: «Tavëry nkal hu ñi, gë hnënk hu yi do gë tere rëmuh yi sojê ayi hn'inkal nte rufëdëmi hna.

² Ntidëfu nagi yamani sankaf hwëhn nafa hnë wëjê; ndëwadëmi, ntidëmi ahnë ale hwëhnak nafa do sojê hu ña njëdëdëfuhëhni yam vëyëntaw va.

³ Njëdëdëfuhëhni yam vële ryëwanëdëhi yam va, bare vële ryëwanëdëhi wëh va wëh yëdëdëfuhëhni. Sojê hu ña ndëwadëfuhëhni wafulunda ña fop.»

⁴⁻⁵ Awa, Abëram njiko gante ntehnëkawo Ahwëhn a Wën ka. Wabëhn wafëhw mbëd gë wahi g'imbëd (75) kwëhnako ante matëko cahn Aran ña. Më njoka asëvalu Sarayi, gë Lot, fatah aheryu fa, do gë hnapul ña gë vëramp vële kwëhnako hnë resiyo Aran hna, do kahnëtalehnëni njindëni g'inkal Kanan.

Abëram hn'inkal Kanan hna, tac Esipët hna

⁶ Ga tëkëni hn'inkal Kanan hna, Abëram më ndëcëk nkal inja hafo hnë atëh cëvah mbë More, nte ye Sisem ña. Hnë yamani rac, vëvë Kanan va hnam ntëdëniho.

⁷ Ahwëhn a Wënu ña më tufëhnaka Abëram do ntehnë: «Inji nkal ale hnagëde hnë wëjê yëdadëfu.» Awa Abëram më ntinëhnëka Ahwëhn a Wënu ña hnam hn'ile cënadë sadëha hnë hn'ile tufëhnakawo hna.

⁸ Tac, më ndëcalëk sojê nji resiyo hwëhn wahuñ hna gë cape pëhna lav Betel ka; më ntik usank lëwu wa yëbëlan Betel gë Ayi; gë cape jöya lav nkeho do Ayi, gë cape pëhna lav. Më mbok ntinëhnëka hnam Ahwëhn a Wënu ña hn'ile cënadë sadëha hawary do njëfadëhawo Wënu ña macatënda «Ahwëhn Wënu ña».

⁹ Tac, Abëram toye toye njidëho gë resiyo Negev ka.

¹⁰ Hnë wati rac inte nkelehn nkal hna. Kafi inte cankaf yeho Abëram më njik Esipët sojê ntëdënti hnam.

¹¹ Ante nkëhnëko tënk Esipët ña, më ntehnëka asëvalu Sarayi: «Nëpary, njëtëbu d'us asëval awamah yeru.

¹² Ge vëvë Esipët va nunihi, ntehnëledëni: "Asëvalu ña ye", awa ndawëdëniho do wëjê tavëdënihi.

¹³ Awa dehnëryihni ahery mën yeru, ntënëhahnëniho sojê lëw hu ña. Koyëna pëhëdëfu.»

¹⁴ Koyëna nkeho. Ante tëkëko Abëram Esipët ña, vëvë Esipët va nunihawo asëvalu nkwamëko d'us.

¹⁵ Vësankaf wasodafë Farawo va hnukawo më njini pëyaniha ahnaw a cëkwatëndëniha. Më njoyik asëval a cery Farawo hna.

¹⁶ Farawo ya g'untënah cankaf kacakawo Abëram, soje asëval a. Më njëdaka wape, g'uhnankal, do gë wuhni, vëramp vësëval gë vësan, wafali do gë wayonkomb.

¹⁷ Bare Ahwëhn a Wënu na njëdakawo ures sankaf Farawo ya gë vëvë tere lëwu va per soje Sarayi ya, asëvalu Abëram.

¹⁸ Farawo ya më macehnëka Abëram do tëya: «Soje ye liruho aki? Soje ye woru pëyalihohna asëval hu ye?»

¹⁹ Soje ye lehnëru ahery hu ye, do aravo hafo ýandu ýëlëwä? Tame, wëliho asëval hu; nufëryehna do ayi!»

²⁰ Farawo ya më ntehnëkëhni vëryokuñ vëlëwu va ntapëhnaniha Abëram cahn Esipët hna g'asëvalu, gë Lot, do gë vëvë tere lëwu va g'ile kwëhnak ya fop.

13

¹ Awa Abëram më matëni Esipët hna g'asëvalu, gë Lot, do gë vëvë tere lëwu va g'ile kwëhnako ya fop, mbokani gë cape rëhw gë pëhna lav Kanan hnë Negev hna.

Abëram gë Lot Pitëlëdëni

² Abëram mbetako dús. Kwëhnakëhniwo wakore wacankaf wusañ gë koryi le ryëhwarëde yabah do gë sanu.

³ Matëko Negev hna mbokand toye toye gë Betel le ndënkwëko ntëd yëbëlan Betel gë Ayi hna,

⁴ do hnam ntiko hn'ile cënade sadëha ya. Abëram njëfadëhawo Ahwëhn a Wënu na gë kobëri ka.

⁵ Lot, nte nkeniho na, umë fëna kwëhnakëhniwo wakore wape, g'uhnankal, gë wuhni do gë tere yabah.

⁶ Nkal ina yankëlohna soje ntëdahnëni ndampo fo, kabi wakore wusañ wulëw hni wa njabëniho dús,

⁷ do kat, vëvë Kanan va do gë vëvë Perisi va hnë nkal tac ntëdëniho. Soje umë vëhery wusañ Abëram va conkëdëniho gë vëva Lot va.

⁸ Awa Abëram më ntehnëka Lot: «Këلامي, tere ryampo fo yeyinëk. Tëfëlahna nke sonko yëbëlan fu, ma yëbëlan vëheryëherya wusañ fu va.

⁹ Yëkëry! Nkal ina fop haryënkwa hu nke. Pitëlënëfu. Ge g'irahahn njiru, ami g'irëhw njidëfu, do ge g'irëhw njiru, ami g'irahahn njidëfu.»

¹⁰ Awa Lot njëkalehnëko do nuko lañ Yurëdan ya hafo resiyo Sowar hna fop cëkëko dús. Nkeho had sarëdij Ahwëhn a Wënu na le yeho Eden hna ma had inkal Esipët na. (Koyëna nkeho ani gë Ahwëhn a Wënu na nihahnënd inaw Sodom gë inaw Gomor.)

¹¹ Lot më tëhnak lañ Yurëdan rac fop do pakëta gë cape pëhna lav; koyëna pitëlëniho vëhni vëhi.

¹² Abëram nkal Kanan hna nkoko. Lot ðarël wahnañ Yurëdan hna njiko ntëd do nti wasank wadëwu na gë cape Sodom hna.

¹³ Hara vële lëdëko Sodom va nkeya meh dús kwëhnaniho, wameh wante ñak njwëyëd Ahwëhn a Wënu na ntidëniho.

¹⁴ Ante pitëlëniho na, Ahwëhn a Wënu na më ntehnëka Abëram: «Yëkëry vacape vanah tak: haryënkwa gë hamëhni do gë farëhw gë farahahn.

¹⁵ Nkal nte hnuðu ni fop njëdadëmi, wëjë gë vutah hu va ahwëhnu kwëlëkwël.

16 Njabënëdëfuhëhni fëna vutah hu va gante njabëk nkërëyal ki. Kodena ndëkwini, gante nkok kodena ndëkwi nkërëyal ki.

17 Matëry, ayasëlehn nkal li caharab; wëjë yëdadëfu.»

18 Abëram më pakëtëk idëf dëwu ña nji ntëd hnë vatëh vacëvah vambë Mamëre, darël Ebëron hna, do ntinëhna hnam Ahwëhn a Wënu ña hn'ile cënacë wasadëha.

14

Ipehët Lot g'ipankël gë Melëkisedëk

1-6 Wëlin itëfëta uwët sankaf vëhnañ ña. Hnë wabëhn pëhw gë waki hna (12), ahnañ ale waciko Kedor-Lawomër avë Elam ña wëkëkëhniwo vëhnañ vëjëntañ va, vëhni ye: Bera avë Sodom ña, gë Birësa avë Gomor ña, gë Sineyab avë Adëma ña, gë Semeber avë Seboyim ña do gë avë Bela ña, umë wacëde fëna Sowar. Bare hnë hwëhn pëhw gë watar hna (13), vërac ñañënaniho. Hnë bëhn hwëhn pëhw gë wahnah hna (14), Kedor-Lawomer gë vëhnañ vërar vële nkeniho va, (ahnañ Amërafel avë Mesopotami ña, gë Ariyok avë Elasar ña, do gë Tidal avë Goyim ña) mëkënihëhniwo Warefayi ña hnë Asëtarot-Karënayim hna, Wasus ña hnë Ham hna, do gë Wa-emi ña hnë Save-Kiriyatayim hna. Mëkënihëhniwo Wahori ña ñal hni hna wahuñ walëw hni Seyir hna, do tëfëlehnënihëhniwo hafo atëh El-Paran hna, darël wula hna.

7 Tac më mbokani gë cape En-Misëpat, umë lehnëde Kades. Më nihëni nkal Wamalesi ña fop do mëkënihëhni fëna Wa-amor wale lëdëko Hasason-Tamar va.

8 Awa ahnañ avë Sodom ña, gë avë Gomor ña, gë avë Adëma ña, gë avë Seboyim ña do gë avë Bela ña, (umë ye Sowar), më canënihëhni wasodade walëw hni ña soñe pëhwëtani wët sankaf ña hnë lañ Sidim hna, umë ye tame Wov Wanjiry ña,

9 gë vëhnañ vëjëntañ vële nkeniho gë Kedor-Lawomer va. Vëhnañ imbëd wëtëdëho gë vëhnañ.

10 Nkeho hnam vankëd vajabah gudëro. Ahnañ avë Sodom ña g'avë Gomor ña hn'igary dëw hni hna, më njoni hnam; vële fehëko va gë wahuñ cowaniho.

11 Vële wëkëkëhniwo va më nufëni fop hnapul vëvë Sodom gë Gomor va, do gë fop rokëtök le pehnaniho ña, njilehñëni.

12 Kañi Lot, fatah aheryu Abëram fa, Sodom hna ntëdëntiko, njoryaryënihawo fëna, gë hnapul lëwu ña fop.

13 Ale yaryëko më njik pëyahna Abëram Ebëre le lëdëko darël vatëh vacëvah Mamëre Hamor ña, umë yeho acëru Esëkol gë Aner; vëhni vërar tak nkwëryëlëniho gë Abëram.

14 Ga njetak Abëram fatah aheryu fa aramp ntiyik, më mbarëpëkëhni vësan wakeme watar g'ipëhw g'imbëd gë vërar (318) vële hnağiko tere lëwu va, do tëfëlehnënihëhniwo hafo Dan hna.

15 Abëram më pitëndëlehnëkëhniwo vësan vërac wakore wayabah do pëgwëhni vëyëw va g'umëd. Ndawëdëhëhniwo do tëfëlehnëdëhëhniwo hafo Oba, gë cape rahahn gë pëhna lav Damas ka.

16 Më mbijëk hnapul lëwu ña fop, do mbijëkawo fëna Lot gë hnapul lëwu ña, gë vësëval va do gë vëramp vëjëntañ va.

Abëram gë Melëkisedëk

17 Ga mbokajëk Abëram ante mëkiniųhëniwo vëhni Kedor-Lawomer do gë vëhnaŵ vërar vële nkeniho va, ahnaŵ avë Sodom ŷa kacakawo hnë lañ Save hna, (umë ye: Lañ Ahnaŵ).

18 Melëkisedëk*, ahnaŵ Salem† do yeho asëna wasadëha Wën Hunte Sëpëk Fop ŷa, më njojëk mburu do g'uñen.

19 Më ndëwanëka Abëram aki:

«Arabi Wën Hunte Sëpëk Fop ŷa do lik ambin inji g'inkal inji ndëwana Abëram.

20 Arabi Wën Hunte Sëpëk Fop ŷa cëmbi kabi njëdëki imëk vëŷeŵ hu va!» Awa Abëram më njëdaka ihwëhn pëhw-wo hnë vile nuŷajëko hn'uŷët va.

21 Ahnaŵ avë Sodom ŷa më ntehnëka Abëram: «Bësaryewëhni vahnë vi do aworyary hnapul ŷi.»

22 Abëram më ntëkwaka: «Tufaŷuha Ahwëhn a, Wën Hunte Sëpëk Fop ŷa do lik ambin inji g'inkal inji:

23 lëk, ñoñ nufëda viŷë vile hwëhnëru vi, wëla faŷaŵar ma ŷëba wapary. Koyëna kodila ahnës: “Mbetandanëŷuha Abëram.”

24 Ñoñ ñada soŷe lëmën ge gena ile tokëni vahnë mën ŷi do gë sah vële lapëhnajëko vi: Aner, gë Esëkol, do gë Mamëre, vëhni tebadëni.»

15

Akwëtëla Wën gë Abëram

1 Ga ndëcëk watac, Ahwëhn a Wënu ŷa më tufëhnaka Abëram do nteha: «Antë ntaki, Abëram! Keryëdëmi do njëdëdëmi ðus.»

2 Bare Abëram më ntëkwak: «Ahwëhn Wën mën, soŷe ye yëdëduho? Kwëhnala fatah fante lëŷëd. Eliyëser mbë Damas, aramp tere mën ye ale lëŷëd hnapul mën ŷa fop.

3 Ha, kabi yëdalihowëhniha vutah, ale lid ðoku mën a lëŷëd fop le hwëhnaŷu ŷa.»

4 Ahwëhn a Wënu ŷa më ntëkwaka: «Hali, gena umë lëŷëd ile hwëhnaru ŷa: ale hnagëru wëjë dënk lëŷëd.»

5 Tac Ahwëhn a Wënu ŷa më canëka Abëram hn'usank lëŷu hna do nteha: «Yëkëry ambin inji do dëkwëry wahol ŷi ge kodu.» Tac më nkwënëk: «Koyëna njaŷëdëni vutah hu va.»

6 Abëram më kwëtahnëka Ahwëhn a Wënu ŷa do Ahwëhn a Wënu ŷa soŷe rac catahnëka gë Abëram.

7 Më ntehnëka: «Ahwëhn a Wënu ŷa yëfu, ale saniki hn'inaw Ur vë nkal Salëde ŷa soŷe yëdaŷi ahwëhn nkal nte yehahnëru inji.»

8 Abëram më tëyëka: «Ahwëhn Wën mën, hak njëtëdëfu paryi ami hwëhnëd?»

9 Ahwëhn a Wënu ŷa më ntëkwaka: «Yonëhnewëhni wusaŵ wule hwëhnak wabëhn watar: yihni le wok nagëna, g'inankal cëval, gë yënki, tac ikuh ndampo gë fëpah fëndampo.»

10 Abëram më njojëkëhni wusaŵ wurac. Ndaŷëhni do ntëpëtëlehnhëni fagant fo do kakëndëlehn ntëpëtë-wo g'antëpëtë ñëntaŵ ŷa; wusëry ŷa fo nkoko dëpëtëlehnhëna.

11 Wahuy më njijëni wusaŵ hna, bare Abëram ntakëhniwo.

12 Wati nte njodëho lav ŷa, Abëram wakwëd ñëhnëko ðus. Awa umëhwëry mbahnah ntakah tükëhnëlehnhëna.

* 14:18 14.18 Melëkisedëk fëhnëtanëk ahnaŵ usatah. † 14:18 14.18 Salem fëhnëtanëk yam. Nkol tac wacëde gaki Yerusalem.

13 Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka hnë wakwëf wadëwu watac: «Yëtëry ñus vële hnagëde hnë hnënk hu va ntëdëfëni hn'inkal nte nkoni vëhwëhnëna; vëramp yed, do mbërehnëfëni hnë wabëhn wakeme wanah (400).

14 Bare piniñëdëfuhëhni vële lidëhëhni vëramp va, do cahndëfëni hnam gë hnapul yabah.

15 Bare wëjë, ntifu untaf nëñah, yam cëmëdu do mbañëderu.

16 Mbokajëf wati nte nkefëni vutah vërah hu va warëm sankaf kabi dadëwëhniha Wa-amor ña ge waryëcëtëna wameh ña nkal li.» Koyëna ndakeryëko Abëram.

17 Ante njok lav do mëhwëryëk ñus ña, awa wura hwëdëh le sëhnëf gë ryoko hwëdëh ndëcëtalehn tan yëbëlan wusañ wule lëpëtik hna.

18 Awa koyëna kahnëndëko Ahwëhn a Wënu ña kwëtëla ña gë Abëram do ntehna: «Njëdadëfuhëhni vële hnagëde hnënk hu va inji nkal, yëbëlan le tëkwëk nkal Esipët hna hafo sën Efërat hna, sën sankaf ña.

19 Umë ye inkal Waken ña, gë Wakenis ña, gë Wakadëmon ña,

20 gë Wahit ña, gë Waperis ña, gë Warefayi ña,

21 gë Wa-amor ña, gë Wakanan ña, gë Wagirëgas ña, do gë Wayebus wã.»

16

Hnagi Isëmayel

1 Awa Sarayi, asëvalu Abëram, nagëfilohna. Bare kabi kwëhnakawo aramp avë Esipët, ale waciko Agar,

2 më ntehnëka Abëram: «Nuru, Ahwëhn a Wënu ña mañëna hnagu. Awa ñakëryin g'aramp mën ayi. Kod mpëd nagëhnoñëhni vutah.»

Abëram më mañëk wanës asëvalu ña.

3 Awa Sarayi, më nufëka aramp alëwu ña Agar, njëfahna asanu Abëram ñëla. Watac ante ndëcëko wabëhn pëhw (10) wante ntëdahnëko Abëram hn'inkal Kanan hna ntiyako.

4 Abëram më ndakëni gë Agar do ndonkëlehn.

Ga njëtëk ndonkëk, pëgwëlehn njafanënda Sarayi ale hwëhnëka ña.

5 Awa Sarayi më ntehnëka Abëram: «Wëjë ye ankaf wayew wante yewëdëbu ñi! Ami yëd'akina aramp mën a, bare kobëri ga njëtëk ndonkëk, njafanëdëho. Arabi Ahwëhn a Wënu ña kitij yëbëlan wëjë g'ami!»

6 Abëram më ntëkwaka: «Arap hu ña wëjë hwëhnëka! Diryehna gante ñadu ka.»

Awa Sarayi pëgwëlehn ntinda këm fo Agar afo nkary gë wula.

7 Mëleka Ahwëhn a Wënu ña më tëkatëka ñarël hnë hacëm hante ye hn'ankaw nte yid Sur.

8 Më tëyëka: «Agar, aramp Sarayi, ne matiru do ne njiñu?»

Më ntëkwaka: «Sarayi ale hwëhnëko ña yaryëdëfu.»

9 Mëleka Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka: «Bokary g'ale hwëhnëki, do dënënyehna.»

10 Do më nkwenëk: «Ahwëhn a Wënu ña njëdadëhini vutah vujabah ñus. Ahnë kodina ndëkwëhni.

11 Ndonkëru do facan hnagëdu. Isëmayel wacëduha (umë fëhnëtanëf Wënu ña nkweyëd), kabi Ahwëhn a Wënu ña nuf hañënah hu wã.

12 Ajë hu had fali fav fëk nkef. Mëtaryëdëhëhni vahnë va fop, do vahnë va fop mëtaryëdëniha. Minu fo ntëdëd; vësanëdëni gë hnënk lëwü yä fop.»

13 Agar më tëyak: «Paryi bi nubuha ale hnuðëho yi?» Do më macëka Ahwëhn a Wënu ña, ale hnësëhnëkawo yä «El-Royi», (umë fëhnëtanëk Wën hunte hnuðëho).

14 Soje rac wacande hacëm hante ye yëbëlan Kades gë Bered yä: kolomba Ber-Lahayi-Royi (umë fëhnëtanëd kolomba ale wok cëmëdëni hnuðëho).

15 Agar facan nagëko, do Abëram më macëka fatah fa Isëmayel.

16 Hnë wati rac Abëram wabëhn wafëhw mbëd gë warar g'imbëd gë ryaw (86) kwëhnako.

17

Uwac Abëram wa nëmpëtaf Abëraham

1 Awa ante nuÿako Abëram wabëhn wafëhw imbëd gë wahnah g'imbëd gë wanah ña (99), Ahwëhn a Wënu ña tufëhnakawo do nteha: «Ami ye Wën Hwëhn Fanka Fop yä. Gefu kwëlëkwël g'ami do alind ile sanëk!

2 Ntidëfu kwëtëla yëbëlan wëjë g'ami do yëdaÿini vutah vujabah ðus.»

3 Abëram më ndëkwëhnëk yëka yi nkal hna, do Wënu ña më nkok nësëhnëdëha ntehnënda:

4 «Cape mën ña, wëli kwëtëla nte libu gë wëjë ña: acër bulunda yabah yeðu.

5 Godila aÿaci Abëram*, ðare Abëraham macëdëru, kabi ntidëmi Rëm wabulunda wayabah ðus.

6 Vële hnagëde hnë wëjë va njabëdëni ðus hafo ntini wayal; do vëhnaÿ nagëdëni fëna hnë wëjë.

7 Njaÿënëdëfu kwëtëla fu ña kwëlëkwël, tac vutah hu hna fëna gë vërah hni hna ge golihna: koyëna nkeðëfu Wën hu do gë Wën vutah vunte hnagëde hnë hnënk hu va.

8 Ha, wëjë gë vutah hu vumbë acahn va njëdäcëmu nkal nte yehantu gaki uhneh ñi, nkal Kanan ñi fop. Vëhni hwëhnëd kwëlëkwël do Wën hudëw hni ha yeðëfu.»

9 Wënu ña më mbok ntehnëka Abëraham: «Cape hu ña, wëjë gë vutah hu va do gë vutah vuntëw hni va ntënëndëfu akwëtëla mën ña.

10 Wëlin akwëtëla mën nte yeð yëbëlan ami gë wühnë ña: fop vësan va tëtëka kácini.

11 Háci yä yeð dahëse kwëtëla nte ye yëbëlan ami gë wühnë ña.

12 Ge nuÿani wafac mbëd gë warar, fop vucan va kácëndeni kwëlëkwël. Kácehnëdëhëhni fëna fop vëramp vële hnagik yal hu va do gë vëramp vële laÿik hnë vëhneh wok vëyentina vëvë tere hu va.

13 Vëhni fop tëtëka kácëndeni. Umë yeð dahëse vimbahn hun hna ile rufahnëd kwëtëla mën ña mbiÿëd kwëlëkwël.

14 Ale wofe kácina yä, pitëde bulunda lëwü hna, kabi dënënëna kwëtëla mën ña.»

15 Tac Wënu ña më mbok ntehnëka Abëraham: «Asëval hu Sarayi, bokëdila aÿaca Sarayi, tame ÿac lëwü ÿa Sara† yeð.

* 17:5 17.5 Abëram fëhnëtanëk rëm le lënënk. † 17:15 17.15 Sara fëhnëtanëk aryag ahnaÿ.

16 Njêdêdêfuha do g'umê njêdadêmina fatah facan; njêdêdêfuha dūs, nkeď hnêm wabulunda wayabah, do nagêdeni hnê umê vëhnaŵ wabulunda.»

17 Abëraham më mbok ndëkwëhnëk kat yëka ŷa nkal hna, do pëgwëlehn ndasënd kabî tehnadêho: «Hak kodêfu hnuŷaŵa fatah, ami ale hwëhnak wabëhn keme (100), do Sara wabëhn wafëhw mbêď gë wahnah (90) kwëhnak: hak kod nag?»

18 Abëraham më ntehnëka Wënu ŷa: «Iñë ryampo fo wüntadêmi: ahnaŷëna Isëmayel do afaŷa.»

19 Bare Wënu ŷa më ntëkwaka: «Hali, kwëtëla mën ŷa dida g'Isëmayel! Asëval hu, Sara, nagëhnêdêhina facan, Isak‡ macêduha do ntidêfu kwëtëla mën ŷa gë umê do gë vutah vuntëwu va ge umê gona. Kwëtëla nte wok pudina yed.

20 Soŷe Isëmayel ŷa fëna, nkwëryëbu ile rëyëruho ŷa: ndëwanêdêfuha, ntidêfuha nagëhni vutah wujabah dūs. Nkeď acër vësankaf vankol pëhw gë vaki (12) do nkeď acër asankaf bulunda yabah.

21 Bare kwëtëla mën ŷa gë Isak fo kahnêndêdêfu, facan fante nagëhnêdêhina Sara, bëhn hnê iŷi wati fa.»

22 Ga puhnak Wënu ŷa nësël gë Abëraham ŷa, tavëlehna nji.

23 Hnê fac rac dënk, Abëraham kácehnëkawo aju Isëmayel gë fop vële hnagiko tere lëwu va do gë fop vëramp vële ntaŵëko va. Fop vësan vële hwëhniko tere lëwu va káciniho gante ntehnëkawo Wën ka.

24-25 Ante káciniho Abëraham g'Isëmayel, aju ŷa, wabëhn wafëhw mbêď gë wahnah g'imbeď gë wanah (99) kwëhnako do aju wabëhn ipëhw gë watar (13).

26 Hnê fac rac fo káciniho Abëraham g'aju Isëmayel

27 do gë fop vësan vëvë tere lëwu va, gë vëramp vële hnagiko ŷalu ma laŵiko hnê vëhneh hna.

18

Sara pëyayik nuŷadêha fatah

1 Fac ryampo, Ahwëhn a Wënu ŷa tufëhnakawo Abëraham darël vatêh vacankaf Mamëre* hna. Hnê rënka usank lëwu hna ntañako g'anent ga hnê wati le ŷak njakêď ulav hna.

2 Taŷ nulehnëhni vësan vërar ga kahnëni ŷaŵët lëwu toye. Abëraham matëlehn rënka usank hna nkary kacahni do ndëkwëhn yëka ŷa nkal hna

3 do ntehn: «Demaryino asabu ŷal mën hna.

4 Njonëhniďëmu wënka toye awuyëtahnu wapary ŷi do ayinëgawu hnê aŷi têh.

5 Njêdadêmu le rokêďun toye soŷe avokahnu ayaŵu, tac ndêcalêďun nkaw hun ŷa. Koyëna cabidiluhna aki fo ŷal mën hna.»

Vësan va më ntëkwani: «Caŷëk! Diry wante hnësëru ŷi.»

6 Awa Abëraham më ntëfëk mboka gë usank nji təkata Sara asëvalu do nteha: «Nufëry ñap ile rëfëka ŷa ali vamburu vapëren vajabah.»

7 Tac më nkaryëk gë antega wusaŵ, më tahnika fañihni fakonah do faniryah njêdahna aryokun alëwu. Arac më ntëfëk soŷe nëga.

‡ 17:19 17.19 Isak fëhnëtanëk «ndasëk».

* 18:1 18.1 Mamëre fëhnëtanëk atêh nte sëvak.

8 Ga ñehnek faɣar fa, Abëraham më ntëdëhnëkëhni vëhneh va gë wambël wañëhna. Hnë wati nte tokëdëniho ña, Abëraham ðarël lëw hni kahnëko kuyët tëh hna.

9 Tac më tëyëniha: «Ne nkeha asëval hu Sara?»

Më ntëkwakëhni: «Usank hna nke».

10 Aryampo hnë vësan vërac më ntehnëka: «Mbokajëdëfu bëhn hnë iyi wati dënk do tëkatëdëfuhä asëval hu Sara nuɣaka facan.»

Sara rënka usank hna nkeho, hamëhni Abëraham do nkewëryëko.

11 Hara, Abëraham gë Sara asëvalu ntafëniho ðus, do Sara ndëcëkawo hnag ÿa.

12 Awa, më pëgwëk ndasënd ntaɣary dëwu hna fo ntehnand: «Tame ntafëbu ðus do asan mën ayi fëna ntafëk. Kod bi mbok përo gë asan?»

13 Awa Ahwëhn a Wënu ña më tëyëka Abëraham: «Soje ye ndasëk Sara? Soje ye ntehnad: “Kodina nke koyëna, ntafëbu ðus soje hnagëwa fatah?”

14 Nkehëhna bi ile nkok kodina nti Ahwëhn a Wënu ña? Ge mbokajëbu bëhn hnë iyi wati dënk tëkatëdëfuhä Sara nuɣaka facan.»

15 Ga ntakah ña, Sara më njahëtak ntehn: «Dasëla.»

Ahwëhn a Wënu ña më ntëkwaka: «Ha, ndasëru!»

Nkwajëla soje Sodom

16 Tac vësan va matëlehnëni paßëni Sodom. Abëraham më ntapëhnakëhni soje koyalëni.

17 Ahwëhn a Wënu ña më ntehnak: «Ñada sowëwa Abëraham ile yadëfu liwu ÿa

18 kabi tëfëka nke rëm bulunda sankaf hwëhn fanka. Soje hu ÿa ndëwadëfuhëhni wabulunda ña fop.

19 Tëhnaßuha soje ntehnëni viju gë fop vële hnagëde hnënk lëwu va tëfëka mañëhnëni vakwëda mën va, ntindëni ile sanjëk do satëk; koyëna ntinëhdëfuhä ile lehnëßuha ÿa.»

20 Awa Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka Abëraham: «Wante ntehnëdeni ntini vëvë Sodom gë vëvë Gomor va ñayëk, wameh wadëw hni ña njabëk ðus.

21 Cëlëndadëfu soje fëcëtaju wante wëryëdëfu ntehnëdeni ntini ñi. Ge umë fop ntidëni, njëtëdëfu.»

22 Tac vësan vëhi hnë vërar hna kahnëtalehnëni njindëni gë cape Sodom, hara Ahwëhn a Wënu ña gë Abëraham nkonihö.

23 Abëraham më tëhaka do tëya: «Ahwëhn Wën, paryi bi mbëvehnëdëfuhëhni ndampo fo ale wënëk gë ale wok menëna ÿa?»

24 Mpëd tëkëni vësatah wafëhw imbëd (50) Sodom hna. Tavëndilihëhniha bi vëvë inji nañ vi soje vësatah wafëhw imbëd (50) vële lëdëntik hnam vi?

25 Hali, kodila ali koyëna! Kodila avëvehnëhni ndampo fo ale wënëk gë ale wok menëna, alihni ndampo fo añen a gë asatah a. Wëjë ale hitijëd ðuniya fop ÿa kodila ali le wok catëna.»

26 Ahwëhn a Wënu ña më ntëkwaka: «Ge tëkatëbuhëhni vësatah wafëhw imbëd (50) Sodom hna, soje lëw hni ÿa tavëhnëdëfuhëhni vëvë hnam va fop.»

27 Abëraham më mbok ntehnëk: «Tavëhnërye ryëku hnësëhni, Ahwëhn Wën, ami ale ye ivëd gë ißëhn ayi fo.

²⁸ Mpëd warëkëna wafëhw imbëd (50) nkojëni vahnë imbëd (5). Soje vahnë imbëd (5) vële wojëk vi mbëvehnëdu bi naw' nji?»

Ahwëhn a Wënu nja më ntehnëk: «Bëvehnëda ge tëkatëbuhëhni vahnë wafëhw wahnah gë imbëd (45).»

²⁹ Abëraham më mbok ntehnëk kat: «Mpëd wafëhw wahnah (40) fo nkeni.»

Ahwëhn a Wënu nja më ntehnëk: «Soje vahnë wafëhw wahnah (40) vërac bëvehnëda naw' nji.»

³⁰ Awa Abëraham më ntehnëk: «Këlami, Ahwëhn, antë ntavi ge mbokëbu hnësu kat. Mpëd wafëhw warar (30) fo rëkatëde.»

Ahwëhn a Wënu nja më ntëkwak: «Bëvehnëda naw' nji la vahnë wafëhw warar (30) fo rëkatëbu.»

³¹ Abëraham më mbok ntehnëk: «Ahwëhn, tavëhnërye ryëku vok hnësu. Mpëd wafëhw wahi (20) fo rëkatëde.»

Ahwëhn a Wënu nja më ntëkwaka: «Soje vahnë wafëhw wahi (20) vërac bëvehnëda naw' nji.»

³² Awa Abëraham më ntehnëka: «Këlami, Ahwëhn, antë ntavi ge mbokëbu hnësu rëkwa ÿa. Mpëd ipëhw (10) fo rëkatëde.»

Ahwëhn a Wënu nja më ntëkwaka: «Soje vahnë ipëhw (10) vërac bëvehnëda naw' nji.»

³³ Ga puhnak Ahwëhn a Wënu nja nësël gë Abëraham nja njilehn do Abëraham mbokalehn gë ÿalu.

19

Inih naw' Sodom

¹ Ante tëkëniho wamëleka waki nja, g'anëka ga, Sodom hna, Lot rënka naw' hna ntafiako. Nundëhni tuj, matëlehn nji pankëlëni do ndëkwëhn yëka ÿa nkal hna haryënkw lëw' hni.

² Më ntehnëkëhni: «Këlamu, wëlawo mën, mawëryeni asëlu ÿal mën hna, ntinëhnëdëmu ile valëdëhu ÿa. Kodun awuyëtawu wapary nja do aryaku hnam. Acahn g'acahnëfëd ga ndëcalëdun.»

Wamëleka nja më ntëkwaniha Lot: «Hali, pëh hna ndakëdëfun, yëwa bulunda hna.»

³ Bare Lot ndëñanëkëhniwo dus hafo njini gë ÿalu. Umë ntëvakëhni roka fërën do nkulëhnëhni vamburu tokëni.

⁴ Vëryakëlohna ten, ante kwërëniho tere ÿa vësan vëvë Sodom va; vëjar gë vicër, fop hnam nkeniho, ahnë gojëlohna.

⁵ Më macëniha Lot do tëyëniha: «Ne nkehëhni vësan vële yijëk ÿal hu va anji nëka? Canihni, ñadëfun ryakëlahnëfu gë vëhni.»

⁶ Lot më cahnek do pid' rënka ÿa kamëhni lëwu.

⁷ Më ntehnëkëhni: «Këlamu, vëyënta mën, antë aliwu uwi wëh!

⁸ Nëparyin: kwëhna buhëhni vëryag vëhi vëyëtëlëhni hna vësan ten. Njonëhni dëmuni, aliwuni gante ñadun ka. Bare antë aliwuni iñë vëyi vësan; kabi njijëni kuyëtani hn'icën tere mën hna.»

⁹ Bare më ntëkwaniha: «Kërënary hn'ani! Ahneh fo yeru do aÿand aye ahitiñ ÿal fu li! Awa, ntiferu wëh ntëbini vëhni!» Më cañëtëniha Lot gë fanka do tëhalehni rënka ÿa soje tënkëni.

¹⁰ Bare wamëleka waki nja më pidëtëni rënka ÿa pëlanaha Lot, ndohëniha bamberu do pidëni.

11 Tac umë mëpënënihehni vële hwërako rënka tere va, vëjar va gë vicër va per, do vëhnudilohna hn'ile nke rënka tere ya.

12-13 Wamëleka waki na më ntehnëniha Lot: «Nihëdëfun inji naŵ, kabi Ahwëhn a Wënu na nkwëryëk fop wameh wayabah wante ntini vëvë inji naŵ vi, do payikëfu hnihëfu. Ge nkeni hn'ani vahné vëhaŵary vële yerun hnënk, vutah hu ma vëyëla hu, canëryihni aŵawëtëhni ani.»

14 Lot më njik pëyahni vëyëlawu, vële hwëhnëkëhniwo vëragu va. Më lehnëkëhniwo: «Matëryin ñap asahnu hn'iji naŵ, kabi Ahwëhn a Wënu na nihëd!» Bare vëhni ntiyahnëkëhniwo nëh nëhahnëdëhëhniwo.

15 Wakëwak ya, wamëleka na ñankëdënihawo Lot, ntehnëndëniha: «Matëry! Nufëryehna asëval hu gë vëryag hu vëhi vi, ge ñadiluhna asëmëntiwu gë vëvë inji naŵ vi ge kitiñëdeni soje wameh wante ntini na.»

16 Kabi nkoko kwajëlehndand, wamëleka waki na më pëlanihëhni wëbák na, umë g'asëvalu do gë vëryagu, canënihëhni naŵ hna, kabi Ahwëhn a Wënu na ñadëho pehëtëhni.

17 Ante canënihëhni na, mëleka ryampo më ntehnëka Lot: «Garyëry afëhët ntaŵary hu na! Antë ayëka hamëhni do antë ahahn wëla sëñ! Garyëry asowä kuñ hna soje antë asëm!»

18 Lot më ntëkwak: «Hali, Ahwëhn,

19 paryi nke, ami, aryokuñ hu ya, təkëbu hnuŵaŵu ipaß hu na do ndemaruho ðus g'ipehët ntaŵary mën ni; koda yaryu hafo rëku kuñ hn'ani, hara wëh ŵa təkalochna, do sëmu.

20 Nuru fañi fankol hn'ani? Nəwëna, kodëfun yaryëfu hafo hnam soŵafu. Mawëryanëryifu yifu soŵafu hnam-kabi fatoy fo ye-soje feharyahnëfu walawäry fu ŵa.»

21 Mëleka ya më ntehnëka Lot: «Awa! Mbokëdëmi ŵawëryani kat inji ðema do nihëda fankol fante lehnëru fi.

22 Garyëryin ñap ayiwu asowawu hnam, kabi ñoñ koda liwu ge təkëluhna hnam!» Soje rac ankol tac Sowar maciko (umë fëhnëtanëd «naŵëna»).

23 Wati nte pëhniðëho lav na, təkëdëniho Sowar hna.

24 Awa Ahwëhn a Wënu na më këfik g'ambin hn'inkal Sodom hna gë Gomor hna rëv hwëdëh do gë wëraka wale fëdëd.

25 Umë nihëk gë uweh sankaf waŵi wahnaŵ do gë resiŵo hna fop. Fop vahné vëvë waŵi wahnaŵ va cëmëniho do gë vile fëhnëko nkal va per.

26 Asëvalu Lot më njëkak hamëhni, më mbacik nke had apahn wañry.

27 Ga pacëk kobëri fo g'acahnëfëd ga, Abëraham më njik le kahnëko haryënkw Ahwëhn a Wënu na.

28 Më njëkëk gë cape Sodom gë Gomor do gë resiŵo ya fop do më nuk ga cëhnëd hwëcic. Gë añañ cankaf mëntëlëniho.

29 Koyëna, ante mbëvehnëko Wën wahnaŵ wavë iŵi resiŵo na, kabi dënkwëlawohna Abëraham, do pehëtëkawo Lot hn'uweh le mbëvehnahnëko wahnaŵ wale ntëdahnëko ŵa.

Lot gë vëryagu

30 Tac, Lot më matëk Sowar hna kabi ntakëkawo nko ntëd hnam, do nji ntëdëni gë vëryagu hn'ikuñ. Hn'uahry nëwëniho gë vëhni.

31 Fac ryampo, fandënkwëryënkw fa më ntehnëka aheryu: «Nëpary, rëm fu yi biyëdina cërëd do vësan vëhaŵary vëyena resiyo li soje ndakin nuyahnihi vutah, gante ntidëni vahnë fop ka.

32 Pëdëfuhna ütën hafo ndëw tac ndakin nagëhnahnihna vutah nkohahn hnënk lëwu ya.»

33 Hn'umëd tac, më ndëwëneniha rëm hni do fandënkwëryënkw fa më njik ndakëni gë rëmu. Lot ndëwëko dus, yëtalohna ile ntiko aryagu ya.

34 Ga pacëk fandënkwëryënkw fa më ntehnëka aheryu: «Wëli umëd nte ryëcëk ñi ndakëbun gë rëm mën ya; bokëfu ndëwënihna dol tac g'ayi aryakëgu. Kabi koyëna fo nagëhnëdëha vutah.»

35 Hnë anëka tac mboko ndëwëneniha rëm hni do maherya njigëlehn ndakëgëni gë rëmu. Lot mboko ndëw dus, yëtalohna ile ntiko aryagu ya.

36 Awa, koyëna ndonkëndëkëhniwo Lot vëryag vëhi vëlëwu va.

37 Fandënkwëryënkw fa facan nagëko do maca Mowab (umë fëhnëtanëd «ale wätik hnë rëm»); rëm hnënk Mowab vële wok hafo dol* va ye.

38 Maherya fëna më nagëka facan, do maca Ben-Ami (umë fëhnëtanëd «fatah hnënk mën»); rëm hnënk Amon vële wok hafo dol va ye.

20

1 Abëraham matëko hnam njind gë cape resiyo Negev; yëbëlan Kades gë Sur ndahëko, tac nji neh Gerar hna

2 do hnam ntehnëdëho soje asëvalu Sara ya: «Ahery mën ye.»* Soje rac Abimelek, ahnaŵ avë Gerar ya nufahnëkawo Sara.

3 Bare g'umëd ga, Wënu ña më tufëhnaka Abimelek hnë hudakery do ntehma: «Soje asëval ale hnufëru yi cëmëdu, kabi ñëlik.»

4 Hara Abimelek nte woko vëvankëna ten ryëka gë Sara ña më ntëkwak: «Ahwëhn ami gë bulunda mën yi ñoñ dilëfuhna! Ndaŵëduha bi ale wok menëna?

5 Abëraham umë dënk lehnëko aheryu ye do Sara fëna njawënek acëru ye. Ahwëhn, toña ye do ñoñ dila wëh.»

6 Wënu ña më ntëkwaka hnë hudakery hutac dënk: «Toña ye ñoñ dilihna wëh, njëtëbu ami fëna. Ami wok tavëlihna aŵaka do koyëna memaŷehnémi ali wëh haryënkw mën.

7 Tame bësaryehna asanu aŷi asëval. Kila ye; njëfanëdëhi soje afehary ntaŵary hu ña. Bare ge bësalihahna, yëtëry wapacëk cëmëdun fop gë vëlëw hu per.»

8 Abimelek më matëk kobëri fo do macëhni vële rëhaka va pëyahni wante ndakeryëk ña. Vërac më ntakëkëhni dus.

9 Abimelek më macehnëka Abëraham do tëya: «Soje ye liruhëfu aki? Ntiyehnrühëfu ami gë bulunda mën ya uweh ŷayah. Ntiruho ile nkok ahnë didfilohna muk.

10 Ye fëlaki soje alihahn iŷin?»

11 Abëraham më ntëkwak: «Ntehnabuho vahnë vëvë hnani vi vëlënenëdilahna Wënu ña do ndaŵëdëniho soje asëval mën aŷi.

12 Do dënk toña ye ahery mën ye: rëm ryampo fo yëbun, bare bankëlëfunahna hnëm. Soje rac kolahnëk nke asëval mën.

* 19:37 19:37 *Hafo dol* fëhnëtanëk wati ale herëk a; ndampo fo nke gë 19:38. ☆ 20:2 20:2: Wapëgwala 12.13; 26.7

13 Ante canëkoŵo Wën hnë tere rëm mën hna, ntehnëbuhawo asëval mën aÿi: "Hn'ile-wo-le njide hna, demarye alehn acër hu yeŵu."»

14 Ante puhnak Abëraham wanës ña, Abimelek më nufëkëhni wape gë wuhnankal gë wuhni gë vëramp vësëval do gë vësan, njëdahna Abëraham mbësalehna asëvalu Sara.

15 Abimelek më mbok ntehnëka Abëraham: «Nkal mën ñi wëjë hwëhnëk. Dëdëry hn'ile-wo-le canahnëki hna.»

16 Tac ntehna Sara: «Nuru, njëdabuha wañec wëli koryi acër hu: umë ye dahëse le yëtëndanëdëhëhni fop vële yerun va menëlihna iñë.»

17 Abëraham njëfakawo Wënu ña. Wënu ña njërënekawo Abimelek gë asëvalu do gë vëryokuñ vësëval vëlëwü va, do kodëniho mbok nagëni.

18 Kabi Ahwëhn a Wënu ña ures le nkok kodina ndonk asëval ntihañkëhniwo fop tere Abimelek ña, soñe inuf asëval Abëraham ale waciko Sara ña.

21

Hnagi Isak

1 Ahwëhn a Wënu ña ndemakawo Sara gante ntehnëkawo ka.

2 Ndonkëko do nagëhna Abëraham, nte rëko ntaf ña, facan gante ntehnëkawo Wënu ka do

3 Abëraham më macëka Isak.

4 Kacehnëkawo ante nuÿako wafac imbëd gë warar ña (8), gante ntehnëkawo Wënu ka.

5 Abëraham wabëhn keme (100) nuÿako ante nagiko Isak ña.

6 Awa Sara më ntehnëk: «Wënu ña njëfako uhnatah le ryasëndanëdëho*, do fop vële yëtaf hnagi Isak va ndasëntëdëni.»

7 Më mbok ntehnëk kat: «Mo hodëho ntehna Abëraham hnë fac ryaw Sara njëwëndëdëha fatah? Bare mama cërahnëk nagëhnëbuha facan.»

Abëraham ntafëha Agar g'aju Isëmayel

8 Fatah fa naÿëko do Sara tavëtehnëkawo bël iña. Hnë fac le tavëtendehö ña, Abëraham ambënt cankaf ntiko.

9 Fac ryampo, Sara nukawo aju Agar mbë Espët, ale nagëniho gë Abëraham, ga nëhahnëdëha† Isak fatah fantewü fa.

10 Më ntehnëka Abëraham: «Daryehna asëval aramp aÿi g'aju, kabi aju asëval aramp aÿi tëfëlahna nuÿanti ntëw iña gë Isak ajë mën aÿi.»

11 Wanës watac pëmpëhahnëkawo d'us Abëraham, kabi Isëmayel fëna aju yeho.

12 Bare Wënu ña më ntehnëka: «Antë pëmpëhahni soñe ajë hu gë hnëmu. Mawëry ali fop le ntehnëdëhi Sara ña. Kabi gë Isak nuÿaduhëhni vutah vunte lehnëmi yëfadëmini va.

13 Bare soñe ajë aramp hu ñi, ntidëfuha umë fëna rëm bulunda, kabi umë fëna ajë hu ye.»

14 Ga pacëk, Abëraham më matëk koßëri fo g'acahnëfëd ga, nuf vamburu gë ryëpët wënka njëdahna Agar do koyahni umë g'aju. Njilehn nkwerëtand hnë wula vë Berëseba hna.

15 Ante puk wënka ña ryëpët hna, më tavëka fatah fa kuyët hnë fatëh

16 do ñi ntaña cahët, hnë vëntacel keme (100) ntëbi, kabi ntehnadëho:

* 21:6 21.6 Isak fëhnëtanëd «ndasëk». † 21:9 21.9 Nëhahnëdëha kod pëhnëtan nëhëdëniho ma njafanëdëha.

«Ñada hnuwüwa ga cëmfëf fatah mën fi.» Awa më ntañak cahët do pëgw kond.

¹⁷ Wënu ña nkwëryëko kopa fatah fa do mëleka Wënu ña më macika Agar g'ambin do nteha: «Ye ga ye, Agar? Antë ntaki, kabi Wënu ña nkwëryëk wako fatah fa hn'ile tavëruha hna.

¹⁸ Matëry! Nufëryehna ajë hu do yawënerëyehna ðus, kabi gë umë ntidëfu bulunda sankaf.»

¹⁹ Wënu ña më tufëka Agar kolomba. Më njik tëmpënëk ryëpët hna wënka do njëdahna aju ciya.

²⁰ Wënu ña pabëkawo fatah fa. Naÿëko do wula Paran hna ntëdëko. Hnam asary g'unjwary yeho do

²¹ hnëmu asëval avë Esipët njëkëlehnëhnëkawo.

Abëraham kwëtëlëdëni gë Abimelek

²² Hnë yamani rac, Abimelek gë Pikol asankaf wasofađe walëwu wa, njiniho vëhni Abëraham hna do nteha: «Njëtëbun Wënu ña gë wëjë nkerun hn'ile-wo-le lidu hna.

²³ Awa tame, dëkënde g'uwwac Wënu ña tokadilihohna ami, vutah mën va fëna do gë vërah vutah hni va. Kwëhna buho nëf sojë lëw hu ya. Wëjë fëna, kwëhnary nëf sojë lëmën ya do g'inkal nte lëdahneru ñi.»

²⁴ Abëraham më ntëkwak: «Ha, ntëkëbu.»

²⁵ Tac Abëraham nuÿako fere pëyahna sojë kolomba le nufëniho gë fanka vahnë Abimelek va.

²⁶ Abimelek më ntëkwaka: «Yëtëla bi mo lik rac. Wëjë dënk, pëyalihowohna. Dol fo njëtaðëfu.»

²⁷ Abëraham më nufëkëhni wape gë wuhnankal do gë wuhni njëdahna Abimelek do vëhni vëhi ntiniho kwëtëla.

²⁸ Abëraham më pitëkëhni vupe vucëval mbëd gë vuki.

²⁹ Abimelek më tëyëka: «Sojë ye fitëruhëhni vuji vupe mbëd gë vuki?»

³⁰ Abëraham më ntëkwaka: «Maÿëry arebahni sojë aryënkwëtahnénd pari ami yabëk iÿi kolomba.»

³¹ Sojë rac macahnëde hnam Berëseba (umë fëhnëtanëd «kolomba idék», ma «mbëd gë vuki»), kabi hnam ntëkëniho vëhni vëhi tak.

³² Awa koyëna kwëtëlëniho Berëseba hna. Tac, Abimelek mbokalehneni gë Pikol asankaf wasofađe ya g'inkal Filisët.

³³ Abëraham pëlëko atëh Tamaris Berëseba hna, do cëmbëdëhawo Wën hunte ye kwëlëkwël ha macatënda Ahwëhn a Wënu ña.

³⁴ Abëraham wabëhn wayabah ntiko hn'inkal Filisët hna.

22

Abëraham pëhwëtak cënahna Isak sadëha

¹ Ga ndëcëk watac, Wënu ña njëkëhnahnëkawo Abëraham. Macëkawo: «Abëraham!» do Abëraham më mëtaka: «Nëpami!»

² Wënu ña më ntehnëka: «Nufëryehna ajë hu Isak, ryamboli asëval hu ale yaðu ðus yi, ayi hn'inkal Moriya hna. Do hnam, ndawëhnëdëhowa do afëda had sadëha hn'ikuñ nte yabëdëmi fo.»

³ Ga pacëk, Abëraham më matëk kobëri fo g'acahnëfëd ga. Më calëk wadëhwa ña sojë sadëha ya, ndibënda fali falëwu fa do njohna aju Isak gë vëryokuñ vëhi vëlëwu kahnëtalehn gante nkabëkawo Wën.

⁴ Hnë fac rarëna hna, Abëraham nuko ñawët kuñ nte njihahnëdëho ña.

5 Abëraham më ntehnëkëhni vëryokuḡ vëlëwū va: «Ñëwëryin ani gë fali fi; ami g'ajë mën aḡi kayëdëfun yaḡ sëmbifuna Wënu ḡa, tac mbokajëdëfun.»

6 Abëraham më ndibëndëka aju Isak wađëhwa sadëha ḡa; umë hwëdëh ha g'icar ḡa njoko. Njilehnëni vëhni vëhi tak ndampo fo.

7 Isak më tëyëka rëmu Abëraham: «Apa?»

Abëraham më ntëkwaka: «Ye ye ajë mën? Nëpami.»

Isak më ntehnëka: «Kwëhnayinëk hwëdëh ha gë wađëhwa ḡa, bare ne nkeha fape soḡe sadëha ḡa?»

8 Abëraham më ntëkwaka: «Ajë mën, Wënu ḡa njëdahnëdëha umë dënk fape sadëha fa.» Vëhni vëhi tak nkoniho njindëni ndampo fo.

9 Ga tëkëni hn'ile nkabëkawo Wën hna, Abëraham më ntik hn'ile cënađe sadëha hna do kwët yaḡ wađëhwa ḡa. Tac ḡaba aju Isak, do tinda hnë wađëhwa wante kwëtëko hn'ile cënađe sadëha hna. 10 Tac nuf cary iḡa soḡe káca aju.

11 Bare taḡ mëleka Ahwëhn a Wënu ḡa më macika g'ambin: «Abëraham! Abëraham!»

Abëraham më mëtaka do ntehnëka: «Ha, nëpami!»

12 Mëleka ḡa më mbok ntehnëka: «Antë aḡaka fatah fi! Antë alihna wëh! Njëtëbu tame ntënëndëduha Wënu ḡa, kabi ḡwëḡëryanëlihahna ajë hu, ryamboli asëval hu ḡi.»

13 Awa Abëraham më nuka yënki ga pëlayik wamiry ḡa hnë fasëc. Më njinëhnëka gwëcëta Isak gë yënki ḡa soḡe sadëha ḡa.

14 Abëraham më macëk ḡëwë rac: «Ahwëhn a Wënu ḡa njëdahnëd.» Soḡe rac wok wăcahnënde ha gaki: «Hn'ikuḡ hna, Ahwëhn a Wënu ḡa njëdahnëd ile rëfëka ḡa.»

15 Tac mëleka Ahwëhn a Wënu ḡa më mbok macika Abëraham g'ambin higëna ḡa

16 do ntehnëka: «Wëli ile ntehnëk Ahwëhn a Wënu ḡa: ntëkëhnëmi g'uwăc mën wă dënk, kabi aki ntiru, ḡwëḡëryanëlihošahna ajë hu, ryamboli hu ḡa,

17 ndëwanëdëmi do njabënëdëfuhëhni vutah hu va had wahol wavë g'ambin wă ma nkërëyal nte ye tëfary wov ḡi. Nufëdëni wahnaš vële yëwëkëhni va.

18 Wabulunda wađë nkal ḡi fop gë vëhni ndëwanëdëni kabi mašëhnëruho.»

19 Tac Abëraham g'aju mbokalehnëni gante nkeni vëryokuḡ vëlëwū do kahnëtalehnëni mëncëndëni gë Berëseba. Hnam nkoko ntëd Abëraham.

Viju Nahor

20 Ga ndëcëk watac, Abëraham pëyayiko Milëka fëna nagëhnëkawo aheryu Nahor vutah vucan:

21 Us yeho fandënkšwëryënkšw fa, gë aheryu ḡa Bus, gë Kemuwel rëmu Aram,

22 gë Kesed, gë Aso, gë Pilëdas, gë Yidëlaf do gë Betuwel.

23 Betuwel yeho rëmu Rebeka ḡa. Vëḡi ye vutah mbëd gë vutar vunte nagëhnëkawo Milëka Nahor aheryu Abëraham va.

24 Nahor kwëhnakawo asëval ahigëna. Rewuma maciko. Umë fëna nagëkëhniwo vutah: Teba, gë Gaham, gë Tahas do gë Maka.

23

Icëm Sara ña

¹ Sara, asëvalu Abëraham, wabëhn keme gë wafëhw wahi g'imbëd gë waki (127) nuŷako cëmat.

² Kiriyaat-Arëba hna cëmëko, dol Ebëron macëde, hnë nkal Kanan hna. Abëraham ntiko wawkwë asëvalu ña do kodëho soñe icëm dëwu ña.

³ Tac Abëraham më matëk haryënkw asëm alëwu hna do nji ntehnëhni Wahit wã aki:

⁴ «Ahneh fo yebu ÿal hun li, ale sëlëndik hnë wũhnë do ryëcëlehnëd. Bare asëval mën a cëmëk. Awa gwafëryino iyag ÿal hun li wañahnëwã*.»

⁵ Wahit wã më ntëkwaniha:

⁶ «Muntayiru aŵaŵ ahnëpafu! Wënu ña ntiki asan ahwëhn nafa fagant lëw fu. Bañëryehna asëval hu hn'iyag nte ÿak fërënak walëw fu li. Wëla aryampo ñwëÿëryanëdilihna iyag dëwu ña soñe awañahna.»

⁷ Awa Abëraham më tëhakëhni ndëkwëhn haryënkw lëw hni,

⁸ do ntehnëhni: «Ge paryi maŵërun wañëwã asëval mën aÿi ani, tëyëndinoŵa Efëron, aju Sohar,

⁹ nkwafo iyag ibë resiÿo Makëpela nte ye hnë ikëd kaÿ dëwu ñi. Dehnëryina nkwafo gante ñad ka, tase hun. Nkehahn dëmën.»

¹⁰ Efëron hnam dënk nkentiko. Më ndekak soñe ntëkwahna Abëraham nkweÿyahnëni wahit wã fop ÿëwã bulunda† hna ntehn:

¹¹ «Demarye, aŵaŵ ahnëpaŵo, gwafëdila muk kaÿ inji gë yag inji. Tase vëvë ÿalënta mën vi, njëdëmi, kodu awaña hnam asëval hu.»

¹² Kat Abëraham më mbok ndëkwëhnëk haryënkw Wahit hna,

¹³ tac ntehna Efëron hafo fop nkweÿyëni, më lehnëko: «Këلامي, nëparye! Njëdadëmi koryi soñe kaÿ inji. Maŵëry iÿi koryi soñe holahnu wañëwã asëval mën aÿi.»

¹⁴ Efëron më ntëkwaka Abëraham:

¹⁵ «Nëparye, këلامي! Ikaÿ nte hoce nkwaŵi wañëc koryi wakeme wahnah fo (400), kwëhnana nafa yëbëlan lëw fu! Awa bañëryehna asëval hu!»

¹⁶ Abëraham maŵëko do njëdahnëko ile nësëko Efëron ÿa tase vëvë ÿalëntaŵu va, wañëc wakeme wanah (400) koryi vë wati rac.

¹⁷ Kobëri tac, ikaÿ Efëron nte yeho hnë resiÿo Makëpela favalëko gë Mamëre ña, gë iyag nte yeho hnam ña do gë fop vatëh vante yeho bambery kaÿ va

¹⁸ Abëraham hwëhnëko. Fop Wahit wale yeho hnam va wasede yeho.

¹⁹ Tac Abëraham më mbañëka asëvalu Sara hnam, darël Mamëre hna, më wacëde tame Ebëron, nkal Kanan hna.

²⁰ Ikaÿ inja gë yag nte yeho hnam ña golohna kwëhnëni Wahit. Abëraham hwëhnëko gë maŵal dëw hni ña, soñe mbañahnëndëhni vësëm vëlëwu va.

24

Isak gë Rebeka

¹ Abëraham cërëko d'us. Ahwëhn a Wënu ña ndëwakawo hnë fop.

* 23:4 23.4 Wati rac, vësëm va hnë wakary mbañëdëniho, vambamb fakuj hna. † 23:10 23.10 ÿëwã bulunda ÿa renka kece nkol hna nkeho.

² Hnë fac ryampo, Abëraham më ntehnëka aryokuñ alëwu ale ýak lafëk tere ýa. Umë yeho ankaf fop hnapul Abëraham ýa. Umë lehnëkawo: «Kuyëtëry vák hu ýi mbuf mën li*»

³ do dëkënde gë Ahwëhn a Wën le hwëhnëk ambin ñi gë nkal ñi, yëkëlehnëndilihahna ajë mën aýi asëval avë hnë inji nkal Kanan nte lëfahnëbu ñi.

⁴ Bare dëkënde alehno njidu hnë nkal nte watahnifu hna ayëkëlehnëhnehna ajë mën a Isak asëval hnënk mën hna.»

⁵ Aryokuñ a më ntëkwaka: «Ye lidëfu ge asëval a ñwëýëk soñe tëfe ani? Awa, tëfëka bi wënceryëwa ajë hu hn'inkal nte watahniru hna?»

⁶ Abëraham më ntehnëka: «Hali, ñwëýëry ðus soñe awëncerya ajë mën aýi hatac.

⁷ Ahwëhn a, Wën le hwëhnëk ambin ña, caniko tere rëm mën hna g'inkal hnënk mën ýa. Nësëhnëko do ntëkëhnëko njëdafëhëhni vutah mën va kwëhnëni inji nkal ani. Cañëtidëha mëleka lëwu ýa haryënkwa hu soñe aholahn ayonëhnehna asëval ajë mën aýi.

⁸ Ge asëval a mawëna tëfi, awa ntihtëdaf idëk nte lëkënduho ña; bare antë awëncerya muk ajë mën aýi hatac.»

⁹ Awa aryokuñ a më kuyëtëk vák lëwu ýa hn'imbuf Abëraham hna do ntëkëhna ntehna ntid' fop ile ntehnëka nti ýa.

¹⁰ Tac, aryokuñ a më nufëkëhni wayonkomb ipëhw (10) wuva Abëraham wã do njoryary fop ile fërënak hnë hnapul le kwëhnako Abëraham ýa. Kahnëtalehn paß gë inaw' nte ntëdafnëko Nahor ña, gë cape tahahn pëhna lav Mesopotami ka.

¹¹ Aryokuñëhn Abëraham ýa tëkëko ðarël hnë kolomba le woko gena naw' hna, më njinëgehnëkëhni wayonkomb wã. G'anëka nkeho, hnë wati le njijëdëniho wësëval ýëry wënka ña.

¹² Më njëfak aki: «Ahwëhn, Wënu Abëraham nte ryokuñëhnëdëfu ñi, mawëryanëhnërye fankëlëfu gë ale walëkowa ýa. Tufahnëry koyëna ipërëna nte hwëhnaru soñe Abëraham ale ryokuñëhnëdëfu ýa Abëraham.»

¹³ Wëli ðarël kolomba hna nkebu do wëryag wëwë inji naw' vi njijëdëni ýëry wënka ña.

¹⁴ Dol tëyëdëfuhu aryampo hnë wëhni nkury unkwahn ntëwu ña soñe siyawu. Ge ntehnëko "Ciyary, njëdëdëfuhëhni fëna wayonkomb hu wí ciyantini", awa, njëtëdëfu umë ýaryaryëduha aryokuñ hu ýi Isak. Koyëna njëtëdëfu ntriu gë uhwëhna nëf soñe ale ryokuñëhnëdëfu ýa Abëraham.»

¹⁵ Ani gë puhnahnënd iyëfa ña tëkëlehni Rebeka, aryagu Betuwel, unkwahn ntëwu ña nkus hna. Betuwel ajë Milëka gë Nahor yeho, aheryu Abëraham.

¹⁶ Fandag fankwamah ðus yeho; yëtëlëhniwohna wësan. Cëlëndako kolomba hna, tëmpën unkwahn ntëwu ña do kayënda.

¹⁷ Aryokuñ Abëraham ýa më nkaryëk pankëlëni do ntehna: «Këلامي, yëdërye siyawu toye wënkahu ñi.»

¹⁸ Më ntëkwaka: «Këلامي, Apa, ciyary.»

Më nkwëtëndak ñap nkwahn uña do njëdahna ciya.

¹⁹ Ga njëdaka ciya, më ntehnëka: «Ñëryëhnëdëfuhëhni fëna wayonkomb hu wí ciyantini afo mërëni.»

* **24:2 24.2** *Kuyëtëry vák hu ýi mbuf mën li* fëhnëtanëk ikwëry namu wasëwif hna do rac rufahnëd' ntid' ile ntehnëk ýa; do ge cëmëk ani gë rac vutah vuntëwu va ntidëni g'uwac lëwu.

20 Më kotak ñap wënka waḃë nkwahn dëwū ña kosa hna, tac nkary mbok ñëryi kat. Pëdëkëhniwo wayonkomb wā fop.

21 Asan a ñjëkëdëhawo aryag a hara ñoñ nësëna, do tëyadëho bi Ahwëhn a Wënu ña cañëdanëk uyas lëwū wā.

22 Ante puhnani wayonkomb ciya ña, asan a më canik waryiḃ walëwū hna ñjëdahna aryag a anënk sanu le hwëhnak nafa yabah do gë wame sanu waki wante hwëhnak ule-wo-le nafa yabah fëna.

23 Tac më tëyëka: «Aryag mo yeru? Pëyarye këlami bi nkehëhna igwac tere rëmuḃ hna soñe asëlëndahnëfu ryakëfu dol hnam gë vēle lapëhnadëho vi?»

24 Aryag a më ntëkwaka: «Betuwel ye rëm mën yā, aju Milëka gë Nahor.»

25 Më nkwënek: «Lury yā gë idël iña njabëk yāl fu hna, do gë hn'ile kofun aryaku fëna.»

26 Asan a më ndëkwëhnëk yëka yā nkal hna do camehna Ahwëhn a Wënu ña

27 ntehn: «Camehnëmi Ahwëhn, Wën ale ryokuñëhnëdëfu Abëraham! Tufahnëdu kwëlëkwël ipërëna hu ña do g'ikahnënda hu ña gë cape ale ryokuñëhnëdëfu ka: hnë uwi yas Ahwëhn a Wënu ña njiryeryëko satën fo gë hnënk ale ryokuñëhnëdëfu ka.»

28 Aryag a më nkaryëk pëyahñ tere hnëmu hna le ryëcëtak yā.

29-30 Hara Rebeka kwëhnakawo acër ale waciko Laban. Nuko anënk ña gë wame ña hnë wák aheryu hna do nkwëryëko ga tëfëtaḃe ile ntehnëkawo asan a. Awa më nkaryëk nji tëkata asan a gë wayonkomb walëwū wā ñarël kolomba hna

31 do ntehna: «Yij yāl fu hna, wëjë ale ndëwak Ahwëhn a Wënu ña. Soñe ye yëwëru hnë gwac li? Pëhwëtëbu cery ña do ntinëhnëñbuhëhni wayonkomb hu wī hn'ile ñëwëdëni.»

32 Awa aryokuñ Abëraham yā më njik vēhni Laban hna. Më nkwëtëndini wayonkomb wā ile ndiḃëniho yā do ñjëḃayini ile tokëḃëni. Do njonëhñijini fëna aryokuñ Abëraham yā gë vēle lapëhnakawo va wënka nkuyëtahñëni wapary ña.

33 Më ñjëḃayik roka, ñare më ntehnëk: «Tokëḃa ge gena nësëbu le yadëfu hnësu yā.»

Laban më ntehnëka: «Awa nësëry!»

34 Asan a më ntehnëk: «Aryokuñ Abëraham yëbu.

35 Ahwëhn a Wënu ña mbetandanëka ḃus ale ryokuñëhnëdëfu yā; ñjëḃaka wape gë wuhnankal do gë wuhni, gë koryi do gë sanu gë vēryokuñ vēsan gë vēsëval, wayonkomb gë wafali.

36 Asëvalu Sara, mama ntafahnëk, nagëhnëka facan fante ñjëḃak fop ile kwëhnak yā.

37 Ale ryokuñëhnëdëfu yā ntehnëko lëku: “Yëkëlehnëndilihahna ajë mën ayi asëval avë hnë nkal Kanan nte lëḃahnëbu ñi.”

38 Më lehnëkowo: “Dëkënde alehn njiḃu tere rëm mën hna, hnënk mën hna, soñe ayëkëlehnëhneḃa ajë mën ayi asëval.”

39 Awa më rëyëbuha: “Ye liḃëfu ge ñwëyëk asëval a tëḃiḃilohna?”

40 Më ntëkwako: “Ahwëhn a Wënu ña ale rëḃëḃëfu kwëlëkwël yā, umë fayëḃëha mëleka lëwū yā haryënkḃ hu, ntid cañ uyas hu wā do njonëhñiḃuha asëval avë hnënk mën ajë mën ayi, avë tere rëm mën hna.

41 Ge njiru vëvë tere mën hna, ntihtëtädfëhi idëk nte lëkëhneruho ña. Wëla ñoñ nuñajëlihna, dëwanëdëla wëh.”

42 Ante tëkekëfëbu dol darël kolomba ñi, aki njëfakëfëbu: “Ahwëhn, Wën ale ryokuñëhnëdëfu Abëraham, demarye canjaro uyas le yidëfu wï.

43 Tame kabi darël kolomba li nkefëbu, tëyëdëfëfuha aryag ale yijëd yëry wënka ña njëdo siyawu toye wënka wante ñëryëd nkwanh ntëwu hna.

44 Ge ntëkwako: ‘Këلامي ciyary, do ñëryëhnëdëfëhëhni fëna wayonkomb hu wï’, awa, njëtëdëfu umë ye asëval ale yaryaryëdëfuha ajë ale ryokuñëhnëdëfu ya.”

45 Ani gë fuhnahnëndu nësëlehna ña, tëkiko Rebeka, unkwahn ña nkus hna; më cëlëndak kolomba hna do ñëryi wënka ña. Më rëyëfëbuha: “Këلامي, yëdërye siyawu.”

46 Më nkwëtëndak ñap nkwanh uña do nteho: “Ciyary, tac pëdëdëfëhëhni wayonkomb hu wï fëna.” Më siyabu do më pëdëkëhni wayonkomb wä fëna.

47 Ga tëyëfëbuha bi mo hnagëka, më ntëkwako: “Betuwel ye rëm mën ya do Milëka gë Nahor hnagëka.” Awa më libuha nënk ña icëhn hna do wame ña wäk hna.

48 Më ryëkwëhnëfëbu yëka ya nkal hna soñe sëmbëwä Ahwëhn a, Wën ale ryokuñëhnëdëfu ya, Abëraham; camehnëfëbuha soñe ile njoko yam fo hnë aryag mbañ ale ryokuñëhnëdëfu ya. Koyëna kodëfu yonëhnëwä ajë ale ryokuñëhnëdëfu ya.

49 Tame, pëyaryino ge kahnëndarun alinëhnuna ifërën ale ryokuñëhnëdëfu ya. Ge kodiluhna, njidëfu sëñ hawary.»

50 Laban gë Betuwel më ntëkwaniha: «Ahwëhn a Wënu ña fëhnaq koyëna. Ñoñ kodilëfëhna hnësëfu.

51 Rebeka ani nke, haryënk wu. Yoryehna nke asëval ajë ale ryokuñëhnëdëfu ya, gante ntehnëk Ahwëhn a Wën ka.»

52 Aryokuñëhn Abëraham ya ga nkwëryëk waji wanës, më ndëkwëhnëk yëka ya nkal hna do camehna Ahwëhn a Wënu ña.

53 Tac më canik wariyëb walëwu hna vile ryëhwarik koryi gë sanu do gë wafand njëdähna Rebeka; më njëdäkëhni fëna wabuña wakwëhn nafa sankaf vëhni acëru gë hnëmu fandag fa.

54 Aryokuñëhn Abëraham ya gë vële lapëhnaqawo va tokëniho do ceni, tac njilehnëni ndakëni.

Ga pacëk g’acahnëfëd ga, nte matëni ña, aryokuñëhn Abëraham ya më ntehnëkëhni acëru gë hnëmu Rebeka: «Napëryino vokawu gë ale ryokuñëhnëdëfu.»

55 Më ntëkwaniha: «Rebeka ani nkoñ ten toye, soñe wafac ipëhw, tac kod njinti.»

56 Aryokuñëhn Abëraham ya më mbok ntehnëk: «antë avëyëhnuno, kabi Ahwëhn a Wënu ña canjendanëk nkañ mën ña. Tavëryino vokawu gë ale ryokuñëhnëdëfu.»

57 Më ntehnëniha: «Macënëfëfuna aryag ayi do tëyina ile nahak ya.»

58 Awa më macëniha Rebeka do tëyëniha: «Ñadü bi arëfëlu ayi asan?»

Më ntëkwakëhni: «Ha, ñadëfu.»

59 Awa më tavëniha Rebeka gë asëval ale hnihnëdëfëhawo ya† tëfëläni gë aryokuñëhn Abëraham ya do gë vële lapëhnajëkawo va.

† 24:59 24.59 Asëval ale hnihnëdëfëhawo ya fëhnëtanëk ale yentiko gë Rebeka kobëri tah hna do wof g’umë hafo cëm.

⁶⁰ Më ndëwanëniha Rebeka aki: «Arabi aye, wëjë ahery fu yi, hnëm wabulunda wayabah. Arabi vutah hu va nufëni wahnaw vële yëwëki va!»

⁶¹ Rebeka gë vësëval vële ryokunëhnëdëhawo va më kayëni wayonkomb hna sojë tëfëlëni gë aryokunëhn Abëraham ya do njini ndampo fo.

⁶² Awa hnë wati rac, Isak, aju Abëraham, matëko kolomba le waciko Lahayi-Royi hna pakëta hnë resiyo Negev hna fo.

⁶³ Hnë anëka ndampo cahniko nji nkwërëtalehnënd gë igwac, më nukëhni tañ wayonkomb ga tëkidëni.

⁶⁴ Rebeka ga nuka Isak, më ntëdak yonkomb hna

⁶⁵ do tëya aryokunëhn Abëraham ya: «Mo ye asan ale yijëf pankëlin igwac li?»

Aryokunëhn Abëraham ya më ntëkwak: «Ale ryokunëhnëdëfu ya ye.» Awa Rebeka cënkalehn tañ yëka ya tufahnahn ntënah ntëwu ña.

⁶⁶ Aryokunëhn Abëraham ya më tëfëtanëka Isak fop ile ntijëk ya.

⁶⁷ Tac Isak më njoka Rebeka hnë usank le yeho va Sara hnëmu ya. Isak nufëkawo ñëla do ñahnëkawo. Koyëna nduñënako Isak aju Abëraham icëm hnëmu Sara ña.

25

Vutah Abëraham vunte nagëk Ketura

¹ Abëraham ñëlëkawo asëval ahaŵary. Ketura maciko.

² Nagëhnëkawo: Simëra gë Yokësan gë Medan gë Madiyan gë Isebak do gë Suwa.

³ Yokësan yeho rëmu Saba gë Dedan ya. Hnë viju Dedan hna naginiho wabulunda Wa-asur wã, gë Waletus wã, do gë Walewum wã.

⁴ Madiyan yeho rëm Efa ya, gë Efer, gë Hanok, gë Abida, do gë Elëda. Vëyi fop vërah vutah Ketura yeho.

⁵⁻⁶ Abëraham njëdëkëhniwo buña viju vësëvalu vëyëntaw va wati nte nkoko cëmëna ña. Tac cañëtëkëhniwo ñawëtaniha Isak, gë cape pëhna lav ka, fare Isak umë lëwëko hnapul rëmu ya fop.

icëm Abëraham

⁷ Abëraham nuŵako wabëhn keme gë wafëhw imbëf gë wahi g'imbed (175) cëmat.

⁸ Hn'untaf yaryah nëñah cëmëko nji tëkëhëhni vacërakëlo vantëwu va.

⁹ Isak gë Isëmayel viju, më mbañëniha hn'uhary Makëpela hna, ule yeho hn'ikaŷ Efëron aju Sohar, avë bulunda Het, darël Mamëre hna.

¹⁰ Abëraham hnë bulunda Het hna ntaŵëko kaŷ tac. Hnam mbañiko Abëraham darël asëvalu Sara.

¹¹ Ante cëmëko Abëraham ña, Wënu ña ndëwanëkawo aju Isak. Isak darël kolomba Lahayi-Royi hna ntëdëko.

Tere Isëmayel aju Abëraham

¹² Wëli itëfëta sojë tere Isëmayel, aju Abëraham, ale nagënihawo gë Agar, aramp Sara avë Esipët ya.

¹³ Aki nke wamac vutah Isëmayel va gante tëfëlëni hnagi ka: fandënkwëryënkwa fa Nëbayot maciko, tac fakigëna fa Kedar, gë Adëbel, gë Mibësam,

¹⁴ gë Misëma, gë Duma, gë Masa,

15 gë Hadad, gë Tema, gë Yetur, gë Nafis, do gë Kedëma.

16 Waŋi ye wamac vutah pëhw gë vuki (12) vumba Isëmayel va. Alewo-le asankaf bulunda yeho; wamac wadëw hni ŋa macahnëniho vankol vantëw hni va gë wëryaha walëw hni wã.

17 Isëmayel wabëhn keme gë wafëhw warar g'imbëd gë waki (137) nuŋako ante cëmëko nji təkëhëni vacërakëlo vantëwu ŋa.

18 Vëva Isëmayel va hnë resiyo le yeho yëbëlan Havila gë Sur hna ntëdëniho. Sur darël Esipët hna nkeho, gë cape Asur. Nawëtanihëniwo vutah Abëraham vuñëntaw va.

Sakob wasapitër 25-36

Esawu gë Sakob

19 Wëli itëfëta soŋe tere Isak, aju Abëraham ŋa.

20 Ante nuŋako Isak wabëhn wafëhw wahnah ŋa (40), ñëlëkawo Rebeka. Rëmu ŋa Befuwel yeho, avë bulunda Aram mbë Padan-Aram ŋa, do acëru ŋa Laban yeho.

21 Bare Rebeka nagëdïlohna; awa Isak më këlaka Ahwëhn a Wënu ŋa soŋe asëvalu ŋa. Ahwëhn a Wënu ŋa maŋëhnëkawo këla dëwu ŋa do Rebeka ndonkëko.

22 Vucëp ndonkëko, do vutah vutac peñëlëdëniho donk dëwu hna. Awa Rebeka më ntehnak: «Ye ga fëlako ami?» Më njik tëya Ahwëhn a Wënu ŋa.

23 Ahwëhn a Wënu ŋa më ntehnëka:
«Wayal wahi yehëhna donk hu hna,
wabulunda waki waŋewëlah hnagëdu.
Ryampo yawëd ntëba yëntaw ŋa,
do fandënkwëryënkwa fa rëkëd ndokuñëhnënda aheryu.»

24 Ante təkëkëko wati hnag ŋa, pacëkëhniwo vucëp ndonkëko.

25 Avëntah had kombo ryënkwiko nagi. Wëñahn fo nkehawo mbahn iŋa had acud cudak. Soŋe rac macahniko Esawu*.

26 Tac nagëgik aheryu. Itak Esawu ŋa pëlako do Sakob† maciko. Isak wabëhn wafëhw imbëd gë ryaw (60) kwëhnako nte naginiho ŋa.

Igwëcëtël Esawu g'aheryu Sakob

27 Vutah va naŋëniho. Esawu asary asankaf yeho, gë fëk nkedëho kwëlëkwël; bare Sakob, asan ayamah yeho, naŋwëdïlohna tere ŋa.

28 Isak Esawu ñako ñand, kabi faŋar fa ñadëho dus, bare Rebeka asëvalu umë, Sakob ñako ñand.

29 Fac ryampo Sakob hnëg nëgëdëho ante mënciko Esawu g'icary ka. Mbërako do inte yokawo dus.

30 Esawu më ntehnëka Sakob: «Mbërabu dus. Këلامي, tavërye roku ile hnëgëru yi, ñadëfu roku iyi roka vëntah.» (Soŋe rac macahnik Esawu «Edom», kabi umë fëhnëtanëk vëntah.)

31 Sakob më ntëkwaka: «Maŋwëryanërye ten intëw nte rëfëka fandënkwëryënkwa fa.»

32 Esawu më ntehnëka: «Inte ŋa daw iŋa nkeho. Ye ga nëfadëho intëw nte rëfëka fandënkwëryënkwa fa?»

* 25:25 25.25 Esawu mëntëlëk g'uhnës Wa-ebëre ile fëhnëtanëk «wëñahn fo nke». † 25:26 25.26 Sakob mëntëlëk g'uhnës Wa-ebëre ile fëhnëtanëk «ale fëlad itak» ma «ale rokad».

³³ Sakob më mbok ntehnëka: «Dëkënde ten.» Awa Esawu më ntëkëk do nkwëcët koyëna intëw nte rëfëka fandënkwëryënkwa fa.

³⁴ Awa Sakob më nëhëtëhnëka roka ya. Esawu më tokëk do ciya, tac njilehn. Koyëna njafanëko Esawu intëw nte rëfëka fandënkwëryënkwa fa.

26

Isak gë Abimelek

¹ Mboko nke inte nkal hna had nte yeho hnë yamani Abëraham na. Soje rac Isak njiko Gerar hn'ile nkeho Abimelek ahnaŵ Wafilisëte wã.

² Ahwëhn a Wënu na më karyëtahnéka Isak do ntehn: «Antë ayi gë Espët, dëdënti hnë nkal nte rufëdëmi hna.

³ Nëwëry hnë itac. G'ami nkefe do ndëwanëdëmi, kabi wëjë gë fop vutah hu va gë vutah hni va yëdadëfu waŵi wayal. Koyëna ntidëfu ile lehnëbuhawo rëmuh Abëraham ntinëhnëdëfuhua ya.

⁴ Ntidëfu njabëni vutah hu va had gë wahol wavë g'ambin ki, do njëdadëfuhëhni inji nkal fop. Wabulunda wabë nkal ni fop gë vëhni ndëwanëdëni,

⁵ kabi Abëraham maŵëhnëko wanës mën na, gë vakwëda mën va, do gë sariya mën ya.»

⁶ Awa Isak ntiko ile ntehnëkawo Wënu na, ntëdëko Gerar hna.

⁷ Vahnë vëvë hnam va tëyënihawo soje asëvalu ya. Më ntëkwakëhni ntehn aheryu ye: dëkëdilo hna ntehn Rebeka asëvalu ye, kabi ntakëkawo antë ndawï soje lëwu ya, kabi nkwanëko dëcët.

⁸ Isak mbiyëko hnam. Hnë fac ryampo Abimelek, ahnaŵ Wafilisëte ya, fenetër hna njëkëdëho. Më nuka Isak ga nëhandëha nëh nte rufahnëd Rebeka asëvalu ye.

⁹ Më macehnëka do ntehn: «Pacëk asëval hu ye! Awa soje ye lehnëru ahery hu ye?»

Isak më ntëkwak: «Nësëbu koyëna kabi ntakëko antë ryawïwu soje lëwu.»

¹⁰ Abimelek më mbok ntehnëk: «Ye liruhëfu koyëna? Ge mbiyëkënd toye aryampo avë bulunda mën nufakëndëha asëval hu, do koyëna menëhnakënduhëfu.»

¹¹ Tac Abimelek më mbañëhnëkëhni bulunda ya fop ntehnëhni: «Ge ahnë yakëka aŵi asan ma asëvalu ndawëde.»

¹² Hnë bëhn rac, Isak njamëko hnë nkal tac do mbarëpëko roka yabah kabi Ahwëhn a Wënu na ndëwakawo.

¹³ Uhwëhna lëwu wã nkwënadëho kwëlëkwël, do nkwënadëho beta na.

¹⁴ Kwëhnako vantega wape gë wuhnankal do gë wuhni, gë vëryokun vëyabah.

Ikwëtël Isak gë Abimelek

Awa, Wafilisëte wã më nëwaryëniha Isak.

¹⁵ Më mbëwëni fop wakolomba wante nkabëniho vëryokun rëmu Abëraham ante nkoko cëmëna ten na.

¹⁶ Tac Abimelek më ntehnëka Isak: «Njabëki dëcët fanka fa alëbëfu fuhnë; kërënary ani.»

¹⁷ Awa Isak më kërënak hnam; nji ndah hnë garyëla Gerar hna do ntëd hnam.

18 Më nkëyëtehnëk wakolomba wante yabiko nte nkoko cëmëna ten rëmu Abëraham do mbëwëniho Wafilisëte nte cëmëko Abëraham ña. Më mbokaryëk mac wakolomba ña wamac wante macëko rëmu ña dënk.

19 Fac ryampo, vëryokuñ Isak va nkabëniho kolomba do pëhnëniho wënka wante yalëdëho gë fanka.

20 Vëhery wusañ Gerar va gë vëva Isak va conkëniho. Vëhni lehnëdëho: «Fuhnë hwëhnëk wënka ñi.» Isak më macëk hacëm hatac Esek, umë fëhnëtanëd «Sonko», kabi vëhery wusañ va conkëniho g'umë.

21 Awa vëryokuñ Isak va nkabëniho kolomba hañary, do mboko nke kat sonko soñe hatac fëna. Isak më macëk kolomba rac Sitëna, umë fëhnëtanëd «Gwajëtël».

22 Më matëk hnam do mbok nkabehn kolomba rarëna; rac yojëlohna sonko. Më macëk Rehobot, umë fëhnëtanëd «Igwac Yankah». Ntehnadëho: «Tame, Ahwëhn a Wënu ña njankënehñëkëfu, soñe mbetahnin hnë inji nkal.»

23 Më matëk hnam nji Berëseba.

24 Ahwëhn a Wënu ña më karyëtahnëka hn'umëd nte ryaviko hna do ntehna: «Wën rëmu Abëraham ña yebu. Antë ntaki iñë kabi gë wëjë nkeyik do ndëwadëmi njabënedëfuhëhni vutah hu va gë vutah vuntëw hni va soñe aryokuñëhn mën a Abëraham.»

25 Isak ntiko hnam hn'ile cënadë sadëha njëfadëhawo Wënu ña do Ahwëhn a Wënu ña macëdëhawo. Ntiko usank lëwu wä do vëryokuñ vëlëwu va nkabëniho kolomba hañary.

26 Awa ahnañ a, Abimelek, matëko Gerar hna nji njëkehna. Gë Ahusat, lawo lëwu ña, nkeniho do gë Pikel, asankaf wasodafë walëwu wä.

27 Isak më tëyëkëhni: «Soñe ye yijërun ayëkuno, wuhnë vële yëwëko do lajëko ñal hun hna?»

28 Më ntëkwaniha: «Kamahñëbun Ahwëhn a Wënu ña gë wëjë nkerun, do nahañun tëfëka kwëtëlin wëjë gë fuhnë, akwëtëla nte lëkik.

29 Awa dëkëndifu alehn didilihëfuhna uñeh, kabi diyilihna këm fo; ifërën fo linëhniru, do taviru ayi yam. Do tame, asan ale njëdëk Ahwëhn a Wënu ña yeru.»

30 Isak më ntëvakëhni. Tokëni do ceni.

31 Ga pacëk nëganiho do ntëkëni vëhni fop soñe nkwëryëla ntëw hni ña. Më koyalëni gë Isak njilehnëni yam.

32 Hnë fac rac dënk, vëryokuñ Isak va njijëniho pëyaniha Isak ntehnëni pëhnëni wënka hnë kolomba hañary le nkabëni ña.

33 Isak më macëk kolomba rac «Kolomba Idëk». Soñe rac hafo dol inawñ inñ Berëseba nkok macëdë —umë fëhnëtanëd «Kolomba Idëk».

Iñël Esawu

34 Esawu wabëhn wafëhw wahnah (40) kwëhnako ante ñëlëkëhniwo vësëval Wahit wahi va, Yehudit, aryag Beri ña, do gë Basëmat, aryag Elon ña.

35 Vësëval vërac ndëñehñënihëhniwo vëhni Isak g'asëvalu Rebeka.

27

Isak ndëwanëdëha Sakob

1 Awa, Isak, ante cërëko ña, golohna nund. Fac ryampo më macëka Esawu, aju aryënkweyënkwalëwu ña, do ntehna: «Ajë mën!»

Më mëtaka: «Nëpami.»

² Isak më ntehnëka: «Nuru, ntafëbu do yëtëla bi guve cëmëdëfu.

³ Awa tame, nufëry uñwary hu ña gë wëca hu ña ayi g'icary. Yonëhne faÿar,

⁴ do ahnëgëhno, gante ñadëfu ka, ahnëhëtëhno roku, tac ndëwanëdëmi ani gë sëmahnëndu.»

⁵ Hara Rebeka nëpadëho ile nësëhnëdëhawo Isakaju Esawu ÿa. Njind tunj umë g'icary soje njoj faÿar fa,

⁶ Rebeka më ntehnëka Sakobaju: «Nkwëryëbuha rëmuh ga ntehnëdëha acër hu Esawu:

⁷ “Yonëhne faÿar tac ahnëgëhno gante ñadëfu ka. Ge tokëbu, ndëwanëdëmi haryënkwa Ahwëhn a Wënu ña ani gë sëmahnëndu.”

⁸ Awa tame, ajë mën, nëparye ðus do diry ile rëyëdëmi ÿa.

⁹ Yiry cery wahnankal hna do yonëhnewëhni vunankal vuki vupërën. Nëgëhnëdëfuha rëmuh gante ñad ka.

¹⁰ Njinenëhnëdëfuha tok, tac ndëwanëdëhi ani gë cëmahnënd.»

¹¹ Sakob më ntëkwaka: «Esawu wëñahn fo nkeha mbahni ña, bare ami gelohna.

¹² Ge ñakëko apa, njëtëd ñadëfu rokawã, do uñeh ndëwanëdëho; gedina fërën.»

¹³ Hnëmu më ntëkwaka: «Ge koyëna nke, arabi wameh watac nkewo ami, ajë mën! Nëparye tunj do yinëndewëhni vunankal va.»

¹⁴ Awa Sakob njinëhnelehnëhni njojëhni do njëdahna hnëmu. Rebeka më nëgëhnëka Isak roka hnëñah gante ñad ka.

¹⁵ Tac më nufëk viÿi Esawuaju aryënkwëryënkwa a vile ÿak wamëk, yeho tere va, do cudã Sakob,aju ahigëna ÿa.

¹⁶ Më përyëka gë wayand wuhnankal wã wëbák ña g'igëb inja

¹⁷ do njëdahna hnëhët hnëñah gë mburu le nëgëko ÿa.

¹⁸ Më njiryeryëk vëhni rëmu hna do ntehnë: «Apa!»

Isak më ntëkwaka: «Nëpami, ajë mën; bare pëyarye bi mo yeru.»

¹⁹ Sakob më ntëkwaka rëmu: «Ami Esawu ye, ajë hu aryënkwëryënkwa. Ntëfu ile rëyëruho ÿa. Awa yij alaña arok faÿar mën fa; tac njëdadëfuho dëwara hu ÿa.»

²⁰ Isak më tëyëka: «Hak ntiru ahnuÿahni faÿar ñap aki, ajë mën?»

Sakob më ntëkwaka: «Ahwëhn a Wënu ña, Wën hu ña, yojëka nkañ mën hna.»

²¹ Isak më ntehnëka: «Tëhaj, ajë mën, ÿaki yëtahnu bi paryi ajë mën a Esawu yeru.»

²² Sakob më tëhaka rëmu; Isak më ñakëka do ntehnë: «Hohna ha, va Sakob ÿa ye, bare wëbák ña wëba Esawu ña ye.»

²³ Yavëtëlawohna kabi wëbák wadëwu ña wëñahn fo nkeho had wëba Esawu ña. Bare njëdahnénda dëwara lëwu ÿa,

²⁴ mboko tëya kat: «Paryi bi ajë mën a Esawu yeru?»

Sakob më ntëkwaka: «Ha.»

²⁵ Isak më mbok ntehnëk: «Nëhëtënde, ajë mën, roku faÿar hu fi do yëdäfi dëwara mën ÿa.» Sakob më nëhëtëhnëka rëmu Isak tok, më njonëhniku uñen do ce.

²⁶ Tac Isak më ntehnëka Sakob: «Tëhaj do awüryawo, ajë mën!»

²⁷ Sakob më tëhak do muryahna. Isak tehëkawo viyi vile yeho viva Esawu va, tac më ndëwanëka aju Sakob aki: «Paryi nke rehëry a ajë mën a ye! Had ikaÿ nte ndëwak Ahwëhn a Wënu ña nke.

²⁸ «Arabi Wënu ña njëdî wawënk wale yojëd g'ambin wã, inkal nte wufak, roka g'uñen yabah.

²⁹ Arabi wayalu ndokuñëhnëndënihi, arabi wabulunda ndëkwëhnëhnëndënihi. Gery asankaf vëhery hu, Arabi ndëkwëhnëhnëndënihi!

Ale ryëwanëki uwëh a, arabi umë fëna nuÿa rac!

Ale ryëwanëki ufërën a, arabi umë fëna nuÿa rac!»

³⁰ Ante puhnak Isak dëwan Sakob ña, Sakob më cahnëk do hnë wati rac dënk tëkidëho Esawu g'icary.

³¹ Më nëgëk, umë fëna, roka hnëñah, njinenëhna rëmu do ntehna: «Matëry, Apa, arok faÿar fale yonëhnimi fa; tac njëdabuho dëwara hu ÿa.»

³² Isak më tëyëka: «Mo yeru?»

Më ntëkwak: «Ami, Esawu ye, ajë hu aryënkwerëyënk w.»

³³ Awa Isak pëmpëhnahnëkawo ðus hafo mbalënda mbahn iña fop do ntehn: «Mo ga ye, awa, ale saryëk do yonëhnekëho faÿar aÿi? Fop tokëbu arëkahnind ÿa do njëdabuha dëwara mën ña; do nkoryaryëd dëwara rac!»

³⁴ Esawu ga nkwëryëk wanës rëmu ña, ntavëkawo ðus, pëgwëlehn ndekand ðus do këlahna rëmu: «Apa, dëwanërye, ami fëna!»

³⁵ Bare Isak më ntëkwaka: «Ahery hu njijakëh do tokako. Nufëk dëwara le rëfëkawo ahnuÿa ña.»

³⁶ Esawu më ntëkwaka: «Sakob! Paryi nke uwac ule rëfëka wã kwëhna —Aroka Vahnë— kabi tokako wahwënta wahi! Uçër uña ntenëhnëko ten do tame wëli nufëk dëwara mën ña!» Esawu më nkwënk: «Goryaryëlihna bi dëwara soje lëmën?»

³⁷ Isak më ntëkwaka: «Sakob libu asankaf hu ÿa, do njëdabuha vëlëwu va fop nkeni vëryokuñ vëlëwu. Mawëryanëbuha roka ÿa do g'uñen yabah. Ye wok soje wëjë, ajë mën?»

³⁸ Esawu më mbok tëyëka rëmu: «Idëwara ðampo tac fo bi hwëhna ruho? Apa, dëwanërye ami fëna!» Do pëgwëlehn kond ðus.

³⁹ Tac rëmu më ntëkwaka aki:

«Idëd hu ña ñawëtað nkal gufak ña, ñawëtað wawënk wale yojëd g'ambin wï.

⁴⁰ Duniÿa hu ÿa fop uwët g'ule fo yeð, do rëkëdu aryokuñëhnënda ahery hu.

Bare afaya fo rëkëdu awëretalehnënd, nkubëdu sug le ryibëndëderu ÿa do ntoñëdu.»

Igary Sakob

⁴¹ Esawu më ñewëka Sakob soje idëwara le ndëwanëkawo rëm hni ña. Më ntehnak: «Apa biÿëdina cëmëd. Awa tac ndawëdëfuha ahery mën aÿi, Sakob.»

⁴² Ga njëtak Rebeka ile pëhna Esawu ÿa, më macehnëka Sakob do ntehna: «Acër hu, Esawu, ñað nkwëcagi ndawï.

⁴³ Tame, ajë mën, nëparye d'us do diry ile lehnëd'ëmi ÿa: matëry aryary vëhni acër mën hna Laban, Aran hna.

⁴⁴ Njëwëry hnam, hafo acër hu njama sakahn ha.

⁴⁵ Ge njamëka do ndënk'w ile liruha ÿa, awa payehnrëyidëfu ay-inëhnrëyiyi. N'ada raku w'uhnë vëhi tak hnë fac ryampo.»

⁴⁶ Rebeka më ntehëka Isak: «Gona nëjahno d'uniÿa ÿi soje vësëval Wahit ajë mën Esawu vi. Ge Sakob, umë fëna, nëlëka aryampo hnë vësëval vëvë hn'ini nkal vi, godina tëfo wow' d'uniÿa li!»

28

¹ Awa Isak më macëka Sakob, koyalëni do tac ndëwana tac ntehna aki: «Njëlëd'ilihahna asëval avë nkal Kanan.

² Yiry Mesopotami, vëhni Betuwel rëmu hnëmuh hna. Yëkëlehnaryehna hnam asëval, aryag Laban, acëru hnëmuh.

³ Arabi Wën Hwëhn Fanka Fop ña njëd'i vutah vunjabah, ayehahn rëm wabulunda wayabah.

⁴ Arabi njëd'u wëjë gë vutah hu va gante njëd'ëk'awo Abëraham ka, soje arefahnëhni inkal nte lëd'antu ñi vële hwëhnëk va, inkal nte njëd'ak'awo Wën Abëraham ñi.»

⁵ Awa Isak më cañëtëka Sakob nji Mesopotami, vëhni Laban hna, nte yeho aju Betuwel Aram ÿa do yeho fëna acëru Rebeka ÿa, hnëmu Sakob gë Esawu.

⁶ Esawu njëtako Isak ndëwanëka Sakob do cañëtëk'awo nji njëkëlehnaja asëval Mesopotami hna. Njëtako fëna ante ndëwanëd'ëhawo Isak Sakob ña mbañëhnëk'awo antë nëla asëval avë inkal Kanan,

⁷ do Sakob ntënënkëhniwo vëhni rëmu gë hnëmu do njiko gë Mesopotami.

⁸ Koyëna Esawu njëtako rëmu Isak nëjëlawohna gë vësëval vëvë Kanan va.

⁹ Awa Esawu më pëh'nak njëkëlehnahna asëvëval ahaw'ary. Më njik vëhni Isëmayel hna, aju Abëraham, do njëkëlehnahna nëla aryagu, ale waciko Mahalat, aheryu Nëbayot.

Hudakery Sakob

¹⁰ Hnë wati rac matëko Sakob Berëseba hna soje nji Aran.

¹¹ Kabi njoko lav w'a, më ndakëk hn'ile təkëko hna. Do itaka nufëko nkagëtahn hnam.

¹² Umë ndakeryëk: më nuk ihëya sëbiko nkal li hafo tək ambin hnani. Wamëleka Wënu ña kayëd'ëhniho cëlindëni. ¹³ Ahwëhn a Wënu ña umë dënk kahnëko haryënk'w lëw' do ntehna: «Ahwëhn a Wënu ña yëfu, Wën rëmuh sankaf Abëraham ña do gë Wën Isak. Inkal Kanan nte ryakantunji njëd'ad'ëmi wëjë gë vutah hu va.

¹⁴ Vutah hu va njabëd'ëni had ivëd' nkal ñi; d'uniÿa li fop ntëd'ëd'ëni: gë cape pëhna lav, g'ajoya lav, gë cape rëhw do g'irahahn. Soje lëw' hu ÿa ndëwanëd'ëfuhëhni yam vah'ne vëvë d'uniÿa vi fop.

¹⁵ Antë aryënk'w! Gë wëjë nkeyik, keryëd'ëmi hn'ile-wo-le njidu hna do mbokaryid'ëmi hn'ini nkal. Tavëd'ila, ntid'ëfu fop ile hnësëhnëmi ÿi.»

¹⁶ Sakob më nëgak do ntehn: «Paryi nke, Ahwëhn a Wënu ña ani nke, do ami yëtëlëw'ohna!»

¹⁷ Më ntakëka do ntehn: «Hn'ani, ÿëw'a Wën ye! Paryi nke cery Wënu ña ye do gë rënka ambin ña!»

18 Sakob më nëgak kobëri fo g'acahnëfëd ga, do nuf taka nte nk-agëtahniko ña, cëb tac tur wagu soje nti taka ña nke taka Wën.

19 Më macëk yëwa rac Betel, umë fëhnëtanëk «Cery Wën». Bare kobëri ña Lus macëdëho hnam.

20 Tac Sakob më ntëkëk aki: «Ge Wënu ña g'ami nke, ge keryëko hn'uyas mën hna, ge njëdako ile rokëdëfu do ile liyadëfu,

21 do ge mbokajëfu yam fo vëhni rëm mën hna, awa Ahwëhn a Wënu ña Wën mën yed.

22 Inji taka nte sëbëbu do rurëbu wagu ñi yed yëwa le sëmbande Wënu ña; do umë rëkëdëfu yëfandu ihwëhn pëhw-wo hn'ile mawëryanëdëho Wën hna fop.»

29

1 Sakob kahnëtako paß gë cape pëhna lav ka.

2 Fac ryampo, më nukëhni wakore watar wape gë wuhnankal yinëgadëho hnë kolomba fëk hna, kabi hnam cedëniho wënka ña. Itaka cankap fidahnëdëho kolomba rac.

3 Ge fop mbarëpëlëniho wusañ wã, vëhery wusañ va ntihtëdëfëniho taka ña do ñëryëhnënihehni wusañ wã ciyani, tac mbokaryëni pidëni kolomba ña g'itaka ña.

4 Sakob më tÿëkëhni vëhery wusañ va: «Wëlawo mën, ne nkejërun?» Më ntëkwaniha: «Aran.»

5 Sakob më mbok tÿëkëhni: «Njëterunëha bi Laban, aju Nahor?»

Më ntëkwaniha: «Ha njëtëbunëha.»

6 Sakob mbok tÿëkëhni: «Hak nkok?»

Më ntëkwaniha: «Aki fo nkok. Wëliha aryagu Rasel ga tëkid gë wusañ wulëwu wã.»

7 Sakob më ntehnëk: «Lav a nkok, wati gwak wusañ ña tükëna ten. Pëdëryinëhni do avokaryuni nkwënani ryav wã.»

8 Vëheryëherya va më ntëkwani: «Kodilëfuhna fëdëfuni tameki ge wavarëpëlina fop. Ge padini, tac walihëtefu taka nte fidahnik ñi do yëdafuni ciyani.»

9 Sakob nkocho nësëlëndëni gë vëhni tëket Rasel gë wusañ rëmu wã, kabi ahery wusañ yeho.

10 Sakob ga nuka Rasel do gë wusañ acëru Laban wã, më tëhak kolomba ña, ntihtëkë taka ña do njëdahni wusañ acëru Laban wã wënka ña ciyani.

11 Tac Sakob më muryaka Rasel kotënd uhnatah wã.

12 Më ntehnëka: «Rëmuh mbañ mën ye, Rebeka ye hnëm mën ña.» Awa Rasel nkaryëlehn pëyahna rëmu watac.

13 Laban, ga njëtak ajë acëru ña hnam nke, më nkaryëk kacahna, muryaka do njohna gë tere lëwu. Sakob më tëfëtanëka fop Laban ile yeha ña.

14 Laban më ntehnëka: «Paryi nke mbañ mën yeru, sat rac fo hwëhnayik.»

Iñël Sakob gë vëryag Laban

Ante ñëwëko Sakob lepera wã fop vëhni Laban hna do ndokunëhnëdëhawo,

15 awa Laban më ntehnëka: «Mbañ mën inja yeru. Bare gena soje rac rëkëdu aryokunëhnahnëndo aki fo. Pëyarye bi wayëhw rëkëdëmi sosëndi.»

16 Hara Laban vëryag vëhi kwëhnako. Aryënkwëryënkwa a Leya maciko, aheryu ya Rasel.

17 Leya mëhwëryëkawo yëka ya, bare Rasel umë nkwamëko dus.

18 Sakob ñadëhawo Rasel, më ntehnëka Laban: «Ndokujëhnëdëmi wabëhn mbëd gë waki (7) soje yëlahnëwa Rasel, aryag hu ahigëna yi.»

19 Laban më ntehnëka: «Yëdayina wëjë fecehnëko gë le yëdabuha asan ahaŵary. Gory ŷal mën li.»

20 Awa, soje nuŷahna Rasel ya, Sakob ndokujëhnëkawo Laban wabëhn mbëd gë waki (7). Bare wanj wabëhn ntiyahnëkawo had wafac fo ryëcëk, kabi ñadëhawo dus Rasel.

21 Tac Sakob më ntehnëka Laban: «Wabëhn wante hnësëliko ña padëk. Yëdayëwa asëval mën a. Ñadëfu yëläwë.»

22 Laban më macehnëkëhni fop vële ntëdëlahnëniho va do nëgehn roka sankaf soje ñël ina.

23 Bare g'umëd ga më nufëka aryagu Leya do njinehna Sakob, ndakëlahnëni g'umë.

24 Laban aryokuj alëwu ale waciko Silëpa nufëko njëdahna aryagu nke aryokuj alëwu.

25 Ga pacëk Sakob kamahnëko Leya ye! Më ntehnëka Laban: «Soje ye liruho aki? Gena bi yëlahnëwa Rasel ryokujëhnëmi wabëhn mbëd gë waki (7)? Soje ye rokaruho?»

26 Laban më ntëkwaka: «Gena namu ŷal fu li ñëli aryag hara acëru ya ñëlina ten.

27 Puhnaryin ambënt ñël ña gë acëru tac njëdaderuha aheryu fëna ge mbokëru aryokujëhno wabëhn mbëd gë waki (7).»

28 Sakob më mawëk: puhanani gë Leya wafac imbëd gë wahi ambënt ñël ña, tac Laban më njëdaka Rasel.

29 Rasel, umë, Laban aryokuj ale waciko Bila njëdakawo nke aryokuj alëwu.

30 Sakob ndakëlahnëniho gë Rasel do ñadëhawo ntëbi Leya; do tac mbok ndokujëhna Laban wabëhn mbëd gë waki kat.

Vutah Sakob

31 Ahwëhn a Wënu ña ga nuk Rasel ŷahniko ntëbi Leya, më ntika Leya nagënk, hara Rasel kodilohna nag.

32 Leya ndonkëko, do naga facan fante macëko Riben*. Më lehnëko: «Ahwëhn a Wënu ña nuk sëfëhnah mën wã; tame asan mën a rëkëd ñando.»

33 Leya më mbok ndonkëk do mbok naga facan. Më mbok ntehnëk: «Ahwëhn a Wënu ña njëdakoŵa facan fakawary kabi njëtak ñadëlëwöhna.» Umë, Simeyō† macik.

34 Leya më mbok ndonkëk kat do mbok naga facan fatarëna. Më mbok ntehnëk: «Añ'ankaŵ asan mën aŷi pabëdëho, kabi nagëhnëbuha vucan vutar.» Soje rac macahnëkawo Sakob facan fatac Levi‡.

35 Leya më mbok ndonkëk. Tac mbok naga facan do ntehn: «Añ'ankaŵ, njëwëdëfu icëmb Ahwëhn a Wënu ña.» Soje rac macahnik aju Yuda§. Tac teryalehn hnag ya.

* 29:32 29:32 Riben fëhnëtanëk gë Wa-ebëre ña «nuk uhorot mën a». † 29:33 29:33 Simeyō fëhnëtanëk gë Wa-ebëre ña «Igwëry». ‡ 29:34 29:34 Levi mëntëlëk gë Wa-ebëre ña ile fëhnëtanëk «ñabi». § 29:35 29:35 Yuda mëntëlëk gë Wa-ebëre ña ile fëhnëtanëk «cëmbi».

30

1 Rasel ga njëtëk kofina nag, më ñewaryëka acëru vutah va. Më ntehnëka Sakob: «Diry hnagu, ge gena umë cëmëdëfu.»

2 Sakob më ntavëka g'umë do ntehn: «Wënu ña bi yebu, ami? Umë wëyëk antë ahnag.»

3 Rasel më ntëkwaka: «Nufëryehna Bila, ale ryokuñëndëho yi, aryaku soñe nagëhni vutah; nufëdëfuhëhni. Koyëna soñe lëwu ña, nuñadëfuhëhni, ami fëna, vutah.»

4 Awa më njëdaka aryokuñ alëwu ña Sakob ndakëni.

5 Bila ndonkëko do nagëhna Sakob facan.

6 Rasel më ntehnëk: «Wënu ña kitijëk soñe lëmën ña. Nkwëryëk imunta mën ña do mañëk njëdawoñwa ami fëna facan.» Soñe umë macahnëkawo Dan*.

7 Bila, aryokuñëhn Rasel ña, mboko ndonk do mbok nagëhna facan fakigëna Sakob.

8 Rasel më ntehnëk: «Mëtaryëbuha d'us acër mën a do mëkëbuha.» Më macëka fatah fa Nefëtalit†.

9 Leya, ga nuk gona nagënd, më nufëka aryokuñëhn alëwu ña, Silëpa, njëdahnna Sakob ndakëni.

10 Silëpa nagëhnëkawo Sakob facan,

11 do Leya më ntehnëk: «Nkoc ña tëkik!» Do më macëka Gad‡.

12 Silëpa mboko nagëhn facan fakigëna Sakob.

13 Leya mboko ntehn: «Nafa ña tëkik, tame vësëval va koñëni ntehnëni nëfako.» Do më macëka fatah fa Aser§.

14 Fac ryampo, hnë wati ñarëp roka hna, Riben njiko kañ hna do tëkat vutah atëh nte lidëha ahnë përana ndakëntal do ndonk. Më njok njëdahnna hnëmu, Leya. Awa Rasel më ntehnëka Leya: «Këلامي, yëdërye vutah atëh ajë hu vi wëdampo.»

15 Leya më ntëkwak: «Asan ale rebëruhoñwa yi gedilihna bi gwër? Mbokëru añand arehoñwa wadëwel atëh ajë mën ñi!»

Rasel më mbok ntehnëk: «Awa, umëd nte yejëk ñi gë wëjë ndakëdun Sakob nkwëcëtëli gë wadëwel atëh ajë hu ñi!»

16 G'anëka ga ante mëncik Sakob kañ ña, Leya më kacaka do nteha: «G'ami ndakëlahnëde dol: wadëwel atëh ajë mën va sosahnëbu hnuñahni.» Awa Sakob më ndakëlahnëni g'umë mëd tac.

17 Wënu ña mañëko imunta Leya ña. Ndonkëko do nagëhna Sakob facan fambëryëna (5).

18 Më ntehnëk: «Wënu ña cosëko kabi njëdabuha aryokuñëhn mën a asan mën a.» Do më macëka fatah fa Isakar*.

19 Leya mboko ndonk do mbok nagëhna Sakob facan fakwëhn mbëd gë fandaw (6).

20 Më ntehnëk: «Wënu ña njëdako buña wamah! An'ankañ asan mën ayi ntënëndëdëho, kabi nagëhnëbuha vucan mbëd gë fandaw (6).» Do më macëka fatah fa Sabilon†.

* **30:6 30.6** Dan fëhnëtanëk gë Wa-ebëre ña «Wënu ña kitijëk do nuk catëfu». † **30:8 30.8** Nefëtalit fëhnëtanëk gë Wa-ebëre ña «wëtëk». ‡ **30:11 30.11** Gad fëhnëtanëk gë Wa-ebëre ña «nkoc». § **30:13 30.13** Aser fëhnëtanëk gë Wa-ebëre ña «nëjëko». * **30:18 30.18** Isakar mëntëlëk gë Wa-ebëre ña g'ile fëhnëtanëk «icos». † **30:20 30.20** Sabilon mëntëlëk gë Wa-ebëre ña g'ile fëhnëtanëk «dënënerye».

21 Tac më nagëka facëval do maca Dina.

22 Awa Wënu ɲa më nahaka Rasel, më maŵëk imunta dëŵu ɲa do ntihna kol nagënd.

23 Më ndonkëk do naga facan. Më ntehnëk: «Wënu ɲa ntihëtëko sëfëhnah mën ŵa!»

24 Më macëka aju Yosef‡, ntehn: «Arabi Ahwëhn a Wënu ɲa nkwenëhnoŵa facan fakawary!»

Ibeta Sakob

25 Ante nagiko Yosef ɲa, Sakob më ntehnëka Laban: «Tavërye vokawu g'inkal mën.

26 Ndokuɲëhnëmi ðus hnuŷahnëŵëhni vëryag hu vi. Awa, yëdaryëŵëhni do gë vutah mën vi yifu.»

27 Laban më ntëkwaka: «Këlami, nëparye. Ge maŵëru ðemarye, gory ani. Wamën mën ɲa njetëndanëniho Ahwëhn a Wën hu ŵa ryëwako ile hwëhnabu ŷi.

28 Pëyarye ile ŷaɖu sosi ŷa, do cosëdëmi.»

29 Sakob më ntehnëka: «Njetëru gante ndokuɲëhnëmi ka do gante nke ntega hu wusaŵ soɲe lëmën ka.

30 Hnapul toye le hwëhnaruho rëkahnindu ŷa tame nkwenak ðus. Ahwëhn a Wënu ɲa ndëwaki kobëri ga tëkahnibu tere hu li. Tëkëna bi wati ŷa ryokuɲahnu soɲe tere lëmën ŷa dënk?»

31 Laban më mbok tëyëka: «Ye rëfëka sosi?»

Sakob më ntëkwak: «Noŋ cosëdilihohna. Ge maŵëru ile ŷaɖëmi rëyi ŷa, ani nkodëfu ryokuɲëhnëndi.

32 Dol pëcëtaɖëfuhëhni ðus wusaŵ ŵi do pitëndëlendëbuhëhni fop wape wante hwëhnaɖ waŋiŋir, vutoy ma wahnayah, ma wabahnah do fop wuhnankal wule hwëhnaɖ waŋiŋir, vutoy ma wahnayah: cos mën iɲa yef.

33 Ge mbiyëk toye, kodu ayët icat dëmën ɲa ge njëkëru cos mën ɲa. Fop wuhnankal wule woɖ wahnëhnana wëhahn wanëmpëlah ɲa, do fop wape wante woɖ bahnëna ɲa, wule leyik ye.»

34 Laban më ntehnëk: «Awa, maŵëbu wanës hu ɲi.»

35 Hnë fac rac dënk, Laban më pitëkëhni wuhnankal wule hwëhnaɖ waŋiŋir wayaryah ɲa, ma waŋiŋir tëb tëb ɲa, vutoy ma wahnayah, do wape wante vahnëk do hwëhnaɖ wëhahn wayaryah ɲa do kwëtehnahnëhni wurac viju.

36 Tac caŋëtëhni ɲaŵët le njasëdëni wafac warar tëkahnëndëni, soɲe ɲaŵëlëni gë Sakob nte heryëdëhëhniwo wusaŵ wuyëntaŵ Laban ŵa.

37 Awa, Sakob më nufëk vundoko vatëh vatar vanëmpëlah do këcëk vakuɖ va.

38 Më kwëtëk vundoko va le kosëndëni wënka wusaŵ hna. Kabi wusaŵ ŵa njëŵalëdëniho ge njijëni siya wënka ɲa.

39 Wusaŵ ŵa njëŵalëdëniho haryënkŵ vundoko hna do nagëdënihëhniwo vucaŵ vunkwamah vunte hwëhnaɖ waŋiŋir wayaryah ma waŋiŋir tëb tëb ɲa, vutoy gë wahnayah.

40 Sakob pitëkëhniwo wusaŵ wulëŵu ŵa do kwëtëni njëkëndënihëhni wusaŵ Laban wule hwëhnako waŋiŋir wayaryah do wabahnah ɲa.

‡ 30:24 30.24 Yosef fëhnëtanëk gë Wa-ebëre ɲa «arabi nkwen».

Koyëna ntiko ntega ntëwû ña do tavëdîlëhniwohna mbarëpëlëni gë ntega wusaŵ Laban ña.

⁴¹ Nte-wo-nte njëŵalëdëniho ña Sakob kwëtëdëho vundoko va le kosëdeni wënka hna, soje njëŵalëni haryënkŵ vundoko vutac.

⁴² Bare ge camëni wusaŵ wã, kwëtëdîlohna vundoko va: koyëna wusaŵ wusamah wã Laban hwëhnëkëhniwo do wuhonah wã Sakob hwëhnëkëhniwo.

⁴³ Sakob nkwënadëhawo hnapul ña do nke ahwëhn wusaŵ wuyabah dus. Kwëhnakëhniwo vëryokuj vësëval gë vësan gë wayonkomb do gë wafali.

31

Sakob matëf vëhni Laban hna nkary

¹ Sakob njëtako viju Laban va ntehnëdëniho: «Sakob nufëk fop le kwëhnëk rëm fu ña do umë vetandanëka.»

² Sakob kamahnëko Laban gona njëkënda gë kobëri ka.

³ Awa Ahwëhn a Wënu ña më ntehnëka Sakob: «Bokary hn'inkal vële hnagëki hna, dārël vëvë tere hu hna, do g'amî nkefë.»

⁴ Sakob më macehnëkëhni vësëvalu Rasel gë Leya, hnë wëhaŷ hna, le nkeho ntega wusaŵ wulëwû hna.

⁵ Më ntehnëkëhni: «Kamahnëbu rëmun gona njëkëndo gë kobëri ka; bare Wën rëm mën ña gë ami nkebun kwëlëkwël.

⁶ Nurun, wûhnë dënk, ndokujëhnëbuha rëmun gë fanka mën fa fop.

⁷ Bare, tokako nkwëcëtëdëho cos mën iña. Bare Wënu ña tavëlahna ntiwo wëh.

⁸ Ge ntehnakëndëho: “Wusaŵ wule hwëhnak wañiñir tëb tëb wã ye cos hu ña”, wusaŵ wã fop wuhwëhn tëb tëb fo nagakëndëni, do ge ntehnakëndëho: “Wusaŵ wule hwëhnak wañiñir wayaryah ña ye cos hu ña”, fop wusaŵ wã wule hwëhnak wañiñir wayaryah fo nagakëndëni.

⁹ Wënu ña nufëkëhni wusaŵ wulëwû wã do njëdäwöwëhni.

¹⁰ «Hnë wati nte njëŵalëdëniho wusaŵ ña, nubu ñinë hnë huðakery: wusan wule yëŵadëhëhniwo wësëval wã wañiñir wayaryah kwëhnaniho gë tëb tëb do gë wacankaf.

¹¹ Tac, mëleka Wënu ña më macëko hnë huðakery: “Sakob!” Më wëtabu.

¹² Më ntehnëko: “Yëkëryihni: fop wusan wule yëŵadëhëhni wësëval wã wañiñir wayaryah kwëhnaniho gë tëb tëb do gë wacankaf; ami lik kafi nubu fop ile ntiki Laban ña.

¹³ Wën Betel ña yebu, hn'ile cëbëruho do rurëru wagu itaka hna, hnam ntëkëntuhoŵo. Tame, matëry, kërënyary inji nkal do avoka hnë nkal nte hnagahniru hna.”»

¹⁴ Rasel gë Leya më ntëkwaniha: «Goryaryëlëfuhna ile lëwëdëfun tere rëm fu hna.

¹⁵ Had vëhneh pëlakëfu, kabi nkwañëkëfu do tokëk koryi lëw fu ña.

¹⁶ Awa, fop hnapul le nufëhnëka Wënu rëm fu yi fuhnë hwëhnëk gë vutah vudëw fu vi. Tame diry fop le ntehnëki Wënu ña.»

¹⁷ Awa, Sakob më pëhwëtak do kayëndëhni vërahu gë vësëvalu hnë wayonkomb.

18 Më njokëhni fop wusaŵ wulëwu ŵa gë hnapul le nuŵako hnë Padan-Aram ŷa. Mënc gë vëhni rëmu Isak, hn'inkal Kanan hna.

19 Hnë wati rac, Laban imëc wëñahn wusaŵ wulëwu njiko. Kafi rëmu Rasel golohna hnam, Rasel më nuŵak fere soŷe ntehahn vundëhwa vunte cëmbëdëho rëmu had wamën ŷa.

20 Sakob tokakawo Laban avë Aram ŷa, g'unji dëwu hara koyalahna ŷa.

21 Nkaryëko, gë fop le kwëhnako ŷa. Ntëmpëtako sën sankaf ŷa, Yufërat, do nji gë cape inkal nte hwëhnaŵ wahuŷ, do ŵacëde Galad.

Laban tëkadëha Sakob

22 Hnë fac rarëna hna, më pëyayik Laban Sakob nkaryëk.

23 Më nufëkëhni vëheryu, tëfëlehna hnë uyas wafac mbëd gë wahi (7) do tëkahna hnë wahuŷ Galad hna.

24 Bare g'umëd ga Wënu ŷa më tufëhnaka Laban, avë Aram ŷa, hnë hufakery do nteha: «Antë alehna wameh Sakob.»

25 Awa Laban tëkakawo Sakob. Sakob hn'ikuŷ ndampo ntiko hnam usank lëwu ŵa; Laban fëna ntintëlehni hnam ulëwu ŵa hn'ikuŷ tac.

26 Laban më ntehnëka Sakob: «Ye fëlaki? Soŷe ye rokaruho ayojëhni vëryag mën vi had vëramp uwët?

27 Soŷe ye soŵaru ayaryi, tokaruho do pëyalihohna? Ntinëhnaŵkëndëmi ambënt cankaŵ koyalahni.

28 Maŵëlihna hoyalëfu vëryag mën vi gë vutah vuntëw hni vi! Paryi nke had intëhn ntiru an'ankaŵ.

29 Kodëfu liwu wëh ge ñadëfu; bare Wën rëmuŷ ŷa më lehnëko umëd nte ryëcëk ŷi: "Antë alehna wameh Sakob!"

30 Awa, nkwëryëbu njiru kafi ñankahnëkino aŵënc gë vëhni rëmuŷ, bare soŷe ye lë lëru vundëhwa vunte sëmbëdëfu had wamën ŷa?»

31 Sakob më ntëkwaka Laban: «Njiŷu koyëna kafi ntaŵëkoŵo do nahadëfuho tebëdëhuŵëhni vëryag hu vi.

32 Tame ge nuru vundëhwa vutac hnë aryampo vëlëmën li, ahnë arac cëmëd. Tase vëlëw fu vi yëkëry fop ile ye hnë ŷal mën ŷi do nufëry ile hwëhneru ŷa.» Hara Sakob yëtëlohna Rasel leko vundëhwa va.

33 Awa, Laban më njëkëlehnëk hn'usank Sakob hna gë va Leya hna do gë vëryokuŷ vëhi va, bare nulohna. Ga cahnik hn'usank Leya hna, më tënkëk hn'uva Rasel hna.

34 Hara, Rasel leko vundëhwa va; hnë le tindëdeni wayonkomb ntañahn kwëtëko do ntañahn. Laban njëkëlehnëko hn'usank hna fop hara ñoñ nuna.

35 Rasel më ntehnëka rëmu: «Apa, antë ntavi ge kolëla ŵatu haryënkŵ hu; ures lepera fëgwëko.» Laban njëkëlehnëko bare nulohna vundëhwa va.

36 Sakob më ntavëka do nirahna Laban nteha: «Ye libu wëh? Mo ryawëbu soŷe aholahn arëfëlehnëndo aki?

37 Njëkëlehnëru hnë viŷë mën hna fop. Tëkatëru bi iñë ryampo ile hwëhneru? Tufëryihni vëlëmën vi do gë vëlëw hu vi, do tëfëka kitinjënihëfu.

38 «Ntiŷu wabëhn wafëhw wahi (20) ŷal hu hna; nulihahna muk icaŵ hu nte hnacëk, do cemëlewahna muk icaŵ hu.

39 Mëncënanilinahna muk icaŵ nte ndawëk intaw, mbokënanëdëminawo nte-wo-nte cëmëko icaŵ ŷa. Tëyëdëhuŵëhniwo vësayini wule ledëho ŵa, g'umëd ma g'anent ŷa.

40 G'ament ga korotëdëfuho gulav wã do g'umëd ga gë huji ha, do kodëwõhna ryaku wakwëd.

41 Mawëbuho liwu wabëhn wafëhw wahi (20) ýal hu hna: ndokujëhnëmi wabëhn pëhw gë wahnah (14) ýëlahnëwëhni vëryag hu vëhi vi, do wabëhn mbëd gë ryaw (6) soje hnuýahnëwëhni wusaw, bare wëjë, nkwëcëdëfuho cos mën ña. Koyëna nkeho!

42 Ge Wën rëm sankaf mën Abëraham, Wën hunte valendëhawo rëm mën Isak ña, ðemakëndilohna, tavakënduho wëncu wëbák fo. Bare Wënu ña nuk horot mën wã gë d'oku lakah le libu ýa do umëd nte ryëcëk ñi niraki.»

43 Laban më ntëkwaka Sakob: «Vëyi vësëval ami hwëhnëkëhni, vutah vuntëw hni vi ami hwëhnëkëhni, wuyi wusaw ami hwëhnëkëhni do fop le hnuðu ýi ami hwëhnëk. Bare, njavëtëbu tæk pëgw dol, ñoñ koda voku liwu soje vëryag mën vi ma soje vutah vunte nagëni vi.

44 Tame yij nkwëryëli fuhnë vëhi, do tëfëka ntiyi ññ nke seðe yëbëlan fu.»

45 Awa Sakob më nufëk itaka do cëb.

46 Tac ntehnëhni vëlëwu va mbarëpini wëraka. Më mbarëpini do ntini akova. Tac vëhni fop hnë kova tac tokëniho.

47 Laban Yëgar Sahaduta* macëko ýëwa rac, do Sakob umë Galed† macëko.

48 Laban më ntehnëk: «Ani kova ye dol seðe lëw fu ýa wëjë g'ami.» Soje rac wacande ýëwa ýa Galed, umë fëhnëtanëk «kova nte ye seðe».

49 Misëpa maciko fëna, umë fëhnëtanëk «ýëwa soje iyëka», kafi Laban mboko ntehn kat: «Arabi Ahwëhn a Wënu ña njëkandëfu antë tavi ile hwëtëlik ani ýi ge gona nulënde.

50 Ge koroteyehnëruhëhni vëryag mën vi, ge ñëlëruhëhni vësëval vëhawary, diry wajira, gena ahnë ye seðe ýa yëbëlan fu, bare Wënu ña ðënk ye.»

51 Tac Laban më mbok ntehnëka Sakob: «Yëkëry anji kova wëraka nte hovëbu yëbëlan fu ñi, yëkëry inji taka nte sëbik ñi.

52 Anja kova gë inji taka ye waseðe walëw fu wã: tëfëlohna ryëcu anja kova yiryindu ýal hu soje liyi wëh, wëjë fëna tëfëlihna aryëci anja kova ayijënd ýal mën soje aliwo wëh.

53 Arabi Wën Abëraham ña gë Wën Nahor ña, asankaf rëm mën, nke ahitiñ yëbëlan fu.»

Awa Sakob më ntëkëk gë Wën hunte valehnëdëhawo rëmu Isak ña.

54 Tac Sakob më cënak sadëha kuñ hna, do macehnëhni vahnë va fop roka ýa. Tokëniho do ndakëniho kuñ hna.

32

1 Ga pacëk Laban matëko koßeri fo, muryahni vëryagu gë vërah hni do ndëwanëhni. Tac mëncëlehn gë ýalu.

Ipankël Sakob gë Esawu

2 Sakob ndëcalëko njind nkañ ntëwu ña, hnë wati rac wamëleka Wën më pankëleni.

* **31:47 31:47** *Yëgar Sahaduta* fëhnëtanëk gë Wa-aramë ña «kova nte ye seðe». † **31:47 31:47** *Galed* fëhnëtanëk gë Wa-ebëro ña «kova nte ye seðe».

³ Ga nukëhni, Sakob më ndekak: «Kaŋ Wën ye!» Do hnam Mahanayim* maciko.

⁴ Sakob më payëkëhni vahnë ndënkwahëni vëhni acëru Esawu hna, nkal Seyir hna hnë resiŋo Edom hna.

⁵ Ntehnëhni aki: «Wëlin le fëyadunëha Ahwëhn mën a Esawu: “Aryokuŋ hu ŷa Sakob më lehnëk: Vëhni Laban hna nkebuho hafo gaki.

⁶ Kwëhnaŋbuhëhni wuhni gë wafali gë wape gë wuhnankal do gë vëryokuŋ vësan gë vësëval. Payëryiŋbuhëhni vahnë pëyanihi, soŋe gante kodu ahacawo g'untënah.”»

⁷ Vële fayiko va më mbokajëni pëyaniha Sakob: «Pëyajëbunëha Esawu do nkejëk afankëlu, gë vësan wakeme wahnah (400) nkejëni.»

⁸ Sakob më ntakëka dūs. Më pitëndëlehnëkëhni vahnë vële nkeniho va wakore waki, do gë wape ŋa gë wuhnankal wā gë wuhni wā do gë wayonkomb wā fëna.

⁹ Ntehnadëho: «Ge Esawu njijëk ndawëhni kore ryampo, kore ŷëntaŋ ŷa pehëdëni.»

¹⁰ Tac Sakob pëgwëlehn njëfand: «Wën rëm sankaf mën Abëraham, gë rëm mën Isak, Ahwëhn a Wënu ŋa ntehnëruho: “Bokary g'inkal hu, d'arël vëvë tere hu hna. Ntinëhnëdëmi ifërën.”

¹¹ Ahwëhn, mbaŋu dūs soŋe hnuŷaŋ fop uryema ule wāwëryanëruho g'ikahnënda yabahëhu ŋi, ami aryokuŋëhn hu ŷi. Ryoko mën ŷi fo hwëhnaŋbuho ante ndëcëdëfuhō sën Yurëdan ŋi, do tame mbokajëdëfu gë waŋi wakore waki.

¹² Këlamī, pehëtëryeŋa Esawu, kabi ntakëko g'umë, ntakëko antë njij ndawëfu gë vësëval vi do gë vutah vi.

¹³ Dënkwëтары ntehnëruho: “Ntinëhnëdëmi ifërën. Vutah hu va njaŋbëdëni had nkëryal nte wok kodena ndëkwī.”»

¹⁴ Herac, Sakob hnam ndakëniho gë vëlëŋu va. Më nufëk hnë hnapul le nuŷajëko hna soŋe mbuŋahna Esawu:

¹⁵ wuhnankal wësëval wakeme waki (200) gë wusan wafëhw wahi (20), wape wacëval wakeme waki (200) gë wacan wafëhw wahi (20),

¹⁶ wayonkomb wafëhw warar (30) wale yiwëndëd gë vutah hni per, wuhni wësëval wafëhw wahnah (40) gë wusan ipëhw (10), wafali wasëval wafëhw wahi (20) gë wasan ipëhw (10).

¹⁷ Më njëdäkëhni vëryokuŋ vëlëŋu va, wuhnankal wā aryampo, wape ŋa aryampo, wayonkomb wā aryampo, wuhni wā aryampo, wafali wā aryampo do ntehnëhni: «Dënkwëhën, do ŋawëtëlehnëryinëhni wakore wusaŋ ŋi.»

¹⁸ Tac ntehna aryënkwëryënk w a: «Ge pankëlërun acër mën Esawu tëyati: “Mo hwëhnëki? Ne njidu? Mo hwëhnëkëhni wusaŋ wule hëryëdu wi?”

¹⁹ ntëkwaduha: “Sakob aryokuŋëhn hu ŷa hwëhnëkëhni. Buŋa njëdanahniki, wëjë, ahwëhn mën Esawu, do umë dënk nkejëk hamëhnifu.”»

²⁰ Më ntehnëka koyëna ahigëna ŷa fëna gë ararëna ŷa do gë fop vële hëryëdëhëhniwo wusaŋ va: «Koyëna ntehnëdunëha Esawu ge pankëlërun,

²¹ do nkwenëdun: “Sakob aryokuŋëhn hu ŷa nkejëk kamëhni fu.”» Kabi Sakob ntehnadëho: «Njamëhnëdëfuhō gë wabuŋa wante

* 32:3 32.3 Mahanayim fëhnëtanëk gë Wa-ebëre ŋa «wakan wasodafë waki».

ryënkwëhnëdëho ñi, do tac tëkëdëfu haryënkw lëwu. Ntiyahneko kacadëho g'untënah.»

²² Awa wusaw wã ndënkwaryëhiniho, hara Sakob, umë dënk, hnam mboko ndak umëf nte rëkiko ña.

Iyol Sakob gë Wën

²³ Awa hnë umëf tac dënk, Sakob matëndëkëhniwo hnam vësëvalu gë Bila gë Silëpa do gë vutah pëhw gë fandaw (11) vuntëwu va kegëtani garyëla Yabok ña, cañëtëhni.

²⁴ Ga kegëtani, cañëtëkëhniwo vëryokuñ va gë fop le kwëhnako ña.

²⁵ Sakob nkolehn umë fo.

Awa tac asan më njijëk hn'umëf tac njolëni g'umë hafo wakëwak ña.

²⁶ Asan arac, ga kamahnëk, mëkëdilahna Sakob hn'iyol tac, më ndafëka cokat hna, do cokëtakawo njolatëndëni.

²⁷ Tac asan a më ntehnëka Sakob: «Tavërye yiwu, kabi pacëk.»

Sakob më ntëkwaka: «Tavëdila ayi ge gena ndëwanëruho.»

²⁸ Asan a më tëyëka: «Hak maciru?»

Më ntëkwaka: «Sakob wacifu.»

²⁹ Asan a më ntehnëka: «Godëlihna awacënde Sakob. Wac hu wã Isërayel† yed, kabi gë Wënu ña njolërun do gë vahnë va, do wëjë lëbëkëhni yañ ija.»

³⁰ Sakob më tëyëka: «Këлами, pëyarye bi hak maciru.»

Asan a më ntëkwaka: «Soñe ye rëyëduho wac?» Awa tac asan a më ndëwanëka Sakob.

³¹ Sakob më macëk yëwa rac Penuwel, umë fëhnëtanëk «yëka Wën»; kabi më lehnadëho: «Nulëbun gë Wënu ña vinkër vïnah, do cëmëla.»

³² Ante pëhnik lav ña, Sakob ndëcëtako Penuwel ña. Tadëdëhawo kabi mbuf ña ntavëdëhawo.

³³ Soñe umë ye, hafo dol, vëvë Isërayel va vërokëdina fañar favë pombor fa, kabi bay hnam cërehniko Sakob.

33

Igwëryël Sakob gë Esawu

¹ Awa, Sakob njëkako do nulehna tañ Esawu tëkid gë vësan wakeme wanah va (400). Më pitëndëlehnëkëhni vutah va, ale-wo-le gë hnëmu: Leya gë Rasel do gë Bila gë Silëpa fëna.

² Më ndënkwëndëkëhni Bila gë Silëpa gë vutah vuntëw hni va, tac hamëhni lëw hni Leya gë vërahu, do Rasel gë Yosef tëkwahnini hamëhni.

³ Tac Sakob umë dënk më ndënkwaryëkëhni. Ndëkwëhnëko yëka ña nkal hna wahwënta mbëf gë wahi (7) tëkahnënd darël hn'ile nke Esawu hna.

⁴ Awa Esawu më nkaryëk kacaka, nji muryahna do mbuca. Pëgwëlehnëni kondëni vëhni vëhi tak.

⁵ Ga nukëhni Esawu vësëval va gë vutah va, më tëyëka: «Vëhni mo ye vële lapëhnajëdëhi vi?»

Sakob më ntëkwak: «Vutah vunte njëdëkowëhni Wën, ami aryokuñëhn hu ña ye.»

⁶ Vëryokuñ vësëval va gë vutah vuntëw hni va më tëhani do ndëkwëhnëni haryënkw Esawu.

† 32:29 32:29 Isërayel mëntëlëk g'uhnës Wa-ebëre ña ile fëhnëtanëk «amëtarëdëha Wënu ña.»

7 Tac Leya gë vërahu njigëlehnëni ndëkwëhnëgëni, do Yosef gë Rasel.

8 Esawu më tëyëk: «Ye yadfu ali gë fop wusaw wule fankëlibun wî?»

Sakob më ntëkwak: «Ahwëhn, ñakëndëfë ahacawo g'untënah.»

9 Esawu më ntehnëk: «Ahery mën, kwëhnafu hnapul yabah, kwëtary ile hwëhnaru yä.»

10 Sakob më ntehnëk: «Hali, këlami ge gona ntavi g'ami, mawëry iyi buña. Ipankël gë wëjë ña nke soje lëmën had gë Wënu ña nulëbun vinkër vinah, kabi kacaruho g'untënah.»

11 Awa mawëry buña ile yëdanahnimi yi, Wënu ña yëdako do kwëhnafu fop le rëfëko yä.»

Sakob njawënenëko do Esawu më mawëntak.

12 Tac, më ntehnëka: «Matëry! Njiyi lapëhnaÿi.»

13 Bare Sakob më ntëkwaka: «Njëteru vutah va vëyawëna, do tëtëka ntiyini wajira vucaŵ vunte wok yëwëd bël va. Ge porosinjini njasëni ñap wëla fac ryampo fo, fop cëmëdëni.»

14 Dënkwhëndëno; ami, njasaryëryidëfuhëhni wajira fo wusaw mën wî gë vutah vi, hafo rëkëryiwu yal hu hna, hn'inkal Seyir* hna.»

15 Esawu më ntehnëk: «Awa tavëhnëdëmini vahnë vëryampo vële rëfëlibun vi.»

Sakob më ntëkwak: «Wëla tavëlihëhni hna, ahacawo g'untënah fo yadëfu.»

16 Hnë fac rac, kahnëtako Esawu mëncënd gë Seyir.

17 Sakob umë, Sukot njiko. Hnam më mbëryehnek tere, do wakece, soje wusaw wulëwu wä. Soje rac wacande yëwa rac Sukot, umë fëhnëtanëk «wasank».

Itëk Sisem

18 Koyëna Sakob matëko Mesopotami do yam fo tëtëko hn'inaw Sisem vë Kanan hna. Darël naw hna ndahëko.

19 Më ntawëk hnë vutah Hamor, ale hahnëndëko Sisem hna, inkal nte ntihahnëko usank lëwu wä. Wañec keme koryi ntaŵahnëko.

20 Hnam ntiko hn'ile cënade sadëha do mac El Elohe Isërayel, umë fëhnëtanëk «Wën Isërayel».

34

Igwëcanëhn Dina

1 Hnë fac ryampo Dina, aryag hni vëhni Sakob gë Leya, nehahnëkëhniwo vësëval vëvë nkal va.

2 Sisemaju Hamor, asankaf Wahiv wavë resiyo wä, nukawo. Më nufëka do ntihna ndakëni forosima.

3 Bare ñadëhawo dus do pëlakawo, njëkëlehnëdëho fëna nuÿa ikwëtahn Dina ña.

4 Awa Sisem më ntehnëka rëmu Hamor: «Yëkëlehnëndeŵa aÿi aryag, ñadëfu yëleŵa.»

5 Ga njëtak Sakob Sisem cëfëhnanëka aryagu Dina, viju gë wëhaÿ nkeniho gë wusaw wä; ñoñ nësëlohna hafo nte mëncini ña.

6 Awa Hamor më njini g'aju vëhni Sakob hna soje nësëhna.

* 33:14 33.14 Seyir wacik fëna «Edom».

7 Hara tëko mëncini viju Sakob, do njëtaniho ile ryëcëtak ÿa. Vësan vërac pëbëkëhniwo yiwëhnah sankaf do ntavëkëhniwo d'us, kabi Sisem ntiko inë le wok didëna muk Isërayel hna idak forosima g'aryag Sakob ÿa.

8 Bare Hamor më ntehnëkëhni: «Ajë mën a Sisem ñadëha d'us aÿi aryag. Këlami, yëdëryina ñëla.

9 Gwëryëlënëfu: yëdaryinëfuni vëryag hun vi ÿëlëfuni do aÿëluni vëryag fu vi.»

10 Gë fuhnë ntëdëntëderun. Pidëtënderun resiÿo ÿi. Kodun alëdëntiwu ani alindu le valëdëhu ÿa, ahwëhnu nkal inji.

11 Sisem umë dënk fëyakëhniwo vëhni rëmu gë vicëru aryag fa: «Demaryino, pëhwëtabu yëd'awu ile rëyëdunëho ÿa.

12 Kodun arëyuno hupay hucankaf do gë wabuña wayabah. Njëdadëmu fop le rëyëdunëho ÿa, danko ÿëlëwa aryag aÿi tunj.»

13 Viju Sakob më ntëkwaniha Sisem gë rëmu Hamor, bare cowëniho ile nahani ÿa kabi Sisem cëfëhnanëkawo ahery hni ÿa Dina.

14 Më ntehnënihëhni aki: «Kodilëfuhna yëd'afuna ahery fu ÿa asan ale wok kácina; usëfëhnah lëw fu yed.

15 Soje inë ryampo fo wawëhnanterun: fop vësan vëvë ÿal hun va kácini gë fuhnë ki.

16 Awa, tac njëd'aderunëhëhni vëryag fu va aÿëluni, do ÿëlëfuni vëryag hun va. Ntëdëntëdëbun gë wuhnë do koyëna bulunda ryampo fo yedën.

17 Bare ge mawëluhna aháciwu, mbidëfunëha ahery fu ÿi do njidëfun.»

18 Hamor g'aju më mawëni watac.

19 Jar ña pëhwëtalehntan soje nti ile tëyiniho ÿa, kabi ñadëhawo d'us aryag Sakob ÿa. Hara umë yeho ale ÿako ntënëni tere ÿa.

20 Hamor gë Sisem më njini ÿëwa bulunda hna, do ntehnënihëhni aki vëvë hnam va:

21 «Vëÿi vësan vëhwëhn yam yëbëlan fu ye. Arabi ntëdëntini resiÿo fu li do ntindëni ile ñadëni ÿa, kabi nkal inji njankëk haryënk w lëw hni! Kodën ñëlinëhni vëryag vëlëw hni va do kodën njëd'ayinëhni vëlëw fu va ñëlinëhni.

22 Mawëdëni ntëdëntini gë fuhnë do ntiyin bulunda ryampo fo ge ntiyinëk ile ñadëni ÿa, umë ye: fop vësan vëvë ÿal fu va kácini gë vëhni ka.

23 Ge mawayinëkëhni, njijëdëni ntëdëntini gë fuhnë; awa fop wusa wulëw hni wã gë hnapul lëw hni ÿa fuhnë hwëhnëden.»

24 Fop vële yeho hnam va mawëlehnëni wanës Hamor g'aju Sisem ña, do fop vësan vëvë na wã va káciniho.

25 Hnë fac rarëna hna, hara vësan va ntavëdëhëhniwo wahajëhn wã, viju Sakob vëhi, Simeÿo gë Levi, vicëru Dina va, më nufëni wasërame walëw hni wã, tënkëni na wã hna hara ahnë yëtëna do ndawënihëhni vësan va fop,

26 ndawaryënihëhniwo fëna vëhni Hamor g'aju Sisem. Ga cahnëdëni tere Sisem ÿa më njoniha Dina.

27 Viju Sakob vëÿënta wã va më njijëni nteni ile kwëhnani vësëm va do nufëni fop le yeho na wã ÿa kabi ahery hni sëfëhnanik.

28 Nufënihëhniwo wusa w wawë na wã wã fop gë wule yeho wëhaÿ wã.

29 Njoniho fop hnapul lëw hni ÿa, gë vësëval va fop gë vutah va fop do gë fop ile yeho watere hna.

³⁰ Awa Sakob më ntehnëkëhni vëhni Simeyō gë Levi: «Njonëhnirunëho kata. Soje lëw̄ hun yā, vëvë Kanan vi gë vëvë Perisi vi ñewëdëniho. Nkwëryëlëdëni do mëkëdëniho gë tere mën yi, kabî vësan toye fo hwëhnabu.»

³¹ Bare vëjar vaki va më ntëkwaniha rëm hni: «Ayi asan tëfëlawohna ntiha ahery fu yi had asëval ale wafëd nkaf ntëwu.»

35

Iboka Sakob gë Betel

¹ Fac ryampo Wënu ña më lehnëkawo Sakob: «Matëry ayi alëd Betel, hn'ile ntinëhneduho sëna sadëha hna. Hnam tufëhnamino ante nkaryëdëuhawo acër hu Esawu ña.»

² Sakob më ntehnëkëhni vëvë tere lëwu va gë vële nkeniho va fop: «Dihëtëryin wamën wahneh wale ye yalun wi. Pacënyarin do gwëcëtaryin viyi va.

³ Pëhwëtaryin, Betel yidën. Hn'ile cënafe sadëha yadëfu linëhnëwa Wën hunte ryemakowo hale ndëñëbuho do ryemadëhowo hn'ile-wo-le hna.»

⁴ Awa më njëdaniha Sakob fop wamën wahneh wale kwëhnnaniho wā, do gë vampebel vante mpebelaniho va. Sakob më mbañëk kuyët tēh cankaf nte ye darël Sisem ña.

⁵ Ante kahnëtaniho Sakob gë vëlëwu va, Wënu ña cëlëndëhnikëhniwo ntakah cankaf vëvë vankol vante kakëniho va, hafo ahnë dëkëlohna tēfëlehnëhni.

⁶ Sakob gë fop vële tēfëlëniho va tēkëlehnëni Lus, umë wacëde Betel, hn'inkal Kanan hna fo.

⁷ Më njik ntik hn'ile cënafe sadëha hna do mac yëwa rac «Ël-Betel*», kabî hnam tufëhnakawo Wënu ña ante nkaryëdëhawo Esawu ña.

⁸ Debora, asëval ale hnihnëdëhawo Rebeka hnëm Sakob yā, cëmëko do mbañi darël Betel hna, kuyët hn'atëh cankaf hna; koßëri fac rac, «Atëh Wako» macëde tēh tac.

⁹ Wënu ña mboko tufëhnahna kat Sakob ante matiko Mesopotami mbokand Betel ña do ntinëhna fërën.

¹⁰ Më ntehnëka: «Wac hu wā Sakob yeho, bare bokëdelihna aŵaci koyëna. Tame wac hu wā Isërayel yed.» Awa Wënu ña Isërayel macëkawo.

¹¹ Më mbok ntehnëka kat: «Wën Hwëhn Fanka Fop ña yebu. Njëdadëmini vutah vunjabah, soje aye rëm sankaf nkal do gë kore wabulunda. Nkëdëni vëhnaŵ hnë vutah hu hna.

¹² Inkal nte lehnëbuho yëdadëfuhëhni Abëraham gë Isak ña, njëdami, do ge mbiyëk vutah hu va yëdadëfu.»

¹³ Tac Wënu ña më ñawëtak yëwa le nësëhnhnëkawo Sakob ña.

¹⁴ Sakob më kahnëdëk hnam itaka, do tur wagu gë uñen toye, soje nkehahn taka Wën.

¹⁵ Kabî Wënu ña nësëhnhnëkawo hnam më macëk yëwa rac Betel, umë fëhnëtanëk «Cery Wën».

Hnagi Besame gë icëm Rasel

* 35:7 35.7 Ël-Betel fëhnëtanëk «Wën vë Betel».

16 Sakob gë tere lëwü ÿa matëniho Betel hna. Nkojëkëhniwo tëkahnëni Efërata ante nagëko Rasel ña. Korotëko hnagi ÿa.

17 Ante korotëdëho Rasel hnagi ña, asëval ahnagënd a më ntehnëka: «Antë ntaki, facan vok ye.»

18 Rasel cëm inja nkeho. Ante mbëvëdëho ña, më macëka fatah fa Ben-Oni, umë fëhnëtanëk «Fatah horot mën», bare Sakob Besame macëkawo, umë fëhnëtanëk «Fatah vák rëhw».

19 Rasel cëmëko do mbañi tëfary ankawë Efërata hna, umë wacëde tame Betëlem.

20 Sakob më cëbëk itaka yag hna: hafo dol nkok macënde «Itaka bë yag Rasel».

21 Sakob më njik kahnënd wasank wadëwü ña hnë resiyo Migëdal-Eder† hna.

22 Hnë wati nte ntëdëko Sakob hnam ña, Riben fandënkwëryënkw fantëwü fa njiko ndakëni gë Bila, asëval ale nkeniho gë rëmu ÿa. Sakob njëtako do ntavëkawo dus. Hara Sakob vutah vucan pëhw gë vuki (12) nuÿako:

23 Leya nagëhnëkawo Riben fandënkwëryënkw fa tac Simeyo gë Levi gë Yuda gë Isakar do gë Sabilon.

24 Rasel umë Yosef nagëhnëkawo gë Besame.

25 Bila, ale ryokujëhnëdëhawo Rasel ÿa, Dan gë Nefëtali nagëhnëkawo.

26 Silëpa ale ryokujëhnëdëhawo Leya ÿa Gad gë Aser nagëhnëkawo.

Vëyi ye viju Sakob va; Mesopotami hna naginiho.

Icëm Isak

27 Sakob më njik Mamëre vëhni rëmu hna, darël Kiriyat-Arëba, umë wacëde tame Ebëron. Hnam ntëdëniho Abëraham gë Isak.

28 Isak wabëhn keme gë wafëhw mbëd gë warar nuÿako (180)

29 cëmat. Awa g'untaf yaryah tëfëlehnëkëhniwo vacërakëlowu va hn'icëm hna do viju, Esawu gë Sakob, më mbañëniha.

36

Esawu gë tere lëwü

1 Wëli itëfëta soje vutah Esawu nte wacëde Edom.

2 Esawu vësëval vëvë Kanan ñëlëko: Ada, aryagu Elon avë bulunda Wahit ÿa gë Oholibama aryagu Ana nte nagëko Sibëyo avë bulunda Wahiv ÿa.

3 Basëmat ñëlaryëko fëna, aryagu Isëmayel do ye aheryu, Nëbayot.

4 Ada yeho hnëm Elifas ÿa, Basëmat yeho hnëm Rewuyel ÿa,

5 do Oholibama yeho hnëm Yewus gë Yalam do gë Kora ÿa. Vëyi ye vijë Esawu vële hnagiko Kanan va.

6 Esawu më njokëhni vësëvalu gë vërahu do gë fop vëryokuñ vëlëwü va gë wusañ wulëwü wä. Njoryaryëko fëna fop hnapul le nuÿako hn'inkal Kanan ÿa. Njini hnë resiyo hañary, ñawët aheryu Sakob.

7 Vëhodilohna nko ntëdëlahnëni ndampo kabi hnapul lëw hni ÿa njabëko dus. Resiyo le nkehahnëniho ÿa gedilohna gwër soje ndavahnëndënihëni wusañ wä.

† 35:21 35:21 Migëdal-Eder fëhnëtanëk ide nte fëlik njëkahnëndeni wusañ.

8 Soje umë, Esawu, (nte wacëdeho Edom), njiko ntëf hnë resiyo Seyir hwëhn wakuj hna.

Bulunda Esawu

9 Wëli itëfëta soje vërah Esawu va, rëm sankaf bulunda Wa-edom, vële lëdëko hnë resiyo Seyir hwëhn wahuj.

10 Wëlin wamac viju Esawu va: Elifas, ale nagëko asëvalu Ada; Rewuyel ale nagëko asëvalu Basëmat.

11 Viju Elifas va Teman yeho gë Omar gë Sëfo gë Gatam do gë Kënas.

12 Elifas fëna nkeniho g'asëval a ahawary. Timëna maciko. Umë hnagëhnëkawo facan fakawary: Amalek maciko. Vëyi ye vële nagëni vutah Esawu va do gë viju asëvalu, Ada va.

13 Wëli itëfëta soje viju Rewuyel va: Nahat gë Sera gë Sama do gë Misa. Vëyi nagëk ajë hni vëhni Esawu g'asëvalu Basëmat ya.

14 Do fëna, Oholibama, Ana yeho rëmu ya do Ana tac, Sibejo yeho rëmu ya, umë hnagëhnëkawo Esawu: Yewus gë Yalam do gë Kora.

Vësankaf Edom

15-16 Wëlin wamac vësankaf vële nagëko Esawu va: wamac vësankaf Elifas ajë aryënkwerënkwe Esawu gë Ada ya, Teman ye gë Omar gë Sëfo gë Kënas gë Gatam do gë Amalek. Edom hna ntëdëniho.

17 Wëlin wamac vësankaf Rewuyel, aju Esawu ya, Nahat ye gë Sera gë Sama do gë Misa. Edom hna ntëdëniho. Vërah aju Basëmat asëvalu Esawu yeho.

18 Wëlin wamac vësankaf vële nagëko Oholibama, asëvalu Esawu ya: Yewus yeho gë Yalam gë Kora. Vëyi ye vësankaf vële nagëko Oholibama, aryagu Ana, asëvalu Esawu ya.

19 Vëyi yeho vësankaf Wa-edom, vële nagëko Esawu va.

20 Wëlin wamac viju gë vijë hni Seyir, avë bulunda Wahori ya, vële ryënkwëko ntëdëni nkal tac va: Lotan yeho gë Sobal gë Sibejo gë Ana,

21 gë Dison gë Esër do gë Disan. Vëyi yeho vësankaf Wahori wa, viju Seyir, hn'inkal Edom hna.

22 Viju Lotan va, Hori gë Hemam yeho. Lotan aheryu asëval a, Timëna maciko.

23 Viju Sobal va, Alëvan yeho gë Manahat gë Ebal gë Sëfo do gë Onam.

24 Viju Sibejo va, Aya gë Ana yeho. Ana hnuko wënka na wula hna, ante keryëdëhëhniwo wafali rëmu, Sibejo na.

25 Vutah Ana va: Dison maciko facan fa, facëval fa Oholibama.

26 Viju Dison va, Hemëdan yeho gë Ecëban gë Itëran do gë Këran.

27 Viju Esër va, Bilëhan gë Savan gë Akan yeho.

28 Viju Disan va Us gë Aran yeho.

29 Awa, wëli wamac vësankaf Wahori wa: Lotan yeho gë Sobal gë Sibejo gë Ana

30 gë Dison gë Esër do gë Disan. Vëyi yeho vësankaf Wahori wa, gante nkeni hnënk ka hn'inkal Seyir hna.

Vëhnaŵ Edom

31 Wëlin wamac vëhnaŵ vële hnaŵëko Edom ani gë naŵahnënd ahnaŵ Isërayel hna:

32 Bela aju Bewor, avë naŵ Dinaba ya, ryënkwëko naŵ.

33 Bela ga cëmëk, Yobab aju Sera avë naŵ Bosëra ya hnaŵëgëko.

34 Yobab ga cëmëk, Husam avë resiyo Wateman ya hnaŵëgëko.

³⁵ Husam ga cëmëk, Hadad aju Bëdad nte wëkëkëhniwo bulunda Madiyan hn'inkal Mowab hna do nkol dëwu ña Avit maciko, umë hna wëgëko.

³⁶ Hadad ga cëmëk, Samëla mbë Masëreka hna wëgëko.

³⁷ Samëla ga cëmëk, Sawul mbë Rehobot nte ye tëfary sën ña hna wëgëko.

³⁸ Sawul ga cëmëk, Bal-Hanan, aju Akëbor hna wëgëko.

³⁹ Bal-Hanan, aju Akëbor, ga cëmëk, Hadar hna wëgëko; na wë dëwu ña, Pawu maciko; asëvalu Mehetabel maciko do aryagu Matëred yeho do Matëred aryagu Me-Sahab yeho.

Kat vësankaf vëvë tere Esawu

⁴⁰ Wëlin wamac vësankaf vëvë tere Esawu va, gante nkeho wahnënk walëw hni do gë walëf walëw hni ka: Timëna yeho gë Alëva gë Yetët

⁴¹ gë Oholibama gë Ela gë Pinon

⁴² gë Kënas gë Teman gë Mibësar

⁴³ gë Magëdiyel do gë Iram. Vëyi yeho vësankaf Wa-edom vële hna wëndiko ale-wo-le hnë resiyo ryampo hnë nkal dëw hni hna. Esawu yeho rëm sankaf Wa-edom wä.

Yosef wasapitër 37-50

37

Hudakery Yosef

¹ Ga cëmëk Isak, awa Sakob më ñëwëk hn'inkal Kanan hna, le ntëdëko rëmu hna.

² Wëlin itëfëta soje tere Sakob ya. Yosef wabëhn pëhw mbëf gë waki (17) kwëhnako. Wape gë wuhnankal keryëdëniho gë vicëru, viju Bila, gë Silëpa, vësëvalu rëmu va. Yosef pëyadëhawa rëmu wameh wante ntidëniho vicëru ña.

³ Sakob ñadëhawa Yosef ntëbini viju vëyënta wë va, kabi hn'ucër ntëwu hna nuyakawo. Më tëfehnhëneka acud gwamah d'us.

⁴ Vicëru Sakob va nuniho rëm hni umë ñadëho ntëbini vëhni fop. Awa ñëwëlehnëniha do vëhodilohna mbok nësëhnëniha wajira.

⁵ Tac, hwënta ryampo, Yosef ndakeryëko. Më pëyakëhni vicëru, do vicëru më ñëwëniha g'aha wary.

⁶ Umë lehnëkëhniwo: «Nëparyin hudakery mën ha.

⁷ Fuhnë fop ka y hna nkeyinëko wa yabëh yabëdenëho. Tan ñabëh mën ña matëndalehn kahn; awa wa yabëh hun wä njilehni kwëra do ndëkwëhn haryënk w lëwu.»

⁸ Vicëru më tëyëniha: «Paryi bi ñadu aye ahna wë alëw fu do aryokujëhnënde?» Më ñëwëniha g'aha wary soje hudakery hutac do gë soje ile tëfëdadëho ya.

⁹ Yosef mboko ndakery kat më mbok tëfëtanëhnëkëhni vicëru: «Mbokëbu ryakeryu. Ulav wä gë ulepera wä do gë wahol pëhw gë ryaw (11) ryëkwëhnakëh haryënk w mën.»

¹⁰ Tëfëtanëkawo fëna huji hudakery rëmu tase vicëru. Umë më ña ñëhna do nteha: «Ye pëhnëtanëf hudakery hu hi? Tëfëkëfu bi ami gë hnëmuh do gë vicër hu ryëkwëhnëfu haryënk w hu?»

¹¹ Vicëru ñëwaryënihawo watac, bare rëmu hakili hna kwëtako huji hudakery.

Igwaf Yosef

¹² Fac ryampo vicëru Yosef njiniho hnë resiyo Sisem hna hery wusaŵ rëm hni ŵa

¹³ do Sakob, ale ŵaciko Isërayel fëna, më ntehnëka Yosef: «Payëdëmi ayi arëkatëhni vicër hu, wusaŵ ŵa keryëdëni hnë resiyo Sisem hna.»

Yosef më ntëkwaka: «Awa, apa.»

¹⁴ Rëmu më ntehnëka: «Yiry ayëkihni bi yam nkeni vicër hu gë wusaŵ ŵa. Tac g'ayij afëyawo.» Sakob hnë Ebëron* hna payëkawo Yosef nji.

Ga tëtëk Sisem hna,

¹⁵ më pankëlëni g'asan hara wëwac hna nkwërëtalehnëdëho Yosef. Asan arac më tëtëka: «Ye yëkëlehnëdu?»

¹⁶ Yosef më ntëkwaka: «Vicër mën va yëkëlehnëdëfu, pëyarye bi ne nkeni g'usaŵ ŵa?»

¹⁷ Asan a më ntëkwaka: «Pakëtani ani, do nkwëryëbuhëhni ga nësëdëni: “Yinëfu gë cape Dotan hadi.”»

Awa Yosef njilehn njëkëlehnëhni vicëru do nuhni Dotan hna.

¹⁸ Vicëru më nujëniha űawët. Ani gë tēhahnëndëhni űa, më nkwëryëlëni ndawëniha.

¹⁹ Ntehnëldëfëniho: «Wëliho ahwëhn hudakery a nkejë!

²⁰ Tame ðawënëfuna, do ntabina hnë hatëh hatëwäh†! Do ntehnëdëfen intaw űañah rokëka. Awa tac nuden bi ntiyað hudakery hudëwu hi.»

²¹ Riben nkwëryëkëhniwo, më pëhnaç pehëta Yosef. Më lehnëkëhniwo: «Antë aryaŵuna!»

²² Tac më nkwënëç: «Antë arëkwehnu wafac walëwu ŵa; dabëryina ki fo hnë hatëh hatëwäh le ye wula űi.» Nësëhnëdëhëhniwo koyëna soje pehëtahna do mëncerya gë vëhni rëmu.

²³ Tëkënd tunj Yosef le nkeniho vicëru hna, pëlalehnëniha, cudëtëniha cud gwamah nte cudako űa

do ntabëniha hnë hatëh hatëwäh. Hatëh hataç nkuhëko.

²⁵ Tac ntañalehnëni soje tokëni. Awa më nujënihëhni kore ðulunda Wa-isëmayel hn'inkal Galad hna matiniho. Wayonkomb walëw hni ŵa wakoyel vatëh ndiðëniho, njiryeryëndëni nkwañini Esipët hna.

²⁶ Awa Yuda më ntehnëkëhni vicëru gë vëheryu: «Ye nëfadëhëfu ge ndaŵinëka ahery fu űi do coŵin ñas dëwu űa?»

²⁷ Nkwañinëhna Wa-isëmayel űi fecek, antë ndaŵina: ahery fu ye, sat ryampo fo hwëhnayinëç.» Maŵëhnëlehnëniha.

²⁸ Hara wëwaf vërac Madiyan matëniho. Awa, vicëru më ndanëtiniha hatëh hna. Nkwañëniha gë wanjëc wafëhw wahi (20) koryi. Vëhni më njonihni Esipët.

²⁹ Ante mbokako Riben hatëh űa, tëtëkatëlawohna Yosef. Pëðëkawo yiŵëhnaç ŵa, awa më citëç viűi vilëwu va,

³⁰ do mboka gante nkeni vëheryu ntehnëhni: «Yosef gona hatëh hna! Ye lidëfu tame?»

³¹ Awa më ndaŵëniha hotohn do nufëni acud Yosef űa, nëvëni wasat ŵa.

³² Tac njëçanahnëniha rëm hni cud gwamah űa gë wanj wanës: «Iűin hnubun. Yëkëry ðus bi acud aűe hu űa ye.»

* 37:14 37.14 Ebëron nkol nte ye yëbëlan wahun. † 37:20 37.20 Hatëh hatëwäh fëhnëtanëç hatëh hante ranahnëde rëv űa.

³³ Sakob njavëtëko cud' ɲa do ntehn: «Acud' ajë mën ɲa ye! Intaw' ɲañah lëpëtëlehnëka Yosef do rokëka!»

³⁴ Awa më citëk viyi vilëwu va, do ntiya viyi wakwëy do koko wafac wayabab soɲe icëm aju ɲa.

³⁵ Vutah vuntëwu va fop mborëdënihawo bare ɲwëyëdëho bor ɲa fop; ntehnëdëho: «Gë wakwëy ɲa cëlëdëfu rëkëhëwa ajë mën a duniya vësëm hna.» Do nkoko kond.

³⁶ Vëvë Madiyan va asan ale waciko Potifar nkwafëtënihawo Yosef Esipët hna. Potifar asankaf wasodaɗe Farawo yeho, umë yeho ankaf vëyëka Farawo va.

38

Yudfa gë Tamar

¹ Hnë yamani rac, Yudfa tavëkëhniwo vicëru gë vëheryu do nji Adulam, hnë ale waciko Hira.

² Hnam më nuka aryag Suwa, avë Kanan. Më ñëlëka. Ga mbankëni ryëka ya,

³ më ndonkëk do naga facan. Awa Yudfa më macëka Er.

⁴ Asëval arac mboko naga facan fakawary; më macëka Onan;

⁵ tac fakawary kat fante macëko Sela. Yudfa Kësib nkeho hnë wati nte nagiko Sela ɲa.

⁶ Ga nayëk Yudfa më njëkëhnëka Er aju aryënkwerënkwa a asëval. Asëval arac Tamar maciko.

⁷ Bare ile lavëdëha Ahwëhn a Wënu ɲa fo ntidëho, awa Ahwëhn a Wënu ɲa më ndawëka.

⁸ Awa Yudfa më ntehnëka Onan: «Dëwëryehna asëval acër hu yi, soɲe ahnagëhnahna vutah.»

⁹ Bare Onan njëtëko fatah fa pëladena had fantëwu. Soɲe umë ye, antewo-nte ndakëdëniho g'asëval acëru ɲa, bac fo ndehëtëd sat lëwu ya, soɲe antë nagëhna acëru fatah.

¹⁰ Watac ntavëkawo Ahwëhn a Wënu ɲa; më ndawëka umë fëna.

¹¹ Awa Yudfa më ntehnëka asëval aju ya: «Kabi cëmaryëkini vësan va, mëncëry gë vëhni rëmuh ayi ahnap hnam hafo ajë mën ayi Sela naŷ.» Kabi ntehnadëho: «Tëfëlahna Sela fëna cëm had vicëru vi.» Awa Tamar më mëncëk gë vëhni rëmu.

¹² Ga mbiyëk, aryagu Suwa, asëvalu Yudfa cëmëko. Ante puk wakwëy ɲa, Yudfa më nduñënak tac njini Timëna gë lawo lëwu ya, Hira avë Adulam ya, soɲe njëkinihëhni vële wëcëdëhëhni wape ɲa.

¹³⁻¹⁴ Tamar njëtako Sela naŷëk, bare yëd'ayilawohna ñëlëlëni. Awa kabi ayëlawu Timëna njidëho soɲe mëcehnihni wape ɲa, më cudëtak viyi itiw' va, cënka yëka ya antë njavëti do nji ntaña rënka Enayim le ye hn'ankaw' Timëna hna.

¹⁵ Yudfa më nuka bare yavëtëlawohna kabi cënkako yëka ya. Awa më ntiyahneka ale wafëd' nkaf ntëwu ye.

¹⁶ Yëtëlohna asëval viju ya ye. Awa më tëhaka do tëya: «Maŷëry tëfëli!»

Tamar më ntëkwaka: «Ye yëd'aduho soɲe rac?»

¹⁷ Yudfa më ntehnëka: «Njëdanahnidëmina fanankal famb ntega mën.»

Tamar më ntëkwak: «Maŷëbu, bare yëd'arye inë hnapahnëhëndëwa.»

¹⁸ Yudfa më tëyëka: «Ye yaɗu yëd'ayi?»

Tamar më ntëkwaka: «Ile lihahnëdu viyavëta yi gë ryeyët lëwu yi, do gë ryoko le wënkëru yi.» Yuda më njëdaka tefëlëlehnëni. Ga mbankëni ryëkwa ya, Tamar nufëko d'õnk.

¹⁹ Më mëncëk gë ÿalu, nji ntihtë le cënkako ÿa do mbokërya viyi itiw' va.

²⁰ Yuda më payëka lawo lëwu Adulam njiryerya fanankal fa do mbij viyë vile njëdahëkawo Tamar va. Bare nulawõhna;

²¹ më tëyëkëhni vahnë vëvë Enayim va: «Ne nkeha asëval ale wafëd nkaf ntëwu lañakëh tëfary nka' darël ani ÿa?»

Më ntëkwaniha: «Asëval ale wafëd nkaf ntëwu kobëri gena ani!»

²² Asan a më mbokak pëyahna Yuda: «Nujëlëwãhna, do vahnë vëvë hnam va vëhni lehnëko: Asëval ale wafëd nkaf ntëwu kobëri gena ani.»

²³ Yuda më ntëkwaka: «Arabi nkoryaryëh vile yëdãbuhawo vi soñe antë njafënihëfu vahnë va. Gante-wo nke ka, ami njëdanahnëbuhã fanankal fa, do wëjë, nujëlihãhna.»

²⁴ Ga ndëcëk wadepera watar, ahnë më njijëk ntehna Yuda: «Tamar, asëval viyë hu va, nkwa fëk nkaf ntëwu ña; wëliho ndonkëk tame.»

Awa Yuda më ntehnëk: «Arabi cani do pëdi hafo cëm!»

²⁵ Hnë wati nte njiryeryëdëho ña, Tamar më payëka ahnë pëyahna ayëla'wu: «Yëkëry iyin. Ile lihahnëde viyavëta yi gë ryeyët lëwu yi, do gë yi ryoko, asan ale ryonkëndëko ÿa hwëhnëk. Awa yavëtëry do afëyawo bi mo hwëhnëk.»

²⁶ Yuda njavëtëko do ntehn: «Ntënënëk sariya ÿa ntëbo ami; ntik iyin kabi yëdalëwãhna ajë mën a Sela ñëlëläni.» Ga ndëcëk watac, Yuda bokëlohna ndakëni muk gë Tamar.

²⁷ Ante tëkëko wati hnag ña më hamahnik vucëp ndonkëko.

²⁸ Fëndampo hnë vutac më canik vák ryampo. Ahnagënd a më pëlaka do ñaba faÿa'war favëntah tac ntehn: «Fañi ryënkwi hnagik.»

²⁹ Bare fatah fa më mbokaryëhëk vák ÿa do aheryu ndënkwi nagï. Ahnagënd a më ntehnëk: «Ne pidëtëru hafo asahni!» Yuda më macëka fatah fa Peres, umë fëhnëtanëk «Pidët».

³⁰ Tac cahnëgik fatah fañënta'w fa gë ÿa'war yavëntah ÿa vák hna, do Yuda më macëka Sera.

39

Yosef Esipët hna

¹ Awa Yosef tëkaryiko Esipët hna. Vëva Isëmayel va nkwa fëtënihawo avë Esipët ale waciko Potifar. Potifar tac asankaf wasodãde Fara'wo ÿa yeho, ankaf vëyëka vëlëwu va.

² Ahwëhn a Wënu ña gë Yosef nkeniho, fop cañaryëdëhawo. Tere avë Esipët ale hwëhnëka hna ntëdëko.

³ Potifar kamahnëko Ahwëhn a Wënu ña gë Yosef nkeniho do cañaryëdëhawo fop ile ntidëho ÿa.

⁴ Awa Potifar nëñëkawo gë Yosef, më kwëtehnahnëka d'õku vë tere lëwu ÿa: ankaf tere lëwu gë hnapul ÿa fop ntikawo.

⁵ Do tëk pëgw hnë wati rac, soñe Yosef ÿa, Ahwëhn a Wënu ña ndëwakëhniwo tere avë Esipët ÿa. Dëwara rac campëko hnë viyë vile kwëhnako hna fop, tere hna do gë wëha'ÿ per.

⁶ Awa Potifar taveryëkawo Yosef fop ile kwëhnako ÿa do ñoñ golohna paß, gë gena ile tokëd ÿa fo.

Yosef g'asëvalu Potifar

Awa Yosef asan awamah yeho,

⁷ do, ga mbiyëk toye, asëval Potifar a ñahnëkawo më ntehnëka: «Dakëfu!»

⁸ Bare Yosef ñwëyëko do ntehna asëval a: «Ale ryokunëhnëdëfu ÿa ñoñ tëyëdlohna tere li, fop kwëtehnaheko ile kwëhnaheko ÿa.

⁹ Umë dënk, kwëhnana ucankaf ntëbo ami hnë iÿi tere: ñoñ ðahehnëlohna ge gena wëjë, kabi asëvalu ÿa yeru. Awa hak kodëfu liwu inë ÿayah gë iÿi ki do liwu ile mbaheko Wënu ña?»

¹⁰ Asëval a ndëhanëdëhawo fac-wo-fac ñji ndakëni, ðare Yosef mawëlohna muk do kehadëhawo.

¹¹ Hnë fac ryampo, Yosef tënkëko cery cankaf vëhwëhn tere hna soje nti ðoku lëwu ÿa do vëryokun ntawu va wëwolohna hnam.

¹² Asëval Potifar a më pëlanëka Yosef cud cankaf ña ntehna: «Yij ndaki!» Bare Yosef më taveryëka cud ña do nkary cahn cery hna.

¹³ Asëval a, ga nuk taveryëka cud ña do nkary cahn cery hna,

¹⁴ pëgwëlehn ndekand mëcandëhni vëryokun va ntehnëhni: «Yëkëryin: asan mën a njonëhnikëfuna iÿi Ebëre ñafanëdëfu! Njijakëh soje ryakëfu g'ami, ðare ndekakëbu ðus.

¹⁵ Nkwëryëndo tun ga mëcadëfu, më tavëk cud ntëwu ña, nkary do cahn cery li.»

¹⁶ Tac më kwëtëk cud Yosef ña ðarël lëwu hafo asanu mënci.

¹⁷ Ga mëncik asanu më tëfëtanëka watac fo: «Aramp Ebëre ale yonëhniruhëfuna ÿa njijakëh ryakëfu.

¹⁸ Bare ga pëgwëbu ryekandu wëcandu, tavëlehn cud ntëwu ña nkary do cahn cery li.»

¹⁹ Ante nkwëryëko asan a wante pëyadëhawo asëvalu ña, ntavëkawo ðus.

²⁰ Më pëlayehneka Yosef do cëdi hnë kaso hn'ile cëdahniniho vëramp ahnañ hna.

Yosef kaso hna

²¹ Bare Ahwëhn a Wënu ña g'umë nkeniho do ndemaðëhawo. Ntiko hafo asankaf vëyëka kaso ÿa kwëtahna.

²² Arac më kwëtehnaheko Yosef nke ankaf vëramp vëyëntañ va fop; umë yeho ankaf ðoku vëramp ÿa fop.

²³ Asankaf vëyëka kaso ÿa golohna pañ ile kwëtehnaheko Yosef ÿa, kabi Ahwëhn a Wënu ña gë Yosef nkeniho do ntidëho canyara fop ile pëhnaðëho ÿa.

40*Hudakery vësan vëlënah vëhi va*

¹ Ga mbiyëk, hnë fac ryampo vësan vëlënah vëhi vëva Farawo va inë ntëntëniho. Asankaf vële yëdäðëhawo Farawo ÿa ile ced ÿa yeho gë asankaf vëwul vamburu va.

² Farawo ÿa ntavëkawo gë vëhni

³ do cëdehnëhni hnë kaso va vëyëka vëlëwu hna, hn'ile cëdiko Yosef hna dënk.

⁴ Asankaf vëyëka va më kwëtehnaheko Yosef pañëhni, do kaso hna taviniho hafo mbiyë.

Yosef nkabahnëf hudakery vësan vëlënah va

⁵ Hn'umëf ndampo, vësan vëlënah vëhi vëva ahnaŵ avë Esipët va ndakeryëniho vëhni vëhi tak kaso hna. Hudakery-wo nëmpëlëko gë jëntaŵ ŷa.

⁶ Ga pacëk, ante njiko Yosef njëkëhni ŷa, më tëkatëkëhni ga njamëni.

⁷ Më tëyëkëhni: «Soŷe ye yamërun aki dol?»

⁸ Më ntëkwaniha: «Fuhnë vëhi tak ndakeryëbun, do ale hod pëyafu ile pëhnëtanëk ŷa gena ani.»

Awa Yosef më ntehnëkëhni: «Ŵënu ŷa kod pëyawu ile pëhnëtanëk ŷa. Tëfëtanëryino ile ryakeryërun ŷa.»

⁹ Asankaf vële yëdädhawo ahnaŵ ale ced ŷa më tëfëtak hudakery hudëwu ha ntehn: «Hudakery mën hna, atëh resen yekëh haryënkŵ mën.

¹⁰ Atëh tac wahni warar kwëhnakëh. Nëpënd tunj, pëtëlehn, tac ntëw waresen wavëntah.

¹¹ Ankëlëwa Farawo ŷa wënkakëbu. Më hwëcëbu waresen wä, háwu nkëlëwa hna, do yelëhnëwa Farawo ŷa.»

¹² Yosef më ntehnëka: «Ŵëli ile pëhnëtanëk hudakery hu ha: wahni warar wä wafac warar pëhnëtanëk.

¹³ Hnë wafac warar, Farawo ŷa matëndëdëhi. Mbësädëhi doku hu ŷa. Tac kodu avoka yëdanda këlëwa ŷa gë kobëri ka.

¹⁴ Bare ge fop mbokak canjari, këlami antë aryënkwo; demarye ahnësëhna Farawo ŷa soŷe lëmën ŷa do cano hnë iyï kaso.

¹⁵ Kabi paryi pëyädëmu gë fanka nufijibu hn'inkal Wa-ebëre hna, do hnani ñoñ dila le rëfëka sëdahniwu.»

¹⁶ Asankaf vëwul vamburu va, ga nuk ipëhnëtan nte nësëk Yosef ñi tëfëlëk gë hudakery ha, më ntehnëka: «Ami fëna ndakeryëbu. Hnë hudakery hutac, vëkankel vatar mburu ryibakëbu nkaf li.

¹⁷ Hnë ambë yan hna, sifa vamburu ŷa fop yekëh hnam, vante tokëd Farawo va. Do wusëry yijakëh tokëndëni kankel hna yan nkaf mën hna.»

¹⁸ Yosef më ntehnëka: «Ŵëli ile pëhnëtanëk hudakery hu ha: vëkankel vatar va wafac warar pëhnëtanëk.

¹⁹ Hnë wafac warar Farawo ŷa matëndëdëhi: ntëpëtëdëru nkaf ñi, kanëdëru hn'atëh do wusëry wä njijëdëni cëhëndënihi.»

²⁰ Ga ndëcëk wafac warar, Farawo ŷa, ambënt fac le nagahniko ŷa ntidëho; më nëgehnëhnëkëhni roka sankaf fop vële nawëndëko va. Më cëdëtehnëkëhni vësankaf vëhi va do njoyini haryënkŵ lëwu.

²¹ Tac më mbësaka aryënkŵeryënkŵ a doku lëwu ŷa. Do arac kol mbok njelëhnënda këlëwa ŷa gë kobëri ka,

²² Bare ahigëna ŷa, kanëhna hn'atëh. Koyëna ntiyako wante pëyahnëko Yosef ŷa.

²³ Bare asankaf vële yëdädhëna Farawo ŷa ile ced ŷa ndënkŵëkawo Yosef.

41*Hudakery Farawo ŷa, Ahnaŵ Esipët*

¹ Ga ndëcëk wabëhn waki, Farawo ŷa ndakeryëko: tëfary sën Nil hna Kahnëko.

² Awa më nukëhni wuhni mbëd gë wuhi (7) wuhonah wuwamah ga ndanëtajëdëni sën hna, pëgwëlehnëni ndavëndëni dël bë tëfary sën ŷa.

³ Tac wuhni wuŵeh do wusamah mbëd gë wuhi (7) wuhaŵary ndanëtagëlehnini sën hna, njini hn'ile nkeni wuhonah wuwamah hna.

⁴ Wuhni wuŵeh do wusamah ŵa më tokënihëhni wuhonah wuwamah ŵa. Hnë wati rac, Faraŵo ŷa nëgalehn taŋ.

⁵ Më mbokak ndak do mbok ndakery higëna: nuko wayënt vantimp mbëd gë waki (7) hnë uriry ryampo fo cantëko, ntëŵëko ðus do nkwa mëko.

⁶ Tac, wayënt mbëd gë waki (7) wakaŵary santëgëko, wante kankëneko sël vë wula ŋa.

⁷ Awa wayënt wakankah ŋa më kohnëk wadëŵah wagwamah ŋa. Hnë wati rac, Faraŵo ŷa mbok nëgalehn do kamahnëko ndakeryëk.

⁸ Pacënd taŋ, Faraŵo ŷa payehnelehnëhni vambilayo va fop do gë vicër vëvë Esipët va. Ga tëkini më tëfëtanëkëhni huðakery huðëwu ha, bare ahnë yëtëlohna ile pëhnëtanëk ŷa.

⁹ Awa asankaf vële yëdadëhawo Faraŵo ŷa ile ced ŷa më tebak wanës ŋa ntehn: «Ahaŵ, ñadëfu hnësu dol ile ryënkŵëbuho ŷa.

¹⁰ Ante ntavëkino g'asankaf vëwul mburu va do g'ami, cëdentuhëfuno hnë kaso asankaf vëyëka vëlëŵ hu hna.

¹¹ Fuhnë vëhi tak ndakeryëbunëho hn'umëd tac fo, huðakery fu ha nëmpëlëko.

¹² Ajar aramp Ebëre yentiko gë fuhnë kaso hna, umë ryokunëhnëdëhawo asankaf vëyëka kaso ŷa. Tëfëtanëhnëbunëhawo huðakery fu ha do pëyakëfuno ale-wo-le ile pëhnëtanëk huðëwu ha.

¹³ Awa, fop gante pëyakëfuno ka ntiyako: ami, mbokaryibu ðoku mën hna, do aŷëntaŵ a kaŋik.»

Gabahn ile pëhnëtanëk huðakery

¹⁴ Awa Faraŵo ŷa më ntehnëk njinëhni Yosef kaso hna. Njinëhnëlehnini ñap caniji kaso hna; më karëtik, tac nkwëcëti viŷi va do njoyi vëhni Faraŵo hna.

¹⁵ Arac më ntehnëka: «Huðakery ryakeryëbu, do ahnë kolëna nësëhno ile pëhnëtanëk ŷa. Bare nkwëryëbu ga nësëde wëjë huðakery hunte fëyayiru ha, njëtëru ile pëhnëtanëk ŷa.»

¹⁶ Yosef më ntëkwaka Faraŵo ŷa: «Gena ami, Wënu ŋa hoð nësëhni ile pëhnëtanëk ŷa.»

¹⁷ Awa Faraŵo ŷa më ntehnëka aki Yosef: «Huðakery mën hna, tëfary sën Nil hna kahnëbuho.

¹⁸ Umë hnuðuhëhni wuhni mbëd gë wuhi wuhonah wuwamah ga ndanëtajëdëni sën hna, pëgwëlehnëni ndavëndëni ðël bë tëfary sën ŋa.

¹⁹ Tac wuhni wuŵeh do wusamah mbëd gë wuhi (7) wuhaŵary ndanëtagëlehnini sën hna, njini hn'ile nkeni wuhonah wuwamah; camëniho ðus, kobëri nulëŵëhni hna Esipët hna fop gë wurac ki.

²⁰ Awa më kohnënihëhni wuhonah wuwamah ŵa.

²¹ Do ante kohnënihëhniwo ŋa, yëtëdelohna inë kohnëni, wëla tac nkonihò camëni gë kobëri ka. Hnë wati rac nëgabuhò.

²² «Tac më vokëbu ryakeryu: nuðëfuho wayënt vantimp mbëd gë waki (7) hnë uriry ryampo fo cantëko, ntëŵëko ðus do nkwa mëko.

²³ Tac, wayënt mbëd gë waki (7) wakaŵary, wante kankëneko sël vë wula ŋa, më cantëgëk.

24 Awa wayënt wakankah ña më kohnëk wadëwäh wagwamah ña. Pëyabuhëhni wani fop vambilayo vi, bare wëla aryampo hnë vëhni kolëna nësëhno ile pehnëtanëf ÿa.»

25 Yosef më ntëkwaka Faraŵo ÿa: «Hudakery wuhi hu wï inë ryampo fo pehnëtanëk. Wënu ña fëyaki koyëna ile ñad nti ÿa.

26 Wuhni wuhonah mbëf gë wuhi wä (7) gë wayënt wagwamah vantimp mbëf gë waki ña (7), wabëhn mbëf gë waki (7) pehnëtanëk. Awa hudakery hudampo fo ye.

27 Wuhni wusamah mbëf gë wuhi (7) wuyëntaw wä gë wayënt mbëf gë waki (7) wante kankënek sël vë wula ña fëna, wabëhn mbëf gë waki (7) pehnëtanëk, bare wabëhn wakwëhn inte yedf.

28 Awa Faraŵo, gante ntehnakëmi ki: Wënu ña fëyaki koyëna ile ñad nti ÿa.

29 Wabëhn mbëf gë waki (7) wante yejëk ñi roka ÿa njivëf dus Esipët li fop.

30 Tac, nkedf wabëhn mbëf gë waki (7) inte, do godena ndënkwëtande wabëhn mbëf gë waki (7) wante njivahnëko roka ña; inte ña ñoñ tavëdina nkal li.

31 Soñe inte ñayah tac, godena ndënkwëtande roka le yivëko hn'inkal hna.

32 Do ge nuru ga ndakeryëru iÿi sifa hudakery hutac fo wahwënta wahi, Wënu ña fëhnak do biÿëdina ntidf.

33 «Awa tame, tëhnaryehna ale hwëhnak hakili, satëk do ahwëtehna hna nkal ñi.

34 Nawëndëryihni fëna vahnë. Vahnë vërac rëkëf mbarëpëndëni ivëryëna hn'ile-wo-le varëpik hnë wabëhn mbëf gë waki wante njivahnëd roka ñi fop.

35 Mbarëpëdëni roka yabah hnë wabëhn mbëf gë waki (7) wante yejëk ñi. Pehnëdëni g'uŵac hu hnë vandank, wahnaŵ hna fop.

36 Koyëna vahnë va fop kwëhnaçëni ile tokëdëni hnë wabëhn mbëf gë waki (7) inte hna fop. Antë inte ña përekan nkal ña.»

Yosef nkaf nkal Esipët

37 Iÿi siyab Yosef, Faraŵo ÿa cañahnëkawo gë vësankaf vëlëwu per.

38 Awa Faraŵo ÿa më ntehnëkëhni: «Aÿi asan pëbëka Iyir Wënu ña. Kodën bi nuÿayina ale lëbëka?»

39 Awa më ntehnëka Yosef: «Wënu ña njëtëndanëki iÿin fop, awa ahnë kodina kwëhna hakili do cat ntëbi wëjë.

40 Wëjë yedf nkaf nkal mën ñi, do bulunda mën ÿi fop mawëndënihi. Wëla ami dënk, uŵac Faraŵo ÿa fo lëbahnëdëmi.»

41 Faraŵo ÿa më mbok ntehnëka Yosef: «Awa, tame njëdami aye nkaf nkal mën ñi fop.»

42 Do Faraŵo ÿa më ndënëtak anënk ucankaf ntëwu ña ndënëka Yosef; më cudëka viÿi vësankaf do ñaba gëb hna wanjere sanu.

43 Tac, më kayëndëka saret higëna lëwu hna ile pehnëhniko ale ÿak rëhaka ÿa, do vële ryënkwarÿëkëhniwo va ndekadëniho: «Kërënyin nkaw hna!» Koyëna njëdäkawo Faraŵo ÿa Yosef ucankaf uña Esipët hna fop.

44 Faraŵo ÿa më mbok ntehnëka kat Yosef: «Faraŵo ÿa yeŵu. Bare ge gena wëjë wawëk, ahnë yelëdina rufa ÿa ma kërëcët fary ÿa nkal li fop.»

⁴⁵ Faraŵo ŷa më njëdaka Yosef uŵac haŵary, Tësafënat-Paneya, do njëdahna ñëla Asënat, aryagu Potifera, asëna wasadëha avë inaw nte wacik On ña. Kobëri tac Yosef nkwayëtako nkal Esipët ña fop.

⁴⁶ Yosef wabëhn wafëhw warar (30) kwëhnako ante pëgwëko ndokujëhnënda Faraŵo ŷa. Më kërënaka Faraŵo ŷa do nkwayëta nkal ña fop.

⁴⁷ Hnë wabëhn mbëd gë waki (7) uvetak hna, roka ŷa njivëdëho dus.

⁴⁸ Yosef mbarëpëko roka yabah Esipët hna, hnë wabëhn watac. Ndanëko vankol vacankaf hna roka le varëpiko wahaŷ hna.

⁴⁹ Mbarëpëko roka yabah ðus; njabëko ntëbi nkërëyal nte ye itëfary wov, kodolohna mboki ndëkwi, kabi njabëko ðëcët.

⁵⁰ Ani gë tëkahnindo inte ña, Asënat, asëvalu Yosef, vucan vuki nagëko.

⁵¹ Yosef Manase macëkawo fandënkwëryënkwa fa, kabi umë lehnëko: «Wënu ña ndënkwehnëko ambër mën ña fop do gë fop tere rëm mën ŷa.»

⁵² Efërayim macëkawo fakigëna fa, kabi umë lehnëko: «Wënu ña njëdakowëhni vutah hn'inkal nte haŷëhnahnëbuho hna.»

⁵³ Wabëhn wante njivahnëko roka Esipët ña puko.

⁵⁴ Awa pëgwëlehn wabëhn mbëd gë waki (7) inte ña, gante pëyahneko Yosef ka. Inte ña campëko wayal hna fop, bare Esipët hna nkeho roka.

⁵⁵ Ante pëgwëniho vëvë Esipët korotëndëni inte ña, ndekandënihawo Faraŵo ŷa njëdahni ile tokëdëni. Arac më ntëkwakëhni bulunda ŷa fop: «Tëyëryina Yosef do diryin ile ntehnëdëhu ŷa.»

⁵⁶ Ante tënkëko inte ña nkal hna fop Yosef më pidëtehnëk fop vandank va do nkwaftëndëhni roka ŷa vëvë Esipët va. Inte ña nkoko nkwenand kat Esipët hna.

⁵⁷ Wayal hna fop, vahnë va njijëdëniho soŷe daw roka vëhni Yosef hna, kabi inte ña mbërendëhëniwo vahnë va gante-wo-gante.

42

Viju Sakob Esipët hna

¹ Ga njëtak Sakob roka wafëde Esipët hna, më ntehnëkëhni viju: «Soŷe ye ŷëwërun ani ayëkëlëndu?

² Njëtabu nkehëhna roka Esipët hna. Yiryin alëŵaju, soŷe antë cëmin inte.»

³ Awa vicëru pëhw Yosef va njilehnëni gë Esipët ntëŵajëni roka ŷa.

⁴ Sakob tavëlawohna aheryu Yosef, Besame njinti, kabi nahadëho: «Antë nkeja inë wëh.»

⁵ Viju Sakob va tëkëlehnëni Esipët hna gë vahnë vëhaŵary vële yintiko lëŵa roka, kabi inte ña nkeho gante-wo-gante Kanan hna fëna.

⁶ Yosef yeho asankaf avë nkal ña fop. Umë wafëdëhëniwo roka ŷa vahnë va fop. Vicëru tëkëlehnini ndëkwëhnëni haryënkwa lëŵu wayëka ŵa nkal hna.

⁷ Yosef nundëhni tunj vicëru, njavëtëlehnëhni, bare ndënkwehnakëhniwo do ñaňënahñëni tëyëhni: «Ne nkejërun?»

Më ntëkwaniha: «Kanan yejëbun, lëŵa roka yijëbun.»

⁸ Koyëna njavëtëkëhniwo Yosef vicëru, bare vëhni vëyavëtëlawohna.

⁹ Awa Yosef më ndëkwëtak huðakery hunte ndakeryëko ha soŷe lëŵ hni ha më ntehnëkëhni: «Vëyëkëtehma yerun! Njijërun soŷe ayëtu ile nkok kwëhnana fanka nkal inji.»

10 Më ntëkwaniha: «Hali, Ahwëhn fu, ndëwa roka fo yijëbun.

11 Fuhnë fop vutah asan aryampo fo yebun. Vahnë vësatah yebun, gelëfuhna vëyëkëtehna.»

12 Yosef më ntëkwakëhni: «Gena toña! Njijërun soje ayëtu hnë cape nte nkok kwëhnana fanka nkal inji.»

13 Më ntëkwani: «Vucan pëhw gë vuki (12) yebunëho, vutah asan aryampo fo yebun, hn'inkal Kanan hna matibun: fatëkwa fa gë rëm fu ÿa nkohëni do aryampo gona.»

14 Bare më ntehnëkëhni: «Ile hnësëbu ÿa dihëtëda: vëyëkëtehna yerun.

15 Njëtëdëfu ge toña hnësëdun: ntëkëbu g'intawary Farawo ña, cahñëdilu hna nkal li ge gena arëkwa hun a rëkik ani.

16 Payëryina aryampo hnë wuhnë njinëhna arëkwa hun a, hara vëyëntaw va kaso hna nkođëni. Koyëna njëkëde wanës hun ña ge toña hnësëdun. Ge gena toña, g'intawary Farawo ña, vëyëkëtehna yerun.»

17 Yosef më cëdehnëkëhni vicëru wafac warar.

18 Hnë fac rarëna hna, më ntehnëkëhni: «Ami ntakëdëho gë Wënu ña. Awa, ge ñadiluhna asëmu, wëli ile lehnëdëmu aliwu ÿa.

19 Ge vahnë vële hnësëd toña yerun, mawëryin aryampo hnë wuhnë nko kaso li; vëyëntaw va njonëhnënihëhni roka ÿa vëvë watere hun vële njok inte va.

20 Tac, yonëhninowa arëkwa hun a. Koyëna njëtëdëfu toña hnësëdun do cëmëdiluhna.»

Vicëru Yosef mawëlehnëni ntini koyëna.

21 Tac ntehnëdëdëniho: «Soje ile liyinëka ahery fu ÿa finijahninëkëfu: nuyinëko yiwëhñah lëwu wã, ante këladëhëfuno ña, do nëpayilënowhna. Soje rac yehahninëk fuhnë dënk tame hnë iÿi yiwëhñah.»

22 Riben më ntëkwakëhni: «Pëyalunohna bi: antë aliwuna iÿi sifa wëh fanj fatah! Bare nëpalunoñohna. Tame cosanden soje cëm dëwu ña.»

23 Vëyëtëlohna Yosef nkwerëyëdëho wante nësëdëniho ña kabï ahnë rëkëtehnëdëhëhniwo.

24 Awa Yosef më ñawëtakëhni do kond. Tac mboka ñarël lëw hni hna pëyahni Simeÿo tavëd kaso hna do ñabehna tase lëw hni.

Imënc viju Sakob Kanan

25 Yosef më ntehnëkëhni vëryokun vëlëwu va pëbëhnënihëhni roka ÿa wësaku walëw hni hna, do mbokaryi koryi lëw hni ÿa ale-wo-le saku lëwu hna do fëna njëdayini ile valëhëdëhëhni soje uyas wã. Do koyëna ntinëhniho.

26 Më ndibëndënihëhni roka ÿa wafali walëw hni wã njilehnëni.

27 Ante tëryaniho hn'ile ndakëdëni hna, aryampo hnë vëhni më pëtëk saku lëwu ÿa soje njëdahna ile tokëd fali falëwu fa, do nuko koryi lëwu ÿa saku hna.

28 Më ndekak ntehnëhni vëyëntaw va: «Nurun! Mbësaiÿu koryi mën ÿa! Ani nke, saku mën li!» Pëmpëhnahnëkëhniwo ñus do ntakëhni. Më tëyëlëdëni: «Ye la ntikëfu aki Wënu ñi?»

29 Ante tëkëniho Kanan vëhni rëm hni, Sakob, më pëyaniha fop ile yëjëkëhni ÿa.

30 Vëhni lehnëko: «Asan ale ye asankaf avë Esipët ÿa njapënanëkëfuno. Vëyëkëtehna yebun ntehnëkëfuno.

³¹ Awa, më lëkwa**bu**nëha: “Gelëfuhna vëyëkëtehna, bare vësatah yë**bu**n.

³² Pëhw gë vëhi yë**bu**nëho, vucan rëm ryampo fo; aryampo gona do fatëkwa fa gë rëm fu **ÿa** ncohëni hn'inkal Kanan hna.”

³³ «Asan arac më ntehnëkëfu: “Ge vahnë vële hnësëd toña yerun, ma**wë**ryin aryampo hnë wuhnë nko hnani. Vëyëntaw va njonëhnënihëhni roka **ÿa** vëvë watere hun vële njok inte va.

³⁴ Tac yonëh**ni**nowa arëkwa hun a. Njëtedëfu koyëna toña hnësëdun, do geluhna vëyëkëtehna. Awa tac mbësadëmuna a**yë**nta hun a**yë** do tavedëmu ayasëlehnëndu nkal li gante ñadun ka.”»

³⁵ Ante njëpëtëniho roka **ÿa** hnë wësaku walëw hni hna, ale-wo-le hnë vëhni tëkatëko fakufa koryi lëwü fa gë koryi per, do ga nuni koryi lëw hni rac, ntakëkëhniwo gë rëm hni Sakob per.

³⁶ Awa rëm hni Sakob më ntehnëkëhni: «Ñadun antë worryayëwëhni vutah mën va: Yosef gona; Sime**y**o nulëwahna, do ñadun ahnufëhnuno**w**ha Besame! Ami nked i**y**in fop!»

³⁷ Riben më ntehnëka: «Kwëtehnandëwa ami, mëncënanidëmina. Ge mëncënanilinahna, ndawëduhëhni vijë mën vëhi vi!»

³⁸ Bare Sakob më ntëkwak: «Hali, ajë mën a**yë** yidina gë wuhnë. Acëru cëmëk, umë fo worryayëbu fëmba hnëmu fa. Ge uwëh yehëka nkaw hna, cëmëdëfu ntavah so**ÿe** hun **ÿa** gante cërëbu ki.»

43

Besame njodëniha vicëru Esipët

¹ Inte ña g'ahawary mberehnëdëhëhniwo vahnë va hn'inkal Kanan hna.

² Awa tere Sakob **ÿa**, ga puhnëni roka ile ntëwajëniho viju Esipët hna, Sakob më ntehnëkëhni: «Bokëryin ayiwu alëwaju roka toye.»

³ Yuda më ntëkwaka: «Asankaf Esipët **ÿa** nësëhnëkëfuno wapacëk, bokëdilëfuhna hahnëfu haryënk w lëwü ge arëkwa fu **ÿa** yintina.

⁴ Ge ma**wë**ru arava Besame yofuna, njidëfun lëwajëfu roka **ÿa**.

⁵ Bare ge ñwë**yë**ryaruha, yidilëfuhna, kabi asan a më lehnëkëfuno, bokëdilëfuhna hahnëfu haryënk w lëwü ge arëkwafu **ÿa** yintina.»

⁶ Sakob më ntehnëkëhni: «So**ÿe** ye lëntahnërunëho aki afëyawuna a**yë** asan kwëh**na**runëha ahery ale wok hnani?»

⁷ Më ntëkwaniha: «Umë rëyëkëfuno wayabah, so**ÿe** lëw fu do gë so**ÿe** tere fu. “Rëmun **ÿa**, nokok bi? Kwëh**na**runëha bi fakery faka**w**ary?” Ile tëyëkëfuno **ÿa** fo lëkwa**bu**nëho. Yëtëlëfunohna ntehnëdëhëfu: “Yojëna arëkwahuna.”»

⁸ Yuda më ntehnëk: «Apa, ma**wë**ry arava Besame yowha. Tëfëka yifu, ge ñafelënhëna cëmin, wëjë, gë fuhnë do gë vutah fu va.

⁹ Kahnënda**bu** yewu ankaf so**ÿe** lëwü **ÿa**. Ami yed ale wënëka haryënk w hu duni**ÿa** mën hna fop ge mëncënanilinahna.

¹⁰ Do ge bi**y**akëndilëfuhna ani, njikëndëbun vokajëfu wahwënta wahi.»

¹¹ Awa rëm hni më ntehnëkëhni: «Kabi koyëna nke, diryin aki: ta**wë**ryin wësaku hun hna vifëren vivë nkal dëw fu va* ayonëhnuna asan arac.

¹² Bokaryëryin koryi le rëkatërun wësaku hun hna. Mpëd ale rawëk a**yë** dina mpër. Yoryin fëna koryi ha**w**ary.

* **43:11 43.11** Vifëren vivë nkal dëw fu va ye wakoyel gë wadëj gë vile hnëjënëd iroka gë datikola ile wacik mir, do g'ile wëntëlëk gë wajëc wayimp.

13 Tame, yoryina ahery hun aÿi avokawu g'asankaf avë Esipët.

14 Arabi Wëñ Hwëhn Fanka Fop ña ntihna kaÿëhnahna gë wühne do tavihni Simeÿo gë Besame aWënceryiwuni. Ge ami ye, arabi woW fatah këm, ge koyëna tëfëko!»

Yosef gë vicëru

15 Awa viju Sakob va më nufëni wabuña ña gë koryi haWary ÿa. Njilehnëni gë Besame Esipët hna do njini tufëhnani vëhni Yosef hna.

16 Yosef, ga nuka Besame gë vëhni, më ntehnëka ale yeho asankaf vëryokuñ vëvë tere lëwu va: «Yiryeryeryihni vëÿi ÿal mën hna, dawëhneryhena icaW do ahnëgehna, kabi vëÿi g'ami tokëdëfun g'anent ga.»

17 Asan a më ntik ile ntehnëkawo Yosef ÿa, njiryeryëkëhniwo viju Sakob va tere Yosef hna.

18 Ante ntehniniho tënkëni tere ña, ntakëkëhniwo. Ntehnëldëfëniho: «Soñe koryi ile vokaryiko hnë wasaku fu ÿa ye ante njijinëko ryënkwëryënkwa ña. Njodënihëfu soñe njohahnënihëfu ntinihëfu vëramp do nufënihëhni wafali fu wï.»

19 Më tëhaniha ankaf vëryokuñ vëvë tere Yosef va rënka tere hna,

20 ntehnëniha: «Këlayiru tavëndifu, asankaf: ndënkwebunëho yijëfu hwënta ryampo lëwa roka ani.

21 Awa wamëncä ña, ga təkëbun hn'ile ndakëdëfunëho hna pidëtëbunëho wësaku fu wä, do ale-wo-le təkätëko koryi ÿa saku lëwu hna, gante nkeho koryi le laWahnëbunëho roka ka dënk. Awa mbokaryibun tame,

22 do njojëbun koryi haWary laWahnëfu roka ÿa. Yëtëlëfuhna bi mo rawëko koryi ÿa wësaku fu hna!»

23 Bare ankaf vëryokuñ vëvë tere Yosef va më ntëkwak: «Nëwëryin yam, antë ntaku. Wënu hun ña ye, Wëñ rëmun ña, kwëtëhnëku koryi ÿi wësaku hun hna; koryi hun ÿa tebabuho.» Tac, tavëlehna Simeÿo.

24 Asan a ndënëlehnëhni tere Yosef hna. Më njonëhnikëhni wënka nkuyëtahnëni wapary ña do njëdäyini wafali wä ile tokëdëni.

25 Më pëhwëtëni wabuña ña napatëndëniha Yosef tëki g'anent ga.

26 Tëkind tun Yosef tere hna, më njëdaniha wabuña wadëw hni ña, tac ndëkwëhnëni haryënkwa lëwu.

27 Yosef më tëyëkëhni bi hak nkoni, tac më nkwënëk: «Hak nkok rëmun lafah ale hnësëhnerunëhoWä ÿa? Nkontik bi?»

28 Më ntëkwaniha nkotëni ndëkwëhnëni haryënkwa lëwu: «Aryokuñëhn hu ÿa, rëm fu ÿa, nkontik do ki fo nkok.»

29 Tac Yosef më nuka Besame, aheryu ÿa, aju hnëmu. Më tëyëk: «NësëhnerunëhoWä soñe arëkwa hun a. Umë bi ye aÿi?» Më nkwënëk: «Arabi Wënu ña ndëwani, fatah mën!»

30 Yosef njiwëhnahnëkawo ðus ante nukawo aheryu Besame ña, do wankwën ña tëmpëkawo vinkër hna. Cahnëlehn ñap do nji cery ntëwu hna soñe ko.

31 Tac më nkweñajëk do cahnëlehni. Nduñënakö do ntehn nëhëti roka ÿa.

32 Yosef hnë tabali minu nëhëtëhniko, hara vicëru g'aheryu hnë tabali haWary nkeniho. Vëvë Esipët vële wäcëhnaryiko ÿalu va fëna minëhni

tokëdëniho, kabi vëhodilohna tokëlahnëni gë Wa-ebëre: namu ikwëtahn dëw hni ña mbañëko.

³³ Yosef gë vicëru g'aheryu pabëlëniho. Gante mbaÿëlëni ka cariniho, aryënkwëryënkwa a hafo arëkwa hna. Njëkëlëdëniho g'ufëmpëhnahnah.

³⁴ Yosef më nëhëtehnëhnëkëhni hnë vanëhëta vante yeho tabali lëwu va. Më nëhëtehnëhnëka Besame uhnëhët ule fëbëk ntëbi wahwënta imbëd wëba vicëru ña. Do cenihö uñen yabah gë Yosef.

44

Yosef njëkëhnahnëdëhëhni vicëru

¹ Ga mbiÿëk, Yosef më ntehnëka ankaf vëryokuñ vëvë tere lëwu va: «Pëbënerë wësaku viÿë vahnë, yëdaryihni roka yabah ile kodëni njoni. Tawäryiry fëna koryi ÿa wësaku hni hna.

² Hnë saku ale ÿak vak hna tawëdu koryi ÿa do ñërya mën nte ryëhwarik koryi ña fëna.» Asan a më ntik ile ntehnëkawo Yosef ÿa.

³ Ga tëk pac, tavëlehnini njini viju Sakob gë wafali walëw hni wä.

⁴ Cahnëlehnëni naw hna, bare vëÿawëñëlohna ten dus ante ntehnëkawo Yosef ankaf vëryokuñ vëvë tere lëwu va: «Tëfëlehnëryihni vëÿi vahnë arëkahni. Tëÿëryihni: “Ntinëhnirun ufërën awa soje ye sosahnërun uwëh?»

⁵ Soje ye lerun ñërya koryi nte cehand do cihnand ale ryokuñëhnëdëfu ÿa? Uwëh sankaf ye ile lirun ÿi!”»

⁶ Asan a më tëkakëhni do ntehnëhni watac.

⁷ Më ntëkwani: «Asankaf, hak kodu alehnëfu aki? Muk kodilëfuhna lifu inë gë iÿi ki!

⁸ Mbokaryibun koryi le rëkatëbunëho hnë wësaku fu Kanan hna. Awa soje ye ledëfun koryi ma sanu tere ale ryokuñëhnëdu ÿa?»

⁹ Ge tëkatik anj ñërya hnë saku aryampo hnë fuhnë, ndawï! Do fuhnë dënk nkedëfun vëramp hu.»

¹⁰ Asan a më ntëkwak: «Awa, dinëfu gante nësërun ki. Bare hnë ale tëkatëde ÿa, umë fo yed aramp mën a; vëÿëntaw va afaya nkedëni.»

¹¹ Më cëlëndëni ale-wo-le ñap saku lëwu ÿa do pidëtëni.

¹² Asan a më njëkëk fop wësaku wä pëgw hnë va ale sërëhnëkëhni hna do tëkwahn fatoy fa. Më tëkatëk ñërya ña hnë saku Besame hna.

¹³ Awa vicëru më cëfëhnëkëhni hafo citëni viÿi vilëw hni va do mbokaryëni ndibëndënihëhni wafali wä wësaku wä tac mbokani g'inaw.

Yuda ntëwëhnëdëhëha Besame

¹⁴ Awa ga tëkëni Yuda gë vicëru do gë vëheryu vëhni Yosef hna, Yosef hnam fo nkoko. Më ndëkwëhnëni wayëka wä nkal hna haryënkwa lëwu.

¹⁵ Yosef më ntehnëkëhni: «Soje ye lirun iÿin? Yëtëluhna bi asan g'ami ki kwëhnafu fanka soje yëtu fop?»

¹⁶ Yuda më tebak wanës ña ntehn: «Asankaf, ñoñ kodilëfuhna alëkwayi. Ñoñ gena ile hod tufahn nufëlëfuhna. Bare Wënu ña rufahnëk ile wënëbun ÿa, awa vëramp hu yedëfun g'ale yokëh ñërya ñi per.»

¹⁷ Yosef më ntehnëkëhni: «Hali, koda liwu koyëna. Ale yokëh aÿi fo yed aramp mën. Bare wuhnë mëncëryin yam gë vëhni rëmun.»

¹⁸ Yuda më tëhaka Yosef do ntehn: «Këلامي asankaf, njëtëbu këñëlantun gë Farawo ÿa, bare maÿëryanërye vok hnësu kat, hara davëlihna g'ami.

19 Ante ndënkweëbunëho yijëfu ña, tëyëruhëfuno bi nkoryaryëbunëha rëm gë ahery ahawary.

20 Më lëkwayiru: "Nkoryaryëbunëha rëm lafah lëw fu ÿa, gë ahery aryampo, ale nagëhnika hn'untaf ntëwu hna. Rëm fu ÿa umë ñak ñad ðus, kabi fatah fatac fo wok fëmba hnëmu fa; aju aÿëntaŵ a cëmëk."

21 Më lehnëruhëfu: "Yonëhninowa hnuŵa."

22 Më fëyayiru: "Fatah fa kodina ñawëtahna rëmu; ge ñawëtaka, cëmëd."

23 Bare më lehnëruhëfu: "Ge ahery hun a tëfëlëntijina gë fuhnë bokëdiléfuhna hahnëfu haryënk wu."

24 «Awa ga mbokabun vēhni rēm fu hna, aryokunëhn hu ÿa, më fëyabunëha wante lehnëruhëfu ña.

25 Ga mbiÿëk më ntehnëkëfu wok yijëfu laŵëfu le rokëde.

26 Më lehnëbunëha: "Kodiléfuhna yifu, ge gena ahery fu ÿa rëfëlëntik. Ge tëfëlëntina, asankaf avë nkal ÿa dëkwajëdiléfu hna."

27 «Rēm fu ÿa më ntëkwakëfu: "Njëterun ðus, asëval mën a Rasel vucan vuki fo nagëhnëkoŵëhni.

28 Aryampo hnë vutac njik; ntiyahnëko intaw ñañah rokëka, kabi bokëla hnuŵa,

29 do aÿandu ahnufëhnunoŵa fañi fëna! Gante cërëbu ki ge wëh yejëk a, ntidunëho ntavah nte ryawëdëho."

30 «Awa tame, asankaf, koda wëncu vēhni rēm mën hna hara yolëwahna fatah fi. Ntaŵary rëm mën ña fatah li nke.

31 Cëmëd ge mëncëntina. Awa fuhnë yed' vële ryawëka g'antavah va hn'untaf ntëwu hna.

32 Do kat, pëyahnëbu ami ye ankaf fatah fi haryënk wu rëm mën hna; ntehnëbuha: "Ge mënceryilëŵa hna, ami yed' ale lëntahnëki ÿa kwëlëkwël."

33 «Këлами, maŵëryanërye woŵ ami ryokunëhnëndi had aramp, hnëmpëtëwa fatah fi, soje mëncëntahni gë vicëru vēÿëntaŵ vi.

34 Koda muk vokawu gë vēhni rēm mën hara tëfëlëléfuhna gë fatah fi. Koda ryuñënaŵ hnuŵa rëm mën ÿa hnë horot le ÿad nkehna ÿa.»

45

Itufëhna Yosef

1 Awa Yosef kodilohna nko nduñëna haryënk wu vële hwëhnëkawo va; më ntehnëkëhni cahñëni. Koyëna umë fo woko gë vicëru g'aheryu ante tufëhna këhniwo bi mo nke ña.

2 Bare kodëho ðus hafo vële canëko va nkwëryëdëñihawo, do wakasëk watac tëkëko hafo cery inaw Farawo hna.

3 Yosef më ntehnëkëhni vicëru g'aheryu: «Ami ye, Yosef! Rëm fu ÿa nkok bi?» Bare vēhni vēhodilohna ntëkwaniha, ntakëkëhniwo ðus g'umë.

4 Awa Yosef më ntehnëkëhni: «Tëhajëno.» Më tëhaniha. Yosef më mbok ntehnëkëhni: «Ami ye, Yosef, ahery hun ale wafërunëho soje yoyiwu Esipët hna.

5 Tame, antë pëbu yiwëhñah do antë ahniralu kabi aki nkwaferunëho. Wënu ña ryënkwehniko ani, soje holahnu fehëtu.

6 Wëli, inte ña nuÿak wabëhn waki (2) nkal li do nkojëk wabëhn mbëd (5) uyam g'ibarëp geðina.

7 Wënu ña ryënkwehniko hn'ñji nkal, ahwëhnahnuni hnënk do awon-tiwu; pehët cankaf ye.

8 «Awa gena wuhñë sañëtiko ani, Wënu ña ye. Do umë fëna liko yewu asankaf aryënkweyënkwe ale ñak hwëhñak nafa ava Faraŵo ña avë Esipët aÿi: ami ye nkaf acery inaw Faraŵo ña do ye fëna asankaf inkal Esipët ña fop.

9 «Tame, yiryin ñap alehnuna apa: “Ajë hu Yosef më lehnëk: Wënu ña nawëndëko hn'inkal Esipët hna fop. Yij ñal mën hna hara biyëlihma.

10 Hnë resiyo Gosen hna ntëdëdun gë vutah hu va, gë vërah hni, wape hu ña, wuhñankal hu wã, wuhni hu wã do fop ile hwëhñëru ña. Koyëna färël mën nkedu.

11 Ami njëdafëmi ile valëdëhi ña fop, wëjë, tere hu ña, do gë wusaŵ hu wã, soje antë nkoji iñë, kabi ani gë wabëhn mbëd (5) inte ña nkod.”»

12 Yosef më nkwenëk: «Do wëli: nufun wuhñë dënk, do ahery mën aÿi Besame fëna nud, paryi nke ami Yosef hnësëhnëdëhu.

13 Awa yiryin afëyawuna apa fop nafa le hwëhñaŵu hnë Esipët ña, do pëyaryina fop le hnurun ña. Tac yojëna ñap ani.»

14 Yosef më muryaka Besame, aheryu, pëgwëlehn kond; Besame fëna kodëho.

15 Yosef muryakëhniwo fëna vicëru kotënd ðus. Ga ndëcëk umë, vëhni fop nësëlëdëniho g'umë.

Sakob macik ñji Esipët

16 Ga njëtayik cery inaw Faraŵo hna vicëru g'aheryu Yosef va tëkëni Esipët hna, Faraŵo ña gë vësankaf vële rëhakawo va natëkëhniwo.

17 Faraŵo ña më ntehnëka Yosef: «Dehnëryihni vicër hu g'ahery hu ndibëndënihëhni wafali walëw hni wã do mëncëni gë Kanan,

18 soje njinëhñëniha rëm hni gë watere wadëw hni ña njöhënihëhni ani. Hnë resiyo le ñak vetak hnë Esipët hna njëdafëfuhëhni ntëdëni, do ile ñak fërënak hnë Esipët ña rëkëd tokëndëni.

19 Ntehnëdëfuhëhni fëna nufëni wasaret Esipët li njohahniniehëhni vësëval hni, vutah hni do gë rëm hni.

20 Tëfëlahna njahnani soje viyë vile tavëhëdëni hnam va. Kabi, hnë resiyo le ñak vetak hnë Esipët hna njijëdëni ntëdëni.»

21 Viju Sakob va më ntini ile ntehninïho ña. Yosef më njëdafëhni wasaret wã gante ntehnëkawo Faraŵo ka, tac gë vile valëhëdëhëhni hn'ankaw hna.

22 Më mbuñakëhni vëhni fop ale-wo-le viyi viwamah. Bare Besame, viyi imbëd (5) mbuñakawo gë wañëc koryi wakeme watar (300).

23 Më njëdanahnëka rëmu wafali pëhw (10) wale ryibëndik viyë vifërën vivë Esipët, gë wafali ipëhw (10) wale ryibëndik roka, vamburu do gë vile rokëde soje uyas lëwu wã.

24 Yosef më ntehnëkëhni antë nkwajëlëhëndëni nkaŵ hna. Tac koyalëni.

25 Matëlehnëni Esipët hna mëncëni gë Kanan do tëkëni vëhni rëm hni Sakob hna.

26 Më pëyaniha: «Yosef cëmëna! Do umë ye asankaf Esipët ña fop.» Cëmëkawo mbahn iña, bare kodilohna kwëtahnëhni.

27 Më tëfëtanëniha fop ile nësëko Yosef ña. Tac Sakob më nuk wasaret wale njëdanahnëko Yosef njohahni wã. Awa nkelehn had ale sëmëko njënat.

28 Do më ntehnëk: «Ha, pacëko: ajë mën a Yosef cëmëna ten. Afo yiwu hnuŵa ani gë sëmahnëndu ŷa.»

46

Sakob njid Esipët

1 Sakob kahnëtalehn gë fop ile kwëhnëko ŷa. Ga tøkëk Berëseba, më ntinëhnëka sadëha Wën rëmu Isak ŷa.

2 Hn'umëd tac, Wënu ŷa nësëhnëkawo wati nte ndakëko wakwëd ŷa. Macëkawo: «Sakob! Sakob!»

Më ntëkwaka: «Mëtabu, nëpadëmi.»

3 Wënu ŷa më ntehnëka: «Wën rëmuh ŷa yeŷu. Antë ntaki ayi gë Esipët, kabi hnam, vutah vërah hu va njaŷëdëni hafo nkeni ŷulunda sankaf.

4 Ami dënk lapëhnaðëhi, do mbokaryidëmi fëna. Ge cëmëru, Yosef pabëd iñas hu ŷa.»

5 Awa Sakob matëlehn Berëseba hna. Viju njonihawo gë vutah hni do gë vësëval hni hnë wasaret wale njëðfanahnëko Faraŵo ŷa soŷe uyas ŵa.

6 Njonihëhniwo fëna wusaŵ wulëŵ hni ŵa do gë fop ile kwëhnaniho hn'inkal Kanan ŷa do njini gë Esipët, Sakob gë tere lëŵu ŷa fop.

7 Koyëna njiko Sakob gë Esipët gë vëlëŵu va fop: vutahu gë vërah hni.

Tere Sakob

8 Wëlin wamac vutah Sakob, nte waciko Isërayel, vële yiko Esipët va: fandënkwerëyënk w fa Riben yeho,

9 do vutah Riben va, vëhni ye: Enok gë Palu gë Hesëron do gë Karëmi.

10 Vutah Simeŷo va, vëhni ye: Yemuwel gë Yamin gë Ohad gë Yakin gë Sohar do gë Sawul, aju asëval avë Kanan ŷa.

11 Vutah Levi va, vëhni ye: Gerëson gë Kehat do gë Merari.

12 Vutah Yuða va, vëhni ye: Er gë Onan gë Sela gë Peres do gë Sera. Er gë Onan hn'inkal Kanan hna cëmëniho. Peres vutah vuki kwëhnako: Hesëron gë Hamul.

13 Vutah Isakar va, vëhni ye: Tola gë Puva gë Yasub do gë Simëron.

14 Vutah Sabilon va, vëhni ye: Sered gë Elon do gë Yahëlel.

15 Vëhni yeho vutah Leya gë Sakob vunte hnagiko Mesopotami gë vërah hni. Nagënihawo fëna facëval: Dina maciko. Viju gë vëryagu wafëhw warar gë vërar (33) nkeniho fop.

16 Vutah Gad va, vëhni ye: Sëfon gë Hagi gë Suni gë Esëbon gë Eri gë Arodi do gë Areli.

17 Vutah Aser va, vëhni ye: Yimëna gë Yisëva gë Yisevi gë Beriya do g'ahery hni facëval fa Sera. Beriya vucan vuki nagëko: Heber gë Malëkiyel.

18 Vuŷi vutah yeho vunte nagëhnëkawo Silëpa Sakob va, aryokuŷ asëval ale njëðakawo Laban aryagu ŷa Leya. Ipëhw g'imbëd gë fandaŵ (16) nkeniho.

19 Viju Rasel, asëvalu Sakob va, vëhni ye: Yosef gë Besame.

20 Esipët hna Yosef vutah vuki nuŷanihëhniwo g'asëvalu Asënat, aryagu Potifera, asëna wasadëha avë inaw On ŷa: Manase gë Efërayim yeho.

21 Vutah Besame va, vëhni ye: Bela gë Beker gë Asëbel gë Gera gë Naman gë Ehi gë Ros gë Mupim gë Hupim do gë Arëd.

22 Vëyi yeho vutah vunte nagëhnëka Rasel Sakob gë vërah hni va; vutah pëhw gë vunah (14) nkeniho.

23 Aju Dan ŷa: Husim yeho.

24 Viju Nefëтали va, vëhni ye: Yasiyel gë Guni gë Yeser do gë Silem.

25 Vëyi yeho vutah gë vërah hni mbëd gë vuki (7) vumba Bila gë Sakob va, aryokun asëval ale njëd'akawo Laban aryagu ya Rasel.

26 Vëvë tere Sakob, vële yiko Esipët do nagëko umë dënk va, nkeniho vahnë wafëhw mbëd gë ryaw g'imbëd g'aryaw (66) fop ka ya. Nkentinio fëna vësëval viju va.

27 Gë vutah vuki vumba Yosef vunte hnagiko Esipët va. Fop vëvë tere Sakob vële lëdëko hnë Esipët va nkeniho vahnë wafëhw imbëd gë wahi (70).

Sakob Esipët hna

28 Sakob, nte wacëdeho fëna Isërayel, më payëka Yuda ndënkwah vëhni Yosef hna soje pëhwëtanënhëndëhni itëk inja hnë resiyo Gosen hna. Ga tëkëni, Sakob gë tere lëwu ya, Gosen hna,

29 Yosef më kayëk saret lëwu ya do kakahna rëmu. Nunda tun rëmu, muryalehna do kodëho hafo mbiy nkot muryahna.

30 Awa Sakob më ntehnëka: «Wëla sëmu tame mena, kabi mbokëmi hnuyi do cëmëlihna!»

31 Yosef më ntehnëkëhni vicëru, g'aheryu, do gë vëyëntaw vëvë tere rëmu va: «Njidëfu fëyawa Farawo ya, vicër mën va, g'ahery mën do gë fop tere rëm mën le yeho Kanan ya tëkini.

32 Pëyadëfuhu vëhwëd wusaw yerun, do njojërunëhëhni wape gë wuhnankal, gë wuhni hun wa do gë fop ile hwëhnarun ya.

33 Ge Farawo ya macehnëku do tëyu bi ye ye doku hun ya,

34 dëkwaryina vëhwëd wusaw yerun kobëri ante nkorunëho vutah na hafo gaki, gante ntidëniho vacërakëlo hun ka. Koyëna mawëryanëderun alëdu hnë resiyo Gosen hna, kabi vëvë Esipët va nëwënihëhni vëhwëd wusaw va fop.»

47

1 Awa Yosef më njik pëyahna Farawo ya ntehnëka: «Rëm mën ya gë vicër mën va do g'ahery mën a tëkini. Kanan matini gë wape wadëw hni na gë wuhnankal wa gë wuhni wa do gë fop ile kwëhnani ya. Tame hnë resiyo Gosen hna nkeni.»

2 Tac Yosef më nufëkëhni vicëru imbëd (5) va tufa Farawo ya.

3 Arac më tëyëkëhni: «Ye ye doku hun ya?»

Më ntëkwaniha: «Farawo ya, vëhwëd wusaw yebun gë vacërakëlo fu ka.

4 Hn'inkal Kanan hna, inte na njabëk dus hafo gona ile tokëdëni wusaw fu wa. Soje umë yijëbun lëdëntifu ani. Mawëryanëryifu lëdëntifu hnë resiyo Gosen hna.»

5 Farawo ya më ntehnëka Yosef: «Kabi tame rëmuh gë vicër hu do g'ahery hu njijëni d'arël hu,

6 inkal Esipët ni fop hnë vák hu nke. Yëd'aryihni ntëdëni hn'ile yak përenak nkal Esipët hna. Kodëni ntëdëni hnë resiyo Gosen hna. Do ge kamahnëruhëhni hnë vëhni vële yak holëk ikwëd, kwëtehnahnëryihni wusaw mën wa dënk.»

7 Yosef njokawo fëna rëmu vëhni Farawo hna tufëndëlehnehni. Sakob nkaÿëkawo Farawo ya g'untënah,

8 do Farawo ya më tëyëka: «Wabëhn wayëhw hwëhnaru?»

9 Sakob më ntëkwaka: «Wabëhn keme gë wafëhw warar ye (130) ga nkwerëtalehnahnëdëfu hn'inkal gë inkal. Wabëhn mën ña ndëcëk ñap, do korotëfu. Nuŷala ten wabëhn wante nuŷaniho vacërakëlo mën vële wërëtalehnëdëho gë ami ki va.»

10 Sakob më mbok nkaŷëka kat Faraŷo ŷa do cahn cery inaw hna.

11 Awa Yosef më njëdaka rëmu gë vicëru do g'aheryu ntëdëni hnë nkal nte ŷak fërenak Esipët ña, hnë resiŷo Ramëses hna, gante ntehnëkawo Faraŷo ka. Më njëdakëhni inkal nte kwëhnëdëni vëhni.

12 Më njëdakëhni ile rëkëd' tokëndëni vëhni rëmu gë vicëru g'aheryu, ale-wo-le gante tëkwëk tere lëwu ka.

Yosef hnë wati inte hna

13 Inte ña njabëko hafo ile rokëde golohna inkal hna fop. Esipët hna gë Kanan hna, vahnë va camëniho d'us soŷe inte ña.

14 Yosef mbarëpëko fop koryi vëvë Esipët va do gë vëvë Kanan va ile ntaŷandëniho roka ŷa do maruŷehn hnë cery inaw Faraŷo hna.

15 Ante nkok gona koryi Esipët hna gë Kanan hna per, vëvë Esipët va më njini ntehnëniha Yosef: «Yëdaryifu ile rokëdëfun. Ñadu bi sëmëfu ayëkatëndëfu, kabi goryaryëlëfuhna koryi?»

16 Yosef më ntëkwak: «Ge goryaryëluhna koryi, yëdaryinowëhni wusaŷ hun wï, do ami, njëdadëmu ile rokëde.»

17 Awa më njoŷënihëhni wusaŷ wulëw hni wã njëdaniha Yosef: wafahnac wã gë wape ña gë wuhnankal wã gë wuhni wã do gë wafali wã. Yosef më njëdakëhni roka ŷa. Bëhn rac njëdakëhniwo ile tokëdëni, nkweçëtëlëni gë wusaŷ wulëw hni wã fop.

18 Bëhn le ryaviko hna, më mbokajëni ntehnëniha Yosef: «Asankaf, kodelihna asowï soŷe afëyayi goryaryëlëfuhna koryi do wëjë hwëhnëkëhni tame wusaŷ fu wï. Noñ goryaryëlëfuhna le hoderu alehni njëdaderu. Vimbahn fu vi fo worryaryëhun gë wayal fu wï.

19 Ñadu bi sëmëfu ayëkatëndëfu do ravëfu wayal fu wï? Dawëryifu gë wayal walawëfu wï do ayëdafu ile rokëdëfun. Nkëdëfun vëramp Faraŷo ŷa do umë hwëhnëd wayal fu wï. Ñadilëfuhna sëmëfu. Yëdaryifu wanëda holahnëfu worryaryëfu walawary fu wã do hara wayal fu wï gena fëk.»

20 Yosef më ntaŷëhnëka Faraŷo ŷa fop wayal wavë Esipët wã, kabi inte ña nkwenako do avë Esipët-wo nkwaŷëdëho kaŷ dëwu ña. Koyëna, nkal Esipët ña fop Faraŷo ŷa hwëhnëko

21 do Yosef vëramp ntikëhniwo fop vëvë Esipët va.

22 Wayal vësëna wasadëha va fo nkoko dawëna Yosef, kabi nkeho sariya le kahnëndëko Faraŷo ŷa soŷe lëw hni ŷa. Ile ndemadëhëhniwo Faraŷo ŷa tokëdëniho, umë nkonihho vëwafahnëna wayal walëw hni wã.

23 Yosef më ntehnëkëhni bulunda ŷa: «Awa, ntaŷëhnëbuha Faraŷo ŷa wayal hun wã gë wuhnë per. Tame njëdadëmu uhnëda ule hnadëdun wëhaŷ hna.

24 Bare njëdadunëha Faraŷo ŷa ivëryëna-wo hnë ile varëpërun hna. Ile wok ŷa wuhnë hwëhnëd. Rac rëkëdun ahnadëndu do arokëndu, wuhnë gë vutah hun va do gë vële lëdëlantun va.»

25 Më ntëkwaniha: «Pehëtëdëhëfu cëm iña. Kabi kwëhnaru nëf ña gë fuhnë, maŷëbun yefu vëramp Faraŷo ŷa.»

²⁶ Awa Yosef më kahnëndëk sariya le wok hafo dol: Esipët hna, ivëryëna-wo hnë ile varëpik hna Faraŵo ŷa hwëhnëk. Wayal vësëna wasadëha va fo nkoko kwëhnëna Faraŵo ŷa.

Iña tëkwa Sakob

²⁷ Bulunda Isërayel ŷa Esipët hna ntëdëniho, resiŷo Gosen hna. Nuŷaniho hnapul, nagëlëniho do njabëni ðus.

²⁸ Sakob ntiko wabëhn pëhw g'imbëd gë waki (17) Esipët hna. Wabëhn keme gë wafëhw wahnah g'imbëd gë waki (147) nuŷako fop ka ŷa cëmat.

²⁹ Ante nkëhnëko cëm ŷa, më macëka aju Yosef do ntehn: «Ge ñadũho, tufërye iña hu ŷa do gë kahnënda hu ŷa: kuyëtëry vák hu ŷi mbuf mën li, alëkëhno alehn ðañëdilihohna Esipët li.

³⁰ Ge cëmëbu, njodũ iñas mën ŷa ayi ahwët yag vacërakëlo mën hna.»

Yosef më ntëkwak: «Ntidëfu ile rëyëruho ŷi.»

³¹ Sakob më mbok ntehnëka: «Dëkëhnërye.» Yosef më ntëkëhnëka. Awa Sakob më tënkwëk do camehn.

48

Sakob ndëwadëhëhni viju Yosef

¹ Ga ndëcëk watac, më pëyayik Yosef ntehn rëmu tesëk. Më njini gë viju vëhi va, Manase gë Efërayim.

² Ante pëyayiko Sakob ntehn aju ŷa, Yosef, nijjëk njëka, më njawënak mat ntaña pad dëwu hna

³ tac ntehn Yosef: «Wën Hwëhn Fanka Fop ŷa karyëtahnëkowo Lus hna, hn'inkal Kanan hna do ndëwakowo.

⁴ Umë lehnëkowo: “Njëdadëmini vutah vujabah sope lihahni rëm kore wabulunda. Njëdadëfuhëhni inji nkal vutah hu va kwëhnëni kwëlëkwël.”»

⁵ Sakob më nkwënëk: «Vutah vuki vuntëw hu vunte hnagik Esipët yihahnëryindu ŷa, had vutah mën nkeni. Efërayim gë Manase ami hwëhnëkëhni had gante kwëhnëbuhëhni vëhni Riben gë Simeŷo ki.

⁶ Bare vële vokëderu ahnagëhnihi va, wëjë wod ahwëhnëhni. Hn'inkal vicër hni hna nuŷadëni sah intëw dëw hni ŷa.

⁷ Ante matifũho Mesopotami ŷa, hara tëk iña yebuho Efërata hn'inkal Kanan hna, cëmëko hnëmuħ Rasel nkaŵ hna. Më vañëbuha hnam, tëfary nkaŵ hna.» Efërata wac lëwu wa tame Betëlem ye.

⁸ Hnë wati rac nukëhniwo Sakob viju Yosef va do tëy: «Vëhni mo ye wëŷi?»

⁹ Yosef më ntëkwak: «Vijë mën vële njëdakowëhni Wën ani Esipët va ye.»

Rëmu më mbok ntehnëk: «Tahëndihni darël mën ryëwanëwëhni.»

¹⁰ Sakob cërëko ðus do golohna nund ðus. Awa Yosef më tahëndëkëhni viju. Sakob më muryakëhni do mbucëhni.

¹¹ Tac më ntehnëka Yosef: «Diyantowohna mbokëdëmi hnuŷi, bare wëli Wënu ŷa maŵëryanëko hnuŵëhni wëla vutah hu va.»

¹² Awa Yosef më nufëkëhni vërahu va, wavuf rëmu hna, do ndëkwëhn yëka ŷa nkal hna.

¹³ Tac pëlahni viju wëbák ŷa: Efërayim, nte yeho g'irëhw lëwu ŷa, g'irahahn Sakob nkeho do Manase nte yeho g'irahahn lëwu ŷa, g'irëhw Sakob nkeho. Më mbok tahëndëkëhni kat rëm sankaf lëw hni hna.

14 Bare Sakob më nëmpëndëlehnëk wëbák ña: më tindëk vák rëhw lëwu ña hn'ankaf Efërayim hna mama nkehahnëko umë fante ñak vak fa, do vák rahahn lëwu ña hn'ankaf Manase nte yeho fandënkwëryënkw fa.

15 Do wëli gante ndëwanëkawo Sakob Yosef ka:

«O Wën, wëjë ye Wën hunte cëmbëdëniho vëhni rëm mën sankaf Abëraham gë rëm mën Isak ña,

Wën hunte heryëdëho kobëri ga nagahñibu,

16 mëleka le fehëtëko hnë fop wameh hna yeru fëna: tëyëdëmi aryëwanëhni vunji vutah.

Arabi sojë lëw hni ña ryënkwëtandefu ami gë rëm sankaf mën ña Abëraham do gë rëm mën Isak fëna!

Arabi nuñanihëhni vutah vujabah d'us gante-wo-gante nkal li!»

17 Ga nuk Yosef rëmu hn'ankaf Efërayim hna tindëk vák rëhw lëwu ña, më pëmpëhnahnëka; më pëlak vák rëmu ña sojë tindët hn'ankaf Efërayim hna do tind hnë mba Manase hna, ntehn:

18 «Hali, apa, mpaÿëmpaÿaki. Aÿi ye fandënkwëryënkw fa. Tindëryehna umë vák rëhw hu ñi.»

19 Bare rëmu ñwëyëko do ntehna: «Njëtëbu, ajë mën, njëtëbu. Vutah Manase va fëna bulunda yabah yed. Bare aheryu lëbëdëha umë do vutah vunte hnagëde hnë umë va ntidëni bulunda yabah.»

20 Hnë fac rac, aki njëdakëhniwo dëwara lëwu ña: «Bulunda Isërayel ña, gë wamac hun ña rëkëdëni ndëwahnëndëni. Rëkëd ntehnëndëni: “Arabi Wënu ña kwëhna nëf sojë hun ña gante kwëhnako sojë Efërayim gë Manase ka!”» Sakob koyëna ndënkwendëkawo Efërayim ten tac acëru Manase.

21 Tac më ntehnëka Yosef: «Biÿëdina cëmëdëfu, bare Wënu ña gë wuhnë nkedun do mbokaryëdëhu g'inkal vacërakëlo hun hna.

22 Wëjë yëdadëfu sah le lëbëk va vicër hu g'ahery hu ña, njëdadëmi resiyë Sisem le rebëbuhëhni Wa-amor gë sëlame mën ñi do gë unwary mën ñi.»

49

Wanës watëkwa Sakob

1 Sakob macëkëhniwo viju do ntehnëhni: «Barëpëlin ñadëfu fëyañu ile yedëhu haryënkw ña.

2 «“Barëpëlin do ahnëpañu, vutah mën, nëparyino ami, rëmun, Isërayel.

3 Wëjë, Riben, wëjë ye ajë mën aryënkwëryënkw a, ale ryënkwëbuhö hnagu ante nko njaño fanka ña. Wëjë lëbëkëhni vëhery hu vi untënah ña gë fanka fa;

4 had sën le wacëk yeru.

Bare godila ale ñak njabëk nafa ña, kabi cëfëhnanëruho aryaku pad mën hna g'asëval mën aryampo.

5 Simeyö gë Levi ndanko fo nkeni: nkwëryëlëni sojë ntini uñeh.

6 Bare gentandela ile pëhnani ñi, yantëfela pankël dëw hni ña.

Kabi hnë ntavah ntëw hni hna ndawënihëhni vahnë

do hnë nëh ntëw̃ hni hna ntëpëtënihëhni wuhni w̃a vënkahn wapary
 ɲa.

7 Arabi ntavah ntëw̃ hni ɲa ndëwani wëh,
 ntavah yapah dëcët ɲa.

Campehnëdëfuhëhni vële hmagëde hnë vëhni va Isërayel hna,
 campehnëdëfuhëhni nkal hna fop.

8 Yuda, vicër hu gë vëhery hu njëw̃ëdëni icëmb hu ɲa.

Cikëdëfuhëhni vëyew̃ hu va arënkwendëhni forosima,
 do vicër hu gë vëhery hu va dënk ndëkwëhnëdëni haryënkwa hu.

9 Ha, ajë mën, Yuda, had fambësëhn fante rokëka intaw̃
 do vokad gë ryëka lëwu nkeru.

Paryi had vësëhn ile lañad do ryakëd nkeru.

Mo hod matëndi forosima?

10 Fanka ucankaf fa hnë tere Yuda hna nkod.

Ryoko vësankaf ya hnë vák vële hmagëde hnë umë hna nkod,
 hafo tèki ale hwëhnëk paryi ya, ale mawëhnëdëni bulunda ya.

11 Hn'ikaɲ waresen hna pokëdëha fali falëwu fa,
 fapali fa hnë fasëc resen le yak yivëk hna;

uñen hna ndagëd viyi vilëwu va,

cud cankaf ntëwu ɲa wënka waresen wavëntah hna.

12 Uñen yabah ɲa ntancënëdëha vinkër va

do wambël wayabah ɲa njerënëdëha wabeñ ɲa.

13 Sabilon tëfary wov hna ntëdëd,

le nke hahna wasisikulu hna.

Inkal dëwu ɲa njid hafo Sidon.

14 Isakar fali fayaw̃ah ye,

yëbëlan wakece le liyik wamir waki ndakëd.*

15 Kamahnëko yëwa fërën ye,

do nkal nëɲah ye.

Awa më mawëk ndibëndënde waryib w̃a,
 doku vëramp maw̃ako.

16 Dan nawëndëhëhni bulunda lëwu ya

gë wahnënk wavë Isërayel wi fop.

17 Dan had lën vankaw̃ nke,

had lën yañah hnë tëfary nkaw̃:

lën ya ɲarëdëha pahnac ɲa hwër hna

do ale hayëka ya njod.

18 Ahwëhn Wën, kwëtahnëbu pehëtëdëho!

19 Gad, ge pëgwëniha wabandi ɲa,

mëтарыëdëhëhni do tëfëlehnëdëhëhni.

20 Hn'inkal Aser hna nkamëd d'us roka ya,

nkal dëwu hna ntëw̃ëd roka le ñadëni vëhnañ ya.

21 Nefëtali had incañ nte yaryëlend afaya nke

do hmagëdëhëhni vutah vunkwamah.

22 Yosef had atëh nte lëw̃ëd

fëhnëk hnë tëfary garyëla nke.

Wahni walëwu w̃a cëpëk kece kaɲ ija.

23 Vësan fëgwëka,

* 49:14 49:14 Yëbëlan wakece le liyik wamir waki ndakëk ma ndakëk fagant wariñ wahi wabëv wadëwu hna.

do lahëka gë wëca.

24 Bare njawënek d'us un'wary ntëwu ña,
wahnil walëwu wã gë wëbák ña ñënkalahna.

Gë fanka Wën yawah Sakob fa,
ahery vahnë, itaka Isërayel.

25 Arabi Wën rëmuh hunte ryemaðëhi ha,
Hwëhn Fanka le ryëwanëðëhi ÿa,

njëdayi rëv fërën, gë wënka wante yalëð nkal li,
gë vutah vuyabah do gë wusañ wuyabah.

26 Wadëwara rëmuh ña ntëbëk d'us
wëla wadëwara wahuj wale yeho kobëri wï.

Ntëbëk hnapul vukuj vumb kobëri vi.

Arabi dëwara dëwu ña pëlahna Yosef, ale ye asankaf vicëru g'aheryu ÿa!

27 Besame had ÿin ÿañah nke.

G'acahnëfëð ga, intaw tokëð,

do g'anëka ga cahëlehnëð ile wok ÿa.”»

28 Vëyi fop liko wahnënk pëhw gë wahi (12) Isërayel wã. Wanji ntehnëkëhniwo rëm hni, ante nësëhnëðëhëhniwo rëkwa ña. Ale-wo-le ndëwara minu ndëwanëkawo.

Icëm Sakob

29 Tac Sakob më ntehnëkëhni aki: «Ge cëmëbu, kwëtëryino hn'iyag vacërakëlo mën hna, iyag nte ye hn'ikañ Efëron avë bulunda Het ÿa,

30 Makëpela hna, darël Mamëre hna hn'inkal Kanan hna. Abëraham ntawëko inji kañ vëhni Efëron hna soñe yag inji kwëhn umë.

31 Hnam mbañiniho g'asëvalu Sara, tac Isak fëna g'asëvalu Rebeka. Do ami dënk hnam mbañëbuha Leya.

32 Kañ inja gë yag nte yeho hnam ña bulunda Het hna ntawëko.»

33 Ga puhnak Sakob nësëhn tëkwa vërahu ña, më mbokak ndak, tac njilehn tëkëhëhni vacërakëlowu va cëm hna.

50

Wakwëy Sakob, nte waciko fëna Isërayel

1 Awa, Yosef më nëñëlëk vëhni rëmu hna gë wankwën wadëwu ña do muryahna.

2 Tac ntehnëhni vëryokuj pëhwëtëniha rëmu. Awa vërac më pëhwëtëniha Isërayel

3 wafac wafëhw wahnah (40) kabi koyëna tëfëka cuci ñas inja gë wagu wanëñah soñe antë përeka. Vëvë Esipët va, wafac wafëhw mbëð gë wahi (70) kwëyënihawo Sakob.

4 Ga ndëcëk wakwëy ña, Yosef më ntehnëkëhni vële rëhakawo Farawo va: «Ge ñaðunëho, dëmaryino afëyanëhnunoña wanji wanës Farawo ÿa:

5 “Rëm mën ÿa ntëkehnëkowo cëmahnënd ÿa soñe yiwu vañëwa hn'inkal Kanan hna, hn'iyag nte ntiyako hna. Awa mawëryanërye tame yiwu vañëwa, tac mbokajëðëfu.”»

6 Farawo ÿa mawëryanëhnëka Yosef nji mbañëhna rëmu gante ntehnëko ka.

7 Yosef kahnëtahehn g'ibañ rëmu; fop vësankaf va lapëhna kawo, vële ryokujëdëho hnë cery inaw Faraŵo hna gë vële rehakawo Faraŵo va do gë vicër vëvë Esipët va fop,

8 gë tere lëwu ŷa fop gë fop vicëru g'aheryu do gë vëvë tere rëmu vëŷëntaw va. Vutah vutoy va fo raviko hnë resiŷo Gosen hna.

9 Vëhwëhn wasaret gë vëyaryary wafahnac lapëhna kawo; kore sankaf dus yeho.

10 Tëkëlehnëni hn'idap nte wãcëde Atad hna gë cape pëhna lav sën Yurëdan ka. Hnam më ntinëhnëniha wakwëy wacankaf Sakob do njahnadëniho dus. Yosef koko soñe icëm rëmu ña wafac mbëd gë wahi (7).

11 Vëvë Kanan vële lëdëko hnë resiŷo rac va ga nuni wakwëy watac më ntehnëni: «Wakwëy wacankaf Esipët ye!» Soñe rac macahnëde cape pëhna lav sën Yurëdan rac Abel-Misërayim, umë fëhnëtanëk «Wakwëy Esipët».

12 Koyëna viju Sakob ntiniho ile ntehnëkëhniwo rëm hni ntini ŷa:

13 njonihho iñas dëwu ña hn'inkal Kanan hna do kwëtëni hn'iyag bë kaŷ Makëpela ña, ðarël Mamëre hna. Abëraham ntaŵëko inji kaŷ vëhni Efëron avë ðulunda Het ŷa soñe yag inji kwëhm umë.

14 Yosef ga kwëtëk iñas rëmu ña yag hna, më mbokani gë vële lapëhnajëkëhniwo soñe ibañ rëmu va fop gë Esipët.

Yosef gë vicëru

15 Ga ndëcëk wakwëy Sakob ña, vicëru Yosef më ntehnëläni: «Tame kafi rëm fu ŷa cëmëk, Yosef kod nkwëcagëfu fop wameh wante liyinëka ña.»

16 Awa më payehnnëni pëyayi Yosef aki: «Ani gë cëmahnënd rëm fu ŷa, aki ntehnëkëfuno:

17 “Pëyanëndinowa Yosef: ‘Kaŷëhnandiŷi gë vicër hu, aravëhnëhni idënt ñayah nte ntini ña, wameh wante ntinihi ña fop.’” Awa, maŵëry aravëhnëfu ile lëntahniru ŷa, fuhnë vële sëmbëdëha Wën ryampo fo gë rëm fu ŷi.» Yosef pëgwëlehn kond ga pëyayik wañi.

18 Tac vicëru njilehnini vëhni dënk tëkatëniha, njoni haryënk w lëwu do ntehnëniha: «Vëramp hu yëbun.»

19 Bare Yosef më ntëkwakëhni: «Antë ntaku. Gela Wën.

20 Ñadunëho aliwuno wëh, bare Wënu ña nkwëcëtëk wëh ŵa g'ifërën, maŵëk pehët walawary vahnë vëyabah, gante nufun dol ki.

21 Tame antë nkehahnahnu iñë: pabëdëmu wuhnë gë watere hun ñi.» Gë wañi wanës wanëñah njamëneko wasakahn walëw hni ŵa.

Icëm Yosef

22 Koyëna Yosef gë tere rëmu ŷa Esipët hna nkonihho. Yosef wabëhn keme g'ipëhw (110) nuŷako.

23 Nufëhëhniwo ga nagëlëdëni vutah aju Efërayim va gë vutah vërah vuntëw hni va. Do nufëkëhniwo kwëdëhni vutah vunte nagëko Makir aju Manase va.

24 Fac ryampo Yosef më ntehnëkëhni vicëru g'aheryu: «Biŷëdëfina cëmëdëfu, bare pacëko Wënu ña ndemadëhu. Matëndëdëhu Esipët li soñe njowu hn'inkal nte ntehnëkëhniwo vëhni Abëraham gë Isak do gë Sakob njëdadëhëhni hna.

²⁵ Awa ge Wënu ɲa ntinëhnëku rac, dëkëndino alehnuno njoryaryëdun iñas mën ɲa.»

²⁶ Yosef wabëhn keme g'ipëhw (110) nuɲako cëmat Esipët hna. Më sucik iñas dëwu ɲa gë wagu wanëɲah soɲe antë përëka, do kwëti hnë kesu itaka.

Itëfëta nte kerëk Matiye pañare Yesu Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña tufëhnana bare namu vacërakëlo vële hwëtahnëka Yesu va lehnëk Matiye herëk. Matiye arëfal aryampo yeho hnë pëhw gë vëhi hna. Sëwif yeho do ndokujëdëho had arëf yatëtanke wati nte macëkawo Yesu tëfa ña. Levi macëdeho fëna, aju alfe (Marëk 2.14, Lik 5.27). Ante nkeho arëf yatëtanke vahnë vëvë Rom ña, ßulunda wasëwif wã aÿëw ntinihawö. Ante macëkawo Yesu arëf alëwu apëmpëhnahnëkëhniwo vahnë vëyabah.

Anji kayëte kerik yëbëlan wabëhn wafëhw mbëf gë wahi (70) gë wabëhn keme g'ipëhw (110) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa. Inji kayëte kwëhñak wëntëlah yabah gë mba Marëk ña. Hnagi Yesu ÿa nësëf, yari lëwu ÿa, vantiyehn vantëwu va do vakarëña vantëwu va, ipëla ntëwu ña, icëm ntëwu yanj kërëwa hna, ibëhn dëwu ña do vakarëña vatëkwa vante njëdakëhni vëréfal vëlëwu va. Bare nësëf d'us soñe Inaw' ambin do soñe ile nke Yesu ahnaw'.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Yesu, Wën, arëfal, Ahwëhn, ajë ahnë, wanës, fac, ambin/nkal, Inaw'/ahnaw', sariya, toña, wafarise, wahnës wañindaryindan.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Vacërakëlo Yesu gë hnagi lëwu (1-2)

Yesu gë San Ayary a, tac Yesu gë Sintani (3.1-4.11)

Ipëgw d'oku Yesu (4.12-12.50)

Wahnës wañindaryindan (13.1-58)

Yesu nkok karañëndëhni do njërenëndëhni vëres va (14.1-20.34)

Yesu tënkëf Yerusalem hna (21.1-25.46)

Ipëhwëta soñe idaw' Yesu (26.75-27.66)

Ibëhn Yesu (28.1-20)

Vacërakëlo Yesu

¹ Wëlin wamac vacërakëlo Yesu Këris ale hnagiko hnënk ahnaw' ale waciko David, do David, umë dënk, hnë hnënk acërakëlo fu Abëraham hna nagiko.

² Abëraham yeho rëm Isak ÿa. Isak yeho rëm Sakob ÿa. Sakob yeho rëm Yuða gë vëheryu*.

³ Yuða yeho rëm vëhni Peres gë Sera, hnëm hni ÿa Tamar yeho.* Peres yeho rëm Hesëron ÿa. Hesëron yeho rëm Ram ÿa.

⁴ Ram yeho rëm Aminadab ÿa. Aminadab yeho rëm Nason. Nason yeho rëm Salëma.

⁵ Salëma yeho rëm Bos, hnëmu ÿa Rahab yeho.* Bos yeho rëm Obed, hnëmu ÿa Rit yeho.* Obed yeho rëm Yesë

⁶ ale yeho rëm ahnaw' ale waciko David ÿa.*

David yeho rëm Salomo ÿa, hnëmu ÿa Uri ryënkwëkawo ñëla.

⁷ Salomo yeho rëm Robowam ÿa. Robowam yeho rëm Abiya ÿa. Abiya yeho rëm Asa.

* **1:2 1.2** *Yuða gë vëheryu*: vëhni yeho yeho vankaf hnënk pëhw gë wahi Isërayel ÿa. ✧ **1:3 1.3**:

Wapëgwala 38.27-30 ✧ **1:5 1.5**: Yosuwë 2.1-24 ✧ **1:5 1.5**: Rit 1.1-4.22 ✧ **1:6 1.6**: 2 Samiyel

⁸ Asa yeho rëm Yosafat ÿa. Yosafat yeho rëm Yoram ÿa. Yoram yeho rëm Osiyas ÿa.

⁹ Osiyas yeho rëm Yotam ÿa. Yotam yeho rëm Akas ÿa. Akas yeho rëm Esekiyas ÿa.

¹⁰ Esekiyas yeho rëm Manase ÿa. Manase yeho rëm Amon ÿa. Amon yeho rëm Yosiyas ÿa.

¹¹ Yosiyas yeho rëm Yekoniya gë vëheryu va wati nte pëlayiniho njoyini vëvë Isërayel Babilon hna.

¹² Ante ndëcëk watac ña, Yekoniya yeho rëm Salatiyel. Salatiyel yeho rëm Sorobabel ÿa.

¹³ Sorobabel yeho rëm Abihud ÿa. Abihud yeho rëm Eliyakim. Eliyakim yeho rëm Asor.

¹⁴ Asor yeho rëm Sadok. Sadok yeho rëm Akim. Akim yeho rëm Eliwud.

¹⁵ Eliwud yeho rëm Eliyasar. Eliyasar yeho rëm Matan. Matan yeho rëm Sakob.

¹⁶ Sakob yeho rëm Yosef, asanu Mari, hnëm Yesu ale wãcëde Këris, Arëhñayik a.

¹⁷ Umë fop kore vacërakëlo pëhw gë wahnah yeho pëgw hnë mba Abëraham hna hafo David, pëhw gë wahnah mba David hna hafo nte njoyiniho vëvë Isërayel Babilon hna, do pëhw gë wahnah hnë iyo tac hafo mba Arëhñayik hna.

Hnagi Yesu Këris Arëhñayik a

¹⁸ Wëlin itëfëta soje hnagi Yesu Këris. Hnëmu ÿa, Mari, Yosef hwëhnëkawo; bare ñëlahnënda ÿa, gë fanka Iyir Ipacah ña ndonkëko.

¹⁹ Yosef ale hwëhnëkawo ÿa, asan asatah yeho bare ñadilohna cëfhënaÿehna bulunda hna; awa më pëhñak tava hara yëtayina.

²⁰ Wati nte nahadëho watac ña, mëleka Ahwëhn a më karyëtahñëka hnë huðakery do ntehna: «Yosef, fatah fante hnagik hnë hnënk David, ntë ntaki aÿëla Mari, yëtëry gë fanka Iyir Ipacah fa ndonkëk.

²¹ Facan nagëd. Yesu† wãcëduha, kabí umë fehëtëdëhëhni bulunda lëwu ÿa hnë wameh wadëw hni hna.»

²² ÿinë fop nkeð ntiyahn wanës Ahwëhn wante nësehnëkawo kila Esayi ña:

²³ «Fandag fante wok yëtëna vësan va ndonkëd do facan nagëd. Emaniyele macëde, umë fëhnëtanëd: Wënu ña gë fuhnë nkentik.»*

²⁴ Yosef, ga nëgak, më ntik ile ntehnëkawo mëleka Ahwëhn ÿa: ñëlëka asëvalu Mari.

²⁵ Bare vëvankëlohna ipad g'umë afo naga aju do Yosef, Yesu macëkawo.

2

Vëyët wahol

¹ Yesu nkol Betëlem nagiko hnë nkal Yude hna, wati nte nkeho Eroð ahnañ ña. Ga nagik, vëyët wahol matëniho cape pëhna lav, njini hafo Yerusalem.

² Ga tékëni hnam më tÿëni: «Ne nkeha ahnañ wasëwif, ale hnagik takahn ÿa? Nubun kol nte rufahnëd nagik ña ga matik gë cape pëhna lav, do njijëbun sëmbëfuna.»

† 1:21 1.21 Yesu fëhnëtanëk ale fehëtëd. * 1:23 1.23: Esayi 7.14

³ Erođ ahnaŵ a ga njetak, umë pëmpëhnahnëkawo đus do gë vëvë Yerusalem va fop.

⁴ Më macehnëkëhni fop vësankaf vësëna wasadëha va gë vëharan sariya va do tëyëhni: «Ne ntehnëk Vikerëh va nagëde Arëhnyayik a?»

⁵ Më ntëkwaniha: «Betëlem, hnë nkal Yude hna nagëde. Wëlin ile kerëk kila ŷa:

⁶ «“Do wëjë Betëlem, antë ntiyahni gelihna nkol nte ñak mbak nafa bë Yude.”* Kwëhnaru nafa kabi hnë wëjë cahnid asankaf ale yed had ahery bulunda mën ŷa, Isërayel.»

⁷ Awa Erođ më macehnëkëhni yëmëyëm fo vëyët wahol va tëyëhni pëyaniha bi iyëhne wati cahnik ikol iņa.

⁸ Tac payëhni gë Betëlem, ntehnëhni: «Yiryin arëyalu wapacëk soņe fatah fa; do ge nurunëha, yijën ayëtëndanuno soņe ami fëna yiwu sëmbëntijiŷa.»

⁹ Vëyët va nëpaniho fop wanës ahnaŵ ŷa, tac njilehnëni. Awa mbok nulehnëni kol nte sahniko gë cape pëhna lav ŷa. Nđënkwëhnëkëhniwo do ga təkëk le nke fatah hna, tëryalëhn.

¹⁰ Vëyët va, ga nuni kol iņa teryak, pëbëlehnëhni uhnatah sankaf.

¹¹ Më tənkeni tere hna do təkateniha fatah fa gë hnëmu, Mari. Awa më ndëkwëhnëni soņe cëmbëniha fatah fa; tac më pidëtëni wakufa wadëw hni ŷa do njëdëniha sanu, idud*, do gë đatikola hambah le wacik mir.

¹² Tac, Wënu ŷa më pëyakëhni hnë huđakery antë mbokani gë vëhni Erođ; awa më tëfëni nkaŵ kaŷary soņe mëncëni gë ŷal hni.

Igary gë Esipët

¹³ Ga mëncëni vëyët va, mëleka Ahwëhn a më tufëhnaka Yosef hnë huđakery do ntehna: «Matëry, nufëryehna fatah fi gë hnëmu do garyëryin hnë nkal Esipët hna. Nëwëryin hnam hafo ge ntehnëmi avokaju kabi Erođ njijëđ njëkëlehna fatah fi soņe ndawëhna.»

¹⁴ Awa Yosef më matëk hnë umëđ tac dënk, nufa fatah fa gë hnëmu, do nkaryëni Esipët.

¹⁵ Hnam ñëwëniho hafo cëm Erođ. Umë ntiyako nkehahn wante nësehnëkawo Ahwëhn Wënu ŷa hnë wës kila hna: «Macëbuha fatah mën fa soņe cahn Esipët hna.»*

Idaŵ vutah vumb Betëlem

¹⁶ Ante njëtëko Erođ vëyët va tokaniha, ntavëkawo đus, më ntehnëk ndaŵini fop vutah vucan va, Betëlem hna do gë vankol vante hwërekawo va fop, fop vucan vunte hwëhnak wabëhn waki va hafo gëđ; wabëhn vutah ŷa, gë wati le pacënëhnënihawo Erođ vëyët wahol va soņe icahn ikol ŷa carjëniho.

¹⁷ Awa ntiyako wante nësëko kila le waciko Seremi ŷa:

¹⁸ «Kopa wëryëde hn'ankol Rama hna, wako do gë iyahna cankaŷ: Rasel† hwëyëđfëhëhni vutah vuntëŵu va; ŷwëyëđ mbošëvosehni, kabi cëmëni.»*

¹⁹ Ga cëmëk Erođ, mëleka Ahwëhn a më tufëhnaka Yosef hnë huđakery, Esipët hna.

* 2:6 2:6: Mise 5.1; 2 Samiyel * 2:11 2:11 idud: ile pëđëdëni vësëna wasadëha va ŷëwa sëvah hna ye. * 2:15 2:15: Ose 11.11 † 2:18 2:18 Rasel yeho asëval ayahnik ava Sakob ŷa awa hnë umë cahnëk Isërayel. * 2:18 2:18: Seremi 31.15

20 Do ntehna: «Matëry nufëryehna fatah fa gë hnëmu do avokawu g'inkal Isërayel, kabi vële yëkëlehnëdëho ndawëhnëniha fatah fa cëmëni.»

21 Awa Yosef më matëk, nufa fatah fa gë hnëmu do mbokani g'inkal Isërayel.

22 Bare Yosef njëtako ale wëcäk Arëselawos hnufëko ucankaf rëmu Erođ ña Yuđe hna, awa më ntakëka soñe mboka hnam. Ahwëhn a më mbok nësëhnëka hnë huđakery, do njilehn hnë resiyo vë Galile hna.

23 Ntëđ hn'ankol nte wëcäk Nasaret. Koyëna nkeho ntiyahn wanës kila ña: «Avë Nasaret macëde.»

3

Ikaraj vahnë iba San Ayary a

1 Hnë yamani rac, cahnëko San Ayary a hnë wula Yuđe hna do karanjëdëhëhniwo vahnë va.

2 Ntehnëdëhëhniwo: «Gwëcëtaryin vankeya va: Inawë Wënu ña tëhajëk!»

3 Soñe San ya nësëdëho kila le wëcäko Esayi ya ante ntehnëko: «Ahnë ryekad wula hna: “Pëhwëtëryin nkaŵ Ahwëhn a, dinëndina vankaŵ vacatah ðus!”»^{*}

4 San viyi vile liyik gë wëñahn yonkomb ntiyađëho do ryl uyand ñëbađëho; vampul gë wađëj tokëdëho.

5 Vahnë vëvë Yerusalem va gë vëvë Yuđe va fop do gë vëvë resiyo le kakëni vë tëfary sën Yurëdan hna fop, njidëniho ýalu hna.

6 Putađëniho wameh wante ntini ña tase vahnë fop do San njaryëdëhëhniwo sën hna.

7 San nuko wafarise gë wasaduse wayabah njijëdëniho ýalu hna soñe njaryëhni; awa më ntehnëkëhni: «Wuhnë, merun had walën wayapah! Mo lehnëku yarya yi fo kod pehëtu ntavah cankaf Wën nte yejëk ñi?»

8 Diryindën viyë viferën. Koyëna tufahnëđun paryi nkwëcëtarun vankeya va!

9 Ant'ahnahandu: “Rëm sankaf fu ya, Abëraham ye”, had watac gwërënked afehëtahniwo. Pëyađëmu: Wënu ña kod ðënk nti wayi wëraa vutah Abëraham!

10 Rasëhn ya pëhwëtak ños vatëh va vënkahn hna: Atëh nte-wo-nte wok ðëwëđina wađëwel wapëren ña ñosëde do ntabi gë hwëdëh.

11 «Ami, gë wënka njaryëđëmu soñe tufahnahni nkwëcëtarun vankeya hun va. Ale rëfidëho ya, umë lëbëko: catëla ðënk faryëtahnëwa wapary ña. Umë, g'Iyir Ipacah do gë hwëdëh njaryëđëhu.

12 Ibëryewë ña mënkwek paryahn soñe pitëndëlehnahn wañëc ña gë vaparyel va. Ndanëđ wañëc ña ndank ntëwu hna, bare vaparyel va pëđëđ hnë hwëdëh hunte wok ðipëđina muk.»

Yary Yesu ya

13 Awa Yesu matiko Galile hna ñi Yurëdan vëhni San hna, soñe njaryi.

14 Bare San ñwëyëdëho, ntehn: «ami rëfëka ayaryo, bare wëjë yijëk hnë ýal mën soñe yaryi!»

15 Yesu më ntëkwaka: «Maŵëry nke koyëna yi wati, kabi koyëna ntiyađ fop ile tëyëk Wënu ña.» Awa San më maŵëk.

^{*} 3:3 3.3: Esayi 40.3

16 Yesu njaryënde tun, mëyëtak wënka hna. Hnë wati rac dënk, ambin ña pidëtalehn do nulehn Iyir Wënu ña ga cëlëndajëd hnë umë; gë fah mëntëlëniho.

17 Tac kopa vë g'ambin nkwëryëlehni ga ntehnëd: «Ayi Ajë mën ale ñahnëbu ðus a ye; g'umë nënjëko ðus.»

4

Sintani njëkëhnahnëdëha Yesu

1 Ga ndëcëk watac Iyir Ipacah ña më njoka Yesu gë wula soñe Sintani nji njëkëhnahna menëhna.

2 Hnam, Yesu cuñëko g'anent gë g'umëd hafo wafac wafëhw wahnah (40). Awa tac më njoka inte ðus.

3 Wati rac Sintani, awënehn a, më tëhaka do ntehn: «Ge Aju Wën ña yeru dehnëryehna waï wëraka mbaca mburu.»

4 Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh Wën va pëyahnek: “Ahnë gena roka fo valëdëha, ðare mbalëdëha fëna gë fop wanës wante pëyahned Wënu ña.”»[✧]

5 Awa Sintani më njoka Yerusalem, nañ cëvah hna, tindëka cëmët Cery Wën Cankaf hna

6 do ntehn: «Ge Aju Wën ña yeru, dëdary gëd; gena bi Vikerëh va pëyahnek:

«“Wënu ña ntehnëdëhëhni wamëleka wadëwu ña njakënihi kehahnënihi ant'awëw itaka?”»[✧]

7 Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh va pëyahnek fëna: “Nt'ayëkëhnahna Ahwëhn a Wën hu ña.”»[✧]

8 Sintani më mbok njoka kat Yesu hn'ikuñ yihnah ðus, tufëka fop wahnaw wawë ðuniya wi gë hnapul lëwu per,

9 do ntehn: «Njëdadëmi ñinë fop ge ndëkwëhneru haryëñwk mën soñe asëmbo.»

10 Awa Yesu më ntehnëka: «Ijawëtarye Sintani! Vikerëh va më lehnëk kat: “Dëkwëhëhnerëyehna Ahwëhn a Wënu ña; umë fo rëfëka aryokuñëhna.”»[✧]

11 Awa Sintani tavëlehna tañ Yesu do nji. Awa wamëleka njilehnini vëhni Yesu hna do pañënihawo.

Ipëgw ðoku Yesu

12 Ga mbiyëk toye Yesu njëtako San Ayary a cëdik, awa më njik hnë Galile hna.

13 Nasaret hna ndëcëtako, nji ntëd Kaperënañum, nkol nte yeho ðarël lant vë Galile hna, hn'inkal Sabilon do gë Nefëtali hna.

14 Koyëna ntiyako wanës kila Esayi ña ante ntehnëko:

15 «Wuhnë vëvë inkal Sabilon gë Nefëtali, tëfary lant Galile ña gë cape ñëntaw sën Yurëdan ka, wuhnë vëvë Galile, inkal nte njabahnëni vële wok vëyena wasëwif!

16 Wuhnë vële ye hn'umëhwëry hna nufun humpen canka! Wuhnë vële lëdëk hnë mëhwëry icëm hna, humpen ha penëdëhu!»[✧]

17 Kobëri tac, Yesu pëgwëko karajëndëhni vahnë va ntehnëndëhni: «Gwëcëtaryin vankeya va: Nañ Wënu ña tëhajëk.»

Imac vërfäl vëryënkwëryënkw

¹⁸ Yesu lant sankaf le wacik Galile ya tëfaryëdëho, ante nukëhniwo vësan vëhi vële yeho vëfëla wuwis: Simo, nte wacëdëho Piyer, do gë aheryu Andëre. Waryey ntonjëdëniho lant hna pëlahnënihëhni wuwis.

¹⁹ Yesu më ntehnëkëhni: «Tëfimo do ntidëmu vëfëla vahnë.»

²⁰ Tavëlehnëni tanj waryey wa tëfëlehnëndëniha.

²¹ Ante mbok njik ñawët toye ña më mbok nukëhni kat vahnë vëhi, Sak g'aheryu San; viju Sebede yeho. Kulu lëw hni hna nkeniho gë rëm hni, waryey wale pëlandeni wuwis wa pëhwëtëdëniho. Yesu më macëkëhni tëfëlehnëniha.

²² Tavëlehnëni tanj kulu ya do gë rëm hni tëfëlehnëndëniha.

²³ Yesu njasëlendëho Galile hna fop, karajëdëhëhniwo vahnë va vacery vacaliña wasëwif, Wanës Wakasëk waßë Nawë ambin ña pëyahnedëho do njërënedëhëhniwo vahnë va fop wates wadëw hni ña gë warey walëw hni wa.

²⁴ Itëfëta soje lëwu ya nkwëryëdëho hn'inkal Siri* hna fop do nji-nenëhnidëhëniwo fop vële resëko wates wanëmpëlah ma hwëhnako wadëñah wanëmpëlah: vële pëlahniho wayine, vële ntidëho hayo do gë vële reyëko, do njërënedëhëhniwo.

²⁵ Kore sankaf rëfëlendëhawo; Galile matidëniho gë resiyo Wahnaw Pëhw gë Yerusalem gë Yuðe do gë resiyo le ye gë cape ñëntaw sën Yurëdan.

5

Uhnëfak paryi wa

¹ Ga nukëhni Yesu kore ya, më kayëk hn'ikuñ ntaña do vahnë va më njijëni darël lëwu.

² Awa pëgwëlehn karajëndëhni aki:

³ «Mbetani, vële yavëtëk mbalëkëhni uryema Wën kabï Inawë ambin ña vëhni hwëhnëk!

⁴ Mbetani vële yahnað va, kabï Wënu ña mbosëvosehnedëhëhni

⁵ Mbetani vële vanað va, kabï Wën njëfadaðëhëhni nkal iña fop!

⁶ Mbetani vële njok inte gë wënka soje usatah wa, kabï Wënu ña pihñëdanaðëhëhni!

⁷ Mbetani vële kayëhnahnëd gë vëyënta hni va, kabï Wënu ña kayëhnahnëdëha gë vëhni!

⁸ Mbetani vële pacëk vintaawary va, kabï nuðëniha Wënu ña!

⁹ Mbetani vële ryemaðëhëhni vahnë va nuñani yam ya, kabï Wënu ña vërahu rëkëd macëndëhni!

¹⁰ Mbetani vële lifë këm fo va kabï ile satëk ntidëni; Inawë ambin ña vëhni hwëhnëk!

¹¹ Mbetarun wuhñ nte njewëdërun, mbërehnedërun, ntehnëdërun sifa wanës wameh-wo va kabï ami hwëtahnërun.

¹² Tisëryiwu, natëryiwu, kabï icos cankað hnapëdëhu ambin hna. Dënkwëtaryin, koyëna mbërehniniho wakila waß kobëri ña fëna.»

Wañiry gë humpen

* **4:24 4.24** Siri: Wati rac, Siri gë Galile gë Yuðe Rom hwëhnëkëhniwo had nkal ndampo fo.

13 Yesu më mbok ntehnëk: «Wùhnë ye wanjiry ðuniÿa ña. Bare ge wanjiry ña gona ñañ, hak kode mbokaryi ñañeni? Gona kwëhna nafa; ntonjëde g'ipër, do vahnë va njasahnëdëni.

14 «Wùhnë ye humpen ðuniÿa ha. Inawñ nte vëryik yan hn'ikurj ña kodena coWi.

15 Pëdëfëna lampu do coWi sëñ, bare kanjëde yan pëtënhahnëhni vële ye cery va.

16 Koyëna tëtëka pëtënd humpen hun ha hnë vahnë hna, nuhahnëni ifërën le lidun ÿa do cëmbahnëniha Rëm hun le ye g'ambin ÿa.»

Nafa sariya

17 Yesu më mbok ntehnëk kat: «Antë ntiyahnu itëkwehn sariya Moyis do g'ile kerëni wakila ña yijëbu. Yijëla soje rëkwehnu, bare soje fadënu yijëbu.

18 Toña ÿa fëyadëmu: gante-wo mbiÿëk ambın nı g'inkal inı, ñoñ ñaÿëtëdëna sariya hna, la fakerëh fante ÿak vak. Nkod hafo hale padëf fop.

19 Soje umë ye, ale ÿaÿëtëk facariya fante ÿak vak hnë waji do karanjëhni vëÿëntawñ va ntintini koyëna ÿa, ahnë arac yed ale ÿak vak ÿa hnë Naw ambın hna. Bare ale wawëhnëk do karanjëhni vëÿëntawñ va, naÿëd Naw ambın hna.

20 Toña ÿa fëyadëmu: ge icat dëw hun inja dëbëna mba vëharan sariya vi do gë wafarise wı, kodiluhna arënkı Naw ambın hna.»

Karanj soje ntavah

21 Yesu më mbok ntehnëk kat: «Njëtarun ntehniniho vacërakëlo fu va: "Nt'aryaWa ahnë wakwëhn ampër; ahnë ale-wo-le ryawëka aÿëntawñ a, tëtëka njoyi karyënkı ahitiñ hna."*

22 Bare ami ntehnëdëmu: ge ahnë ntavëka g'aÿëntawñu ÿa, tëtëka njoyi haryënkı ahitiñ hna; ale lehnëka aÿëntawñu ÿa: "Fufafu yeru!" tëtëka kitiñi Mbara Vëhitiñ hna; ale lehnëka: "Ahnënkıwah yeru!" ahnë arac tëtëka ntabi hnë hwëdëh janama hna.

23 «Ge awa ñadu ayëdahn Wënu ña hn'ile cënade sadëha hna, do hnam aryënkwëtat aÿënta hu ÿa kwëhna ile lavëka gë wëjë,

24 tavëry ile ÿakëndu ayëdahn ÿa hn'ile cënade sadëha hna, ayi ten asanëndaniwu g'aÿënta hu arac; tac g'avokaj asëna sadëha hu ÿa.

25 Ge hn'ile akitiñëderun hna nkorun ayindu g'ale rakëlëku ÿa, diry fere ñap asanëndanu g'umë hnë wati le worun hn'ankawñ ÿa. Ge gena umë, kod pëlayëhnëhi hnë ahitiñ hna, do ahitiñ a njëdahnëdëhi gë vësankaf do vëhni cëdëdënihi gë kaso.

26 Toña ÿa fëyadëmi: cahnëdila hnam muk, hara cosahnëlihna dılası le wonanëruha ÿa!

Karanj soje vësëval vësan vëhawary

27 «Njëtarun fëna ntehniko: "Nt'ayëkëlehna asëval ahaWary."*

28 Bare ami ntehnëdëmu: asan ale-wo-le yëkëka asëval ale nkok ñëlëna ÿa hafo naha soje ndakëni, arac ndakëni g'asëval arac ntaWary dëwu hna.

29 Awa age nkër hu ña ÿad ntiyëhni uWëh, dokëтары aloñ ñawët: ntiHëtaÿi inë ryampo fecëk mbahn hu hna g'ile ntabik mbahn hu ña fop hnë hwëdëh janama.

30 Do ge soŋe wák hu rëhw ýa ñađ ntiyehni uŵeh, dëpëтары aloŋ ɳaŵët: ntihëtaŷi iñë ryampo fecek mbahn hu hna g'ile ntabik mbahn hu ɳa fop hnë hwëđëh janáma.

31 «Njëtarun ntehniko fëna: “Ale vambëka asëvalu ýa tëfëka njëđahna kayëte nte rufahnëđ mbambik.”*»

32 Bare ami ntehnëđëmu: asan ale-wo-le vambëka asëvalu ýa, hara pëlahëñëlihna g'asan ahaŵary, arac liyendëha ile mbañëk Wënu ɳa ge mbok ñëli; do ale ýëlëka asëval ale mbambëk asan ahaŵary ntik ndakëntal nte ye had asëval ale nkok ñëlëna ndakëđëni.

Karaŋ soŋe idëk

33 «Njëtarun fëna ntehniniho vacërakëlo fu va: “Nt'arav ile lëkëru haryënkŵ Ahwëhn hna, bare diry le lëkëru ali ýa.”*»

34 Bare ami, ntehnëđëmu: nt'alëku muk! Nt'alëkahnu ambin ɳa, kabi hnam nke laña Wënu ɳa.

35 Nt'alëkahnu nkal inji, kabi umë ye sëba wapary Wënu ɳa. Nt'alëkahnu Yerusalem, kabi inaw' ahnaŵ asankaf a ye.

36 Nt'alëkahn dënk vankaf hu vi, kabi kodila ayerëna ma avahnëna wëla imul đampo dëŵ hu ɳa.

37 Ge ha ye, dehnëryin, “Ha” ge hali ye, dehnëryin “Hali”. Dëk nte-wo-nte wënerun ɳa gë Sintani matid.

Karaŋ soŋe igwëcag

38 «Njëtarun ntehniko: “Ge inkër lokëtëruha ahnë, inkër lokëtëgëđëru do ge beñ wubëruha ahnë beñ wubëgëđëru.”*»

39 Bare ami ntehnëđëmu nt'awëcaguna ale liku uŵeh a. Ge ahnë foryëki uham rëhw wá, yëđaryehna poryëgi rahahn wá fëna.

40 Ge ahnë ñađ njoyi hnë kitiŋa tebahni facuđ fatoy fa, taveryeryehna njoryary cankaf ɳa fëna.

41 Ge ahnë forosiñëđëhi ayas kilometër ryampo, yasëryin g'umë soŋe wakilometër waki.

42 Yëđaryehna ale wuntaki iñë ýa, do ant'aŵanja ale rëyëki inav.

Karaŋ soŋe injahn vëýëw fu

43 «Njëtarun ntehniko: “Ñahnëryehna aýënta hu ýa, do ñëwëryehna ale wok ɳahnëlihna ýa.”*»

44 Bare ami, ntehnëđëmu: ɳahnëryinëhni vële ýëwëku va do muntanëryinëhni vële lidëhu këm fo va.

45 Ge koyëna ntidun, tufahnëđun vutah Rëm hun le ye g'ambin va yerun. Umë canëhniđëhëhni ulav lëŵu wá, vahnë vëwën va do gë vëfëren va do tëvëhnëndëhni vahnë vësatah va gë vële wok vësätëna per.

46 Ge vële ýahnëku fo ýahnërun, soŋe ye hnapëđun icos Wën, ide-wo-de? Wëla vëýëwik va ntidëni koyëna!

47 Ge vëýënta hun fo yaýëđun, ifëren dëcët bi lirun koyëna? Wëla vële wok vëýëtëlahna Wën va ntidëni koyëna.

48 Awa kwëhnaryin injahn padah gante kwëhna Rëmun le ye g'ambin ki!»

* 5:31 5.31: Divëta Sariya 24.1 * 5:33 5.33: Soŋe Walevi 19.12; Vaker 30.3; Divëta Sariya 23.22-24 * 5:38 5.38: Icahn 21.24; Soŋe Walevi 24.20; Divëta Sariya 19.21 * 5:43 5.43: Soŋe Walevi 19.18

6

Karaj soje iyēd vëhaÿëhnah

¹ «Ant'alindu tase vahnë ile tÿyëk sariya Wënu ña, soje ahamahnah-niwu; ge koyëna ntidun, nuÿadiluhna icos Rëmun le ye g'ambin ÿa.

² Awa ge njëdëdunëhëhni vëhaÿëhnah va inë, nt'aliwu ahamahnihu, gante nkeni vële rufëhnađ le-wo-le: ntidëni koyëna soje cëmbahnëndeni. Toña ÿa fëyadëmu: vëhni atëk nuÿani icos dëw hni ña.

³ Bare ge vák rëhw hu ÿa njëdadëhëhni vëhaÿëhnah va inë, vák rahahn hu ÿa tëfëlahna njët,

⁴ nkohahn soÿik ile lidu ÿa. Ge koyëna ntidu, Wënu ña, Rëmuñ ÿa, hnuđ ile lidu wandëm ña do cosëdëhi.»

Karaj soje sifa iyëfa Wën

⁵ «Ge njëfadunëha Wënu ña, ant'arëfëtalahnënduni vahnë vële ÿahnëk tufëhna vi: vëhni, nëÿahnëkëhni iyëfa wënkahn vacaliña hna do hnë le-wo-le rëkëde nundeni. Toña ÿa fëyadëmu: vëhni tëk nuÿani icos dëw hni ña.

⁶ Bare wëjë, ge ñadu ayëfahna Wënu ña, tënkëry cery hu hna, afid rënka ÿa do ayëfahna Rëmuñ le ye ÿëwa soÿak dënk hna; do Rëmuñ le hnuđ le lidu le coÿaru ÿa, cosëdëhi.

⁷ «Ge njëfadun nt'arëfëtalahnënduni vële wok vëyëtëlahna Wën vi, vëÿaÿwënkah vi vële njehëk kwëlëkwël wanës wante wok kwëhñahna nafa: ntayahñëkëhni Wënu ña mawëndëhëhni ge njaβënëni wanës ña.

⁸ Nt'arëfëtalahnënduni. Wënu ña, Rëm hun ÿa tëk njët le valëku ÿa, ani g'arëyahñënduna ÿa.

⁹ Wëlin gante tëfëka ayëfandu ka:

«“Rëm fu le ye g'ambin,

Arabi vahnë va fop njavëtëni Wën Hupacah yeru.

¹⁰ Arabi naÿ hu ña njij.

Arabi ale-wo-le ÿa nti nkal li ile ÿadu ÿa gante ntide hn'ambin ki.

¹¹ Yëdëryifu fac-wo-fac le rokëdëfun.

¹² Tavëndifu ile lëntëβun ÿa gante tavëhñëβunëhëhni, fuhnë fëna, vële lëntahnëkëfu ki.

¹³ Do nt'aravëfu yëkëhñahñifu, bare ñaÿwëtëndifuna Aÿenehna. [Wëjë hwëhñëk ucankaf uña gë fanka fa do gë icëmb inja kwëlëkwël. Amina.]”

¹⁴ «Ha, toña ye, ge tavëntunëhëhni vëÿënta hun va wameh wante ntinihu ña, Rëmun le ye g'ambin ÿa fëna tavëndëhu.

¹⁵ Bare ge tavëndilunihna vëÿënta hun va, Rëmun fëna tavëndiluhna wameh wante lirun ña.»

Karaj soje suñ

¹⁶ «Ge cuñëdun, ant'aÿañënu wayëka ÿa had gante ntidëni vële hnaÿënađ ki: mbacëdëni wayëka ÿa soje vahnë va fop njëtahnëni cuñëni. Toña ÿa fëyadëmu: vëhni tëk nuÿani icos dëw hni ña.

¹⁷ Bare wëjë, ge cuñëru, gwëñary do asirëta nkaf ña,

¹⁸ soje ntë njëtëni vahnë va cuñëru. Rëmuñ le wok nuđena ÿi umë nuđ le lidu wandëm ñi do cosëdëhi.»

Hnapul ambin hna

19 «Nt'avarëpu hnapul hnë iÿi duniÿa, le përekanëdëni vamaÿ gë le rokëd waryëhwëra, ma le kodëni nteni vële va.

20 Bare ßarëparyin hnapul ambin hna, le nkoni wayena vamaÿ ma le rokëd waryëhwëra soje përekanahnëni, do hn'ile nkoni wayena vële ntehnëni.

21 Yëtëryin le nke hnapul hun hna, nkef iña hun iña kwëlëkwël.»

Humpen imbahn

22 «Vinkër va ye lampu mbahn ña. Ge nuçu wapacëk mbahn hu ña fop kwëhnað humpen.

23 Bare ge vinkër va përenalihna, mbahn hu ña fop hn'umëhwëry nkef. Awa ge humpen nte rëfakëha nke hnë wëjë ña mëhwëry mbacak, mëhwëry tac mbahnëd ðus!

Wën ma koryi

24 «Ahnë kodina njohalëhni vahnë vëhi gë ntaÿary dëwu ña fop: canëdëni g'aryampo do ñahnëdëha; ñewëdëha aÿëntaÿ a do njafa. Kodiluhna ayohaluna Wënu ña do ayohalu fëna koryi ndampo fo.»

Ikwëtahn Wën

25 «Pañare umë lehnandëmu: nt'ahnahandu ile rokëdun ma vile liyaðun. Gena bi uwám yabëk gë roka do mbahn inji yabëk fëna gë viÿi ví?

26 Yëkëryinëhni wusëry wï: wahnadëdëna, wavarëpëdëna fëna, waryanëdëna iroka hnë vandank, ßare Rëmun le ye g'ambin ÿi ndavëdëhëhni. Kas wuhnë vële lëbëkëhni nafa wusëry wï dinëhnëdëluhna bi ntëbini vëhni ðus?

27 Ge ahnë hnë wuhnë nahad uryëñah lëwu ÿa kod bi koyëna nkwën iyary wafac walëwu ÿa?

28 «Do ye hnahaðun fëna soje viÿi vile liyaðun? Yëkëryin gante pëhnëd wapëtel wabë fëk ki: ðokujëdëna, ßahnëdëna wafand.

29 Bare la ahnaÿ a Salomo, g'uvetak lëwu ÿa fop, nuÿalohna viÿi wiwamah had ufëtel ryampo gë watac ki.

30 Wënu ña koyëna cudëdëha idël nte ye dol ani do acahn ntonji gë hwëdëh. Ge umë toña ye, kas wuhnë cudëdëhu ntëbi dël inji! Kwëtahn hun iña yabëna!

31 Awa ntë nkehahnahnu alehnëndu: “Ye rokëden, ye seden, ye liyaðen?”

32 Vële wok vëyëtëlahna Wën va vërað kwëlëkwël soje virac fop. Bare wuhnë, Rëm hun le ye g'ambin ÿa njëtëk mbalëku virac fop.

33 Awa, ßëraryin iyëkëlehn Naw Wënu ña ten do gë ile satahnëka ÿa, tac njëdaðëhu fëna le valëku ÿa fop.

34 Antë nkehahnahnu soje acahn: acahn ÿa nkehahnahnëdëha g'umë dënk. Ambër nte yijëd fac-wo-fac ña gwër nke soje fac ÿa.»

7

Nt'ahitiÿëhni vëÿënta hu va

1 Yesu më ntehnëk kat: «Nt'ahitiÿu nkeya vëÿënta hu va soje Wënu ña antë kitiÿu wuhnë fëna.

2 Yëtëryin ðus, Wënu ña kitiÿëdëhu gante kitiÿëdunëhëhni vëÿënta hun ka, g'añëja nte ÿañëhnahnëdunëhëhni vahnë ña ñañëhnahnëgëdëhu Wënu ña.

3 «Soje ye yëkëdu ivëd le ye hnë inkër aÿënta hu hna, do hara kamahnëlihna bërëh bële yehi hnë inkër hu hna?

4 Hak kodu alehna aÿënta hu ÿa: “Napërye lihëti ivëd le yehi nkër hu ÿi” hara bërëh yehi inkër hu hna?

5 Wëjë, ale ntiyahnek catëru alëbëhni vëÿëntaŵ, dihëтары ten bërëh bële yehi inkër hu ÿi tac nudu dŵs alihëtahna aÿënta hu ÿi ivëd le yeha nkër dëwu ÿi.

6 «Nt'ayëdŵuni ile sëvak ÿa wabe, kabi ge njëdarunëhëhni cahëtanëhnëdënihu ñarënihu; nt'aloŵu wanjere hun wakwëhn nafa had sanikona ña haryënkŵ vampëhëmpëh hna, kabi ge ntonjëntunëhëhni nkëhëdëni do nihëd.»

Siyab soje wayëfa

7 Yesu më mbok ntehnëk kat: «Tëÿëryindën njëdaderun, yëkëlehnëryindën nudun, ñankëryindën rënka ÿa pidëtënderun.

8 Paryi pëÿadëmu, ale-wo-le rëÿëka njëdäde, ale yëkëlehnëka nud do pidëtëhnëdë rënka ÿa ale vankëd a.

9 Nke bi hnë wuhne ahne ale yëdädëha fatahu itaka ge mburu tëÿëka,

10 ma lën ge igis tëÿëka?

11 Mama mehantun, bare viÿë vëfëren yëdäduhëhëhni vutah hun va. Do kas Rëmun le ye g'ambin ÿi njëdäfëhëhni viÿë vëfëren vële rëÿëdëha va!

12 «Fop ile ÿadun ntinëhënihu vahne ÿa, dinëhëryinëhni wuhne fëna: irac ye ile karanëd sariya Moyis ÿa gë vëkayëte wakila ña.»

Vankaw vaki va

13 «Tënkëryin rënka suyah hna. Vëÿabäh rënka yankah hna tënkëdëni do nkaŵ nkwankah ña tëfëdëni bare g'ibëv njiryeryëd.

14 Rënka suyah ÿa g'ankaw ntakah tëfi ña g'uŵäm usër njiryeryëd; vële hnuŵ va vëÿabëna.»

Wakila vëwër

15 Yesu më mbok ntehnëk kat: «Keharyinëhni vële wok wayena wakila paryi. Njijëdëni hnë wuhne ntiyajëdëni had wape, bare ñambery lëw hni wayin wayapah ye.

16 Njavëtëdunëhëhni ge nurun ile ntidëni ÿa. Gena bi waresen wä kwëcëdëna hnë wadëmpëhn do wanuÿ ña fëna kwëcëdëna hnë dël imeh.

17 Atëh përen wadëwel wapëren ntëwëd do atëh meh wadëwel wameh ntëwëd.

18 Atëh përen kodina ntëw wadëwel wameh, atëh meh fëna kodina ntëw wadëwel wapëren.

19 Atëh nte-wo-nte woŵ dëwëna wadëwel wapëren ña, ñosëde ntabi gë hwëdëh.

20 Ha, koyëna dënk njavëtëdunëhëhni wakila vëwër ña ge nurun ile ntidëni ÿa.»

Vërefal paryi va

21 Yesu më mbok ntehnëk kat: «Lakënde vahne va macëndëniho: “Ahwëhn, Ahwëhn” gena soje umë rënkëndahnëdëhëhni Nawë ambin hna; vële lid le ñad Rëm mën le ye g'ambin va fo rënkëd.

22 Hnë fac le kitinjëdëha Wën duniÿa hna vëÿabäh ntehnëdëniho: “Ahwëhn, Ahwëhn, gena bi toña, g'uŵac hu wä pëÿahnëdëfunëho wanës

Wënu ña; g'uŵac hu ẃa ntaďefunëhëhniwo wayine ña; g'uŵac hu ẃa ntidëfunëho viďempëhnahnah viyabah?"

²³ Awa ntehnëďëfuhëhni: "Kobëri yëtëluhna! Ñawëtaryino, ẃuhnë vële wok didiluhna le ñaď Rëm mën a!"»

Vacery vaki

²⁴ Yesu më mbok ntehnëk kat: «Ale-wo-le wëryëk wanës wante hnësëďëfu takahn ñi do nti watac arac aritah ye: nke had ale vëryëk cery ntëẃu gë sima.

²⁵ Rëv ẃa tëvëk, wasën ẃa macëk, sël sankaf ẃa cëlëk, bare këfëna cery tac, kabi gë sima mbëryik.

²⁶ Bare ale wëryëk wanës wante hnësëďëfu takan ñi do dil watac, arac ahnëkwah ye: nke had ale vëryëk cery ntëẃu g'inkal fo.

²⁷ Rëv ẃa tëvëk, wasën ẃa macëk, sël sankaf ẃa cëlëk këfëlehn cery tac do nih fop.»

Ucankaf Yesu

²⁸ Ga puhnak Yesu wante nësëďëho ña, vahnë va fop pëmpëhnahnëkëhniwo gante karanëďëhëhniwo ka.

²⁹ Gelohna gë vëharañ sariya vëlëẃ hni ka, bare g'ucankaf karanëďëhëhniwo.

8

Yesu ahwëhn ambiy njërëñëď

¹ Ante cëlëďëho Yesu kuñ hna kore sankaf rëfëlehnëďëhawo.

² Awa asan ahwëhn ambiy tëhalehn a, ndëkwëhn karyënkw lëẃu do ntehna: «Ahwëhn, ge ñaďu, koďu ayëreno, afacënëleho.»

³ Yesu më njelëk vák ẃa ñaka do ntehna: «Ñaďëfu: Pacëry!» Tañ njërëlehn.

⁴ Tac Yesu më ntehnëka: «Nëpary ďus: nt'afëyahna ẃin la aryampo, bare yiry njëki asëna wasaďëha ẃa, do canëry sadëha le kerëko Moyis canënde ẃa. Koyëna vahnë va fop njëtëďëni pacëru.»

Yesu aryokuñëhn kapiten njërëñëď

⁵ Wati nte tënkëďëho Yesu Kaperënaẃum ña, Kapiten vë Rom rëhakawo soje muntahna ndemahna.

⁶ Më lehnëkawo: «Ahwëhn, aryokuñ mën a ndakëk tere hna, koďina mat, mbërak ďus.»

⁷ Yesu më ntëkwaka: «Njidëfu yërëñëẃa.»

⁸ Kapiten ẃa më ntehnëk: «Ahwëhn, catëla soje arënkahn tere mën hna. La ki fo nësëru njërëď.

⁹ Ami dënk, vële lëbëko ucankaf a ẃawëndëbu do kwëhnaɓuhëhni wasoďade wale ẃawëndëho fëna. Ge ntehnëbuha aryampo ñi, njid. Ge ntehnëbuha ayëntaẃ ñij, ñijjëď. Do ge ntehnëbuha aramp mën a fëna nti iñë, ntid.»

¹⁰ Yesu ga nkwëryëk wanës watac, pëmpëhnahnëkawo më ntehnëkëhni vële rëfëlehnëďëhawo va: «Toña ẃa fëyaďëmu: nulëẃahna hnë bulunda vëvë Isërayel hna ale ñabëk ikwëtahn g'aẃi ki.

¹¹ Paryi pëyaďëmu: vahnë vëyabah matidëni vacape hna fop, ntañalandëni gë Abëraham gë Isak do gë Sakob Naẃ ambin hna soje ambënt ña.

¹² Bare vële rëfëkawo nkentini Nawĩ va canëdëni g'ipër le mbahnëk hna, hnam rëkëd' kondëni do cemëlehndëni wabeñ ña.»

¹³ Tac Yesu më ntehnëka kapiten ña: «Bokary gë ñal hu! Arafi Wënu ña ntinëni ile hwëtahnëru ñi!» Do aryokunëhn kapiten ña njërëko hnë wati rac dënk.

Yesu vëres vëyabah njërëndëf

¹⁴ Tac Yesu njiko tere Piyer hna më tëkatëka hnëmu asëvalu Piyer ga ndakëk; mbahn inja njakëkawo.

¹⁵ Umë ñakëka wák ña do yak mbahn wã tavëlehna tañ. Asëval a matëlehn njohala.

¹⁶ Ante nëkak ña, njonëhnijikëhniwo Yesu kore sankaf vahnë vële pëlanı wayine. Gë wanës wadëwu ña fo ntaďëhëhniwo wayine ña do njërëndëfëhëhniwo fëna vëres va fop.

¹⁷ Koyëna ntiyako wanës kila le waciko Esayi ña: «Nufëk ile horotehnëdëhëfu ña; ndifëk wates wadëw fu ña.»[☆]

Vële ñad' tēfëlehndëniha Yesu

¹⁸ Ante nukëhniwo Yesu fop kore le hwërëka ña më ntehnëkëhni vërëfal vëlëwu va ntëmpëtani gë cape ñëntaŵ lant ka.

¹⁹ Hnë wati rac Aharaj sariya aryampo më tēhaka do ntehna: «Aharaj, tēfëlehndëmi hn'ile-wo-le njidu hna.»

²⁰ Yesu më ntëkwaka: «Vuntadaŵ va kwëhnani wahatëh wale njinëgandëni do wusëry wã wahof; bare Ajë Ahn'a kwëhnana yëwa le njinëgad.»

²¹ Ahaŵary kat arac arëfal Yesu yeho, më ntehnëgëka: «Ahwëhn, yëďërye yiwu ten hnapu hafo Apa cëm tac do gë yiju rëfëlehndëni.»

²² Yesu më ntëkwaka: «Tëfe do tavëryihni vësëm va mbañënihëhni vësëm vëlëw hni va.»

Yesu sël teryëf

²³ Tac Yesu më kayëk kulu sankaf hna do vërëfal vëlëwu va më kayëntini.

²⁴ Tañ sël sankaf matëlehn lant hna, cëlënd hafo wavonkëlo wënka ña ñand tēmp kulu ña. Wati rac Yesu wakwëd' ndakëko.

²⁵ Awa vërëfal va më tēhaniha nēgëtëniha ndekatëndëni: «Ahwëhn, pēhëtëryifu! Cëm inja yeyinëk!»

²⁶ Më ntëkwakëhni: «Soñe ye ntakëku? Gante mbak kwëtahn hun ka!» Matëlehn, ñañëna sël ña gë wavonkëlo wënka ña, teryalehn fop nkelehn yamah sankaf.

²⁷ Vëhni fop pëmpëhnahnëkëhniwo më ntehnëdëni: «Mo ga ye awa aji asan? La sël ña gë wënka ña maŵëhnëdëniha!»

Yesu njërëndëfëhëhni vësan vëhwëhn wayine

²⁸ Ante tēkëko Yesu hnë nkal vëvë Gadara hna, gë cape ñëntaŵ lant ña, vësan vëhi vële pëlanıho wayine më cahnini wayag hna njijëndëni pankëlëni. Njyëniho dūs, soñe rac ahnë dëkëd'ilo hna mbok tēf nkaŵ tac.

²⁹ Pëgwëlehnëni ndekandëni: «Ajë Wën, ye ye yëbëlan fu? Ahorotehnëfu bi yijëru ani gë tēkahnënd wati kitij ña?»

³⁰ Hara kore vampëhëmpëh ryavëďëho ñawët toye.

☆ 8:17 8:17: Esayi 53.4; 1 Piyer 2.21-24

³¹ Awa wayine ɲa mē muntaniha Yesu aki: «Ge ñaɗu alafu, cañētēryifu hnē waɲi vampēhēmpēh!»

³² Mē ntehnēkēhni: «Yiryin!» Mē cahnēnihēhni vēsan vēhi va njini tēnkēnihēhni vampēhēmpēh va. Taɲ kore vampēhēmpēh na fop pētalehnēhni vambēɲ kuj hna njini ntēbani lant hna do cēmēlehnēni fop.

³³ Vēhery vampēhēmpēh va njilehnēni g'igary fo g'ankol do gē le kwētēɗeni vampēhēmpēh hna pēyahni fop le nuni ɲa do g'ile yehēhni vēsan vēle pēlaniho wayine va.

³⁴ Vahnē vēvē nkol va fop cahnēniho njini pankēlēni gē Yesu. Kobēri ga nuniha kēlaniha cahn resiyo lēw hni hna.

9

Yesu ale ye vorovoro njērēnēɗ

¹ Ga matēk hnam Yesu mē kayēk kulu sankaf hna do ntēmpēta nji g'inkol ntēwu.

² Ga tēkēk hnam vahnē mē njinenēhnihiha asan ale ye vorovoro hnē yala ndakēko. Yesu ga nuk ikwētahn nte kwēhnani soɲe lēwu vēle yojēkawo va, mē ntehnēka aresa: «Duñenary, fatah mēn! Tavēhnēmi wameh hu ɲa!»

³ Awa vēharaɲ sariya vēryampo mē nahadēni: «Ayi asan Wēnu ɲa njewēɗ!»

⁴ Yesu njētēko le nahadēni ɲa, mē ntehnēkēhni: «Soɲe ye hwēhnarun wiɲi vinahan vimēh?»

⁵ Lehnūwa ayi asan: “Wameh hu ɲa tavēhnēmi”, ma: “Matēry do yasēry” ryampo bi ɲak hnēɲēk nēsi hnē waɲi?»

⁶ Awa ñaɗēfu ayētu: Ajē Ahn'a kwēhna fanka nkal li tavēhna ahnē wameh.» Tac mē ntehnēka asan ale yeho vorovoro ɲa: «Matēry, nufēry yala hu ɲa awēnc gē ɲal hu!»

⁷ Asan a matēlehn nuf yala lēwu ɲa do mēnc gē ɲalu.

⁸ Kore ɲa ga nuni watac, pēmpēhnahnēkēhniwo do cēmbēɗenihawo Wēnu ɲa soɲe le njēɗakēhni vahnē va iyi sifa wēka.

Matiye nkeɗ arēfal Yesu

⁹ Yesu matēko hnam njind do nuhna asan ale wācick Matiye hnē biro le cosahnēɗe ɲatētanke hna ntañako. Mē ntehnēka: «Tēfe!» Matiye matēlehn do tēfēlehnēnda.

¹⁰ Tac, Yesu gē vērfal vēlēwu va roka tokēlandēniho tere Matiye hna gē vērēf ɲatētanke vēyabah do gē vēwēh vēhaɲary.

¹¹ Wafarise wā ga nuni watac mē ntehnēnihēhni vērēfal Yesu va: «Soɲe ye tokēntēɗe aharaɲ hun ayi gē vērēf ɲatētanke vi do gē vēwēh vi?»

¹² Yesu nkweyēkēhniwo mē ntehnēk: «Vēres va valēkēhni g'ayērēn, gena vēle wok vēresēna.

¹³ Yiryin ayēɲawu ile pēhnētanēɗ waɲi wanēs Wēn: “Ipērēna ɲa fecehnēko, gena saɗēha wusaɲ.”* Yētēryin vēwen yijēbu wācu, gena vēsatah.»

Yesu gē suɲ ɲa

¹⁴ Awa vērēfalSan Ayary a mē tēhaniha Yesu do tēyēniha: «Fuhnē gē wafarise wī njehēkēfu cuɲ iɲa, awa soɲe ye vērēfal hu vi vēsuɲēɗfina?»

15 Më ntëkwakëhni: «Naharun bi vële fayehnik ambënt va kodëni kwëhnani uyiwëhnhah wati le nkelahnëni g'ale yëlëd a? Kodina nke watac! Bare wati yëjëk ntihëtëndenihia ale yëlëd a; awa wati rac vërëfal mën va rükëd çunëntëndeni.

16 «Ahnë kadëdina ankwëy pand kasëk, nte wok kwëyana ten, hn'ipand cër; ge gena umë, ankwëy pand kasëk ija, ge ndagik, kwëyad do citëd pand cër ija do hatëh ha njankëd dus.

17 Tawëdëna fëna uñen kasëk hnë waryëpët wasër*¹⁶; ge gena umë waryëpët wa tënkëd, përekad do uñen uja ndehëta. Bare uñen kasëk ja hnë waryëpët wëhasëk tawëde do koyëna ñoñ përekadina.»

Iyërën ares do g'ibëhnëndan aryag asankaf

18 Wati nte nësëndëhëhniwo Yesu wañi ja, asankaf wasëwif rëkiko, ndëkwëhn haryënkw lëwu do ntehna: «Aryag mën a cëmëk tamëki; bare yij aýaka do matëf.»

19 Yesu më matëni gë vërëfal vëlëwu va do tëfëlehnëniha asankaf arac.

20 Awa ga njidëni, asëval ale resëko njidëho sat kobëri hnë wabëhn pëhw gë waki, rëhakawo Yesu kamëhni do ñak wacëmët cud ntëwu ja

21 kabi ntehnadëho: «Lakënde viyi vilëwu vi fo ýakakëndëbu, njërakëndëbu.»

22 Ante ñakëk ja Yesu më cahëtak do ntehna: «Yawënyary, aryag mën! Ikwëtahn hu ja njërëneki.» Do hnë wati rac dënk asëval a njërëko.

23 Tac Yesu təkëko hnë tere asankaf wasëwif hna. Ga nukëhni vële yëwëd ge ahnë cëmëk va do gë vële yahnadëho va,

24 më ntehnëk: «Cahnëryin hnani, fandag fi cëmëna, wakwëd fo ndakëk.» Bare njafanjëdënihawo.

25 Ga canënihëhni kore ýa g'ipër, Yesu tënkëko cery hna, pëlahna fandag fa vák ýa do matëlehn.

26 Wëkasëk watac campëko resiyo hna fop.

Yesu vumëp vuki njërënef

27 Hnë wati nte matëko Yesu hnam njind ja, vumëp vuki rëfëlendëhawo ndekatëndëni: «Hey! Ajë David, kaýëhnahnëryiyi gë fuhnë!»

28 Ga təkëk tere hna, vumëp va më tëhaniha do më tëyëkëhni: «Ntiyahneku bi kodëfu liwu ile rëyëdun ýa?»

Më ntëkwaniha: «Ha, Aharañ.»

29 Awa më ñakëkëhni vinkër va do ntehn: «Arafi Wënu ja mawëryahnu ile ýadun ýa kabi kwëtahnërunëho!»

30 Do vinkër vidëw hni va kolëko nund. Tac më ñañëhnëkëhni ntehnëhni: «Nëparyin dus, la aryampo tëfëlahna njëta wañi.»

31 Bare njiniho nësëndëni soje Yesu ýa hnë resiyo rac hna fop.

Yesu njërënefëha kumim

32 Wati le cahnëdëniho vumëp ja, Yesu njonëhnijikawo kumim kabi yine fëlakawo.

33 Yesu canënda tun yine ýa, kumim rac pëgwëlehn nësënd. Kore ýa fop pëmpëhnëkëhniwo dus do nësëndëni: «Kobëri nulëfuhna ýi sifa iñë Isërayel li!»

34 Bare wafarise wa ntehnëdëniho: «Asankaf wayine ja yëdadëha aýi asan fanka canahnëdëhni wañi wayine!»

* 9:17 9.17 Waryëpët wasër: namu lëw hni hna umë tawahnëdëniho uñen ja.

Yesu kaÿëhnahnëka gë kore ÿa

³⁵ Hnë wati rac Yesu njidëho wahnaŵ gë vankol hna fop; karanjëdëhëhniwo vahnë va vacery vacaliŋa vantëŵ hni hna, pëyahndëdëho Wanës Wakasëk Naŵ ŋa do njërëndëdëhëhniwo fop vëres gë vëreyah va.

³⁶ Kaÿëhnahnëkawo dŵs gë wakore wade nudëho ŋa: mbëraniho do cilëtaniho; nkeniho had wape wante wok wahwëhnana ale heryëdëhëhni.

³⁷ Awa më ntëhnëkëhni vërefal vëlëŵu va: «Barëp roka yabah yehëhna, bare vëryokuŋ va vëyabëna.

³⁸ Awa muntaryina ahwëhn kaÿ a nkwënihni vëhaŵary.»

10*Doku pëhw gë vëhi ÿa*

¹ Ga puk watac Yesu macëkëhniwo vërefal pëhw gë vëhi vëlëŵu va do njëdahnî imëk ntandënihëhni wayine do njërëndëndënihëhni fop vëres va gë vëreyah va.

² Wëlin wamac wadëŵ hni ŋa:

aryënkwëryënk a umë ye Simo, nte ŵacëde Piyer g'aheryu Andëre gë viju Sebede, Sak gë San

³ gë Filip

gë Barëtelemi

gë Toma

gë Matiye arëf ÿatëtanke ÿa

gë Sak ajë Alëfe

gë Tade;

⁴ gë Simo Ahahnëndak a

gë Yuda Isëkariyot ale yed' aroka Yesu ÿa.

Ipay pëhw gë vëhi ŋa

⁵ Tac, Yesu payëkëhni doku vësan pëhw gë vëhi va, gë ÿi siyab: «Keharyin waresiÿo wale ntëdahnëni vële wok vëyena wasëwif va do nt'arënkû la inaw' d'ampo Samari hna,

⁶ bare yiryin gë cape bulunda Isërayel vëhni vële ye had vupe vunte sëvëk.

⁷ Nkaw' hna, pëyahënëhni vahnë va Naŵ ambin ŋa tëhajëk,

⁸ yërënerÿinëhni vëres va gë vëhwëhn ambiÿ per, matëndëryinëhni vësëm va, daryinëhni wayine ŋa. Kifo nuÿarun dawëluhna, ŵuhnë fëna yëdahnëryin ki fo.

⁹ Nt'ayoyawu la uyëc koryi ryampo;

¹⁰ nt'ayowu kufa soŋe uyas ŵa; la acud' akaŵary ma wapary wakaŵary, la ryoko, kabi aryokuŋ a njëdadë le valëdëha ÿa.

¹¹ «Ge tëkërun hn'inaw' ma hn'ankol, yëkëlehnerÿin bi mo fëhwëtak soŋe kacaŵu do ñëŵëryin ÿalu hna fo hafo aŵatu hnam.

¹² Ge tënkërun hnë tere dehnëryin: “Arabi yam ÿa nke gë ŵuhnë.”

¹³ Ge vële lëdëk hnë tere rac va kacanihu, arabi dëwara hun ŋa cël ÿal hni hna, ge gwër nuÿani nke. Ge gena umë, arabi idëwara hun ŋa mboka gë ÿalun.

¹⁴ Ge, hnë tere ma nkol hna fop, ŋwëÿik kacadeluhna ma nëpayiluhna, kërënarÿin hnam do bankaryin ivëd' wapary hun ŋa.

¹⁵ Toña ÿa fëyadëmu: hnë fac kiti hna, vële lëdëk Sodom gë Gomor* va

vëyapënanëdfena d'us gë vëvë inji nkol ki.

¹⁶ «Nëparyin! Payëdëmu had wape wante wok wayëtëna ýayah fagant waýin. Awa titënyarin do ahnëñu.

¹⁷ Keharyinëhni vahnë va kabi kitijëdëñihu do ntampëdëñihu vacaliña vantëw hni hna.

¹⁸ Njiryeryëderun haryënk'w hnë waguverëner hna gë vëhna'w hna soje lëmën, wasefe mën yedun haryënk'w lëw hni, vëhni gë wabulunda wadëw hni ña.

¹⁹ Ge njiryeryirun vakitiña hna antë nkehahnahnu soje le hnësëdun ma gante tëfëka ahnësu: wanës wante rëfëka ahnësu ña njëdafëhu Wënu ña wati rac.

²⁰ Ha, gena wuhnë rëkëd' ahnësëndu, bare Iyir Rëmun ña rëkëd' nësënd hnë wuhnë.

²¹ «Hnë wati rac, vële vankëk rëm gë hnëm njëdafhnëlëdëni soje ndawini; warëm w'a koyëna ntidëñihëhni vutah vuntëw hni va do vutah va ñewëdëñihëhni vële hnagëkëhni va do ndawëhnëdëñihëhni.

²² Vahnë va fop ñewëdëñihu soje lëmën. Bare ale yawënad' hafo pu ýa, Wënu ña pehetëdëha.

²³ Ge këm fo ntiderun hn'inaw, garyëryin hn'ikawary. Toña ýa fëyadëmu: nkodun afëyahñëndu wanës Wënu ña hnë wahna'w wavë Isërayel hna fop hafo Ajë Ahn'a bokaj.

²⁴ «Fakarañ fante lëbëka aharañ alëwu gena do aryokuñ ale lëbëka ale ndokuñëhnëd' gena.

²⁵ Canëk ge fakarañ fa nke had aharañ alëwu ýa do aryokuñ a nke had ale ndokuñënd a. Ge asankaf tere ýa Belësebul macëde, awa vëvë tere lëwu va fëna koyëna macëdëni!»

Ale rëfëka ntakëlëntëndehna

²⁶ «Gante-wo nke ka, ntë ntaku gë vahnë va. Fop le sowik ýa cowëtëde, do fop le ye sëvah ýa njëtëde.

²⁷ Ile hnësëhnëdëmu g'umëd' ýa, tëfëtaryin ge pacëk; ile ýakëñakënderun ýa, dekaryin yan.

²⁸ Antë ntakuni vële ryawëd' imbahn bare hara wahodina ndawëni nta'wary ña; dakëryiwuna Wënu ña umë ale hod' ntab mbahn inja g'intawary inja per janama hna.

²⁹ Gena bi nkwafeñeni vuñer vuki gë uýëc koryi ryampo? Bare la fëndampo hnë vutac yojëdina nkal li hara Wënu ña Rëm hun ýa yëtëna.

³⁰ Ge wuhnë ye, la mul bë vankaf hun ñi ndëkwëk.

³¹ Awa ntë ntaku: wuhnë lëbëkëhni nafa ýa kore vuñer vuyabah!

³² «Ale-wo-le hnësëk bulunda hna ami hwëhnëka, nësëdëfu ami fëna haryënk'w Rëm mën le ye g'ambin ýa ami hwëhnëka aýi;

³³ bare ale-wo-le hnësëk bulunda hna kwëhnëléwahna, nësëdëfu ami fëna haryënk'w Rëm mën le ye g'ambin ýa kwëhnëléwahna.»

Gena yam bare uwët

³⁴ «Ant'ahnahawu yam yiryeryibu duniya li: gena rac, uwët ye.

³⁵ Wasañëdina ajë gë rëmu, aryag gë hnëmu, asëval gë hnëm asanu;

³⁶ do vëyëw ahnë va, vëvë tere lëwu va dënk yed.

³⁷ «Awa ale ýahnëka rëmu ma hnëmu hafo lëbiwu ami, ahnë arac gena gwër nke arëfal mën; ale ýahnëka aju ma aryagu hafo lëbiwu, ahnë arac gena gwër soje lëmën ýa.

³⁸ Ale wok maŵana tēfēndo hafo paki cēm hna kērēwa gena gwēr nke arēfal mēn.

³⁹ Ale ŷaḏ ŷi ḏuniŷa ŷi cēmēḏ, ɓare ale wok kwētahnēna nēf ŷi ḏuniŷa, soŋe lēmēn ŷa, nkoryaryēḏ ntaŵary dēŵu ŋa hafo arayen hna.»

Icos

⁴⁰ «Ale-wo-le hacaku ŷa kacako; ale-wo-le hacako ŷa kacaka ale fayiko ŷa.

⁴¹ Ale-wo-le hacaka kila Wēn kabi kila ye, nuŷaḏ icos nte kwētēhnik kila ŷa; do ale hacaka asatah a kabi asatah ye, nuŷaḏ icos nte kwētēhnik asatah ŋa.

⁴² Toŋa ŷa fēyadēmu: ale yēḏaka la wēnka wayamah fo ale ŷak vak hnē vērēfal mēn hna kabi arēfal mēn ye nuŷaḏ icos dēŵu ŋa.»

11

Vēfayik San Ayary a

¹ Ante puhnako Yesu siyab vērēfal pēhw gē vēhi vēlēŵu ŋa, njiko soŋe karanēhni vahnē va do nēsēhnēhni wanēs Wēnu ŋa vankol vambē hnam hna.

² San Ayary a, nte woko le cēḏiko hna, nkwēryēko le ntīḏēho Kēris ŷa. Awa mē payēkēhni vērýampo hnē vērēfal vēlēŵu hna

³ tēyēryina Yesu: «Arēhnayik ale ŷaḏ njija bi yeru ma ahawary rēfēkēfu hnapēfu?»

⁴ Yesu mē ntēkwakēhni: «Yiryin afēyawuna San ile wēryēḏun do g'ile hnuḏun ŷa:

⁵ vumēp va nudēni, vēle raḏēḏ va gona taḏēndēni, vēhwēhn ambiŷ va yēr ŋa njerēndēni, vērýēḏēnkah va nkwēryēḏēni, vēsēm va ɓēhn ŋa mbēhnēndanēḏēni do Wanēs Wakasēk ŋa pēyaḏēni vēhaŷēhnah va.

⁶ Mbetak ale wod tavēna ikwētahn dēmēn ŋa!»

⁷ Ante njini vērēfal San ŋa, Yesu mē nēsēndēhēhni kore ŷa soŋe San ntehnēnd: «Ye yirunēho ayēkiwu wula hna? Ale wok kwēhnana nafa had idēl ɓē tēfary sēn nte nēnkēlend sēl bi?

⁸ Awa ye yirunēho ayēkiwu? Ale sudak viŷi viwamah bi? Vēle sudaf viŷi viwamah va vacery vēhnaŵ hna nkeni.

⁹ Awa, ye lē yirunēho ayēkiwu? Kila bi? Ha, ntehnēḏēmu ntēbik dēnk kila.

¹⁰ Soŋe San nēsēḏ Vikerēh va ante ntehnēko Wēnu ŋa: “Cañētēryidēfuhā afay mēn a haryēnk w hu pēhwētēhni nkaŵ ŋa.”*

¹¹ Toŋa ŷa fēyadēmu: kobēri nagina ale lēbēka San Ayary a; ɓare ale ŷak mbak nafa Naŵ ambin hna umē lēbēka San.

¹² Kobēri wati nte pēyahndēho San wanēs Wēnu ŋa hafo gaki, ale-wo-le ntīḏ fere fop tēnkahn Inaŵ Ambin hna; vēle varikanjēk va fo hamēnaḏ soŋe tēnkēni.

¹³ Wakila ŋa fop pēyahneni Naŵ Wēnu ŋa. Sariya Moyis ŷa fēna pēyahnek. Tac San fēna pēyahneko.

¹⁴ Do ge ḏaḏun aŵaŵu, San ye Eli, asan ale ntehnēniho wakila mbokajēḏ ŋa.

¹⁵ Nēparyin ḏus, ge kwēhnarun vanēf awēryahnu!»

* 11:10 11.10: Malasi 3.1

16 Yesu më mbok ntehnëk: «Mo hodëfu wëntëndelehnëwëhni wëyi vahnë? Vutah vunte lañak le nëhëdëni mëntëlëni, vundampo ndekahnatëndënihëni vuñentaŵ va:

17 «Njëwëhnirun hnëw sampace, gawëluhna sampace! Njëwëhnirun hnëw wakwëy, gawëluhna wakwëy!»

18 San njijëko, tokëdïlohna roka fërën, cëdïlohna uñen do vahnë va cañahnëläliwohna, ntehnëdëniho soñe umë: «Yine fëlaka!»

19 Tac Ajë Ahn'a njijëk, tokëd, cëd do ntehnëdëniho soñe umë: «Yëkëryina ayi asan, roka gë use ñen fo nahad, do lawo vëřëf yatëtanke ye do gë vëwen!» Bare vële rëfëk uyët va njavëtëdëni Wënu ña catëk.»

Vankol vante wëyëk vëhwëtahnëdïna

20 Awa Yesu pëgwëlehn ñañënahñëndëhni vahnë vëvë vankol vante ñako ntihahn viřëmpëhnahnah viyabah vilëwu va, kabi hnam vëwëcëtëlohna vankeya vantëw hni va. Më ntehnëk:

21 «Meku wuhnë vëvë nkol mbë Korasin gë mbë Betësayida vi! Ýal hun hna ntik Wënu ña viyë viřëmpëhnahnah va gena Tir gë Sidon.✧ Ge hnam ntikënd viyë virac, vëvë hnam vi mbiyëk ga nkwëcëtakëndëni vankeya vantëw hni va. Cudakëndëni viyi icëm do nëvakëndëni ibëhn vimbahn hna tufëhnahnëni gante njiwëhnëni ka soñe ile ntidëniho kobëri ña.

22 Soñe umë fëyadëmu, fac kiti hna vëvë Tir gë Sidon vëyapënanëhnëdëna dës gë wuhnë ki.

23 Wuhnë vëvë Kaperënaŷum ntiyahñëku bi njihnëderun hafo ambin hn'ani? Gedïna koyëna. Ñoyëderun hafo janáma hna. Ge viřëmpëhnahnah vile liyik ýal hun va Sodom✧ ntikënde, nawt tac nkokënd hafo dol.

24 Soñe umë fëyadëmu, fac kiti hna vahnë vëvë Sodom va vëyapënanëhnëdëna gë wuhnë ki.»

Iyinëga paryi ña

25 Wati rac, Yesu ntehnëko: «Apa, Ahwëhn ambin g'inkal, camehnëmi gante njëtëndanëruhëhni vële ye had vutah ile sowëntuhëhni vëhwëhn hakili g'uyët.

26 Ha, Apa, ntiru koyëna kabi irac ŷadu.»

27 Yesu më mbok ntehnëk: «Rëm mëñ ýa njëdako fop. Ahnë yëtëlohna ami, Aj'a, ge gena Rëm mëñ ýa. Ahnë yëtëlahna Rëm mëñ ýa ge gena ami, Aju ýa do vahnë vële rëhñabu rufëwëhni Rëm mëñ va.»

28 «Yijën ýal mëñ hna wuhnë fop vële ntënek idib vi do njëdadëmu ntawëla ña.

29 Nufëryin sug lëmën ýa yañëndu, koyëna nuŷadun yam ýa soñe walaŵary hun hna dënk. Dakëla yentiwu do ntaŵary iña pacëko.

30 Sug le lehnëmu ahnufu yi dakëna ndibi do idib nte yëdadëmu ña dënëna.»

12

Yesu gë fac ntawëla

1 Ga mbiyëk toye, Yesu gë vëřëfal vëlëwu va hnë wëhaŷ vantimp ndëcëtadëniho fac ntawëla. Vëřëfal va inte yokëhniwo; pëgwëlehnëni nkubëndëni vantimp va do cemëndëni.

✧ 11:21 11:21: Esayi 23.1-18 ✧ 11:23 11:23: Wapëgwala 19.24-27

² Wafarise wëryampo, ga nuni watac, më ntehnëniha Yesu: «Yëkëry, vërfäl hu va ile nkok maŵëryana sariya fu hnë fac ntaŵëla hna ntidëni!»

³ Yesu më ntëkwakëhni: «Karaŋëluhna bi ile ntiko David umë dënk gë vërfälëntaŵu va hnë fac ryampo nte njokëhniwo inte ŋa?

⁴ Tënkëko cery Wën hna, nuf mburu nte kwëtëhniko Wënu ŋa, do tokëni umë gë vërfälëntaŵu; hara, sariya fu ŷa maŵëryanëlëhniwohna tokëni: vësëna wasadëha fo maŵëryanëko.

⁵ Ma karaŋëluhna bi ile kerëko Moyis ŷa: la hnë fac ntaŵëla hna, vësëna wasadëha ndokunëdëniho Cery Wën Cankaf hna? Koyëna vëlëñëñëdïlohna sariya ntaŵëla ŋa, ßare ahnë dehnëlëhniwohna menëni?

⁶ Awa, paryi pëyađëmu: nkehëhna hnani ile lëbëk Cery Wën Cankaf ŋi!

⁷ Gena bi Wënu ŋa lehnëk Vikerëh hna: «Iperëna ŋa fecehnëko, gena sadëha wusaŵ?»[☆] Ge paryi njëtakëndun ile pëhnëtanëd ŷa, kitirjakëndilunihna vële wok vëwëñëna.

⁸ Yëtëryin, Ajë Ahn'a umë ye Ahwëhn fac ntaŵëla ŋa.»

Iyërën ale cëmëk vák

⁹ Yesu matëko hnam nji hnë caliŋa ntëw hni hna.

¹⁰ Nkeho hnam asan ale cëmëko vák. Wafarise ŵa ñadëniho nuŷani ile pëyahñëdëni menëk Yesu pëlahni; soŋe rac më tëyëniha: «Sariya fu ŷa maŵëryak bi njërëni ahnë hnë fac ntaŵëla?»

¹¹ Yesu më ntëkwakëhni: «Ge aryampo hnë wuhnë, kwëhnaka ife ryampo fo do ife rac ntëba hnë hatëh hatëwäh hnë fac ntaŵëla hna, yidina bi ntabëtehn?

¹² Do, ahnë yabëlahna bi dus nafa ntëbi ife? Awa, sariya fu ŷa maŵëryak ntinëhni ahnë ifërën hnë fac ntaŵëla hna.»

¹³ Awa Yesu më ntehnëka asan a: «Yeli vák hu ŷi.» Umë njelëk do mbokalehna fërën fo gë yëntaŵ ka.

¹⁴ Tac, wafarise ŵa cahnëlehnëni nësëlini bi hak ntidëni ndawëhnahnëniha Yesu.

Aryokuŋ ale tëhñak Wën

¹⁵ Awa, Yesu, ga njëtak ile ñadëniho ntini wafarise ŵa, më kërënak hnam do kore sankaf rëfëlehnëkaŵo. Njërëñëkëhniŵo vëres va fop,

¹⁶ ßare ŋañënahñëkëhniwo ntehnëhni antë pëyahñëni bi mo ye.

¹⁷ Koyëna nkeho ntiyahn wanës wante nësëko Wënu ŋa hnë wës kila le wäciko Esayi ŷa:

¹⁸ «Wëliho aryokuñëhn mën ale rëhñabu ŷa, ale yadëfu dus.

Umë fëbëñëdëfu iyir mën ŋa do pëyađëhëhni wayamani ŋa gante ntidëfu ka catahnëni.

¹⁹ Konkëntëdëna g'ahnë, dekadina, nësëdina soŋe tufëhnahn.

²⁰ Pakacëdina hn'ile fëgwëk wubëd; dïpehnëdina lampu le wok pëtëdina dus. Koyëna rëkëd ntind hafo urumpak ŵa pu;

²¹ do wabulunda ŋi fop umë tamahnëdëni.»

Yesu gë Belësebul

²² Fac ryampo, Yesu njonëhñijikawo asan ale wëpëko do wok kodina nës kabi yine fëlakawo. Yesu njërëñëkawo asan arac, hafo nund do nësënd.

[☆] 12:7 12:7: Ose 6.6

²³ Kore ŷa p mp hnahn k hniwo do fop ntehn d niho: «Aŷi gena bi Aj  David ale hnapëdëho ŷa?»

²⁴ Wafarise w  ga nkw ry ni, më ntehn ni: «Aŷi asan ntaď h hni wayine  a, kabi Bel sebul asankaf wayine ŷa y dad ha fanka ntaď ndahn hni!»

²⁵ Bare Yesu nj t ko nahan d w hni  a, awa m  ntehn k hni: «Ge v le vank k inaw h t d ni v hni fo, naw tac camp d, do ge v le vank k ankol ma tere f na m t d ni, ankol tac ma tere rac camp d.

²⁶ Do ge Sintani ntaď le kw h n k um  ŷa d nk, um  fo w t ryaď; awa ucankaf nt wu  a hak koď nko kahn?

²⁷ Ntehn run ntaďfuh hni wayine  a kabi Bel sebul y ďako im k in a; v r fal hun vi l , mo y ďak hni im k ntaahn nd nih hni? Tufahn d ni v hni d nk kw h naluhna to a!

²⁸ Bare ge g'Iyir W nu  a ntaďfuh hni wayine  i, um  tufahn ď Inaw W nu  a t kik ŷal hun hna.

²⁹ «Ahn  koďina t nk hn  tere asan ahw hn fanka do nuf hnapul l wu ŷa, ge  ab lahna ten asan arac; bare ge  ab ka koď nuf le-wo-le tere l wu hna.

³⁰ «Ale wok gentina g  ami ŷa aŷew m n ye; do ale wok d maďilohna var p w hni vahn  va campehn d h hni.

³¹ Soŷe um  ye p yaď mu: vahn  va kode tav hnini soŷe wameh-wo do soŷe wayew wante njew niha W nu  a; bare ale yew k Iyir Ipacah in a tav hn d na.

³² Do f na, ale-wo-le hn s ď wan s wameh soŷe m n, Aj  Ahn'a, kode tav hni; bare ge ahn  n s k wan s wameh soŷe Iyir Ipacah in a tav hn d na hn  d niŷa v  gaki ŷi g  v  le yej k per.»

At h g'ile nt w ď

³³ «At h p r n wad w l wap r n nt w ď do at h meh wad w l wameh nt w ď. At h  a wad w l wante nt w k  a njav tah d .

³⁴ Wuhn  wafarise w i, njap run had wal n! Hak koďun ahn s ndu viŷ  vif r n do hara merun? W s ŷa ile f b k ntaŷary ŷa n s ď.

³⁵ Ahn  af r n a viŷ  vif r n vile f b ka ntaŷary d wu va can ď; ahn  aŷeh a viŷ  viŷeh vile f b ka ntaŷary d wu va can ď.

³⁶ P yaď mu: fac kiti hna, vahn  va njav t d ni tase W nu  a fop wan s wakw hn nafa k m wante n s d niho  a.

³⁷ Y t ry, g  wan s wante hn s ru  a kitiŷ ď hi W nu  a do p yah ď ge men ru ma men lihna.»

It y dah se

³⁸ Awa v haran  sariya v ryampo do g  wafarise w ryampo m  ntehn niha Yesu: «Aharan ,  aď fun alin hn fu hnufo dah se f mp hnahn h.»

³⁹ Yesu m  nt kwak hni g  an  n sa: «Vahn  v le ye v w h do wok v hahn ndana soŷe W n vi, dah se t y d ni, bare sifa dah se le yehawo kila le w ciko Yonas* ŷi fo nuŷaď ni.

⁴⁰ Ndampo fo nke gante ndak ko Yonas wafac warar hn'idoŷk igis cankaf ki, koy na ndak ď Aj  Ahn'a f na wafac warar  ambery nkal hna tac mb hn ď.

* 12:39 12:39: Yonas 2.1

⁴¹ Fac kitij hna vëvë Niniv va nkentëdëni gë vëvë gaki vi, do tufahnëdëni vahnë vëvë gaki vi ntëntëni. Vëvë Niniv va vëhni nkwëcëtani vankeya va ante nkwëryëniho wanës Yonas ña do nkehëhna hnani ale lëbëka Yonas bare wuhnë gwëcëtaluhna vankeya va.

⁴² Do fëna, fac le kitijëdëfëhëni Wënu ña vahnë va, asëval ale hnawëko hn'inkal Saba nkentëde gë vahnë vëvë gaki vi, do tufahnëd vahnë vëvë gaki vi ntëntëni. Umë le tëkwik nkal hna matik njij nëpa usery Salomo* wä do nkehëhna hnani ale lëbëka Salomo bare nëpadilunahna!

Iboka yine

⁴³ «Ge yine ntaÿik hnë ahnë, le nkeho cery ntëwu hna, njid njasëlehnëd wëwac wahankah hna njëkëlehnëd hn'ile ñëwëd. Ge nuÿana, ntehnad:

⁴⁴ “Mbokadëfu cery mën hn'ile matibu hna.” Awa njid təkata asan a had cery nte facik, fëhwëtik hafo njiv.

⁴⁵ Tañ njid njojëhni wayine ntawu mbëd gë waki wante lëbëka wayap, njijëni ñëwëni hnam. Tac horot ahnë arac ÿa ntëbëde gë kobëri ka. Do koyëna fëna nkef soje vahnë vëwëh vëvë dol vi.»

Hnëmu gë vëheryu Yesu

⁴⁶ Nkoko nësëhnëdëhni kore ÿa, ante tëkiniho hnëmu gë vëheryu ña. G'ipër ñëwëniho do ñadëniho nësëhnëniha.

⁴⁷ Ahnë më ntehnëka Yesu: «Nëpary, hnëmuh gë vëhery hu pëh hna ñëwëni do ñadëni nësëhnënihi.»

⁴⁸ Yesu më ntëkwaka ahnë arac: «Mo ye hnëm mën ÿa do gë vëhery mën va?»

⁴⁹ Tac më tufakëhni kore le yeho hnam ÿa do ntehn: «Yëkëryin, hnëm mën ÿa gë vëhery mën va ani nkeni.

⁵⁰ Vële lid le ñad Wën le ye g'ambin ÿa vëhni ye vëhery mën va gë hnëm mën ÿa.»

13

Uhnës uryindaryindan soje ahnad uhnëda

¹ Fac rac, Yesu cahnëko tere hna nji ntaña tëfary lant hna soje karan vahnë.

² Kore sankaf varëpëlëko caharab lëwu, hafo kay hnë kulu do ntaña. Kore ÿa tëfary lant hna kahnëniho.

³ Viÿë viyabah nësëndëhëhniwo gë wahnës wadindaryindan ntehnëdëhni: «Fac ryampo asan yiko hnë kaÿ dëwu hna ipahn uhnëda.

⁴ Ga pahnëd, wanëc wëdampo nkaŵ hna njoko: wusëry më njini kohnëni fop. ⁵ Wëdampo nkal kwëhn wëraka njoko le nkok yabëna inkal. Wanëc ña pëhnëlehn tañ kafi nkal inja tëwëlohna.

⁶ Ulav wä ga njakëk pëdëlehn wayor ña: kankëlehn kafi kwëhnalohna vënkahn.

⁷ Wanëc wëdampo wadëmpëhn njoko. Wadëmpëhn ña naÿëko ndawëlehn hnëda wä.

* **12:42 12.42** Salomo aju David yeho, ahnaŵ Isërayel had rëmu. Umë vëryehnéko Cery Wën Cankaf ña do njëtiko soje yasery ÿalëwu ÿa (1 Vëhnaŵ 6; 1 Vëhnaŵ 5.9-14).

⁸ Bare waŋec wēdampo nkal pērēn hna njoko do nkeho hnē watac wafē lēwēko: wēdampo waŋec keme (100) ntēwēko, wañentaŋ ŋa wafēhw mbēd gē ryaw (60) do wakaŋary kat wafēhw warar (30).»

⁹ Yesu mē nkwenēk: «Nēparyin dus, ge kwēhnarun vanēf awēryahnu!»

Soŋe ye nēsēf Yesu gē wahnēs wađinaryindan

¹⁰ Awa vērēfal va tēhalehnēniha Yesu do tēyēniha: «Soŋe ye hnēsēnduhēni gē wahnēs wađinaryindan?»

¹¹ Mē ntēkwakēhni: «Ŵuhnē njēdayirun ayētu viyē vivē Naŋ ambin hna le soŋak, bare vēhni vēyēdayina.

¹² Ale wēryēk wapacēk a nkwenēhnēde uyēt ŵa, do kobēdēha; bare ale wok gwēryēna ŷa tebēde la ile njētēk ŷa.*

¹³ Wēlin soŋe ile hnēsēhnandēbuhēni gē wahnēs wađinaryindan: Njēkēdēni hara vēhnudina do nkwerēyēdēni hara vēyētēdina.

¹⁴ Koyēna ile nēsēko Wēnu ŋa hnē wēs kila Esayi ŷa ntiyad hnē vēhni: «“Nkwēryēdun dus, bare yētēdiluha; njēkēdun dus, bare nudiluha.

¹⁵ Iyi bulunda kambēni vankaf va soŋe antē nkwerēyēdēni; ciŋani vanēf va do ndēmēni,

soŋe vanēf vantēŋ hni va antē nkwerēyēnd
do antē vinkēr vidēŋ hni va nund,
wahakili walēŋ hni ŵa antē njētēnd;

mē nkoni vēwēcētadina vankeya vantēŋ hni va soŋe yērēnahnēwēhni.”

¹⁶ Mbetarun ŵuhnē kabi vinkēr hun va nuđ do vanēf hun va nkwerēyēd!

¹⁷ Paryi pēyadēmu: wakila wayabah gē vēsatah vēhaŋary vēyabah va ñadēniho nuni do nkwerēyēni ile hnuđun do wēryēdun ŷi, bare vēhnulohna do vēwēryēlohna fēna.»

Gabahn uhnēs uryinaryindan ahnađ uhnēda

¹⁸ Yesu mē mbok ntehn: «Awa ŵuhnē, nēparyin ile pēhnētanēk uŵi hnēs uryinaryindan ahnađ uhnēda ŵa.

¹⁹ Vēle wēryēd ga nēsēde soŋe naŋ do vēyētēna bi ye nēsēd, had tēfary nkaŋ nkeni le njod uhnēda hna: Sintani njijēd teba fop ile fahnik walaŋary walēŋ hni ŷa.

²⁰ Vēryampo had nkal kwēhn wēraka nkeni le njod uhnēda hna: nkwerēyēdēni wanēs ŋa tuŋ maŵēdēni taŋ g'uhnatah.

²¹ Bare vēravēdina kwēhna vēnkahn hnē vēhni, ikwētahn dēŋ hni ŋa bēyēdina. Awa ge ryēñah ŵa tēkēhnikēhni ma ge mbērehnini soŋe wanēs Wēnu ŋa, tavēdēni taŋ kwētahn dēŋ hni ŋa.

²² Vēhaŋary kat had hn'ile nke wadēmpēhn nkeni: nkwerēyēdēni wanēs ŋa, bare nahan iyi duniŷa ŋa do gē wēbal soŋe hnapul ŷa ndawēd wanēs ŋa, do ñoñ yojēdina ifērēn hnē vēhni.

²³ Bare vēryampo had inkal pērēn nkeni: nkwerēyēdēni wanēs ŋa do njētēdēni ile pēhnētanēd ŷa; watac yojēk ifērēn hnē vēhni had vatēh vante lēwēko vēndampo keme (100), wañentaŋ wafēhw mbēd gē ryaw (60) do wakaŋary kat wafēhw warar (30).»

* **13:12 13:12** Ale wēryēk wapacēk a nkwenēhnēde uyēt ŵa, do kobēdēha; bare ale wok gwēryēna ŷa tebēde la le njētēk ŷa. Kode nkwerēyēni fēna: Ale hwēhnak inē ŷa nkwenēhnēde, do kobēdēha; bare ale wok kwēhnana inē ŷa tebēde la le liyahnēka tēk nuŷa ŷa.

Uhnēs uryindaryindan soje idēl meh

²⁴ Yesu nēsēhnēkēhniwo uhnēs uryindaryindan haŵary: «Naŵ ambin ŋa gē yin mēntēlēni: ahnē hnadēko uhnēda fērēn kaŷ dēwu hna.

²⁵ Umēd ndampo, wati nte ndakēniho vahnē fop ŋa, ale yēwēka ahwēhn kaŷ tac a mē njiyēk nad idēl meh hn'ikaŷ tac, njilehn.

²⁶ Ga pēhnēk uhnēda ŵa do ntēw, dēl meh inja fēna cahnēntiko.

²⁷ «Vēryokuj ahwēhn kaŷ va njilehnēni ntehnēniha: “Ahwēhn, gena bi uhnēda fērēn hnadēruho kaŷ hu hna? Awa ne matik idēl meh inji?”

²⁸ «Mē ntēkwakēhni: “Aŷēw mēn lik rac.”

«Vēryokuj va mē tēyēniha: “Awa, űadu bi yifu lihētēfu dēl meh inji?”

²⁹ «Mē ntēkwakēhni: “Hali, ge ntihētēdun dakēna ayēcaryu uhnēda ŵa.

³⁰ Tavēryin, naŷēlahnēni hafo uhác hna. Hnē wati rac, ntehnēdēfuhēhni vēhác va ntihētēni ten dēl meh ŋi do űabēni wawap wawap soje pēdi, tac ndanēni roka ŷa ndank mēn hna.”»

Uhnēs uryindaryindan uŷēc mutarēd

³¹ Yesu nēsēhnēkēhniwo uhnēs uryindaryindan haŵary kat: «Naŵ ambin ŋa g'uyēc atēh mutarēd mēntēlēni, ule nufēk ahnē pahnēk hnē sarēdij lēwu hna.

³² Uŷēc rac ŷak vak waŷēc hna fop; bare ge pēhnēk, urac ŷak hnaŷēk vatēh vamb sarēdij hna fop: naŷēd hafo gwēr kofahnēni wusēry ŵa hnē wahni walēwu hna.»

Uhnēs uryindaryindan levir

³³ Yesu nēsēhnēkēhniwo uhnēs uryindaryindan haŵary: «Naŵ ambin ŋa mēntēlēni gē levir le nufēk asēval nēgw gē upih yabah, tac cis fop.»

Soje ye nēsēd Yesu gē wahnēs wadindaryindan

³⁴ Yesu gē wahnēs wadindaryindan nēsēndēhēhniwo kore ŷa watac fop; nēsēndilēhniwohna hara wahnēs wadindaryindan gentina.

³⁵ Koyēna ntiyako wanēs wante nēsēko kila ŷa:

«Gē wahnēs wadindaryindan rēkēdēfu hnēsēndu, do pēyahnēdēfu viŷē vile soŷik kobēri ante ntiyiko duniŷa ŋa.»

Gabahn uhnēs uryindaryindan dēl meh

³⁶ Awa Yesu tavēkēhniwo kore ŷa ŋi gē tere. Vērēfal vēlēwu va mē tēhaniha do tēyēniha: «Gabēryifu uhnēs uryindaryindan idēl meh mbē kaŷ ŋi.»

³⁷ Yesu mē ntēkwakēhni aki: «Ale hnadēd uhnēda fērēn ŵa, Ajē Ahn'a yeho;

³⁸ kaŷ inja duniŷa ŷi ye; uhnēda fērēn ŵa vēle ye Naŵ Wēnu va ye; dēl meh inja vēhni ye vēle kwēhnēk Sintani va;

³⁹ aŷēw ale hnadēd dēl meh inja Sintani ye; uhác ŵa, wapuya duniŷa ŋa ye; do vēhác va wamēleka ŋa ye.

⁴⁰ «Gante ntihētēde idēl meh do ntabi hnē hwēdēh ki, koyēna ntidēni vēwen va wapuya duniŷa hna.

⁴¹ Ajē Ahn'a payidēhēhni wamēleka wadēwu ŋa, ntihētēdēnihēhni Naŵ dēwu hna fop vēle sanēkēhni vēŷēnta hni hn'ikwētahn va do gē fop vēle wok vēwāwēhnēdīlahna Wēnu ŋa,

⁴² do ntabēdēnihēhni hnē hwēdēh hucankaf janáma hna; hnam rēkēd kondēni do cemēlehnandēni wabēñ ŋa.

⁴³ Bare, vësatah va rëkëdëni pëtëndëni had lepera hnë Naw Rëm lëw hni hna. Nëparyin d'us, ge kwëh'narun vanëf awëryahnu!»

Uhnës uryindaryindan sowïk

⁴⁴ Yesu më mbok ntehn: «Naw ambin ña gë hnapul le sowïk hn'ikañ mëntëlëni. Ge ahnë nuk hnapul rac cowëf g'ahawary. Natëdëha hafo nji nkwaƒ fop ile kwëh'nak ña do mbokaj ntaw kañ tac.

⁴⁵ «Do fëna Naw ambin ña gë sanikona wamah le yëkëlehnëf awaf mëntëlëni.

⁴⁶ Ge nuk uryampo ule hwëh'nak nafa ntëbi sanu, njiƒ nkwaƒ fop le kwëh'nak ña do mbokaj ntaw sanikona rac.»

Uhnës uryindaryindan waryey wale pëlahnëdëni wuwis

⁴⁷ Yesu më mbok ntehn: «Naw ambin ña gë ñin mëntëlëni fëna: waryeyët lojëde hnë lant do fëladëhëhni sifa wuwis-wo.

⁴⁸ Ge pëbëni wuwis w'a wëfëla va ndodëni gë vambëñ lant, tac ntañani tahnënihëhni: wufërën w'a hnë kankel kwëtëdënihëhni do ntonjënihëhni wule wok wahwëh'nana nafa w'a.

⁴⁹ Koyëna nkeƒ wapuya d'uniya ña: wamëleka ña njijëdëni pitëdëlehnënihëhni wëwen va gë vësatah va.

⁵⁰ Wëwen va hnë hwëdëh hucankaf janáma hna ntonjëdënihëhni; hnam rëkëf kondëni do cemëlehnandëni wabeñ ña.»

Uhnës uryindaryindan hasëk gë sër

⁵¹ Yesu tëyëkëhniwo: «Nkwëryërun bi wañi fop?»

Më ntëkwaniha: «Ha».

⁵² Awa më ntehnëkëhni: «Koyëna nkeƒ ge aharaj sariya nke fëna arëfal Naw ambin ña. Ahnë arac mëntëlëni g'ahwëhn hnapul ale hnufid hnë hnapul lëwu hna vihasëk gë visër.»

Vëvë Nasaret va vëhwëtahnëlahna Yesu

⁵³ Ga puh'nak Yesu nanta wañi wahnës waɗindaryindan w'a, më njik

⁵⁴ hnë naw nte nañahnëko hna. Pëgwëlehn karanëdëhni calija mbë hnam hna do fop vële yeho hnam va pëmpëhnahnëkëhniwo d'us. Ntehnëdëniho: «Ne nufik uwi uyët? Hak kolahnëk ntind viyë vifëmpëhnahnah?»

⁵⁵ Gena bi umë ye fatah afak vacery ña? Gena bi Mari ye hnëmu ña? Sak gë Yosef gë Simo do gë Yud' gena bi vëhni ye vëheryu va?

⁵⁶ Do vëheryu vësëval va gena bi fop ñal fu li nkeni? Ne nufik awa ñin fop?»

⁵⁷ Do rac wëmañëhnëkëhniwo soñe kwëtahnëniha.

Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Kila ntënenik gante-wo-gante bare gena hn'ile nagik hna do kas tere lëwu hna.»

⁵⁸ Awa Yesu toyë fo ntiko hnam vifëmpëhnahnah va kabi vëhwëtahnëlahowhna.

14

Icëm San Ayary a

¹ Hnë yamani rac, Eroƒ, nte hnañëko Galile ña, nkwëryëko ga nësëde soñe Yesu ña.

² Më ntehnëkëhni vëryokuj vëlëwu va: «San Ayary a ye: mbëhnik! Soñe umë kwëhnahnëk fanka ntihañënd viyë vifëmpëhnahnah.»

³ Erođ nēsēko koyēna kabī umē lehnēko pēlayi San, űabi, cēđi do ndawēhna. Wēlin itēfēta icēm San Ayary a: Erođ cēdehnahnēkawo soűe Erođiyad asēvalu Filip, aheryu űa.

⁴ Ntiko koyēna kabī űlēkawo gē Erođiyad do San ntehnēđēhawo: «Sariya űa maűēryana aűēla asēval ahery hu űa!»

⁵ Erođ űadēho ndawēhna San, bare nkehahnahnēkawo gē bulunda űa, kabī vēhni fop kila ntinihawo San.

⁶ Koyēna nkeho hafo fac le nagahniko Erođ űa mbok tēkik, aryagu Erođiyad nkaűēđēho haryēnk wēle fayehniko hna. Erođ nēűēkawo đus

⁷ hafo ntēkēhna ntehn nűēđadēha fop le tēyēđēha űa.

⁸ Gē siyab hnēmu ha mē ntehnēka: «Yēđarye ankaf San Ayary a hnē fēđa mpan!»

⁹ Ahnaű a Erođ njamēlehn; bare soűe idēk dēűu tase vēfay vēlēűu űa, mē ntehnēk nűēđayi le tēyēk űa.

¹⁰ Payehnělehn ntēpētiji nkaf San űa kaso hna.

¹¹ Mē yojik ifēđa hna nűēđayi fandag fa, do umē nűēđahna hnēmu.

¹² Tac, vēřēfal San va mē njini nufēni űas iűa mbaűēni; tac njilehnēni pēyaniha Yesu ile liyak űa.

Yesu vēsan wawuli mbēđ ndavēđ

¹³ Yesu ga nkűēryēk wani wakasēk, mē matēni hnam gē vēřēfal vēlēűu va, kayēni kulu hna, njini minēhni fo le njirēk. Bare vahnē va nűētaniho, awa mē cahnēni vankol vantēű hni hna tēfēlehnēniha gē wapary űa fo.

¹⁴ Ga cēlēk Yesu kulu hna, nutēhni kore sankaf rac, kaűēhnahnēkawo đus gē vahnē vērac do pēgwēlehn nűērēnēndēhni vēle resēko va.

¹⁵ G'anēka ga vēřēfal vēlēűu va mē tēhaniha ntehnēniha: «Mēđēk do hnani fēk fo ye. Koyaryihni vēűi vahnē njini vankol hna ntēwani ile tokēđēni!»

¹⁶ Mē ntēkwakēhni: «Lakēnde vēyina: yēđaryinēhni űuhnē dēnk ile tokēđēni űa!»

¹⁷ Mē ntehnēniha: «Bare vamburu mbēđ g'uwis wuhi fo hwēhnaűun.»

¹⁸ Mē ntehnēkēhni: «Yinenēhnino.»

¹⁹ Tac, ntehnēhni kore űa ntaűani dēl hna do nuf vamburu mbēđ va gē wuwis wuhi űa, kaűēk g'ambin do camehna Wēnu űa soűe űi rokētōk. Nkubēlehnēk vamburu va nűēđahni vēřēfal vēlēűu va, do vēhni cahēlehnēnihēhni kore űa.

²⁰ Ale-wo-le tokēko hafo pihn. Vēřēfal va vēkankel pēhw gē waki vapēbah mbarēpēniho vankubel vante tesēniho va.

²¹ Vēle rokēko va tēkēniho vēsan wawuli mbēđ (5,000), hara vēsēval va gē vutah va vēryēkwaryina.

Yesu lant hna njasēđ

²² Paco, Yesu kayēndēlehnēhni vēřēfal va kulu hna ndēnkűēhnēhēniha gē cape űēntaű lant ka, wati nte koyadēhēhniwo umē dēnk kore űa.

²³ Ga koyakēhni, mē kayēk hn'ikuű soűe yēfa. Ga nēkak, minu fo nkeho hnam.

²⁴ Hnē mpēđ atac, kulu űa tēko űaűēta vambēű va do wawonkēlo wēnka űa pankēlēđēniho kabī, gante matid, sēl pađēniho.

²⁵ Ga nkēhnēk pac, Yesu gē vēřēfal vēlēűu nűiđēho njasēhatēnd wēnka hna.

²⁶ Ante nuniha ga njasid wēnka hna, ntakēkēhniwo đus do ndekadēniho: «Ahnēnkűēl ye!»

²⁷ Yesu më nësëhnëkëhni taŋ: «Yaŵënyarin! Ami Yesu ye! Antë ntaku!»

²⁸ Awa, Piyer më tebak wanës ŋa do ntehna: «Ahwëhn, ge paryi wëjë ye, dehnërye yiryiwu wënka li.»

²⁹ Yesu më ntehnëka: «Yij!» Piyer cëlëlehn kulu hna pëgw njasënd yaŋ wënka hna njind gë vëhni Yesu.

³⁰ Bare ga kamahnëk sël ŷa njawëk, më ntakëka, pëgwëlehn nkëyand wënka hna do ndekak: «Ahwëhn, pehëtërye!»

³¹ Taŋ, Yesu njelëlehn vák ŷa, pëlahna do ntehna: «Wëjë, mbaki ikwëtahn! Soŋe ye wajëlehnaru?»

³² Tac, kayëlehnëni vëhni vëhi tak kulu hna do sël ŷa teryalehn.

³³ Awa vërëfal va fop ndëkwëhnelehnëni haryënkw Yesu do ntehnëniha: «Paryi nke Ajë Wënu ŋa yeru!»

Yesu njërëndëhëhni vëres Senesaret hna

³⁴ Tëkëlehnëni hnë vambëŋ lant vamb nkal Senesaret hna. Ga ntëmpëtani lant ŷa Yesu gë vërëfal vëlëwu va, tënkëlehnëni hn'inkal bë resiyo Senesaret hna.

³⁵ Vahnë vëvë hnam va njavëtënihawo Yesu do pëyahnehiho gante-wo-gante tëkik ŷal hni hna, do njonehnijikëhniwo vëres va fop.

³⁶ Këladañihawo tavëhni ñakëhni wëla wacëmët cuđ cankaŋ ntëwu ŋa fo do fop vële ŷakëko va njërëniho.

15

Yesu gë wënamu wasëwif wã

¹ Fac ryanko, wafarise gë vëharaŋ sariya wãtiko Yerusalem njini tÿëniha Yesu:

² «Soŋe ye vërëfal hu vi nkoni vëlënëndëfina wënamu wante tavëryënihefu vacërakëlo fu ŋi? Vëhni vëyuhnađina wëbák ŋa tokahnëndëni gante nke namu fu ka.»

³ Yesu më ntëkwakëhni: «Wuhnë lë, soŋe ye worun dënënëluhna vakwëda Wënu va, bare wënamu hun dënk lidun?»

⁴ Wënu ŋa dehnëna bi: “Dënënëryihni vëhni rëmuh gë hnëmuh”, do fëna “Ale lehnëka rëmu ma hnëmu wameh a tëfëka ndawï”[☆]?

⁵ Bare wuhnë, ntehnëdunëhëhni vahnë va ahnë kođ ntehnëhni vële hnagëka va: “Ile rëfëkawo yëdaŵu ryemahnu ŷa sadëha le pehnëhnik Wënu wãruŋëbu.”

⁶ Awa ge aki nke vahnë va gona mbalëhni ntënënenihëhni vële hnagëkëhni va. Koyëna ntihëtëdun wanës Wënu ŋa soŋe namu lëw hun ŷi!

⁷ Wuhnë vëwër! Kila Esayi toña kwëhnako ante nësehnëkawo Wënu ŋa soŋe lëw hun ŋa aki:

⁸ «“Iyi fulunda gë wanës ŋi fo ntënënenëdëniho, bare wasakahn walëw hni hna ŋaŵëtaniho.»

⁹ Icëmb dëw hni ŋa, kwëhnana nafa kaŋi gena wanës mën ŋa karaŋëdënihehni vahnë va bare wënamu wadëw hni fo ye.”»

Ile ronkëndëfëha ahnë

¹⁰ Tac Yesu më ntehnëkëhni kore ŷa fop: «Nëparyin do gwëryëryin ŷin:

[☆] 15:4 15.4: Icahn 21.27; 20.12

11 Gena ile rēnkēf hnē wēs ahnē ŷa ronkēnēdēha, bare ile sahnīf wēs lēwu ŷa, umē ye ile ronkēnēdēha ahn'a.»

12 Awa vērēfal va mē tēhaniha Yesu tēyēniha: «Njētēru bi wafarise ŵa ntavēkēhni gē wējē soje wanēs wante hnēsēru ŋi?»

13 Umē ntēkwakēhni: «Atēh nte-wo-nte nkok pēlēna Rēm mēn le ye g'ambin ŷi nkēcēde.

14 Tavēryinēhni: vumēp vunte hahēf vumēpēntahni ye! Do ge mēp kahēdēha mēp nēntaŵ, njodēni vēhni vēhi tak hnē hatēh.»

15 Awa Piyer mē ntehnēka Yesu: «Gabēryifu bi ye pēhnētanēk waŋi wanēs soje ronk.»

16 Yesu mē ntēkwak: «Ŵuhnē fēna, gwēryēdiluhna bi ha gaki?

17 Yētēluhna bi le-wo-le rēnkēk wēs ahnē ŷa ndēcēf idonk dēwu hna tac cahnēf mbahn dēwu hna?

18 Bare ile sahnīk wēs ŷa ntaŵary hna matik, do rac ronkēnēdēha ahn'a.

19 Bambery ntaŵary ahnē hna matīf vinahan vimeh vinte liyehnēdēhēhni ndaŵēndēnihēhni vahnē, njēkēlehnēndēnihēhni vēsēval vēhaŵary, do ntindēni ndakēntal nte mbañēk Wēn, ntehnēndēni, mērēndēni, do nēsēndēni wameh vēyēnta hni.

20 Wēlin ile ronkēnēdēha ahnē ŷa! Bare itok hara űuhnalihna wēbāk gante nke namu ka, umē tonkēnēdēlahna ahnē.»

Asēval ale wok gena sēwif hwētahnēka Yesu

21 Tac, Yesu mē matēk hnam ŋji hnē vankol vante ye caharaŵ Tir gē Sidon hna.

22 Hnē wati rac, asēval ale lēdēko hnē resiyo rac mē njijēk darēl lēwu. Arac bulunda vēle ŵacēde Kanan hna kwēhnaryiko. Pēgwēlehn ndekand: «Ahwēhn Aju David, kaŷēhnahnēryiŷi g'ami! Aryag mēn a yine fēlaka do mbērak d'us!»

23 Bare Yesu la űoñ dēkwawohna. Awa vērēfal vēlēwu va mē tēhaniha ntehnēniha: «Daryehna aŷi asēval! Njankēdēhēfu tēfēlehnatēndēfu.»

24 Yesu mē ntēkwaka asēval a: «Ŵēnu űa soje vēvē Isērayel fo payiko, vēle ye had wape wante sēvēk.»

25 Bare asēval a tēhakawo ndēkwēhn haryēnkŵ lēwu do ntehn: «Ahwēhn, demarye!»

26 Yesu mē ntēkwaka: «Yivēna nufi roka vutah va kēfēhnini vumbe vi.»

27 Asēval a mē ntēkwaka: «Ahwēhn, toña hwēhnaru. Bare vumbe va ile yod toka roka vēle hwēhnēkēhni hna tokēdēni.»

28 Awa Yesu mē ntēkwaka: «Kwētahnēhu űa njabēk! Wēnu űa ntīf ile ŷadu ŷa.» Do aryagu njērēlehn wati rac dēnk.

Yesu njērēnēdēhēhni vēres vēyabah

29 Tac, Yesu matēko hnam ŋji tēfary lant Galile hna. Umē kayēk hn'ikuŋ do ntaña.

30 Wakore wayabah mē njijēni ŷalu hna. Mē njojēnihēhni vēle rađēf, vumēp, vēreyah, wakumim, gē vēres vēhaŵary vēyabah. Haryēnkŵ Yesu kwētēdēnihēhniwo, do njērēnēdēhēhniwo.

31 Vahnē va pēmpēhnanēkēhniwo ante nunihēhniwo wakumim űa ga nēsēdēni, vēreyah va njērēniniho, vēle rađēf va njasēdēniho g'afērēn do vumēp va nudēniho g'afērēn. Do pēgwēlehnēni cēmbēndēniha Wēn Isērayel ŷa.

Yesu ndavēdēhēhni vahnē vēyabah vēle wok vēyena wasēwif

³² Tac Yesu macëkëhniwo vërefal vëlëwu va ntehnëhni: «Kaÿëhnahnëkowëhni vëÿi vahnë. Wëlin wafac warar yelahnébun do ñoñ vëhwëhnana ile tokëdëni. Ñada hoyawëhni g'inte fo soÿe antë njohëni g'ankaw.»

³³ Vërefal va më tëyëniha: «Hnë iÿi fëk, ne kodëfun hnuÿafu ile ryavahnëfuni hafo pihñeni kore gë iÿi ki?»

³⁴ Yesu më tëyëkëhni: «Vamburu vajëhw hwëhnarun?»

Umë ntëkwani: «Mbëd gë vaki, do gë vunkis.»

³⁵ Awa, më ntehnëkëhni vahnë va ntañani nkal hna.

³⁶ Tac më nufëk vamburu mbëd gë vaki va, camehnëka Wënu ña, nkubëlehnëk do njëdahn vërefal vëlëwu va, cahëlehnënihëhni vahnë va fop.

³⁷ Ale-wo-le tokëko hafo pihn. Vërefal va mbarëpëniho vëkankel vapëbah mbëd gë vaki vankubel vante woko va.

³⁸ Vële rokëko va vësan wawuli wahnah yeho, hara vëryëkwaryina vësëval va gë vutah va.

³⁹ Ga koyakëhni kore ÿa, Yesu kayëko kulu hna njind gë resiÿo Magadan.

16

Itëy dahëse

¹ Ga mbiÿëk toye, wafarise gë wasaduse tëhanihawo Yesu soÿe tëndëhnëniha urënd. Tëyënihawo ntinëhnëhni dahëse le rufahnëd paryi nke Wënu ña fayika.

² Bare Yesu më ntëkwakëhni aki: [«Ge ambin ña mbëntëk g'anëka ga, ntehnëdun: "Acahn tëvëdina."»

³ Do ge ambin ña mbëntëk kobëri fo g'acahnëfëd ga, ntehnëdun: "Tëvëd dol." Kodun ayëtu ile liyađ ÿa ge njëkërun ambin ña, bare kodiluhna ayëtu vile liyađ hnë iÿi wati ÿi, bi ye pëhnëtanëd!]

⁴ ✧ Vahnë vëvë gaki vi, vële ye vëwëh do wok vëhahnëndana soÿe Wën vi, dahëse tëyëdëni, bare sifa dahëse ile yehawo kila le waciko Yonas fo nuÿadëni.» Tac Yesu më tavëkëhni nji.

Levir wafarise gë wasaduse

⁵ Awa Yesu kayëniho gë vërefal vëlëwu va kulu hna, soÿe ndanëni gë cape ñëntaw lant ka. Ante njëdëniho ña vërefal va më kamahnëni wayoyana ile tokëdëni.

⁶ Wati rac, Yesu më ntehnëkëhni: «Diryin wajira! Keharyin levirwafarise wa do gë wasaduse wa.»

⁷ Vërefal va pëgwëlehnëni nësëlëndëni: «Kabi yojilënëhna vamburu më nësëd aki.»

⁸ Yesu njëtëko wante nësëlëdëni ña, awa më ntehnëkëhni: «Wuhnë, mbaku kwëtahn iña! Soÿe ye liyahnëku pañare vamburu vante ryënkwirun nësëndëmu!

⁹ Gwëryëluhna ha gaki? Dënkwëtađiluhna bi vamburu mbëd vante cehëlehnëniho vësan wawuli mbëd va do gë fop vëkankel vankubel vante varëpërunëho va?

¹⁰ Do dënkwëtađiluhna bi vamburu mbëd gë vaki vante cehëlehnëniho vësan wawuli wahnah va do fop vëkankel vankubel vante varëpërunëho va?

11 Hak nkorun gwéryantuhna nésëndiluhna soje vamburu ante ntehnakëndemu ahehawu levir wafarise wa do gë wasaduse wa?»

12 Awa vëréfal va nkwëryëlehnëni nésëndilëhniwohna soje levir le lihande mburu, bare ile karajëdëni wafarise do gë wasaduse ntehnëdëhëniwo kehani.

Piyer pëyahned Yesu ye Arëhnyik a

13 Tac Yesu njiko hnë resiyo Sesare Filip hna. Më tÿëkëhni vëréfal vëlëwu va: «Vahnë va, mo ntehnëni yebu, ami Ajë Ahn'a?»

14 Më ntëkwani: «Vëryampo, vëhni lehnëd San Ayary a yeru, vëhaŵary Eli yeru, do vëhaŵary kat, Seremi yeru ma kila haŵary*.»

15 Yesu më mbok tÿëkëhni: «Wëhnë lë, mo lehnërun yebu?»

16 Simo Piyer më ntëkwaka: «Arëhnyik a yeru, Ajë Wën paryi ya.»

17 Awa Yesu më ntehnëka: «Nëfaki, Simo aju San†; gena ahnë yëtëndanëki iyi toña, bare Rëm mën ile ye g'ambin ya ye.

18 Awa, ami, ntehnëdëmi, Piyer (ile fëhnëtanëk "taka") yeru, do hn'itaka tac mbëryëdëfu cery sali mën ña. La icëm inja kodfina njawëna haryënkwhu.

19 Njëdadëmi visëdëta Inawë ambin ña: le-wo-le vañëdu nkal li mbañëde ambin hna; le-wo-le wawëryadu nkal li mawëryade ambin hna.»

20 Tac Yesu më ñaënahnkëhni vëréfal vëlëwu va antë pëyaniha ahnë umë ye Arëhnyik a.

Yesu soje icëm dëwu ña nësëd

21 Tëk pëgw wati rac, Yesu pëgwëlehn nësëhnëndëhni wapacëk vëréfal vëlëwu va ntehnëd: «Afo yiwu gë Yerusalem. Hnam, vicër va gë vësankaf vësëna wasadëha va do gë vëharan sariya va korotehnëdëniho dus hafo ndawëhnëniho do, fac rarëna hna, mbëhnëdëfu.»

22 Awa Piyer më canaryëka do pëgwëlehna niranda: «Hali, Ahwëhn, Wënu ña keryëdëhi! Watac gedilihna muk!»

23 Bare Yesu më cahëtak do nteha Piyer: «Ñawëtarye, Sintani! Memaÿenduho! Nahadila had Wënu ña bare had vahnë.»

24 Tac Yesu më ntehnëkëhni vëréfal vëlëwu va: «Ge ahnë ñad tÿëlehnëndo, ntë nko nahand soje lëwu dënk, afo ndib kërëwa lëwu ya tëfatëdo.

25 Ale ÿad yi duniya yi cëmëd, bare ale wok kwëtahnëna nëf yi duniya, soje lëmën ya, nkoryaryëd ntaŵary dëwu ña hafo arayen hna.

26 Ye hnëfadëha ahnë ge nuÿak duniya yi fop tac cëvehn ntaŵary dëwu ña? Ye kod njëdahn mbësahni ntaŵary dëwu ña?

27 Ha ntehnëdëmu, Ajë Ahn'a njijëd gë wamëleka wadëwu ña hnë icëmb Rëmu hna. Awa ale-wo-le ile ntidëho ya mbësade.

28 Toña ya fëyadëmu: Vëryampo hnë vële ye hnani vi vësëmëdina hara vëhnulahna Ajë Ahn'a ga njijëd had ahnaŵ.»

17

Ibaca Yesu ña

1 Ga ndëcëk wafac mbëd gë ryawë, Yesu më njokëhni vëhni Piyer gë Sak gë San, aheryu Sak, do njireryëhni hn'ikuñ yihnah le nkeniho vëhni fo.

* 16:14 16.14 *Kila haŵary:* kila ryampo fagant wakila wasër. † 16:17 16.17 *San:* Vikerëh vindampo ntehnëk «Yonas».

² Hnam Yesu më mbacik tase lëw hni; yëka lëwu ya pëtëdëho had ulav do viyi vilëwu va njerëko had humpen.

³ Taŋ vërëfal vërar va nulehnënihëhni vëhni Moyis gë Eli ga nësëlëdëni gë Yesu.

⁴ Awa Piyer më ntehnëka Yesu: «Ahwëhn, njivëk nkeyin hnani. Ge ñadu, ntidëfu wasank watar: ryampo wëjë, Moyis ryampo, Eli ryampo.»

⁵ Nkoko nësënd tëket aŋar ntancah cankëhni, do kopa wëryiko ŋar hna: «Ayi Ajë mën ye ale yahnëbu dus; g'umë natëdëho. Umë rëfëka ahnëpawu!»

⁶ Vërëfal va ga nkwëryëni kopa rac, ntakëkëhniwo dus ndëkwëhnëlehnëni wayëka wa nkal li.

⁷ Awa Yesu më tëhakëhni, ñakëhni do ntehnëhni: «Matëryin! Antë ntaku.»

⁸ Awa më matëndani bare vëhnulawohna ahnë ge gena Yesu fo.

⁹ Ante cëlidëniho kuŋ ŋa Yesu më ntehnëkëhni: «Nt'afëyawuna ahnë ile hnurun yi hafo Ajë Ahn'a mbëhni vësëm hna.»

¹⁰ Tac vërëfal va më tëyëniha Yesu: «Soŋe ye ntehnëdëni vëharan sariya vi, afo Eli njij ten?»

¹¹ Umë ntëkwakëhni: «Afo Eli njij ten soŋe mbokary caŋ fop.

¹² Bare ami pëyaðëmu: Eli tëko njij, bare vahnë va vëyavëtëlawohna. Awa umë ntiniha gante ñadëni ka. Koyëna korotehnëdëniha vahnë vërac Ajë Ahn'a fëna.»

¹³ Awa vërëfal va njëtëlehnëni soŋe San Ayary a nësëndëhëhniwo.

Yesu njërëndëha fatah

¹⁴ Ante tëkëniho hn'ile nkeni kore hna, asan rëhakawo Yesu ndëkwëhn haryënkw lëwu

¹⁵ do ntehna: «Aharan, kaŷëhnanëryiyi g'ajë mën ayi. Hayo fëlaka do njoð kwëlékwëlnë hnë hwëdëh ma hnë wënka.

¹⁶ Njiryeryëbuha vërëfal hu hna bare vëwëkëna njërëneniha.»

¹⁷ Yesu më ntëkwak: «Wuhnë, vahnë vëhwëhn kwëtahn këm do vërumpak yerun! Hafo guve tëfëko nko ñëwëlahnin gë wuhnë? Afo guve tëfëko voku ryuñënanëhnu? Yinenëhninoŵa fatah fi ani.»

¹⁸ Më njojëniha. Awa Yesu më ñañëhahnëka yine ya do yine rac cahñëlehna fatah fa, do fatah fa njërëlehn taŋ.

¹⁹ Tac vërëfal va, më cahëtaryëniha Yesu do tëyëniha: «Soŋe ye wobun mëkëlëfunahna lafuna iyi yine?»

²⁰ Yesu më ntëkwakëhni: «Kabi ikwëtahn hun ija mbak dus. Toña ya fëyaðëmu: ge lakënde ikwëtahn inte vak had uýëc mutarëd fo hwëhna këndun, ntehnakëndun iŋi kuŋ: "Pakëtary ayi hnani", do pakëtakënd. Ñoñ tesakëndiluhna. [

²¹ Bare g'imunta do g'icuj fo kode ntayi yi sifa yine.]»

Yesu mbok pëyahnënd icëm do g'ibëhn dëwu ŋa

²² Fac ryampo, ante nkeniho vërëfal va fop Galile hna gë Yesu, më ntehnëkëhni: «Ajë Ahn'a njëðahnëdëniha vahnë va.

²³ Vërac ndawëhnëdëniha; bare, fac rarëna hna, mbëhnëd.» Vërëfal va, ga nkwëryëni watac, pëbëlehnëni yiwëhna sankaf.

24 Ante tēkēniho Yesu gē vērēfal vėlēwu Kaperēnaŷum ŋa, vēle rebađēho ŷatētanke Cery Wēn Cankaf va tēhanihawo Piyer do ntehnēniha: «Aharan hun aŷi cosahnēđina bi ŷatētanke Cery Wēn Cankaf hna?»

25 Piyer mē ntēkwak: «Cosahnēđ.»

Wati nte tēnkēđēho Piyer tere ŋa, Yesu ryēnkewēko teŋa wanēs ŋa ntehn: «Ye hnaharu, Simo? Mo rēfēka cosēhni vēhnaŷ vēvē đuniŷa vi ŷatētanke ŷa? Vēvē watere wadēw hni va bi ma vēŷēntaŷ va ye?»

26 Piyer mē ntēkwak: «Vēŷēntaŷ va ye.»

Yesu mē ntehnēka: «Awa vēvē watere vēhnaŷ va vēsosahnēđina.

27 Bare, ŋadilēfuhna lavēdanēfuni vahnē va. Awa, yiryeyi lant hna, aloŋ doli ŷa, igis đēnkwerēnk nte fēlađu ŋa yavēndēryehna wēs ŷa: tēkatēđu uŷēc koryi le yed gwēr cosahnahni ŷatētanke mēn ŷa gē lēw hu per; yoj asosahn.»

18

Mo lēbēkēhni vēŷēntaŷ va

1 Wati rac, vērēfal va tēhanihawo Yesu tēyēniha: «Mo lēbēkēhni nafa vēŷēntaŷ va Naŷ ambin hna?»

2 Yesu mē macēka fatah fatoy, kwēta fagant lēw hni

3 do ntehn: «Toŋa ŷa fēyadēmu: ge gwēcetaluhna ayewu had vutah, tēnkēđiluhna muk Naŷ ambin hna.

4 Ale ŷak njabēk nafa Naŷ ambin hna umē ye ale vanađ soŋe nke had faŋi fatah.

5 Ale hacaka la fatah fēndampo gē faŋi ki soŋe lēmēn ŷa, kacako ami đēnk.»

Vile liyendēhēhni vahnē wameh

6 Yesu mē mbok ntehnēk: «Age ahnē ravētehnēka ikwētahn iŋa wēla fatoy fēndampo hnē vunte hwētahnēko vi, pecek soŋe lēwu ŷa ŋabi bēraka do ntoŋi hnē igu lant.

7 Meka ŷi đuniŷa le ravētehnēđēhēhni vahnē ikwētahn iŋa! Nked kwēlēkwēl vile rēkēđ tavētehnēndēhni ikwētahn iŋa, bare ale lik watac ŷa wēh sankaf hnapēđēha!

8 Awa ge vāk hu ma fary hu ravētēndēhi ikwētahn iŋa, dēpētary; pecek arēnk đuniŷa le wok puđina hna gē vāk ryampo ma gē fary ryampo g'ile worryaryēru waki tak do alabi gē janāma, hnē hwēđēh hunte wok đipēđina muk.

9 Do ge inkēr hu ŋa ravētēndēhi ikwētahn iŋa, dokētary; pecek arēnk đuniŷa le wok puđina hna g'inkēr đampo g'ile worryaryēru viki tak do alabi gē janāma.»

Uhnēs uryindaryindan soŋe fape fante sēvēko nute

10 Yesu mē mbok ntehn: «Keharyin ayafaŋuna la fēndampo hnē vuŋi vutoy; ha, paryi pēyadēmu, wamēleka wadēw hni ŋa haryēnk Rēm mēn le ye g'ambin hna nkeni kwēlēkwēl. [

11 Yētēryin, Ajē Ahn'a njiĵek pehētēhni vēle sēvēko va.]

12 «Ye hnahađun hnē waji: ahnē kwēhnakēhni wape keme do ryampo hnē watac cēvat. Tavēđilēhni hna bi waŋēntaŷ wā fop le keryēđēhēhni hna njiĵahn njiĵēle hna ile sēvēk ŷa?»

13 Ge nujëka, paryi pëyadëmu natëdëha g'ife rac ntëbini wafëhw imbëd gë wahnah g'imbed gë wahnah (99) wañëntaŵ wante woko wasëvëna ŵa.

14 Ndampo fo nke, Rëmun le ye g'ambin yi ñadina la fëndampo hnë vunj cëv.»

Ge aÿënta hu ntëntahnëki

15 Yesu më mbok ntehnëk: «Ge aÿënta hu ntëntahnëki, macëryehna ayewu ŵuhnë vëhi fo afëyahna ile ntiki ŷa. Ge nëpaki, pehetëruha aÿënta hu.

16 Bare, ge nÿwëÿëk nëpadilihna, yoryehna ahnë aryampo ma vëhi alihahn gante nësëk Vikerëh ka: "Gë vahnë vëhi ma vërar kitinjëde le yëlëku ŷa."*

17 Ge nÿwëÿëk nëpadilëhnhina vëhni fëna, pëyahnerë mbara vële hwëtahnëka va; do ge nÿwëÿëk nëpadina mbara tac, pëlaryina had arëf ŷatëtanke do gë vahnë vëhaŵary vële wok vëhwëtahnëna.

Ibañëhn g'imawëryan

18 «Toña ŷa fëyadëmu: le-wo-le vañëdun nkal li mbañëde ambin hna; le-wo-le ŵawëryadun nkal li maŵëryade ambin hna.

19 «Pëyadëmu fëna, ge vëhi hnë ŵuhnë nkal li maŵalëni tëyëni le-wo-le ŷa hn'imunta, Rëm mën le ye g'ambin yi ntinëhnëdëhëhni.

20 Paryi nke, hn'ile mbarëni vahnë vëhi ma vërar soje ŵac mën, fagant lëw hni nkedëfu.»

Uhnës uryindaryindan soje aryokuŷ ale wok tavëndina

21 Awa Piyer më tēhaka Yesu do tēya: «Ahwēhn, wahwēnta wayēhw rēfēka ravēhnēwa aÿēnta mën a ge tavēdina dēntahn mën iŷa? Hafo wahwēnta mbēd gē wahi bi?»

22 Yesu ntëkwakawo: «Hali, dehnëdila hafo wahwēnta mbēd gē wahi, bare hafo ntëbi dënk wahwēnta wafëhw mbēd gē wahi wahwēnta mbēd gē wahi (70×7)

23 Awa, wëli uhnës uryindaryindan soje Inaŵ ambin ŷa: Fac ryampo ahnaŵ fëhnako tēyëhni vëryokuŷ vëlëŵu va koryi le navehnëkëhniwo.

24 Umë ndënkwek tēyëka asan ale wonanëkawo koryi yaŷah dūs.

25 Asan arac kwëhnalohna ile mbësahnand koryi rac; awa ahnaŵ a më ntehnëk nkwaŷini g'asëvalu gë vutahu do g'ile kwëhnak ŷa fop, cosahnahn kopyëna nav iŷa.

26 «Awa asan a më ndëkwëhnëk haryënkŵ ahnaŵ a, këlahna do ntehna: "Duñënanëhnërye, cosëdëmi fop!"

27 Ahnaŵ a më kaÿëhnahnëka: më tavëhnëka nav iŷa do tava nji.

28 «Bare ga cahnek asan arac, pankëlélehnëni ale ndokuŷëlahnëdëniho do wonanëkawo koryi toye. Paco pëlaka nahëka do ntehna: "Cosërye le wonanëruho ŷa!"

29 «Ale ndokuŷëlandëni ŷa më njok haryënkŵ lëŵu do këlahna aki: "Duñënanëhnërye, cosëdëmi!"

30 «Bare aÿëntaŵ a më nÿwëÿëk; më cëdëhnëka hafo mbësahna nav iŷa.

31 Vëryokuŷ vëÿëntaŵ va, ga nuni ile ryëcëtak ŷa, njiŵëhnahnëkëhniwo dūs më njini pëyaniha ahnaŵ a fop.

32 «Awa arac më macehnëka asan a do ntehna: "Wëjë! Aryokuŷ ayapah yeru! Tavëhnëmi nav iŷa fop kabi këlaruho ravëhni.

* 18:16 18:16: Divëta Sariya 19.15

33 Tëfakilahna bi, wëjë fëna, kayëhnahnina aryokujënta hu yi, gante kayëhnahnëko gë wëjë ki?”

34 Ahnaŵ a ntavëkawo ðus awa më njëfahnëka aryokuj a ntind ðoku forosima hafo cosa nav inja fop.»

35 Do Yesu më nkwënëk: «Koyëna ntidëha Rëm mën le ye g'ambin yi ale-wo-le wok tavëndilahna ayëntaŵu ŷa g'intawary fop.»

19

Ikaraj soje pitël g'asëval

1 Ga puhnak Yesu wante nësëdëho ŷa, më matëk Galile hna nji cape ndampo mbë Yufë nte yeho gë cape ñëntaŵ sën Yurëdan ŷa.

2 Kore sankaf rëfëlendëhawo do njërënëdëhëhniwo vëres vëlëŵ hni va.

3 Awa wafarise wëryampo më tëhaniha, më tëyëniha soje tëndëhnëniha urënd: «Sariya fu ŷa maŵëryanëka bi asan mbamba asëvalu soje toña le-wo-le ŷa?»

4 Më ntëkwak: «Yëtëluhna bi ile nësëk Vikerëh ŷa? “Wapëgwa hna, ale lik fop ŷa ntikëhni asan g'asëval”,*»

5 tac më ntehnëk: “Soje umë ye asan a tavëdëhëhni rëmu gë hnëmu nkeni g'asëvalu fo, do vëhni vëhi tak aryampo fo nkedëni.”*»

6 Koyëna, vëwona vëhi bare ahnë aryampo fo ye. Awa ahnë antë pitëndëlehn ile mbarëpëlehnëk Wën.»

7 Wafarise ŵa më tëyëniha: «Awa soje ye ntehnëk Moyis sariya hna, ge asan a mbambëka asëvalu ŷa, kerëhna kayëte nte rufahnëd mbambëka?»

8 Yesu më ntëkwak: «Moyis maŵëryanëku avambënduni vësëval hun kabi vankaf va kambëku. Bare wapëgwa hna gelohna koyëna.

9 Pëyadëmu: ge asan mbambëka hara pëlalëntëhniha g'asan ahaŵary, do ñëla asëval ahaŵary, asan arac ntik le mbañëk Wënu ŷa.»

10 Vërëfal vëlëŵu va më ntehnëniha: «Ge aki nke yëbëlan asan g'asëval, ant'avëra aŷël fecek.»

11 Yesu më ntëkwakëhni: «Vësan va fop vëwëkëdina maŵëni waŷi wanës, vële njëdäf Wën fere va fo wëkëd.»

12 Vëyi viyabah wëmaŷendëhëhni vësan va ñëlëni: soje vëryampo, kobëri nte nagini ŷa nke; vëhaŵary, vëhni vahnë va likëhni; do vëryampo ŷwëŷëdëni soje ntihahnëndëni ðoku Inaŵ ambin ŷa ye. Arafi ale hod maŵ inji karaj maŵ!»

Yesu ndëwadëhëhni vutah va

13 Fac ryampo vahnë yinenëhnikawo Yesu vutah soje tindëhni wëbák ŷa do ndëwahni, bare vërëfal va niranihëhniwo.

14 Awa Yesu më ntehnëk: «Tavëryinëhni vutah va njijëni ŷal mën hna, nt'awëmaŷehuni! Vële ye had vëhni va hwëhnëk Naŵ ambin ŷa.»

15 Awa më tindëkëhni wëbák ŷa tac njilehn.

Ajar mbetak

16 Awa jar rëhakawo Yesu do tëya: «Aharaj, ye rëfëko liwu fërën rënkahnu uwám usër hna?»

17 Yesu më ntëkwaka: «Ye rëyëdëhuo soje ile fërënak? Ahnë aryampo fo ye afërën a. Ge ñadfu arënk uwám usër hna maŵëhnëry vakwëdä Wënu ŷa.»

* 19:4 19:4: Wapëgwala 1.27 * 19:5 19:5: Wapëgwala 2.24

18 Jar ŋa më tëyëk: «Vanjehne?»

Yesu më ntëkwaka: «Nt'aryaŋa ahnë; nt'ayëkëlehna asëval ahawary; nt'ale; nt'aye sede wamër;

19 dënënëryihni vēhni rēmuh gë hnēmuh; ŋahnëryehna aÿënta hu ŷa had wējë dënk.»

20 Jar ŋa më ntehnëka: «Maŋwëhnëbu waŋi vakwëfa fop. Ye rëfëko voku liwu kat?»

21 Yesu më ntehnëka: «Ge ñadu aye afadah haryënk Wën hna, yiry awaf ile hwëhnaru ŷa do ayëcfahni koryi ŷa vēhaÿëhna va; koyëna nuÿadu hnapul yabah ambin hna. Tac yij arëfëlehnëndo.»

22 Bare jar ŋa, ga nkwëryëk watac, njiko ayamah fo kabi hnapul yabah kwëhnako.

23 Awa Yesu më ntehnëkëhni vērëfal vēlëwu va: «Toña ŷa fëyaðëmu: ntakëk avetak tënk Naw̄ Ambin hna.

24 Ha, paryi pëyaðëmu: itënk yonkomb hnë hatëh sirehn ŷak hnëŋëk g'itënk avetak Inaw̄ Wën hna.»

25 Vërëfal va, ga nkwëryëni waŋi wanës, pëmpëhnahnëkëhniwo ðus më ntehnëcfëni: «Mo ye awa ale hoðe pehëti ŷa?»

26 Yesu më njëkëkëhni do ntehnëhni: «Vahnë va vēhoðina pehëtahni, bare Wënu ŋa koð nti fop.»

27 Awa Piyer më ntehnëka: «Nëpary, fuhnë tavëbun fop soŋe arëfëlehnahnënde. Awa ye hnuÿaðëfun, fuhnë?»

28 Yesu më ntehnëkëhni: «Toña ŷa fëyaðëmu: ge Ajë Ahn'a ntañak hnë tinki sëmbik lëwu hna ðuniÿa hasëk hna, wuhnë pëhw gë vēhi vēle rëfëlehnikoŋo vi fëna, ntañadun hnë watinki vēsankaf soŋe ahitiŋuni wahnënk pëhw gë wahi wavë Isërayel wï.

29 Do fop vēle ravëð soŋe mën watere wadëw hni ma vicër hni, vēhery hni, warëm hni, wahnëm hni, vērah hni, vēhaÿ walëw hni, nuÿaðëni ntëbi wahwënta keme do nuÿaðëni sah ðuniÿa le wok puðina ŷa.

30 Bare vēyabah hnë vēle ye gaki vēryënk wëryënk vi, vērëkwa yed do vēyabah hnë vēle ye gaki vērëkwa vi vēryënk wëryënk yed.»

20

Uhnës uryindaryindan soŋe vēryokuŋ hn'ikaÿ

1 Yesu më mbok ntehnëk: «Awa, wëli ile mëntëndëlendeni Naw̄ ambin ŋa: Fac ryampo, ahwëhn kaÿ a sahnëko kobëri fo g'acahnëfëð ga soŋe njëkëlehnahni vēryokuŋ kaÿ waresen lëwu.

2 Umë maŋalëni gë vēryokuŋ va cosëhni soŋe ðoku fac ryampo, tac cañëtëlehnëhni njini ndokuŋini kaÿ a.

3 «Hnë wëwati mbëð gë wahnah hna, më mbok cahnëk do mbok nuhni vēhawary ŷëwa hna hara ñoñ vēlidilohna.

4 Më ntehnëkëhni: “Yiryin wuhnë fëna aryokuŋëntiwu kaÿ mën hna do cosëðëmu icos caŋah.”

5 Njilehnëni.

«Më mbok cahnëk kat lav a nkaf hna, tac hnë wëwati warar g'anent hna, do mbok nti koyëna fo.

6 Hnë wëwati mbëð g'anëka hna kat më mbok cahnëk do mbok tëkatëhni vahnë vēhawary kat ga ñëŋëwëni ŷëwa hna. Më tëyëkëhni: “Soŋe ye ŷëwëðun hnani fac ŷa fop ñoñ ðokuŋëðiluhna?”

7 «Më ntëkwaniha: “Kabi ahnë nufëlëfuhna ryokuŋëhnëfuna.”

«Më ntehnëkëhni: "Awa yiryin wuhne fëna aryokujëntijiwu kaŷ mën hna."»

⁸ «G'anëka ga, ahwëhn kaŷ iŷa më ntehnëka asankaf vëryokuj vëlëwu va: "Macëryihni vële ryokujëhnëko vi asosëhni. Vële rëkwahnik vi ryënkwehnahnedu do tëkwahnëni vëryënkweyënkwi."»

⁹ «Vële fëgwëko doku hnë wëwati mbëd g'anëka ga më njijëni cosini ale-wo-le soŷe doku fac ŷa.»

¹⁰ Ga tëkëk icos vële ryënkweko nufini doku va, ntiyahnekëhniwo cosëdëni ntëbini vërëkwa vi; bare vëhni fëna ale-wo-le soŷe doku fac ŷa fo cosiko.

¹¹ Ga tehani, mëhnadëniho

¹² ntehnëndëni: "Vëyi vëryokuj rëkwahnik. Soŷe wati ryampo fo ndokujëni; asosaryëlehnëhni gante cosëruhëfu, fuhnë vële ryuñënak ambër hn'ulav fac ŷa fop ka!"»

¹³ «Bare ahwëhn kaŷ iŷa më ntëkwaka aryampo hnë vëhni: "Lawo, ñoñ dëntantihna. Maŷalakena bi sosi soŷe doku fac ŷa?"»

¹⁴ Nufëry cos hu ŷa do ayi. Ami nëŷëk sosëwëhni vële rëkwahnik vi gante cosëmi ki.

¹⁵ Koda bi liwu gante ñadëfu ka hnapul mën ŷa? Ma kabi kwëhnaŷu anëf soŷe rac bi ŷëwaryëruho?"»

¹⁶ Do Yesu më nkwënëk: «Koyëna vërëkwa vi yeŷ vëryënkweyënkwi, do vëryënkweyënkwi vi yeŷ vërëkwa va.»

Yesu, rarëna ŷa pëyahned icëm dëwu ŷa g'ibëhn iŷa

¹⁷ Yesu Yerusalem njiðëho. Më canaryëkëhniwo vërëfal pëhw gë vëhi va do ntehnëhni njasatëndëni:

¹⁸ «Nëparyin, gë Yerusalem njiðen, Ajë Ahn'a njëdadeniha vësankaf vësëna wasadëha va do gë vëharan sariya va do vëhni nkwëryëlëdëni soŷe ndawëhnëniha»

¹⁹ do njëdadeniha vële wok vëyena wasëwif. Vërac njafanëdëniha, ntampëdëniha tac pakëdëniha hnë kërëwa. Do hnë fac rarëna hna, mbëhnëd vësëm hna.»

Itëy hnëm hni vëhni Sak gë San

²⁰ Awa asëvalu Sebede gë viju vëhi va tëhanihawo Yesu; asëval a më ndëkwëhnëk soŷe tëya Yesu ndemahna.

²¹ Yesu më tëyëka: «Ye ŷadu?"»

Më ntëkwaka: «Maŷëryanëryihni vijë mën vëhi vi ntañani naŷ ucankaf hu hna aryampo g'irëhw hu, aŷëntaŷ a g'irahahn hu.»

²² Yesu më ntehnëkëhni: «Yëtëluhna ile rëyëdun ŷa. Kodun bi asewu ankëlëwa tëmpah horot nte ŷadëfu seŷu ŷa?"»

Më ntëkwaniha: «Kodëfun.»

²³ Yesu më ntehnëkëhni: «Ha, ceŷun nkëlëŷa mën ŷa. Bare gena ami fëhnaŷ soŷe ale lañaŷ g'irëhw mën ma g'irahahn mën, Rëm mën ŷa fëhnaŷ. Vële pëhwëtëhnëk va njëdäŷ.»

²⁴ Vërëfal pëhw vëŷëntaŷ va, ga nkwëryëni watac, ntavëkëhniwo gë viju Sebede vëhi vërac.

²⁵ Awa Yesu më macëkëhni vëhni fop do ntehnëhni: «Njëtërun vële ye vësankaf duniŷa vi ndëcëtëni ucankaf ntëŷ hni ŷa, do vëryëndah va tufahnëdëni fanka falëŷ hni fa.»

²⁶ Bare tēfēlahna nke koyēna yēbēlan hun. Ale-wo-le ŷaɗ naŷ hnē wūhnē ŷa, tēfēka nke aryokuŷēhn hun,

²⁷ do ale-wo-le ŷaɗ nke aryēnkwēryēnkw a, tēfēka nke aramp hun.

²⁸ Ndampo fo nke soŋe Ajē Ahn'a: yijēna soŋe ndokuŷēhni, bare had aryokuŷēhn vahne njiŋek do njiɗahn ntaŷary dēwu ŋa pehētahnēhni vahne vēyabah.»

Yesu njērēnēɗēhēhni vumēp vuki

²⁹ Yesu, ante cahnēɗēniho gē vērēfal vēlēwu Seriko ŋa, kore sankaf rēfēlehnēɗēhawo.

³⁰ Vumēp vuki laŋako tēfary nkaŷ hna, mē nkwēryēni Yesu ryēcēɗ. Awa pēgwēlehnēni ndekandēni: «Aharan, Aju David, kaŷēhnahnēryiŷi gē fuhnē!»

³¹ Kore ŷa niraɗēnihēhniwo ndemēhnani, bare tac nkwēnēniho waɗeka ŋa: «Aharan, Aju David, kaŷēhnahnēryiŷi gē fuhnē!»

³² Yesu mē kahnēk, macēkēhni do tēyēhni: «Ye ŷaɗun linēhnu?»

³³ Mē ntēkwaniha: «Aharan, hnundēfu ŷaɗēfun.»

³⁴ Mē kaŷēhnahnēka gē vēhni do mē ŋakēkēhni vinkēr va; taŋ mbokalehn nundēni, do tēfēlehnēndēniha.

21

Yesu tēnkēɗ Yerusalem hna

¹ Ante tēhaniho Yesu gē vērēfal vēlēwu Yerusalem ŋa, tēkēniho ankol Betēfase hna, hn'ikuŋ nte wacik Oliviye. Awa mē payēkēhni vērēfal vēhi haryēnkw ntehnēhni:

² «Yiryin hn'ankol nte ye haryēnkw hun ŋi. Tēkatēlehnēɗunēha fali fasēval ga pokik, do fatah fantēwu fa g'umē nkeɗēni. Pētinhēni ayonēhniwunoŷēhni.

³ Ge ahnē ntehnēku iñē dēkwaryina: “Ahwēhn a valēka.” Tavēɗerun ayojuni.»

⁴ Umē nkeɗ padahn wanēs wante nēsēko kila ŋa:

⁵ «Dehnēryinhēni naŷ Siŷo* ŋa: Yēkēryina ahnaŷ hun a gē ŷal hun njiŷēɗ hara naŷēnajēɗina, hnē fali fasēval kayik, hnē fapali.»[☆]

⁶ Awa vērēfal va njiniho do ntini fop ile ntehnēkēhniwo Yesu ŷa.

⁷ Umē njojēniha fali fa gē fapali fa, tindēnihēhni vacuɗ vantēw hni va, tac Yesu kaya.

⁸ Vahnē vēyabah ntanēɗēniho vacuɗ vantēw hni va nkaŷ hna njiɗēnd; vēryampo warund ntanēɗēni nkaŷ hna. ⁹ Vēle ryēnkwar'yēkawo do vēle rēfēɗēhawo va ndekadēniho:

«Osana! Aju David, ɗemaryifu! Arabi Ahwēhn a Wēnu ŋa njiɗa ale yijēɗ g'uŷac lēwu ŷa! Cēmbēɗeru Wēn hunte sēpēk fop!»[☆]

¹⁰ Yesu ga tēnkēk Yerusalem hna, bulunda ŷa fop ŋēnkaniho. Tēyēɗēniho: «Mo ga ye aŷi asan?»

¹¹ Vēle rēfēɗēhawo Yesu va mē ntēkwani: «Kila le wacik Yesu ŷa ye vē nkol mbē Nasaret, mbē resiŷo Galile hna.»

Ida Vēwaf Cery Wēn Cankaf

* **21:5 21.5** *Bulunda Siŷo*: bulunda vē Yerusalem ŷa ye. ☆ **21:5 21.5**: Sakari 9.9 ☆ **21:9 21.9**: Wahnēw 118.26

¹² Yesu tēnkēko selege Cery Wēn Cankaf hna do ntahni fop vēle wafēdēho do lawēdēho hnam va; kēfēko watabali vēwēcēt koryi do gē watinki vēwaf vēfah va.

¹³ Tac mē ntehnēkēhni: «Vikerēh Wēn va mē lehnēk: “Acery mēn ŋa, Cery iyēfa macēde”, ✧ bare wūhnē soŋa vēle lirun! ✧»

¹⁴ Wati rac, vumēp gē vēle radēd rēhakawo Yesu Cery hna do njerēnēkēhniwo.

¹⁵ Vēsankaf vēsēna wasadēha va do gē vēharan sariya va, ga nuni viyē vifēmpēhnahnah vile ntiko Yesu va, do ga nunihēhniwo fēna vutah va ndekadēniho Cery Wēn hna: «Osana, cēmbiru Aju David!» mē ntavēnēkēhni dūs.

¹⁶ Awa mē ntehnēniha Yesu: «Nkwēryēdu bi ile nēsēdēni ŋa?»

Mē ntēkwakēhni: «Ha. Kobēri karanjēluhna bi wanj wanēs Vikerēh hna:

«“Ntiru hafo la vutah vutoy va gē vumbava va cēmbēndēnihi.” ✧»

¹⁷ Tac Yesu tavēlehnēhni cahn nkol hna nji Betani le ndakēko hna.

Atēh nte wok dēwēna

¹⁸ Awa, ga pacēk g'acahnēfēd ga, hara Yesu gē Inaw mbokajēdēho, mē njoka inte.

¹⁹ Mē nuk atēh nte wacik nuy tēfary nkaŋ hna; mē tēhak bare yaryef fo tēkatēko. Awa mē ntehnēka tēh ŋa: «Bokēdila alēw muk!» Tanj tēh ŋa kankēlehn fop.

²⁰ Vērēfal Yesu va, ga nuni watac, pēmpēhnahnēkēhniwo. Mē tēyēniha: «Hak kankahnēk an'atēh tanj aki?»

²¹ Mē ntēkwakēhni: «Toŋa ŋa fēyadēmu: ge kwēhnarun kwētahn do ge gwajēlehnadiluhna, kodun aliwu ile libuha atēh ŋi. Kodun dēnk alehnuna iŋi kuŋ: “Matēry ani, ayi alēba wow hna”, do rac ntiyad.

²² Ge kwēhnarun kwētahn iŋa nuyadun le-wo-le rēyērun hn'iyēfa hna.»

Itēy soŋe fanka Yesu

²³ Tac Yesu tēnkēko selege Cery Wēn Cankaf hna pēgwēlehn karanjēndēhni vahnē va; vēsankaf vēsēna wasadēha va gē vicēr bulunda wasēwif va mē tēhaniha tēyēniha: «Gē iŋēhne fanka ntidu vēyīn? Mo lehnēki alind?»

²⁴ Mē ntēkwakēhni: «Ami fēna tēyēdēmu iŋē ryampo. Dēkwaryino, tac, pēyadēmu fanka fale lihahnēdēfu vēyīn va.

²⁵ Mo fayikawo San njaryēnd? Wēnu ŋa bi ma vahnē va yeho?»

Pēgwēniho nkawajēlēdēni vēhni fo ntehnēndēni: «Ge ntēkwayinēk: “Wēnu ŋa fayikawo”, tēyēdēhēfu bi soŋe ye woyinēk kwētahnilēnahna?»

²⁶ Bare ge ntehninēk: “Vahnē va fayikawo”, tēfēka ntakēfu gē kore yi, kabi vēhni fop kwētahnēniho San kila yeho.»

²⁷ Awa mē ntēkwaniha Yesu: «Yētēlēfuhna.»

Awa, mē ntehnēkēhni: «Pēyadiluhna, ami fēna, gē fanka fale lihahnēdēfu vēyīn va.»

Uhnēs uryindaryindan soŋe rēm hwēhn vutah vucan vuki

²⁸ Yesu mē mbok ntehnēk: «Ye hnaharun gē wanj? Nkeho asan ale hwēhnakēhniwo vutah vucan vuki. Mē tēyēka fandēnkwēryēnkwa fa ntehna: “Ajē mēn, yiryē dol aryokuŋi kaŋ hna.”

29 «Më ntëkwaka: “Hali, ñada yiwu.” Bare, ga mbiyëk toye, nkwëcëtëko nahan dëwu ña do nji g'ikaÿ.

30 «Rëm ÿa më mbok tëyëka koyëna fo aju aÿëntaŵ a. Arac më ntëkwak: “Awa, apa, njidëfu”, bare yilohna.

31 «Awa tëyëdëmu: Mo lik hnë vëyi ile ñad rëm hni ÿa?»

Më ntëkwaniha: «Aryënkwëryënkwa aÿi ye.»

Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Toña ÿa fëyadëmu: vëréf ÿatëtanke va gë vësëval vële wafëd vankaf vantëŵ hni va vëhni ryënkwendëhu hnë Inaŵ Wën hna.

32 Ntehnëdëmu wañi kabi San Ayary a njijëko tufu nkaŵ catah ña do kwëtahñëlunahna; bare vëréf ÿatëtanke va gë vësëval vële wafëd vankaf vantëŵ hni va kwëtahñënihawo. Do la gante nurun watac ka gwëcëtëluhna vankeya hun va ahwëtahñahnuna.»

Uhnës uryindaryindan soñe vëyam vëyapah

33 Yesu më mbok ntehnëk: «Nëparyin uhnës uryindaryindan haŵary: Nkeho asan ale fëlëko kaÿ waresen. Më keceyëk do nkab hatëh ñwëÿehñahnënde waresen ŵa do pël ide nte rëkëde njaŵahnënde kaÿ inja. Tac, më kwëtehnahnëkëhni kaÿ inja vëyam njilehn uyas. 34 Wati nte mbarëpëde uhnëda ña, më payëkëhni vëryokuñ vëlëŵu va vëyam hna soñe njëdaniha sah lëŵu ÿa.

35 «Awa vëyam va më pëlanihëhni vëryokuñ ahwëhn kaÿ va, ndafëniha aryampo, aÿëntaŵ a ndawëniha, ararëna ÿa ntutëniha gë wëraka.

36 Ahwëhn kaÿ inja më mbok payëkëhni vëhaŵary ntëbini vële ryënkwëko njini va, bare vëyam va koyëna fo mboko ntinihëhni.

37 Awa më payëka aju ÿa dënk ntehna: “Kwëhnađëni untënah g'ajë mën aÿi!”

38 «Bare vëyam va, ga nuniha ajë ahwëhn kaÿ inja, më ntehnëlëni: “Wëliho ale lëwëd a! Yinëfu, ndaŵina, tac kaÿ inji fuhnë hwëhñëden!”

39 Awa umë pëlanihna, canëniha kaÿ hna ndawëlehnëniha.»

40 Tac Yesu më tëyëkëhni: «Ge ahwëhn kaÿ inja mbokajëk, hak ntidëhëhni vëyi vëyam?»

41 Më ntëkwaniha: «Ndaŵehñëdëhëhni idaŵ meh vëyi vëyam vëyapah do njëdahn kaÿ inja vëhaŵary vële rëkëd njëdandëniha sah lëŵu ÿa hnë wati le-wo-le mbarëpëdëni hna.»

42 Tac Yesu më ntehnëkëhni: «Kobëri karañëluhna bi ile nësëk Vikerëh vi?

«“Itaka inte cañëtaniho vëvëry vacery va vacak ye tame inte mbëryahnëk Wënu ña cery ntëŵu ña fop. Ahwëhn a lik umë do nkwañëk dūs njëki!”»[☆]

43 Tac më nkwenëk: «Soñe rac pëyadëmu: Naŵ Wënu ña tebedërun, njëdayini bulunda le linëndëha doku fëren. [

44 Ale-wo-le yod hn'inji taka ÿa nihëd tañ; bare ge taka ñi ahñë njohahnëk, ñwëÿehñëdëha nke ivëd fo.]»

45 Vësankaf vësëna wasadëha va gë wafarise ŵa nkwëryëniho wahnës wañdaryindan Yesu ŵa do njëtëniho vëhni ntehnëd.

46 Awa më njëkëlehnadëni fere pëlahñëniha, bare ntakëkëhniwo gë kore ÿa kabi kila ntinihawo.

[☆] 21:42 21.42: Wahnëŵ 118.22-23

22

Uhnēs uryindaryindan soje roka iñēl

1 Yesu gē wahnēs wadindaryindan mboko nēsēhnēndēhni vēle hnēpadēhawo va ntehnatēnd:

2 «Wēlin ile mēntēlēni Inaw āmbin ņa: Ahnaw Asankaf nēgehnēko roka iñēl aju.

3 Mē ntehnēkēhni vēryokuŋ vēlēwū va njini macinihēhni vēle fayehnik roka va, bare vēyadilohna njijēni.

4 «Mē mbok payēkēhni kat vēryokuŋ vēhaŋwary njini ntehnēnihēhni vēle fayehnik va: “Wēli ile ntehnēk Ahnaw a: “Tame roka ŷa puhnayik, vacēt mēn wuhniryah ŵa ryawik. Yijēn roka iñēl ŷa. Fop puhnayik!”

5 «Bare vēle fayehniko va vēhnēpalēhniwohna vēfayik va; njilehnēni wēbal wadēw hni, vēryampo kaŷ dēw hni, vēhaŋwary igwaf dēw hni.

6 Vēyēntaw va mē pēlanihēhni vēryokuŋ Ahnaw a ntinihēhni kēm fo do ndawēnihēhni.

7 Awa Ahnaw a mē ntavēka dūs; mē payēkēhni wasodaŋe walēwū ŵa njini ndawēnihēhni vēyi vēryaw vahnē do pēdēni nkol dēw hni ņa.

8 Tac mē ntehnēkēhni vēryokuŋ vēlēwū va: “Roka iñēl ņa puhnayik, bare vēle fayehnik va tēfēlēhniha tokēni.

9 Awa yiryin gē vankaŋ awaciwuni vēle fankēlēdūn va fop njijēni roka ŷa.”

10 Vēryokuŋ va mē njini gē vankaŋ macinihēhni fop vēle pankēlēdēniho va, vēli wēh gē vēli fērēn per; koyēna acery nte rokande roka iñēl ņa pēbēlehnēni vahnē va.

11 «Ahnaw a, ga tēnkēk njēkēhni vēle yijēk roka va, nuka asan ale wok diyana viyi ambēt.

12 Mē tēyēka: “Lawo, soje ye rēnkiru ani viyi ambēt kēm?” Bare asan a ņoñ kodilohna ntēkwa.

13 «Awa Ahnaw a mē ntehnēkēhni vēryokuŋ vēlēwū va: “Ňabēryina wēbāk ņi gē wapary ņi do aloŋuna g'ipēr, gē umēhwēry. Hnam rēkēd kond do cemēlehnand wabeñ ņi.”»

14 Yesu mē nkwēnēk: «Vēyabāh macini, bare vēyabēna vēle rēhnayik va.»

Soje icosahn ŷatētanke

15 Ga mbiyēk toye wafarise wēryampo njilehnēni mbarēlēni nēsēlēni gante ntidēni pēlahnēniha Yesu gē wanēs wadēwū ņa dēnk.

16 Mē payēnihēhni vērēfal vēlēw hni vēryampo do gē vēryaw vēle nkeniho gē Erođ va njini ntehnēniha Yesu: «Aharāŋ, njētēbun catēru. Toña ye karāŋēdūhēhni vahnē va nkaŋ Wēnu ņa; dakēlihna gē le nahadēni vēyēntaw do dēbēndēlehnēdīlihēhniha vahnē va.

17 Awa pēyaryifu ile hnaharu: sariya fu ŷa maŵēryak bi ma maŵēryana cosi ŷatētanke ŷa asankaf a, Sesar?»

18 Bare Yesu njētēko nahan meh dēw hni ņa, mē ntehnēkēhni: «Ŵuhnē, vēroka vahnē, soje ye rēndēndunēho urēnd?

19 Tufēryino koryi le sosande ŷatētanke ŷa.» Mē tufēniha uyēc koryi.

20 Mē tēyēkēhni: «Yēka mo g'uŵac mo liyik koryi li?»

21 Mē ntēkwani: «Cesar ye.»

Mē ntehnēkēhni: «Awa cosēryina Sesar ile kwēhnēk ŷa, do Wēnu ņa fēna ile kwēhnēk ŷa.»

22 Ga nkwëryëni inji dëkwa, pëmpëhnahnëlehnikëhniwo. Tac tavëlehnëniha Yesu njilehneni.

Soje ibëhn vësëm

23 Hnë fac rac fo, wasaduse wëryampo rëhakawo Yesu. (Vëhni hnësëdëho vësëm va vëvëhnedîna.) Më ntehnëniha:

24 «Aharan, gena bi Moyis nësëko: “Ge asan yëlëk, do cëm hara tavëna vutah, aheryu ntëwëdëha asëval a soje nagëhna acëru vutah.”

25 Awa yal fu hna nkeniho vësan mbëd gë vëhi vële vankëk rëm gë hnëm. Aryënkwëryënk a nëlëko do cëm hara tavëna vutah do tavarya koyëna asëvalu ya aheryu.

26 Ahigëna ya fëna koyëna nkehawo, tac ararëna ya do gë fop mbëd gë vëhi va.

27 Ga puni vëhni fop, asëval a fëna cëmëgëlehn.

28 Awa, ge vësëm va mbëhnëni, mo yef asan ayi asëval hnë vëyi vësan mbëd gë vëhi vi, kabi vëhni fop nëlënihawo?»

29 Yesu më ntëkwakëhni: «Wëhnë mpaÿëmpaÿadëhu kabi yëtëluhna Vikerëh va gë fanka Wënu na.

30 Ge vësëm va mbëhnëni, vësan va gë vësëval va vëvokëdîna nëlëlëni, bare had wamëleka nkedëni ambin hna.

31 Kofëri karanjëluhna bi, ile ntehnëku Wën soje ibëhn vësëm na? Umë lehnëk:

32 “Wën Abëraham na yëbu gë Wën Isak do gë Wën Sakob.”» Yesu më nkwënëk: «Wënu na, gena Wën vësëm, Wën vële wok vësëmëna ye.»*

33 Vële hnëpadëhawo va fop pëmpëhnahnëkëhniwo gë sifa karëna nte karanjëdëhëniwo na.

Akwëda ante yak yabëka nafa

34 Ante kamahnëniho wafarise wa Yesu ndënëkëhni wasaduse wa, mbarëniho.

35 Aharan sariya aryampo hnë vëhni ñadëho tëndëhna urënd; awa më tëhaka do tëya:

36 «Aharan, anjehne kwëda yak hnëfak sariya hna fop?»

37 Yesu më ntëkwaka: «“Nahnëryehna Ahwëhn a Wën hu na gë sakahn hu fop, g'intawary hu na fop, gë hakili hu ya fop.”»*

38 Anj ye ante hnaÿëk do yak yabëka nafa na.

39 Do wëli kigëna na, ante këñëlahnëni gë ndënkwëryënk na: “Nahnëryehna ayënta hu ya had wëjé dënk.”

40 Sariya Moyis ya fop gë wade karanjëdënihëhniwo vahnë wakila na fop hnë vanj vakwëda vaki nke.»

Arëhnyik a gë David

41 Wafarise wa ga mbarëni, Yesu më tëyëkëhni:

42 «Ye hnaharun soje Arëhnyik a? Aju mo ye?»

Më ntëkwaniha: «Aju David ye.»

43 Më tëyëkëhni: «Awa soje ye David, ante nësehnëkawo Iyir Ipacah inj, macëkawo “Ahwëhn” ntehn:

44 «“Ahwëhn a Wënu na umë lehnëkawo Ahwëhn mën a: yij alaña g'irëhw mën, hafo hale këfëdëfuhëhni vële yëwëki va haryënk hu.”»*

* 22:32 22:32: Icahn 3.6 * 22:37 22:37: Divëta Sariya 6.4-5 * 22:44 22:44: Wahnëw 110.1

45 «Ge David “Ahwëhn” macëka, awa hak kod Arëhnayik nke aju David?»

46 Awa wafarise warac, wëla aryampo hnë vëhni kolëlohna ntëkwahna inë do, tëk pëgw hnë fac rac, ahnë bokëlohna ndëk tëya inë.

23

Soje vëharaj sariya va gë wafarise wä

1 Awa Yesu më ntehnëkëhni kore ya fop gë vëréfal vëlëwu va:

2 «Vëharaj sariya Moyis va gë wafarise wä ye vëyabahn sariya va.

3 Awa tëfëka aʷawëhnuni do aliwu ile ntehnëdënihu ya fop; bare ant'alindu ile ntidëni ya, kabi vëlidina ile nësëhnëdënihu ya.

4 Waryib walënah, walakah ndibi mbarëpëdëni, do ndibëndëdënihëhni vahnë va; bare vëhni dënk ñoñ vëlidina ndemahnënihëhni.

5 «Ile ntidëni ya fop, nuhahnënihëhni vahnë va ntidëni. Yëkëryin gante naʷëk ka Wanës Wën wante ñëbadëni wayëka hna gë wahnil hna! Yëkëryin fëna gante njaryëk ka yaʷar yale rëfëde wacëmët viyi vilëw hni soje tufëhnahnëndëni kahnëndani soje Wënu ʷa! 6 Ñadëni daña hnë wëlaña walënah hna hn'ile tokëde roka sankaf hna do ñadëni fëna wëlaña wale rëkëde nuhahnëndeni vacaliña hna;

7 ñadëni nkaʷëndeni g'untënah wayëwä fulunda hna do macëndeni “Aharaj Asankaf”.

8 «Bare wühnë, ant'aliwu aʷacëndewu “Aharaj Asankaf”, kabi hnënk yerun wühnë fop do Aharaj Asankaf aryampo fo hwëhnarun.

9 Ant'aʷacuna ahnë hnë wühnë “Apa”, kabi aryampo fo ye Rëmun ya, umë ye g'ambin.

10 Ant'aliwu fëna aʷacëndewu “Aharaj”, kabi Aharaj aryampo fo hwëhnarun, umë ye Arëhnayik a.

11 Ale ʷak hnaʷëk hnë wühnë ya rëfëka nke aryokuñëhn hun a.

12 Ale hnaʷënaka mbanëde, bare ale vanaka naʷënëde.»

13 Tac Yesu më ntehnëkëhni vëharaj sariya va gë wafarise wä: «Meku wühnë, vëroka vahnë! Pidëntunëhëhni rënka Naw' ambin ʷa vahnë va; tënkëdiluhna wühnë do tavëdilunëhniha tënkëni vële ʷad va.

14 [Meku wühnë, vëharaj sariya vi gë wafarise wä, vëroka vahnë! Nufëndunëhëhni vësëval vële cëmaryëk vësan va, vësay, ile kwëhnani ʷa fop do fëna njëfadun iyëfa yaryah ntehnani catërun. Soje umë ye wühnë hitiñëde kiti le ʷak yapëk ʷa!]

15 «Meku wühnë, vëharaj sariya vi gë wafarise wä, vëroka vahnë! Njasëlehnëdun gante-wo-gante nkal li gë walant li ahnuʷahnënduna aryampo ale hwëtahnëku, do ge nuʷarunëha ntidunëha tëfa tënk gë janäma hafo ntëbu wühnë wahwënta wahi.

16 «Meku wühnë, vumëp vunte hahëd vahnë! Ntehnëdun: “Ge ahnë ntëkahnëk Cery Wën Cankaf ʷa, umë gena ñoñ; bare ge sanu vë Cery Wën Cankaf ʷi ntëkahnëk, tëfëka nti ile ntehnëk ʷa.”

17 Nënkwërun do mëpërun! Sanu ʷi gë Cery Wën Cankaf nte sëvëndanëk sanu ʷi, ye ʷak yabëka nafa ʷa?

18 Ntehnëdun fëna: “Ge ntëkahnëk mahëhnu hn'ile cënade sadëha hna, umë gena tana; bare ge ile sënahnik ʷa ntëkahnëk, tëfëka nti ile ntëkëk ʷa.”

19 Vumëp yerun! Ye ʷak nëfak: sadëha ʷa ma hn'ile cënayik sadëha hna ile sëvëndanëdëha ʷa?

20 Yëtëryin iÿin: ale lëkahnëk hn'ile cënade sadëha hna, ntëkahnëk fop vile ye hnam va.

21 Ale lëkahnëk Cery Wën Cankaf ña, ntëkahnëk Cery Wën Cankaf ña gë Wënu ña per.

22 Ale lëkahnëk ambin ña, ntëkahnëk tinki Wënu ña gë Wënu ña per.

23 «Meku wühnë, vëharan sariya vi gë wafarise wï, vëroka vahnë! Njëdadunëha Wënu ña yëña hwëhn pëhw-wo ile varëpërun ÿa, hafo gë sifa yaryef yale-wo-yale rokëde ÿa fop, bare mawëndiluhna ile ÿak hnëfak sariya hna, gante nke usatah gë kayëhnahn do g'ikwëtahn ña. Umë ye ile rëfakëha aliwu ÿa, hara dënkwëluhna fëna yëdahn yëña hwëhn pëhw-wo ile varëpëdun ÿa.

24 Vumëp vunte hahëd vahnë! Tarëdun ile sedun ÿa alihëtahnuna fanku, bare kohnëdunëha yonkomb!

25 «Meku wühnë, vëharan sariya vi gë wafarise wï, vëroka vahnë! Për hna vahnë vëfërën yerun bare bambery, ule fëbëku g'ïña idëb vahnë. Ile lidun ÿa nke had ahnë ale facënëf hamëhni fo nkëlëwa ña gë humpan unja do nko tonk bambery ÿa.

26 Farise wëpah! Pacënëryin bambery ankëlëwa ña tac për iña fëna pacëf.

27 «Meku wühnë, vëharan sariya vi gë wafarise wï, vëroka vahnë! Gë wayag wale yerënik liyak had nkwamëk për iña mëntëlërun, bare bambery ÿa wayëc vësëm fëbëk do gë sifa viyëlah-wo.

28 Koyëna nkehu wühnë fëna për iña, tufëhna dun catërun, bare bambery ÿa vëroka vahnë yerun do dënënëluhna sariya ÿa.

29 «Meku wühnë, vëharan sariya vi gë wafarise wï, vëroka vahnë! Mbëryëndunëhëhni wakila ña wayag walëwëri wä, gwamënëndunëhëhni vële satëk va wayag walëw hni wä,

30 do ntehnëdun: “Ge wati vacërakëlo hu ÿa yentahnëkëndëdunëho demakëndilëfunihna ndawënihëhni wakila ña.”

31 Koyëna, njavëtërun wühnë dënk vutah vële ryawëkëhni wakila ña yerun.

32 Awa tëfëryin soje afuhnawu ile pëgwëniho warëmun ÿa!

33 «Walën yerun, pëbëku wanto ña, hak ñadun ahehawu hara dabiluhna gë janama fac kiti hna?

34 Soje umë pëyadëmu, cañëtëhni dëmuni wakila do vëyët do gë vëharan paryi. Ndawëdunëhëhni vëryampo, vëyëntaw va afakuni hnë wakërëwa, do ntampëdunëhëhni vëhawary kat vacaliña hun hna do rëkëdun arëfëlehnënduni hnë wahna wä hna fop.

35 Koyëna wühnë cosëf Wënu ña soje ile ndawëni vahnë vële wok vëlina wëh va tëk pëgw idaw Abel hna hafo vëhni Sakari hna, aju Barasi, ale ryawërun yëbëlan yëwa sëvah hna g'ile cënade sadëha ÿa.

36 Toña ÿa fëyadëmu: Wënu ña piniñëdëhëhni vahnë vëvë dol va soje wanji fop!»

Yesu gë Yerusalem

37 Yesu më mbok ntehnëhni: «Wühnë vëvë Yerusalem vi, wühnë vële ryawëdëhëhni wakila, ndawëdunëhëhni gë wëraka vële payëhnikuni Wënu va! Gante ñadëfuhho dus varëpu darël mën had cale nte varëpëkëhni vutahu hnë vampa wä vantëwu, bare mawëluhna!

38 Awa wëli, Wënu ña tavëf cery hun ña.

39 Ha, pëyadëmu bokëdîlühna ahnuwuno hafo wati nte ntehnëdun: “Araḅi Ahwëhn a Wënu ḅa njëda ale yijëd g'uwac lëwu wala!”»

24

Yesu inih Cery Wën Cankaf ḅa pëyahnëd

1 Yesu cahnëko Cery Wën Cankaf hna do, ante njidëho ḅa, vërfal vëlëwu va më tëhaniha soḅe tufahnëniha vacery vante yeho caharaḅ selele Cery Wën Cankaf hna.

2 Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Nurun iḅin fop? Toḅa ḅa fëyadëmu: la itaka dampo goḅina tinda hnani hn'iḅentaḅ; fop nihëde.»

Ile yed tëkahnind wapuya ḅuniḅa

3 Ga ndëcëk watac, Yesu hn'ikuḅ Oliviye hna njiko ntaḅako. Vërfal vëlëwu va më tëhaniha do tëyëniha: «Guve ntiyaḅ waḅi, do ile yed dahëse iḅoka hu ḅa do gë wapuya ḅuniḅa ḅa?»

4 Më ntëkwakëhni: «Kwëtëryin hakili, ant'aravu arokayiwu!

5 Vahnë vëyabaḅ njijëdëni mëcani uḅac mën wā do ntehnëdëni: “Arëhnayik a yebu!” do tokadënihëhni vahnë vëyabaḅ.

6 Nkwëryëdun ga mëtëde ḅarël hun do gë wakasëk soḅe wamët wabë ḅawët ḅa. Antë ntaku: watac afo ntiya, ḅare geḅina ten wapuya iḅi ḅuniḅa.

7 Bulunda rëkëd mëtëndëni gë ḅulunda yëntaḅ, do ahnaḅ pëgwëdëha ahnaḅ aḅëntaḅ; nked ḅënka nkal hnë waresiḅo wayabaḅ, do g'inte ḅa.

8 Nked had lav ḅonk hnag ryënkwëryënk.

9 «Hnë wati rac, vahnë va mbërehnëdënihu do ndawëdënihu. Wabulunda ḅa fop ḅëwëdënihu soḅe lëmën.

10 Vëyabaḅ tavëdëni kwëtahn iḅa; rëkëd tokalëndëni do ḅëwëlëdëni.

11 Wakila vëwër vëyabaḅ sahnëd do tokadënihëhni vahnë vëyabaḅ.

12 Wameḅ ḅa campëd hafo iḅa vahnë vëyabaḅ goḅina.

13 Bare ale yaḅënaḅ hafo pu ḅa, Wënu ḅa peḅëtëdëha.

14 Wanës Wakasëk Naḅ iḅi pëyahnëde ḅuniḅa li fop, wabulunda ḅa fop nkwëryëdëni. Tac tëkid wapuya ḅuniḅa ḅa.»

Ambër cankaf

15 Yesu më mbok ntehnëk: «Fac ḅa tëkid hn'ile nuḅun yëḅa sévah hna le wacëde “Iḅë hayaḅ ḅëcët ḅa” le nësëdëho kila le waciko Daniyel ḅa. Araḅi ale haraḅëda nkwëryë ḅus waḅi!

16 Awa vële yed Yude va tëfëdëha nkaryëni gë wahuḅ;

17 ale yed yaḅ cery ntëwu ḅa, tëfëlahna cëli njij nuf viḅë vilëwu va ḅambëry ani gë nkaryahnënd;

18 do ale ye hn'ikaḅ ḅa tëfëlahna mënc gë ḅalu soḅe njoj cuḅ cankaf ntëwu ḅa.

19 Mekëhni vësëval vëryonkah va gë vële yëwëndëdëhëhni vutah vuntëḅ hni va hnë wafac warac!

20 Yëfaryina Wënu ḅa soḅe ant'aryaryu hnë wafac wale tëvëd gë fanka ma hnë fac ntaḅëla hna!

21 Hnë wati rac njaḅëd ḅus ambër ḅa, ntëḅi vante yeho kobëri nte pëgwëko ḅuniḅa hafo gaki ḅi, do bokëḅina nke muk sifa mbër tac.

22 Ge Wënu ḅa pëhnaḅëndilohna ḅaḅët waḅi wafac, ahnë gokëndina. Bare ḅaḅëtëd soḅe vahnë vële tëhnaḅ va.

²³ Awa ge ahnë ntehnëku: “Yëkëryina, Arëhnayik a ani nke!” ma: “Hnani nke!” nt’awāwū,

²⁴ kabi vēle wok vēyena vērëhnayik paryi gë wakila paryi sahnëd. Tëkëd ntindëni vifëmpëhnahnah visankaf gë wëdahëse wacankaf tokahnënihëhni vahnë va, hafo tokaryënihëhni la vēle tëhna Wën va, ge kokënd nke.

²⁵ Nëparyin! Pëyamu kobëri fo.

²⁶ «Awa ge ntehnirun: “Yëkëryin, Arëhnayik a wula hna nke!” nt’ayiwu. Ma ge ntehnirun: “Yëkëryin, hnani cowāk!” nt’awāwū.

²⁷ Itëk Ajë Ahn’a nkeď had mbilëbilëk ambin hn’ani penëlehn duniya yi fop.

²⁸ Hnë le nke ibël hna, hnam mbarëpëlëdëni wahuy wā.»

Iboka Ajë Ahn’a

²⁹ Yesu më mbok ntehnëk: «Ge ndëcëk wafac ambër atac, ulav wā kuyëd taŋ, tac lepera wā bokëdina ntanc, wahol wā njojëd do fanka favë g’ambin fa ñënkad.*

³⁰ «Awa, dahëse Ajë Ahn’a cahnëd ambin hna; bulunda vahnë vēvē nkal vi fop njahnadëni, nuďëniha Ajë Ahn’a ga tëkiď vēŋar hna mati g’ambin gë fanka do gë icëmb cankať.

³¹ Lënkwa sankaf ya ntënkweďe do payëdëhëhni wamëleka wadëwu ŋa hnë vacape vanah vambë nkal vi, mbarëpidënihëhni vēle tëhna va.»

Mëntëndëlehn g’atëh anuŷ

³² «Gwëryëryin ile karaŋëd anuŷ ŋi: ge tëk nëp tuŋ njëtëdun wati hasëk ya tëhajëk.

³³ Ndamo fo nke, ge nurun vēyin fop, yëtëryin wati iboka Ajë Ahn’a tëhajëk, bëyëdina ntiyaď.

³⁴ Toña ya fëyaďëmu: yi yamani dëcëdina hara diyana vēyin fop.

³⁵ Ambin ŋi g’inkal inŷi ndëcëd, bare wanës mën ŋi dëcëdina muk.»

Ahnë yëtëna wati wapuya duniya ya

³⁶ «Ahnë yëtëna bi guve tëkiď fac ma wati le ntiyaď vēyin ya, la wamëleka waď g’ambin ŋi gë Aj’a dënk vēyëtëna; Rëm ya fo yëtëk.

³⁷ Fac ile njihahniď Ajë Ahn’a nkeď had gë yamani rëm fu sankaf, Nowe, ka.

³⁸ Wati rac, tëkahnindo uŵac sankaf wā, vahnë va tokëdëniho do cedëniho, ñëlëdëniho do njëdahnëdënihëhniwo vēryag hni va ñëlini, hafo fac le tënkahnëko Nowe hnë sisikulu hna;

³⁹ ñoñ vēyëtalohna hafo uŵac sankaf wā tëki do njokëhniwo vēhni fop. Vahnë va koyëna mbokëd ntindëni ante njijëd Ajë Ahn’a.

⁴⁰ Wati rac, vēsan vēhi yed kaŷ hna: njodëha aryampo do tava aŷëntaŵ a.

⁴¹ Vësëval vēhi rëkëd ndaŵëndëni ryëŵa: njodëha aryampo do tava aŷëntaŵ a.

⁴² «Awa nt’ahnamawu, kabi yëtëluhna bi iyëhne fac njijëd Ahwëhn hun a.

⁴³ Yëtëryin dŷu waŋi: ge ahwëhn tere ya njëtakënd wati le njijëd g’umëd ga ale ya, ďakakëndina wakwëd do tavakëndilahna tënk tere lëwu hna.

⁴⁴ Soŋe umë ye, pëhwëtaryin ŵuhnë fëna, kabi Ajë Ahn’a tëkiď hnë wati le worun nahaluhna.»

* 24:29 24.29: Esayi 13.10; 34.4

Aryokuŋ ale hahnëndak g'ale wok kahnëndana

⁴⁵ Yesu më mbok ntehnëk: «Mo ga ye aryokuŋ ale hahnëndak do ritëk a? Umë ye ale hwëtehnañnikëhni vëryokuŋëntaŋu va fop ntehni: “Yëdaryindëhni vëryokuŋënta hu vi roka ŷa hnë wati le rëfëka hna.”

⁴⁶ Nëfaka aŷi aryokuŋ ge ahwëhn tere ŷa mëncik do tëkata ga ntif ðoku lëŋu ŷa!

⁴⁷ Toña ŷa fëyaðëmu: ahwëhn tere ŷa kwëtehnañnëðëha hnapul lëŋu ŷa fop.

⁴⁸ Bare ge aryokuŋ aŷeh ye, ntehnað ahwëhn tere ŷa mëncënkajëðina,

⁴⁹ do pëgwëlehn ndafëndëhni vëryokuŋëntaŋu va do tokëlahnëndëni, celahnëndëni gë vëryëŵ!

⁵⁰ Awa ahwëhn tere ŷa mëncid hnë fac le nkok yëkadilahna aryokuŋ arac, hnë wati le nkok yëtëna;

⁵¹ ndafëðëha ðaf ntavah gante ntifëni vële hnësëð ile nkoni walidina ŷa, hn'ile kofë do cemëlehnadë wabeñ hna.»

25

Uhnës uryindaryindan soŋe vëryag pëhw

¹ Yesu më mbok ntehn: «Awa Inaŵ ambin ŋa g'iŷi uhnës uryindaryindan mëntëlëðëni: vëryag pëhw nufëni walampu walëŵ hni cañhëni kacahnëniha ale ŷëlëð. ² Hnë vërac, imbëð nënkwëniho do imbëð titëni.

³ Vëhnënkwañ va njonihö walampu walëŵ hni ŵa, bare vëfehnañlohna wagu* ŋa.

⁴ Bare vëritah va njoyanihö walampu gë wasëleku wagu ŋa pehnani.

⁵ Awa ale ŷëlëð a ndëcajëðëhawo; vëryag va më njokëhni wakwëð ndakëlehnëni.

⁶ «Ante ndëcak ŋa, më wëryik waðeka: “He ŵuhnë! Ale ŷëlëð a nkejëk! Cahnëryin ahacawuna!”

⁷ «Awa vëryag pëhw va nëgalehnëni pëgwëni pëhwëtëndëni walampu walëŵ hni ŵa.

⁸ Vëhnënkwañ va më tëyënihëhni vëritah va: “Yëðëryinëfu wagu hun ŷi, kabi walampu walëŵ fu ŵi ðipiña nke!”

⁹ «Vëritah va më ntëkwanihëhni: “Hali, kabi geðilëfuhna gwër fuñë fop. Yiryin alëŵaju gë wëwaf.”

¹⁰ «Awa, vëhnënkwañ va njilehnëni ntëŵajëni wagu ŋa. Hnë wati rac tëkiko ale ŷëlëð a. Imbëð vële fëhwëtako va tënkëntëlehnini g'umë cery nte nëland hna cëðëlehnë rënka ŷa.

¹¹ «Ga mbiŷëk, vëryag vëŷëntaŵ va tëkiniho do ndekandëni: “Ahwëhn, Ahwëhn, pidëtëndifu!”

¹² «Bare ahwëhn a më ntëkwakëhni: “Toña ŷa fëyaðëmu, yëtëluhna.”»

¹³ Yesu, më nkwenëk: «Awa kwëtëryin hakili, kabi yëtëluhna fac ŷa gë wati le mbokahnið Ajë Ahn'a.»

Uhnës uryindaryindan soŋe vëryokuŋ vërar

¹⁴ Yesu më mbok ntehnëk: «Inaŵ Wënu ŋa g'iŷi uhnës uryindaryindan mëntëlëni kat: asan ñað nji uyas do macëðëhëhni vëryokuŋ vëlëŵu va, kwëtehnañnëhni hnapul lëŋu ŷa.

* **25:3 25.3 Wagu:** Kobëri ŋa wagu atëh oliv ŋa raŵëðëho walampu hna.

¹⁵ Aryampo wanċ sanu wakeme mbēd nċedakawo, aġentaŵ a wakeme waki, ararēna ŷa keme, ale-wo-le ile mēkēd ndokuŋahn ŷa. Tac njilehn g'uyas.

¹⁶ Aryokuŋ ale yēdayiko wanċ sanu wakeme mbēd ŷa njilehn taŋ nkwaŋhēnd igwaf koryi rac do nuŷa wanċ sanu wakeme mbēd wakaŵary.

¹⁷ Ale yēdayiko wanċ wakeme waki ŷa fēna koyēna ntiko do nuŷa wanċ wakeme waki wakaŵary.

¹⁸ Bare ale yēdayiko wanċ keme ŷa, njiko nkaŋ mbañ hnam koryi rac.

¹⁹ «Ga mbiŷċk, ale ndokuŋēhnēdċniho vēŷi vēryokuŋ a mēnciko, mē tēyċċēhni pēyāniha soŋe koryi le kwētehnaċċēhniwo ŷa.

²⁰ Ale yēdayiko wanċ sanu wakeme mbēd ŷa, mē tēhāċċ do tufaċċ wanċ wakeme mbēd wañēntaŵ ŋa ntehn: “Ahwēhn tere wanċ wakeme mbēd yēdaruhoŵo. Nuŷabu wanċ wakeme mbēd wakaŵary: wēli.”

²¹ «Arac mē ntehnċa: “Njivċk, aryokuŋ aŋerēn do ale faċċnak yeru. Pacċnaru hnē viŷċ viroy hna, soŋe umē kwētehnaċċēmi viyaŋah va. Yij ceċċli hnatah mēn ŵa!”

²² «Tac aryokuŋ ale yēdayiko wanċ wakeme waki ŷa tēhāċċ do ntehn: “Ahwēhn tere, wanċ wakeme waki yēdaruhoŵo. Nuŷabu wakeme waki wañēntaŵ: wēli.”

²³ «Arac mē ntehnċa: “Aryokuŋ aŋerēn do ale faċċnak yeru. Pacċnaru hnē viŷċ viroy hna, soŋe umē kwētehnaċċēmi viyaŋah va. Yij ceċċli hnatah mēn ŵa!”

²⁴ «Rċkwa ŷa, aryokuŋ ale yēdayiko wanċ keme ŷa mē tēhāċċ do ntehn: “Ahwēhn tere, nċċtēbuho asan ayaŋah yeru: kāċċċu hn'ile nkoru naċċċliċċna, mbaŋrēpċċu hn'ile nkoru paċċċliċċna ŋoñ.

²⁵ Ntaċċċkoŵo gē wēċċ, mē yiŋu vañu koryi hu ŷa. Wēli ile hwēhnċru ŷa.”

²⁶ «Arac mē ntċkwaċa: “Aryokuŋ aŷċh yeru do kċmaru! Nċċtċruho kāċċċċu hn'ile nkoŋu naċċċa, mbaŋrēpċċċu hn'ile nkoŋu paċċċċa ŋoñ?

²⁷ Awa tċċċkwo aċċċt koryi mēn ŷa hnē ŋank. Ge mēnciŋu kokċndċbu wēnċhniŵ ge mbiċċċu.” Tac mē ntehnċċċhni vēle nkeniċċo va:

²⁸ “Tċċċryina wanċ sanu keme ŋi do ayeċċawuna ale hwēhnaċ wanċ wēli ŷi.

²⁹ Koyēna nke, ale wċryċk wapaċċċk a nkŵēnċhċċċe uyċt ŵa, do kobċċċċa; bare ale wok gwċryċna ŷa, tċċċċe la ile nċċtċk ŷa.†

³⁰ Ge aŷi fuŋafu ye, doŋċryina g'ipċr hn'umċhwċry hna, hn'ile koċċe do cemċċċnaċċe wabaŋ hna.”»

Ikitiŋ tċkwa

³¹ Yesu mē mbok ntehnċk: «Ge Aċċ Ahn'a nċċċċk had aċċnaŵ hnē icċmb dċŵu hna gē wamċċleka ŋa fop, ntañāċċ hnē tinki Naŵ dċŵu hna.

³² Fop wabuċlunda waŋċ nkaċ ŋi mbaŋrēpċċċċċni haryċnkŵ lċŵu do piċċċċċċċċċċhni vahnē va gante piċċċċċċċċċċhni ahery wape g'uhnaċkaċ ki;

³³ G'irċhŵ lċŵu kwċtċċċċċċhni vēsatah va, vēŵċn va g'irahahn.

† 25:29 25.29 Ale wċryċk wapaċċċk a nkŵēnċhċċċe uyċt ŵa, do kobċċċċa; bare ale wok gwċryċna ŷa tċċċċe la ile nċċtċk ŷa. Koċċe nkŵċryi fċna: Ale hwēhnaċ iñē ŷa nkŵēnċhċċċe, do kobċċċċa; bare ale wok kwēhnaċ iñē ŷa tċċċċe la ile liyaċċċa tċk nuŷa ŷa.

34 «Awa ahnaŵ a ntehnëdëhëhni vële yed' g'irëhw lëŵu va: "Yijën, ŵuhnë vële ndëwanëk Rëm mën vi! Kwëhnëryin Naŵ nte pëhwëtëhnëkuno kobëri ante ntidëho d'uniŷa ŷa!

35 Ndëwanirun kabi njokowo inte ŷa do njëdarunëhoŵo roku; njokowo wënka ŷa do njëdarunëhoŵo siyaŵ; ahneh yëbuho do kacarunëhowo ŷal hun hna;

36 ŷas fo yëbuho do cudërunëhoŵo; tesëbuho do paërunëhoŵo; cëdëbuho do njijëdunëho ayëkiŵuno."

37 «Awa vësatah va tëyëdëniha: "Ahwëhn, guve nuyiruhu ga njoki inte do ayëdayi arok, ma ga njoki wënka do ayëdayi asiya?"

38 Guve nuyiruhu ga nkeru ahneh do ahacayi watere fu hna, ma ga nkeru ŷas fo do asudí?

39 Guve nuyiruhu ga tesëru, ma ga cëdiru, do yiryibun ayëkiji?"

40 «Ahnaŵ a ntëkwadëhëhni: "Toña ŷa fëyadëmu: ante-wo-nte ntinëhnërunëha ayënta mën wëla ale ŷak vak ŷa, ami linëhnërun."

41 «Tac ahnaŵ a ntehnëdëhëhni vële yedëha g'irahahn va: "Naŵëтарыно, ŵuhnë vële ndëwanëk Wën wëh vi! Yiryin gë hwëdëh hunte wok dípëdina muk, hunte pëdëhnik Sintani gë wamëleka wadëwu ŷa!

42 Njokowo inte ŷa do yëdalunohna roku; njokowo wënka ŷa do yëdalunohna siyaŵ;

43 ahneh yëbuho do kacalunoŵohna; ŷas fo yëbuho do cudëlunoŵohna; tesëbuho do cëdëbuho do paëlunoŵohna."

44 «Awa vëhni fëna tëyëdëniha ahnaŵ a: "Ahwëhn, guve nuyiruhu ga njoki inte, njoki wënka, nkeruhu ahneh, nkeruhu ŷas fo, tesëruho, ma cëdiruhu do nkoyiruhu dëmayilihna?"

45 «Ahnaŵ a ntëkwadëhëhni: "Toña ŷa fëyadëmu: ante-wo-nte nko-runëho dinëhnëlunahna ayënta mën wëla ale ŷak vak a, dinëhnëlunohna ami fëna."

46 «Koyëna njidun gë horot le wok puđina hara vësatah va gë d'uniŷa le wok puđina njidëni.»

26

Ipëhwëta soŷe idawë Yesu

1 Ante puhnako Yesu karanj vërefal vëlëwu va waŷi fop ŷa, më ntehnëkëhni:

2 «Njëtërun wafac wahi wojëk nkehahn ambënt Pak ŷa. Wati rac, Ajë Ahn'a njëdahnëde soŷe paki hnë kërëwa.»

3 Awa vësankaf vësëna wasadëha va gë vicër bulunda wasëwif va, tere Kayif asankaf vësëna wasadëha hna mbarëniho;

4 më maŵalëni pëlanihna Yesu yëm-yëm fo do ndawëhnëniha.

5 Më ntehnëni: «Kodëlnëhna ntiyin watac hnë wati ambënt hna, ge gena umë bulunda ŷa dakëna ŷaňëhani.»

Asëval rurëdëha Yesu d'atikola

6 Yesu Betani nkeho, tere Simo* ale hwëhnako mbiŷ ŷa.

7 Asëval më tëhaka gë sëleku d'atikola hambah ntaŵi: umë turëka d'atikola rac Yesu nkaf li wati nte ntaňaniho hn'ile tokëde roka hna.

* 26:6 26.6 Simo kwëhnako mbiŷ bare njërëniko.

⁸ Vëréfal va ga nuni watac, ntavëkéhniwo më ntehnëni: «Soje ye përékanëk iyi datikola?»

⁹ Kokënde nkwaŋi gë koryi yaŋah njëdäyini koryi ŋa vëhaŋëhnaŋ va!»

¹⁰ Yesu njëtëko koyëna nësëdëni më ntehnëkëhni: «Soje ye ryënanërunëha aŋi asëval? Ile ntinëhëko iyi njivëk.

¹¹ Nkelandun kwëlëkwël vëhaŋëhnaŋ va; bare ami, gelandelënëhna kwëlëkwël.

¹² Turëk iyi datikola mbahn mën li pëhwëtanëhnaŋo ibaŋ iŋa.

¹³ Toña ŋa fëyaďëmu: hn'ile-wo-le pëyahnëde Wanës Wakasëk ŋa đuniŋa li fop, tëfëtaďe ile ntik asëval aŋi fëna do ndënkwëtaďe.»

Yuďa njëdahnëďëha Yesu

¹⁴ Awa aryampo vëréfal Pëhw gë Vëhi, ale waciko Yuďa Isëkariyot, njiko vësankaf vësëna wasaďëha hna

¹⁵ do ntehnëhni: «Ye sosëdunëho ge njëdamuna Yesu?» Awa vërac më ndëkwëni wanëc wafëhw warar koryi.

¹⁶ Tëk pëgw wati rac Yuďa pëgwëlehn njëkëlehnand fere fale rëfëka njëdahnëhni Yesu fa.

Yesu nëgehnëď roka Pak ŋa

¹⁷ Hnë fac ryënkwëryënkwaŋ ambënt mburu kwëhn levir këm hna, vëréfal va tëyënihawo Yesu: «Ne ñaďu yifu afëhwëtanëhni roka Pak ŋa?»

¹⁸ Awa Yesu më ntëkwakëhni: «Yiryin naŋ hna hnë vëhni ahod alehnuna: «Ahwëhn a më lehnëk: Wati mën ŋa təkëk; ŋal hu hna ntidëfun Pak ŋa gë vëréfal mën va.»»

¹⁹ Vëréfal va më ntini ile ntehnëkëhniwo Yesu ŋa do pëhwëtani soje roka ŋa.

Yesu pëyahnëď tokaďe

²⁰ Ga nëkak, Yesu gë vëréfal Pëhw gë Vëhi va ntañaniho. ²¹ Wati nte tokëdëniho ŋa, Yesu më ntehnëkëhni: «Toña ŋa fëyaďëmu: aryampo hnë wühnë tokadëho.»

²² Vëréfal va njamëlehnëni pëgwëlehnëni ntehnëndëniha aryampo aryampo: «Ahwëhn, ami bi ye?»

²³ Yesu më ntëkwakëhni: «Ale labëlandëbun mburu nëhëta ŋa, umë rokadëho.

²⁴ Ajë Ahn'a cëmëď, gante nësëk Vikerëh soje lëwu ka; bare horot sankaf nuŋaď ale rokadëha Ajë Ahn'a! Antë mbërayi nagi fecekëndëho asan ara!»

²⁵ Yuďa, ale rokadëha ŋa, më tebak wanës ŋa do tëya Yesu: «Aharan Asankaf, ami bi ye?»

Yesu më ntëkwaka: «Wëjë hnësëk.»

Roka Ahwëhn a

²⁶ Wati roka hna, Yesu nufëko mburu ŋa do, ga camehnëka Wënu ŋa, më nkubëlehnëk njëdahnë vëréfal vëlëwu va, ntehnëhni: «Nufëryin aroku iŋin, mbahn mën iŋa ye.»

²⁷ Tac mbok nuf nkëlëwa uñen waresen ŋa do, ga mbok camehna Wënu ŋa, më mbok njëdakëhni ntehnëhni: «Ceryin, wühnë fop,

²⁸ kaŋi unŋi ñen sat mën ye, sat mën ile ŋabahnik kwëtëla gë Wënu ŋa do ryehëtik soje vahné vëyaŋah tavëhnaŋini wameh ŋa.

²⁹ Pëyaďëmu: tək pëgw gaki, bokëďa sewu uñen waresen hafo hale cedën uñen kasëk mbë Naŋ Rëm mën hna.»

30 Njěwělehněni wahněw̄ amběnt ɲa. Tac njilehněni hn'ikuɲ nte w̄acik Oliviye hna.

Yesu p̄yahněd̄ Piyer njahětad̄ēha

31 Awa Yesu mē ntehněkēhni v̄erēfal v̄elēwu va: «Hnē unj mēd̄ d̄enk tavēdunēho w̄uhnē fop, had gante kerik ka:

«“Ndawēd̄ēfuha aheryēherya ȳa, do wape ɲa campēd̄ēni.”»

32 Yesu mē nkwēnēk: «Bare ge mbēhnēbu, njid̄ēfu hnapēhēndu Galile hna.»

33 Piyer mē tebak wanēs ɲa ntehna: «Lakēnde ntehni v̄ēyēntaŵ vi fop tavēnihi, ami tavēd̄ila muk.»

34 Yesu mē ntēkwaka: «Toŋa ȳa f̄eyad̄ēmi: hnē unj mēd̄ d̄enk, ani gē tarahnēnd cale ɲa, ntehnēdu wahwēnta warar yētēlihohna.»

35 Piyer mē ntehnēka: «Dehnēda muk yētēlihna, wēla ntehni tēfēka cēmēlahni gē w̄jē.» Do v̄erēfal v̄ēyēntaŵ va fop koyēna nēsēniho.

Yesu Setēsēmane† hna njēfad̄

36 Awa Yesu gē v̄erēfal v̄elēwu va mē tēkēni ile macik Setēsēmane hna do mē ntehněkēhni: «Daŋaryin ani yiwu yēfaju hnani.»

37 Tac mē njokēhni v̄ehni Piyer gē viju v̄ehi Sebede. Pēgwēlehn njētand ikaȳēhnahn g'ufēmpēhnahnah w̄a.

38 Awa mē ntehněkēhni: «Ntaŵary mēn iɲa p̄b̄ēka yiwēhnahn sankaf d̄us hafo yewu had ale sēmēk. N̄w̄eryin ani do d̄uŋēnaryin ant'aryaku wakwēd̄.»

39 Tac mē njik ɲawēt toye, njok nkal li kobalehn do njēfa aki: «Apa, ge koŋ nke ɲawētēnde antē tēkēhne iȳi horot. Bare ant'ali ile ȳad̄ēfu ami, diry ile ȳadu w̄jē ȳa.»

40 Mē mbokajēk ile nkeni v̄erēfal v̄erar hna do tēkatēhni ga ndakēni wakwēd̄. Mē ntehnēka Piyer: «Mēkēlihna aryuŋēna wēla wati ryampo fo hara d̄akēlihna?»

41 Nt'aryaku wakwēd̄, njēfaryin soɲe gante koŋun ayawēnahnu ge njēkēhnahnēderun. Paryi nke, ahnē ŋad̄ n̄ind yivah yabah, bare mbahn iɲa kwēhnana fanka.»

42 Mē mbok ɲawētak higēna ȳa do mbok njēfa aki: «Apa, ge iȳi horot kodena ntihēti hara gelohna, arabi iŋa hu ɲa ntiya!»

43 Mē mbok mbokajēk kat gē v̄erēfal v̄elēwu mbok tēkatēlehnēhni ga ndakēni wakwēd̄. V̄ēhod̄ilohna mbok ɲesēni.

44 Yesu mē tavēkēhni, ɲawētak do mbok njēfa rarēna ȳa tēfētātēnd wanēs watac fo.

45 Tac mē mbok mbokajēk d̄arēl v̄elēwu hna ntehnēhni: «Nkorun aryaku do ayinēgandu? Yēkēryin, wati ȳa tēkēk do Ajē Ahn'a njēd̄ad̄eniha v̄ēwen va.

46 Matēryin, njiyin! Yēkēryina, ale yēd̄ahnēd̄ēho ȳa tēhajēd̄ēho.»

Ip̄ēla Yesu ɲa

47 Yesu nkoko nēsēnd ante tēkiko Yuŋa ɲa, aryampo yeho hnē v̄erēfal Pēhw gē V̄ehi v̄elēwu hna. Kore vahnē v̄ele w̄ēnkēko wasēlame do gē waryoko nkejēniho. Vēsankaf vēsēna wasad̄ēha gē vic̄er bulunda wasēwif w̄a fayikēhniwo.

☆ 26:31 26:31: Sakari 13.7 † 26:35 26:36 Setēsēmane: sarēd̄in le ye hnē kuɲ nte w̄acik Oliviye ɲa ye; umē fēhnētānēk ɲw̄ēyehna wad̄ēwel atēh oliv.

48 Yuda, ale yëfadëhëhni Yesu ÿa, nkabëkëhniwo kore rac ile ntid ÿa ntehn: «Asan ale vucëdëfu ÿa, umë ye Yesu ña. Pëlaryina.»

49 Yuda tëhalehna tañ Yesu ntehna: «Aharan, nkaÿëmi!» Tac mbucëlehna.

50 Yesu më ntëkwaka: «Lawo, ile yijëru ali ÿa diry ñap.» Awa vëÿëntaŵ va nëñëlehñëlehñëniha Yesu pëlanaha.

51 Aryampo hnë vële nkelahnëniho Yesu va, më ndorik sëlame lëŵu ÿa, taŵëka aryokuj asëna wasadëha asankaf a ntëpëtëlehna nëf ña.

52 Awa Yesu më ntehnëka: «Bokaryëry afëhw sëlame hu ÿi uval lëŵu hna, kabi vële hnufad sëlame va fop, gë sëlame ndawëdëni.

53 Yëtëlihna bi kokëndëfu wac ŵa Apa nijj ndemaŵo do tañ njëdanahnekëndëhoŵëhni wakore pëhw gë waki wamëleka[‡] ña?

54 Bare ge koyëna nkekënd, hak nkehahnakënd le nësëk vikerëh ÿa? Më lehnëk iÿin koyëna tëfëka nke.»

55 Tac Yesu më ntehnëkëhni kore ÿa: «Gë wasëlame do gë waryoko bi tëfakëha ayinëhniwuno, afëlawuno had bandi yëfu? Fac-wo-fac ntañadëfuho Cery Wën Cankaf hna soñe harañëndëwëhni vahnë va, bare pëlalunoŵohna.

56 Bare wanji fop tëkik soñe ntiyahn wanës Vikerëh wakila ña.» Awa vëréfal va tavëlehnëniha nkaryëni.

Yesu haryënkw kitij a cankaf hna

57 Vële fëlakawo Yesu va njolehnëniha vëhni Kayif, asëna wasadëha asankaf hna, hn'ile mbarëniho vëharan sariya do gë vicër hna.

58 Piyer tëfëlendëhawo Yesu ñaŵët, hafo selele tere asëna wasadëha hna. Tënkëko selele tere hna do ntañanti gë vëyëka va njëkahn bi hak puŵ.

59 Vësankaf vësëna wasadëha va gë Mbara Vëhitij va fop njëkëlehnëdëniho fere, wëla nke wamër, soñe ndawëhnahnëniha Yesu.

60 Bare vëhnuŷalohna, mama mërahnënihawo vahnë vëyaŵah.

Bare vahnë vëhi yijëko

61 do ntehnëni: «Aÿi asan më lehnëk: “Kodëfu hnihu Cery Wën Cankaf ñi do vokaryu vëryu hnë wafac warar.”»

62 Asëna wasadëha asankaf a më matëk do tëya Yesu: «Dëkwadila bi ile ntehnëdënihi vëÿi vahnë ÿi?»

63 Bare Yesu ndemëhnako.

Awa asëna wasadëha asankaf a më ntehnëka: «Tëyëdëmi alëkëhnëfu g'uŵac Wën paryi ÿa, bi Arëhnayik a yeru, Aju Wënu ña?»

64 Yesu më ntëkwaka: «Wëjë hnësëk. Bare pëyadëmu ŵuhnë fop tëk pëgw do nuŵunëha Ajë Ahn'a ntañad g'irëhw Wën Hwëhn Fanka Fop; do nuŵunëha fëna ga nijjëd vëñar vamb g'ambin hna.»

65 Awa asëna wasadëha asankaf a më citëk viÿi vilëŵu va do ntehn: «Njëŵëka Wënu ña! Gona mbalëfu wasedë! Nkwëryërun gante njëŵëka Wën ka.

66 Ye hnaharun?»

Umë ntëkwaniha: «Menëk, tëfëka ndaŵi.»

67 Awa më tëpahñëniha yëka li do nkwëyëniha. Vëryampo poryëdënihawo

[‡] 26:53 26.53 Wakore wapëhw gë waki wamëleka: kore-wo-kore wamëleka wawuli mbëd gë ryaw yeho.

68 ntehnatëndëniha: «Yëtëry, wëjë Arëhnayik a, pëyaryifu bi mo ryafëki!»

Piyer ntehnëf yëtëlahna Yesu

69 Hnë wati rac Piyer pë hna ntañako selele hna. Asëval aryokuṅ mē tēhaka ntehnä: «Wëjë fëna, gë Yesu nkentiruhö, asan avë Galile yā.»

70 Bare njahëtako tase vahñë fop ntehn: «Yëtëla bi ye yadu ahñës.»

71 Tac njilehn gë cape rënka selele. Aryokuṅ aýëntaw asëval mē mbok nuka do ntehnëhni vële yeho hnam va: «Aýi gë Yesu mbë Nasaret nkentiko.»

72 Piyer mē mbok njahëtak ntehn: «Lëk, yëtëlewahna aýi asan.»

73 Ga mbiyëk toyë, vële yeho hnam va mē tēhaniha Piyer ntehnëniha: «Paryi nke, wëjë fëna gë vëýi nkentiruhö: nësa hu ñi rufarëf le nkejëru hna.»

74 Awa Piyer pëgwëlehn ntëkënd: «Arabi Wënu ña kwëdo age mërëdëfu! Lëk yëtëlewahna aýi asan!»

Wati rac dënk, tarëlehn cale ña,

75 Piyer ndënkwëtalehn ile ntehnëkawo Yesu yā: «Tarahnënd cale ña, ntehnëdu wahwënta warar yëtëlihohna.» Awa cahnëlehn kond dus.

27

Yesu njodë vëhni Pilat

1 Kobëri fo g'acahnëfëf ga, fop vësankaf vësëna wasadëha va gë vicër bulunda wasëwif va pëhnaniho ndampo fo ndawëhnëniha Yesu.

2 Më ñabehnëniha, njoniha, njëdaniha Pilat, guverëner yā.

İcëm Yuda

3 Yuda, ale rokakawo Yesu yā, nuko nkwerÿelëni soṅe ndawëhnëniha Yesu. Awa curako dus ile ntik yā, tac mëncënanëlehnëhni vësankaf vësëna wasadëha va gë vicër va waṅëc wafëhw warar koryi yā.

4 Më ntehnëkëhni: «Ntiḃu iwëh soṅe ile yëdahnëḃuha ndawï ale wok dina ñoñ!»

Bare mē ntëkwaniha: «Gena wadëw fu, wadëw hu fo ye!»

5 Yuda mē ntonëk koryi yā Cery Wën Cankaf hna canëlehn; tac mē njik këṅak soṅe ndëwa.

6 Vësankaf vësëna va mē mbarëpëni koryi yā do ntehnëni: «Sariya fu yā maḃëryana kwëtëlehnini iýi koryi gë hnapul Cery Wënu ña, kabï sat laḃahnik.»

7 Ga maḃalëni, mē ntaḃahnëni koryi rac kaý aýahan ña soṅe ntini wayag vëhneh.

8 Soṅe rac macahnëde kaý tac «Kaý wasat» hafo iýi wati.

9 Koyëna ntiyako wanës kila ile waciko Seremi yā: «Më nufëni waṅëc wafëhw warar koryi yā —koryi ile maḃalëniho vëvë Isërayel cosahnëni soṅe lëwü—

10 canëni ntaḃahnëni kaý aýahan ña, gante ntehnëkawo Ahwëhn ka.»*

Pilat tëyëdëha Yesu

11 Yesu haryëkw guverëner hna kahnëk. Arac tëyëdëha: «Ahnaḃ wasëwif yā bi yeru?»

Yesu mē ntëkwaka: «Wëjë hnësëk.»

* 27:10 27:10: Sakari 11.12-13; Seremi 32.6-9

¹² Tac vësankaf vësëna wasadëha va gë vicër va, ante nësëdëniho ile ntik ya, Yesu ñoñ dëkwalohna.

¹³ Awa Pilat më ntehnëka: «Gwëryëdila bi wante ntehnëdënihi ñi fop?»

¹⁴ Bare Yesu la ñoñ dëkwalawohna, afo guverëner ya pëmpëhnahna d'us.

Pilat njëdahnëdëha Yesu soje paki hnë kërëwa

¹⁵ Hn'ambënt Pak-wo, guverëner ya njuhëkawo tava aramp aryampo, ale ñadëni bulunda ya.

¹⁶ Hara wati rac, ale waciko [Yesu] Barabas sëdiko hnam.

¹⁷ Awa Pilat më tëyëkëhni bulunda le varëlëko hnam ya: «Mo ya'dun ravëhnuna: Yesu Barabas bi ma Yesu nte wacëde Arëhnyayik a?»

¹⁸ Pilat njëtëko d'us g'iñewary njëdayikawo Yesu.

¹⁹ Wati nte nkeho Pilat kitiya hna, asëvalu më payehnik aki: «Nt'ayentahni wëba ayi asan ale wok ñoñ dina yi, kabi hnë unji mëd korotakëbu hnë hudakery soje lëwu ya.»

²⁰ Bare vësankaf vësëna wasadëha va gë vicër va më cënkwenihëhni kore ya tëyëni tavi Barabas do Yesu ndawï.

²¹ Guverëner ya më mbok tebak wanës ña soje tëyëhni: «Mo ya'dun hnë vëyi vëhi ravëhnuna?»

Më ntëkwani: «Barabas ya'dëfun.»

²² Pilat më tëyëkëhni: «Awa hak ntidëfuha Yesu nte wacëde Arëhnyayik a?»

Më ntëkwani vëhni fop: «Pakehnëryena hnë kërëwa!»

²³ Pilat më mbok tëyëkëhni: «Iyëhne wëh ntik?»

Bare pëgwëlehnëni mbok ndekandëni gë fanka: «Pakehnëryena hnë kërëwa!»

²⁴ Pilat ga nuk ñoñ mëkëdina, bare ñañëna ña nkwënadëho, më nufëk wënkä, ñuhna tase vahnë fop do ntehn: «Gena ami yed ankaf icëm ayi asan! Wadëw hun ye!»

²⁵ Kore ya fop më ntëkwani: «Arabi wameh soje cëm dëwu ña nkefu fuhnë gë vutah vuntëw fu va!»

²⁶ Awa Pilat më tavëka Barabas do ntampehna Yesu tac njëdahnëlehna paki hnë kërëwa.

Wasodafe wa njafanjëdëniha Yesu

²⁷ Wasodafe Pilat wa më njonihä Yesu vëhni guverëner hna do wasodafe wa fop kwërenihawo.

²⁸ Më cudëtëniha viyi vilëwu va do cudëniha acud canka mbëntah.

²⁹ Tac më mbahnëhnëniha apënkä kwëhn wadëmpëhn, pënkwelehnëniha do mënkwendëniha fandoko vāk rëhw hna. Tac ndëkwëhnëndëni haryënkä lëwu njafanjëdëniha ntehnëndëniha: «Nkañiru, Ahnaw Wasëwif!»

³⁰ Do tëpahndëndëniha do nufëni fandoko fa ntankahnëndëniha.

³¹ Ante puhnani yafanj dëwu ña, më cudëtëniha cud mbëntah ña, mbokaryëniha viyi vilëwu va do njonihä soje pakëniha hnë kërëwa.

Yesu, pakëde hnë kërëwa

³² Ante cahndëniho naw hna, më pankëlëni g'asan avë Siren ale waciko Simo; wasodafe wa më porosinjëniha ndib kërëwa Yesu ya.

³³ Më tëkëni hn'ile macik Golëgota hna, umë fëhnëtanëd «Hëloyoy».

³⁴ Hnam, më njëcfaniha Yesu uñen ñañah; ga njëkëk mawëlohna ce.

³⁵ Pakëlehnëniha kërëwa do njëlëniho wanjël njëtahneni bi mo hwëhnëf viyi vilëwu va. ³⁶ Tac ntañalehnëni hnam njëkandëniha.

³⁷ Më pakëni yañ nkaf ntëwu hna vikerëh vinte fëyahnef soñe ile pakahnik ña: «Ayi Yesu ye, ahnañ wasëwif wã.»

³⁸ Awa wabandi waki pakëlehniniho gë Yesu, aryampo g'irëhw do aýëntaw a g'irahahn.

³⁹ Vële ryëcëdëho cape tac va nkëlënkëladëniho do njewëndëniha Yesu.

⁴⁰ Ntehnëdënihawo: «Wëjë ale lehnëko kodu ahnih Cery Wën Cankaf ña do avokary avëry hnë wafac warar; pehëtary wëjë dënk, ge Ajë Wënu ña yeru, cëlëry kërëwa hna!»

⁴¹ Vësankaf vësëna wasadëha va fëna gë vëharan sariya va do gë vicër va njafañdënihawo ntehnëdëniha:

⁴² «Pehëtëkëhni vahnë vëhawary, bare kodina pehëta umë dënk! Ge paryi ahnañ Isërayel ña ye arabi cëli tame kërëwa hna tac kwëtahndëfunëha.

⁴³ Wënu ña kwëtahnek do pëyahnek: “Ami ye Ajë Wënu ña.” Awa yëkëñëfu, ge Wënu ña ñadëha, pehëta tame!»

⁴⁴ Wabandi wante pakëlehniniho ña, vëhni fëna koyëna njewëdënihawo.

Icëm Yesu

⁴⁵ Lav a nkaf hna nkeho, mëhwëryëlehn fop nkal ña hafo hnë wëwati warar g'anent ga.

⁴⁶ Darël hnë wëwati warar hna, Yesu ndekako gë fanka: «Eli, Eli, lëma sabakëtani?» Umë fëhnetanëf: «Wën mën, Wën mën, soñe ye ravëruho?»

⁴⁷ Vëryampo hnë vële yeho hnam va nkwëryënihawo më ndekani ntehnëni: «Eli macëd!»

⁴⁸ Aryampo hnë vëhni nkaryëlehn nuf ankwëy koy hn'uñen ñañah. Tac, cob hn'usëmët ryoko do njelëhna Yesu soñe ce.

⁴⁹ Bare vëyëntaw va më ntehnëni: «Napëryin, nuden ge Eli njijëd pehëta!»

⁵⁰ Yesu më mbok ndekak gë fanka cëmëlehn.

⁵¹ Wati rac, ipand dëndah* nte fokiko bambery Cery Wën Cankaf ña citako fagant pëgw yañ afo gëd. Nkal inja ñënkalehn, wëraka wã nihëko fagant,

⁵² wayag wã pidëtalehn do vële hwëtahnek vëyabah njënëniho.

⁵³ Ga mbëhnëk Yesu cahnëlehnëni wayag hna do ténkëni Yerusalem hna, hn'inaw cëvah hna; hnam vahnë vëyabah nuniñëniwo.

⁵⁴ Asankaf wasodafe wavë Rom wã gë wasodafe wale yëkadëhawo Yesu ña per, nuniho gante ñënkak nkal ka do g'ile liyako ña fop; awa ntakëlehnëhni d'us, ntehnëlehnëni: «Paryi nke, ayi Ajë Wën ña yeho!»

⁵⁵ Vësëval vëyabah yentiko hnam do yëkëdëhawo ñawët: kobëri Galile tēfëlehninihawo Yesu ndokujëhnëndëniha.

⁵⁶ Hnë vëhni, nkentiniho hnam: Mari mbë Magëdala gë Mari hnëmu Sak gë Yosef, do gë hnëm hni viju Sebede.

Ikwët Yesu hn'iyag

* **27:51 27:51** *Ipand dëndah*: Pand fokiko fagant Cery Wën Cankaf hna pitëndëlehnahni Cery Wënu ña vacape vaki, hn'ile cëvak hna gë hn'ile ñak cëvak d'us hna. Icahn 26.31-35; 40.21.

⁵⁷ Ante nëkako ɲa, asan avetak avë inawñ Arimasi tēkiko. Yosef maciko do arēfal Yesu yeho, umë fēna.

⁵⁸ Njiko tēya Pilat iñas Yesu ɲa. Awa Pilat mē ntehnēkēhni vahñē va nǰēɖaniha.

⁵⁹ Arac mē nufēk pēryēka g'iyarēh kasēk

⁶⁰ do nji ndēna hn'iyag dēwu nte nkabehnēko hn'itaka. Tac mē kēryinǰētēk taka konah pidahn rēnka ɲa njilehn.

⁶¹ Mari mbē Magēdala gē Mari nēntawñ ɲa hnam nkentiniho; haryēnkwa yag hna ntañaniho.

Vēyēka yag

⁶² Ga pacēk, hnē fac le rēfēka ile fēhwētahnēde ntawēla ɲa, vēsankaf vēsēna wasadēha va gē wafarise wā njiniho ndampo fo vēhni Pilat hna

⁶³ do ntehnēniha: «Ahwēhn nkal, ndēnkwa tabun, ale rokadēhēhniwo vahñ'aɲi mē lehnēko, ante nkoko cēmēna ɲa: “Hnē wafac warar mbēhnēdēfu.”

⁶⁴ Awa, mawēryin ahwētēhnahnu iyag inǰi hafo hnē wafac warar hna. Ge gena umē, vērēfal vēlēwu va njijēdēni nteni iñas inǰa tac pēyahñēni bulunda hna: “Mbēhnēk vēsēm hna.” Wati rac, wamēr watēkwa ɲi lēbēdēha wadēnkwa wēryēnkwa ɲa.»

⁶⁵ Pilat mē ntehnēkēhni: «Wēlihēhni wasodafē wā soɲe njēkandēhni. Yiryin do diryin njēkande yag inǰa gante caɲahnēku ka.»

⁶⁶ Njilehnēni njēkandēni yag inǰa: mē mbēryēni taka nte fidahniko rēnka ɲa kahnēndēlehnēnihēhni vēyēka va.

28

Ibēhn Yesu

¹ Ante ndēcēk fac ntawēla ɲa, gē dimasi ɲa wakēwak fo, Mari mbē Magēdala gē Mari nēntawñ ɲa njiniho njēkini yag inǰa.

² Nkal inǰa nēnkalehn taɲ gē fanka: mēleka Ahwēhn a cēlēlehni g'ambin, nǰij kēryinǰēt taka cankaf inǰa cape ndampo ntañalehn taɲ.

³ Had ambin wilēbilēk nkeho do cuɖ cankaf jah dʒus cuɖako.

⁴ Vēyēka va ntakēkēhniwo mbalēndēni ki fo; had vēsēm nkeniho.

⁵ Mēleka ɲa mē ntehnēkēhni vēsēval va: «Antē ntaku, njētēbu Yesu yēkēlendun, ale fakiko kērēwa hna.

⁶ Gena hnani, Wēnu ɲa mbēhnēndanēka gante nēsēko ka. Yijēn ayēku hn'ile kwētiko hna.

⁷ Yiryin ñap afēyawuni vērēfal vēlēwu va: “Mbēhnēndanik, tame njid napēhēndu Galile hna; hnam nuɖunēha.” Umē ɲakēndēbu fēyaawu.»

⁸ Matēlehnēni ñap yag hna ga ntakah do g'uhnatah sankaf, nkaryēni pēyanihēhni vērēfal Yesu va wakasēk watac.

⁹ Yesu njilehn pankēlēni do ntehnēhni: «Nkaɲēmu!» Tēhalehnēniha, pēlaniha wapary ɲi cēmbatēndēniha.

¹⁰ Awa Yesu mē ntehnēkēhni: «Antē ntaku. Yiryin afēyawuni vēyēnta mēn va njini Galile hna: hnam nuɖēniho.»

Itēfēta vēyēka iyag va

¹¹ Wati nte njidēniho ɲa, wasodafē wēryampo wale yēkadēho yag ɲa mbokajēniho nawñ hna pēyanihēhni vēsankaf vēsēna wasadēha va fop ile liyak ɲa.

¹² Vēsankaf vēsēna wasadēha va mē mbarēni gē vicēr va: ga nkwēryēlēni mē njēdanihēhni wasodafe wā koryi yabah

¹³ do ntehnēnihēhni: «Pēyahndūn, vērēfal vėlēwu va yijēk g'umēd ga, hnē wati nte ndakērunēho wakwēd ņa, nteni iņas iņa.

¹⁴ Do ge guverēner ŷa njētak njētēbun gante nēsēndēbunēha ka do ntīdēfun fere hara ņoñ diluhna.»

¹⁵ Wasodafe wā mē tebani koryi ŷa do ntini gante nkabini ka. Koyēna, campēko waŋi wanēs wasēwif hna, hafo hnē fac vē dol ŷi.

Yesu tufēhnađēhēhni vērēfal vėlēwu va

¹⁶ Vērēfal pēhw g'aryaw ŷa njilehnēni gē Galile, hn'ikuŋ nte nkabēkēhniwo Yesu hna.

¹⁷ Ante nunihawo ņa, cēmbēnihawo; bare vēryampo hnē vēhni nkwajēlehnadēniho.

¹⁸ Yesu tēhakēhniwo do ntehnēhni: «Ucankaf ņa fop njēdāyību ambin hna do gē nkal li.

¹⁹ Awa yiryin hnē vahnē vēvē nkal vi fop do aliwuni vērēfal mēn; yaryēryinēhni g'uŷac Rēm, g'Ajē do g'Iyir Ipacah iņa,

²⁰ do karaŋeryinēhni maŷēhnēni fop ile lehnēmu ŷa. Do yētēryin: gē ŷuhnē nkentēdēfu fac-wo-fac hafo wapuya đuniŷa hna.»

Itëfëta nte kerëk Marëk pañare Yesu Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña tufëhnana bare namu vacërakëlo vële hwëtahnëka Yesu va lehnëk Marëk herëk. Marëk (wacëde fëna San Marëk, Vantiyehn 12.12, 25), alintërawu Barë nabas yeho, umë lapëhna dëhëhniwo afayik Pol gë Piyer wadoku wadëw hni hna. (Njëki Vëvë Kolos 4.1; 1 Piyer 5, 13; Vantiyehn 13.5; 13; 15.36-41; Filemon 24). Mpëd ndampo Pol ñwëyëko nufa Marëk wati ryampo nte njidëho doku bare ikonjëlën ña ntiyako do Marëk anjiko njëka Pol ante cëdiko ña hnë nkal Rom hna (1 Piyer 5.13).

Kayëte Itëfëta nte kerëk Marëk pañare Yesu ña ye inte ñak lëkwëk ña hnë vëkayëte vahnah hna vante hnësëd pañare uwám Yesu. Anji kayëte kerik mpëdara yëbëlan wabëhn wafëhw imbëd g'imbëd gë wafëhw imbëd gë wahi g'imbëd (55 gë 75) ga ndëcëk hnagi Yesu ña, Rom hna. Vële wok wayëna wasëwif herëhnik. Soje umë Marëk gabahnëk wënamu waryaw wasëwif wa. Nësëd vantiyehn Yesu va. Tëfëta d mpëdara pëhw g'imbëd gë warar (18) ma ntëbi hnë vífëmpëhnahnah Yesu hna wale rufahnëd Aju Wënu ña ye.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'iji kayëte: vëréfal, wanës, Ahwëhn, Piyer, yine, fanka, sadëha, wasariya.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Pëhwëta doku Yesu (1.1-13)

Yesu njërënëdëhëhni vëres do nësëd gë wahnës wadindaryindan (1.14-8.30)

Yesu icëm g'ibëhn dëwu ña pëgwëk pëyahnénd (8.31-10.52)

Yesu tënkëd Yerusalem hna (11.1-13.37)

Ícëm do g'ibëhn Yesu ña (14.1-16.20)

Ikaraj San Ayary

¹ Ani pëgwëk Wanës Wakasëk wante hnësëd soje Yesu Këris, Ajë Wënu ña.

² Aki pëgwëk gante nësëd hnë kayëte kila Esayi hna:

«Wënu ña më lehnëk soje Arëhnayik a: “Cañëtëryidëfuha afay mën a haryënkwa hu pëhwëtëhni nkañ ña.”*

³ Nëparyin! Asan ryekad wula hna, më lehnëd: pëhwëtëryin nkañ Ahwëhn a, dinëndina vankaw vacatah dus!»*

⁴ Awa, koyëna San Ayary a njiko wula hna ñarël sën Yurëdan hna; njaryëdëhëhniwo vahnë va ntehnatëndëhni: «Gwëcëtaryin vankeya va do ayaryiwu; Wënu ña tavëhnanhu wameh hun ña.»

⁵ Vële lëdëk resiyo vë Yude va do gë vëvë inaw Yerusalem va fop njidëniho vëhni San hna; putadëniho tase bulunda hna wameh wante ntini ña do San njaryëdëhëhniwo hnë sën Yurëdan hna.

⁶ Umë viyi vile liyik gë wëñahn yonkomb ntiyadëho do ryl uyand nëbadëho sah hna; vampul tokëdëho do gë wadëj.

⁷ Pëyadëhëhniwo kore ña: «Ale rëfidëho ña umë lëbëko; catëla dënk fëtanhu viyëba wapary wadëwu ña.

* 1:2 1.2: Malasi 3.1 * 1:3 1.3: Esayi 40.3

8 Ami, hnë wënka njaryëdëmu, bare umë, g'Iyir Ipacah Wënu ña njaryëdëhu.»

Yary ÿa g'iyëkëhnahn menehn Yesu ña

9 Hara, hnë wati rac, Yesu Nasaret matiko, ankol ambë resiyo Galile hna do San njaryëkawo sën hna.

10 Ante mëyëtaðëho Yesu wënka ña, nuko tañ ambin ña ga piðëtað do Iyir Ipacah iña cëlélehni hnë umë; gë fah mëntëléniho.

11 Tac kopa vë g'ambin nkwëryëlehni ga ntehnëd: «Ajë mën ale ÿaðëfu ðus a yeru; gë wëjë nëñëko ðus.»

12 Ga ndëcëk watac, Iyir iña më cañëtëka tañ Yesu wula hna.

13 Wafac wafëhw wahnah ñëwëko wula hna, do njëkëhnahnëkawo Sintani menehna hnam. Gë wulañ wã nkelahnëniho do wamëleka ña paðënihawo.

Vëréfal vëryënkwëryënkw Yesu va

14 Ante pëlayiko San ña, Yesu njiko Galile. Karañëdëhëhniwo vahnë va Wanës Wakasëk Wënu ña.

15 Ntehnëdëho: «Wati ÿa tëkëk, Nañ Wënu ña tëhajëk; gwëcëtaryin vankeya hun va do kwëtahnëryin Wanës Wakasëk ña!»

16 Fac ryampo, Yesu tëfary lant sankaf Galile hna njasëdëho ante nukëhniwo wëfëla wuwis vëhi ña, Simo g'aheryu Andëre. Waryeyët ntonjëdëniho lant hna pëlahnënihëhni wuwis.

17 Yesu më ntehnëkëhni: «Tëfino do ntidëmu wëfëla vahnë.»

18 Tavëlehni tañ waryey waheheya uwis wã tëfëlehniëndëniha.

19 Yesu më mbok njik ñawët toyë do më mbok nukëhni kat vëhni Sak g'aheryu San, wiju Sebede vële yeho kulu lëw hni hna. Waryey walëw hni wa pëhwëtëdëniho.

20 Nundëhni tuñ macëlehni; tavëlehniha rëm hni, Sebede, kulu hna gë vëryokuj va, do tëfëlehniha Yesu.

Asan ale nkeni gë yine

21 Yesu gë vëréfal vëléwu va njiniho nañ Kaperënañum hna. Fac ntawëla wasëwif hna, Yesu tënkëko caliña hna do pëgw karañëndëhni vahnë va.

22 Vële hnëpaðëhawo va pëmpëhnahnëkëhniwo gante karañëdëhëniwo ka, kabí gelohna gante karañëdënihëhni vëharan sariya ka; umë, g'ucankaf karañëdëhëhniwo.

23 Hnë wati rac dënk asan ale pëlako yine tënkëko caliña ntëw hni hna do ndëkako:

24 «Ye ye yëbëlan fu, Yesu mbë Nasaret? Afërekanëfu bi yijëru? Njëtëbu ðus ale yeru ÿa: Afacah ale payik Wën ÿa yeru!»

25 Yesu më ñañëhahnëka yine ÿa ntehna: «Demëhnary do cahnëryehna ayi asan!»

26 Yine ÿa më ñënkëka asan a gë fanka do më cahnëka ndekatënd ðus.

27 Vahnë va fop pëmpëhnahnëkëhniwo ðus do tëyëläëndëniho: «Ye ga ye iñi karañ kasëk nte yëðahnik g'ucankaf ñi? Ayi asan wëla wayine ña ntehnëdëhëhni ntini iñë do mañëndëniha!»

28 Awa, pëgwiko tañ nësënde soñe Yesu ÿa resiyo Galile hna fop.

Yesu njërëndëhëhni vëres vëyabah

²⁹ Ante cahnëniho calija hna Yesu njiniho gë Simo gë Andëre tere lëw hni hna do Sak gë San fëna njintiniho.

³⁰ Hara, hnëmu asëvalu Simo ndakëko, kabi mbahn inji njakëkawo; ga tækëk Yesu, më pëyaniha soje lëwu ya.

³¹ Yesu më tëhaka, pëlaka vák yi, matëndëlehna. Yak mbahn wã tavëlehna do pëgwëlehn nëhëtëhnëndëhni.

³² G'anëka ga, ga njok lav a, vahnë va njinenëhnicënihawo Yesu vële resëko va fop do gë vële pëlanio wayine.

³³ Vahnë vëvë naŵ va fop haryënkŵ rënka tere hna mbarëpëlëniho.

³⁴ Yesu njërënekëhniwo vëyabah vële resëko sifa wates wanëmpëlah do ntakëhniwo fëna wayine wayabah. Tavëlëhniwohna wayine ña nësëni, kabi vëhni njëtëniho bi mo nke.

Yesu nkwayëtaďëho Galile hna

³⁵ Wakëwak fo, Yesu matëko cahn naŵ hna, nji ñëw hn'ile njirëk, do hnam njëfaďëho.

³⁶ Simo gë vërefëlëntaŵu njilehnëni njëkëlehnihi;

³⁷ ga nuniha, më ntehnëniha: «Vahnë va fop njëkëlehniďënihi.»

³⁸ Yesu më ntëkwakëhni: «Yinëfu sën haŵary, hnë vankol vamb ďarël vi. Tëfëko fëyahnu hnam fëna Wanës Wakasëk ña, kabi soje umë yijëbu.»

³⁹ Do njilehnëni hnë Galile hna fop; pëyaďëhëhniwo Wanës Wakasëk ña vacalija vamb resijo va do ntaďëhëhniwo wayine ña.

Yesu njërëndëďëha ahwëhn mbiy

⁴⁰ Ahwëhn mbiy ña më nijjëk haryënkŵ Yesu ndëkwëhnëk do muntahna ntehna: «Ge ñaďu, koďu ayërëno, afacënëlehno.»

⁴¹ Yesu më kaŷëhnahnëka g'umë; më njelëk vák ya, ñaka do ntehna: «Ñaďëfu: Pacëry!»

⁴² Tanj, ambiy ña tavëlehna do pacënëlehni.

⁴³ Awa, Yesu më ñaňënahnhëka, caňëta, ntehna:

⁴⁴ «Nëpary ďus, ant'afëyahna ahnë wañi; yiry njëki asëna wasaďëha ya, do canëry sadëha le kerëk Moyis ntinde ya. Koyëna vahnë va fop njëtëďëni pacëru.»

⁴⁵ Asan a njiko, bare pëgwëko pëyahnhënd ile-wo-le hna ile yeha ya. Soje rac Yesu kodilohna mbok tënk wahnaŵ hna gante ñaď ka; hnë wëwac wayirah hna ñëwëďëho. Do vahnë va nijjëďëniho yaľu hna matindëni gante-wo-gante.

2

Yesu asan ale ye vorovoro njërëndëď

¹ Ga ndëcëk wafac, Yesu më mbok njik Kaperënaŷum, do njëtayiko tere hna nke.

² Kore vahnë varëpëlëko hnam, hafo golohna igwac wëla për hna rënka tere hna. Yesu Wanës Wakasëk ña pëyaďëhëhniwo.

³ Vësan tækëlehnihi, njonëhniniho Yesu ale ye vorovoro ndibini vësan vëhna.

⁴ Bare wahodilohna tufëniho Yesu, vahnë va pëbëniho. Awa më kayëni tëtjëtëni ile rëjahnik cery ña bay hn'ile nkeho Yesu hna; më cëlëndëniho ale yeha vorovoro ryakëko uway hna hatëh hante ntiniho hna. ⁵ Ga nuk Yesu kwëtahn vëyi vësan ña, më ntehnëka ale ye vorovoro ya: «Ajë mën, wameh hu ña tavëhniru.»

6 Awa vēharan sariya vēryampo, vēle lañako hnam va, nahadēniho:

7 «Soje ye nēsēd aji asan aki? Wēnu ŋa njewēd! Mo hođ tavēhn wameh? Wēnu ŋa fo hođ!»

8 Yesu njetēko tanj itoñan dēw hni ŋa, mē ntehnēkēhni: «Soje ye hnahanun aki?»

9 Ge ntehnēbu: “Wameh hu ŋa tavēhniru”, ma ge ntehnēbu, “Matēry, ahnuf uway hu wā, ayas?” ryampo bi ŋak hnējēk nēsi hnē wanj?

10 Bare ñadēfu ayētu: Ajē Ahn'a kwēhñak fanka tavēhna ahnē wameh duniya li.» Awa Yesu mē ntehnēka ale ye vorovoro ŋa:

11 «Ami ntehnēdēmi, matēry, nufēry uway hu wā awēnc!»

12 Matēlehn tanj, nuf uway lēwu wā, cahnēlehn tase vahnē va fop. Soje umē, pēmpēhñahnēkēhniwo đus; umē cēmbēdēniha Wēnu ŋa ntehnēdēni: «Kobēri nulēfuhna g'iñin ki!»

Yesu macēdēha Levi

13 Yesu gē tēfary lant sankaf Galile ka mboko nji. Vahnē vēyabah yihahnidēhawo do karanjēdēhēhniwo.

14 Ga ndēcēd, mē nuka Levi,aju Alēfe, ga ntañak biro hn'ile cosahnēde ŋatētanke hna. Yesu mē ntehnēka: «Tēfe!» Levi matēlehn, tēfa.

15 Tac Yesu tokēko roka tere Levi hna. Vērēf ŋatētanke vēyabah gē vēwen tokēlandēniho do gē vērēfal vėlēwu va, kabi njaβēniho sifa vahnē vērac hnē vēle rēfalēdēhawo hna.

16 Vēharan sariya vēle yentiko gē wafarise va nunihawo Yesu ga tokēlandēni gē vēyi vahnē fop, mē tēyēnihēhni vērēfal vėlēwu va: «Soje ye tokēlahñēdēni gē vērēf ŋatētanke do gē vēwen vi?»

17 Yesu nkwēryēkēhniwo, mē ntehnēkēhni: «Vēle wok vēresēna va βalēhñihna g'ayērēn, vēres va valēkēhni. Yijēla wacēwēhni vēle satēk, bare vēwen yijēbu wacu.»

Yesu nēsēd soje suñ ŋa

18 Fac ryampo, vērēfalSan Ayary va gē wafarise wā cuñēniho. Awa vahnē mē njiñēni tēyēniha Yesu: «Soje ye cuñēdēni vērēfal San Ayary vi gē wafarise wī, do vērēfal hu vi vēsunjēdina?»

19 Yesu mē ntēkwakēhni: «Ntiyahñēku bi vēfay iñēl va kodēni cuñēni wati nte nkelahnēni g'ale ŋēlēd a? Kodina nke koyēna! Wahodina cuñēni ge g'ale ŋēlēd a nkolahnēni.

20 Bare wati yejēk ile nufēhñandeniha ale ŋēlēd a; fac rac cuñēdēni.

21 «Ahnē kadēdina ankwēŋ pand kasēk, nte wok kwēŋana ten, hn'ipand cēr; ge gena mē, ankwēŋ pand kasēk iña, ge ndagik, kwēŋad do citēd pand cēr iña do hatēh ha njankēd đus.

22 Ahnē tawēdina fēna uñen kasēk hnē waryēpēt wasēr; ge gena umē, uñen uña tēnkenēd waryēpēt wā: uñen uña ndehētađ, waryēpēt wā fēna pērēkađ. Uñen kasēk uña hnē waryēpēt wēhasēk tawēde!»

Yesu ye Ahwēhn fac ntawēla ŋa

23 Hnē fac ntawēla ndampo, Yesu wēhaŋ ndēcētađēniho gē vērēfal vėlēwu va. Ga njasēdēni, vērēfal vėlēwu va pēgwēlehnēni nkubēdēni vantimp va do cemēdēni.

24 Wafarise wale yeho hnam wā, mē tēyēniha Yesu: «Yēkēry, soje ye ntidēni vērēfal hu vi ile nkok mawēryana sariya fu ŋa ntiyi hnē fac ntawēla hna?»

²⁵ Yesu më ntëkwakëhni: «Kobëri karanëluhna bi ile ntiko David hnë fac ryampo ante mbalëkëhniwo do inte yokëhniwo, umë dënk gë vërëfëlëntaŵu va?»

²⁶ Tënkëko cery Wën hna do tok mburu nte kwëtëhniko Wënu ɲa. Abiyatar yeho asëna wasadëha asankaf a wati rac. Sariya fu ɲa vësëna wasadëha va fo maŵëryanëko tokëni vamburu vatac, bare David nufëko do njëdahn fëna vërëfëlëntaŵu va.»

²⁷ Yesu më mbok ntehnëkëhni kat: «Ntaŵëla ɲa soɲe ahn'a liyik; ahn'a diyina soɲe ntaŵëla.

²⁸ Soɲe umë, Ajë Ahn'a dënk ye Ahwëhn wëla fac ntaŵëla ɲa.»

3

Yesu ahnë njërënedf hnë fac ntaŵëla

¹ Fac ryampo, Yesu mboko tënk calija hna. Asan ale cëmëko vák yeho hnam.

² Wafarise ŵa njëkëdënihaŵo dus Yesu bi njërënedfëha hnë fac ntaŵëla hna, kabi ñadëniho nuɲani ile pëyahnedfëni menëk pëlahni.

³ Yesu më ntehnëka asan ale cëmëko vák ɲa: «Matëry, ahahn fagant.»

⁴ Tac më tÿëkëhni: «Ye ntehnëk sariya fu ɲa? Ntiyi ufërën hnë fac ntaŵëla hna ma uŵeh? Afehëta ahnë icëm ma aryaŵa?» Waɲadilohna ntëkwani.

⁵ Yesu njëkëkëhniwo vëhni fop ga ntavah do njiwëhnahnëkawo fëna kabi ɲwëyëni vëhwëtahnedfina. Awa më ntehnëka asan a: «Yeli vák hu ɲi.» Njelëlehn do vák ɲa mbokalehna fërën fo.

⁶ Wafarise ŵa cahnëlehnëni calija hna njini mbarëni gë wëlawo ahnaŵ ŵa Erof soɲe nësëlëni bi hak kodëni ndaŵëhnahnëniha Yesu.

Kore yabah yihahnidëha Yesu

⁷ Yesu gë vërëfal vëlëŵu va njiniho gë cape lant Galile ka do kore sankaf rëfëlehnëkaŵo. Vahnë vërac Galile gë Yudef matiniho,

⁸ do gë Yerusalem, gë resiyo Idumeya, gë resiyo ile ye gë cape ñëntaŵ Yurëdan ka do gë caharaɓ Tir gë Sidon. Wakore watac vëhni Yesu njijëniho, kabi njëtaniho ile ntid ɲa.

⁹ Awa Yesu më tÿëkëhni vërëfal vëlëŵu va njonëhniniha kulu kay hnam kabi kore ɲa peñëlëdëniho caharaɓ lëŵu:

¹⁰ njërënekëhniwo vahnë vëyabah, awa vëres va fop cëñëlëdëniho soɲe ñakëniha vëhni fëna.

¹¹ Do ge vële pëlahni wayine va nunihawo, ndëkwëhnëdëni haryënkwlëŵu do ndekandëni: «Ajë Wënu ɲa yeru!»

¹² Bare Yesu ɲañëhnëdëhëhniwo ntehnëndëhni ntë pëyahneni bi mo nke.

Yesu tëhnađëhëhni Pëhw gë Vëhi va

¹³ Yesu kayëko hn'ikuɲ, macëkëhni vële tëhnako njijëni le nkeho hna do njiniho.

¹⁴ Koyëna tahnëkëhniwo Pëhw gë Vëhi va [do macëhni vëfayik] soɲe tÿëfëlëndëni g'umë do payëndëhni pëyahnenëndëni Wanës Wakasëk ɲa,

¹⁵ do g'imëk ntandënihëhni wayine ɲa.

¹⁶ Wëlihëhni Pëhw gë Vëhi va: Simo nte macëko Yesu Piyer;

17 gë Sak, g'aheryu San, vëhni vëhi tak viju Sebede yeho. Yesu Bowanerëges macëkëhniwo. Umë fëhnëtanëd «vësan vële mëntëlëni g'ufarat»;

18 Andëre, gë Filip, gë Barëtelemi, gë Matiye, gë Toma, gë Sakaju Alëfe, gë Tade, gë Simo ale hahnëndak soje nkal dëw hni ña Kanan,

19 do gë Yudfa Isëkariyot, ale yedf aroka Yesu ña.

Yesu, vëvë tere lëwu va ñad nufëniha

20 Tac Yesu më mbokak gë tere. Umë gë vërefal vëlëwu va wahodilohna tokëni roka ña kabi hnam fëna vahnë vëyabah varëlëko.

21 Vëvë tere lëwu va, ga njetani watac, kahnëtalehnëni soje nji nufiniha, kabi ntehnëdëniho: «Cenaka!»

Yesu gë Belësebul

22 Vëharaj sariya vële wätiko Yerusalem va ntehnëdëniho: «Asankaf yine le wacik Belësebul ña fëlaka!» do kat: «Iyi yine yëdädeha fanka canahnëdëhni wañi wayine!»

23 Awa Yesu më macëkëhni nësëhnëkëhni g'inji mëntëndëlehn: «Sintani hak kodf cëna umë dënk?»

24 Ge vële vankëk inaw mëtëdëni vëhni fo, naw tac godina kahn;

25 do ge vële vankëk tere mëtëdëni vëhni fo tere rac godina kahn.

26 Awa ge Sintani mëtëryad umë fo, ge ucankaf ntëwu ña gona mbank, godina nko kahn, tëkwëd.

27 Ahnë kodina tënk hnë tere asan ahwëhn fanka do nuf hnapul lëwu ña, ge ñabëlahna ten asan ahwëhn fanka arac; ge ñabëka, kodf nuf le-wo-le ña tere lëwu hna.

28 Toña ña fëyadëmu: vahnë va, kodf tavëhnini wameh wadëw hni ña fop gë wayëw wante njewëdëniha Wënu ña fop.

29 Bare ale yewëdëha Iyir Ipacah ña tavëhnëdëna muk, uwi wëh dihëtëdëna.»

30 Yesu nësëhnëkëhniwo koyëna kabi vëhni lehnëdëho: «Gë yine nkeni.»

Hnëmu Yesu gë vëheryu

31 Hnëmu Yesu gë vëheryu tükëlehnini; ñëwëni për hna do payëniha ahnë macehna.

32 Vahnë vëyabah lañako caharaß Yesu, më ntehnik: «Nëpary, hnëmuh gë vëhery hu për hna nkeni, macëdënihi.»

33 Yesu më ntëkwakëhni: «Mo ye hnëm mëñ ña do gë vëhery mëñ va?»

34 Tac më njëkëkëhni vële lañako caharaß lëwu va do ntehn: «Yëkëryin, hnëm mëñ ña gë vëhery mëñ va ani nkeni.

35 Vële lid ile ñad Wënu ña vëhni ye hnëm mëñ ña gë vëhery mëñ va.»

4

Uhnës uryindaryindan soje ahnad uhnëda wã

1 Yesu mboko pëgw karañdëhni tëfary lant Galile hna. Kayëko hnë kulu ile yeho lant hna, ntaña kabi kore sankaf varëpëlëko caharaß lëwu. Darël wëñka hna ñëwëniho ² do Yesu gë wahnës wadindaryindan karañdëhëhniwo viyë viyabah; hn'ikarañ dëwu hna ntehnëdëhëhniwo:

3 «Nëparyin! Fac ryampo asan yiko ipahn uhnëda kañ dëwu hna.

4 Wati nte pahnëdëho wanëc ña, wëdampo nkaŵ hna njoko: wusëry wã më njijëni kohnëni.

5 Wëdampo wëraka njoko ile nkok yabëna nkal. Wanëc ña pëhnëlehn taj kabi nkal iña tëwëlohna.

6 Ulav wã, ga njakëk, më kankënek wayor ña, kabi vënkahn va yabëlawohna.

7 Wanëc wëdampo hnë wadëmpëhn njoko. Wadëmpëhn ña më naÿëk do ndaŵ uhnëda wã, ñoñ dëwëlohna.

8 Bare wanëc wëdampo nkal përen hna njoko; pëhnëko, naÿ do ntëw: wëdampo wanëc wafëhw warar (30), wakaŵary wafëhw imbëd g'iryaw (60), do wakaŵary kat keme (100).»

9 Yesu më mbok ntehnëkëhni: «Nëparyin ðus, ge kwëhnarun vanëf awëryahnu!»

Soñe ye nësëd Yesu gë wahnës waðindaryindan

10 Vële rëfëlehnëdëhawo kwëlëkwël va do gë vëfayik pëhw gë vëhi va, ga nkeni vëhni fo gë Yesu, më tëyëniha soñe wahnës waðindaryindan wã.

11 Më ntëkwakëhni: «Nuÿarun wũhnë uyët ile soŵiko, hnësëd soñe Naŵ Wënu ña, bare vëÿentaŵ vi had uhnës uryindaryindan fo nkwëryëdëni,

12 do koyëna:

«“Kod njëkëni ðus, bare hara wahnudina paryi, kod nkwëryëni ðus bare hara ñoñ wayëtëna paryi,

ge gena umë mbokajakëndëni gë Wën do Wënu ña tavëhna këndëhëhni wameh wadëw hni ña!”»

Yesu uhnës uryindaryindan ahnað uhnëda wã nkabahnëd

13 Tac Yesu më ntehnëkëhni: «Yëtëluhna ile ye uŵi uhnës uryindaryindan? Awa hak kodun ayëtu wahnës waðindaryindan wayëntaŵ wã fop?

14 Iyam a wanës Wënu ña pahnëd.

15 Vëryampo had nkaŵ nkeni le njod wanës hna: ge tëk nkwëryëni, Sintani tëkid tebëhni wanës wante fahnik hnë vëhni ña.

16 Vëryampo had nkal kwëhn wëraka nkeni: nkwëryëdëni wanës ña do g'uhnatah maŵadëni.

17 Bare waravëdina kwëhna vënkahn hnë vëhni, toye fo kwëtahnëdëni. Ge ryënah wã tëkëhnikëhni ma ge mbërehnini soñe wanës Wënu ña, tavëdëni taj kwëtahn iña.

18 Vëryampo kat nkeni had uhnëda ule yod wadëmpëhn, umë ye vële wëryëd wanës,

19 bare wëbal yi ðuniÿa ña, ibora hnapul ña, do g'iña ile-wo-le ña ténkëdëhëhni, ndawëdëni wanës ña do ñoñ dëwëdina.

20 Bare vëryampo, hn'inkal përen hna tebaðëni wanës ña: nkwëryëdëni wanës ña, kwëtahnëdëni do nkeni had ile lëwëd, wëdampo wafëhw warar (30), wañëntaŵ wafëhw mbëd gë ryaw (60), do wakaŵary kat keme (100).»

Uhnës uryindaryindan lampu

21 Tac Yesu më mbok ntehnëkëhni: «Ahnë pëdëd bi lampu tac kob g'ancëhn ma kuyët hn'ipad? Gena bi kañëde yañ?

22 Ile soŵik ÿa fop tufahnëde, do ile soŵiko hn'umëhwëry ña fop njode humpen hna.

23 Nëparyin ðus, ge kwëhnarun vanëf awëryahnu!»

²⁴ Yesu më mbok ntehnëkëhni kat: «Kwëtahnëryin nëf ile wëryëdun ÿa! Wënu ña ñañëndëhu g'añëña nte ÿañahnëdun wuhnë dënk ña do nkwënëdëhu kat.

²⁵ Kabi ale hwëhna ÿa nkwënënde; bare ale wok kwëhnana ÿa tebëde wëla toye ile liyahnëka tëk nuÿa ÿa.»

Uhnës uryindaryindan uyëc ule fëhnëd umë fo

²⁶ Yesu më mbok ntehnëkëhni kat: «Wëlin g'ile mëntëlëni Inaw Wënu ña: asan fahnëd uhnëda kaÿ dëwu hna,

²⁷ tac fac-wo-fac ndakënd g'umëd ga, matënd g'acahnëfëd ga. Wanëc ña pëhnëd do naÿ hara yëtëna g'ante pëhnahnëk hafo naÿ ka.

²⁸ Nkal inja, umë dënk fëhnëndanëd uhnëda wã: wayor ña ten, tac uyat wã, do tëkwahn idaf wanëc ña.

²⁹ Puhnand tuÿ wanëc ña daf ña, asan a pëgwëlehn ndokuÿënd g'ikáca dëwu ña, kabi wati uhác wã rëkëk.»

Uhnës uryindaryindan uyëc mutarëd

³⁰ Yesu më mbok ntehnëkëhni kat: «Ye hodën mëntëndëlehni Inaw Wënu ña? Gë iyëhne uhnës uryindaryindan kodën nkabahnin?

³¹ G'uÿëc atëh mutarëd mëntëlëni; ge pahnik, uyëc rac ye ule ÿak vak wã wabë duniÿa li fop,

³² bare ge nadik naÿëd hafo ntëb wanëda wante ye sarëdij ña fop. Cantëd wahni wahnayah hafo wusëry wã kodëni kofëndëni cën dëwu hna.»

³³ Koyëna karanëdëhëhniwo Yesu g'iÿi sifa wahnës wađindaryindan; gante kodëni nkwëryëni ka nësëhnëdëhëhniwo.

³⁴ Nësëhnëdëhëhniwohna hara gena gë uhnës uryindaryindan; bare ante nkeniho gë vërëfal vëlëwu va fo, wahnës wađindaryindan wã fop nkabëkëhniwo.

Yesu teryëd sël sankaf

³⁵ Hnë fac rac ga nëkak, Yesu më ntehnëkëhni vërëfal vëlëwu va: «Danëtanëfu gë cape ñëntaw lant hadi.»

³⁶ Më koyanihëhni kore ÿa; vërëfal va më njonihna Yesu hnë kulu le nkehahnëko hna. (Awa, kabi Yesu hnë kulu tëko nke, më koyanihëhni kore ÿa do pëgwëni ndanëtandëni.) Wakulu wakaÿary tëfëlëniho.

³⁷ Tac sël sankaf pëgwëlehn cëlënd d'us, wavonkëlo wënka ña njo-handëho kulu ÿa, hafo pëgw tëmpënd hnam wënka ña.

³⁸ Yesu haÿëhni kulu hna ndakëko wakwëd. Awa vërëfal vëlëwu va më nëgëtëniha ndekatëndëni: «Aharan, cëm inja yeyinëk: kwëtahnëlihëfuhna bi nëf?»

³⁹ Yesu, nëgalehn, ñañënahna sël ÿa do ntehna lant ÿa: «Ñëwëry yam! Demëhnyari!» Sël ÿa teryalehn do njamëlehn fop.

⁴⁰ Tac Yesu më ntehnëkëhni: «Soje ye ntakëku aki? Soje ye worun kwëhnaluhna kwëtahn?»

⁴¹ Bare vërëfal va ntakëkëhniwo d'us, më ntehnëdëni: «Mo ga ye awa aÿi asan? Wëla sël ÿa gë wavonkëlo wënka ña maÿëhnëdëniha!»

5

Yesu asan ale pëlani wayine njërëdëd

¹ Tëkëlehnëni gë cape ñëntaw lant Galile ka, hn'inkal bulunda Gerasen hna.

² Ga cëlëk Yesu kulu hna, asan cahnëlehni wayag hna, nijjënd pankëlëni. Asan arac yine fëlakawo

³ do wayag hna ntëdëko. Ahnë kodilohna mbok ñaba, wëla gë vankëncä;

⁴ ñabëdëho kwëlëkwël wapary ña gë wame waryëhwëra do wëbák ña gë vankëncä, bare nkubëdëho waryëhwëra wä do mbëkëtëdëho vankëncä va. Ahnë mëkëdïlawohna tërya.

⁵ Ndekadëho wayag hna do gë wahuñ wale yeho tëfary lant hna g'umëd gë g'anent hara tëryëdïna, do cërehnadëho gë wëraka wä.

⁶ Më nuka Yesu ñawët; awa më nkaryëk nji ndëkwëhn haryënk w lëwu,

⁷ do ndeka gë fanka: «Ye ye yëbëlan fu, Yesu, Ajë Wën Hunte Sëpëk Pop? Këlami g'uwäc Wënu ña antë aliwo uweh!»

⁸ Asan a nësëko rac kabi Yesu tëko ntehna yine ña: «Cahnëryehna aÿi asan!»

⁹ Tac më tëyëka: «Hak maciru?»

Yine ña më ntëkwaka: «Wäc mën wä “Njabëbun” ye, kabi vëyabah yëbun.»

¹⁰ Do më këlaka antë canëhni nkal hna.

¹¹ Kore sankaf vampëhëmpëh ryavëdëho hnam, ðarël kuñ hna.

¹² Wayine ña më këlaniha Yesu ntehnëni: «Cañëtëryifu rënkëfuni wañi vampëhëmpëh!» ¹³ Yesu më mawëryanëkëhni. Awa wayine ña cahnëlehnëniha asan a do njini tënkënihëhni vampëhëmpëh va. Hara kore vatac nkëhnëko tëkëni wawuli wahi (2,000) vampëhëmpëh. Nënëlelehnëni vampamb kuñ hna njini ntëbani lant hna do cëmëlehnëni fop.

¹⁴ Vësan vële heryëdëhëhniwo vampëhëmpëh va, nkaryëlehnëni nji pëyahnëni watac naw hna do gë wëhaÿ hna. Vahnë va njilehnini njëkëni ile liyak ña.

¹⁵ Tëkëlehnini hr'ile nkeho Yesu hna do nuniha asan ale pëlaniho kore wayine ña: ntañako, ntiyako viÿi do hakili ña mbokakawo fërën fo. Ntakëlehnëhni.

¹⁶ Vële yantiko fop va më tëfëtanënihëhni ile yeha asan ale pëlaniho wayine ña gë kore vampëhëmpëh ña.

¹⁷ Awa, pëgwëlehnëni këlandëniha Yesu cahn resiÿo lëw hni hna.

¹⁸ Wati nte kayëdëho Yesu kulu ña asan ale yërënik a më tëyëka mawëryana tëfëlenti g'umë.

¹⁹ Bare Yesu mawëryanëlawohna, më lehnëkawo: «Bokary gë bulunda hu, do afëyahn fop ifërën ile ntinëhëni Ahwëhn a kabi kayëhnahnëka gë wëjë.»

²⁰ Awa asan a njilehn pëgw pëyahnënd hnë Wahnaÿ Pëhw hna fop ile ntinëhënkawo Yesu ña; do fop vële wëryëdëhawo va pëbëkëhniwo fëmpëhnahnah wä.

Aryagu Yayërus g'asëval ale ñakëd viÿi Yesu va

²¹ Yesu mbokako gë kulu ña gë cape ñëntaÿ lant ka. Ga tëkëk hnam, kore sankaf varëpëlëko caharab lëwu; ante nkeho tëfary wënka ña,

²² tëkëlehnï asankaf calïña ale wäciko Yayërus. Më nuka Yesu, ndëkwëhnëlehn haryënk w lëwu

²³ do këlahna ðus ntehna: «Këlami, fandag mën fa cëm irja nke. Yij arinda wëbák ñi afëhëtahna!»

²⁴ Yesu njilehnëni g'umë.

Kore sankaf lapëhna kawa do peñëdënihawo vacape va fop.

²⁵ Hara asëval yentiko hnam ale njidëho sat kobëri hnë wabëhn pëhw gë waki.

²⁶ Njiko hnë vëyehn vëyabah, yehna ña mbërehnëkawo ðus, fop canëko kori lëwu ña, bare ñoñ demalawohna; nuko nkwënanda res wä.

²⁷ Nkwëryëko ga nësëde soje Yesu ña. Awa më njijëk kamëhni lëwu kore hna ñak cud Yesu ña.

²⁸ Ntehnadëho: «Wëla cud ntëwu ña fo ñakakëndëbu njërakëndëbu.»

²⁹ Ga ñakëk, sat ña tëryalehna taj do njëtalehn njërek res lëwu wä.

³⁰ Wati rac dënk, Yesu njëtalehn fanka sahnëka. Më cahëtak gë kore tëyëhni: «Mo ñakëk cud mën ña?»

³¹ Vëréfal vëlëwu va më ntëkwaniha: «Nuru kore ña peñëdënihi gante-wo-gante, do arëyënd: mo ñakëko?»

³² Bare Yesu njëkëkëhniwo caharab lëwu, nuhahna ale lik watac a.

³³ Asëval a mbalëdëho ntakah ña kabi njëtëko ile yehawo ña; awa më njijëk ndëkwëhn haryënkw Yesu do pëyahna toña ña fop.

³⁴ Yesu më ntehnëka: «Aryag mën, kwëtahn hu ña njërënëki. Yiryeyi gë yam do ures hu wä bokanidilihna.»

³⁵ Koyëna nkoko nësënd Yesu tëketëni vëfayik matini gë tere Yayërus do ntehnëniha: «Aryag hu gona. Bokawo avërehna Aharaj a.»

³⁶ Bare Yesu kwëtahnëlohna nëf wanës wadëw hni ña më ntehnëka Yayërus: «Antë ntaki, kwëtahnëry tuj.»

³⁷ Mawëryanëlahohna ahnë ntapëhna hna gë tere Yayërus ge gena Piyer, do Sak g'aheryu San.

³⁸ Tëkëlehni tere hna, Yesu nkwëryëko wëñaw wayabah, vëryampo kodëniho, vëyëntaw va ndekadëniho.

³⁹ Më tënkëk tere hna do ntehnëni: «Soje ye ñawërun aki? Fandag fi cëmëna, wakwëd fo ndakëk.»

⁴⁰ Bare njafanjëdënihawo.

Awa më canëkëhni vëhni fop, nkoni rëmu fandag fa gë hnëmu do gë vëréfal vërar vëlëwu va do tënkëni cery nte nkehahnëko fandag hna.

⁴¹ Më pëlaka wák ña do ntehnëni: «Talita Kum!» (Umë fëhnëtanëd: «Ntehnëdëmi: Fandag, matëry!»)

⁴² Fandag fa matëlehn taj, pëgwëlehn njasënd (kabi wabëhn 12 kwëhnako). Wati nte nuniho cëmëna ña, pëmpëhna hna këhniwo ðus.

⁴³ Bare Yesu më ñañëhna hna këhni ntehnëni antë pëyaniha ahnë; tac më ntehnëkëhni: «Yëdaryina ile tokëd.»

6

Vahnë vëvë Nasaret va vëhwëtahnëdëlahna Yesu

¹ Yesu matëko hnam nji hn'ankol nte nañahnëko hna; vëréfal vëlëwu va ntapëhnanihawo.

² Hnë fac ntawëla hna pëgwëlehn karanëdëhni calija hna; vahnë vëyabah hnëpadëhawo do pëmpëhna hna këhniwo ðus.

Ntehnëdëniho: «Ne nëñak iñin? Ye ga ye yasery ule kwëhna wï, do hak kolahnëk ntind uwi fëmpëhna hna?»

³ Gena bi umë ye ali vacery va, aju Mari, acëru Sak, Yose, Yuf, do gë Simo? Vëheryu vësëval va vëlëdëntina bi ani gë fuhnë? Vëlëhënëlahohna.

⁴ Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Kila ntënënik gante-wo-gante, bare gena nkol nte naŷahnëk hna, hnënk lëwu ŷa vëlënënëdilahna, gë vëvë tere lëwu va per.»

⁵ Yesu kolëlohna nti hnam wëla fëmpëhnahnah ryampo, ge gena vëres vëryampo fo tindëko wëbák ña do njërënëhni.

⁶ Do pëmpëhnahnëkawo kabî vahnë vëvë nkol tac vi vëhwëtahnéna.

Yesu payëkëhniwo vëfayik pëhw gë vëhi va vëhi vëhi

Tac Yesu njiko karanjëndëhni vankol vamb caharaß hna fop.

⁷ Më macëkëhni Pëhw gë Vëhi va payëkëhni vëhi vëhi. Njëdakëhniwo fanka g'ucankaf ntandënihëhni wayine ña

⁸ do ntehnëkëhniwo aki: «Ant'ayoyawu ñoñ ge njidun, ge gena ryoko ryampo; ant'ayoyawu ile rokëdun, kufa, koryi wakufa hun hna.

⁹ Përyaryin wapary, bare ant'ayoyawu acud kawary.»

¹⁰ Më mbok ntehnëkëhni kat: «Ge tékërun hn'inaŷ, ñëwëryin hnë tere ile hacanderun hna fo hafo hale matëdun hnam.

¹¹ Ge vahnë vëvë naŷ va ñwëyëni vëhacadiluhna ma vëhnëpadiluhna, cahñëryin hnam do avankatëndu ivëd vë wapary hun ŷa: umë njëtëdëni vëlina fërën do Wënu ña nëñëlahna gë vëhni.»

¹² Pëhw gë Vëhi va më njini karanjëndënihëhni vahnë va soñe nkwëcëtani vankeya vantëŷ hni va.

¹³ Ntaðënihëhniwo wayine wayabah do njërënëdënihëhniwo vëres vëyabah turatëndënihëhni wagu ña vankaf hna.

Icëm San Ayary a

¹⁴ Ahnaŷ a Eroð Antipas nkwëryëko ga nësëde soñe Yesu ŷa, kabî wac lëwu ŷa campëko gante-wo-gante. Vëryampo ntehnëdëniho: «San Ayary a vëhnik! Soñe umë kwëhnahnëk fanka ntihañëd viyë vi fëmpëhnahnah.»

¹⁵ Vëhaŷary ntehnëdëniho: «Kila Eli ye.»

Vëhaŷary kat ntehnëdëniho: «Kila le wëntëlëk gë wabë kobëri ña ye.»

¹⁶ Eroð, ga nkwëryëk wante rëfëtaðeho ña fop, më ntehnak: «San Ayary a ye! Ntëpëtehnëbuhna nkaf ña bare mbëhnik!»

¹⁷ Eroð pëlayëhnëkawo San, ñabi, do cëdëlehni soñe Erodiyaf. Eroð ñëlëkawo mama nkehahnëko asëval aheryu Filip

¹⁸ do San ntehnëdëhawo Eroð: «Sariya ŷa maŷëryana aŷëla asëval ahery hu ŷa!»

¹⁹ Soñe rac Erodiyaf ntavëkawo ðus gë San do ñaðëho ndaŷehna, bare kodilohna

²⁰ kabî Eroð ntakëkawo g'umë; njëtëko asan asatah do asëvah ye do keryëdëhawo. Ge nëpadëhawo, nëñandëhawo igwëry wanës wadëwu ña bare yëtëlohna ile ntid.

²¹ Bare hnë fac le ntihandëho ambënt fac ile nagahniko ŷa, Erodiyaf nuŷako fere fafërën ndaŷehnahna San. Fac rac Eroð ambënt cankaf ntiko, payëhnëkëhniwo vësankaf vëvë ucankaf ntëwu ña, vësankaf wasoðafë ŷa, do gë vëvë karyënk Galile va.

²² Aryagu Erodiyaf ténkëko hn'ile nkeniwo hna do nkaŷëhnëhni; Eroð gë vële macehnëko va per nëñëkëhniwo gë fandag fa.

Awa Eroð më ntehnëka fandag fa: «Tëyërye ile-wo-le ŷaðu ŷa, njëðafëmi.»

²³ Njiko dënk hafo ntëkëhna aki: «Lëk njëfadëmi lakënde ntehni cape ndampo inaw̃ mën inji rëyëruho.»

²⁴ Fandag fa më cahnëk nji tëyehna hnëmu: «Ye rëfëko rëyu?»
Hnëmu më ntëkwaka: «Nkaf San Ayary a.»

²⁵ Fandag fa ntëfëlehn mboka gante nkeni ahnaŵ gë vële macehnëko ka ntehna: «Ñadëfu ayëdäw̃o tameki nkaf San Ayary a hn'ifëda mpan!»

²⁶ Ahnaŵ a njamëlehnëko; bare kodilohna njwëyëryana, kabi ntëkëko tase vële macehnëko va.

²⁷ Payëlehna taj sofađe lëwu ryampo ntehna: «Yoj nkaf San Ayary a.»
Sofađe ŷa njilehn kaso hna ntëpëtehna San nkaf ŷa.

²⁸ Tac njoj hn'ifëda njëdahna fandag fa, do fatac njëdaga hnëmu.

²⁹ Vëréfal San va, ante njëtani watac ŷa, më njini nufëni ñas inja kwëtëni hn'iyag.

Yesu ndavëd'ëhëhni vësan wawuli mbëd' (5,000)

³⁰ Vëfayik va, ga mbokajëni vëhni Yesu hna, më pëyaniha fop ile ntijëniho do karañinihëhniwo vahnë va.

³¹ Yesu më ntehnëkëhni: «Njijën, njiyin hn'ile njirëk soŷe ayinëgawu toye.» Kabi njabëniho vahnë vële yijëdëho do yidëho va; Yesu gë vëréfal vëlëwu va wëla roka vëhodilohna tokëni.

³² Awa më njini gë kulu hn'ile njirëk hna.

³³ Bare vahnë vëyabah nunihëhniwo ga njidëni do njëtëniho gante njidëni ka; më matëni vankol hna fop, nkaryëni gë wapary fo hafo ndënkwëhnënihëhni vëhni Yesu gë vëréfal vëlëwu va hnë ŷëwa le njihandëniho hna.

³⁴ Ante cëlëko Yesu kulu hna do nutëhni kore sankaf vahnë vërac, kaŷëhnahnëkawo dus gë vahnë vërac, kabi had kore wape wante wok wahwëhnana ahekery mëntëlëniho. Pëgwëlehn karañëndëhni viŷë viyabah.

³⁵ G'anëka ga vëréfal va më tëhaniha Yesu ntehnëniha: «Tëk mëd do hnani fëk fo ye.

³⁶ Koyaryihni vëŷi vahnë njini gë vankol vante ye caharab vi ntëwajëni ile tokëdëni.»

³⁷ Yesu më ntëkwakëhni: «Yëdaryinëhni w̃uhnë dënk ile tokëdëni ŷa!»
Më tëyëniha: «Ñadu bi yifu sanëfu koryi yabah laŵahnifu vamburu yëdafuni tokëni?»

³⁸ Yesu më tëyëkëhni: «Vamburu vajëhw hwëhnarun? Yiryin ayëku.»
Umë njëkëni do ntehnëniha: «Vamburu mbëd' g'uwis wuhi.»

³⁹ Awa Yesu më ntehnëkëhni dañëndëryinëhni vahnë va kore kore.

⁴⁰ Vahnë va më ntañani keme keme do gë wafëhw imbëd', wafëhw imbëd'.

⁴¹ Tac Yesu më nufëk vamburu mbëd' va g'uwis wuhi ŵa, kanëk g'ambin do camehna Wënu ŷa soŷe iŷi rokëtok. Më nkubëlehnëk vamburu va njëdahni vëréfal va cahëlehnënihëhni vahnë va do cahëlehnënihëhni fëna wuwis wuhi ŵa vëhni fop.

⁴² Ale-wo-le tokëko hafo pihñ.

⁴³ Vëréfal va njonihö vankubel vamburu va g'uwis wule tesëniho ŵa pëb vëkankel pëhw gë vaki.

⁴⁴ Hnë vële rokëko hna vësan wawuli mbëd' (5,000)* yeho.

* **6:44 6.44** *Vësan wawuli mbëd'*: Vutah va gë vësëval va vëryëkwaryina.

Yesu yaŋ wënka hna njasëf

⁴⁵ Tac Yesu kayëndelehnëhni vërëfal vëlëwu va kulu hna ndënkwahëhniha gë cape ñëntaw lant mbë ankol Betësayida ŋa. Hnë wati rac koyadëhëhniwo bulunda ŋa umë dënk.

⁴⁶ Ante koyakëhniwo ŋa, Yesu njiko hn'ikuŋ soŋe njëfa.

⁴⁷ Ga nëkak, kulu ŋa fagant lant hna nkeho, do Yesu umë fo woko nkal hna.

⁴⁸ Më nuk vërëfal vëlëwu va mbëraniho yiryery kulu ŋa dūs, kabi sël ŋa pankëlëdëniho; awa g'ankëhn fac ŋa, më njid gante nkeni njasëhatënd yaŋ wënka hna, do ñadëho ndëcëhni.

⁴⁹ Ante nunihawo ga njasid yaŋ wënka hna, ntiyahnëkëhniwo ahnënkwël ye do më ndekadëni.

⁵⁰ Vëhni fop nudënihawo do ntakëkëhniwo.

Bare wati rac taŋ, Yesu më lehnëkëhniwo: «Ya wënaryin! Ami Yesu ye; antë ntaku!»

⁵¹ Tac kayëlehn kulu hna, darël lëw hni, do sël ŋa teryalehn. Vërëfal va pëmpëhnahnëlehnëhni dūs,

⁵² kabi ñoñ vëwëryëlohna ile ryëcëtake ante cahëlehnëko Yesu vamburu va: wahakili walëw hni wa kodilohna njët rac, ntëbëkëhniwo.

Yesu njërëndëhëhni vahnë va Senesaret hna

⁵³ Ga ntëmpëtani lant ŋa Yesu gë vërëfal vëlëwu va, tënkëlehnëni hn'inkal bë resiyo Senesaret hna.

⁵⁴ Kulu hna cëlëdëniho, njavëtatëniha taŋ va Yesu.

⁵⁵ Vahnë va nkaryiniho nkal hna fop do njinenëhni dënihawo vëres hnë wayala, le-wo-le nkweyëniho nke hna.

⁵⁶ Hn'ile-wo-le njidëho Yesu hna, wahnaw hna ma vankol hna, vahnë va njonëhndënihawo vëres vëlëw hni va kwëtëndënihëhni wayëwa bulunda hna do këladënihawo tavëhni ñakëhni wëla wacëmët cud cankaŋ ntëwu ŋa fo; fop vële ŋakëko va njërëniho.

7*Namu vacërakëlo*

¹ Wafarise gë vëharan sariya vëryampo Yerusalem matiniho njijëni kwërëniha Yesu.

² Kamahnëniho vërëfal vëryampo Yesu va gë wëbák wante wok pacëna tokëdëniho roka ŋa, (më lehnëde wayuhnana gante ma wëryak namu ka).

³ Kabi wafarise wa gë wasëwif wayëntaw wa fop ntënëniho wënamu wante taveryënihëhniwo vacërakëlo va: vërokëdilo hna hara wayuhnana wëbák ŋa hafo pacëhni

⁴ do ge matiniho gë saha, vërokëdina hara vëfacënana ten. Ntënëniho dūs fëna wënamu waka wary, gante tëfëka ndagi vanëhëta, wapoti, do gë vapeya ka [do gë wafad wa].

⁵ Awa wafarise wa gë vëharan sariya va më tëyëniha Yesu: «Soŋe ye nkoni vërëfal hu vi vëlënëndëfina wënamu vacërakëlo fu va, tokëdëni gë wëbák wante wok pacëna?»

⁶ Yesu më ntëkwakëhni: «Vahnë vële hnësef ile nkoni vëlidina yerun! Kila Esayi toña kwëhnako ante nësehnëkawo Wënu ŋa soŋe lëw hun ŋa. Aki kerëko:

«“Wënu ŋa më lehnëk: ‘Iyi bulunda gë wanës ŋi fo ntënëndëniho,

bare wasakahn walëw hni hna ɲawëtaniho.

7 Icëmb nte cëmbëdëniho ɲa kwëhnana nafa,
kabi ile karanjëdënihëhni vahné ɲa,
gena ikaraɲ mën,

ɓare ile karanjëni vahné fo ye.*”

8 Tavërun vakwëda Wënu va alënënahnu wënamu wante kahnëndëni vahné.»

9 Tac më nkwenëk: «Kolërun d'us aravu vakwëda Wënu va ahahnëndahnu namu lëw hun dënk!

10 Wëlin ile ɲadëfu hnësu ɲa: Moyis më lehnëko: “Dënëneriyihni vëhni rëmuh gë hnëmuh”,* do fëna, “Ale lehnëka rëmu ma hnëmu wameh a tëfëka ndawï.”*

11 Bare wühnë, karanjëdunëhëhni vahné va: ge ahnë ntehnëka rëmu ma hnëmu: “Ile-wo-le wëkakëndëbu yëdayi ɲa ‘korëban’ ye.” Umë fëhnëtanëd: “Ile fehnik ntinëhnahni Wën sadëha.”

12 Koyëna tavëtentunëhëhni ntini ile ntehnëk sariya Wënu ɲa, alënëna rëmuh gë hnëmuh;

13 ntihtëdun ile karanjëd wanës Wënu ɲa gë namu le haranjëdunëhëhni ɲi. Do ntidun viyë vihawary viyabah vile wëntëlëk gë virac ki.»

Viyë vile lidëha ahnë ale wok pacëna

14 Tac Yesu më mbok macëkëhni kore ɲa do ntehnëhni: «Nëparyino wühnë fop, do awëryu:

15 inë le tokëd ahnë* kodina tonkëna haryënk'w Wën hna. Bare ile hoɗ tonkëna ɲa, umë ye ile sahnëd hnë umë ɲa.

16 [Nëparyin d'us ge kwëhnarun vanëf awëryahnu!]

17 Ante tavëkëhniwo kore tënk tere ɲa, vërfal vëlëw'u va tëyënihawo bi ye pëhnëtanëd wanës wadëwu ɲi.

18 Awa më ntëkwakëhni: «Wühnë fëna, gwëryëdiluhna bi? Gwëryëdiluhna bi fop ile tokëd ahnë kodina tonkëna haryënk'w Wën hna

19 kabi umë tënkëdina ntawary dëwu hna, d'onk dëwu hna tënkëd tac cahnëd mbahn dëwu hna?» (Gë wanj wanës pëyahnedëho Yesu kodë toki ile-wo-le ɲa.)

20 Umë mbok ntehnëk: «Ile sahnëd hnë ahnë ɲa umë ronkënëdëha.

21 Kabi ɓambery ntawary ahnë hna matid vinahan vimeh vinte liyehnedëhëhni vahné ndakëndëni hara vëyëlëläna, ule, uryaw ahnë.

22 Njëkëlehnëdëni ndakëntal meh vësan ma vësëval vële ɲëlëk do ɲëlëk, inä le nkok kwëhnëna, njapënan, tokand vahné, kwëhna nkeya meh, inëwary, ntehnëndëhni wameh vëyëntaw, nayënan, do nënk'w.

23 Viyë viwëh fop ɓambery ahnë hna cahnid do umë ronkënëdëha.»

Ikwëtah' asëval ale wok gena sëwif

24 Yesu matëko hnam nji resiyo Tir hna. Tënkëko le ñadëho nëw hna do ñadilohna njëti hnam nke, bare kodilohna cowa.

25 Asëval ale hwëh'nakawo fandag fante pëlako yine wëryëko ga nësëde soɲe Yesu, njilehni tan hn'ile nkeho hna ndëkwëhn haryënk'w lëwu.

26 Asëval arac gelohna sëwif, hnë Fëni Siri hna nagiko. Muntadëhawo Yesu ntana yine ɲa aryagu hna.

* 7:7 7:7: Esayi 29.13 * 7:10 7:10: Icahn 20.12 * 7:10 7:10: Icahn 21.17 * 7:15 7:15 Le tokëd ahnë: Viyë viyabah vañik wok tokëfëna wasëwif hna. (Soɲe Walevi 11)

27 Yesu më ntehnëka: «Tavëryihni tokëni ten vutah vi† hafo pihñeni, kañi yivëna nufi roka vutah ÿa këfëhnini vumbe vi‡.»

28 Asëval a më ntëkwaka: «Bare, Aharan, la vumbe vi tokëdëni ile këfëdëni vutah ÿa.»

29 Awa Yesu më ntehnëka: «Ha, toña hwëhnaru. Soje inji dëkwa, kodu awënc gë ÿal hu: yine ÿa cahñëka aryag hu.»

30 Mëncëlehn nji tëkata aryagu ga ndakëk hn'ipad: yine ÿa cahñëkawo.

Yesu kumim njërënëd

31 Tac Yesu matëlehn resiyo Tir hna, tëf Sidon mboka gë cape lant Galile, tëfëlehn hnë resiyo Wahnaŵ Pëhw hna.

32 Më njinenëhnijika asan kumim soje tinda wëbák ña.

33 Awa Yesu më pitaryëka umë fo, ñawëtarya kore ÿa; më ndënëka watufa ña aryëjënkhaha vanëf hna do cëkëna vák ÿa gë wato ña ñakahna ryëŵ ÿa.

34 Tac më kanjek g'ambin, njënëk bë sankaf do ntehna asan a: «Efata», umë fëhnëtanëd: «Pidëtary!»

35 Pidëtalehna asan a vanëf va, ryëŵ ÿa fëna pëtalehna do pëgwëlehn catënënd wanës ña.

36 Yesu ntehnëkëhniwo antë pëyahnëni; bare ante-wo-nte mbañëhnëdëhëhniwo ña, vahnë va atac rëkëdëniho campehnëndëni g'ahawary wanës ña.

37 Vahnë va dümpëhnahnëkëhniwo dëcët; ntehnëdëniho: «Ile ntid ÿa fop canjek dus! Vëryëjënkhaha va dënk nkweyëndanëdëhëhni do nësëndanëdëhëhni vële wok vëhodina nësëni va!»

8

Yesu vahnë wawuli wahnah ndavëd

1 Hnë wati rac kore yañah voko mbarëpëlëni, do ñoñ golohna ile tokëdëni. Yesu më macëkëhni vëréfal vëlëŵu va ntehnëhni:

2 «Kayëhnahnëkoŵëhni vëyi vahnë, kañi wëli wafac warar yelahñëbun do ñoñ vëworyaryëna ile tokëdëni.

3 Ge koyabuhëhni mëncëni hara ñoñ vërokëna, mbërahëdëni nkaŵ hna, kañi vëyabah hnë vëhni ñawët matini.»

4 Vëréfal vëlëŵu va më ntëkwaniha: «Ne kodën nuñanëhñinëhni ile tokëdëni hafo pihñeni, hnë ÿi fëk?»

5 Yesu më tëyëkëhni: «Vamburu vajëhw hwëhñarun?»

Më ntëkwaniha: «Mbëd gë vaki.»

6 Awa më ntehnëkëhni kore ÿa ntañani nkal hna. Tac më nufëk vamburu mbëd gë vaki va, camehnëka Wënu ña, nkubëlehnëk njëdahnë vëréfal vëlëŵu va do vëhni, cahëlehnënihëhni vahnë va fop.

7 Kwëhñanihëhni fëna li vunkis toye. Yesu camehnëka Wënu ña soje vutac do ntehnëhni vëréfal vëlëŵu va cahëlehnaryënihëhni.

8 Ale-wo-le tokëko afo pihñ. Vëréfal va njonihö vankubel vante tesëniho va vëkankel mbëd gë vaki vapëbah.

9 Hara vële rokëko va tëkëniho wawuli wahnah. Tac Yesu më koyakëhni mëncëni,

† 7:27 7.27 Vutah vi fëhnëtanëk wasëwif wä. Vumbe va fëhnëtanëk vële wok vëyena wasëwif.

‡ 7:27 7.27 Vumbe vi fëhnëtanëk vële wok vëyena wasëwif.

¹⁰ kayëlehn tañ kulu hna njini gë vëréfal vëlëwu va resiyo Dalëmanuta hna.

Wafarise wã dahëse fëmpëhnahnah tëyëdëni

¹¹ Wafarise təkëlehnëni do pëgwëni nkwajëlëndëni gë Yesu kabi menëhnëniha njəkëhnahnëdëniho. Umë tëyëniha tufahn gë dahëse fëmpëhnahnah g'ambin matik.

¹² Yesu më njënëk bë sankaf do ntehn: «Soñe ye tëyëdëni vahnë vëvë gaki vi dahëse ile fëmpëhnahnëk? Toña ya fëyadëmu: wëla dahëse ryampo wayëdadëna!»

¹³ Tac tavëlehnëni do kay kulu hna nji gë cape ñëntaŵ mbë lant ña.

Levir wafarise wã do gë va Erof

¹⁴ Vëréfal va ndënkwëniho njoni vamburu, ndampo fo kwëhnaniho kulu hna.

¹⁵ Yesu më ntehnëkëhni: «Diryin wajira! Keharyin levirwafarise wã do gë va Erof ya.»

¹⁶ Vëréfal va pëgwëlehnëni nkwajëlëndëni vëhni fo kabi ntiyahnkëhniwo ile nkoni vëhwëhnana vamburu ya ntehnëdëhëhniwo koyëna Yesu.

¹⁷ Yesu njëtëko ile nkwajëlëndëni ya, më ntehnëkëhni: «Soñe ye wajëlëdun kabi kwëhnaluhna vamburu? Nudiluhna bi ten? Gwëryëdiluha bi ten? Ndëpaku bi wahakili wi?

¹⁸ Kwëhnarun vinkër, nudiluhna bi? Kwëhnarun vanëf, gwëryëdiluha bi? Dënkwëta diluhna bi

¹⁹ ante nkubëlehnëbuho vamburu mbëd soñe vahnë wawuli mbëd ña vatesel vante yorunëho va, vëkankel vajëhw fëbëko?»

Më ntëkwaniha: «Pëhw gë vaki.»

²⁰ Mboko tëyëhni: «Do nte nkubëlehnëbuho vamburu mbëd gë vaki soñe vahnë wawuli wahnah ña, vatesel vante yorunëho va, vëkankel vajëhw fëbëko?»

Më ntëkwani: «Mbëd gë vaki.»

²¹ Awa Yesu më mbok ntehnëkëhni: «Do ha gaki gwëryëdiluha?»

Yesu njërënedëha mëp Betësayida hna

²² Yesu gë vëréfal vëlëwu va təkëniho Betësayida hna; hnam, më njonëhniijika mëp do këlai ñaka.

²³ Yesu më pëlaka mëp uña vák yi kaha cahnarya nkol hna. Tac më tëpahnéka vinkër va, tinda wëbák ña do tëya: «Kodu bi ahnu iñë?»

²⁴ Mëp uña më matëndëk nkaf ña, njëk, do ntehn: «Vahnë hnuďëfu, had vatëh nudëfuhëhni, bare njasëdëni.»

²⁵ Yesu më tindëka wëbák ña kat mëp uña vinkër hna; arac më ñesëk dus: njërëniko, nudëho wapacëk ile-wo-le ya.

²⁶ Awa Yesu më koyaka mënc gë ŷalu do ntehna: «Antë arënk tameki nkol hna.»

Piyer pëyahned Yesu ye Arëhnyik a

²⁷ Tac Yesu gë vëréfal vëlëwu va njilehni gë vankol vante rëhak Sesare Filip hna.

Nkaŵ hna Yesu më tëyëkëhni: «Vahnë va, mo ntehnëni yeŷu?»

²⁸ Më ntëkwaniha: «Vëryampo, vëhni lehnëd San Ayary a yeru, vëhaŵary Eli yeru, do vëhaŵary kat, aryampo wakila hna yeru.»

²⁹ Yesu më mbok tëyëkëhni: «Wuhnë lë, mo lehnërun yeŷu?»

Piyer më ntëkwaka: «Wëjë, Këris, Arëhnayik a yeru.»

³⁰ Awa, Yesu më ñañënahnekëhni antë pëyaniha ahnë.

Yesu icëm g'ibëhn dëwu ña pëyahnëd

³¹ Tac Yesu pëgwëlehn karanjëndëhni aki vëréfal vëlëwu va: «Ajë Ahn'a afo korot ñus; vicër ñulunda va gë vësankaf vësëna wasadëha va do gë vëharan sariya va ñwëyëdëniha; ndawëhnëniha do fac rarëna hna mbëhnëd.»

³² Watac wapacëk pëyadëhëhniwo. Awa Piyer më canaryëka pëgwëlehn niranda.

³³ Yesu më cahëtak, njëkëkëhni vëréfal vëlëwu va fop do ñañënahna Piyer ntehna: «Ijawëtarye, Sintani, kabi nahadila had Wënu ña, bare had vahnë.»

³⁴ Tac Yesu më macëkëhni kore ña gë vëréfal vëlëwu va ntehnëhni: «Ge ahnë ñad tëfëlehnëndo, antë nko nahand soñe lëwu dënk, afo ndif kërëwa lëwu ña tëfatëndo.»

³⁵ Ale ñad iñi ñuniya cëmëd, bare ale wok kwëtahnëna nëf iñi ñuniya nkoryaryëd ntañary dëwu ña, soñe lëmën do gë Wanës Wakasëk ña, ntañary dëwu ña nkoñ hafo arayen hna.

³⁶ Ye nëfadëha ahn'a ge umë hwëhnëk ñuniya ñi fop, tac cëvehn ntañary dëwu ña?

³⁷ Ye koñ njëdahn mbësahni ntañary dëwu ña?

³⁸ Ge ahnë cëfëhnëka g'ami do gë wanës mën ña haryënk wahnë vëvë dol vi, vële wok vësätëna do wok vawëtahnëlahna Wën vi, awa Ajë Ahn'a fëna cëfëhnëdëha g'umë, ge njijëk hn'idanc Rëm hna do gë wamëleka wapacah ña.»

9

¹ Yesu më mbok ntehnëkëhni: «Toña ña fëyadëmu; vëryampo hnë vële ye hnani vi vësëmëdina hara vëhnuna Naw Wënu ña ga njijëk gë fanka.»

Ibaca Yesu ña

² Ga ndëcëk wafac mbëd gë ryaw, Yesu më njokëhni vëhni Piyer, Sak do gë San do njiryeryëhni hn'ikuñ yihnah hn'ile nkeniho vëhni fo. Yesu më mbacik tase lëw hni;

³ viñi vilëwu va njerëko ñus had humpen, hnë ñuniya li ahnë gena ale hoñ njerën iñë koyëna.

⁴ Vëréfal vërar va nulehnënihëhni tañ Eli* gë Moyis ga nësëlëdëni gë Yesu.

⁵ Awa Piyer më ntehnëka Yesu: «Aharan, njivëk nkeyin ani. Ntidëfun wasank watar: ryampo wëjë, Moyis ryampo, Eli ryampo.»

⁶ Yëtëlohna ile nësëd, kabi umë gë vëréfëlëntañu va ntakëkëhniwo dëcët.

⁷ Añar njilehni cankëhni g'icën dëwu ña, do nkwerëyëlehnëni kopa ñar hna ntehn: «Añi Ajë mën ye ale ñahnëbu ñus. Umë rëfëka ahnëpawu!»

⁸ Vëréfal va njëkëlehnëni tañ caharañ lëw hni, bare golohna nundëniha ahnë, Yesu fo wontiko gë vëhni.

⁹ Ante cëlidëniho kuñ ña, Yesu më ntehnëkëhni antë pëyaniha ahnë ile nuni ña hafo Ajë Ahn'a mbëhn hnë vësëm hna.

* 9:4 9.4 Eli: kila yeho hnë Vikerëh Vicër hna. (2 Vëhnañ 2)

10 Ma wëniho wanës watac, bare tÿëlëdëniho: «Ye pëhnëtanëd "ibëhn hnë vësëm"?»

11 Tac më tÿëniha Yesu: «Sojÿe ye ntehnëdëni vëharan sariya vi, Eli yijëd ten?»

12 Umë ntëkwakëhni: «Eli rëfëka njij ten mbokahn caj fop. Bare, ge toña ye, sojÿe ye pëyahnëd Vikerëh va fëna Ajë Ahn'a korotëd dÿus do ntide g'iñëw?»

13 Bare ami pëyadëmu: Eli tëko njij, do vahnë va ntinihawo gante ñadëni ka, gante pëyahnëk vikerëh sojÿe lëwu ka.»

Yesu njërënëdëha fatah fante pëlak yine

14 Ga tëkëni hn'ile nkeniho vërëfal vëyëntaw hna, nunihëhniwo kore yabah dÿus ga kwërënihëhni do vëharan sariya va conkëdëniho.

15 Vahnë va nundëniha tuj Yesu, pëmpëhnahnëlehnëhni, nkaryëlehnëni nkaÿëniha.

16 Yesu më tÿëkëhni: «Ye sonkëdun gë vëyi?»

17 Asan aryampo kore hna më ntëkwaka: «Aharan, njinenëhnimina ajë mën a, kabi yinë fëlaka, umë wëmaÿendëha kodina nës.

18 Iÿi yinë këfëdëha hn'ile-wo-le hna, iguhnuhn rëkëd cahnënda wës li, cemëlehnand wabëñ ñi, do mbahn iñi kankëdëha. Tëyëbuhëhni vërëfal hu vi ntaniha iÿi yinë, bare vëwëkëlahna.»

19 Yesu më ntehnëkëhni: «Vahnë vëhwëhn kwëtahn këm yerun! Hafo guve tëfëko ñëwëlahnin do ryuñënanëhnu? Yinëhëhniwoña fatah fi.»

20 Awa më njinenëhniijika. Yinë ÿa nunda tuj Yesu, më ñënkëka fatah fa gë fanka; fatac njolehn këryinëtand do guhnuhn iña cahnidëhawo wës hna.

21 Yesu më tÿëka rëm fatah fa: «Kobëri guve pëgwëka?»

Më ntëkwak: «Kobëri nte nkoko fatoy fo ña pëgwëkawo.

22 Wati ryaw yinë ÿa cañëtëdëhawo hnë hwëdëh ma hnë wënka sojÿe ndawña. Kaÿëhñandiÿi gë fuhnë ayij aryemafu, ge kodu!»

23 Yesu më ntëkwaka: «Ge kodëfu? Fop kod nke sojÿe ale hwëtahnëka.»

24 Rëm fatah fa ndekalehn tañ: «Kwëtahnëbu, bare demarye, kabi kwëtahn iña nkojëko!»

25 Yesu nuko kore ÿa nkaryidëniho ÿal hni hna. Më ñañëhahnëka yinë ÿa ntehna: «Yinë ile wëmaÿehned vahnë nësëni do nkwëryëni, ntehnëdëni: cahnëryehna fanj fatah do nt'avoka vokanehna muk!»

26 Yinë ÿa më ndekak do ñënka fatah fa gë fanka, cahnëlehna tañ. Fatah fa njamëlehn had cëmëk, do vahnë vëyabah ntehnëdëniho: «Cëmëk.»

27 Bare Yesu më pëlaka wák ÿa, matëndëka fatah fa do fatah fa kahnëlehn.

28 Ante tënkëko Yesu tere hna, nketëni gë vërëfal vëlëwu va fo, më tÿëniha: «Sojÿe ye wobun mëkëlëfunahna lafuna iÿi yinë?»

29 Yesu më ntëkwakëhni: «G'iyëfa fo kodë ntaÿini iÿi sifa wayine.»

Yesu icëm g'ibëhn dëwu ña mbok pëyahnëd fat

30 Më matëni hnam tëfëni Galile. Yesu ñadilohna njëti hn'ile nkeho hna.

31 Vërëfal vëlëwu va karajëdëho aki: «Ajë Ahn'a njëdadëniha vahnë va, vërac ndawëhnedëniha; do ge ntik wafac warar mbëhnëd vësëm hna.»

32 Bare vërëfal va vëyëtëlohna bi ye pëhnëtanëk wanës watac do ntakëkëhniwo sojÿe tÿëniha.

Mo lëbëkëhni vëyëntaw

³³ Tëkëlehnëni Kaperënaÿum hna. Ante tënkeniho tere hna, Yesu më tëyëkëhni vërëfal vëlëwu va: «Ye wajëlekëndun nkaŵ hna?»

³⁴ Bare vëlëkwalohna, kabi nkaŵ hna nkawajëliniho njëtahneni bi mo lëbëkëhni vëyëntaw va.

³⁵ Awa Yesu më ntañak, macëkëhni Pëhw gë Vëhi va do ntehnëhni: «Ge ahnë ñad nke aryënkwëryënk, tëfëka nke arëkwa vahnë fop do aryokujëhn vahnë fop.»

³⁶ Tac më nufëka fatah fatoy kahnëndëka fagant lëw hni; muryaka do ntehnëhni:

³⁷ «Ale hacaka g'uŵac mën wã fatah gë fañi ki, kacako ami dënk; do ale hacako ÿa, gena ami fo kacak, bare kacaka fëna ale fayiko ÿa.»

Ale wok ñewëlohnã ÿa ndemaðëho

³⁸ San më ntehnëka Yesu: «Aharan, nubunëhawo asan ale laðëhëhniwo wayine g'uŵac lëw hu wã, do ñadëfunëho ravëtehnëfuna, kabi gentina gë fuhnë.»

³⁹ Bare Yesu më ntëkwaka: «Nt'aravëtehnuna, kabi ahnë kodina nti dahëse fëmpëhnahnã g'uŵac mën wã tac nës taj wameh mën.

⁴⁰ Ale wok ñewëlëfuhna ÿa ndemaðëhëfu.

⁴¹ Do ale yëðadëhu asiyawu wënka kabi Arëhnyik a hwëhnëku, toña ÿa fëyadëmu: nuÿad cos dëwu ña.»

Vële liyendëhëhni vahnë wameh

⁴² «Bare ge ahnë ravëtehnëka kwëtahn iña wëla fatoy fëndampo hnë vunte hwëtahnëko vi, pecek bëraka gëb li tac ntabi hnë wow.

⁴³ Ge vák hu ÿi liyehnéðëhi uŵeh, dëpëtary; pecek arënk ðuniÿa le wok puðina hna g'ivák iryampo g'ile worryaryëru waki tak do alabi gë janáma, hnë hwëðëh hunte wok ðipëðina.

⁴⁴ [Hnam, “vancëhn vante rokëð mbahn va wasëmëðina do hwëðëh ha ðipëðina muk.”]

⁴⁵ Ge fary hu ÿa liyehnéðëhi uŵeh, dëpëtary; pecek arënk ðuniÿa le wok puðina hna g'ifary ryampo g'ile worryaryëru waki tak do alabi gë janáma.

⁴⁶ [Hnam, “vancëhn vante rokëð mbahn va wasëmëðina do hwëðëh ha ðipëðina muk.”]

⁴⁷ Do ge inkër hu ña liyehnéðëhi uŵeh, dokëtary; pecek arënk Naw Wën hna g'inkër ðampo g'ile worryaryëru viki tak do alabi gë janáma.

⁴⁸ Hnam,

«“vancëhn vante rokëð mbahn va wasëmëðina do hwëðëh ha ðipëðina muk.”

⁴⁹ Kabi, ale-wo-le hwëðëh pihëde gante pihëde wanjiry hnë roka ki. †

⁵⁰ «Wanjiry ña iñë fërën ye; bare ge gona ñañ, hak kode mbokaryi ñañëni? Kwëhnaryin wanjiry hnë wuhnë dënk do ayewu yam gë vëyënta hun va.»

10

Yesu soñe iñël do g'ibëmba ña nësëð

† 9:49 9:49 Kabi, ale-wo-le hwëðëh pihëde gante pihëde wanjiry hnë roka ki. Vahnë vëyabah nahadëni hwëðëh fëhnëtanëk kitij.

1 Yesu matëko hnam nji hn'inkal Yude hna, nte ye gë cape ñëntaŵ Yurëdan ka. Kore vahnë va më mbok mbarëläni kat ðarël lëwu do pëgwëlehn karañëndëhni, gante njehëka ka.

2 Wafarise wëryampo më tëhaniha soje tëndëhnëniha urënd. Tëyënihawo: «Sariya fu ŷa maŵëryanëka bi asan mbamba asëval alëwu?»

3 Yesu më ntëkwakëhni g'inji tëy: «Ye ntehnëkuno Moyis alindu?»

4 Më ntehnëni: «Moyis maŵëryanëka asan a ker kayëte nte rufahnëd mbambëka asëval alëwu ŷa.»

5 Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Moyis kerëhnëku aña kwëdca kabi vankaf va kambëku.

6 Vikerëh va më lehnëk, wapëgwa hna, ante ntiko Wën fop ŷa: "Ntikëhni asan g'asëval."*

7 "Soje umë ye, asan a tavëdëhëhni rëmu gë hnëmu nkeni g'asëvalu fo,

8 do vëhni vëhi tak aryampo fo nkeðëni."* Koyëna, vëwona vëhi bare ahnë aryampo fo ye.

9 Awa ahnë antë pitëndëlehn ile mbarëpëlehnëk Wën ŷa.»

10 Ga mbokani gë tere, vëréfal va më tëyëniha Yesu soje watac.

11 Më ntëkwakëhni: «Ge ahnë mbambëka asëvalu do ñëla ahaŵary, ntik ile mbañëk Wënu ŷa,

12 do age Asëval a tavëka asanu ñëla asan ahaŵary ntik ile mbañëk Wënu ŷa.»

Yesu ndëwadëhëhni vutah va

13 Vahnë yinenëhnikawo Yesu vutah soje tindëhni wëbák wadëwu ŷa ndëwahni, bare vëréfal vëléwu va niranihëhniwo.

14 Yesu, ga nuk watac, më ntavëka do ntehnëhni vëréfal va: «Tavëryinëhni vutah va njijëni ŷal mën hna! Ant'awëmaŷehnnuni, kabi Naw Wënu ŷa vële ye had vëhni va hwëhnëk.

15 Toña ŷa fëyadëmu: ale wok maŵëlahna Wënu ŷa had gante maŵëhnëdëhëhni fatah rëmu gë hnëmu ka tënkëdina muk Naw Wën hna.»

16 Tac, më muryakëhni vutah va, tindëhni wëbák wadëwu ŷa ale-wo-le ndëwanëhni.

Asan avetak gë Yesu

17 Wati nte ñadëho nji Yesu ŷa, asan më nkaryëk ndënkwëhn do tëya: «Aharaj afërën, ye rëfëko liwu rënkahnu uwám usër hna?»

18 Yesu më ntëkwaka: «Soje ye wacëduho afërën? Ahnë afërën gena ge gena Wënu ŷa fo.

19 Njëtëru bi vakwëdca va: "Ant'aryaŵa ahnë; ant'ayëkëlehna asëval ahaŵary; ant'ale; ant'aye sede wamër; ant'avorahna ahnë ahnufahn ile kwëhnaŷa; dënëneriyihni vëhni rëmu gë hnëmu."*

20 Asan a më ntëkwaka: «Aharaj, vañi vakwëdca fop maŵëhnëbë kobëri utah mën hna.»

21 Yesu më njëkëka g'injahn do ntehna: «Iñë ryampo wojëki: yiryeyi awaf fop ile hwëhnaru ŷa do ayëdahn koryi ŷa vëhaŷëhnaŷa va, koyëna nuŷadu hnapul yabaŷ ambin hna. Tac yij arëfëlehnëndo ami fo.»

22 Asan a, ga nkwyëk watac, mbacëlehn yëka ŷa do njilehn ayamah fo kabi hnapul yabaŷ kwëhnaŷa.

23 Yesu më njëkëkëhni vërfäl vëlëwu vële hwërëkawo va do ntehn: «Ntakëk vëvetak tënkëni Naw' Wën hna!»

24 Vërfäl va pëmpëhnahnëkëhniwo gë wanës watac, bare Yesu më mbok ntehnëkëhni kat: «Wëlawo mën, ntakëk d'us tënk Naw' Wën hna!»

25 Itënk yonkomb hnë hatëh sirehn, yak hnëjëk g'itënk avetak Inaw' Wën hna.»

26 Vërfäl va pëmpëhnahnëkëhniwo g'ahaw'ary, do tÿyëlëdëniho: «Mo ye awa ale hodë pehëti ya?»

27 Yesu më njëkëkëhni do ntehnëhni: «Vahnë va vëhod'ina, bare Wënu na kod, kabi Wënu na kod nti fop.»

28 Awa Piyer më ntehnëka: «Nëpary, fuhnë tavëbun fop soje arëfëlehnahnënde.»

29 Yesu më ntëkwaka: «Toña ya fëyadëmu: ge ahnë tavëk fop soje lëmën gë soje Wanës Wakasëk na tere lëwu ya, ma vëheryu, vicëru, hnëmu, rëmu, vërahu, wëha'y walëwu,

30 awa ahnë arac nu'jad wahwënta keme ntëbi ile kwëhnako hnë i'yi d'uniya: watere, vëhery, vicër, wahnëm, warëm, vutah do gë wëha'y, gë horot fëna; nu'jad d'uniya ile wok pud'ina wati le yejëk yi.

31 Bare vahnë vëyab'ah hnë vële ye gaki vëryënkwëryënk'w vi vërek'wa yed, do vële ye gaki vërek'wa vi yed vëryënk'wëryënk'w.»

Yesu rarëna ya pëyahned' icëm g'ibëhn dëwu na

32 Yesu ndënkwar'yëkëhniwo vërfäl vëlëwu va njindëni Yerusalem. Vërfäl va pëmpëhnahnëkëhniwo, do vële lapëhnadëhëhniwo va ntakëkëhniwo. Yesu më mbok canaryëkëhni vërfäl Pëhw gë Vëhi vëlëwu va pëgwëlehn nësëhnëdëhni, ile jad nkeha hara bëyëna ya.

33 Më lehnëkëhniwo: «Nëparyin, gë Yerusalem njiden, ile njëdadëniha Ajë Ahn'a vësankaf vësëna wasadëha va gë vëharan sariya va. Cëdendëniha soje ndaw'i do njëdahnëdëniha hnë vële wok vëyena wasëwif.

34 Vërac njafanëdëniha, tëpandëniha, ntampehnëdëniha do ndawëhëniha. Ge ntik wafac warar mbëhnëd' vësëm hna.»

Itëy vutah Sebede va

35 Awa, Sak gë San, viju Sebede, më njijëni vëhni Yesu hna, tÿyëniha: «Aharan, ñadëfun alinëhënfu ile rëyëderu ya.»

36 Yesu më tÿyëkëhni: «Ye jadun linëhnu?»

37 Më ntëkwaniha: «Ma'wëryanëryifu yefu darël hu ante nkedu hn'inaw' le nawëdu hna, aryampo g'irëhw a'yëntaw' a g'irahahn.»

38 Yesu më ntëkwakëhni: «Yëtëluhna ile rëyëdun yi. Kodun bi asewu nkëlëwa tëmpah horot le jadëfu sewu yi, ma aryariwu yary horot ile jadëfu yaryiwu yi?»

39 Më ntëkwaniha: «Kodëfun.»

Yesu më ntehnëkëhni: «Ha, cedun nkëlëwa nte jadëfu sewu ni do njaryëderun yary ile jadëfu yaryiwu yi.

40 Bare gena ami rëhnad' ale rëfëka ntaña g'irëhw mën ma g'irahahn mën; wa'y wa'yëwa, vële pëhwëtëhnëk Wën va hwëhnëk.»

41 Vërfäl pëhw vëyëntaw' va, ga nkwëryëni watac, ntavëkëhniwo gë viju Sebede.

⁴² Awa Yesu më macëkëhni vëhni fop ntehnëhni: «Njëterun, vële huude had vësankaf duniya vi, ndëcëteni ucankaf ntëw hni ɲa, do vëryëndah va tufahnëdëni fanka falëw hni fa.

⁴³ Bare gedina koyëna yëbëlan hun. Ale-wo-le yaɗ naŷ hnë wuhnë ya, tëfëka nke aryokunëhn hun,

⁴⁴ do ge ahnë ñaɗ nke aryënkwëryënkw hnë wuhnë, tëfëka nke aramp vahnë fop.

⁴⁵ Kaɓi Ajë Ahn'a yijëna umë dënk soɲe ndokunëhni, bare had aryokunëhn vahnë njiëk do njëɗahn ntaɞary dëwu ɲa pehëtahnëhni vahnë vëyabah.»

Yesu njërënëdëha mëp uɲa Barëtime

⁴⁶ Yesu gë vëréfal vëlëwu va tëkëlehnëni Seriko hna. Tac, ante cahndëdëniho naŷ hna gë kore sankaf, mëp, nte wacik Barëtemi, aju Timawus, lañako tëfary nkaŷ hna muntand.

⁴⁷ Ga nkwëryëk Yesu mbë Nasaret ryëcëɗ, pëgwëlehn ndekand: «Yesu, Aju David, kaŷëhnahnëryiŷi g'am!»

⁴⁸ Vëyabah niraɗënihawo ndemëhna, bare umë nkwënëko ðëka ɲa: «Aju David kaŷëhnahnëryiŷi g'am!»

⁴⁹ Yesu kahnëlehn do ntehn: «Macëryina.»

Macëlehnëniha mëp uɲa ntehnëniha: «Yaŷënary, matëry, macëdëhi.»

⁵⁰ Awa mëp uɲa ntonjëlehn cuɗ cankaf ntëwu ɲa, ntonja kahn do nji gante nke Yesu.

⁵¹ Yesu më tëyëka: «Ye yaɗu linëhnu?»

Mëp uɲa më ntëkwaka: «Ahwëhn, voka hnundu yaɗëfu.»

⁵² Yesu më ntehnëka: «Yiryeyi, kwëtahn hu ɲa njërënëki.» Taɲ mbokalehn nund, tëfëlehnëlehna Yesu nkaŷ hna.

11

Yesu tënkëɗ Yerusalem hna

¹ Ante njiɗëniho Yesu gë vëréfal vëlëwu Yerusalem ɲa tëkëniho kuɲ nte wacik Oliviye, ðarël vankol Betëfase gë Betani hna. Yesu më payëkëhni vëréfal vëhi haryënkw ntehnëhni:

² «Yiryin hn'ankol nte ye haryënkw hun ɲi. Ge tëkërun tuɲ, tëkatëɗunëha fapali ga pokik, fante woyik kayina ten, pëtina, ayojuna.

³ Ge ahnë tëyëku: “Soɲe ye liɗun rac”, dehnëryina: “Ahwëhn a valëka, bare mbokaryidëha hara bëyëna.”

⁴ Awa njilehnëni tëkatëniha fapali pëh hna, nkaŷ hna, ga pokik hnë rënka tere. Pëtëlehnëniha.

⁵ Vëryampo hnë vële yeho hnam va më tëyënihëhni: «Ye liɗun aki? Soɲe ye fëtërunëha faɲi fapali?»

⁶ Më ntëkwanihëhni ile ntehnëkëhniwo Yesu ya, do tavëlehnëni njini.

⁷ Njonëhnëniha fapali fa Yesu; tindëniha vacuɗ vantëw hni va fapali fa, tac Yesu kaya.

⁸ Vahnë vëyabah ntanëdëniho vacuɗ vantëw hni va nkaŷ hna njiënd do vëryampo, yaryef yale nkubiniho fëk ya ntanëndënihawo.

⁹ Vële tëfëlëniho va fop ndekadëniho:

«Osana! Wën, demaryifu!

Arabi Wënu ɲa njëɗa ale yijëɗ g'uɞac Ahwëhn a!*

* 11:9 11:9: Wahnëw 118.25,26

¹⁰ Arabi Wënu ña njëda naw nte yejëk ñi, naw David rëm fu ña!
Demaryifu, Wën Hunte Sëpëk Fop! Osana!»

¹¹ Yesu tëkëko Yerusalem hna do nji selele Cery Wën Cankaf hna. Ga njëkëk hn'ile-wo-le hna toye caharab lëwu, njilehnëni Betani gë Pëhw gë Vëhi va, kabi tëko mëd.

Anuÿ nte wok dëwëna

¹² Ga pacëk, wati nte cahnëdëniho Betani ña, Yesu inte yokawo.

¹³ Më nuk ñawët anuÿ nte hnëpëko, njilehn njëk bi tëkatëd ga ntëwëk; bare ga tëkëk yaryef fo tëkatëko, kabi tëkëlohna ten wati nte ntëwahnëd wanuÿ ña.

¹⁴ Awa Yesu më ntehnëk anuÿ ña: «Bokëdila alëw muk!» Vërëfal vëlëwu va nkwëryëniho wanës watac.

Yesu Cery Wën Cankaf hna

¹⁵ Awa tëkëlehnëni Yerusalem hna. Yesu tënkëko selele Cery Wën Cankaf hna pëgwëlehn ntandëhni vële wafëdëho do lawëdëho va; këfëko watabali vëwëcët koriyo do gë watinki wëfaf wëfaf va,

¹⁶ do wëla aryampo tavëlawohna njo ñoñ Cery Wën Cankaf hna.

¹⁷ Tac më karanjëkëhni aki: «Gena bi vikerëh hna Wënu ña më lehnëk: «“Cery mën ña, Cery iyëfa soje fulunda fop macëde”»»

Do nkwëneko: «Bare wuhnë soña vële lirun!»

¹⁸ Vësankaf vësëna wasadëha va gë vëharaj sariya va njëtaniho watac do njëkëlehnadëniho fere ndawëhnahnëniha Yesu; bare ntakëkëhniwo g'umë kabi kore ña fop nëjahnëkëhniwo gante karanjëdëhëhniwo ka.

¹⁹ Ga nëkak Yesu gë vërëfal vëlëwu va cahnëniho naw hna.

Yesu gë anuÿ kankah

²⁰ Ga pacëk kobëri fo, ante ndëcëdëniho nkañ ña, nuniho anuÿ ña kankëko fop hafo vënkahn hna.

²¹ Piyer më ndënkwëtak ile liyako ña më ntehnëka Yesu: «Aharaj, yëkëry anuÿ nte ryëwanëruho antë mbok tok ahnë muk ña, kankëk fop.»

²² Awa Yesu më ntehnëkëhni vërëfal vëlëwu va: «Kwëtahnëryina Wënu ña!

²³ Toña ña fëyadëmu, ge ahnë ntehnëka inji kuñ: “Matëry ani ayi alëba wov hna”, ge gwajëlehnadina ntawary dëwu hna, bare kwëtahn ile nësëd ña ntiyad, awa watac ntiyaryëdëha.

²⁴ Soje umë, lehnandëmu; ge muntadun soje arëyu iñë, kwëtahnëryin paryi nuÿadun do irac njëdaderun.

²⁵ Ge muntadun, hara ahnë lavëkuna, tavëhnëryina, do tavëhnahnu Rëmun ile ye g'ambin ñi fëna ile wënërun ña.

²⁶ [Bare ge tavëhnëd'ilunëhniha vëyëntaw va, Rëmun ile ye g'ambin ñi fëna tavëhnëd'iluhna wameh hun ña.»]

Ne matik fanka Yesu fa

²⁷ Yesu gë vërëfal vëlëwu va mboko mbokani gë Yerusalem. Wati nte njasëlehnëdëho Yesu selele Cery Wën Cankaf hna, vësankaf vësëna wasadëha va, vëharaj sariya va gë vicër va më tëhaniha.

²⁸ Tëyëniha: «Gë fanka iyëhne ntidu vëyin? Mo lehnëki alind?»

²⁹ Yesu më ntëkwakëhni: «Iñë ryampo fo rëyëdëmu; ge ntëkwarunëho, awa pëyadëmu fanka fale lihahnëdëfu vëyin va.

³⁰ Mo fayikawo San njaryënd? Wënu ña bi ye ma vahnë va ye? Dëkwaryino.»

³¹ Pëgwëlehnëni nkwajëlëndëni vëhni fo ntehnëndëni: «Ge ntëkwayinëk: “Wënu ña fayikawo”, tëyëdëhëfu bi soje ye woyinëk kwëtahnilënahna?»

³² Bare ge ntëkwayinëk: “Vahnë va fayikawo...”» Ntakëkëhniwo gë kore ÿa, kabï vahnë va fop nahaniho San kila paryi yeho.

³³ Awa më ntëkwaniha Yesu: «Yëtëlëfuhna.»

Yesu më ntehnëkëhni: «Ami fëna pëyadiluhna sifa fanka fale lihahnëdëfu vëyin va.»

12

Uhnës uryindaryindan soje vëyam vëyapah

¹ Tac Yesu pëgwëlehn nësëhnëndëhni gë wahnës wadindaryindan: «Nkeho asan ale fëlëko kaÿ waresen, do kece, tac mbëry ile rëkëde ñwëyëhnanhënde waresen wã do pël ide nte rëkëde njawahnënde kaÿ inja. Tac, kwëtehnahnëkëhni vëyam njilehn uyas.

² Wati barëp hna, më payëka aryokuñ a alëwu aryampo nji vëyam hna njëdajëniha sah lëwu wã hn'ile mbarëpëni hna.

³ Bare vëyam va më pëlaniha aryokuñ a, ndafëniha, ntalehnëniha wëbák fo.

⁴ Awa ahwëhn kaÿ a më payëka aryokuñ ahaŵary; arac më ndafëniha nkaf hna do njeŵëniha.

⁵ Ahwëhn kaÿ a më mbok payëka kat ahaŵary; arac, më ndawëniha. Do koyëna ntinihëhniwo vëhaŵary vëyabah: ndafënihëhni vëryampo, vëyëntaŵ va ndawënihëhni.

⁶ «Ahwëhn kaÿ a asan aryampo fo nkoryaryëko: aju ale ñad d'us a yeho. Më payëka aju rëkwa ÿa gë vëyam kabï ntehnëko: “Ntënenëdëniha ajë mën aÿi.”

⁷ «Bare vëyam va më ntehnëläni: “Wëliho ale lëwëd a! Yinëfu, ndawina, tac fuhnë hwëhnëden kaÿ inji!”

⁸ Më pëlaniha aju ahwëhn kaÿ inja, ndawëniha do canëniha kaÿ hna.»

⁹ Awa Yesu më tëyëkëhni: «Hak ntidëhëhni ahwëhn kaÿ inji? Njijëd umë dënk ndawëhni vëyam vi do kwëtehnahnëhni vëyam vëhaŵary.

¹⁰ Karanjëluhna bi wanj wanës Wën?

«Itaka inte cañëtaniho vëvëry vacery ña vacac ye tame inte mbëryahnëk Wënu ña cery ntëwu ña fop.

¹¹ Ahwëhn a lik umë do nkwanëk d'us njëki!”»

¹² Vësankaf wasëwif va njëkëlehnadëniho fere pëlahnëniha Yesu, kabï wanj wanës vëhni ntehnëdëho. Bare ntakëkëhniwo gë kore ÿa; awa më tavëniha njilehnëni.

ÿatatanke Sesar

¹³ Wafarise wëryampo gë wëlawo Erođ wã fayiko vëhni Yesu hna nji pëljajëniha gë wanës wadëwu ña dënk.

¹⁴ Më njijëni ntehnëniha: «Aharan, njëtëbun toña ÿa hnësëdu; kwëtahnëlihna nëf ile nke ahnë do dënënëdila ahnë kabï aryëndah ye,

bare njasa nte ñad Wënu ña harañjëduhëhni. Pëyaryifu, sariya fu ÿa ma mawëryak bi ma mawëryana cosi ÿatëtanke ÿa asankaf a, Sesar? Tëfëkëfu bi sosëfuna?»

15 Bare Yesu njëtëko cowëni ile nahani paryi ÿa; më ntehnëkëhni: «Soje ye rëndëndunëho urënd? Yonëhnino uÿëc koryi, ñadëfu hnuwu.»

16 Më njëdaniha. Awa, Yesu më tëyëkëhni: «Yëka mo g'uwac mo liyik koryi li?»

Më ntëkwaniha: «Sesar ye.»

17 Më ntehnëkëhni: «Bësaryina Sesar ile kwëhnëk ÿa do Wënu ña ile kwëhnëk ÿa.»

Idëkwa dëwu ña pëmpëhnahnëkëhniwo ðus.

Itëy soje ibëhn vësëm ña

18 Wasaduse njilehnini vëhni Yesu hna. (Vëhni lehnëdëho vësëm va vëvëhnëdina.) Më tëyëniha aki:

19 «Aharaj, Moyis njëdakëfu an'akwëda: "Ge asan ÿëlëk, do cëm hara tavëna vutah, aheryu ntëwëdëha asëval a soje nagëhnahna acëru vutah."

20 Awa, nkeho hwënta ryampo, vësan mbëd gë vëhi vële vankëko rëm gë hnëm. Aryënkwëryënkwa a ñëlëko do cëm hara tavëna vutah.

21 Ahigëna ÿa ñëlëgëkawo asëval arac, do cëmëg hara tavëna vutah umë fëna. Koyëna nkehawo ararëna ÿa fëna,

22 do mbëd gë vëhi va fop ñëlënihawo asëval a rac do cëmëni hara vëravëhna vutah. Ga puni vëhni fop, asëval a fëna cëmëgëlehn.

23 Hnë wati bëhn hna, ge matëni vësëm va, mo hwëhnëdëha awa asëval aÿi? Kabi mbëd gë vëhi vi fop ñëlënihawo!»

24 Yesu më ntëkwakëhni: «Mpaÿëmpaÿadëhu, do njëtërun bi soje ye ye? Kabi yëtëluhna vikerëh va do yëtëluhna fëna fanka Wënu ña.

25 Ge vësëm va mbëhnëni, vësan va gë vësëval va vëvokëdina ñëlëlëni, had wamëleka waß g'ambin ki nkedëni.

26 Bare soje vële vëhnëd va, kobëri karajëluhna bi kayëte nte kerëk Moyis nte hnësëd soje fatëh fante ÿagëdëho fa? Wënu ña më lehnëkawo Moyis: "Wën Abëraham ña yëbu, Wën Isak, do gë Wën Sakob."»

27 Yesu më nkwënëk: «Wënu ña Wën vële wok vësëmëna ye, gena Wën vësëm; mpaÿëmpaÿaku ðus.»

Akwëda Wën nte ÿak hnëfak

28 Aharaj sariya wëryëkëhniwo ga nkwajëlëdëni. Njëtëko toña ÿa ntëkwakëhniwo Yesu wasaduse wä; më tëhaka do tëya: «Anjëhne kwëda Wën ÿak hnëfak?»

29 Yesu më ntëkwaka: «Wëli akwëda nte ÿak hnëfak ña: "Nëpary, Isërayel, Ahwëhn a Wën fu, umë fo ye Ahwëhn.

30 Nahnëryehna Ahwëhn a Wën hu ña gë sakahn hu fop, g'intawary hu ña fop, gë hakili ÿa fop, do gë fanka hu fa fop."»

31 Do wëli kigëna ña: "Nahnëryehna had wëjë dënk."» Gena vakwëda vante ÿak hnëfak lëbëka vani.»

32 Awa aharaj sariya ÿa më ntehnëka Yesu: «Njivëk ðus, Aharaj. Ile lëkwaru ÿa toña ye: Ahwëhn a fo ye Wënu ña, Wënu hukawary gena, ge gena umë.

³³ Awa ale-wo-le tëfëka ñahna Wënu ña gë sakahn lëwü fop, gë hakili lëwü fop, do gë fanka falëwü fop; do tëfëka ñahna aÿëntaŵu ÿa had umë dënk. Umë ñjivëk ðus ntëbi sifa wasadëha wale-wo-le canëhnëde Wënu ña do gë wësaŵ ule ndaŵëhnëdehëhni wï.»

³⁴ Yesu ñjëtëko gë hakili ntëkwako; awa më ntehnëka: «[J]aŵëtalihna Naŵ Wënu ña.» Ga ndëcëk watac ahnë dëkëlohna mbok tëya iñë.

Arëhnayik a gë David

³⁵ Yesu karanëdëhëhniwo vahnë va Cery Wën Cankaf hna më tëyëk inji tëy: «Hak kođ ntehnëni vēharaj sariya vi Arëhnayik a Aju David ye?

³⁶ Kabi David umë dënk lehnëko ante pëbëkawo Iyir Ipacah inja: «“Ahwëhn a Wënu ña më lehnëka Ahwëhn mën a: Yij alaña g'irëhw mën, hafo hale këfëdëfuhëhni vēle ÿewëki va haryënkwa hu.”

³⁷ David umë dënk “Ahwëhn” macëdëha: awa hak kođ nke Arëhnayik a fëna aju David?»

Wanira soñe vēharaj sariya

Kore yabah hnëpadëhawo Yesu g'uhnatah.

³⁸ Wëlin ile karanëdëhëhniwo ÿa: «Keharyinëhni vēharaj sariya vi, vēhni vēle nëñahnëk gwërëtalehn gë vacuđ vajaryah do ÿad nkaÿëndeni g'untënah waÿëŵa bulunda hna;

³⁹ tëhnađëni wëlaña wale rëkëde nuhahnëndeni vacaliña hna do gë wëlaña vahnë wëlënah hn'ile tokëde roka sankaf hna.

⁴⁰ Fop tebëdënihëhni vēsëval vēle cëmaryëk vēsan va ile kwëhnani ÿa, do tañ njëfadëni iyëfa yaryah kamahnahnini. Gë wayap kitiñëdëni ntëbini vahnë vēÿëntaŵ vi fop.»

Uyëdahn ule canëk asëval ale cëmaryëk asan

⁴¹ Yesu ðarël hn'ile kwëtëde uyëdahn vē Cery Wën Cankaf hna ntañako, do njëkëdëho bi hak kwëtëdëni vahnë va koryi ÿa. Vëvetak vēyabah koryi yabah kwëtëdëniho.

⁴² Asëval ahaÿëhnañ ale cëmaryëk asan më tëkik do kwët vujëc vuki vunte wok yabëlahna nafa.

⁴³ Awa Yesu më macëkëhni vērëfal vēlëwü va do ntehnëhni: «Toña ÿa fëyadëmu, aÿi asëval ahaÿëhnañ, uyëdahn lëwü ule kwëtëk ŵa yabëk ntëbi va vēÿëntaŵ wï fop.

⁴⁴ Kabi vēÿëntaŵ vi fop koryi ule wok ðalëlēhniñna kwëtëni; ðare umë, hn'uhayëhnañ lëwü hna, njëdahnëk le kwëhnañ ÿa fop, ile rëfakëha kwëta soñe lëwü ÿa dënk.»

13

Yesu ipërëkan Cery Wën Cankaf ña pëyahñëđ

¹ Ante cahnëdëho Yesu Cery Wën Cankaf ña, aryampo vērëfal vēlëwü hna më ntehnëka: «Aharaj, yëkëry! Wëraka wasankaf ŵa nkwamëk ka! Acery ña naÿëk ðus!»

² Yesu më ntëkwaka: «Gena nuđu bi vani vacery vacankaf? Wëla itaka ðampo gođina tinda hn'iñëntaŵ; fop nihëde.»

Ambër g'uryëñah

³ Yesu hn'ikuñ Oliviyi hna ntañako, pañat gë Acery Wën Cankaf. Piyer, gë Sak, gë San, do gë Andëre fo nkeniho, më tëyëniha:

4 «Pëyaryifu bi guve ntiyaɗ watac do ye yed dahëse le rufahnëɗ ante ntiyahnëɗ vëyin fop ɲa.»

5 Awa Yesu pëgwëlehn ntehnëndëhni: «Kwëtëryin hakili, ant'aravu arokayiwu!

6 Vahnë vëyabah njijëdëni mëcani uwac mën wã do ntehnëndëni vërhënyayik ye! Tokaɗënihëhni vahnë vëyabah.

7 Ge nkwëryëɗun ga nësëɗe soɲe wamët nkal g'inkal ɗarël hun do gë wakasëk soɲe wamët wabë ɲawët ɲa, antë ntaku; watac afo ntiya, bare geɗina ten wapuya yi ɗuniya ɲa.

8 Bulunda rëkëɗ mëtëndëni gë bulunda yëntaɗ, do ahnaɗ pëgwëdëha ahnaɗ ayəntaɗ; nkeɗ iñenka nkal hnë waresiyo wayabah, do g'inte ɲa. Nkeɗ had lav idonk hnag ryënkwëryënk.

9 «Bare wuhnë, diryin wajira! Kabi vahnë va njiyeryëdënihu Mbara Vëhitiɲ hna; ndafëɗerun vacaliɲa hna. Njiyeryëɗerun haryënk wahnë waguverëner hna gë vëhnaɗ hna soɲe lëmën, waseɗe mën yedun haryënk lëw hni.

10 Afo Wanës Wakasëk ɲa pëyayini wabulunda ɲa fop ten.

11 Age pëlayirun soɲe ayiryeryiwu vakitiɲa hna, antë nkehahnahnu ile rëfëka ahnësu; nësëryin wanës wante njëɗaɗëhu Wën wati rac ɲa, kabi geɗina wuhnë rëkëɗ ahnësendu bare Iyir Ipacah iɲa rëkëɗ nësënd.

12 «Vële vankëk rëm gë hnëm njëɗahnëɗëni soɲe ndawini, do warëm wã fëna koyëna ntidënihëhni vutah vuntëw hni va; vutah va ñewëdënihëhni vële hnagëkëhni va do ndawëhnëdënihëhni.

13 Vahnë va fop ñewëdënihu soɲe lëmën. Bare ale yawënaɗ hafo pu ya, Wënu ɲa pehëtëdëha.»

Iñë hayah ɗëcët

14 «Ge nufun ile wacëɗe “Iñë hayah ɗëcët ya*”, hn'ile nkok tëfëlahna nke hna (arabi ale haraɲëɗa nkwëry waɲi!), awa vële yed Yude va tëfëdëha nkaryëni gë wahuɲ;

15 ale yed yaɲ cery ntëwu hna, ge cëlik, tëfëlahna tënk soɲe nuf iñë bambery;

16 do ale ye hn'ikaɲ hna tëfëlahna mënc gë yaɲu soɲe njoj cuɗ cankaɗ ntëwu ɲa.

17 Mekëhni vësëval vëryonkah va gë vële yëwëndëdëhëhni vutah vuntëw hni va hnë wafac warac!

18 Muntaryina Wënu ɲa antë tëki hnë wafac wale tëwëɗ gë fanka hna!

19 Kabi hnë wafac warac, mbër ɲa njabëɗ ɗus ntëbi vambër vante yedëho koɓëri wapëgwa ɗuniya vi, ante ntiko Wën fop ɲa, hafo gaki, do bokëɗina nke sifa rac muk.

20 Ge ɲaɲëtakëndina Ahwëhn a Wënu ɲa waɲi wafac ahnë gokëndina, bare ɲaɲëtëk soɲe vahnë vële tëhnaɗ pehëtëni va.

21 Awa ge ahnë ntehnëku: “Yëkëryina, ale tëhnaɗ Wën ya ani nke, Arëhnayik a!” ma: “Yëkëryina, hnani nke!” n'ahwëtahnu.

22 Kabi, vërhënyayik gë wakila vële wok wayena paryi cahnëdëni; rëkëɗ ntindëni vifëmpëhnahnah gë wëdahëse tokahnënihëhni vële tëhnaɗ Wën va ge kokënd nke.

23 Awa wuhnë, diryin wajira! Pëyamu fop koɓëri fo.»

* **13:14 13:14** *Iñë hayah ɗëcët ya*: Yesu nësëɗ paɲare iñë ile yijëɗ tonkën Cery Wën Cankaf ɲa. (Daniyel 9.26-27)

Ajë Ahn'a njijëd

²⁴ «Tac, ge ndécëk wafac ambër warac,
«lav wã kuyëd,

lepera wã bokëdîna ntanc,

²⁵ wahol wã njojëd,

do wëfanka wale ye g'ambin wã ñënkađ.”

²⁶ «Awa nude Ajë Ahn'a, ga tēkid vējar hna, gē fanka do gē icēmb cankađ.

²⁷ Payëdēhēhni wamēleka wadēwu ņa mbarëpinihēhni vēle tēhnađ va vacape vanah vamb nkal vi.»

Ile karañëd anuŷ

²⁸ «Nkwëryëryin le karañëd anuŷ ņi: ge tēk nēp tunj njetëdun wati hasëk ŷa tēhajëk.

²⁹ Ndampo fo nke, ge nurun vēŷin fop ga tēkid, wati ŷa tēhajëk, ntiyađ.

³⁰ Toña ŷa fëyađëmu: vahnë vēvë gaki vi vēsēmëdîna fop hara diyana vēŷin fop.

³¹ Ambin ņi g'inkal inŷi gođîna, bare wanës mēn ņi nkođ kwëlëkwël.»

Wënu ņa fo yëtëk wati nte mbokajëd Yesu

³² «Ahnë yëtëna bi guve tēkid fac ma wati le ntiyađ vēŷin ŷa, wëla wamēleka wađ g'ambin ņi gē Aj'a dënđ; Rēm ŷa fo yëtëk.

³³ Diryin wajira! Nt'ahnamawu, kabi yëtëluhna bi guve tēkid wati ŷa.

³⁴ Nkeđ had asan yik uyas: ge matëk tere hna, taveryëdēhēhni fop vēryokuj vēlëwu va, njeđadëha ale-wo-le đoku minu ile rëkëđ ndokujënd do ntehna ayëka rënka ŷa nt'ahnama.

³⁵ Awa nt'ahnamawu, kabi yëtëluhna bi guve mēncid Ahwēhn tere ŷa: mpëđ g'anëka ga nkeđ, ma gandëcak ga, ma tara cale ņa, ma g'acahnëfëđ ga.

³⁶ Antë mēnci hnë wati le worun nahaluhna do nŷij tēkatu ga namarun.

³⁷ Ile hnësēhnëđëmu ani ŷi, hnësēhnëđëfuhēhni vahnë va fop: ant'ahnamawu!»

14*Icēm do g'ibēhn Yesu ņa**Vësankaf va nječkëlehnëđëni pëlanija Yesu*

¹ Awa wafac wahi wočkë nkehahn ambënt Pak ņa do g'ambënt nte rokande mburu kwēhn levir kēm ņa. Vësankaf vësëna wasadëha va gē vēharan sariya va nječkëlendëniho tokaniha Yesu pëlanija hara bulunda ŷa wayëtëna, ndawēhnëniha.

² Ntehnëlëđëniho: «Kodëlënëhna ntiyin watađ hnë wati ambënt hna, ge gena mē bulunda ŷa dakëna ņaňënani.»

Asëval rurëđëha Yesu đatikola

³ Yesu Betani nkeho, tere Simo ale hwēhnako mbiŷ ņa. Wati nte tokëđëniho roka ņa, asëval tēnkëlehnë gē sëleku* đatikola hambah ntaŷi le lihahnik narëđ† paryi. Më pođëtëk do tura Yesu nkaf hna.

* **14:3 14.3 Sëleku:** g'itaka nte hwēhnak nafa do wacik alëbatër ŷa ntiyik. † **14:3 14.3 Narëđ:** atëh ye, nkahn ntëwu ņa liđe đatikola ile hambëk ntaŷi.

4 Awa vëryampo hnë vële yentiko hnam va më ntavëkëhni ðus, pëgwëlehnëni nësëlehnandëni vëhni fo: «Soje ye përekanëk iÿi ðatikola?»

5 Kokënde nkwafo gë koryi yaðah ðus tac njëðini koryi ÿa vëhaÿëhnah va!» Awa më ñaÿëhahnëniha asëval a.

6 Bare Yesu më ntehnëkëhni: «Tavëryina yam. Soje ye ryëñanërunëha? Ile ntinëhëko ÿi njivëk.

7 Nkelahnëðun kwëlëkwël vëhaÿëhnah va do wati-wo-wati ÿaðun ÿa kodun alinëhnuni ifërën; bare ami, gelahnëðelënëhna kwëlëkwël.

8 Ntik ile mëkëk ÿa: kobëri fo turëko ðatikola ÿa mbahn li pëhwëtanëhnaño ibañ iña.

9 Toña ÿa fëyaðëmu: hn'ile-wo-le pëyahnëde Wanës Wakasëk ña ðuniya li fop, tëfëtaðe fëna ile ntik aÿi asëval do ndënkwëtaðe.»

Yuda pëhnaq njëðahna Yesu

10 Awa Yuda Isëkariyot, aryampo vëréfal Pëhw gë Vëhi hna, njiko nësëlini gë vësankaf vësëna wasaðëha va gante tëfëka njëðahni Yesu ka.

11 Vëhni, nëñëkëhniwo ðus ante nkwëryëniho watac ña, më ntehnëniha cosëðëniha koryi. Yuda pëgwëlehn njëkëlehnand fere fale rëfëka njëðahnëhni Yesu fa.

Yesu pëhwëtaÿëhneð roka Pak

12 Fac ryënkwëryënkwa ambënt mburu kwëhn levir këm hna, hnë fac ile ndawahnëðeni vupe soje roka Pak ÿa, vëréfal va më tëyëniha Yesu: «Ne ñaðu yifu afëhwëtanëhni roka Pak ÿa?»

13 Më payëkëhni vëhi ntehnëhni: «ÿiryin naÿ hna, nuðunëha asan ale ryifëk unkwan wëna. Tëfëlehnëryina.

14 Hn'ile tënkëð hna, dehnëryina ahwëhn tere ÿa: “Aharaj a tëyëðëhi: ‘Ne nke acery ante rokandëbun roka Pak ÿa gë vëréfal mën va?’”

15 Tufëðëhu cery cankafo yan etas hna nte fëhwëtik g'ile valëðëhu ÿa fop. Hnam pëhwëtaðun soje roka ÿa.»

16 Vëréfal va njilehnëni g'inaw; tëkatëni fop gante ntehnëkëhniwo Yesu ka, pëhwëtani soje roka ÿa.

17 G'anëka ga Yesu gë Pëhw gë Vëhi va tëkëlehnëni.

18 Wati nte tokëðëniho roka tabali hna, Yesu më ntehnëkëhni: «Toña ÿa fëyaðëmu: aryampo hnë wuhnë, ale rokëlandëbun, tokaðëho.»

19 Vëréfal va fop njamëlehnëni, pëgwëlehnëni tëyëndëniha aryampo aryampo: «Ami bi ye?»

20 Yesu më ntëkwakëhni: «Aryampo ye hnë wuhnë Pëhw gë Vëhi vi, ale labëlandëbun mburu ña hnëhët li.

21 Ajë Ahn'a cëmëð, gante nësëk vikerëh soje lëwu ka; bare horot sankaf nuÿað ale rokaðëha Ajë Ahn'a! Antë mbërayi nagi feceko asan arac!»

Roka Ahwëhn a

22 Wati roka hna Yesu më nufëk mburu ña, do më nkubëlehnëk njëðahni vëréfal vëlewu va, ntehnëhni: «Tokëryin, mbahn mën iña ye.»

23 Më mbok nufëk nkëlëwa uñen waresen ña, camehna Wënu ña, do njëðahni cenë vëhni fop.

24 Yesu më ntehnëkëhni: «Sat mën le ÿabahnik kwëtëla gë Wënu ña ye do ryehëtik soje vahne vëyaðah.

25 Toña ÿa fëyaðëmu: bokëða sewu muk uñen waresen hafo fac le sahandëbu ñen kasëk Naw Wën hna.»

26 Njëwëlehnëni wahnëw̄ ambënt ɲa tac njilehnëni hn'ikuɲ nte w̄acik Oliviye ɲa.

Yesu pëyahned̄ Piyer njahëtaďëha yëtëlahna

27 Yesu më ntehnëkëhni vëréfal vëlëwu va: «W̄uhnë fop tavëďfunëho kabi karanëde vikerëh hna:

«“Ndawëďëfuha aheryëherya, do wape ɲa campëďëni.”»

28 Yesu më nkwenëk: «Bare ge mbëhnëbu, njidëfu hnapëhëndu Galile hna.»

29 Piyer më ntehnëka: «Lakënde tavënihi vëyëntaŵ vi fop, ami tavëďila.»

30 Awa Yesu më ntëkwaka: «Toña ŷa fëyaďëmi: dol, hnë unj mëď dënk, ani gë tarahnënd cale ɲa wahwënta wahi, njahëtaďu wahwënta warar yëtëlihohna.»

31 Bare Piyer më njawënëko g'ahaw̄ary wanës wadëwu ɲa ntehn: «Yahëtaďa muk, wëla ntehni tëfëka sëmëntiwu gë wëjë.» Vëréfal vëyëntaŵ va fop koyëna nësëniho.

Yesu Setësemane hna njëfad

32 Yesu gë vëréfal vëlëwu va tëkëlehnëni hn'ile macik Setësemane, më ntehnëkëhni: «Daňaryin ani hafo yiwu w̄untaju.»

33 Tac më njokëhni Piyer, gë Sak, do gë San. Pëgwëlehn njëtand yiwëhnah g'ufëmpëhannah w̄a.

34 Më ntehnëkëhni: «Ntaŵary mën iɲa pëbëka yiwëhnah sankaf đus hafo yewu had ale sëmëk; ñëwëryin ani do đufënaryin ant aryaku wakwëď.»

35 Yesu më njik ɲawët toyë, njok nkal li kobalehn do njëfa aki arabi Wënu ɲa ɲawëtëhna, ge kod nke, iŷi wati horot.

36 Ntehnëďëho: «Apa, Rëm mën, kodu ali ile-wo-le ŷa; ɲawëtënde antë tëkëhne iŷi horot. Bare ant'ali ile ŷaďëfu ami, diry ile ŷađu wëjë ŷa.»

37 Tac më mbokajëk hnë vëréfal vërar hna do nji tëkatëhni ga ndakëni wakwëď. Më ntehnëka Piyer: «Simo, ndakëru? Mëkëlihna aryuñëna wëla wati ryampo fo hara đakëlihna?»

38 Ant'ahnamaw̄u do njëfaryin soɲe gante kodun ayawënahnu ge njëkëhnañëďerun. Ahnë ñaď ntind yivah yaďah, bare mbahn iɲa kwëhnana fanka.»

39 Umë mbok ɲawëtak mbok njëfa gante ndënkwakëh njëfa ka.

40 Tac më mbok mbokajëk vëréfal hna do mbok tëkatëhni ga ndakëni wakwëď; wahodilohna mbok ɲesëni. Do wayëtëlohna ile ntëkwadëniha.

41 Ante mbokajëk rarëna ɲa, më ntehnëkëhni: «Nkorun aryaku do njinëgaďun? Puk! Wati ŷa tëkëk. Yëkëryin, Ajë Ahn'a njëďaďeniha wëwen va.

42 Matëryin, njiyin! Yëkëryina, ale yëďahnëďëho ŷa tëhajëďëho!»

Ipëla Yesu

43 Yesu nkoko nësënd ante tëkiko taɲ Yuďa ɲa, aryampo hnë Pëhw gë Vëhi hna. Gë kore vële yoko viwëta, wasëlame gë waryoko nkeniho. Vësankaf vësëna wasaďëha va fayikëhniwo gë vëharan̄ sariya va do gë vicër va.

44 Yuda, ale yëfahnëdëhawo Yesu ÿa, nkabëkëhniwo kore rac dahëse ile ntid' ÿa: «Asan ale vucëdëfu ÿa, umë ye. Pëlaryina, ayowuna, do ayëkanduna d'us.»

45 Yuda tëkind tun, tëhalehna Yesu do nkaÿa: «Aharan!» Tac mbucëlehna.

46 Awa vële nkejëniho va nënëlēhnëlehniho Yesu pëlanihna.

47 Aryampo hnë vële nkenihho gë Yesu va më pëhwëtëk sëlame lëwu ÿa, do taÿa aryokun asëna wasadëha asankaf a ntëpëtëlehna nëf ña.

48 Yesu më tëyëkëhni: «Gë wasëlame do gë waryoko bi tëfakëha ayinëhniwuno afëlawuno had bandi yëbu?»

49 Fac-wo-fac nkelandenëho do karajëdëfuhëhniwo vahnë va Cery Wën Cankaf hna, pëlalunoŵohna. Bare ntiyaď nkehahn ile nësëk vikerëh va.»

50 Awa vëréfal va fop tavëlehniho nkaryëni.

51 Jar rëfëlendëhawo Yesu, pand fo kurako. Njawëriko pëlayi,

52 bare tavëko pand inja nkaryëlehn ñas fo.

Yesu Mbara Vëhitij hna

53 Më njoniho Yesu gë tere asëna wasadëha asankaf a. Hnam mbarëlēniho fop vësankaf vësëna wasadëha va, vicër va do gë vëharan sariya va.

54 Piyer ñawët tëfëdëhawo Yesu, tënkëlehn selele tere asëna wasadëha asankaf hna. Hnam, gë vëyëka va ntañantiko njerantëdeho hwëdëh hna.

55 Vësankaf vësëna va gë vëhitij vëvë Mbara Vëhitij va fop njëkëlehnëdëniho cedëya meh nte ndawëhnahnëdëniho Yesu, bare vëhnuÿalohna.

56 Vahnë vëyabah mërahnëdënihawo, bare wanës wadëw hni ña nëmpëlëko.

57 Awa vëryampo më matëni mërahnëniho aki:

58 «Nkwëryëbunëhawo ga nësëd: “Nihëdëfu ña Cery Wën Cankaf nte mbëryëni vahnë ñi, do vokaryu vëryu kawary hnë wafac warar ante wof gena d'oku vahnë.”»

59 Bare wëla hnë watac, wanës wadëw hni ña nëmpëlëko.

60 Awa asëna wasadëha asankaf a më matëk tëya Yesu: «Dëkwadila bi ile ntehnëdëniho vëyi vahnë?»

61 Yesu ñoñ dëkwadilohna.

Asëna wasadëha asankaf a më mbok tëyëka: «Arëhnyak a bi yeru, Ajë Wën hunte sëmbëdëfun hi?»

62 Yesu më tëkëwaka: «Umë yëbu, wuhnë fop nuďunëha Ajë Ahn'a ntañad g'irëhw Wën Hwëhn Fanka Fop; nuďunëha fëna ga nijjëd vëñar vamb g'ambin hna.»

63 Awa asëna wasadëha asankaf a më citëk viÿi vilëwu va do ntehn: «Gona mbalëfu gë wasede!»

64 Nkwëryërun wayëw wante njewik Wënu ña. Hak ntehnërun?»

Vëhni fop ntehnëlehnëni menëk, tëfëka ndawë.

65 Vëryampo hnë vëhni pëgwëlehnëni tëpahndëniho Yesu, cankëniho yëka ÿi nkwëyatëndëniho do ntehnëdëniho: «Yëtëry, kabë kila yeru, pëyaryifu bi mo ryafëki!» Vëyëka va nufëlehnëniho Yesu poryëndëniho.

Piyer njahëtaďëha Yesu

66 Piyer gëď selele hna nkoko ante tëkiko asëval aryokun ava asëna wasadëha asankaf a.

67 Nukawo Piyer ga njerantëde, më njëkëka dŕus, do ntehna: «Wëjê fëna gë Yesu nkentiruhu, asan avë Nasaret aÿi.»

68 Bare Piyer nambehnakawo Yesu ntehn: «Yëtëla bi ye ÿadfu ahnës, gwëryëdfa.» Tac më matëk selege hna nji rënka hna do icale tarëlehn.

69 Bare aryokun a më mbok nuka do mbok ntehna tase vële yeho hnam va: «Aÿi asan, aryampo hnë vëhni ye!»

70 Piyer mboko nambehnahna kat.

Ga mbiÿëk toye, vële yeho hnam va më ntehnëniha Piyer: «Paryi nke, aryampo hnë vëhni yeru, kabi wëjê fëna avë resiÿo Galile yeru.»

71 Awa Piyer ndekalehn: «Arabi Wënu ña ntiwo wëh ge mërëdfëfu! Lëk, yëtëlëwähna asan ale lehnëdun aÿi.»

72 Wati rac dënk, cale ña tarëlehn higëna ÿa, Piyer ndënkwëtalehn ile ntehnëkawo Yesu ÿa: «Tarahnënd cale ña wahwënta wahi, ñahëtadëho wahwënta warar yëtëlihohna.» Awa pëgwëlehn kond dŕus.

15

Yesu vëhni Pilat guverëner vë Rom hna

1 Vësankaf vësëna wasadëha va, gë vicër va, gë vëharan sariya va, do gë vëvë Mbara Vëhitin va fop, mbarëniho kobëri fo g'acahnëfëd ga soje nkwaÿëlëni. Më ñabehnëniha Yesu, njiryeryëniha njëdaniha Pilat.

2 Arac më tëyëka: «Ahnaÿ wasëwif wä bi yeru?»

Yesu më ntëkwaka: «Wëjê hnësëk.»

3 Vësankaf vësëna wasadëha va viÿë viyabah mërahnëdënihawo.

4 Awa Pilat më mbok tëyëka: «Ñoñ dëkwadila bi? Nkwëryëdu wante pëyahnëdëni soje lëw hu ña!»

5 Bare Yesu ñoñ golohna ntëkwand, hafo Pilat pëmpëhnahna.

6 Hn'ambënt Pak-wo, Pilat tavëdëhawo aramp aryampo, ale tëyëni bulunda ÿa.

7 Hara asan, ale wacik Barabas, sëdaryiko kaso hna gë vële ryawëkawo ahn'a ante ñañënanihho soje nkwëcëtinï vësankaf ña.

8 Kore ÿa njilehnëni vëhni Pilat hna do pëgwëni vëhni fop tëyëndëniha ile rëk maÿëryanëdëhëhni hn'ambënt Pak hna.

9 Pilat më ntëkwakëhni: «Ñadun bi ravëhnuna ahnaÿ wasëwif aÿi?»

10 Kabi Pilat njëtëko dŕus, g'iñëwary njinenëhnihawo Yesu vësankaf vësëna wasadëha vi.

11 Bare vësankaf vësëna va peñëdënihëhniwo kore ÿa ntehnëni: «Tavëndifuna Barabas.»

12 Pilat më mbok tëyëkëhni kat kore ÿa: «Ye ÿadun liwuwa ale wacëdun Ahnaÿ Wasëwif aÿi?»

13 Më ntëkwaniha ndekatëndëni: «Pakëryehna hnë kërëwa!»

14 Pilat më tëyëkëhni: «Awa iÿëhne wëh ntik?»

Bare mboko ndekani dŕus g'ahawary: «Pakëryehna hnë kërëwa!»

15 Pilat ñadëho nëñëhni bulunda ÿa, më tavëka Barabas; ga ntampëniha Yesu, më njëcfakëhni wasodafë wä pakëniha hnë kërëwa.

Wasodafë wä njafanëdëniha Yesu

16 Wasodafë wä më njoniha Yesu bambery tere guverëner hna, do macënihëhni wasodafë ntahni wä fop.

17 Cudëniha cud' mbëntah, do mbahnëni apënk wadëmpëhn*, pënk wëlehnëniha.

18 Tac pëgwëlehnëni njafañëndëniha ntehnëndëniha: «Nkaÿiru, Ahnaŵ Wasëwif!»

19 Ntakëdënihawo, tëpahnëndëniha do ndëkwëhnëndëni haryënk wëlwu.

20 Ante puhnani yafañ dëwü ña, më cudëtëniha cud' mbëntah ña, mbokaryëniha wiÿi wilëwü wa do njonihawo soñe pakëniha hnë kërëwa.

Yesu pakëde hnë kërëwa

21 Hara asan, ale wacik Simo, avë Siren†, wëncidëho kaÿ. Rëm hni wëhni Alekësandër do gë Rufus yeho. Cape tac ndëcëdëho do wasodafe wä më porosiñëniha ndib kërëwa Yesu ÿa.

22 Më njiryeryëniha Yesu hn'ile macik Golëgota; umë fëhnëtanëf «Kun Hëloyoy».

23 Ñadëniho njëdaniha uñen nte hnaŵëlehnik gë datikola ile wacik mir, bare Yesu më ñwëÿëk.

24 Tac pakëlehnëniha hnë kërëwa do pitëndëlehnëniho wiÿi wilëwü wa do njëlëniho wanjël njëtahnëni bi mo hwëhnëf.

25 Cahnëfëf fo woko ante pakënihawo ña.

26 Aki keriko do pakiko yañ lëwü njëtahnënde soñe ile ndaŵahnik ÿa: «Ahnaŵ Wasëwif wä».

27 Wabandi waki fëna pakaryiniho hnam d'arël Yesu, aryampo g'irëhw, aÿëntaŵ a g'irahahn.

28 [Koyëna ntiyako Vikerëh vinte fëyahnëko: «Had wëwen wa ntiryaryiko.»]

29 Vële ryëcëf wa nkëlënkëladëniho njewatëndëniha, ntehnëndëni: «Hey! Wëjë ale lehnëko kodu ahnih Cery Wën Cankaf ña do avokary avëry hnë wafac warar,

30 pehëтары wëjë dënk, cëli kërëwa hna!»

31 Wësankaf wësëna wasadëha wa fëna gë wëharan sariya wa njafañëdënihawo ntehnëlëndëni: «Pehëtëkëhni vahnë wëhawary bare kodina pehëta umë dënk!

32 Arabi Arëhnayik a, ahnaŵ Isërayel a, cël tameki kërëwa hna! Ge nu bun rac, awa kwëtahnëfëfunëha.» Vële pakëlehnëniho gë Yesu wa fëna njewëdënihawo.

Icëm Yesu ña

33 Lav a nkaf li nkeho, kuyëlehn nkal hna fop hafo hnë wëwati warar g'anent hna.

34 Wati rarëna hna Yesu më ndekak gë fanka: «Eloyi, Eloyi, lëma sabakëtani?» Umë fëhnëtanëf: «Wën mën, Wën mën, soñe ye ravëruho?»*

35 Vëryampo hnë vële yeho hnam wa, ga nkwëryëni, më ntehnëni: «Nëparyin, Eli macëd!»

36 Aryampo hnë wëhni më nkaryëk koy ankwëÿ hn'uñen ñañah do cob hnë ryoko, tac njëlëhnëlehnä Yesu soñe ce do ntehnëhni vële nkeni wa: «Napëryin, nuden ge Eli njijëf cëlënda kërëwa li!»

* **15:17 15:17** Cudëniha cud' mbëntah, do mbahnëni apënk wadëmpëhn: Vëntah ÿa soñe inaw ña ye, apënk wadëmpëhn ña wëntëlëk g'apënk ahnaŵ a. † **15:21 15:21** Siren: nkol ye hnë nkal nte wacik gaki Libi. * **15:34 15:34:** Wahnëw 22.2

37 Tac Yesu më ndekak gë fanka cëmëlehn.

38 Ipand dëndah, inte fokiko haryënkw yëŵa le ŷak sëvak Cery Wën Cankaf hna, citako fagant pëgw yaŋ hafo gëd.

39 Kapiten vë Rom, le hahnëko haryënkw Yesu ŷa, nuko gante cëmëko ka më ntehnëk: «Paryi nke, aŷi asan Ajë Wën yeho!»

40 Vësëval vëryampo yeho hnam, vëhni fënali ŋaŵët njëkëdënihawo. Hnë vërac, nkentiniho vëhni Mari mbë Magëdala, gë Salome, gë Mari hnëmu Sak toyë do gë Yose.

41 Tëfëlehnëdënihawo Yesu ante nkeniho Galile ŋa do ndokuŋëhnëdënihawo. Nkentiniho fëna hnam vësëval vëyaŋah vëhaŵary vële njijëniho gë Yesu Yerusalem hna.

Yesu kwëtëde hn'iyag

42-43 G'anëka ga, Yosef mbë Arimasi tëkiko. Umë ahitiŋ yentiko ale lënënik Mbara Kitiŋa hna, do itëk Naw' Wënu ŋa napëntëdeho umë fëna. Fac pëhwëta ntaŵëla ŋa yeho, bëŷëdiloŋna fac ntaŵëla ŋa pëgwëdëho. Soŋe rac ndëkahnëko Yosef nji tëya Pilat iŋas Yesu ŋa.

44 Pilat pëmpëhnahnëkawo ante njëtako Yesu tëk cëm ŋa. Më macehnëka kapiten ŷa tëya bi paryi nke.

45 Ga pëyahnek, kapiten ŷa, paryi nke, Pilat më maŵëryanëka Yosef nuf ŋas iŋa.

46 Yosef më ntaŵëk yarëh, cëlëndëk ŋas iŋa kërëwa hna, përyëk hnë yarëh do ndën hn'iyag nte yabiko hn'ikuŋ. Tac kërÿinët bëraka pidahn rënka yag iŋa.

47 Mari mbë Magëdala gë Mari hnëmu Yose njëkëdëniho bi ne ndënëde ŋas Yesu ŋa.

16

Ibëhn Yesu

1 Ga ndëcëko fac ntaŵëla ŋa, Mari mbë Magëdala, gë Salome, gë Mari hnëmu Sak më ntaŵëni ðatikola soŋe nji ntini ŋas Yesu ŋa.

2 Gë dimasi ŷa kobëri fo, ante pëhnëk lav ŋa, njilehnëni yag hna.

3 Ntehnëlëdëniho vëhni fo: «Mo yid kërÿinëtëhnëfu taka nte fidahnik rënka yag nji?»

4 Bare ante tëkëniho ŋa nuniho taka cankaŋ iŋa kërÿinëtiko cape ndampo.

5 Awa tënkëlehnëni yag hna do më nuniha ajar ga ntaŋak hnam g'irëhw; viŷi vile yerëko had ambin wilëbilëk ntiyako. Vësëval va më pëmpëhnahnëkëhni,

6 bare jar ŋa më ntehnëkëhni: «Antë pëmpëhnahnu; Yesu mbë Nasaret yëkëlehnëdun, ale fakiko ŷa; Wënu ŋa mbëhnëndanëka, gena hnani. Yëkërÿin, wëli hn'ile kwëtiko hna.

7 Tame yiryin afëyawuna Piyer gë vëréfal vëŷëntaŵ va: “Njid napëhëndu Galile hna; hnam nuðunëha, gante ntehnëkuno ka.”»

8 Awa vësëval va cahnëlehnëni g'igary fo ŋaŵëtani yag iŋa, kabi mbalëdëniho ntakah ŋa. Do ñoŋ wafëyalawoŋna ahnë, kabi ntakëkëhniwo.

Yesu tufëhnadëha Mari mbë Magëdala

⁹ [Ga mbëhnëk, kobëri fo g'acahnëfëd ga gë dimasi ÿa, Yesu vëhni Mari mbë Magëdala hna tufëhnako ten, ale ntanëhnëko wayine mbëd gë waki ña.

¹⁰ Umë njik pëyakëhni vële nkeniho gë Yesu va. Hara vahnë vërac njëwëhnëniho do kodëniho.

¹¹ Bare ga nkwëryëniha ga nësëd: «Yesu mbëhnëk, nubuha!» vëhwëtahnelawohna.

Yesu tufëhnað hnë vëréfal vëhi

¹² Tac, vëréfal vëhi yidëho gë vunkol vutoy. Yesu më mbok tufëhnað g'ankeya nte nkok yavëtëdëna ten.

¹³ Vëréfal vëhi va më mbokani pëyanihëhni vëÿëntaŵ va, bare vëhni fëna vëhwëtahnelëhniwohna.

Yesu tufëhnað hnë vëréfal pëhw g'aryaw hna

¹⁴ Tac, ga ndëcëk watac fop, Yesu më mbok tufëhnað kat vëréfal pëhw g'aryaw hna wati ante tokëdëniho roka ña; ñañënahnekëhniwo sojë ile nkoni vëhwëtahnéna ÿa do g'ikamb vankaf vantëŵ hni ña, kabí vëwawëhneliwohna vële hnukawo ga mbëhnëk va.

¹⁵ Më ntehnëkëhni: «Yiryin ðuniÿa li fop afëyawuni vahnë va Wanës Wakasëk ña.

¹⁶ Ale-wo-le hwëtahnéd do njaryi ÿa pehëtëde; bare ale wod kwëtahnéna ÿa cëdëde.

¹⁷ Wëlin dahëse ile njavëtahnédëni vële hwëtahnek va: ntaðënihëhni wayine ña g'uŵac mën wá; nësëdëni vanësa wakaŵary;

¹⁸ ge pëladënihëhni walën ma ge cedëni wanto wante ryawëd ñoñ didilëhniha; tindëdënihëhni wëbak ña vëres va do vërac njërédëni.»

Yesu mbokad ðarël Wën hna

¹⁹ Ante nësëhnëdëhëhniwo koyëna ña, Ahwëhn a Yesu nufiko nkal li njoyi g'ambin do ntaña g'irëhw Wën.

²⁰ Vëréfal va campëlehnëni gante-wo-gante sojë pëyahnëni Wanës Wakasëk ña. Ahwëhn a ndemaðëhëhniwo hnë ðoku rac gë wëdahëse wapëmpëhnaðh wante ntidëniho ña do tufahnëdëho wanës ña toña ye.]

Itëfëta nte kerëk Lik pañare Yesu Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña tufëhnana bare namu vacërakëlo vële hwëtahnëka Yesu va lehnëk Lik herëk. Inji «Tëfëta pañare Yesu» fo ye inte kerëk ale wok gena sëwif. Lik aÿehn yeho, lawo Pol (Vëvë Kolos 4.14). Kerëhnëdëha Tewofil soñe uwám Yesu, kolahn kwëtahn karañ nte karañiko ña. Lik mbok kerëhna kat Tewofil soñe wayas Pol do nagi mbara vële hwëtahnëka Yesu va hnë ikayëte le wacik Vantiyehn Vëfayik va.

Kerik yëbëlan wabëhn wafëhw imbëd g'iryañ gë wahnah gë wafëhw imbëd gë warar g'imbëd (64 gë 85) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa. Inji kayëte Itëfëta pañare Yesu njëdahnëd fop wayab ntëbi wale yehëhna hnë kayëte Marëk hna. Age Marëk tufahnëdëha Yesu had «Ajë Wën» Lik tufahnëdëha had «Ajë Ahnë». Pëgwëhnahnëk pëyahnënd nagi San Ayary a, alintërañu Yesu, do puhnahnëd gë kayënda Yesu ambin hna ante mbëhnëk ña.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Yesu, Aju ahnë, toña, Naw Wënu ña, wayine, wameh, koryi.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Soñe ye kerëk Lik inji kayëte (1.1–1.4)

Hnagi San Ayary a do gë Yesu (1.5–2.52)

Ikarañ San Ayary a (3.1–20)

Yaryi Yesu ÿa, do le njëkëhnahnëdëha Sintani Yesu (3.21–4.13)

Yesu Galile pëgwëd doku lëwu ÿa (4.14–9.50)

Yesu cahñëk nkol Galile soñe nji Yerusalem (9.51–19.27)

Itënk Yesu Yerusalem ña (19.28–23.25)

Iceñ g'ibëhn Yesu ña (23.26–24.53)

Pidëta wanës pañare Yesu

¹ Aÿënta mën Alënah Tewofil, vahnë vëyaabah njëkëlehnëni njëtëni do kerëni ile ye toña ÿa fop hn'ile ryëcëtaكو fagant fu ÿa.

² Kobëri wapëgwa hna vële yeho wasefe wañi fop va hwëtahnahniko pëyahnëni wanës Wënu ña do awa vëhni fëyakëfu fop ile liyako ÿa.

³ Soñe umë ye, Alënah Tewofil, ante njëkëlehnëñu wapacëk ami fëna, cañahnëko herëhni wañi fop ile liyako kobëri wapëgwa hna hafo hn'ile puko hna,

⁴ aholahn ahwëtahn karañ inte harañiruhö ña.

Ipëyahn hnagi San Aÿary a

⁵ Wati ante nkeho Erođ ahnañ Yude ña, nkeho hnam asëna wasadëha ale waciko Sakari. Hnë kore vësëna vëva Abiya* hna kwëhnaryiko. Asëvalu, Elisabet maciko. Umë fëna hnënk asëna asankaf ale waciko Aron hna kwëhnaryiko.

⁶ Catëniho vëhni vëhi tak haryënkW Wën hna, mañwëhnëniho sariya ÿa gë fop ile tëyëk Ahwëhn a.

⁷ Vëhwëhnalawohna fatah, kabi Elisabet nagëd'lohna do tëko ntafëni vëhni vëhi tak.

* **1:5 1.5 Abiya:** Wati Sakari ÿa nkeniho vësëna wasadëha wakore 24 gë vëva Abiya va per, ankwëcëtëlëdëhniho Cery Wën hna soñe doku ÿa (1 Tëfëta 24).

⁸ Fac ryampo, Sakari doku vësena wasadêha ya ntidêho Cery Wën Cankaf hna, kabi agwën kore lëwu ya yeho.

⁹ Ntiniho gante nke namu vësena wasadêha ka soje tēhnahni ahnē do tēhnayiko Sakari tēnk yēwa sēvah Ahwēhn hna nji pēd duf ija.

¹⁰ Wati nte pēdēde duf ija, fop bulunda ya g'ipēr njēfadēniho.

¹¹ Mēleka Ahwēhn a cahnahnikawo Sakari: gē farēhw hn'ile cēnade sadêha hn'ile pēdēde duf ija nēwēko.

¹² Sakari ga nuka, ntadēlehna ntaŵary ija do ntaka dus.

¹³ Bare mēleka ya mē ntehnēka: «Antē ntaki, Sakari; Wēnu ŋa nkŵeryēk wayēfa hu ŵa. Elisabet, asēval hu, nagēhnēdēhina fatah facan fante wācēdu San.

¹⁴ Natēdēhi dus soje lëwu ya; njabēdēni fēna vēle natētēde va kabi nagik.

¹⁵ Aryokuŋēhn Ahwēhn asankaf yed. Cedina muk ile ryēwēnēd. Kobēri donk hnēmu hna pēbēdēha Iyir Ipacah ija.

¹⁶ Mbokaryidēhēhni vutah Isērayel va Ahwēhn hna Wën hudēw hni ha.

¹⁷ Umē ryēnkŵēhnidēha Ahwēhn a. Gē Iyir inte yēdakawo fanka kila Eli fa njijēd soje konjēlehnēhni warēm ŵa gē vutah vuntēw hni va do vēle wok vēlēnēdēhilahna Wën va mbokaryini kwēhnani hakili satah. Karaŋēdēhēhni bulunda le fēhwētaf itēk Ahwēhn a.»

¹⁸ Awa Sakari mē tēyēka mēleka ya: «Hak njētēdēfu waŋi toŋa ye? Ntafēbu do asēval mēn ayi fēna ntafēk!»

¹⁹ Mēleka ya mē ntēkwaka: «Ami, Gabēriyel yēbu, ale hahnēd haryēnkŵ Wën hna soje ryokuŋēhnēndēwa; payiko yiju yonēhniyi waŋi wanēs wakasēk wapērēn.

²⁰ Ile hnēsēbu yi ntiyađ ge wati ya tēkēk. Bare maŵēlihna; soje rac kodila avok ahnēs hafo hale ntiyađ watac.» Mēleka ya koyēna nēsēhnēkawo Sakari.

²¹ Hnē wati rac, kore ya napēdēnihaŵo Sakari do pēmpēhnahnēkēhniwo, kabi mbiyēhēdēho bambery yēwa sēvah hna.

²² Ga cahnik, kodilohna nēsēhnēhni do vahnē va njētēniho iñē le ŵatik gē Wën nuk yēwa sēvah hna. Tēk pēgw fac rac, kodilohna mbok nēs, aki fo ndēkwanēdēhēhniwo.

²³ Tac ga puk wafac wale rēfēkawo Sakari ndokuŋ hnē Cery Wën Cankaf hna, mē mēncēk gē ŵalu.

²⁴ Ga ndēcēk watac fop, Elisabet, asēvalu ndonkēko do hnē wadepera mbēd cahnēdēlohna tere hna. Ntehnadēho:

²⁵ «Wēlin ile ntinēhnēko Ahwēhn a! Maŵēk ntihēto ile sēfēhnēdēhoŵo tase vahnē fop ya.»

Ipēyahh hnagi Yesu ya

²⁶ Hn'ulepera hwēhn mbēd gē ryaw hn'idonk Elisabet hna, Wēnu ŋa payēkawo mēleka Gabēriyel gē resiyo vē Galile, hn'ankol nte wācēde Nasaret hna,

²⁷ hn'aryag ale woko yētēna vēsan; Mari maciko. Asan ale ŵacik Yosef hwēhnēkawo do yentiko hnē hnēnk Ahnaŵ David.

²⁸ Mēleka ya tēnkēko ŵalu hna do ntehna: «Natēryiyi Mari! Ahwēhn a ŋađ ntinēhni iñē fērēn, gē wējē nkerun.»

²⁹ Mari pēmpēhnahnēkawo dus wanēs mēleka ŋi; mē tēyak bi ye pēhnētānēk iyi simpaŵi.

³⁰ Awa mëleka ŷa më ntehnëka: «Antë ntaki Mari, kabi Wënu ŷa ñadëhi.

³¹ Ndonkëdu do ahnaga facan fante wãcëdu Yesu.

³² Ale hwëhnak nafa yed do rëkëde macënde Ajë Wën Hunte Sëpëk Fop. Ahwëhn a Wënu ŷa ntidëha ahnaŵ asankaf gante ntikawo David rëmu sankaf ka,

³³ do umë yed ahnaŵ vutah Isërayel va kwëlëkwël, ucankaf ntëwu ŷa puđina.»

³⁴ Mari më ntëyëka mëleka ŷa: «Hak lë kod nke watac, kabi yëtëla vësan?»

³⁵ Mëleka ŷa më ntëkwaka: «Iyir Ipacah iŷa njijëd hnë wëjë do fanka Wën Hunte Sëpëk Fop ŷa cankëdëhi had icën. Soŷe rac macahnëde fatah fapacah fante hnagëdu fa, Ajë Wën.

³⁶ Elisabet mbaŷëhu, umë fëna, facan nagëd mama ntafahnëk; umë ale lehnëdeho nagëdina ŷa, lepera hwëhn mbëd gë ryaw ŷa nkehahnëk.

³⁷ Yëtëry, ñoñ gena ile nkok kodina nti Wënu ŷa.»

³⁸ Awa Mari më ntehnëk: «Aryokuŷëhn Ahwëhn a yeđu; arabi fop nkewo gante nësëru ki.» Awa mëleka ŷa njilehn.

Mari vëhni Elisabet

³⁹ Hnë wafac warac, Mari pëhwëtalehn g'uŷankahnah nji hn'ankol nte ye hnë wahuŷ hnë resiŷo Yuđe hna. ⁴⁰ Ante tëkëko hnam ŷa, tënkëko tere Sakari hna do nkaŷa Elisabet.

⁴¹ Wati nte nkwëryëko arac simpaŷi Mari ha, fatah fa ñënkakawo hn'idonk hna gë fanka. Wati rac dënk, Elisabet pëbëlehna Iyir Ipacah iŷa

⁴² do ndeka gë fanka: «Wënu ŷa ntinëhnëki viŷë vifërën ntëbini vësëval va fop do ntinëhnëka fëna fatah fante hnagëdu fa!

⁴³ Mo ga yeđu ami, nehahnidëho hnëmu Ahwëhn mën aki?

⁴⁴ Ante nkwëryëđu simpaŷi hu ha, fatah fa ñënkak uhntatah donk mën hna.

⁴⁵ Mbetaru kabi kwëtahnëruha Ahwëhn a ntid ile pëyaki ŷa!»

Hnëw Mari ŷa

⁴⁶ Awa Mari më ntehnëk:

«Ntaŷary mën iŷa fop naŷënëdëha Ahwëhn a,

⁴⁷ sakahn mën ha pëbëka uhntatah soŷe Wënu ŷa, afehët mën a;

⁴⁸ kabi ndënkwëtake, ami ale wok kwëhnala nafa ŷi.

Tëk pëgw gaki, vahnë vëvë duniŷa vi fop rëkëd macëndëniho ale ñad Wën,

⁴⁹ kabi Wënu ŷa, Ayawah a, ntinëhnëko viŷë vifëmpëhnahnah visankaf. Wac lëwu ŷa ŷak lënënik dús.

⁵⁰ Kaŷëhnandëha gë vanŷeh vayaŷah vante lënënedëha gë antakah va.

⁵¹ Ntik doku sankaf gë fanka vák lëwu ŷa:

Campehnëkëhni vële hnaŷënad va.

⁵² Këfëkëhni vësankaf va ucankaf ntëw hni hna,

do matëndëdëhëhni vële vanad va.

⁵³ Njëdakëhni vetak sankaf vële njoko inte va,

do ntahni vëvetak va wëbák fo.

⁵⁴ Njijëk ndemahni bulunda Isërayel ŷa, vëryokuŷ vëlëwu va:

dënkwenä tufa Abëraham gë vutah vuntëwu va, kaŷëhnahn dëwu ŷa

55 kwëlëkwël, gante ntehnëkëhniwo vacërakëlo fu ka.»

56 Mari koyëna puhnako hnëw lëwu ya. Umë vëhni Elisabet hna ñëwëko ile rëkëk wadepera watar, tac mëncëk gë yalu.

Hnagi San ya

57 Wati nte nagand Elisabet ña tëkëko, më nagëka facan.

58 Koyëna vësaryëntawu gë hnënk lëwu ya njëtaniho Ahwëhn a kaÿëhnahnëka ðus g'umë, awa më natëntikëhni vëhni fëna.

59 Hnë fac hwëhn mbëd gë warar hna, më nijjëni soje kácehnëniha fatah fa gante nkeho namu lëw hni ka; Sakari ñadëniho macëniha vahnë va, wac rëmu wã.

60 Hnëmu më ntehnëk: «Hali, San macëde.»

61 Vahnë va më ntehnëniha: «Bare, kwëhnalihahna la aryampo hnënk hu hna ale wacik koyëna!»

62 Awa më ndëkwanëniha rëm ya tëyëniha bi hak ñad maci fatah fantëwu fa.

63 Sakari më tëyëk inë ile herande do umë kerëk: «Wac lëwu ya San ye.» Vëhni fop pëmpëhnahnëlehnëhni.

64 Taj Sakari kolëlehn mbok nësënd, pëgwëlehn ndekand, cëmbënda Wënu ña.

65 Awa vësaryëntawu va fop pëmpëhnahnëkëhniwo, do fop hn'ankol nte ye hnë wahuñ hnë resiyo Yude hna tëfëtafëho watac.

66 Fop vële wëryëko ga tëfëtafë watac va nahadëniho do tëyadëniho: «Awa ye ga nkef fañi fatah?» Nuniho fanka Ahwëhn fa g'umë nkeniho.

Hnëw Sakari

67 Hnë wati rac, Sakari, rëmu fatah fa, pëbëkawo Iyir Ipacah ña, pëgwëlehn nësënd wanës Wën ntehnënd:

68 «Arabi Ahwëhn a Wën bulunda vëvë Isërayel va cëmbi,

kafi nijjëk pafëhni bulunda lëwu ya do pëhwëtëk fop soje pehëtëhni:

69 Canëhnikëfuna Afehët ahwëhn fanka, hnë hnënk David aryokun alëwu hna,

70 wakila ña mbiyëk ga pëyahnëniho watac,

71 më lehnëko pehëtëdëhëfu hnë vële yañ ntinihëfu wameh va do gë hn'imëk vële yëwëkëfu va fop.

72 Koyëna tufahnëk dol kaÿëhnahn nte kwëhnako soje vacërakëlo fu ña do dënkwëna kwëtëla nte ntiko gë vëhni ña.

73 Ha, ntik ile ntëkëhnëkawo rëm fu ya Abëraham:

74 ñawëtëdëhëfu hnë vële yëwëkëfu hna kolahnin ndokunjëhnëndena ntakah këm,

75 nkehahnin vahnë vële yahnëka do catin haryënkw lëwu hnë wafac ðuniya lëw fu hna fop.»

76 «Do wëjë, fatah mën, kila Wën Hunte Sëpëk Fop yeðu:

ndënkwëhnëdëfuha Ahwëhn a afëhwëtëhnëhënda nkañ ña.

77 Do koyëna njëtëndanëdühëhni bulunda lëwu ya nijjëf pehëtëhni g'itavëhn wameh wadëw hni ña.

78 Toña ye, Wënu ña Ahwëhn fu ya kaÿëhnahnëdëha ðus:

Nke had lav ule fëhnið do penifu g'ambin,

79 soje penahnëhni vële ye hnë umëhwëry do gë hnë icën icëm hna, yasaryahnëfu hn'ankañ yam hna.» Sakari koyëna puhnako wanës wadëwu ña.

⁸⁰ Fatah fa naŷēdēho do hakili lēwu ŷa nkwēnadēho. Hnē wula ntēdēko hafo hale pēgwēko d'oku lēwu ŷa hnē bulunda vahnē vēvē Isērayel hna.

2

Hnagi Yesu ŷa

¹ Hnē wati rac, Sesar Ogis, Ahwēhn Nkal a, ntehnēko kerini vahnē vēvē nkal va fop.

² Vaker vatac yeho vandēnkwēryēnkwa va do wati rac Kiriniyus yeho guverēner vē Siri ŷa.

³ Vahnē va fop njiđēniho keraryini, ale-wo-ale nkol ntēwu hna.

⁴ Awa Yosef, umē fēna, matēko nkol Nasaret nte ye hnē resiyo Galile hna, soŷe nji hn'ankol Betēlem nte ye hnē resiyo Yude hna, hn'ile nagiko ahnaŷa a David, kabi hnēnk David hna nkentiko.

⁵ Njokawo Mari, ale kwēhnēko ŷa, keraryijini njiđēniho, do Mari g'ifonk nkeho.

⁶ Wati nte nkeniho Betēlem ŷa, fac hnag ŷa tēkēlehni.

⁷ Mē nagēka facan, fatah fandēnkwēryēnkwa fantēwu fa yeho. Mē pēryēka gē yarēh do ntana hn'ile kwētēndeni wusaŷ uryav* hna, kabi vēhnuŷalohna igwac cery vēhneh hna.

Mēleka ŷa gē vēhery wape va

⁸ Hnē resiyo rac dēnk, nkeniho vēhery wape vēle ryakēdēho gē wēhaŷ soŷe njēkandēnihēhni wape wadēw hni ŷa.

⁹ Mēleka Ahwēhn a mē karyētahnikēhni taŷ do icēmb Ahwēhn a kwērēlehnēhni gē humpen hucankaf. Vēhery wape va mē ntakēkēhni dus.

¹⁰ Awa mēleka ŷa mē ntehnēkēhni: «Antē ntaku! Wanēs wakasēk wapērēn yinenēhniđēmu wante hnatēdēhēhni fop bulunda ŷi.

¹¹ Hn'uŷi mēd, hn'ankol David hna, nagēhnirunēha Afēhēt; Arēhnayik a ye, Ahwēhn a.

¹² Do wēli dahēse ile yavētahnēdunēha ŷa: tēkatēdunēha fatah ga pēryik g'iyarēh do ntani hn'ile kwētēndeni wusaŷ uryav hna.»

¹³ Ga nēsēk watac, kore wamēleka wakaŷary wante wātik g'ambin karyētajēniho fēna taŷ, cēmbēndēniha Wēnu ŷa ntehnēdēni:

¹⁴ «Cēmbēnēfuna Wēn Hunte Sēpēk Fop, do vēle űad va arabi nuŷani yam ŷa d'uniŷa li!»

Vēhery wape va Betēlem hna

¹⁵ Ante mbokani wamēleka g'ambin ŷa, vēhery wape va mē ntehnēlēni: «Awa yinēfu tamēki hafo Betēlem hna: afo nuyin ile liyak hnam ŷa, ile njētēndanēkēfu Ahwēhn aŷi.»

¹⁶ Njilehnēni űap tēkatēniha Mari gē Yosef, do gē fatah fatoy fa ga ndakēk hn'ile kwētēndeni wusaŷ ryav hna.

¹⁷ Ga nuniha, mē tēfētani ile ntehnēkēhniwo mēleka ŷa soŷe fanji fatah fatoy fa.

¹⁸ Fop vēle wēryēkēhniwo vēhery wape va pēmpēhnahnēkēhniwo gē wanēs wante nēsēdēniho ŷa.

¹⁹ Bare ge Mari ye, waŷi fop hakili hna kwētađēho do nahadēho.

* 2:7 2.7 Hn'ile kwētēndeni wusaŷ uryav: Wusaŷ ŷa gē vahnē va cery ndampo fo ndakahnēdēniho.

20 Tac vēhery wape va mbokalehnēni gē wēhaŷ naŷēnēhatēndēniha Wēnu ņa do cēmbēndēniha soņe ile nkwēryēni do nuni ŷa fop; fop gante nēsēhnēkēhniwo mēleka ka nkeho.

Iceh Yesu Cery Wēn Cankaf hna

21 Ante nuŷako fatah fa wafac mbēd gē warar ņa, fac ile káčahnēde ŷa yeho; hnē fac rac maciko Yesu, wac ile nkabahnēko mēleka hara hnēmu donkēna ten ŷa.

22 Wati ile rēfēkawo ntini Mari gē Yosef sadēha pacēna ņa rēkiko, gante ntehnēk sariya Moyis ka. Awa mē njini Yerusalem Cery Wēn Cankaf hna do njonihā fatah fa cehihna Ahwēhn a,

23 kaŷi keriko fēna sariya Ahwēhn hna: «Facan fandēnkwēryēnkw fante wo hnagik fa Ahwēhn a sahēdeha.»*

24 Tēfēkawo fēna canēni sadēha le tēyēk sariya Ahwēhn a: «Walagi wahi ma vupah vuki†.»

Ipankēl gē Simeŷo

25 Yerusalem hna nkeho asan ale waciko Simeŷo. Asan arac catēko do ntēnēndēhawo Wēnu ņa do napēdēhawo ale rēfēkawo njij pehētēhni vēvē Isērayel va. Iyir Ipacah iņa g'umē nkeniho

26 do njetēndanēkawo cēmēdīna hara nulahna Arēhnayik ale payid Ahwēhn a Wēnu ņa.

27 Awa Simeŷo, Iyir Ipacah iņa hnēsēndēhawo, njiko Cery Wēn Cankaf hna. Wati rac dēnk vēle hnagēka Yesu va njiryējēnihawo soņe ntini ile tēyēk sariya soņe lēwu ŷa.

28 Simeŷo, ga nuka, njakēkawo do camehna Wēnu ņa ntehn:

29 «Tame, Ahwēhn, ntiru ile hnēsēnhēruhoŷo ŷa:

Awa kođu arava aryokunēhn hu ŷa cēm yam.

30 Nuŷuha gē vinkēr mēn vi dēnk afehēt ale fayiru ŷa,

31 umē ye ale fēhwētēru soņe wabulunda ŷa fop:

32 humpen hunte lič' ayēti wahnēnk d'uniŷa li fop ye do umē yed' icēmb vēvē Isērayel, bulunda hu ŷa.»

33 Vēle hnagēka Yesu va pēmpēhnahnēkēhniwo gē wanēs wante nēsēdēho Simeŷo soņe lēwu ņa.

34 Simeŷo ndēwakēhniwo tac ntehna Mari, hnēmu Yesu: «Wēnu ņa tēhnaka fatah hu fi, kēfahnēhni vēyabah do matēndēni vēryampo hnē Isērayel hna. Dahēse Wēn yed', bare vahnē a nŷwēhēndēniha.

35 Koyēna njetēde vinahan vicowak hnē vahnē vēyabah. Do wējē, Mari, horot ŷa cēhēdēhi ntaŷary iņi had sēlame.»

Ipankēl gē Ana

36 Nkeho fēna kila asēval; Ana maciko. Rēmu Fanuwel maciko do hnē hnēnk Aser hna nkentiko. Ana ntafēko d'us. Wabēhn mbēd gē waki ntilahnēniho g'asan ale ŷēlēkawo hn'undag ntēwu hna tac asanu cēmēko.

37 Asan kēm fo nkoko hafo nuŷa wabēhn wafēhw imbēd gē warar gē wahnah (84). Čahnēdīlohna Cery Wēn Cankaf hna do ntiŷadēho sali Wēnu ņa g'umēd gē g'anent: cuņēdēho do njefadēho.

* 2:23 2.23: Icahn 13.2,12,15 † 2:24 2.24 *Walagi wahi ma vupah vuki*: soņe sadēha ŷa fape fakwēhn bēhn rēyik, bare vēhayēhnah va, vupah vuki tēyini. (Soņe Walevi 12)

38 Hnë wati rac dënk tëhantikëhniwo do pëgwëlehn camehnënda Wënu ɲa. Do nësëndëhëniwo soɲe fatah fa fop vële hnapëdëho ipëh Yerusalem va.

Imënc gë Nasaret ɲa

39 Vële hnağëka Yesu va, ga puhnani idi ile tÿyëk sariya Ahwëhn a, më mëncëni gë Galile nkol ntëw hni hna, Nasaret.

40 Yesu naÿëdëho do njaÿëdëho, usery lëwu ÿa nkwënađëho do Wënu ɲa tufahnëdëho iña dëwu ɲa.

Yesu Cery Wën Cankaf hna

41 Bëhn wo-bëhn vële hnağëka Yesu va njidëniho Yerusalem soɲe ambënt Pak ɲa.

42 Ante nuÿako Yesu wabëhn pëhw gë waki ɲa, më njoryaryëniha gante nke namu ambënt tac ka.

43 Ante puk ambënt ɲa, mëncëdëniho, bare Yesu Yerusalem hna nkoko do rëmu gë hnëmu vëyëtëlohna.

44 Ntiyahnëkëhniwo gë vërëfal hni nkentiko do fac ÿa fop njasëniho. Awa pëgwëlehnëni njëkëlehnëndëniha hnë wahnënk walëw hni hna do gë wëlawo walëw hni hna,

45 ðare vëhnuławohna. Mbokalehnëni gë Yerusalem nkotëni njëkëlehnëhëndëniha.

46 Hnë fac rarëna hna, më nuniha Cery Wën Cankaf hna. Fagant vëharan sariya hna ntañako, nëpađëhëhniwo do tÿyëdëhëhniwo.

47 Fop vële wëryëdëhawo va pëmpëhnahnëkëhniwo gante kwëhnako hakili ka do wante ntëkwadëho ɲa.

48 Vëhni, rëmu gë hnëmu, ante nuniha ɲa, pëmpëhnahnëkëhniwo dus. Hnëmu më ntehnëka: «Ajë mën, soɲe ye liruhefu aki? Rëmu h g'am i ndëñakëbun dus ayëkëlehnatënde.»

49 Më ntëkwakëhni: «Soɲe ye ga yëkëlehnëdunëho? Yëtëluhna bi tëtëko yewu cery Rëm mën hna?»

50 Bare vëyëtëlohna ile ntehnëdëhëhniwo ÿa.

51 Yesu mëncëntëlehni gë Nasaret do nkoko ntënënëdëhni. Wante liyak ɲi fop, hnëmu hakili hna kwëtako.

52 Awa Yesu hakili ÿa nkwënađëhawo, naÿëdëho do nkeya ntëwu ɲa nëɲahnëkawo Wënu ɲa gë vahnë va.

3

Ikaraj San Ayary

1 Awa hnë bëhn le nuÿahnëko Tiber wabëhn pëhw g'imbëd (15) ga nkehahnëko Ahnaŵ fop vankal vante kwëhnëko Rom va, Pos Pilat yeho guverëner vë Yuđe ÿa, Erođ hnaŵëko hnë resiÿo Galile hna do aheryu, ale waciko Filip ÿa, umë hnaŵëndiko hnë resiÿo Iture hna gë Tërakonitis hna, Lisaniyas yeho guverëner vë Abilen ÿa,

2 do Anas gë Kayif yeho vësankaf vësëna wasađëha va. Hnë wati rac nuÿako San, aju Sakari, wanës Wënu ɲa wula hna.

3 Tac ndapëko inkal ðë sën sankaf Yurëdan hna fop ntehnatëndëhni vahnë va: «Gwëcëтарыin vankeya va, ayaryiwu do Wënu ɲa tavëndëhu wameh hun ɲa.»

‡ 2:49 2:49 Cery Rëm mën hna: kođ pëhnëtan fëna: «doku Rëm mën hna».

⁴ Koyëna ntiyako ile kerëko kila ile w̃aciko Esayi Ƴa kayëte ntëwu hna: «Nëparyin! Asan ryekad wula hna, më lehnëd:

“Pëhwëtëryin nkaŵ Ahwëhn a, dinëndina vankaŵ vacatah ðus!

⁵ Vankëd va gë wahuŋ w̃a fop këñëndëlehnëde; vankaŵ vatumpak va catënëde, vankaŵ vapërekak va fop pëhwëtëde.

⁶ Do vahnë va fop nuðëni ipëh inte w̃atik hnë Wën.”✠»

⁷ Kore vahnë yijëko vëhni San hna soŋe njaryëhni. Ntehnëdëhëhniwo: «W̃uhnë, merun had walën wayapah! Mo lehnëku yaryi Ƴi fo kod pëhëtu ntavah cankaŵ Wën nte yejëk Ƴi.

⁸ Atëh përen wadëwel wapëren ntëwëd; diryindën viyë vifëren arufahnahu nkwëcëtarun vankeya va! Ant'ahnahandu: “Rëm sankaf fu Ƴa, Abëraham ye”, had watac nkwërenkëd afëhëtahniwo. Pëyadëmu: Wënu Ƴa kod dënk nti waƳi wëraکا vutah Abëraham!

⁹ Rasëhn Ƴa pëhwëtak Ƴos vatëh va kobëri vënkahn hna: Atëh nte-wo nte wok dëwëdina wadëwel wapëren Ƴa Ƴosëde do ntabi gë hwëdëh.»

¹⁰ Vahnë va tëyëdënihawo: «Ye rëfëkëfu lifu?»

¹¹ Më ntëkwakëhni: «Ale hwëhnak vacud vaki tëfëka njëða ndampo ale wok kwëhnana do ale hwëhnak rokëtok tëfëka cëhahn.»

¹² Vëreŵ Ƴatëtanke fëna njijëniho njaryaryini. Më tëyëniha: «Aharan, fuhnë lë, ye rëfëkëfu lifu?»

¹³ Më ntëkwakëhni: «Ant'asosehnuni vahnë va ntëbi ile lehnirun arëyuni Ƴa.»

¹⁴ Wasodadë fëna tëyëntinihawo: «Fuhnë lë, ye rëfëkëfu lifu?»

Më ntëkwakëhni: «Ant'ahnufu koryi ahnë gë fanka ma gë wamërahn, bare cosë hun iƳa nkewu gwër.»

¹⁵ Bulunda Ƴa napëdënihawo Arëhnyak a: ale-wo-le tëyadëho bi San ye?

¹⁶ Awa San më ntehnëkëhni vëhni fop: «Ami, gë wënka njaryëdëmu; bare ale yejëk a umë lëbëko: catëla dënk fëtahnu viyëba wapary wadëwu Ƴa. Umë, g'Iyir Ipacah do gë hwëdëh* njaryëdëhu.

¹⁷ Vák hna mënkwek bëryew̃ iƳa pitëndëlehnahn wanëc Ƴa gë vaparyel va. Ndanëd wanëc Ƴa ndank ntëwu hna, bare vaparyel va pëdëd hnë hwëdëh† hunte wok dipëdina muk.»

¹⁸ San nkabëdëhëhniwo bulunda Ƴa wayabah wakaŵary do pëyadëhëhniwo Wanës Wakasëk Ƴa.

¹⁹ Hnë wati rac, San nirakawo fëna Eroð ale hnaŵëko Galile Ƴa, kabi Eroð asëval acëru Ƴa ñëlëko —Erodiyad maciko— do kabi ntiko fëna viwëh viyabah vihawary.

²⁰ Tac Eroð mboko nti wëh haŵary kat: cëdehnëkawo San.

Yary Yesu Ƴa

²¹ San, ga njaryëkëhni vahnë va fop, njaryëkawo Yesu fëna. Tac, wati nte njëfadëho Yesu Ƴa, ambin Ƴa pidëtakò,

✠ **3:6 3:6:** Esayi 40.3-5 * **3:16 3.16** *Gë Iyir Ipacah do gë hwëdëh:* kode nkwëryi fëhnëtanëk viyë vëhi vëhnëmpëlah ma inë ryampo fo. † **3:17 3.17** *Pëdëd hnë hwëdëh hunte wok dipëdina muk:* Iyir paŋare hwëdëh ha nësëd hn'ile ntënkëdëni vële wok vësätëna va.

²² Iyir Ipacah iŋa cëlëlehni hnë umë; gë fah mëntëlëniho. Tac kopa vë g'ambin nkwëryëlehni ga ntehnëd: «Ajë mën ale yadëfu d'us a yeru; gë wëjë nëŋëko d'us.»

Vacërakëlo Yesu va

²³ Yesu mpëd tëtëkawo wabëhn wafëhw warar (30) ante pëgwëko d'oku lëwü ŋa. Vahnë va fatah Yosef ntinihawo, ale nagëko Heli y'a,

²⁴ Heli nte nagëko Matat, Matat nte nagëko Levi, Levi nte nagëko Melëki, Melëki nte nagëko Yanayi, Yanayi nte nagëko Yosef,

²⁵ Yosef nte nagëko Matatiyas, Matatiyas nte nagëko Amos, Amos nte nagëko Nawum, Nawum nte nagëko Hesëli, Hesëli nte nagëko Nagayi,

²⁶ Nagayi nte nagëko Mat, Mat nte nagëko Matatiyas, Matatiyas nte nagëko Semeyin, Semeyin nte nagëko Yosek, Yosek nte nagëko Yoda,

²⁷ Yoda nte nagëko Yowanan, Yowanan nte nagëko Resa, Resa nte nagëko Sorobabel, Sorobabel nte nagëko Salatiyel, Salatiyel nte nagëko Neri,

²⁸ Neri nte nagëko Melëki, Melëki nte nagëko Adi, Adi nte nagëko Kosam, Kosam nte nagëko Elëmadam, Elëmadam nte nagëko Er,

²⁹ Er nte nagëko Yesu, Yesu nte nagëko Eliyesser, Eliyesser nte nagëko Yorim, Yorim nte nagëko Matat, Matat nte nagëko Levi,

³⁰ Levi nte nagëko Simey'o, Simey'o nte nagëko Yuŋa, Yuŋa nte nagëko Yosef, Yosef nte nagëko Yonam, Yonam nte nagëko Eliyakim,

³¹ Eliyakim nte nagëko Meleya, Meleya nte nagëko Mena, Mena nte nagëko Matata, Matata nte nagëko Natan, Natan nte nagëko David,

³² David nte nagëko Yese, Yese nte nagëko Yobed, Yobed nte nagëko Bos, Bos nte nagëko Sala, Sala nte nagëko Nason,

³³ Nason nte nagëko Aminadab, Aminadab nte nagëko Adëmin, Adëmin nte nagëko Arëni, Arëni nte nagëko Hesëron, Hesëron nte nagëko Peres, Peres nte nagëko Yuŋa,

³⁴ Yuŋa nte nagëko Sakob, Sakob nte nagëko Isak, Isak nte nagëko Abëraham, Abëraham nte nagëko Tara, Tara nte nagëko Nakor,

³⁵ Nakor nte nagëko Seruk, Seruk nte nagëko Ragawo, Ragawo nte nagëko Falek, Falek nte nagëko Eber, Eber nte nagëko Sala,

³⁶ Sala nte nagëko Kayënam, Kayënam nte nagëko Arafakad, Arafakad nte nagëko Sem, Sem nte nagëko Nowe, Nowe nte nagëko Lamek,

³⁷ Lamek nte nagëko Matusala, Matusala nte nagëko Enok, Enok nte nagëko Yarët, Yarët nte nagëko Malëlel, Malëlel nte nagëko Kayënam,

³⁸ Kayënam nte nagëko Enos, Enos nte nagëko Set, Set nte nagëko Adam, ajë Wënu ŋa.

4

Iyëkëhnahn Yesu

¹ Yesu g'Iyir Ipacah pëbah mbokajëdëho gë sën, le wacik Yurëdan ka, njolehna Yir iŋa wula hna.

² Hnam njëkëhnahnëdëhawo Sintani menehna. Ñoñ tokëd'ilo hna hnë wafac wafëhw wahnah. Ga ndëcëk, umë njoka inte d'us.

³ Awa, Sintani më ntehnëka: «Ge paryi Ajë Wën yeru, dehnëryehna iŋi taka mbaca mburu.»

⁴ Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh Wën va pëyahnëk, "Ahnë gena roka fo walëdëha ñëwahn d'uniya li."»

5 Tac Sintani më mbok njoka hn'ile ñak njihnek, tufeka fop wahnaw wawë duniya wi hwenta ryampo fo.

6 Tac ntehna: «Njedademi fop ucankaf gë hnapul gë icëmb waÿi wahnaw fop. Iyin fop nuÿabu do kodëfu yëdaÿa ale ÿadëfu.

7 Age ndëkwëhnëru haryënkw mën soje asëmbo, fop wëjë hwëhnëd.»

8 Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh va pëyahnëk: “Dëkwëhnëhnëryehna Ahwëhn a Wënu ña do umë fo rëfeka aryokunëhnëd.”»*

9 Tac Sintani më njoka Yerusalem, tindëka cëmët Cery Wën Cankaf hna do ntehna: «Age Ajë Wënu ña yeru, dëdary gëd,

10 kabi Vikerëh va pëyahnëk:

«“Wënu ña ntehnëdëhëhni wamëleka wadëwu ña keryëndënihi.”

11 «Tac: “Njakëndënihi wëbák wadëw hni hna kehahnënihi ant'awëw taka.”»

12 Yesu më ntëkwaka: «Vikerëh va pëyahnëk: “Ant'ayëkëhnahna Ahwëhn a Wën hu ña.”»

13 Sintani, ga puhnak yëkëhnahn menehna Yesu ña fop, ñawëtalehna hafo nkaÿ kaÿary.

Yesu Galile pëgwëd doku lëwu ÿa

14 Yesu mbokako Galile. Iyir Ipacah iña njëdadëhawo fanka ntihahn fop ile ntidëho ÿa. Koyëna wac lëwu wä campëko vankol hna fop.

15 Karañdëhëhniwo vahnë va vacaliña wasëwif hna do vahnë va fop cëkwaryëdënihawo.

Yesu pëyahnëd Wanës Wakasëk ña

16 Fac ryampo, Yesu më njik nkol nte waciko Nasaret hn'ile kwëdiko hna. Fac ntaÿëla wasëwif hna, më tënkek caliña hna gante njehëka ka. Matëko karañ Vikerëh va.

17 Umë njëdayik kayëte nte kerëko kila le waciko Esayi. Pidëtëk do tëkat hn'ile kerik:

18 «Iyir Ahwëhn a hnë ami nke,

umë rëhnako* ,

soje yonëhnëwëhni vëhaÿëhnah va

Wanës Wakasëk ña;

payiko fëyaÿëhni vëramp va tavëdëni,

vumëp va nudëni,

vële vërehnik va nkedëni afaya lëw hni,

19 pëyadëmu bëhn le pëhetahnëdëhëhni Ahwëhn a bulunda lëwu ÿa tëkik.»*

20 Ga puhnak karañ iña, Yesu më pidëk Vikerëh va mbësahna ale hwëtëda do ntaña. Fop vële yeho caliña va ntañënihawo.

21 Pëgwëlehn ntehnëdëhni: «Dol vikerëh vinte harañëbu vi ntiyak wati le hnëpadunëho ÿi dënk.»

22 Vahnë va fop nësëdëniho wanës wapërën Yesu do pëmpëhnahnëkëhniwo dus wanës waBënak wade nësëdëho ña do ntehnëdëniho: «Bare aÿi gena bi aju Yosef?»

23 Yesu më ntehnëkëhni: «Pacahnëko ndënkwëtehnëdunëho ile nësëdëni vëyaBah: “Ayërën, yërërary wëjë dënk.” Ntehnëdunëho fëna:

* 4:8 4:8: Divëta Sariya 6.13 ✧ 4:11 4:11: Wahnëw 91.11-12 ✧ 4:12 4:12: Divëta Sariya 6.16

* 4:18 4:18 Umë rëhnako: Esayi pañare Arëhnayik a nësëdëho; Yesu ntehnëdëho ani umë dënk ye Këris ÿa, Arëhnayik a. ✧ 4:19 4:19: Esayi 61.1-2

“Njêtabun fop ile liru Kaperënaŷum ŷa. Diry gë rac ki ani fëna hnë nkol ntëw hu li dënk kabi ani naŷëru.”»

²⁴ Tac më nkwënëk: «Toŷa ŷa fëyadëmu: wëla kila ryampo dënëndëfëna nkol nte naŷahnëk.

²⁵ Paryi pëyadëmu, yamani kila le waciko Eli ŷa, njaβëniho vësëval vële cëmaryëko vësan Isërayel hna. Wati rac nkoloko gona tëvënd hnë wabëhn watar gë fagant bëhn do inte cankaf yeho nkal hna fop.

²⁶ Bare Wënu ŷa payëlawohna Eli wëla hnë aryampo hnë vësëval wasëwif vërac, bare hnë aryampo fo payëkawo ale lëdëko Sarëpëta hnë nkol cankaf mbë Sidon hna.*

²⁷ Nkeniho, yamani kila Elise ŷa fëna vëhwëhn vambiŷ vëyabab Isërayel hna. Bare wëla aryampo hnë vërac hna yërënilohna ge gena avë Siri ale waciko Naman ŷa.*»

²⁸ Ga nkwëryëni watac, vële yeho caliŷa va pëbëlehnëkëhniwo ntavah.

²⁹ Matëlehnëni canëniha nkol hna njonih vaŷ vampamb kuŷ nte vëryahniko nkol ŷa soŷe caŷëtëniha njo gëd.

³⁰ Bare Yesu më ndëcëk fagant lëw hni nji nkaŷ ntëwu.

Yesu asan ahwëhn yine njërëndëf

³¹ Yesu cëlëndako Kaperënaŷum, nkol mbë Galile. Vahnë karanëdëho fac ntaŷëla hna

³² do pëmpëhnahnëkëhniwo gante karanëdëhëniwo ka, kabi g'ucankaf nësëdëho.

³³ Caliŷa hna nkeho ale pëlako yine wëh. Umë ndekak gë fanka ntehn:

³⁴ «Yesu vë Nasaret, ye ye yëbëlan fu? Afërëkanëfu bi yijëru? Njëtëbu ðus bi mo yeru: Afacah ale payik Wënu ŷa yeru!»

³⁵ Yesu më ŷaŷënahneka ntehn: «Demëhnary do cahnëryehna aŷi asan.» Awa, yine ŷa këfëlehna asan a tase vahnë fop, cahnëlehna hara dilahna wëh.

³⁶ Vële hnuko umë va fop ŷayëkëhniwo do ntehnëlëndëni: «Iŷëhne sifa wanës ye ye waŷi?» Ntehnëdëhëni wayine ŷa g'ucankaf do gë fanka: «Cahnëryehna!» do cahnëd.

³⁷ Koyëna wac Yesu ŷa campëko caharaβ vankol hna fop.

Yesu vëres vëyabab njërëndëf

³⁸ Tac Yesu cahnëko caliŷa hna nji tere asan ale waciko Simo. Awa hnëmu asëvalu Simo tesëko, mbahn inji njakëkawo ðus. Umë muntaniha Yesu ndemahna.

³⁹ Më njik cëpëka ŷaŷënahna res wã do res wã cahnëlehna. Wati rac dënk matëlehn asëval a pëgw nëhëtëhnëndëni.

⁴⁰ Wati le njodëho lav wã, fop vële hwëhnakëhniwo vëres, sifa wates wanëmpëlah, njinenëhnijikëhniwo Yesu, tindëdëhëniwo wëbák wadëwu ŷa vëhni fop soŷe njërënahneŷni do njërëniho.

⁴¹ Wayne fëna sahnëdëhëniwo vëyabab ndekatëndëni: «Ajë Wën yeru». Bare Yesu ŷaŷënahne dëhëniwo soŷe ndemëhnani kabi njëtëniho vëhni umë ye Arëhnayik a.

Yesu karanëdëhëni vacaliŷa wasëwif hna

⁴² Wakëwak fo Yesu cahnëko nji hn'ile njirëk. Kore ŷa njëkëlehnëdënihawo. Ga nuniha ŷadëniho nkonti gë vëhni, antë nji tavëhni.

* 4:26 4.26: 1 Vëhnaŷ 17.8-16 * 4:27 4.27: 2 Vëhnaŷ 5.1-14

⁴³ Bare Yesu më ntehnëkëhni: «Vankol vañentaŵ hna fëna tēfëko fëyahnu Wanës WakasëkNaŵ Wënu ŋa; soŋe umë payiko.»

⁴⁴ Pëyadëhëhniwo fëna vacaliŋa vamb vankol wasëwif hna.

5

Vërefal vëryënkwëryënkw Yesu

¹ Fac ryampo, Yesu kahnëko vambamb lant sankaf Senesaret hna do peñëlëdëniho kore ŷa caharaŋ lëŵu soŋe nëpani wanës Wënu ŋa.

² Umë nuk wakulu waki tëfary hna. Vëfëla wuwis va cëlëniho ndagëndëni waryey wale pëlahnëdëni uwis.

³ Kayëlehn hnë kulu ryampo le kwëhnëko Simo, më tëyëka ŋaŵëta vambëŋ va toye. Yesu ntañalehn kulu hna pëgw karañëndëhni kore ŷa.

⁴ Ga puhnak wanës ŋa, më ntehnëka Simo: «Njiryeryëry kulu ŷi hn'ile ñak tëwëk wënka ŋi toye. Tac wëjë gë vërefal hu vi alabu waryey wï afëlahnuni wuwis.»

⁵ Simo më ntëkwaka: «Asankaf, ga mbër nkwayankëtalehnëkëfu, ñoñ pëlalëfuhna. Bare, kabi ntehnëruho labu, ntabëdëfu.»

⁶ Ntabëlehnëni, pëlanihëhni wuwis wuyabah hafo waryey wã pëgw mbëkëtand. ⁷ Më njelanihëhni vërefal hni vëvë kulu yëntaŵ va njijëni ndemanihëhni. Vëhni më njijëni do pëbënëniho wakulu waki tak wuwis wã hafo ñand tēpani.

⁸ Simo Piyer, ga nuk watac, umë ndëkwëhnëk karyënkw Yesu do ntehna: «Ahwëhn, ŋaŵëtarye kabi asan aŵen yeŋu.»

⁹ Simo gë vële nkeniho va, fop pëmpëhnahnëkëhniwo do ntakëni, kabi pëlanihëhniwo wuwis uyabah urac.

¹⁰ Koyëna nkehëhniwo fëna Sak gë San, viju Sebede vële mbankëniho doku Simo va.

Yesu më ntehnëka Simo: «Antë ntaki. Tëk pëgw ŷi wati vahnë rëkëdu afëland.»

¹¹ Mbokaryëlehnëni wakulu ŋa vambëŋ hna, tavëlehnëni fop tēfëlehnëndëniha.

Yesu ahwëhn ambiŷ njërënd

¹² Ante nkeho Yesu hn'ankol ndanko, njijëko asan ale yeho mbiŷ fo. Arac, ga nuka Yesu, më ndëkwëhnëk karyënkw lëŵu yëka ŷi nkal li do muntahna ntehna: «Ahwëhn, ge ñadŷu kodu ayërëno, afacënëleho.»

¹³ Yesu më njelëk vák ŷa ñaka do ntëkwahna: «Ñadëfu: Pacëry!» Wati rac dënk mbiŷ dëŵu ŋa ntavëka.

¹⁴ Yesu më ntehnëka: «Antë afëyahna ahnë waŋi, bare yiry njëki asëna wasadëha ŷa do canëry sadëha soŋe yërën hu ŋa ile kerëko Moyis ntinde ŷa. Koyëna vahnë va njëtëdëni pacëru.»

¹⁵ Mama ntehnëkawo asan a antë pëyahna, wac lëŵu wã campëdëho g'ahawary, ßulunda varëpëlëdëho nkwëryëndëniha do njërëndëni wates wadëŵ hni.

¹⁶ Bare Yesu umë pitadëho hn'ile njihnek njëfand.

Yesu ahwëhn vorovoro njërënd

¹⁷ Fac ryampo, Yesu karañëdëhëhniwo vahnë. Wafarise gë vëharaŋ sariya Moyis va lañantiko hnam. Fop vunkol vumb Galile, Yuđe do g'inaw Yerusalem matiniho. Fanka Wën fa gë Yesu nkeho, njërënahnehni vëres.

18 Tac vësan rëkiko vële ryibika hnë yala ares ale yeho vorovoro. Ñadëniho ndënëniha, kwëtëniha haryënkw Yesu

19 bare vëhnuyalohna fere; vahnë va pëbëniho. Awa umë kayëni yañ cery hna ntihtëni vile rëjahnik va, do cëlëndëniha gë yala per tase vahnë fop haryënkw Yesu.

20 Ga nuk Yesu kwëtahn dëw hni ña më ntehnëka ares a: «Lawo, wameh hu ña tavëhniru.»

21 Vëharaj sariya Moyis va gë wafarise wã më nahadëni ntehnëndëni: «Mo ga dënk ye ayi asan ale yewëdëha Wënu ña? Mo hod tavëhn wameh ña? Wënu ña fo hod!»

22 Bare Yesu njëtëko vinahan vidëw hni va, më ntehnëkëhni: «Soñe ye hnahadun koyëna?»

23 Ge ntehnëbu: “Wameh hu ña tavëhniru”, ma ge ntehnëbu, “Matëry do yasëry?” ryampo bi ñak hnëñëk nësi hnë wani?»

24 Bare ñadëfu ayëtu Ajë Ahn'a kwëhñak fanka tavëhn wameh duniya li.» Awa më ntehnëka ares a: «Ami ntehnëdëmi, matëry, ahnuf yala hu yi, awënc gë yal hu.»

25 Matëlehn taj asan a tase vahnë fop, nuf yala le ndakahnakëh ya, mënc cëmbëhatënda Wënu ña.

26 Kore ya fop pëmpëhnahnëkëhniwo më cëmbëdëniha Wënu ña. Ntakëhni do nësëlëndëni: «Nubun dol viyë vile nkok nahadina ahnë.»

Yesu macëdëha Levi tëfa

27 Ga ndëcëk rac, Yesu cahnëko më nuka arëf yatëtanke, ale waciko Levi, laña lëwu hna. Yesu më ntehnëka: «Tëfe!»

28 Levi matëlehn, tav fop, tëfëlehna.

29 Tac Levi më ntëvaka lëv sankaf tere lëwu hna. Vërëf yatëtanke vëyabah gë vëhawary ntañalahnëniho rok roka ya.

30 Wafarise wã gë vëharaj sariya va mëhñadëniho soñe rac. Më ntehnëdënihëhni vëréfal Yesu va: «Soñe ye rokëlahnëdun, selahnëdun gë vëréf yatëtanke do gë vëwen vi?»

31 Yesu më ntëkwakëhni: «Vële wok vëresëna va balëlëhniha g'ayërën; vëres va mbalëk.

32 Yijëla wacëwëhni vësatah; mac vëwen yijëbu soñe nkwëcëtahñeni vankeya vantëw hni va.»

Yesu soñe suj nësëd

33 Tac wafarise wã ntehnënihawo Yesu: «VëréfalSan Ayary a gë vëlëw fu va cuñëdëni kwëlëkwël do njëfadëni, bare vëréfal hu vi vëhni tokëdëni do cedëni kwëlëkwël.»

34 Yesu më ntëkwakëhni: «Kodena cuñëdanini vëfay iñël va antë tokëni wati nte nkelahnëni g'ale yëlëk a;

35 wati yejëk ile nufëhñahñëdëniha ale yëlëd a: wafac warac cuñëdëni vëréfal mën va.»

36 Tac Yesu më mëntëndëlehnëk: «Ahnë citëdëna cud kasëk pëhwëtahn cud cër. Ge gena umë përékanëd kasëk ña do citel ña tëfëlandina g'icër ña.

37 Ahnë tawëdëna ñen kasëk ña hnë waryëpët wasër*; ge gena umë, ñen kasëk ña përékanëd waryëpët wale wok gona talënd wã; ñen ña tënkenëd do waryëpët wã përékad.

* 5:37 5.37 Waryëpët wasër: namu lëw hni hna umë tawahñëdëniho uñen ña.

³⁸ Bare tēfēka taŵi ñen kasək hnē waryəpēt wahasək.

³⁹ Ale sek uñen ucər ñadına kasək. Ntehnəd ucər unj gwērənkeha.»

6

Yesu ye Ahwēhn fac ntaŵēla

¹ Hnē fac ntaŵēla hna Yesu gē vērēfal vėlēŵu va ndēcētađēniho wēhaŵ wale lafək vantimp. Vērēfal va pėgwēlehnēni nkubēndēni vantimp va, njwēyehnēni wēbák wadēŵ hni hna, cemēni wanjēc ŋa.

² Wafarise weryampo wale yeho hnam ŵa mē ntehnēnihēhni: «Soŋe ye liđun le nkok maŵeryana sariya fu ŷa ntiyi hnē fac ntaŵēla hna?»

³ Yesu mē ntėkwakėhni: «Karaŋėluhna bi ile ntiko David fac ryampo ante njokėhniwo inte, umė gē vērēfėlēntaŵu va?»

⁴ Gena bi tėnkėko cery Wēn hna, nuf mburu ante kwėtėhniko Wėnu ŋa, tok do njėđahni vērēfėlēntaŵu va? Hara sariya fu ŷa, vėsėna wasadėha fo maŵeryanėko tokėni.»

⁵ Yesu mboko nkwėn kat: «Ajė Ahn'a umė ye ahwēhn fac ntaŵēla ŷa.»

Yesu ale cėmėk vák njėrėnėd

⁶ Fac ntaŵēla kaŵary, Yesu tėnkėko calinja hna karaŋėndėhni vahnė va. Nkeho hnam asan ale cėmėko vák rėhw ŷi.

⁷ Vėharaŋ sariya va gē wafarise ŵa njėkėđėnihawo Yesu bi njėrėnėđėha ahnė hnē fac ntaŵēla hna nuŷahnėni ile pėyahndėđėni menėk pėlahni.

⁸ Bare njėtėko vinahan vidėŵ hni va. Mė ntehnėka asan ale cėmėko vák ŷa: «Matėry, ahahn fagant.» Asan a matėlehn kahn.

⁹ Tac Yesu mē ntehnėkėhni: «Tėyėđėmu: Ye ntehnėk sariya fu ŷa? Ntiyi ufėrėn fac ntaŵēla ma uŵeh? Afehėta ahnė icėm ma aryaŵa?»

¹⁰ Mė njėkėkėhni fop tac ntehnə asan a: «Yeli vák hu ŷi.» Mė njelėk do vák ŷa mbokalehna fėrėn fo.

¹¹ Awa vėharaŋ sariya va gē wafarise ŵa ntavėkėhniŵo đus soŋe rac. Mė nkwajėlėđėni bi hak tēfēka ntiniha Yesu.

Yesu tėhnađėhėhni vėfayik pėhw gē vėhi

¹² Wati rac Yesu kayėko hn'ikuŋ njėfahna Wėnu ŋa; mėđ unj fop njėfako.

¹³ Ga pacėk, mē macėkėhni vērēfal vėlēŵu va tėhnađėhni pėhw gē vėhi do macėhni vėfayik.

¹⁴ Vėhni ye: Simo, ale macėko Piyer, g'aheryu Andėre, ale nkeni rėm gē hnėm; Sak gē San; Filip gē Barėtelemi;

¹⁵ Matiye gē Toma; Sak aju Alėfe gē Simo nte ŵacėđėho Ahahnėndak a;

¹⁶ Yuđa aju Sak gē Yuđa Isėkariyot, ale yed aroka Yesu ŷa.

Yesu karaŋėđėhėhni do njėrėnėđėhėhni vahnė

¹⁷ Yesu mē cėlini kuŋ hna gē vērēfal vėlēŵu va do tėryani hnē igwac inte kėñėlahnėk nkal iŋa. Nkeniho hnam kore sankaf vērēfal vėlēŵu. Nkentiho fėna hnam vahnė vėyabah vėhaŵary: vahnė vėvė vankol Yerusalem gē vankol Yuđe hna fop, gē wahnaŵ wavė tėfary wov ŵa, Tir gē Sidon.

¹⁸ Nėpaniha njjėniho do njėrėnėhni wates wadėŵ hni. Njėrėnėkėhniŵo fėna vėle pėlaniho wayine.

19 Vahnë va fop ñadëniho ñakëniha, kabi fanka sahnëdëhaŵo njërënëdëhëniŵo fop.

Uyivah ma uŵeh

20 Yesu njëkëkëhniwo vërëfal vëlëŵu va do ntehn:

Mbetarun ŵuhnë vële haÿëhnëk

kabi Inaŵ Wënu ña ŵuhnë hwëhnëk!

21 Mbetarun ŵuhnë vële njok inte gaki vi,

kabi fac yejëk pihnedun dūs.

Mbetarun vële hod gaki vi

kabi fac yejëk ndasëdun.

22 Mbetarun ge vahnë va ñeŵënihu, ge ntaďënihu, njeŵëďënihu, ntehnëďënihu merun

kabi kwëtahnërunëha Ajë Ahn'a.

23 Natëryiŵu ge vahnë va aki ntiďënihu kabi icos sankaf hnapëďëhu ambin hna. Vacërakëlo hni va fëna aki ntiďënihëniho wakila Wënu ña.

24 Meku ŵuhnë vële vetak vi

kabi rëkërun ahnuŷaŵu hnëŋah hun ŷa.

25 Meku ŵuhnë vële fihnek gaki vi

kabi inte ña njodëhu.

Meku ŵuhnë vële ryasëď gaki vi

kabi uyiŵëhna hna nkedun do kodun.

26 Meku ŵuhnë ge vahnë va fop wapëren hun nësëďëni,

kabi vacërakëlo hni va fëna aki ntiďënihëniho vēwër vële wëcadëho wakila va.

Iña vële ŷeŵëkëfu

27 Yesu mbok nës kat: «Ŵuhnë vële wëryëďëho vi, lehnëďëfu: ñahnëryinëhni vële wok vēŷadiluhna va, dinëhnëryinëhni ufëren vële ŷeŵëku va.

28 Dëwanëhnëryinëhni ufëren vële ryëwanëhnëďëhu uŵeh va do ayëfanëhnënduni vële lidëhu uŵeh va.

29 Ge ahnë njeŵëki tavëryehna mbok njewi hara gwëcagëlihahna; ge ahnë tebëki cuď cankaf ña tavëryëryehna njoryary fatoy fa fëna.

30 Yëďaryehna ale-wo-le ŵuntaki iñë, do ge ahnë nufëhnëki iñë ile hwëhnëru, ant'aryëñana.

31 Dinëhnëryinëhni vahnë va ile ŷadun ntinëhnënihu ŷa.

32 «Ge vële ŷahnëku fo ŷahnërun mo sëkwaryëďëhu? Wëla vēŵen va ñahnënihëhni vële ŷahnëkëhni va.

33 Fëna ge vële linëhnëďëhu fëren fo linëhnëďun fëren, mo sëkwaryëďëhu? Vëŵen va fëna ntiďëni koyëna.

34 Ge navehnëďunëhëhni vële liyahnëku mbësadënihu va fo, soŋe ye hnapëďun icëkwary? Vëŵen va fëna navehnëďënihëhni vēŵen ntañi soŋe mbësanihëhni ile navehnënihëhni ŷa fo.

35 Bare ant'aliwu koyëna. Ñahnëryinëhni vële ŷeŵëku va, dinëhnëryinëhni fëren do ahnavehnëndu hara nahaluhna avësaiŵu. Koyëna cos hun ña njaďëď do tufahnëďun vutah Wën Hunte Sëpëk Fop yerun. Përenak umë dënk gë vahnë vële wok vēsamëhnëďina muk va.

36 Yabëryiŵu ipërenä gante njaďëka Rëmun përen aki.

Ant'ahitijuni vēŷënta hun

³⁷ «Ant'ahitiŋu nkeya aŷenta hun do kitiŋeḍeluhna wũhnë fëna; ant'ahoyawuna aŷenta hun do koyadehuhna wũhnë fëna; tavëhnëryinëhni vëŷenta hun va do tavëhnëḍerun wũhnë fëna.

³⁸ Yëḍahnëryin do njeḍëḍerun wũhnë fëna; tawëhnëḍerun ñañëh nte soryik do ñënkëlehni ndehëtand ki fo; ga ñëŋa ante ŷañëhnahnëḍunëhëhni vahne ŋa ñañëhnahnëḍerun wũhnë ðënk.»

³⁹ Yesu mboko mëntëḍëlehnhëhni: «Umëp kodina kaha mëp ntawu hara vëyona hnë hatëh vëhni vëhi tak.

⁴⁰ Fakaraŋ fante lëbëka aharaŋ alëwu gena; bare fakaraŋ fante haraŋëk hafo puhna had aharaŋ alëwu nkeḍ.

⁴¹ «Soŋe ye yëkëḍu ivëḍ le ye inkër aŷenta hu do hara kamantihna bërëh bële yehi nkër hu hna?

⁴² Wëjë, ale wok nuḍila bërëh bële yehi nkër hu hna, hak kodu alehna aŷenta hu ŷa: “Aŷenta mën, napërye lihëti ivëḍ le yehi nkër li”? Wëjë, ale ntiyahnek catëru alëbëhni vëŷentaŵ, dihëтары ten bërëh bële yehi nkër hu hna tac nuḍu ḍus alihëtahh ivëḍ le ye nkër aŷenta hu ŷi.

Atëh g'ile ntëwëḍ

⁴³ «Atëh përen ḍëwëḍina viwëh, atëh meh fëna ḍëwëḍina viḍëren.

⁴⁴ Atëh-wo-tëh njavëtëtëḍe gë vantëwël vantëwu va: kwëcëḍena wanuŷ hnë idël imeh, kwëcëḍena fëna waresen hnë wadëmpëhn.

⁴⁵ Ahnë afëren ifëren nësëḍ kabi umë fëbëka ntaŵary ḍëwu hna; ahnë aŷëh uŷëh nësëḍ kabi umë fëbëka ntaŵary ḍëwu hna. Kabi wës ale-wo-le ile fëbëk ntaŵary ḍëwu ŷa nësëḍ.

Yacery vaki

⁴⁶ «Soŋe ye wacëḍunëho: “Ahwëhn, Ahwëhn”, do didiluhna ile lehnëḍëmu ŷa?

⁴⁷ Ale-wo-le yijëk ŷal mën a do nëpa wanës mën ŋa nti ile hnësëḍëḍu ŷa,

⁴⁸ had ale vëryëk cery njawäh nke: nkabëḍ hafo tëwën ḍus tac pëgwëlehn bëry inja. Ge tëkik uŷac wënka sën ŋa përekanëḍilahnna, kabi bëry yaŷah mbëryik.

⁴⁹ Bare ale-wo-le hnëpaḍ wanës mën ŋa do didina ile hnësëḍëḍu ŷa had ale vëryëk cery nte wok njawëna nke. Ga macëk wënka sën ŋa hafo cery tac njof taŋ: përekahehn fop.»

7

Yesu njërëḍëḍëha aryokuŋëhn asankaf wasoḍaḍe wavë Rom

¹ Ga puhnak Yesu ile ñaḍëho nës ŷa fop tase bulunda hna, më njik nkol nte wacik Kaperënaŷum.

² Nkeho hnam kapiten wasoḍaḍe wavë Rom ale hwëhnakawo aryokuŋ ale ñaḍëho ḍus. Aryokuŋ arac tesëko hafo ñand cëm.

³ Kapiten ŷa nkwëryëko wëba Yesu ŋa, më payëkëhni vicër wasëwif njini tëyëniha njij njërëna ares alëwu ŷi.

⁴ Vicër va, ga tëkëni ḍarël Yesu, më muntaḍëniha ndemahni ntehnatëḍëniha: «Aŷi asan tëfëka aryemahna!

⁵ Nahnëkëhni bulunda fu ŷa do umë vëryehnek cery calinja fu ŋi.»

6 Yesu më tëfëlëni gë vëhni. Ga nkëhnëk tëkëni tere hna, Kapiten ÿa më payikëhni wëlawoÿu ntehnëniha Yesu: «Ahwëhn, ant'avërehnaj, tëfëlohna arënk tere mën hna.

7 Soje umë wobu maWëhnëla fëna hacaryi ÿi ami dënk. Wëla ki fo nësëru aryokuÿ mën aÿi njërëd.

8 Ami dënk, vële lëbëko ucankaf va wawëhnëdëfu do kwëhnabuhëhni wasodadë wale wawëhnëdëho fëna. Njëtëbu rac kabï ge ntehnëbuha aryampo: “Yiryey!” njið; ge ntehnëbuha aÿëntaÿ: “Yij!” njijëd; do ge ntehnëbuha aryokuÿ mën a: “Diry aki!” ntið. Awa wëjë, aki fo nësëdu!»

9 Yesu, ga nkwëryëk watac, më pëmpëhnahnëka gë kapiten ÿa. Më cahëtak gë kore le rëfëdëhawo ÿa, ntehnëhni: «Paryi pëyadëmu: kobëri nula iÿi sifa kwëtahn wëla hnë aryampo wasëwif hna.»

10 Vële payiko kapiten va, ga mbokani gë tere, tëkatënihawo aryokuÿ a njërëk.

Yesu matëndëdëha aju asëval ale cëmaryëk asan

11 Yesu më mbok njik nkol nte wacik Nayin do vëréfal vëlëÿu va gë vahnë vëyabah vëhaÿary tëfëledëniho.

12 Wati nte tëkëdëho nkol ña njiryeryëdeho asëm ibaÿ: facan fatac fo kwëhnako hnëmu. Asëval, ale cëmaryëk asan, hnagëkawo. Vahnë vëyabah vëvë nkol va tëfëledëniho.

13 Yesu, ga nuka asëval arac, më kaÿëhnahnëka dÿus g'umë, më ntehnëka: «Bok aho!»

14 Yesu më tëhak ñak pad nte njohahnik asëm a; vële yoka va kahnëlehnëni. Më ntehnëka asëm a: «Jar, ntehnëdëmi, matëry!»

15 Asëm a matëlehn ntaña, pëgw nësënd. Tac Yesu më mbësaka hnëmu.

16 Vahnë va fop ntakekëhniwo; umë cëmbëdëniha Wënu ña ntehnatëndëni: «Kila sankaf rëkik ÿal fu li! Wënu ña njijëk ndemahni bulunda lëÿu ÿa.»

17 Hnë nkal Yuçë hna fop gë wayal waÿëntaÿ wavë caharab ÿa nësëdëho ile ntiko Yesu ÿa.

Vëfay San Amary a

18 VëréfalSan va më tëfëtanëniha fop ile ryëcëtako ÿa

19 do San më macëkëhni vëhi hnë vëhni. Payëkëhni g'Ahwëhn tëyëniha: «Arëhnayik Wën ale yijëd ÿa bi yeru ma ahaÿary hnapëdëfun?»

20 Ga tëkëni vëhni Yesu hna, më ntehnëniha: «San Amary a fayikëfu arëyi: “Arëhnayik ale yijëd ÿa bi yeru ma ahaÿary hnapëdëfun?”»

21 Wati rac dënk, Yesu njërënëdëhëhniwo vëres vëyabah wates wadëÿ hni do ntandëhni wayine, mëpëtëndëhni vumëp vëyabah.

22 Tac më ntëkwakëhni vëfay San va: «Yiryin afëyawuna San ile hnurun do wëryërun ÿa: vumëp va nudëni, vëreyah va njasëdëni, vëhwëhn mbiÿ va njërëni, vëryëÿënkah va nkwëryëdëni, vësëm va mbëhnëni, Wanës Wakasëk ña pëyadëni vëhaÿëhna va.

23 Nëfaka ale woc tavëna ikwëtahn dëmën ña!»

24 Ga mbokani vëfay va, Yesu më nësëndëhëhni kore ÿa soje San ntehnëd: «Ye yirunëho ayëkiwu wula hna? Ale wok kwëhnana nafa had idël mbë tëfary sën nte ñënkëlend sël bi?

25 Awa, ye yirunëho ayëkiwu? Ale sudak viÿi viwamah bi? Vële sudac viwamah va do njabëk hnapul, cery naÿ asankaf hna nkeni.

26 Awa, kila bi yirunëho ayëkiwu? Ha, ntehnëdëmu ntëbik dënk kila.

27 Kabi soŋe San nēsēf Vikerēh va ante ntehnēko Wēnu ŋa:

« “Cañētēryidēfuha afay mēn a haryēnkwa hu pēhwētēhni nkaŋ ŋa.”[✧]»

28 Yesu mē mbok ntehnēk: «Pēyađēmu, kobēri nagina ale lēbēka San. Bare ha gaki ale ŋak mbak nafa Naw Wēn hna lēbēka.»

29 Bulunda ŋa fop gē vērēf ŋatētanke va nēpađēnihawo San do maŋēniho njarahēni kabi njavētēniho Wēnu ŋa catēk.

30 Bare wafarise ŋa gē vēharaŋ sariya va ŋwēyēniho ile ŋađēho Wēn ntini ŋa: ŋwēyēniho vēwēcētēdina vankeya vantēw hni va do ŋwēyēniho fēna yaryēdīlēhniha San.

31 Yesu mē nkwenēk: «Mo hodēfu wētēndēlehnēwēhni vēyi vahnē?

32 Vutah vunte laŋak hn'ile nēhēdēni mēntēlēni, vundampo ndekah-natēndēnihēhni vuñēntaŋ va:

«“Njēwēhnirun hnēw sampace, gaŋēluhna sampace! Njēwēhnirun hnēw wakwēy, gaŋēluhna wakwēy!”

33 «Nēsēdēfu koyēna kabi San njijēko, tokēdīloha roka fērēn, cedīloha uñen, ntehnēdunēho: “Yine fēlaka!”

34 Tac Ajē Ahn'a njijēk, tokēd, ced do ntehnērun: “Yēkēryina ayi asan; use gē rok roka fo nahađ, lawo vērēf ŋatētanke ye do gē vēwen!”

35 Bare vēle rēfēk uyēt va njavētēdēni Wēnu ŋa catēk.»

Yesu hnē tere Simo farise hna

36 Farise ryampo ŋacēkawo Yesu nji tokēni roka tere lēwu hna. Yesu njik ŋalu hna do ntaŋako roka ŋa.

37 Ankol tac asēval yeho ale yavētiko liko wameh wayabah. Ante njētako Yesu tere farise hna tokēntēdēho roka umē njojēk sēleku đatikola hambah ntaŋi.

38 Njijēk nēw kamēhni wapary Yesu; kond cēkēnatēnda wapary Yesu ŋa gē wankwēn wadēwu ŋa; tac pēhwēcēka g'imul dēwu ŋa, mbucēdēha wapary ŋa do tura đatikola ŋa.

39 Ale ŋacēkawo Yesu roka ŋa, ga nuk watac, nahako: «Ge paryi kila yekēnd ayi asan njētakēnd, bi mo ye ayi asēval ale ŋakēdēha do ile nke ŋa: asēval ale yavētiko liko wameh wayabah ye.»

40 Awa Yesu ntehnēleha farise ŋa: «Simo, inē ŋađēmi lehni.» Simo mē ntēkwaka: «Aharan, nēsēry.»

41 Awa, Yesu mē ntehnēka: «Vēsān vēhi yeho vēle wonanēkawo koryi ale hnavehnand. Aryampo wawuli mbēd nkonanēkaŋo. Aŋēnta ŋa wakeme mbēd.

42 Bare vēhnuŋalohna ile mbēsāđēniha. Mē tavēhnēkēhni vēhni vēhi tak nav iŋa. Aŋēhne ŋahnēdēha đus vēyi vahnē vēhi vēle ravēhnik vi?»

43 Simo mē ntēkwak: «Ntiyahnēko, ale ravēhnik koryi yabah, ayi ye.» Yesu mē ntehnēka: «Toŋa hwēhnaru.»

44 Tac mē cahētak g'asēval do nteha Simo: «Nuruha ayi asēval? Tēnkēbu tere hu hna yēđalihohna wēnka wuyētahnu wapary ŋi; bare umē nkuyētēko gē wankwēn wadēwu ŋa do pēhwēco g'imul dēwu ŋa.

45 Kacalihohna avuco; bare kobēri ga tēnkahnekēbu umē tēryēna buc wapary mēn.

46 Ŋoŋ turēlihohna nkaf li; bare umē turēko đatikola hambahē ntaŋi wapary li.

✧ 7:27 7.27: Malasi 3.1

⁴⁷ Soje umë pëyadëmi: wameh wayabah wante ntiko ña ntavëhnik. Bare ale ravëhnik toye fo, toye fo tufahnëd' iña ña.»

⁴⁸ Awa, Yesu më ntehnëka asëval a: «Wameh hu ña tavëhniku.»

⁴⁹ Vële tokëlahnëdëniho Yesu va më nahadëni: «Mo ga ye aÿi asan ndëkënak dënk tavëhn wameh?»

⁵⁰ Tac, Yesu më ntehnëka asëval a: «Kwëtahn hu ña pehëtëki, arabi ayi yam!»

8

Vële lapëhnađëhawo Yesu

¹ Ga mbiyëk toye Yesu njidëho wahnaŵ hna gë vankol hna. Pëyahndëdëho gante-wo-gante Wanës Wakasëk ña Wënu ña hnaŵëk. Gë pëhw gë vëhi va nkeniho.

² Nkentinioho fënali vësëval vële lanëhnikëhniwo wayine do njërëni wates wadëŵ hni: Mari nte waciko Mari avë nkol Magëdala (ale lanëhnikëhniwo wayine mbëd' gë waki);

³ aryampo, Sanë maciko (Asanu, Susa maciko; umë yeho asankaf vëryokur vëvë tere Erođ va); aÿëntaŵ a, Susan maciko, do gë vësëval viyabah vëhawary vële yëdahnëdëho hnapul lëŵ hni ndemahnëniha Yesu gë vërefal vëlëwu.

Uhnës uryindaryindan ayam ale fahnëd' uhnëd'a

⁴ Kore yabah yijëdëho vëhni Yesu hna, matindëni vankol hna fop. Më nantanëhnikëhni uŵi uhnës uryindaryindan:

⁵ «Ayam yeho. Ayam arac njoko ipahn uhnëd'a kaÿ dëwu hna. Wati le pahnëdëho ÿa wañëc wëdampo fagant nkaŵ hna njoko. Nkëñiko do wusëry ŵa kohnëniho fop.

⁶ Wëdampo, nkal kwëhn wëraka njoko. Ante pëhnëko ña kankëlehnëko kabi wëraka yeho gëd', cëkëlohna d'us.

⁷ Wëdampo, fagant wadëmpëhn njoko do gë wadëmpëhn ña pëhnëlahnëniho. Umë ryawëkawo.

⁸ Wëdampo, nkal përen hna njoko. Wañëc ña pëhnëlehn ule-wo-le, ntëŵëko d'us.»

Tac Yesu më nkwënek gë fanka: «Nëparyin d'us, ge kwëhnarun vanëf awëryahnu!»

Soje ile nësëd' Yesu gë uhnës uryindaryindan

⁹ Vërefal va më tëyëniha Yesu bi ye nësëd'?

¹⁰ Më ntëkwakëhni: «Maŵëryanirun ayëtu visowik Inaŵ Wën va, bare vëyëntaŵ vi wahnës wadindaryindan ŵi fo nkwëryëdëni.

«“Kod' njëkëni hara vëhnuđina, kod' nkwëryëni, bare hara vëyëtëna ile hnësik.”*

Yesu nkabahnëd' uhnës uryindaryindan ÿa

¹¹ «Wëlin ile nësëd' uŵi uhnës uryindaryindan ÿa: Uhnëd'a ŵa, umë ye wanës Wënu ña.

¹² Vëryampo, had fagant nkaŵ nkeni hn'ile njod' wañëc: nkwëryëdëni, bare Sintani njijëd' tebëhni wanës ña walaŵary walëŵ hni hna soje antë kwëtahnëni do pehëtini.

* **8:10 8:10:** Esayi 6.9

13 Vëryampo, had nkal kwëhn wëraka nkeni: nkwëryëdëni wanës ña do g'uhnatah mawadëni. Bare vëhwëtaðina hafo mbiy kabi vëravëdëna wanës ña kwëhna vënkahn walawary walëw hni hna. Ge wadëñah ña tëkik tavëdëni.

14 Uhnëða ule yod wadëmpëhn hna, umë ye vële wëryëd wanës do ravëhëd g'ankañ tëfahnëni wëbal wadëw hni, uvetak do hnëjah ntawary iyi ðuniya. Umë dëwëdëna.

15 Uhnëða ule yod nkal përen ña umë ye vële hnëpað wanës do hwëtað ntawary pacah, nte hamënað kwëlékwël hafo ntëw dus.»

Uhnës uryindaryindan soje lampu

16 Yesu nkwënëko: «Ahnë pëdëdëna lampu tac kob ma kuyët hn'ipad. Ge pëdik kañëde yar pëtënhahnëhni vële rënkid va.

17 Ile-wo-le sowik ya nude, ile-wo-le sowik ya njëtëde do kwëtëde humpen hna.

18 Pëcëтарыin ðus gante nëpaðun wanës ki! Kabi ale hwëhnañ ya nkwënënde, bare ale wok kwëhnana ya tebëde wëla toye ile liyahnëka tëk nuya ya.»

Hnëmu Yesu gë vëheryu

19 Hnëmu Yesu gë vëheryu njjëniho njëkëniha, bare vëholëlohna tëhaniha kabi vahnë va njañëniho.

20 Më pëyayik Yesu: «Hnëmuh gë vëhery hu, përen hna nkeni. Ñadëni nunih.»

21 Bare Yesu më ntëkwakëhni: «Vële wëryëd wanës Wënu va do lid ile tëyëk ya vëhni ye hnëm mën ya gë vëhery mën va.»

Yesu tëryëd sël sankaf

22 Fac ryampo, Yesu gë vëréfal vëléwü va kayëniho hnë kulu sankaf do ntehnëni: «Danëtanëfu gë cape nëntañ lant haði.» Njilehni.

23 Ga njidëni, Yesu ndakëko wakwëd. Pëgwëlehn cëlënd sël hwëhn fanka hafo nënkëd lant ya. Wënka ña tëmpëlehn kulu hna hafo ñand nkëya.

24 Vëréfal va tëhalehnëniha Yesu nëgëtëniha ntehnëni: «Aharan, Aharan, cëm inja yeyinëk!»

Yesu nëgalehn, ñañënahna wënka ña gë sël ya do gë wavonkëlo wënka ña. Sël ya tëryalehn, njamëlehn fop.

25 Yesu më ntehnëkëhni: «Ne nke ikwëtahn hun ña?»

Vëhni ntakëkëhniwo, pëmpëhnahnëkëhniwo, ntehnëländëni: «Mo ye awa ayi asan? Wëla sël ya gë wënka ña ntehnëdëhëni ile ñað ntini do mañwëhnedëniha!»

Yesu njërenëdëha asan ale nkeni gë wayine

26 Yesu gë vëréfal vëléwü va tëkëlehnëni nkal bulunda Gerasen hna, nte ye cape nëntañ lant pañëläni gë Galile.

27 Yesu, ga cëlëk kulu hna, Asan avë nañ tac yijëdëho pankëläni. Asan arac gë wayine nkeniho. Mbiyëlahnëniho diyadilohna viyi do dëdëlohna hnë tere, bare hnë wayag ntëdëko.

28 Ga nuka Yesu, umë ndekak ndëkwëhnelehn karyënkü lëwü ntehn: «Ye ye yëbëlan fu Yesu, Ajë Wën Hunte Sëpëk Fop? Muntami, nt'aliwo wëh!»

29 Asan a nësëk watac kabi Yesu ntehnëkawo yine ya cahna. Yine rac pëladëhawo kwëlékwël asan arac; ñabëdëho wëbák ñi gë wapary ñi gë

vankënca antë nji, bare mbëkëtëdfëho vijëba va do yine ÿa yodëhawo gante njirëk.

³⁰ Yesu më tëyëka: «Hak maciru?»

Yine ÿa më ntëkwaka: «Wac mën wã “Njabëbun” ye.» Nësëko koyëna kabi wayine wayabah fëlakawo asan arac.

³¹ Wayine watac muntadënihawo Yesu antë cañëtëhni ga nkëf hatëh hatëwah.

³² Awa, kore sankaf vampëhëmpëh ryavëdfëho hnam vambamb kuñ hna. Wayine ña më muntaniha Yesu mawëryanëhni tënkënihëhni vampëhëmpëh vatac. Më mawëryanëkëhni.

³³ Wayine ña cahnëlehnëniha asan a njini tënkënihëhni vampëhëmpëh va cëpëtalehnëni kuñ hna njini ntëbani lant hna cëmëlehnëni fop.

³⁴ Vëhery vampëhëmpëh va, ga nuni ile ryëcëtakò ÿa, ntakëlehnëhni më nkaryëni pëyahnihi watac gë vankol do gë wëhaÿ.

³⁵ Vahnë va njijëniho njëkëni ile ryëcëtakò ÿa. Ga tëkini ðarël Yesu më tëkatëniha asan ale cahnëni wayine ña: haryëkw Yesu ntañako, ntiyako viÿë do hakili ÿa mbokakawo fërën fo. Ntakëlehnëhni tañ.

³⁶ Vële hnuko ile ryëcëtakò ÿa fop më pëyanihëhni vëÿentaÿ va gante njërënik asan ka.

³⁷ Tac vëvë vankol va fop më ntehnëniha Yesu cahn nkol ntëw hni hna, kabi ntakëkëhni ðus.

Yesu më kayëk kulu hna ñand nji.

³⁸ Ale cahnëniho wayine ña më muntaka tava tëfëlënti gë vëhni bare Yesu më payëka ntehna:

³⁹ «Bokary gë ÿal hu do afëyahn fop ile ntinëhnikë Wënu ña.» Awa asan a njilehn do pëyahn naÿ hna fop ile ntinëhnikëkawo Yesu ÿa.

Aryagu Yayërus g'asëval ale ÿakëf viÿi Yesu

⁴⁰ Ga mbokak Yesu gë cape ñëntaÿ mbë lant ña, vahnë va fop napëdfënihawo, do ga tëkik kacanihawo.

⁴¹ Wati rac tëkiko asan ale waciko Yayërus. Asankaf calija ÿa yeho. Ndëkwëhnikë karyëkw Yesu do këlahna nji ÿalu.

⁴² Fatah facëval fëndampo fo kwëhnako, wabëhn pëhw gë waki kwëhnako. Tesëko ðus hafo ñand cëm.

Wati nte njidëho Yesu ña kore ÿa peñëlëdfëniho caharaß lëwu.

⁴³ Nkeho hnam asëval ale njidëho sat kobëri hnë wabëhn pëhw gë waki. Canëko fop ile kwëhnako ÿa vëyehn hna, bare wëla aryampo kolëlohna njërëna.

⁴⁴ Umë tëhaka Yesu kamëhni, ñak sëmët cuð ntëwu ña. Tëryalehna tañ yi sat ña.

⁴⁵ Yesu më tëyëk: «Mo ÿakëko?»

Njahëtalehnëni fop, Piyer më ntehnëka: «Aharan, fop ñakëdfënihi. Kore ÿa kwërënihi do peñëlëdfëni vacape va fop.»

⁴⁶ Bare Yesu më ntehnëk: «Ahnë ÿakëko wakwëhn ampër njërahn, kabi njëtabu fanka sahnëko.»

⁴⁷ Asëval a, ga njëtëk kodina coÿa, më njijëk mbalatënd ndëkwëhn karyëkw Yesu. Më pëyahnëk tase vahnë fop soñe ile ñakahnëka ÿa do gante njërëk tañ ka.

⁴⁸ Yesu më ntehnëka: «Aryag mën, kwëtahn hu ña njërënikë. Arabi ayi gë yam.»

⁴⁹ Wati nte nēsēdēho Yesu watac ŋa, ahnē rēkiko mati gē tere asankaf calija ŋa ntehna: «Yayērus, aryag hu cēmēk. Bokawo avērehna Aharaj a.»

⁵⁰ Yesu, ga nkwēryēk, mē ntehnēka Yayērus: «Antē ntaki, kwētahnēry tunj, do njerēd.»

⁵¹ Ga tēkēni tere hna Yesu, Piyer, San, gē Sak, do rēmu gē hnēmu fandag fa fo mawēko tēnkēni.

⁵² Vahnē va fop kođēniho njahnandēni soŋe fandag fa. Awa, Yesu mē ntehnēk: «Mboka howu, cēmēna, wakwēd fo ndakēk.»

⁵³ Bare njafanjēdēnihawo, kabī njētēniho cēmēk.

⁵⁴ Yesu mē pēlaka fandag fa vāk ŋi do maca: «Fandag, matēry!»

⁵⁵ Njēnēlehn taŋ matēlehn. Yesu mē ntehnēkēhni rēmu gē hnēmu: «Yēdaryina ile tokēd.»

⁵⁶ Pēmpēhnāhēkēhniwo dŋus vēhni. Bare Yesu mē ntehnēkēhni antē pēyahēni watac.

9

Yesu payēdēhēhni vērēfal pēhw gē vēhi va

¹ Yesu mbarēkēhniwo vērēfal pēhw gē vēhi va njēdakēhni fanka g'ucankaf ida wayine fop do g'iyērēn vēres.

² Tac payēkēhni pēyahēni Wēnu ŋa hnawēk do njērēnēndēnihēhni vēres.

³ Mē ntehnēkēhni: «Ge njidun ant'ayowu ŋoŋ: ryoko, kufa, rokētok, koryi, do ant'ayowu viŋi vile hnēmpētahnēdun.

⁴ Ge tēkērun hnē tere, nēwēryin hnam fo hafo hale ndēcalēdun nkol kawary.

⁵ Ge dēvayiluhna hnē nkol tac, dēcalēryin avankatēndu ivēd wapary hun ŋa. Umē njētēdēni vēlinahna fērēn do Wēnu ŋa nēŋēlahna gē vēhni.»

⁶ Vērēfal va njilehnēni, tēfēni nkol g'ankol, pēyahēni Wanēs Wakasēk ŋa do njērēnēndēnihēhni vēres gante-wo-gante.

Erođ tēyad bi mo ye Yesu

⁷ Wati rac, Erođ, asankaf avē Galile ŋa, ga nkwēryēk wanēs wante ryēcētađ ŋa fop, yētēlohna ile nahad, kabī vēryampo ntehnēdēniho: «San Aary a vēhnik.»

⁸ Vēhaŋary ntehnēdēniho: «Eli vokajēk*.» Vēhaŋary kat ntehnēdēniho: «Aryampo wakila wabē kobēri ŋa vēhnik.»

⁹ Erođ nahadēho watac, mē ntehnēk: «Bare San ami dēnk lēpētēhnēka nkaf ŋa. Mo ye asan ale liđ iŋi sifa viŋē viferēn vile hnēsēde vi?» do njēkēlendēho nuhna Yesu, njētēlēni.

Yesu ndavēdēhēhni vēsan wawuli mbēd

¹⁰ Vēfayik va mbokajēniho do pēyaniha Yesu ile ntijēni ŋa fop. Mē njokēhni, gē cape nkol nte wacik Betēsayida. Vēhni fo yeho hnam.

¹¹ Bare vahnē va njētaniho hn'ile nkeni hna mē tēfalēlehnēnihēhni. Yesu kacakēhniwo nēsēhnēndēhni soŋe ucankaf Naŋ Wēnu ŋa do njērēnēdēhēniwo vēle ŋadēho va.

* **9:8 9.8** *Eli vokajēk* Eli cēmēna muk. Wēnu ŋa kajēndēka g'ambin. Mbokajēd pēyahēn soŋe Arēhnaŋik a. (2 Vēhnaŋ 2.11; Malasi 3.23)

¹² G'anëka ga vërefal pëhw gë vëhi va më tëhaniha Yesu ntehnëniha: «Koyaryihni kore yi njini gë vankol vamb caharaḥ hëdī kodëni njëkëlehnani ile tokëdëni gë hn'ile ndakëdëni kabi hnë fëk nkeyinëk.»

¹³ Bare Yesu më ntëkwakëhni: «Yëdaryinëhni wuhne dënk ile tokëdëni ŷa!»

Më ntëkwani: «Vamburu mbëd fo hwëhnabun g'uwis wuhi. Afo ge njibun lawëhnifuni ŷi kore fop?»

¹⁴ Mpëd wawuli mbëd nkeniho hnam vësan va†.

Yesu më ntehnëkëhni vërefal va: «Dehnëryinëhni ntañani kore kore, wafëhw imbëd (50), wafëhw imbëd (50).»

¹⁵ Vërefal va mawëlehnëni ntañëndënihëhni vahnë va fop.

¹⁶ Yesu më nufëk vamburu mbëd va g'uwis wuhi wã. Kañëk g'ambin, camehna Wënu ña soñe iñi rokëtok. Tac, nkubëlehnëk do njëdahni vërefal va, cahëlehnënihëhni bulunda ŷa.

¹⁷ Ale-wo-le tokëko hafo pihñ; tac vëkankel pëhw gë vaki mbarëpëniho vamburu vante woko va g'uwis wã.

Piyer pëyahneḍ Yesu ye arëhnayik a

¹⁸ Fac ryampo Yesu cahët njëfaḍëho. Vërefal vëleḥwu va hnam nkcantiniho. Më tëyëkëhni: «Vahnë va, mo ntehnëni yebu?»

¹⁹ Më ntëkwani: «Vëryampo, vëhni lehnëḍ San Ayary a yeru, vëhaḥwary Eli yeru, do vëhaḥwary kat, kila vë kobëri ile vëhnik vësëm hna yeru.»

²⁰ Yesu më mbok tëyëkëhni: «Wuhne lë mo lehnërun yebu?»

Piyer më ntëkwaka: «Këris ŷa yeru, Arëhnayik Wën ña.»

²¹ Yesu më ñañënahnekëhni ntehnëhni: «Ant'afëyawuna ñoñ ahnë.»

²² Më nkwenëk: «Ajë Ahn'a afo korot ðus; vicër va gë vësan kaf vësëna wasaḍëha va do gë vëharañ sariya va ñwëyëḍëniha. Ndaḥëhnëniha, do fac rarëna hna mbëhnëḍ vësëm hna.»

Hak tëfëḍe Yesu?

²³ Tac Yesu më ntehnëkëhni fop: «Ge ahnë ñaḍ tëfëlehnëndo antë nko nahand soñe lëwu dënk, afo ndiḍ kërëwa lëwu ŷa fac-wo-fac tëfatëndo.

²⁴ Ale ŷaḍ iñi ḍuniya ŷi cëmëḍ, bare ale wok kwëtahnëna nëf iñi ḍuniya, soñe lëmën ŷa, nkoryaryëḍ ntaḥwary ḍëwu ña hafo arayan hna.

²⁵ Ye nëfaḍëha ahnë ge nuḥak ḍuniya ŷi fop tac cëvehn ntaḥwary ḍëwu ña?

²⁶ Ge ahnë cëfëhnëka g'ami, gë wanës mën ña, awa Ajë Ahn'a fëna cëfëhnëḍëha g'ahnë arac, ge mbokajëk g'idanc ḍëwu ña fop gë hn'idanc Rëm hna do g'idanc wamëleka wadëwu hna.

²⁷ Toña fëyaḍëmu: Vëryampo hnë vële ye hnani vi vësëmëḍina hara vëhnuhnahna Naḥ Wënu ña.»

Piyer gë San do gë Sak nuḍëniha Yesu g'idanc Wënu ña

²⁸ Wafac mbëd ge wahi ryëcëko ga nësëk watac, Yesu kayëḍëho hn'ikun soñe njëfa. Umë njokëhni vëhni Piyer, gë San do gë Sak.

²⁹ Wati ante njëfaḍëho Yesu ña, yëka lëwu ŷa mbaciko, do viñi vilëḥwu va njerëko had ambin wilëbilëk.

³⁰ Vësan vëhi nësëlëḍëniho g'umë. Wakila wabë kobëri ña yeho, Moyis gë Eli.

† **9:14 9.14** Wawuli mbëd nkeniho hnam vësan va: Vutah va gë vësëval va vëryëkwaryina.

³¹ Idanc Wënu ña penëkëhniwo. Gë Yesu nësëldëdëniho gante puhnad ðoku lëwü ÿa cëmahnënd Yerusalem hna.

³² Piyer gë vëréfëlëntaŵu wakwëf yokëhniwo ðus. Ga tisëkëhni, nuniho idanc Yesu ña do gë vësan vëhi vële nkeniho va.

³³ Wati ante ñadëniho pitëlëni Yesu gë vësan vërac va, Piyer më ntehnëka: «Aharan, njivëk nkeyin hnani. Ntidëfun wasank watar: ryampo wëjë, Moyis ryampo, Eli ryampo.» Bare Piyer aki fo nësarëdëho. Yëtëlöhna ile nësëd.

³⁴ Wati ante nësëdëho Piyer koyëna ña, añar njilehni cankëhni. Ante ténkëdëniho ñar ña vëréfal Yesu va ntakëkëhniwo ðus,

³⁵ do nk>wëryëlehñëni kopa ñar ntehn: «Aÿi Ajë mën ye ale ÿahnëbu ðus; umë rëhnabu. Umë rëfëka ahnëpawu!»

³⁶ Wanës ña, ga tëryak, Yesu fo woko nunde. Vëréfal va ndemëhñaniho do, hnë wafac warac, ahnë vëfëyalawohna ile nuniho ÿa.

Yesu njërëndëha fatah fante pëlak yine

³⁷ Ga pacëk cëlëniho kuñ hna do kore sankaf hacakawo Yesu.

³⁸ Kore hna, asan ryekadëho: «Aharan, këlami, yërënerÿehna ajë mën aÿi; umë fo hwëhnabu!»

³⁹ Kwëlëkwël, yine fëladëha do ndekayehñëdëha tañ, ñënkëdëha gë fanka, iguhnuhn rëkëd cahnënda wës li. Mbërendëha ðus do tavënkadilahnä.

⁴⁰ Tëyëbuhëhni vëréfal hu va ntaniha iÿi yine, bare vëwëkëlahna.»

⁴¹ Yesu më ntehnëk: «Wühñë vahnë vëhwëhn kwëtahn këm do vërumpak yerun! Hafo guve tëfëko ñëwëlahnin do ryuñënanëhnu?» Tac më ntehnëka asan arac: «Yinenëhñinoŵa ajë hu ani!»

⁴² Wati ante tëhajëdëho fatah ña, yine ÿa këfëkawo ñënkëlehn gë fanka. Bare Yesu ñañëhñëkawo yine ÿa, njërëlehn fatah fa do mbësahna rëmu.

⁴³ Vahnë va fop pëmpëhñahñëkëhniwo. Ntehnëdëniho: «Paryi nke Wënu ña naÿëk!»

Yesu pëyahñëd cëm dëwü ña

Ante nkonihho nësëndëni ile ntidëho Yesu ÿa fop, më ntehnëkëhni vëréfal vëlëwü va:

⁴⁴ «Nëparyin ðus aryënkwëtahnëndu ile ÿadëmu lehnu ÿi. Ajë Ahn'a njëdadeniha vahnë va do ntidëniha gante ñadëni ka.»

⁴⁵ Bare vëréfal va vëyëtëlöhna ile nësëdëho ÿa, pacënëhñëliwohna, vëhñulohna ile nësëdëho. Vëryëkëlohna fëna tëyëniha: «Ye ÿadu ahñës?»

Mo ye ale ñak njabëk nafa

⁴⁶ Vëréfal va nk>wajëlëdëniho njëtahnëni bi mo lëbëkëhni vëÿëntaŵ va?

⁴⁷ Yesu njëtëko nahan dëw hni ña. Umë macëka fatah kahnëndëka ðarël lëwü

⁴⁸ do më ntehnëkëhni: «Ale hacaka fatah gë fañi ki soñe lëmën, kacako ami dënk; do ale hacako kacaka fëna ale fayiko ÿa. Koyëna ale ñak mbak nafa hnë wühñë ÿa, umë ye ale lëbëku ðus ÿa.»

Ale wok ñëwëluhna wühñë ÿa ndemañëhu

49 Awa, San më tebak wanës ña ntehn: «Aharan, nu bunëhawo asan ale ladëhëhniwo wayine g'uwaç hu, njëkëhnahnëbunëho ravëtehnëfuna, kabi gentina gë fuhnë.»

50 Yesu më ntëkwaka: «Ant'aravëtehnuna kabi ale wok ñewëluhna ña ndemadëhu.»

Ankol mbë nkal Samari wëjëko kacafilahna Yesu

51 Tac kahnëndako Yesu nji Yerusalem kabi wati ile rëfëkawo ntihtëi duniya li ña, mboka g'ambin ña, rëhajëko.

52 Më payëkëhni vahnë karyënkw lëwu. Vërac më njini tëkëni hn'ankol ndampo ambë Samari soje pëhwëtani tëk dëwu ña.

53 Bare vëvë ankol tac va vëwawëlaŵohna[‡] kabi Yerusalem njidëho.

54 San, gë Sak, vëréfal Yesu va, ga nuni koyëna nke, më ntehnëniha: «Ahwëhn, ge ñadu, tehnëdëfunëha hwëdëh ha cëli g'ambin pëdëhni hafo mbëvëni vëyi vahnë!»

55 Bare Yesu më cahëtanëkëhni ñañënahnekëhni ntehnëhni: [«Yëteluhna bi inëhne yir yëdadëhu iyi sifa nahan! Ajë Ahn'a yijëna ryaw vahnë, pëhët dëw hni njijëk.»]

56 Njilehñëni hn'ankol kawary.

Vële fëhnaç tëfëlehnëndëniha Yesu

57 Ante njidëniho ña, asan aryampo lehnëkawo Yesu: «Tëfëlehnëndëmi hn'ile-wo-le njidü hna.»

58 Yesu më ntehnëka: «Vuntadaŵ va kwëhnani wahatëh wale njinëgahnëndëni do wusëry ŵa kwëhnani wahof, bare Ajë Ahn'a kwëhnana hn'ile njinëgad.»

59 Yesu më ntehnëka aÿëntaŵ: «Tëfe.»

Bare asan a më ntëkwak: «Ahwëhn, yëdërye yiwu ten hnäpu hafo Apa cëm tac do gë yiju rëfëlehnëndi.»

60 Yesu më ntëkwaka: «Tavëryihni vësëm va mbañënihëhni vësëm vëlëw hni va! Bare wëjë, yiry afëyahñ Naw Wënu ña!»

61 Ahaŵary kat më ntehnëka Yesu: «Ahwëhn, tëfëdëmi bare yëdërye ten yiwu tere mën hna rëyëwëhni hafo mawëni rëfëlehnëndi.»

62 Yesu më ntëkwaka: «Ale ryokuñëd had asan ale yaryëd yary ntañat inë kamëhni, arac mëkëdina ndokuñ doku fërën soje Naw Wënu ña, kwëhnana yëŵa hnam.»

10

Yesu payëdëhëhni vësan 72 pëyahñëni Wënu ña hnaŵëk

1 Ga ndëcëk wafac, Ahwëhn a më mbok tahnëkëhni vëréfal wafëhw imbëd gë wahi gë vëhi (72).^{*} Payëkëhni vëhi vëhi karyënkw lëwu, vankol hna fop gë hn'ile tëfëka nji umë hna dënk.

2 Më ntehnëkëhni: «Barëp roka yabah yehëhna, bare vëryokuñ va vëyaðëna. Muntaryina ahwëhn kaÿ a nkwënihni vëhaŵary.

3 Yiryin! Payëdëmu had vupe vunte wok wëyëtëna ñayah fagant waÿin.

[‡] 9:53 9.53 *Vëvë ankol tac va vëwawëlaŵohna*: Vëvë Samari va kwëhnaniho hn'ile cënadëni wasadëha walëw hni ŵa do vëwawëliŵohna vëvë Yerusalem va gë Cery Cankaf Wën ntëw hni ña. ^{*} 10:1 10.1 *Wafëhw imbëd gë wahi gë vëhi*: Vikerëh vindaŵ ntehnëk wafëhw imbëd gë wahi (70) do viñëntaŵ va wafëhw imbëd gë wahi gë vëhi (72).

4 Ant'ayowu koryi, kufa viyi hun, wapary wante hnempëtahndëfun. Ant'ahahnu nkaŵ hna simpaŷi vahnë.

5 «Ge tënkerun hna tere dehnëryin ten: “Arabi yam ŷa nke hnë ŷi tere.”

6 Ge ahwëhn yam nke hnë tere rac dëwan hun inja nuŷad; ge gena më yam ŷa gë ŷal hun mbokajëd.

7 Ge ahnë kacaku, ñëwëryin tere rac tokëryin, ceryin ile yëdäyirun ŷa, kabi aryokunj tëfëka cosi. Ant'aryapu watere.

8 «Nkol nte-wo-nte rëkahnëdun ŷa kacatënihu vëvë nkol tac va, tokëryin ile-wo-le njëdanihu ŷa.

9 Yërënyinëhni vëres vële yehëhna hnam va do dehnëryinëhni vëhni fop: “Tame Naŵ Wënu ŷa tējajëku!”

10 Bare ge tēkerun hn'ankol ŷwëŷatëni vëvë hnam va vëhacadiluhna, njiryin gë waŷëŷa walëŵ hni alehnuni vahnë va fop:

11 “Cawëhnedërun wëla ivëd vëŷal hun ile ŷëmakëfu wapary fu ŷi pitëlahnin. Yëtëryin dūs: Naŵ Wënu ŷa tējajëk.”

12 Paryi pëyadëmu: Fac kiti hna vëvë Sodom* vi vëyapënanëhndëfena dūs gë vëvë inŷi nkol ki.

Wahnaŵ wale wëŷëd wahwëtahndëfina

13 «Meku wuhnë vëvë nkol mbë Korasin gë mbë Betësayida vi! ŷal hun hna ntik Wënu ŷa viŷë vifëmpëhnahnah va dina Tir gë Sidon. Ge hnam ntikënd viŷë virac, vëvë hnam vi mbiŷëk ga nkwëcëtakëndëni vankeya vantëŵ hni va. Cudakëndëni viŷi icëm do nëvakëndëni ibëhn vimbahn hna tufahnahnëni gante njiwëhnhëni ka soŷe ile ntidëniho kobëri ŷa.

14 Soŷe umë ye fac kiti hna, vëvë Tir gë Sidon vëyapënanëhndëfena dūs gë wuhnë ki. Piniŷ hun inja yawëd ntëbi dëŵ hni ŷa.

15 Wuhnë vëvë Kaperënaŷum ntiyahnhëku bi njihnëderun hafo ambin hn'ani? Gedina koyëna. Noyëderun hafo janäma hna.»

16 Yesu më mbok ntehnëkëhni vëréfal vëléŵu va: «Ale hnëpaku nëpako, ale wëŷëku ŷwëŷëko, ale wëŷëko ŷwëŷëka ale fayiko ŷa fëna.»

Vësan wafëhw mbëd gë wahi gë vëhi va (72) mbokajëdëni

17 Vëréfal wafëhw mbëd gë wahi gë vëhi va mbokajëniho g'uhnatah fëbah. Umë ntehnëniha Yesu: «Ahwëhn, wëla wayine ŷa maŷëhndëfënihefu ge ntehnëdëfunëhëhni g'uŵac hu!»

18 Yesu më ntëkwakëhni: «Ha, ante mëkerunëhëhniwo wayine ŷa nkeho had Sintani hnuëdëfuhu yoŷëd g'ambin had kol vëkëtak.

19 Nëparyin: njëdamu imëk ayëñënduni walën gë wafawëry do aŷëkuna Sintani; ñoñ gena ile hoŵ ntiŵu wëh.

20 Bare antë natu ile maŷëhndëfënihu wayine ŷi. Ile herik wamac hun ambin hna ŷi rëfëka natu dūs.»

Yesu ntik njëti rëmu

21 Wati rac dënk Iyir Ipacah inja pëbënekawo Yesu uhnatah më ndekak: «Apa, Ahwëhn ambin g'inkal, camehnëmi gante njëtëndanëruhëhni vële ye had vutah ile soŷëhneruhëhni vëhwëhn hakili g'uyët. Ha, Apa, ntiru koyëna kabi irac ŷadu.»

22 Tac Yesu më ntehnëkëhni vahnë va: «Rëm mën ŷa njëdëko fop. Ahnë yëtëlahna Aŷa, ge gena Rëm ŷa. Ahnë yëtëlahna Rëm mën ŷa ge gena ami, Aju ŷa do gë vahnë vële rëhnaŷu rufëwuhni Rëm mën va.»

* 10:12 10:12: Wapëgwala 19.24-28

23 Tac Yesu më cahëtak gë vëréfal vëlëwu ka do më ntehnëkëhni vëhni fop: «Mbetarun wuhné vële hnuđ ile hnuđun yi!

24 Kafi paryi pëyađëmu, wakila wayabah gë vëhnaŵ vëyaabah wavë kobëri ŵa ñađëniho nuni do nkwëryëni ile hnuđun do wëryëđun yi, bare vëhnułohna do vëwëryëłohna fëna.»

Nahnëryina Wënu űa do gë vëjënta hun va

25 Asan ale yëtëk đus sariya matëlehn ntehma Yesu, tëndëhna urënd: «Aharan, ye rëfëko liwu rënkahnu uwám usër hna?»

26 Yesu më ntëkwaka: «Ye herik sariya fu hna? Hak nkwëryëđu?»

27 Asan a më ntëkwaka: «Ijahnëryehna Ahwëhn a Wën hu űa gë sakahn hu űa fop, g'intaŵary hu fop, gë fanka hu fa fop, do gë hakili hu űa fop do jahnëryehna aŵënta hu had wëjë dënk.»

28 Yesu më ntehnëka: «Toña lëkwaru. Diry watac tënkëđu arayen hna.»

Uhnës uryindaryindan soűe avë nkal Samari ale hwëhñak nëf

29 Bare aharan sariya űa ñađëho tufahn catëk. Më tëyëka Yesu: «Mo lë ye aŵënta mën a?»

30 Yesu më ntëkwaka gë uhnës uryindaryindan, ntehma: «Nkeho asan ale wătiko naŵ bë Yerusalem cëlëndand g'ankol mbë Seriko. Më kasëniha vële tebëniha fop ile njoko űa gë vëyi vële ntiyako va, ndafëniha had cëm, tavëlehnëniha, njini.

31 Hara, nkehëhna asëna wasađëha wasëwif ale sëlëndagidëho nkaŵ tac, më cahnañëka. Ga nuka asan ale sërehnik a, më ndarëka njilehn.

32 Ahnë ahaŵary ale ryokuñëđëho hnë Acery Wën Cankaf hna fëna tëfëgëlehn nkaŵ tac. Ga nugëka, ndarëgëlehn nji, umë fëna.

33 Avë nkal Samari, vële ñëŵëni wasëwif, tëfëgëlehn umë fëna nkaŵ tac hafo tëki ale sërehnik hna. Bare nunda tuű kayëhñahnëlehn đus g'umë.

34 Më tëhaka, njehnëka gë vëlo hn'ile cërehnikëhna tëmpëlehn. Tac kayëndëka fali falëwu hna njohna cery vëhneh hna, hn'ile njiko njehna đus.

35 Fac le rëfiko űa më canëk koryi†, njëđahna ahwëhn cery a ntehma: «Pabëryehna aŵi asan. Ile-wo-le wënëđu ayehnahna űa mbokajëđëfu vësaŵi ami dënk.»

36 Awa, Yesu më tëyëka asan a: «Hnë vëyi vërar mo liyahñëki ye aŵënta ale ryafika yi?»

37 Asan a më ntëkwak: «Ale haŵëhñahnëka yi ye.»

Yesu më ntehnëka: «Yiryë wëjë fëna ali koyëna!»

Yesu vëhni Mari gë Marët

38 Yesu nkok njind gë vëréfal vëlëwu va, tëkatëni hnë nkol. Asëval, ale wacik Marët, hacakawo tere lëwu hna.

39 Mari maciko aheryu űa. Mari ntaňako đarël Yesu nëpanda wante nësëđ űa.

40 Bare Marët njađëkawo đoku űa. Më njik đarël vëhni Yesu hna ntehma: «Ahwëhn, gehahnahnëlihn bi ahery mën a taveryëko đoku űa fop; dehnëryehna ndemaŵo!»

41 Yesu më ntëkwak: «Marët, Marët, ndëñëru do njađëki nahan iűa,

☆ 10:27 10:27: Divëta Sariya 6.5; Soűe Walevi 19.18 † 10:35 10:35 Koryi: cos soűe đoku wafac wahi ye.

⁴² bare ryampo fo ye ile rēfeka ŷa. Mari rac tēhnak do tavētehnēdena muk.»

11

Yesu ņanjēndēdēhēhni iyēfa vērēfal vėlēwu va

¹ Fac ryampo calinēdēho Yesu sēñ. Ga puhnak arēfal aryampo alēwu mē ntehnēka: «Ahwēhn, ņanjēndēryifu gante njēfade, had gante ņanjēndēkēhni San Ayary a vērēfal vėlēwu ki.»

² Yesu mē ntehnēkēhni: «Ge njēfadun, dehnēyin: “Apa, arabi vahnē va fop njavētēni Wēn husēvah yeru; arabi naŵ hu ņa njij.

³ Yēdēryifu fac-wo-fac ile rokēdēfun.

⁴ Tavēhnēryifu ile wēnēbun ŷa kabi tavēhnēdēfunēhēhni fop vėlē lēntahnēdēhēfu va. Ant'aŵaŵ aravēfu yēkēhnahnifu gē wameh.”»

⁵ Yesu mē mbok ntehnēkēhni kat: «Mpēd aryampo hnē wūhnē hwēhnaka lawo do nji g'andēcak ga nteha: “Lawo, ņēgēhnērye ile rokēde.

⁶ Lawo mēn yid' uyas sabik tameki tere mēn hna do ņoñ kwēhnala ile yēdadēfuha tok.”

⁷ «Ntiyahnekī bi lawo hu ŷa ntēkwajēdēhi bambery cery hna: “Tavērye yam! Tēkēfu fidu rēnka ŷa. Ami gē vutah mēn va ndakēbun. Koda ŵatu yēdāyi ile rokēde.”»

⁸ Yesu mē mbok ntehnēkēhni: «Pēyadēmu, wēla matēna njēdahna soje ile nkeni lawo ŷi, matēd njēdahna fop ile valēka ŷa kabi ņadīna cēfēhna*.

⁹ «Awa, umē lehnahnēdēmu ami: Tēyēryindēn njēdaderun, yēkēlehnēryindēn nudun, bankēryindēn rēnka ŷa pidētēhnēderun.

¹⁰ Paryi pēyadēmu, ale-wo-le rēyēka njēdāde, ale yēkēlehnēka nud do pidētēhnēde rēnka ŷa ale vankēd a.

¹¹ Naharyin ge aryampo hnē wūhnē hwēhnaka fatah muntata igis, lēn bi njēdadēha?

¹² Ma ge inihn muntaka, fawēry bi njēdadēha?

¹³ Mama wūhnē mehahnērun bare vijē vifērēn yēdadunēhēhni vutah hun va do kas Rēm ile ye g'ambin ŷi njēdadēhēhni Iyir Ipacah ņa vėlē rēyēdēha va!» Koyēna karanēkēhniwo Yesu vērēfal vėlēwu va iyēfa ņa.

Yesu ma Belēsebul?

¹⁴ Fac ryampo Yesu yine ntadēho hn'asan. Yine rac lidēhawo asan a kodīna nēs. Ga ntaka yine ŷa ahnē arac, asan a pēgwēlehn nēsēnd do kore ŷa pēmpēhnahnēkēhniwo.

¹⁵ Bare vērýampo kore hna ntehnēdēniho: «Asankaf wayine, ale ŵacik Belēsebul, yēdadēha imēk ntahnēndēhni waŷi wayine!»

¹⁶ Vērýampo ņadēniho njēkēhnahnēniha: mē tēyēniha tufahn dahēse vē g'ambin fēmpēhnahnah ile rufahnēd paryi nke Wēnu ņa fayika.

¹⁷ Bare Yesu njētēko nahan dēw hni ņa. Mē ntehnēkēhni: «Ge vėlē vankēk inaw mētēdēni vēhni fo, naŵ tac campēd, do ge vėlē vankēk tere fēna mētēdēni, tere rac campēd.

¹⁸ Awa, ge Sintani mētēdēni g'ucankaf ntēwu ņa hak kod' nko kahn ucankaf tac? Tēkwēd! Hara ntehnērun fēna g'imēk Belēsebul ntadēfuhēhni wayine njī.

* 11:8 11.8 Kabi ņadīna cēfēhna: Kode nkwēryi usēfēhnah asan aŷēntaŵ ŷa ye.

19 Ge Belësebul yëfako imëk iña, awa, vahnë hun vële lantëdehëhni wayine ñi, mo yëfakëhni imëk ntahahnëdënihëni? Tufahnëdëni vëhni dënk kwëhnaluhna toña!

20 Ge paryi g'imëk Wënu ña ntaďëfuhëhni wayine ñi, paryi nke fëna Inaw Wënu ña tëkik ýal hun hna.

21 «Ge asan, ale njabëk imëk gë viwëta, njëkad tere lëwu ýa, hnapul lëwu ýa ahnë nufëdina.

22 Bare ge ale lëbëka fanka rëkik, do mëka, awa tebedëha viwëta vile tamahnëko va do cahahnëd ile nufëhnëka ýa fop.

23 «Ale wok gentina gë ami ýa aýew mën ye; do ale wok đemađilohna varëpëwëhni vahnë ýa campehnëdëhëhni.»

Iboka wayine

24 Yesu mboko nës: «Ge yine ntayik hnë ahnë, hn'ile nkeho cery ntëwu hna, njid njasëlehnëd wëwac wahankah hna njëkëlehnand hn'ile ñëwëd. Ge nuýana, ntehnad: "Awa mbokadëfu cery mën hn'ile matibu hna",

25 do ge tëkatëka asan a had cery nte facënik, fëhwëtik hafo njiv.

26 Njid njojëhni wayine ntawu mbëd gë wahi wante lëbëka wayap, njijëni ñëwëni hnam. Tac horot ahnë arac ýa ntëbëde gë koñeri ka.»

Ndëwanini vële hnëpad wanës Wën

27 Ante nësëdëho Yesu watac ña, asëval aryampo më ndekajëk bambery kore hna ntehna: «Asëval ale ryonkëki do yiwëndëki ýa ndëwanik!»

28 Yesu më ntëkwaka: «Tëfakëha ahnës: "Ndëwanini vële hnëpad wanës Wënu ña do ntindëni watac va."»

Yesu ntëkwadëhëhni vële rëyëdëha dahëse

29 Vahnë vëyabah yijëdëho caharab Yesu, më ntehnëdëhëhni: «Vahnë vëwë gaki vi meni. Dahëse vë g'ambin fëmpëhnahnah tëyëdëni bare vëhnuýadina. Sifa dahëse ile yehawo kila ile waciko Yonas ýi fo nuýadëni.

30 Yonas yeho dahëse[†] vëwë nkol Niniv[☆] va do Ajë Ahn'a yegëd dahëse soje vahnë vëwë gaki vi.

31 Do fëna, fac ile kitijëdëhëhni Wënu ña vahnë va, asëval ale hnawëko hn'inkal Saba nkentëde gë vahnë vëwë gaki vi, do tufahnëd vahnë vëwë gaki vi ntëntëni. Umë hn'ile tëkwik nkal hna matik njij nëpa usery Salomo wa[‡] do nkehëhna hnani ale lëbëka Salomo bare nëpadilunahna!

32 Fac kitij hna vëwë Niniv va nkentëdëni gë vëwë gaki vi, do tufahnëdëhni vahnë vëwë gaki vi ntëntëni. Vëwë Niniv va vëhni nkwëcëtani vankeya va ante nkwëryëniho wanës Yonas ña do nkehëhna hnani ale lëbëka Yonas bare wuhnë gwëcëtaluhna vankeya va.»

Humpen Wën r'imbahn hna

33 Yesu mboko nës: «Ahnë pëdëdina lampu soje cow ma kob g'ancëhn. Ýaj kanëde pëtënehnahnëhni vële rënkid va.

34 Vinkër hu va ye lampu mbahn hu ña. Ge nudu wapacëk mbahn hu ña fop kwëhnad humpen. Bare ge nudila wapacëk mbahn hu ña hn'umëhwëry nked.

[†] 11:30 11:30 Yonas yeho dahëse: Dahëse Yonas ýa ye wafac warar wale ntik đonk gis hna, rac wëntëlek gë wafac warar wale ntid Yesu yag hna. [☆] 11:30 11:30: Yonas 3.3-5 [‡] 11:31 11:31 Salomo aju David yeho, ahnaw Isërayel had rëmu. Umë vëryehnéko Cery Wën Cankaf ña do njëtiko soje yasery ýalëwu (1 Vëhnaw 5.9-14; 6; 10.1-10).

³⁵ Awa nahary dʒus ayētahn humpen hunte hwēhnaru ŋi bi gena umēhwēry.

³⁶ Ge mbahn hu ŋa fop kwēhna humpen, kwēhnana cape nte wēhwēryēka, had gē lampu peniru fop nkedēhi.»

Yesu ŋaŋēnandēhēhni wafarise wā gē vēharan sariya

³⁷ Ga puhnak Yesu wanēs ŋa, farise ryampo mē macēka ŋji tokēni roka tere lēwu hna. Yesu tēnkēko tere hna ntañalehn hn'ile tokēde hna.

³⁸ Farise ŋa pēmpēhnahnēkawo g'umē ante kamahnēko pacēnana wēbāk ŋa gante nke namu lēw hni ka do ntañat roka ŋa.

³⁹ Awa, mē ntehnēka Ahwēhn a Yesu: «Wūhnē wafarise wī, pacēnēdun kamēhni ankēlēwa ŋa gē mpan ŋa bare bambery walaŋary hun hna ule gē li wameh fo fēbēku.

⁴⁰ Nēnkwerun! Gena bi Wēnu ŋa lik kamēhni gē bambery per?

⁴¹ Yēdaryinēhni vēhaŋēhna va uyivah ule ye bambery vanēhēta hun va fop, tac pacēdun fop.

⁴² «Meku wūhnē wafarise wī! Njēdaḍunēha Wēnu ŋa ŋēŋa hwēhn pēhw-wo ile varēperun ŋa, hafo gē sifa yaryef yale-wo-yale rokēde do gē vihnēga sifa-wo, bare kwētahnēluhna nēf icat g'iña Wēnu ŋa: umē ye ile rēfakēha aliwu ŋa, hara dēnkwehluhna fēna yēdañ ŋēŋa hwēhn pēhw-wo ile varēperun ŋa.

⁴³ «Meku wūhnē wafarise wī! Wēlaña wale hnuhanderun ŋaḍun vacaliŋa hna do ñaḍun ayaŋiwu g'untēnah waŋēwa bulunda hna.

⁴⁴ «Meku wūhnē! Had wayag wale yasandē do wok kamahnēdēna nkerun!»

⁴⁵ Aharan sariya aryampo mē ntehnēka Yesu: «Aharan, gante nēsēdu ki njewēdūhēfu fuhnē fēna!»

⁴⁶ Yesu mē ntēkwaka: «Meku wūhnē fēna, vēharan sariya vi! Njahēndēhnēdunēhēhni vahnē va lēnah, do wēla rufa ŋi yeladiluhna aryemahnuni dīb ŋi.

⁴⁷ «Meku wūhnē! Mbēryēdun nkam wayag wakila wante ndawēniho vicēr hun ŋa!

⁴⁸ Koyēna tufahnēdun njētērun do caŋahnēku ile ntini ŋa. Ha, vicēr hun va ndawēnihēhni wakila ŋa do wūhnē avēryu wayag walēw hni wā!

⁴⁹ Soŋe umē ntehnahnēk Wēnu ŋa g'uyēt lēwu wā: “Payēdēfuhēhni wakila ŋa gē vēfeyahn wanēs mēn va. Ndawēdēnihēhni vēryaw, vēŋēntaw va mbērehnēdēnihēhni.”

⁵⁰ Kobēri wapēgwa duniŋa hna ndawēnihēhni wakila wayabah do vahnē vēvē gaki vi kitiñēd Wēnu ŋa had vēhni dēnk ryawēkēhni vahnē vērac.

⁵¹ Abel yeho ale ryēnkwiwo ndawī ŋa hafo arēkwa ŋa, Sakari. Umē selele Cery Wēn Cankaf hna ndawīko yēbēlan hn'ile cēnaḍe sadēha hna gē Cery Wēn Cankaf ŋa hn'ile ñak cēvak hna. ✪ Ha, pēyaḍēmu Wēnu ŋa kitiñēdēhēhni vahnē vēvē gaki vi soŋe waŋi fop!

⁵² «Meku dʒus wūhnē, vēharan sariya vi! Nkēdērun nkaŋ nte njētande Wēnu ŋa. Tondadiluhna wūhnē dēnk nkaŋ tac, do memaŋēhnēdunēhēhni vēle ŋaḍ tondani va, vēhodina ndēcēni!»

§ **11:44 11:44** Had wayag wale yasandē: Age yag ŋa diyina dahēse ayasahnat yētēru ma yētēlihna, sariya Moyis ŋa ntehnēk tonkēru. (Vaker 19) ✪ **11:51 11:51:** Wapēgwala 4.8; 2 Itēfēta 24.20-22

⁵³ Ga cahněk Yesu tere hna, vēharaŋ sariya va gē wafarise ŵa ntavēkēhniwo đus g'umē, mē tēyēđēniha wayabah.

⁵⁴ Warēnd tēndēhnēđēnihawo, űađēniho nēs iñē ile kođēni ntehnēni ntētēk gena toña nuŷahnēni ile nēsēđēni meněk pēlahnēniha.

12

Wanira soje nkeya meh

¹ Wati rac vahnē wawuli wayabah hwērako caharađ Yesu. Aki fo nkēñlēđēniho kabi njađēniho đus. Yesu mē pēgwēk ntehnēđēhēhni ten vēřēfal vēlēwu va: «Keharyin levirwafarise ŷa: namu lēw hni ŷa, nēs ile nkoni vēliđina ye.

² Pēyađēmu, ile-wo-le soŵik ŷa nude do ile sēvak ŷa njētēđe.

³ Ile-wo-le hnēsēđun g'umēđ ŷa, nkwēryēđe ge pacēk do ile-wo-le ŷakēŷakēhnērūnēha ahnē hn'acery pidik hna ndekade bulunda hna.

Ale řēfēka ntakuna

⁴ «Ntehnēđēmu ŵuhnē, wēlawo mēn: antē ntakuni vēle ryawēđ mbahn do hara vēhodina ntini ile lēbēk umē.

⁵ Pēyađēmuna ale řēfēka ntakuna ŷa: dakēryiŵuna Wēnu űa, umē ale ye ge ndawēk mbahn kođ ntabu gē janáma. Ha, toña hnēsēhnēđēmu, umē řēfēka ntakuna!

⁶ Gena bi nkwafēđēni vuñer mbēđ gē koryi toyē fo? Bare Wēnu űa đēnkwēlahna wēla fēndampo hnē vutac.

⁷ Wēla mul bē vankaf hun űi ndēkwēk. űoñ antē ntaku: ŵuhnē lēbēkēhni nafa ŷa kore vuñer vujabah!

Imawā ma iŵwēŷ Yesu

⁸ «Pēyađēmu, ale-wo-le hnēsēk bulunda hna ami hwēhnēka, ami Ajē Ahn'a fēna nēsēđēfu karyēnk wamēleka Wēn hna, ami hwēhnēka aŷi;

⁹ Bare ge ahnē nēsēk bulunda hna kwēhnēlēwāhna, ami, Ajē Ahn'a fēna nēsēđēfu karyēnk wamēleka hna, kwēhnēlēwāhna.

¹⁰ Ale-wo-le hnēsēđ wanēs wameh soje ami, Ajē Ahn'a, kođe tavēhni; bare ge Iyir Ipacah iűa njewēk mahwēhnu kođena tavēhni.

¹¹ «Ge njiryeryirun soje ahitiűiwu vacaliűa wasēwif hna, ma vēsankaf hna, antē nkehahnahnu g'ile lēkwađun,

¹² kabi Iyir Ipacah iűa karanēđēhu hnē wati le řēfēka hna ile hnēsēđun ŷa.»

Uhnēs uryindaryindan soje avetak ahnēnkwah

¹³ Hnē wati rac đēnk, nkeho bulunda hna ale lehnēkawo Yesu: «Aharan, dehnēryehna acēr mēn a caho ile lēwēđun ŷa.»

¹⁴ Yesu mē ntēkwaka: «Lawo, ami bi hwētik ahitiű hun ma asahēlehnēhun?»

¹⁵ Tac mē ntehnēkēhni fop: «Gasery, keharyin ayēkēlehnēndu kantēm njađu viyē kabi uwám ahnē gena hn'ile kwēhna hna, lakēnde mbeta đus.»

¹⁶ Yesu tēfētanēlehnēhni iŷi uhnēs uryindaryindan: «Asan avetak yeho. Kwēhnako wēhaŷ wale lēwēko đus vantimp.

¹⁷ Nahadeho do tēyađēho: “Bi ye liđēfu? Kwēhnala igwac ryanahnu vantimp mēn vi fop.”

18 «Më ntehnak: "Awa, wëli ile lidëfu ÿa; ntihtëdëfu vandank mën vi tac vokaryu liwu vante hnaÿëk d'us. Hnam kwëtëdëfu vantimp mën va gë vile hwëhnabu va fop.

19 Tac ntehnëdëfuhu ntaŵary mën iña: 'Ntaŵary mën, kwëtaru ani hnapul yabah soje wabëhn wayabah; yinëgary, tokëry, cery do nëhëry!' "

20 «Bare Wënu ña më ntehnëka: "Ahnënkwah! Uñi mëd' dënk mbidë ntaŵary hu ñi. Awa, mo lëwëd? Gena bi, hnapul ile varëpëru ÿi, ahnë ahaŵary rokëd?"»

21 Yesu më nkwënëk: «Koyëna nkedëha ale varëpëd hnapul soje umë fo ÿa do ßetana viÿë Wën hna.»

Ikwëtahn Wën

22 Tac Yesu umë ntehnëkëhni vëréfal vëlëwu va: «Soje umë lehnahnëdëmu: Ant'ahnahandu ile rokëdun ma viÿi vile liyaðun.

23 Gena bi uwám yabëk gë roka do mbahn iña yabëk fëna gë viÿi vi?

24 Yëkëryinëhni wusëry wï: wahnadëdina, wavarëpëdina fëna, wafëhnadina, wahwëhnana vandank, bare Wënu ña ndavëdëhëhni. Kas wuhnë vële lëbëkëhni nafa wusëry wï dinëndiluhna bi ntëbini vëhni d'us?

25 Ge ahnë hnë wuhnë nahad' uryënah lëwu w'a koð bi koyëna nkwën iyary wafac walëwu w'a?

26 Ge kodiluhna aliwu wëla viÿë viroy virac soje ye ryëñëdun viÿëntaŵ hna?

27 «Yëkëryin gante pëhnëd' wapëtel wabë fëk ki: dokunëdina do ßahnëdina wafand. Bare wëla ahnaŵ a Salomo, g'uvetak lëwu w'a fop, nuÿalohna viÿi viwamah had ufëtel ryampo gë watac ki.

28 Wënu ña koyëna cudëdëha idël nte ye dol ani do acahn ntonji gë hwëdëh. Ge umë toña ye, kas wuhnë cudëdëhu ntëbi dël inji! Ikwëtahn hun iña yabëna!

29 Ant'avërandu soje ile rokëdun g'ile sedun fo do ant'aryënu.

30 ÿin fop vële wok vëyëtëlahna Wën va vërad' kwëlëkwël soje rac. Bare wuhnë kwëhnarunëha rëm ile yëtëk mbalëku.

31 Yëkëlehnëryin Naŵ dëwu ña tac njëdadëhu fëna ile valëku ÿa fop.»

Uvetak uvë g'ambin

32 «Antë ntaku, wuhnë fakore fatoy wape! Rëmun hnatah lëwu ye njëdawu Naŵ iña.

33 Gwafëryin ile hwëhnarun ÿa ayëd'awuni vëhaÿëhna va koryi ÿa. Age ntirun koyëna mbarëpadun hnapul ile wok përekadina, had ðarël Wën hna kwëtarun mbin hna. Hnam pudina. Vële va vëhodina tëkëneni, do vamaÿ va wahodina përekanëni.

34 Hn'ile nke hnapul hun hna, nkeð iña hun iña kwëlëkwël.

Ipëhwëta kaca Ajë Wën

35 «Këbënyin do afëdu walampu hun w'a kwëlëkwël.

36 Tëfëka ayewu had ale hnapëdëha ale ndokunëd ge mëncik inël do ge tëkik mbankat rënka ÿa pidëtëhna tañ.

37 Mbetani vëryokun vële tëkatëd' ale ndokunëhnedëni ÿa hara vëryakëna wakwëd! Toña fëyadëmu: ahwëhn tere arac pëhwëtað soje nëhëtëhëhni, ntehnëdëhëhni ntañani hn'ile tokëde hna do nëhëtëhëhni umë dënk roka ÿa tokëni.

38 Age fagant hn'umëd hna ma kob gë fac mëncik do njij tëkatëhni vëryakëna wakwëd vërac, mbetani!

39 Yëtëryin d'us wari: ge ahwëhn tere ÿa njetakënd wati le njijëd ale ÿa, tavakëndilahna tënk tere lëwu hna.

40 Pëhwëtaryin w'uhnë fëna, kabi Ajë Ahn'a tëkid hnë wati ile worun nahaluhna.»

Aryokuñ ale hahnëndak g'ale wok kahnëndana

41 Piyer më tÿëka Yesu: «Ahwëhn, fuhnë fo bi hnantanëhnëru iÿi uhnës uryindaryindan ma vahnë vi fop ye?»

42 Ahwëhn a më ntëkwaka: «Mo ga ye aryokuñ, ale hahnëndak do ritëka? Ahwëhn a kwëtehnañdëha vëryokuñ vëÿëntaŵ va fop, yëdahnëhni sah lëw hni roka wati ile rëfëka ÿa.

43 Mbetak aÿi aryokuñ ge ahwëhn tere ÿa mëncik do tøkata ga ntid d'oku lëwu ÿa!

44 Toña ÿa fëyadëmu: ahwëhn tere ÿa kwëtehnañdëha hnapul lëwu ÿa fop.

45 Bare ge aryokuñ arac a ntehnad ahwëhn tere ÿa mëncënkajëdina, do pëgwëlehn ndafëndëhni vëryokuñ va vësan gë vësëval per, tokënd do cend hafo ndëwënd njakaryëdëha!

46 Awa, ahwëhn tere ÿa mëncid hnë fac ile nkok yëkadilahna aryokuñ arac, wati le nkok yëtëna, ndafëdëha daf ntavah do gante ntideni vële wok vëwëtahnelahna Wën ka ntidëha.

47 «Aryokuñ ale yëtëk ile ñad ahwëhn tere ÿa do pëhwëtana nti rac ndafëde d'us.

48 Do ale wok yëtëna ile ñad ahwëhn tere ÿa do nti ile rëfëka ndafahni, toye fo ndafëde. Ge ahnë yabah nuÿak, yabah tÿëde; ale hwëtehnañnik yabah tÿëde ntëbi waÿëntaŵ wä.

Yesu yiryëjëna yam bare pitëndëlehn njojëk

49 «Njijëbu d'uniÿa li soñe yondu hwëdëh hnani. Ñankahnëko pëla tañ!

50 Wënu ña ñad njaryehno* do ndëñëbu d'us ani gë nkehahnënd ÿa!

51 Ntiyahnëku bi njijëbu d'uniÿa li soñe yaju yam? Hali, pëyadëmu pitëndëlehn yijëbu.

52 Pëgw dol, ge vahnë mbëd mbankëni tere, vërar va takëlëdëhëhni gë vëhi va, do vëhi va takëlëdëhëhni gë vërar va.

53 Rëm ÿa vësanëdina g'aju do aj'a vësanëdina gë rëmu; hnëm ÿa vësanëdina g'aryagu do aryag a vësanëdina gë hnëmu; hnëm jar ña vësanëdina g'asëval aju do asëval a gë hnëm asanu.»

Diryin sañah ÿa wati ile rëfëka

54 Yesu nkoço nësëhnëndëni kore ÿa, ge nuni ambin ña ga mbahnik, ntehnëdëni tañ tÿëd, gë paryi tÿëd.

55 Ge nuni sël le w'atid gë cape rëhw gë pëhna lav ka ga cëlëd ntehnëdëni njakëd, gë paryi njakëd.

56 «W'uhnë vële wok ñadiluhna toña! Mëkëdun awëryu ile liyad nkal li gë g'ambin; awa soñe ye ye gwëryëdiluhna wati ile ye gaki ÿi?

57 «Soñe ye pitëndëlehnëdiluhna w'uhnë dënk ile satëk?

* 12:50 12:50 Wënu ña ñad njaryehno: Yesu gena soñe yary nësëd, bare pañare ile rëfëka nti nësëd.

⁵⁸ Age takëlëku g'ahnë njireryatëndi hn'ahitiŋ hna diry fere awëryëlu nkaŵ hna. Age gena umë njođëhi hn'ahitiŋ hna do ahiti ŋa njëđahnëđëhi asëdi.

⁵⁹ Tac pëyađëmu ge koyëna nkehu cahněđiluhna hnam ge gena cosahnërun nav iŋa hafo pu.»

13

Nafa gwëcët vankeya

¹ Wati rac, vahnë yijëko tëfëtanëhnëniha Yesu gante ndawëhnëkëhniŵo Pilat, asankaf nkal, vëvë nkal Galile ka wati nte cënađëniho sadëha Wënu ŋa.

² Yesu më ntëkwakëhni: «Naharun bi vëyi ndawëni aki kabi vëhni lidëho wameh wacankaf ntëbini vëyëntaŵ vi fop?

³ Pëyađëmu, gena koyëna! Do ge gwëcëtaluhna vankeya va fop, cëmëđun gë vëhni ki.

⁴ Vahnë pëhw g'imbëđ gë vërar vële njohahnëko cery jihnah Silowe hna do cëmëlehnëni, ntiyahněku bi vëhni lidëho wameh ntëbini vëyëntaŵ vëvë Yerusalem vi fop?

⁵ Pëyađëmu, gena koyëna do, ge gwëcëtaluhna vankeya va gë vëhni ki, cëmëđun fop.»

Anuŷ ante wok dëwëđina

⁶ Tac Yesu më hnantanëhnëkëhni iŷi uhnës uryindaryindan: «Anuŷ yeho hnë sarëđiŋ. Asan ale hnađëko atëh tac ŷa njiŷëko kwëc, bare tëkatëlohna ga ntëwëk.

⁷ Awa më ntehnëka aryokuŋ a lëwu ŷa: “Nuru! Wabëhn watar ye ga pëlahněbu anj anuŷ do dëwëđina. Awa, ŋosëry! Nula nafa ile kwëh্নak hn'ani.”

⁸ «Aryokuŋ a më ntëkwaka: “Tavëry hnëwël fo; nkabëđëfu caharađ dëp iŋi do hovu ile wufëđëha.

⁹ Mpëđ ntëwëđ bëhn. Ge dëwëna, ŋosëđëfu.”»

Yesu njërenëđëha asëval ares fac ntaŵëla hna

¹⁰ Hnë fac ntaŵëla Yesu karaŋëđëhëhniwo vahnë hnë caliŋa wasëwif hna.

¹¹ Asëval ares yentiko hnam, yine huyëkawo. Hnë wabëhn pëhw g'imbëđ gë watar kodilohna catëna.

¹² Yesu, ga nuka asëval arac, më macëka njiŷ do ntehna: «Asëval, ntihëtik urey hu ŵa.»

¹³ Ante nësëđëho ŋa tindëkawo wëbák ŋa asëval a matëndalehn taŋ, pëgw cëmbënda Wënu ŋa!

¹⁴ Bare asankaf caliŋa ŷa ntaŵëkawo đus gë Yesu kabi fac ntaŵëla njërenëkawo ahně. Më ntehnëkëhni kore ŷa: «Wafac mbëđ gë ryaw ye wale rëfëka ndokuŋahni ŵa; yijën ayëreniwu wafac warac hara gena fac ntaŵëla!»

¹⁵ Bare Ahwëhn a më ntëkwaka: «Wuhně vële wok didiluhna ile lehnëđunëhëni vëyëntaŵ ntini, ale-wo-le pokëtëđiluhna bi ryahni lëwu ma fali njohna pëđëhna wënka wëla hnë fac ntaŵëla hna?

¹⁶ Gena bi kobëri wabëhn pëhw g'imbëđ gë warar, aŷi asëval, ale yentik hnënk Abëraham, pëlak Sintani? Tëfëlahna bi ntihëti ures lëwu ŵa hnë fac ntaŵëla?»

17 Ante nēsēdēho Yesu watac ŋa vēyēw̄ vēlēwu va cēfhēnēhnēkēhniwo. Bare vēyēntaw̄ vēvē kore va fop natēkēhniwo gē doku wamah ile ntīdēho ŋa.

Ile mēntēndēlehnēdēni Inaw̄ Wēnu ŋa

18 Tac Yesu mē ntehnēk: «Ye mēntēlēni Naw̄ Wēnu ŋa? Ye hodēfu wētēndēlehnēwēhni?»

19 Ujēc tēh mutarēd* mēntēlēni, ule pahnēk asan hnē sarēdīŋ lēwu: pēhnēd, naŋ, nke had ankēhn, wusēry w̄a kod kofēni hnam.

20 «Ye hodēfu voku wētēlehnēwēhni Naw̄ Wēnu ŋa?»

21 Nke had levir ile nufēk asēval nēgw gē farin fayabah, tac cis fop.»

Mo rēnkēd Naw̄ Wēn hna

22 Yesu Yerusalem nkoko njind karanjēhatēndēhni vahnē va vankol vacankaf hna gē vatoy hna per.

23 Ahnē mē tēyēka: «Ahwēhn, njabēdēni bi vēle fehētēde va?»

Yesu mē ntehnēkēhni fop:

24 «Kamēnaryin arēnku rēnka suyah hna; pēyadēmu, vēyabah njēkēlehnēdēni tēnkēni hnē rēnka rac bare vēhodīna.

25 Age ahwēhn tere ŋa cēdēk rēnka ŋa, awotu g'ipēr, tēkēdun avankēndu alehnatēndu: “Ahwēhn, pidētēndifu!”

«Bare ntēkwadēhu: “Yētēla bi vēhni mo yerun!”

26 «Awa ntehnēdunēha: “Gena bi tokēlahninēk do celahninēk? Karanjēruhēhni vahnē va wēwac vankol fu hna.”

27 «Mbokēd ntehnū fēna: “Yētēla bi ne nkejērun. Tavēryino, wūhnē vēle wok vēsatēna vi, wēnēd vi fop!”

28 «Hnam rēkēd kondēni do cemēlehnandēni wabeñ ŋa, ge nurēhēhni vēhni Abēraham gē Isak, Sakob do gē wakila ŋa fop Naw̄ Wēn hna aravatewu wūhnē g'ipēr!

29 Matidēni vahnē va vacape vanah tak. Ntañadēni laña lēw hni hna Naw̄ Wēn hna sojē ambēt ŋa.

30 Vēle ye gaki vērēkwa vi yed vēryēnkwēryēnkw va do vēryampo hnē vēle ye vēryēnkwēryēnkw vi yed vērēkwa.»

Yesu tēfēka cēm Yerusalem hna

31 Wati rac dēnk wafarise wēryampo tēhanihawo Yesu ntehnēniha: «Yiryeyi, ŋawētary ani; Erođ ñad ndawī.»

32 Yesu mē ntēkwakēhni: «Yiryin alehnēhnunoŋa aŋi, avora vahnē ye had ŋin: “Dol g'acahn wayine ladēfu do yērēndēfēwēhni vahnē, fac rarēna hna puhnadēfu doku mēn ŋa.”

33 Bare dol, g'acahn do gē yini tēfēko ryēcalu kabi kila ŋa Yerusalem rēfēka nji sojē ndawī.

34 «Wūhnē vēvē Yerusalem vi, wūhnē vēle ryawēdēhēhni wakila do ryawēdēhēhni gē wēraکا vēle payik Wēn ŋal hun va! Gante ñadēfuho dūs varēpu darēl mēn had cale nte varēpēkēhni vutahu vampaŋ vantēwu, bare maŋēluhna.

35 Awa wēli Wēnu ŋa tavēd cery hun ŋa: pēyadēmu bokēdīluhna ahnuwuno hafo wati nte ntehnēdun: “Arabī Wēnu ŋa njēda ale yijēd g'uŋac Ahwēhn a!”»

* **13:19 13.19** *Mutarēd*: Ile wacik mutarēd ŋa wañec atēh nte rokēde ye do fehēk wīrēk. Wañec wadēwu ŋa ñēhnēmēk dūs bare dēp dēwu ŋa naŋēk dūs.

14

Yesu njërënëdëha ares hnë fac ntaŵëla hna

¹ Hnë fac ntaŵëla hna Yesu njiko hnë tere asankaf wafarise rok roka. Vële yeho hnam va njëkëdënihawo Yesu gë hakili.

² Asan ale cënkëk mbahn inji fop hahnëko haryënkŵ lëŵu.

³ Yesu më tÿëkëhni vēharaj sariya va gë wafarise ŵa: «Sariya fu ŷa maŵëryak bi, ma mbañëk bi njërëni ahnë fac ntaŵëla hna?»

⁴ Bare vēlëkwalohna. Yesu më ñakëka njërënëlehna aresa do ntehnëlehna mënc.

⁵ Tac më ntehnëkëhni: «Ge aryampo hnë ŵuhnë ntëbaryëka aju ma ryahni hnë kolomba, dabëtïdilahna bi tanj wëlakënde nke fac ntaŵëla?»

⁶ Vëholëlohna ntëkwani wanës watac fëna.

Yesu niradëhëhni vahnë va soje vilaña

⁷ Yesu kamahnëko vēhneh va tēhnađëni wëlaña wale ŷak hnëfak ŵa. Awa më nësëhnëkëhni waji:

⁸ «Age ahnë macehnëk rok roka ambënt cankaf, ant'ayi alaña ile ŷak hnëfak. Kod nke ale lëbëki ntënah fayehnaryik.

⁹ Ale ŵacehnëku ŵuhnë ŷa kod njij ntehni: “Yëđaryehna aŷi iŷi laña.” Awa, g'usëfëhnah fo matëdu ayi alaña hafo laña rëkwa hna.

¹⁰ Age ahnë macehnëki, yirye alaña laña rëkwa hna. Koyëna ge tëkik ale ŵacehnëki ŷa, mpëd kod ntehni: “Lawo, yij alaña laña hnëfak li.” Untënah hu űa yed' koyëna tase vēle lañalahnërun va fop.

¹¹ Pëyadëmu, ale-wo-le hnaŷënaka mbanëde, do ale vanaka naŷënëde.»

Yesu niradëhëhni vahnë va macënihëhni vēhaŷëhnah rok roka

¹² Tac Yesu më ntehnëka ale ŵacëkëhniwo ŷa: «Age macehnëdu roka vē g'anent ma vē g'anëka, ant'aŵacëhni wëlawo hu ma vēhery hu, hnënk hu ma vēsaryënt hu vēvetak, kabi kod macëgënihi vēhni fëna do cosënihi ile yëđaruhëniwo ŷa.

¹³ Bare ge macehnëdu roka ambënt, macëryihni vēhaŷëhnah, vēle nkojëk inë ryampo mbahn hna, vēle radëd do gë vumëp.

¹⁴ Koyëna nëfadëhi, kabi vēhodina mbësanihi. Wënu űa vēsadëhi ntëbi ile yëđaruhëhni ŷa ante mbëhnëđëni vēle satëk va.»

Wanës vēle ŵacehnik roka sankaf ambënt

¹⁵ Ga nkŵëryëni watac aryampo hnë vēle ntañalahnëniho hna më ntehnëka Yesu: «Mbëtak ale hnuŷad laña Naw' Wën hna!»

¹⁶ Yesu më ntëkwaka gë iŷi uhnës uryindaryindan: «Asan ŵacehnëkëhniwo vahnë vēyabah roka ambënt cankaf.

¹⁷ Ga puhnayik roka ŷa më payëka aryokuű a macihni vēfay va: “Yijën, puhnayik.”

¹⁸ «Bare vēfay va fop muntađëniho tavëhnini, vēhodina njini roka. Asan a aryampo më ntehnëka aryokuű a: “Kaŷ laŵëbu takan, umë ñadëfu yëkiwu; muntami tavënde.”

¹⁹ «Aŷëntaŵ më ntehnëka: “Waper wuhni mbëd laŵëbu, vēhni yidëfu yëkëhnahnu; muntami tavënde.”

²⁰ «Ahaŵary kat më ntehnëk: “Takan ñlëlëbu, umë woŵu kodfa yihahnu.”

²¹ «Aryokuű a më mbokak g'ale ndokuűënd pëyahna fop wade ntëkwajik űa. Awa ahwëhn tere ŷa ntaŵëkawo dus ntehnëlehna aryokuű

alëwu ŷa: “Yiryeyi ñap waŷëwã hna gë vankaw vambë nkol vi, ayojëhni vēhaŷëhnah va gë vēle ye vorovoro va, vumëp va do gë vēle radëd va.”

²² «Ga mbiŷëk toye, aryokuŋ a më njiŷëk ntehna ahwëhn tere ŷa: “Ntibu ile lehnakuho ŷa bare ha gaki nkok vılaña va.”

²³ «Ahwëhn tere ŷa më mbok ntehnëka aryokuŋ a lëwu ŷa: “Yiryeyi vankaw vēhaŷ hna gë fop haryënk waweke ŋa do ali fere ayojëhni vēle fankëlëdun va fop njiŷëni, pëbahn tere më ŷi.

²⁴ Toña ŷa fëyadëmu, wëla aryampo hnë vēle ryënkwakëbu wacu vi tokëdina roka më ŷi!”»

Ale ŷad nke arëfal Yesu tavëd fop

²⁵ Yesu nkok njind do kore yabah rëfëdëhawo. Më cahëtak ntehnëhni fop:

²⁶ «Ale yijëd ŷal më, ami rëfëka ŋahno ntëbi rëmu, hnëmu, asëvalu, vutahu, vēheryu, vicëru, ntëbi umë dënk. Ge gena umë, kodina nke arëfal më.

²⁷ Ale wok maŷana tëfëndo hafo paki cëm hnë kërëwa hna kodina nke arëfal më.

²⁸ «Ge aryampo hnë wuhnë ñad mbëry cery cankaf njihnah dañađina bi njëk ten koryi lëwu ŷa bi gwër puhnand doku ŷa!

²⁹ Ge aki fo pëgwëk mëkëna puhna vēle hnuđ va tëkëd ndasëhnëdëniha.

³⁰ «Ntehnëdë: “Aŷi asan pëgwëk mbëryënd bare mëkëna puhna doku ŷa!”

³¹ Ndampo fo nke ge ahnaŷ njinëhniđëha ahnaŷantawu uwët, kwëhnatëhni vēsan wawuli pëhw (10,000) do aŷëntaŷ a njijatënd gë vēsan wawuli wafëhw wahi (20,000). Dañađina bi ten njëk bi kod mëtëni?

³² Ge kodina, payëdëhëhni vahnë ahnaŷantawu hna, wati ante nkok ŋaŷëk ŋa, nkwëryëlëni antë mëtëni.»

³³ Awa, më ntehnëk Yesu: «Koyëna nke: wëla aryampo hnë wuhnë kodina nke arëfal më ge maŷëna tav ile kwëhnaŷ ŷa fop.

³⁴ «Waŋiry ŋa inë fërën ye, bare ge gona ŋaŋ, hak kode mbokaryi ŋaŋëni; nkufahni nkal inji ma uhnëdã ŷa?

³⁵ Nafa goryaryëđina waŋiry wante wok gona ŋaŋ; canëde. Nëparyin dus ge kwëhnaŷarun vanëf awëryahnu!»

15

Ife ile sëvëko hnuyik

¹ Vërëf ŷatëtanke gë vahnë vēwëh vēhaŷary tēhadënihawo Yesu soŋe nëpaniha.

² Wafarise ŷa gë vēharaŋ sariya va umë mëhnađëni ntehnëdëni: «Aŷi asan maŷëk kacahni vēli wameh do tokëlahnëdëni gë vēhni!»

³ Awa Yesu më nësëhnëkëhni aki:

⁴ «Hnë wuhnë, ge ahnë kwëhnaŷëhni wape keme do cëvaryaŷa ryampo, tavëđilihna bi waŋëntaŷ ŋa fop hn'ile keryëdëhëhni hna njihahn njëkëlehna ile sëvëk ŷa hafo nuja?

⁵ Do ge nujëka natidëha, ndafidëha vankus hna mënceryeh.

⁶ Age tëkëk tere lëwu hna macëdëhëhni wëlawoŷu ŷa gë vēsaryëntaŷu va fop do ntehnëhni: “Yijën nëhin kaŷi nujëbuha ife më ŷa!”

7 Paryi pëyadëmu, ambin hna fëna koyëna dënk nkef: ge ali wameh aryampo fo nkwëcëtak vankeya va, uhnatah wã njabëd d'us hn'ambin hna ntëbini vësatah vëyab'ah vële nkok balëna gwëcët vankeya vantëw hni.»

Uÿec koryi ule sëvëko hnuyik

8 Yesu më mbok ntehnëk: «Ge asëval hwëh'nak wanëc koryi ipëhw, cëvaryata uryampo, pëdëd'ina bi lampu ÿa, pahëc cery ña do njëhër wajira fo hafo nu?»

9 Do ge nuk, macëdëhëhni wëlawo'wu wã gë vësaryënta'wu va ntehnëhni: “Nëhënefu kabi nubu uÿec koryi ule hnambëbuho wã!”

10 Toña ÿa fëyadëmu, ge a'wen aryampo fo nkwëcëtak vankeya vameh vantëwu va wamëleka Wënu ña natëdëhëhni d'us.»

Rëm le hnuka fatah fantëwu fante sëvëko

11 Yesu më mbok ntehnëk: «Asan hwëh'nakëhniwo vutah vucan vuki.

12 Fatoy fa më ntehnëka rëmu: “Apa, yëd'arye hnapul ile lëw dëfu ÿa.” Awa rëm ÿa më cahëlehnëkëhni vutahu hnapul lëwu ÿa.

13 «Hnë wafac toye, fatah fatoy fa më nkwa'fëk ile ceharyiko ÿa, njilehn hn'inkal ñaw'ah d'us gë koryi lëwu ÿa fop. Umë njik tokëk koryi lëwu ÿa hnam hafo puhn.

14 Ga puhnëk koryi ÿa, inte canka'f yeho nkal tac, pëgwëlehn njëkëlehnand ile rëfëka ÿa.

15 Njilehn ndokuyëhnënda asan avë nkal tac. Asan arac, umë njoka gë wëha'ÿ walëwu njëkandëhni vampëhëmpëh*.

16 Fatah fa ñadëho d'us pih'nënant'i wëla g'uryav vampëhëmpëh wã fo, bare ahnë yëd'adilawohna.

17 «Awa ndënk'wëtalehn ntehna: “Vëryokuy Apa va fop tokëdëni gante ñadëni ka bare ami, inte ÿad ndawo ani!”

18 Mbokadëfu gë vëhni Apa lehnëwa: ‘Apa, ntëntahnëbuha Wënu ña do ntëntahnëmi wëjë fëna.

19 Gona tëfo yewu fatah hu. Pëlarye had aryampo gë vëryokuy hu ki.’ ”

20 Kahnëtalehn mbokand gë vëhni rëmu. Fatah fa nkoko ñaw' tëkahn tere hna nujata rëmu ÿa ga njijëd, umë ka'ÿëh'nah'neka d'us g'aju do nkary kacahna g'uhnatah.

21 «Tac fatah fa më ntehnëka rëmu: “Apa, ntëntahnëbuha Wënu ña do ntëntahnëmi wëjë fëna. Gona tëfo yewu fatah hu.”

22 «Bare rëmu më ntekëhni tan vëryokuy vëléwu va: “Dëfëryin ayoju acud ante ÿak wamëk ña asuduna ajë mën a'ÿi; diriyina nënk fëmbak hna†, do afaryuna wapary.

23 Yojëna fa'nhni fante ÿak hniryëkëfa arya'wuna; tokinëhna ntihahnina ambënt.

24 A'ÿi ajë mën had ale sëmëk nkeho do tame mbëhnik, cëvëko do nu'buha.” Pëgwëlehnëni ambënt ña.

25 «Wati rac, fatah fandënk'wëryënk'w asan arac fa g'ika'ÿ nkeho. Ga mëncid tëhat tere ÿa, umë nk'wëryëkëhni vah'ne ga nkawëdëni.

26 Më macëka aryokuy aryampo tëya bi ye ye tere hna.

27 Aryokuy a më ntëkwaka: “Ahery hu wëncik, rëmu'uh më ndawëh'neka fa'nhni fante hniryëk fa, kabi yam fo mëncik.”

* **15:15 15.15** *Vampëhëmpëh*: Vampëhëmpëh va wafacëna haryënk'w wasëwif wã. † **15:22 15.22** *Diriyina anënk fëmbak hna*: Anënk ña rufahnëdëha fatah fa tere hna nkentahnik.

²⁸ «Ntavëlehna fatah fandënkwëryënkw fa do ñwëyëko tënkëdina tere hna. Rëmu më cahnik muntahna tënk.

²⁹ Bare umë ntëkwaka: “Nëpary, Apa, wabëhn wayabah ye kobëri ga ndokuñhahnëdëmi, hara gwajëhnëlihna wëla uhnës ryampo. Bare wëla fanankal yëdalihowahna lihahnëfuna ambënt gë wëlawo mën wã.

³⁰ Ayi ajë hu ale wëncik ayi, umë gë vësëval tokëni koryi hu ya fop bare umë ryawëhnëruha fañihni faniryah fa alinëhnahna ambënt!”

³¹ «Rëmu më ntëkwaka: “Fatah mën, wëjë g'ami nkelahnik kwëlëkwël, do fop ile hwëhnëbu ya wëjë hwëhnëk.

³² Tëfëka natëfu ntiyin ambënt kabi ayi ahery hu, ale wëncik ayi, had ale sëmëk nkeho, mbëhnaryëkowa, cëwëko do nuyik.”»

16

Aryokuñ ale ritëk

¹ Tac Yesu më ntehnëkëhni vëréfal vëlëwu va: «Ahwëhn hnapul yabah yeho. Asan arac hwëhnakawo aryokuñ ale kwëtahnëko d'us. Fac ryampo umë njijik pëyayik: “Aryokuñ hu ya përékanëd hnapul hu ya fop.”

² Asan a më macëka aryokuñ a ntehnä: “Awa, ye wëryëdëfu hnësëde soje hu? Pëyarye gante ndokuñhëru hnapul mën ka: kodila awo aye aryokuñ mën.”

³ «Aryokuñ a më ntehnak: “Ale ryokuñhëndëfu ya daña nkeho. Hak ga ntiyadëfu? Age ntehnëbu yiwu yam, kwëhnala fanka. Age ntehnëbu fëna yiwu wunta, cëfëndëho.

⁴ Njëtëbu ile lidëfu ya wëla layiwu doku li nuñadëfu hn'ile nëwëdëfu!”

⁵ «Umë macëkëhni aryampo aryampo fop vële hnavëkawo ale ndokuñënd va. Më ntehnëka aryënkwëryënkw a: “Wayëhw wonanëruha ale ryokuñhëndëfu ayi?”»

⁶ «Asan a më ntëkwak: “Wabido keme (100) wacankaf wagu wonanëbuha.”»

«Aryokuñ a më ntehnëka: “Wëlin kayëte nav hu ña. Dañary ñap aher wafëhw imbëd (50).”»

⁷ «Më mbok ntehnëka ahañary: “Wëjë lë, wayëhw wonanëruha?”»

«Më ntëkwak: “Wësaku keme (100) vantimp.”»

«Aryokuñ a më ntehnëka: “Wëlin kayëte nav hu ña; kerëry wafëhw mbëd gë warar (80).”» Koyëna ntikëhniwo fop.

⁸ «Awa, ahwëhn hnapul a, ga nuko gante kamënako ka, nësëko wapërën soje warit ayi aryokuñ a mama tokahnëkawo. Toña ya fëyadëmu, vële fabëk vëyi yi duniya vi fo yak ritëk yëbëlan lëw hni ntëbënihëhni vëvë hnë humpen Wën vi. Vëvë hnë humpen Wën vi vëyëtëna gante nkedëni gë iyi duniya.»

⁹ «Ami ntehnëdëmu: Yëdahnëryindën iyi hnapul vë duniya ile rokad gante tëfëka ka. Koyëna, ge puryaryëku, Wënu ña kacadëhu tere lëwu hna do nuñadunëhëhni wëlawo.

¹⁰ «Ale facënak viyë vile yak vak hna pacënad visankaf hna fëna; ale ronkënak viyë vile yak vak hna tonkënad visankaf hna fëna.

¹¹ Awa, ge pacënaluhna hnë hnapul vë duniya li, Wënu ña kwëtëhnahnëdëhu bi hnapul paryi ya?

¹² Do ge pacënaluhna hnapul vëyëntaã hna Wënu ña njëdadëhu bi hnapul ile hwëhnërun paryi ya?

13 «Ahnë kodîna njohalëhni vahnë vëhi gë ntaŵary dëŵu ŋa fop: caŋëdëni g'aryampo do ŋahnëdëha; ñëwëdëha aŷëntaŵ a do njafa. Kodîluhna ayohalu Wënu ŋa do ayohalu fëna koryi ndampo fo.»

14 Wafarise, wale wëryëko waŋi wanës fop ŋa, njafanëdënihawo Yesu, kabi koryi ŷa yeho lawo lëŵ hni ŷa.

15 Yesu më ntehnëkëhni: «Ŵuhnë ntiyađun had vësatah tase vahnë hna, bare Wënu ŋa njëtëk ile ye ntaŵary hun hna. Toña ŷa fëyađëmu, ile naŷënëni vahnë ŷa Wënu ŋa ñadîna rac.

16 «Sariya Moyis ŷa gë vëkayëte wakila va kwëhnako fanka hafo ante tëkiko San Ayary a do kobëri tac, pëyahniko Wanës Wakasëk itëk Nawë Wënu ŋa do ale-wo-le ntiđ fere fop tënkahn.

17 Dehnëla sariya ŷa goryeryëna fanka. Ambin ŋi g'inkal inji yancëk nambi gë fakerëh fëndampo fatiy famb sariya cëvëdîna muk.

18 «Sariya ŷa tufahnëđ, ale vambëka asëvalu do ñëla ahaŵary ntik ile mbañëk Wënu ŋa, do ale ŷëlëka asëval ale mbambëka asan ahaŵary ntik ile mbañëk Wënu ŋa.»

Uhnës uryindaryindan soŋe Lasar g'asan avetak

19 Awa Yesu nantanëhnëkëhniwo iŷi uhnës uryindaryindan: «Asan avetak yeho. Asan arac viŷi viwamah ntiyađëho vilakah ntaŵi do tokëdëho had ambënt ye tere lëŵu hna fac-wo-fac.

20 Asan ahaŷëhnah yeho fëna, Lasar maciko. Rënka tere avetak hna ntanëdëho, wahajëhn fo nkehawo mbahn inji fop.

21 Vacaŵel ile tokëdëho avetak va ñadëho đus tok; bare ñoñ yëdadeflohna. Ile ŷak siyamëk ŷa wabe ŋa fo yijëdëho ndayëndëniha wahajëhn ŵa.

22 «Awa, fac ryampo ahaŷëhnah a cëmëko do wamëleka ŋa më njonihna đarël vëhni Abëraham hna. Tac avetak a fëna cëmëko, më mbañik,

23 janáma hna ntabiko, hnam korotëdëho đus. Ga njëkalend më nuka ŋawët Abëraham gë Lasar ga kakëni.

24 Avetak a pëgwëlehn ndekand: “Apa Abëraham, kaŷëhnahnëryiŷi g'ami! Payehna Lasar koyi wëla sëmët irufa lëŵu ŷi fo wënka hna njij njamënahno ryëŵ ŷi, korotëdëfu đus hnë huni hwëdëh.”

25 Bare Abëraham më ntëkwaka: “Fatah mën, đënkwëтары fop ile ŷađuho ŷa nuŷaruo ante nkoruho cëmëlihna ŋa, bare Lasar mbër ŋa nuŷako umë. Tame, ani mbosëvosehnëdë wako wadëŵu hna, hara wëjë mbër ŋa yehahnëru.

26 Do fëna hatëh hacankaf yehëhna yëbëlan fu soŋe vële ŷađ njiryini va vëhodîna, do kodëna ndaniji fëna hatëh hi njihahniji hn'ile nkefun li.”

27 «Avetak a umë ntehnëka: “Apa, këlami, payëryehna awa Lasar tere apa hna.

28 Vukery imbëđ hwëhnađu hnam. Nji njëtëndanëhni soŋe antë njijëni vëhni fëna hnë iŷi ŷëŵa hwëhn mbër.”

29 «Abëraham më ntëkwaka: “Vikerëh Moyis gë wakila ŋa ye ile yëtëndanëdëhëhni vëhery hu va: arabi nëpanihëhni do mawëhnëndënihëhni!”

30 «Avetak a më ntehnëk: “Umë geđîna gwër, Apa Abërahami. Bare ge ahnë mbëhnëk vësëm hna nji tëkatëhni, nkwcëtađëni vankeya va.”

31 «Bare Abëraham më ntëkwaka: “Vëhnëpana vikerëh Moyis va wakila ŋa; gena ge ahnë vëhnëk vësëm hna mawëhnëdëni.”»

17

Wameh g'itavëhn

¹ Yesu më lenëkëhniwo vërfal vëlëwu va: «Nked kwëlëkwël ile rëkëd ntiyehñëndëhni vahnë va wameh. Bare meka ale liyehñëka aÿëntawu wameh!

² Soje sifa ahñë arac pecek nkwaki bëraka gëb li tac ntabi hnë wov, ani gë ntiyehñahnënda ahñë wameh lakënde fatah Wën fëndampo fo.»

³ Yesu më mbok ntehnëk: «Keharyin ðus!
«Ge aÿënta hu ntëntahnëki niraryehna; ge maÿëk ntëntëk do nkwëcëta vankeya va tavëhnëryehna.

⁴ Lakënde ntëntahni wahwënta mbëd gë wahi fac hna do nte-wo-nte ña mbokaj ntehni: “Tavëhnërye, ntëntëbu”, tavëhnëryehna.»

Fanka ikwëtahn

⁵ Tac vëfayik va ntehnënihawo Ahwëhn a: «Gwëñëry ikwëtahn dëw fu ña!»

⁶ Ahwëhn a më ntëkwakëhni: «Ge kwëhñarun ikwëtahn nte vak had uyëc mutarëd, kodun alehnuna an'atëh, “Gëcary ani ayi afëla wov hna”, do maÿëndëhu.»

Aryokuñ ale liç ðoku lëwu

⁷ Yesu më mbok ntehnëk: «Ge ahñë hnë wuhnë kwëhñaka aramp ale yamëd wëhaÿ ma heryëdëhëhni wasaÿ, gena bi dehnëdïlahna ge mëncik: “Yij alaña arok roka ÿa.”

⁸ Bare ntehnëdëha: “Ge pëhwëtaru ahñëgëhno roku do sewu, tac g'arok g'ase, wëjë fëna.”

⁹ Tëfëlahna camehni aramp arac kabi ðoku lëwu ÿa fo ntik.

¹⁰ Koyëna nke soje hun ÿa fëna, ge ntirun fop ile ntehnëku Wën ÿa, dehnëryin: “Vëryokuñ fo yëbun vële wok vëwonëhñanina iñë. Doku lëw fu ÿa fo libun.”»

Yesu vëhwëhn mbiÿ pëhw ñjërëñëd

¹¹ Ante nkoko njind Yesu Yerusalem ña, yëbëlan resiÿo Samari gë Galile tëfëko.

¹² Ante ntënkëdëho ankol ña tëhanihawo vëhwëhn ambiÿ ipëhw. Umë kahnëni ñaÿët

¹³ pëgwëlehnëni këlandëniha ndekandëni: «Yesu, Asankaf, kaÿëhñahnëryiÿi gë fuhnë!»

¹⁴ Yesu, ga nukëhni, më ntehnëkëhni: «Yiryin ñjëkënihu vësëna wasadëha va.*» Wati nte ñjidëniho ña, ñjërëniho.

¹⁵ Aryampo hnë vëhni, ga nuk ñjërëk, mbokajëko ndekajatënd icëmb Wënu ña.

¹⁶ Ga tëkik ðarël Yesu, ndënkwëhñëlehn haryënk w lëwu yëka ÿi nkal li, do camehñënda. Asan arac avë Samari yeho.

¹⁷ Yesu më ntehnëka: «Gena bi pëhw iña fop yërënik? Ne nkehëhni mbëd gë vëhñah vëÿëntaÿ wa?

¹⁸ Vëhñahana bi mbokajëni camehñëniha Wënu ña? Ahneh ale wok gena sëwif, aÿi fo vokajëk?»

* **17:14 17:14** Yiryin ñjëkënihu vësëna wasadëha va fëhñëtanëk vësëna wasadëha va nunihëhni do pëyahñëhni vëhwëhn mbiÿ va ñjërëni. (Soje Walevi 14)

19 Tac Yesu më ntehnëka asan a: «Matëry, ayi; kwëtahnëhu ña njërëneki.»

Naw̄ Wënu ña rëk tëki

20 Fac ryampo wafarise w̄a tëyënihawo Yesu bi guve tëkid Naw̄ Wënu ña. Umë ntëkwakëhni: «Naw̄ Wënu ña yijëdina had iñë ile hnuðe.

21 Dehnëdëna: “Ani nke”, ma “Hnani nke”, ami pëyaðëmu, Naw̄ Wënu ña hnë w̄uhnë tëk nke lakënde nuðiluhna.»

22 Tac më ntekëhni vërëfal va: «Wati yejëk ile përedëhu ahnuw̄una Ajë Ahn'a wëla fac ryampo fo, bare nuðilunahna.

23 Ntehnëderun: “Ani nke!” ma “Hnani nke!” Ant'aw̄aw̄u, ant'arëfuni.

24 Yëtëryin, fac Ajë Ahn'a, ge tëkik, nkeð had mbilëbilik ambin hn'ani penëlehn ðuniya yi fop.

25 Bare afo korot ten ðus, do vahnë vëvë dol vi ñwëyëdëniha.

26 «Wafac wale njihahnið Ajë Ahn'a nkeð had gë yamani rëm fu sankaf, Nowe, ka.

27 Vahnë va tokëdëniho, ceðëniho, ñëlëledëniho, do njëdahnëdënihëniwo vëryag hni va ñëlini, hafo fac hn'ile tënkahnëko Nowe sisikulu hna. Awa w̄ac sankaf yijëko nkal hna ndawëhni fop.*

28 «Nkeho fëna had yamani Lot ya: vahnë va tokëdëniho, ceðëniho, ntawëdëniho do nkwaðëdëniho, njamëdëniho do mbëryëdëniho watere,

29 hafo fac hn'ile cahnëko Lot Sodom hna: Wënu ña tëviko g'ambin rëv hwëdëh do gë wëraka hwëdëh ndawëkëhniwo vahnë va fop†.

30 «Koyëna nkeð fac le tufëhnað Ajë Ahn'a: vahnë va ðoku lëw̄ hni fo ntiðëni, vëfëhwëtaðina ikaca mën.

31 «Fac rac ale yed karyënk wery ntew̄u ña, antë tënk bambery nuf viyë vilëw̄u; do ale ye hn'ikaÿ dëw̄u ya fëna antë mënc gë yalu.

32 Ndënkwëtaryin ile yehawo asëval Lot ya‡.

33 Ale yað iyi ðuniya ya cëmëd, bare ale wok kwëtahnëna nëf iyi ðuniya ya pehëtað umë dënk.

34 Pëyaðëmu, hnë umëd tac vahnë vëhi ryakëd hn'ipad ndampo fo; nufëde aryampo do tavi aÿëntaw̄ a.

35 Vësëval vëhi rëkëd ndawëndëni ryëwa ndampo fo; nufëde aryampo do tavi aÿëntaw̄ a.

36 [Vësan vëhi yed hn'ikaÿ; nufëde aryampo do tavi aÿëntaw̄ a.»]

37 Vërëfal va më tëyëniha: «Ahwëhn, ne nkeð watac?»

Yesu më ntëkwakëhni: «Hn'ile nkeð waÿas hna mbarëpëlëdëni wahuy w̄a.»

18

Uhnës uryindaryindan soje ahitiñ ayapah

1 Yesu më mbok nësëhnëkëhni kat vërëfal vëlëw̄u va tufahnëhni tëfëkëhni njëfandëni kwëlëkwël hara vësiletana:

2 «Nkeho hn'ankol ndampo ahitiñ ale woko dakëdilahna gë Wënu ña do dënëndilëhniwohna vahnë va.

3 Nkeho fëna hn'ankol tac asëval ale cëmaryëko asan. Asëval arac njidëho kwëlëkwël ahitiñ hna ntehnënda kitinjëhni g'ale nkelëkëhni ya.

* 17:27 17:27: Wapëgwala 6.9; 7.24 † 17:29 17:29 Ndawëkëhniwo vahnë va fop afo tere Lot ya. (Wapëgwala 19.29) ‡ 17:32 17:32 Asëval Lot ya mbacik nke had apahn wajiry. (Wapëgwala 19.26)

⁴ «Ahitij a n̄wēyēdēho kwēlēkwēl, tac mē ntehnak: “Dakēdīlohna gē Wēnu ŋa do dēnēnēdēwēhniha vahnē va,

⁵ bare kabi ayi asēval mbērehnēko, kitijēdēfuhēhni, soje antē mbok nijj njankēdo gē wanēs.”»

⁶ Tac Ahwēhn a mē mbok ntehnēk: «Nēparyin wante nēsēk ahitij ayapah arac!

⁷ Awa, Wēnu ŋa lē gwēcanēdīlihna bi vēle kwēhnēk va age muntadēniha g'umēd' gē g'anent? Demankēdīlihna bi?

⁸ Pēyađēmu, nkwēcanēdēhēhni wati le rēfēka ŋa. Bare ge Ajē Ahn'a mbokajēk tēkatēdēhēhni bi vēle hwētahnēka nkal li?»

Farise gē arēf ŋatētanke

⁹ Yesu mboko nanta iji uhnēs uryindaryindan soje vēle ntiyahnēk satēk do yafēkēhni vēyēntaŋ va fop:

¹⁰ «Nkeho farise g'arēf ŋatētanke. Vēsān vērac tēnkēniho Cery Wēn Cankaf hna imunta.

¹¹ Farise ŋa mē kahnēk muntad' cahēt minu fo ntehnēnd: “Wēn, camehnēmi gante nkofo gela gē vēyēntaŋ ki, vēle lef vēyi vahnē, wēk do yēkēlehnēd' vēsēval vēhaŋary; ha, camehnēmi gante nkofo gela g'ayi arēf ŋatētanke ki.

¹² Cujēdēfu wahwēnta wahi wafac mbēd' gē wahi hna, do njēdahnēdēfu Cery Wēn Cankaf hna hwēhn pēhw hn'ile-wo-le hnuŋabu hna.”

¹³ «Arēf ŋatētanke ŋa, umē, kamēhni kahnēko ŋawēt mbankatēnd sakahnēha do dēkēdīlohna kaŋ g'ambin ntehnēnd: “Wēn, kaŋēhnahnēryiŋi g'ami, aravēhno kabi aŋen yeŋu.”»

¹⁴ Yesu mē mbok ntehnēk: «Paryi pēyađēmu, Wēnu ŋa arēf ŋatētanke ŋi, ntehnēko satēk, gena farise ŋi. Ale-wo-le hnaŋēnaka mbanēdē bare ale vanaka naŋēnēdē.»

Naŋ Wēnu ŋa vēle ye had vutah hwēhnēk

¹⁵ Vahnē yinenēhnikawo Yesu wēla vutah vutoy va tindēhni wēbāk wadēwu ŋa ndēwahni. Vērēfal va, ga nuni rac, mē niranihēhni.

¹⁶ Bare Yesu mē tahēndakēhni vutah va do ntehn: «Tavēryinēhni nijjēni vutah va, ant'aŋemaŋehuni, kabi Naŋ Wēnu ŋa vēle ye had vēhni va hwēhnēk.

¹⁷ Toŋa ŋa fēyađēmu, ale wok maŋwēhnēlahna Wēnu ŋa had gante maŋwēndēhēhni fatah rēmu gē hnēmu ka tēnkēdīna muk Naŋ Wēn hna.»

Asan avetak gē Yesu

¹⁸ Hnē wati rac, asankaf wasēwif rēyēkawo Yesu: «Aharāŋ afērēn, ye rēfēko liwu rēnkahnu uwām usēr hna?»

¹⁹ Yesu mē ntēkwaka: «Soje ye wācēduho afērēn? Ahnē afērēn gena ge gena Wēnu ŋa fo.

²⁰ Soje ile rēyēru ŋi, gena njētēru bi vakwēda va? “Ant'aryawā ahnē; ant'ayēkēlehna asēval ahaŋary; ant'ale; ant'aye sede wamēr; dēnēnēryihni rēmuh gē hnēmuh.”»

²¹ Asan a mē ntēkwaka: «Vaŋi vakwēda fop maŋwēhnēŋu kobēri utah mēn hna.»

²² Yesu, ga nkwēryēk wanēs watac, mē ntehnēka: «Awa, iñē ryampo wojēki: yiry awaf fop ile hwēhnaru ŋa do ayēdahnī koryi ŋa vēhaŋēhnah va, koyēna nuŋađu hnapul yabah ambin hna. Tac yij arēfēlehnēndo ami fo.»

²³ Bare asan a, ga nkwëryëk wante ntehnëka Yesu ña, njamëlehnëko kafi mbetako ðus.

²⁴ Yesu, ga nuka gante njamëk ka, më ntehnëk: «Ntakëk vëvetak tënkeni Naw̃ Wën hna!

²⁵ Itënk yonkomb hnë hatëh sirehn ÿak hnëñëk g'itënk avetak Inaw̃ Wën hna.»

²⁶ Vële hnëpadëhawo va më ntehnëni: «Mo ye awa ale hode pehëti ÿa?»

²⁷ Yesu më ntëkwakëhni: «Vahnë va vëhodina, bare Wënu ña kod.»

²⁸ Awa, Piyer më ntehnëka Yesu: «Nëpary, tavëbun ile hwëhnañun ÿa fop soñe arëfëlehnënde.»

²⁹ Yesu më ntëkwaka: «Toña ÿa fëyadëmu: ge ahnë tavëk tere lëwu, asëvalu, vëheryu, do vicëru, rëmu gë hnëmu gë vutahu soñe Naw̃ Wënu ña,

³⁰ nuñad ntëbi ile kwëhnako kobëri ÿa do nuñad ðuniña ile wok puñina wati ile yejëk ÿi.»

Rarëna ÿa pëyahned Yesu cëm dëwu ña

³¹ Yesu canaryëkëhniwo vërefal pëhw gë vëhi va do ntehnëhni: «Nëparyin, gë Yerusalem njiñen. Hnam ntiyad fop ile kerëni wakila soñe Ajë Ahn'a.

³² Njëðahnëðëniha vële wok vëyena wasëwif, njafañëðëniha, njewëðëniha, tëpahnëðëniha,

³³ ntampëðëniha, tac ndawëðëniha; do fac rarëna hna mbëhnëd.»

³⁴ Bare ñoñ vëyëtëlohna ile nësëd; coñiniho ile ye wanës watac ÿa do wanës Yesu watac ntëbëkëhniwo.

Yesu umëp njërëned

³⁵ Ante tëhadëho Yesu nkol Seriko ña, umëp lañako wuntadëho ðarël nkaw̃ hna.

³⁶ Ga nkwëryëk wëñañ kore le ryëcëðëho umë tëyëk bi ye ye.

³⁷ Më pëyayik: «Yesu vë Nasaret ryëcëd.»

³⁸ Awa, më ndekak: «Yesu, Aju David, kañëhnahnëryiñi g'ami!»

³⁹ Vële ryënkwëko va më niraniha ndemëhna, bare tac nkwënëk wadëka ña: «Aju David, kañëhnahnëryiñi g'ami!»

⁴⁰ Yesu kahnëko, më ntehnëk njinenëhniñihna umëp uña. Ga tëkaryijik, Yesu më tëyëka:

⁴¹ «Ye ÿadfu linëhni?»

Umë ntëkwak: «Ahwëhn, vok hnundu ÿadëfu.»

⁴² Yesu më ntehnëka: «Arañi avoka ahnund; kwëtahn hu ña pehëtëki*.»

⁴³ Tanj, mbokalehn nund do tëfëlehnënda Yesu cëmbatënda Wënu ña. Kore ÿa fop nuniho watac do cëmbëntëdenihawo Wënu ña.

19

Yesu gë Yase

¹ Yesu tënkeko Seriko hna do ndëcëðëho nkol hna.

² Asan ale wacik Yase yeho hnam. Asankaf vëref ÿatëtanke yeho do mbetako ðus.

³ Ñadëho nuhna ale wacëde Yesu ÿa bare kodilohna kafi yihnëlohna do vahnë va njañëniho haryënkw lëwu.

* 18:42 18.42 Kwëtahn hu ña pehëtëki: Kode nkwëryi fëna kwëtahn hu ña njërëneki.

4 Awa, umë nkaryëk karyënkw gë nkaŵ ante tëfëd Yesu, kay hnë tëh soŋe nuhna.

5 Ga tëkëk Yesu bay hnam më kaŋaka do ntehna: «Cëli ñap, Yase: dol ŷal hu hna njinëgadëfu.»

6 Yase cëlëlehni ñap njohna Yesu g'uhnatah gë tere lëwu.

7 Ga nuni watac, fop ntavëkëhniwo, më ñakëñakëdëni nësëndëni wëba Yesu: «Tere ale lid wameh cëlahnëk aŷi asan.»

8 Ga tëkëni tere hna, Yase kahnëko haryënkw Ahwëhn a ntehna: «Nëpary, Ahwëhn, njëdadëfuhëhni cape ndampo hnapul mën ŷa vēhaŷëhnaŷ va, do ge nufëhnëbuha ahnë koryi dëcët, mbësadëfuha wahwënta wahnah g'ile hnufëhnëbuha ŷa.»

9 Yesu më ntehnëk: «Dol Wënu ŋa pehëtëkëhni vēvë iŷi tere vi, paryi nke, aŷi asan fëna fatah Abëraham ye.

10 Pëyadëmu, Ajë Ahn'a njijëk njëkëlehnehni do pehëtëhni vēle sëvëko va.»

Vëryokuŋ pëhw vēle hwëtëhnaŋnik koryi

11 Yesu më mbok nantanëkëhni uhnës uryindaryindan soŋe vēle wëryëko takan wanës watac va kaŷi tëhako Yerusalem do ntiyahnekëhniwo vahné va tameki tëkid Naŵ Wënu ŋa.

12 Wëlin ile nësëko ŷa: «Asan yeho ale hnagiko hnë tere lënah, nji hn'inkal ŋaŷah, soŋe nji naŷëndi; tac do wavokaj.

13 Njihahnënd ŷa umë macëkëhni vēryokuŋ ipëhw vēlëwu va, njëfakëhni ale-wo-le uŷëc sanu hwëhn nafa* yabah do ntehnëhni: “Dokuŋandin iŷi hnapul hafo vokaju.”

14 «Ñëwënihawo dŷas anarac; umë payënihëhni vēfay kamëhni lëwu pëyahnehi: “Ñadilëfunahna aŷi asan naŷëhnëfu nkal fu li.”

15 «Bare rëkëk naŷëndi. Tac më mbokajëk nkal dëwu hna do macehnehi vēryokuŋ vēlëwu vēle njëfako koryi va: ñadëho njët bi hak ndokuŋahnëni ale-wo-le.

16 «Aryënkwëryënkwa a më njijëk ntehn: “Ahwëhn, uŷëc sanu ule yëdaruhoŷo ŷa nagëk waŋëc pëhw.”

17 Ahnaŵ a më ntehnëka: “Njivëk, aryokuŋ afërën yeru; kaŷi pacënaru viŷë viroy hna, ntidëmi asankaf hnë vankol ipëhw.”

18 «Ahigëna ŷa më njijëk ntehn: “Ahwëhn, uŷëc sanu hu ŷa waŋëc imbëd nagëk.”

19 «Ahnaŵ më ntehnëka: “Awa, wëjë asankaf vankol imbëd lidëmi.”

20 «Aryokuŋ ahawary më njijëk ntehn: “Ahwëhn, wëli uŷëc sanu hu ŷa; hnë fankwëŷ ipand kwëtëbuho.

21 Ntakëkoŷo gë wëjë kaŷi njapëru: nufëdu ile woru kwëtëlihna do kacëdu ile woru nađëlihna.”

22 «Ahnaŵ a më ntehnëka: “Aryokuŋ aŷeh yeru, wante hnësëru ŋi hwëdandëmi. Ntehnëru njëtëruho njapëbu, nufëdëfu ile wobu kwëtëla do kwëcëdëfu ile wobu nađëla.

23 Awa, ge koyëna nke, soŋe ye woru kwëtëlihna koryi mën ŷa hnë bank? Ge mënçibu kokëndëbu wënehniwu ge mbidëfu.”

24 «Tac më ntehnëkëhni vēle yeho hnam va fop: “Tebëryina ayëdawuna ale hwëhnak waŋëc sanu pëhw aŷi.”

* 19:13 19.13 Uŷëc sanu hwëhn nafa këñëlahnëk gë cos soŋe wafac keme (100).

25 «Umë ntëkwaniha: «Ahwëhn, umë njabëka, tèk kwëhna warjèc ipëhw!»

26 «Toña ya fëyadëmu, ale hwëhnak ya nkwënënde, bare ale wok kwëhnana ya, tebëde wëla ile liyahnëka rëkëk nuña ya.

27 Awa, soje vële wok vëyadina yenëhnëwëhni ahnaŵ vi yojënëhni ani ayaŵuni tase mën.»

Itënk Yesu Yerusalem

28 Ga nësëk koyëna, Yesu kahnëtakò ndënkwëhnëhni vahnë va nkaŵ hna njindëni Yerusalem.

29 Ante tëhako nkol Betëfase gë nkol Betani, darël Kuŵ Oliviyë hna, umë payëkëhni vërëfal vëhi haryënkŵ,

30 më lehnëkëhniwo: «Yiryin hn'ankol ante ye haryënkŵ ŋi. Age tëkërun tëkatëdunëha, ga pokik, fapali fante wok kobëri kayina. Pëtina ayojuna ani.»

31 Age ahnë tëyëku bi soje ye fëtëdunëha, dehnëryina Ahwëhn a valëka.

32 Vërëfal va njilehnëni do tëkatëni fop gante ntehnëkëhniwo Yesu ka.

33 Wati ante pëtëdënihawo fapali ŋa vële hwëhnëka va më tëyënihëhni: «Soje ye fëtëdunëha fapali fi?»

34 Umë ntëkwani: «Ahwëhn a valëka.»

35 Tac më njonëhnëniha fapali fa Yesu, tindëniha vacuŵ vantëŵ hni va kayëndëlehnëniha hnam Yesu,

36 kore ya ntanëndënihawo Yesu vacuŵ vantëŵ hni va nkaŵ hna njitënd.

37 Ante tëhadëniho Yerusalem ŋa, gë cape cëpëta Kuŵ Oliviyë ŋa, kore vërëfal ya fop pëbëkëhniwo uhnatah ŵa, pëgwëlehnëni ndekandëni cëmbëndëniha Wënu ŋa kabi viyë vifëmpëhnahnah viyabah nuniho.

38 Ntehnëdëniho: «Araŋi Ahwëhn a Wënu ŋa njëda ale yijëd naŵ g'uŵac lëŵu ŵa! Araŋi yam ŋa nke hn'ambin hna do Wën Hunte Sëpëk Fop ŋa cëmbi!*

39 Wafarise wëryampo yentiko kore hna më ntehnëniha Yesu: «Aharan, dehnëryihni vërëfal hu vi ndemëhnani.»

40 Yesu më ntëkwakëhni: «Pëyadëmu, ge ndemëhnani, wëraka ŵi ndekad cëmb mën iŋa!»

Yesu Yerusalem konëhnëd

41 Yesu, ante tëhako nut naŵ Yerusalem ŋa, konëhnëdëhawo, 42 ntehnatënd: «Yerusalem, kayëhnahnëko gë wëjë. Age njëtakëndu ile lidu ahnuŷahn yam ŋa, wëla dol fo, njivakëndëhi. Bare umë tame coŵiru!

43 Wafac yenëhni viyëŵ hu va mbëryëdëni hëya kece hu hna tënkëhnahnënihi. Kwërédënihi caharab do ñayëdënihi vacape va fop.

44 Mbëvendënihi fop, wëjë gë bulunda lëŵ hu ŋa, vëravëndilihna wëla itaka dampo nko tinda hnë yëntaŵ. Yin fop nkeŵ kabi yavëtëlihna wati ile nijjèk Wënu ndemaŷi ŋa!»

Yesu ntadëhëhni vëwaf va Cery Wën Cankaf hna

45 Yesu tënkëko selele Cery Wën Cankaf hna pëgwëlehn ntehdëhni vëwaf vële yeho hnam va†.

* 19:38 19:38: Wahnëŵ 118.26 † 19:45 19:45 Vëwaf vële yeho hnam va: Tëfëlahna nkehni vëwaf Cery Wën Cankaf hna.

46 Ntehnědēhēhniwo: «Vikerēh Wēnu va mē lek: “Cery mēn ŋa Cery iyēfa macēde.”✧ Bare wūhnē, soŋa vēle lirun!✧»

47 Yesu karanědēhēhniwo fac-wo-fac Cery Wēn Cankaf hna. Vēsankaf vēsēna wasadēha va, gē vēharan sariya va do gē vēvē karyēnkwa bulunda va fop njękēlehnědēniho ndawēhnēniha.

48 Bare vēyētēlohna bi hak ntidēni pēlahnēniha, kabi bulunda ŋa fop nkok nēpanda kwēlēkwēl, umē fo ndilaniho.

20

Ne matik ucankaf Yesu ŋi

1 Fac ryampo, Yesu karanědēhēhniwo bulunda ŋa Cery Wēn Cankaf hna do pēyadēhēhniwo Wanēs Wakasēk ŋa. Vēsankaf vēsēna wasadēha va gē vēharan sariya va do gē vicēr va tēhanihawo

2 do tēyēniha: «Pēyaryifu, bi g'iŋēhne fanka ntidu vēŋin, mo lehnēki alind?»

3 Yesu mē ntēkwakēhni: «Ami fēna tēyēdēmū iñē ryampo. Pēyaryino,

4 mo fayikawo San njaryēnd? Wēnu ŋa bi ye ma bi vahnē va fayikawo?»

5 Bare pēgwēniho nkwajēlēndēni vēhni fo ntehnēlēndēni, ge ntēkwayinēka Wēnu ŋa fayikawo, tēyēdēhēfu, soŋe ye woyinēk kwētahnilēnahna?

6 Ge ntehninēk, vahnē va fayikawo, bulunda ŋa fop ntutēdēnihēfu gē wēraka soŋe ndawēnihēfu, kabi kwētahnēni San kila yeho.

7 Awa mē ntēkwaniha: «Yētēlēfuhna bi mo fayikawo njaryēnd.»

8 Yesu mē ntēkwakēhni: «Awa njivēk, ami fēna pēyadiluhna fanka fale lihandēbu vēŋin va.»

Uhnēs uryindaryindan soŋe vēyam vēyapah

9 Tac, Yesu pēgwēlehn nantanēhnědēhni bulunda ŋa uhnēs uryindaryindan: «Nkeho asan ale fēlēko ikaŋ waresen do kwētēhnahnēhni vēyam njilehn uyas ule viyēd.

10 Ante tēkēk wati ile kwēcēde waresen ŋa, mē payēka aryokuŋ hnē vēyam hna soŋe njēdaniha sah lēwu ŋa hnē waresen wale mbarēpēni hna. Bare vēyam va ndafēnihaŋo ale fayiko ŋa ntalehnēniha wēbāk fo.

11 Ahwēhn kaŋ a mboko paya ahawary kat, bare vēyam va mbok ndafēniha umē fēna, njęwēniha ntalehnēniha wēbāk fo.

12 Mboko paya kat aryokuŋ ararēna alēwu ŋa; arac mē cērehnēniha do canēniha g'ipēr.

13 «Awa ahwēhn kaŋ a mē ntehnak: “Ye rēfēko liwu? Payēdēfuhna ajē mēn ale ŋahnēbu dus aŋi: ntiyahnēko umē ntēnēnēdēniha.”

14 «Aju njiko hnam, bare vēyam va, ga nuniha, ntehnēlēdēniho vēhni fo: “Wēliho ale lēwēd ikaŋ inŋi. Dawēnēfuna, kwēhnahnin.”

15 Tac canēlehnēniha kaŋ hna do ndawēniha. Awa tēyēdēmū: Ye ntidēhēhni ahwēhn kaŋ ŋa vēyam va?

16 Pēyadēmū njijēd ndawēhni vēŋi vēyam do njēdahni kaŋ inŋi vēhawary.»

Vahnē va, ga nkwēryēni wanēs watac, mē ntehnēni: «Araŋi Wēnu ŋa antē maŋ waŋi muk!»

- 17 Bare Yesu ntaŋekëhniwo do ntehnëhni: «Ye pëhnëtanëk waŋi wanës wabë vikerëh ŋi: “Itaka inte cañëtaniho vëvëry vacery ŋa vacak ye tame inte mbëryahnëk Wënu ŋa cery ntëwu ŋa fop”[☆]»
- 18 Ale-wo-le yod hn'ŋi taka ŋa nihëd do ge taka ŋi ahnë njohahnëk, ivëd fo ntidëha.»

Soje ŋatëtanke ile cosëde Sesar ŋa

19 Vëharan sariya va gë vësankaf vësëna wasadëha va njëkëlehnëdëniho pëlania Yesu hnë wati rac dënk, kafi njëtëniho soje lëw hni nantahnëko iŋi uhnës uryindaryindan, bare ntakëkëhniwo gë bulunda ŋa.

20 Pëgwëlehnëni njëkandëniha Yesu. Soje watac, cañëtëlehnënihëhni vahnë vële liyako had vëfërën ye. Vahnë vërac ñadëniho pëlania Yesu hn'urënd gë wanës wadëwu ŋa, nuŋahnëni fere njëdanahnëniha gë vësankaf.

21 Më ntehnëniha aki: «Aharan, njëtëbun ile hnësëd'u do haranëd'u ŋa caŋëk; Kwëtahnlëhna nëf ile nke ahnë, bare toña ŋa fo haranëd'uhëhni vahnë va.

22 Awa pëyaryifu, sariya fu ŋa fuhnë wasëwif mawëryak bi ma mawëryana cosi ŋatëtanke ŋa asankaf a, Sesar?»

23 Bare Yesu njavëtëko urënd lëw hni w'a më ntehnëkëhni:

24 «Tufëryino ŋëc koryi.» Ga tufëniha, awa më tëyëkëhni yëka mo g'uŋac mo liyik koryi li?

Më ntëkwaniha: «Sesar.»

25 Më ntehnëkëhni: «Awa bësaryina Sesar ile kwëhnëk ŋa, do Wënu ŋa ile kwëhnëk ŋa.»

26 Vëhodilohna pëlania hnë wanës wante ntëkwadëho tase bulunda ŋa. Pëmpëhnahnëkëhniwo d'us ndemëhnahehni.

Itëy soje ibëhn vësëm

27 Vahnë vëvë Saduse rëhakawo Yesu. (Vëhni lehnëdëho vësëm va vëvëhnëdëna.)

28 Aki ntehnënihawo: «Aharan, Moyis njëdakëfu an'akwëda: “Age asan ŋëlëk, do cëm hara kwëhnana vutah, aheryu ntëwëdëha asëval a soje nagëhnahna acëru vutah.”

29 Awa, nkeho hwënta ryampo vësan mbëd gë vëhi vële vankëko rëm gë hnëm. Aryënkwëryënk w'a ñëlëko do cëm hara tavëna vutah.

30 Ahigëna ŋa ñëlëgëkawo asëval a do cëm umë fëna hara tavëna vutah,

31 tac ararëna ŋa. Koyëna nkehëhniwo mbëd gë vëhi va fop, cëmëniho hara vëravëlëlihna vutah.

32 Tac, asëval a fëna cëmëgëlehn.

33 Awa, mo hwëhnëdëha asëval aŋi hnë fac ile mbëhnahnëdëni vësëm hna kabi mbëd gë vëhi vi fop ñëlënihawo?»

34 Yesu më ntëkwakëhni: «Vësan gë vësëval iŋi d'uniŋa vi ñëlëledëni;

35 bare vësan gë vësëval vële hitiŋik catëni tëfëka mbëhnëni vësëm hna do nkentini d'uniŋa ile yejëk. Hnam vëyëlëledëna.

36 Vëhodëna mbok cëmëni: gë wamëleka ki nkedëni. Ibëhn inte mbëhnëdëni ŋa rufahnëd vutah Wën paryi ye.

☆ 20:17 20:17: Wahnëw 118.22

³⁷ Moyis pëyahnek wapacëk vësëm va mbëhnëdëni. Hnë vikerëh vinte hnësëndëhawo Ahwëhn a haryënk w fatëh fante ýagëd hna, Moyis macëkawo “Wën Abëraham, Wën Isak, do gë Wën Sakob.”

³⁸ Awa, Wënu ña gena Wën vësëm. Wën vële wok vësëmëna ye, kabi vutah vuntëwu va fop mbëhnëdëni.»

³⁹ Awa, vëharañ sariya vëryampo më tebani wanës ña do ntehnëniha: «Toña hnësëru, Aharañ.»

⁴⁰ Do vëryëkëdëlohna mbok tëyëniha wakawary.

Arëhnayik a gë David

⁴¹ Yesu më ntehnëkëhni: «Hak kode ntehni Arëhnayik a Aju David ye?

⁴² David hnësëk Kayëte Wahnëw hna:

«Ahwëhn a Wënu ña më lehnëka Ahwëhn mën a: Yij alaña g'irëhw mën, ⁴³ hafo hale këfëdëfuhëhni vële ýëwëki va haryënk w hu.*

⁴⁴ Awa, age David “Ahwëhn” macëdëha, hak kod Arëhnayik a fëna nke aju David?»

Antë ntinde had vëharañ sariya ki

⁴⁵ Ante nëpadënihawo Yesu kore ña, ntehnëkëhniwo vërfal vëlëwu va:

⁴⁶ «Keharyinëhni vëharañ sariya vi. Vëhni nëñahnëkëhni gwërëtalehn gë vacud vajaryah do ýad nkaýëndeni g'untënah wayëwa bulunda hna; tëhnaçëni wëlaña wale rëkëdë nuhahnëndeni vacaliña hna do gë wëlaña vahne vëlënah hn'ile tokëde roka sankaf hna.

⁴⁷ Tebëdënihëhni vësëval vële cëmaryëk vësan va fop ile kwëhnani ýa, do taj munta yaryah muntadëni, ntehnani vahne vëfëren ye. Soje umë, Wënu ña kwëdëdëhëhni ntëbini vëýëntaw vi fop.»

21

Ile njëdahnëd' asëval ahaýëhnah

¹ Yesu njëkëko caharaß lëwu do nukëhniwo vëvetak hwëtëdëho uyëdahn lëw hni hn'ile kwëtëdeho Cery Wën Cankaf hna.

² Nukawo fëna asëval, ale cëmaryëk asan, ahaýëhnah dus, ga kwëtëd vujëc vuki koryi vunte wok yabëlahna nafa.

³ Yesu më ntehnëk: «Toña ýa fëyadëmu: ile kwëtëk asëval aýi yabëk ntëbini vëýëntaw vi fop,

⁴ kabi vëýëntaw vi fop njëdahnëni koryi ile wok balëlëhniha, bare umë, hn'uhayëhnah lëwu hna, njëdahnëk le kwëhnaç ýa fop ile rëfëkawo kwëta soje lëwu ýa dënk.»

Yesu ipërëkan Cery Wën Cankaf ña pëyahned'

⁵ Tac vëryampo nësëdëniho soje Cery Wën Cankaf ña ntehnëndëni: «Nkwamëk, gë wëraka wawamah walëwu wi gë vile wamënahnik vi!»

⁶ Yesu më ntëkwakëhni: «Pëyadëmu, ile hnuçun ýi, wafac yejëk le nkod gona ani wëla itaka ðampo tinda hn'inëntaw; fop nihëde.»

⁷ Më tëyëniha: «Aharañ, awa guve ntiyaç wataç? Ye yeç dahëse ile rufahnëd' ante tëkid vëýin ña?»

⁸ Yesu më ntëkwakëhni: «Kwëtëryin hakili, ant'awawu arokayiwu. Vahnë vëyabah njijëdëni mëcani uñac mën do ntehnëndëni vërhënyayik ye do wati ýa tëkik, bare ant'arëfuni.

* 20:43 20:43: Wahnëw 110.1

⁹ Ge nkwëryëdun ga nësëde soje wamët nkal g'inkal, gë inkal inte ÿañënak, antë ntaku; afo watac tëki ten, bare gedîna tameki wapuya iÿi duniÿa.»

¹⁰ Tac më nkwënëk: «Bulunda rëkëf mëtëndëni gë bulunda ÿëntaŵ, do ahnaŵ pëgwëdëha ahnaŵ aÿëntaŵ;

¹¹ nkef iñënka nkal hnë waresiÿo wayabâh, do g'inte ña. Nkef fëna viÿë viÿayah ambin hna do vahnë va ntakëdëhëhni dÿs.

¹² «Bare tëkahnind wañi fop, pëladërun, korotehnëdërun, njëdahnëdërun soje ahitiñiwu vacaliña hna do cëdëdërun. Wati rac njiryeryëdërun hnë vëhnaŵ do gë waguverëner soje lëmën.

¹³ Awa wati rac nkefdun wasedë mën.

¹⁴ Kwëtaryin watac vankaf hna: ant'afëhwëtauw ile rëfëka ahnësu,

¹⁵ kabi ami dënk njëdadëmu hakili, vële ÿewëku va, vëhodîna nkwajëni.

¹⁶ Wëla vële hnagëku va dënk tokađënihu vëhitiñ hna gë vële vankërun tere, wahnënk hun do gë wëlawo hun, vëryampo hnë wühnë ndawëdëni.

¹⁷ Vahnë va fop ñewëdënihu soje lëmën.

¹⁸ Bare wëla imul ndampo iβë nkaf hun cëvëdîna.»

¹⁹ Yaŵënarinyin: koyëna pehëtëdun ntaŵary hun iña.

Yesu inih Yerusalem ña pëyahnëd

²⁰ Yesu më nkwënëk ntehn: «Ante nuđun Yerusalem ga kwëredëni wasodade ña, njëtëdun, wati rac, biÿëdîna nihëdë.

²¹ Awa, vële yeđ Yuđe va tëfëka nkaryëni gë wahuñ, vële yeđ bambery Yerusalem va tëfëka ñawëtani, do vële yeđ wëhaÿ va tëfëlahna mëncini g'ankol.

²² Wafac wale korotehnëdëhëhni Wënu ña vahnë va yeđ, ile ntiyađ fop ile nësëk Vikerëh ÿa.

²³ Mekëhni vësëval vëryonkah va gë vële yëwëndëdëhëhni vutah vuntëŵ hni vahnë wafac warac! Horot sankaf yeđ hn'iñi nkal kabi ntavah Wënu ña cëlid hnë bulunda rac.

²⁴ Gë sëlame ndawëdëni, vëramp njođeni wayal hna fop. Vahnë vële wok vëyena wasëwif wã nihëdëni Yerusalem hafo ante puđ wati le maŵëryanini ÿa.»

Itëk Ajë Ahn'a

²⁵ «Ulav hna, ulepera hna do gë wahol hna nuđe wëdahëse gë viÿë viřëmpëhnahnah do nkal li wahnënk wï fop mpaÿëmpaÿadëhëhni do pëmpëhnahnëdëhëhni dÿs soje wëñaŵ gë fanka wawonkëlo wënka ñi.

²⁶ Wati rac vahnë va cëmëdëni ntakah ge nahani iÿayah ile ÿađ ntiya nkal ÿa. Pëyađëmu, Wënu ña ñënkëf fop ile ye g'ambin ÿa.

²⁷ Tac nuđe Ajë Ahn'a ga tëkid hn'anar, gë fanka do gë icëmb cankađ.

²⁸ Ge vëÿin pëgwëk ntiyand, matëndaryin do ahanu, kabi pehët hun iña tëhajëk.»

Imëntëndëlehn anuÿ ña

²⁹ Tac Yesu më njëdahnëk iñi mëntëndëlehn: «Yëkëryin anuÿ iñi gë watëh vañëntaŵ vi fop:

³⁰ ge nurun ga pëgwëk nëpënd, njëtëdun wati hasëk ÿa tëhajëk.

³¹ Ndampo fo nke, ge nurun vëÿin fop ga tëkid, yëtëryin Naŵ Wënu ña tëhajëk.

³² «Toña ŷa fëyaďëmu: vahnë vëvë gaki vi vësëmëdina fop hara diyana vëŷin fop.

³³ Ambin nŷi g'inkal inŷi goďina, ƒare wanës mën nŷi nkoď kwëlëkwël.»

Ajë Ahn'a ante nkoďe napëďena ŷa tëkid

³⁴ «Diryin wajira: ant'afaďu li vambënt fo, g'uryëw, ma ahnahandu soŷe waďënah ŷi đuniŷa; ge gena umë, fac ile njihahnid Ajë Ahnë nanjëtëďëhu,

³⁵ had urënd: pëyaďëmu, pëlaďëhëhni fop vële lëďëk nkal vi.

³⁶ Ant'ahnamawu! Yëfaryindën kwëlëkwël! Koyëna nuŷaďun fanka ayawënahnu hnë fop ile rëkid hna do aholu arufëhnawu haryënkwi Ajë Ahnë hna.»

³⁷ G'anent ga, Yesu karanjëďëhëhniwo vahnë va Cery Wën Cankaf hna, do g'anëka ga, hn'ikuŷ nte wacik Oliviyë hna njidëho ndakind.

³⁸ Do ƒulunda ŷa fop kobëri fo g'acahnëďëď ga njijëďëniho Cery Wën Cankaf hna soŷe nëpandëniha.

22

Yuda pëhnaď njëďahna Yesu

¹ Ambënt mburu kwëhn levir këm, ante wacaryik Pak ŷa fëna, tëhajëko.

² Vësankaf vësëna wasaďëha va gë vëharaŷ sariya va njëkëlendëniho ndawëhneniha Yesu, ƒare ntaďëkëhniwo gë ƒulunda ŷa antë ŷaňëni.

Yuda pëhwëtaď njëďahna Yesu

³ Awa Sintani tënkëkawo Yuda, nte wacëďëho Isëkariyot ŷa, ale yentiko hnë vëřëfal Pëhw gë Vëhi hna.

⁴ Yuda njiko nësëlini gë vësankaf vësëna wasaďëha va do gë vëvë karyënkwi Cery Wën Cankaf va gante tëfëka njëďahni Yesu ka.

⁵ Njëkëhniwo đus do më ntehnëniha cosëďëniha koryi.

⁶ Yuda mawëlehn do pëgwëlehn njëkëlehnand fere fale rëfëka njëďahnëhni Yesu hara ƒulunda ŷa vëyëтана.

Yesu nëgehnëď roka Pak ŷa

⁷ Tëkiko wati ambënt mburu kwëhn levir këm ŷa do hale ndawëďëni vupe soŷe roka Pak ŷa.

⁸ Awa Yesu më payëkëhni Piyer gë San ntehnëhni: «Yiryin afëhwëtanëhnhëndunëfu roka Pak ŷa.»

⁹ Më ntëkwaniha: «Ne ñaďu fëhwëtafu?»

¹⁰ Më ntëkwakëhni: «Nëparyin: ge tëkërun naď hna, nuďunëha asan ale ryibëk unkwahn wënka. Tëfëlehnëryina hafo tere hn'ile tënkëď hna.

¹¹ Ntehnëďunëha ale hwëhnëk tere ŷa: “Aharan a tëyëďëhi: ‘Ne nke cery nte rokahnëďëfun roka Pak ŷa gë vëřëfal mën va?’”

¹² Tufëďëhu cery cankaď yaŷ etas hna g'ile valëďëhu ŷa fop. Hnam pëhwëtaďun soŷe roka ŷa.»

¹³ Awa njilehneni, tëkatëni fop gante ntehnëkëhniwo Yesu ka do pëhwëtani soŷe roka ŷa.

Roka Ahwëhn a

¹⁴ Wati ŷa, ga tëkëk, Yesu gë vëfayik vëlëwü va mbarëpëlëniho soŷe roka ŷa.

¹⁵ Më ntehnëkëhni: «Ñaďëfuho đus tokëlahnini ŷi roka Pak gë wühnë ani gë horotahnëndu ŷa!

16 Toña ŷa fëyadëmu dol, bokëda roku muk iŷi roka hafo hale padëd nafa iŷi roka ŷa Naw Wën hna.»

17 Awa, më nufëk nkëlëwa uñen, camehnëka Wënu ŷa do ntehnëhni: «Nufëryin anŷi nkëlëwa, asehelu wuhnë fop.

18 Pëyadëmu, tëk pëgw iŷi wati, bokëda sewu wënen waresen hafo tëki Inaw Wënu ŷa.»

19 Tac më mbok nufëk mburu, camehnëka Wënu ŷa, do më nkubëlehnëk njëdahnî ntehnëhni: «Iŷin mbahn mën ŷa ye nte yëdahnîk soje hun ŷa. Diryindën aki, aryënkwëtahnduno.»

20 Ga tokëni, Yesu më mbok njëdakhëhni anŷi nkëlëwa ñen, do ntehnëhni: «Anŷi nkëlëwa ñen sat mën ile ryehtëde soje lëw hun ŷa ye do ŷabahnik kwëtëla kasëk nte ntik Wën bulunda lëwu ŷa.

21 Bare nëparyin: ale rokadëho ŷa ani nke, tokëlandëbun!

22 Ajë Ahn'a cëmëd gante pëhnaŷ Wën ka bare ale rokadëha ŷa korotëd cfus!»

23 Awa pëgwëlehnëni tëyëlëndëni bi mo ye hnë vëhni ale ŷad nti rac a.

Mo ye ale lëbëkëhni nafa hnë vëřëfal hna

24 Tac vëřëfal va pëgwëlehnëni nkwaŷëlëndëni njëtahnnëni bi mo ye ale lëbëkëhni nafa vëŷëntaŷ va.

25 Awa, Yesu më ntehnëkëhni: «Vëhnaŷ vëvë duniŷa vi ndëcëtëni cankaŷ ntëw hni ŷa, do vële hwëhnaŷ fanka ucankaf va mëcadëni “vëli fëřën”.

26 Bare wuhnë, ant'aliwu had vëhni! Ale ŷak hnaŷëk a tëfëka nke had umë ŷak vak hnë wuhnë, do ale ryokuñehndëhëhni vëŷëntaŷ va nke had aryokuñ.

27 Awa mo ye ale ñak njabëk nafa ŷa? Ale rokëd roka ŷi gë ale hnëhëtëd aŷi? Gena bi ale rokëd roka ŷi? Ha, bare ami had ale hnëhëtëd nkebu fagant lëw hun!

28 Wuhnë, g'ami nkentirunëho kwëlëkwël hn'uryëñah mën hna fop,

29 do gante njëdako ucankaf rëm mën ki, koyëna njëdadëmu ami fëna:

30 tëkëdëna tokënden do celahnënden Naw hna, do ntañadun hnë watinki vësankaf soje ahitiñuni wahnënk pëhw gë wahi wavë Isërayel wi.»

Yesu pëyahndëd Piyer njahëtaďëha

31 Yesu më ntehnëka Simo Piyer: «Simo, Simo, nëpary: Sintani këlaka Wënu ŷa maŷëryana kolahn paryi gante paryëde pitëndëlehnahni vantimp gë vaparyel ki.

32 Bare ami, muntanëmi, soje antë ntihëtaŷi kwëtahn iña kwëlëkwël. Do wëjë, ge mbokajëru gë ŷal mën yaŷënëryihni vëŷënta hu va.»

33 Piyer më ntëkwaka: «Ahwëhn, pëhwëtabu wëlakënde ntehni sëdaryiwu gë wëjë do sëmentiwu gë wëjë.»

34 Yesu më ntëkwaka: «Pëyadëmi, Piyer, hnë unŷi mëd dënk, ani gë tarahnënd cale ŷa, njahëtaďu wahwënta warar yëtëlihohna.»

35 Tac Yesu më ntehnëkëhni: «Ante payëmuno koryi këm, kufa këm, wapary wante hnëpëtanun këm ŷa, inë bi wojëkuno?»

Më ntëkwani: «Ñoñ gojëlëfunohna.»

36 Awa më ntehnëkëhni: «Bare tame, ale hwëhnaŷ koryi tëfëka nuf, ale hwëhnaŷ kufa tëfëka nuf, do ale wok kwëhnana sëlame tëfëka nkwaŷ cud cankaŷ ntëwu ŷa ntëwahn ryampo.

37 Pëyađemu, afo ntiya ile nësëk Vikerëh soņe lëmën ŷa. Më lehnëk: «Awen ntiryaryëniha vahnë va.» Ha, soņe lëmën ŷa biŷëđina, fop padëđ.»

38 Vërëfal va më ntehnëniha: «Ahwëhn, wëli wasëlame wahi.» Yesu më ntëkwakëhni: «Gwër nke.»

Yesu njëfad hn'ikuņ Olivije

39 Yesu më cahnëk do nji hn'ikuņ nte wacik Olivije hna, gante njehëka ka. Vërëfal vëlëwu va më ntapëhnaniha.

40 Ga təkëni hnam, më ntehnëkëhni: «Yëfaryin kwëlëkwël soņe gante kodun ayawënahnu ge njëkëhnahnëđerun.»

41 Tac më ņawëtakëhni toye, ndëkwëhnëk do njëfa aki:

42 «Apa, ge ñađu, ņawëtënde antë təkëhne iŷi horot. Bare ant'ali ile ŷađëfu, diry ile ŷađu wëjë ŷa.»

43 Awa mëleka vë g'ambin ŷa cëlëlehni nijj njawënaŷehna.

44 Yesu nkwëneko njëfa ņa g'ahaŷary kabi njiwëhnëko đus hafo ņacëjac ntëw ņa nke had sat yatëđ.

45 Ante puhnak njëfa ņa, më matëk, mboka gë vërëfal vëlëwu do nji təkätëhni ga ndakëni wakwëđ, kabi njiwëhnahnëkëhniwo đëcët g'umë.

46 Më ntehnëkëhni: «Hak kodun aryaku wakwëđ? Matëryin ayëfawu soņe gante kodun ayawënawu ge njëkëhnahnëđerun.»

Ipëla Yesu ņa

47 Nkoko nësënd təkëtëni kore vahnë. Yuda aryampo vërëfal Pëhw gë Vëhi hna ryënkwaririkëhniwo. Më tëhaka Yesu soņe mbuca.

48 Bare Yesu më ntehnëka: «Yuda, gante mbucëđe ale hnëjëlërun bi tokaduha Ajë Ahn'a?»

49 Vële tëfëlëniho Yesu va, ga nuni ile ŷađ ntiya ŷa, më tëyëniha: «Ahwëhn, rawahnëfu bi wasëlame fu wï?»

50 Do aryampo hnë vëhni tawëlehna aryokuņ asëna wasađëha asankaf a ntëpëtëlehna nëf tëhw ņi.

51 Bare Yesu më ntehnëk: «Tavëryin! Gwër nke.» Do më ñakëka asan arac nëf ņa njërënëlehna.

52 Tac Yesu më ntehnëkëhni vësankaf vësëna va, vësankaf vëyëka Cery Wën Cankaf va, do gë vicër vële yijëko pëlanaha va: «Gë wasëlame do gë waryoko bi tëfakëha ayinëhniwuno, afëlawuno had bandi yëfu?»

53 Fac-wo-fac Cery Wën Cankaf hna nkelahnëđenëho do yëkëlehnëluhna afëlawuno, bare iŷi wati wühnë hwëhnëk gë fanka umëhwëry fa, Sintani hwëhnëk.»

Piyer njahëtađëha Yesu

54 Awa pëlalehnëniha Yesu njiryeryëniha ndënëniha tere asëna wasađëha asankaf hna. Piyer ņawët tëfëđëhëniwo.

55 Hwëđëh fëđiko fagant selele hna, Piyer ntañantëlehni gë vële yerađëho hnam va.

56 Asëval aryokuņ më nuka Piyer ga ntañantik đarël hwëđëh hna; më ntañëka do ntehna: «Asan ale lañak aŷi gë Yesu nkentiko!»

57 Bare Piyer njahëtađëhni: «Hali, yëtëlwëhna.»

58 Ga mbiŷëk toye, ahnë ahaŷary më nuka do ntehn: «Wëjë fëna, arëfal Yesu yentiru!» Bare Piyer më ntëkwaka asan arac: «Hali, gena toña.»

59 Ga mbok mbiŷ, ahaŷary kat më mbok ntehnëgëk: «Lëk, aŷi asan gë Yesu nkentiko, kabi umë fëna avë Galile ye.»

⁶⁰ Bare Piyer më ntëkwak: «Yëtëla bi ye ÿadu ahnës, wëjë.» Ani gë patahnënd wanës ña dënk tarëlehn cale ña.

⁶¹ Ahwëhn a Yesu më cahëtak ntarjeka Piyer. Awa Piyer ndënkwëtahehn ile ntehnëkawo Ahwëhn a: «Tarahnënd cale ña unji mëd njahëtađu wahwënta warar yëtëlihojna.»

⁶² Awa Piyer cahnëlehn kond d'us.

Yesu njewëdfe do ndafi

⁶³ Vësan vële yëkadëhawo Yesu va pëgwëniho njafañëndëniha do ndafëndëniha.

⁶⁴ Më cankëniha yëka ÿi do tÿyëniha: «Awa, kabi kila yeru, pëyaryifu bi mo ryafëki?»

⁶⁵ Nkonioh njewëndëniha wakaŵary wayabah menahnëniha ŵac.

Yesu haryënk wëhitij vësankaf hna

⁶⁶ Ga pacëk, vicër vëvë bulunda wasëwif va, vësankaf vësëna wasadëha va do gë vëharaj sariya va mbarëniho. Më ntehnëni njoji Yesu Mbara Vëhitij vëlëw hni hna,

⁶⁷ do, ga tëkaryijik, më tÿyëniha: «Arëhnayik a bi yeru? Pëyaryifu!»

Yesu më ntëkwakëhni: «Ge pëyamu njëtëbu maŵëndilunohna,

⁶⁸ do ge tÿyëmu iñë, dëkwadilunohna.

⁶⁹ Bare, yëtëryin, tëk pëgw gaki Ajë Ahn'a ntañad g'irëhw Wën Hwëhn Fanka Fop.»

⁷⁰ Vëhni fop ntehnëlehnëniha: «Awa wëjë ye Aju Wënu ña?»

Më ntëkwakëhni: «Ŵuhnë dënk hnësëk umë yebu.»

⁷¹ Awa më ntehnëleni: «Gona mbalëfu sedfe: nkwëryinëk fuhnë dënk wanës wadëwu ña!»

23

Yesu haryënk wëhitij Pilat

¹ Tac matëlehnëni vëhni fop njiryeryëniha Yesu vëhni guverëner ile ŵaciko Pilat ÿa. ² Hnam, pëgwëlehnëni mërahnëndëniha ntehnëndëni: «Tëkatëbunëha aÿi asan ga përekanëdëhëhni bulunda lëw fu ÿa: më lehnëkëhni antë cosëniha ahnaŵ a, Sesar, ŷatëtanke ÿa do umë lehnëk fëna umë dënk ye Arëhnayik a, ahnaŵ a.»

³ Awa Pilat më tÿyëka: «Ahnaŵ wasëwif ŵa bi yeru?»

Yesu më ntëkwaka: «Wëjë hnësëk.»

⁴ Awa Pilat më ntehnëkëhni vësankaf vësëna wasadëha va gë kore ÿa: «Nula ŵeh ile ntik aÿi asan.»

⁵ Bare më njawëneni wanës wadëw hni ña ntehnëni: «Përekanëdëhëhni bulunda ÿa gante kodëni ñañënahëni g'ikaraj dëwu ña. Hnë resiÿo Galile hna pëgwik, ndapëlehnëni Yufë ÿi fop, tame njijëk hafo Yerusalem li.»

Yesu haryënk wëhitij Erof

⁶ Pilat, ga nkwëryëk wanës watac, më tÿyëk: «Aÿi asan avë Galile bi ye?»

⁷ Ntëkwanihawo, ha, Yesu avë Galile ye. Resiÿo rac Erof hnaŵëko. Awa kabi Erof Yerusalem hna nkeho hnë wafac warac, Pilat më ntehnëk njiryeryi Yesu ŷalu hna.

⁸ Erođ natëkawo đus ante nukawo Yesu ŋa kabi nkwëryëđëho ga nësëde soŋe lëwu ŋa do mbiyëk ante ñadëho nuhna ŋa, ntiyahnekawo nuđëha ga ntid dahëse fëmpëhnahnah.

⁹ Tëyëkawo wayaƆah, Ɔare Yesu dëkwađilawohna ñoñ.

¹⁰ Vësankaf vësëna wasađëha va gë vëharan sariya va hnam nkeniho mërandënihawo Yesu g'injañëna.

¹¹ Tac Erođ gë wasođafë walëwu wã nëhandënihawo njafaŋatëndëniha Yesu. Më cudëniha viyi viferën had ahnaŵ do Erođ mbokaryehnekawo gë vëhni Pilat.

¹² Erođ gë Pilat vëhnëjëlëlohna kobëri ŋa, Ɔare fac rac, lawo nkeniho.

Yesu mbokaryëde haryënkw Pilat

¹³ Pilat më mbarëkëhni vësankaf vësëna wasađëha va, vësankaf vëhitin va do gë Ɔulunda ŋa,

¹⁴ do ntehnëhni: «Njinenëhnirunëhoŵa ayi asan alehnuno Ɔulunda ŋa përekanëđ. TëyëƆuha tase lëw hun do ñoñ nula nkeya meh ante lehnërun ntik ŋa.

¹⁵ Erođ fëna ñoñ nuna ile menëk, kabi mbokënanikëfuna. Awa pacëk, ayi asan ñoñ dina ile rëfëka ndaŵahni.

¹⁶ NtampendëƆuha tac ravëlehnëŵa.» [

¹⁷ Hn'ambënt Pak-wo, gante nkeho namu lëw hni ka, Pilat tëtëkawo tavëhnëhni aramp aryampo.]

¹⁸ Bare pëgwëlehnëni ndekandëni vëhni fop ndampo fo: «Daŵehnéđëhn ayi asan! Tavëhnëryifuna Barabas!»

¹⁹ Barabas tac, hnë vahnë vële ŋañënako hna nkentiko hafo daŵi ahnë. Soŋe rac cëđahniko.

²⁰ KaƆi Pilat ñadëho tava Yesu, më mbok tëyëkëhni kat.

²¹ Bare vahnë va ndekađëniho: «Pakëryehna hnë kërëwa, pakëryehna hnë kërëwa!»

²² Pilat më mbok teƆak wanës ŋa rarëna ŋa do ntehnëhni: «Ayi asan, uweh hwëhn ye ntik? Ñoñ nula hnë umë ile rëfëka ndaŵahni. Ntampëhnëđëfëhuha tac do gë ravëŵa.»

²³ Bare nkonihoni ndekandëni gë fanka Yesu paki hnë kërëwa, do wađëka wađëw hni ŋa mëkëkawo Pilat:

²⁴ më pëhnaƆ mawëhnëhni ile tëyëđëni ŋa.

²⁵ Më tavëka asan ale tëyëđëniho ŋa, ale sëđiko soŋe ryaw ahnë ante ŋañëniho ŋa, do njëđahni wasođafë wã Yesu soŋe ntiniha gante ñadëni ka.

Yesu pakëde hnë kërëwa

²⁶ Ante njiryeryëđëniho Yesu ŋa, pankëlenihoni gë Simo, asan avë Siren. Wehaŵ mënciđëho. Wasođafë wã më pëlanihoni ndiđëndëniho kërëwa ŋa tëfaryinda Yesu kamëhni.

²⁷ Kore sankaf rëfëđëhawo Yesu, gë vësëval vële hođëho do yahnađëho soŋe lëwu ŋa.

²⁸ Më cahëtahnekëhni do ntehnëhni: «Vësëval vëvë Yerusalem, antë ahonëhnuno! Koryin soŋe lëwun gë vutah hun

²⁹ kabi wati yejëk ile lehnëde: “Mbetani vësëval vële wok vëhnagëdina va, wok kobëri vëhnagëna do wok kobëri vëyëwëndëna va!”

30 Awa vahnë va rëkëf ntehnëndëni wahuŋ wï: “Yohahninëfu!” Do gë vukuŋ vi: “Cowëryinëfu!”[☆]

31 Pëyađëmu, ge aki ntiyik atëh cëkah ŋa, hak lë ntiđe kankah ŋa?»

32 Njoryaryinihëhniwo fëna vësan vëhi, vëwen, soŋe ndaŋaryini gë Yesu.

33 Ante təkëniho hn'ile macik «Kuŋ Hëloyoy» hna wasođade ŵa pakënihawo Yesu kërëwa hna do pakaryënihëhniwo fëna wabandi waki, aryampo g'irëhw lëŵu, aŷëntaŵ a g'irahahn.

34 Awa Yesu më ntehnëk: «Apa, tavëhnëryihni, kabi vëyëtëna ile ntiđëni.» Tac wasođade ŵa njëlëniho wanjël njëtahnëni bi mo hwëhnëđ cud Yesu ŋa.

35 Bulunda ŷa hnam nkeniho njëkëndënihawo. Vësankaf wasëwif va njafaŋëđënihawo ntehnëndëni: «Pehëtëkëhni vahnë vëhaŋary; ge paryi ale tëhnak Wën ŷa ye, pehëta umë dënk!»

36 Wasođade ŵa fëna njafaŋëđënihawo, tëhadënihawo njëlëhnëndëniha uñen ŋaŋah

37 do ntehnëndënihawo: «Ge paryi ahnaŵ wasëwif ŷa yeru pehëтары wëjë dënk!»

38 Awa yaŋ lëŵu ŷa, iŷin heriko: «Aŷi ye Ahnaŵ Wasëwif ŵa.»

39 Aŵen aryampo ale fakaryiko ŷa më njeŵëka ntehna: «Gelihna bi Arëhnyayik a? Pehëтары wëjë dënk do afehëтарыëfu!»

40 Bare aŷëntaŵ a më ŋaŋëhahnëka ntehna: «Dakëlinahna dënk bi Wënu ŋa wëjë ale sëmëđ hnë kërëwa ndampo fo g'umë?»

41 Fuhnë iŷin caŋëkëfu, kabi ile liyik ŷa sosikëfu, bare umë ñoñ dina ŵeh.»

42 Tac më nkwëhëk: «Yesu, dënkwëтарыe ante nkeđu ahnaŵ ŋa.»

43 Yesu më ntëkwaka: «Toña ŷa fëyađëmi: dol g'ami nkeđe arayen hna.»

Icëm Yesu ŋa

44-45 Nkëhnëko tək lav a nkaf li do kuyëko taŋ: kuyëko nkal hna fop hafo hnë wëwati warar g'anent hna. Wati rac dënk, ipand dëndah, inte fokiko haryënkw ŷëwa le ŷak sëvak Cery Wën Cankaf hna, citako fagant*.

46 Yesu më ndekak gë fanka: «Apa, kwëtehahnëmi ntaŋary mën iŋa.» Ante nësëk waŋi ŋa, cëmëlehn.

47 Kapiten le yeho hnam ŷa, ga nuk ile liyak ŷa, më cëmbëka Wënu ŋa do ntehn: «Paryi nke, aŷi asan catëko!»

48 Kore le yijëko njantini ile ye ŷa, nuniho ile liyako ŷa. Awa mbokalehnëni gë ŷal hni g'uyiwëhnhah sankaf.

49 Wëlawo Yesu ŵa fop, gë vësëval vële lapëhnajëkawo kobëri Galile va, ŋaŵët ñëŵëniho njëkatëndëni ile ryëcëtađ ŷa.

Yesu kwëtëđe hn'iyag

50-51 Asan ale ŵaciko Yosef yeho hnam. Avë nkol wasëwif nte ŵacik Arimasi yeho. Ahitiŋ yentiko umë fëna, kitiŋa wasëwif cankaf hna. Përënak do catëko do napëđëho Naŵ Wënu ŋa. Maŵëlohna ile pëhnaniho vëhitiŋ do ntiniho ŷa.

52 Njiko vëhni Pilat hna do tëya iñas Yesu ŋa.

53 Tac më cëlëndëk ñas iŋa kërëwa hna, përyëk hn'iyarëh do ndën hn'iyag nte yabiko hn'ikuŋ, iyag kasëk.

[☆] 23:30 23:30: Ose 10.8 * 23:44-45 23:44-45 Citako fagant fëhnëtanëk citako pëgw yaŋ hafo gëđ.

⁵⁴ Arayima yeho do fac ntaŵëla ŋa pëgw ŋa nkeho.

⁵⁵ Vësëval vële lapëhnajëkawo Yesu kobëri Galile va njintiniho gë Yosef, do njëkëniho yag iŋa nuniho gante kwëtiko iŋas Yesu ka.

⁵⁶ Tac mbokalehnëni g'ankol pëhwëtëni wagu gë datikola soŋe ñas iŋa. Fac ntaŵëla hna, më njinëgani gante ntehnëk sariya Moyis ka.

24

Ibëhn Yesu

¹ Gë dimasi ŷa wakëwak fo vësëval va g'iyag njireryëdëniho wagu wante liyak d'atikola ile pëhwëtëniho ŷa.

² Umë tēkatëni taka cankaf ŋa këryinjetiko cape ndampo yag iŋa pidētako.

³ Tënkëlehnëni, bare vërëkatëlohna iŋas Ahwëhn a Yesu.

⁴ Vëyëtëlohna ile nahadëni. Paco tēkëlehnini vësan vëhi vële liyako viŷi vile yerëko had ambin wilëbilëk.

⁵ Vësëval va ntakekëniho më ndëkwëhnëni wayëka ŵa nkal hna. Vësan va më ntehnënihehni: «Soŋe ye yëkëlehnëdunëha hnë vësëm ale wok cëmëna?»

⁶ Gena ani, mbëhnëk. Dënkwëtaryin ile nësëhnëkuno ante nkoko hnë resiŷo Galile hna:

⁷ afo Ajë Ahn'a njëfayiniha vëwën va, paki hnë kërëwa do fac rarëna hna mbëhnëd.»

⁸ Tac ndënkwëtalehnëni wanës Yesu ŋa.

⁹ Vësëval va cahnëlehnëni yag hna njini pëyanihëhni watac fop vërëfal pëhw g'aryaŵ va gë vëyëntaŵ va.

¹⁰ Mari mbë Magëdala yeho gë Yowana do gë Mari, hnëmu Sak do vësëval vëhaŵary vële njiniho va fop tēfëtanënihehniho watac vëfayik va.

¹¹ Vërac ntiyahnekëniho vësëval vi ki fo nësarëdëni, do vëhwëtahnëliwohna.

¹² Bare Piyer matëko nkary g'iyag. Ga tēkëk më nkuryak, bare ñoñ nulohna ge gena ile përyahniko ñas ŋa fo woko hnam. Tac mëncëlehn gë ŷalu afëmpëhnahna fo soŋe ile liyak ŷa.

Vërëfal vëhi va nkaŵ Emawus hna

¹³ Fac rac dënk, vërëfal vëhi yidëho hn'ankol nte ŵacik Emawus. Soŋe wawati wahi yasëdu arëkarënd hnam ge matëru Yerusalem.

¹⁴ Soŋe wade ryëcëtak ŋa fop nësëlëdëniho.

¹⁵ Wati nte nësëlëdëniho do nkawajëlëndëniho ŋa Yesu më tēhajëkëhni tēfëlëntik gë vëhni.

¹⁶ Nudënihawo, bare iñë wëmaŷëndëhëhniho njavëtëniha.

¹⁷ Yesu më tēyëkëhni: «Ye wajëlëdun ayasatëndu?»

Umë kahnëni do njamëlehnëni g'uhaŷëhnah ŵa.

¹⁸ Aryampo hnë vëhni, Këlewopas maciko, më ntëkwaka: «Wëjë fo bi ye ale yijëk Yerusalem li do wok yëtëna ile liyak ŷa hnë waŷi wafac?»

¹⁹ Yesu më tēyëkëhni: «Ye liyak?»

Umë ntëkwaniha: «Ile yeha Yesu mbë Nasaret ŷa liyak. Kila hwëhn fanka yeho: ntik viŷë vifëmpëhnahna do wanës wadëwu ŋa kwëhnako fanka haryënk Wën hna gë ßulunda ŷa fop.

²⁰ Vësankaf vësëna wasadëha fu va gë vëvë karyënk ßulunda va njëfahnëniho soŋe kitiŋi ndaŵi do pakëniha hnë kërëwa.

21 Fuhnë kwëtahnëbunëho umë ye ale rëfëkawo pehëtëhni vëvë Isërayel va hnë vële yëwëkëhni hna, do kat gë watac fop, dol nke fac rarëna ya ga cëmahnëk.

22 Bare g'umë fop nkeni vësëval vëryampo vëvë kore fu va fëmpëhnahnëndanëkëfu d'us. Wakëwak ya dol njikëni yag hna

23 bare vërëkatëna ñas dëwu ña. Më mbokajëni pëyahënëni wamëleka sankëtahnakëhëhni do pëyanihëhni mbëhnëk.

24 Vërëfëlënta fu vëryampo njikëni yag hna do tëkatëni fop gante nësakëni vësëval ka, do vëhni fëna vëhnuna ñas Yesu ña.»

25 Awa Yesu më ntekëhni: «E wuhnë, vële wok kwëhnaluhna hakili, do wasakahn hun wã yancëna kwëtahn ile pëyahënëni wakila ña!

26 Tëfëlawohna bi korot aki Arëhnyayik a tënkahnënd icëmb dëwu hna?»

27 Tac më nkabëkëhni ile herik Vikerëh vipacah hna fop soje lëwu ya, pëgw vëkayëte Moyis hna do gë vëkayëte wakila wañëntaw hna fop.

28 Ante tëhaniho nkol nte njihahnëdëniho ña, Yesu më ntik had ñad ndëcal.

29 Bare ñwëyëryanihawo ntehnëniha: «Gontëryi gë fuhnë! Lav a yo ña nke.» Awa tënkëntëlehni nkol hna nkonti gë vëhni.

30 Ga kwërani hn'ile tokëde roka hna, Yesu nufëk mburu ña, camehna Wënu ña, tac nkubëlehnëk, njëdahni. 31 Awa ile wëmayëndëhëhniwo njavëtëniha Yesu ya ntihëtiniho njavëtëlehnëniha tañ, bare njavëtëndëniha tuñ nambëlehnëniha.

32 Umë ntehnëni: «Gena bi njamakëhëfu sakahn fu wã ante nësëhna këndëhëfu nkañ hna do pacënëhna tëndëfu Vikerëh va?»

33 Matëlehnëni tañ mbokani Yerusalem. Më tëkatënihëhni vërëfal pëhw g'aryañ va ga mbarëni gë vërëfëlënta hni va,

34 ntehnënihëhniwo vërëfal vëhi va: «Paryi nke Ahwëhn a mbëhnëk! Simo nuka!»

35 Do vëhni fëna më tëfëtanëhnihëhni ile yekëhëhni nkañ ya do gante njavëtahnënihawo Yesu ka wati nte nkubëlehnëdëho mburu ña.

Itufëhna Yesu

36 Nkonihö nësëndëni tëket tañ Yesu fagant lëw hni do ntehnëhni: «Arabï yam ya nke gë wuhnë!»

37 Umë mbalëni do ntakëhni d'us: ntiyahnekëhniwo yine nuni.

38 Yesu më tëyëkëhni: «Soje ye valërun? Soje ye wajëlehnadun?»

39 Yëkëryin wëbák mën ñi* gë wapary mën ñi: paryi ami ye! Ñakëryino ayëku: yine kwëhnana imbahn gë wayëc, bare ami kwëhnabu, nurun!»

40 Ante nësëhnekëhni watac ña, më tufëkëhni wëbák ña gë wapary wadëwu ña.

41 Vërëfal va natëkëhniwo do pëmpëhnahnëhni d'us, vëwëkëlohna ten kwëtahnëni. Awa Yesu më tëyëkëhni: «Kwëhnarun bi hnani ile rokëde?»

42 Më njëdaniha nkubel igis bëlik.

43 Më tefäka do cema tase lëw hni.

44 Tac mbok ntehnëhni: «Gena bi, ante nkolahninëko ña, pëyadëmuno: ile herik soje mën sariya Moyis hna, vëkayëte wakila hna do gë Wahnëw hna, watac fop tëfëkawo ntiya.»

45 Awa Yesu më pidëtëkëhni wahakili wã nkwëryahnëni Vikerëh vipacah va.

* 24:39 24:39 Yëkëryin wëbák mën ñi: Usër vapakel va ye.

⁴⁶ Do më ntehnëkëhni: «Wëlin ile herik ÿa: Arëhnayik a tëfëka korot, tac fac rarëna hna mbëhnëd,

⁴⁷ do tëfëka karanjini vahnë va g'uŵac lëŵu ŵa duniÿa li fop, pëgw Yerusalem: ntehnëdeni vahnë va nkwëcëtani vankeya va do soÿe Wënu ña tavëhnahnëhni wameh ña.

⁴⁸ Wasede soÿe watac fop yerun.

⁴⁹ Do ami njëdanahnidëmu ile ntehnëk rëm mën njëcfahnëd ÿa, Iyir Ipacah ña ye. Awa goryin naŵ li hafo pëbënu fanka lëŵu fa.»

Ikay Yesu ña

⁵⁰ Tac Yesu më cahnyëkëhni vëréfal va naŵ hna, njiryeryëhni ðarël Betani. Hnam umë njelëk wëbák ña g'ambin do ndëwakëhni.

⁵¹ Wati nte ndëwanëdëhëhniwo ña, pitël ña pitëlëdëniho gë vëhni kay g'ambin ðarël Wën hna.

⁵² Vëhni, cëmbënihawo do mbokalehnëni Yerusalem, vëhnatah fo.

⁵³ Hnam, Cery Wën Cankaf hna nkeðëniho kwëlëkwël do cëmbëndëniha Wënu ña.

Itëfëta nte kerëk San pañare Yesu Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña tufëhnana bare namu vacërakëlo vële hwëtahnëka Yesu va lehnëk Afayik San herëk. San gë Sak vërah Sebede yeho. Vëfëla wayis yeho ante macëkëhniwo Yesu tëfëniha ña (Matiye 4.21). «Ale ñahnëk Yesu ÿa» San macik (13.23; 20.2; 21.7, 20).

Itëfëta nte kerëk San pañare Yesu ÿa mpëdara Efes hna kerik yëbëlan wabëhn wafëhw imbëd gë wahnah gë keme g'ipëhw (90-110) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa. Inji kayëte fo wok kwëhnana wahnës wafindaryindan. Doku Yesu hnë Yuđe hna tëfëtađ hara gena Galile hna had gante tëfëtani wäyëntaw ka. Tufahnëdëhniha Yesu had Ajë Wën, wanës ña, humpen vë duniya, mburu uwám, rënka soñe wape, aheryëherya afërën, nkañ ña, toña ÿa do uwám wa, do ale vëhnëndanëdëhëhni vësëm. Hwënta mbëd gë wahi hn'iji kayëte Yesu pëyahnéđ «AMI YE». Iyin ryënkwëtehnëđ Vikerëh Ulëm 3.14 hn'ile ntehnad Wën «YAWE», umë fëhnëtanëđ «AMI YE».

Iyi yëb 20.31 nke soñe ile kerahnëk inji kayëte: «Bare ile yehëhna yi, kerik soñe ahwëtahnahnü Yesu ye Arëhnayik a, Aju Wën ÿa, do ge kwëtahnërunëha, nuñadun sël ntañary, uwám pary wa, g'uwac lëwu wa.»

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'iji kayëte: wasëwif, wanës, wënka, uwám, humpen, Ami ye.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Yesu, Wanës Wën (1.1-18)

Ucedeya San Ayary (1.19-34)

Yesu tëhnačkëhni vërëf vëlëwu vëryënkwëryënk (1.35-51)

Yesu karanëdëhëhni do njerënedëhëhni vahnë (2.1-11.57)

Itëk Yesu Yerusalem do icëm dëwu (12.1-19.42)

Ibëhn Yesu (20.1-10)

Yesu cahnačkëhni vërëfal vëlëwu (20.11-21.25)

Yesu, Wanës Wën

¹ Wapëgwa hna, ale ye Wanës ña tëko nke. Gë Wënu ña nkeniho, do Wënu ña yeho umë dënk.

² Ha, umë wapëgwa hna gë Wënu ña nkeniho.

³ Wënu ña g'umë ntik le-wo-le ÿa; ñoñ diyina hnë vile liyik hna fop hamëhni lëwu.

⁴ Hnë umë nkeho uwám paryi wa, uwám urac yeho humpen vahnë ña.

⁵ Humpen ha pëtëđ hn'umëhwëry hna, do mëhwëry uña dïpehnëlahna.

⁶ Cahnëko asan ale payiko Wënu ña, San Ayary a maciko.

⁷ Njijëko soñe nke seđe humpen ha, do gë cedeya ntëwu ña vahnë va fop nkweyahnëni do kwëtahnahnëni.

⁸ Gena umë dënk yeho humpen ha, bare nke seđe humpen payijiko.

⁹ Huñi humpen yeho humpen paryi ha, hunte yijëđ duniya li pena ale-wo-le ÿa.

¹⁰ Umë, hnë duniya li tëko nke, do g'umë ntiyiko duniya yi, bare duniya yi yavëtëlahna.

¹¹ Njijëk hnë ßulunda lëwu hna, bare ßulunda lëwu ÿa vëhacalahna.

12 Bare ale-wo-le hacaka do hwětahnëka ŷa njëdaka imëk nke fatah Wën.

13 Gena ile nagini hn'idonk asëval, ma g'iña ahnë ŷi, bare kabi Wënu ŷa likëhni nkeni vërahu.

14 Wanës ŷa mbacako ahnë do gë fuhnë ntëdëntiko. Ipërëna ŷa njabëkawo gë toña ŷa. Njavëtëbun inaŷ dëwu ŷa, inaŷ nte nuŷak kabi Ajë Ryamboli Rëm ŷa ye.

15 San cedeya ntëwu hna pëyahnéko bulunda hna: «Wëliho ale hnësëndëmuno ante ntehnëdëfuho: ale rëfidëho ŷa ndënkwëhniko kabi rëko nke yehahnëdu ami ŷa.»

16 Nuŷabun fop hn'iyab kaŷëhnahn dëwu hna viŷë vifërën do vifërën kat.

17 Ha, Wënu ŷa vëhni Moyis tëfaryëk njëdafu sariya ŷa, do kaŷëhnahn ija gë toña fadah ŷa vëhni Yesu Këris padënek Wënu ŷa.

18 Wëla aryampo nulahna Wënu ŷa, ge gena Ajë Ryamboli, ale ye Wënu ŷa fëna. Umë ye darël Rëm hna do njëtëndanëkëfuna.

Ucedeya San Ayary

19 Vësankaf wasëwif va Yerusalem hna payinihëhniwo vësëna wasadëha va, gë Walevi wä, soŷe njini tëyëniha San bi mo nke. Wëlin cedeya ntëwu ŷa.

20 Më ntëkwakëhni tase vahnë fop hara ñoñ cowëlëhniwohna: «Gela Arëhnayik a.»

21 Më mbok tëyëniha: «Awa mo yeru? Eli bi yeru?»

Më ntëkwakëhni: «Hali, gela Eli.»

Më mbok tëyëniha: «Kila ŷa bi yeru?»

Më mbok ntëkwakëhni: «Hali.»

22 Awa më tëyëniha: «Mo lë yeru? Afo yifu hnësëhnëfuni vële fayikëfu va inë. Wëjë, mo yeru lehnëru?»

23 Më ntëkwak: «Ami ye “ale nësahnëd kila le wëcic Esayi ryekad wula hna: ‘dinëhnëryina vankaw vacatah d'us Ahwëhn a!’[☆]”»

24 Nkëntiniho wafarise hnë vële fayiko vëhni San va.

25 Më mbok tëyëniha kat: «Ge gelihna Arëhnayik a, Eli, ma Kila ŷa, awa soŷe ye yaryëdühëhni vahnë va?»

26 Më ntëkwakëhni: «Ami, gë wënka njaryëdëfu, bare nkehëhna hnë wuhnë ale worun yëtëluhna nafa lëwu ŷa.

27 Umë rëfidëho, bare catëla dënk fëtahnu viŷëba wapary wadëwu va.»

28 Watac fop Betani le ye darël sën Yurëdan hna ntiyako, hn'ile njaryëdëhëhniwo San vahnë hna.

Yesu, Fape Wën

29 Ga pacëk, San më nuka Yesu ga njijëd gë ŷalu, më ntehnëk: «Wëliho Fape Wën fante lihëtëd wameh d'uniŷa fa.

30 Soŷe lëwu ŷa hnësëndëmuno ante ntehnëdëfuho: “Asan rëfidëho, umë lëbëko kabi umë yeho rëkahnindu ŷa.”

31 Ami fëna yëtëlewöwna, bare ge njijëbu yaryëndu gë wënka, soŷe liwu njëtëniha bulunda Isërayel ŷa ye.»

32 San më mbok ntehnëk kat: «Nubu Iyir Wënu ŷa ga cëlid g'ambin had fah nijj ntëd hnë umë.

³³ Yëtëlëwôhna ten bi mo ye, bare Wënu ña sañëtiko yaryëndu gë wënka, umë lehnëkowo: “Nuđu Iyir ña ga cëlid do njij hnë asan; umë rëkëf njaryënd g'Iyir Ipacah ña.”»

³⁴ San më nkwënëk: «Nubu rac do sede yëbu: aÿi asan Aju Wënu ña ye.»

Vëréfal vëryënkwëryënkw Yesu

³⁵ Ga pacëk, San hnam fo nkofo, gë vëhi hnë vëréfal vëlëwu va.

³⁶ Më nuka Yesu ga ndëcëf, më ntehnëk:

«Wëliho Fape Wën fa!»

³⁷ Vëréfal vëhi va, ga nkwëryëni wanës San watac, më tëfëlehnëniha Yesu.

³⁸ Umë më cahëtak do nuhni ga tëfëlehnëdëniha, më ntehnëkëhni: «Ye ÿadun?»

Më ntëkwani: «Rabi, (umë fëhnëtanëf Aharan), ne ntëdëru?»

³⁹ Më ntëkwakëhni: «Yijën, nuđun.» Awa njilehnëni do nuni hn'ile ntëdëk hna. Nkëhnëko tək wawati wahnah g'anent do g'umë ñëwëlahnëniho hn'ile wojëko hnë fac ÿa.

⁴⁰ Aryampo hnë vëréfal vëhi San vërac, Andëre yeho, aheryu Simo Piyer.

⁴¹ Më njik ten vëhni acëru Simo hna do ntehna: «Nubunëha Arëhnayik a.» Umë ye fëna Këris ÿa.

⁴² Do njolehna hn'ile nke Yesu hna. Yesu më njëkëka gë yasery do ntehna: «Simo aju San yeru. Awa Sefas rëkëderu a wacënde.» Umë fëhnëtanëf «Piyer» gë wanës wagërek ña. (Umë ye «Itaka»).

Filip gë Natanayel

⁴³ Ga pacëk, Yesu pëhnako nji Galile. Më nuka asan ale waciko Filip do ntehna: «Tëfe!»

⁴⁴ Awa Filip tac nkol ndampo fo nkeniho gë vëhni Andëre gë Piyer. Betësayida maciko.

⁴⁵ Filip, umë fëna, më njik təkata asan ale waciko Natanayel do ntehna: «Nubunëha ale ntehnëdëho Moyis hnë kayëte sariya hna, do wakila ña fëna pëyahnëni soñe lëwu ÿa. Yesu ye, aju Yosef, mbë nkol Nasaret ña.»

⁴⁶ Natanayel më ntëkwaka: «Mbë Nasaret? Iñë fërën kof bi mati Nasaret?»

Filip më ntëkwaka: «Yij, nuđu wëjë dënk.»

⁴⁷ Yesu, ga nuka Natanayel ga njijëf, më ntehnëk: «Wëliho avë Isërayel paryi ÿa, asan ahwëhn wamër këm ye.»

⁴⁸ Natanayel më tëyëka: «Hak njëtahnëruho?»

Yesu më ntëkwaka: «Ani gë macahnëndi Filip ÿa, ante nkeku kuyët anuÿ ña, nukëmi.»

⁴⁹ Awa Natanayel më ntëkwaka: «Wëjë, Aharan, wëjë ye Aju Wënu ña, ahnaw vëvë Isërayel va!»

⁵⁰ Yesu më ntëkwaka: «Ile lehnëmi nukëmi kuyët anuÿ ñi bi hwëtahnantuho? Nuđu viÿë vifëmpëhnahnah ntëbi viÿë!»

⁵¹ Do më nkwënëk: «Toña ÿa fëyadëmu: nuđun ambin ña ga pidëtak do wamëleka Wënu ña ga kayëndëni do cëlinde ni gë fere Ajë Ahn'a!*

2

Iñël nte yeho Kana

¹ Fac rarëna hna, ambënt iñël yeho nkol Kana, resiyo Galile hna. Hnëmu Yesu hnam nkentiko.

² Yesu fëna payehinaryiniho iñël tac gë vërefal vëlëwu va do njintiniho.

³ Hara uñen uja pëgwëko pund. Awa, hnëmu Yesu më ntehnëka: «Vëworyaryëna uñen.»

⁴ Yesu më ntëkwaka: «Asëval, ye ye yëbëlan fu? Wati mën ile lihandëfu iñë ya tékëna ten.»

⁵ Awa hnëmu më ntehnëkëhni vëryokuja vële yeho hnam va: «Diryin fop ile ntehnëdëhu ya.»

⁶ Nkeho hnam vunkwahn wëraka mbëd g'undaŵ vunte taŵahnëdëniho wasëwif ŵa wënka, wante ñuhnandëni gante nke namu lëw hni ka. Kodëho taŵ yëbëlan walitër wafëhw imbëd gë warar (80) ma keme gë wafëhw wahi (120).

⁷ Yesu më ntehnëkëhni vëryokuja va: «Tëmpënëryin hnë vuja vunkwahn wënka.» Do më taŵëni hafo wafiŵ hna.

⁸ Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Tame ñëryëryin, ayinehnuna ale sahëlanda.»

Më ntini koyëna.

⁹ Arac më njëkëk do wëli wënka ña mbacako uñen. Yëtëlohna bi ne matik uja ñen, hara vëryokuja va njëtëniho, kabi vëhni yiryëko wënka ña. Taŵ më macehnëka ale yëlëdëho ya

¹⁰ do ntehna: «Vahnë va fop uñen nte yak fërënak ña cehelehnëdëni ten, do ge vahnë va ndëwëni, tac do gë yëdayini unte wok përenana ñus ña. Bare wëjë, kwëtëru unte yak fërënak ña hafo iji wati! Canjëk!»

¹¹ Koyëna ntiko Yesu dahëse fëmpëhnahnah ryënkwëryënkŵ ya. Watac Kana mbë Galile hna ntiyako. Koyëna tufahnëko inaŵ dëwu ña do vërefal vëlëwu va kwëtahnënihawo g'ahawary.

¹² Ga ndëcëk watac, Yesu më njini Kaperënaŷum gë hnëmu, gë vëheryu, do gë vërefal vëlëwu va, bare wafac fo ñëwëlahnëniho hnam.

Yesu Cery Wën Cankaf hna

¹³ Wati le ntihandëni wasëwif ambënt Pak ña rëhajëko do Yesu më njik gë Jerusalem.

¹⁴ Tëkatëkëhniwo selele Cery Wën Cankaf hna vëwaf wuhni, gë wape, gë wëfah do gë vëwëcët koryi vële ryokuñëdëho watabali wadëw hni hna.

¹⁵ Awa Yesu më nufëk rryëyët, nti wus, do ntahni fop selele Cery Wën Cankaf hna, gë wape ña, do gë wuhni ŵa, do pat watabali vëwëcët koryi va hafo koryi ya campëlehn.

¹⁶ Tac ntehnëhni vëwaf wëfah va: «Dihëtëryin ijin fop ani! Cery Rëm mën ña ye. Bok aliwu cery vëwaf!»

¹⁷ Awa vërefal va ndënkwëtalehnëni waŵi wanës Vikerëh: «Iña inte hwëhnabu soŵe Cery hu ña, E Wën, iña tac nke hnë ami përekanëdëho gante përekanëdëha uñen ahnë ka.»*

¹⁸ Awa vësankaf wasëwif va më tëyëniha Yesu: «Iyëhne dahëse fëmpëhnahnah hoðu ali arufahnëfu kwëhnaru fanka alihahnënd aki?»

¹⁹ Yesu më ntëkwakëhni: «Këfëryin aña Cery Wën, do hnë wafac warar, mbokaryëdëfu ŵatëndu.»

²⁰ Më ntehnëniha: «Wabëhn wafëhw wahnah g'imbëd g'iryaw (46) vëryëbun an'acery, bare wëjë hnë wafac warar mbëryëdu?»

* 2:17 2.17: Wahnëw 69.10

²¹ Bare «Cery Wëñ», nte nësëdëho Yesu ña, imbahn dëwü ña dënk yeho.

²² Ga mbiyëk, ante matëko Yesu vësëm hna, vëréfal vëlëwü va ndënkwëtaniho nësëko watac, do kwëtahnëniho Vikerëh va do gë wanës wante nësëko Yesu ña.

Yesu njëtëk ñus walaŵary vahnë

²³ Ante nkeho Yesu Yerusalem ña, hnë wati ambënt Pak hna, vahnë vëyabah kwëtahnënihawo kabi nuniho wëdahëse wapëmpëhnahnah wante ntidëho ña.

²⁴ Bare Yesu pacahnëlawohna gë vëhni, kabi njëtëkëhniwo ñus vahnë va fop.

²⁵ Ahnë kodilohna njëtëndana iñë ile nkok yëtëna kabi njëtëko ile yehëhna vintaŵary vahnë ña.

3

Yesu gë Nikodem

¹ Hnë wafac warac, nkeho hnam asan ale waciko Nikodem; asankaf wasëwif yeho do farise yeho.

² Asan arac yiko hn'umëd ndampo tëkata Yesu do ntehna: «Aharan, njëtëbun Wëñu ña fayiki ayij aharanëfu kabi ahnë kodina nti wëdahëse wapëmpëhnahnah gë wante lidu ki ge Wëñu ña gena gë umë.»

³ Yesu më ntëkwaka: «Toña ÿa fëyadëmi: ahnë kodina nu Naw Wëñu ña ge nagina g'ahawary.»

⁴ Nikodem më tëyëka: «Hak kodë nagi ahnë g'ahawary ge tük cër? Kod bi mboka ñonk hnëmu hna do mbok nagi higëna?»

⁵ Yesu më ntëkwaka: «Toña ÿa fëyadëmi: ahnë kodina tënk Naw Wën hna ge nagina hnë wënka do hn'Iyir Ipacah hna.

⁶ Ale nagëk ahnë, ahnë ye. Ale hnagik hn'Iyir Ipacah hna, iyir ye.

⁷ Awa antë pëmpëhnahni ge ntehnëmi: “Tëfëku ahnagiwu g'ahawary wühñë fop.”

⁸ Sël ÿa cëlëd cape nte ñad hna, nkwëryëdu wëñaŵ wadëwü ña, bare yëtëdila bi ne matid, ma bi ne njid. Koyëna nke sonje fop vële hnagëde hn'Iyir Ipacah va.»

⁹ Nikodem më mbok tëyëk: «Hak kod nke watac?»

¹⁰ Yesu më ntëkwaka: «Wëjë ye ale haranëdëhëhni bulunda Isërayel ÿa, do yëtëlihna wanji?»

¹¹ Toña ÿa fëyadëmi: ile yëtëbun hnësëdëfun. Ha, wasefe ile hñubun yebun, bare maŵëdilu hna ucedëya ntëw fu ña.

¹² Ge nësëndëmu viyë vile ye nkal vi do kwëtandiluhna hak kodun ahwëtahnu ge nësëdëfu viyë vile ye g'ambin va?

¹³ Ahnë kayëna g'ambin. Ami fo, Ajë Ahn'a, sëlük hatac!

¹⁴ Hnë wula hna, Moyis pakëkawo yan hnë rëh lën ryëhwëra ÿa.* Do koyëna njelëd Ajë Ahn'a fëna

¹⁵ sonje fop vële hwëtahnëdëha va tënkëni tan hnë uwám ule wok puñina hna.

¹⁶ «Ha, Wëñu ña ñahnëkëhni ñus vahnë vëvë ñuniña hafo njëdahna had sadëha Ajë ryamboli lëwü yi, ñanko vële hwëtahnëdëha va antë tënkëni muk janama bare nuñani tan uwám ule wok puñina.

* 3:14 3.14: Vaker 21.19

17 Wënu ña payilahna Aju duniya li soje piniñehni vahnë vëvë duniya vi, bare payika soje pehetini g'umë.

18 Ale hwëtahneka Aju Wënu ña piniñedena; bare ale wok kwëtahnelahna ya tëk kitiñi piniñede, kabi kwëtahnelahna ryamboli Wënu ña.

19 Do wëli soje ile piniñand Wënu ña: humpen ha njijëk duniya li, bare vahnë va umëhwëry fecehnëkëhni, kabi vankeya vantëw hni va yivëna.

20 Ale lid wameh a ñewëk humpen ha do ñawëtak, kabi ntakëka antë nuyi nkeya meh ntëwu ña.

21 Bare ale wawëhnëk toña ya, umë njijëd humpen hna, nuhahni wapacëk nkeya përen ntëwu nte ntid gë fanka Wënu fa.»

Yesu gë San

22 Ga ndëcëk wafac, Yesu gë vërefal vëlëwu va matëniho naw Yerusalem hna njini njasëlehnëni resiyo Yuđe hna; wafac fo ñewëlahnëniho hnam gë vëhni do njaryëdëhëhniwo vahnë va.

23 San, umë fëna, Enon hna njaryëdëhëhniwo, ñarël Salim hna. Hnam njabëko wënka ña, do vahnë vëyabah njijëdëniho njaryëdeni.

24 Wati rac, San cëdlohna ten.

25 Awa vërefal San vëryampo pëgwëlehnëni conkëndëni gë sëwif ryampo soje namu ipacëna ña.

26 Njilehnëni tëkatëniha San do ntehnëniha: «Aharan, ndënkwëtađuha bi asan ale yerunëho gë cape ñëntaw sën Yurëdan ka, ale yenëhneruho sedë ya? Tame njaryëd do vahnë va fop gë yalu njidëni!»

27 San më ntëkwakëhni: «Wënu ña fo hođ nti nke koyëna soje ahnë.

28 Wasede yerun wuhnë dënk soje ile hnësëdëfuho ya: “Gela Arëhnayik a, bare payijibu haryënkw lëwu.”

29 «Asëval ale yëlika, asanu ya hwëhnëka. Ge lawo asan a ye, umë kahnëd ñarël lëwu do nëpanda; kopa lëwu ya natëndanëdëha dūs. Koyëna nke uhnatah lëmën wa soje Yesu ya: padëko!

30 Umë rëfëka nkwënënda nafa ya, do ami ñayëtando.»

Ale watik g'ambin

31 «Ale watik g'ambin a, umë sëpëkëhni vahnë va fop. Ale ye duniya li, duniya yi hwëhnëka do vëyi vëvë duniya vi nësëd. Bare umë, ale watik g'ambin a, umë sëpëkëhni vahnë vëvë duniya vi fop.

32 Sedë ile nkwëryëk g'ile nuk ye, bare ahnë mawëdina cedëya ntëwu ña.

33 Ge ahnë wawëk cedëya ntëwu ña, tufahnëd mawëk Wënu ña toña nësëd.

34 Paryi nke, ale payik Wënu ña wanës Wënu ña dënk nësëd, kabi Wënu ña pëbënëdëha dūs Iyir dëwu ña.

35 Rëm ya ñadëha Aju ya do njëdadëha fanka fayaabah hnë ile-wo-le hna.

36 Ale hwëtahneka Ajë Ahn'a tëk tënk uwám ule wok puđina hna: ale wëyëk kwëtandilahna ya tënkëdina, Wënu ña nkođ ntava g'umë.»

4

Yesu g'asëval avë Samari ya

1 Wafarise wa nkwëryëniho, ga nësëde Yesu ntidëhëhniwo vahnë va vërefal do njaryëdëhëhniwo ntëbi San.

² (Bare ile ye toña ŷa, Yesu umë dënk yaryëdilohna; vëréfal vëlëwu va yaryëdëhëhniwo.) Ante njëtako Yesu watac ŷa,

³ më matëk Yuđe hna do mboka Galile.

⁴ Awa tēfëkawo tēf resiŷo Samari hna.

⁵ Më tēkëk darël hnë fankol fante wacik Sikar nte wok ŷawëlëna g'ikaŷ nte njëďakawo Sakob aju Yosef ŷa.

⁶ Hnam nkeho kolomba Sakob ŷa. Yesu, mbërako uyas wã, më ntaňak tēfary kolomba hna. Lav a nkëhnëko tēk nkaf hna.

⁷⁻⁸ Wati nte ntaňako hnam ŷa, asëval avë Samari më njijëk ŷëry wënka. (Hara vëréfal Yesu va g'inawŷ njiniho ntëwajëni ile tokëďëni.) Awa, Yesu më ntehnëka: «Yëďërye siyaŷ.»

⁹ Asëval a më ntehnëka Yesu: «Bare wëjë, sëwif yeru do ami, avë Samari yebu! Hak ndëkëru awa arëyo asiya?» Ntehnëkawo koyëna kabi wasëwif wã kehadënihëhniwo vëvë Samari va.

¹⁰ Yesu më ntëkwaka: «Ge njëtakëndu ile ñad njëďi Wënu ŷa, do bi mo ye ale wuntadëhi wënka ciya ŷi, wëjë wuntakëndëha do njëďakëndëhi wënka wante yëďand sël ntaŷary paryi ŷa.»

¹¹ Asëval a më ntëkwak: «Bare wëjë, kwëhnalihna ŷirya do kolomba ŷi tēwëk! Ne ñëryidü wënka hu nj?

¹² Ntiyahnéki bi wëjë lëbëka rëm fu ŷa Sakob? Umë yabëhnëkëfu iyï kolomba; cek umë dënk. Vërahu do gë wusaŷ wulëwu wã fëna ceni.»

¹³ Yesu më mbok ntehnëka: «Ale seď wanjï wënka ŷa mbokëď njohna kat.

¹⁴ Bare ale sek wënka wante yëďadëfuhu ŷa bokëďina njohna muk kabi wënka wante yëďadëfuhu ŷa mbacad hnë umë hayalin hante wok teryadina, yalëď do yodëha hafo uwám ule wok pudina muk.»

¹⁵ Asëval a më ntehnëka: «Awa, yëďërye wënka watac soŷe antë mbok njoŷo do antë voku yiju hnani ŷëry wënka.»

¹⁶ Yesu më ntehnëka: «Yinëndehna asan hu.»

¹⁷ Asëval a më ntëkwaka: «Ñëlila.»

Do Yesu më ntehnëka: «Ha, ile hnësëru ŷi, koyëna nke:

¹⁸ vësan imbëď ŷëlëkino, do asan ale yerun gaki ŷi gena asan hu. Toña ŷa hnësëru.»

¹⁹ Asëval a më ntehnëka: «Njavëtëbu kila yeru.

²⁰ Pëyarye: mo hwëhnak toña? Warëm fu wã hn'inji kuŷ cëmbëďënihawo Wënu ŷa, bare wuhnë, wasëwif wï, wuhnë lehnëk Yerusalem tēfëka cëmbi.»

²¹ Yesu më ntëkwaka: «Kwëtahnërye, wati yejëk, ge cëmbëďe Rëm ŷa, kwëhnaďina nafa cëmbi hn'inji kuŷ ma Yerusalem.

²² Wuhnë, ntehnërun Wënu ŷa sëmbëďun bare yetëľunahna. Fuhnë, njëtëbunëha, kabi Afëhët a hnë bulunda wasëwif hna nkejëk.

²³ Bare wati yejëk, do tēk tēki, hn'ile rëkëď cëmbëďëniha vësëmb paryi va Rëm ŷa g'Iyir iŷa do gë toña ŷa. Rëm ŷa, vahnë vële sëmbëďëha koyëna va njëkélehnëď.

²⁴ Wënu ŷa iyir ye do vële sëmbëďëha va tēfëka cëmbëďëniha g'Iyir iŷa do gë toña ŷa.»

²⁵ Asëval a më ntehnëka: «Njëťëbu, Arëhnyik, ale wacëďe Këris ŷa, njijëď. Ge njijëk, nkabëďëhëfu fop.»

²⁶ Yesu më ntëkwaka: «Ami dënk ye.»

27 Wati rac, vëréfal va mbokalehnini. Pëmpëhnahnëkëhniwo ðus ante nunihawo Yesu ga nësëlëdëni g'asëval a. Bare wëla aryampo hnë vëhni dëkëlohna tëya bi ye ñaaf ma bi soje ye nësëlëdëni g'asëval aÿi.

28 Awa asëval a tavëlehn hnam unkwahn uja, mboka g'ankol, do pëgwëlehn pëyahënd:

29 «Yijën ayëkuna asan ale fëyako fop ile libu ÿa. Mpëd kod nke Arëhnayik a?»

30 Awa, vahnë va cahnelehnëni nañ hna njini hn'ile nkeho Yesu hna.

31 Hnë wati rac vëréfal va ndëñanënihawo Yesu, ntehnëndëniha: «Aharan, tokëry iñë!»

32 Bare më ntëkwakëhni: «Kwëhnafo roka ile worun yëtëluhna.»

33 Awa vëréfal va tëyëlëdëniho bi ahnë yonëhnikale tokëd.

34 Yesu më ntehnëkëhni: «Roka mën ÿa, liwu iña ale fayiko ÿa ye do ryokuñu hafo fadënu ile kwëtehnahnëko ÿa.

35 Gena bi ntehnëdun: “Ani gë wadepëra wahnah ðarëp roka ÿa yed?” Awa ami ntehnëdëmu, yëkëryinëhni ðus vahnë va caharab lëwun: had kaÿ dafah tëk nkeni do napëdëni mbarëpini!

36 Ale varëpëda nuÿaf tame icos dëwu ña do mbarëpëdëhëhni vahnë va soje uwäm ule wok pudina ÿa; koyëna, ale hnaçdëf a g'ale varëpëd a natëdëhëhni ndampo fo.

37 Wanji wanës, toña ye: “Ahnë naçdëf, ahaÿary mbarëp.”

38 Payëmu avarëpu hn'ikaÿ nte worun dokuñëluhna. Vëhaÿary ryokuñëk do wuhnë hnuÿak nafa doku lëw hni ÿa.»

39 Vëvë Samari vëyabah kwëtahnënihawo Yesu kabi asëval a pëyakëhniwo: «Ile libu ÿa fop pëyako.»

40 Soje umë ye, ante tëkëniho vëvë Samari va hn'ile nkeho Yesu hna, muntanihawo nkonti gë vëhni, do wafac wahi ntintiko hnam.

41 Soje wantë nësëndëhëhniwo umë dënk ña, vële hwëtahnëka va nkwënanihawo iyab ija;

42 do ntehnënihawo asëval a: «Kwëtahnëbun, gena soje ile hnësëhneruhëfu ÿi fo, bare kabi nkwëryëbunëha fuhnë dënk do njëtëbun tame paryi nke Afehët duniÿa ÿa ye.»

Yesu njërënëdëha aju asankaf

43 Ga ntik wafac wahi warac hnam, Yesu më mbokak gë Galile.

44 Umë dënk hnësëko: «Kila dënëndëfena hn'inkal nte nagahnik hna.»

45 Bare wati nte tëkëko Galile ña, vahnë va fop kacanihawo, kabi vëhni fëna njintiniho ambënt Pak ña gë Yerusalem, do nuniho fop vifëmpëhnahnah vile ntiko hn'ambënt tac va.

46 Yesu mbokalehn tëf Kana vë Galile hna, hn'ile mbacëko wënka uñen hna. Hara, nkeho hnam asankaf ale tesaryëko aju ÿa ðus Kaperënaÿum hna.

47 Ga njëtak asan arac Yesu matiko Yuçë hna mboka Galile, më njik hn'ile nkeho hna do këlahna nji njërënëhna aju, ale ÿaçdëho cëm a.

48 Yesu më ntehnëka: «Wuhnë, ñwëyëdun kwëtahnëdëluhna ge nuluhna wëdahëse gë vifëmpëhnahnah!»

49 Bare asankaf a më ntëkwaka: «Ahwëhn, yij ñap ani gë cëmahnënd fatah mën fa.»

50 Yesu më ntehnëka: «Mëncëry gë ÿal hu, ajë hu njërëk.» Asan arac më kwëtahnëk wanës Yesu ña do mëncëlehn.

⁵¹ Hn'anকাও মেন্চ হনা, ব়েয়োকুণ ব়েলেঁউ বা ন্জি়েদেঁনিহো পান্কেলেনি দো পেঁয়ানিহা: «Ajë hu njërek!»

⁵² Më tëyëkëhni bi iyëhne wati pecekawo. Më ntëkwaniha: «Yëhno nke hnë wati ryampo g'anent hna tavëkawo ures huji ha.»

⁵³ Awa Rëm yä kamahnëko aju njëreko hnë wati le ntehnahnëkawo Yesu hna dënk: «Ajë hu njërek». Kobëri tac kwëtahnënihawo Yesu, umë gë wëwë tere lëwü va fop.

⁵⁴ Dahëse fëmpëhnahnah rac yeho higëna ile ntiko Yesu yä, ante matëko Yude mboka Galile na.

5

Yesu njërenëdëha ale ye vorovoro

¹ Ga ndëcëk watac, Yesu njiko Yerusalem soje njanti ambënt wasëwif na.

² Hara, hn'inawë tac, darël rënka le wäcëdeho Rënka Wape na, nkeho kosa le hwëhnako vinder vicankaf imbëd; Betësata macëdeho gë wanës Wa-ebëre na.

³ Kuyët vinder vitac, kore wëres ryakëko hnam: vumëp, gë wële radëd, do gë wële ye vorovoro. [Wënka na napëdëniho nënka:

⁴ mëleka ryampo Ahwëhn a lëbadëho hnë pisin rac wati wati do nënkëdëho wënka na. Wënka na, ge nënkako, ale-wo-le ryënkwe'dëho ntëba yä, njëredëho ures lëwü wä gante-wo-gante tesëko ka.]

⁵ Nkentiko hnam asan ale resëko kobëri wabëhn wafëhw warar g'imbëd gë warar (38).

⁶ Yesu nukawo ga ndakëk; njëtëko mbiyëk ga nkeho koyëna, më tëyëka: «Ñadu bi ayëreni?»

⁷ Aresa më ntëkwaka: «Aharan, ge pëgwëk nënkand wënka na, kwëhnala ale labëdëho. Wati nte rëkëdëfu yawërëndu yiwu na, ahawary ryënkwe'dëho ntëba.»

⁸ Yesu më ntehnëka: «Awa, matëry, ahnuf uway hu wä ayas.»

⁹ Hnë wati rac tañ, asan a njërenëlejni. Më nufëk way lëwü wä njasënd. Watac hnë fac ntawëla ntiyako.

¹⁰ Awa wësankaf wasëwif va më ntehnëniha asan ale yëreniko takan yä: «Ntawëla na ye, tëfëlahna ayo uway hu wï.»

¹¹ Më ntëkwakëhni: «Ale yërenëko yä më lehnëko hnufu uway mën wï do yasu.»

¹² Awa më tëyëniha: «Mo lehnëki koyëna?»

¹³ Bare asan ale yëreniko yä yëtëlohna bi mo yërenëka, do kodilohna tufahna kabi Yesu tënkëkëhniwo kore ile yeho hnam yä.

¹⁴ Ga mbiyëk toye, Yesu më nuka asan a Cery Wën Cankaf hna, më ntehnëka: «Wëlin njëreniru. Tame diry hakili ant'avoka wën, soje ant'ahnuya ures ule lëbëk ule yëreniru wï.»

¹⁵ Tac asan a më njik pëyakëhni wësankaf wasëwif va Yesu yërenëka.

¹⁶ Awa wësankaf wasëwif va pëgwëlehnëni nësëdëni wameh soje Yesu kabi hnë fac ntawëla njërenëkawo ahnë.

¹⁷ Yesu më ntëkwakëhni: «Rëm mën yä doku hna nke hafo gaki, ami fëna tëfëko yewu doku hna.»

¹⁸ Soje wanës watac kat, wësankaf wasëwif va njëkëlehnëdëniho g'ahawary fere fale ndawëhnahnëniha Yesu. Gena soje ile ntik ile mbañëk

sariya lěw hni yi fo, bare mboko ntehn kat Wěnu ŋa ye Rěmu paryi ŋa do koyěna kěñendělehnaděho gě Wěnu ŋa.

Ucankaf Aju Wěn

¹⁹ Yesu mē mbok ntehněkēhni vėsankaf wasēwif va: «Toña ŋa fěyaděmu: Aj'a ñoñ kodina nti umē fo; ile nuđ ntid Rěmu ŋa fo kod nti. Ile-wo-le ntid Rēm ŋa, Aj'a fěna ntid,

²⁰ kabi Rēm ŋa ñaděha Aju ŋa do tufeděha fop ile ntid umē dēnk ŋa. Tufeděha nti wadoku wanaŋah wante worun kobēri nuluhna do pēmpēhnaděhu wūhnē fop.

²¹ Gante mbēhnēndaneděhēhni Rēm vēsēm ki, koyěna Aju, umē fěna, mbēhnēndaneděhēhni vēle ñad va.

²² Do kat, gena Rēm ŋa hitiñeděhēhni vahnē va; Aju ŋa njedak ucankaf kitiŋ ŋa fop,

²³ soje vahnē va fop ntēnēnahnēndēniha Aju gante ntēnēnēdēniha Rēm ka. Ale wok dēnēnēlahna Aj'a, dēnēnēlahna Rēm le fayika ŋa.

²⁴ «Toña ŋa fěyaděmu: ale hnēpad wanēs mēn ŋa, do kwětahna ale fayiko ŋa, tēk nuŋa iŋi wati uwám usēr wā do Wěnu ŋa kitiñedilahna; gona hn'ankaŋ ante yod hnē icēm ŋa bare hn'ankaŋ nte yod ambin hna nke.

²⁵ Toña ŋa fěyaděmu: Wati yejēk, do tēk tēki hnani, ile nkweryedēni vēsēm va, kopa Aju Wěnu ŋa, do fop vēle weryeděha va hn'ankaŋ nte yod uwám usēr hna nkeni.

²⁶ Ndampo fo nke, gante nke Rēm hayalin sēl ntaŋary, uwám paryi ki, koyěna njedaka Aju fěna nke hayalin uwám rac.

²⁷ Do kabi Ajē Ahn'a ye, njedaka fanka kitiŋahnēndēhni vahnē va fop.

²⁸ «Antē pēmpēhnahu: wati yejēk ile nkweryedēni fop vēsēm va kopa Ajē Ahn'a

²⁹ do mbēhnēdēni: vēle lik fērēn va mbēhnēdēni soje tēnkēni hnē uwám usēr hna, bare vēle lik wameh va mbēhnēdēni soje cēdini janāma hna.

³⁰ Soje lēmēn ŋa ñoñ kodā liwu ami dēnk; gante nkabēko Rēm ka fo kitiñeděhēfu, do kiti mēn ŋa catēk, kabi yēkēlehnēdā liwu ile yaděfu ami dēnk, bare liwu ile ñad Rēm mēn le fayiko ŋa.»

Wasede soje Yesu

³¹ Yesu mē mbok ntehněk: «Ge ami fo rēkakēnd hnēsandu soje lēmēn ŋa, wanēs mēn ŋa kwēhnakēndina nafa.

³² Bare kwēhnaŋuha sedē haŋary ale hnēsēndēho, Rēm mēn ŋa ye, do paryi pēyaděmu wanēs wadēwu ŋa toña ye.

³³ «Payērunehēhni vahnē njini pēcētajēni vēhni San hna do nēsēhněkēhniwo ile ye toña ŋa.

³⁴ Toña ye, ami, balēlohna g'ahnē nkenēhno sedē, bare nēsēdēfu watac soje wūhnē, afēhētaŋiwu.

³⁵ Ha, San paryi had lampu fēdik nkeho pētēnahn; do wūhnē, wēwati toyē fo wāwērūnēho natu hnē humpen hudēwu hna.

³⁶ «Do ami, kwēhnaŋuha sedē le lēbēka nafa San: umē ye liwu ile ntehnēko Rēm mēn liwu hafo pad ŋa ye. Ha, ile liděfu yi rufahnēd wapacēk Rēm ŋa fayiko.

³⁷ Do kat, Rēm mēn le fayiko yi dēnk, nkenēhnēko sedē. Bare kobēri gweryēluhna kopa lēwu ŋa, ma ahnuwu yēka lēwu ŋa.

³⁸ Kwětahnēlunahna ale payik ŷa; umē rufahnēd wanēs wadēwu ŋa gena hnē wūhnē.

³⁹ Karanjēdun gē hakili Vikerēh va, kabi ntiyahnēku nuŷadun hnam uwám ule wok puđina. Hara, vitac ye vinte hnēsēd soŋe mēn va!

⁴⁰ Bare wēli: ŋadiluhna ayiju ŷal mēn hna. Awa nuŷadiluhna uwám ule wok puđina wā.

⁴¹ «Yēkēlehnēla cēkwaryēniho vahnē.

⁴² Ha, njetēmu: kwēhnaluhna iŋa Wēnu ŋa.

⁴³ G'uŷac Rēm mēn wā njjēbu, do kacadilunohna. Bare ge ahaŷary yijēk g'uŷac lēwu wā dēnk, kacadunēha!

⁴⁴ Ŋadun asēkwaryēlendu, do yēkēlehnēdiluŋa icēkwary inte wātik hnē Wēn huđampo hna. Awa, hak lē kođun ahwētahnuno?

⁴⁵ «Antē ntiyahnu ami fēyahnēd ile wēnērūn haryēnkŷ Rēm mēn hna; Moyis hwētahnērūn bare umē fēyahnēd.

⁴⁶ Ge paryi kwētahnakēndunēhawo, kwētahnakēndunēho ami fēna, kabi soŋe lēmēn ŷa nēsēk hnē kayēte ntēwu hna.

⁴⁷ Ge kwētahnēluŋa ile kerēk ŷa, awa hak kođun ahwētahnu wanēs mēn ŋa?»

6

Yesu ndavēdēhēhni vēsan wawuli mbēd (5,000)

¹ Ga ndēcēk watac, Yesu mē ndanēk gē cape ŋēntaŷ lant Galile ka, (lant rac wācēde fēna Tiberiyad).

² Kore yabah rēfēlendēhawo, kabi nuniho wēdahēse wapēmpēhnahnah wante ntīdēho njērēnahnēndēhni vēres ŋa.

³ Soŋe rac njihahnēniho Yesu gē vērēfal vēlēwu va kayēni hn'ikup ntaŋani hnam.

⁴ Pak ŷa, ambēt wasēwif ŋa, tēhajēko.

⁵ Yesu njēkalehnēko caharaŷ lēwu do nuhni kore yabah ga njjēdēni ŷalu hna. Awa mē tēyēka Filip: «Ne kođen ntaŷijin vamburu vajahah soŋe ndavahninēhni vēŷi vahnē fop?»

⁶ Tēyēkawo koyēna soŋe njēkēhnahna Filip, bare, toŋa ŷa, tēko njēt ile ntīd ŷa.

⁷ Filip mē ntēkwaka: «Wēla gē koryi yabah dēcēt, gedilēfuŋa gwēr ntaŷahnin vamburu vante kođ ale-wo-le nuŷa fantēpētel fatoy.»

⁸ Arēfal ahaŷary, Andēre, aheryu Simo Piyer, mē ntehnēka:

⁹ «Fatah facan yehēhna ani fante hwēhnak vamburu mbēd g'uwis wuhi. Bare yega nēfadēhēhni kore yabah gē iŷi ki?»

¹⁰ Awa Yesu mē ntehnēk: «Dehnēryinēhni vahnē vi fop ntaŋani.» Dēl iŋa njabēko hnam do kore ŷa ntaŋalehnēni nkal hna. Vēsan vēle yeho hnam va nkēhnēko tēkēni wawuli mbēd (5,000).

¹¹ Awa Yesu mē nufēk vamburu va, camehna Wēnu ŋa, tac cahēlehnēhni vēle laŋako nkal va. Njēdākēhniwo fēna wuwis wā, gante ŋadēni ka.

¹² Ga tokēni hafo pihnēni, Yesu mē ntehnēkēhni vērēfal vēlēwu va: «Barēpēryin vankubel vante wok va, soŋe antē pērēka ŋoŋ.»

¹³ Mē mbarēpēni pēb vēkankel pēhw gē vaki vankubel vamburu mbēd vante rokiko va.

¹⁴ Ante nuniho vēŷi vahnē dahēse fēmpēhnahnah rac ile ntiko Yesu ŷi, mē ntehnēni: «Paryi nke, aŷi asan ye kila ile rēfēkawo njij dūniŷa ŷa!»

15 Bare Yesu njëtako njijëdëni nufëniha forosima soje ntiniha ahnaŵ, awa më mbok pitak kat umë fo nji g'ikuŋ.

Yesu yan wënka hna njasëd

16 Ante nëkak ŋa, vërëfal Yesu va më cëpëtani gë lant.

17 Kayëni hnë kulu pëgwëlehnëni ndanëtandëni gë cape Kaperënaŷum. Tëko mëd do Yesu tëkalëhniwohna ten.

18 Sël sankaf pëgwëlehn cëlënd, do lant ŷa ñënkadëho d'us.

19 Vërëfal va tëko njini ile rëkëk soje wakilo mbëd ma mbëd gë ryaw (5 ma 6) uyas ante nunihawo Yesu ga njasëd yan wënka hna tëhatënd kulu lëw hni ŷa. Ntakëlehnëhni,

20 bare Yesu më ntehnëkëhni: «Ami, Yesu ye, antë ntaku!»

21 Awa, ñadëniho kayëndëniha kulu hna, bare, hnë wati rac dënk, ñakëlehnëni nkal iŋa gë cape nte njidëniho ka.

Kore ŷa njëkëlehnëdëniha Yesu

22 Ga pacëk, kore le woko gë cape ñëntaŵ lant ŋa njëtëniho kulu ryampo fo yeho hnam do Yesu tëfëlëntilohna gë vërëfal vëlëwu va, bare vërac vëhni fo yiko.

23 Tac wakulu wakaŵary w'atiko hn'inaŵ Tiberiyad hna, tëkini darël hn'ile camehnëkawo Ahwëhn a Wënu ŋa soje rokëtok ile ndavah-ninihëhniwo kore ŷa.

24 Ante njëtëniho vahnë va Yesu gë vërëfal vëlëwu va wëwolohna hnam ŋa, kayëlehnëni hnë wakulu watac njini Kaperënaŷum, njëkëlehniniha Yesu.

Roka ile fihñëdanëd do yod' hafo uwám usër

25 Vahnë va, ga tëkatëniha Yesu gë cape ñëntaŵ lant ka, më tëyëniha: «Aharan, guve njijëru ani?»

26 Yesu më ntëkwakëhni: «Toña ŷa fëyadëmu: ge njëkëlehnëdunëho, gena kabï nkwëryërun ile pëhnëtanëd wëdahëse wapëmpëhnahnah wadëmën nï, bare kabï tokërun mburu do pihnerun, soje umë yëkëlehnahnëdunëho.

27 Antë aryokuñëdu soje rokëtok ile fërëkad, bare soje rokëtok ile viyëd, fihñëdanëd do yod' hafo uwám usër hna. Rac, ami, Ajë Ahn'a njëdadëmu, kabï ami yenëhnëka Wënu ŋa Rëm ŷa.»

28 Amboko tëyëniha: «Awa ye rëfëkëfu lifu ryokuñahnëfu waçoku wante ñad Wënu ŋa?»

29 Yesu më ntëkwakëhni: «Doku ile ñad Wën aliwu ŷa, umë ye: ahwëtahnnuna ale payik ŷa.»

30 Më tëyëniha: «Iyëhne dahëse fëmpëhnahnah hoçu arufëfu soje ahwëtahnahni? Iyëhne d'oku liçu tasefu?»

31 Wati nte ndëcëtaçëniho vacërakëlo fu va wula hna, tokëniho man ŷa, gante nësëd Vikerëh ki: njëdadëhëhniwo tokëni roka ile w'atiko g'ambin ŷa.»[☆]

32 Yesu më ntëkwakëhni: «Toña ŷa fëyadëmu: gena Moyis yëdadëhuno roka vë g'ambin ŷa; Rëm mën ŷa yëdadëhu ile ye roka vë g'ambin paryi ŷa.

33 Paryi nke, roka ile w'atik Wën ŷa, ale sëlif g'ambin a ye do pihñëdanëd do njod' hafo ambin hna.»

☆ 6:31 6:31: Icahn 16.4; Wahnëw 78.24

34 Awa më ntehnëniha: «Aharan, yëcfaryindëfu kwëlëkwël roka rac.»

35 Yesu më ntehnëkëhni: «Ami ye roka ile fihnëndanëf do yod' hafo ambin hna. Ale yijëk ýal mën a inte yod'ilahna, ale hwëtahnëko ýa wënka yod'ilahna muk.

36 Bare tëkëmu fëyawu, wëla gante nurunëho ami gë wëdahëse wapëmpëhnahna wante libu ki, kwëtahnëdilunohna.

37 Fop vële njëdafëhowëhni Rëm va nijjëdëni ýal mën hna, do dadëwähna muk ale yijëf ýal mën a.

38 Yëtëryin ge cëlibu g'ambin, gena liwu ile hnëñëko, bare ryokuñu ile ñad' ale fayiko ýa ye.

39 Wëlin ile ñad' ale fayiko ýa: heryëwëhni fop vële njëfakowëhni va do wëla aryampo antë cëv, do vëhnëndanëwëhni fac rëkwa hna.

40 Ha, umë ye iña Rëm mën ña: fop vële yavëtëdëho ami, Aju ýa, do kwëtahnëniho va, nuýani uwám ule wok pudina, do ami, mbëhnëndanëdëfuhëhni hnë fac rëkwa hna.»

41 Awa wasëwif wã ñakëñakëdëniho soñe Yesu ýa, kabi ntehnëko: «Ami ye roka ile sëlik g'ambin ýa*.»

42 Ntehnëdëniho: «Gena bi Yesu aju Yosef ye? Njëtëbunëhëhni d'us rëmu gë hnëmu! Hak lë kod' ntehn g'ambin cëlik?»

43 Yesu më ntëkwakëhni: «Tavëryin ñakëñak aki.

44 Ahnë kodina nijj hnë ýal mën ge Rëm ale fayiko ýa yiryejelahna, do ale-wo-le yijëk ýalë mën a, mbëhnëndanëdëfuhä fac rëkwa hna.

45 Vikerëh wakila hna kodun aharan'u ýin: "Wënu ña karanjëdëhëhni vëhni fop."* Ahnë ale-wo-le hnëpaka Rëm ýa do ma'wa karanj dëwu ña nijjëf ýal mën hna.

46 Wëla ahnë aryampo nulahna Rëm ýa ge gena ale w'atik Wën hna, umë nuka.

47 Toña ýa fëyadëmu: ale hwëtahnëk a nuýad' uwám ule wok pudina.

48 «Roka ile fihnënef do yod' hafo uwám usër hna yebu.

49 Vacërakëlo hun va tokëniho man ýa wula hna bare rac memayëhnëlhëhniha cëmëni.

50 Bare wëli roka ile sëlik g'ambin ýa, ge ahnë tokëk cëmëdina.

51 Ami ye roka ile yënëf, ile sëlik g'ambin ýa: ge ahnë tokëk roka rac, cëmëdina muk. Roka ile yëfahnëdëfu soñe vahné va pihñëni do njohni hafo uwám usër hna, mbahn mën inja dënk ye.»

52 Soñe wanës watac, wasëwif wã nkwajëlëdëniho d'us, ntehnëndëni: «Aýi asan, hak kod' njëdafu mbahn dëwu ña tokin?»

53 Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Toña ýa fëyadëmu: ge tokëluhna imbahn Ajë Ahn'a do ge celuhna sat lëwu ýa, pihñëdiluhna do yod'iluhna hafo uwám usër hna.

54 Ale rokëk mbahn mën inja do sek sat mën ýa pihñëf do ami, mbëhnëndanëdëfuhä fac rëkwa hna.

55 Ha, mbahn mën inja pihñëndanëf paryi do sat mën ýa mërëndanëf paryi.

56 Ale rokëk mbahn mën do sek sat mën ýa hnë ami nkod', do ami, hnë umë nkodëfu.

* 6:41 6.41 Roka le sëlik g'ambin ýa: Ile wëntëndëlehnik g'ile w'acik Man ýa ye. (Icahn 16) ✧ 6:45 6.45: Esayi 54.13

⁵⁷ Rëm le fayiko ŷa, umë ye hayalin sël ntaŵary, uwám paryi ŷa. Njêdadêho sël rac, vële ryavik g'imbahn mën va, vëhni fëna, koyëna nuŷadëni sël ntaŵary paryi ŷa.

⁵⁸ Awa ami ye roka ile sëlik g'ambin ŷa. Gena ndampo gë ile tokëni vacërakëlo hun ŷi; vëhni, cëmëni; bare ale rokëf iŷi roka ŷa nuŷad uwám ule wok pudîna.»

⁵⁹ Koyëna nësëko Yesu ante karanjêdêhëniwo vahnë hnë calîŷa mbë Kaperënaŷum ŷa.

Wanës wante yêdahnêd uwám ule wok pudîna

⁶⁰ Ante nkwëryënihawo Yesu ŷa, vëyabah vërëfal vëlëwu hna më ntehnëni: «Wanŷi wanës ntakëk nêpayi! Mo hođ maŵ?»

⁶¹ Yesu njêtëko vërëfal vëlëwu va mëhnadëniho soŷe wanës watac. Soŷe umë ntehnahnëkëhniwo: «Wanŷi wanës ntaŵëku bi?»

⁶² Ye lë hnahadun awa ge nurunëha Ajë Ahn'a ga kayêd hn'ile nkeho kobëri hna?

⁶³ Iyir Wënu ŷa ye hayalin sël ntaŵary, uwám paryi ŷa; ahn'a umë fo ñoñ mëkëdîna nti ténkahn uwám usër hna. Wanës wante hnësëhnëmu ŷi Iyir hna matik do yêdahnêd sël ntaŵary rac.

⁶⁴ Bare vëryampo hnë ŵuhnë vëhwëtahnëna.» Paryi nke, Yesu njêtëkëhniwo kobëri wapëgwa hna vële wok vëhwëtahnëna va do njêtëkawo fëna ale rokadëha ŷa.

⁶⁵ Më nkwënëk: «Wëlin soŷe umë lehnandëmu ahnë kodîna nijj ŷal mën hna ge Rëm ŷa yêdalowahna.»

⁶⁶ Soŷe rac, vërëfal vëlëwu vëyabah pitaniho do wawolohna têfëndëniha.

⁶⁷ Awa Yesu më cahëtak gë cape Pëhw gë Vëhi va, do tëyëhni: «Ŵuhnë lë, ñadîluhna bi ayintiwo gë vëŷi?»

⁶⁸ Simo Piyer më ntëkwaka: «Ahwëhn, vëhni mo njidëfun? Kwëhnaru wanës wante yêdahnêd uwám ule wok pudîna.

⁶⁹ Fuhnë, hnë wëjë kwëtëbun kwëtahnëfu ŷa fop do njêtëbun Asëvah a yeru, ale payik Wënu ŷa.»

⁷⁰ Yesu më ntëkwakëhni: «Gena bi ami rëhnaku, ŵuhnë Pëhw gë Vëhi vi fop? Bare aryampo hnë ŵuhnë, aryokuŷ Sintani ye!»

⁷¹ Wanës watac, soŷe Yuda nësêdêho, aju Simo Isëkariyot, aryampo hnë Pëhw gë Vëhi hna, ale rokadëha ŷa.

7

Yesu, vëheryu vëhwëtahnëlahna

¹ Ante ndëcëk watac ŷa, Yesu njasëlendëho karanjêdëhni vahnë va Galile hna; ñadîlohna njasëlehnënd Yude hna, kabi vësankaf wasëwif va njëkëlendëniho ndawëhëniha.

² Hara ambënt wasëwif ante ŵacik Wasank ŷa tēhajëko.*

³ Awa vëheryu më ñankëdëniha nji: «Soŷe ye yidîla Yude? Koyëna hnam fëna vërëfal hu va nuhahnëni wadoku wapërën wante lidu ŷa.

⁴ Ge ahnë ñad njëti, coŵadîna ntitënd doku lëwu ŷa. Kabi ntidu viŷë vihnaŷah gë vëŷi ki, diry nuni vahnë va fop.»

⁵ Vëheryu nësêdëniho koyëna kabi vëhni fëna vëhwëtahnëlawohna.

* 7:2 7.2: Soŷe Walevi 23.34-36; Divëta Sariya 16.13

⁶ Yesu më ntëkwakëhni: «Wati mën ÿa tëkëna ten. Bare wuhnë, watiwo-wati njivëk.

⁷ Duniÿa ÿi kwëhnana toña ñëwu; bare ami, ñëwëko kabi pëyahnedëfu ile ntid ÿa mek.

⁸ Yirÿin, wuhnë, g'ambënt; ami, yida ten kabi wati mën ÿa tëkina.»

⁹ Ante ntehnëkëhniwo koyëna ña, umë, Galile hna nkoko ten.

¹⁰ Bare ante njiniho vëheryu g'ambënt ña, njiko umë fëna, bare tufëhnalohna hnë ahnë.

¹¹ Hnë wati ambënt hna, vësankaf wasëwif va njëkëlehnëdënihawo do tÿëdëniho: «Awa, ne nkeha asan arac?»

¹² Kore hna vëryampo nkwaÿëlëdëniho ðus soje lëwu ÿa.

Vëryampo ntehnëdëniho: «Ale lid fërën ye.»

Vëÿëntaŵ va ntehnëdëniho: «Hali, vahnë va tokad.»

¹³ Bare, kabi ntakëkëhniwo gë vësankaf wasëwif va, ahnë dëkëdïlohna nës hafo nkweÿyi soje lëwu ÿa.

¹⁴ Yesu tënkëko Cery Wën Cankaf hna fagant wafac ambënt hna do karaÿëdëhëhniwo vahnë va.

¹⁵ Wasëwif ŵa pëmpëhnahnëkëhniwo do tÿëadëniho: «Hak njëtahnëk aki Vikerëh vi, do kobëri karaÿëna?»

¹⁶ Yesu më ntëkwakëhni: «Fop ile haraÿëdëfuhëhni vahnë ÿi gena karaÿ mën; hnë ale fayiko hna matik fop.

¹⁷ Ale hahnëndak nti ile ñad Wënu ÿa njëtëd ge ile haraÿëdëfuhëhni vahnë ÿa Wën hna matid, ma ge hakili mën hna dënk matid.

¹⁸ Ale hnësëd soje ŵac lëwu ÿa, naÿëna nkaf ntëwu njëkëlehnëd. Bare ge ahnë njëkëlehnëd naÿën uŵac ale fayika ÿa, ahnë asatah ye, do wamër gena hnë umë.

¹⁹ Moyis njëdaku sariya ÿa, bare wëla aryampo hnë wuhnë didïna ile ntehnëk ÿa! Soje ye yëkëlehnëdun aryawuno?»

²⁰ Kore ÿa më ntëkwaniha: «ÿine hwëhнару! Mo yëkëlehnëd ndawï?»

²¹ Yesu më mbok ntehnëkëhni: «Iñë ryampo fo libu do wëli wuhnë fop pëmpëhnahnëku!

²² Moyis ntehnëku ahácënduni vutah vucan va (paryi nke, gena umë fëgwëko, bare warëm fu vëryënkweÿyënkwe va fëgwëhnahnëko) do kácëdunëha ahnë wëla hnë fac ntaŵëla.

²³ Awa, ge kácik fatah facan hnë fac ntaŵëla hna, menëdïna sariya Moyis ÿa, soje ye ntaŵëku g'ami kabi ahnë yërënëbu fop hnë fac ntaŵëla?

²⁴ Tavëryin kitin ile worun yëtëluhna. Kitiÿëryindën gante nke toña ka.»

Yesu bi ye Arëhnayik a

²⁵ Awa, vëryampo vëvë Yerusalem va nësëdëniho soje Yesu ÿa: «Gena bi aÿi yëkëlehnakënde ndawëhni?

²⁶ Yëkëryina: tase vahnë fop nësëd do ñoñ dehnëdëna! Mpëd, paryi njavëtëniha vësankaf fu vi umë ye Arëhnayik a.

²⁷ Bare Arëhnayik a, ge njijëd, ahnë yëtëdïna bi ne nkejëk; do aÿi asan, njëtëbun hn'ile nkejëk hna.»

²⁸ Awa Yesu, ante karaÿëdëhëhniwo vahnë va hnë selele Cery Wën Cankaf hna, më ndekak: «Paryi bi njëtërunëho do njëtërun bi ne matibu? Gena ami fëhna yiju. Ale satëk fayiko bare yëtëluhna.

²⁹ Ami, njëtëbuha, kabi ŵalu hna matibu, do umë fayiko.»

30 Awa, soje wanës watac, vëyabah ñadëniho pëlanih, bare ahnë pëlalawohna, kabi wati lëwu ya tëkëlohna ten.

31 Bare vahnë vëyabah ßulunda hna kwëtahnhënihawo. Ntehnëdëniho: «Ge Arëhnayik a tëkik, ntif bi wëdahëse wafëmpëhnahnah ntëbi wante tëk ntik ayi asan nji?»

Vëyëka fayëde pëljëniha Yesu

32 Wafarise wa nkwëryëniho ile ñakëñakëdëniho kore soje Yesu ya. Awa vësankaf vësëna wasadëha va gë wafarise wa më payënihëhni vëyëka Cery Wën Cankaf va njini pëljëniha.

33 Yesu më ntehnëk: «Nkolahnëden ten toye. Tac mbokadëfu hn'ale fayiko hna.

34 Wati rac rëkëdun ayëkëlehnëduno bare nufilunohna; kabi kodiluhna ayiwu wühnë hn'ile nkedëfu ami hna.»

35 Wasëwif wale hnëpadëhawo va më tëyëlëdëni: «Ne ga ñad nji hn'ile nkođen nuyilënahna hna? Wasëwif wale sampëk hnë vële wok vëyëna wasëwif hna bi ñad nji? Mpëd ñad nji karanëhni vële wok vëyëna wasëwif va fëna?»

36 Ye ga pëhnëtanëd wanji wanës: “Njëkëlehnëdunëho do nufilunohna, kabi kodiluhna ayiwu wühnë hn'ile nkedëfu ami hna?”»

Wënka wante yëdahnëd sël ntawary, uwám paryi na

37 Fac le yak hwëhna nafa ambënt hna yeho fac rëkwa ya. Fac rac, Yesu më kahnëk haryënkwo kore ya, do ndeka: «Ge ahnë njoka wënka, njij yal mën hna do ciya.

38 Ge ahnë kwëtahnhëko, ahnë arac nked gante nësëk Vikerëh ka: “Wënka wayabah wante njëdahnëd sël ntawary, uwám paryi na njalid hnë umë.”»

39 (Yesu soje Iyir nte nuädëni vële hwëtahnhëka va nësëdëho. Wati rac, Yir ina yëdahnëlohna ten, kabi Yesu matëndilohna ten hafo tëk laña hnëfak lëwu hna.)

Nahan kore ya nëmpëlëko soje Yesu

40 Kore hna, vëyabah hnë vële wëryëko wanës watac va ntehnëdëniho: «Paryi nke, ayi asan ye kila le hnapëdëho ya!»

41 Vëryampo ntehnëdëniho: «Arëhnayik a ye!»

Bare, vëryampo më ntëkwani: «Arëhnayik a kod bi mati Galile?»

42 Gena bi Vikerëh va ntehnëk Arëhnayik a avë hnënk Ahnaw David yed do Betëlem nagëde, ankol David hna dënk?»

43 Koyëna ßulunda ya nahan dëw hni na nëmpëlëko g'ahawary soje Yesu ya.

44 Vëryampo hnë vëhni ñadëniho pëlayi, bare ahnë dëkëlohna pëlahna.

Vësankaf wasëwif va vëhwëtanhëlahna Yesu

45 Vëyëka Cery Wën Cankaf va mbokalehnëni g'ante nkeni vësankaf vësëna wasadëha gë wafarise ka. Vërac më tëyënihëhni: «Soje ye worun yojëlunahna Yesu?»

46 Më ntëkwani: «Kobëri ahnë nësëna g'umë ki!»

47 Wafarise wa më ntëkwani: «Ye! Mawërun wühnë fëna arokayiwu?»

48 Kobëri bi nurunëha asankaf aryampo ma farise aryampo ale hwëtahnhëka?

49 Hali! Vahnë vële wok vëyëtëna sariya Moyis va fo hwëtahnhëka. Vëhni, vëryëwanina!»

⁵⁰ Nikodem yeho farise aryampo ale yentiko hnam ŷa. Biŷëna dŷus umë yiko vēhni Yesu hna. Umë ntehnëkëhni vēŷëntaŷ va:

⁵¹ «Awa, sariya fu ŷa maŷëryak bi tame kitiŷi ahnë ndaŷi hara gwëryina ten do hara yëtina uŷeh ule ntik ŷa?»

⁵² Më ntëkwaniha: «Avë Galile bi yeru, wëjë fëna? Yëkëry Vikerëh va do nufu wëla kila ryampo matidina muk Galile.»

⁵³ [Tac, pitëlelehnëni ale-wo-le mënc gë ŷalu.

8

Yesu g'asëval ale nanjëtëlehnini g'asan

¹ Yesu njiko hn'ikuŷ inte wacik Oliviye.

² Ga pacëk, wakëwak fo, mbokako selele Cery Wën Cankaf hna do vahnë va fop tëhanihawo; awa më ntaŷak do karanjëdëhëhniwo.

³ Tan, vēharan sariya va gë wafarise ŷa tëkaryëlehniniha asëval ale nanjëtëlehniniho g'asan. Kwëtëniha haryënk wahnë fop.

⁴ Më ntehnëniha Yesu: «Aharan, aŷi asëval g'asan nanjëtëlehnini hnë wati nte ndakakëndëni ŷa dënk.

⁵ Hara, sariya hna, Moyis më lehnëkëfu ntutini gë wëraka hafo cëmëni iŷi sifa vēsëval. Wëjë lë, ye ye kiti hu ŷa hnë wanj?»

⁶ (Hn'iŷi tëy, urënd tëndëhnëdënihawo, nuŷahnëni ile ntehnëdëni menëk.)

Yesu dëkwalohna, tënkwëko do pëgw kerënd g'irufa ŷa nkal hna.

⁷ Kabi nkonihho tëyëndëniha, awa Yesu më matëndak do ntehnëhni: «Ale wok koŷëri menëna hnë wuhnë ŷa ndënk wntuta.»

⁸ Tac më mbok tënkwëk do mbok kerënd kat nkal hna.

⁹ Ga nkwëryëni wanës watac, njilehnëni aryampo aryampo, vicër va ryënkwëko ten. Tavëlehnëniha Yesu g'asëval a fo hnam.

¹⁰ Awa Yesu më matëndak do ntehna: «Awa ne nkehëhni vēle yojakëhi va? Ahnë gena bi ale hitiŷëki hafo cëm hna?»

¹¹ Asëval a më ntëkwak: «Aharan, ahnë gena ale hitiŷëko.»

Awa Yesu më ntehnëka: «Ami fëna kitiŷëdilihna. Yiry, do ant'avoka wën.»]

Yesu, humpen d'uniŷa ha

¹² Yesu mboko nës kat kore hna: «Ami ye humpen d'uniŷa ha. Ale rëfëdëho ŷa yasëdina hn'umëhwëry: nuŷad humpen hunte ryënëd uwäm usër hna.»

¹³ Soŷe rac wafarise ŷa më ntehnëniha: «Wëjë dënk hnësad; wanës hu ŷa kwëhnana nafa.»

¹⁴ Yesu më ntëkwakëhni: «Ha, ami dënk hnësad: bare wanës mën ŷa kwëhnak nafa, kabi ami njëtëbu hn'ile matibu hna do hn'ile njidëfu hna, bare wuhnë yëtëluhna hn'ile matibu hna gë hn'ile njidëfu hna.

¹⁵ Wuhnë, ile hnuɔun fo hitiŷëdun; ami, kitiŷëda ahnë.

¹⁶ Bare, ge kitiŷëdëhëfu, kiti mën ŷa catëd, kabi gena ami fo hitiŷëd, Rëm ale fayiko ŷa g'ami nkebu.

¹⁷ Kerina bi sariya hun hna, ge waseɔe wahi nësëni wanës watac fo, wanës watac toŷa ye?

¹⁸ Awa ami, ami dënk ye seɔe mën ŷa, do Rëm ale fayiko ŷa fëna nkenëhnëko seɔe.»

¹⁹ Awa më tëyëniha: «Ne nkeha rëmuŷ ŷa?»

Yesu më ntëkwak: «Paryi yëtëlundohna do paryi yëtëlundohna Rëm më n yä fëna. Ge njëtakëndunëho, njëtakëndunëha Rëm më n yä fëna.»

²⁰ Yesu, ante karanjêdëhëniwo hnë selele Cery Wën Cankaf hna nësëko koyëna darël hn'ile kwëtëdeho wayêf hna. Ahnë yëkëhnahnëlohna pêlahna, kabi wati lëwu yä təkëlohna ten.

Kodiluhna ayiwu hn'ile njidëfu hna

²¹ Yesu më mbok ntehnëkëhni kat: «Njidëfu do njëkëlehnëdunëho, bare gë wameh hun nja cëmëdun. Kodiluhna ayiwu hn'ile njidëfu hna.»

²² Wasëwif wä më ntehnëläni: «Ndëwa bi ñad, kabi ntehnëd: "Kodiluhna ayiwu hn'ile njidëfu hna"?"»

²³ Yesu më ntehnëkëhni: «Wühnë wëvë gëd yerun, bare ami avë g'ambin yebu. Iyi duniya hwëhnëku, bare ami kwëhnëlohna iyi duniya.»

²⁴ Soje umë lehnänëmu: "Gë wameh hun nja cëmëdun." Ha, ge kwëtahnëluhna "Ami ye^{*✧} gë wameh hun nja cëmëdun."

²⁵ Awa më tÿëniha: «Mo yeru?»

Yesu më ntëkwakëhni: «Kwëlëkwël pëyadëmuno kobëri wapëgwa hna.

²⁶ Soje hun yä, njabëk vile hokëndëbu hnësu hitinjahnu. Ale fayiko yä ahwëhn toña ye, do ile fëyadëmu hnë duniya yi yälu hna ñënjajëbu.»

²⁷ Wëwëryëfilohna Yesu soje Rëm yä nësëndëhëniwo.

²⁸ Awa më mbok ntehnëkëhni: «Ge njelërunëha Ajë Ahn'a, njavëtëdun "Ale ye yä yebu", njavëtëdun ñoñ dida g'ufër më n: ile karanjêko Rëm yä fo hnësëdëfu.

²⁹ Ha, ale fayiko yä g'ami nkebun; tavëlohna ami fo, kabi ile ñad yä lidëfu kwëlëkwël.»

³⁰ Wati nte nësëdëho Yesu aki nja vëyabah kwëtahnënihawo.

Abëraham gë Yesu

³¹ Awa Yesu më ntehnëkëhni wasëwif wale lehnëko kwëtahnëniha va: «Ge mawëhnëdun fac-wo-fac wanës më n nja koyëna tufahnëdun vërëfal më n paryi yerun.

³² Koyëna njëtakëndun toña yä do toña yä ntikëndëhu vahnë wële ye afaya.»

³³ Më ntëkwaniha: «Fuhnë, Abëraham hwëhnëkëfu, kobëri gelëfuhna muk vëramp ahnë. Hak kodu alehn: "Nkëkëndun afaya"?"»

³⁴ Yesu më ntëkwakëhni: «Toña yä fëyadëmu: Ale-wo-ale lid wameh a, aramp wameh ye.

³⁵ Hara aramp gedina kwëlëkwël avë tere, bare aju ahwëhn tere yä avë tere kwëlëkwël ye.

³⁶ Ge Aju Wën yä lik ayewu afaya, awa paryi nke afaya yedun.

³⁷ Njëtëbu hnëk yerun gë Abëraham. Bare soje ile yëkëlehnëdun aryawuno yi, umë rufahnëd njejëyerun wanës më n nja.

³⁸ Ami, ile hnubu vëhni Rëm më n yä hnësëdëfu. Do wühnë, ile wëryërun rëm hun hna lidun.»

³⁹ Më ntëkwaniha: «Fuhnë, rëm fu yä, Abëraham ye.»

Yesu ntehnëkëhniwo: «Ge paryi vutah Abëraham yekëndun, ile ntidëho yä rëkakëndun alindu.

⁴⁰ Bare mama pëyahnëmu toña ile yënjajëbu Wën yä, njëkëlehnëdun aryawuno. Abëraham ñoñ dina ile wëntëlëk gë ijin ki!

* **8:24 8.24** *Ami ye:* Gë Wa-ebëre nja Yawe wac Wën ye le fëhnëtanëk «ami ye». (Icahn 3.14)

✧ **8:24 8.24:** Icahn 3.14-15

41 Wuhnë, ile ntif rëmun ÿa dënk lidun.»

Më ntëkwaniha: «Gelëfuhna vësëval vële wafëd vankaf vantëw hni. Rëm ryampo fo hwëhnabun: Wënu ña ye!»

42 Yesu më ntehnëkëhni: «Ge paryi Wënu ña yekënd Rëm hun ÿa, rëkakëndun aÿanduno, kabi Wën hna matifu do soÿe lëwu ÿa yijëbu hnë fagant hun hna. Yijëla soÿe lëmën dënk, umë fayiko.

43 Soÿe ye ye gwÿyëdïluhna ile lehnëdëmu ÿa? Umë ye kabi mëkëdïluhna ahnëpawu wanës mën ña.

44 Rëmun ÿa, Sintani ye, do ile ñad ÿa lidun. Kobëri wapëgwa hna aryaŵ vahnë ye: kahnëdïna muk hnë toña, kabi toña gena hnë umë. Ge mërëd, g'anësa ntëwu ña rëkëd nësënd, kabi aŵër ye, paryi nke umë ye rëm ramër ÿa.

45 Bare ami, toña ÿa hnësëdëfu. Soÿe umë ye kwëtahnëdïlunohna.

46 Mo hnë wuhnë hod tufahn menëbu inë ryampo? Ge nësëdëfu toña ÿa, soÿe ye kwëtahnëdïlunohna?

47 Ge Wënu ña hwëhnëku nëpadun wanës wadëwu ña. Ge nëpadïluhna, kabi kwëhnëluhna ye.»

48 Wasëwif ŵa më tÿyëniha Yesu: «Kwëhnalëfuhna bi toña lehnëfu avë Samari yeru do gë yine nkerun?»

49 Yesu më ntëkwak: «Gelëfuhna gë yine. Rëm mën ÿa lënënëdëfu, bare wuhnë, ñwëÿërun dënënëdïlunohna.

50 Ami, yëkëlehnëla icëmb soÿe lëmën dënk. Ahawary yëkëlehnëdëho do umë hitijëd gante canëk ka.

51 Toña ÿa fëyadëmu: ale lënënëk wanës mën ña cëmëdïna muk.»

52 Wasëwif ŵa më ntehnëniha: «Tame, pacëkëfu gë yine nkerun. Abëraham cëmëk, wakila ña fëna, do wëjë, alehn: “Ale lënënëk wanës mën ña cëmëdïna muk.”

53 Wëjë bi lëbëka Rëm ÿa, Abëraham, nte sëmëk? Do cëmëni fop wakila ña fëna! Mo liyahnëki yeru?»

54 Yesu më ntëkwak: «Ge ami dënk rëkakënd sëmbandu, icëmb mën inÿa kwëhnakëndina nafa. Ale sëmbëdëho ÿa, Rëm mën ÿa ye, umë dënk lehnëdun ye Wën hun ña.

55 Yëtëlunahna, bare ami njëtëbuha. Ge ntehnakëndëbu yëtëlëwähna, aŵër yekëndëbu, had wuhnë. Bare njëtëbuha do ntënënëdëfu wanës wadëwu ña.

56 Abëraham, Rëm sankaf hun ÿa, natëkawo ðus kabi njëtëko tëkidëfu. Nuko fac lëmën ÿa do natëkawo.»

57 Awa wasëwif ŵa më mbokëni ntehnëniha: «Kwëhnalihna ten wabëhn wafëhw imbëd (50) do alehn nuruha Abëraham!»

58 Yesu më ntëkwakëhni: «Toña ÿa fëyadëmu: ani gë nagahnënde Abëraham ÿa, “Ami Ye†.”»

59 Ga nkwëryëni watac, mbankëpëdëniho wëraka ntutahnëniha, bare Yesu më coŵak do cahnëlehn selele Cery Wën Cankaf hna.

9

Yesu g'asan ale hnagiko mëp

† 8:58 8.58 *Ami Ye*: Gë Wa-ebëre ña Yawe ŵac Wën ye le fëhnëtanëk «ami ye». (Icahn 3.14)

1 Awa, hn'ankawã hna, Yesu nukawo asan ale hnagiko mëp. 2 Vëréfal vëlëwu va më tëyëniha aki: «Aharan, soje ye nagik ayi asan mëp? Soje wameh wadëwu ña dënk bi ye ma wameh vële hnagëka ña ye?»

3 Yesu më ntëkwak: «Gena soje wameh wadëwu ña, gena fëna wëba vële hnagëka ña; mëpëk soje vahnë va fop nuhahnëni ile mëkëd nti Wënu ña.

4 Tëfëkëfu ntiyin wadoku ale fayiko ÿa ante nkok mëdëna ten ñi. Mëd uña tëhajëk, hn'ile nkođ kolëna ahnë mbok ndokuñ.

5 Wati nte yedëfu duniya yi fop, humpen duniya ha yëfu.»

6 Ga nësëk watac, Yesu më tëpëk nkal hna do nëgw nkal iña gë wato wadëwu ña, do mbërya inkal tac mëp uña vinkër hna.

7 Tac ntehna: «Yiryeyi awëñaj pisin le wacëde Silowe ÿa.» Uwi wac «Ale Fayik» pëhnëtanëd. Umëp uña njilehn nkwëñaj, do mëpëtako mbokajatënd!

8 Vësaryëntawu gë vële hnuđëhawo kwëlëkwël ga muntad va më ntehnëni: «Gena bi ayi asan lañadëho kwëlëkwël muntand?»

9 Wëryampo ntehnëdëniho: «Umë dënk ye.»

Vëhañary më nkwajëni: «Ale mëntëlëni fo ye.»

Bare umë, më ntehnëk: «Paryi, ami dënk ye.»

10 Awa më tëyik: «Hak ntiru ahnuhahnënd?»

11 Më ntëkwakëhni: «Asan ale wacik Yesu ÿa sëkënakëh toyë nkal iñi, mbëryo vinkër li do ntehno: “Yiryeyi Silowe hna awëñaj.” Më yibu, wëñaju do, tañ hnulehnu wapacëk!»

12 Më tëyëniha: «Ne nkeha Yesu tac?»

Më ntëkwakëhni: «Yëtëla.»

Asan ale wëpëtik a gë wafarise wã

13 Më njonihia asan ale wëpëko ÿa gë wafarise.

14 Hara, hnë fac ntawëla cëkëneko Yesu nkal iña mëpëtahna vinkër va.

15 Awa wafarise wã më tëyëniha vëhni fëna, hak kolahnëk nund. Më ntehnëkëhni: «Nkal cëkañ liyibuho vinkër li, më wëñaabu, do tame nudëfu.»

16 Wafarise wëryampo më ntehnëni: «Ale lik iyin ÿa matina Wën hna, kabi dënëndëfina ntawëla ña.»

Bare vëhañary më ntëkwani: «Hak kođ ahnë awen nti iyi sifa wëdahëse wafëmpëhnahnah?» Wanës wadëw hni ña nëmpëlëko.

17 Awa më mbok tëyëniha kat ale wëpëko ÿa: «Wëjë lë, ye hnësëru soje lëwu ÿa kabi vinkër hu va mëpëtëk?»

Më ntëkwakëhni: «Kila ye.»

18 Bare, wasëwif wã ñwëyëniho kwëtahnëni paryi ayi asan mëpëko do tame nud. Soje rac macahnënihëhniwo vële hnagëka va.

19 Më tëyënihëhni: «Ayi asan paryi bi ajë hun ye? Umëp bi nagik paryi? Ge toña ye, hak ntik awa nuhahnënd tame?»

20 Vële hnagëka va më ntëkwani: «Njëtëbun ajë fu ÿa ye do mëp nagik.

21 Bare yëtëlëfuhna bi ye liyak nuhahnënd tame do yëtëlëfuhna fëna bi mo wëpëtëka. Tëyëryina: naÿëk, kođ ntëkwa umë dënk!»

22 Vële hnagëka asan va nësëniho koyëna kabi ntakëkëhniwo gë vësankaf wasëwif va: njëtëniho vëhni tëko pëhnani ntanihëhni calinja hna fop vële hwëtahnënd Yesu ye Arëhnayik a.

23 Soje rac ntëkwahnëniho vële hnagëka mëp va: «Tëyëryina umë dënk, naÿëk, kođ ntëkwa!»

²⁴ Awa wafarise wa më mbok macehnëniha kat asan ale wëpëko ya do ntehnëniha: «Dënënëryehna Wënu na ahnës toña ya. Njëtëbun fuhnë asan arac awen ye.»

²⁵ Më ntëkwak: «Yëtëla bi awen ye ma hali. Bare njëtëbu inë ryampo: mëpëbuho do tame nudëfu.»

²⁶ Më mbokëni tëyëniha: «Ye ntiki? Hak njërënkë?»

²⁷ Më ntëkwakëhni: «Nësëhnëmu, bare nëpalunohna. Soje ye yadun avok awëryuno kat? Nadun bi mpëd, wuhnë fëna, ayentiwu vërëfal ayi asan?»

²⁸ Awa pëgwëlehnëni njewëndëniha do ntehnëni: «Wëjë, arëfal ayi asan yeru! Fuhnë, vërëfal Moyis yebun.

²⁹ Njëtëbun Wënu na nësëhnëkawo Moyis, bare ayi asan, yëtëlëfuhna dënk bi ne matik!»

³⁰ Asan a më ntëkwakëhni: «Umë fëmpëhnahnah ye: njërënkë do yëtëluhna, wuhnë, hn'ile matik hna!

³¹ Fuhnë fop, njëtënk Wënu na nëpadilëhniha vëwen va, bare ge ahnë ntënënëdëha do nti ile nad ya, nëpadëha.

³² Kobëri gwëryina ga nësëde ahnë mëpëtëka ale hnagik mëp.

³³ Ayi asan, ge matekëndina Wën hna, ñoñ kokëndina nti.»

³⁴ Umë ntëkwaniha: «Wameh fo yeru kobëri nte nagiru na do aýand aharañëfu!» Ntalehnëniha caliña hna.

Imëp paryi

³⁵ Yesu njëtako ntaniha asan a, më njëkëlehnëka do tëya: «Kwëtahnëruha bi Ajë Ahn'a?»

³⁶ Asan a më ntëkwaka: «Aharan, pëyarye bi mo ye soje holahnu hwëtahnuwa.»

³⁷ Yesu më ntehnëka: «Nudüha gë vinkër hu vi. Umë dënk hnësëndëhi iyi wati.»

³⁸ Asan a më ntehnëka: «Ahwëhn, kwëtahnëmi.» Ndëkwëhnëlehn haryënkw Yesu do cëmba.

³⁹ Tac Yesu më ntehnëk: «Soje tufahn ale-wo-le ile nke ya yijëbu hnë iyi duniya. Koyëna vële wok vëhnudina va nuhahnëni do vële hnuð va nkeni had vumëp.»

⁴⁰ Wafarise, wale yeho ðarël lëwu wa, nkweyëniho wanës wadëwu na do më tëyëniha: «Awa, vumëp bi yebun, fuhnë fëna?»

⁴¹ Yesu më ntëkwakëhni: «Ge vumëp yekëndun, dehnakëndena menërun. Bare wëli: ntehnërun nudun. Soje rac wameh hun na hnë wuhnë nkok.»

10

Wape na g'aheryëherya ya

¹ Yesu mboko ntehn kat: «Toña ya fëyadëmu: ge kwëhnaru kece wape do ge ahnë kayëk cape ndampo tënkëna hnë rënka hna, ahnë arac ale ye do bandi.

² Ale rënkëk rënka ya, umë ye aheryëherya wape na.

³ Ayëka kece ya pidëtëhnëdëha aheryëherya ya rënka ya do wape na nëpadëni kopa lëwu ya. Macëdëhëhni wape wadëwu na ile-wo-le wac lëwu wa do canëhni.

⁴ Ge canëkëhni fop wante kwëhnëk na, gë vëhni rëkëd njasëntëde do tëfëlëdëni, kabi njëtëni kopa lëwu ya.

⁵ Muk warëfëlendilahna ale nkoni wayëtëna; nkaryëdëniha ñawët, kabi wayëtëna kopa lëwu ÿa.»

⁶ Yesu unji mëntëndëlehn nësëhnëkëhniwo vahnë va fop, bare vëyëtëlohna ile nësëdëho ÿa.

Yesu, aheryëherya afërën a

⁷ Awa më mbok ntehnëk: «Toña ÿa fëyadëmu: ami ye rënka kece wape ña.

⁸ Fop vële ryënkwëhnikoŵo vi vële ye do wabandi do wape ña wahnëpalëhniha.

⁹ Ami ye rënka ÿa. Ale rëfëk ÿal mën tënkahn ÿa pehëtëde. Koyëna kod tënkënd do cahnénd gante ñad ka, do nuÿad ile tokëd.

¹⁰ Ale ÿa, ulë fo njijëd, idaw do përekan. Ami, njijëbu soje nuÿahnëni vahnë va sël ntaŵary, uwám paryi wã, do njabëhni.

¹¹ «Ami, aheryëherya afërën a yeŵu. Aheryëherya afërën a pëhwëtak njëdahn ntaŵary dëwu ña soje wape wadëwu ña.

¹² Ale sosëde koryi soje keryahnënd herya do kwëhnëliha umë dënk wape ña, umë gena aheryëherya paryi: ge nuka ÿin ÿa, ga njijëd, tavëdëhëhni nkary. Awa ÿin ÿa tënkëdëhëhni wape ña pëlahni wëdampo do wañëntaw ña campëdëni.

¹³ Aÿi asan, koyëna ntid kabi cosik ntihahn doku rac do nafa wahwëhnana wape mën ña soje lëwu.

¹⁴ «Ami, aheryëherya afërën a yeŵu. Njëtëbuhëhni wape mën ña do wape mën ña njëtëniho,

¹⁵ had gante njëtëko Rëm ki do njëtëbuha Rëm ki. Njëdahnëdëfu ntaŵary mën ña soje wape mën ña.

¹⁶ Kwëhnaŵuhëhni kat wape wakawary wante wok wayentina kece li. Tëfëko watac fëna yojëwëhni; nëpadëni kopa mën ÿa, do koyëna kore ryampo fo nkedëni g'aheryëherya aryampo fo.

¹⁷ Ge Rëm ÿa ñahnëdëho, kabi njëdahnëdëfu ntaŵary mën inja ye. Njëdahnëdëfu bare mbidëfu fëna.

¹⁸ Ahnë kodina nufëhno ntaŵary inji, bare g'uhnatah njëdahnëdëfu. Mëkëdëfu yëdahn do mëkëdëfu viwu kat. Umë ye ile ntehnëko Rëm mën liwu ÿa.»

¹⁹ Nahan wasëwif wã mboko nëmpël kat soje wanës watac.

²⁰ Vëyabah hnë vëhni ntehnëdënihawo: «Gë yine nkeni! Cenaka! Soje ye hnëpadunëha?»

²¹ Vëryampo më ntëkwani: «Ale nkeni gë yine nësëdina aki; yine kod bi mëpëta ahnë?»

Yesu ñwëÿik

²² Wati huji yeho do ntidëho Yerusalem hna ambënt nte ryënkwëtahnédeho ante pëhwëtiko Cery Wën Cankaf ña.

²³ Yesu nkentiko do nder cankaf nte wacik Salomo* hna njasëlehnëdëho.

²⁴ Awa wasëwif wã më kwërëniha do ntehnëniha: «Hafo guve ntihëtëduhëfu hn'ufëmpëhnañah hna? Ge Arëhnyik a yeru pacënhënyifu.»

* **10:23 10:23** Salomo aju David yeho, ahnaŵ Isërayel had rëmu. Umë vëryehnéko Cery Wën Cankaf ña do njëtiko soje yasery ÿalëwu. (1 Vëhnaŵ 6; 1 Vëhnaŵ 5.9-14)

²⁵ Yesu më ntëkwakëhni: «Tëkëmu fëyawu, bare kwëtahnëluhna. Nurun wadoku wante lidëfu g'uwac Rëm mën ña; watac ye sedë mën ña.

²⁶ Bare kwëtahnëdiluhna kabi gentiluhna kore wape mën hna.

²⁷ Wape mën ña nëpadëni kopa mën ña; njëtëbuhëhni do tëfëlehnëdëniho.

²⁸ Njëdadëfuhëhni uwám ule wok pudina ña: wasëwëdina muk do ahnë kodina tefowëhni.

²⁹ Rëm mën ale yëdakowëhni ña hnañëk lëbëk fop, do ahnë kodina nufëhni gë fanka hnë umë.

³⁰ Ami gë Rëm ña, aryampo fo yebun.»

³¹ Tac fëna kat, wasëwif wá, ga nkwëryëni watac, më mbok nufani wëraka ndawahnëniha.

³² Awa Yesu më ntehnëkëhni: «Ntibu tase hun viyë viferën viyabah gë fanka Rëm ña, soñe iyëhne hnë watac ñadun aryawahnuno gë wëraka?»

³³ Wasëwif wá më ntëkwaniha: «Gena inë fërën ile liru ñaderu aryawahni, bare kabi Wënu ña yewëdu. Wëjë ahnë fo yeru, do aýand aliya Wën!»

³⁴ Yesu më ntëkwakëhni: «Kerina bi Vikerëh hun hna: Ami, Ahwëhn a, ntehnëdëmu: “Wamën yerun”?»

³⁵ Njëtinëk kodena ntiñti hn'ile nësik Vikerëh Wënu hna. Awa Vikerëh hun hna Wënu ña “wamën” macëkëhni vële ntehnëd va.

³⁶ Do ami, Rëm ña tëhnako paye duniña li. Awa hak kodun alehnu Wënu ña yewëdëdu ge pëyahnebu Aju Wënu ña yebu?

³⁷ Ge dida dokü Rëm mën ña, ant'ahwëtahnuno.

³⁸ Bare ge ntidëfu, wëla kwëtahnëluhna, mawëryin ahwëtahnu wëla wadoku mën ñi fo. Koyëna njavëtëdu, pëgw dol hafo kwëlëkwël, Rëm ña hnë ami nke do ami hnë umë nkebu.»

³⁹ Soñe rac, wësankaf wasëwif va mboko njëkëlehnëdëni pëlanaha, bare pehëkëhniwo.

⁴⁰ Ga ndëcëk watac, Yesu më mbok njik gë cape nñentañ mbë sën Yurëdan ka, hn'ile pëgwëko njaryënd San hna dënk. Hnam nñëwëko.

⁴¹ Vahnë vëyahbah njijëniho ñalu hna. Ntehnëdëniho: «San wëla dahëse fëmpëhnañah ryampo dilohna, bare fop ile nësëdëho soñe aýi asan ña toña ye.»

⁴² Do vëyahbah hnam kwëtahnënihawo Yesu.

11

Icëm Lasar

¹⁻² Hn'ankol Betani hna ntëdëniho Mari g'aheryu Marët, do g'ahery hni Lasar. (Mari yeho asëval ale rurëkawo Ahwëhn a datikola ña wapary hna do pëhwëca g'imul dëwu ña.) Awa Lasar, aheryu, tesëko.

³ Vësëval vëhi vërac më payëniha ahnë nji ntehna Yesu: «Ahwëhn, lawo hu ale ñaru aýand a, tesëk.»

⁴ Yesu, ga njëtak watac, më ntehnëk: «Uwi res gena daw inji fo ndawëdëha, umë cëmbahnëde Wënu ña fëna, tufahnëd inaý dëwu ña do koyëna tufahnëde inaý Ajë Wën ña fëna.»

⁵ Hara Yesu ñadëhawo Marët, gë Mari, do g'ahery hni Lasar.

⁶ Bare ante njëtako Lasar tesëk ña, wafac wahi mboko ñëw̃ hn'ile nkeho hna.

⁷ Tac më ntehnëkëhni vërëfal vëlëwu va: «Bokanëfu gë Yude.»

⁸ Vërëfal va më ntëkwaniha: «Aharaj, biyëna ga njëkëlehnëdënihino vëvë Yude va ndawënihi gë wëraka, do tame ñadu avoka hatac?»

⁹ Yesu më ntehnëkëhni: «Gena bi wëwati pëhw gë wahi ye facë hna? Ge ahnë njasëd g'anent, gëwëdina, kabi nud wapacëk gë humpen duniya hi.

¹⁰ Bare ge g'umëd ga njasëd, nkëwëd, kabi humpen gena hnë ahnë arac.»

¹¹ Ante nësëk watac ña, Yesu më nkwënëk: «Lawo fu ya Lasar wakwëd ndakëk, bare njidëfu hnëgëtëwa.»

¹² Vërëfal va më ntëkwani: «Ahwëhn, ge ndakëk, yër inja njërëd.»

¹³ Yesu Lasar cëmëk ñadëho nës, bare vërëfal va ntiyahnëkëhniwo ryak wakwëd paryi nësëd.

¹⁴ Awa Yesu më nësëhnëkëhni wapacëk: «Lasar cëmëk,

¹⁵ do natëko soje hun ya kabi gelëwohna hnam g'umë wati rac. Koyëna kwëtah hun ña njawëd. Awa tame yinëfu yalu hna.»

¹⁶ Tac Toma, ale wacëde Asëp a, më ntehnëkëhni vërëfal vëyëntaw̃ va: «Yinëfu, fuhnë fëna, soje cëmëntinëfu g'umë!»

Yesu, ibëhn inja gë sël ntaw̃ary, uwám paryi

¹⁷ Ante tékëko Yesu ña, njëtëko Lasar nuyak wafac wahnah yag hna.

¹⁸ Yëbëlan Betani gë Yerusalem tékëlohna uyas wakilo watar,

¹⁹ do wasëwif wayabah nijjënihio vëhni Marët gë Mari hna soje simpaÿ icëm ahery hni ña.

²⁰ Marët, ga njëtak Yesu nkejëk, më njik pankëlëni, bare Mari tere hna nkoko.

²¹ Marët më ntehnëka Yesu: «Ahwëhn, ge hnani nkekënduho ahery mën a cëmäkëndina.

²² Bare njëtëbu wëla gaki Wënu ña mawëryanëdëhi fop ile rëyëduha ya.»

²³ Yesu më ntehnëka: «Ahery hu matëd cëm hna.»

²⁴ Marët më ntëkwaka: «Njëtëbu d'us, mbëhnëd fac rëkwa hna, ante rëkëd mbëhnëdëni fop vësëm ña.»

²⁵ Yesu më ntehnëka: «Ami dënk ye ibëhn inja do sël ntaw̃ary, uwám paryi wä. Ale hwëtahnéko ya mbëhnëd wëla cëm.

²⁶ Do ale-wo-le hwëhna sël ntaw̃ary, uwám paryi wä do kwëtahno godina cëm hna. Kwëtahnéru bi wanj?»

²⁷ Marët më ntëkwaka: «Ha, Ahwëhn, kwëtahnébu Arëhnayik a yeru, Ajë Wën, ale rëfëkawo njij duniya hna.»

Yesu kod

²⁸ Marët, ga nësëk watac, njilehn macehna aheryu Mari, canarya ntehna: «Aharaj a ani nke, do macëdëhi.»

²⁹ Mari, ga nkwëryëk watac, matëlehn nkary gë vëhni Yesu.

³⁰ Hara tënkëlohna ten nkol hna: hn'ile pankëlëniho gë Marët hna nkoko.

³¹ Vële nkenihio gë Mari tere hna, yijëko simpaÿ icëm va, nunihawo ga matëk cahn nkary. Më tēfēlehnēniha, ntiyahnēkēhniwo g'iyag njid wako ña.

³² Mari tëkëko hn'ile nkeho Yesu hna. Nunda tunj, njolehn haryënkwlëwu do ntehna: «Ahwëhn, ge ani nkekëndu ahery mën a cëmakëndina.»

³³ Ga nukëhni Yesu kodëniho gë vële njijëniho va, njakëkawo sakahnëha dus.

³⁴ Më tëyëkëhni: «Ne kwëtërunëha?»

Më ntëkwaniha: «Ahwëhn, yij, nudu.»

³⁵ Yesu pëgwëlehn kond.

³⁶ Awa vahnë va ntehnëlehnëni: «Yëkëryin gante ñadëhawo ka!»

³⁷ Vëryampo hnë vëhni ntehnëdëniho: «Umë ale wëpëtëkëhni vumëp, kokëndina bi memaÿehn icëm Lasar ña?»

İbëhn Lasar

³⁸ Yesu mboko njaka sakahnëha dus. Më njik yag hna. Hara iyag nte yabiko hn'itaka yeho, rënka ÿa taka konah fidahniko. ³⁹ Yesu ntehnëko: «Dihëtëryin taka ñi.»

Awa Marët, acëru asëm a, më ntehnëka: «Ahwëhn, tëfëka tehënd tame, kabi tëkëk wafac wahnah ga kwëtahnik ani.»

⁴⁰ Yesu më ntëkwaka: «Dehnëlihna bi ge kwëtahnëru nudu inaÿ Wënu ña?»

⁴¹ Awa ntihëtëlehnitaka ña. Yesu më kanëk g'ambin, do ntehn: «Apa, camehnëmi kabi nëpađuho.

⁴² Ami, njëtëbhu nëpađuho kwëlëkwël, bare soÿe vële hwërëko vi hnësandëbu aki, kwëtahnahnëni wëjë fayiko.»

⁴³ Ante nësëk watac ña, më ndekak gë fanka: «Lasar, cahni!»

⁴⁴ Awa asëma cahnëlehnit yag hna. Wapary ña gë wëbák ña përyiko, yëka ÿa tëm-piko. Yesu më ntehnëkëhni vële yeho hnam va: «Përyëtëryina do aravuna ñi.»

İpëhwëta dawëhn Yesu ña

⁴⁵ Ga nuni ile ntiko Yesu ÿa, vëyabah hnë vële yijëko vëhni Mari va kwëtahnënihawo.

⁴⁶ Bare vëryampo hnë vëhni njiniho pëyanihëhni wafarise wã ile ntiko Yesu ÿa.

⁴⁷ Awa vësankaf vësëna wasadëha va gë wafarise wã mbarënihëhniwo Mbara Vëhitij va do ntehnënihëhni: «Ye liden? Aÿi asan vifëmpëhnahnah viyabah ntid.

⁴⁸ Ge tavinëka ntind aki, vahnë va fop umë kwëtahnëdëni. Awa vëvë Rom va njijëdëni nihëni Cery Wën Cankaf fu ñi gë bulunda fu ÿi!»

⁴⁹ Aryampo hnë vëhni, ale waciko Kayif, do yeho asëna asankaf a bëhn rac, më tebak wanës ña ntehnëhni: «Ñoñ gwëryëdfiluhna!

⁵⁰ Ye fecek: cëm ahnë aryampo soÿe bulunda ÿi fop ma tavi nihi bulunda ÿi fop?»

⁵¹ Hara ile nësëdëho ÿa matidilohna hnë umë; bare kabi umë yeho asëna wasadëha asankaf a bëhn rac, umë nësehnahnëkawo Wënu ña ntehn Yesu tëfëka cëm soÿe bulunda lëwu ÿa.

⁵² Do gena soÿe bulunda lëwu ÿi fo tëfëkawo cëm, bare soÿe mbarëpahni fëna fop vutah Wën vunte sampëk duniÿa vi nkeni bulunda ryampo fo.

⁵³ Awa, kobëri hnë fac rac pëhnaniho vësankaf wasëwif va ndawëhnëniha Yesu.

54 Soje rac tavahnëko Yesu yasëlehn bulunda wasëwif hna, nji hnë resiyo yëntaw vë wula hna, hn'ankol nte waciko Efërayim. Hnam nñëwëniho gë vërëfal vëlëwu va.

55 Wati ambënt Pak ña tëhajëko. Soje rac, vahnë vëyabah vëvë vankol vambë caharab va njiđëniho Yerusalem soje pacënajëni tëkahnënd mbënt tac.

56 Awa njëkëlehnëđënihawo Yesu do tëyëlëđëniho vëhni fo, selele Cery Wën Cankaf hna: «Paryi nke gena bi yijëđina ambënt nji? Ye hnaharun?»

57 Nësëđëniho koyëna kabi vësankaf vësëna wasađëha va gë wafarise wa ntehnëniho ge ahnë njëtëk hn'ile nke Yesu hna, tëtëka pëyahni soje pëlayi.

12

Datikola ile turëđëha Mari Yesu wapary

1 Wafac mbëđ gë ryampo wojëko tëkahnind Pak ya. Yesu njiko Betani hn'ile ntëđëko Lasar hna, ale mbëhnëndanëko ya.

2 Hnam, më ntëvayik. Marët ryokunjëđëho ile ntëvayiko ya. Lasar gë vële tokëlahnëđëniho Yesu va nkentiko.

3 Awa Mari më nufëk sëleku datikola hambah ntawi, ile lihahnik narëđ* paryi, më turëka Yesu wapary hna, tac pëhwëca g'imul dëwu ña. Cery ña fop datikola rac fo rehëđëho.

4 Yuda Isëkariyot, aryampo vërëfal Yesu hna, ale rokađëha ya, më ntehnëk:

5 «Soje ye woyinëk gwaflënëhna iyi datikola gë koryi yabah do njëđayini koryi rac vëhañëhna va?»

6 Gena bi kabi kwëtahnëkëhni nëf vëhañëhna va nësëđëho koyëna, bare kabi ale yeho. Umë wërunjëđëho hwëta koryi ya do nufađëho ile hwëtëđëho hnam ya.

7 Yesu më ntehnëk: «Tavëryina yam! Kwëtëhnëko iyi datikola pëhwëtanëhna soje fac ile vañandeđu ya.

8 Nkelandun kwëlëkwël vëhañëhna va; bare ami, gelandelënëhna kwëlëkwël.»

9 Ga njëtayik Yesu Betani hna nkeho, wasëwif wayabah njiniho njëkiniha do njëkiniha fëna Lasar nte mbëhnëndanëko ña.

10 Awa vësankaf vësëna wasađëha va më pëhnani ndawëhnëniha Lasar fëna, gë Yesu ka,

11 kabi, soje lëwu ya, wasëwif wayabah tavënihëhni vëhni do kwëtahnëniha Yesu.

Itëk Yesu Yerusalem

12 Ga pacëk, kore yabah yeho Yerusalem hna soje ambënt Pak ña. Më yëtayik Yesu nkejëk.

13 Awa vahnë va më nufëni yaryef vapëmb kacaniha do ndekandëni: «Osana! Cëmbik Wën!

Arabi Wënu ña njëđa ale yijëđ g'uwac Ahwëhn a!

Arabi Wënu ña njëđa ahnañ Isërayel a!»*

14 Yesu fapali tëkatëko, më kayëka, gante pëyahnek Vikerëh ka:

15 «Antë ntaki, nañ Siyo,

kabi ahnañ hu ya nkejëk yañ fapali.»*

* 12:3 12.3 *Narëđ*: Atëh ye, nkahn ntëwu ña lifë datikola ile hambëk ntawi. ✱ 12:13 12.13: Wahnëw 118.25-26 ✱ 12:15 12.15: Sakari 9.9

16 Hně wati rac, vëřefal vëlëwu va vëyëtëlohna bi ye pëhnëtanëđ waŋi wanës; bare ante tufahnëko Yesu inaŷ dëwu ŋa, më ndënkwëtani vëyïn keriko soŋe lëwu ŷa do ntinëhniko ile heriko ŷa.

17 Fop vële nkeniho gë Yesu ante macëkawo Lasar cahni yag hna, mbëhnëndana ŋa, tëtëfađëniho ile nuniho ŷa.

18 Soŋe rac nijjëđëniho kore ŷa ŷalu hna, kabi dahëse fëmpëhnahnah rac ntiko.

19 Awa wafarise wã më ntehnëlëđëni: «Nurun, ñoñ mëkëđelënëhna: vahnë va fop umë fo tëtëlehnëđëni!»

Wagërek wëđampo Yesu njëkëlehnëđëniho

20 Hně vële yijëko Yerusalem soŋe cëmbëniha Wën hn'ambënt hna, nkentiniho fëna vële wok vëyena wasëwif.

21 Vërac më tëhaniha Filip, nte yeho avë nkol Betësayida mbë resiyo Galile, do tëyëniha: «Ñadëfun hnufuna Yesu.»

22 Filip më njik pëyahna Andëre, tac vëhni vëhi tak njilehneni pëyaniha Yesu.

23 Umë, më ntehnëk: «Wati ŷa tëkëk le tënkëđ Ajë Ahn'a hn'inaŷ dëwu hna.

24 Toña ŷa fëyadëmu: uyëc antimp ule hnadik wã ge cëmëna, yëc ryampo fo wod, bare ge cëmëk, ntëwëđ waŋëc wayabah.

25 Ale ŷad iyi đuniya ŷi cëmëđ, bare ale wok kwëtahnëna nëf iyi đuniya ŷa nkoryaryëđ ntaŷary dëwu ŋa hafo uwám usër hna.

26 Ge ahnë kahnëndak ndokunjëhnëndo, araŋi tëtëndo. Hn'ile nkeđëfu hna, aryokun mën a fëna hnam nkeđ. Do ge ahnë ndokunjëhnëđëho, Rëm mën ŷa ntënëñëđëha.»

Wanës Yesu paŋare icëm dëwu ŋa

27 Yesu më mbok nkwenëk: «Tame hn'ile nkebu li, ndëñëbu; yëtëla ile hnahadëfu. Lehnu bi: Apa, pehëtërye hnë iyi wati horot? Bare soŋe iyi wati yijëbu.

28 Apa, tufahnëry inaŷ hu ŋa.»

Awa, kopa nkweyëlehnë mati g'ambin: «Tëkëbu rufahnu icëmb mën iŋa do mbokëđëfu rufahnu kat.»

29 Vahnë vële yeho hnam va, do wëryëko kopa va, vëryampo ntehnëđëniho farat lëhak.

Vëhaŷary ntehnëđëniho mëleka hnësëhnëka takan.

30 Yesu më ntehnëkëhni: «Gena soŋe lëmën nësëk iyi kopa, bare soŋe lëw hun ye.

31 Tame nke wati ile kitinande iyi đuniya ŷa. Ha, tame ntađe Sintani, ale wëkëk iyi đuniya ŷa.

32 Do ami, ge njelibu vahnë va fop tëhadëniho.»

33 Gë wanës watac, tufahnëđëho Yesu sifa cëm nte ñad cëm ŋa.

34 Vahnë va më ntëkwaniha: «Sariya ŷa karanjëkëfu Arëhnayik a cëmëđina. Awa, hak kodu alehn Ajë Ahn'a njelëđe? Mo ye ayi Ajë Ahnë?»

35 Awa Yesu më ntëkwakëhni: «Humpen ha gë wuhnë nkok ten, soŋe wëwati toye: yasëryin wati nte kwëhnarun humpen ha, soŋe antë umëhwëry ŋa memaŷehnu; ale yasëđ hn'umëhwëry hna yëtëna hn'ile njid.

36 Awa kwëtahnëryin humpen ha wati nte kwëhnarun ŋa, ayeahnu wuhnë dënk vutah humpen.»

Ante nēsēko watac ŋa, Yesu njiko, cowākēhniwo.

Hamb vankaf wasēwif soŋe Yesu

³⁷ Yesu ntiko wēdahēse wayabaŋ tase lēw hni, bare vahnē va vēhwētahnēlawohna.

³⁸ Koyēna ntiyađēho wanēs kila le wāciko Esayi ŋa ante nēsēko:

«Ahwēhn, mo hwētahnēk wanēs fu ŋa?

Mo tufēk Ahwēhn a fanka falēwu fa?»[☆]

³⁹ Esayi mboko pēyahn kat, soŋe vēle wok vēhwētahnēđina va, ntehn:

⁴⁰ «Wēnu ŋa mēpēndanēkēhni, antē nundēni;

pidēkēhni wahakili wā, antē nkwēryēndēni walaŋwary walēw hni hna; soŋe rac vēhodina cahētani gē ŋalu do kodina njērēnēhni.»[☆]

⁴¹ Soŋe Yesu ŋa nēsēko Esayi kabi nuko inaŋ dēwu ŋa.

⁴² Wēla hnē vēsankaf wasēwif hna dēnk, vēyabaŋ kwētahnēnihawo Yesu; bare vēryēkēđilohna tufahnēni, kabi ntakēkēhniwo gē wafarise wā antē ntanihēhni caliŋa hna.

⁴³ Paryi nke cēkwary vahnē fecehnēkēhniwo gē cēkwary mba Wēnu ŋa.

Kitiŋ gē wanēs Yesu ŋa

⁴⁴ Yesu ndekako: «Ge ahnē kwētahnēko, gena ami fo kwētahnēk, bare kwētahnēka ale fayiko ŋa fēna.

⁴⁵ Ge ahnē nuko, nuka ale fayiko ŋa fēna.

⁴⁶ Ami had humpen njijēbu đuniŋa li, soŋe ale-wo-le hwētahnēko ŋa antē nko hn'umēhwēry hna.

⁴⁷ «Ge ahnē nkwēryēk wanēs mēn ŋa do dil ile hnēsēbu ŋa, gena ami hitiŋđēha, kabi gena had ahitiŋ vahnē labēwēhni hnē janāma yijēbu, fehētēwēhni yijēbu.

⁴⁸ Awa ale wēyēko do yafēk wanēs mēn ŋa tēk nuŋahna ahitiŋ alēwu ŋa: waŋi wanēs wante hnēsēđefu ŋi dēnk ye; kitiŋđēha ntaba janāma fac rēkwa hna.

⁴⁹ Yētēryin, gena fēr mēn hnēsēbu: Rēm, le fayiko ŋa, umē dēnk yēđako ile rēfēko hnēsu do haraŋēwēhni vahnē ŋa.

⁵⁰ Do njētēbu đus: ikaraŋ vahnē nte kwētehna hēko Rēm ŋa ryēnēđ uwām usēr hna. Awa ile hnēsēđefu ŋi, ile ntehnēko Rēm mēn ŋa fo ye.»

13

Gwēyēt wakwēr vēřēfal Yesu

¹ Fac rēkwa ŋa yeho tēkahnind fac ambēt Pak ŋa. Yesu njētēko wati ile matēđ đuniŋa mboka gē vēhni Rēmu ŋa tēkēk. Nađēhēhniwo vēlēwu va vēle ye đuniŋa vi do nađēhēhni hafo hn'ile tēkwēk hna.

² Yesu gē vēřēfal vēlēwu va roka Pak ŋa tokēđēniho. Sintani tēko tēnka Yuda, aju Simo Isēkariyot, soŋe tokahna Yesu do njēđahna.

³ Yesu njētēko Rēm ŋa fop njēđaka, ŋalu hna matiko do hnam mbokađ.

⁴ Mē matēk hn'ile tokēđēniho hna, cudēta cud cankaf ŋa do nuf ipand pala. ⁵ Tac kota wēnka hn'ancēhn, pēgwēlehn gwēyētēndēhni vēřēfal vēlēwu va wakwēr ŋa, do pēhwēcēndēhni g'ipand nte palako ŋa.

⁶ Ga tēkēk vēhni Simo Piyer hna, mē ntehnēka: «Ahwēhn, wējē bi ŋađ awēyēto ami wakwēr ŋi?»

⁷ Yesu më ntëkwaka: «Ile lidëfu ÿa, nkwëryëdila gaki, bare ge mbiÿëk toye nkwëryëdu.»

⁸ Piyer më ntëkwaka: «Hali! gwëyëtëdilihohna muk!»

Yesu më ntehnëka: «Ge gwëyëtëlihna godila arëfal mën.»

⁹ Simo Piyer më ntehnëka: «Awa, Ahwëhn, ant'awëyëto wakwër ñi fo, bare wëbák ñi g'an kaf per!»

¹⁰ Yesu më ntehnëka: «Ale yaryak a pacëka mbahn inja fop, wakwër ñi fo gwëyëtaf. Wuhnë, pacërun bare gena w'uhnë fop.»

¹¹ Hara Yesu njëtëkawo ðus ale rokadëha ÿa. Soñe rac ntehnahnëko: «Gena w'uhnë fop facëk.»

¹² Ga puhnakëhni gwëyët wakwër ña, Yesu më mbokëryak cuð ntëwu ña, mboka ntaña. Awa më ntehnëkëhni: «Njëtërun bi ile limu ÿi?»

¹³ Macëðunëho "Aharan" do "Ahwëhn", do toña hwëhnarun, kabi umë yëbu.

¹⁴ Awa, ge ami, Ahwëhn a do gë Aharan a, gwëyëtëmu wakwër ña, w'uhnë fëna tëfëku awëyëtëlu.

¹⁵ Dahëse yëdamu alihahnëndu w'uhnë fënali gante ntinëhñëmu ki.

¹⁶ Toña ÿa fëyadëmu: aryokuñ debëlahna ale ndokuñënda do ale fayik debëlahna ale fayëka ÿa.

¹⁷ Tame njëtërun wañi; nëfadëhu ge ntirun koyëna.

¹⁸ «Gena w'uhnë fop lehnëdëfu; njëtëbuhëhni ðus vële rëhnaðu va. Bare afo wañi wanës Vikerëh ntiya: "Ale sehëlëbun mburu mën ña ñewëko tame."»

¹⁹ «Pëyadëmu watac tame, ani gë tëkahnind, koyëna ahwëtahnahnu ge tëkik "ale ye ÿa yëbu".»

²⁰ Toña ÿa fëyadëmu: ale-wo-le hacaka ale fayëbu ÿa kacako ami fëna; do ale-wo-le hacako ÿa, kacaka ale fayiko ÿa fëna.»

Ipëyahn toka Yesu

²¹ Ga nësëk watac, Yesu ndëñëko më ntehnëk: «Toña ÿa fëyadëmu: aryampo hnë w'uhnë tokadëho.»

²² Vëréfal va më njëkëlëni, hara vëyëtëna wëla toye ale ntehnëd ÿa.

²³ Arëfal ale ñadëho Yesu ðus ÿa darël lëwu ntañako hn'ile tokëdëniho hna.

²⁴ Simo Piyer më ndëkwanëka arëfal arac tëya Yesu bi soñe mo nësëd.

²⁵ Awa arëfal a më tankak gë cape Yesu do tëya: «Ahwëhn, mo ye?»

²⁶ Yesu më ntëkwaka: «Koyëdëfu mburu ñi nëhët li: ale yëdadëfu ÿa, umë ye.» Awa Yesu më nufëk mburu ña, koyëk, do njëdahna Yuda, aju Simo Isëkariyot.

²⁷ Teband tuñ Yuda mburu ña, Sintani tënkëlehna.

Awa Yesu më ntehnëka: «Ile ÿadufu ali ÿa, diry ñap!»

²⁸ Wëla aryampo hnë vële ntañalahnëniho va yëtëlohna bi soñe ye ntehnëka koyëna.

²⁹ Kabi Yuda hwëtëdëho koryi ÿa, vëryampo ntiyahnekëhniwo Yesu ñi ntawi ile valëdëhëhni soñe mbënt ña ntehnëdëha, ma ñi njëdahni inë vëhaÿëhna va.

³⁰ Awa Yuda më tebak mburu ña cahnëlehn tañ. Mëdëko.

Akwëd a kasëk

³¹ Ante cahnëk Yuda ña, Yesu më ntehnëk: «Tame Ajë Ahn'a tufahnëd inay dëwu ña do inay Wënu ña tufahnëde hnë umë

³² [Ge inay Wënu ña tufahnëde hnë umë] awa Wënu ña tufahnëd inay Ajë Ahn'a hnë umë, do ntid umë, biyëdina.

³³ «Vutah mën, wëwati toye fo wolahnëden. Rëkëdun ayëkëlehnënduno, bare ntehnëdëmu tame ile lehnëbuhëhni wësankaf wasëwif va: kodiluhna ayiwu hn'ile njidëfu hna.

³⁴ «Njëdadëmu akwëda kasëk: ñahnëlëryin. Afo aÿahnëlu gante ñahnëmu ki.

³⁵ Ge ñahnëlërun, awa vahnë va fop njëtëdëni vërëfal mën yerun.»

³⁶ Simo Piyer më tÿëka: «Ahwëhn, ne njidëfu?»

Yesu më ntëkwaka: «Kodila arëfo tame hn'ile njidëfu hna, bare tÿëdëhuo hnam fac ryaw.»

³⁷ Piyer më ntehnëka: «Ahwëhn, soje ye ye koda rëfi tame? Pëhwëtafu sëmu soje lëw hu ÿa!»

³⁸ Yesu më ntëkwaka: «Paryi bi pëhwëtaru asëm soje lëmën ÿa? Awa ami, pëyadëmi toña ÿa: hnë unj mëd dënk, ani gë tarahnënd cale ña, njahëtafu wahwënta warar yëtëlihoana.»

14

Yesu, nkaŵ nte yihande gë Rëm

¹ Tac Yesu më ntehnëkëhni vërëfal vëlëwu va: «Antë aryënu. Kwëtahñëryina Wënu ña do kwëtahñëryino ami fëna.

² Hnë tere Rëm mën hna, vacery va njabëk d'us do njidëfu fëhwëtëhnu hn'ile ntëdëdun hna. Ge gekëndina toña, nësëhnakëndiluhna koyëna.

³ Do ge njiŵu fëhwëtëhniwu ÿëwa ÿa, mbokajëdëfu yowu, ayentahniwu wuhnë fëna hn'ile nkeŵu hna.

⁴ Njëtërun nkaŵ nte yid hn'ile njidëfu hna.»

⁵ Toma më ntehnëka: «Ahwëhn, yëtëlëfuhna hn'ile njidëfu hna. Hak kodëfun yëtëfu nkaŵ ña?»

⁶ Yesu më ntëkwaka: «Ami ye nkaŵ ña, toña ÿa do gë hayalin sël ntaŵary, uwám paryi ŵa. Kodena tëki Rëm hna, ge gena hnë ami tëfik.

⁷ Ge njëtërunëho njëtërunëha Rëm mën ÿa fëna. Yëtëryin tükërun ayëtuna, do nurunëha fëna.»

⁸ Filip më ntehnëka: «Ahwëhn, tufëryifuna Rëm ÿa do gwër nkedëhëfu.»

⁹ Yesu më ntëkwaka: «Mbiyëk ga nkelahñëk gë wuhnë do yëtëlihoana ten, Filip? Ale hnuko ÿa, nuka Rëm ÿa. Awa soje ye lehnëdu: "Tufëryifuna Rëm ÿa"»

¹⁰ Kwëtahñëlihna bi Rëm ÿa g'ami aryampo yebun? Wanës wante hnësëhnëdëmu wuhnë ñi matidina hnë ami. Rëm ÿa lëdëk hnë ami umë dënk lid wadoku wadëwu ña.

¹¹ Kwëtahñëryino ge ntehnëdëmu: Rëm ÿa gë ami aryampo fo yebun. Ma, ge ntakahnëku, awa kwëtahñëryin wëla soje le hnurun wadoku mën ñi fo.

¹² Toña ÿa fëyadëmu: ale hwëtahñëko ÿa, umë fëna ntid viyë wifëmpëhnahnah gë vile lidëfu ki. Ntid dënk wante ÿak hnaÿëk, kabi gë Rëm ka njidëfu.

¹³ Do ntidëfu fop ile rëyëdun g'uŵac mën ÿa, soje nuhahni inay Rëm ña Aju hna.

14 Ge tëyërunëho inë g'uŵac mën wã, ntidëfu.

Ipëyahñ itëk Iyir Ipacah

15 «Ge ñadunëho ntënëñëdun vakwëda mën va.

16 Tëyëdëfuha Rëm ŷa do njëdanahnidëhuna ahaŵary njij ndemawu, soŷe nkehahn kwëlëkwël gë wuhnë.

17 Umë ye ale rufahnëd Iyir toña ña. Duniŷa ŷi kodina kakahna, kabi kodina nuhna ma njëta. Bare wuhnë, njëtërunëha kabi gë umë aryampo yerun do hnë wuhnë nkef kwëlëkwël.

18 Tavëdiluhna wuhnë fo had vukëryëm; mbokajëdëfu ñarël hun.

19 Biŷëdina duniŷa ŷi bokëdina nuwo, bare wuhnë, mbokëdun ah-nuwuno, kabi mbëhnëdëfu do wuhnë mbëhnëdun.

20 Fac rac, njëtëdun Rëm ŷa g'ami aryampo fo yëbun, wuhnë gë ami aryampo fo yeyinëk fëna.

21 Ale yawënëk vakwëda mën va do ntind ile nësëk ŷa, umë ye ale ŷadëho ŷa. Rëm mën ŷa ñahnëdëha ale ŷahnëdëho ŷa; ñahnëdëfuha ami fëna do tufëhnadëfuha.»

22 Yud (gena Yudã Isëkariyot) më tëyëka: «Ahwëhn, soŷe ye rufëhnadëfuha fuhnë fo hara gena duniŷa ŷi?»

23 Yesu më ntëkwaka: «Ale ŷadëho ŷa ntënëñëd ile hnësëdëfu ŷa. Rëm mën ŷa ñahnëdëha; do njijëdëfun lëdëfu ŷalu hna.

24 Ale wok ñadilohna ŷa dënëñëdina wanës mën ña. Ile wëryëdun hnësëdëfu ŷi matidina ŷalë mën, bare Rëm mën le fayiko hna matid.

25 «Wati nte nkolahninëk ten ñi pëyamu wañi.

26 Tac Iyir Ipacah nte payid Rëm g'uŵac mën ña, yijëd ndemawu. Karañëdëhu fop do ndënkwëtendëhu fop ile hnësëhnëdëmu ŷi.

27 Yam ŷa ravëhnëdëmu, yam mën ŷa yëdadëmu. Genã gante njëdahnëd duniŷa ki njëdadëmu. Antë aryëñu, antë ntaku.

28 «Nkwëryërunëho ga pëyamu: “Njidëfu, bare mbokajëdëfu ŷalun hna.” Ge ñahnërunëho, natëdëhu soŷe ile yëtërun Rëm hna njidëfu, kabi Rëm ŷa hnaŷëk ntëbo ami.

29 Gaki pëyadëmu, ani gë tëkahnind vēŷin, soŷe ge tëkik ahwëtahnahunno.

30 Bokëda hnësëhnu yabah, kabi ale wëkëk iŷi duniŷa ŷa nkejëk. Kwëhnana fanka g'ami,

31 bare afo duniŷa ŷa njët ñadëfuha Rëm ŷa do gante ntehnëko rëm mën ka ntidëfu. Matëryin, njiyin!»

15

Yesu, atëh resen paryi

1 Yesu mboko ntehn: «Ami ye atëh resen paryi ña do Rëm mën ŷa ye ayam a.

2 Ntühëtëd hni le-wo-le ye hnë ami wok dëwëdina ŷa, do hni le-wo-le lëwëd ŷa parëde pacënahñ ntëwahn g'ahaŵary.

3 Wuhnë, tëkërun afacu had hni le farik: karañ nte harañëmu ña facënëku.

4 Goryin hnë ami, gante nkebu hnë wuhnë ki. Hni atëh kodina ntëw umë fo, ge gona tëh hna. Ndampo fo nke, kodiluhna alëwu ge goluhna hnë ami.

⁵ «Ami ye atëh ña, wuhñe ye wahnì wã. Ale wok kwëlëkwël hnë ami, do wowu kwëlëkwël hnë umë, ntëwëd ðus. Hamëhni mën ñoñ kodiluhna aliwu fërën.

⁶ Ale wok gena hnë ami kwëlëkwël ÿa canëde g'ipër, had hni lihëtik, do kankëd; sifa warac mbarëpëde ntabi gë hwëdëh, do ñagëd.

⁷ Ge hnë ami nkorun kwëlëkwël do wanës mën ña nko hnë wuhñe, tëyëryin ile ÿadun ÿa do ntidëfu.

⁸ Ge ntëwërun ðus tufahnëdun vërëfal mën paryi va yerun. Rac ye ile rufahnëd inaÿ Rëm mën ña.

⁹ «Gante ñahnëdëho Rëm mën ka, koyëna ñahnëdëmu ami fëna. Goryin ijahn mën hna.

¹⁰ Ge mawërun vakwëda mën va, ijahn mën hna nkorun, gante mawëbu ami vakwëda Rëm mën ki do nkoðu hn'ijahn dëwu ki.

¹¹ Pëyamu wañi hnatah mën wã nkehahn hnë wuhñe do hnatah hun wã padahn.

¹² Wëlin kwëda mën ña: ñahnëlëryin gante ñahnëmu ki.

¹³ Ijahn nte ÿak hnaÿëk ante kod tufahn ahnë ña, umë ye, cëm soje wëlawo walëwu wã.

¹⁴ Wëlawo mën yerun ge ntidun ile lehnëmu ÿa.

¹⁵ Bokëda wacu vëryokujëhn mën, kabi aryokuñ a yëtëna ile ntid ale ndokujëhnëda. Tame, lawo wacëdëmu, soje umë ye njetëndanëmu fop ile ÿëñajëbu wëhni Rëm mën ÿa.

¹⁶ Gena wuhñe rëhnako, ami rëhnaku; payëmu ayiwu aliwu viÿë viferën, viÿë vile vëÿëd. Awa, Rëm ÿa ntinëdëhu fop ile rëyëdunëha g'uwëac mën wã.

¹⁷ Ha, ile lehnëdëmu ÿa, aÿahnëlu ye.»

Duniÿa, aÿewë Yesu gë vëlëwu

¹⁸ Yesu më mbok nkwënëk: «Ge ðuniÿa ÿi ñewëku yëtëryin ami ndënkwëk ñewëk.

¹⁹ Ge ðuniÿa ÿi hwëhñakëndëhu, ñahnakëndëhu kabi umë hwëhñëku. Bare tëhnamu do canëmu ðuniÿa hna, do gona kwëhnu ðuniÿa ÿi. Soje umë ñewahnëku ðuniÿa ÿi.

²⁰ Ndënkwëtaðun bi ile lehnëmuno ÿa: “Aryokuñ dëbëlahna ale ndokujëhnëda.” Ge vahnë va korotehñëniho, koroteyehñëdëniho wuhñe fëna; ge mawëni wanës mën ña, mawëdëni wanës hun ña fëna.

²¹ Soje lëmën korotehñandëniho koyëna, kabi vëyëtëlahna ale fayiko ÿa.

²² Ge yijakënda do ge nësëhñakëndëwëhñihna vëlehnakëndëna menëni. Bare gena koyëna. Awa tëfëka mawëni wëh le ntini ÿa.

²³ Ale ÿewëko ÿa, ñewëka Rëm mën ÿa fëna.

²⁴ Vëlehnakëndëna menëni ge dikënda tase lëw hni waðoku wante nkok kobëri ahnë ahawary dina. Bare gena koyëna. Awa, wëla gante nuni ðoku mën ki, ñewënihefu, ami gë Rëm mën ÿa.

²⁵ Bare watac tëkid' ntiyahn wanës wante herik Vikerëh vidëw hni ña: “Ñewëniho toña këm fo.”*

²⁶ «Ale rëfëka ndemawu ÿa ñjijëd: Iyir nte rufahnëd toña ÿa ye. Rëm mën hna matid', cañëtëhñidëmuna do ñjijëd nkenëhno sedë.

* 15:25 15:25: Wahnëw 35.19; 69.4

²⁷ Do wũhnë fëna, nkenëhnëdfunëho sede, kabi g'ami nkentirunëho kobëri wapëgwa hna.»

16

¹ «Pëyamu watac soje antë aravu kwëtahn hun ña.

² Ntaderun vacaliña hna. Do dënk, wati yejêk vële ryawëdfëhu va ntiyahnëdfëhëhni Wënu ña ndokunëhnëdfëni koyëna.

³ Ntidëni viyë virac kabi vëyëtëlahna Rëm ÿa, vëyëtëlohna ami fëna.

⁴ Pëyamu wani soje, ge wati ÿa tækëk, aryënkwëtahnü pëyamuno.»

Doku Iyir Ipacah ña

Yesu më mbok nkwënëk: «Pëyalunohna wani kobëri wapëgwa hna, kabi nkolahninëko.

⁵ Tame yiña yeßu ñarël hnë ale fayikowo hna do wëla aryampo hnë wũhnë tÿyëlohna hn'ile njidëfu hna.

⁶ Uyiwëhñah wã pëbëlehnëku kabi koyëna nësëhnëmu.

⁷ Toña ÿa fëyadëmu: yiwu fecek soje lëw hun. Ge yila, ale rëfëka fayiw njij ndemawu ÿa yijëdina, bare ge njibu payidëfuha.

⁸ Iyir Ipacah ña njëtëndanëdfëhëhni vahñë vëvë iyi duniya vi toña ÿa soje wameh ña, soje ile satëk ÿa do soje ikitinj Wënu ña.

⁹ Soje wameh ña tufëdfëhëhni vëhwëtahnëlohna;

¹⁰ soje satah ÿa tufëdfëhëhni yiña yeßu gë Rëm ka, do bokëdilu hna ahnuwuno;

¹¹ soje kitiñ ña tufëdfëhëhni ale wëkëk iyi duniya ÿa tæk kitiñi.

¹² «Nkoryaryëßu viyë viyabah vile rëfëka hnësëhnu, bare mëkëdilu hna awëryu gaki.

¹³ Ge njijêk Iyir toña ña, karanëdfëhu ayëtu toña ÿa fop. Gena g'uwac lëwu rëkëd nësëhnëndu, bare fop ile nkwëryëdf ÿa rëkëd nësënd do pëyadëhu ile rëfëka ntiya ÿa.

¹⁴ Nuñad uyët ule hwëhñabu wã do pëyadëhu koyëna tufahnëdf inaÿ mën inã.

¹⁵ Fop ile kwëhñak Rëm mën ÿa kwëhñëntibu. Soje umë lehnahnëßu Iyir inã nuñad uyët ule hwëhñabu, ami ÿa, do pëyadëhu.»

Uyiwëhñah wã mbacad hnatah

¹⁶ Yesu më mbok nkwënëk: «Ani gë wëwati toye bokëdilu hna ahnuwuno, tac kat wëwati toye mbokëdfun ahnuwuno.»

¹⁷ Awa vëréfal vëlëwu vëryampo ntehnëlfëdëniho: «Ye ga ye wani wanës? Ntehnëdfëhëfu ani gë wëwati toye bokëdilu fuhna hnufuna, tac kat wëwati toye mbokëdfëfun hnufuna do ntehnëk fëna kabi Rëm hna njid ye.

¹⁸ Ye ga ye iyin “ani gë wëwati toye” ile nësëdf yi? Yëtëlfëfuhna bi ye ñad nës.»

¹⁹ Yesu më njëtak tÿyëniha ñadëni. Awa më ntehnëkëhni: «Pëyamu: ani gë wëwati toye bokëdilu hna ahnuwuno, tac kat wëwati toye mbokëdfun ahnuwuno. Soje watac bi rëyëlfëdfun?

²⁰ Toña ÿa fëyadëmu: rëkëdfun ahondu do ayahnandu hara duniya yi hnatah hna nkef. Uyiwëhñah hna nkef, bare uyiwëhñah lëwun wã mbacad hnatah.

²¹ Ge asëval nagëf, uyiwëhñah hna nkef kabi wati horot lëwu ÿa rëkik ÿalu hna, bare ge fatah fa nagik, ndënkwef horot ÿa kabi natëdfëha soje ile nagik fatah hnë duniya yi.

²² Ndampo fo nke, tame uyiwēhnah hna nkerun, wūhnē fēna; bare mbokēden nulin, awa wati rac ntaŵary hun ŋa pēbēdēha hnatah rac ahnē kodina ntihētu.

²³ Ge tēkik fac rac, bokēdiluhna arēyuno iñē. Toña ŷa fēyadēmu: Rēm ŷa njēdadēhu fop ile rēyēdunēha g'uŵac mēn ŵa.

²⁴ Hafo iŷi wati, ñoñ tēyēluhna ten g'uŵac mēn. Tēyeryindēn do nuŷadun, do koyēna hnatah hun ŵa padēf.»

Yesu, awēk duniŷa ŷi

²⁵ Yesu mē mbok nkwenēk: «Gē wahnēs waɗinaryidan nēsēhnēmu waŋi fop. Wati yejēk h'n'ile nkođēmu bokēla hnēsēhnu aki, bare nēsēhnēdēmu wapacēk soŋe Rēm mēn ŷa.

²⁶ Fac rac, g'uŵac mēn ŵa tēyēdunēha Rēm mēn ŷa ile valēdēhu ŷa do njēdadēhu; dehnēdiluhna ami rēfēka wuntanēhnuna Rēm ŷa soŋe lēwun.

²⁷ Rēm ŷa umē dēnk ñadēhu kabi ñadunēho do kwētahnērūn ŷalu hna matibu.

²⁸ Ha, Rēm hna matibu do rēkiwu duniŷa li. Tame matēdēfu duniŷa li do wokawu Rēm hna.»

²⁹ Awa vērēfal vēlēwu va mē ntehnēniha: «Wēli, tame pacēnēdu wanēs ŋa, nēsēdiliya gē wahnēs waɗinaryidan.

³⁰ Tame njētēbun njētēru fop do balēlihna ahnap ahnēsēhni. Soŋe umē hwētahnahnēbun gē Wēn matiru.»

³¹ Yesu mē tēyēkēhni: «Kwētahnērūn tame?

³² Yētēryin, tametame ki campēdun wūhnē fop, ale-wo-le mbokad gē ŷalu do ami fo ravēdun. Bare, gela ami fo paryi, kabi Rēm mēn ŷa g'ami nkebun.

³³ «Nēsēhnēmu waŋi fop soŋe ge hnē ami nkorun, ahnuŷawu yam ŷa. Korotēdun duniŷa li, bare yawēnaryin! Mēkēbu duniŷa ŷi!»

17

Imunta Yesu soŋe vērēfal vēlēwu va

¹ Ante nēsēk Yesu koyēna ŋa, mē kaŋēk g'ambin do ntehn: «Rēm, wati ŷa tēkēk. Tufahnēry inaŷ Ajē hu ŷa, soŋe umē fēna tufahnahn inaŷ hu ŋa.

² Njēdaruha ucankaf hnē vahnē vēvē duniŷa hna fop, soŋe njēdahni uwām ule wok puđina vēle hwētehnahnēruha va.

³ Ye ga ye uwām ule wok puđina? Umē ye ayēti wējē ale ye wējē fo Wēn paryi, do yētiwu ami, Yesu Kēris, nte fayiru ŋi.

⁴ Tufahnēfu naŷ hu ŋa nkal li, g'ipadēn doku ile yēdaruhowo liwu ŷa.

⁵ Awa tame, Apa, tufahnēry inaŷ inte hwēhna buho darēl hu ani gē ntihahnēnde duniŷa ŷi.

⁶ «Antibu njētēnihi vēle hnufēru hnē duniŷa do ahwētehnahnoŵēhni va. Wējē hwēhnēkēhni; ami kwētehnahnēruhoŵēhni, do maŵēni wanēs hu ŋa.

⁷ Njētēni tame fop ile yēdaruho ŷa ŷal hu hna matik,

⁸ kabi pēyabuhēhni wanēs wante yēdaruho ŋa do kacani. Njavētēni paryi nke, ŷal hu hna matibu do kwētahnēni payiruhō.

⁹ «Soŋe lēw hni wuntadēmi. Muntadila soŋe duniŷa ŷi, bare soŋe vēle hwētehnahnēruhoŵēhni va, kabi wējē hwēhnēkēhni.

¹⁰ Fop ile hwëhnaɓu ƴa wëjë hwëhnëk do fop ile hwëhnaru ƴa ami hwëhnëk; do inaƳ mën ƴa hnë vankeya vapërën vantëw̃ hni hna tufëhnaɗ.

¹¹ Tame tavëɗëfu duniƴa ƴi, ɓare vëhni, duniƴa hna nkoɗëni; ami, gë ƴal hu njiryidëfu. Apa facah, keryëryihni gë fanka w̃ac hu ile yëɗaruhu ƴi, nkehahnëni aryampo fo gante nkeyik wëjë g'ami ki.

¹² Koɓëri ante nkehunëho gë vëhni ƴa, keryëɗëfuhëhniwo gë fanka, w̃ac hu ile yëɗaruhu ƴa. Keryëɓuhëhni do wëla aryampo hnë vëhni cëvëna ge gena ale rëfëkawo cëv, soƴe ntiyahn Vikerëh va.

¹³ «Tame gë ƴal hu njiryidëfu. Nësëɗëfu wëyin wati nte nkoɓu duniƴa nj, kwëhnahnëni hnë vëhni dënk hnatah mën w̃a, hnatah fadah.

¹⁴ Pëyabuhëhni wanës hu ƴa, do duniƴa ƴa ñewëkëhni kabi gena umë hwëhnëkëhni, gante nkok kwëhnëlohna ami ki.

¹⁵ Muntadila alihëtëhni duniƴa li, ɓare aheryëndëhni hnë viƴë Sintani hna.

¹⁶ Duniƴa ƴi kwëhnëlëhni hna, gante nkok kwëhnëlohna ami duniƴa ki.

¹⁷ Diry ahwëhnëhni wëjë fo, gë toña ƴa; wanës hu ƴa ye toña ƴa.

¹⁸ Payëɓuhëhni duniƴa hna soƴe payiruhu hnë duniƴa ki.

¹⁹ Njëɗëmi nkaf mën ƴa soƴe lëw̃ hni ƴa, njëɗahnahnëni vëhni fëna vankaf vantëw̃ hni va hnë wëjë fo gë toña ƴa.

²⁰ «Gena vëhni fo w̃untanëhnëɗëfu, ɓare fëna vële hwëtahnëɗëho ami hnë wanës wante pëyahnëɗëni hna.

²¹ Apa, muntadëfu soƴe fop nkehahnëni ndampo fo, nkentahnini gë fuhnë, gante nkeru wëjë hnë ami do ami nkeɓu hnë wëjë ki soƴe njëtahn duniƴa ƴi payiruhu.

²² Njëɗabuhëhni inaƳ nte yëɗaruhu ƴa, nkehahnëni aryampo fo gante nkeyik wëjë g'ami aryampo ki.

²³ Hnë vëhni hna nkeɓu, hnë ami nkeru. Koyëna paryi nkeɗëni aryampo fo, soƴe njavëtahn duniƴa ƴi payiruhu do ñaɗuhëhni gante ñaɗuhu ki.

²⁴ «Apa, njëɗaruhowëhni do ñaɗëfu nkeni hn'ile nkeɗëfu hna, nuhahnëni inaƳ mën inƴa. Njëɗaruhu inaƳ inƴa kabi, ntihahnënde ten duniƴa ƴi, ñaɗuhowo.

²⁵ «Apa satah, duniƴa ƴi yëtëlihna, ɓare ami njëtëmi do wëyi njavëtëni payiruhu.

²⁶ Ntiɓu njëtënihi, vëhni, do ntidëfu kat njëtënihi g'ahaw̃ary, soƴe inƴahn nte hwëhnaru soƴe lëmën nj nkehahn hnë vëhni do yegahnu ami fëna hnë vëhni.»

18

Ipëla Yesu

¹ Ante puhnak munta koyëna ƴa, Yesu njilehnëni gë vërëfal vëlëwu va gë cape ñëntaw̃ nkëɗ garyëla wënka Sedëron ka. Tënkëlehnëni hnë sarëɗin ile yeho hnam ƴa.

² Hara Yuda, ale rokaɗëha ƴa, njëtëko dɗus sarëɗin rac, kabi Yesu gë vërëfal vëlëwu va njidëniho hnam wati wati.

³ Awa Yuda ndënkwarehëhni kore wasoɗafe w̃a gë vëyëka Cery Wën Cankaf va, vële njëɗanihawo wësankaf wësëna wasaɗëha va do gë wafarise w̃a, do təkëni hnë sarëɗin rac. Wësan wërac, wiwëta njoyaniho gë walampu do gë ile pëtehnahëɗëniho.

⁴ Yesu, umë ale yëtëko fop ile rëfëka nkehna ƴa, më kacakëhni do tëyëhni: «Mo yëkëlehnëɗun?»

5 Më ntëkwaniha: «Yesu mbë Naşaret.»

Yesu më ntehnëkëhni: «Ami ye*.» Fagant lëw hni kahnëko Yuda, ale rokadëha ya.

6 Hnë wati nte ntehnëkëhniwo Yesu: «Ami ye», karëcalehnëni njoni nkal hna.

7 Yesu më mbok tëyëkëhni kat: «Mo yëkëlehnëdun?»

Më mbok ntëkwani: «Yesu mbë Nasaret.»

8 Yesu më ntëkwakëhni: «Pëyamu, ami ye. Kabi ami yinëhnirun, tavëryinëhni vëyëntaŵ vi njini.»

9 (Koyëna ntiyako wanës wante nësëko ŋa: «Rëm, wëla aryampo cëvaryëloŵahna vële hwëtehnahnëruhoŵëhni hna.»)

10 Wati rac Simo Piyer sëlame kwëhnako, pëhwëtëlehn, taŵahna dëpët nëf tëhw ŋa aryokun asëna wasadëha asankaf a. Aryokun arac, Malëkus maciko.

11 Awa Yesu më ntehnëka Piyer: «Bokaryëry afëhw sëlame hu yi. Tëfëlohna bi sewu nkëlëŵa tëm pah horot nte ŋaryaryëdëho Rëm mën ŷa?»[☆]

Yesu haryënkŵ Anas

12 Awa kore wasodade ŵa gë asankaf a lëw hni ya do gë vëyëka vësankaf wasëwif va pëlalehnëniha Yesu ŋabëniha

13 do njiyeryëniha ten vëhni Anas hna, ayëlaŵu Kayif, ale yeho asëna wasadëha asankaf a hnë bëhn rac.

14 Hara, Kayif tac yabëkëhniwo vësankaf wasëwif va pecek soŋe lëw hni, cëm asan aryampo soŋe bulunda yi fop.

Iyahëta Piyer

15 Simo Piyer gë arëfal aŷëntaŵ tëfëlendënihawo Yesu. Arëfal aŷëntaŵ arac njëtëläniho gë asëna wasadëha asankaf a, do tënkäntiko ndampo fo gë Yesu selele vë bambery tere asëna wasadëha asankaf hna.

16 Piyer, umë, pë r nkoko, d'arël rënka hna. Awa arëfal aŷëntaŵ a, ale njëtëläniho g'asëna ya, më cahnik nësëhna asëval ale yëkadëho rënka ya, do ndëna Piyer.

17 Awa asëval ale yëkadëho rënka ya më ntehnëka Piyer: «Gelihna bi, wëjë fëna, arëfal aŷi asan?»

Më ntëkwaka: «Hali, gela.»

18 Hara vëryokun va gë vëyëka va pëdëniho hwëdëh njerahnëndëni kabi huji ha njoko. Piyer fëna hnam njerantëdëho.

Itëy Asëna asankaf a

19 Awa asëna wasadëha asankaf a më tëyëka Yesu soŋe vërfäl vëlëŵu va gë karaj inte karajëdëhëniwo vahnë ŋa.

20 Yesu më ntëkwaka: «Hnë tase vahnë fop nësëdëfuhö. Kwëlëkwël karajëdëfuhëhniwo vahnë va vacaliŋa hna do gë selele Cery Wën Cankaf hna, hn'ile mbarëpëlëdëniho vahnë fop hna. Cowëla muk wanës mën ŋa.

21 Soŋe ye rëyëdëhu? Tëyëryihni vële hnëpadëhowo va gante nësëndëbuhëhniwo ka. Vëhni, njëtëni dus ile hnësëndëbuhëhniwo ya.»

22 Ga nësëk watac, aryampo hnë vëyëka vële hahnëko d'arël lëwü va më poryëka do ntehna: «Aki bi ntëkwaduha asëna wasadëha asankaf a?»

* 18:5 18.5 Ami ye: gë Wa-ehëre ŋa Yawe ŵac Wën ye le fëhnëtanëk «ami ye». (Icahn 3.14)

☆ 18:11 18.11: Marëk 14.36; Lik 22.42

²³ Yesu më ntëkwaka: «Ge këm fo nësëbu, tufahnëry. Bare ge ile hnësëbu ÿa toña ye, soje ye ryafëd'uhu?»

²⁴ Tac Anas më njëd'ahnëka, hara nkok ñabi, njoyi vëhni Kayif hna, asëna wasadëha asankaf a.

Iyahëta kigëna Piyer

²⁵ Hnë wati rac, Simo Piyer hwëdëh hna nkoko njerantënde. Awa ahnë më tëyëka: «Gelihna bi, wëjë fëna, aryampo hnë vëréfal aÿi asan vi?»

Piyer mboko njahëta ntehn: «Hali, gela.»

²⁶ Aryokuñ ava asëna wasadëha asankaf, ale nkeniho hnënk g'asan ale ntëpëtëko Piyer nëf ña, më tëyëka: «Nukila bi g'aÿi asan sarëd'ij hna?»

²⁷ Piyer më mbok njahëtak kat do tan pëgwëlehn tarënd cale.

Yesu haryënkw Pilat

²⁸ Tac më nufik Yesu vëhni Kayif hna njiryeryi tere guverëner ale waciko Pilat ÿa. Kobëri fo nkeho g'acahnëfëd ga. Vële yokawo va vërenkëlohna vëhni dënk cery naw hna, soje antë tonkënëni kabi ñadëniho tokëntini roka Pak ÿa.

²⁹ Soje rac cahnahnëko Pilat tëkatëhni pë hna do tëyëhni: «Iÿëhne wëh lehnërun ntik aÿi asan?»

³⁰ Më ntëkwaniha: «Ge dikëndina wëh yinenëhnekëndelihahna.»

³¹ Awa Pilat më ntehnëkëhni: «Nufëryina ahitiñun a w'uhnë dënk gante nke sariya hun ka.»

Bare më ntëkwani: «Kwëhnalëfuhna fanka hitiñëfuna ahnë ndaw'i.»

³² Ile nësëni vësankaf wasëwif ÿi, umë lik wanës wante nësëko Yesu soje sifa cëm nte rëfëka cëm ña ntiyad.

³³ Awa Pilat më mbokak tënk cery hna do ntehnëko njoji Yesu, tëya: «Ahnaw wasëwif w'a bi yeru?»

³⁴ Yesu më ntëkwaka: «Wëjë dënk bi hnahak wante hnësëru ñi, ma vahnë hnësëhniko soje lëmën ÿa?»

³⁵ Pilat më ntëkwak: «Sëwif bi yebu, ami? Bulunda hu ÿa dënk gë vësankaf vësëna wasadëha va yiryejëki ÿal mën li. Ye liru?»

³⁶ Yesu më ntëkwaka: «Inaw mën iña kwëhnina hnë iÿi duniÿa. Ge hnë iÿi duniÿa kwëhnakënde, vëryokuñ mën va mëtëntakëndeni memaÿehnahneni antë yëd'ahnëwu hnë vësankaf wasëwif. Bare hali, paryi nke Inaw mën iña gena hnani.»

³⁷ Pilat më ntehnëka: «Awa paryi ahnaw bi yeru?»

Yesu më ntëkwak: «Wëjë hnësëk: ahnaw yebu! Nagibu do njiÿëbu duniÿa li soje yenëhnëwa toña ÿa sedë. Ale kwëhnëk toña ÿa nëpad ile hnësëdëfu ÿa.»

³⁸ Pilat më tëyëka «Ye ga ye toña ÿa?»

Kitij Yesu

Pilat, ga nësëk wanji, më mbok cahnëk kat tëkatëhni wasëwif w'a pë hna do ntehnëhni: «Noñ nula ile rëfëka ndawëhni aÿi asan.

³⁹ Gante nke namu hun ka, tavëndëmuna aramp aryampo hn'ambënt Pak-wo. Awa ñadun bi ravëhnuna ahnaw wasëwif aÿi?»

⁴⁰ Më ntëkwaniha ndekatëndëni: «Hali! Gena umë! Barabas ÿadëfun!» Hara, Barabas tac bandi yeho.

19

1 Awa Pilat më ntehnëk njoyi Yesu do ntampi.

2 Wasodafe w̄a më mbahnëni apënk̄w wahnënkët wakwëhn wadëmpëhn do pënk̄wëniha; cuđënihawo fëna cuđ cankaf mbëntah.

3 Tëhadënihawo ntehnëndëniha: «Nkaÿiru, Ahnaŵ Wasëwif!» Do poryëđënihawo.

4 Pilat mboko cahn kat do ntehnëhni vësankaf wasëwif va: «Awa, canëhniđëmuna, ayëtahnu ñoñ nula ile ntik rëfëka ndaŵahni aÿi asan.»

5 Awa Yesu më cahnik, nkoryaryat apënk̄w wadëmpëhn ña do g'acud mbëntah ña. Pilat më ntehnëkëhni: «Wëliho asan a!»

6 Ga nuniha, vësankaf vësëna wasadëha va gë vëyëka Cery Wën Cankaf va pëgwëlehnëni ndekandëni ntehnëndëni: «Pakehnëryehna hnë kërëwa! Pakehnëryehna hnë kërëwa!»

Pilat më ntehnëkëhni: «Nufëryina w̄uhnë dënk afakuna hnë kërëwa. Ami, ñoñ nula ile menëk kofe ndaŵahni.»

7 Vësankaf wasëwif va më ntëkwaniha: «Kwëhnaŵun sariya, do gante nke sariya rac ka, tëfëka cëm, kabi Ajë Wën ntik nkaf ntëwu ña.»

8 Wanës watac ntakënakawo đus Pilat.

9 Më mbokak tënk cery hna do tëya Yesu: «Avë ne yeru?» Bare Yesu ñoñ dëkwalawohna.

10 Awa Pilat më ntehnëka: «Ami wëÿëru dëkwadiliihohna? Yëtëlihna bi nkwehnaŵu fanka soŵe ravi ma fakehni hnë kërëwa?»

11 Yesu më ntëkwaka: «Wëla fanka kwëhnaĳëndila hnë ami ge Wënu ña maŵëryanakëndiliihna. Soŵe umë ye, asan ale yëđahnëko ŷal hu ŷa wënëk đus gë wëjë.»

12 Tëk pëgw hnë wati rac, Pilat njëkëlehnadëho fere tavahna Yesu, bare vësankaf wasëwif va ndekadëniho g'ahaŵary: «Ge tavëruha aÿi asan, gelihna lawo Sesar! Ale-wo-le liyak ahnaŵ a, aÿew Sesar ye!»

13 Pilat, ga nkwëryëk watac, më ntehnëk cani Yesu g'ipër, do umë ntaña tinki kitiña hna, hnë ile macëde «Ÿëŵa Wëraka», (umë wacëde «Gabata» gë wanës Wa-ebëre ña).

14 Fac le fëhwëtande ambënt Pak ña yeho, fagant anent ña.

Pilat më ntehnëkëhni wasëwif w̄a: «Wëliho ahnaŵ hun a!»

15 Bare pëgwëlehnëni ndekandëni: «Araŵi cëm! Araŵi cëm! Pakehnëryehna hnë kërëwa!»

Pilat më ntehnëkëhni: «Ahnaŵ hun a ye: tëfëko bi fakehnëŵa hnë kërëwa?»

Vësankaf vësëna wasadëha va më ntëkwani: «Kwëhnaĳëfunahna ahnaŵ ahaŵary ge gena Sesar.»

16 Awa Pilat më njëđakëhni Yesu soŵe paki hnë kërëwa.

Ipak Yesu hnë kërëwa

Awa më nufëniha Yesu.

17 Ndiđëndik kërëwa lëwu ŷa dënk, cahnary naŵ hna njiryery hnë ŷëŵa hn'ile macëde «Kuŵ Hëloyoy». «Golëgota» macëdeho fëna gë wanës Wa-ebëre ña.

18 Hnam pakënihawo hnë kërëwa umë gë vëhi vëÿëntaŵ, aryampo g'irëhw, aÿëntaŵ a g'irahahn do kërëwa Yesu ŷa yeho fagant.

19 Pilat ntehnëko fënali keri do paki kërëwa Yesu hna; aki keriko: «Yesu mbë Nasaret, ahnaŵ wasëwif.»

20 Gë wanës Wa-ebëre, gë walaten, do gë wagërek keriko, do kabi hn'ile pakiko Yesu hna ðarël naw' hna nkeho, wasëwif wayabah karanjënihoh.

21 Awa vësankaf vësëna wasadëha wasëwif wã më ntehnëniha Pilat: «Tëfëlahna aher ahnaw' wasëwif. Tëfëka aher aÿi asan më lehnëk, ahnaw' wasëwif ÿa ye.»

22 Pilat më ntëkwak: «Ile herëbu ÿa wof kerih.»

23 Ante pakëniha wasodafe wã Yesu kërëwa hna, më nufëni viÿi vilëwu va cahëlehnëni wësah wahnah, sah ryampo ale-wo-le hnë vëhni. Cud' ña fo woko. Kwëhnalohna tëfëh do nkaf ndampo fo vahniko pëgw yan' hafo gëd'.

24 Wasodafe wã ntehnëlëniho: «Antë citin anji cud', bare yëlënefu wanjël njëtahnin bi mo hwëhned'.»

Koyëna ntiyako wanës Vikerëh vinte hnësëko:

«Cehëlëni viÿi mën va

do njëlëni wanjël njëtahneni bi mo hwëhned' cud' mën ña.»*

Koyëna dënk ntiniho wasodafe wã.

25 Darël kërëwa Yesu hna kahnëko hnëmu, g'aheryu hnëmu, gë Mari asëvalu Këlopas do gë Mari mbë Magëdala.

26 Ga nuka hnëmu do, ðarël lëwu, arëfal ale ñahnëko ðus ÿa, Yesu më ntehnëka hnëmu: «Asëval, wëliho ajë hu ÿa.»

27 Tac më ntehnëka arëfal a: «Wëliho hnëmuh ÿa.» Tëk pëgw hnë wati rac, arëfal a njolehna hnëmu Yesu gë ÿalu.

Icëm Yesu

28 Yesu njëtëko tame fop ile payijiko ntiya padëk do nkehahn ile nësëko Vikerëh ÿa më ntehnëk: «Wënka yoko.»

29 Darël hnam nkeho peya tëmpah uñen ñañah. Wasodafe wã më koyëni ankwëÿ, cobëni ryoko atëh nte wacik isop do njelëhnëniha ce.

30 Tac Yesu, ga mbucëk uñen ña, më ntehnëk: «Fop padëk!» Tac, ténkwëlehn do cëm.

Icëh wajiy Yesu

31 Kabi fac ile fëhwëtande fac ntawëla ÿa yeho, do kat ntawëla tac yaßëkawo nafa ÿa, vësankaf wasëwif va vëÿadfilohna ñas inja nko kërëwa hna hnë fac ntawëla hna. Awa më njini muntaniha Pilat nkubehnéhni wahohnënk wã* vële fakiko va do ntihtëhn wayas wã.

32 Awa wasodafe wã më nkubëniha aryënkweyënkwe ale pakëlehniniho gë Yesu ÿa, tac ahigëna ÿa.

33 Ga tëkëhnëniha Yesu, tëkatënihawo ga tëk cëm, awa vëwubëlawohna wahwër wã.

34 Bare sodafe ryampo më cëhëka wajiy ña gë sori lëwu ÿa, do cahnélehna sat gë wënka.

35 Ale hnësëk wanj' ÿa, nukëhniwo gë vinkër vidëwu va dënk, do wanës wadëwu ña toña ye. Njëtëk wapacëk toña ye do nësëd' soñe, wühnë fëna, ahwëtahnahnuna Yesu.

36 Awa ile liyak ÿi gante nësëko Vikerëh ka nke: «Wëla ÿëc ryampo gubëdëna.»*

37 Do kat, Vikerëh vikawary më lehnëk: «Nudë ale sëhika.»*

* 19:24 19:24: Wahnëw 22.19 * 19:31 19:31 Nkubehnéhni wahohnënk wã soñe cëmëni ñap.

* 19:36 19:36: Icahn 12.46; Vaker 9.12; Wahnëw 34.20 * 19:37 19:37: Sakari 12.10

Idën Yesu hn'iyag

³⁸ Ga ndëcëk watac, Yosef, nte yeho avë nkol Arimasi, njiko tëya Pilat mawëryana nuf ñas Yesu ña. Arëfal Yesu yeho, umë fëna, bare cowëko kabi ntakekawo gë wësankaf wasëwif va. Pilat më mawëryanëka. Awa Yosef më njik nuf ñas Yesu ña.

³⁹ Nikodem fëna njiko. Hara umë yiko hwënta ryampo vëhni Yesu hna g'umëf. Awa njoko ile rëkëk wakilo wafëhw warar datikola mir ile hnawëlehniko gë fatëh alowes†.

⁴⁰ Vëhni vëhi nufëlehnëni ñas Yesu ña, përyëni gë viyi vile fëryande iñas, ntini wagu datikola ña, gante nke namu wasëwif ka.

⁴¹ Hn'ile pakiko Yesu hna, sarëdij yeho hnam, do hnë sarëdij rac nkeho hnam iyag kasëk nte woyiko kobëri kwëtahnina iñas.

⁴² Kabi anëka nte pëhwëtandëni wasëwif fac ntawëla ña yeho, do kabi ñawëlohna, më ndënëni iñas Yesu ña hnam.

20

Ibëhn Yesu

¹ Wakëwak fo gë dimasi ÿa, ante nkoko mëhwëry ña, Mari mbë Magëdala njiko yag hna. Më nuk taka nte fidahniko rënka yag iña pidëtiko.

² Awa më nkaryëk nji tëkatëhni Simo Piyer gë arëfal aÿëntaŵ a, ale ñako ñahn Yesu ñas ÿa, do pëyahni: «Iñas Ahwëhn a nufik yag hna do yëtëlëfuhna bi ne kwëtik.»

³ Awa Piyer g'arëfal aÿëntaŵ a më njini g'iyag.

⁴ Vëhni vëhi tak nkaryëdëniho, bare arëfal aÿëntaŵ a ndëcëkawo Piyer do ndënkŵ tək yag hna.

⁵ Bare tənkelohna. Mëkëko do nkuryako. Nuko ile fëryahniko ñas ÿa fo woko hnam.

⁶ Simo Piyer, nte rëfidëhawo ña, təkëgiko, tənkelëhn tañ yag hna. Nuko fënali ile fëryahniko ñas ña,

⁷ do g'ile tēmpahniko nkaf Yesu ña. Gelohna ndampo fo gë ile fëryahniko iñas ña, bare minu pëyiko.

⁸ Awa, arëfal aÿëntaŵ, ale ryënkŵëko tək ÿa, më tənkekëgëk. Nuko do kwëtahnëko.

⁹ Hafo hnë wati rac vërëfal va wëwëryëlohna ten Yesu tēfëka mbëhn wësëm hna, gante pëyahniko Vikerëh ka.

¹⁰ Awa vërëfal vëhi va mbokalehnëni hn'ile cëlëniho hna.

Itufëhna Yesu vëhni Mari mbë Magëdala

¹¹ Hnë wati rac, Mari pëh hna kahnëko ñarël yag hna, do kodëho. Gë wako wadëwu ña, më mëkëk, nkurya yag iña

¹² do nukëhniwo wamëleka waki wante liyak viyi viyah, ga ntañani hn'ile kwëtiko ñas Yesu hna, aryampo hn'ile nkeho nkaf hna do yëntaŵ ÿa gë wakwër.

¹³ Më tēyëniha: «Asëval, soje ye hođu?»

Më ntëkwakëhni: «Ahwëhn mën a nufik, do yëtëla bi ne kwëtik.»

¹⁴ Ante nësëk koyëna ña, më njëkak do nulehna Yesu ga kahnëk hnam, bare yëtëlohna umë ye.

† 19:39 19.39 Datikola mir le hnawëlehniko gë fatëh alowes: Mir gë alowes vile hnawëpëlehnik nke had datikola le fëhwëtahnëde waŷas.

15 Yesu më tëyëka: «Asëval, ye hođu? Mo yëkëlehnëđu?»

Më ntiyahnëka bi ayam sarëđiŋ ŷa ye; më ntehnëka: «Ge wëjë hnufëka, pëyarye bi ne kwëtëruha, soŋe yiwu vijëwa.»

16 Yesu më macëka: «Mari!»

Mari më cahëtak gë cape ntëwu do ndeka gë wanës Wa-ebëre ŋa: «Raboni! Umë fëhnëtanëđ «Aharan».

17 Yesu më ntehnëka: «Bokawo afëlawo, kabi fokala hayu ten gë vëhni Rëm mën ka. Yiryeyi afëyanëhnowëhni vëyënta mën va: gë vëhni Rëm mën kayëđëfu, ale ye Rëmun fëna; gë vëhni Wën mën, ale ye Wën hun fëna.»

18 Awa Mari mbë Magëdala njilehn vërëfal hna do pëyahni: «Nubuha Ahwëhn a!» Pëyakëhniwo fëna ile ntehnëkawo ŷa.

Itufëhna Yesu vërëfal vëlëwu

19 Hnë dimasi rac dënk, g'anëka ga, vërëfal va hnë cery nkeniho do cëđëniho warënkã wã, kabi ntakëkëhniwo gë vësankaf wasëwif va. Yesu më njijëk fagant lëw hni do ntehnëhni: «Arabi yam ŷa nke gë wuhñë!»

20 Ante nësëk koyëna ŋa, më tufëkëhni wëbák wadëwu wante pakiko ŋa gë wajiy ŋa. Vërëfal va më pëbëkëhni hnatah kabi nudëniha Ahwëhn a.

21 Yesu më mbok ntehnëkëhni kat: «Arabi yam ŷa nke gë wuhñë! Gante payiko Rëm ki, payëđëmu ami fëna.»

22 Ante nësëk watac ŋa, më cëlëkëhni do ntehnëhni: «Mawëryina Iyir Ipacah ŋa.

23 Vahnë vële ravëndun wameh wadëw hni va, tavëhnëđeni, do vële wëyëndun tavëhn va vëravëhnëđena.»

Yesu gë Toma

24 Aryampo hnë vërëfal pëhw gë vëhi hna gentilohna gë vëhni ante njijëko Yesu ŋa. Toma yeho, umë wacëđëho fënali Asëp.

25 Vërëfal vëyëntaw va më ntehnëniha: «Nubunëha Ahwëhn a.»

Toma më ntëkwakëhni: «Ge nula vapakel wapont va wëbák wadëwu hna, do ge ñakëla g'irufa mën ŷi hn'ile nkeho wapont hna do vák mën ŷi wajiy wante cëhiko hna, mawëđã muk.»

26 Ga ndëcëk wafac mbëđ gë warar, vërëfal Yesu va mboko nkeni cery hna. Fac rac, Toma gë vëhni nkentiko. Warënkã wã mboko cëđëni fare Yesu më njijëk kahn fagant lëw hni, do ntehnëhni: «Arabi yam ŷa nke gë wuhñë!»

27 Tac më ntehnëka Toma: «Ñakërye gë rufa hu ŷi ani, yëkëry wëbák mën ŋi; yeli vák hu ŷi aŷak wajiy mën ŋi. Tavëry gwaj ŋa do ahwëtahno!»

28 Toma më ntëkwaka: «Ahwëhn mën yeru do Wën mën!»

29 Yesu më ntehnëka: «Kabi nuruho soŋe rac hwëtahnëru? Mbetani vële hwëtahnëđ hara vëhnuna va!»

Soŋe ile herik anj kayëte

30 Yesu mboko nti, tase vërëfal vëlëwu hna, wëdahëse wapëmpëhnahnah wakawary wayabah wante wok tëfëtayina hnë anj kayëte.

31 Bare ile yehëhna ŷi, kerik soŋe ahwëtahnahnu Yesu ye Arëhnyak a, Aju Wënu ŋa, do ge kwëtahnërunëha, nuŷadun sël ntaŷary, uwám pary wã, g'uŷac lëwu wã.

21

Itufëhna Yesu hnë vërfäl mbëd gë vëhi

¹ Ga ndëcëk rac, Yesu mboko tufëhnahni vërfäl vëlëwu va, tëfary lant Tiberiyad hna. Wëlin gante tufëhnakëhniwo ka:

² ndampo fo nkeniho, vëhni: Simo Piyer, gë Toma nte wacëdeho Asëp a, Natanayel mbë Kana vë Galile, Viju Sebede, do gë vërfäl vëhi vëyëntaŵ va.

³ Simo Piyer më ntehnëkëhni: «Gë fëla wuwis njidëfu.»

Më ntëkwaniha: «Fuhnë fëna, njintëdehubun.» Awa njilehnëni kayëni kulu hna, bare ñoñ vëfëlahohna umëd tac.

⁴ Ante pëgwëko pacënd ña, tëkiko Yesu, tëfary wënka hna kahnëko. Bare vërfäl va vëyëtëlohna umë ye.

⁵ Awa Yesu më tëyëkëhni: «Vërah mën, pëlarunëhëhni bi wuwis?»

Më ntëkwaniha: «Hali».

⁶ Më ntehnëkëhni: «Dabëryin waryey wï gë cape rëhw kulu hadi do pëladunëhëhni.» Awa ntabëlehnëni waryey wä, do vëhodilohna ntabëtini, kabï wuwis wä pëbëniho.

⁷ Awa arëfal ale ñahnëdëho Yesu dús ÿa më ntehnëka Simo Piyer: «Ahwëhn a ye!» Ga nkwëryëk wanës watac, «Ahwëhn a ye», Piyer më mbokëryak cudä cud nte cudëtako ña do ntëba wënka hna.

⁸ Vërfäl vëyëntaŵ va më kegëtani ndotëndëni waryey wafëbah wuwis wä: vëyãwëlohna vambëj va, sojë wametër keme fo ñawëtaniho.

⁹ Tëkëndëni tun vambëj hna, më nuni hwëdëh g'uwis ga mbëlëfëni do gë vamburu.

¹⁰ Yesu më ntehnëkëhni: «Yojënëhni wuryampo hnë wuwis wule fëlarun takan wï.»

¹¹ Simo Piyer kayëlehn kulu hna ndoj waryey wä nkal hna. Wuwis wusankaf wule fëbëko wä, keme gë wafëhw imbëd do gë warar (153) nkeniho do, mama njabahnëniho dús, waryey wä bëkëtalohna.

¹² Yesu më ntehnëkëhni: «Yijën tokin.» Wëla arëfal aryampo dëkëlohna tëya: «Mo yeru?» Njëtëniho Ahwëhn a ye.

¹³ Yesu më tëhak, nuf mburu ña do cahëlehnëhni, tac wuwis wä fëna.

¹⁴ Rarëna ÿa tufëhnakëhniwo Yesu vërfäl vëlëwu va, kobëri ga mbëhnahnëko.

Yesu gë Piyer

¹⁵ Ga puhnani tok inja, Yesu më tëyëka Simo Piyer: «Simo, aju San, ñahnëruho bi alëbëhni vëyi?»

Më ntëkwaka: «Ha, Ahwëhn, njëtëru, ñahnëmi.»

Yesu më ntehnëka: «Davëryihni wupe mën va.»

¹⁶ Tac më mbok tëyëka higëna ÿa: «Simo, aju San, ñahnëruho bi?»

Më ntëkwaka: «Ha, Ahwëhn, njëtëru ñahnëmi.»

Yesu më ntehnëka: «Pabëryihni wape mën ña.»

¹⁷ Yesu më mbok tëyëka rarëna ÿa: «Simo, aju San, ñahnëruho bi?»

Piyer njamëlehn kabï rarëna ÿa tëyëkawo Yesu bi ñahnëka. Më ntëkwaka: «Ahwëhn, njëtëru fop; njëtëru ñahnëmi!»

Yesu më ntehnëka: «Davëryihni wape mën ña.»

¹⁸ «Toña ÿa fëyadëmi: ante nkoruho jar ña, wëjë dënk yëbadëho ryl ÿa do njidüho hn'ile ñaduho hna, bare ge ntafëru, njelëdu wëbák ñi, ahaŵary yabëdëhi do njiryeryëdëhi hn'ile nkoru ñadila ayi hna.»

¹⁹ (Hara, gë wanës watac, Yesu tufahnëdëho sifa cëm nte cëmëf Piyer tufahnahn inaÿ Wënu ña.) Ante nësëk watac ña më kwënëk: «Tëfe!»

Yesu g'arëfal ale ñahnëko ðus

²⁰ Piyer më cahëtak do nuhna arëfal ale ñako ñahn Yesu ðus ÿa; hamëhni tëfidëhëhniwo. Arëfal arac rankako gë cape Yesu ante tokëdëniho roka ña do tëya: «Ahwëhn, mo ye ale rokadëhi ÿa?»

²¹ Piyer nukawo, më ntehnëka Yesu: «Ahwëhn, aÿi lë, ye yedëha?»

²² Yesu më ntëkwaka: «Ge ñadfa cëm hafo vokaju, ye yentahniki? Wëjë, tëfe!»

²³ Awa wanës watac campëlehn hnë vëhery vële hwëtahnëk hna; ntehnëdeho, arëfal arac cëmëdina. Bare Yesu dehnëlohna cëmëdina, umë lehnëko ge ñadina cëm hafo mbokaj, ye yentahnika?

²⁴ Arëfal arac dënk hnësëk had sedë do herëk watac. Njëtäbun cedëya dëwu ña toña ye.

²⁵ Yesu mboko nti viyaßah vihawary. Ge kerakënde fop, ntiyahnëko tëkëlakëndina ðuniÿa li vëkayëte vante herakënde va.

Vantiyehn Vëfayik Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk kayëte Itëfëta nte kerëk Lik pañare Yesu ña ye ale herëk Vantiyehn Vëfayik ña. Gante nke ka namu vacërakëlo vële hwëtahnëka Yesu va ayehna Lik herëk inji kayëte.

Mpëd kayëte Vantiyehn kerik yëbëlan wabëhn wafëhw imbëd gë ryaw gë wahnah gë wabëhn wafëhw imbëd gë warar g'imbëd (64 gë 85) ga ndëcëk hnagi Yesu ña, ante ndëcëko wëyas Pol ña. Njëtinëk Lik arëfëlënta Pol yeho wati wëyas walëwu wa bare gena kwëlëkwël nkelahnëniho. Njëtinëk rac kabi, kas fagant kayëte hna, rëkëk ntehnënd «fuhnë» hnë vikerëh vidëwu hna.

Age Itëfëta nte kerëk Lik ña nësahnëd soñe uwám Yesu gëd hnani, Vantiyehn Vëfayik ña nësëd vile rëfidëha va, doku vëfayik soñe ntëdahnëni mbara vële hwëtahnëk va gante-wo-gante fagant bulunda wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif. Age wapëtala kayëte Lik ña ntehnëk Ajë Wënu ña kërënakëhni, rëk pëgw wapëgwala Vantiyehn ña Iyir Pacah inja njëdahnëk ntapëhnahni.

Wëlin yëb ryampo, 1.8, ile hnëfak: «Bare yëtëryin iyin: Iyir Ipacah inja cëlid hnë wuhnë do nuñadun fanka falëwu fa do wasede mën yedun Yerusalem hna, Yuđe hna fop do gë Samari hna, do hafo hn'ile tëkwik duniña hna.»

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Pol, wasëwif, Ahwëhn, Iyir Ipacah, vëfayik, kulu, Rom, mbara vële hwëtahnëk, Wanës Wakasëk.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Wafac warëkwa Yesu Këris nkal li (1.1-11)

Inap gë iyij Iyir Ipacah (1.12-2.13)

Ipëyahn Wanës Wakasëk Yerusalem hna (2.14-8.3)

Ipëyahn Wanës Wakasëk hnë vankol Yuđe gë Samari hna (8.4-12.25)

Ipëyahn Wanës Wakasëk gante-wo-gante nkal li (13.1-21.16)

Apëlaniha Afayik Pol Yerusalem hna soñe cëdëniha (21.17-23.22)

Njoniha Pol Sesare hna (23.23-26.32)

Njoniha Pol Rom hna (27.1-28.31)

Iyir Ipacah nte njëdahnëd Wënu ña

¹ Ayënta mën Tewofil, kayëte ndënkwëryënkwa mën hna nësëbuho fop ile pëgwëko ntind Yesu do karanëndëhëni vahne ña

² hafo hnë fac le nufiko nji g'ambin ña. Ani gë kayahnënd ña, umë nkabëkëhni gë fanka Iyir Ipacah ña vële tëhnako had vëfayik va ile rëfëka ntini ña.

³ Vëhni, ante mbëhnëko ña, Yesu tufëhnakëhniwo do tufëkëhniwo yabah njëtahnëni paryi nke mbëhnëk. Hnë wafac wafëhw wahnah tufëhnakëhniwo do nësëhnëhni soñe Inaw Wënu ña.

⁴ Fac ryampo, wati nte mbarëniho ña, më ntehnëkëhni: «Ant'añawëtawu Yerusalem; napëryin ile ntehnëko Rëm njëdadhëhu ña, umë ye uyëd ule fëyamuno wa.

⁵ San gë wënka njaryëdëho, bare wuhnë, ani gë wafac toye, g'Iyir Ipacah inja njaryëderun.»

Kayënda Yesu

6 Ante mbarëniho vëfayik va gë Yesu, më tÿëniha: «Ahwëhn, iÿi wati bi mbësaduhëhni naŵ inja bulunda Isërayel ŷa?»

7 Më ntëkwakëhni: «Rëm ŷa fo yëtëk ante ntiyad vëÿin ŷa; wühne maŵëryaniluhna ayëtu wati ma yamani ile ntiyahnëd ŷa.

8 Bare yëtëryin iÿin: Iyir Ipacah inja cëlid hnë wühne do nuÿadun fanka falëwu fa do wasede mën yeđun Yerusalem hna, Yude hna fop do gë Samari hna, do hafo hn'ile tëkwik đuniŷa hna.»

9 Yesu, ga nësëk watac, nufiko g'ambin, do njëkëdënihawo vëhni fop; tac aŷar cankëlehna hafo nambëniha.

10 Nkonihoni ntaŷëniha Yesu g'ambin wati nte ŷaŵëtahëdëho ŷa, tëketëni vësan vëhi vële sudak viÿi viyah haryënkŵ lëŵ hni do ntehnënihëhni:

11 «Vësan vëwë Galile, soŷe ye ŷëwërun aki ayëkëndu ambin ŷi? Asan ale ŷacëđun Yesu ŷa, hnufehnrinëha nji g'ambin do koyëna mbokajëd.»

Ahnëmpët Yuđa

12 Awa vëfayik va matëlehnëni Kuŷ Oliwiye hna mbokani Yerusalem. Yëbëlan Kuŷ Oliwiye ŷa gë Yerusalem tëkëko kilo uyas gë toye.

13 Tëkëndëni tuŷ, kayëlehnëni yaŷ etas hna, hnë cery ante rëkëniho nkehahnëndëni ŷa. Wëlin wamac vële yeho hnam va: Piyer, gë San, gë Sak, gë Andëre, gë Filip, gë Toma, gë Barëtelemi, gë Matiyë, gë Sak aju Alëfe, gë Simo nte ŷacëdeho Ahahnëndak, do gë Yuđa aju Sak.

14 Mawalëniho mbarëləndëni kwëlëkwël soŷe yëfa gë Mari hnëmu Yesu, gë vësëval vëryampo, do gë vëheryu Yesu.

15 Fac ryampo, ante mbarëdëniho ŷa, Piyer matëko tase vële hwëtahnëk hna vële rëkëko mpëd keme gë wafëhw wahi (120), do ntehnëhni:

16 «Vëÿenta mën, ile fëyahnik Vikerëh hna, watac tëfëkawo ntiya. Iyir Ipacah inja pëyahnik kobëri fo wës David hna soŷe Yuđa nte ryënkŵaryëkëhniwo vële fëłaka Yesu va.

17 Aÿi asan, aryampo hnë fuhnë yentiko, do đoku rac fo hwëtëhnahninëkëfuno.

18 «Kaÿ laŵahniko koryi ile cosiko soŷe iyëđahn Yesu ŷa. Hnam njoko, hafo tënka đonk inji, cahnëlehna wabëÿ ŷa.

19 Vahnë vële lëđëk Yerusalem va fop njëtaniho watac: soŷe umë ŷacahnik inji kaÿ gë wanës wadëŵ hni ŷa: “Akëłëdama.” Umë fëhnëtanëd: “Ikaÿ Wasat.”»

20 Piyer më mbok ntehnëk: «Wëlin ile herik Kayëte Wahnëŵ hna soŷe Yuđa ŷa:

«“Arabi tere lëŵu ŷa tavi, ahnë antë ntëđahn kwëlëkwël.”*

Mbok keru fëna:

“Arabi ahawary nuf đoku lëŵu ile njëđakawo Wënu ŷa.”*

21 Tëfëka tëhnayina aryampo hnë vële lapëhnađëhëfuno gante-wo-gante, ante njasëlehëdenëho gë Yesu Ahwëhn a,

22 kobëri ante njaryëkënto San Yesu hafo ante nufëhninëkëfuno nji g'ambin. Asan a rac nkentëde koyëna seđe gë fuhnë, ibëhn đëwu ŷa.»

23 Awa, ga nësëk watac Piyer më tahnënihëhni vësan vëhi: Matiyas, gë Yosef, nte ŷacëdeho Barësabas, (ŵëcako fëna Yusëtis).

24 Awa vële hwëtahnëk va më njëfani aki: «Wëjë, Ahwëhn, njëtëru inja vahnë ŷa fop; tufëryifuna bi mo rëhnaru hnë vëÿi vësan vëhi

25 Soŷe nke afayik nëmpëta Yuđa nte yik gë ŷëŵa ile rëfëka.»

²⁶ Tac njëlëniho wanjël njëtahnëni bi mo yef. Awa, më tufahnëk Mاتيياس ye. Nkwënëlehnëniha vëfayik pëhw g'aryaw hna.

2

Itëk Iyir Ipacah ija hnë fac Pantëkot

¹ Ga tëkik fac Pantëkot ÿa, vële hwëtahnëk va sëñ ryampo fo mbarëlëniho.

² Taj wëñaw matëlehi g'ambin. Nkeho had wëñaw sël hwëhn fanka, do pëbëlehn hnë tere le ntañahnëniho hna.

³ Wati rac dënk, nulehnëni waryëw wale wëntëlëk gë humpen hwëdëh. Pitëlëlehn tindahni ale-wo-le nkaf hna vëhni fop. ⁴ Pëbëlehnëhni taj vëhni fop Iyir Ipacah ija, pëgwëlehnëni nësëndëni vanësa vakawary, ale-wo-le gante njëdafëhawi Iyir Ipacah nësënd ka.

⁵ Hara, wati rac, wasëwif wale wätiko duniya ÿi fop, Yerusalem hna nkeniho; ntënënedënihawo Wënu ña.

⁶ Ga nkwëryik wëñaw watac, më mbarëpëlëni. Pëmpëhnahnëkëhniwo d'us vëhni fop, kabi ale-wo-le hnë vëhni nkwëryëdëhëhniwo ga nësëdëni wanës wadëwu ña dënk.

⁷ Pëmpëhnahnëkëhniwo d'ëcët do ntehnëdëniho: «Vëÿi vahnë vële hnësëd vi, vëyena bi fop vëvë Galile?»

⁸ Awa, hak kolahnëbun wëryëndëfuni, ga nësëdëni ale-wo-le wanës wante yëwëbun ña?»

⁹ Vëryampo hnë fuhnë Parët matiniho, gë Medi, gë Elam; nkeniho vële lëdëko Mesopotami, do gë vëvë Yude, gë Kapados, gë Pon, do gë Asi;

¹⁰ gë vëvë Fërisi, gë vëvë Pampëfili, gë Esipët, do gë waresiyo Libi ile ye darël ankol Siren; do gë vële wätik Rom,

¹¹ gë vëvë Këret, do gë vëvë Arabi; vëryampo wasëwif naginiho, do vëryampo caliñëniho caliña wasëwif. Nkwëryëdëfünëhëhni fuhnë fop, ale-wo-le gë nësa ntëwu ña, ga nësëdëni soñe wafoku wapërën wade ntif Wënu ña!»

¹² Vëhni fop pëmpëhnahnëkëhniwo d'us do vëyëtëlohna ile nahadëni; ntehnëledëniho vëhni fop: «Ye ga ye iÿin?»

¹³ Bare vëryampo njafanëdënihëhniwo vële hwëtahnëk va ntehnëndëni: «Vëÿi uñen ndëwëni!»

Ile nësëhnëkëhni Piyer kore ÿa

¹⁴ Awa Piyer gë vëfayik pëhw g'aryaw va kahnëniho do ndekahnëhni kore ÿa: «Nëparyino d'us, vëÿenta mën wasëwif do gë fop wühnë vële ye Yerusalem vi: gwëryëryin ile ryëcëtað ÿa.

¹⁵ Nahadun vëÿi ndëwëni bare vëryëwëna! Cahnëfëd fo wok do sëwif cedfina muk iÿi wati!

¹⁶ Iÿin hawary ye, ile nësëko kila ile waciko Sowel ÿa:

¹⁷ «Wënu ña më lehnëko: “Wëlin ile rëkid ÿa:

wafac warëkwa hna:

campehnëdëfu Iyir mën ija vahnë hna fop;

vijë hun gë vëryag hun va nësëdëni wanës Wënu ña had wakila,

tufëdëfuhëhni vëjar hun va

do gë vicër va vijë gë hudakery.

¹⁸ Ha, campehnëdëfu Iyir mën ija vëryokuj mën hna, vësan gë vësëval, hnë wafac warac, do rëkëd

nësëndëni wanës Wënu ɲa had wakila.

¹⁹ Ntidëfu viyë vifëmpëhnahnah yaɲ, ambin hna, do gë wëdahëse hnani gëd nkal li:

umë yef wasat gë hwëdëh do gë vëɲar hwëcic,

²⁰ do ulav wá kuyëd

do ulepera wá mbëntëd had wasat.

Umë fop nkeɗ tékahnind fac Ahwëhn a,

fac sankaf ryëwayik hn'ile mbokahnid rac.

²¹ Do pehëtëdëhëhni fop vële wëcadëha va."✧

²² «Nëparyin dus, vahnë vëva Isërayel, ile ýadëmu hnësëhnu ýa: Yesu mbë Nasaret, gante njëtërun ki Wënu ɲa ntiyehnëdëhawo viyë vifëmpëhnahnah tase hun, gë wëdahëse do gë vile nkok nahana ahnë. Tufëku umë fayika.

²³ Umë Wënu ɲa njëɗakuna gante pëhnako ka, gante kahnëndëko koɓëri ka. Do wuhñë njëɗarunëha vële wok vëlënënëna Sariya Moyis va pakëniha hnë kërëwa aryaŵuna.

²⁴ Bare Wënu ɲa mbëhnëndanëka, pehëtëka cëm hna, tufahnëk icëm iɲa kodina pëlahna hn'ucankaf ntëwu hna.

²⁵ David nësëko soɲe Ahwëhn a:

«"Nudëfuhawo kwëlëkwël Ahwëhn a haryënkŵ mën, g'irëhw mën nke soɲe wowu hahnëndaŵ.

²⁶ Soɲe umë pëbahnëka ntaŵary mën iɲi urisah

do wës mën ýa uhnatah njëwëd,

wëla mbahn mën iɲi ikwëtahn hna njinëgaɗ;

²⁷ Njëtëbu tavëdilihna ðuniýa vësëm hna,

tavëdilihohna aryokun hu yëlu yag hna.

²⁸ Njëtëndanëruho ankaŵ nte yid

gë ðuniýa le wok puɗina.

Igelahn gë wëjë ɲa natëdëho dus."✧»

²⁹ Piyer më mbok ntehnëkëhni: «Vëýënta mën, paryi nke David nësëko koyëna ðare njëtinëk wapacëk cëmëk do mbañik. Iyag dëwu ɲa hafo dol ýal fu li nkok.

³⁰ Awa, paryi nke kila yeho do njëtëko Wënu ɲa ntëkëhnëkawo ntehna aryampo hnë vutah vuntëwu hna nëmpëtëdëha ucankaf ɲa."✧

³¹ Koyëna David koɓëri fo njëtëko soɲe ibëhn Këris ɲa, do umë nësëdëho, ante ntehnëdëho Wënu ɲa tavëdilahna ðuniýa vësëm hna, do tavëɗina mbahn dëwu ɲa nkël."✧

³² Wanës wadëwu ɲa soɲe iýin nësëɗ Yesu, ale mbëhnëndanëk Wënu ɲa, do fuhnë fop wasëɗe yeyinëk.

³³ Tac nufik soɲe nji ntaña laña hnëɗak hna g'irëhw Wën. Do tame, gante ntehnëko Wën Rëm ýa, nuýak hnë umë Iyir Ipacah iɲa do campehnëk hnë fuhnë. Umë ye ile hnuɗun do wëryëɗun iýi wati ýi.

³⁴ Awa David, umë kayëna g'ambin had Yesu. Do kat më lehnëk:

«"Ahwëhn a Wënu ɲa më lehnëka Ahwëhn mën a:

'Yij alaña g'irëhw mën

³⁵ hafo hale këfëdëfuhëhni vële ýewëki va haryënkŵ hu.' "✧

36 «Awa wëli ile rëfëka njëtëni wapacëk fop bulunda Isërayel ÿa: aÿi Yesu nte fakërun kërëwa ñi, Wënu ña ntika Ahwëhn gë Arëhnayik.»

37 Wanës wadëwu ña ntavëkëhniwo ðus vële wëryëkawo va. Umë tëyëniha Piyer gë vëfayik vëÿëntaŵ va: «Vëÿënta fu, ye rëfëka lifu?»

38 Piyer më ntëkwakëhni: «Gwëcëtaryin vankeya hun va do ayaryiwu ale-wo-le g'uŵac Yesu Këris ŵa, tavëhnaunu Wënu ña wameh hun ña. Awa njëdadëhuna Iyir Ipacah ña.

39 Yëtëryin, inji Iyir Ipacah ñi nte ntehnëk Wënu ña njëdadëhuna ŵuhnë hwëhnëk gë vutah hun va, do vële wok vëyena wasëwif va: umë ye fop vële macëd' Ahwëhn a Wën fu ña.»

40 Piyer mboko nësëhnëhni wanës wakawary wayabah soŋe mawëhnahnëhni do kamënaÿehnahnhëhni, ntehnëdëhëhniwo: «Maŵëryin ipëh inja, pitaryinëhni vahnë vëŵen vëvë gaki vi!»

41 Awa vahnë vëyabah hnë vëhni mawëniho wanës Piyer ña do ntiniho njaryini. Do hnë fac rac tëkëniho vahnë wawuli warar vële wënako kore vahnë vële hwëtahnëk hna.

Ankeya vële hwëtahnëk

42 Kobëri tac, paßëniho nëpa wanës wante karanjëdënihehniwo vëfayik ña, do nkeni ndampo fo vëhni fop, tokëdëniho ndampo fo do njëdadëniho ndampo fo.

43 Idak Wënu ña pëßëkawo ale-wo-le, kabi ntiyehnekëhni vëfayik va wëdahëse wayabah gë viÿë viÿëmpëhnahnah viyabah.

44 Fop vële hwëtahnëk va ndampo fo nkeniho do cahëlëdëniho fop ile kwëhnaniho ÿa.

45 Wëla watere wadëŵ hni ña nkwaÿëdëniho do gë ile kwëhnani ÿa do cahëlëdëniho koryi ÿa vëhni fop, ale-wo-le gante mbalëka ka.

46 Fac-wo-fac, mbarëlëdëniho selele Cery Wën Cankaf hna, do gë watere hna soŋe gubëlehn mburu ña g'uhnatah do g'intawary pacah.

47 Tëfëtaðëniho ifërën ile ntidëho Wënu ÿa do vëvë Yerusalem va fop ñaðënihehniwo. Awa Ahwëhn a kwënedëhëhniwo fac-wo-fac vële pehetëdëho va.

3

Iyërën ale wok koðina njas

1 Fac ryampo, Piyer gë SanCery Wën Cankaf hna njidëniho soŋe iyëfa bë wati rarëna g'anent hna.

2 Nkeho asan ale cëmëko wakwër kobëri nte nagiko ña yiryeryëdeho hnë rënka le ŵacik «Wamah» hna. Fac-wo-fac njodeho hnam soŋe muntandëhni vële rënkëd Cery Wën Cankaf va.

3 Ante nukëhniwo Piyer gë San ga nkëhnëni tënkëni Cery Wën Cankaf hna, më muntakëhni koryi.

4 Vëfayik vëhi va më ntañëniha do Piyer më ntehnëka: «Yëkëryifu.»

5 Asan a më njëkëkëhni wapacëk kabi ntiyahnëkawo nuÿađ inë hnë vëhni.

6 Piyer më ntehnëka: «Wëla ðalasi kwëhnala, bare ile hoðëfu liwu ÿa ntinëndëmi: g'uŵac Yesu Këris mbë Nasaret ña, matëry ayas!»

7 Tac tañ më pëlaka vák rëhw ÿi ndemahna mat. Tañ, wakwër ña njawëlehna,

8 Umë ntonjak kahn do pëgwëlehn njasënd. Tac tènkentëlehni gë vëhni Cery Wën Cankaf hna: njasëdëho ntonjatënd uhnatah wã do cëmbëdëhawo Wënu ña.

9 Kore ña fop nunihawo koyëna ga njasëd njęwatënd icëmb Wënu ña.

10 Njavëtiko paryi umë lañadëho «Rënka Wamah» Cery Wën Cankaf hna kwëlëkwël muntand. Ga nuyik ile yehawo ña, vahnë va pëmpëhnahnëkëhniwo ðus do vëyëtëlohna ile nahadëni.

Wanës Piyer ña Cery Wën Cankaf hna

11 Vahnë va nuniho asan a tavëdëfilëhniwohna vëhni Piyer gë San. Soje umë nkaryëniho kwërënihëhni nder cankaf nte wacik Salomo* hna do pëmpëhnahnëkëhniwo.

12 Ga nuk Piyer watac, më ntehnëkëhni: «Vahnë vëva Isërayel, soje ye pëmpëhnahnëku g'ini yërën? Soje ye lanjërunehëfu? Wëjë lehnëk imëk dëw fu dënk ma usatah lëw fu kahnahnëk njasënd aji asan?

13 Wën Abëraham, gë Wën Isak, gë Wën Sakob, Wën vacërakëlo fu va fop tufahnëk nafa sankaf aryokuj alëwu ña Yesu. Njédahnërunëha vëhni Pilat hna. Umë ñadëho tava bare wuhnë njęwëjëruneho.

14 Wuhnë njęwëjëruneha Afacah, Asatah a. Pecëhnu arëyu a wãwëryahniwu tavi ale rya wëka ahnë bare wuhnë njęwëjëruneho.

15 Koyëna ndawërunëha ale yëdahnëdëho uwam wã ðuniya li. Bare Wënu ña matëndëka wësëm hna do wasedë ye bun.

16 Kabi kwëtahnëbunëha Yesu, fanka wac lëwu wã nja wëneka asan ale hnuðun do yëtërun aji. Ha, soje kwëtahn inte hwëhna bun gë Yesu ñi njërahnek aji asan gante nudun wuhnë fop ki.

17 «Tame, vëjënta mën, njëtëbu ðus wuhnë gë wësankaf hun vi yëtëluhna ile pëhnëtanëd ile lirunëha Yesu ji.

18 Bare Wënu ña ntik koyëna ile nësëniho wakila ña fop kobëri ña. Umë ye: Arëhnyayik, ale ntehnëko payidëha ña, korotëd.

19 Awa tame gwëcëtaryin vankeya va asahëtawu gë cape Wën pëhwëcëhnanhu wameh ña.

20 Koyëna Ahwëhn a Wënu ña ma wëryanëdëhu ayinëgawu, do mbokëd cañëtëhniwu na Yesu, ale tëhnako kobëri ña soje lëw hun ña.

21 Yesu g'ambin nñëwëd ten hafo wati le mbokajëd nkwëcët fop, hafo mboka can, gante nësëko Wën ka hnë wawës wakila wacëvah wabë kobëri ka.

22 Koyëna Moyis më lehnëko: «Ahwëhn a Wën hun ña cañëtëhniwëhuna kila g'ami ki. Avë bulunda hun yed. Ge tëkik afo ahnëpawuna fop ile ntehnëdëhu ña.

23 Ale wëjëd ma wëhna iji kila ña ndawëde do cani bulunda Wën hna kwëlëkwël.»[☆]

24 «Ha, wakila wante hnësëdëho, kobëri Samiyel ña, vëhni fop pëyahneni wati le yehahninëk dol ji.

25 Vutah wakila watac va yerun do nkentahnirun akwëtëla nte kwëtëläniho Wënu gë vacërakëlo hun va ante ntehnëkawo Abëraham: «Hnë ale hnagik hnënk lëw hu njëdëdëfuhëhni wabulunda wabë nkal ñi fop.»[☆]

* **3:11 3.11** Salomo aju David yeho, ahna w Isërayel had rëmu. Umë vëryehnekë Cery Wën Cankaf ña do njëtiko soje yasery ñalëwu (1 Vëhna w 6; 1 Vëhna w 5.9-14). [☆] **3:23 3.23:** Divëta Sariya 18.15,18,19 [☆] **3:25 3.25:** Wapëgwala 22.18

26 Soŋe hun ten Wënu ŋa canika Aryokun alëwu ŋa, payika ndemawu aravu wuhnë fop vankeya vameh hun va.»

4

Piyer gë San haryënkw vëhitij hna

1 Wati nte nësëhnëdënihëhniwo Piyer gë San koyëna kore ŋa, tëkiniho vësëna wasadëha vëryampo, tëfëlini g'asankaf vële yëkad Cery Wën Cankaf va do gë wasaduse wa.

2 Ntavëkëhniwo ðus gë vëfayik vëhi va soŋe ile karaŋëdënihëhniwo bulunda do pëyahnehnëdëniho vësëm va mbëhnëdëni kabi Yesu mbëhnëk.

3 Awa më pëlanihëhni cëdehnënihëhni hafo ge pacëk, kabi tëko mëd.

4 Bare hnë vële wëryëko wanës vëfayik va, vëyabah kwëtahnëniho, do iyaß vële hwëtahnëk na nkëhnëko tëkëni vahnë wawuli mbëd.

5 Ga pacëk vësankaf wasëwif va, gë vicër bulunda va do gë vëharan sariya va mbarëniho Yerusalem hna.

6 Nkeniho hnam Anas, asëna wasadëha asankaf a, gë Kayif, gë San, g'Alekësandër do gë fop vësëna wasadëha viyëntaw vële nkeni hnënk g'asëna wasadëha asankaf a.

7 Umë cëdëtijini vëhni, Piyer gë San, kahnëdënihëhni haryënkw mbara ntëw hni hna do tëyënihëhni: «Gë iyëhne fanka, umë ye, g'uwac mo ntihantun iyin?»

8 Awa Piyer, pëbëkawo Iyir Ipacah iŋa, më ntëkwakëhni: «Vësankaf do gë vicër bulunda,

9 dol tëyëdëbun soŋe ufërën ule linëhnëbunëha asan ale woko kodilohna njas, umë ye, gante njërënik ka.

10 Awa, yëtëryin wuhnë fop, arabi bulunda Isërayel yi fop njëtëni: g'uwac Yesu Këris mbë Nasaret ŋantibun iyin. Yesu nte fakehnerun ŋa do Wënu ŋa mbëhnëdanëka vësëm hna, soŋe lëwu kahnahnëk ayi asan, ani haryënkw hun, g'imbahn kender.

11 Yesu ye

«itaka inte cañëtaniho vëvëry cery ŋa

do ye tame inte mbëryahnëk Wënu ŋa cery ntëwu ŋa fop.»*

12 Hnë umë fo nke ipeh iŋa. Duniya li fop, Wënu ŋa kobëri canëtëlahna ahnë ahawary ale hodën tëfin pehëtahnëfëwu.»

13 Vëhitij vësankaf va pëmpëhnahnëkëhniwo ðus, kabi nunihëhniwo vëhni Piyer gë San g'ikwëtahn nësëdëniho do njëtaniho fëna vëhni dënk vësan vëhwëhn uyët këm fo ye; do njavëtënihëhniwo taj vërfäl Yesu yeho kobëri ŋa.

14 Kabi nunihawo asan ale yërëniko ŋa, ga kahnëk ðarël lëw hni, ñoñ vëhwëhnalohna ile nësëdëni.

15 Awa më ntehnënihëhni cahnëni Mbara Vëhitij hna do pëgwëlehnëni nkwaçjëlëndëni vëhni fo:

16 «Hak ntidenëhëhni vëyi vësan? Vëvë Yerusalem vi fop njëtëni wapacëk vëhni lik viyë vifëmpëhnahnah vi do kodëlënhëna nkwaçjin.

17 Karaŋ dëw hni ŋi tëfëlahna camp g'ahawary bulunda hna. Tëfëka mbañëhnihëhni antë mbok nësëhnënihëhni vahnë soŋe Yesu.»

18 Tac më mbok macënihëhni Piyer gë San do mbañëhnihëhni antë mbok nësëni ma karaŋënihëhni vahnë soŋe Yesu.

19 Bare më ntëkwani: «Yëkëryin wuhñë dënk: cañëk bi haryënkW Wëñ hna aʷaʷëhñiwu, hara gena ʷaʷëhñëfuna umë.

20 Ge fuhñë ye kodilëfuhna ravëfu inës ile hnuñun do wëryëbun ʷa.»

21 Ga mbok ɲaɲënahnëñihëhni kat vëfayik va, tavëlehnëñihëhni; vëhnuʷalohna fere ntihahnëñihëhni wameh, kabi bulunda ʷa fop cëmbëdëñihawo Wënu ɲa soñe ile njërënik asan a.

22 Asan arac kwëhñako ile lëbik wabëhn wafëhw wahnah.

Iyëfa vële hwëtahnëk

23 Piyer gë San, tavëndeni tuñ, njilehñëni tañ gë vële hwëtahnëk vëyëntaʷ pëyanihëhni fop ile ntehnëñihëhni vësankaf vësëna wasadëha va gë vicër vëyëntaʷ bulunda ʷa.

24 Ga nëpanihëhni, vëhni fop, pëgwëlehnëni njëfandëñiha aki Wënu ɲa: «Ahwëhn, wëjë lik ambin ɲi, g'inkal inɲi, gë wov ʷi, do gë fop ile yehëhna hnam ʷa.

25 Gë fere Iyir Ipacah ɲa njëdaruha acërakëlo fu David, aryokuñëhn hu ʷa, nës:

«“Soñe ye ntavëkëhni aki wayał wï?

Soñe ye nkwañëlëdëni ntini wabulunda ɲi ile wok kodina nke?

26 Vëhnaʷ vëvë nkal vi pëhwëtani wët ʷa.

Ha, vëvë haryënkW bulunda va nkwëryëlëni ɲwëyëñiha Ahwëhn a Wënu ɲa gë Arëhñayik alëwu ʷa.”

27 Paryi nke, hn'ɲi naʷ, Erof gë Pos Pilat nkwëryëlëni gë vële wok vëyena wasëwif va do gë bulunda Isërayel ʷa, këfëñiha aryokuñ asëvah alëw hu ʷa Yesu, ale rëhñaru ʷa.

28 Bare ile ntini ʷi fop, gena haʷary ile fëhñaruho wëjë dënk kobëri ʷa fo ntini.

29 Tame, Ahwëhn, nëpary gante ɲaɲënahnëdëñihëfu ka, do njëdaryihni, vëryokuñ hu va, pëyahñëni wanës hu ɲa g'ikwëtahn pëbah.

30 Tufahnëry fanka hu fa gë fere wëdahëse wapëmpëhñahnah njërëhñahñihëhni vahnë va g'uʷac Yesu, aryokuñ hu asëvah ʷa.»

31 Ga puhñani iyëfa ɲa, pëgwëlehn ñënkand hn'ile mbarëñiho hna. Pëbëlehnëhni vëhni fop Iyir Ipacah inɲa do pëgwëni pëyahñëdëni wanës Wënu ɲa g'ikwëtahn.

Idemal vële hwëtahnëk

32 Fop vële hwëtahnëko va nkwëryëlëñiho g'intawary do g'inahan pacah, nkeni ndampo fo. Cehëlëdëñiho fop ile kwëhñani ʷa do ahñë dëhñëdilo hna ile kwëhñak ʷa umë fo hwëhñëk.

33 Vëfayik va pëyahñëdëñiho ibëhn Ahwëhn a Yesu gë fanka sankaf do Wënu ɲa njëdadëhëhniwo fop ile valëdëhëhniwo ʷa.

34 Hñë vëhni fop ahñë gojëlawohna inë, kabi vële hwëhñako wëhaʷ ma watere va nkwañëdëñiho wati wati, do njoñëndëni koryi ʷa

35 njëdandëñihëhni vëfayik va: vëhni, cehëlendëñihëhniwo vëhni fop do ale-wo-le, gante mbalëka ka, nuʷadëho.

36 Nkeho hnam asan ale waciko Yosef. Avë hñënk Levi yeho do Sipër hna nagiko. Vëfayik va Barëñabas macëñihawo, umë fëhñëtanëd «asan ale hamëñañëhñëd».

37 Asan arac hwëhñako kaʷ nte nkwañëko do njo koryi ʷa, njëdahnii vëfayik va, soñe vële mbalëd va.

5

Wamër Ananiyas gë Safira

¹ Nkeho fëna asan ale waciko Ananiyas. Nkwëryëlëniho g'asëvalu, Safira, nkwa fëni kaŷ nte kwëhnaniho ŋa.

² Naŷëtëko koryi ŷa tac nji njëdahnî vëfayik va ile wok ŷa, do asëvalu njëtëko.

³ Awa Piyer më ntehnëka: «Ananiyas, soŋe ye wawëru Sintani tënki hafo pëb ntaŷary hu hna? Mërhëneruha Iyir Ipacah ija, naŷëtëru koryi ile wafahnëru kaŷ dëw hu ŋa!

⁴ Awafahnënd ŷa wëjë hwëhnëko kaŷ inji, do nte nkwa fëru ŋa fëna gena bi wëjë hwëhnëko koryi ŷi? Hak kolëru ahnaha hafo ali koyëna? Gena vahnë wërhëneru, Wënu ŋa wërhëneru.»

⁵ Ananiyas, ga nkwëryëk watac, njok cëmëlehn taŋ. Fop vële yëtako watac va nta këkëhniwo dus.

⁶ Vëjar njilehnini përyëni iñas ŋa tac njoni mbañëni.

⁷ Ga ndëcëk wëwati warar, asëvalu Ananiyas tëkëlehn, hara yëtëna ile liyak hnam ŷa.

⁸ Piyer më tëyëka: «Pëyarye, kaŷ nte wafërun ŋa, koryi lëwu ŷi aki bi nke?»

Më ntëkwaka: «Ha, aki nke.»

⁹ Awa Piyer më ntehnëka: «Hak kolahnërun awërhënnuna Iyir Ahwëhn a aki? Nëpary: vële yikëh mbañiniha asan hu va tëkini rënka li do njidëni mbañinihi, wëjë fëna.»

¹⁰ Wati rac dënk njolehn haryënk w Piyer cëmëlehn taŋ. Vëjar va tënkëlehnini tëkatëniha ga cëmëk; njolehnëniha mbañëniha darël hn'ile mbañëniha asanu hna.

¹¹ Watac njonëhnikëhniwo ntakah cankaf vële hwëtahnëk va fop gë vahnë vëhawary vële yëtako va.

Vifëmpëhnahnah viyabah vile ntidëni vëfayik

¹² Vëfayik va ntidëniho viyë vifëmpëhnahnah gë wëdahëse wayabah bulunda hna. Vële hwëtahnëk va fop njehëkëhniwo ßarël nder Salomo* mbë Cery Wën Cankaf hna.

¹³ Ahnë ahawary dëkëdilo hna nawahni; do vahnë va fop ntënëndëfënihëhniwo dus.

¹⁴ Hnë watac fop vële hwëtahnëdëha Ahwëhn va nkwënadëniho kwëlëkwël, vësan gë vësëval.

¹⁵ Njiniho hafo canëndënihëhni vëres va vankaŷ hna: hnë wëgway kwëtëdënihëhniwo ma hnë wafad, soŋe, ge Piyer ndëcëd, wëla cën dëwu ŋa fo kod cankëhni.

¹⁶ Vahnë vëyabah fëna nkaryaryëdënihëhniwo vëres do gë vële mbërehnëni wayine vëvë vankol vante kakëniho gë Yerusalem va. Do fop njërëndëniho.

Vëfayik va mbërehnëdëni

¹⁷ Asëna wasadëha asankaf a gë wasaduse waŷëntaŷ wã fop ñëwaryënihëhniwo vëfayik va ile ntidëniho ŷa. Awa umë pëhnani ntinihëhni iñë.

* 5:12 5.12 Salomo aju David yeho, ahnaŷ Isërayel had rëmu. Umë vëryëhnëko Cery Wën Cankaf ŋa do njëtiko soŋe yasery ŷalëwu. (1 Vëhnaŷ 6; 1 Vëhnaŷ 5.9-14)

18 Më matëni pëlanihëhni vëfayik va do cëdehnënihëhni kaso bulunda hna.

19 Bare g'umëf ga, mëleka Ahwëhn a më pidëtëk warënka kaso wã, canëkëhni do ntehnëhni:

20 «Yiryin Cery Wën Cankaf hna afëyawuni bulunda ýa wanës wante yod uwám usër hna.»

21 Vëfayik va mawëhnelehnëniha: kobëri fo g'acahnëfëd ga, njilehnëni Cery Wën Cankaf hna pëgwëlehnëni karanjëndënihëhni vahnë va.

Awa, asëna wasadëha asankaf a do gë vële nkeniho va më macënihëhni Mbara Vëhitij vicër bulunda wasëwif va soje kitijënihëhni. Tac më payehnëni njinëhni vëfayik va, gë kaso njojini.

22 Bare vëyëka va ga tükëni kaso hna, vërekatëlëhniwohna hnam. Umë mbokani pëyahneni:

23 «Tëkatëbun warënka kaso wã ga nkok pidí d'us vëyëka va ale-wole ýëwã lëwu hna haryënk'w warënka hna, bare ga pidëtëbun, ahnë tëkatëlëfunahna bamberly!»

24 Ante nk'wëryëniho watac ña, asankaf vëyëka Cery Wën Cankaf ña gë vësankaf vësëna wasadëha va vëyëtëlohna ile nahadëni do tëyëlëdëniho bi ye likëhni vëfayik va.

25 Hnë wati rac, tükëlehnë ahnë pëyahni: «Vësan vële sëdehnërunëho va selele Cery Wën Cankaf hna nkeni do bulunda ýa karanjëndëni.»

26 Awa, vësankaf vëyëka va njilehnëni gë vësan vërac mbokaryinihëhni vëfayik va. Bare vëyãñënalohna, kabí ntakëkëhniwo gë bulunda ýa antë ntutënihëhni gë wëraka.

27 Ga mbokaryinihëhni, umë njonihëhni Mbara Vëhitij hna gë vësëna wasadëha hna. Asankaf vësëna wasadëha ýa

28 më ntehnëkëhni: «Mbañëhnirun karanj vahnë g'u'wac aýi asan ña. Bare wëli pëbënërunëhëhni vahnë vëvë Yerusalem vi ikaranj hun ñji wahakili walëw hni hna, do ntehnërun fuhnë ryawëka aýi asan.»

29 Awa Piyer gë vëfayik vëýëntaw va më ntehnëni: «Wënu ña rëfëka mawëhni, gena vahnë.

30 Wën warëm fu ña mbëhnëndanëka Yesu nte fakërun hnë kërëwa soje arya'wuna.

31 Umë matëndëk Wënu ña soje ntaña g'irëhw lëwu had asankaf do afëhët, njëd'ahnëhni vahnë vëva Isërayel va nk'wëcëtëni vankeya vantëw hni va do nuýahnëni itavëhn wameh wadëw hni ña.

32 Do fuhnë, wasefe warac yebun, g'Iyir Ipacah nte njëdakëhni Wën vële wawëhne'dëha va.»

33 Mbara Vëhitij va, ga nk'wëryëni watac, ntavëkëhniwo had tënkëhni wasakahn wã, do ñadëniho ndawëhne'nihëhni vëfayik va.

34 Bare aryampo hnë vëhni, farise ale waciko Gamaliyel, tebako wanës ña. Aharañ sariya ale ntënëneniho bulunda ýa fop yeho. Matëko tase vahnë fop tëy canini ten toye vëfayik va.

35 Tac më ntehnëkëhni vële mbarëniho va: «Vëva Isërayel, diryin wajira ile ýadun aliwini vëyi vësan vi.

36 Dënk'wëtaryin: biýëna nuyinëkawo asan ale waciko Teyudas, pëlako nkaf ntëwu ña had aryëndah; tükëniho vahnë wakeme wahnah vële rëfëdëhawo va, bare ndawiko, do fop vële rëfëdëhawo va campëniho do golohna nk'wëryënde ga nësëde soje lëw hni.

³⁷ Umë, ga ndëcëk, wati vaker hna, Yuda avë Galile ya cahniko. Umë fëna vahnë vëyabah tëfëdënihawo bare ndawiko umë fëna do fop vële rëfëdëhawo va campehniniho.

³⁸ Awa tame, wëli ile hnahabu ya: antë awo afaβu wëba vëyi vësan do tavëryinëhni njini. Ge ile ntidëni yi gë ile ñadëni yi nahan dëw hni dënk matik përekad.

³⁹ Bare ge paryi Wën hna matik kodiluhna awëmaÿehnuni, ant'aliwu hafo awëtaryuna Wënu ña!»

Mbara Vëhitij va maŵëlehnëni wanës Gamaliyel ña.

⁴⁰ Macëlehnënihëhni vëfayik va, ndafehnënihëhni tac ntehnënihëhni antë mbok nësëni g'uŵac Yesu, tavëlehnënihëhni.

⁴¹ Vëfayik va cahnëlehnëni hnam g'uhnatah sankaf kabi Wënu ña catahnëkawo gë vëhni korotëni soje wac Yesu wa.

⁴² Pëgw hnë fac rac, selele Cery Wën Cankaf hna do watere hna, nkoniho karanjëndënihëhni vahnë va do pëyahnëndëni Wanës Wakasëk Arëhnayik a, Yesu.

6

Vësan mbëd gë vëhi vële rëkëd ndemandënihëhni vëfayik

¹ Hnë wati rac, nkwënadëniho vële hwëtahnëk va yaβ iña. Nkeniho hnë vëhni wasëwif wale hnagiko Isërayel hna, Wa-ebëre nësëdëniho, do wëryampo hnë yawal wahawary matiniho, Wagërek nësëdëniho. Vële hnësëd Wagërek va mëhnadëniho soje vële hnësëd Wa-ebëre va, ntehnëndëniho vërac vëсахëlendilohna rokëtok ya gante canëk fac-wo-fac ka soje vësëval vëvë kore lëw hni vële cëmaryëk vësan va.

² Awa vëfayik pëhw gë vëhi va më mbarënihëhni vële hwëtahnëk va fop ntehnënihëhni: «Canëna soje lëw fu ravëfu pëyahn wanës Wënu ña fabahnëfu cahëlehn ile rokëde.

³ Awa tame, vëyënta fu, tëhnaryinëhni hnë wuhnë vësan mbëd gë vëhi, vële pëbëk Iyir Ipacah, gë yasery, do hwëtahnëk. Kwëtëhnahnëdëfunëhëhni iÿi doku.

⁴ Koyëna fuhnë kodëfun wo hahnëndafu iyëfa ña gë ikaraj vahnë wanës Wënu ña.»

⁵ Vële hwëtahnëk va fop maŵëniho watac. Më tëhnanihëhni vëhni: Ecen, asan ale hwëtahnëkawo ñus Wënu ña do pëbëko Iyir Ipacah, gë Filip, gë Përokor, gë Nikanor, gë Timon, gë Parëmenas, do gë Nikola mbë Antiyos nte salinjëko kobëri ña sali wasëwif.

⁶ Më tufinihëhni vëfayik va soje njëfanëhnënihëhni do tindënihëhni wëbák ña ale-wo-le vëhni fop.

⁷ Wanës Wënu ña campëdëho kwëlëkwël g'ahawary do iyaβ vële hwëtahnëk va nkwënadëho ñus Yerusalem hna. Do wëla vësëna wasadëha vëyabah kwëtahnënihawo Yesu do maŵëhnëniha.

Ipëla Ecen

⁸ Ecen, Wënu ña njëdëkawo ñus do pëbënëkawo fanka falëwu fa, ntidëho wëdahëse gë wifëmpëhnahnah visankaf bulunda hna.

⁹ Bare vësan vëryampo pëgwëlehnëni nkwajëtehnëndëniha. Vësan vërac vëvë cery caliña nte wacëde «Cery Caliña mba Vërand vële Ravik» yeho. Ani matiniho: Siren, gë Alekësandëri, gë Silisi, do gë Asi. Nkwajëledëniho gë Ecen,

¹⁰ Bare vëhodilohna tufahnëni gena toña wanës wacatah wadëwu wante nësëndanëdëhawo Iyir Ipacah ija.

¹¹ Soje rac, më cosënihëhni vahnë ntehnëni nkwëryëniha ga nësëd wanës wante yewëdëha Moyis gë Wënu ja.

¹² Koyëna ntavëndanënihëhniwo bulunda ja, gë vicër bulunda va, do gë vëharañ sariya va. Tac më nëñlëhnëniha Ecen pëlanaha, njonihaha Mbara Vëhitij hna.

¹³ Njoryaryënihëhniwo fëna wasefe vëwër va më ntehnëni: «Ayi asan teryëdina nës wameh soje Cery Cëvah Cankaf Wënu ntëw fu ja gë Sariya Moyis ja.

¹⁴ Nkwëryëbunëha, ga ntehnëd, Yesu mbë Nasaret ji nihëd Cery Wën Cankaf ja do nkwëcëtëd wënamu wante njëdakëfu Moyis ja.»

¹⁵ Fop vële yeho hnam va ntañënihawo Ecen kabi nunihawo yëka ja had yëka mëleka nkehawo.

7

Wanës Ecen

¹ Asëna wasadëha asankaf a më tëyëka Ecen: «Toña bi ye ile hnësëde soje hu yi?»

² Awa më ntëkwaka: «Warëm mën gë vëyënta mën, nëparyino: Wën Hnañah ja karyëtahnekawo rëm fu ja Abëraham ante nkeho Mesopotami hna ani gë njihahnënd ntëd Aran hna.

³ Më lehnëkawo: “Tavëry nkal hu ji, gë hnënk hu yi do ayi hn'inkal nte rufëdëmi hna.”*

⁴ Koyëna tavëko Abëraham nkal Kalëde ja nji ntëd Aran hna. Tac ante cëmëko rëmu ja, Wënu ja më pakëtika hnë nkal nte yehahnërun gaki ji.

⁵ Wënu ja ñoñ yëdëlawohna Abëraham kwëhn umë hnam, wëla fënkwaç fatoy yëdëlawohna. Bare më lehnëkawo njëdadëha nkal ija do vërahu kwëhnëdëni ge cëmëk. Hara wati rac, Abëraham kwëhnalëhniwohna ten vutah.

⁶ Wënu ja më lehnëkawo vutah vuntëwu va hnë nkal nte wok gena dëw hni ntëdëdëni, hn'ile nkeçëni vëramp do ntifëni këm fo hnë wabëhn wakeme wahnah (400).

⁷ Wënu ja nkwëneko pinijëdëhëhni bulunda ile lidëhëhni vëramp ja. Ge ndëcëk wataç, cahnëdëni hn'inkal tac do njijëni ani dënk, hn'iji nkal, cëmbëndëniho.*

⁸ Tac Wënu ja kwëtëlëniho gë Abëraham do njëdahna namu háci ja nke dahëse kwëtëla ntëw hni ja. Awa Abëraham nagëhnikawo facan, Isak maciko, do kácëkawo ante nuñako wafac mbëd gë warar ja. Isak fëna koyëna kácëkawo aju Sakob, do Sakob fëna kácëkëhniwo viju, vële yeho warëm pëhw gë wahi waryënkwyënkwa wa.

⁹ «Viju Sakob, vërac ñëwary, fëlakëhniwo më nkwaçëniha ahery hni Yosef, soje nji had aramp hn'inkal Esipët hna. Bare Wënu ja g'umë nkeniho.

¹⁰ Ntühëtëkawo mbër ntëwu ja fop do njëdakawo yasery hafo Farawo ja, ahnañ Esipët, nëña ðus g'umë. Arac më ntika guverëner Esipët hna do gë tere ucankaf hna fop.

¹¹ «Tac təkëlehni inte cankaç Esipët hna fop gë nkal Kanan ja. Ambër cankaç yeho. Warëm fu wa ñoñ vëwëlohna nuñandëni ile tokëdëni.

* 7:3 7:3: Wapëgwala 12.1 ✧ 7:7 7:7: Wapëgwala 15.13-14

¹² Sakob njëtako nkehëhna Esipët hna ile rokëde, do ryënkwëryënkwa ya më payëkëhni viju, warëm fu wã.

¹³ Ga njini higëna ya, Yosef më ntik njavëtëniha vicëru do Faraŵo ya njëtako vicëru va ye.

¹⁴ Tac Yosef më payëhnëk njinëhni rëmu Sakob gë tere lëŵu ya fop. Vahnë wafëhw imbëd gë wahi g'imbëd (75) nkeniho.

¹⁵ Awa Sakob gë tere lëŵu ya njilehnëni gë Esipët; hnam cëmëniho umë gë warëm fu waŷëntaŵ wã.

¹⁶ Sisem hna njiryeryiko waŷas walëw hni wã, kwëtini hn'iyag inte ntaŵëko Abëraham gë koryi hnë viju Hamor.

¹⁷ «Bulunda fu ya njabëniho do nkwënadëniho kwëlëkwël Esipët hna hafo tëhaj wati le ntihand Wënu na ile nësëhnëkawo Abëraham ya.

¹⁸ Awa, ahnaŵ ale wok yëtëlawohna Yosef naŵëgëko Esipët hna.

¹⁹ Ahnaŵ arac tokadëhëniho bulunda fu ya do këm fo ntidëhëniho vacërakëlo fu va porosinatëndëhni tavëndënihëhni vutah vunul va cëmëndëni.

²⁰ «Hnë yamani rac nagiko Moyis. Fatah fankwamah yeho, do Wënu na njahnëkawo. Yalu hna njëwëndiko hnë wadepara watar.

²¹ Tac më njëbik hnë kankel do ntabi hnë garyëla. Awa aryagu Faraŵo ya hnufakawo do kwëdëkawo had fatah fantëwu.

²² Koyëna nñjako Moyis fop uyët vëvë Esipët va do kwëhnako fanka hnë ile nësëdëho do ntidëho ya.

²³ «Ga nuŷak wabëhn wafëhw wahnah, Moyis pëhnako nji njëkihni vëŷëntaŵu vële nkeni hnënk va, viju Isërayel.

²⁴ Wati rac nukawo avë Esipët ga ntidëha këm fo avë Isërayel. Awa më ntëwëhnëka mbaŷ ntëwu na, ndaŵa avë Esipët ya.

²⁵ Ntiyahnëkawo nkwëryëdëni wahnënk walëwu wï, gë umë pehëtëdëhëhni Wënu na, bare vëwëryëlohna.

²⁶ Ga pacëk, Moyis tëkatëkëhniho vële nkeni hnënk va ga mëtëdëni do ñadëho konjëlehnhëni. Më ntehnëkëhni: "Wëlawo mën, hnënk yerun! Awa soŷe ye lilëdun këm fo aki?"

²⁷ «Bare ale lidëhawo aŷëntaŵu këm fo ya më cañëtaka Moyis ntehna: "Ye yentahniki? Mo liki asankaf do ahitiŷ alëw fu?"

²⁸ Aryaŵo bi ŷadu, gante ndaŵëruha yëhno avë Esipët ki?"

²⁹ Moyis ga nkwëryëk wanës watac, më nkaryëk nji ntëd hn'inkal Madiyan hna; hnam nuŷakëhniho vutah vucan vuki.

³⁰ «Ga ndëcëk wabëhn wafëhw wahnah, mëleka haryëtahnëkawo Moyis wula hna, fagant humpen fatëh fante ŷagëdëhohna darël kunj nte wacik Sinayi hna.

³¹ Moyis pëmpëhnahnëkawo ga nuk hwëdëh ha fatëh hna koyëna. Bare tëhadëho soŷe pëcëta wapacëk, më nkwëryëk kopa Ahwëhn a ga ntehnëdëha:

³² «Wën vacërakëlo hu na yeŷu, Wën Abëraham, Wën Isak, do gë Wën Sakob." Moyis mbalëdëho, dëkëdëlohna njihn yëka ya.

³³ «Awa Ahwëhn a më ntehnëka: "Paryëtëry wapary nji, kabi hn'ile kahnëru hna cëvak.

³⁴ Nuŷu ambër bulunda mën na Esipët hna, nkwëryëŷu wako g'inëm dëw hni na do cëlibu, fehëtëwëhni. Tame, yij: payëdëmi gë Esipët."*

³⁵ «Moyis tac dënk ye nte njwëyëniho ntehnëniha: “Mo liki asankaf do ahitiŋ?” Umë payëka Wënu ŋa had asankaf, afehët bulunda g'idema mëleka le sahnëhnikawo humpen fatëh hna.

³⁶ Umë sanikëhni Esipët hna. Ntiko wëdahëse gë vifëmpëhnahnah hn'inkal tac, nte ntëmpëtaďëniho Wov Vëntah hna, do gë hnë wabëhn wafëhw wahnah wula hna.

³⁷ «Moyis tac dënk lehnëkëhni viju Isërayel: “Wënu ŋa canëhnëďëhuna kila had ami avë bulunda hun.”

³⁸ Do fëna, ante mbarëlëďëniho bulunda Isërayel wula ŋa, umë hahnëďëho yëbëlan vacërakëlo fu va gë mëleka le hnësëhnëďëhawo hn'ikuŋ Sinayi ŋa. Hnam nuŋajëďëho wanës Wën wante yëďahnëď uwám usër soŋe njij pëyafu.

³⁹ «Bare vacërakëlo fu va vëyadilohna maŵëhnëniha; më caňëtaniha do pëhnani mbokani Esipët.

⁴⁰ Umë ntehnëniha Aron: “Dinëhnëryifu wamën wante ryënkwarëhëďëfu, kabi yëtëlëfuhna bi ye fëłaka aŋi Moyis nte sanikëfu Esipët ŋi.”

⁴¹ Awa më ndëhwarëni wën le mëntëlëni gë faňihni, ntinëhnëniha sadëha, do më ntini ambënt nëŋah soŋe ile ntini vëhni dënk ŋa.

⁴² Bare Wënu ŋa niŋahnëkëhniwo do tavëhni cëmbëndëni wahol wale ye g'ambin wi. Gante kerik kayëte wakila ki:

«“O bulunda va Isërayel,

Gena ami sënahnërun sadëha wusaŵ

gë wasadëha waŷëntaŵ hnë wabëhn wafëhw wahnah wula hna.

⁴³ Hali, ndiďëďunëho gante-wo-gante

usank wën ile wăcëďëho Molok ŵa

do gë wën hun ile liyarun wëntëlah

g'ikol nte wăcëďë Refan ŋa.

Ntiyarunëho waŋi wamën ŵuhnë dënk aŵuntahnëndu.

Soŋe umë fakëtandëmu hafo Babilon.”

⁴⁴ «Wula hna warëm fu ŵa kwëhnaniho usank ule ryënkwëtehnëďëho kwëtëla nte ntiniho Wënu ŋa gë vëhni ŋa. Usank rac ntiko Moyis gante ntehnëkawo Wën ka. Sifa ule tufëkawo ŵa ntiko.

⁴⁵ Urac, teďalëďëniho warëm fu ŵa. Vëhni gë Yosuwe njoniho hnë nkal nte nkehahnëniho bulunda vële wok vëyëtëlahna Wën, vële ntak Wën haryënk w lëw hni va. Hnam nkoko afo David nke ahnaŵ.

⁴⁶ Arac nuŋako idema Wënu ŋa kabi Wënu ŋa ŋadëhawo. Awa David tëyëkawo maŵëryana nëmpët usank ŵa gë nte vëryik nte rëkëďe cëmbahnënde, umë Wënu Sakob ŋa.

⁴⁷ Bare Cery tac Salomo* vëryëhnëko.

⁴⁸ «Bare, ile ye toŋa ŋa, Wën Hunte Sëpëk Fop ŋa dëďëďina hn'acery nte mbëryëni vahnë. Wëlin ile pëyahnëk kila ŋa:

⁴⁹ «“Wënu ŋa Ahwëhn a ntehnëk: ‘Ambin ŋa ye tinki naŵ mën ŋa,

nkal inji ye hn'ile yinëgehnahnëďëfu wapary mën ŋa.

Iŷëhne sifa Cery hoďun avëryëhnuno?

Anjëhne cape kodëfu ŷëwu?

⁵⁰ Gena bi ami lik vëy'in fop?’ ”

* **7:47 7.47** Salomo aju David yeho, ahnaŵ Isërayel had rëmu. Umë vëryëhnëko Cery Wën Cankaf ŋa do njëtiko soŋe yasery ŷalëwu (1 Vëhnaŵ 6; 1 Vëhnaŵ 5.9-14).

⁵¹ «Wùhnë vahnë vële kambëk vankaf vi, Wënu ña macëdëhu ßare pidërun wasakahn hun† wã gë vanëf hun va, ñwëyëdunëha kwëlëkwël Iyir Ipacah iña! Had vacërakëlo hun va nkerun!

⁵² Nkehëhna bi kila ile nkoni vëvërehnëna? Ndawënihëhni vële fëyahñëdëho itëk Yesu, Asatah a. Do wùhnë, tame, nkwaferunëha do aryawëhnuna.

⁵³ Toña ye, nuñarun sariya Wën ÿa gë wamëleka ña, ßare mawëhnëluhna muk!»

Icëm Ecen

⁵⁴ Vëhitiñ vësankaf wasëwif va, ga nkwëryëni wanës watac, ce-nakëhniwo ntavah ña soñe Ecen afo cemëlehnandëni aki fo wabeñ ña.

⁵⁵ Bare umë, pëßëkawo Iyir Ipacah iña, më kanjëk g'ambin do nu humpen inaÿ Wënu ña, do Yesu g'irëhw Wën kahnëko.

⁵⁶ Awa më ntehnëk: «Nëparyin: nuđëfu ambin ñi pidëtak do Ajë Ahn'a g'irëhw Wën kahnëk.»

⁵⁷ Vële wëryëko wanës watac va, më ndekani dús ciñalehnëni vanëf va, më nëñëlehnëniha vëhni fop.

⁵⁸ Canëniha naŵ hna do ntutëndëniha gë wëraka soñe ndawëniha. Vële wërahnëkawo Ecen va, jar nte wacik Sol kwëtehnahnëniho viÿi vilëw hni va.

⁵⁹ Wati nte ntutëdënihawo ña, Ecen njëfako ntehn: «Ahwëhn Yesu, kwëtehnahnëmi ntaŵary mën iña!» ⁶⁰ Tac njolehn ndëkwëhn do ndeka rëkwa ÿa gë fanka fop: «Ahwëhn, tavëhñëryihni uŵi wëh!» Ga nësëk koyëna cemëlehn.

8

Ikorotehn vële hwëtahnëka Yesu

¹⁻² Sol nëñëkawo idaw Ecen ña. Nkeniho hnam vësan vële hahnëndako soñe Wën mbañënihawo do konëhnëdënihawo dús.

Fac rac dënk pëgwiniho koroteyehnëndëni dús vële hwëtahnëka Yesu va Yerusalem hna. Vëhni fop campëniho vankol vambë Yucë gë Samari hna, vëfayik va fo woko hnam.

³ Sol, umë njawëredëho mbëvehnëhni vële hwëtahnëk va; njidëho tere-wo-tere canëndëhni, vësan gë vësëval, cëdëndëhni.

Doku Filip Samari hna

⁴ Vële sampehniko va ndapëniho woyal hna pëyahñëndëni Wanës Wakasëk ña.

⁵ Filip njiko naŵ cankaf Samari hna pëgwëlehn nësëhnëndëhni soñe Arëhñayik a vahnë vëvë hnam va.

⁶ Bulunda ÿa fop nëpadënihawo Filip gë yasery kaßi nkwëryëniho ga nësëdë vifëmpëhnahnah vile ntidëho va do nuniho:

⁷ vëyabah vële nkeniho gë wayine va cahnënihëhniwo ndekatëndëni dús; do vëreyah gë vële ye vorovoro vëyabah njëreniniho.

⁸ Koyëna, naŵ iña hnë uhnatah sankaf nkeho.

⁹ Hara, asan ale wacik Simo lëdëntiko hn'ankol tac do mbilayo kavëla ntidëho. Pëmpëhnahnëndanëdëhëhniwo ßulunda Samari ÿa do naÿënadëho.

† 7:51 7.51 *Pidërun wasakahn hun:* Wagërek hna ntehnik vintaŵary hun va kácina. Rac fëhñëtanëk vëyentaryahnina ßulunda Wën hna.

¹⁰ Fop bulunda ŷa, vutoy gë vënaŷah per, nëpadënihawo pary. Ntehnëdeho: «Aŷi asan fanka Wën fa dënk ye, fale wacëde “Fanka Fahnaŷah.”»

¹¹ Mbiŷëko ga pëmpëhnahnëndanëkëhniwo gë mbilayo kavëla lëŷu ŷa, soŷe umë nëpadënihawo pary.

¹² Bare ante pëyakëhniwo Filip Wanës Wakasëk soŷe Naw Wënu ŷa do gë soŷe Yesu Këris ŷa, kwëtahnëniho do njaryiniho vësan gë vësëval per.

¹³ Simo umë dënk më lehnëko kwëtahnëk do njaryiko. Kofëri tac, ŷawëdïlawohna Filip kabi pëmpëhnahnëkawo dus vifëmpëhnahnah gë wëdahëse wade nudëho ŷa.

¹⁴ Ante njëtaniho, vëfayik va Yerusalem hna, vëvë Samari va maŷëni wanës Wënu ŷa, më payënihëhni ŷal hni hna Piyer gë San.

¹⁵ Vëhni ga tëkëni Samari hna, umë muntanënihëhni vële hwëtahnëk va nuŷahnëni Iyir Ipacah iŷa

¹⁶ kabi Iyir Ipacah iŷa cëlëlohna ten wëla hnë aryampo hnë vëhni; g'uŷac Ahwëhn a Yesu fo njaryiniho.

¹⁷ Awa Piyer gë San më tindënihëhni wëbák ŷa nuŷalehnëni Iyir Ipacah iŷa.

¹⁸ Simo ga nuk vële hwëtahnëk va njëdäyini Iyir Ipacah iŷa ante tindënihëhni vëfayik wëbák ŷa, më ñad njëdähni koryi vëhni Piyer gë San

¹⁹ ntehnëhni: «Maŷëryanëryino ami fëna iŷi mëk, soŷe ale-wo-le rindëdëfu wëbák ŷa nuŷahn Iyir Ipacah iŷa.»

²⁰ Bare Piyer më ntëkwaka: «Arabi mbëvehni koryi hu ŷi gë wëjë per, kabi naharu uyëd Wënu ŷa kode ntaŷi!

²¹ Tëfëlihna wëla toye alinti doku le lidëfun ŷi, kabi ntaŷary hu ŷa catëna haryënk Wën hna.

²² Tavëry iŷa hu meh iŷi do muntaryehna Ahwëhn a soŷe, ge kod nke, tavëhnahni iŷa meh nte hwëhnaru ntaŷary hu ŷi.

²³ Ha, tavëry kabi nudëfu njapëru do aramp wameh yeru.»

²⁴ Awa Simo më ntehnëkëhni vëhni Piyer gë San: «Muntanëryinoŷa Ahwëhn a wühnë dënk soŷe antë nkewo iŷë hnë wante hnësërun ŷi fop.»

²⁵ Vëfayik vëhi va, ga puhnani nës ile njëtëniho soŷe Ahwëhn a Yesu do pëyahñëni wanës wadëŷu ŷa, mbokalehnëni Yerusalem. Nkaŷ hna pëyahñëhëdëniho vankol Samari vayabah Wanës Wakasëk ŷa.

Filip gë asan avë Ecopi

²⁶ Fac ryampo mëleka Ahwëhn lehnëkawo Filip: «Yiryeyi g'ankaw yirah nte wätëk Yerusalem yid Gasa ŷi.»

²⁷ Awa Filip njilehn taj. Nkaŷ ntëŷu hna, nulehna asan. Asan arac alënënik avë Ecopi yeho, ale hwëtëhnahniko hnapul Kandas ŷa, ahnaŷ asëval avë Ecopi ŷa. Soŷe icëmb Wënu ŷa njiko Yerusalem hna ²⁸ do gë ŷalu mëncëdëho. Saret lëŷu hna ntañako do kayëte nte kerëko kila le waciko Esayi ŷa karanjëdëho.

²⁹ Iyir Ipacah iŷa më ntehnëka Filip: «Yiryeyi arëka iŷi saret.»

³⁰ Filip më nkaryëk, tëhahna, do nkwëryëdëho avë Ecopi ŷa kayëte kila Esayi ŷa karanjëdëho. Umë tëyëka: «Nkwëryëdë bu ile haranjëdu ŷi?»

³¹ Asan a më ntëkwak: «Hak kodëfu wëryu, ge ahnë pacënëhnëdïlohna?» Do umë ntehnëka Filip kayënti saret hna ntaña d'arël lëŷu.

³² Hara viŋi Vikerëh karanëdëho:

«Nkeho had ife
ile yiryeryëde gante ndawëde,
ndemëhnako had fape fante wok kodina nës haryënkw
ale wëcëdëha imul,
umë fëna ñoñ nësëna.

³³ Cëfëhnanik do nuŋana satah.

Ahnë kodina nës soŋe vutah vuntëwu va
kabi kobëri fo ntihëtik d'uniŋa li.»

³⁴ Avë Ecopi ŋa më tëyëka Filip: «Këlami, pëyarye bi soŋe mo nësëd
kila ŋi aki? Soŋe lëwu ŋa dënk bi, ma ahnë ahaŋarye ye?»

³⁵ Awa Filip më tebak wanës ŋa, pëgw hnë Vikerëh vitac dënk, më
nësëhnëka Wanës Wakasëk wëba Yesu ŋa.

³⁶ Nkonihio njindëni tëkëlehnëni hn'ile nke wënka. Awa avë Ecopi ŋa
më ntehnëk: «Wëlin wënka; ye wëmaŋehnëd yaryiwu?»

³⁷ [Filip më ntëkwaka: «Ge kwëtahnëru gë intawary fu ŋa fop, kodëru
ayaryi.» Awa asan a më ntehnëka: «Kwëtahnëbu Yesu Këris Aju Wënu
ŋa ye.»]

³⁸ Tac Filip më kahnëndëhnëk saret ŋa cëlëlehnëni g'umë wënka hna
do njarya.

³⁹ Ga ndanini wënka hna, Iyir Ahwëhn a nufëlehna Filip. Asan a
golohna nunda, fare nkokò njind nkaw ntëwu ŋa g'uhnatah.

⁴⁰ Filip umë nulehn hnë nkol Asot hna nkeho, tac më tëfëk naŋ g'inaw,
pëyahnhënd gante-wo-gante Wanës Wakasëk ŋa, hafo wati nte tëkëko
hn'inaw Sesare hna.

9

Sol kwëtahnëka Yesu

¹ Hnë wati rac, Sol nahan dëwu ŋa fop idaw vile hwëtahnëkawo Ahwëhn
a fo yeho. Njiko asëna wasadëha asankaf hna

² do tëya vëkayëte vante tufahnëd njëtahni hnë vacaliŋa vambë Damas
hna bi mo nke. Koyëna, ge tëkatëkëhni hnam vësan ma vësëval vële
rëfëd Nkaw Ahwëhn a, vëkayëte vatac wawëryanëdëhawo pëlahni do
njiryeryëhni Yerusalem.

³ Awa gë Damas njidëho do tëko tëha naŋ tac ante penëkawo taŋ
caharaŋ humpen hunte wātiko g'ambin ŋa. ⁴ Njolehn do nkwëryëlehn
kopa ga ntehnëdëha: «Sol, Sol, soŋe ye vērehnëduho?»

⁵ Sol më tëyëka: «Ahwëhn, mo yeru?»

Më ntëkwaka: «Ami, Yesu, nte vērehnëdu ŋa ye.

⁶ Tame matëry, tënkëry naŋ hna, do hnam pëyaderu ile rëfëka ali ŋa.»

⁷ Vële tëfëlëniho Sol va vēhodilohna mbok ñënkani do vēhodilohna fëna
nësëni iñë. Nkwëryëdëniho dūs kopa ŋa, fare vēhnudilawohna ahnë.

⁸ Sol matëlehn, ŋes dūs, fare golohna nund. Awa më pëlayik vāk ŋa
kahi tëkaryi gë Damas.

⁹ Hnë wafac warar mëpëko, do tokëdilohna, cedilohna fëna.

¹⁰ Hara, Damas hna nkeho ale hwëtahnëk do wacëdëho Ananiyas.
Ahwëhn a karyëtahnëkawo do ntehnë: «Ananiyas!»

Umë ntëkwaka: «Ahwëhn, ani nkebu.»

11 Ahwëhn a më ntehnëka: «Yiryeyi tameki kalu ile wăcêde Kalu Satah, do tere Yuda hna. Tëyalëryehna asan avë nkol Tarës ale wăcêde Sol ŷa. Iŷi wati dënk iyëfa njëfad

12 do, hn'ikaryëtahn, nukawo asan ale wăcêde Ananiyas tënkëko tere hna do tinda wëbák ŷa mëpëtahna.»

13 Ananiyas më ntehnëk: «Ahwëhn, vahnë vëyabâh nësëhnëniho soŷe aŷi asan do pëyaniho fop wameh wante ntikëhni vahnë hu va Yerusalem hna.

14 Do njijëk hn'ani gë fanka vësankaf vësëna wasadëha va soŷe pëlahni fop vële ramahnëki va.»

15 Bare Ahwëhn a më ntehnëka: «Yiryeyi, kabi tēhnabuha aŷi asan nke aryokuŷëhn mën, do ntidëfuha ayëtëndan uŷac mën hnë vële wok vëyena wasëwif hna gë vëhnaŵ vëlëŵ hni hna, do gë hnë vahnë vëva Isërayel hna fëna.

16 Tufëdëfuha ami dënk fop ile rëfëka korot soŷe mën ŷa.»

17 Awa Ananiyas njilehn. Ga tēkëk, tēnkëko tere hna, tinda wëbák ŷa Sol do ntehnëka: «Aŷënta mën Sol, Ahwëhn a Yesu haryëtahnikino nkaŵ nte rëfiruho hna, payiko soŷe aholahn avoka hnund g'ahaŵary do pëbahni Iyir Ipacah iŷa.»

18 Tan, ile ye had vakuŷ wuwis njolehna vinkër Sol hna do kolëlehni mbok nund g'ahaŵary. Awa matëlehni do njaryi.

19 Tac tokëk do fanka fa mbokalehna.

Sol gë vahnë vëvë Damas

Sol wafac nëwëntiko gë vële hwëtahnëk va Damas hna.

20 Pëgwëlehni karaŷëndëhni caliaŷa wasëwif hna pëyahënënd Yesu Aju Wënu ŷa ye.

21 Fop vële hnëpadëhawo va pëmpëhnahnëkëhniwo do tēyëdëniho: «Gena bi aŷi asan horotehnëdëhëhniwo Yerusalem hna vële ramahnëka Yesu va? Do yijëna bi ani wakwëhnampër soŷe pëlahni do njiryeryëhni hnë vësankaf vësëna wasadëha hna?»

22 Bare Sol nkwënadëhawo fanka fa karaŷ dëŵu hna do wasëwif wale lëdëko Damas ŵa vëyëtëlohna bi ye nahadëni ante tufëdëhëhniwo wapacëk Yesu ye Arëhnayik a.

23 Ga mbiŷëk Sol hnam, wasëwif ŵa më pëhnani ndampo fo ndawëhnëniha,

24 bare pëyayiko wante pëhnalëniha ŷa. Njëkadëho warënka naŵ hna g'umëd gë g'anent, soŷe kolahni ndaŵi.

25 Umëd ndampo, vële hwëtahnëk karaŷëndëho va hnë kankel njëbënihawo, njonihna, cëlëndëniha hamëhni kece sankaf ile heceyahniko tenda hna.

Sol Yerusalem hna

26 Ga tēkëk Yerusalem hna Sol njëkëhnahnëko mbarëlenti gë vërëfal va, bare fop ntakëkëhniwo g'umë, kabi vëhwëtahnëlohna bi paryi gë vëhni nkentik.

27 Awa Barë nabas më nufëka njoka vëfayik hna. Umë tēfëtanëhnëkëhni gante nukawo Sol Ahwëhn ka nkaŵ Damas hna do gante nësëhnëkawo Ahwëhn ka. Pëyakëhniwo fëna gante karaŷëndëhëhniwo vahnë va g'uŷac Yesu ŵa Damas hna g'ikwëtahn cankaŷ.

²⁸ Kobëri tac, Sol gë vëhni nkentiko, njasëlehnëdëho Yerusalem hna gante ñaɗ ka do karanjëdëhëhniwo vahnë va g'uwac Ahwëhn a g'ikwëtahn.

²⁹ Nësëhnëdëhëhniwo fëna wasëwif wale hnësëd wanës wagërek ña do nkawajëlëdëniho gë vëhni, bare vëhni fëna njëkëlehnëdëniho ndawëniha.

³⁰ Ante njëtani vële hwëtahnëk ña më njonihaha hafo hn'ankol Sesare hna do, hnam, më cañëtëniha nji hn'ankol Tarës hna.

³¹ Awa fop vële hwëtahnëk vëvë Yude, Galile, do gë Samari hna yam nkeniho, nañëdëniho hnë kwëtahn hna; ankaŵ Ahwëhn ña tëfëdëniho, do nkwenadëniho, g'idema Iyir Ipacah iña.

Iyërën Ene

³² Hnë wafac warac Piyer njasëlendëho nkal hna fop. Hnë fac ryampo cabëko hnë vële hwëtahnëkawo Yesu do lëdëko hn'ankol Lida hna.

³³ Umë tëkatëka asan ale wacik Ene. Vorovoro nkeho: matëlohna hn'ipad dëwu hna kobëri wabëhn mbëd gë watar.

³⁴ Piyer më ntehnëka: «Ene, Yesu Këris njërëni! Matëry afëhwët ipad hu ñi.» Ene matëlehn tañ.

³⁵ Fop vële lëdëko Lida va gë vëvë lañ Saron va nunihawo do kwëtahnënihawo Ahwëhn a.

Ibëhn Dorëka

³⁶ Asëval ale hwëtahnëk yeho nkol nte wacik Yafa. Tabita maciko. Uwi wac «Dorëka» ye gë wanës wagërek ña, (umë lehnëde «incaw»). Uli fërën fo pabëko g'uryema vëhañëhna.

³⁷ Wati rac tesëko cëmëlehn. Ga njaryik ñas iña, më kwëtik hnë cery mbë yañ etas hna.

³⁸ Vële hwëtahnëk vëvë Yafa va njëtaniho Piyer Lida hna nke, ñarël lëw hni. Më cañëtënihëhni vësan vëhi, payënihëhni aki: «Këlayiru, yij ñal fuhn'a hara biñëliha.»

³⁹ Awa Piyer tëfëlëntëlehn gë vëhni. Ga tükëni, më njiryeryik cery nte ye yañ etas hna. Vële cëmaryëk vësan va fop tëhanihawo kotëndëni; tufëdënihawo vacuɗ gë wiñ vihawary vile ntidëho Dorëka ante nkoko cëmëna ña.

⁴⁰ Piyer më canëkëhni vahnë va fop. Më ndëkwëhnëk do njëfa. Tac cahëtak gë cape iñas do ntehn: «Tabita, matëry!» Umë ñesëk. Ga nuka Piyer, matëlehn naña.

⁴¹ Piyer më pëlaka vák ña ndemaka mat. Macëlehnëhni tañ vësëval vële cëmaryëk vësan va gë vële hwëtahnëk vëhawary, tufëkëhni ga njënëk.

⁴² Njëtayiko nañ Yafa hna fop do vëyabäh kwëtahnënihawo Ahwëhn a.

⁴³ Piyer mbiñëko Yafa hna; hnë tere avál ale waciko Simo hna nkeho.

10

Piyer vëhni Korëney hna

¹ Nkeho, Sesare hna, asan ale waciko Korëney; kapiten yeho hnë kañ wasoɗaɗe wavë Rom le wacëdeho «Kañ vëvë Itali».

² Kahnëndako icëmb Wënu ña, do ntakëdëhawo umë gë vëvë tere lëwu va fop. Ndemadëhëhniwo ñus vëhañëhna vëvë bulunda wasëwif va, do njëfadëhawo Wënu ña kwëlëkwël.

³ Fac ryampo, ga carëtak lav a, ikaryëtahn nuñako: mëleka Wën nuko wapacëk ga tënkëd tere lëwu hna do ntehn: «Korëney!»

4 Korëney ntaŋëkawo mbalatënd do tëya: «Nëpadëmi, ye ye?»

Mëleka ŷa më ntehnëka: «Wënu ŋa nkwëryëk iyëfa hu ŋa do maŷëhnëki. Nuk fëna ile ryemađuhëhni vēhaŷëhna va.

5 Awa tame payëryihni vahnë Yafa njini njojënihia ale wacik Simo Piyer ŷa.

6 Hnë tere avál ale wacik Simo hna nke, ale lëdëk tëfary wov hna.»

7 Ga njik mëleka le hnësëhna këndëha ŷa, Korëney më macëkëhni taŋ vēhi vēryokuj vēlëwu hna do gë sođade ryampo ale ryokujëhnedëhawa. Arac fëna ahahnëdak soŋe Wën yeho.

8 Umë pëyakëhni fop ile ryëcëtak takan ŷa, tac payëlehnëhni gë Yafa.

9 Ga pacëk, ante nkëhnëko tək lav a nkaf hna, njidëniho do tēhaniho Yafa. Hnë wati rac Piyer kayëko yaŋ teras cery hna soŋe iyëfa. 10 Umë njoka inte do ñadëho tok. Wati nte nēgëhnedëho roka ŋa, më nuk iñë hn'ikaryëtahn.

11 Umë nuk ambin ŋa ga pidëtak, do iñë sëlëndajëdëho nkal li, nkeho had ipand yankah nte fërëtik do pëlayi vacape vanah tak.

12 Hn'ipand tac, sifa wulaŷ gë wusaŷ fop yeho hnam, gë vile huhad nkal li, do gë wusëry.

13 Më nkwëryëk kopa ga ntehnëdëha: «Matëry, Piyer, đawëryihni do asemëhni!»

14 Bare Piyer më ntëkwak: «Muk! Ahwëhn, kobëri tokëla ile mbañëk sariya fu ŷa ma wok pacëna.»

15 Kopa ŷa më mbok ntehnëka kat: «Ant'alehn pacëna ile pëyahnek Wën pacëk ŷa.»

16 Wahwënta warar ntiyako koyëna, tac pand iŋa mbokalehn g'ambin.

17 Piyer pëmpëhnahnëkawo do tēyadëho bi ye pëhnëtanëd iñë ile nuk ŷi. Hnë wati rac, vēle payiko Korëney va tēyalëdëniho tere Simo ŷa, do tēkëlehnëni rënka hna.

18 Umë mëcalëni tēyëni: «Ani bi nke asan ale wacëde Simo Piyer ŷa?»

19 Wati nte nkoko Piyer nahand soŋe iñë ile nuk ŷa, Iyir Ipacah iŋa më ntehnëka: «Nëpary, vēsan vērar rēyalëdëhi.

20 Cëlëry, ayiwu tame gë vēhni hara gwajëlehnalihna, kabï ami fayikëhni.»

21 Awa Piyer më cëlëk nji hn'ile nkeni vēsan hna do ntehnëhni: «Ami ye ale yëkëlehnëduna. Soŋe ye yijërun?»

22 Umë ntëkwaniha: «Kapiten ale wacik Korëney ŷa fayikëfu. Asan asatah ye, ale lakëdëha Wënu ŋa do wasëwif ŷa fop ŋahnëniha. Mëleka Wën lehnëka macehni ayi tere lëwu hna soŋe nëpa ile lehnëduha ŷa.»

23 Awa Piyer më ndënëkëhni ndakëntini hnam.

Ga pacëk, kahnëtantëlehnï gë vēhni do vēryampo hnë vēle hwëtahnëk vēvë ŷafa va ntapëhnanihawo.

24 Ga mbok pac kat, tēkëlehnëni Sesare hna. Korëney napëdëhëhniwo; payehnekëhniwo vahnë vēlëwu va do gë wëlawoŷu ŷa njijëni.

25 Wati nte nkëhnëko tēnk Piyer tere ŋa, Korëney kacakawo, ndëkwëhn nkaŷa g'icëmb.

26 Bare Piyer matëndëkawo ntehna: «Matëry! Ahnë fo yeŷu, ami fëna.»

27 Tac, ante nkoniho nēsëlëndëni gë Korëney tēnkatëndëni tere hna, Piyer tēkatëkëhniwo hnam vahnë vēyabah ga mbarëni.

28 Umë ntehnëkëhni: «Njëtërun sariya wasëwif ÿa maŵëryanëlahna sëwif njind hnë tere ale wok gena sëwif ma nkeni lawo. Bare ami, Wënu ña nkwëryëndanëko tëfëlahna kehayi ahnë, ntiyi ale wok pacëna.

29 Soje umë ye, ante macirunëho ñi, njijëbu hara nahalenta. Awa ñakëndëbu yëtu bi ye wëcehnirunëho.»

30 Korëney më ntëkwaka: «Nuÿak wafac wahnah, gë iÿi wati ki dënk, ÿal mën hna nkebuho, iyëfa iÿë g'anent ña, yëfadëfuho. Tan, asan ale liyak viÿi vilancah kahnëlehn haryënkw mën

31 do nteho: "Korëney, Wënu ña nkwëryëk iyëfa hu ña do kwëtahnëk hakili idema nte ryemađuhëhni vēhaÿëhnhah ñi.

32 Awa payëryihni vahnë Yafa njini njojëniha Simo Piyer. Hnë tere avál ale wacik Simo nke, ale lëđëk tëfary wow hna."

33 Payëlehnëryibuhëhni vahnë do camehnëmi gante maŵëru ayij ki. Tame, haryënkw Wën hna nkebut soje ahnëpayi fop ile ntehnëki Ahwëhn afëyafu ÿa.»

Wanës Piyer hnë tere Korëney hna

34 Awa Piyer më tebak wanës ña ntehn: «Tame nkwëryëbu đus: Wënu ña dëbëndëlehnëlehnihna vahnë va,

35 bare, hn'inkal-wo-nkal hna, ale-wo-le lakëđëha g'umë do lid usatah a, Wënu ña nëñahnëđëha g'ahnë arac.

36 Njëtërun Wënu ña nësëhnëkëhniwo bulunda Isërayel ÿa soje pëyahnëhni yam lëwu le hnuÿađe gë Yesu Këris, nte ye Ahwëhn vahnë fop ña.

37 Ga ndëcëk ante ntehnëđëhëhniwo San vahnë ntini njaryini ña njëtërun ile liyako pëgw Galile hna ten hafo Yuđe hna fop.

38 Tac njëtërunëha fëna Yesu mbë Nasaret do gante njëđaka Wënu ña Iyir Ipacah, pëbënëka fanka. Umë njasëlehnëk hna ntitënd ufërën do, kabi Wënu ña gë umë nkeniho, njërëncëđëhëhniwo vēle mbërehnëđëho Sintani.

39 «Waseđe ile ntik fop Yerusalem hna do gë ile wojëk hn'inkal wasëwif ŵa yëfun. Vëhni, hnë kërëwa pakëniha, ndawëniha.

40 Bare Wënu ña mbëhnëndanëka fac rarëna hna; do ntik tufëhna.

41 Gena haryënkw bulunda hna fop tufëhnako, bare haryënkw fuhnë, waseđe wale tëhnako Wënu ña umë dënk kobëri ña do tokëlahnëbun celahnëbun g'umë ante mbëhnëndanëkawo Wën vësëm ña.

42 Ntehnëkëfu haraňëfuni bulunda ÿa do fëyahnëfu umë ye ale tëhna Wën kitijëhni vësëm gë vēle wok vësëmëna va.

43 Soje lëwu ÿa nësëni wakila ña fop. Ntehnëni ale-wo-le hwëtahnëđëha ÿa nuÿađ soje lëwu ÿa itavëhn wameh wadëwu ña.»

Vële wok vēyena wasëwif hnuÿađ Iyir Ipacah

44 Ante nësëđëho Piyer watac ña, Iyir Ipacah iña cëlëlehnihni hnë vēle hnëpađëho wanës wadëwu hna fop.

45 Wasëwif wale hwëtahnëko lapëhna Piyer, ga nuni njëđayini Iyir Ipacah iña vēle wok vēyena wasëwif va fëna, pëmpëhnahnëkëhniwo đus.

46 Nkwëryëđënihëhniwo ga nësëđëni vanësa vante wok yëtina do cëmbëđënihawo Wënu ña.

Awa Piyer më ntehnëk:

47 «Hak kofe n̄wëyi vëyaryëdëna hnë wënka vële hnuÿak Iyir Ipacah iña had gë fuhnë ki?»

48 Tac më ntehnëk njaryini g'uŵac Yesu Këris ŵa. Më tÿëniha Piyer ñëwënti gë vëhni wafac toye.

11

Itëfëta Piyer Yerusalem hna

1 Vëfayik va gë vële hwëtahnëk vële yeho hnë resiÿo Yude va njëtaniho vëryampo hnë vële wok vëyena wasëwif va kwëtahnëni wanës Wënu ña.

2 Awa mbokajënd tuñ PiyerYerusalem hna, wasëwif wale hwëtahnëkawo Yesu va nirađënihawo

3 ntehnëndëni: «Tënkëru hnë vële wok vëyena wasëwif do tokëntiru gë vëhni!»

4 Awa Piyer pëgwëlehn tëfëtanëhnëndëhni ile ryëcëtako ÿa, ryampo, ryampo, ntehnëhni:

5 «Wati nte nkebuho Yafa ña, iyëfa mbë g'anent yëfadëfuho hnutu iñë hn'ikaryëtahn ga cëlëndajëđ g'ambin: ile ye had ipand yankah inte fërëtik pëlayi vacape vanah nkeho, cëlëndajëđëho yijënd darël mën.

6 Njëkëđëfuho wapacëk ile yeho hn'ipand tac ÿa, umë hnuhubëhni wusaw, gë wulaŵ, gë wule huhad nkal li do gë wusëry.

7 Tac më wëryëbu kopa ga ntehnëđëho: “Matëry, Piyer, đawëryihni do asemëhni!”

8 «Bare më lëkwaŵu: “Muk, Ahwëhn! Kobëri tokëla ile mbañëk sariya fu ÿa ma wok pacëna.”

9 «Kopa ÿa më mbok ntehnëko g'ambin: “Antë alehn pacëna ile pëyahñëk Wën pacëk ÿa.”

10 Watac wahwënta warar ntiyako koyëna, tac fop mbokalehn g'ambin.

11 «Hara, hnë wati rac dënk vësan vërar rëkiko tere ile yehahnëbuho hna: Sesare matiniho do hnë ÿal mën hna payijiniho.

12 Iyir Ipacah iña më ntehnëko rëfëlëfu gë vëhni hara gwajëlehnala. Vëyënta mën imbëđ g'aryaw vële yojëbu hnani vi ntapëhnanihowo Sesare hna do tënëkbunëho gë vëhni per tere Korëney hna.

13 Arac tëfëtanëkëfuno gante nukawo mëleka ile rënkëko tere lëwu ÿa do lehnëkawo: “Payëryihni vahnë Yafa hna sonje njojëniha Simo nte ŵacëde Piyer.

14 Pëyadëhi wanës wante fehëtëđëhu wëjë gë vëvë tere hu va fop.”

15 «Awa pëgwëbuho hnësëhnëndëwëhni ante cëliko Iyir Ipacah iña hnë vëhni gante cëliko ten hnë fuhnë ka.

16 Ryënkëwëtalehnu wañi wanës Ahwëhn: “San gë wënka njaryëđëho, bare ŵuhnë, g'Iyir Ipacah iña njaryëđerun.”

17 Awa Wënu ña koyëna njëđëkëhni Iyir Ipacah iña gante njëđëkëfu ante kwëtahninëka Ahwëhn a Yesu Këris. Mo lë yeŵu, ami, wëÿahnu ile ntik Wënu ña?»

18 Ante nkwëryëniho wañi wanës ña, fop ndemëhñalehnëniho do cëmbëndëniha Wënu ña ntehnëndëni: «Awa paryi nke Wënu ña njëđakëhni vële wok vëyena wasëwif imëk nkwëcëtani vankeya vantëw hni va do nuÿani itënk uwám usër hna.»

Mbara vële hwëtahnëk vë Antiyos

¹⁹ Vële hwëtahnëkawo Yesu va fop mbërehniniho ante ndaŵiko Ecen ŋa do umë forosŋehnënkëhniwo campëni. Vëryampo hnë vëhni njniho hafo Fenisi, Sipër, do gë Antiyos, bare wasëwif fo karanjêdëniho wanës Wënu ŋa.

²⁰ Vëryampo vëvë Sipër do gë Siren va njniho Antiyos hn'ile karanjêdënihëhniwo Wanës Wakasëk ŋa soŋe Ahwëhn a Yesu vële wok vëyena wasëwif.

²¹ Fanka Ahwëhn fa gë vëhni nkeho. Afo kore yabah kwëtahnëniho do mawëni tëfëndëniha Ahwëhn a.

²² Awa vëvë mbara vële hwëtahnëka Yesu vë Yerusalem va njetaniho wanj wakasëk do payëniha Barënasabasi nji Antiyos hna.

²³ Ga təkək nut gante njêdëkëhniwo ka Wënu ŋa vële hwëtahnëk va, natëkawo do kamënaŋehnkëhniwo fop vële hwëtahnëk va nko kahnëndanëhniha Ahwëhn a g'ikwëtahn yaŵah.

²⁴ Barënasabasi asan a fërën yeho, pëbëkawo Iyir Ipacah iŋa do g'ikwëtahn iŋa hnë wati rac vahnë vëyabab kwëtahnënihawo Ahwëhn a.

²⁵ Tac Barënasabasi njilehn hn'ankol Tarës njëkëlehnëhna Sol.

²⁶ Ga nujëka, umë njojëka Antiyos. Umë ntini bëhn ŷa fop hnë cery sali vë hnam hna, do karanjênihëhni vahnë vëyabab. Antiyos hna maciniho vële hwëtahnëk va ryënkwerënkwe ŷa Vahnë Këris.

²⁷ Hnë wafac warac, wakila matëniho Yerusalem njni Antiyos.

²⁸ Aryampo hnë vëhni Agabus maciko. Iyir Ipacah iŋa hnësendëhawo ntehn biŷëdëni inte cankaŷ yed' duniŷa hna fop. (Nkelehn, hnë wati nte nkeho Këlod ahnaŵ a.)

²⁹ Awa vële hwëtahnëk vëvë Antiyos va pëhnalehnëni ale-wo-le hnë vëhni njêdahn ile mëkëd' ŷa njêdanahnini ndemahnini vële hwëtahnëk vëvë resiyô Yude va*.

³⁰ Umë ntiniho do njêdanihëhni uyed' rac Barënasabasi gë Sol njeni-nëhnihëhni vicër va soŋe vële hwëtahnëk Yude va.

12

Icëm Sak do ipëla Piyer

¹ Hnë wati rac, ahnaŵ ale ŷaciko Erođ Agëriŷa ŷa këm fo ntidëhëhniwo vëryampo vëvë cery sali vë Yerusalem va.

² Umë ndaŵehnkëka gë sëlame Sak, aheryu San.

³ Nuko watac nējëkëhniwo wasëwif ŵa, awa hnë wati ambënt mburu kwëhn levir këm hna, më pëlayehnkëka Piyer fëna.

⁴ Ga pëlayik Piyer më cëdehnkëka, do kwëtahnëhni wakore wahnah wasodade wahnah wahnah nëmpëtëlëndëni njëkandëniha. Ŋadëho tufahna bulunda hna ge ndëcëk ambënt Pak ŋa.

⁵ Awa Piyer kaso hna kwëtiko, bare vëvë cery sali va muntadënihawo Wënu ŋa kwëlëkwël soŋe lëŵu ŷa.

Itav Piyer

⁶ Hara umëd' nte pëhnahnëko Erođ, ge pacëk, njohna Piyer kitiŋi tase bulunda ŋa, Piyer gë vankënci năbëlehniniho gë wasodade wahi. Yëbëlan lëŵ hni ndakëko wakwëd' do vëyëka vëhi vëŷëntaŵ va ale-wo-le ŷëŵa lëŵu hna nkeho haryënkwe rënka kaso hna.

* **11:29 11:29** *Vële hwëtahnëk vëvë resiyô Yude va wasëwif ŵa ye.*

⁷ Taŋ, mëleka Ahwëhn karyëtahnëka kaso hna gë humpen hucankaf. Mëleka ŷa më ñakëka Piyer wabëv hna, nëgëta do ntehna: «Matëry ñap!» Awa vankëna va njolehn wëbák wadëwu hna.

⁸ Tac mëleka ŷa më ntehnëka: «Ñëbary ryl hu ŷa do afërya wapary hu ŋa.» Piyer më mawëhnëka do mëleka ŷa më nkwënëk: «Cudary cud cangkaf hu ŋi do arëfe.»

⁹ Piyer më tëfëlehnëdëha hara yëtëna toña ye fop ile ntidëho mëleka ŷa: ntiyahnëkawo hudakery ye.

¹⁰ Umë ndëcënihëhni vëyëka vëryënkwëryënkwa va, tac vëhigëna va do tëkëlehnëni haryënkwa rënka waryëhwëra ile pabëlëni inaw ŋa. Rënka rac pidëtalehn umë fo haryënkwa lëw hni. Cahnëlehnëni tondani ankaŵ, do taŋ mëleka ŷa tavëleha.

¹¹ Awa Piyer më njavëtëk ile liyak ŷa do ntehn: «Tame, njëtëbu dus toña ye: Ahwëhn a payika mëleka lëwu ŷa, pehëto hn'imëk Erođ hna do gë fop wameh wante ñakëndëni ntiniho bulunda wasëwif wä.»

¹² Ga njavëtëk watac, më njik tere Mari, hnëmu San nte wacëde fëna Marëk hna. Vahnë vëyabah varëko hnam soŋe iyëfanëhn dëwu.

¹³ Më mbankëk rënka ŷa do aryokuŋ ale waciko Rod më njijëk do tëya bi mo ye hnam.

¹⁴ Më njavëtëk hohna lëwu ha do, hnatah lëwu hna, tavëlehn pidëtëna, nkary bambery pëyah: «Piyer ye! Për hna nkel!»

¹⁵ Umë ntehnëniha: «Cenaki!» Bare njawëhëko paryi toña ye. Awa më ntehnëni: «Mëleka lëwu ŷa rëfëka nke.»

¹⁶ Piyer nkoko mbankënd. Ga pidëtëni rënka ŷa, nutëniha, pëmpëhnahnëkëhniwo.

¹⁷ Umë ndëkwanëkëhni gë vák ŷi ndemëhnani do tëfëtanëhni gante canika Ahwëhn a hnë kaso ka. Umë mbok ntehnëk kat: «Pëyaryina Sak gë vëyënta fu vëyëntaŵ va.» Tac më cahnëk nji sëñ hawary.

¹⁸ Ga pacëk, uryëñah sankaf yeho wasođafë hna; tëyëlëdëniho bi ne nke Piyer.

¹⁹ Erođ ntehnëko njëkëlehn, bare nuyilohna. Umë tëyehnekëhni vëyëka va do, kabi vëyëtëna hn'ile nke Piyer hna, më ntehnëk ndawini. Tac, Erođ më matëk Yuđe hna nji Sesare, hnam ñëwëko toye.

Icëm Erođ Agëripa

²⁰ Hara Erođ ntavëkawo dus gë vëvë Tir gë Sidon va. Vërac më maŵalëni soŋe njijëni nësëlëni. Nuŷaniho ten nkeni lawo gë Bëlasëtis, asankaf vëryokuŋ vëvë tere ahnaŵ va; tac më njini muntaniha Erođ mbokani nkeni yam kabi ile tokëdëni vankol vantëw hni ŷa fop nkal dëwu hna matëdëho.

²¹ Hnë fac le cëbëniho hna, Erođ më ntiyak viŷi ucankaf va, ntaña tinki naŵ dëwu hna do nësëhnëhni bulunda ŷa fop.

²² Bulunda ŷa cëmbëdënihawo, ndekatëndëni: «Had wën nësëcf, gena had ahnë!»

²³ Bare, wati rac dënk, mëleka Ahwëhn a tesëndanëkawo Erođ, kabi ñësalawohna Wënu ŋa untënah ntëwu ŋa. Awa më tokëniha vandur cëmëlehn.

²⁴ Hara wanës Wënu ŋa campëdëho g'ahaŵary nkal hna.

²⁵ Barënbabas gë Sol, ante puhnaniho đoku lëw hni Yerusalem ŋa, mbokaniho do njoryeryënihawo San nte wacëdeho fëna Marëk.

13

Barënabas gë Sol tëhnayini soje payini

¹ Hnë cery sali vë Antiyos hna, nkeniho wakila gë vëharan wanës Wënu na: Barënabas, gë Simeyo nte wăcëdeho Avahnah, gë Lusiyus mbë Siren, gë Manaŷe arëfëlenta kobëri hn'utah Erođ Antipas, do gë Sol.

² Fac ryampo, wati nte cëmbëdënihawo Ahwëhn a do cujëdëniho, Iyir Ipacah iŷa më ntehnëkëhni: «Pitëryinëhni tame Barënabas gë Sol soje doku ile wăcëbuhëhni ŷa.»

³ Awa ga cujëni do nŷëfa, umë tindënihëhni wëbák ŷa tavëlehnënihëhni njini gë doku rac.

Barënabas gë Sol Sipër hna

⁴ Koyëna payëkëhniwo Iyir Ipacah iŷa Barënabas gë Sol; më njini ten Selusi hna. Hnam kayëniho sisikulu njini tinti mbë wov nte wăcik Sipër.

⁵ Ga təkëni Salamin hna, pëgwëlehnëni pëyahndëni wanës Wënu ŷa vacaliŷa wasëwif hna. San-Marëk fëna gë vëhni nkentiko do ndemadëhëhniwo.

⁶ Koyëna ndëcëtaniho tinti mbë wov ŷa fop hafo naŷ Pafos hna. Hnam, më təkātëniha sëwif le wăciko Bar-Yesu. Ali mbilayo kavëla yeho do kila ntiyako.

⁷ Guverëner tinti ŷa Serëgiyus Polus maciko do Bar-Yesu lawo lëŷu yeho. Guverëner ŷa asan aritah yeho. Arac më macehnëkëhni Barënabas gë Sol, kabi ñadëho nkwerë wanës Wënu ŷa.

⁸ Bare ambilayo Elimas, (macik koyëna kabi Elimas fëhnëtanëk ambilayo gë Wagërek ŷa) kasëkëhniwo memaŷehnahna guverëner ŷa antë kwëtahn wanës Wënu ŷa.

⁹ Awa Sol, Pol macëdeho fëna, pëbëkawo Iyir Ipacah iŷa, umë ntaŷëka

¹⁰ do ntehna: «Aroka vahnë! Afëbah wamër! Fatah Sintani! Ale ŷëwëk fop ile satëk! Guve tavëdu mpaŷëmpaŷehn toŷa ŷa soje antë tëfëniha Ahwëhn a?»

¹¹ Tame, nëpary: Ahwëhn a ndafëdëhi, mëpëdu do bokëdila ahnu humpen ulav ha hafo mbiŷ toye.»

Wati rac tan, vinkër Elimas va mëhwëryëlehn, nkelehn hn'umëd mbahnah do cahëtalehnëdëho gante-wo-gante, njëkëlehnanda ale hahëdëha.

¹² Guverëner ŷa, ga nuk ile liyak ŷa, kwëtahnëlehnëkawo Ahwëhn a Yesu; pëmpëhnahnëkawo dus ikaran nte karanjiko soje lëŷu ŷa.

Ikaran bë hn'ankol Antiyos mbë Pisidi

¹³ Ga ndëcëni hnam, Pol gë vërefëlentaŷu kayëlehnëni hnë sisikulu Pafos hna njini Perëg vë Pampëfili hna. Hnam San-Marëk tavëkëhniwo do mboka Yerusalem.

¹⁴ Bare vëhni, më matëni Perëg hna njini Antiyos mbë Pisidi hna. Hnam, hnë fac ntaŷëla hna, më tënkëni caliŷa wasëwif hna ntaŷani.

¹⁵ Ga karanjik Sariya Moyis ŷa gë vëkayëte wakila va, vësankaf caliŷa va më payehnek ntehnini: «Vëŷënta fu, ge kwëhnarun inë ile hnësëdun mbara li soje ahamënaŷehnahnu, kodun ahnësu tame.»

¹⁶ Awa Pol më matëk, ndëkwanëkëhni ndemëhnani do ntehn: «Bulunda vëva Isërayerel do gë fop wuhnë vële lakëdëhu gë Wën vi, nëparyino!

¹⁷ Wën Bulunda vëva Isërayerel ŷa tëhnakëhni vacërakëlo fu vi nŷabënekëhniwo wati nte nkoniho hn'uhneh Esipët hna, tac canikëhni hn'iŷi nkal gë fanka falëŷu fa.

18 Hnë wabëhn wafëhw wahnah nduñënanëkëhniwo wula hna.

19 Tac, mbëvehnëkëhniwo wahnënk mbëd gë wahi wavë Kanan wã do njëdãhni nkal dëw hni ña ßulunda lëwu ña kwëhnëni.

20 Wanï fop mbiyëko le rëkëk wabëhn wakeme wahnah gë wafëhw imbëd (450) nuyahnëndëni nkal tac.

«Ga ndëcëk watac, më njëdãkëhni vësankaf vacërakëlo fu va hafo yamani kila ale waciko Samiyel ña.

21 Awa, ßulunda ña më tëyëni njëdayiniha ahnaw do Wënu ña më njëdãkëhni Sol, aju Kis, avë hnënk Besame. Arac wabëhn wafëhw wahnah nawëko hnë vëhni.

22 Wënu ña, ga ntihtëka Sol, më ntika David ahnaw. Më ntehnëk soje lëwu ña: “Nubuha David, aju Yese: ayi asan ale hnëñahnëkowa d'us ye; ntid' fop ile ñadëfu ña.”

23 «Hnë vutah David hna njëdãkëhni Wënu ña ßulunda vëva Isërayel va Afëhët, gante nësëhnëkëhniwo ka, do afëhët arac Yesu ye.

24 Ani gë njihahnind Yesu ña, San ntehnëdëhëhniwo fop ßulunda vëva Isërayel va nkweçëtani vankeya vantëw hni va do njaryini.

25 Wati nte nkëhnëko pu d'oku San ña, ntehnëdëho: “Mo hnaharun yeßu? Gela ale hnapëdun a. Biyëdina umë rëfidëho soje lëwu ña catëla dënk faryëtahnëwã wapary ña.”

26 «Vëyënta mën, wuhne vutah Abëraham do wuhne fop vële lakëdëhu gë Wën vi: soje lëw fu cañëtik Wënu ña wanï wanës ipeh.

27 Vahnë vëvë Yerusalem va gë vësankaf vëlëw hni va vëyavëtëlawohna bi mo ye Yesu do vëwëryëlohnã wanës wakila wade harañëde ntawëla-wo-ntawëla ña. Bare ante ndawëhnënihawo Yesu ña wanës watac ntiyako:

28 tëyënihawo Pilat ndawëhna mama nkonihõ vëhnuyana toña ile ndawëhnahnëdëniha.

29 Ga ntini fop ile nësëko Vikerëh soje lëwu ña, umë cëlëndëniha kërëwa hna kwëtëniha hn'iyag.

30 Bare Wënu ña mbëhnëndanëka vësëm hna.

31 Tac, hnë wafac wayabah, Yesu tufëhnakëhniwo vële lapëhnajëkawo koßëri Galile hafo Yerusalem va do ye tame wasecë walëwu haryënk ßulunda vëva Isërayel hna.

32 «Fuhnë dënk, Wanës Wakasëk watac yonëhnijirun: ile ntehnëko Wënu ña ntinëhnëdëhëhni vacërakëlo fu ña,

33 ntinëhnëkëfu tame fuhnë, vutah vantëw hni va; umë ye ile mbëhnëndanëka Yesu vësëm yi. Kerik hnë Kayëte Wahnëw higëna hna nësëk soje rac ntehn:

«“Ajë mën yeru. Pëgw dol Rëm hu yeßu.”*

34 Wënu ña nësëko mbëhnëndanëdëha vësëm hna do nkal tokëdilahna muk. Koyëna nësëko:

«“Toña hnësëhnëdëmu, njëdadëmu ami dënk, vëyi viferën vile vëyëd gante ntehnëñhawo David ka.”*

35 Umë mbok ntehnëk kat hn'ikerëh kaßary: “Tavëdilihahna aryokun hu, nkël yag hna.”*

³⁶ Gena soje David nësëko. Umë, ndokunëko ðoku ile kwëtehahnëkawo Wënu ña hafo puhna, tac cëmëko do ðarël warëmu hna mbañiko do nkëlëko.

³⁷ Bare soje ale mbëhnëndanëko Wën ÿa, arac gëlëna.

³⁸ «Awa, vëÿenta mën, tëfëka ayëtu: Yesu ntik ile rëfëka ar-avëhnahniwo wameh hun ña gante pëyahndëfun ki.

³⁹ Koyëna, ale-wo-le hwëtahnëka ÿa tavëhnëde wameh ña. Itëf Sariya Moyis ÿa kodilohna nti rac.

⁴⁰ Awa, keharyin: antë nkewu ile kerëni wakila ña:

⁴¹ «“Yëkëryin, wühne vële pëbëk iyaf, pëmpëhnahnëryiwo do cëmëryin! Nudun ntidëfu wati fu li ðoku ile worun kwëtahnakëndiluhna ge ahnë nësëhnakëndëhu!”»

Koyëna nësëko Pol.

⁴² Ante cahnëdëniho Barë nabas gë Pol caliña hna, ntehniniho mbokajëni ntawëla nte ryavid hna mbok nësëni soje watac fo kat.

⁴³ Ga pitëlëni mbarëla hna, wasëwif wayabah gë vële salinjëntik caliña wasëwif va tëfëlehnënihöniwo vëhni, Pol gë Barë nabas. Vëhni, nësëhnëdënihöniwo do kamënaÿehndënihöniwo nko kahnëndanëniha Wënu ña g'icema dëwu ña.

⁴⁴ Ntawëla nte ryaviko ña, vahnë vëvë nañ va fop mbarëlëniho nëpa wanës Ahwëhn ña.

⁴⁵ Wasëwif wëryampo, ga nunihëhni iÿi kore, pëbëkëhniwo iñëwary; umë nkwajëniha Pol do njewëniha.

⁴⁶ Pol gë Barë nabas më ntehnënihöhni g'ikwëtahn: «Tëfëkawo ahnësëhniwo wanës Wënu ña wühne ten. Bare kabi ñwëÿërun, tufahnërun koyëna tëfëluhna ahnuÿawu uwám usër wä. Tame njidëfun gë vële wok vëyena wasëwif.

⁴⁷ Wëlin gante ntehnëkëfuno Ahwëhn ka:

«“Ntimi humpen wayal wi, ayohahn Wanës Wakasëk ña soje pehëtahnini vahnë va hafo hn'ile tëkwik ðuniÿa hna!”»

⁴⁸ Vële wok vëyena wasëwif va, ga nkwëryëni waji wanësë, natëkëhniwo, pëgwëlehnëni cëmbëndëniha Ahwëhn a soje wanës wadëwu ña. Fop vële rëfëka tënkëni uwám usër hna kwëtahnëlehnëni.

⁴⁹ Wanës Ahwëhn a campëdëho hnë resiyo rac fop.

⁵⁰ Bare wasëwif wëryampo cënkwënihöniwo vësëval vële lënënik vële salinjëko caliña wasëwif, rëfëdëho wanës Wënu va, do gë vëvë karyënkwa nañ va. Njonëhninihöhni vëhni, Pol gë Barë nabas, uryëñah sankaf do ntalehnënihöhni ÿal hni hna.

⁵¹ Vësan vëhi va mbankaniho ivëd wapary wadëw hni ña tufahnahnëni vëwawëna, njilehnëni Ikoniyum.

⁵² Bare ge vëvë Antiyos vële hwëtahnëk va ye, pëbëkëhniwo uhnatah do g'Iyir Ipacah iña.

14

Pol gë Barë nabas Ikoniyum hna

¹ Ikoniyum hna fëna, Pol gë Barë nabas tënkëniho caliña wasëwif hna do nësëniho wanës wapacah hafo wasëwif wayabah gë vële wok vëyena wasëwif kwëtahnënihawo Yesu.

² Bare wasëwif wale wëyëko vëhwëtahnëdîna va cënkweðënihëhniwo vële wok vëyena wasëwif nahanëhnëndënihëhni uwëh fo vële hwëtahnëk va.

³ Pol gë Barënbabas mbiyëniho Ikoniyüm hna. Njawëneniho wanës wadëw hni ña, pëbëkëhniwo ikwëtahn iña Ahwëhn hna. Ahwëhn a njëdadëhëhniwo imëk ntindëni vifëmpëhnahnah do gë wëdahëse do koyëna njawënedëniho toña ile karajëdënihëhniwo vahnë soje ifërën ile ntinëhëdëhëhni Wën vahnë vëlëwu va.

⁴ Vahnë vëvë naw va, nahan dëw hni ña nëmpëlëko: vëryampo gë wasëwif wä nkeniho, vëyëntaw va gë vëfayik va.

⁵ Wasëwif wä gë vële wok vëyena wasëwif va, do gë vësankaf vëlëw hni va, pëhwëtaniho ntinihëhni këm fo vëhni Pol gë Barënbabas do ndawënihëhni gë wëraka.

⁶ Bare vëhni, njëtandëni tunj nkarjëlehnëni gë cape Lisëtër gë Derëb, hnë resiyo Likawoni hna, do gë caharab lëwu ña.

⁷ Hnam fëna pëgwëlehnëni pëyahnëndëni Wanës Wakasëk ña.

Pol gë Barënbabas Lisëtër hna

⁸ Nkeho asan Lisëtër hna. Asan arac kwëlëkwël ntañadëho, kabi vorovoro nkehawo wakwër ñi; koyëna nagiko, kobëri yasëlohna.

⁹ Ante nësëdëho Pol ña, nëpadëho. Pol ntarjékawo do nuko kwëhna ikwëtahn njërënahni*.

¹⁰ Awa umë ndekahnëka: «Matëry, kahnëry!» Asan a ntonjalehn, kahn, pëgw njasënd.

¹¹ Kore ña, ga nuni ile ntiko Pol ña, umë ndekani gë wanës wabë nkal Likawoni ña: «Wamën ña mbacani vahnë do cëlini ñal fu li!»

¹² Umë macëniha Barënbabas «Sus†» do Pol «Herëmes», kabi Pol yeho ahnës wanës ña.

¹³ Asëna ava Sus ña, njojëkëhniwo wuhni wule hayëtik haryënkwrënka naw hna hn'ile nkeho caliña ntëwu hna: ñadëniho gë kore ña cënanëhnënihëhni sadëha vëhni Pol gë Barënbabas.

¹⁴ Bare ante njëtaniho vëfayik vëhi va, citëniho viyi vilëw hni va tufahnahnëni vëyadîna koyëna do ntëfëni gë kore ndekahatëndëni:

¹⁵ «Wëlawa fu, tëfëluhna aliwu koyëna. Vahnë fo yëbun, had wuhnë. Wanës Wakasëk ña yonëhni jirun, aravëtehniwo fop waÿi waravahn wahwëhn nafa këm wale sëmbedfun wï do asahëtauw gë Wën paryi ka, hunte lik ambin ñi, g'inkal iñi, wow ñi gë fop ile yehëhna hnam ña.

¹⁶ Wati le ryecëk ña, tavëkëhniwo woyal wï fop tëfëndëni vankaw vantëw hni va dënk.

¹⁷ Bare, tufahnëdëho kwëlëkwël g'ipërëna nte ntidëho ña. Njëdadëhu rëv ña do njëdadëhu ibarëp roka yabah, mawëryanëdëhu ile rokëdun do pëbënëdëhu walaŵary hun wä uhnatah.»

¹⁸ Wëlakënde ga nësëdëniho aki vëfayik va nta karyëkëhniwo tavëtehnihëhni kore ña cënahndëw hni sadëha ña.

¹⁹ Hnë wati rac dënk wasëwif wätiko Antiyos mbë Pisidi g'inaw Ikoniyüm, cënkwënihëhniwo kore ña ntutëniha Pol gë wëraka soje ndawëniha. Ntiyahnëkëhniwo cëmëk awa më kuhëniha canëniha naw hna.

* **14:9 14.9** Do nuko kwëhna ikwëtahn njërënahni: Kode nkweyri njërënahni ma pehëtahni.

† **14:12 14.12** Sus gë Herëmes: Wamac waki hnë wamën Wagërek hna ye.

²⁰ Bare ante kwërënihawo vële hwëtahnëk ña, matëko do mbokanti g'inaw. Ga pacëk më njini gë Barë nabas Derëb.

Iboka Antiyos mbë Siri ña

²¹ Pol gë Barë nabas pëyahnnëniho Wanës Wakasëk ña Derëb hna. Hnam vëyabäh kwëtahnënihawo Yesu. Tac mbokani Lisëtër, Ikoniyüm do gë Antiyos mbë Pisidi hna.

²² Njawënnëni wasakahn vële hwëtahnëk va, kamënaÿehnënihëhni nkoni njawënnëni kwëtahn inja do ntehnëdënihëhniwo: «Tëfëkëfu mbërayin ðus tënkahnin Naw ambin hna.»

²³ Hnë cery sali-wo, tahnënihëhniwo vicër, do ga cuñëni do njëfani, më kwëtahnëniha Ahwëhn a, umë ale kwëtahnëni ÿa.

²⁴ Tac më ndëcëni resiÿo Pisidi hna, njini resiÿo Pampëfli.

²⁵ Umë pëyahnnëni wanës Wënu ña inaw Perëg hna, tac njilehnnëni inaw Atali.

²⁶ Hnam më kayëni sisikulu njini Antiyos mbë Siri, hn'inaw nte kwëtiniho hnë wëbäk Wën soñe iÿi ðoku ile puhnani tameki ÿi.

²⁷ Ga təkëni Antiyos hna, umë mbarënihëhni vëvë cery sali va fop tēfētānēnihēhni ile ntiyēhnēkēhni Wēnu ña fop, do gante piðtēni rētan ikwētahn ña soñe vële wok vëyena wasëwif va, vëhni fëna kwëtahnëni.

²⁸ Pol gë Barë nabas ñëwëniho afo mbiÿ hnë vële hwëtahnëk vëvë Antiyos hna.

15

Nkwajëla soñe háci ÿa

¹ Wati nte nkoniho Pol gë Barë nabas Antiyos hna vësan wātëko Yude təkini hnam do pëgwëlehnnëni karāñdënihëhni vële hwëtahnëk va ntehnëdëni: «Kodëluhna afëhëtiwo age káciluhna gante ntehnëk Sariya Moyis ka.»

² Pol gë Barë nabas nkwajëlëniho ðus gë vëhni soñe watac. Awa umë pëhnani Pol gë Barë nabas do gë vahnë vëhawary vëvë Antiyos va njini Yerusalem tēyēnihēhni vëfayik va gë vicër va soñe watac.

³ Awa cery sali ÿa më payëkëhni njini. Më tēfēni hn'inkal Fenisi do gë Samari, tēfētāhēndēni gante kwëtahnëniha vële wok vëyena wasëwif va Ahwëhn a. Wakasëk watac natëdëfëhniwo ðus vële hwëtahnëk va fop.

⁴ Ante təkëni Yerusalem ña, vëvë cery sali va hacakëhniwo, gë vëfayik va do gë vicër va, do më tēfētānēnihēhni fop ile ntiyēhnēkēhniwo Wēnu ña.

⁵ Bare, wafarise wëryampo wale hwëtahnëntikawo Yesu va më ntehnënihëhni afo kácini vële hwëtahnëk do wok vëyena wasëwif va do ntehnëni ntënnëni Sariya Moyis ÿa fop.

⁶ Vëfayik va gë vicër va mbarëniho gwajëlëni soñe watac.

⁷ Ga gwajëlëni hafo mbiÿ, Piyer më matëk ntehn: «Vëÿenta mën, njëtërun mbiÿëk ga tēhnako Wēnu ña fagant hun soñe fëyāwēhni Wanës Wakasëk ña vële wok vëyena wasëwif va, nkwëryahnëni do kwëtahnëni.

⁸ Do Wënu ña, umë ale yëtëk iña vahnë ña, tufahnëk mawëkëhni vële wok vëyena wasëwif va kabì njëðakëhni Iyir Ipacah inja gante njëðakëfu fuhñë ki.

⁹ Dëbëndëlehnëléfuhna vëhni gë fuhñë: vëhni fëna pacëkë wasakahn walëw hni wā kabì kwëtahnëni.

10 Awa tame, soje ye fëgwëdunëha Wënu ña g'ile ýadun aryibënduni vële hwëtahnëk va? Idib nte woyinëk mëkilënëhna ndibin ye, fuhnë gë warëm fu per!

11 Gena bi fuhnë, kwëtahninëka Ahwëhn a Yesu, umë dënk, lik pehtëahninëfu? Awa, koyëna pehtëtini vëhni fëna.»

12 Awa, mbara ña fop ndemëhnaniho; Barënasas gë Pol fo nëpadfëniho ante tëfëtafëniho vífëmpëhnahnah gë wëdahëse wante ntiyehnëkëhniwo Wën hnë vële wok vëyena wasëwif hna.

13 Ga puhnani wanës ña, Sak më tebak ntehn: «Vëyënta mën, nëparyino!

14 Simo Piyer tëfëtak gante paßëkëhniwo Wënu ña ryënkweyënkwe ýa vëhni Korëney hna vële wok vëyena wasëwif va téhnahn bulunda ile kwëhnëk.

15 Do wanës wakila ña tëfëlëk g'ile liyak ýi, gante kerik ki:

16 «Awa Ahwëhn a më lehnëk: “Ge ndëcëk umë mbokajëdëfu soje vokaryu usank David ule yok wi, matëndëdëfu vanihel vi do mbokaryëdëfu hahnëdu.

17 Awa fop vële wok vëyena wasëwif va njëkëlendëniha Ahwëhn a; ha, fop wayal wale wacëbu hwëhnëwëhni wã. Ami Ahwëhn a dënk hnësëk watac;

18 mbiyëk ga njëtëndanëbuhëhni vahnë va vëyin.”✧»

19 Sak më nkwenëk: «Soje umë ye ntiyahnëko tëfëka tavin bërehn vële wok vëyena wasëwif hwëtahnëka Wën vi.

20 Kerëhnënëfuni ntehninëhni antë tokëni faýar sadëha, do asan g'asëval antë ndakëni ge vëyëläläna, do fëna ant'aroku faýar ile wok kácina soje cahna sat ýa do ant'asewu sat.

21 G'iji karanj gwër nked kabi, kobëri wati warëm fu ýa, nkeniho vële haranjëdëhëhniwo vahnë Sariya Moyis ýa ankol-wo-nkol do hafo dol karanjëde vacaliña hna hnë fac ntawëla-wo.»

Kayëte nte njëfanahnini vële wok vëyena wasëwif

22 Awa vëfayik va gë vicër va do gë vëvë cery sali va fop, pëhnaniho téhnanihëhni vëryampo hnë vëhni do payënihëhni njintini Antiyos gë vëhni Pol gë Barënasas. Umë téhnanihëhni vëhni Yuda, nte wacëdeho Barësabas fëna, gë Silas. Vëhni vëhni cery sali hna fop ntënëniho.

23 Umë ntehnënihëhni njiryeryëyin anj kayëte:

«Vëyënta fu, wuhnë vële wok geluhna wasëwif do lëdëk nkol Antiyos, do gë waresiyo Siri gë Silisi va, fuhnë, vëfayik va gë vicër va, nkaýirun.

24 «Njëtabun vahnë vële watëryik ýal fu li mpaýëmpaýëhnëniho do pëmpëhnayëhnëniho gë wanës wadëw hni ña. Bare ñoñ payëryilëfunihna nësëhnëniho soje watac.

25 Soje umë, fëhnahnëbun fuhnë fop rëhnafuni vahnë vële fayëryidëfun njiryini. Wëlawo fu wã, Barënasas gë Pol, nkeryidëni.

26 Vële wafëk walawary walëw hni soje doku Ahwëhn fu ýa Yesu Këris.

27 Awa payëryibunëhëhni vëhni Yuda gë Silas nësëhnëniho vëhni dënk ile herëbun hn'anj kayëte hna.

28 Iyir Ipacah iña gë fuhnë dënk pëhnafun ant'awëniwo díß kawary ge gena vëyin vile hwëhnak nafa vi:

²⁹ ant'aroku faÿar sadëha; ant'asewu sat, ant'aroku faÿar ile wok kácina soje cahna sat ÿa; asan g'asëval antë ndakëni ge vëÿëlëläna. Ge keharun vëÿin fop cañëk. Arafi yam ÿa nke hnë wuhné!»

³⁰ Tavëlehnini vële fayik va njini gë Antiyos. Ga tëkëni mbarëpënihëhniwo bulunda vële hwëtahnëk va njëdanihëhni kayëte tac.

³¹ Karañiko kayëte ña do vahnë va fop natëkëhniwo gë ikamënaÿehn inte kerëhniniho ña.

³² Yuda gë Silas, vële yeho wakila vëhni dënk, nësëhnënihëhniwo d'us vële hwëtahnëk va soje kamënaÿehnahnenihëhni do njawënenihëhni kwëtahn hna.

³³ Nëwëniho wafac hnam, tac vëÿënta hni va më ndëwanëhnenihëhni nkaŵ përen, mbokahnëni gë vële fayëkëhniwo.

³⁴ [Wati kahnëta hna Silas pëhnako nko hnam.]

³⁵ Pol gë Barënbabas woko Antiyos hna do karañëdënihëhniwo gë vahnë vëyabah vëhawary do pëyahnëdëniho wanës Ahwëhn ña.

Ipitël Pol gë Barënbabas

³⁶ Ga mbiÿëk, Pol më ntehnëka Barënbabas: «Bokafu njëkihni vëÿënta fu va hnë wahnaw wale fëyahnahnik wanës Ahwëhn hna fop, njëkihni bi hak nkeni.»

³⁷ Barënbabas ñadëho njoryeryëniha San nte wacëdeho Marëk;

³⁸ ßare Pol cañahnëlawohna, kafi Marëk tavëkëhniwo Pampëfili hna do golohna ntapëhnandëhni d'oku lëw hni hna.

³⁹ Nkwajëlëniho hafo pëmpëlëhni, më pitëlëni. Barënbabas më njoka Marëk kayëni hnë sisikulu njini Sipër.

⁴⁰ Pol, umë, më tëhnaka Silas do ga kwëtëhnahnënihëhni vële hwëtahnëk Antiyos va hnë wëbák Ahwëhn hna, njilehnëni.

⁴¹ Umë tëfëni Siri gë Silisi do njawënehnehëndënihëhni kwëtahn ña vële hwëtahnëk va.

16

Pol gë Silas do gë Timote

¹ Pol tëkëko fëna Derëb hna tac Lisëtër hna. Hnam nkeho asan ale hwëtahnëk macënde Timote; hnëmu fëna kwëtahnëko. Umë sëwif yeho, ßare rëmu gërek yeho.

² Vële hwëtahnëk vëvë Lisëtër gë Ikoniyum va wapëren wayabah nësëdëniho soje Timote ÿa.

³ Pol ñadëho Timote ntapëhnahna. Awa më njoka. Umë kácehnëka, soje wasëwif wale yeho waresiÿo warac wa, kafi fop njëtëniho rëmu gelohna sëwif.

⁴ Hnë vankol vante njihahnëdëniho hna fop, pëyadëhëhniwo vële hwëtahnëk va ile pëhwëtani ntini vëfayik gë vicër vëvë Yerusalem va do ntehnëdënihëhniwo maŵëhnëni watac.

⁵ Awa vële hwëtahnëk va njawëdëniho kwëtahn hna do nkwënadëniho yabi ña fac-wo-fac.

Ikaryëtahn Pol Tërowas hna

⁶ Pol gë Silas ñadëniho pëyahnëni wanës Wënu ña hn'inkal Asi hna, ßare Iyir Ipacah ña maŵëryanëlëhniwohna. Awa ndëcëtalehnëni yëbëlan Fërisi gë Galasi.

⁷ Ga tëkëni darël Misi hna, umë përekëhni njini Bitini, bare Iyir Yesu ɳa maŵëryanëlëhniwohna.

⁸ Awa, më ndëcëni Misi njini inaw̄ Tërowas.

⁹ Gumëf ga, Pol ikaryëtahn nuŷako: më nuka avë Masedëwan ga kahnëk. Më muntadëha aki: «Cabëry Masedëwan, yij aryemafu!»

¹⁰ Taɳ ga ndëcëk umë, më yëkëlehnëbun yifu gë Masedëwan, kabi pacëkëfuno Wënu ɳa wacëkëfuno yonëhnëfuni Wanës Wakasëk ɳa vëvë hnam va.

Ikwëtahn Lidi

¹¹ Kayëbunëho sisikulu Tërowas hna yilehnëfu satën fo gë Tinti Samotëras ka. Tac ga pacëk, më yibun Neyapolis.

¹² Ga matëbun hnam më yibun Filip, nkol resiyo ile yeho ryënkŵeryënkŵ vë Masedëwan, ile tampëk Rom. Wafac wayabah libunëho hn'inaw̄ itac.

¹³ Hnë fac ntaŵëla hna, më sahnëbun naw̄ hna yifu tëfary sën hna hn'ile nahabunëho nudëfun hn'ile calinjëfëni wasëwif hna. Ntañabunëho do nësëhnëdëfunëhëhniwo vësëval vële varëko hnam va.

¹⁴ Aryampo hnë vësëval vërac Lidi maciko. Asëval ale ntakëdëho gë Wën yeho. Hn'inaw̄ Tiyatir matiko. Awaf wafand wavëntah* yeho. Asëval arac nëpadëhëfuno do Ahwëhn a pidëtëdëho sakahn hadëwu ha kolahn nkŵery do kwëtahn wanës Pol ɳa.

¹⁵ Njaryiko, gë vëvë tere lëwu va per. Tac më ntehnëkëfu aki: «Age paryi njavëtërun kwëtahnëbuha Ahwëhn a, yijën asëlu ŷal mën hna.» Do prosinjëdëhëfuno ŵawëfu.

Pol gë Silas hnë kaso vë Filip hna

¹⁶ Fac ryampo gante calinjëde mbokëbunëho yindëfu, asëval aryokun më kacakëfu. Gë yine ile hnësendëhawo ile wok tëkina nkeniwo do nuŷandënihawo koryi yabah vële ndokuñëhnëdëho va gë wanës watac.

¹⁷ Pëgwëlehn tëfëlehnëdëfu, fuhnë gë Pol, ndekatënd: «Vëyi vësan, vëryokunëhn Wën Hunte Sëpëk Fop va ye! Ankaw̄ nte yod g'ipeh ɳa pëyadënihu!»

¹⁸ Wafac ntidëho koyëna. Awa Pol, ga cilëtak, më cahëtak ntehna yine ŷa: «G'uŵac Yesu Këris ŵa cahnëryehna aŷi asëval!» Do yine ŷa cahnëlehna taɳ.

¹⁹ Vële ndokuñëhnëdëho va, ga nuni gona nuŷahnëdëniha koryi, umë pëlanihëhni vëhni Pol gë Silas kuhënihëhni njiryeryënihëhni wayëŵa bulunda hna haryënkŵ vësankaf naw̄ hna.

²⁰ Më ntehnëni: «Vëyi vësan mpaŷëmpaŷëhnëni naw̄ fu ɳa. Wasëwif ye

²¹ do wënamu wakasëk karanjëdënihëhni vahnë va, do fuhnë vële kwëhnëk Rom vi maŵëryanilënëfuhna maŷin ma tëfin.»

²² Bulunda ŷa fëna ñadëniho ndafënihëhni. Awa, vëhitiɳ va më ntihëtehnënihëhni viyi va vëhni Pol gë Silas do ntehnëni ntampini.

²³ Ga ntampënihëhni dŵs, umë cëdënihëhni do ntehnëniha ayëka ŷa njëkandëhni dŵs.

²⁴ Ga tëk ntehnëniha koyëna taɳ, ayëka ŷa më cëdëkëhni hn'acery mbëc conk kaso ɳa do më ɳwecëkëhni wakwër ɳa hnë wadëhwa.

* **16:14 16:14** *Wafand wavëntah*: Pand bëntah ɳa kambëk ntaŵi; vëntah ŷa dahëse inaw̄ ɳa ye. Gë watëvavu ɳa «pourpre» ma «violet» macik.

25 Ga ndëcak ga, Pol gë Silas njëfadëniho do njëwëdëniho cëmbahnëniha Wënu ña do vëramp vëyëntaŵ va nëpadënihëniwo.
 26 Pëgwëlehn ñënkand dus nkal inji, do ñënkënd fëna kaso ña hafo wafida ŵa fop pidëtalehn do fop vankënca vëramp va pëtalehnëni.

27 Ayëka ña më nëgak do, ga nuk warënka kaso ŵa pidëtak, umë pëhwëtëk sëlame lëwu ña ñand ndëwa, kabi ntiyahnëkawo vëramp va nkaryëni.

28 Bare Pol më ndekak gë fanka falëwu fa fop: «Ant'aliya lavah! Fuhnë fop hnani nkebun!»

29 Awa ayëka ña më tëyëk humpen, ntëfëk ßambery kaso hna mbalatënd ntakah ña, do nji ndëkwëhn haryënkŵ Pol gë Silas.

30 Tac më canëkëni do tëyëhni: «Vësan, ye rëfëka liwu fehëtahniwu?»
 31 Umë ntëkwaniha: «Kwëtahnëryehna Ahwëhn a Yesu do pehëtëderu, gë tere hu ña per.»

32 Tac umë pëyaniha wanës Ahwëhn a, umë gë vële yeho tere va fop.

33 Awa g'umëd' ga wati rac dënk ayëka ña njiryeryëlehnëni ndagëhni wasër ŵa. Tac njaryëlehni taŋ umë gë vële kwëhnëk va fop.

34 Tac më njokëhni vëhni Pol gë Silas gë ñalu njëdahn'i ile tokëdëni. Aÿi asan gë tere lëwu ña fop pëbëkëniwo uhnatah soŋe ile kwëtahnëniha Wënu ña.

35 Ga pacëk, vëhitij va payënihëniwo vahnë ntehnëniha ayëka ña tavëhni.

36 Ayëka ña më njijëk pëyahna Pol: «Vëhitij va payehnini ravu. Awa kodun asahnu ayiwu yam.»

37 Bare Pol më ntehnëkëhni vële fayijiko va: «Fuhnë vële kwëhnëk Rom va ndafëhnënihëfu bulunda hna hara wahitjëlëfuhna do tac cëdehnënihëfu! Do tame ñandëni canënihëfu yëmëyëm? Watac geđina. Arabi njijëni vëhni dënk canënihëfu!»

38 Vële fayijiko va më njini pëyanihëhni waŋi wanës vëhitij va. Vëhni ntakëkëniwo ante njëtaniho Pol gë Silas Rom kwëhnini ña.

39 Awa umë njijëni muntani tavëhnënihëhni do më canënihëhni kaso hna këlatëndënihëhni cahnëni naŵ hna.

40 Ga rëk cahnëni kaso hna, Pol gë Silas më njini vëhni Lidi hna soŋe nunihëhni vëyënta hni va do kamënaŷehñënihëhni, tac njilehnëni.

17

Pol gë Silas Tesalonik hna

1 Ante ndëcëniho Amëfipolis gë Apoloni ña, Pol gë Silas tëkëniho Tesalonik. Hnam kwëhnaniho wasëwif ŵa caliña.

2 Pol njiko caliña hna, gante njehëka ka. Hnë vantaŵëla vatar mbarëdëniho nkŵajëlëdëni soŋe Vikerëh Wënu va gë vële yeho hnam va;

3 nkabëdëhëhniwo do tufëdëhëhniwo Arëhnayik a tëfëka korot do mbëhnëndani vësëm hna. Ntehnëdëhëhniwo: «Yesu nte fëyadëmu ñi ye Arëhnayik a.»

4 Vëryampo hnë vële hnëpadëho hna maŵëniho wanës ña nkentëlehnini gë Pol gë Silas. Koyëna nkeho fëna hnë vële wok vëyena wasëwif vëyabah, do lakëdëhëhniwo gë Wën ña, do gë vësëval vëyabah vële hwëhnak nafa hn'inaw hna.

⁵ Bare wasëwif wã ñëwãryënihëhniwo rac. Awa më mbarëpënihëhni wafufafu wale yeho vankaŵ hna, matëndënihëhni wasëwif wëryampo do ñënkëni naŵ iña. Njilehnëni tere Yason hna njëkëlehnënihëhni vëhni Pol gë Silas soñe njonihëhni haryënkŵ ßulunda hna.

⁶ Bare kabi vërëkatëlëhni hna umë njonihã Yason gë vële hwëtahnëk vëryampo haryënkŵ vësankaf vëvë naŵ hna pëgwëlehnëni ndekandëni: «Vëyi vësan ñënkëni ðuniya ya fop, do tame tëkini hnani!

⁷ Anj Yason hacakëhni yaŵ hna! Vëyi vahnë fop nkŵajëni sariya asankaf a, Sesar; ntehnëðëni nkehëhna ahnaŵ ahawãry ale wacik Yesu.»

⁸ Wanj wanës mpaÿëmpaÿëhnikëhniwo kore ya gë vësankaf vëvë naŵ va.

⁹ Yason gë vëÿëntaŵ va tëfëkëhniwo cosënihëhni vësankaf va ani gë tavahnëndëni ya.

Pol gë Silas Bere hna

¹⁰ Mëðënd tunj vële hwëtahnëk va ndëcëtënihëhniwo vëhni Pol gë Silas njini Bere. Ga tëkëni, njilehnëni caliña wasëwif hna.

¹¹ Wasëwif wavë hnam wã hwëhnako nëf ntëbini wavë Tesalonik wã; tebaniho wanës Wënu ña g'imaŵa përen. Fac-wo-fac, kahnëndaniho ikaranj Vikerëh va njëkahnëni bi ile karañëðëhëhniwo Pol ya catëk.

¹² Hnë vahnë vërac wasëwif wayabah kwëtahnëniho, do hnë vële wok vëyena wasëwif vësëval vëryampo vële lënënik kwëtahnëniho fëna do gë vësan vëryampo.

¹³ Bare ante njëtaniho wasëwif wavë Tesalonik wã Pol mboko pëyahñënd wanës Wënu ña Bere hna, vëhni fëna njiniho hn'inaw tac cënkwendënihëhni do mpaÿëmpaÿëhnikëhni ßulunda ya.

¹⁴ Vële hwëtahnëk va më cañëtëniha tanj Pol gë vëÿëntaŵ njini gë cape wov; ßare Silas gë Timote nkolehnëni Bere hna.

¹⁵ Vële lapëhnakawo Pol va njiryeryënihawo hnë sisikulu hafo Aten hna. Tac mbokalehnëni gë Bere g'ipay Pol iða vëhni Silas gë Timote; pëyanihëhni tëfëlehnëniha ñap.

Pol Aten hna

¹⁶ Wati nte napëðëhëhniwo Pol vëhni Silas gë Timote hnë Aten hna, nuko ile lavëkawo ðus sakahn hadëwu hna: nkol ña waravahn fo fëßëko.

¹⁷ Nkwajëlëðëniho gë wasëwif wã do gë vële wok vëyena wasëwif lakëðëhëhniwo gë Wënu ña hnë caliña hna, do fac-wo-fac hnë vëÿëwa ßulunda hna, gë fop vële pankëlëðëniho va.

¹⁸ Vëhwëhn uyët vëryampo vële wacëðe Wa-epikuren gë Wasëtowisen* pëgwëlehnëni vëhni fëna nkwajëlëndëni g'umë. Vëryampo tëÿëðëniho: «Ye ñad nës ayi aÿawënkah?» Vëÿëntaŵ va më ntehnëni: «Ntiyak had soñe wamënu wale wok yëtülënhna pëyahñëð». Nësëniho koyëna kabi Pol soñe Yesu ya pëyahñëðëho do fëna soñe ibëhn vësëm ña.

¹⁹ Umë njonihã karyënkŵ yëwa ile wacëðe Arewopas hna do ntehnëniha: «Nësëhnëryifu soñe inji karañ kasëk.

²⁰ Nkwëryëndanëruhëfu ile wobun yëtëlëfuhna do ñadëfun ðus yëtëfu bi ye ye umë.»

* **17:18 17:18** *Wa-epikuren ña gë Wasëtowisen ña:* Wa-epikuren ña ntiyahñëkëhniwo ñoñ gena hafo ðuniya yi, Wën gelohna. Tëfëka natëfu ðuniya yi fo. Wasëtowisen ña, soñe vëhni, itëf nahahn nte lik ðuniya yi fecehnëkëhni. Ñoñ baÿëmpaÿëhnikëhni hna hnë toña rac. Ntaŵary ðuniya yi yeho wën hudëw hni ha. Tëfëkawo ntini fop ile satëk ya. Wakore waki tak vëhwëtahnëlohna ibëhn vësëm ña.

²¹ Tëyëdënihawo Pol koyëna kabi fop vëvë Aten va gë vëhneh vële lëdëntik hnam va fop nës gë nëpa wakasëk watëkwa watac ña fo pa bëniho.

²² Awa, Pol më matëk haryënk wahnë vële yeho hnë Arewopas hna do ntehn: «Vëvë Aten, nkwëryëbu vële lënënek d'us waravahn yerun. ²³ Ante ndapëbuho nkol hun ñi yëkatëndu waravahn wasëvah hun wï, nu buho hnë ryampo ga kerik aki: “Wën le wok yëtina.” Awa, Wën le sëmbëdun hara yëtëluhna ÿa, umë ye ale yijëbu fëya wuna ÿi.

²⁴ «Uñi Wën, umë ye ale lik d'uni ÿa ÿi gë ile yehëhna hnam ÿa fop do umë ye Ahwëhn ambin inji g'inkal inji. Umë, wëla acery ndampo nte mbëryëni vahnë gedilahna gwër ntëdahn gante-wo-gante naÿëk ka.

²⁵ Umë yëdäfëhëhni vahnë va fop wayën wä do g'ile valëdëhëhni ÿa; balëlahna vahnë pa bëniha ntinëhnëndëniha ile-wo-le ÿa.

²⁶ Hnë ahnë aryampo fo ntik wabulunda ña fop do kwëtëkëhni hnë nkal li fop. Umë dënk fëhnako watac ko bëri ña: tëkwëndëlehnëk wayal wä do gë wëwati wale rëfëkawo ntëdëni hnam wä.

²⁷ Wënu ña ntik rac soje njëkëlehnahnëniha vahnë va. Wëla ntehni ntakaryëkëhni soje njëkëlehnëniha, mpëd nufëniha. Toña-toña ÿa Wënu ña ñawëtalagna ahnë hnë fuhnë.

²⁸ Ha, “Umë lik njënëdën, ñënkanden do nkeyin.” Do fëna had gante nësëni vëyëw vëryampo ki: “Paryi nke vutah vuntëwu va yëbun.”

²⁹ «Awa, kabi vutah vuntëwu va yeyinëk, tëfëlahna nahayin Wënu ña mëntëläni gë ravahn sanu, koryi ma taka, nte ntik ahnë gante nahak ka.

³⁰ Bare Wënu ña dëkwëna wati le nkoniho vëyëtëna vahnë gante ntënëndëniha ka, tame macëdëhëhni fop, hnë ile-wo-le hna, nkwëcëtani vankeya vantëw hni va.

³¹ Kahnëndëk fac ile kitijahnëdëhëhni g'ale tëhnaka vahnë va fop g'usatah. Aki tufëkëhni vahnë va fop ale ye ahitinj arac a: mbëhnëndanëka vësëm hna!»

³² Ante nkwëryëniha Pol ga nësëk soje ibëhn vësëm ña, vëryampo njafañëdënihawo do vëyëntaw va ntehnëdëniho: «Nëpaferu ahnësëhnëfu soje wañi nka w ka wary.»

³³ Awa cahnëko Pol hnam nji.

³⁴ Vëryampo hnë vëhni kwëtahnënihawo do tëfëniha: hnë vëhni, nkeho Denis, (alënah yentiko umë fëna Arewopasit hna), g'asëval ale waciko Damaris, do gë vëhawary kat.

18

Pol Korent hna

¹ Ga ndëcëk umë, Pol matëko Aten hna do nji Korent hna.

² Hnam pankëlëniho sëwif le wacik Akilas; Pon nagiko, bare Rom hna ntëdëko hn'inkal Itali hna, do hnam matiniho takan g'asëvalu Përisil, kabi Këlod Sesar, asankaf a lehnëko wasëwif wä fop cahnëni hnam. Pol më njik hn'ile nkeni Akilas g'asëvalu hna do,

³ kabi vëhni vërar tak wasank wafand ntidëniho awa umë ñëwëntik ÿal hni hna do ndampo fo ndokunëdëniho.

⁴ Fac ntawëla-wo Pol tëbädëho wanës ña caliña wasëwif hna nkwa jëlëntëdeho do njawërdëho wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif mawëni wadëwu ña.

⁵ Ga tëkini Silas gë Timote matini Masedëwan hna, Pol pëyahñ wanës Wënu ña fo pabëko; tufëdëhëhniwo wapacëk wasëwif wã Yesu ye Arëhnayik a.

⁶ Bare wasëwif wã ñwëyëhñënihawo do njewëndëniha. Më cawëk ivëd ile ye viyi vilëwu wa tufahnahnëhni vëwawëna do ntehn: «Ile yad nkewu ya wuhñë dënk yak; ami gentahnla. Tëk pëgw yi wati hnë vële wok vëyena wasëwif hna njidëfu.»

⁷ Më matëk hnam njilehn hnë tere ale wacik Titiyus Yusëtis. Arac ntaçëdëhawo gë Wënu ña do tere lëwu ya çarël caliña wasëwif hna nkeho.

⁸ Bare Kërisëpus, asankaf caliña ya, kwëtahnënihawo Ahwëhn a umë gë vëvë tere lëwu va fop. Vëvë Korent vëyabah fëna kwëtahnëniho ante nëpanihawo Pol ña, mawëniho njaryini.

⁹ Hnë umëd ndampo Ahwëhn a nësëhnëkawo umë dënk Pol hn'itufëhna, më lehnëkawo: «Antë ntaki, gory ahnësënd, antë aryemëhna!

¹⁰ Yëtëry g'ami nkeyik. Ahnë kodina ntiyi uwëh. Bulunda yabah ile hwëhnëbu yehëhna hnë anj nkol.»

¹¹ Bëhn ryampo gë fagant bëhn ñëwëko Pol Korent hna karañatëndëhni vahnë va wanës Wënu ña.

¹² Wati nte nkeho Galiyo guverëner Akayi ña, wasëwif wã nkwëryëlëniho pëlanihawo Pol njonihawo kitiña hna.

¹³ Ntehnëni aki: «Ayi asan njëkëlehnëd mawëhnëhni vahnë va çëmbëndëniha Wënu ña g'ankeya nte hnëmpëlëk gë Sariya Moyis ya.»

¹⁴ Pol dëkwa ña pëhwëtaçëho ante ntehnëkëhniwo Galiyo wasëwif wã: «Wuhñë wasëwif wi, nëparyino! Ge ile mbañëk sariya Rom ntikënd ma men inë ile rëfëka kwëdahn, nëpakëndëbu wanës wadëw hun ña.

¹⁵ Bare kabi soñe nkwajëla wanës gë wamac soñe ikwëtahn hun do gë wënamu hun ye, watac wadëw hun fo ye; ñaça yewu ahitiñ wañi!»

¹⁶ Tac më ntaçëhni kitiña hna.

¹⁷ Awa vahnë va fop pëlalehnëniha Sosëten, Asankaf caliña ña, ndafëndëniha haryënkwi kitiña hna, bare Galiyo ñoñ dehnëlëhniwohna.

Pol mbokaf gë Antiyos

¹⁸ Ga ndëcëk watac Pol Korent hna nkoço afo mbiy. Tac më tavëkëhni vële hwëtahnëk va kayëlehn hnë sisikulu nji Siri, umë gë Përisil do gë Akilas. Matahnënd vampamb wov vë Sankëre hna, Pol kuntëciko nkaf ña, kabi ile kwëtëlëniho gë Wënu ña ntiyako.

¹⁹ Ga tëkëni Efes hna, Pol më tavëkëhni vële tëfëlëniho va, nji tënk caliña hna, nkwajëlëndëni gë wasëwif wã.

²⁰ Tëyënihawo ñëw hnam hafo mbiy, bare umë ñaçilohna.

²¹ Umë koyakëhni ntehnëhni mbokajëd ge Wënu ña mawëk. Awa, matëlehn Efes hna, kay sisikulu, nji.

²² Ante tëkëko Sesare hna, Yerusalem njiko ten nkañihni vëvë cery sali va, tac njilehn Antiyos vë Siri.

²³ Mbiyëko hnam, tac më mbokak tëfëhëk nkol ga nkol resiyo Galasi hna do gë Fërisi hna, kamënañëhñëhndëhni vële hwëtahnëk va.

Apolos Efes hna do gë Korent hna

²⁴ Sëwif ale wacik Apolos, ale hnagik Alekësandëri, rëkiko Efes hna. Hnë wati rac, asan aholah wanës do yëtëko Vikerëh yeño.

²⁵ Karaņiko nkaŵ Ahwëhn a, do kahnëndako đus, pëyahnedëho do karaņedëhëhniwo vahnë va g'usatah soņe Yesu ŷa. Bare yarya San ŷa fo njëtëko.

²⁶ Pëgwëlehn nësënd g'ikwëtahn calija wasëwif hna. Përisil gë Akilas, ga nkwëryëniha, umë njonihä gë ŷal hni pacënëhñëniha ikaraņ nkaŵ Wënu ŷa.

²⁷ Tac Apolos ñadëho nji Akayi. Vële hwëtahnëk va më kamënaŷëhñëniha đus do kerëhñënihëhni vële hwëtahnëk vëvë Korent va kacaniha g'untënah. Ante tëkëko hnam ŷa kwëhnanëkëhniwo nafa hnë vële ndemako Wën kwëtahnëniha va.

²⁸ Tase bulunda ŷa fop nësëhnedëhëhniwo gë toña facah wasëwif wale wajëtehnëdëhëhni gë Vikerëh va Yesu ye Arëhñayik a.

19

Pol Efes hna

¹ Wati nte nkeho Apolos Korent ŷa, Pol më tëfëk resiŷo hwëhn wahun hna do tëk Efes. Hnam tëkatëkëhniwo vële hwëtahnëk vëryampo.

² Më tëyëkëhni: «Ante kwëtahnërunëho ŷa nuŷarunëho bi Iyir Ipacah iņa?»

Më ntëkwaniha: «Kobëri gwëryëlëfuhna ga nësëde soņe Iyir Ipacah.»

³ Pol më mbok tëyëkëhni: «Iŷëhne sifa yarya yaryirun awa?»

Më ntëkwaniha: «Yarya San ŷa.»

⁴ Pol më mbok ntehnëkëhni kat: «San njaryëkëhni vële ŷawëko nkwëcëtani vankeya vantëw hni va ntehnatëndëhni bulunda Isërayel ŷa kwëtahnëniha Yesu, ale rëfidëha ŷa.»

⁵ Ante nkwëryëniho wanës watac ŷa njaryiniho g'uŷac Ahwëhn a Yesu.

⁶ Pol tindëkëhniwo wëbák ŷa, Iyir Ipacah iņa cëlëlehni hnë vëhni. Pëgwëlehnëni taņ nësëndëni vanësa vakaŷary do pëyahñëndëni wanës Wënu ŷa.

⁷ Vahnë vërac tëkëniho ipëhw gë vëhi.

⁸ Pol njiđëho calija wasëwif hna kwëlëkwël do hnë wadepëra watar, nësëđëho g'ikwëtahn, pëyahnatënd Inaŵ Wënu ŷa do njawërdëđëho mawëhñëni vële hnëpadëhëho va.

⁹ Bare vëryampo ñoñ vëŷadilohna nkwëryëni do nŷwëyëniho vëhwëtahnëdina, wameh fo nësëđëniho soņe nkaŵ Ahwëhn a tase vahnë fop. Awa Pol më tavëkëhni nji, më njokëhni vële hwëtahnëk va do facwo-fac nkwajëlëđëniho gë vëhni hnë cery cankaŷ nte nkwajëlahñëdëniho Tiranus gë bulunda ŷa.

¹⁰ Watac wabëhn waki mbiŷëko, hafo fop wasëwif gë vële wok vëyëna wasëwif lëđëko hnë resiŷo rac ŷa kolëni nkwëryëni wanës Ahwëhn a.

Vutah vucan vumba Seva va

¹¹ Hnë wati rac Wënu ŷa ntiyehnëdëhëho Pol viŷëmpëhñahñah vile nok nahana ahñë.

¹² Koyëna nuŷëdeho wakantika gë wafand vunte ŷakëđëhëho va njonëhñëndëni vëres. Vërac njërëđëniho do wayine ŷa cahnëdënihëhniwo vahnë va.

¹³ Nkeniho fëna wasëwif wëryampo njiđëniho waŷëŷa hna fop soņe ntandënihëhni wayine vahnë hna. Fac ryampo njawëreniho fëna ntanihëhni g'uŷac Ahwëhn a Yesu. Ntehnëdënihëhniwo: «G'uŷac Yesu, nte pëyahñëđ Pol ŷa, ntehnëđërun: cahnëryin!»

14 Vutah imbëdf gë vuki vumba Seva va, asankaf vësëna wasadëha wasëwif ÿa, lidëho koyëna.

15 Bare, ga nësëni koyëna, yine ÿa më ntëkwakëhni: «Yesu? Njëtëbuha. Pol, njëtëbu bi mo ye. Bare wuhnë, vëhni mo yerun?»

16 Asan ale pëlakoy yine ÿa ntonjëlehnhëni do mëkëkëhniwo vëhni fop, mbërehnhëhni d'us, cahnhëhnhëni nkaryëni hnë tere rac viÿi këm fo do cërehnhëhniwo d'us.

17 Fop vële lëdëk Efes va njëtaniho watac. Wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif per ntakëkëhniwo do u'wac Ahwëhn a Yesu naÿëdëho.

18 Vëyabah hnë vële hwëtahnëko hna njëjëdëniho putandëni tase vahnë fop wameh wante ntidëniho ña.

19 Vahnë vëyabah vële hwëhnako mbilayo njojëniho vëkayëte uyët mbilayo vantëw hni va, kovëni do pëdëni tase vahnë fop. Vëkayëte vatac hnapul yabah yeho.

20 Koyëna tufahnëdëho Ahwëhn a fanka falëwu fa. Wanës wadëwu ña campëdëho g'ahawary do hn'ile-wo-le tëkëko hna ntidëho d'oku lëwu ÿa.

Injañëna bulunda vë Efes

21 Ante ndëcëko watac ña, Iyir Ipacah inja pëhnaÿehnhëkawo Pol tëf Masedëwan gë Akayi nji Yerusalem. Ntehnëdëho: «Ge tëkëbu hnam afo yiwu Rom.»

22 Umë payëkëhni Masedëwan Timote gë Erasët, vësan vëhi vële ryemadëhawo va, bare umë dënk resiÿo Asi hna nkoko hafo mbiÿ.

23 Hnë wati rac uryëñah sankaf yeho Efes hna soñe Nka'w Ahwëhn a.

24 Aryëhwar koryi ale wacik Demetëriyus, ryëhwarëdëho vucery koryi vunte wëntëlëk gë cery wënu cankaf mba wënu wagërek ile waciko Arëtemis* do vëryokuñ vëlëwu va nuÿadëniho hnapul yabah.

25 Fac ryampo Demetëriyus mbarëkëhniwo vëryokuñ vëlëwu va fop gë vëryëhwarëntawu va, do ntehnëhni: «Vëyënta mën, njëtërun iÿi d'oku hnuÿahnëden hnapul yabah.

26 Bare nurun ma nkwëryërun ile ryëcëtaf ÿa: aÿi asan, Pol, pëyahnhëd wamën wante ntidëni vahnë gena Wën paryi do mëkëd mawëhnhëni watac vahnë vëyabah ani Efes li do resiÿo Asi hna fop.

27 ÿayah wanj wanës wadëwu ñi gena d'oku fu ÿi fo përekanëd bare fëna këfëd cery wën cankaf mba Arëtemis, wën hucankaf fu ña. Koyëna kihnhëd ntënah ale cëmbëdëni Asi hafo d'uniÿa ÿi fop.»

28 Ante nkwëryëni watac ña ntavëlehnhëkëhniwo tañ, pëgwëlehnhëni ndekandëni: «Arëtemis mbë Efes naÿëk!»

29 Ankol ña fop ñënkalehn. Vahnë va njolehnhënihëhni Gayiyus gë Arisëtarëk, vësan vëhi vëvë Masedëwan vële tëfëleniho Pol uyas va, ntëfaryini gë mbara ntëw hni.

30 Pol ñadëho nji bulunda hna bare vële hwëtahnëk va vëwawëlohna.

31 Vëryampo hnë vësankaf vëvë resiÿo Asi hna fëna, wëlawo walëwu wã, payehnhiniho këlaniha antë nji mbara hna.

32 Wati rac bulunda ÿa vëwolohna nëpalëndëni. Ale-wo-le hawary ndekantëdëho do vëyabah hnë vëhni vëyëtëlohna dënk bi soñe ye varëlik.

* 19:24 19.24 Arëtemis: Wac wën asëval wagërek hwëhn yahey ÿa ye.

³³ Wasëwif wëryampo hnë vëvë bulunda hna payënihawo haryënkw bulunda hna ale waciko Alekësandër soje nkabahn ile liyak ya. Arac më njelak vák ya: ñadëho nësëhnëhni bulunda ya.

³⁴ Bare ante njavëtënihawo bulunda ya sëwif ye, vëhni fop ndekadëniho ndampo fo, uhnësë rac fo, ile yëhnëko tæk wawati wahi: «Arëtemis mbë Efes naÿëk!»

³⁵ Ga mbiÿëk asankaf ahigëna ya ndemëhnaÿëhnëkëhniwo bulunda ya do ntehn: «Vëvë Efes, mo wok yëtëna duniÿa li nkol Efes ni ye ante yëkad cery wën Arëtemis ni gë taka cëvah nte mëntëlëni sëlik g'ambin ni?»

³⁶ Ahnë kodina nkway. Awa tëfëka aryemëhnaÿu do ant'aliwu iñë hara nahaluhna.

³⁷ Njojërünëhëhni vëÿi vësan hnani, bare ñoñ vëlina ile wëk cery wën cankaf fu hna do vëyëwëlahna fëna wën fu ña.

³⁸ Ge Demetëriyus gë vële ndokuñëlahnëdëni va kwëhnani ile pëyahndëni menëk ahnë, awa soje rac nkehëhna vakitiña gë vëhitiñ per; hnam tëfëka pëyahnéni.

³⁹ Do ge kwëhnarun wanës wakaÿary wante rëyëdun pëhwëtëden tase bulunda hna gë vële yëtëk sariya lëw fu va.

⁴⁰ Ge diyilënëhna wajira ntehnëdenëhëfu ñañënayinëk soje ile liyak dol yi kabi kwëhnayilënëhna toña soje anji mbarëla, kodëlënëhna nësin ile liyëhnëkëfu rac ya.» Ante nësëko wañi wanës ña më ntehnëkëhni bulunda ya campëni.

20

Pol Masedëwan hna do gë Gëres hna

¹ Ante puko ñañëna ña, Pol mbarëkëhniwo vële hwëtahnëk va kamënaÿëhnëhni. Tac koyahni kahnëtalehn ni Masedëwan.

² Ga tækëk hnam ndëcëtake resiyë rac, nësëhnëkëhniwo d'us vële hwëtahnëk va, kamënaÿëhnëhni do tækëlehn Gëres,

³ do wadepëra watar ñëwëko hnam. Wati nte ñadëho kay sisikulu ni Siri ña, njëtako wasëwif w'a wëh ñadëni ntiniha. Awa më pëhnaç mboka gë cape Masedëwan.

⁴ Vëÿi vësan tëfëlëniho: Sopater aju Pirus avë naÿ Bere, Arisëtarëk gë Sëkundus vëvë Tesalonik, Gayiyus mbë Derëb, Timote, do Tisik gë Tërofim vëvë resiyë Asi.

⁵ Vëhni ryënkwehëko Tërowas hna napëhëdënihëfuno.

⁶ Fuhnë, hnam nkoçunëho hafo ndëc ambënt mburu kwëhn levir këm ña. Tac më hayëbun sisikulu Filip hna, yifu hnë wafac imbëd rëfëlehnëfuni gë Tërowas hn'ile njibunëho lifu wafac mbëd gë wahi.

Pol ahnë mbëhnëndanëf Tëroyas hna

⁷ Samëdi g'anëka mbarëpëlëbunëho soje wubëlehnëfu mburu ña.* Pol nësëndëhëhniwo vële hwëtahnëk va hafo fagant mëhwëry hna kabi tëfëkawo ni ge pacëk.

⁸ Cery nte ye cëmët mbëryëh hna mbarëbunëho. Walampu wayabah fëfëko hnam.

⁹ Ajar nte waciko Utikus lañako fenetër hna. Nëhnëlehn wakwëd kabi wanës Pol ña njaryëko. Paco ndëtajëk etas rarëna hna njoj gëd. Vahnë më cëlëni matëndëniha bare cëmëko.

¹⁰ Pol unë fëna më cëlëk ni muryahna do ntehn: «Ant'avalu, cëmëna!»

* 20:7 20.7: Vantiyehn 2.42

¹¹ Tac më vokabun yaŋ, do Pol nkubëlehn mburu ŋa, rokëfu do mbok pëgwëlehn nësëhnëndëfu hafo lav a pëhni, njilehn.

¹² Jar ŋa afërën fo mënceryiko do watac njamënëko wasakahn vahnë fop.

Pol matëf Tëroyas hna nji Mile

¹³ Ante nkëhnëbunëho hahnëtafu ŋa Pol më lehnëkëfuno hayëfu sisikulu yifu Asos hn'ile tēfëkawo hnuvëhëfuna hna kabi umë gë wapary ñadëho njas hafo hnam.

¹⁴ Ga tēkëhëkëfu Asos hna më yobunëha sisikulu hna yifu Mitilen.

¹⁵ Hnam, më vokëbun ryëcalëfu do rëkëfu ga pacëk haryënkw Kiyo. Fac le voko tēki kat ŋa vok rëkëlehnëfu Samos, ga mbok pac Mile hna tēkëbunëho.

¹⁶ Pol pëhnako ndar Efes, soŋe antë mbiy hñë resiyo Asi hna; ñankahnëkawo nji Yerusalem hna njanti ambënt nte wacik Pantëkot ŋa.

¹⁷ Mile hna payëkëhniwo Pol vahnë njini Efes macinihëhni vicër cery sali va njijëni.

¹⁸ Ante tēkini ŋa Pol më ntehnëkëhni: «Njëtërun gante nkeho nkeya mën ŋa wati le yelahninëko hna fop, tēk pëgw fac le rëkahnibuho resiyo Asi ŋa.

¹⁹ Dokunëhnëbuha Ahwëhn a hara naŋënala mama korotehnëniho wasëwif wa hafo howu dënk.

²⁰ Njëtërun fëna ñoñ cowëluhna, pëyamu do karanjëmu fop ile hwëhnak nafa soŋe hun ŋa, tase vahnë fop do gë watere hun hna fëna.

²¹ Ntehnëdëfuhëhniwo fëna kwëlëkwël wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif tēfëka nkwëcëtani vankeya vantëw hni va do kwëtahnnëniha Ahwëhn fu ŋa Yesu.

²² «Tame wëli Yerusalem yidëfu kabi Iyir Ipacah iŋa forosinëdëho, bare yëtëla bi ye yid nkewo hnam.

²³ Ile pëyako Iyir Ipacah iŋa hñë vankol hna fop, umë fo yëtëbu: mbëradëfu do cëdëdëfu.

²⁴ Ami, mena ge cëmëbu ma woŋu hñë duniya li. Fuhnawu doku le kwëtehnahnëko Ahwëhn a Yesu yi yadëfu: umë ye fëyahnu Wanës Wakasëk ŋa Wënu ŋa pehëtëkëfu ipërëna dëwu ŋa.

²⁵ «Njijëbuho fagant hun fop fëyahnnëndu Inaw Wënu ŋa, bare tame njëtëbu bokëdiluhna ahnuwuno.

²⁶ Soŋe umë fëyahnnëdëmu dol karanjëmu fop ile holëbu ŋa; ge ahnë ŋwëyëk, umë yëtëk.

²⁷ Pëyamu fop ile ntehnëk Wën ntide ŋa; ñoñ cowëluhna.

²⁸ Keryaryin vankaf hun va, wühnë dënk do gë fop vahnë vëvë cery sali vi, wühnë vële ntik Iyir Ipacah vëhery had vëhery wape. Dënkwëtaryin, Aju Wënu ŋa soŋe lëw hni ŋa ndehëtëk sat lëwu ŋa.

²⁹ Njëtëbu, ge gola hnani, vahnë vëyapah va njijëdëni ŋal hun li, do kaŋëhnahnëdëfëhni.

³⁰ Nkedëni vële wätëk hñë wühnë dënk, nësëndëni wamër, nuŋahnëhni vële rëkëf tēfëlehnëndëhni.

³¹ Titënyarin dūs! Dënkwëtaryin, hñë wabëhn watar, g'umëd gë g'anent, nkabëdëmuno ale-wo-le hñë wühnë, wëla gë wankwën ŋa.

³² «Tame Wënu ŋa hwëtehnahnëmu soŋe wanës wadëwu ŋa ntihahn doku lëwu ŋa hñë wühnë ndemađëhu le-wo-le ŋa. Kwëhnak fanka

naÿënahnu kwëtahn hna do maŵëryahnu fop hnapul ile kwëhnëni fop vële kwëhnëk va.

³³ Nadëŵohna koryi ma viÿi vahnë vëhaŵary.

³⁴ Njëtërun wühnë dënk ñacëñac ntëmën ña hnuÿahnëdëfunëho ile valëdëhëfuno ÿa, ami gë vëréfal mën vi.

³⁵ Tufëdëmuno kwëlékwël, aki tëfëka aryokujëndu aryemahnuni vëhayëhnah va. Dënkwëtaryin ile nësëko Ahwëhn a Yesu umë dënk: “Ile yëdahnëdu ÿa yabëka nafa gë ile hnuÿadu.”

³⁶ Ante puhnak Pol wanës ña, umë ndëkwëhnëk njëfani gë vëhni fop.

³⁷ Awa vëhni fop pëgwëlehnëni kondëni, muryalehnëniha mbucëndëniha.

³⁸ Ile hoyëhnëkëhniwo d'us ÿa umë ye ile ntehnëkëhniwo bokëdina nuniha. Tac ntapëhnaniha hafo sisikulu hna.

21

Pol Yerusalem hna

¹ Pitëlëbunëho gë vële hwëtahnëk vëvë Efes va hayëlehnëfu sisikulu satënafu Kos; ga pacëk rëkëlehnëfu Rod, tac hafo Patara.

² Wati nte cëlëbunëho hnam ña, tëkatëbunëhawo sisikulu le yidëho Fenisi. Hayëlehnëfu rac yifu.

³ Umë hnuÿun Tinti Sipër ña ñaŵët g'irahahn, ryëcëlehnëfu rëfëfu gë cape Siri, rëkëlehnëfu Tir; hnam tëfëkawo cëlëndi ile ndibëko sisikulu ÿa.

⁴ Tëkatëbunëhëhniwo hnam vële hwëtahnëk do umë yëwëbun wafac imbëd gë wahi gë vëhni. Iyir Ipacah ña hnësehnëkëhniwo vahnë vërac; më ntehnëniha Pol antë nji Yerusalem.

⁵ Bare pund tunj wafac imbëd gë wahi warac, ryëcalëlehnëfu nkaŵ ntëŵ fu ña. Vëhni fop, vësan gë vësëval gë vutah, më ntapëhnanihëfu hafo sahnëfu nkol ña. Tac më ryëkwëhnëbun tëfary wow hna yëfafuna Wënu ña.

⁶ Ante koyalëbun ña, më hayëbun sisikulu hna do vële hwëtahnëk va mbokalehnëni gë ÿal hni.

⁷ Ga mbokëbun wätëfu Tir hna gë sisikulu ÿa yilehnëfu Pëtolemayis, ÿaÿëfuni vëÿënta fu va hn'inaw tac lifu fac ryampo gë vëhni.

⁸ Ga pacëk ryëcalëlehnëfu rëkëfu inaw Sesare hna, sëlëfu tere Filip[☆], hnë ale haraÿëdëhëhniwo vahnë wanës Wën hna, umë yentiko hnë vësan mbëd gë vëhi vële rëhnayiko Yerusalem va.

⁹ Kwëhnakëhniwo vëryag vëhnah vële woko vëÿëlina. Pëyahnedëniho wante nësëhnëdëhëhniwo Wënu ña had wakila.

¹⁰ Wafac wayabah libunëho hnam tëket asan ale waciko Agabus, mati Yude. Umë fëna had kila pëyahnedëho ile nësëhnëdëhawo Wënu ña.

¹¹ Umë njijëk hn'ile nkebun hna, nuf ryl Pol ÿa ñëba wapary ñi gë wëbák ñi do ntehn: «Wëlin ile ntehnëk Iyir Ipacah ña: “Asan ale hwëhnëk iÿi ryl ÿa, aki ñabëdëniha wasëwif wä Yerusalem hna, tac njëdahnëniha hnë vële wok vëyena wasëwif.”»

¹² Ante nkwerëbunëho watac, fuhnë gë vële yeÿunëho hnam va, më hëlabunëha Pol antë nji Yerusalem.

¹³ Bare umë ntëkwakëfu: «Soje ye hodun do yëkëlehnëdun awoyehuno? Ami, pëhwëtabu ÿabiwu, do sëmu Yerusalem hna soje Ahwëhn a Yesu.»

☆ 21:8 21:8: Vantiyehn 6.5; 8.5-40

14 Kabi kodilëfuhna woyehnefuhna më ravëbunëha do lehnëfu: «Awa arabi iña Ahwëhn a ntiya.»

15 Ga ntibun wafac hnam, më fëhwëtabun hahnëtalehnëfu yifu Yerusalem.

16 Vahnë vële hwëtahnëk vëvë inaŵ Sesare va më ntapëhnanihëfu. Hnë ale wacik Mënason avë Sipër njonihëfuno, ŷaluhna tëfëkawo sëlëfu. Asan arac, gë vële ryënkwëko kwëtahnëniha Ahwëhn va nkentiko.

Mbara Yerusalem ŷa

17 Ante tøkëbunëho Yerusalem ŷa vëŷenta fu va kacanihëfuno g'uhnatah.

18 Ga pacëk, Pol gë fuhnë më yibun vëhni Sak hna. Hnam mbarëniho fop vëvë haryënkw cery sali va.

19 Pol nkaŷëkëhniwo umë tëfëtanëkëhni fop, ryampo ryampo, ile ntiko Wënu ŷa hnë ðoku lëŵu vële wok vëyena wasëwif hna.

20 Vëvë haryënkwa va ga nkwëryëni watac, umë njëwëdëni icëmb Wënu ŷa do ntehnëndëniha Pol: «Aŷënta fu, nuru wasëwif wayabah kwëtahnëniha Yesu do g'ucatah tëfëdëni Sariya Moyis ŷa.

21 Wëlin wade hnësëde soŷe lëŵ hu ŷa: karanëdühëhni fop wasëwif wale lëdëk hnë vële wok vëyena wasëwif hna, soŷe tavëni Sariya Moyis ŷa do antë kácehnënihëhni vutah hni va do antë mbok tëfëni namu wasëwif ŵa.

22 Awa ye rëfëka ntiyin? Pacëk njëtaðëni njijëru ani.

23 Soŷe umë, diry ile lehnëderu ŷa. Vësan vëhnaŷ yentik gë fuhnë, kwëryëhnëniha Wënu ŷa iñë.

24 Yoryihni, afacënaŷu do asosahn soŷe kwëtëla ntëŵ hni ŷa. Tac, ndirini vankaf va had dahëse puhnani kwëtëla tac. Koyëna vahnë va fop nudëni wante hnësëde soŷe hu ŷa wamër fo ye, do nkoru ahwëtahn, wëjë dënk, Sariya Moyis ŷa.

25 Bare soŷe vële wok vëyena wasëwif do hwëtahnëk va kerëhnëbunëhëhni, fëyafuni wanëš wante hahnëndëbun ŷa: Tëfëlahna tokëni faŷar sadëha, wasat, do fëna faŷar ile wok kácina soŷe cahna sat ŷa, do asan g'asëval ntë ndakëni ge vëŷëlëläna.»

26 Ga pacëk Pol më njokëhni vësan vërac njini soŷe pacënaŷëni vëhni fop. Hnë wati rac më tënkëni selele Cery Wën Cankaf hna, pëyahnëni fac le puhand pacëna ŷa, gë fac le cënanëhnande sadëha ale-wo-le hnë vëhni ŷa.

Ipëla Pol ŷa

27 Ante ñadëho pu wafac imbëd gë wahi wale sënande sadëha pacëna ŷa, wasëwif wale wätiko hnë resiŷo Asi më nuniha Pol Cery Wën Cankaf hna. Umë ntavëndanënihëhni kore ŷa fop pëlalehnëniha,

28 ndekatëndëni: «Vëva Isërayel! Demaryinëfu! Wëliho ale haranëdëhëhni vahnë fop gante-wo-gante ile wok tëfëläna gë ðulunda lëŵ fu ŷa, gë sariya lëŵ fu ŷa. Ndënikëhni dënk vële wok vëyena wasëwif Cery Wën Cankaf hna, do tonkënek iŷi ŷëŵa sëvah!»

29 Nësëdëniho koyëna kabi Tërofim mbë Efes nuniho ga tëfëläni gë Pol naŵ hna do ntiyahnëkëhniwo bi ndënëka Cery Wën Cankaf hna.

30 Naŵ iŷa ñënkalehn fop do vahnë va nkaryini gante-wo-gante. Më pëlania Pol, kuhëniha, canëniha Cery Wën Cankaf hna, pidëlehnëni taŷ warënkä ŵa.

³¹ Wati nte ñadëniho ndawëniha Pol ña, pëyayiko asankaf wasodafe wavë Rom wã, fop vëvë Yerusalem va ñënkani.

³² Mbarëpëlehnëhni tañ wasodafe wã gë vësankaf vëlëw hni va nkaryëni gë kore. Vahnë va nundëniha tuñ asankaf wasodafe wã gë wasodafe walëwu wã tavëlehnëniha gona ndafëndëniha Pol.

³³ Awa asankaf wasodafe ÿa më tëhaka, pëlaka do ntehn ñabi gë vankëncã vaki, tac më tëyëk bi hak macik do bi ye ntik.

³⁴ Bare kore ÿa wanës wanëmpëlah ndekadëniho hafo asankaf wasodafe ÿa kolëlohna njët ile ye toña soje wadëka wanëmpëlah watac. Umë ntehnëk njoyi Pol gë kañ wasodafe.

³⁵ Ga tëkëk Pol rënka cery nte hwëhnao rënka le hayëde ÿa, wasodafe wã njihnënihawo, kabi kore ÿa ñañënanio,

³⁶ Ñadëniho ntonjanëniha ndekatëndëni: «Dawëryiyi!»

Inësa Pol ña

³⁷ Wati nte ñadëho ndëni Pol hnë kañ hna, më ntehnëka asankaf wasodafe wã: «Kodëfu bi lehni inë?»

Më ntëkwaka: «Kolëru wanës wagërek ña!

³⁸ Awa wëjë gelihna bi avë Esipët ale ÿañënaÿehnekëhniwo vahnë do njohni biÿëna gë lañ? Vëryaã vahnë, vësan wawuli wannah yeho.»

³⁹ Pol më ntëkwaka: «Sëwif yëbu. Tarës hnagibu, Silisi hna. Inaw dënah dus ye. Këلامي mawëryanërye hnësëhnëwëhni bulunda ÿi.»

⁴⁰ Asankaf wasodafe ÿa më mawëryanëka. Awa më kahnëk rënka kañ hna do njelahni bulunda ÿa. Ndemëhnaledhëni tañ, umë ntehnëkëhni gë Wa-ebëre ña, wanës wasëwif ña:

22

¹ «Vëÿënta mën, nëparyin wanës wante ÿadëfu hnësu tame ayëtahnu dila inë wëh.»

² Ga nkwëryëni Pol wanës wadëw hni ña nësëndëhëhni, ndemëhnaniho ntëbi nte njelakëhniwo ña. Më ntehnëkëhni:

³ «Sëwif yëbu. Tarës hnagibu Silisi hna, bare Yerusalem li naÿëbu. Gamaliyel yeho aharañ mën a. Karañëkowo afo yëtu dus sariya le njëfakëhniwo Wënu ña vacërakëlo fu va do kahnëndabuho soje Wënu ña had gante nkerun wühnë fop dol ki.

⁴ Mbërehnëbuhëhniwo vahnë vële rëfëdëho añi Nkaw Ahwëhn va hafo ryawëwëhni. Pëlayehnébuhëhni vësan gë vësëval do sëdëhnëwëhni kaso hna.

⁵ Asëna wasadëha asankaf aÿi gë fop kore vëvë haryënkwi vi kodëni nkenëhnëniho sëde. Kerëhnënihowo vëkayëte yinenëhnëwëhni vëÿënta fu wasëwif wale lëdëk Damas do njiëbuho fëlaÿëwëhni vële rëfëdëho Nkaw Ahwëhn va ÿabiwëhni, wënceryiwëhni Yerusalem li soje kwëdini vëhni fop.»

Pol pëyahnéf gante macëka Ahwëhn ka

⁶ «Ante njidëfuhö do tëhabuho Damas ña, lav a nkëhnëko tëk nkaf li, matëlehni tañ humpen hucankaf g'ambin njij cëpo penëlehno.

⁷ Yolehnu nkal hna, wëryëlehuho kopa ga macëdëho: “Sol, Sol!” do më tëyëko: “Soje ye vërehnéduho?”

⁸ «Më rëyëbuha: “Ahwëhn, mo yeru?”

«Awa më ntehnëko: “Ami, Yesu mbë Nasaret, nte vërehnédu ña ye.”

⁹ Vële rēfēlēbunēho va nuniho humpen ha, bare wawēryēlohna kopa le hnēsēhnēdēhowo ŷa.

¹⁰ «Mē rēyēbuha: “Ahwēhn ye rēfēko liwu?”

«Ahwēhn a mē ntēkwako: “Matēry ayi gē Damas. Hnam pēyaderu ile rēfēka ali ŷa fop!”

¹¹ Bare golēwohna hnundu: humpen hutac mēpēnēkowo. Awa vērēfal mēn va mē pēlaniho vāk ŷi kahēniho hafo rēkēfu Damas hna.

¹² «Ale wācik Ananiyas yeho hnam. Asan arac ntakēdēhawo gē Wēnu ŷa do Sariya Moyis ŷa tēfēdēho. Ipērēna dēwu fo nēsēdēniho wasēwif wale lēdēko hnam va fop.

¹³ Umē njiĵēk tēkatēko, kahnēk darēl mēn do nteho: “Aŷēnta mēn, Sol, bokary ahnund!” Wati rac dēnk hnulehnēwa Ananiyas hafo pac.

¹⁴ «Awa mē ntehnēko: “Wēn warēm fu ŷa mbiŷēk ga tēhnaki soĵe njētēndani ile ŷad ŷa, ahnuhahna ale satēk a do awēryahnēnd kopa lēwu ŷa.

¹⁵ Sede lēwu ŷa yēdu haryēnk wahnē hna fop, soĵe afēyahnehni ile hnuru do wēryēru.

¹⁶ Tame, ye hnapēdu? Matēry, ahwētahna Ahwēhn a, diry ayaryi do afacēni wameh hu ŷa.”

¹⁷ «Tac, umē vokajēbu Yerusalem li. Fac ryampo, ante njēfadēfuhō Cery Wēn Cankaf hna, mē hnubuha Ahwēhn a hn'ikaryētahn.

¹⁸ Mē ntehnēko: “Cahnēry ŷap Yerusalem li, kabi vële lēdēk hn'ani vi vēwawēdēna wante hnēsēdu soĵe mēn ŷi.”

¹⁹ «Umē lēkwabuha: “Bare Ahwēhn, njētēni njidēfuhō caliŷa-wo-caliŷa soĵe sēdehnēwēhni do ryafehnēwēhni vële hwētahnēkino va.

²⁰ Do ante ndawēdēho sede lēw hu ŷa, Ecen, hnam nkentibuho ami dēnk. Caĵahnēkowo rac do ami yēkadēwo vēyi vële ryawēdēhawo gē wēraka va.”

²¹ «Awa Ahwēhn a mē ntehnēko: “Yiry, kabi cañētēdēmi ŷawēt, hnē vële wok vēyena wasēwif!”»

Pol gē Kumanda vē Rom

²² Kore ŷa nēpadēnihawo Pol hafo ante nēsēko watac ŷa. Tac pēgwēlehnēni ndekandēni: «Dihētēryina d'uniŷa li aŷi asan! Dawēryina! Tēfēlahna nkonti d'uniŷa li!»

²³ ŷaŷēnaniho, do citēni viŷi vilēw hni va, ntoĵēndēni nkal iĵa*.

²⁴ Awa asankaf wasodaŷe ŷa mē ntehnēkēhni: «Dēnēryina Pol kaŷ hna do alampuna, nēsahn forosima; ŷadēfu yētu bi soĵe ye ndekadēni bułunda ŷi aki soĵe lēwu.»

²⁵ Ante ŷabēdeho ŷa, Pol tēyēkawo asankaf wasodaŷe ale yeho hnam ŷa: «Kodun bi alampuna ale kwēhnēk Rom ale worun kitiĵēluhna ten?»

²⁶ Asankaf wasodaŷe ŷa, ga nkewēryēk watac, mē njik pēyaka kumanda ŷa: «Njētēru bi ile ŷadu ali ŷa? Aŷi asan ale kwēhnēk Rom ye.»

²⁷ Kumanda ŷa njilehn taŷ vēhni Pol hna do tēya: «Pēyarye, paryi bi ale kwēhnēk Rom yeru?»

Pol mē ntēkwaka: «Ha.»

²⁸ Kumanda ŷa mē ntehnēka: «Ami cosahnēbu yabah yehahnu ale kwēhnēk Rom.»

Pol mē ntēkwaka: «Ami, nagaryibu.»

* **22:23 22.23** Citēni viŷi vilēw hni va, ntoĵēndēni nkal iĵa: Namu le rufahnēd ntawah ntēw hni ŷa ye.

²⁹ Vële yadëho ntampëniha Pol nësahn va tavëlehnëniha taŋ. Kumanda ya ntakëkawo dūs ante njëtëko ale kwëhnëk Rom ñabehnëk gë vankëna.

Pol haryënkw vëhitij vësankaf wasëwif

³⁰ Pacënd tun, Kumanda ya ñadëho njët facëk soŋe wante ntehnëdëniha Pol wasëwif nji. Awa, më pëtehnëka do macehnëni vësankaf vësëna wasadëha va do gë Mbara Vëhitij va fop, tac canehna tase vahnë fop.

23

¹ Pol më ntaŋëkëhni Mbara Vëhitij va do ntehnëni: «Vëyënta mën, gë hakili risah njasaryëbu haryënkw Wënu ŋa do ñoñ gena ile hnirandëbu hafo fac vë dol yi.»

² Hnë wati rac asëna wasadëha asankaf a Ananias më ntehnëkëhni vële kakëniho Pol va: «Dafëryina wës li!»

³ Awa Pol më ntehnëk: «Wëjë ndafëd Wënu ŋa, wëjë ale wëntëlëk gë mir le yerënik yi! Ntañaru ahitiŋo gante nësëk sariya ka, bare ntiđu ile ŋwëyëk sariya ya: ntehnëru ryafiwu.»

⁴ Vële yeho darël Pol va më ntehnëniha: «Njëtëru bi njejëruha asëna wasadëha asankaf ava Wënu ŋa?»

⁵ Pol më ntëkwakëhni: «Vëyënta mën, yëtaka asëna wasadëha sankaf ye. Toña ye, kerik kayëte Wën hna: “Yewëdfilihahna ale ye asankaf bulunda hu ya.”»

⁶ Pol njëtëko vële yeho Mbara Vëhitij va fop vëryampo wasaduse yeho, vëyëntaŋ va wafarise. Soŋe umë ndekahnëko bulunda hna: «Vëyënta mën, Farise yeŋu do wafarise ye warëm mën wã do soŋe ikwëtahn fu vësëm va mbëhnëdëni hitijandëbu.»

⁷ Ante nësëko watac ŋa, nkwajëla cankaf yeho yëbëlan wafarise wã gë wasaduse wã, do mbarëla ŋa pitëlëko nke wakore waki.

⁸ Koyëna nkeho kabi wasaduse wã vëhni lehnëko vësëm va vëvëhnëdëna, do wamëleka gë wayine wayena, bare wafarise wã vëhni kwëtahnëniho watac fop.

⁹ Nkelehn sonko sankaf kore hna. Vëharan sariya vëryampo hnë wafarise hna, matëniho konkëndëni dūs, ndekandëni: «Ñoñ nulëfuhna ile ntëntëk ayi asan. Kod nke mpëd mëleka ma iyir hnësëhnëka.»

¹⁰ Sonko ya njakëko hafo Kumanda ya ntaka antë citëlëniha Pol fagant lëw hni. Awa më ntehnëkëhni wasadufe walëwu wã canëniha Pol fagant lëw hni mbokaryëniha gë kanj.

¹¹ Ga mëdëk, Ahwëhn a njiko vëhni Pol hna ntehnëni: «Antë ntaki! Sefe mën yeru ani Yerusalem li, ayenëhno fëna Rom hna.»

Pol urënd tëndënde

¹² Ga pacëk wasëwif wëryampo më nkwëryëlëni; ntëkëni haryënk Wën antë mbok tokëni do cenii hafo ndawëniha Pol.

¹³ Vële wëryëlëko watac va ntëbiniho vahnë wafëhw wahnah.

¹⁴ Më njini vësankaf vësëna wasadëha hna do gë vicër hna ntehnënihëhni: «Ntëkëbun bokëdiléfuhna rokëfu ma sefu iñë afo ryawëfuna Pol.

¹⁵ Awa wühnë, gwëryëlëryin gë Mbara Vëhitij va, tëyëryina tame Kumanda yi mbok njonëhniwuna Pol, alehnuna ñadun afëcëtawu soŋe lëwu ya. Ge fuhnë ye pëhwëtawun ryawëfuna tëkahnind ani ya.»

16 Bare aju acëru asëval Pol umë nkwëryëk ga nësëde watac. Awa, më njik kaj hna pëyahna Pol.

17 Awa Pol më macëka asankaf wasodafe ryampo nteha: «Yoryehna anji jar Kumanda hna kafi inë hwëhn nafa ñad payahna.»

18 Arac më njoka jar ña gë Kumanda do nteha: «Pol, ale sëdika lehnëko yonëhniyina anji jar; inë ñad pëyaï.»

19 Kumanda ña më pëlaka jar ña vák yi canaryëka do tëya: «Ye ñadu afëyawo?»

20 Jar ña më ntëkwaka: «Wasëwif wã nkwëryëlëni tëyënihi ayonëhnihi Pol acahn Mbara Vëhitiñ hna. Ntehnëdëni ñadëni pëcëtani soje lëwu ña wapacëk.

21 Bare antë alëkwahni. Ntëbini vësan wafëhw wahnah vële fëhwëtak ndawëniha va. Ntëkëni ñoñ vërokëdina, vësedina ge gena ndawëniha. Tame fop pëhwëtani; mawëhu ña fo napëdëni.»

22 Awa Kumanda ña më ntehnëka jar ña: «Antë afëyahna wëla aryampo wante fëyaruho ñi.» Tac tavëlehna mboka.

Pol Sesare hna

23 Kumanda ña më macëkëhni tanj wa-ofisiye waki walëwu do ntehnëni: «Barëpëryinëhni wasodafe wakeme waki, gë wasodafe wahwëhn wafahnac wafëhw mbëd gë wahi do gë wakeme waki vëhwëhn wiwëta. Pëhwëtani njini Sesare; kahnëta ña wëwati imbëd gë wahnah g'umëd ga ye.

24 Pëhwëtanëhnyina Pol fëna wafahnac, ayowuna yam fo vëhni guverëner Felikës hna.»

25 Tac më kerëhnëka Guverëner ña anji kayëte:

26 «Asankaf alënah Felikës, ami, Këlod Lisiyas yaÿëryidëhi.

27 «Asan ale yëdanahnëryidëmina aÿi wasëwif wã fëlakawo do ñadëniho ndawëniha. Awa më rëkifu gë wasodafe mën wã lëcëbuha, kafi njëtabuho ale kwëhnëk Rom ye.

28 Ñadëfuhu yëtu bi soje ye ndënanëniha wasëwif wã, awa umë yobuha Mbara Vëhitiñ ntëw hni hna.

29 Awa tëkatëbuho pëlanaha kafi dënënëdina sariya lëw hni ña, ñoñ gena ile hode ndawëhni ma cëdahnë.

30 Bare takan pëyaÿibu wasëwif wëryampo pëhwëtani soje ndawëniha. Umë yëdanahnëryidëmina hara napëla mbiÿ, do njëtanandëbuhëhni wasëwif wã ñal hu hna tëfëka pëyahnéni ile lavëkëhni g'umë ña.»

31 Wasodafe wã umë njiryeryëniha Pol g'umëd fo gë Antipatëris gante ntehniniho ka.

32 Ga pacëk, mbokalehnëni gë kaj lëw hni, tavënihëhni vëhwëhn wafahnac va fo tëkaryëniha hafo vëhni Felikës hna.

33 Ante tëkëni Sesare ña, vëhwëhn wafahnac va më njëdaniha Felikës kayëte ña do njëdahnëniha Pol.

34 Guverëner ña, ga karanëk kayëte ña, umë tëyëka Pol bi avë resiyo ñëhne ye. Më ntëkwaka: «Avë Silisi yebu.»

35 Awa Felikës më ntehnëka: «Nkwëryëdëmi ge tükini vële yelëku va.» Tac më ntehnëk kwëti Pol cery cankaf Erođ hna, do njëkande.

24

Pol haryënkw Guverëner Felikës

¹ Ante ndëcëko wafac imbëd ña, asëna wasadëha asankaf, ale waciko Ananiyas ña, tükëniho Sesare hna gë vicër do gë ale hnësëhnëdëfëhëhniwo vahnë ale waciko Terëtuyus, soje pëyaniha guverëner ña ile ntik Pol ña.

² Pol macijiko do Terëtuyus pëgwëlehn pëyahnënd: «Alënah Felikës, ucankaf hu ña njonëhnikëfu yam hnëjah do hwëhna hakili hu ña gwëcëtëk viyë viyabah nkal li.

³ Camehniru g'intawary pacah soje fop vile hnuyadëfun kwëlëkwël va, hn'ile-wo-le hna.

⁴ Soje ant'avëyehni hnani ña, muntadëmi aŵaŵ g'ipërëna hu ña ahnëpa fu toye.

⁵ «Tëkatëbun ayi asan alakah d'us ye. Tënkëndëlehnëdëfëhëhni wasëwif wavë d'uniya yi fop, do fëna asankaf vërëfal Yesu mbë Nasaret ye.

⁶ Nädëho dënk nti ile sëvak Cery Wën Cankaf hna, awa tac pëlabunëhawa.

⁷ [Nädëfunëho hitiñëfuna gë sariya lëw fu ña, bare Kumanda ña, Lisiyas, më nijjëk tebëfuna gë fanka.

⁸ Tac më ntehnëkëfu ñal hu hna tëfëka yijëfu afëyayi ile ntikëfu ña.] Ge tëyëruha, njëtëdu wëjë dënk wante hnësëbun ñi fop toña ye.»

⁹ Wasëwif wã njaŵëneniho ile nësëko ña ntehnëni: «Ha, ile nësëk yi fop toña ye.»

Idëkwa Pol ña

¹⁰ Awa Guverëner ña më ndëkwanëka Pol teba wanës ña. Tebalehn ntehn: «Njëtëbu wabëhn wayabah ye kobëri ga kitiñahnëdëfëhëhni vahnë va nkal li. Soje umë hnësändëbu g'ikwëtahn haryënkw lëw hu.

¹¹ Kodu ayëkëlehn wëjë dënk, dëbëna wafac pëhw gë wahi ga njihahniŵu Yerusalem soje icëmb Wënu ña.

¹² Do ahnë nulohna ga conkëntëdëfu Cery Wën Cankaf hna ma ga matëndëdëfëfuhëhni vahnë ntini sonko vacaliña hna, do gë hn'inaw hna.

¹³ Do fëna wëyi vahnë ñoñ vëhwëhnana ile tufahnëdëni toña ye wanës wadëw hni ñi.

¹⁴ Bare wani ye toña ña: Wën warëm fu ña ryokunëhnëdëfu rëfatëndu Ankaŵ Ahwëhn a, nte ntehnëni gena catah ña; kwëtahnëbu ile-wo-le herik vëkayëte Sariya hna do gë vëmba wakila hna.

¹⁵ Inji kwëtahn hwëhnaŵu, vëhni fëna kwëtahn tac dënk kwëhnani, vëhni fop, vëli wameh gë vësatah per mbëhnëndanëdëni.

¹⁶ Soje umë ye hn'ile-wo-le nkefu hna njawërëdëfu liwu kwëlëkwël ile satëk haryënkw Wën hna do gë vahnë hna.

¹⁷ «Ga mbiyëk wabëhn wayabah yijëla Yerusalem, umë vokajëbu yonëhniwëhni uryema koryi wasëwif wale hwëtahnëk wã do sanëhnëwa Wën mën ña sadëha.

¹⁸ Umë lidëfuhö ante tëkatënihoŵo selele Cery Wën Cankaf ña ante puhnadëfuhö pacëna ña; gelëfunohna gë kore, matëndëléwöhma fëna sonko.

¹⁹ Bare wasëwif wëryampo wavë resiyo Asi wã hnam nkentiniho. Vëhni rëfakëha kahnëni haryënkw hu pëyahnëni ile libu ña, ge nke ile lavëkëhni g'ami.

²⁰ Ma hnē vēle ye hnani vi, ge nuko iñē wēh ile libu ante njoyibuhō Mbara Vēhitiŋ vēlēw hni hna, pēyahŋ.

²¹ Kabi ntehnēbuhō vahnē va mbēhnēdēni, soŋe rac hitiŋahnēdunēho dol!»

²² Felikēs njetēko dūs Ankaŋ Ahwēhn a. Awa, umē karacēk kiti ŋa nkaŋ kawāry ntehn: «Kitiŋēdēmu ge Lisiyas njiŋēk.»

²³ Umē ntehnēka ofisiye le hwētehnaŋnikawo Pol ŋa tēfēka nŋēkanda, bare ant'awēmaŋehna dūs, do ant'awēmaŋehnehni vēlēwu va njiŋēni ndemaniha.

Pol haryēnkŋ vēhni Felikēs gē Dērusi

²⁴ Ga ndēcēk wafac, Felikēs tēkiniho g'asēvalu Dērusi, ale yeho sēwif ŋa. Umē payehnekō njiŋēhni Pol do nēpakawo nēs soŋe ikwētahn Yesu Kēris ŋa.

²⁵ Bare Pol, umē pēgwēk nēsēnd gante tēfēka nke ahnē nēŋahna Wēnu ŋa g'umē, awēnk nkaf hu ŋa do gē kiti vahnē nte yejēk ŋa. Awa Felikēs ntaŋēlehna taŋ, mē ntehnēka: «Tame gwēr nke, soŋe dol ŋa! Ante njiŋēmadēho ŋa mbokēdēmi wāci.»

²⁶ Felikēs ntiyahnekawo fēna Pol nŋēdadēha koryi. Soŋe umē macehnaŋnēdēhawō wati-wati nēsēlēndēni.

²⁷ Wabēhn waki ryēcēko koyēna, tac Felikēs, Porēsiyus Fesētus, hnēmpētēkawo, bare kabi Felikēs, ŋadēho wasēwif wā nēŋēhni g'umē, umē tavēka Pol kaso hna.

25

Pol haryēnkŋ Fesētus

¹ Awa Fesētus tēkēko hnē resiŋo Sesare, hn'ile nawēd hna, do wafac warar fo ntiko matēlehn hnam nŋi Yerusalem.

² Hnam vēsankaf vēsēna wasadēha va gē vicēr wasēwif va njiŋēniho pēyaniha ile ntik Pol ŋa.

³ Tac kēladēnihawō maŋwēhnēhni njoyi Pol Yerusalem. Ŋadēniho koyēna kabi wasēwif wēryampo pēhwētaniho ndawēniha Pol nkaŋ hna ge nŋiryeryēde gē Yerusalem.

⁴ Fesētus mē ntēkwakēhni: «Pol Sesare hna cēdik, do biŋēdēna ami dēnk mbokadēfu hnam.»

⁵ Mē mbok ntehnēkēhni kat: «Araŋi vēsankaf hun va njiŋēni rēfēlēfu g'ami yifu gē Sesare. Njiŋēni pēyahnehni age iñē wēh ntik aŋi asan!»

⁶ Fesētus mpēd wafac imbēd gē warar ma ipēhw ŋēwēko Yerusalem hna, tac mē mbokak gē Sesare. Ga pacēk umē nŋik ntaŋa kitiŋa hna soŋe kitiŋa Pol do ntehn nŋoji.

⁷ Ga tēkik Pol, wasēwif wale wātiko Yerusalem wā kwērēnihawō do nēsēni wanēs waŋayah wayabāh, bare ŋoŋ vēhwēhnaŋlohna ile rufahnēd wanēs wadēw hni ŋa toŋa ye.

⁸ Awa Pol, mē lehnēko: «Ŋoŋ ŋwēŋēhnēla sariya wasēwif, do dila wameh Cery Wēn Cankaf hna, do dēntahnēlēwahna fēna asankaf a Sesar.»

⁹ Bare Fesētus ŋadēho wasēwif wā nēŋēhni g'umē. Soŋe rac tēyahnekawo Pol: «Ŋadu bi ayi Yerusalem ahitiŋi hnam?»

¹⁰ Pol mē ntēkwaka: «Haryēnkŋ kitiŋa Sesar hna kahnēbu do haryēnkŋ hnaŋi kitiŋa tēfēko hitiŋiwu. Njetēru dūs wējē dēnk ŋoŋ dilēwēhniha bulunda wasēwif wā.

11 Ge menëbu, ge ntibu ile rëfëko ryawahniwu, ñwëyëda icëm inji. Bare ge wante nësëdëni vëyi ña kwëhnana nkaf, ahnë kwëhnana fanka njëdahno hnë vëhni ndawëniho. Mëcabuha Sesar kitinjëfu!»

12 Ga nësëk koyëna, Fesëtus më nulëni gë vëyab vëlëwu va, tac më ntëkwaka Pol ntehna: «Sesar wëcaru kitinji, awa njidü kitinju Rom hna.»

Pol haryënk wëhni Agëripa hna do gë Berenis

13 Ga mbiyëk wafac toye, ahnañ a Agëripa g'acëru asëval ale waciko Berenis njijëniho Sesare, nkañiniha Fesëtus.

14 Kabi wafac wayabah ñadëniho ntini hnam Fesëtus më tëyëka ahnañ a soñe Pol ña, ntehna: «Felikës asan aryampo ale sëdik taveryëkowa.

15 Ante njibuho Yerusalem ña, vësankaf vësëna wasadëha va gë vëvë karyënk wulunda wasëwif va, njijëniho pëyaniho ile ntik ña do muntaniho hitinjëwa ndawï.

16 «Bare umë lëkwañbuhëhni: “Namu vë Rom ña mbañëk yëdahni ale sëdik hara nësana soñe lëwu ña haryënk wële sëdehñëka va.”

17 Awa tëfëlibunëho gë vëhni. Ntibuhö ñap ga pacëk, më lañabu kitinja hna, do fayehnu njoji asan arac.

18 Vële sëdehñëkawo va tëkiniho bare ñoñ vëhnësëlohna, wëla uryampo wanayah wante hnahañbuho ntik ña.

19 Soñe ikwëtahn wasëwif nkwañjëlëdëniho g'umë do gë soñe ale wacëde Yesu. Asan arac cëmëk, bare Pol umë lehnëk mbëhñëk.

20 Kabi kodëwohna hitinju isifa wanës më rëyëbuha Pol bi ñad nji Yerusalem. Hnam kode kitinji.

21 Bare Pol pecehñëka mëcagna Sesar kitinja umë. Soñe umë lehnahñëbu tavi kaso hna do njëkande hafo ante kodëfu yëdahñëwa gë vëhni Sesar ka.»

22 Awa Agëripa më ntehnëka Fesëtus: «Ami dënk ñakëndëbu wëryëwa ayi asan.»

Fesëtus më ntëkwaka: «Acahn nkwëryëduha.»

23 Ga pacëk, kore yabah hacakëhniwo g'untënah Agëripa gë Berenis. Tënkëlahñëniho gë vësankaf wasodade wä do gë vële ñak yëtik bulunda va bambery cery cankañ hn'ile nkwañjëlëdëni asankaf gë vahnë ña. Awa Fesëtus më ntehnëk njoji Pol. 24 Ga tëkaryijik Fesëtus më ntehnëk: «Ahnañ Agëripa gë wuhñë vële yentik ani vi fop, wëliho soñe ayi asan njihahniniho bulunda wasëwif wä fop pëyaniho Yerusalem hna do gë hnani, ndekatëndëni: “Ayi asan tëfëlahna nkonti d'uniña li: tëfëka ndawï.”

25 Bare ami, ñoñ nula ile ntik hoñe ndawahni. Bare kabi umë dënk wëcaka Sesar, pëhnañbu yëdanahñëwa nji kitinja Rom hna.

26 Ñoñ nula ile hoñëfu herëhñëwa Sesar soñe lëwu ña. Umë waceñahniñbuha karyënk wulunda, do dënk haryënk wëwë, ahnañ Agëripa, soñe tëyi bi wanëhne wameh ntik wante herëndëbuha Sesar.

27 Ntibü koyëna kabi ntiyahñëko, njëdanahniñna Sesar do pëyahni ile cëdahnik ña, kwëhnana nkaf.»

26

Inësa Pol ña

1 Agëripa më ntehnëka Pol: «Tëbary wanës ña ahñësa soñe lëw hu ña.» Awa Pol më ntëkwak g'iväk lëwu ña do nësa soñe lëwu ña ntehn:

² «Ahnaŵ Agëripa, dol natëko gante kolëbu hnësawu haryënkŵ lëŵ hu soŋe fop wanës wante nësëni wasëwif nta mën ŋa,

³ kabi njetëru d'us fop namu lëŵ hni ŷa do gë nkŵajëla ntëŵ hni ŋa fop. Soŋe umë muntadëmi ahnëpawo g'ïduñëna.

⁴ «Wasëwif ŵa fop njetëni njasa mën ŋa kobëri utah mën hna; njetëni gante nkebuho ka kobëri wapëgwa hna, fagant bulunda lëmën hna do gë Yerusalem hna.

⁵ Mbiyëk ga njetëniho do kodëni nkeni wasefe mën, ge paryi ñadëni, gë vële ŷak satëk, rëfëd namu wasëwif wapacëk va nkentibu: vëhni ye wafarise ŵa.

⁶ Do tame njojibu hnë kitija, kabi kwëtahnëbu Wënu ŋa ntid ile nësëhnëkëhniwo vacërakëlo fu va.

⁷ Wahnënk ipëhw gë wahi Isërayel ŵa kwëtahnëni nudëni ga ntiyak watac, do soŋe rac ndokujëhnëdëniha kwëlëkwël Wënu ŋa, g'umëd gë g'anent. Ha, ahnaŵ Agëripa, soŋe ikwëtahn tac pëlahnëniho wasëwif ŵa!

⁸ Wuhnë wasëwif ŵi, soŋe ye worun kwëtahnëluhna Wënu ŋa mbëhnëdanëdëhëni vësëm va?

⁹ «Ami dënk nahabuho wëtaryu gë wafere ŵa fop uŵac Yesu mbë Nasaret ŋa.

¹⁰ Umë libuho Yerusalem hna: vësankaf vësëna wasadëha va yëdakowo fanka farac do cëdëbuhëhniwo vahnë Wën vëyabah; do ge ndawëdëniho caŋahnëdëhowo.

¹¹ Ndapëdëfuho vacaliŋa va vërehnëndëŵëhni do yawërendu ravëtehnëŵëhni ikwëtahn dëŵ hni ŋa forosima. Ntawëdëhowo gë vëhni afo yindu vërehnindëŵëhni vankol vakaŵary hna.

Gante kwëtahnëka Pol Ahwëhn a

¹² «Koyëna fac ryampo Damas yidëfuho, gë fanka fale njëdanihowo vësankaf vësëna wasadëha va.

¹³ Ahnaŵ Agëripa, lav a nkëhnëko tæk nkaf li, ante njidëfuho ŋa, do nuŋuho humpen ga matik g'ambin. Humpen hutac ntëbëko lav ŵi. Umë njijëk penëkëfu gë vële rëfëlëbunëho va.

¹⁴ Njobunëho fuhnë fop do wëryëlehnu kopa ga ntehnëdëho gë wanës Wa-ebëre: “Sol, Sol, soŋe ye vërehnëduho? Cërehnađu wëjë had yihni ile hasëd ryoko ile keryande.”

¹⁵ «Umë rëyëbu: “Ahwëhn, mo yeru?”

«Ahwëhn a më ntëkwako: “Ami, Yesu, nte vërehnëdu ŋa ye.

¹⁶ Matëry ahahn; tufëhnami soŋe aye aryokujëhn mën, ayehahn sefe mën, pëyađuëhni vahnë va gante nuruho dol ka do le ŷadëmi rufi ŷa fëna.

¹⁷ Keryëdëmi gë wasëwif ŵa do gë vële wok vëyena wasëwif hnë doku le fayëdëmi hna.

¹⁸ Payëdëmi ayi ayesëhnëdëhni, ntihëtëduhëhni umëhwëry hna, mbokaryëduhëhni gë humpen do ntihëtëduhëhni hnë imëk Sintani hna soŋe avokaryëhni gë Wën. Ge kwëtahnëniho ami, nuŷadëni itavëhn wameh wadëŵ hni ŋa do gë ŷëŵa hnë vahnë vële hwëtahnëka Wën hna.”

¹⁹ «Ahnaŵ Agëripa, nŵëŷëdä waŋi wanës wante ŵatik g'ambin ŋi.

²⁰ Pëgw Damas, Yerusalem, Yude hna fop hafo vëvë wayaŵaŷëntaŵ va pëyabuhëhni tëfëka nkŵëcëtani vankeya vantëŵ hni va, mbokani gë Wën do tufahnëni paryi nke nkŵëcëtani.

²¹ Soŋe umë pëlahnëniho wasëwif wî Cery Wën Cankaf hna do ñadëniho ndawëniho.

²² Bare hafo dol Wënu ña ndemaðëho kwëlëkwël do hnani nkefu soŋe yëtëndanëwëhni cedëya mën ña vahnë fop, vële hwëhna nafa gë vële wok vëhwëhna per. Ñoñ nësëda haŋary ge gena ile nësëdëniho tëkid hnë vëhëyëte wakila gë Moyis ÿa fo ye. Umë ye:

²³ afo Arëhnaŋyik a korot; umë yeð ale ryënkweð mbëhn vësëm hna do tufëdëhëhni nkaŋ ipëh ña gë humpen hudëwu ha wasëwif wî do gë vële wok vëyena wasëwif.»

Pol ñad Agëripa kwëtahn

²⁴ Pol nkoko nësand ante ndekako Fesëtus ntehn: «Cenaki, Pol! Karaŋëru hafo cenayî!»

²⁵ Pol më ntëkwaka ntehna: «Alënah Fesëtus, cenalohna. Wanës toña do gë hakili fëren hnësëdëfu.

²⁶ Ahnaŋ Agëripa njëtëk waŋi fop, soŋe umë hnësandëbu g'ikwëtahn tase lëwu. Pacëko njëtëk waŋi fop kabi waŋi diyana hn'ile nkok nuyina.

²⁷ Ahnaŋ Agëripa, kwëtahnëru bi wanës wakila ña? Ha, njëtëbu kwëtahnëru.»

²⁸ Agëripa më ntëkwaka Pol: «Ge nkoru ahnësëhnëndo ntiyahnéko biyëdëna kwëtahnëdëfuha Yesu.»

²⁹ Pol më ntëkwaka: «Arafi nkekënd, mbiyëk biyëna! Wëjë, gë wuhné vële hnëpadëho dol vi, ndëwadëfu g'idema Wënu ña ayewu fop g'ami ki, bare hara vankëncä këm!»

³⁰ Wati rac ahnaŋ a, gë Guverëner ÿa, gë Berenis do gë fop vële yentiko hnam va matëlehni.

³¹ Cahnëdëniho nësëlëhatëndëni: «Ayi asan ñoñ dina ile rëfëka ndawahni ma cëfahni.»

³² Agëripa më ntehnëka Fesëtus: «Ayi asan kokënde tavi age mëcakëndilahnä Sesar.»

27

Uyas Pol

¹ Ga pëhnayik hayëndifu hnë sisikulu yiryeryifu Itali, umë nufik Pol gë vësëdik vëhawary, kwëtëhnañkëhni ofisiye kore wasoðade Sesar Ogusët, ale wacik Yuliyus fëna.

² Arisëtarëk avë Tesalonik mbë Masedëwan yentiko gë fuhnë. Më hayëbun hnë sisikulu le hwëhniko hnë nkol mbë Adëramit do yadëho tëf wahnawë resiyo Asi hna, yilehnëfu.

³ Ga pacëk më rëkëbun Sidon. Yuliyus, g'ufacah ntaŋary dëwu ña, më tavëka Pol nji, njëkihni wëlawo walëwu wî nuŋahni ile valëka.

⁴ Ga matëbun hnam, umë yibun fagant wov hna. Kabi pankëlëdëfunëho gë sël ÿa, yilehnëfu gë cape Tinti Sipër.

⁵ Më rëfëbun ðarël Silisi gë Pampëfili rëkëlehnëfu Mir, resiyo Lisi hna.

⁶ Hnam ofisiye wasoðade ÿa më nuk sisikulu le hwëhniko Alekësandëri ga njid Itali do më kayëndëkëfu.

⁷ Hnë wafac wayaŋah njidëfunëho wajira fo, do g'ambër cankaf tëkëbunëho ðarël hn'anhol nte wacik Kënid. Hnë wati rac sël ÿa memaŋyënkëfuno yifu karyënkw, awa më rëfëbun Salëmone mbë Tinti Këret do ryëcalëfu gë cape inte hákëdëhëfuno sël ÿa.

⁸ G'ambēr can kaf ndēcēbunēho hnam rēkēlehnēfu, le macēde «Hahna Fērēn», nte kakēni g'ankol Lase ŋa.

⁹ Bare mbiyēbunēho d'us nkaŋ hna do pēgwēko ntakēnd uyas fu ŵa, kabi fac le suŋahnēde ŷa* tēko ndēc. Soŋe umē nkabēkēhniwo Pol ntehn:

¹⁰ «Vēyēnta mēn, kamahnēbu uŵi yas kata fo yed karyēnkŵ: sisikulu ŷi g'ile ndibēk per pērēkad, do fēna fuhnē dēnk kodēn cēmin hnam.»

¹¹ Bare gena Pol kwētahnēko ofisiye ŷa. Ayaryary sisikulu ŷa g'ahwēhn sisikulu ŷa yeho.

¹² Kabi sēla rac yivēlohna g'alu ga, vēyabah vēvē sisikulu va pēhnanioh niŋi hafo sēla, hnē Tinti Kēret hna, ile ŵaciko Fenikēs, ge kodēni. Hnam kodēniho cowani sēl ŷa do ndēcētēni alu ŷa.

Sēl sankaf ŷa wov hna

¹³ Sēl pēgwēlehn cēlēnd wajira fo, do ntiyahnēkēhniwo kodēni ntini gante pēhwētaniho ka. Awa mē matēndēni waryēhwēra wale hahnēdandē sisikulu ŷa do kahnētalehnēni nko tēfēndēni wov le ye Tinti Kēret ŷa.

¹⁴ Bare biyēna sēl hwēhn fanka sankaf le ŵacēde «Erakilona†», pēgwēlehn cēlēnd gē fanka do

¹⁵ njoryaryēlehn sisikulu ŷa. Kodilohna mbok niŋi pankēlatēndēni gē sēl ŷa awa umē ravēbun njofu.

¹⁶ Mē rēfēbun gē wov fatinti fatoy fante ŵacik Koda hna. Tinti rac hakēkēfuno toye sēl ŷa. Hnam g'ambēr can kaf mēkēbunēho ryojēfu fakulu fatoy fante fehende fa hafo hayēndēfu sisikulu hna.

¹⁷ Ga kayēndēni sisikulu hna vēryokuŋ vēvē sisikulu va umē ntampayēni űabēni waryeyēt caharaŋ sisikulu ŷa. Tac kabi ntakēkēhniwo antē poha hnē nkērēyal bē wov Siyērēt‡ hna, mē cēlēndēni ryēhwa sankaf le ŷayētēd iyanc sisikulu ŷa do tavēni sēl ŷa njohni.

¹⁸ Ga pacēk, kabi nkoko mbērehnēndēfu sēl rac, vēryokuŋ va mē pēgwēni ntonjēndēni gē wov ile ndibēko sisikulu ŷa.

¹⁹ Fac rarēna hna umē mbokēni ntonjēni gē wov, vēhni dēnk, viyē vile yaryaryande sisikulu ŷa.

²⁰ Hnē wafac wayabah golohna nunde ulav ŵa gē wahol ŵa per, do sēl ŷa nkoko cēlēnd gē fanka hafo golēfunohna hwētahnēfu pehēdēfun.

²¹ Vēle yeho sisikulu va mbiyēkēhniwo rok roka ŷa. Awa Pol mē matēk haryēnkŵ lēŵ hni ntehn: «Vēyēnta mēn, tēfēkawo ahnēpawuno, do antē kahnētayin Kēret hna hafo niŋin nuŷayin iŷi kata.

²² Tame muntadēmu aŷabu wasakahn hun ŵa: wēla aryampo hnē ŵuhnē cēmēdina; sisikulu ŷi fo fērēkad.

²³ Gumēd ga mēleka Wēn hunte hwēhnēko, do ryokuŋēhnēdēfuha, nijjakēh

²⁴ pēyawo: “Antē ntaki, Pol! Afo arēk haryēnkŵ Sesar, do soŋe lēŵ hu Wēnu ŋa pehētaryēdēhēhni vēle rēfēlērūn vi fop.”

²⁵ Awa vēyēnta mēn, űabēryin wasakahn ŵa! Kwētahnēbuha Wēnu ŋa: gante pēyako ki, fop nkēd.

²⁶ Bare hnē tēfary Tinti tēfēka pohayin.»

* **27:9 27.9** Fac le suŋahnēde ŷa: Gē sepētambēr ŷa ma okētobēr ŷa nkēd. Ge ndēcēk rac, uyas ŵa ntakēd. † **27:14 27.14** Erakilona: Rēv sankaf le watid gē cape pēhna lav ŵacik koyēna. ‡ **27:17 27.17** Siyērēt: Umē ŵacēde iŷi wati Libi.

27 Fac hwëhn pêhw gë wahnah ÿa yeho ga njohandëhëfuno sël ÿa wov Mediterane hna. Fagant g'umëd ga, vëryokuŋ vëvë sisikulu va ntiyahnekëhniwo vambëŋ rêhabun.

28 Umë ntonjëni ryeyët le ÿanande itëw wov ŋa; më tëkatëni tëw inja wametër wafëhw warar g'imbëd gë wahi ye. Ante mbokëbun yifu ŋawët toyë ŋa, më mbok ntonjëni do tëkatëniho wametër wafëhw wahi g'imbëd gë warar ye hnam.

29 Ntakëkëhniwo antë sisikulu ÿa nkëw wëraka, më ntonjëni kamëhni waryëhwëra wahnah wale hahnëndande sisikulu wä do ñankahnëkëhniwo pac ñap.

30 Hnë wati rac vëryokuŋ vëvë sisikulu va njëkëlëndëniho gante pehandëni; umë cëlëndëni fakulu fa gë wënka, ntini had waryëhwëra wä ñad cëlëndëni haryënk w sisikulu hna hara gante pehahnëdëni njëkëlehnëdëni.

31 Bare Pol më ntehnëka ofisiye wasodafë ÿa gë wasodafë walëwu wä: «Ge vëyi vësan wëwontina sisikulu li, Wënu ŋa pehëtëdëlihna.»

32 Awa wasodafë wä më ntëpëtëni ryeyët ile fokahniko fakulu ÿa tavëlehnëni nji.

33 Pacëlohna ten, muntatëhni Pol vëhni fop tokëni iñë. Më ntehnëkëhni: «Dol nke wafac pêhw gë wahnah ga nkerun hn'ufëmpëhnahnah sisikulu li, do ñoñ tokëd'iluhna.

34 Awa ami kamënaÿehnédëmu aroku, ge ñadiluna asëmu. Yëtëryin, wëla ahnë aryampo hnë wuhnë cëvëd'ilahna imul dampo.»

35 Ga nësëko watac, më nufëk mburu, camehnëka Wënu ŋa tase vahnë fop, tac nkubëlehnëk do tok.

36 Awa vëhni fop njawënantëlehnini do pëgwëlehnëni tokëntëndëni.

37 Vahnë wakeme waki gë wafëhw imbëd gë wahi g'imbëd g'aryaw (276) yebunëho fop sisikulu hna.

38 Ante tokëbunëho hafo fihnëfu ŋa, më ntonjëni roka ÿa gë wov ŋaÿëtahneni idib sisikulu ŋa.

Ipërëka sisikulu ŋa

39 Ikëd vambëŋ nudëniho ante pacëko ŋa, bare wëla aryampo hnë vëryokuŋ vëvë sisikulu va yavëtëlohna hn'ile nkebunëho hna. Umë pëhnani pohëni sisikulu ÿa hnam ge kodëni.

40 Awa më pëtëni waryëhwëra wale hahnëndahnëdë sisikulu ÿa tavëni wov hna; wati rac dënk pëtëlehnëni waryeyët wale ÿabahniko wadëhwa wade satënandeho sisikulu ÿa. Tac matëndëni ipand inte yiryeryëd karyënk w soŋe sël ÿa peña, pa bëni g'itëfary.

41 Bare sisikulu ÿa më njik pohak hnë yëbëlan wavënk wëhn nkërëyal, tëryalehn hnam. Ankaf sisikulu ŋa më pohak d'us nkërëyal hna, kod'ilohna mbok ñënkëlehna, tac wavonkëlo wënka, wahwëhn fanka ŋa, më nihëk sisikulu ÿa kamëhni.

42 Watac ga ntiyak, wasodafë wä ñadëniho ndawënihëhni vësëd'ik va, soŋe ahnë antë peh ge ndëfad wënka hna.

43 Bare ofisiye ÿa ñadëho pehëta Pol awa më tavëtehnëkëhni ile ñadëniho ntini ÿa; më ntehnëkëhni vële holëk wënka va ntëbani ndëfani ndanëni.

44 Tac vëÿënta w va pëlani vacal ma vanihel sisikulu va, tëfënihëhni. Koyëna ndanëniho vëhni fop yam fo hara ahnë cëmëna.

28

Hnë Tinti Malët hna

¹ Ante ndanëbunëho fuhnë fop yam fo ña, më fëyayibun Tinti rac Malët macik.

² Vële lëdëk hnam va më kacanihëfu g'untënah cankaf; pëdëhnënihëfu hwëdëh hucankaf, kacahnënihëfu, kabi tëvëdëho do huji ha njoko.

³ Pol më mbarëpik kore wadëhwa, ntah hwëdëh hna, bare lën më cahnik yakah hna ñarëka vák li, nkolehna hnam.

⁴ Vëvë Tinti rac va, ante nuniha lën ÿa ga ntasad vák Pol hna, më ntehnëldëdëni: «Aÿi asan lëk aryaw vahnë ye. Pehik wov hna, bare Wënu ña mawëna nkonti duniÿa li.»

⁵ Bare Pol më cëlëvëtaका lën ÿa hwëdëh hna do davëdilawohna anar ña wëla toye.

⁶ Ntiyahnëkëhniwo nudëniha tameki ga matëka vák ÿa ma njod cëmëlehn taj, bare ante napëniho hafo mbiÿ ña, nuniho ñoñ dilahna. Awa më nkwcëtëni vïnahani vidëw hni va, ntehnëni Pol wën ye.

⁷ Wëhaÿ yeho darël hnam wale kwëhnëko asankaf Tinti ale waciko Pibëliyus. Më ntëvakëfu lëv sankaf hnë wafac warar.

⁸ Hara rëmu pad hna nkeho: ures yak mbahn tesëko do donk yaryaryëdëhawo fëna. Pol më njik njëka do tindëka wëbák ña, njëfanëka, njërenëlehna.

⁹ Ga ndëcëk umë vëres vëÿëntaÿ vëvë Tinti va fop njijëdëniho do vëhni fëna njërenëkëhniwo.

¹⁰ Umë njëdanihëfu untënah cankaf do, ante tëkëko wati ile vokahnëdëfun gë wov ña, njëdanihëfuno ile valëkëfuno soje uyas wã fop.

Tëkëdëni Rom hna

¹¹ Ga nuÿabun wadepera watar hnam, më hayëbun sisikulu ile hwëhniko Alekësandëri hna, ile wacëdëho «Diyosëkur*», ile yeho hnë Tinti wati wëh hna fop.

¹² Rëkëbun Sirakis do ñëwëbunëho hnam wafac warar.

¹³ Tac vohk ryëcalëlehnëfu rëkëfu hn'inaw Regiyo. Ga pacëk, sël pëgwëlehn cëlënd, do hnë wafac wahi rëkëlehnëfu hnë sëla Pusol hna.

¹⁴ Vële hwëtahnëk rëkatëbunëho hn'inaw tac. Umë tÿëvënihëfu ÿëwëfu gë vëhni soje wafac mbëd gë wahi. Tac ryëcalëlehnëfu gë wapary fo gë Rom ka.

¹⁵ Vële hwëtahnëk vëvë Rom va njëtaniho njijëbun, vëhni njijëdëniho hafo Saha Apiyus hna do hn'ile macëde Vacery Vatar hna kacanihëfuno. Pol nundëhni tunj, më camehnëka Wënu ña do ñab g'ahawary sakahnë hadëwu ha.

¹⁶ Ante tëkëbun Rom ña, më mawëryanik Pol ntëd hn'acery minu fo gë sodafë ryampon njëkanda.

Ikaraj Pol Rom hna

¹⁷ Ante ntiniho wafac warar ña Pol më payehnëkëhni vësankaf wasëwif wavë Rom wã njijëni ÿalu hna. Ga mbarëni më ntehnëkëhni: «Vëÿënta mën, mama nkofo dila wëh bulunda fu hna, do dila fëna ile hnëmpëlëk

* **28:11 28.11** *Diyosëkur*: Vëhi hnë wawën vëvë Gëres ye; vësëp vële heryidëhëhni vëyas hnë wënka wacik koyëna.

gë namu warëm fu ÿa, pëlayibuho Yerusalem hna do yëfahniwu hnë wasofofe Rom.

¹⁸ Vahnë vërac, ante pëcëtanihowo ña, ñadëniho tavëniho kabi ñoñ vëhnuhna ile rëfëka ndawahnëniho.

¹⁹ Bare kabi wasëwif wã ñwëyëni, më wëcahnëbuhä Sesar. Bare dila rac kabi ñadëfu lehnëwëhni wameh bulunda më ÿa.

²⁰ Soñe umë rëyahnému ayiju nulin do hnësëhnu; kabi soñe ale napëdëniho bulunda vëva Isërayel do rëkik tame ÿa ÿabahnibu gë vankëncä.»

²¹ Wasëwif wã më ntëkwaniha: «Wëla kayëte nte watik Yuçe soñe lëw hu nuÿalëfuhna do la aryampo bulunda lëw fu ÿa matina hatac nijj pëyafu soñe lëw hu ile wok yivëna.

²² Bare ñadëfun ahnësëhnëfu wëjë dënk ile hnaharu ÿa, kabi njëtëbun gante-wo-gante nkeni vahnë vële hnësëf wameh soñe Nkañ nte rëfëfu ñi.»

²³ Awa më kahnëndëni fac ile mbokëf mbarahnëni gë Pol ÿa. Fac rac njabiniho ntëbi haryënkwëryënkw tëkatëniha hn'ile ntëdëko hna. Kobëri g'acahnëfëf ga hafo g'anëka ga karanëdëhëhniwo. Gë Sariya Moyis ÿa do gë Vëkayëte wakila ña nësëhnëdëhëhniwo Nañ Wënu ña do koyëna njawërdëho kwëtahnëniha Yesu.

²⁴ Bare vëryampo fo wãwëko wante nësëdëho ña, vëyëntañ va ñwëyëniho vëhwëtahnëdina.

²⁵ Wati nte pitëlëdëniho ña, vëwëryëlëlohna yëbëlan lëw hni. Awa Pol më ntehnëkëhni: «Iyir Ipacah ña toña nësëhnëkëhniwo vacërakëlo hun va hnë wës kila ale waciko Esayi hna ante ntehnëdëho:

²⁶ «“Yiryeyi alehnëhni iÿi bulunda:

Koñun awëryu d'us bare hara ñoñ yëtëluhna paryi; koñun ayëku d'us, bare hara nuluhna paryi.

²⁷ Paryi nke iÿi bulunda kambëkëhni vankaf va.

Cijani vanëf va

do ndëmëni soñe antë vinkër vidëw hni va nu,

antë vanëf vantëw hni va nkwëry.

Ge gena umë nijjakëndëni gë ÿal më do tavëhna këndëbuhëhni yërënëwëhni fëna!”»

²⁸ Pol më mbok ntehnëk: «Tëfëka ayëtu iñë ryampo: kabi koyëna nke, tame vële wok vëyena wasëwif va pëyayini wakasëk ipëh nte watik gë Wënu ña. Vëhni, nëpacëni wanës watac.»

²⁹ [Ga nësëk Pol watac, wasëwif wã kahnëtalehniho nkwajëlëhatëndëni.]

³⁰ Wabëhn waki ntiko Pol cery nte cosahnëdëho nkehahn hna. Kacadëhëhniwo vële yijëdëho njëkëniha va fop.

³¹ Pëyahnedëho Nañ Wënu ña do karanëhnëdëhëniho soñe Ahwëhn a Yesu Këris g'ikwëtahn yabah do hara memayëhniha.

Kayëte mba Pol nte kerëhnëkëhni vëvë Rom Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol kerëk anj kayëte ante nkeho Korent hna wati yas rarëna doku lëwü ya yëbëlan bëhn wafëhw imbëd g'imbëd g'iryaw gë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd gë warar (56 gë 58) ga ndëcëk hnagi Yesu ya. Nahan nte yak nëfak na tufahnëk hn'iji kayëte Këris ye ale yijëk njëdahn ipeh na vahnë va fop, wasëwif wa gë vële wok vëyena wasëwif. Nkabahnëd wapacëk Wënu na ye Wën ve duniya fop. Fop meninëk do kodënëhna tëkënin icëmb Wënu na. Fop mbalëkëfuna afëhët a do paß gë Këris fo Wënu na catahnëka gë fuhnë.

Pol nësëd fëna pañare bulunda lëwü, wasëwif wa, do hak nuðëhëhni Wënu na. Wëlin yëb ryampo ile hnëfak: 1.16, 17 «Cëfëhnëdilo hna fëyahnu Wanës Wakasëk na: fanka Wën fale pehëtahnëdëhëhni fop vële hwëtahnëd va ye, wasëwif wa ten, tac vële wok vëyena wasëwif va fëna. G'ikwëtahn na do soje ikwëtahn na Wanës Wakasëk na tufahnëd usatah Wënu na: gante kerik ka: “Ale satëk g'ikwëtahn nkoð kwëlëkwël.”»

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'iji kayëte: ipeh, ikwëtahn, mbahn, wameh, asatah/usatah, wasëwif, Ahwëhn Yesu, sariya.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaÿi (1.1-17)

Vahnë va fop menëni (1.18-3.20)

Ikwëtahn Këris satënëdëha ahnë (3.21-5.21)

Icem pañare wameh do uwám gë Iyir Ipacah (6.1-8.39)

Vëva Isërayel gë Wanës Wakasëk (9.1-11.36)

Ankeya kasëk gë Këris ya (12.1-15.13)

Doku Pol (15.14-33)

Simpaÿi rëkwa (16.1-27)

Simpaÿi

¹ Ami Pol, aryokunëhn Yesu Këris, herëhnëryidëhu anj kayëte. Wënu na macëko yewu afayik alëwü, tëhnako soje fëyahndëdu Wanës Wakasëk wadëwü na.

² Wañi ye wante ntehnëko Wën njëdahnëd kobëri na. Watac pëyahndëdëniho wakila wadëwü na hnë Vikerëh Vipacah hna.

³ Soje Aju ya nësëd: g'ankeya ntëwü ahnë na, hnë hnënk Ahnaŵ a David nagiko;

⁴ bare gë cape Iyir Ipacah, tufahnik gë fanka, ante mbëhnëndanik vësëm hna, Aju Wënu ye, Ahwëhn fu Yesu Këris.

⁵ Gë umë nuÿabu uyëd yewu afayik soje untënah Këris na, yohahnëwëhni vahnë vëvë wayal vi fop* kwëtahnëniha do mawëhnëniha.

⁶ Hnë vërac nkentirun wuhnë fëna, wuhnë vële macëk Wën kwëhnaryu Yesu Këris.

⁷ Wuhnë vële ye Rom vi herëhnëryidëfu, wuhnë vële ñað Wën do macëk ayewu vëlëwü. Arabi Wënu na Rëm fu ya g'Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanihu do njëdënihu yam ya.

* 1:5 1.5 Vahnë vëvë wayal vi fop fëhnëtanëd vële wok vëyena wasëwif.

Pol ñad nji Rom

⁸ Ani gë fop, camehnédëfuha Wënu ña, gë wãc Yesu Këris, soñe wũhnë fop, kabi nësède soñe kwëtahn hun ña duniya li fop.

⁹⁻¹⁰ Wënu ña njëtëk toña hnësédëfu, umë ale ryokunëhnédëfu g'intaŵary fop pëyahñ Wanës Wakasëk ña soñe Aju ya. Njëtëk nahadëfu soñe hun ya kwëlëkwël ante-wo-nte njëfadëfu ña. Tëyédëfuha Wënu ña, ge maŵëk, ndemawo fere yihahnëryiwu tame yañal hun hna.

¹¹ Paryi pëyadëmu përeko dñs nulin, soñe yonëhnëryiwu uyëd ryampo uva Iyir Ipacah ña nkwenahn yañ kwëtahn hun ña.

¹² Ile yađëfu hnësu ya, umë ye: nkelahnin më hodën ndemalënden hn'ikwëtahn fu hna.

¹³ Vëyënta mën, ñadëfu ayëtu, pëhnaŵuho wahwënta wayabah yiryiwu yëkiwu, bare memako ha gaki. Ñadëfu doku mën ya kwëhna nafa yañalun hna fëna, gante kwëhñak nafa hnë vële wok vëyena wasëwif vëyëntañ ki.

¹⁴ Tëfëko yiwu forosima hnë vële-wo-vële, vële hnëgak gë vële wok vëhnëgana, vële njabëk uyët gë vële nkok yabëna.

¹⁵ Soñe rac hwëhñahnëfu ñi ña cankañ yonëhnëryiwu Wanës Wakasëk ña, wũhnë vële lëđëk Rom vi fëna.

Fanka Wanës Wakasëk

¹⁶ Cëfëhnëdiloña fëyahnu Wanës Wakasëk ña: fanka Wën fale pehëtahnëdëhëhni fop vële hwëtahnëd va ye, wasëwif wã ten, tac vële wok vëyena wasëwif va fëna.

¹⁷ G'ikwëtahn ña do soñe ikwëtahn ña Wanës Wakasëk ña tufahnëd usatah Wënu ña: gante kerik ka: «Ale satëk g'ikwëtahn nkođ kwëlëkwël.»*

Vahnë va fop menëni

¹⁸ Paryi nke, ntavah Wënu ña cëlahñëña cëlahniđëhu soñe vahnë vële wënëk va do vële nënkwhnëk g'umë. Gë vankeya vantëw hni va, memaŵëhñëni toña ya nti ile rëfëka ya.

¹⁹ Vëhni, ile kođ njët ahñë hnë Wënu ña pacëkëhni kabi Wënu ña tufëkëhni.

²⁰ Kabi, kobëri ga ntihañëk Wënu ña duniya yi, vankeya vantëwu vante wok nuđëna va: umë ye fanka falëwu fale wok puđina muk fa do gë nkeya cankañ ntëwu ña. Viyë virac nuđe dñs gë wađoku wante ntik ña. Awa vahnë va vëhwëhñadina toña le maŵëhñëdëni soñe ile ntini ya.

²¹ Njëtëniha Wënu ña, bare vëlënëñëdilañna do vësamëhñëdilañna gante tëfëka soñe lëwu ka. Vinahan vidëw hni va goryeryëdina nafa, do hakili lëw hni hnëkwah ya hn'umëhwëry hna ntabik.

²² Ntiyahñëkëhni kwëhñani uyët bare g'ahawary nënkweđëni:

²³ pakëtëni humpen icëmb Wën hunte wok cëmëdina ña, nëmpëtëni gë waravahn vahnë vële sëmëd gë wusëry gë wule yasëd do gë vile huhad.

²⁴ Soñe rac tavahnëkëhni Wënu ña hnë viyë vironkah hna, gante ñad walawary walëw hni ka, koyëna ntilëdëni vimbahn vidëw hni va usëfëhñah.

²⁵ Nkwëcëtëni toña soñe Wënu ña gë wamër: umë ye ile ntik Wënu ña cëmbëdëni do ndokunëhnëdëni tavatëniha ale lika dënk, umë rëfëka cëmbënde kwëlëkwël! Amina.

* 1:17 1.17: Abakuk 2.4

²⁶ Soje rac tavahnëkëhni Wënu ɲa hnë iña nte sëfëhnëk hna. Vësëval vëlëw hni va nkwëcëtëni ndakëntal nte sanëk ɲa: gë vësëvalëntahni ndakëdëni, ndakëntal nte wok tëfëlahna nke.

²⁷ Vësan va fëna koyëna ntidëni. Gona ndakëndëni gë vësëval, gë vësan nta hni ñalëdëni dus. Vësan va ntilëdëni viyë visëfëhnah do koyëna, nuɲadëni hnë vëhni dënk icos nte njojëk nkeya meh ntëw hni ɲa.

²⁸ Kabi ɲwëyëni vëyavëtëdilahn Wënu ɲa, umë tavëkëhni hn'inahan meh tac, soje nti hahnëndëni ile wok tëfëlahna ntiyi.

²⁹ Mbahnëkëhni wasakahn wã do sifa rumpak fop fëbëkëhni, iwëh, iña le-wo-le, gë wayap, iñewary ñadëni ryaw vahnë, conk gë vahnë, titahn vahnë, inëw vahnë,

³⁰ do menëlëndëni wamac; ñewëniha Wënu ɲa, njewëdëni, naɲënadëni, bëntadëni, nuɲadëni wafere wã fop soje nti hahnëni wameh ɲa; vëwawëhnëdëlëhniha vële hnagëkëhni.

³¹ Vëhwëhnana hakili, vëlidina ile nësëhnëdënihëhni vahnë ɲa, ɲjapëni do kaɲëhnahnëdëlëhniha gë vëyëntaw va.

³² Njëtëni dus kiti Wënu ɲa: vële lid koyëna va tëfëka cëmëni. Bare nkonni ntindëni koyëna do, kat, ma wëndënihëhni fëna vële fabëk rac fo va.

2

Kiti Wën

¹ Wëjë ale hitiñëdëhëhni vëyëntaw vi, gante-wo nkeru ka, kwëhnadila toña le wawënderu. Ge kitiñëduhëhni vëyëntaw va do alitënd gë vëhni ka, wëjë dënk sëdad.

² Ha, njëtëbun Wënu ɲa gë toña ɲa kitiñëdëhëhni vële lid iyi sifa viyë va.

³ Ntiyahnëki bi pehëdu kiti Wënu ɲa, wëjë ale hitiñëdëhëhni vëyëntaw soje vile lidu wëjë fëna va?

⁴ Njafëru bi ipërëna canka Wënu ɲa, umë ale ryuñënanëhnëdëhi do nokok yancëna ntava dus? Yëtëlihna bi, Wënu ɲa tufëdëhi përrëna dëwu ɲa do umë njodëhi awëcët vankeya hu va?

⁵ Bare kambëki nkaf ɲa, ñadila awëcëta. Soje rac mbarëpadu ipiniɲ nte ɲak hnaɲëk hafo hnë fac le tufand Wënu ɲa ntavah ntëwu ɲa do gë kitiɲ catah dëwu ɲa

⁶ do cosëdëha ale-wo-le soje ile ntik ɲa.

⁷ Njëdadëhëhni duniya le wok puɲina vële yëkëlehnëd kwëlëkwël ntindëni ufërën va do yëkëlehnëd koyëna icëmb iɲa, ntënah uɲa do gë le wok gëlëdina.

⁸ Bare Wënu ɲa tufëdëhëhni ntavah canka ntëwu ɲa vële fabëk soje lëw hni fo, wëyëk toña do ma wëhnëni ile wok catëna ɲa.

⁹ Icos vële lid wameh va umë ye uwëh gë uryënah wã, wasëwif wã ten, tac vële wok vëyena wasëwif va fëna.

¹⁰ Bare icos vële lid fërën va umë ye icëmb iɲa, ntënah uɲa do gë yam ɲa, wasëwif wã ten, tac vële wok vëyena wasëwif va fëna,

¹¹ kabi vahnë va fop këñëlahnëni haryënk Wën hna.

¹² Ha, fop vële lid wameh hara vëhwëhnana sariya Moyis ɲa fëna cëmëdëni, wëla vëhwëhnana sariya rac. Do fëna vële hwëhna sariya Moyis do ntini wameh va gë sariya rac kitiñëdëni.

13 Kabi gena vële nëḡahnëk nëpa sariya Moyis ḡa ntehnëd Wënu ḡa catëni, bare vële lid' ile nësëk sariya va ye.

14 Ge vële wok vëyena wasëwif, vëhwëhnana sariya Moyis ḡa, ntidëni taḡ ile ntehnëk sariya rac ḡa, nke had bambery lëw hni nkehëhni, mama nkoni vëhwëhnahnëna.

15 Tufahnëdëni wadoku wante tëyëk sariya ḡa walaḡary walëw hni hna kerik. Wahakili walëw hni wã sede watac ye, do vinahan vidëw hni va ntehnëdëhëhni wëli menërun ma wëli njivënerun.

16 Waḡi fop nude d'us hnë fac le kitijëdëhëhni Wën vahnë gë Yesu Këris fop ile soḡak hnë vëhni ḡa gante nësëk Wanës Wakasëk wante fëyahnedëfu ki.

Wasëwif wã gë sariya Moyis

17 Awa, wëjë ale wacik sëwif, ikwëtahn hu ḡa hnë sariya Moyis hna nke do mbëntadu Wënu ḡa hwëhnëki;

18 njëtëru ile ñad ḡa do sariya ḡa karanëki itëhna nte fërenak ḡa;

19 ntiyahnëki ahah vumëp yeru, humpen vële ye hn'umëhwëry hna,

20 aharaḡ vële rumpak do ayëtëndan vële wok vëyëtëna, kabi sariya ḡa tufëki wapacëk uyët wã gë toña ḡa.

21 Awa wëjë ale haranëdëhëhni vëyëntaw, karëḡadila bi wëjë dënk? Ntehnëduhëhni vëyëntaw va antë nteni, soḡe ye ledu?

22 Wëjë ale wëyëryanëdëhëhni vahnë va antë njëkëlehnënihëhni vësëval vële yëlik, soḡe ye lidu rac? Wëjë ale yëwëk wamën wamër, soḡe ye ledu le ye vacery wantëw hni ḡa?

23 Wëjë ale vëntad kabi kwëhnaru sariya ḡa, njafaḡëduha Wënu ḡa gante nkoru didila ile ntehnëk sariya lëwu ka!

24 Vikerëh va pëyahnek wapacëk: «Soḡe hun ḡa njewahnëdëni wac Wënu ḡa vële wok vëyena wasëwif va.»*

25 Ge maḡëhnëru sariya ḡa, háci ḡa kwëhna nafa; bare ge maḡëhnëlihna sariya ḡa, had kácilihna nke.

26 Do ge asan ale wok kácina maḡëhnëk sariya ḡa, Wënu ḡa didilahna bi had ale hácik?

27 Asan ale wok kácina mbahn dëwu, bare ge maḡëhnëk sariya ḡa, kitijëdëhi menëru, wëjë ale hácik do hwëhna sariya le herik ḡa bare wok maḡëhnëlihna.

28 Gena ile hnuđe lidëha ahnë nke sëwif paryi, do gena fëna háci le kácik mbahn yi ye háci paryi ḡa.

29 Bare, ile lidëha ahnë nke sëwif paryi ḡa, ile yeha bambery ḡa ye, ale hácik ntaḡary dëwu ḡa, háci le ntid' Iyir Wënu ḡa, gena háci va sariya herik. Sëwif paryi nuḡadina cëmb dëwu ḡa hnë vahnë, bare Wën hna nuḡad.

3

Vahnë va fop menëni haryënk Wën hna

1 Awa, ye kwëhna sëwif ile nkoni vëhwëhnana vëyëntaw va? Ye nëfad háci ḡa?

2 Ige sëwif ḡa njabëka hnëfak wã d'us. Ule ḡak hwëhna nafa ḡa, umë ye Wënu ḡa vëhni kwëtehna nëko wanës wadëwu ḡa.

* 2:24 2.24: Esayi 52.5

³ Bare ge wasëwif wëryampo vëhahnëndana, umë memaÿehnëdëha bi Wënu ña nko kahnënda?

⁴ Muk! Tëfëka njëti Wënu ña gë toña ntid' le-wo-le ÿa, wëla ntehani vahnë va fop vëwër ye, gante nësëk vikerëh ki:
«Soje njavëti catëru hnë wanës hu hna, do toña hwëhnađu ge ki-
tiñëderu.»^{*}

⁵ Bare ge ntiden ile rumpak do umë tufahnëd Wënu ña catëk, ye rëfëka nësin? Wënu ña tumpak bi ge piniñëdëhëfu? (Anësa vahnë ña hnësëdëfu.)

⁶ Muk! Ge Wënu ña tumpakënd, hak kokënd kitiñ ðuniÿa ÿi?

⁷ Bare ge gë wamër mën ña cahnëd ðus toña Wënu ña tufahnahni cëmb dëwu ña, awa soje ye wobu hitiñiwu menëfu?

⁸ Soje ye kodelënëhna ntehnin: «Dinëfu uwëh cahnahni ufërën hnam»? Nkeni dënk vële wërahnëdëhëfu, ntehnëndëni koyëna karañëdenëhëni vahnë va. Bare vële hnësëd' watac vi tëfëkëhni kitiñini menëni.

Ale satëk gena

⁹ Awa ye rëfëkëfu nësin? Fuhnë wasëwif wï, ntëbinëkëhni bi vahnë vëÿëntaw vi? Muk! Tëk tufahni wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif va fop imëk wameh hna nkeni.

¹⁰ Kerik wanës Wën hna:

«Ahnë asatah gena, wëla aryampo dënk;

¹¹ wëla aryampo kwëhnahna hakili,
ma ale yëkëlehnëdëha Wënu ña.

¹² Fop tavëni nkaŵ përen ña,
ndampo fo nufëni nkeya meh.

Ahnë didina fërën,
wëla aryampo dënk gena!»

¹³ «Wahohna walëw hni wã had wayag wale fidëtik nke,
waryëw walëw hni wã tokandënihëhni vahnë va.»

«Ile sahnëd waŵës walëw hni wã had wanto lën nke.»

¹⁴ «Dëwan wëh fo fëbëk waŵës walëw hni hna gë wanës wagunkah.»

¹⁵ «Nkaryëdëni ñap soje ndawënihëhni vahnë;

¹⁶ hn'ile-wo-le ndëcëtani hna fop përekanëdëni do yiwëhnaŵ fo
tavëdëni hnam.

¹⁷ Vëyëtëna nkaŵ yam.»

¹⁸ «Dakëdilëhni hna gë Wënu ña.»^{*}

¹⁹ Awa njëtinëk fop ile nësëd' sariya ÿi, soje vële rëfëka maŵëhnëni sariya rac va nësëd'. Nke koyëna soje ahnë antë kwëhna toña le maŵëhnëde, do vahnë vëvë ðuniÿa vi fop njavëtini menëni haryënk Wën hna.

²⁰ Ahnë gena ale ntehnëd Wënu ña catëk soje ile maŵëhnëk sariya ÿa; gë sariya ÿa njëtëndanëde wameh ña.

Ikwëtahn satënëdëha ahnë

²¹ Bare tame, usatah Wënu ña tufëhnaŵ hara gena gë sariya ÿa. Sariya Moyis ÿa, umë dënk, gë wanës wakila ña pacënëk watac.

²² Usatah Wënu ña aki tufëhnaŵ: catahnëdëha gë vahnë va soje ikwëtahn dëw hni Yesu Këris ña. Ntinëhnëdëhëhni vahnë vële

hwětahnëka Këris va fop, kabi vahnë va fop hëñëlahnëk haryënkW Wën hna:

²³ paryi nke, fop menëni do vëhodfina tëkëneni icëmb Wënu ña.

²⁴ Bare Wënu ña, hn'ipërëna dëwu hna, catahnëdëha gë vëhni, uyëd ile njëdëkëhni ye gë fere ipëh nte njojëk Yesu Këris ña.

²⁵ Wënu ña cahnkë Këris ÿa sadëha soñe lëw fu puhëtahnëfu wameh fu ña. Ndehëtëk sat lëwu ÿa soñe ipëh fop vële hwětahnëd sadëha rac va. Wënu ña ntiko rac soñe tufahnëd catëko kobëri ña, ante nduñënanëkëhniwo vahnë va wameh wante ntidëniho.

²⁶ Ntiko rac fëna soñe tufahn icat dëwu ña hnë iÿi wati, soñe nko cat do catënhni vële hwětahnëdëha Yesu va.

²⁷ Nkok bi awa ile hode mboki naÿënahni? Iÿëhne sariya wëmaÿëhnëkëfu naÿënayin? Sariya le rëyëd ntiyin iñë ÿa bi ye? Hali le rëyëd ikwëtahn ña ye.

²⁸ Kwëtahnëbun ahn'a soñe ikwëtahn dëwu ña catënahnik haryënkW Wën hna, gena kabi ntid ile ntehnëk sariya ÿa.

²⁹ Ma, Wënu ña Wën wasëwif fo bi ye? Gena bi fëna Wën vële wok vëyena wasëwif? Ha, Wën vële wok vëyena wasëwif ye fëna,

³⁰ kabi Wën huđampo fo ye. Umë satëñëdëhëhni vële hácik va g'ikwëtahn dëw hni ña do gë vële wok vëhácina va fëna g'ikwëtahn dëw hni ña.

³¹ Awa, umë pëhnëtanëd bi, g'ikwëtahn iña ntiñëtëden nafa sariya ÿa? Muk, gena koyëna! Njëdadenëha sariya ÿa nafa lëwu ÿa fop.

4

Gante kwëtahnëkawo Abëraham Wën

¹ Tame, ye rëfëka nësin soñe Abëraham ÿa, rëm sankaf fu ÿa? Ye nuÿak gë fanka lëwu fa fo?

² Ge ntehnëk Wënu ña catahnëka soñe ile ntik ÿa, awa kwëhñak ile kod naÿënahni, ßare kodfina haryënkW Wën hna.

³ Vikerëh va më lehnëk: «Abëraham më kwëtahnëka Wënu ña do Wënu ña soñe rac catahnëka g'Abëraham.»*

⁴ Ale ryokujëd nuÿad icos; icos tac gena ile njëdëk aki fo: ile rëfëka ye.

⁵ Ge ahnë dokuñëdina ßare kwëtahnata Wën hunte lidëhëhni vëwen catëni va, hutac ntehnëd catëk kabi kwëtahnëka.

⁶ David koyëna dënk njëwëk soñe uhnëfak ahnë ale ntehnëk Wën satëk hara yëkëna doku lëwu:

⁷ «Mbetani vële ravëhnik

ile ntëntëni ÿa

do sankëhnik wameh va!

⁸ Mbetak ale nkok dëkwëhñëna Ahwëhn a

wameh wadëwu ña!»*

⁹ Uwi hnëfak vële hácik va fo bi hwëhñëk ma gë vële wok vëhácina per kwëhñëni? Takan nësinëk: Wënu ña catahnëka g'Abëraham soñe ikwëtahn dëwu ña.

¹⁰ Bare guve ntehnëko Wënu ña catëk? Ante káciko ña bi nke ma ante nkoyiko kácina ña nkeho? Gena ante káciko ña, ßare kácilohna ten!

11 Káčahněnde ŷa Wěnu ŋa catahněkawo gě Aběraham kabi kwětahněkawo. Tac Wěnu ŋa njěđakawo dahěse ile yeho háci ŷa soŋe tufahnahn catahněka g'umě. Koyěna Aběraham yeho rěm fop vēle hwětahněka Wěn hara vēhácina soŋe Wěnu ŋa catahnahna gě vēhni fěna.

12 Rěm vēle hácik yeho fěna. Dehněla vēle hácik mbahn děw hni fo, bare vēle rěfěđ kwětahn nte kwěhnako rěm fu Aběraham ŋa: umě, kwětahněkawo Wěnu ŋa ani gě káčahněnde.

Ile ntehněk Wěnu njěđahněđ

13 Wěnu ŋa mě lehněkawo Aběraham gě vēle hnagělěđ hně vutah vuntěwu va vēhni lěwěđ đuniŷa ŷi. Bare Wěnu ŋa dehnělohna rac kabi Aběraham mawěhněko sariya ŷa. Ntehněko kabi Wěnu ŋa catahněkawo g'Aběraham soŋe ikwětahn děwu ŋa.

14 Ge vēle wawěhněk sariya fo hnuŷakěnd inji ntěw, awa kwětahn iŋa kwěhnana nafa do ile ntehněko Wěn njěđahněđ ŷa gokěndina.

15 Sariya ŷa ntawah Wěnu ŋa njojěđ; hn'ile nkok gena sariya iděnt gedina.

16 Koyěna, ile ntehněk Wěn njěđahněđ ŷa kwětahn fo njojěđ nkehahn uyěđ Wěnu ŋa do pacěk vutah Aběraham va fop nuŷaděni, gena soŋe vēle wawěhněk sariya fo bare fěna vēle hwětahněđ gante kwětahněk Aběraham ka. Aběraham ye rěm fu ŷa fuhně fop.

17 Gante pěyahněk Vikerěh ka: «Ntimi Rěm wabulunda wayabah.»^{*} Rěm fu ye haryěnk w hně Wěn hunte kwětahněk ha, Wěn hunte vēhněđaněđfěhěhni vēsěm va do lif' nke ile wok gena ŷa.

18 Aběraham, hně wati le noko těfělahna kwětahněhna, kwětahněko. Umě nkehahněk koyěna rěm wabulunda wayabah, gante ntehněkawo Wěn ka: «Vutah hu va njaběđěni.»^{*}

19 Ikwětahn Aběraham ŋa ŋaŷětađilohna mama nkěhněko tēka waběhn keme do pacěkawo mbahn děwu ŋa ntafěko đus do Sara, asěvalu, nagěđilohna.

20 Nkoko kwětahn do dilohna vinahan viki ile ntehněkawo Wěn koběri ŋa; ikwětahn děwu ŋa njawěněđěhawo do cěmběđěhawo Wěnu ŋa.

21 Pacěkawo đus Wěnu ŋa kod' nti ile ntehněka ŷa.

22 Soŋe rac Wěnu ŋa catahněka g'Aběraham.

23 Bare wanj waněs Wěn «catahněka g'Aběraham», gena soŋe lěwu fo herik.

24 Kerik fěna soŋe lěw fu fuhně vēle rěfěka ntehněnfu catiněk, fuhně vēle hwětahněka Wěn hunte wātěđěka hně vēsěm hna Yesu Ahwěhn fu ŷa.

25 Wěnu ŋa njěđahněka cěm soŋe wameh fu ŋa do matěđěka soŋe catin haryěnk w lěwu.

5

Ige yam gě Wěn

1 Koyěna Wěnu ŋa g'ikwětahn fu ŋa catahněka gě fuhně do nkeyiněk yam gě Wěnu ŋa g'ile ntiněhněkěfu Ahwěhn fu ŷa Yesu Kěris.

^{*} 4:17 4:17: Wapěgwala 17.5 ^{*} 4:18 4:18: Wapěgwala 15.5

² Soŋe lēwu ŋa rēkahninēk, g'ikwētahn iŋa, hn'ipērēna Wēn le yehahninēk tame ŋi. Do ile hnatēkēfu ŋa ikwētahn nuŋa sah icēmb Wēnu ŋa ye.

³ Do kat, natēdēhēfu wēla uryēnah fu hna, kabi njētēbun ryēnah wā iduēna nagēd,

⁴ iduēna ŋa ikahnēnda ŋa nagēd do ikahnēnda ŋa ikwētahn nagēd.

⁵ Iŋi kwētahn tokadilēfuhna, kabi Wēnu ŋa campehnēk dūs iŋa dēwu ŋa wasakahn fu hna gē Iyir Ipacah inte njēdākēfu ŋa.

⁶ Nurun, ante nkoyinēko kwēhnayilēnēhna ten fanka ŋa, Kēris ŋa cēmēhnēkēhni vēwen va hnē wati le ŋadēho Wēn hna.

⁷ Ntakēk ahnē maŋ cēm soŋe ahnē asatah. Mpēd ahnē njawēnakēnd cēm soŋe ahnē afērēn.

⁸ Bare Wēnu ŋa tufēkēfu ŋahnēkēfu: Kēris ŋa cēmēk soŋe lēw fu hara vēwen woyinēko.

⁹ Ge Wēnu ŋa catahnēka gē fuhnē gē sat Kēris ŋa hak nkođ pehētēlēfuhna, gē umē fēna, ntavah Wēnu ŋa?

¹⁰ Vēyēw Wēn yeyinēko bare g'icēm Yesu ŋa ntikēfu wēlawo walēwu. Awa ge wēlawo walēwu yeyinēk, hak nkođ pehētēlēfuhna g'uŋám Aju ŋa.

¹¹ Do kat: natēkēfu gē Wēnu ŋa kabi Ahwēhn fu ŋa Yesu Kēris konjēdēlehnēkēfu tame gē Wēnu ŋa.

Adam gē Yesu Kēris

¹² Soŋe ahnē aryampo fo tēnkahnik wameh ŋa duniŋa li, umē ye Adam, do wameh ŋa yojēk cēm iŋa. Do cēm iŋa campēk hnē vahnē hna fop, kabi fop menēni.

¹³ Ani gē Wēnu ŋa njētēdanahnēnda sariya ŋa Moyis, wameh ŋa tēko nke duniŋa li. Bare, kabi sariya gelohna ten, Wēnu ŋa dēkwēlohna wameh ŋa.

¹⁴ Bare, kobēri yamani Adam hna hafo va Moyis hna, icēm iŋa naŋēko, wēla hnē vēle woko vēwenēlohna had Adam, umē ale wēyēko dēnēnēdīna wanēs Wēnu ŋa. Adam yeho icēm ale rēfēkawo njij a.

¹⁵ Bare nēmpēlēk ile ntiko Adam ŋa gē uyēd Wēnu ŋa. Ge uŋeh ahnē aryampo arac ntik cēmēni vahnē vēyabah, do kas pērēna Wēn njabēd dēcēt soŋe vahnē vēyabah, gē uyēd ule wātik hn'ipērēna ahnē aryampo ŋa, umē ye Yesu Kēris.

¹⁶ Do uyēd Wēnu ŋa mēntēlēna gē uŋeh ahnē aryampo wā. Ikitiŋ rēfēk uŋeh ryampo do ikitiŋ tac yođ g'icēd vahnē; bare uyēd Wēnu ŋa rēfika wameh wayabah do uyēd rac yođ gē usatah.

¹⁷ Bare, ge cēm iŋa naŋēk kabi ahnē aryampo fo lik uŋeh ryampo, awa do kas vēle hnuŋad ipērēna yabah gē uyēd usatah wā, soŋe Yesu Kēris ŋa fo naŋwandēni.

¹⁸ Awa, uŋeh ahnē aryampo yokēhni g'icēd vahnē fop. Ndampo fo nke fēna, doku satah ahnē aryampo yokēhni g'usatah vahnē fop, do kwēhnahnēni uŋám paryi.

¹⁹ Koyēna, ahnē aryampo fo wēyēko dēnēnēdīlahna Wēnu ŋa, do kore sankaf vahnē nkeni vēwen. Ndampo fo nke, ahnē aryampo fo lēnēnēka Wēnu ŋa do kore vahnē vēyabah catēnēdeni.

²⁰ Sariya ŋa tēkiko soŋe nkwēnahn wameh ŋa. Tēk pēgw wati rac wameh ŋa nkwēnako, bare ipērēna Wēnu ŋa nkwēnako dēcēt.

²¹ Koyëna wameh ña nawëko do njiryeryëdëhëhniwo vahnë va g'icëm. Ndampo fo nke, ipërëna Wënu ña nawëk soñe catënahnehni vahnë va do njiryeryëhni g'uwám usër g'ikwëtahn Yesu Këris, Ahwëhn fu ÿa.

6

Had vële sëmëk pañare wameh

¹ Awa tame, ye rëfëka nësin? Tëfëka bi nkoyin wameh hna nkwënahndus ipërëna Wënu ña?

² Muk! Gena koyëna! Nkeyinëk had vële sëmëk pañare wameh ña, awa hak kodën nkoyin wameh hna?

³ Yëtëluhna bi, fuhnë vële yaryik soñe nkentinëfu gë Yesu Këris vi fop, cëmëntinëkëfu g'umë?

⁴ Awa gë yarya ÿa mbañaryinëkëfu g'umë nkentahninëfu cëm dëwu hna, soñe fuhnë fëna naginëfu g'ahañary had gante mbëhnëndaniko Këris gë fanka fasëmbik Rëm ka.

⁵ Ge aki nkentinëkëfu g'umë g'icëm nte wëntëlëk gë dëwu ña, nkentëdënehëfu fëna g'umë g'ibëhn nte wëntëlëk gë dëwu ña.

⁶ Yëtënefu dus wañi: ahnë ale yeyinëko kobëri ÿa pakaryik kërëwa hna gë Këris, soñe iña meh mbahn ña antë goryery fanka hnë fuhnë do hara goyilënehna vëramp wameh,

⁷ kabi ale sëmëka pehëtik, gona aramp wameh ña.

⁸ Ge cëmëlahninëk gë Këris ÿa, awa kwëtahninëk mbëhnëdën fëna g'umë.

⁹ Njëtinëk dus Këris ÿa mbëhnëk do bokëdina cëm: cëm iña goryeryëna fanka g'umë.

¹⁰ Ante cëmëko ña, do icëm dëwu ña pitëndëlehnëkëhni gë wameh ña, hwënta ryampo fo pulehn; bare tame ante mbëhnëk ñi, soñe Wënu ña nkeď kwëlëkwël.

¹¹ Koyëna nke, wuhnë fëna, hnë ige hun gë Yesu Këris hna, diryin vankaf hun va had vële sëmëk pañare wameh ña do tame vëhnëk soñe Wënu ña.

¹² Awa antë wameh ña nko kwëhna fanka vimbahn hun vinte sëmëď hna, njohahnu iña meh dëwu hna.

¹³ Antë awo ahwëtëhna hnu viyë vimbahn hun va hnë doku wameh hna had ile lihande ile rumpak. Bare yëďëhnaryin wuhnë dënk Wën hna had vahnë vële vëhnëk do ahwëtëhna hnu viyë vimbahn hun va had vile ryokuñande iñë fërën.

¹⁴ Wameh ña kodina mbok ntiwu iñë, kabi gena sariya ÿa wok hna wëk hnë fuhnë bare ipërëna Wën ye.

Hnë dokuñëhn satah

¹⁵ Awa, tame lë, ye rëfëka nësin? Ntidën bi wameh kabi gena sariya ÿa wok hna wëk hnë fuhnë bare ipërëna Wënu ña ye? Muk! Gena koyëna!

¹⁶ Njëtërun dus: ge ndokuñëhnëdunëha ahnë had vëramp soñe a wawëhna hnu, vëramp ale ryokuñëhnëdun a yerun —umë ye wameh wante yod g'icëm ña, ma imawëhn nte yod g'usatah?

¹⁷ Camehnëryina Wënu ña! Wuhnë vële yeho kobëri ña vëramp wameh, tame karañ nte harañirunëho ña hwëhneku do wawëntun gë walañary hun wa fop.

¹⁸ Pehëtirun wameh hna do tame vëramp usatah yerun.

¹⁹ Nësëdëfu gë anësa vahnë soje ikihn vahnë nte watik hnë mbahn hna. Kobëri ña, viyë vimbahn hun va ronkah gë ñwëyëhn Wën hwëtehnahnërunëho soje nke vëramp vëlëw hni. Koyëna nke tame fëna, dihahnëryidën viyë vimbahn hun va had vëramp ðoku ile satëk nte yodëhu gë fop ile ñad Wën.

²⁰ Ante nkerunëho vëramp wameh ña, soje satah wã afaya yerunëho.

²¹ Awa iyëhne nafa hnuñarun? Ñoñ, ge gena sëfëhna. Paryi nke, g'icëm njiryeryëderunëho.

²² Bare tame, pehëtirun wameh hna do vëramp Wën yerun; koyëna nafa ile yodëhu gë fop ile ñad Wën ÿa kwëhnaðun do watëkwa hna tënkëðun uwám usër hna.

²³ Ha, icos nte cosahnëð wameh ña icëm iña ye; bare uyëð ule mawüryad Wën aki fo ÿa, uwám usër wã ye gë ige gë Yesu Këris Ahwëhn fu ÿa.

7

Ige gë Këris g'inël mëntëlëk

¹ Vëyënta mën, njëtërun ðus ile ÿadëmu hnësëhnu ÿa, kabi njëtërun sariya ÿa: sariya ÿa, hnë wati nte nkok cëmëna ahnë ña fo kwëhnað fanka fa g'umë.

² Nke had asëval ale yëlik, gë sariya ÿa mbarëlehnini g'asanu wati nte nkok cëmëna asanu ña. Bare ge asanu cëmëk, ntihëtik sariya ile varëlehnëkëhniwo ÿa.

³ Awa ge asëval nkeni g'asan ahawãry hara asanu cëmëna, ntehnëde menëk; bare ge asanu cëmëk, sariya ÿa gona yëbëlan lëw hni. Kod nke asëval asan ahawãry hara ñoñ menëna.

⁴ Awa vëyënta mën, koyëna nke soje hun ÿa fëna: g'ige hun gë Këris ña, wühnë fëna cëmëntirun soje sariya ÿa, pitëlërun: goryeryëna fanka hnë wühnë. Koyëna kwëhnaðu ahawãry, ale vëhnëndanik ÿa, kwëhnaðnin nafa soje Wënu ña.

⁵ Ante nkoko tëfënden ikihn vahnë nte watik hnë mbahn ña, ante ñënkëðëho sariya ña, do fop ile lidëneho ÿa g'icëm njodëhëfuno.

⁶ Bare tame, ntihëtëðun sariya ÿa, kabi cëmëðun gë ile sëðëkëfuno ÿa. Awa kodëfun ryokunëhnefuno Wënu ña hn'inaw kasëk Iyir Ipacah hna, hara gena hn'inaw cër sariya herik.

Sariya ÿa gë wameh ña

⁷ Awa tame, ye rëfëka nësin? Sariya ÿa bi ye wameh ña? Muk! Gena koyëna! Bare umë yëtëndanëko ile ye wameh ÿa. Yëtakënda iña meh iña ge sariya ÿa dehnakëndina: «Antë ahwëhna iña meh.»[☆]

⁸ Wameh ña, gë fere vakwëða va, ntik hnë ami sifa iña meh-wo. Kabi, ge sariya ÿa gekëndina, wameh ña inë sëmah yekënd.

⁹ Kobëri ña, ante nkoko gena sariya ña, nkeya përen yebuho; bare ante nkwëryëbu vakwëða ña, wameh ña nagiko hn'ami,

¹⁰ do ami cëmëbuho. Koyëna, soje lëmën, akwëða, nte rëfëkawo nti antë sëmu ña, g'icëm njiryeryëkowo.

¹¹ Wameh ña, gë fere vakwëða va, tokakowo, do mëk ndawo.

[☆] 7:7 7.7: Icahn 20.17; Divëta Sariya 5.21

¹² Koyëna sariya ŷa pacëk do vakwëda vantëwu va pacëk, catëk do përenak.

¹³ Awa, iñë fërën kod bi nke ankaf icëm mën? Muk! Bare wameh ŷa iñë fërën nufëk ndawahno koyëna tufëhnaɗ wameh paryi ye; gë fere vakwëda va wameh ŷa nkwënaɗ me ŷa dëcët.

Wameh ŷa wëkëka ahn'a

¹⁴ Njëtëbun sariya ŷa Wënu hna matik, bare ami, nkeya mën ŷa hn'ikihn vahnë mbahn hna matik, nkebu had aramp ale wawëhnëɗ wameh.

¹⁵ Yëtëla ile lidëfu ŷi: dida le ŷadëfu liwu ŷa, bare ile ŷewëbu ŷa lidëfu.

¹⁶ Ge ntibu le wobu ñada ŷa, njavëtëdëfu gë watac sariya ŷa përenak.

¹⁷ Awa gena ami lid koyëna, bare wameh wante ye hnë ami ŷa liyehnëdëho.

¹⁸ Njëtëbu ifërën ŷa gena hn'ami, ñadëfu lehnu hn'ikihn mbahn mën hna. Iña di ifërën ŷa hnë ami nke, bare fanka fale lihamnëdëfu fa gena hnë ami.

¹⁹ Dida ifërën ile ŷadëfu bare wëh ile wobu ñada lidëfu.

²⁰ Ge ntibu ile wobu ñada ŷa awa gena ami wok lid koyëna, bare wameh wante ye hnë ami ŷa ye.

²¹ Kamahnëbu iŷin: ante-wo-nte ñadëfu liwu fërën ŷa, wëh yijëɗ hakili hna.

²² Gë ntawary fop ñadëfu sariya Wënu ŷa.

²³ Bare njëtëbu nkehëhna sariya hawary hnë viyë imbahn mën hna ile wëtaryëɗ sariya ile ñaɗ hakili mën ŷa. Sariya rac liko aramp sariya wameh ile ye hnë ami ŷa.

²⁴ Meko dus! Mo fehëtëdëho g'ini mbahn nte yiryeryëdëho g'icëm?

²⁵ Arabi Wënu ŷa cëmbi gë Yesu Këris Ahwëhn fu ŷa! Koyëna gë hakili mën ŷa hnë doku sariya Wën hna nkebu, bare g'ikihn mbahn mën ŷa, sariya wameh ŷa wawëhnëdëfu.

8

Fanka Iyir Wën le wëkëk wameh

¹ Awa tame, vēle nkeni gë bëmënkël gë Yesu Këris va vēhitijëɗena hafo piniŷini.

² Kabi ge ahnë nkeni gë bëmënkël gë Yesu Këris, sariya lëwu ŷa, Iyir Ipacah nte yëɗand uwám paryi wá ye. Sariya rac pehëtëkëfu hnë sariya wameh do gë cëm hna.

³ Sariya Moyis ŷa kodilohna nti rac soŷe ikihn vahnë nte watik hnë mbahn ŷa. Bare Wënu ŷa kolëko nti: payikawo Aju hn'imbahn nte mëntëlëniho g'iba vēwen va soŷe pehëtëhni wameh ŷa. Koyëna Wënu ŷa kitiŷëk wameh wante ye hn'ikihn vahnë nte watik hnë mbahn.

⁴ Ntik koyëna soŷe icat nte tÿyëk sariya ŷa padahn hnë fuhnë; gena ikihn vahnë nte watik hnë mbahn woyinëk rëfinëk bare Iyir Ipacah ŷa ye.

⁵ Vële rëfëɗ ikihn vahnë nte watik hnë mbahn va, vahnë vērac umë fo nahadëni, bare vēle rëfëk Iyir Ipacah va ile ñaɗ Yir ŷa nahadëni.

⁶ Ikihn vahnë nte watik hnë mbahn ŷa icëm iŷa ye; bare Iyir Ipacah iŷa uwám paryi gë yam ye.

⁷ Ikihn vahnë nte watik hnë mbahn ŷa ñewëka Wën; tëfëna sariya Wënu ŷa, kodina rac.

⁸ Wënu ña kodfina nëjahna gë vële ye hn'ikihn vahnë nte w'atik hnë mbahn dëw' hni hna.

⁹ Bare w'uhnë, geluhna hn'ikihn tac; hnë Iyir pacah hna nkerun kabi Iyir Wën ña hnë w'uhnë nke. Ale wok kwëhnana Iyir Këris ña ahnë rac Këris ña kwëhnëlahna.

¹⁰ Bare ge Këris ña hnë w'uhnë nke, paryi nke, vimbahn hun va cëmëk soje wameh ña, bare kabi Wënu ña catahnëka gë w'uhnë, Iyir ña uwám paryi njëdafëhu.

¹¹ Ge Iyir Wën, ale vëhnëndanëka Yesu ña, hnë w'uhnë nke, arac njëdaf fëna vimbahn hun vinte sëmëf vi uwám paryi, g'Iyir dëwu nte ye hnë w'uhnë ñi.

¹² Soje rac ye, vëyënta mën, kwëhnayinëk inav, bare gena inav ikihn vahnë nte w'atik hnë mbahn ña hwëhnayinëk, nkehahnin gante ñad ka.

¹³ Ge ikihn vahnë nte w'atik hnë mbahn rëfëdun cëmëdun, bare ge, g'Iyir Ipacah ña, vankeya vameh mbahn hun va cëmëk, nuñadun uwám paryi wa.

¹⁴ Fop vële njasaryëf g'Iyir Wënu va vutah Wën ye.

¹⁵ Iyir nte hnuñarun ña gena iyir nte lidëhu vëramp do mbok pëbënu ntakah; bare Iyir Ipacah nte lidëhu vutah Wën va ye. Do gë Iyir tac holinëk ndekahnëndena Wënu ña: «Apa, Rëm!»[☆]

¹⁶ Iyir Wënu ña umë dënk gë iyir fu ña nkeni wasefe, pëyahnëni vutah Wën yeyinëk.

¹⁷ Ge vutah Wën yeyinëk, awa ntëwëntëdehnëhëfu gë Këris ña; ge korotëntinëkëfu g'umë, nkentëdenëhëfu fëna g'umë hn'icëmb dëwu hna.

Icëmb nte yejëk

¹⁸ Pacëko horot lëw' fu dol w'i kodena mëntëndëlehnini gë icëmb nte ñad tufëfu Wënu ñi.

¹⁹ Vile ntik Wën d'uniya vi fop ñankahnëkëhni Wënu ña tufahnëhni vutah vuntëwu va.

²⁰ Iyi d'uniya porosinëk njët uryëñah sankaf. Gena umë ñad watac; bare ale forosinëka ña ye. Bare nkoiko kwëtahn:

²¹ ikwëtahn tac, umë ye Wënu ña fehëtëf d'uniya yi dënk hnë imëk nte yëlënëf do lika aramp hna. Koyëna iyi d'uniya nuñantëde sah ige afaya nte sëmbik mba vutah Wën.

²² Njëtëhun d'us, ha gaki vile liyik va fop nkoni ñëmëndëni do korotëndëni had asëval ale hnagëf.

²³ Bare gena ile liyik yi fo: fuhnë vële rëk hnuñayinëk Iyir Ipacah had sah ryënkwerënkwe uyëf va Wën vi fëna, ñëmëden ñambery lëw' fu napatëndena Wënu ña pehët vimbahn fu va fop, ntilehnëfu vutah vuntëwu.

²⁴ G'inaf tac pehëtinëkëfu, bare nu ile hnapëden ña gona inap; mo wod napënd ile nud' ña?

²⁵ Bare ge napëden ile wok nudelënëhna ña, g'iduñëna napëden.

²⁶ Ndampo fo nke, Iyir Ipacah ña fëna ndemañëhëfu, kabi kwëhnayilënëhna fanka. Kolilënëhna iyëfa gante tëfëka ka; bare Iyir ña umë dënk njëfanëhnëfëhëfuna Wënu ña g'ikëla nte nkok kodfina nës wëla wës ryampo.

[☆] 8:15 8.15: Wahnëw' 44.22

²⁷ Do Wënu ña, umë ale hnuđ vintaŵary va, njëtëk ile tëyëđ Yir ŷa. Iyir İpacah İja, g'ınahan nte mbankëni gë Wënu ña, njëfanëđëhëhni vutah Wën va.

²⁸ Njëteđbun fëna Wënu ña ntıđ fop soŋe ufëren vële ŷahnëđëha va, vële ħacik gante nke pëhna dëwu ka.

²⁹ Vële njëtëko kobëri va, tëko pëhna mbacëhni nkeni had Aju, soŋe Aju arac nke fatah fandënkŵëryënkŵ hnë hnënk yabah.

³⁰ Vële pëhnanëhnëk koyëna va, macëkëhni fëna kwëhnëhni umë; vële macëk koyëna va pëyahnëk fëna catëni; vële pëyahnëk catëni va, njëđakëhni fëna sah icëmb dëwu ña.

Naŷ İjahn Wën

³¹ Ye hođe mboki nësi? Ge Wënu ña fuhnë nkenëhnëk mo hođ ntifu İñë?

³² Wëla Aju ŷa dënk ŋwëŷëryalahna njëđahnëka soŋe fuhnë fop, awa hak nkođ yëđalëfuhna fop?

³³ Mo ryëkëđ ŋjohni hnë kitiŋa vële tëhnaĸ Wën va? Ahnë gena! Wënu ña satëhnëđ.

³⁴ Mo hođ kitiŋëhni hafo piniŋëhni? Ahnë gena! Yesu Këris ŷa cëmëk, tac kat, mbëhnëk! G'irëhw Wën nke do njëfanëđëhëfu.

³⁵ Mo hođ ntihëtëfu hn'İjahn Këris hna? Weh ŵa bi ye? Ma uryënah ŵa? Ma horot ile ntıđënihëfu vahne ŷa? Ma inte ña? Ma haŷëhnaĸ ŵa? Ma ŷayah ŷa? Ma sëlame ŷa?

³⁶ İle nësëk Vikerëh ŷa nkeđëhëfu:

«Soŋe lëw hu ŷa, Ahwëhn, hnë fac hna fop njëkëlehnëđëbun ryawëfu.

Had wape wante ryawëde ntinihëfu.»^{*}

³⁷ Bare gë vile yedëhëfu vi fop, fuhnë wëkëk imëk canĸaf ña g'ale ŷahnëkëfu ŷa.

³⁸ Pacëko đus ñoñ gena ile hođ ntihëtëfu hn'İjahn dëwu hna: sëminëk cëmilënhna, gena wamëleka ña ma vële nawëk va, gena ile ye gaki ŷi ma ile yejëk ŷa, gena wëfanka ŵa,

³⁹ gena ile ye yaŋ ŷa ma ile ye gëđ ŷa, wëla ñoñ gena hnë ile ntik Wën hna fop, ñoñ gena ile hođ ntihëtëfu hn'İjahn nte nkenëhnëkëfu Wën hnë Yesu Këris Ahwëhn fu ña.

9

Bulunda le tëhnaĸ Wën

¹ Këris ŷa hwëhnëko, mërëđa. İle hnësëđëfu ŷi toña ye. Hakili mën, le nkŵëryëlëni g'Iyir İpacah ŋi, yenëhnëko seđe toña hnësëđëfu:

² umë ye yiŵëhnaĸ sankaf fëbëko sakahn mën li do gë horot le wok puđina.

³ Ge ntehnakënde ge pitëlëbun gë Këris do ndëwano weh, soŋe rac pehëtëđeni vële yëbun hnënk va, awa ntikëndëđëfu koyëna!

⁴ Hnënk mën rac, bulunda İsärayel ŷa ye: vëhni ntik Wënu ña vutahu, tufëkëhni naŷ dëwu ña, vëhni hwëhnëk vakwëtëla va, gë sariya ŷa, gë icëmb paryi ña do gë ile ntehnëk njëđafëhëhni ŷa.

⁵ Vëhni, hnë warëm wasankaf hna matini, Abëraham gë İsak gë Sakob, do hnë vëhni naĸik Këris ŷa g'anĸeya ntëwu ahnë, umë ale ye Wën Hunte Sëpëk Fop ale sëmbik kwëlëkwël. Āmina!

^{*} 8:36 8:36: Wahnëw 44.22

⁶ Dehnëla wanës Wënu ña diyana. Gena vële hnagik Isërayel va fop ye bulunda Isërayel paryi;

⁷ do gena kabî hnë hnënk Abëraham hna nagini nkehahnëni fop vutah Abëraham paryi. Wënu ña më lehnëkawo Abëraham: «Gë Isak nuÿaduhëhni vutah vunte lehnëmi yëdäfdëmini va.»*

⁸ Umë fëhnëtanëd: gena vutah vunte hnagik hnë iña ahnë va ye vutah Wën paryi. Vunte ntehnëko Wën njëdahnëdëhëhni va fo ye vuntëwu paryi.

⁹ Wëlin gante ntehnëkawo Wën ka: «Mbokajëdëfu bëhn hnë iÿi wati dënk do tëkatëdëfuha asëval hu Sara nuÿaka facan.»*

¹⁰ Do kat: Rebeka fëna vucëp vuki nagëko, rëm sankaf fu ÿa Isak yeho rëm hni ÿa.

¹¹⁻¹² Wënu ña pëyakawo Rebeka: «Fandënkwëryënkwa fa ndokujëhnëdëha aheryu.»* Ha, pëyakawo hara vutah va vëhnagilohna ten do vëlilohna ten ufërën ma uwëh. Umë ye soje ile pëhnako Wënu ña nkehahn gante nke itëhna dëwu ka: gena gë wadoku ahnë bare gë Wënu ña, ale wäcëdëhëhni vahné ÿa.

¹³ Gante nësëk Vikerëh ka: «Sakob ÿahnëdëfuhu, bare Esawu ñewëbuhawo.»*

¹⁴ Awa ye rëfëka nësïn? Wënu ña catëna bi? Muk!

¹⁵ Kabî umë lehnëkawo Moyis: «Kaÿëhnahnëdëhoÿa ale fërëko do fërenanëwa ale fërëko.»*

¹⁶ Awa itëhna Wënu ña gena hnë ile ñad ahnë ma hnë ile ntid, bare Wën hna nke, umë ale haÿëhnahnëdëha ÿa.

¹⁷ Vikerëh hna Wënu ña më lehnëka Farawo ÿa, Ahnaw Esipët ÿa: «Ntimi Farawo ÿa rufahnahu fanka mën fa hnë wëjë do soje wäc mën wa njëtëndanini nkal li fop.»*

¹⁸ Koyëna nke, Wënu ña kaÿëhnahnëdëha g'ale ñad-wo, do kambën ankaf ale ñad-wo.

Ntavah ña g'ikaÿëhnahn Wën

¹⁹ Ntehnëdëfu mpëd: «Wënu ña soje ye niraðëhëhni vahné va? Ahnë kodina ñwëÿ ile ñad ÿa.»

²⁰ Bare, mo yeru awa wëjë, awëÿahn ile ntik Wën ÿa? Inë ile liyik ÿa tëyëdëha bi ale lika ÿa: «Soje ye liruho aki?»

²¹ Aÿahan a kodina bi ñahan, hnë ntil ndampo, peya ndampo soje wëbal wadënah ña, kigëna ña ante ryokujahnëdë fac-wo-fac?

²² «Awa, ndampo fo nke: Wënu ña, ante ñadëho tufahn ntavah ntëwu ña do njëtëdanëhni vahné va fanka falëwu fa, nduñënanëhnëkëhniwo d'us ten vële rëfëkawo nuÿani ntavah ntëwu do mbëvëni va.

²³ Ntiko koyëna soje njëtëdanëhni uvetak sankaf cëmb dëwu ña vële ye had vapeya ikaÿëhnahn dëwu, pëhwëtanëhnëkëhni kobëri ña icëmb tac,

²⁴ wëla fuhnë vële macëk Wën hnë wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif hna fëna.

²⁵ Wënu ña pëyahnek watac hnë kayëte kila ale wäciko Ose: «Bulunda ile woko gena lëmën ÿa, macëdëfu "Bulunda lëmën."»*

* 9:7 9:7: Wapëgwala 21.12 * 9:9 9:9: Wapëgwala 18.10 * 9:11-12 9:11-12: Wapëgwala 25.23 * 9:13 9:13: Malasi 1.2-3 * 9:15 9:15: Esekiyel 33.19 * 9:17 9:17: Icahn 9.16 * 9:25 9:25: Ose 2.25

Bulunda ile wobuho ŋahnēda ŷa, macēdēfuhēhni “Bulunda ile ŷahnēdēfu.”

²⁶ Do hn'ile ntehniniho:

“Geluhna bulunda mēn”,

hnam dēnk rēkēde macēdeni vutah vumba Wēn paryi ŷa.»[☆]

²⁷ Kila ale waciko Esayi ŷa fēna pēyahněko soŋe bulunda Isērayel ŷa:

«Wēla vahnē vēva Isērayel va njabēni hafo ntēbēni nkērēyal bē tēfary wov ŋi,

vēryampo fo fehētēde hnē vēhni.

²⁸ Kabi ile nēsēk Ahwēhn a ntīd fop nkal li do ŋap.»[☆]

²⁹ Esayi nēsēko fēna koḃēri ŋa:

«Ge Wēn Ahwēhn Fanka ŷa tavēhna kēndilēfunihna vutah vundampo, had Sodom gē Gomor mēntēlakēnden.»

Vēva Isērayel gē Wanēs Wakasēk

³⁰ Awa, ye rēfēka nēsini? Vēle wok vēyena wasēwif, do woko vēyēkēlehnēna icat haryēnkwa Wēn va, nuŷani cat tac, nte wātik hn'ikwētahn ŋa ye.

³¹ Bare bulunda Isērayel ŷa njēkēlehnēdēniho ma wēhnēni sariya ŷa soŋe catēhni do vēhnuŷalona.

³² Soŋe ye nkoni vēhnuŷana? Kabi vēyēkēlehnēna g'ikwētahn ŋa, gē wadoku wadēw hni njēkēlehnēni. Nkēwēni taka nte hēfēd.

³³ Umē nēsēk Wēnu ŋa hnē viŋi Vikerēh:

«Yēkēryin, kwētēbu hn'inaw Siŷo hna taka nte wēwēde, taka nte hēfēd.

Bare ale hwētahnēka

yētēdīnahna muk usēfēhna.»

10

¹ Vēyēnta mēn, ile ŷabu ŷandu nta wary mēn hna umē ye vēva Isērayel va pehētini, do umē rēyēdēfuhā Wēnu ŋa wayēfa mēn hna.

² Kodēfu yenēhnēwēhni sedē waŋi: vēle hahnēndak dūs soŋe Wēn ye, bare kahnēnda dēw hni ŋa gena g'uyēt.

³ Vēyētēna icat nte wātik Wēn hna do icat dēw hni ŋa dēnk njēkēlehnani. Koyēna, vērēfēna anka w' icat Wēnu ŋa.

⁴ Kēris ŷa tēkaryēk hn'ile tēkwēk hna sariya Moyis ŷa, soŋe rac ye alewo-le hwētahnēka Wēn ŷa catahnēdēha g'umē.

Ipehēt Wēn soŋe vahnē fop

⁵ Wēlin ile kerēk Moyis soŋe icat inte wātīd hnē sariya ŋa: «Ale lik ile ntehnēk sariya ŷa nuŷad uwām paryi wā.»[☆]

⁶ Bare wēli ile hnēsik soŋe icat nte wātīd hn'ikwētahn ŋa: «Ant'alehna: “Mo hayēd g'ambin?”» (umē ye, soŋe cēlēndehna Kēris ŷa).

⁷ «Ant'alehna fēna: “Mo sēlēd dūniŷa vē gēd hna?”» (umē ye, soŋe matēndehna Kēris ŷa vēsēm hna).

⁸ Wēlin ile nēsēk Vikerēh va: «Wanēs Wēnu ŋa dārēl hu nke, wēs hu hna gē nta wary hu hna.»[☆] Wanēs watac wēba kwētahn ŋa ye; umē haraŋēdēfunēhēhni vahnē va.

⁹ Ge nēsëru gë wës hu ÿa Yesu ye Ahwëhn a, do ahwëtahnu ntawary hun hna Wënu ña mbëhnëndanëka, pehëtëderu.

¹⁰ G'intawary kwëtahndëde do Wënu ña catahndëfëha; gë wës ÿa pëyahndëde ikwëtahñ ña do Wënu ña pehëtëd.

¹¹ Vikerëh va më lehnëk: «Ale-wo-le hwëtahndëka ÿa yëtëdinahna muk usëfëhñah.»[✧]

¹² Kabi wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif fop këñëlahnëni Wën hna: Ahwëhn aryampo fo kwëhnani vëhni fop, njëdäfëhëhni viyë viferën vilëwu va fop vële wëcadëha va.

¹³ Vikerëh va më lehnëk: «Ale-wo-le wëcadëha Ahwëhn a pehëtëde.»[✧]

¹⁴ Bare hak mëcadëniha ge vëhwëtahndëlahna? Do hak kod kwëtahndëniha ge vëwëryëna soñe lëwu? Do hak nkwëryëdëni soñe lëwu ge ahnë gena ale fëyadëhëhni?

¹⁵ Do hak nkedëni vële fëyahndëd ge vahnë vëfayina? Do fëna ntehnik Vikerëh hna: «Nkwamëni njëkini ga njijëdëni vële yojëd Wanës Wakasëk ña!»[✧]

¹⁶ Bare fop vëwawëna Wanës Wakasëk ña. Umë nësëk kila Esayi ntehn: «Ahwëhn, mo hwëtahndëk Wanës Wakasëk wante fëyahndëdëfun ña?»[✧]

¹⁷ Awa, ikwëtahñ ña hnë Wanës Wakasëk wante wëryëde hna matid, do wanji wëba Këris ña ye.

¹⁸ Awa tëyëdëfu: Wasëwif wä vëwëryëna bi wanji wanës wakasëk? Nkwëryëni dënk! Vikerëh va pëyahndëk:

«Hohna lëw hni ÿa nkwëryëde nkal hna fop,
do wanës wadëw hni ña njik hafo hn'ile tëkwik duniyã hna.»[✧]

¹⁹ Mbokëbu rëyëndu kat: Bulunda Isërayel ÿa vëwëryëlohna d'us bi? Awa wëli ile ntehnëko ten Moyis ÿa:

«Wënu ña më lehnëk: "Ntidëmu aÿewaryuni vële wok vëyena yamani paryi va,

ntidëmu ntavu gë yamani le wok kwëhnana hakili ÿa."»[✧]

²⁰ Do Esayi pëyahndëko wanës Wënu ña:
«Vële woko vëyëkëlendilohna va hnuko,
tufëhñabu hnë vële woko vëryälëd'ilohna.»[✧]

²¹ Bare soñe bulunda Isërayel ÿa, Wënu ña më lehnëk:

«Fac-wo-fac njelabu wëbák mëñ ña
soñe hacawëhni bulunda le wëyëhndëk do wajëk ÿi.»[✧]

11

Wënu ña dalëlihna bulunda Isërayel

¹ Awa tëyëdëfu: Wënu ña ntakëhni bi bulunda lëwu ÿa? Muk! Gena koyëna! Ami dënk avë bulunda Isërayel yëbu, fatah Abëraham do hnë hnënk Besame nkentibu.

² Wënu ña dalëlihna bulunda lëwu le tëhnako kobëri ña. Dënkwëtaryin ile nësëk Vikerëh ÿa hn'ile mëhndäfëho Eli haryënk Wën hna soñe Isërayel:

³ «Ahwëhn, ndawënihëhni wakila hu ña do mbëvehnëni hn'ile cënadë wasadëha hu wä: ami fo wok do njëkëlehnëdëni ndawëniho.»

[✧] 10:11 10:11: Esayi 28.16 [✧] 10:13 10:13: Sowel 3.5 [✧] 10:15 10:15: Esayi 52.7 [✧] 10:16 10:16: Esayi 53.1 [✧] 10:18 10:18: Wahnëw 19.5 [✧] 10:19 10:19: Divëta Sariya 32.21 [✧] 10:20 10:20: Esayi 65.1 [✧] 10:21 10:21: Esayi 65.2

4 Do ye ntëkwakawo Wënu ña? «Pehnabuhëhni vësan wawuli mbëd gë wahi (7,000) vële wok vëryëkwëhnëna haryënk wën le waciko Bal.»[☆]

5 Tame, koyëna dënk nke, nkoni vahnë toyë vële tëhna Wënu ña g'ipërëna dëwu ña.

6 Ge g'ipërëna dëwu ña tëhna këhni awa gena soñe wafoku; ge gena umë përena Wënu ña gekëndina ipërëna paryi.

7 Awa ye pëhnëtanëd? Ile njëkëlehnëdëniho bulunda Isërayel ña vëhnuñana; vële tëhna Wënu va fo hnuñako. Vëyënta wã va kambëniho vankaf va,

8 gante pëyahnëk Vikerëh ki:

«Hafu iyï wati, Wënu ña pidëkëhni wahakili wã;
puvëkëhni vinkër va antë nundëni
do vanëf va antë nkwëryëndëni.»[☆]

9 David fëna nësëk:

«Arabi roka lëw hni ña nke urënd lëw hni, ile ho f këfëhni do nuñani ile rëfëkëhni ña.

10 Arabi mëpëni, antë mbok nuni. Arabi kuyani kwëlëkwël.»[☆]

11 Awa tëyëdëfu: Ante nkëwëniho wasëwif ña soñe njoni kwëlëkwël bi yeho? Muk! Gena koyëna! Bare soñe ile ntëntëni ña nuñahnëni vële wok vëyëna wasëwif va ipëh ña. Koyëna bulunda wasëwif ña ñëwaryënihëhniwo.

12 Idënt dëw hni ña njojëk nafa sankaf soñe duniña yi fop, do iyo dëw hni ña mbetandanëkëhni vële wok vëyëna wasëwif va. Awa ante padëf imat wasëwif soñe ipëh dëw hni ña tac njabëd dëcët nafa ña!

Ipëh vële wok vëyëna wasëwif

13 Wuhnë vële wok geluhna wasëwif vi lehnëdëfu tame: afayik vële wok vëyëna wasëwif ña yebu, do njawënëbu iyï doku mën.

14 Mpëd kabi koyëna ntidëfu ñëwaryëdëniho vële yebun hnënk vi pëhahnëni vëryampo.

15 Wënu ña ante ntakëhniwo wasëwif ña njojëkëhniwo vahnë vëvë duniña vi nëgëlëni. Awa ge Wënu ña mbokaryikëhni wasëwif wã, gedina bi had vësëm vëhnëk?

16 Ge sah ryënk wëryënk mburu ña Wënu ña yëdayik, fop ile wok ña fëna pacëk. Ge vënkahn atëh ña Wënu ña yëdayik, wahn wã fëna pacëk.

17 Bulunda Isërayel ña had oliviye nte fëlik ante lëpëtik wahn wëryampo nke. Wëjë, had oliviye mbë fëk nkeru, do cokiru hnë wahn wale wok hn'atëh nte fëlik hna. Tame nuñantëdëru uryav ule wãtid' hnë vënkahn atëh nte fëlik hna.

18 Awa antë ahnañëna haryënk wahn wale lëpëtik hna. Do ge ñadu ahnañëna, dënk wëtary gena wëjë ryibëk vënkahn vi, umë ryibëki!

19 Ntehnëdëfu: wahn warac ntëpëtik soñe sokahniwu ami hn'ile nkeho hna.

20 Toña ye! Ntëpëtini kabi vëhwëtahnëna; do wëjë, soñe kwëtahn hu ña sokahniru hnam. Umë antë nti hafu ahnañënanand! Bare tëfëka ntaki d'us.

21 Kabi ge Wënu ña tavëna wahn wavë tëh pëlik wã, tavëd'fihna wëla wëjë.

[☆] 11:4 11.4: 1 Vëhna wã 19.10,18 [☆] 11:8 11.8: Divëta Sariya 29.3 [☆] 11:10 11.10: Divëta Sariya 29.3; Esayi 6.10; 29.10

²² Awa nahary soŋe ipërëna gë wayap Wënu ŋa: njapëk gë cape vële yok do përena gë wëjë. Bare hafo awo hnë përena dëwu hna, ge gena umë wëjë fëna ntëpëtëdëru had hni.

²³ Bare ge fac ryampo wasëwif wã mawëni kwëtahnëni, Wënu ŋa mbokaryëdëhëhni hn'ile nkeniho hna kabi kodf.

²⁴ Wëjë hn'atëh mbë fëk nte woyik pëlina ntëpëtijiru. Wëla tëtëlëna, cokiru hn'atëh nte fëlik; do kas wahni paryi wëva atëh pëlik va cokëdë hn'atëh nte ntëpëtahniko hna.

Bulunda Isërayel ŷa fop pehëtëdeni

²⁵ Vëyënta mën, ñadëfu ayëtu ile sowiko kobëri ŷa, soŋe antë ntiyahnu vahnë vële hwëhna uyet yerun: vëryampo hnë bulunda Isërayel hna kambëkëhni vankaf va. Umë mbiyëd' hafo fop vële rëfëka matini hnë wabulunda wañëntaw' va njijëni hnë Wën hna.

²⁶ Koyëna bulunda Isërayel ŷa fop pehëtëdeni, gante nësëk Vikerëh ka: «Afehët a Siyo matid, ntihëtëd' ile ntëntëni hnënk Sakob ŷa.

²⁷ Wëlin kwëtëla nte hwëtëlëdëfun gë vëhni ŋa, ge ntihëtëfu wameh wadëw' hni ŋa.»^{*}

²⁸ Kabi wasëwif wã ŋwëyëni Wanës Wakasëk ŋa, më nkehahnëni vëyëw' Wën do umë njonëhniku, wuhne vële wok geluhna wasëwif, nafa; bare soŋe itëhna vahnë Wën, nkok ñandëhni ha gaki soŋe vacërakëlo vëlëw' hni va.

²⁹ Wënu ŋa biđina muk ile njëdahnëk ŷa do tavëdilëhni hna fëna vële macëk va.

³⁰ Kobëri ŋa, ma wëhnlunawohna Wënu ŋa; bare tame kaŷëhnahnëka gë wuhne, kabi wasëwif wã vëwawëhnlawohna.

³¹ Ndampo fo nke, tame wasëwif wã vëwawëhnenä soŋe Wënu ŋa kaŷëhnahna gë wuhne; koyëna vëhni fëna kodëni nuŷani tame ikaŷëhnahn Wënu ŋa.

³² Wënu ŋa ntikëhni vahnë va fop vëramp inwëyëhn dëwu soŋe tufahnëhni vëhni fop kaŷëhnahn dëwu ŋa.

Wënu ŋa naŷëk

³³ Wënu ŋa naŷëk d'us! Yasery lëwu ŷa g'inahan dëwu ŋa uvetak ye do tëwëk d'us! Ahnë kodina njët ile pëhnaŋ ŷa ma ile ñad' nti ŷa.

³⁴ Gante nësëk Vikerëh ki:
«Mo yëtëk nahan Ahwëhn a?
Mo hod' nke ayab alëwu?»

³⁵ «Mo ryënkwëk yëdëka Wënu ŋa iñë,
cosahna soŋe uyëd' rac?»^{*}

³⁶ Fop hnë umë matid, soŋe lëwu nkehahnëk le-wo-le ŷa do fop umë hwëhnek. Arabi cëmbënde kwëlëkwël! Amina.

12

Ankeya kasëk gë Këris ŷa

¹ Awa, vëyënta mën, kabi aki tufahnëk Wënu ŋa ipërëna dëwu ŋa soŋe lëw' fu ŷa, awa muntadëmu iyin: yëd'aryina mbahn hun ŋa had sadëha

(le woyik dawina), facah, le hnënjëdëha. Umë yed dokuj Wën përen nte ryokujëhnëdunëha ña.

² Ant'arëfu vankeya iÿi duniÿa ñi; tavëryina Wënu ña mbacëndu g'igwëcët wahakili hun. Koyëna kodun ayëtu ile ñad ÿa: ile fërenak, ile hnëjahnëka, gë ile wok gojëlahna iñë.

³ G'uyëd fëren le njëdëko Wënu ñi, ntehnëdëmu wuhnë fop: ant'afëlawu vankaf hun va ntëbi ile yerun ÿa. Bare ale-wo-le arabi kitiÿa umë dënk gante nke ka, gante nke sah lëwu ikwëtahn nte njëdëka Wën ka.

⁴ Ale-wo-le hnë fuhnë, hn'imbahn ndampo hna kwëhnak viÿë viyabah, bare viÿë virac vëvankëna doku.

⁵ Ndampo fo nke, fuhnë vële yabinëk vi, mbahn ndampo liyinëk g'ige bëmënkël gë Këris ña, do ndampo fo nkeyinëk had viÿë vile ye hn'imbahn ndampo.

⁶ Do Wënu ña njëdëkëfu ale-wo-ale ile wok mëntëlëna gë va aÿëntaÿu. Ge aryampo hnë fuhnë uyëd pëyahn wanës Wën nuÿak, tëfëka nti gante nke ikwëtahn ka.

⁷ Ge ahawary uyëd doku kwëhnak, tëfëka ndokuj. Ale hnuÿak uyëd karaÿ vahnë, tëfëka karaÿëhni vahnë va.

⁸ Ale hnuÿak uyëd kamënaÿëhnëhni, tëfëka kamënaÿëhnëhni. Ale yëdahnëd hnapul lëwu, tëfëka njëdahn g'intawary pacëk. Ale ye haryënk w a, tëfëka kamëna. Ale ryemadëhëhni vëhaÿëhnah va, tëfëka nti g'uhnatah.

⁹ Iña hun ña tëfëka nke paryi. Nëwëryin wëh wã, paßëryin ile yivëk.

¹⁰ Ñahnëlëryin g'intawary fop had vële hwëtahnëka Wën. Dënkwëryin alënëuni viÿëntaÿ va.

¹¹ Dokujëhnëryina Ahwëhn a g'iyoh hara yambëluhna, do gë hnatah ntaÿary fop.

¹² Natëryiÿu soÿe ile napëdun ÿa; yaÿënarayin horot hna; goryin aÿuntanduna Wënu ña kwëlëkwël.

¹³ Demaryinëhni vëÿënta hun hn'ikwëtahn hna wëbal wadëw hni hna; arabi nëjahnu kaca vëhneh ña.

¹⁴ Dëwanëhnëryindënëhni vële vërehëdëhu va; dëwanëhnëryindënëhni fëren hara gena uÿeh.

¹⁵ Natëntëryiwu gë vële natëk va; kontëryin gë vële hoç va.

¹⁶ Gwëryëlëryin yëbëlan hun. Ant'ahnaÿënanu, bare ñaryin imaw vundoku vutoy va. Antë ntiyahnu vahnë vële hwëhnak uyët yerun.

¹⁷ Ant'awëcaguna ale liku wëh. Kamënarayin alindu fëren ile saÿahnëkëhni vahnë fop.

¹⁸ Yëkëlehnëryin awëryëlu gë vahnë va fop hafo hn'ile tëkwëk fanka hun hna.

¹⁹ Vëÿënta mën vële ÿahnëbu, ant'awëcagëndu, bare tavëryina Wënu ña nkwëcanëhnu gë ntavah ntëwu ña. Kabi Vikerëh hna Ahwëhn a Wënu ña më lehnëk: «Ami hwëhnëk igwëcan ña! Ami sosëd.»^{*}

²⁰ Bare:

«Age ale ÿëwëki ÿa inte yoka, yëdaryehna tok;

ge wënka yoka, yëdaryehna ciya;

kabi ge koyëna ntidu, nkeç had waÿëhn hwëdëh

varëpëru nkaf ntëwu hna.»^{*}

21 Antë aʋaʋ mēki uʋeh ʋa. Bare gery ale ʋēkēk uʋeh ʋa g'ufērēn ʋa.

13

Imaʋēhn ʋēsankaf ʋēvē nkal

1 Ale-wo-le tēfēka maʋēhnēhni ʋēsankaf ʋēvē nkal va, kabi ucankaf-wo gē Wēn matik; Wēnu ʋa yēdaḏēhēhni cankaf nte naʋēni ʋi.

2 Awa, ge ahnē nʋwēḏf maʋēhnēhni ʋēsankaf va, ile kahnēndēk Wēnu ʋa nʋwēḏf do kitiḏēḏe.

3 ʋēle lid fērēn va dakēḏilēhniha gē ʋēhitiḏ, ʋēʋen va ntakēḏēhēhni. Age ḏaḏu antē ntakini ʋēsankaf va, awa diry ifērēn do cēkwaryēḏēnihi.

4 ʋēsankaf va ḏoku Wēn ntiḏēni soḏe hnēfak lēw hu ʋa. Bare ge uʋeh liru, tēfēka ntaki, kabi gena aki fo nkeni ʋēsankaf: kwēhnani fanka soḏe kwēḏēniha ale lik ʋeh. Doku Wēn ntiḏēni tufahnahnēni ntavah ntēʋu ʋa soḏe ale lid ʋeh a.

5 Soḏe umē ye tēfēka maʋēhnini ʋēsankaf va, gena kehahni ntavah Wēnu ʋa fo bare fēna nkehahn wahakili hun ʋa yam.

6 Soḏe rac ye fēna sosahnēḏun ʋatētanke, kabi ʋēle sosēḏe vi, ḏoku Wēnu ʋa ntiḏēni koyēna.

7 Cosēryina ale-wo-le ile hwēhnanērūnēha ʋa: ʋatētanke ʋa gē kayēte nkwafa ʋa ale rēfēka asosuna ʋa, maʋēhnēryina ale rēfēka aʋaʋēhnuha do dēnēnēryina ḏus ale rēfēka alēnēnuna ʋa.

Iḏahn ʋēḏēntaʋ

8 Antē ahwēhnanuna ahnē inav, ge gena inav ḏahnēl nte rēfēka ahwēhnawu yēbēlan hun ʋa. Ale ʋahnēḏēhēhni ʋēḏēntaʋ va maʋēhnēk sariya ʋa fop.

9 Njētērun vakwēḏa va: «Ant'aryaʋa ahnē; ant'ayēkēlehna asēval ahaʋary; ant'ale; ant'ahwēhna iḏa meh»[✧], gē ʋaḏēntaʋ va fop. Vatac hn'aḏa kwēḏa mbarēlēk: «Iḏahnēryehna aḏēnta hu ʋa had ʋēḏē dēnk.»[✧]

10 Ale ʋahnēḏēha aḏēntaʋu ʋa didilahn ʋeh; awa iḏahn ʋa ye imaʋēhn sariya ʋa fop.

Pēhwēta itēk Kēris

11 Njavētērun wati le yehahninēk ʋi: wati le hnēgahnēḏun ʋa tēkēk, kabi wati nte kwētahninēkawo Kēris takan ʋa, ipēh iḏa nkoko ḏaʋ, bare tame tēhadēn iḏi pēh.

12 Umēḏ ʋa ḏēc iḏa nke, fac ʋa tēhajēk. Tavēnēfu ʋiḏē ʋile lide hnē mēhwēry va do cuḏanēfu ʋiḏēta ʋile ʋētande hnē humpen.

13 Kwēhnanēfu nkeya pērēn, gante caḏēk g'anent ka. Kehanēfu tok ḏēcēt do ice uḏen ḏēcēt; ḏak gē ale-wo-ale do antē kwēhnayin nkeya cēfēhnah; antē conkēnden do antē ḏēwaryēndenēhni ʋēḏēnta fu.

14 Bare cuḏaryina Yesu Kēris, do antē ahwētū ʋinahan hun va fop hn'ikihn vahne nte ʋatik hnē mbahn hna.

14

Antē ahitiḏa aḏēnta hu

1 Kacaryina ale wok yaʋēna ḏus kwētahn dēʋu ʋa, do antē awajēlēndu soḏe nahan dēʋu ʋa.

² Aryampo ntiyahněka kođ tok le-wo-le ŷa, bare aŷęntaŵ, ale wok kwęhnana kwętahh yaŵah a, tokędına faŷar.

³ Ale rokęd le-wo-le ŷa tęfęlahna njafa ale wok tokędına ŷa. Do ale wok tokędına le-wo-le ŷa antę kitiŷa ale rokęd a, kabi Węnu ŷa kacaka umę fęna.

⁴ Mo yeru, węję, ahitiŷahna aryokuŷ ahnę ahaŵary? Ge kahnęndak ma ge kahnęndana, umę hayu ale ndokuŷęhnęda ye. Do nkođ kahnęnda kabi Ahwęhn a kođ ndemahna nko kahnęnda.

⁵ Aryampo nahad, wafac węryampo ŷak yabęka nafa ŷa gę waŷęntaŵ ŵa. Aŷęntaŵ a nahad, fop ndampo fo nke. Ale-wo-le tęfęka njęt wapacęk do njawęn ile nahad ŷa.

⁶ Ale fitędęlehnęk wafac a, ahnę arac Ahwęhn a ntinęhnęk. Ale rokęd le-wo-le ŷa, arac fęna Ahwęhn a ntinęhnęd, kabi camehnędęha Węnu ŷa soŷe rokętok lęwu ŷa. Ale wok tokędına le-wo-le ŷa, umę fęna soŷe Ahwęhn a ntid, do umę fęna Węnu ŷa camehnęd.

⁷ Węla aryampo hnę fuhnę gena đuniŷa li soŷe lęwu dęnk do węla aryampo cęmędına soŷe lęwu dęnk.

⁸ Ge nkeyinęk đuniŷa li, soŷe Ahwęhn a yeyinęk, do ge cęmędęn, soŷe Ahwęhn a sęmędęn. Koyęna, cęminęk ma cęmilęnęhna, Ahwęhn a hwęhnękęfu.

⁹ Paryi nke, Kęris ŷa cęmęk do mbęhnęk węsęm hna soŷe nkehahn Ahwęhn węsęm gę węle wok węsęmęna.

¹⁰ Bare węję, soŷe ye hitiŷęđuha aŷęnta hu ŷa? Do soŷe ye yaferuha? Yidęlęnęhna bi fuhnę fop kitiŷa Węn hna?

¹¹ Kabi kerik:

«Ami, Ahwęhn paryi ŷa, ntękębu,
vahnę va fop ndękwęhnędęni haryęnk węn
do fop pęyahnędęni Węn ye bu.»^{*}

¹² Koyęna, ale-wo-le hnę fuhnę njid nęsęhna Węnu ŷa umę dęnk fop ile ntik ŷa.

Antę aliyehna aŷęnta hu uŵeh

¹³ Awa tawęnęfu kitiŷęlęnden. Keharyin đus ant'ayęđu inę hn'ankaw aŷęnta hun hna ile kođ nkęw ma ntiyehna wameh.

¹⁴ Njętębu, ŷoŷ gena ile waŷik soŷe toki, ŷoŷ tonkęna; Ahwęhn a Yesu njętęndanęko wapacęk. Bare ge ahnę nahak ntehn iŷin mbaŷik, awa mbaŷik soŷe lęwu.

¹⁵ Age ndęnęhnantuha aŷęnta hu ŷa ile rokęđu, golihna aręf inŷahn ŷa. Ant'ayonęnhęna ibęv soŷe le rokęde ale cęmęhnęk Kęris ŷa!

¹⁶ Ile saŷahnęk wuhnę ŷa tęfęlahna njonęhnihi węŷęntaŵ va nęsahnędęni wameh.

¹⁷ Inaw Węnu ŷa gena hnę ile rokęde gę ile seđe; hnę icat gę yam do g'uhnatah hna nke ile hnuŷadę hnę ige g'Iyir Ipacah ŷa.

¹⁸ Ale ryokuŷęhnęka aki Kęris ŷa, Węnu ŷa nęŷędęha g'umę do vahnę va cękwaryędęniha.

¹⁹ Awa yękęlehnęnęfu ile yojęd yam do ile ryemađęhęfu fuhnę fop naŷin kwętahh hna.

²⁰ Antę pęrekanin đoku Węnu ŷa soŷe ile rokęde. Paryi nke ŷoŷ baŷina, bare yivęna toki inę ge njoyendęha ahnę hnę wameh.

^{*} 14:11 14.11: Esayi 49.18; 45.23

²¹ Ile yivëk ŷa, umë ye ant'asem faŷar do ant'ase uñen do arav fop ile hođ njoyehna aŷënta hu ŷa.

²² Age kwëtahnëru wari, kwëтары wëjë dënk haryënk Wën hna. Nëfaka ale wok kitinadina menëk hnë ile-wo-le ntid hna!

²³ Ale hwëhnak vinahan viki soje ile tokëđ ŷa, ntik wëh, kabi didina gante nke kwëtahn dëwu ka. Do ge diyilënëhna fop gante nke kwëtahn ka, wameh lidën.

15

Yëkëlehn ile hnëjëkëhni vëŷëntaŷ

¹ Fuhnë vële yaŷinëk hn'ikwëtahn va, tëfëkëfu nduñënanëhñinëhni vële wok vëyaŷëna va, do antë njëkëlehnënden ile hnëjëkëfu.

² Afo ale-wo-le hnë fuhnë njëkëlehnënd ile hnëjëdëha aŷëntaŷu ŷa soje hnëfak lëwu ŷa, soje ndemahna naŷ hn'ikwëtahn hna.

³ Kabi, wëla Këris ŷa yëkëlehnëlohna ile hnëjëdëha umë dënk. Gante ntehnëk Vikerëh ka: «Wayëŷ vële yewëdëhi va ami njohahnëk.»[✧]

⁴ Fop ile heriko kobëri ŷa, karanahñinëfu heriko, soje njëđafu kamëna do g'iyawëna, kwëhnahnin kwëtahn.

⁵ Arabi Wënu ŷa, umë ale yëđahnëđ kamëna do g'iyawëna ŷa, njëđu ahwëhnawu nahan ndampo fo gë itëf ankeya Yesu Këris ŷa.

⁶ Koyëna, fop ndampo fo gë hohna ryampo fo, cëmbëđunëha Wënu ŷa, Rëm Ahwëhn fu ŷa Yesu Këris.

Wanës Wakasëk soje wabulunda fop

⁷ Awa, kacalëryin, gante kacaku Këris ka, soje icëmb Wënu ŷa.

⁸ Paryi pëyađëmu, Këris ŷa njijëko soje nke aryokuñëhn wasëwif njawahn ile ntehnëko Wën ntinëhnëđëhëhni vacërakëlo vëlew hni ŷa do tufahn koyëna Wënu ŷa kahnëndak.

⁹ Njijëk fëna soje vële wok vëyena wasëwif va cëmbëniha Wënu ŷa soje ikaŷëhnahn dëwu ŷa, gante pëyahñëk Vikerëh ka: «Soje umë sëmbandëmi vële wok wasëwif hna, do njëwëđëfu untënah ŷac hu ŷa.»[✧]

¹⁰ Pëyahñëk fëna:

«Wabulunda, natëryiŷu gë bulunda ile tëhnak Wënu ŷa!»[✧]

¹¹ Do kat:

«Cëmbëryina Ahwëhn a, ŷuhnë wabulunda ŷi fop, arabi wabulunda ŷa fop cëmbëniha!»[✧]

¹² Kila Esayi fëna umë lehnëk:

«Ale hnagëđe hnë hnënk Yese njijëđ, umë matëđ soje nke asankaf wabulunda ŷi, do wabulunda ŷi umë kwëtahnëđëni.»[✧]

¹³ Arabi Wënu ŷa, umë ale yëđahnëđ ikwëtahn iña, pëbënu uhnatah do gë yam g'ikwëtahn nte hwëtahnërunëha ŷa. Koyëna Iyir Ipacah iña pëbëñëđëhu đëcët ikwëtahn iña gë fanka falëwu fa.

Doku Pol

¹⁴ Vëŷënta mën, ami dënk pacëko ŷuhnë përenarun đus. Njëtërun fop ile rëfëka njëti ŷa do mëkëđun ayabëlëndu.

15 Kerëhnëmu anj kayëte catën fo soje ryënkwëtehna hnu viyë viyabah vile rëkërun aÿënjawu va. Kerëbu koyëna kabi Wënu ña, g'ipërëna dëwu ña, njëdako

16 yewu aryokujëhn Yesu Këris soje wabulunda wale wok vëyena wasëwif ña. Doku vësëna wasadëha lidëfu, ipëyahñ Wanës Wakasëk Wënu ña. Do koyëna wabulunda wante wok vëyena wasëwif va nkedëni sadëha ile hnëñahnëka Wën do pacënëk Iyir Ipacah inja.

17 Kabi gë Yesu Këris nkebun, kodëfu hnaÿënaÿ gë doku ile linëndëbuha Wën ÿa.

18 Ge ndëkëdëfu hnësu inë, umë ye soje ile ntik Yesu Këris gë ami njohahnihni vële wok vëyena wasëwif ntënëndëniha Wënu ña. Ntik rac gë wanës mën ña do gë ile lidëfu ÿa,

19 gë fanka viyë vifëmpëhnahnah do gë wëdahëse, gë fanka Iyir Wënu ña. Koyëna, pëyahñëbu Wanës Wakasëk Këris ña, gante-wo-gante pëgw Yerusalem hafo resiyo Iliri hna.

20 Ufër mën sankaf ÿa, umë yeho kwëlëkwël fëyahnu Wanës Wakasëk ña ile nkok yëtina ten uÿac Këris hna fo. Ñadëwöhna fuhnawu ibëry cery nte pëgwëk ahnë ahaÿary.

21 Gante nësëk Vikerëh ka ntifu:

«Vële woko vëyëtana soje lëwu va njëtađëni,
do vële woko kobëri vëwëryëna ga nësëd va
nkwëryëđëni.»[☆]

Pol ñad nji Rom

22 Doku rac wëmaÿëhnëđëho kwëlëkwël yiryiwu ÿalun hna.

23 Bare tame, goryaryëla doku hnë ÿaÿi waresiyo. Hnë wabëhn wayabah, ñadëfuho yiryiwu yëkiwu

24 do ñadëfu liwu rac ge njidëfu gë Esëpañ. Ñadëfu hnuwu ge ndëcëdëfu do aryemawunö yihahnu hn'inji nkal, ge tékëbu hnuÿawu uhnatah soje ñëwëlahn gë wuhnë ña ten.

25 Bare Yerusalem yidëfu ten soje ryokujëhnëwëhni vahnë vële macëd Wën vëlëwu va, vële yehëhna hnam ÿa.

26 Kabi, vële hwëtahnëk vëvë Masedëwan va gë vëvë Akayi va pëhnani mbarëni koryi soje vëhaÿëhnah vële hwëtahnëk Yerusalem va.

27 Vëhni fo fëhñak ndemanihëhni, ðare, toña toña ÿa, inav inte kwëhnanëhnënihëhniwo ye. Age wasëwif ÿa mbankëni gë vële wok vëyena wasëwif va uyëd Wënu ña, awa, vële wok vëyena wasëwif va fëna tefëkëhni mbankëni hnapul lëw hni vë duniÿa ÿa gë wasëwif ÿa.

28 Age puhna bu iÿi doku do ge njëdahnëbu ile varëpik ÿa, cabëryidëfu gë ÿalun ge njidëfu gë Esëpañ.

29 Do njëtëbu ge njiryibu ÿal hun hna, gë fop idëwa Këris tékëryidëfu.

30 Bare wëli ile hëladëmu ÿa, vëÿënta mën, g'uÿac Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris g'inahn inte njëdahnëd Iyir Ipacah inja: mëtëntëryin g'ami, ayëfanduna Wënu ña soje lëmën ÿa.

31 Yëfanëhnëryino fehu hnë vahnë vëvë Yuđe vële wok vëhwëtahnëna vi; do idëma inte yinënëhnëdëfuhëhni vahnë vële macëd Wën vëlëwu vëvë Yerusalem va kacani g'uhnatah.

32 Koyëna, ge Wënu ña maÿëk, kokëndëbu yiju ÿalun hna g'uhnatah do yinëgawu hnë wuhnë toyë.

³³ Arabi Wënu ña, ale yëdahnëd yam a, nke gë wuhñë fop. Amina.

16

Pol nkaÿëdëhëhni wëlawo walëwü

¹ Kwëtehahnëmuna Febe, aÿënta fu asëval ale ryokuñëd hnë cery sali vë Senkëre ÿa.

² Kacaryina g'uwac Ahwëhn a had gante kacade ale kwëhnëk Ahwëhn a, do ðemaryina hnë le-wo-le mbalëdëha gë wuhñë hna. Kafi ndemakëhni umë ðenk vahnë vëyabah do ndemako ami ðenk.

³ Gaÿëryinëhni vëhni Përisëka gë Akilas, vëréfal mën hnë ðoku Yesu Këris hna.

⁴ Vëhni vëhi, nkwañëhi vintaŵary vidëw hni va soñe lëmën. Gena ami fo rëfëka samehnëwëhni ðare fëna fop vacery sali vële wok vëyena wasëwif vi.

⁵ Gaÿëryinëhni fëna vële varëléd soñe icëmb Wën tere lëw hni va. Gaÿëryina fëna lawo mën Epayinet, umë ale ryënkwek hwëtahnëka Këris ÿa Asi hna.

⁶ Gaÿëryina Mari, umë ale ryokuñëhñëku ðus.

⁷ Gaÿëryinëhni vëhni Andëronikus gë Yuniyas, vëhni vële ye wahnënk mën do sëdëlehnibunëho. Vële yëtik hnë vëfayik ye do vëhni ryënkwek hwëtahnëka Këris ÿa g'ami.

⁸ Gaÿëryina Ampëliyatus, ale ÿahnëbu hnë Ahwëhn hna.

⁹ Gaÿëryina Irëbe, aryokuñënta fu hnë ðoku Këris hna, do gë lawo mën Sëtakis.

¹⁰ Gaÿëryina Apeles, umë ale rufahnëk wëdahëse soñe ikwëtahn dëwu Këris ña. Gaÿëryinëhni vahnë vëvë tere Arisëtobul va.

¹¹ Gaÿëryina Erodiÿo, mbaÿ mën ña. Gaÿëryinëhni vahnë vëvë tere Narësis vële hwëtahnëka Ahwëhn va.

¹² Gaÿëryina Tërifën gë Tërifos, vësëval vële ryokuñëhñëdëha ðus Ahwëhn va, do g'alënëh mën a Perësis, asëval ahaŵary ale ryokuñëhñëka kat Ahwëhn a ðus.

¹³ Gaÿëryina Rufus, ale tëhna Ahwëhn, gë hnëmu ale ye fëna had hnëm mën.

¹⁴ Gaÿëryina Asinkërit gë Fëlegon gë Erëmes gë Patërobas gë Erëmas do gë vëÿënta mën vële nkeni va.

¹⁵ Gaÿëryina Filolog gë Yuli gë Nere g'aheryu asëvalu gë Olimp as do gë fop vële hwëtahnëk nkeni gë vëhni va.

¹⁶ Gaÿëlëryin g'inqahn nte rufande vëÿënta hna. Fop vacery sali Këris ña nkaÿëdënihu.

Siyab rëkwa

¹⁷ Vëÿënta mën, këladëmu, keharyinëhni vële ñwëÿëk ikaranj inte haranjirun ña do koyëna fitëndëlehnëdëhëhni vële hwëtahnëk va kore kore do rëndëndëhëhni watënd. Ñawëtaryinëhni,

¹⁸ kafi iÿi sifa vahnë vëryokuñëhñëdëlahna Këris Ahwëhn fu ÿa, ðare inte dëw hni ndokuñëhñëdëni! Gë wanë wanëñah do wapërën wadëw hni ña, tokañëhñëhni vahnë vële wok vëritëna va.

¹⁹ Wuhñë, vahnë va fop njetani soñe imawëhn hun Ahwëhn ña. Awa, nëñëko gë wuhñë, ðare ñadëfu ayewu vëÿët soñe idi fërën wä, do ant'ayewu vëÿët soñe wameh ña.

²⁰ Wën hunte yëdahnëf yam ña biyëdfina wëyëhnëdfëha Sintani kuyët wapary hun hna! Arabi ipërëna Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris nke gë wühnë.

²¹ Timote, arëfëlënta mën doku ÿa, nkaÿëdfëhu, gë vambaÿ mën va Lusiyus gë Yason do gë Sosipatëros.

²² (Do ami, Terëtiyus, ale herëhnëdfëha Pol anj kayëte, nkaÿëryidëmu g'uwac Ahwëhn a.)

²³ Gayiyus nkaÿëku. Ami, Pol, ÿalu hna nkebu do hnam mbarëlädfëni vële hwëtahnëk va fop. Erasët, ahwët koryi naw ÿa, gë aÿënta fu ÿa, Karëtus, nkaÿënihu.

²⁴ [Arabi ipërëna Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris nke gë wühnë fop. Amina.]

Icëmb tëkwa

²⁵ Cëmbëryina Wënu ña! Umë hwëhnak fanka ÿa wëhnu kwëtahn hna, gë Wanës Wakasëk wante haranjëdfëfuhëhni vahnë ña g'ipëyahñ soñe Yesu Këris ña. Umë tëfëlëk g'ile yëtëndanëf wante kahnëndëk Wën, sowiko kwëlëkwël kobëri ña.

²⁶ Bare tame, cowëtik gë vëkayëte wakila va gante nke iña Wënu ile ye kwëlëkwël ka. Umë fop soñe vahnë va kwëtahnahnëniha Yesu do mawëhnëndëniha ye. Do koyëna njonëhninëhni uyët rac wabulunda wabë duniÿa ñi fop.

²⁷ Cëmbëryina Wënu ña, umë ale hwëhnak yasery ÿa fop! Umë hwëhnëk kwëlëkwël icëmb inja g'uwac Yesu Këris wä! Amina.

Kayëte ndënkwëryënkw mba Pol nte kerëhnëkëhni vëvë Korent Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol vëvë cery sali mbë Korent na kerëhnëk inji kayëte hnë uyas lëwu rarëna hna hnë bëhn wafëhw imbëd gë wahnah ma hnë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd (54 gë 55) ga ndëcëk hnagi Yesu ya. Apëyahnek Wanës Wakasëk na nkol tac hafo vahnë va kwëtahnëni. Wabhëhn imbëd ryëcëk ani gë kerahnënd inji kayëte (Vantiyehn 18.1-8).

Korent nkol nte hwëhnak nafa yeho wati afayik Pol na. Nkol nkwafo gwaf yeho nte ye gë cape wov le wacik Mëditerane Akayi hna, nte kwëhnëko Rom. Tënk g'icahn vahnë vëhnëmpëlah na njabëko. Umë liyëhnëk bulunda le hwëhnak ikwëtahn nëmpëlah. Viji vinahan vinëmpëlah fop vërendëhëniwo vële hwëtahnëka Yesu va. Kerëhnëniha Pol gë warëy bi ye rëfëka tëfëni fagant wënamu wante hwërëkëhni na. Pol pëyayiko fëna wafëmpëhnahnah wahawary soje uwám cery sali na. Soje waji fop nësëd hnë inji kayëte.

Wëlin wanës wadaŵ wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Këris, Ahwëhn, vahnë, wanës, mbahn, yir, asëval, uyët, nafa, ðuniya, asan.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaÿi g'icëmb (1.1-9)

Ipitël vële hwëtahnëk (1.10-4.21)

Ankeya meh hnë cery sali (5.1-6.11)

Ikwëhna ankeya nte ñad Ahwëhn (6.12-11.34)

Vile njëdahnëd Iyir Ipacah (12.1-14.40)

Ibëhn Yesu Këris gë vësëm va (15.1-58)

Idema soje vële hwëtahnëk (16.1-4)

Pol ñad nji uyas (16.5-12)

Wanira gë simpaÿi (16.13-24)

Simpaÿi

¹ Ami Pol, Wënu na, g'iña dëwu na, macëko yewu afayik Yesu Këris ya. Ami gë Sosëten aÿënta fu ya,

² herëhnëryidëhu, w'uhnë bulunda va Wën, le lëdëk Korent vi, w'uhnë vële kwëhnëk Wën g'ikwëtahn hun Yesu Këris na do wacik ayewu vëfacah do gë fop vële ye gante-wo-gante yëfad g'uŵac Ahwëhn fu ya, umë ye Yesu Këris, ale ye Ahwëhn hni do ye Ahwëhn fu fëna.

³ AraBi Wënu na Rëm fu ya g'Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanihu do njëdënihu yam ya.

Ifërën le hnuÿade hnë ibëmënkël fu gë Këris

⁴ Camehnëdëfuha kwëlëkwël Wën mën na soje hun, soje ifërën ile njëdaku hnë ibëmënkël fu gë Yesu Këris na.

⁵ Hnë ibëmënkël hun g'umë na Wënu na njëdaku fop uvetak ŵa, uvë fop le hnësëdun ŷa do gë uvë uyët ŵa fop.

⁶ Nësëhnirun pañare Këris ŷa, do watac kwëhnak vënkahn hnë w'uhnë.

⁷ Awa tame uyëd va Wën wëla uryampo gojeluhna, w'uhnë vële hnapëd g'uÿankahnah iboka Ahwëhn fu na Yesu Këris hn'ile tufahnëd fop icëmb dëwu na.

8 Umë yawënedëhu hafo watëkwa hna, soje antë aworyaru inë ile rumpak hnë fac le mbokajëd hna.

9 Wënu ña, ale wacëku ayelahnu g'aju Yesu Këris Ahwëhn fu ña, kahnëndak soje ile nësëk ña.

Ipitël vële hwëtahnëk

10 Vëyënta mën, këlamu g'uwac Ahwëhn fu ña Yesu Këris: mawälëryin, wühnë fop, antë afitëlu vukore vukore; gwëryëlëryin, ahwëhnawu hakili ryampo fo gë nahan ndampo fo.

11 Vëyënta mën, nësëbu waji kabi vahnë vëvë tere Këlowe fëyako wühnë conkëdun yëbëlan hun.

12 Gena bi hnë wühnë aryampo ntehnëk: «Ami, arëfal Pol yëbu»; aÿëntaw: «Ami, arëfal Apolos yëbu»; ahawary: «Ami, arëfal Piyer yëbu»; do ahawary kat: «Ami, arëfal Këris ña yëbu»?

13 Ntiyahnëku bi Këris ña pitëlëk? Pol bi sëmëk kërëwa hna soje hun ña? G'uwac Pol wa bi njaryirun?

14 Camehnëbuha Wënu ña kabi ahnë yaryëla hnë wühnë ge gena Kërisëpus gë Gayiyus.

15 Koyëna ahnë kodina ntehn g'uwac mën njaryik.

16 Toña ye, njaryëbuhëhni fëna vëvë tere Sëtefanas va, bare dehnëla njaryëbuha ahnë ahawary.

17 Këris ña payëlohna yaryëndu vahnë: ipëyahn Wanës Wakasëk payëko, do yëkëlehnëdëwohna hnuÿawu wühnë gë wanës wanëñah, kabi ñadëwohna lihëtu nafa icëm Këris kërëwa hna.

Këris tufahnëd' yasery gë fanka Wën fa

18 Paryi nke, pëyahn icëm Këris hnë kërëwa hna wanës wanënkawah ntini vële rëfëk nkañ ibëv va. Bare soje fuhnë vële rëfëk nkañ ipëh va, fanka Wën fa tufahnëd'.

19 Wënu ña më lehnëk wanës wadëwu hna:
«Mbëvandëbu yasery vële hwëhna yasery iÿi duniÿa vi
do kwëtahnëda nëf hakili vële hwëhna hakili va.»*

20 Awa, ye kodëni mbok nësëni vële hwëhna yasery va gë vëharan sariya va gë vëholah wanës vële ye duniÿa vi? Wënu ña tufahnëna bi yasery iÿi duniÿa ñi wacënak ye?

21 Vahnë va, gë yasery ña lëw hni ña fop vëyavëtëna Wën kwëhna fop yasery ña. Soje rac, Wënu ña hnëñahnëkawo soje pëhëtëhni vële hwëtahnëk wanës wadëwu wante fëyahnëdëdëfun do ye wacënak soje vëyëntaw ña.

22 Wasëwif wa tufini viÿë vifëmpëhnahnah tëyëdëni do vële wok vëyena wasëwif va yasery njëkëlehnëdëni.

23 Bare fuhnë, Këris ña cëmëk hnë kërëwa hna fëyahnëden: soje wasëwif wa wanës wante wok vëhodina kwëtahnëhni muk ye do vële wok vëyena wasëwif va ntiyahnëkëhni wacënak ye.

24 Bare soje vële macëk Wën va, wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif per, Këris ña tufahnëd' fanka Wën fa gë yasery Wënu ña.

25 Ile pëhwëtak Wën pëhëtahnëhni vahnë do ye wacënek soje vëryampo, yasery le lëbëk yasery vahnë vi ye; ha, ikihn Wënu ña yak yawëk gë fanka vahnë va.

* 1:19 1.19: Esayi 29.14

²⁶ Vëÿenta mën, naharyin bi sifa ahnë mo yerunëho ante macëkuno Wënu ña: vëyabëlohna hnë wuhnë vële hwëhna yasery, vële hwëhna fanka ma vële hnagik hnë watere wadëhna.

²⁷ Wënu ña, ile fëlayik hnë duniÿa had ucenëk ña, umë tëhna mpaÿëmpaÿehna hnë vële hwëhna yasery va; do ile fëlayik hnë duniÿa hihnek ÿa umë tëhna Wënu ña mpaÿëmpaÿehna hnë vële hwëhna fanka va;

²⁸ tëhna hnë vële wok vëhwëhna, yafik ma fëlayik hnë duniÿa had ile wok kwëhna nafa ÿa soÿe përekanahn ile liyik hwëhna nafa ÿa.

²⁹ Wënu ña ntik koyëna soÿe ahnë antë kol naÿëand haryënk wëlwë.
³⁰ Gë Këris ÿa tufëkëfu Wënu ña yasery yalëwu ÿa: g'umë catënëkëfu, umë lidëhëfu nkeyin vëfah do pëhëdëhëfu wameh hna fop.

³¹ Do koyëna soÿe, ntiyahn wanës vikerëh ña: «Age ahnë ñad naÿëna, arabi naÿëna soÿe ile ntinëhëka Ahwëhna a.»*

2

Wanës soÿe ipak Këris

¹ Vëÿenta mën, ante njiriyibuho ÿal hun soÿe fëyawu toña soÿik Wënu ña, njiriyilëwohna gë wanës wadakah nkwëryi ma g'uyët iÿi duniÿa.

² Pëhna buho antë yëtëdanu iñë ge gena Yesu Këris, do g'ile ntinëhëku g'icëmb dëwu hnë kërëwa hna.

³ Soÿe umë ye, ami, gë fanka këm njiriyibuho do mbalëdëfuho ntakah ña.

⁴ Gante karañëdëmuno soÿe awëcëtahnu vinahan va gelohna wanës waceryah vahnë bare fanka Iyir Ipacah fa rufëhna dëho wapacëk hnë wante hnësëdëmuno hna,

⁵ soÿe ikwëtahn hun ña antë kaya hnë yasery vahnë, bare hnë fanka Wën hna.

Usery ule watik hnë Wën

⁶ Awa, ile harañëdëfuhëni vahnë ÿa usery ye soÿe vële wëryëk dus viÿë Wën va. Bare gena yasery iÿi duniÿa ÿi, uva vëhwëhna fanka hna wëk gaki vi do vëvëd vi.

⁷ Fuhnë, usery Wën ule coÿëhni vahnë va fëyahndëfëfun. Nkehahnënd duniÿa ÿi Wënu ña tëko pëhna ile ntid soÿe nkentinëfu hnë icëmb dëwu hna.

⁸ Wëla fanka ryampo vë iÿi duniÿa yëtëna umë. Ge njëtakëndëni, vëfakëhna këndilahn Ahwëhna icëmb a.

⁹ Vikerëh va më lehnëk:

«Ile nkok nuna inkër

gë ile nkok gwëryëna vanëf
do gë ile nkok nahana ahnë,

irac Wënu ña vële ÿahnëdëha va ntinëhëk.»*

¹⁰ Bare Wënu ña njëtëdanëkëfu gë Iyir Ipacah ña.

Iyir Ipacah ña njëtëk fop, wëla ile pëhna Wën ÿak soÿik dus ÿa.

¹¹ Mo hoç njët fop soÿe ahnë, ge gena iyir dëwu ña fo? Ndampo fo nke, Iyir Wënu ña fo yëtëd fop soÿe Wënu ña.

¹² Fuhnë, iyir nte nuÿayinëk ña gena ibë iÿi duniÿa, bare Wën hna matik, njëtahnin ile njëdëkëfu Wën g'ipërëna dëwu ña.

¹³ Ile harañċedenċehċehni vahnċ va matina hnċ yasery vahnċ, ċare gante karanċċċċċċċċ Iyir Wċnu ka harañċċċċċċċċ hnċ hwċhċnak Iyir tac va.

¹⁴ Ale wok kwċhċnana Iyir Wċnu ŋa, ma wċċċċċina ile wċatik g'Iyir Wċn: wanċnkwah ye soŋe umċ, koċċina nċċet watac, kabi g'Iyir ŋa fo koċċe nċjavċti usery Wċnu ŋa.

¹⁵ Ahnċ bi ahnċ ale yċċċk inahan Ahwċhn Wċnu ŋa koċċ kitiŋ fop, ċare umċ, ahnċ koċċina kitiŋa.

¹⁶ Vikerċh va mċ lehnċk:

«Nke bi ahnċ ale yċċċk inahan Ahwċhn Wċnu ŋa? Nke bi ale hoċ nkabahn iċċċ?»[☆]

Bare fuhnċ nċċċtinċk inahan dċwu ŋa kabi kwċhċnayinċk iċa Kċris ŋa.

3

Vċryokuŋċhn Wċn

¹ Vċyċnta mċn, ami mċkċla hnċsċhnu had vahnċ vċle hwċhċnak Iyir Wċnu ŋa yerun ċare nċsċhċnċmu had vċle ye hn'ikihċ vahnċ nte wċatik hnċ mbahn, had vċle wok ten vunul hn'ikwċtahn dċw hni Kċris hna.

² Ikaraj inte harañċċmu ŋa had wambċl yċċċamu asewu nke, gena roka paryi, kabi mċkċċċilunohna awċryu ikaraj dakah. Do ha gaki mċkċċċiluhna,

³ kabi hn'ikihċ nte wċatik hnċ mbahn hna worun arċfċndu. Nċwary yehċhna yċbċlan hun do konċċċun. Awa tufahnċċċiluhna vahnċ vċvċ iŋi duniŋa yerun, ankeya vahnċ fo hwċhċnarun.

⁴ Age aryampo hnċ wċuhnċ ntehnċk: «Arċfal Pol yebu» do aŋċntaŋ: «Arċfal Apolos yebu», didċiluhna bi sifa ahnċ-wo?

⁵ Mo ga ye Apolos? Do mo ye Pol? Vċryokuŋċhn Ahwċhn a fo yebun, vċle lik hafo ahwċtahnuna umċ. Ale-wo-le hnċ fuhnċ ċoku ile nċċċfaka Ahwċhn a fo ntid:

⁶ Ami, pċlċbu atċh ŋa, Apolos umċ rurċk, ċare Wċnu ŋa hnċpċndanċk.

⁷ Ale fċlċċ ŋa gċ ale rurċċa vċhni vċyena ŋoŋ. Wċnu ŋa ye fop, umċ ale hnċpċndanċka.

⁸ Ale fċlċk ŋa gċ ale rurċċ a kċċċlahnċni do Wċnu ŋa ċosċċċha ale-wo-le soŋe ċoku ile ntik ŋa.

⁹ Vċryokuŋċhn Wċn yebun do wċuhnċ ye ikaŋ Wċnu ŋa.

Cery Wċnu ŋa yerun fċna.

¹⁰ Gċ uyċċ ule nċċċċko Wċnu ŋa, ndokuŋċċbu had avċry vacery aholah ċus. Ntiċu sah ryċnk wċryċnk w ŋa do ahawary matċnd. Bare afo ale-wo-le nti wajira gante mbċryċċċ ka!

¹¹ Ahnċ koċċina nti sah ryċnk wċryċnk w hawary ge gena ile rċk ye ŋa, umċ ye Yesu Kċris dċnk.

¹² Vċryampo sanu mbċryandċni hnċ sah ryċnk wċryċnk w rac ma koryi ma kat wċraka wahwċhn nafa; vċryampo gċ wadċhwa mbċryċċċni ma idċl ma kat gċ lury.

¹³ Bare ċoku ale-wo-le ŋa nude wapacċk hnċ fac kiti hna. Fac rac Wċnu ŋa gċ hwċċċh tufahnċċ gante nke ċoku ale-wo-le ŋa.

¹⁴ Ge ahnċ mbċryċk ile nkok koċċina pċrċkan hwċċċh ha, ahnċ arac nuŋad icos.

¹⁵ Bare, ale ŋagaryċk ċoku ŋa, ahnċ arac nuŋadċina icos; umċ dċnk pċhċċċċċ, bare had hwċċċh hna dċnk ndċċċtak.

[☆] 2:16 2:16: Esayi 40.13

¹⁶ Yëtêlühna bi, Acery Wën Cankaf ña yerun do Iyir Wënu ña hnë wùhnë ntédëk?

¹⁷ Awa, ge ahnë pèrèkanëk Acery Wënu ña, Wënu ña pèrèkanëdëha ahnë arac kabi Cery Wënu ña cëvak. Do wùhnë ye Acery tac.

¹⁸ Antë ahnë toka umë dënk: ge aryampo hnë wùhnë ntiyahnëka ahwëhn yasery ye ðuniÿa li, arabi maŵa antë nteni nënkwëk soje Yesu ÿa. Ge koyëna nke nuÿad usery paryi.

¹⁹ Paryi nke, yasery vahnë wëvë iÿi ðuniÿa vi wanënkwah ye haryënkW Wën hna. Vikerëh va pëyahnek: «Wënu ña pëladëhëhni wëseryah va gë titëna dëw hni ña.»^{*}

²⁰ Më lehnëk fëna: «Ahwëhn a njetëk inahan wëseryah va, njetëk kwëhnana nafa.»^{*}

²¹ Awa, ahnë tēfēlahna naÿenand soje vahnë kabi wùhnë hwëhnëk fop:

²² nke Pol ma Apolos ma Piyer^{*} ma ðuniÿa ÿi ma ige ðuniÿa li ma icëm ña ma ile ye gaki ÿi ma ile yejëk ÿi, fop wùhnë hwëhnëk;

²³ do wùhnë Këris ÿa hwëhnëku do Këris ÿa Wënu ña hwëhnëka.

4

Vëfayik Këris

¹ Awa, pëlarinëfu, ami g'Apolos, had wëryokujëhn Këris, wële hwëtëhnahnëk watoña wacoŵik Wën soje karañini vahnë.

² Ale kwëtëhnahnëk Këris iñë, ahnë arac tufahn ikahnënda fo ÿade.

³ Soje lëmën ÿa, tana gena ge wùhnë pëcëtaðunëho ma ge wëhawary pëcëtaðëniho. Do fëna pëcëtaða nkaf mën ña.

⁴ Ntiyahnëko ile hnirandëbu gena, bare umë tufahnëdina catëbu. Ahwëhn a fëcëtaðëho bi catëbu.

⁵ Soje umë ye, antë ñankahnu ahnësu ile nkeni wëÿënta hun; napëryin Ahwëhn a tëki. Ha, Ahwëhn a, umë dënk sanëd humpen hna le soŵik hn'umëhwëry hna do njetëndanëd fop ile ye hnë wasakahn vahnë ÿa. Awa, Wënu ña cëkwaryëdëha ale-wo-le gante nke ile rëfëka ka.

⁶ Wëÿënta mën, ge nësëbu soje Apolos gë ami ÿa, ahnëgahnu ye, aÿëjahnu hnë fuhnë: ge dëcëtëdïlühna vile herik wanës Wën hna awa wëla aryampo hnë wùhnë bëntaðina soje aryampo do mbana aÿëntaŵ a.

⁷ Wëjë, ye hoðu alëbëhni wëÿëntaŵ va? Ile hwëhnaru ÿi fop gena bi Wënu ña yëdaki? Kabi aki nke, soje ye hnaÿënaðu had yëdïlihna?

⁸ Ntiyahnëku tēkërun ahnuÿawu fop ile ÿaðun ÿa, tēkërun avetawu, wëhnaŵ yerun hara fuhnë gelëfuhna. Ge paryi nkekëndun wëhnaŵ awa fuhnë fëna nawëntakëndëbun gë wùhnë!

⁹ Ntiyahnëko Wënu ña fuhnë wëfayik vi ntik wërëkwa va, had wële hitinjik soje ndaŵini nkebun. Ha, had wële yafañëde haryënkW wamëleka gë vahnë fop hna.

¹⁰ Fuhnë pëlayibun had nënkwëbun soje Këris ÿa, bare wùhnë pëlarun vankaf hun va had wëseryah va fop soje Këris ÿa; yaŵëlëfuhna, bare wùhnë njaŵërun; ntënëbirun, bare fuhnë njafibun!

¹¹ Hafo gaki, nkoŵun horotëndëfu inte ña gë iyo wënka ña, nkwehnalëfuhna wiÿi, këm fo ntifëbun, ki fo njasëlendëbun do

^{*} 3:19 3.19: Soð 5.13 ^{*} 3:20 3.20: Wahnëw 94.11 ^{*} 3:22 3.22 Piyer: Sefas kerik hnë Wagërek hna.

¹² ndokunċedċefun ċus hnuċahnċfu ile rokċdċefun ŋa. Age ahnċ nċwċkċfu, ifċrċn ryċwanċhnċdċefunċha; age ahnċ koroteyhnċdċċhċfu, nduċċnadċefun;

¹³ age ahnċ mehnċdċċhċfu, g'untċnah ntċkwadċefun. Hafo gaki vahnċ va pċlanihċfu had inċ hayah, ile sanik hnċ iċi ċuniċa.

¹⁴ Gena soċe sċfċhnanu herċndidċċmu aki, ċare soċe yabahnu ye, kaċi vutah mċn vunte ŋahnċbu ċus yerun.

¹⁵ Hnċ ifċmċnkċl hun gċ Kċris hna, wċla ntehnakċnde vahnċ hafo wawuli pċhw (10,000) hwċhnakċndun vċle haraċċdċċhu, rċm ryampo fo hwċhnarun: ami ye rċm hun ŋa kaċi njonċhnimu Wanċs Wakasċk ŋa, wante lik ayewu gċ Yesu Kċris.

¹⁶ Awa, kċlamu tċfċryin nkeya mċn ŋa.

¹⁷ Do soċe rac fayċryidċfuha Timote, fatah mċn fante ŋahnik do hahnċndak soċe Ahwċhn a. Age tċkċrik ndċnkwċtehnċdċċhu ankeya mċn nte rċfandċbuha Yesu Kċris. Umċ haraċċdċċfuhċhniwo vahnċ gante-wo-gante hnċ vacery sali hna fop.

¹⁸ Vċryampo hnċ wċuhnċ naċċnadċċni, nahadċċni yiryidċa soċe yċkiwu.

¹⁹ Biċċċċina njiryidċfu, ge Ahwċhn a mawċk. Awa wati rac gena wanċs vċyi vċle hnaċċnad ŋi fo yċtċdċfu ċare bi kwċhnani fċna fanka Iyir Ipacah iċa!

²⁰ Ha, toċna ye, ge ahnċ hnċ Inawċ Wċnu hna nke, ahn'a rac tufahnċċina gċ wanċs fo, ċare gċ fanka tufahnċd.

²¹ Awa, ye fecehnċku? Yiryiwu gċ wagus ma gċ intawċry ipċbah inċa do gċ iyamah bi?

5

Ankeya meh hnċ cery sali

¹ Nkwċryċċde gante-wo-gante, nke ŋal hun hna ale lid wameh waċayah ċus. Wċla hnċ vċle wok vċyċtċlahna Wċn paryi va gena ale lid koyċna. Ha, nkwċryċbu aryampo hnċ wċuhnċ gċ asċval rċmu ŋa ndakċċċni!

² Do nkorun ahnaċċnandu! Tċfakċhu ayewu hnċ uyiwċhnah sankaf do ntayi fagant hun ahnċ arac!

³ Ami, imbahn mċn iċa ŋawċtaku ċare iyir mċn ŋa gċ wċuhnċ nkentik. Do tċkċċbu hitiċċwa menċk ale lik koyċna ŋa had hnam nkentiċu.

⁴ Age mbarċlċrun, gċ wċuhnċ nkentċdċċbu g'iyir mċn iċa do Ahwċhn fu ŋa Yesu tufċdċċhċfu fanka falċwu fa. G'uwċc Ahwċhn fu ŋa Yesu

⁵ daryina aċi asan nċi tċfċlehnċnda Sintani hafo tav ikihn vahnċ nte wċatik hnċ mbahn hna soċe pehċtahni hnċ fac le mbokajċd Ahwċhn hna.

⁶ Inaċċna hun ŋi caċċna wċtoye! Nċtċtċrun ċus: «Levir toye, matċndċd farin fa fop.»

⁷ Awa, pacċnaryin! Tavċryin viċċ viwċh vile lidunċho kobċri va do awċċċtawu ayewu vahnċ vċhasċk had farin fale wok kwċhnana levir. Ile ye toċna ŋa, tċkċruna ayewu. Kċris ŋa, fape sali Pak fu ŋa, njċċahniko had sadċha,

⁸ awa dinċfu ambċnt ŋa gċ vamburu vante wok kwċhnana levir: genċfu vahnċ vċhwċhn toċna gċ walawċry wafacah. Nkwċċtċnċfu vankeya va; antċ nko ntinden wċh ma ndakċntal nte nkok ŋadċina Wċn.

⁹ Hnċ kayċte mċn dċnkwċryċnk wċ hna keryċhnċryidċċmuno ant'ahwċhnalu hayu gċ vċhwċhn nkeya meh va.

¹⁰ Age nēsēbu wanj nēsēla afitēlu gē fop vēle hwēhna nkeya meh hnē iyi duniya vi: gē vahnē vēle lid ndakental meh gē fop vēle nkok gedina viyē gwēr gē fop vēle va do gē fop vēle sēmbēd wamēn wamēr. Age gena umē tēfakēha asahnu duniya li!

¹¹ Ile yādēfuhu lehnū ya umē ye: vahnē vēle lid ndakental meh, ma vēle nkok gedina viyē gwēr, ma vēle sēmbēd wamēn wamēr, ma vēle yewēd vēle ryēwēd, ma vēle led. Tēfēluhna dēnk avanku wēla roka sifa vahnē vērac.

¹² Ami bi hitinjēdēhēhni vēle wok vēhwētahnēlahna Yesu Kēris va? Hali gena koyēna! Bare vēle vankērūn cery sali va, wūhnē rēfēka ayēkalēndu sojē fērēn cery sali ŋa.

¹³ Vēle wok vēhwētahnēlahna Yesu va, vēhni Wēnu ŋa hitinjēdēhēhni. Awa had gante kerik wanēs Wēn ka: «Daryina awen a fagant hun.»^{*}

6

Sonko yēbēlan vēle hwētahnēk

¹ Age aryampo hnē wūhnē takēlēkēhni g'ale mbankēni ikwētahn, hak koḏ ndēk tēya ale wok yētēna sariya Wēn kitinjēhni hara gena ayēntawū ale mbankēni ikwētahn?

² Yētēluhna bi vēle vankēk ikwētahn va kitinjēdēnihēhni duniya yi fop? Awa ge wūhnē rēfēka ahitiŋu duniya yi, sojē ye ye kodiluhna ahitiŋu viyē viroy va vēle ye yēbēlan hun va?

³ Yētēluhna bi kitinjēdenēhēhni wamēleka ŋa do kas viyē vivē iyi duniya vi!

⁴ Awa age kwēhnarun ile hitinjēlēdun yēbēlan hun sojē viyē vivē iyi duniya va, sojē ye rēyēdunēhēhni vahnē vēle wok vēyētēna wēba Kēris ŋa nkeni vēhitiŋ yēbēlan hun?

⁵ Wante hnēsēdēfu ŋi tēfakēha cēfēhnu. Gena bi hnē wūhnē wēla ahnē aryampo ahwēhn usery ale hoḏ kitinjēbēlan vēle hwētahnēk?

⁶ Tēyēdēfu, caŋēk bi vēle vankēk ikwētahn kitinjēlēndēni g'ayēntawū, do kat haryēnk wē hnē vēhitiŋ vēle nkoni vēvankēna ikwētahn?

⁷ Wēla kitinjēl yēbēlan hun ŋa dēnk, tufahnēd fop pērēkak yēbēlan hun. Sojē ye ye pecehnēdīluhna aryuñēnawu wameh wante līderun? Sojē ye ye pecehnēdīluhna aravuni vahnē va nteni ile hwēhnerun ya?

⁸ Bare wūhnē dēnk lid wēh do led, do vēle vankērūn ikwētahn va dēnk lidun koyēna!

⁹ Njētērun wapacēk vēle lid wameh va vēhnuyādina yēwa hnē Inaw Wēn hna. Antē mpaŋēmpaŋawu: gē vahnē vēle lid ndakental meh gē fop vēle sēmbēd wamēn wamēr gē vēsan vēyēlah ma vēsēval vēyēlik vēle yēkēlehnēdēhēhni vēhawary, gē vēle ryakēd gē vēsanētahni ma vēsēvalētahni dēnk

¹⁰ gē vēle va, gē vēle yād dēcēt hnapul, gē vēle sed dēcēt uñen, gē vēle yewēdēhēhni vēyēntaw, do gē wabandi, vēyi vahnē vēhnuyādina yēwa hn'Inaw Wēn hna!

¹¹ Wēlin aki nkeniho vēryampo hnē wūhnē kobēri ŋa. Bare, kabi g'Ahwēhn fu ya Yesu Kēris nkerun, Iyir Wēnu fu ŋa njaryēku wameh ŋa, ntik kwēhnu Wēnu ŋa, do Wēnu ŋa catahnēka gē wūhnē.

Ikwēhna ankeya nte ñad Ahwēhn

^{*} 5:13 5.13: Divēta Sariya 17.7

¹² Vëryampo ntehnëdëni: Fop maŵëryayik. Ha, bare gena fop hwëhnak nafa soje ahn'a. Ha, toña ye fop maŵëryayik bare ñwëyëbu yewu aramp sifa ile-wo-le.

¹³ Ntehnëdun fëna: «Roka ÿa soje idonk ña ye do idonk inja soje roka ÿa ye.» Ha, toña ye do Wënu ña tëkwehnëd inji donk gë iÿi roka hnë fac ryampo. Bare mbahn ahnë ña diyina soje ntind ndakëntal nte nkok ñadina Wënu ña: vimbahn fu va Ahwëhn a hwëhnëk do umë ye Ahwëhn vimbahn fu va.

¹⁴ Wënu ña mbëhnëndanëka Ahwëhn a do mbëhnëndanëdëhëfu fëna gë fanka falëwu fa.

¹⁵ Yëtëluhna bi vimbahn hun va nke had imbahn Këris ña? Awa, nufëdëfu bi inë ryampo hn'imbahn Këris hna soje liwu hn'imbahn asëval ale wafëd nkaf ntëwu? Muk, gedina koyëna!

¹⁶ Yëtëluhna bi asan ale ryakëk g'asëval ale wafëd nkaf ntëwu ña vëhni vëhi tak aryampo fo nkedëni? Ha, Vikerëh va më lehnëk: «Vëhni vëhi tak aryampo fo nkedëni.»[☆]

¹⁷ Ndampo fo nke, ale nkeni gë Ahwëhn a aryampo fo nkeni gë umë.

¹⁸ Garyëyindën ndakëntal ñël këm! Wameh wakawary wante-wo ntik ahnë ña bëvehnëdilahna. Bare ndakëntal nte wok ñadina Wën umë mbëvehnëd mbahn inja dënk.

¹⁹ Yëtëluhna bi mbahn hun ña ye cery Iyir Ipacah? Wënu ña njëdakuna do hnë ale-wo-le nke. Koyëna gena wühnë hwëhnëk vankaf hun va.

²⁰ Wënu ña yabah cosahnëk ntawëtahnu. Awa kwëhnaryin ankeya nte ñad Ahwëhn ña!

7

Soje inëh

¹ Tame, ntëkwadëfu wante herëhnëryirunëhowo ña: Ha, përenak soje asan a antë ndakëni g'asëval.

² Bare soje kehahni ankeya nte nkok ñadina Wënu ña, asan-wo pecek kwëhnahna asëval ale nkeni gë umë fo, asëval-wo fëna kwëhnahna asanu.

³ Asan a tëfëlahna ñwëya uryak asëvalu, do asëval a fëna tëfëlahna ñwëya uryak asanu.

⁴ Asëval a kodina nti imbahn dëwu ña gante-wo ñad ka: mbahn dëwu ña, asanu hwëhnëk. Ndampo fo nke, asan a kodina nti imbahn dëwu ña gante-wo ñad ka: mbahn dëwu ña, asëvalu hwëhnëk.

⁵ Antë awëyëlëndu, ge gena nkwëryëlërun soje asuñu ayëfahnuna Wënu ña dus. Bare tëfëlahna mbiy dus, ge gena umë dakëna aresawu; Sintani kod njëkëhnahnu ntiyehnu ile mbañëk Wënu ña.

⁶ Wante hnësëhnëmu ñi, dehnëluhna aliwu forosima, bare ge ñadun kodun aliwu.

⁷ Nakëndëbu dus vësan va fop nkeni vësëval këm, g'ami ki; bare ale-wo-le uyëd minu nuÿak Wën hna, aryampo kod nko asëval këm, aÿëntaw a kod ñël.

⁸ Awa, vële wok vëyëlëna va do gë vësëval vële cëmaryëk vësan va ntehnëdëfuhëhni: antë aÿëlëlu fecëk soje hun ÿa, g'ami ki.

⁹ Bare ge kodiluhna aryuñëhawu, ñëlëlëryin; kabi aÿëlëlu fecëk g'ile ñad ndawu ipërël.

[☆] 6:16 6.16: Wapëgwala 2.24

¹⁰ Awa, soje vële yëlëlek va, Ahwëhn a hnësëhndëfëhëhni, gena ami: asëval a tëfëlahna mbëmba.

¹¹ Bare ge mbëmbak, antë mbok ñëli. Age ñad ñëli tëfëka mbokalëni g'asanu. Do asan a fëna tëfëlahna mbamba asëvalu.

¹² Tame, ge ale hwëtahnëka Yesu kwëhnaka asëval ale wok kwëtahnëhna, do ge asëval arac ñad nkolahnëni g'umë, tëfëlahna mbamba. Wañi, ami dënk hnësëk, gena Ahwëhn a.

¹³ Do ge asëval ale hwëtahnëka Yesu kwëhnaka asan ale wok kwëtahnëlahna do ge asan arac ñad nkolahnëni, awa asëval a tëfëlahna mbëmba.

¹⁴ Nësëdëfu wañi kabi asan ale wok kwëtahnëlahna Yesu ya, soje asëvalu ale hwëtahnëka ya tëhahnëka Wënu ña. Ndampo fo nke, asëval ale wok kwëtahnëlahna Yesu ya, soje asanu ale hwëtahnëka ya tëhahnëka Wënu ña. Ge gena umë, vutah hun va nkekëndëni had vële ronkëk, hara ile ye toña ya tëhahnëniha Wënu ña.

¹⁵ Bare, ge ale wok kwëtahnëlahna Yesu ya ñad pitëleni g'ale ñëlëleni ya, kod nji. Wati rac, ale hwëtahnëka Yesu ya, asan a ma asëval a, ñoñ gona ile yabëlehnëkëhni; Wënu ña ñad nkeyin yam.

¹⁶ Wëjë asëval ale hwëtahnëka Yesu ya, yëtëlina ge kodu afëhëta asan hu. Do wëjë asan ale hwëtahnëka Yesu ya, yëtëlihna ge kodu afëhëta asëval hu.

Imaw̃ ile njëdahnëk Ahwëhn

¹⁷ Awa, ahnë antë njëkëlehn nkwëcët ile njëdaka Ahwëhn a, gante nkeho ka ante macëkawo Wënu ña. Umë ye ile lehnëdëfuhëhni vacery sali va fop.

¹⁸ Age asan ale rëk hácik macëk Wënu ña, nko koyëna. Age ahaŵary ale wok kácihna macëk Wënu ña, nkonti koyëna.

¹⁹ Háciru ma kácilihna umë kwëhnana nafa. Ihwëhn nafa ya, umë ye mawëhn Wënu ña.

²⁰ Ha, ale-wo-le tëfëka nko gante nkeho ka ante macëkawo Wënu ña.

²¹ Aramp bi yëruho ante macëkino Wënu ña? Antë nkehahnahni soje rac; bare ge nuŵaru rënka ayehahn afaya, antë ntënti.

²² Yëtëryin, aramp ale macëk Ahwëhn a afaya paryi nke kabi Ahwëhn a pehëtëka. Ndampo fo nke, ale yeho afaya do macëk Këris ya, aramp Këris paryi ye.

²³ Wënu ña gë yabah ntaŵëtëku. Awa antë ayewu vëramp vahnë.

²⁴ Ha, vëyënta mën, ale-wo-le tëfëka nko haryënkW Wënu ña gë hn'ile nkeho hna ante macëkawo ña.

Soje vële wok vëyëläläna

²⁵ Awa, soje vële wok vëyëläläna va, ile yadëfu hnësu yi gena Ahwëhn a lehnëko hnësu, bare nahan mën ña yëdadëmu. Ahwëhn a kaŷëhnahnëka g'ami: ntiko ale hode kwëtahni.

²⁶ Soje wahorot wavë gaki wi, wëli ile hnahaŵu ya: nëfak soje ale-wo-le nko gante nke ka.

²⁷ Nëlëru bi? Awa antë ayëkëlehn afitëlu. Nëlëlihna bi? Awa antë ayëkëlehn asëval.

²⁸ Bare ge nëlëru, gena wëh; do ge aryag nëlëk, gena wëh. Bare vële yëlëlek va wahorot kwëhnadëni duniya lëw hni hna, do ami ñadëfu wëmayëhnu antë nkewu.

²⁹ Vëyënta mën, wëli ile yadëfu hnësu ya: wëwati toye fo wokëkëfu; tək pëgw iyi wati, vële yëlëk va tēfëkëhni nkeni had vëyëlëna,

³⁰ vële hoč va nkeni had vëyiwëhnëna, vële ryasëč va nkeni had natëlëhni hna, do fëna vële lawëč va nkeni had gena vëhni hwëhnëk ile ntawëni ya.

³¹ Vële yad dëcët viyë iyi duniya vi tēfëkëhni nkeni had vële wok gona ñandëni, kabi viyë iyi duniya yi ndëcëč.

³² Nësëbu vëyin kabi ñakëndëbu ant'ahwëtu nahan dëcët. Ale wok ñëlëna ya, viyë Ahwëhn va nahač, nëña Ahwëhn a njëkëlehnëč.

³³ Bare ale yëlëk ya, viyë duniya va nahač, nëña asëvalu njëkëlehnëč,

³⁴ do koyëna cahëlehnik yëbëlan wëhayu wahi. Asëval ale wok ñëlina ya ma aryag ale wok yëtëlina vësan nahač viyë Ahwëhn va. Arac ñač nke ava Ahwëhn a hn'ile ntif do nahač hna fop; bare ale yëlika viyë duniya va pačëč, nëña asanu njëkëlehnëč.

³⁵ Soje ufërën hun lehnëčëmu waji, gena soje wëmaŷehnahnu; ñačëfu arëhnawu ile fecek ya, alihahnu ile ñač Ahwëhn a fo.

³⁶ Tame, ge jar ñankahnëka dëcët gë aryag ale kwëhnëk a, ntiyahněka kodina mbok nduñëna, awa tēfëka nti gante ñač ka; tēfëka ñëla. Age koyëna ntik gena wëh.

³⁷ Bare ge jar ña pëhnač wapacëk sakahn lëwu hna soje antë ñëla, do kahnënda hnë rac, hara porosinj iña do mëk nduñëna, jar tac fëna ntif fërën.

³⁸ Koyëna ale yëlëka aryag ale kwëhnëk ya ntik fërën, bare ale wok təkëna njëta asëval ya, umë lik le yak sañëk ya.

³⁹ Ge asëval a ñëlik kodina pitëlëni g'asanu hnë duniya lëw hni hna fop; bare ge asanu cëmëk, koč ñëlëlëni g'ale ñač a, bare gë ale hwëtahnëka Ahwëhn a fo.

⁴⁰ Bare, ge gante nke ka nkok, natëdëha dus. Koyëna nahabu, do ntiyahněko kwëhnaabu, ami fëna, Iyir Wënu ña.

8

Faɣar wasadëha wën ile wok gena paryi

¹ Yëkënefu tame soje faɣar fale sënahnik sadëha wën ile wok gena paryi: soje watač, toña ye, gante nësëčun ka, fuhnë fop kwëhnyainëk uyët. Uyët rac lidëha ahn'a kumand. Bare iña ña njawëñëč ikwëtahn ahnë!

² Ge ahnë ntiyahněka padëka uyët, ahnë arac tēfëka njët nkojëka yabah.

³ Bare ge ahnë Wënu ña ñahnëč, Wënu ña njëtëdëha ahnë arac do gwërënkedëha.

⁴ Awa, soje itok faɣar fale sënahnik sadëha wën le wok gena paryi ya: Njëtinëč dus wën ule wok gena paryi ya kwëhnana nafa duniya li; ha, Wën hučampo fo ye, hukawary gena.

⁵ Paryi nke, vëryampo ntehnëdëni nkeni wamën ambin hna do gë nkal li. Toña ye cape ntëw hni nkeni wamën wayabah do gë vëhwëhn vëyabah.

⁶ Bare soje lëw fu ya, Wën hučampo fo ye, Rëm ale lik ile-wo-le ya do soje ntiden ile hnëjëčëha umë ya yeyinëč; do fëna Ahwëhn aryampo fo yehëhna, umë ye Yesu Këris, gë umë nke ile-wo-le ya ha, soje ile ntik ya yehahninëč.

⁷ Bare gena vahnë fop yëtëk iyi toña! Vëryampo njuhëkëhniwo njëfa wën ile wok gena paryi ya do hafo gaki, ge tokëni faɣar sadëha wamën

watac, do ntiyahnëdëhëhni faÿar farac tonkënëdëhëhni haryënkW Wën hna kabi imëk uyët ulëw hni wã yabëna.

⁸ Gena ile rokëdë ya lid Wënu ña nëñahna gë fuhnë: age tokinëk ma tokilënëhna umë ñaÿëtëdëfina ma gwënëdëfina nafa lëw fu haryënkW Wën hna.

⁹ Bare, fop ile lidun ÿa, diryin wajira, antë ige afaya hun nte lihahnëdun viÿë ña, antë ntiyehnéhni uwëh vële mbak ikwëtahn va.

¹⁰ Age ale mbak ikwëtahn hnuki, wëjë ale yëtëk toña ÿa, ga tokëdu ile sënahnik sadëha wën ile wok gena paryi ÿa, përedilahna bi tok umë fëna?

¹¹ Koyëna uyët hu wã mbëvehnëdëha ale mbak ikwëtahn aÿi, umë ale cëmëhnëk Këris ÿa!

¹² Ge aki menëdun soje vëÿënta hun va aÿayëmpayehnénduni soje ikwëtahn nte vakëhni ña, Këris ÿa dënk horotehnëdun gë wameh hun ña.

¹³ Soje umë ye, ge soje le rokëdëfu faÿar fale sënahnik sadëha wën ile wok gena paryi ÿa ntiyehnédëha aÿënta mën wameh, bokëda roku muk faÿar farac, soje antë liyehnéwã wameh.

9

Pol yëkëlehnëdëfina ile rëfëka Afayik

¹ Tëyëdëmu: Gela bi afaya, koða bi liwu ile ÿadëfu ÿa? Gela bi afayik? Nulëwahna bi Yesu Ahwëhn fu ÿa? Gena bi soje doku mën ÿa wawëhnërunëha Ahwëhn a.

² Wëla ñwëÿëni vëryampo vëyavëtëdëfihloha afayik, wuhnë mëmë mawërunëho. Imañ hun Ahwëhn ña rufahnëd afayik paryi yebu.

³ Wëlin gante ntëkwadëfuhëhni ka vële fërëkanëd wãc mën va:

⁴ tëfëlëfuhna bi ile rokëdëfun do sedëfun soje doku fu ÿi?

⁵ Tëfëlëfuhna bi hwëhnafuna asëval ale hwëtahnëka Këris ÿa ntapëhnanëdëfu, had gante ntidëni vëfayik vëÿënta wã gë vëvë tere Ahwëhn do gë Piyer fëna ki?

⁶ Hnë vëfayik hna fop ami gë Barë nabas fo bi rëfëkëfu ryokuñëfu doku haÿary hnuÿahnëfu ile rokëdëfun ÿa?

⁷ Mo lopëde codadë do cosand umë dënk? Mo fëlëd atëh hara tokëdëfina? Do mo heryëdëhëhni wusa wã hara cedëfina wambël wadëw hni ña?

⁸ Ile ntidëni vahnë kantëm ÿa hnësëhnëmu soje wëryëndanahnu ile lehnëdëmu ÿa, do sariya Moyis ÿa fëna nësëd watac.

⁹ Kabi kerik hnë sariya rac: «Ge yihni ÿa ndokuñëd ant'arëmpuna wës ÿa soje antë tokënd roka ÿa.»* Wënu ña wuhni wã fo bi kwëtahnëk anëf?

¹⁰ Gena bi soje fuhnë nësëk? Ha, soje lëw fu herik wañi wanës. Ale yamëd a g'ale varëpëd a ndokuñëdëni kabi njëtëni nuÿadëni sah lëw hni ÿa. ¹¹ Nadëbun hnë wuhnë ifërën Iyir Ipacah ña, awa ge mbarëpafun viryampo hnë ile hwëhnërun hnë duniÿa li, ndëcëtëbun bi ile sañëk ÿa?

¹² Ge vëryampo tëfëkëhni nuÿani hnë le hwëhnërun ÿi, do kas fuhnë tëfëkëfu lëbëfuni vëhni! Bare dilëfuhna koyëna. Nduñënadëfun fop, soje antë nti vahnë va ñwëÿëni Wanës WakasëkKëris ña.

¹³ Njëtërun wapacëk vële ryokuñëd Cery Wën Cankaf va, Cery Wën Cankaf ña ryavëdëhëhni; ha, vële sënad wasadëha hn'ile cënadë sadëha hna nuÿadëni sah lëw hni ÿa hnë sadëha rac.

¹⁴ Ndampo fo nke, Ahwëhn a nësëk soŋe vële fëyahnedf Wanës Wakasëk ŋa nuŋahnëndëni ipëyahn tac ile tokëdëni ŋa.

¹⁵ Bare ami, ñoñ yëkëlehnëla hnë watac fop, do kerëda soŋe ile rëfëko rac; sëmu fecehnëko gë liwu watac! Ahnë dihëtëdfilohna ile hnaŋënayendëho ŋa.

¹⁶ Ami, gena soŋe hnaŋënahndu fëyahnedëfu Wanës Wakasëk ŋi, Wënu ŋa liyendëho: meko ge pëyahnela watac.

¹⁷ Ge ami dënk rëhnakënd iŋi doku, tëfakëho hwëhnaŋ icos; bare gena ufër mën ryokuŋëdëfu, ile kwëtehnahnëko Wënu ŋa fo lidëfu.

¹⁸ Awa ye lë ye icos mën ŋa? Yëdahnëndu aki fo Wanës Wakasëk ŋa ye, hara tëyëla yëdayiwu le rëfëka nŋëdayi ale fëyahnedf.

¹⁹ Mama nkebu afaya, bare aramp vahnë fop liyabu, soŋe fehëtahnnëwëhni vahnë vëyabah dūs ge kod nke.

²⁰ Had sëwif nkentibu wasëwif hna, soŋe fehëtahnnëwëhni; had vële tampëko sariya Moyis va yentibu hnë aramp sariya hna, mama nkobu gentila aramp sariya, soŋe fehëtahnnëwëhni.

²¹ Ndampo fo nke fëna, had vële wok vëhwëhnana sariya Moyis va nkentibuho hnë vële wok vëhwëhnana sariya ŋa, soŋe fehëtahnnëwëhni. Umë dehnina kwëhnala sariya Wënu ŋa, kwëhnaŋu kabi sariya Këris ŋa rampëko.

²² Had vële mbak ikwëtahn nkentibu ge gë vëhni nkentibu, soŋe fehëtahnnëwëhni. Nkebu ile-wo-le hnë vahnë hna fop. Gë wafere ŋa fop njëkëlehnëhnëdëfu soŋe fehëtahnnëwëhni vëryampo.

²³ Do umë fop soŋe Wanës Wakasëk ŋa lidëfu, soŋe hnuŋantahniwu sah mën nafa lëwu ŋa.

²⁴ Yëtëluhna bi vële lobëlëd va, vëhni fop nkaryëdëni ntobëla hna, bare aryampo fo ye ale hnufëd ile lobëlahndëde ŋa? Awa garyëryin dūs soŋe ahnufahnu.

²⁵ Fop vële lobëlëd va ŋwëyëdëni viŋë viyabah soŋe mëkahnëni ndënkwanihëhni vëyëntaŋ va. Vëhni ntidëni koyëna soŋe nuŋahnëni buña. Buña rac biyëdina; bare fuhnë, ntiden soŋe nuŋahnin ile wok pudina muk.

²⁶ Soŋe umë ye, ami nkaryëdëfu yëkatëndu wapacëk gante pabëbu. Had awëy nkebu, gwëyëda fac fo.

²⁷ Ndokuŋëdëfu dūs mbahn mën inŋi hafo wëku mbahn mën inŋi, soŋe antë saniwu ami dënk ale fëyahnedf Wanës Wakasëk ŋa.

10

Itëfëta vacërakëlo fu vinte haranëdëhëfu

¹ Vëyënta mën, ñadëfu ayëtu ile yehëhniwo vacërakëlo fu hnë yamani Moyis hna. Vëhni fop kuyët ŋar nte yiryeryëdëhëhniwo hna nkeniwo do ntëmpëtaniho Wov Vëntah ŋa.*

² Koyëna, vëhni fop tëfëniho ŋar ŋa do ntëmpëtaniho wov hna do umë yeho yarya lëw hni soŋe igelahn dëw hni gë Moyis ŋa.

³ Vëhni fop tokëniho roka ile nŋëdahniko Wën g'ambin ŋa,

⁴ do ceniho wënka wante nŋëdahniko Wën; ha hn'itaka nte nŋëdahniko Wën hunte lapëhnađëhëhniwo ha cedëniho. Itaka tac Këris ŋa yeho.

* 10:1 10.1: Icahn 13.21-22

⁵ Bare Wënu ña nëñjəlawohna gë vəhni do njođəniho cəmëndəni gante-wo-gante wula hna afo nkoni vəhi fo hnë vəle wətiko Esipət va.*

⁶ Wañi tēfēka njetəndanəfu soje antē tēfēlehnənden iña meh had gë inte tēfēlehnədēniho vəhni ki.

⁷ Ant'asəmbəndu ile wok gena wən paryi, had gante ntidəniho vəryampo hnë vəhni ki. Vikerəh va nəsək: «Bulunda ya ntañaniho soje tokəni do ceni, tac matēlehnəni soje nəhəni.»*

⁸ Antē ntinden fəna ndakəntal nte ñəwək Wënu ña, had gante ntidəniho vəryampo hnë vəhni ka, soje rac vahnə wawuli wafəhw wahi gë warar (23,000) njonihō cəmēlehnəni hnë fac ryampo fo.*

⁹ Antē pəgwina Ahwəhn a had gante ntidəniho vəryampo hnë vəhni ka, soje rac walən yarəkəhniwo cəmēlehnəni.*

¹⁰ Ant'awəhñandu had gante ntidəniho vəryampo hnë vəhni ka, soje rac mēleka icəm ña mbəvehnəkəhniwo.

¹¹ Vəyin nkehəhniwo vacərakəlo fu va do kerik soje kolin njetin, fuhnə vəle rəhayinək wapuya đuniya vi.

¹² Awa, ale liyahnəka njawək hn'ikwətahn hna nti wajira soje antē njo.

¹³ Fop wadəñah wante yedəhu ña rac yedəhəhni vəyēntaw va fəna. Wënu ña kahnəndak, tavədiluhna aryəñehniwu ntəbi ile worun məkədiluhna aryuñənawu. Ge ndəñerun, Wënu ña njədədəhu fanka fa aholahnu aryuñənawu hafo pu.

¹⁴ Soje umə, wəlawo mən wale ñahnəbu đus, garyəryin waravahn wamən wale wok gena paryi!

¹⁵ Nəsəndəmu had vəle hwəhñak hakili; yəkəryin wuhnə dənkwante hnəsəhñəmu ñi.

¹⁶ Ankələwa nte ryəwayik nte səmbandenəha Wënu ña, gena bi, ge cəhanden uñen uña, ndənkwətəndəhəfu sat Kəris ile ryehətik soje ləw fu ya do rac mbarəpəđəhəfu gë umə? Gena bi, ge tokədən mburu ña ndənkwətəhñədəhəfu imbahn Kəris nte wubəlehnik soje ləw fu ya, do rac mbarəpəđəhəfu gë umə?

¹⁷ Mburu ndampo fo yehəhna. Awa, fuhnə vəle yañinək vi, imbahn ndampo fo yeyinək, kabı hnë mburu ndampo tac fo kwəhñantinəkəfu sah.

¹⁸ Yəkəryinəhni bulunda Isərayel yi: vəle rokəd fañar sadəha va vəvarəpələđina bi gë Wən hunte linəhnik sadəha rac?

¹⁹ Ye pəhñətanəd wanəs mən ñi? Pəhñətanəd bi fañar fale sənahnik sadəha wən ile wok gena paryi fi gë ravahn ləwu yi kwəhñak nafa?

²⁰ Hali! Nəsəbu koyəna kabı wasadəha warac wayine sənənəpde, gena Wən do ñada avarəpəlu gë wayine.

²¹ Kodiluhna asehahnu nkələwa Ahwəhn ña do asehahnu fəna nkələwa wayine ña; kodiluhna aroku ile varəpələndəhu g'Ahwəhn a aroku fəna ile varəpələhñədəhu gë wayine ña.

²² Ma iñəwary Ahwəhn ña bi ñaden matəndin? Fuhnə bi ləbinəka fanka fa?

Ntiyi fop soje tufahnahni inaŷ Wən

²³ Vəryampo ntehnədəni: «Fop mawəryayik.» Ha, bare gena fop hwəhñak nafa soje ahn'a. Fop mawəryayik, bare gena fop yawənəd ikwətahn vahnə.

* 10:5 10.5 Vaker 14.29-33 * 10:7 10.7 Icahn 32.1-6 * 10:8 10.8: Vaker 25.1-18 * 10:9 10.9: Vaker 21.6

²⁴ Ahnë antë njëkëlehn nafa lëwu, bare njëkëlehn nafa vëyëntaŵ va.

²⁵ Kodun aroku fop ile wafëde saha hna, hara tëyëlehnaluhna;

²⁶ Vikerëh va më lehnëk: «nkal inji gë ile yehëhna hnam ya fop Ahwëhn a hwëhnëk».*

²⁷ Awa, ge ale wok kwëtahnëlahna Yesu wacëku roka yalu hna do aŵaŵu ayiwu, tokëryin fop ile yëdaderun ya, hara tëyëlehnaluhna.

²⁸ Bare ge ahnë ntehnëku: «Faÿar fale sënahnik wamën wale wok gena paryi ye», ant'aroku, soje ale fëyaku ya nëwahnä yam hakili ya.

²⁹ Nësëda waji soje wuhnë, bare soje ale yëtëdanëdëhu ya hnësëdëfu. Didä hnë ige afaya mën ile kod' ahawary nëwahnëndo.

³⁰ Age camehnëbuha Wënu ña soje ile rokëdëfu ya, tokëda tase ahnë ale hod nëwo soje rac.

³¹ Awa, ge tokëdun ma cedun ma ge ntidun ile-wo-le ya, diryin fop soje arufahnahnu inaÿ Wënu ña.

³² Ant'aliwu ile hëfëdëha ahnë wameh hna, nke sëwif ma ale wok gena sëwif ma avë cery sali Wën.

³³ Diryin g'ami ki: njawërdëfu soje vahnë va fop nëñahnëhni g'ami hnë ile lidëfu hna fop; yëkëlehnëda nafa mën dënk, bare nafa vahnë fop yëkëlehnëdëfu, soje pehtëahnini.

11

¹ Tëfëtalahnëryino, gante tëfëtalahnëdëfëhu ami dënk Këris ki.

Asan g'asëval hnë Cery Sali

² Cëkwaryëmu soje ile ryënkwëtaďunëho hnë ile-wo-le yi, do ile yawënerun wante harañëmu ñi.

³ Awa, ñadëfu ayëtu iÿin: Këris ya ye asankaf vësan fop ya, asan a ye asankaf asëvalu ya, do Wënu ña ye asankaf Këris ya.

⁴ Awa age asan njëfad' ma nësëhnëdëhni vahnë wanës Wën hara cënkak nkaf ña, arac Këris, asankaf alëwu ya, kihnëned.

⁵ Do age asëval a njëfad' ma hnësëhnëdëhëhni vahnë wanës Wën hara cënkana nkaf ña, arac asanu ya kihnëned. Had ale huntëcïk nkaf ña nked.

⁶ Age asëval cënkadina nkaf ña, awa karëti! Bare cëfëhnëdëha soje karëti ma kuntëci. Awa, vësëval va tëfëkëhni cënkandëni.

⁷ Asan a, umë tëfëlahna cënkand nkaf ña kabï umë gë Wënu ña mëntëlëni, tufahnëd' icëmb Wënu ña. Bare asëval a, hnë umë tufëhnaď icëmb asanu ña.

⁸ Njëterun gena asan a hnufik asëval hna, bare asëval a hnufik asan hna.

⁹ Do Wënu ña gena asan a ntiko soje asëval a bare asëval a ntiko soje asan a.

¹⁰ Soje umë ye, asëval a tëfëka cënkand soje tufahn hn'ucankaf asanu hna nke, do soje wamëleka wante yëkëd' ña.

¹¹ Bare haryënkw Ahwëhn hna, asëval a kodina nke asan këm do asan a fëna kodina nke asëval këm.

¹² Ha, asëval, g'imbahn asan ña ntika Wënu ña, do asan a, asëval hnagëdëha do umë fop gë Wën matik.

¹³ Yëkëryin wuhnë: canëk bi soje asëval nke cënkand këm ge njëfadëha Wënu ña hn'ile ntidë sali hna?

* 10:26 10:26: Wahnëwë 24.1; 50.12; 89.12; Divëta Sariya 10.14

14 Do fëna, gena bi, vahnë va fop anjëtëni asan tēfëlahna tav nkaf ntëwu ña imul hafo njaɓa dūs.

15 Bare age soje asëval a ye, uhnatah ye age njaɓëka, kabi Wënu ña njëfaka asëval imul yaryah soje nke acënkan ntëwu.

16 Bare age ahnë ñaɗ nkwaɓëlënti soje waɓi, ntëkwadëfunëha kwëhnalëfuhna namu haɓary soje rac, vacery sali Wën va fop fëna wahwëhnana!

Roka Ahwëhn a

17 Tame ñaɗëmu hnësëhnu wakaɓary wante wodëmu cëkwaryëdiluhna. Paryi nke, wahumbar hun wã yiryeryëdiluhna haryënk, bare hamëhni njiryeryëdëhu.

18 Ryënkwaɓyënkwa ÿa ten, nkwaɓyëbu age mbarërun, gweryëlëdiluhna yëbëlan hun, do ntiyahneko wëɗampo toña ye.

19 Afo nke watac yëbëlan hun njavëtahnni vële hahnëndak paryi va.

20 Awa age mbarërun fop, wëla ntiyahnu Roka Ahwëhn a rokëɗun, gena umë,

21 kabi age tokëɗun, nëhëtaɗun aravuni vëÿëntaɓ va, umë lid afo vëryampo nko njohni inte ña, vëÿëntaɓ va pihënëni do ndëwëni.

22 Kwëhnaluhna bi watere hn'ile tokëɗun do ceɗun? Soje ye yafañëɗun Cery Sali Wënu ñi? Soje ye ÿaɗun asëfëhnanuni vële wok vëhwëhnana iñë vi? Ye hnapëɗun hnësëhnu? Tëfëka bi sëkwaryu? Hali, hnë waɓi cëkwaryëdiluhna muk!

23 Awa, ikaraɗ inte hnuÿajëbu Ahwëhn hna yëtëndanëmu: Ahwëhn a Yesu, hn'umëɗ unte njëɗahniko hna, nufëko mburu,

24 camehnëka Wënu ña, umë nkubëlehnëk do ntehn: «Iÿin mbahn mën inte yëɗahnëdëfu soje hun ña ye. Diryindën aki aryënkwaɓëhnduno.»

25 Ga puhnani roka ÿa, Ahwëhn a umë nufëk nkëlëwã ñen waresen ña do ntehn: «Ani nkëlëwã uñen ye dahëse akwëtëla kasëk mba Wën nte ÿabik gë sat mën ile ryehëtëde soje hun. Ante-wo-nte ceɗun g'ankëlëwã tac ña, diryindën aki aryënkwaɓëhnduno.»

26 Ante-wo-nte tokëɗun anɗi mburu do ceɗun g'anɗi nkëlëwã ña, icëm Ahwëhn ña fëyahneɗun koyëna, hafo mbokaj.

27 Soje umë ye, ale rokëɗ mburu Ahwëhn a ma seɗ g'ankëlëwã ntëwu hara dënënëna ÿa, ahnë arac menëk soje imbahn do gë sat Ahwëhn a.

28 Awa ale-wo-le hnë wuhnë tēfëka pëcëta nkaf ntëwu ña ten anɗi gë tokahnënd anɗi mburu ma cehahnënd anɗi nkëlëwã;

29 kabi age ahnë tokëk do ce, hara yavëtëna imbahn Ahwëhn ña ye, ahnë arac ntavah Wën njëkëlehnad.

30 Soje umë ye vëyabah hnë wuhnë tesëni do vëhwëhnana fanka, do vëyabah cëmëni.

31 Bare age pëcëtaɗen vankaf fu va, Wënu ña kitiɗëdilëfuhna.

32 Bare age Ahwëhn a kitiɗëdëhëfu do kwëɗëndëfu, soje antë cëɗinëfu gë duniÿa ÿi ye.

33 Awa, vëÿënta mën, age mbarëlërun soje roka ÿa, napëlëryin.

34 Age ahnë inte ña dūs njoka, ÿalu hna tēfëka tok njintahnënde ga mbara. Koyëna, age mbarërun, Wënu ña kitiɗëdiluhna.

Soje wante wojëk ña, age njijëbu pëhwëtëdëfu ami dënk.

12

Vile njëdahnëd Iyir Ipacah

¹ Tame vëjënta mën, soje vile njëdahnëd Iyir Ipacah inja yadëfu hnësëhnu ayëtu ile ye toña ya soje virac.

² Njëterun, ante nkorunëho yëtëlunahna Yesu ten na, cëmbëdunëho wamën wante wok gena paryi, do wok kodina dënk nës, hara kodiluhna ayawënwu.

³ Soje umë lehnandëmu: Ale hnësëd g'Iyir Wënu na kodina ndëwana Yesu wëh, do ge ahnë gena g'Iyir Ipacah inja kodina ntehn Yesu ye Ahwëhn a.

⁴ Awa, vile yëdahnëde va nëmpëlëk, bare Iyir Ipacah na fo yëdahnëd.

⁵ Uyëd ule ryonkujahnëdehn wã nëmpëlëk, bare Ahwëhn arac fo ryonkujahnëde.

⁶ Wënu na vile ntif va nëmpëlëk, bare Wën hutac fo lif virac fop hnë vahnë hna fop.

⁷ Ale-wo-le nuñad uyëd wã tufahnahn Iyir Ipacah na hnë umë nke, soje ifërën vahnë fop.

⁸ Iyir na njëdadëha aryampo nësënd gë hakili, do ayəntaw Iyir tac fo njëdadëha nësënd gante nke ile njëtëk ya.

⁹ Iyir tac fo njëdadëha ahařary ikwëtahn yařah đus, Iyir đampo tac njëdadëha ayəntaw njërënëndëhni vëres.

¹⁰ Njëdadëha ayəntaw kat ntind viyë vifëmpëhnahnah, ahařary kol nësënd wanës Wënu na, ahařary kat kol njavëtënd ile watik hn'Iyir Ipacah tac dënk ya gë ile wok matina hnam ya, ahařary kol nësënd vanësa vante wok yëtina do ayəntaw kol təkëtënd vanësa vatac.

¹¹ Wañi fop, đoku Iyir đampo tac fo ye; njëdadëha gante ñad ka ale-wo-le uyëd minu.

Viyë viyabah hn'imbahn ndampo

¹² Awa, Këris ya gë imbahn nte hwëhnak viyë viyabah mëntëlëni. Viyë virac fop, mama njabahnëk, hn'imbahn ndampo fo nke.

¹³ Ha, fuhnë fop njaryinëkëfu soje nkeyin mbahn ndampo fo g'Iyir Ipacah ndanko: nke sëwif gë ale wok gena sëwif ma aramp gë ale wok gena aramp. Wënu na njëdakëfu Iyir ndampo tac.

¹⁴ Imbahn inja gena inë ryampo fo kwëhnak, viyabah ye.

¹⁵ Age ifary ya ntehnakënd: «Kabi gela vák, gentila mbahn hna», awa, soje umë gentina bi imbahn hna?

¹⁶ Do age nëf na ntehnakënd: «Kabi gela inkër, gentila hn'imbahn», awa, soje umë gentina bi mbahn hna?

¹⁷ Age imbahn inja fop inkër fo yekënd, hak kokënd nkwëryënd? Do ge anëf fo yekënd, hak kokënd tehënda viyë va?

¹⁸ Bare gena koyëna: mbahn na kwëhnak viyë viyabah va do Wënu na ntik ile-wo-le ya gante ñad ka.

¹⁹ Vák ya fo gena imbahn!

²⁰ Awa mbahn ndampo fo ye bare viyë viyabah yehëhna.

²¹ Inkër inja kodina ntehna vák ya: «Balëlohna gë wëjë», do nkaf na fëna kodina ntehnëhni wapary na: «Balëlohna gë wuhnë!»

²² Wëla viyë vivë mbahn vile wok kwëhnana fanka va, kwëhnak nafa;

²³ do vile wëk va, virac lënëndëfen ntëbi vëjëntaw va. Vile wok tëfëlahna nuyi va řak fabinëk đus,

²⁴ hara viwamah va balëlahna umë fop. Wënu ña ntik mbahn iña soje ntënëni viyë vëwëh va.

²⁵ Koyëna, viyë vëvë mbahn va ndemalëd, pitëlëdina.

²⁶ Age iñë ryampo korotëd, viyëntaŵ va fop rëkëd korotëntëndeni; age iñë ryampo cëmbik, viyëntaŵ va fop natëntëdehëhni.

²⁷ Wuhnë, cery sali ña, imbahn Këris ña yerun, do ale-wo-le hnë wuhnë iñë ryampo ye hnë mbahn tac.

²⁸ Koyëna nke cery sali hna, Wënu ña vëfayik va ntik vëryënkwëryënk, vëhigëna va vële nësëd wanës Wën do vërarëna va vëharan vahnë; tac, nkeni vële lid vifëmpëhnahnah, gë vële hod njerëndënihëhni vëres, gë vële ryemadëhëhni vahnë do gë ige asankaf do kat hnësëd vanësa vante wok yëtina.

²⁹ Fop vëyena vëfayik, fop vëyena vële nësëd wanës Wënu. Fop vëharanëdiléhnihna vahnë, fop vëlidina viyë vifëmpëhnahnah.

³⁰ Fop vëhwëhnana uyëd soje njerëndënihëhni vahnë, fop vëhnësëdina vanësa vante wok yëtina, do fop vëhodina tékëtëni vanësa vatac.

³¹ Awa, yëkélehnëryin ahwëhnawu vile njëdahnëd Iyir Ipacah iña vile yäk nafa va.

Tame tufëdëmu gante ntide ka viyë vile lidun va soje përenahn fop.

13

Iñahn ña

¹ Age nësëbu vanësa vahnë ña do gë wëba wamëleka ña dënk, hara ñahnëléwëhnhina vëyënta mën va, wanës mën ña wanësa warali fo ye.

² Age nuñabu uyëd soje hnësëndu wanës Wën do yëtu fop ile soŵik yä do hwëhnaŵ fop uyët wä, do age kwëhnaŵ ikwëtahn cankaf holahnu wëku fakëtu wahun wä, hara ñahnëdëwëhnhina vëyënta mën va, ñoñ gela.

³ Age njëdabuhëhni hnapul mën yä fop vëhaÿëhnah va do yëdahn mbahn mën iña pëdi hafo sëmu hara ñahnëdëwëhnhina vëyënta mën va, umë ñoñ nëfadilohna.

⁴ Ale yahnëdëhëhni vëyëntaŵ va nduñënad do pacëdëha ntaŵary iña. Nëwaryëdina, naÿënadina do kumadina fëna.

⁵ Ale yahnëdëhëhni vëyëntaŵ va didina iñë ile sëfëhnëk, njëkélehnëdina nafa lëwu, davëdilahna ñap do dënkwëdadina uwëh ile ntiyiko.

⁶ Natëdilahna age ntide ile rumpak, bare natëdëha age ntide ile satëk.

⁷ Ale yahnëdëhëhni vëyëntaŵ va tavëhnëd fop do kwëtahnëd fop do ntiyahnëdëha fop canjëd do nduñënad fop.

⁸ Iñahn ña tëkwëdina muk. Fac ryampo uyëd wanës Wën wante nësëdëni vahnë ndëcëd, do uyëd vanësa vante wok yëtina tëkwëd, do gë uyëd uyët wä ndëcëd.

⁹ Tame, uyët fu wä padëna do wanës Wën wante nësëden padëna;

¹⁰ awa age tëkik fac ile padëd fop yä, ile wok padëna yä godina.

¹¹ Ante nkobuho fatah ña, had fatah nësëdëfuhu do had fatah nahadëfuhu do toña fatah hwëhnaŵuho; bare tame naÿëbu, tavëbu fop ankeya vutah ña.

¹² Dol nufelënëhna wapacëk vijë va, had hn'anjëka nihah nuden, bare wati yejëk, nuden wapacëk. Hnë iÿi wati, yëtëla fop, bare wati yejëk, njëtëdëfuhna Wënu ña wapacëk had gante njëtëko Wën ki.

¹³ Awa vijë virar vi yeđ kwëlëkwël: ikwëtahn gë itamah do gë inahn; bare inahn ña ye ile ÿak nëfak ÿa.

14

Soje wanës wante wok yëtina

¹ Awa yëkëlehnëryin ayewu vële ÿahnëdëhëhni vëÿëntaŵ. Yëkëlehnëryin fëna vile njëđahnëđ Iyir Ipacah ña, do pecendiŵu uyëđ ahnësëndu wanës Wën.

² Ale hnësëđ wanës vante wok yëtina gena vahnë nësënd bare Wënu ña ye. Ahnë gwëryëhnëđilahn; Iyir Ipacah ña təkëđ pëyahñënd vijë vile soŵik.

³ Bare ale hnësëđ wanës Wënu ña, vahnë va nësënd soje njawahn hn'ikwëtahn dëw hni hna, soje nirahni do mbosëvosehnëhni.

⁴ Ale hnësëđ wanës vante wok yëtina va umë fo yaŵënađ, bare ale hnësëđ wanës Wënu ña njawëñënd ikwëtahn vëvë cery sali ña fop.

⁵ Ndëwadëfu ahlu ahnësëndu wuhnë fop nanësa vante wok yëtina, bare ile ÿabu ÿandu dus ÿa umë ye ahlu ahnësëndu wanës Wënu ña. Ale hnësëđ wanës Wënu ña ÿak yabëka nafa ÿa gë ale holëk wanës vante wok yëtina va, afo ge ahnë kođ təkët wante nësëđ ña soje njawahn ikwëtahn vëvë cery sali va.

⁶ Awa tame, vëÿënta mën, age njijëbu ÿal hun hna do nësëhnëndu wanës vante wok yëtina fo, ye hnëfandanëđëmu age gwëryëdanëđiluhna toña soŵik ile njëtëdanëk Wën ma gwënëđa uyët hun ŵa ma nësëđa wanës Wën ma kat karañëđiluhna iñë?

⁷ Koyëna nke fëna soje vile yaŵande va, gante nke takëralu ma itëmp ki: age këm fo tëmpëde itëmp inja, hak kođe njëti gante tëfëka nkaŵi?

⁸ Do age lënkŵ ÿa kwëhnana kopa facah, mo yëtëđ soje ile lënkŵik ÿa?

⁹ Wuhnë fëna, age nësëđiluhna wanës wante wëryëde, hak kođe njëti wante hnësëđun ña? Sël fo yeđ wanës hun ña!

¹⁰ Pacëk wanës wayabah wanëmpëlah yehëhna đuniÿa li, do ule-wo-le ŵa nke ile pëhnëtanëđ.

¹¹ Awa, age gwëryëđa wanës ale hnësëhnëđëho ÿa, ahneh ale hnësëhnëđëho ÿa yebu, do umë ahneh mën ye. Gwëryëđilëfuhna.

¹² Soje umë ye, kafi ñađun dus uyëđ Iyir Ipacah ña, yëkëlehnëryin ten njabu uyëđ ule ÿaŵëñëđ cery sali ña fop.

¹³ Soje umë ye, ale hnësëđ wanës vante wok yëtina ña tëfëka munta uyëđ soje kol təkëtëhni wante nësëđ ña.

¹⁴ Age gë wanës vante wok yëtina njëfadëfu, ntaŵary mën ña njëfad, bare hakili mën ÿa yojëđina ñoñ.

¹⁵ Awa, hak ntide? Gë ntaŵary mën inja njëfadëfu, bare njëfadëfu fëna gë hakili mën ÿa; njëwëđëfu gë ntaŵary mën inja, bare njëwëđëfu fëna gë hakili mën ÿa.

¹⁶ Age camehnëđuhna Wënu ña ntaŵary hu hna fo, ale yintik do wok yëtëna wanës watac, yëtëna ile hnësëđu ÿa. Awa, hak kođ ntëkwand «Amina» iyëfa camehn hu ña?

¹⁷ Wëla ntehn, iyëfa camehn hu ña përenak ðus, yaŵënëna ikwëtahn ahnë arac.

¹⁸ Camehnëbuha Wënu ña soñe ile nësëdëfu vanësa vante wok yëtina, nësëdëfu lëbu wuhnë fop.

¹⁹ Bare, hnë mbarëla vële hwëtahnëka Yesu hna, pecehnëko hnësu wanës imbëd wante hode nkwëry soñe harañahnëwëhni vëhaŵary, gë ile hnësëbu wanës wawuli wante wok yëtina.

²⁰ Vëyënta mën, ant'anahandu had vutah. Age soñe wameh ña ye, geryin had vunul, bare soñe viyë viyëntaŵ va fop geryin vicër.

²¹ Wëlin ile nësëk Vikerëh ÿa:

«Ahnëhn a më lehnëk, gë viyë vahnë vële hnësëd uwi hnës uhneh ñadëfu hnësëhnëwëhni iyi bulunda, gë wës ahneh ñadëfu hnësëhnëwëhni, bare vëhnëpadilohna.»^{*}

²² Ndanko fo nke, age ahnë nësëd vanësa vante wok yëtina, umë dahëse ye soñe vële wok vëhwëtahnëna va kabi Wënu ña yëtëndanëdëlëhnhina inë; bare umë kwëhnana nafa soñe vële hwëtahnëk va. Do age ahnë nësëd wanës Wënu ña, dahëse soñe vële hwëtahnëk ye kabi Wënu ña njetëndanëdëhëhni inë, bare umë kwëhnana nafa soñe vële wok vëhwëtahnëna va.

²³ Tac age wuhnë vële hwëtahnëk va mbarërun, do wuhnë fop afëgwëlehnu ahnësëndu vanësa vante wok yëtina, do age vëhaŵary vële wok vëhwëtahnëna rëkëk hn'ile nkerun hna, vëlehnëdëlëhnhina bi wuhnë cenaku?

²⁴ Bare ge wuhnë fop wanës Wën nësëdun hn'imbarëla hna do tëtëk ahaŵary ale wok kwëtahnëna ten, awa, fop wante nkwëryëd ña pacënëndëha umë aŵen ye, pëcëtaď nkaf ntëwu ña,

²⁵ do njetëd ile soŵik sakahn lëwu hna, awa, ndëkwëhnëd yëka ÿa nkal hna do cëmbëdëha Wënu ña ntehn: «Ha, paryi nke, Wënu ña fagant hun nke!»

Ile yed hnë mbarëla

²⁶ Awa, vëyënta mën, age mbarërun ye rëfëku aliwu? Ale-wo-le tëtëka nti ile njetëka Iyir Pacah ña: age iyëw ye njëw, age ikarañ vëyëntaŵ va ye karanëhni, age iyëtëndan inë ye njetëndan, age inës vanësa vante wok yëtina ye nës, age kat itëkët vëyëntaŵ va wante hnësëde ña ye tëtëkëhni. Arabi umë fop ntiyi soñe njaŵahnëni vahnë hn'ikwëtahn hna.

²⁷ Age vahnë ñadëni nësëni vanësa vante wok yëtina, vëhi, ma antë ntëbini vërar, kodëni nësëni aryampo aryampo do nke ale rëkëtëd wante nësëdëni ña.

²⁸ Age ale hod tëtëk gena, ndemëhnani, antë nësëni: nësëhnhëniha Wënu ña wahakili walëw hni hna fo.

²⁹ Age vële nësëndëhëhni vahnë wanës Wën va ye, vëhi ma vërar nësëni do vëyëntaŵ va pëcëtani wante nësëdëni ña.

³⁰ Bare ge Wënu ña nësehnëka ahnë ahaŵary, ale hnësakënda tëtëka ndemëhna.

³¹ Ha, wuhnë fop kodun ahnësëndu wanës Wën, bare aryampo aryampo, soñe vahnë va fop ñëñahnëni do nirayini.

³² Vële hnësëd wanës Wën va tëtëkëhni keryani soñe antë ndëcëtëni wanës ña.

^{*} 14:21 14.21: Esayi 28.11-12

³³ Koyëna nke kabi Wënu ña ñadina ge vahnë va vëlënëñëdina ile tantëk ÿa; umë yam ñad.

Ha, koyëna ntide hnë fop vacery sali hna.

³⁴ Soje vësëval va, tēfēlēhni hna ña wëndëni hnë vëmbarëla hna: vëwawëryanina ña wëndëni; tēfēkēhni ntēnēnēnihēhni vëyënta w va, gante nēsëk sariya Wën ka.

³⁵ Ge mbalēkēhni soje pacēnēhnini iñë tēyēnihēhni vësan hni watere hna. Cañëna asëval ña wënd hnë mbarëla hna.

³⁶ Hnë mbarëla hun hna bi matik wanës Wënu ña? Hnë wuhñë fo bi tēkëk?

³⁷ Ge ntiyahñëka ahñë nēsëd wanës Wën, ntiyahñëka kwēhñak Iyir Ipacah ña, tēfëka njët ile herëndëmu ÿi Ahwēhñ hna matik soje awawēhñu.

³⁸ Ge ahñë pabëna, Wënu ña fëna pabëdilahna ahñë arac.

³⁹ Awa, vëyënta mën, yëkēlehnëryin ten ahñësëndu wanës Wën do nt'avañëhnuni vahnë va soje antë nēsëndëni vanësa vante wok yëtina.

⁴⁰ Bare fop tēfëka ntiyi cañ gante tēfëka ka.

15

İbëhn Yesu Këris

¹ Vëyënta mën, ndënkwëtehñëdëmu Wanës Wakasëk wante fëyamu ñi. Nëparun g'uhnatah do yawëñërun.

² Gë waji pehëtëdërun, ge njawëñërun gante pëyamu ki; ge gena umë kwëtahn hun ña sël fo ye.

³ Tēfëtanëmu ile hnuyabu ami dënk ÿa, ihwēhñ nafa ryënkwëryënk w ÿa: Këris ÿa cëmëk soje wameh fu ña, gante pëyahñëko Vikerëh ka.

⁴ Kwëtiko hn'iyag do mbëhnëndaniko hnë fac rarëna hna, gante pëyahñëko Vikerëh ka.

⁵ Piyer* ndënkwëko karyëtahn, tac vëfayik pëhw gë vëhi va fop.

⁶ Tac, ntëbi vahnë wakeme mbëd (500) karyëtahnëkëhniwo ndampo fo. Vëyabah hnë vërac nkoni, vëryampo fo sëmëk.

⁷ Tac, karyëtahnëkawo Sak fëna, do kat vëfayik va fop.

⁸ Karyëtahnëkëhniwo vëhni fop, tac, ga mbiyëk, karyëtahnëgëko wo ami ale ye had fatah fante hnagik hnë wati le nkok tēkëlahna.

⁹ Ha, ami ÿak vak vëfayik hna. Tëfëlohna dënk wacindewu afayik, kabi korotehñëbu cery sali Wënu ÿa.

¹⁰ Bare, Wënu ña, g'ufërën lëwu wã, njëdëko yewu afayik, do tavëlohna nafa këm. Ndokuñëbu dus ntëbini vëfayik vëyënta w vi fop; bare gena ami dënk ryokuñëk, ufërën Wën ale ye hnë ami ÿa ye.

¹¹ Awa, nke ami ma vëha wary, ile fëyahñëdëfun ÿa Wanës Wakasëk ña ye do watac ye wante hwëtahnërun ña.

İbëhn vësëm

¹² Age pëyahñëdëfun Këris ÿa mbëhnëk awa hak koñ ahñë hnë wuhñë ntehn vësëm va vëvëhñëdina?

¹³ Ge vësëm va vëvëhñëdina, awa Këris ÿa fëna bëhnëna;

¹⁴ do ge Këris ÿa bëhnëna, Wanës Wakasëk wante fëyahñëbun do kwëtahnërun ña kwëhnana nafa.

* 15:5 15.5 Piyer: Sefas kerik hnë Wagërek hna.

15 Do kat, ile fëyahnedëfun soje Wënu ña wamër ye kabi pëyahnedëfun mbëhnëndanëka Këris ÿa hara bëhnëndanëlahna ge vësëm va vëvëhnëdëfina.

16 Ha, ge vësëm va vëvëhnëdëfina, awa Këris ÿa fëna bëhnëna.

17 Do ge Këris ÿa bëhnëna, kwëtahn hun ña kwëhnana nafa, do gë wameh hun ña nkorun.

18 Do fëna vële hwëtahnëka Këris do sëmëk va mbëvëni kwëlëkwël.

19 Ge soje iÿi duniÿa ÿi fo hwëtinëk ikwëtahn fu ña hnë bëmënkël fu gë Këris hna, awa fuhnë yeyinëk vële yëkëde had vële ÿak haÿëhnëk duniÿa li.

20 Bare gena koyëna, Këris ÿa mbëhnëk! Umë ryënkwëk vëhnëk hnë vële sëmëk hna, soje vësëm vëÿëntaŵ va fëna mbëhnëntahnini.

21 Ahnë ryampo fo yojëk icëm iña, do ahnë ryampo fo yojëk ibëhn iña.

22 Ha, vahnë va fop cëmëdëni kabi Adam ye rëm sankaf lëŵ hni ÿa, do vahnë vële kwëhnëk Këris va fop mbëhnëdëni.

23 Bare ale-wo-le, ge tëkëk wati lëŵu ÿa, mbëhnëd: Këris ÿa ryënkwëk vëhnëk, tac ge mbokajëk vële kwëhnëk va mbëhnëdëni.

24 Tac wapuya duniÿa ña rëkid, do Këris ÿa tëkwehnëdëhëni fop wayine wante hnaŵëk duniÿa ñi do wëkëkëhni vahnë va gë fanka. Awa tac mbësahna ucankaf ña Wënu ña Rëm ÿa.

25 Ha, afo Këris ÿa naŵ hafo hale këfëdëhëni Wën vëÿëŵ vëlëŵu va fop kuyët wakwer wadëŵu hna.

26 Icëm iña ye aÿëŵ arëkwa ale rëkwehnëde ÿa.

27 Ha, Wënu ña fop kwëtëkëhni gëd wakwer Këris hna.* Pacëk ge ntehnik «fop», gena soje Wënu ña hnësëde, umë ale yëdaka fop Këris ÿa.

28 Ha, Wënu ña yëdädeha Aju ÿa ucankaf ña fop. Ge Aju ÿa njëdäyik ucankaf ña, awa umë dënk hn'ucankaf Rëmu hna nked. Koyëna, Wënu ña fo yed ahnaŵ hnë fop.

29 Ge ibëhn gekëndina, awa vële yaryëde soje vësëm va, ye hnëfadëhëni? Ge ibëhn gekëndina, awa soje ye njaryëdëni soje lëŵ hni?

30 Do fuhnë dënk soje ye wafëden nte-wo-nte ña walaŵary walëŵ fu ŵa?

31 Vëÿënta mën, paryi nke fac-wo-fac pabelëdëfun icëm iña: paryi nke fëna natëko soje ile ntik hnë ŵuhnë Yesu Këris Ahwëhn fu ÿa.

32 Efes hna, mëtëbun gë vahnë vële ye wulaŵ paryi. Ge soje watoña vahnë fo yekënd, ye hnëfakëndëho? Ge vësëm va vëvëhnëdëfina, awa tokënfu do ceyin, kabi acahn cëmëden.*

33 Kwëtëryin hakili: vëréfal vëŵeh va përekanëdënihëhni vahnë vëfërën va.

34 Bokanëryin vinahan vipërën hun va do ant'avok aŵenu! Nkeni hnë ŵuhnë vële wok vëÿëtëna Wënu ña. Nësëdëfu wañi do tëfakëha cëfëhnu.

Imbahn vële vëhnëk

35 Bare ahnë kod tëy: «Hak mbëhnëdëni vësëm va? Iÿëhne sifa mbahn kwëhnafeeni?»

36 Gante nënkweru ka! Ile hnafeeru ÿa kodëna pëhn ge cëmëna ten.

37 Do ye hnafeeru? Nafëdëfala atëh nte fëhniid ña, uÿëc fo hnafeeru, mpëd uÿëc antimp ma uÿëc hnëda haŵary.

38 Tac, Wënu ña njëcfadëha uyëc wã imbahn nte ñaaf ña; uyëc le-wo-le wã, mbahn dëwu ña kwëhnad.

39 Imbahn mëntëlëna g'iifëntaw: imbahn ahnë ña soñe ahnë ye, iba wulañ ña soñe wulañ ye, iba wusëry ña soñe wusëry ye do iba wuwis ña soñe wuwis ye.

40 Nkehëhna fëna viyë g'ambin vi do gë nkal vi; humpen viyë vimbë ambin va nëmpëlëk gë vimbë nkal vi.

41 Humpen ulav wã gë ulepera wã do gë wahol wã nëmpëlëk; la hnë wahol hna dënk, wahumpen walëw hni wã nëmpëlëk.

42 Koyëna, ge vësëm va mbëhnëni, mbahn dëw hni ña mëntëlëdina g'inte kwëhnaniho ña. Age mbahn ña mbañik, had uhnëda ile nadik, nkëlëd, bare ge mbëhnëk, kodina mbok nkël.

43 Age mbahn ña mbañik gwamëna, bare ge mbëhnëk gwamëk. Ge mbahn ña mbañik kwëhnana fanka, bare ge mbëhnëk njabëka fanka.

44 Ge mbahn ña mbañik, mbahn ahnë fo ye, bare ge mbëhnëk, imbahn kwëhn Iyir Ipacah ye. Ha, ge mbahn ahnë nke, nke fëna mbahn kwëhn Iyir Ipacah.

45 Vikerëh wanës Wënu ña më lehnëk: «Adam, ahnë aryënkweyënkwa, ale yëdayik njënënd yeho.» Bare Yesu, nte ye Adam tëkwa ña, ale yëdanëd iyir nte yënëndanëd vëyëntaw ye.

46 Imbahn kwëhn iyir ña dënkwidina, iba ahnë ña fo ryënkwid, tac imbahn kwëhn iyir ña do njigi.

47 Wënu ña g'inkal ñi ñahanëkawo ahnë aryënkweyënkwa a bare ahigëna ya g'ambin matik.

48 Vahnë vëvë nkal vi gë ale ñahanëko Wën g'inkal ña mëntëlëni, do vahnë vële yid g'ambin va gë ale watik g'ambin mëntëlëdëni.

49 Do ndampo fo nke gante mëntëlëk imbahn fu g'iba ale yahanik g'inkal ki, koyëna fëna mëntëlëd imbahn fu ña g'iba ale watik g'ambin ka ge mbëhninëk.

50 Vëyënta mën, wëli wante hnësëhnëdëmu ña: vimbahn fu vimbë nkal vi kodina nkenti Naw Wënu hna; ile yëlëd ya kodina nkenti hnë ile wok gëlëdina hna.

51 Njëtëndanëdëmu ile sowik: cëmëdelënëhna fop, bare fuhnë fop nëmpëtëdënëhëfu;

52 umë ñap ntiyaaf, hnë soñe aryëm ayesëlehn tañ fo, ge nkweyik idënkwe tëkwa hna. Ge ntënkwiik, vësëm va mbëhnëdëni soñe antë mbok cëmëni do fuhnë fop nëmpëtëdënëhëfu.

53 Imbahn nte yëlëd ña tëfëka mbaci ile wok gëlëdina, imbahn nte sëmëd ña tëfëka nëmpëti g'ile wok cëmëdina.

54 Ge imbahn nte yëlëd ña nëmpëti g'inte wok gëlëdina ña, imbahn nte sëmëd ña nëmpëti g'inte wok cëmëdina, awa tac ntiyaaf wanës wante herik ña: «Icëm ña mbëvehnik; Wënu ña mëkëka.»*

55 «Icëm, ne nke imëk hu ña?

Icëm, ne nke rovahn ile rohahnëdu ya?»*

56 Rovahn icëm ña, wameh ña ye, do fanka wameh ña, sariya ya ye.

57 Cëmbënëfuna Wënu ña, umë ale yëcfadëhëfu imëk hnë wameh g'icëm hna g'Ahwëhn fu ya Yesu Këris.

58 Awa, vëyënta mën vële yahnëfu, yawënyarin, ant'aholiwu ayyënkëlehniwu, kahnëndaryin d'us kwëlëkwël hnë wa'oku Ahwëhn hna.

Njëtërun ambër nte yedëhu hnë wafoku Ahwëhn ña gedina muk nafa kém.

16

Koryi soñe cery sali mbë Yerusalem

¹ Tame, soñe koryi ile varëpëde soñe vële hwëtahnëk vëvë Yerusalem va: diryindën wühnë fëna had gante nkabëbuhëhni vëvë vacery sali wavë Galasi ki.

² Hnë dimasi-wo, ale-wo-le hnë wühnë pit ÿalu hna ile mëkëf ÿa; antë hnapiwu rëkiwu mbarëpahni.

³ Koyëna, ge tëkißu, payëdëfuhëhni vële rëhnarun va njiryeryëni koryi ile varëpërun ÿa gë Yerusalem gë kayëte nte rufahnëf vëhni mo nkeni.

⁴ Age ami rëfëka yintiwu fëna, tëfëlëdëfun gë vëhni.

Ile ñad' nti Pol

⁵ Njidëfu Masedëwan, ge ndëcëßu hnam njiryidëfu gë ÿal hun.

⁶ Nëwëdëfu ÿal hun hna mpëd hnë wati huji hna fop. Koyëna, ge yiña yëbu, kodun aryemawuno soñe ryëcalu nkol kawary.

⁷ Aña nkaŵ, ñada ryëcalu aki fo, pëhnaßu mbiÿëlahnin gë wühnë, ge Ahwëhn a maŵëk.

⁸ Bare Efes li nkodëfu hafo ambënt Pantëkot ña tëki,

⁹ kabi ifida fidëtak ðus ðoku mën hna, bare vëÿew va njabëni fëna ðus.

¹⁰ Ge Timote nehahnëryiku, kwëtëryin hakili antë memahna hnë wühnë. Doku Ahwëhn ÿa ndokuñëf, had ami.

¹¹ Awa, ahnë antë njafaña. Arabi mbokaj gë yam ÿal mën li. Napëdëfuhëhni umë gë vëÿentaŵ va.

¹² Awa tame, ge soñe aÿënta fu Apolos ye, kamënaÿehnëßuha ðus njiryini gë vëÿënta fu va ÿal hun hna, bare maŵëna la toye njiryi gaki; njiryid ge njivëmaka.

Watëkwa

¹³ Kwëtëryin hakili: yaŵënëryin ikwëtahn Këris ña, kamënaryin do yaŵëryin.

¹⁴ Diryindën le-wo-le ÿa g'injahn.

¹⁵ Njëtërun tere Sëtefanas ÿa yeho vëryënkwëryënk Akayi* hna vële hwëtahnëko va, do ndokuñëndënihëhniwo ðus vële hwëtahnëk va. Awa, njëfadëmu, vëÿënta mën:

¹⁶ maŵëndinëhni viÿë vahnë do gë fop vële mbëralandëni ðoku rac va.

¹⁷ Natëko gante njijëni vëhni Sëtefanas gë Forëtunatus do gë Akayikus ki kabi ndemaniho ile wojëkowo rëfëkawo alinëhnuno ÿa,

¹⁸ do njawënaÿehnëniho gante njawënaÿehnëniho wühnë dënk ki. Awa dënënëryinëhni sifa vëÿi vahnë.

¹⁹ Vëvë vacery sali wavë Asi† va nkaÿënihu. Akilas gë Përisëka do gë vële varëléf ÿal hni va nkaÿënihu g'uŵac Ahwëhn a.

²⁰ Fop vëÿënta fu vële ye ani va nkaÿënihu. Gaÿëlëryin g'injahn nte rufandë vëÿënta hna.

²¹ Ami Pol herëk iÿi simpaÿi gë vák mën ÿi dënk.

²² Ale-wo-le wok ñadilahnä Ahwëhn a, ndëwani uŵeh. Ahwëhn, yij!

* **16:15 16.15** Akayi: Resiÿo nte nkehahnëk nkol Korent ña ye. † **16:19 16.19** Asi: Genä nkal cankañ nte wacik iÿi wati koyëna ñi bare resiÿo vë hnam ye.

²³ Arabi idëwa Ahwëhn fu ÿa Yesu nke gë wñhnë.

²⁴ Njahnëmu wñhnë fop g'uwñac Yesu Këris wã.

Kayëte kigëna nte kerëhnëkëhni Pol vëvë Korent Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol cery sali mbë Korent ña kerëhnëk inji kayëte kigëna, wati nte nkeho Masedëwan hna hnë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd ma hnë bëhn wafëhw mbëd g'imbëd gë ryaŵ (55 gë 56) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa.

Pol pëmpëhnahnëkawo nkwëryëla ntëŵu ña gë vële hwëtahnëk vëvë Korent va antë nko nëfa. Atufahnëd hnatah lëŵu ŵa soñe imawëhn ntëŵ hni ña. Nësëd soñe wameh wante kitinjëk kayëte ndënkwëryënkw ntëŵu hna do g'idëkwa catah ntëŵ hni ña; nkabahnëk soñe ile nkok yina njëkihni ÿa; kamënaÿehnédëhëhni vëvë Korent va mbarëni koryi ndemahnënihëhni vëvë cery sali mbë Yerusalem ña hnë uhorot lëŵ hni hna; Pol nkwëryëk vëryampo hnë vëhni vëŵawëna soñe ile ntiyak had afayik do tëfëka pacëna.

Pol nësëd hnë inji kayëte soñe yas rarëna lëŵu ile ñaaf njihahn njëkihni vëvë Korent va (12.14; 13.1).

Wëlin wanës wadaŵ wakwëhn nafa hn'ïji kayëte: ðoku, Pol, wanës, fanka, toña, ikwëtahn, iyir.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaÿi gë cëmb (1.1-11)

Pol nkwëcëtëk ile ñaafëho nti ÿa (1.12-2.17)

Soñe kwëtëla kasëk (3.1-7.1)

Uhnatah Pol (7.2-16)

Uhwëhna nëf (8.1-9.15)

Idëkwa Pol soñe vële hnëŵëdëha (10.1-11.15)

Horot ile yehaŵo Pol ÿa (11.16-12.21)

Siyab rëkwa Pol (13.1-14)

¹ Ami Pol, afayik Yesu Këris ÿa yehahnëbu kabi Wënu ña ÿak koyëna. Gë aÿënta fu ÿa, Timote, nkebun. Kerëhnëryiderun ŵuhnë vëvë cery sali Wën nte ye Korent ñi do gë fop vële hwëtahnëka Yesu hn'inkal Akayi va fop.

² Arabi Wënu ña, Rëm fu ÿa g'Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanihu do njëdënihu yam ÿa!

Pol camehnëdëha Wënu ña

³ Cëmbënëfuna Wënu ña, Rëm Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris, Rëm fu le fëbëka kayëhnahn ña, ale hamënaÿehnédëhëfu kwëlëkwël!

⁴ Kamënaÿehnédëhëfu hnë horot fu hna fop soñe mëkin fuhnë fëna kamënaÿehninëhni fop horot hna, njëdayinëhni ikamëna nte hnuÿayinëk fuhnë dënk hnë Wën hna.

⁵ Do gante korotëntëderun ðus wahorot Këris ŵa, koyëna fëna Këris njëdadëhëfu ikamënaÿëhn yabah.

⁶ Age korotëdëfun, soñe ahnuÿahnu ikamënaÿëhn ña ye do gë ipëh ña; ge kamënaÿëhni bun, soñe ahnuÿahnu ikamënaÿëhn nte yawënaÿehnédëhu ye gante korotërun gë fuhnë ki.

⁷ Ikwëtahn fu soje hun ña njawëk. Ha, njëtëbun gante nkentëderun hnë horot lëw fu ka, nuÿantëderun fëna kamënaÿehn nte hnuÿadëfun hna.

⁸ Ha, vëÿënta fu, ñadëfun ayëtu horot sankaf ile ryuñëna**bu**n hn'inkal Asi hna: horot fu ÿa ntënëkëfuno d'us, ntëbëkëfuno fanka, ntiyahnëkëfuno dënk cëmëdëfun.

⁹ Ha, ntiyahnëkëfuno idaw' fu ña fëhnyaik. Nkeho koyëna soje antë hwëtahn fu vankaf fu va dënk, bare Wë'n hunte wätëndëdëhëhni vësëm ña fo hwëtahnëbunëho.

¹⁰ Umë fehëtëkëfu inji cëm do mbokëd pehëtëfu kat; ha, pacëkëfu nkod pehëtëndëfu.

¹¹ Wuhnë fëna ndema**du**nëhëfu fac-wo-fac g'iyëfa hun ña. Koyëna, nuÿadëfun Wë'n hna ufërënak lëwu w'a soje iyëfa nte njëfanëhñënihëfu vahnë vëÿabah na do vëÿabah camehñëdëniha Wënu ña soje ufërënak ule njëdäkëfu ÿa.

Pol nkwëcëtëk ile ñadëho nti ÿa

¹² Wëlin ile hnatëdanëkëfu ÿa: vinahan fu va ntañak soje ile yasëbun d'uniÿa li, do kas hnë wuhnë. Njasëbun gë ipacëna do gë toña nte wätik hnë Wë'n; gena gë uyët vahnë, bare g'ipërëna Wënu ña nke.

¹³⁻¹⁴ Vile ÿaderun afëÿayiwu ÿa umë herëhñëryiderun, gena iha**w**ary. Gaki nkwëryërun wëdampo do ntiyahnëko ile wëryëdun padëd fac ryampo. Koyëna natëdëhu gë fuhnë had gante natëdëhëfu gë wuhnë ki hnë fac Ahwëhn a Yesu.

¹⁵ Kwëtahnëbuho watac do soje umë ñadëfuho yiryiwu wahwënta wahi ÿal hun hna, soje natu g'aha**w**ary.

¹⁶ Ñadëfuho rëfëryiwu ÿal hun hna age njidëfu gë Masedëwan, tac ge mati**bu** hnam, ÿalun hna ñadëfuho vokaju. Tac ge matëbu ÿalun hna ñadëfuho aryemawuno fere yiwu Yude.

¹⁷ Ante pehna**bu**ho watac ña, ntiyahnëkuno bi wakihnah ye? Wante fëhñadëfu ña nahan vahnë fo bi ye, vële nësëd: bi «ha» bi «hali» ndampo fo?

¹⁸ Wënu ña umë dënk njëtëk wapacëk: wante hnësënderun ña gena «Ha» do «Hali» ndampo fo.

¹⁹ Aju Wënu ña, Yesu Këris, ale fëÿahnëbun ami gë Silas do gë Timote ÿalun ÿa yijëlohna soje ntehn «Ha» do «Hali» ndampo fo. Wadëwu ña, «Ha» fo yeho.

²⁰ Yesu ye «Ha» fop wante nësëko Wënu ña ntid. Awa ge muntaden gë wac Yesu ntehnëden «Amina», cëmbahnina Wënu ña.

²¹ Do Wënu ña umë dënk yawëñëdëhëfu gë wuhnë, hnë bëmënkël fu gë Këris hna. Wënu ña, umë dënk rëhñakëfu,

²² iyavëta lëwu yëdäkëfu, Iyir Ipacah, nte kwëtëk ña vintawary fu hna, nke dahëse ile rufëdëhëfu paryi nuÿaden viÿë vile ñad njëdäfu va.

²³ Awa age nurun ga nkobu bokala gë Korent kabi kaÿëhñahnëko gë wuhnë ye. Arafi sëmu ge mërëdëfu! Wënu ña ye sedë nta**w**ary mën ña.

²⁴ Yëkëlehnëlëfuhna yefu vësankaf hun, alehniwu gante ntidun kwëtahn hun ña. Ikwëtahn hun ña njawëk! Bare ñadëfun ryokun**ë**ntifu soje uhnatah hun w'a.

2

¹ Soje umë ye, pëhnaβu antë vokaryiwu gë ŷal hun, antë voku yiwëhnëndanu.

² Age njiwëhnëndanëmu, mo yëdađëho uhnatah wã? Vële yiwëhnëndanëbu va bi?

³ Soje ile herëhnahnëmuno koyëna ŷa: ñadëwohna, ge tøkëryiβu, njiwëhnëndanëniho vële rëfakëha njëdaniho uhnatah wã. Pacëko: ge natëko, wuhnë fëna natëdëhu fop.

⁴ Yëtëryin, gë wako mën ña kerëhnëmuno, sakahn mën ha pëbëkawo yiwëhnañ g'ufëmpëhnañ. Keryëhnëluhna soje yiwëhnëndanu, ntifu rufahnu iña cankađ ðus nte hwëhnaβu soje hun ña.

Itavëhn awën

⁵ Age ahnë likawo aŷëntaŷu lavah, gena ami ntiko, kofë ntehi wuhnë fop ntiko. Gena soje ŷayëndanu hnësëhnëmu watac, toña ŷa dënk ye.

⁶ Soje ahnë arac, ikwëđ vëŷëntaŷu va gwër nkedëha.

⁷ Tame tëfëku aravëhnuna do ahamënaŷëhnuna, soje antë pëβa uyiwëhnañ sankaf ðëcët.

⁸ Awa tëyëđëmu, tufëryina ñadunëha.

⁹ Wëlin soje ile herëhnahnëmuno: ñadëfuho yëkëhnañu soje yëtu bi mawëhnëđun fop wante lehnëđërun ña.

¹⁰ Ge tavëntunëha ahnë, tavëndëbuha ami fëna. Do ami, ge tavëhnëbu —ge nke iñë ile rëfëka ravëhnu— soje hun ŷa ravahnëđëfu haryënkw Këris hna,

¹¹ soje antë Sintani nuŷa rënka ile tokandëhëfu. Njëtinek ðus vinahan vidëwu va.

Pol Tërowas hna

¹² Ante tøkëbuho Tërowas soje fëyahnu Wanës WakasëkKëris ña, Ahwëhn a piđëtëhnëkowo nkaŷ soje lihahnu.

¹³ Bare ndëñëbuho ðus, kabi tëkatëlëŷawöhma hnam Tit, arëfëlënta mën a. Soje rac koyabuhëhniwo vëvë Tërowas va yilehnu Masedëwan hna.

¹⁴ Arabi cëmbi Wënu ña! Mëkëđen fop kabi gë Këris nkeyinëk kwëlëkwël. Paβ gë fuhnë Wënu ña njëtëndanëđëha Këris hn'ile-wo-le hna, had ðatikola ile rehëđ gante-wo-gante.

¹⁵ Ha, tehëden had ðatikola hnëñah Këris ŷa soje icëmb Wënu ña fağant vële rëfëk nkaŷ nte yiryeryëđ g'ipeh ka do gë vële rëfëk nkaŷ nte yiryeryëđ g'icëm ka.

¹⁶ Soje vëryaŷ, rehërya icëm ye ile yiryeryëđ g'icëm; vëŷëntaŷ va, rehërya uwám ye ule yiryeryëđ g'uŷám usër. Awa mo rëfëka nti ŷi sifa ðoku?

¹⁷ Fuhnë gelëfuhna had vëyabah vële wafëđ wanës Wën ki. Hali! Wënu ña fayikëfu awa toña hnësëđëfun tase lëwu hnë iβëmënkël fu gë Këris.

3

Soje kwëtëla kasëk

¹ Awa, ntiyahñëku bi itufëhna vokëβun rufëhnandëfu gë watac? Mbalëkëfu bi, had gë vëŷëntaŷ ki, vëkayëte vante yëtahñëđunëhëfu fuhnë gë vëŷëntaŷ?

2 Wuhnë dënk ye kayëte ntëw̄ fu tac nte herik hnë wasakahn fu hna, nte kodëni vahnë va fop njëtëni do karanjëni.

3 Ha, pacëk kayëte nte kerëk Këris ña yerun do hnë doku lëw̄ fu hna ntihaahnëk watac. Gena gë ihera kerik bare gë Iyir Wën hunte wok cëmëdina nke; kerina hnë wëraka, bare hnë wasakahn vahnë hna kerik.*

4 Pacahnëkëfu wanj haryënk Wën hna, soje Këris ña.

5 Diyahnëléfuhna kodëfun lifu inë fuhnë fo, bare g'idëma Wënu ña wëkahnëbun lifu ile lidëfun yi.

6 Umë wëkahnëbun yefu vële hnësëd soje kwëtëla kasëk ña. Kwëtëla tac, matina Sariya Moyis ña, bare hn'Iyir Ipacah hna matik. Sariya Moyis ña g'icëm njiryeryëd, bare Iyir Ipacah ña uwám wá njëdahnëd.*

7 Hnë wati Sariya Moyis hna Wënu ña tufahnëdëho untënah ntëwu ña g'untancah canka. Yëka Moyis ña ntancëdëho d'us afo vëva Isërayel va vëhodilohna ntañëniha, bare untancah tac mbiyëd'lohna. Ge paryi sariya ña kwëhnako untënah ñi mama nkehahnëko doku lëwu ña iyiryery vahnë g'icëm,

8 do kas untënah doku Iyir ña kwëhnadina rëkwëlehna!

9 Ha, ge doku sariya le yojëd ntavah Wënu ña kwëhnak untënah ña awa untënah nte kwëhnak doku Iyir nte satënéd ña lëbëk d'us.

10 Do haryënk hnë inji danc ntënah canka, danc ntënah sariya ña goryeryëna nafa.

11 Ge vëyi vërac vile wok biyëna va njabëkawo d'us ntënah ña, awa vile viyëd va lëbëka ntënah ña.

12 Awa kabi ikwëtahn hwëhnayinëk hnë doku Iyir Ipacah li, gë afaya sankaf nësëden.

13 Didelënëhna had Moyis, umë ale sënkadëho yëka ña memayëhnahnëni vëva Isërayel va antë nuni yëka lancah lëwu ña lakënde lancah rac biyëdina.

14 Ntidëniho koyëna kabi wahakili vëva Isërayel va pidako, do cënkantac nkok hafo dol ge karanjëdëni Vikerëh Vicër na. Ante ma wëhnëdëhnëha Këris ña fo ntihtëad anji cënkantac.

15 Ha, gë dol nte-wo-nte karanjëdëni vëva Isërayel vëkayëte Moyis va, inë sankëd wahakili walëw̄ hni wã.

16 Bare ge ahnë gwëcëtak tëfa Ahwëhn a ntihtëhëndë cënkantac ña.

17 Awa, Ahwëhn a, umë hwëhnak Iyir ña; do hn'ile nke Iyir Ahwëhn hna, hnam nke ige afaya ña.

18 Do fuhnë fop, kabi wayëka fu wã cankëtak, nuden do tufahnëden hnë vankeya fu hna untënah Ahwëhn ña. Awa Iyir Ahwëhn a vacëdëhëfu, ntidëhëfu nkeyin gante nke umë ka, g'untënah nte wënad kwëlëkwël.

4

Hnapul vë g'ambin hnë vapeya intil

1 Awa, yambëd'ilefuhna kabi Wënu ña, g'ikayëhnahn dëwu ña, kwëtëhnahnëkëfu iyi doku.

2 Tavëbun vankeya vacëfëhnahn vante so waryëdëfunëho, inë gena ile lidëfun rokahnëfuni vahnë do tumpëd'ilefuhna wanës Wënu ña; bare toña ña yëtëdanëdëfun wapacëk do koyëna njëkëhnëdëfun hnuɣafu ikwëtahn vahnë va fop haryënk Wën hna.

³ Ge Wanës Wakasëk wante fëyahndëdfun ñi cënkak hnë vëryampo, hnë vële rëfëk nkaŵ nte yiryeryëd g'icëm ka fo nke koyëna.

⁴ Vëhni vëhwëtahnëna kabï Sintani, wën iÿi duniÿa, mëpendanëk wahakili walëŵ hni ŵa. Koyëna vëhodïna nuni humpen Wanës Wakasëk wante rufahndë ntënah Këris ña, ale ye aŵëntëlënta Wënu ña.

⁵ Gena soÿe lëŵ fu dënk fëyahndëdfunëhëhni vahne va, bare soÿe Yesu Këris Ahwëhn a ye; ge fuhnë ye, gelëfuhna Ahwëhn a, vëryokuÿëhn hun fo yebun soÿe Yesu ÿa.

⁶ Wënu ña më lehnëko: «Arabi humpen ha ntanc fagant hn'umëhwëry hna!» Do umë dënk lancëndanëk humpen hudëŵu ha hnë wasakahn walëŵ fu hna, soÿe nÿëtahnin untënah ntëŵu nte lancëd hnë yëka Këris hna.

⁷ Bare iÿi hnapul, hnë vapeya intil nke, umë fëhnëtahnëd fuhnë ye, gante nÿëtande iÿi fanka sankaf ile lëbëk fop matina ÿal fu, bare hnë Wën hna dënk matik.

⁸ Ndëñehniŵun gante-wo-gante, bare ñwëÿehndëfelëfuhna; mpaÿëmpaÿendëbun dūs, bare cilëta dilëfuhna;

⁹ koroteyehndëfëbun, bare Wënu ña tavëd ilëfuhna; këfëdëfëbun, bare mëkëdëfëfuna ryawïfu.

¹⁰ Kwëlëkwël nÿojinëk hnë vimbahn fu hna icëm Yesu ña, soÿe uwám lëŵu ŵa tufëhnahn fëna hnë vimbahn fu hna.

¹¹ Pabëlëdëfun icëm ña kwëlëkwël soÿe Yesu ÿa, soÿe nuhahni uwám Yesu ŵa hnë vimbahn vidëŵ fu vinte rëfëka cëm va.

¹² Koyëna icëm ña hnë fuhnë ndokuÿëd, bare uwám ŵa hnë ŵuhnë ndokuÿëd.

¹³ Vikerëh hna kerik: «Kwëtahnëbu, soÿe umë hnësahnëbu.»[☆] Fuhnë fëna sifa ikwëtahn tac hwëhnaŵun do soÿe rac hnësëdëdfun.

¹⁴ Ha, nÿëtëbun Wën hunte vëhnëndanëka Ahwëhn a Yesu mbëhnëndanëdëhëfu fuhnë fëna gë Yesu do kwëtëdëfëhëfu gë ŵuhnë darël lëŵu.

¹⁵ Fop ile horotëdëdfun ÿa, soÿe nafa hun ye, soÿe ipërëna Wënu ña nkoŵ campënd vahne hna, do koyëna icamehn nte camehnëde Wënu ña nkwenad soÿe icëmb dëŵu ña.

Icëmb nte yeÿëk ña puŵina

¹⁶ Soÿe umë ye yambëdilëfuhna. Wëla imbahn fu ña përekand toye toye, ntaŵary fu ña fac-wo-fac kasëkad.

¹⁷ Horot fu vë gaki ÿi kihnëk ge mëntëndëlehnini gë icëmb nte hnuÿadën ña, kabï horot rac hnuÿahnëden ñi cëmb yabah nte wok puŵina.

¹⁸ Awa, fuhnë yëkëlehnëd ilëfuhna ile hnuŵe, ile wok nuŵena yëkëlehnëdëdfun, kabï ile hoŵe nuyi ÿa biÿëdïna dūs, bare ile wok nuŵena ÿa nkoŵ kwëlëkwël.

5

¹ Imbahn nte hwëhnayinëk nkal li, had usank ule fërëkad fac ryawï ye. Bare nÿëtinëk, ambin hna, kwëhnayinëk acery nte woŵ kwëlëkwël. Wënu ña lik, gena vahne.

² Do tame, ñëmëden, kabï ñankahnëkëfu cuŵayin mbahn ambin ña, nte yeŵ cery fu ña.

³ Koyëna lakënde pitëlin g'imbahn fu ña ðuniya li tëkatëðelënëfuhna ñas fo kabi cudayinëk mbahn mbë g'ambin ña.

⁴ Ha, mpëd ante yëwahninëk hn'usank hna, nëmëðfen had idib dënah ryibinëk. Gena kabi ñaðfen cudëtayin imbahn fu ñi bare pecehnëkëfu cudayin mbë ambin ña, soje mbahn nte wok cëmëðina ña kohn mbahn nte sëmëd ña.

⁵ Wënu ña dënk ye ale fëhwëтарыëkëfu soje rac. Njëðakëfu Iyir Ipacah iña had sah ryënkwëryënkw hnë viyë vile kwëtëhnëkëfu hna.

⁶ Koyëna, pëbëkëfu kwëlëkwël ikwëtahn ña. Njëtëbun ge hn'imbahn hna nkobun lëðëfu, tëhayilënëhna idëð Ahwëhn hna.

⁷ Ha, g'ikwëtahn ña ñasëðëfun, gena gë inu.

⁸ Pëbëkëfu ikwëtahn ña do pecehnëkëfu ravëfu inji mbahn do yifu lëðëfu ðarël Ahwëhn a.

⁹ Bare ile yadëfun ryënkwëryënkw ya umë ye, nëñahna gë fuhnë wofu hnë inji mbahn ma ravëfu.

¹⁰ Fac yed fuhnë fop tëfëka kahnin kitija Këris hna soje kitij fu. Koyëna ale-wo-le nuyað icos ile ndokunëk ya hnë ðuniya lëwu hna nkal li, nke ifërën ma iwëh.

Doku ikonjëndëlehn

¹¹ Idak gë Ahwëhn a vintaary fu hna nke, soje rac njëkëlehnëðfen mawëhnëniha vahnë va. Wënu ña njëtëkëfu wapacëk, do ntiyahneko wuhne fëna, hnë walaary hun hna, njëtërunëho wapacëk.

¹² Ñadilëfuhna nke had itufëhna vokëbun rufëhnandëfu, bare ñaderun ayëðayiwu ile hoðun asamehnahnëndunëfu, aholahnu alëkwanduni vële nañënyarëð hnë ile hnuðe fo hara gena ile ye ntaary hna.

¹³ Ge had cenakëfu nkebun, soje Wënu ña ye; bare ge gë hakili ntibun, soje hun ya ye.

¹⁴ Injahn Këris ña liyëhnëðfëhëfu, kabi pacëkëfu waji: Këris cëmëk soje fuhnë fop, awa koyëna, fuhnë fop cëmëntinëkëfu gë umë.

¹⁵ Cëmëk soje fuhnë fop, koyëna godëlenëhna njëkëlehnënden hnëñah lëw fu fo, bare rëkëðe njëkëlehnënden hnëñah ale sëmëk soje lëw fu ya do vëhnëk vësëm hna.

¹⁶ Soje umë ye gona njëkënde ahnë gante njëkëðëha ðuniya ki. Wëla koðëri ña njëkëbunëha Këris ya gante njëkëka ðuniya ki, tame gona njëkënde koyëna.

¹⁷ Awa, ge ahn'a gë Këris ya nkeni, ahnë ahasëk ye: vantiya vacër va ntihëtik, vantiya vakasëk va ye.

¹⁸ Umë fop Wënu hna matid, umë ale honjëndëlehnëkëfu gë umë g'uryema Këris wa do hwëtehnañkëkëfu ðoku ikonjëndëlehn ña.

¹⁹ Ha, Wënu ña honjëndëlehnëkëhni vahnë va g'umë hn'ibëmënkël fu gë Këris, tavëhnëkëhni wameh wadëw hni ña. Do payëkëfu soje pëyahnin konjëndëlehn tac.

²⁰ Awa gë wac Këris ya payibun do g'uryema Wënu ña nësëðëfun had umë dënk wacëðëhu. Awa, këlayirun guwac Këris ya, mawëryin ahonjëndëlehnwu gë Wënu ña.

²¹ Këris kwëhnalohna wameh, bare ntibëko wameh fu ña soje fuhnë vële yeyinëk g'umë va, Wënu ña catahna gë fuhnë.

6

1 Kêladerun, fuhnê vële ryokunêhnêdêha Wên gê wuhnê, antê ahnêhahnu uyêd ule hnuÿarun gê Wênu ña.

2 Wênu ña mê lehnêk:

«Hnê wati le rêhnabu hna, mawêbu uyêfa hu wã,
hnê fac peh hna, njijêbu ryemaÿi.»*

Awa tame, wêli wati ile mawahnêd Wên iyêfa vahnê ña; wêli fac peh ña.

3 Nãdilêfuhna lifu inê le hođ menehna ahnê hn'ikwêtahn dêwu hna soŋe antê kwêhna ile nêwêdêhêfu hnê đoku lêw fu hna.

4 Bare, fuhnê ñadêfun rufênafu hnê ile-wo-le hna had vëryokunêhn Wên paryi. Koyëna đunênadêfun g'ikamëna cankaŋ wahorot wã, wadêñah ña do wêwati wahambah wã;

5 vandaf va, icêd inã, inãñëna vahnê ña; wadoku wadakah ña, wãnk wakwêd ña do roka ÿa;

6 G'usatah wã njasêdêfun, g'uyêt wã, g'ıduñëna ña, do g'ipërëna ña. Iyir Ipacah ña gê fuhnê nkentik, inãhn fu ña paryi nke,

7 pëyahnêdêfun toña ÿa do Wênu ña njêdadêhêfu fanka soŋe đoku rac. İwêta fu ÿa idi ile satêk ÿa ye.

8 Vahnê va ntênênêdênihêfu, viÿê cêfêhnanêdênihêfu; vëÿentaŵ ntehnêdênihêhni vahnê wanês wapërën soŋe fu ÿa, viÿê wameh. Pëlanihêfu vëwër, bare toña ÿa hnêsêdêfun;

9 had vële nkoni vëÿëtëna pëlanihêfu, bare njëtënihêfu đus; had vële lakurêk pëlanihêfu, bare wêli, uwám hna fo nkobun; koroteyehn koroteyehnêdênihêfu, bare vëhođina ndawênihêfu;

10 njıwêhnêndanêdênihêfu, bare vëhnatah fo yeŋun kwêlêkwêl; kaÿêhnêbun bare mbetëndanêdêfunêhëhni vahnê vëyabah; ñoñ kwêhnalêfuhna, bare kwêhnabun ile-wo-le ÿa.

11 Wuhnê vëÿenta fu vëvë Korent, pacënanirun, pidëtêhnirun wasakahn fu wã.

12 Tufurun inã fu ña fop, bare wuhnê tufêlunêfuhna inã hun ña.

13 Nêsêhnêdêmu had vutah mën: pidëtêhnëryinêfu, wuhnê fëna, wasakahn hun wã!

İtêhna ale rêfëka aÿêlêlu

14 Antê avanku kwëtêla gê vële wok vëhwêtahnêlahna Këris va. Ye kod mbankëni vësatah va gê vële wok vëlênênëna saryiya Wênu ña? Hak kod humpen ha mbankëni gê umêhwëry ña?

15 Këris ÿa kod bi canjëni gê Sintani? Ale hwêtahnëka Këris ÿa kod bi têtêlëndëni gê ale wok kwêtahnêlahna ÿa?

16 Ye mbankëni Cery Wên Cankaf ña gê wamën wamër ña? Fuhnê, acery Wênu paryi ña yeyinêk gante nêsêk Wên ka:

«Hnê vëhni ntêdêdêfu do gê vëhni rêkêdêfu yasëntêdewu,
Wên lêw hni ÿa yedêfu do vëhni bulunda mën nkedëni.»*

17 Soŋe umê ntehnêk Ahwêhn a:

«Cahnëryinêhni vële wok vëÿëtêlohna vi do aÿaŵêtawuni.
Antê aÿaku ile ronkêk haryênkw mën do ami, kacadêmu.»*

18 «Rëm hun yedêfu, do wuhnê vutah mën yedun, nêsêbu ami, Ahwêhn Fanka Fop.»*

* 6:2 6.2: Esayi 49.8 * 6:16 6.16: Soŋe Walevi 26.12; Esekıyel 37.27 * 6:17 6.17: Esayi 52.11; Esekıyel 20.34,41 * 6:18 6.18: 2 Samıyel 7.14; 8.4

7

1 Wêlawo mên vële ÿahnëbu ðus, waŋi fop Wënu ŋa fuhnë ntehnëk ntinëhnëd. Awa pacënanëfu fop ile ronkëneð mbahn ŋa do gë ntaŵary ŋa. Dënënenëfuna Wënu ŋa do genëfu had umë dënk gante-wo ka.

Uhnatah Pol

2 Picëtëhnëryinëfu wasakahn hun wã. Ahnë dëntahnëlëfunahna, ahnë dawëlëfuhna, ahnë tokalëfunahna, ahnë nufëhnëlëfuhna ile kwëhnëk.

3 Nësëla waŋi soŋe sëdahnü. Rëkëbu hnësu: hnë wasakahn fu hna nkerun kwëlëkwël lakënde sëmëfu.

4 Ikwëtahn cankaf hwëhnabu soŋe hun ÿa, naÿënaðëfu ðus soŋe hun ÿa. Wëla hnë horot fu hna pëbëko ikamënaÿehn ŋa do kobëko hnatah wã.

5 Kobëri ante təkëbunëho Masedëwan hna, wëla toye yinëgalëfunohna. Sifa waðëñah ŋa fop fankëlëbunëho: vankwajëla caharað fu, gë vantakah wasakahn fu hna.

6 Bare Wën hunte hamënaÿehnëdëhëhni vële silëtak va, kamënaÿehnëkëfuno g'itëk Tit ŋa.

7 Do gena itëk dëwu ŋi fo likëfu koyëna, bare ikamënaÿehn nte njëdakëfu ŋi fëna natëndanëkëfu. Pëyakëfu gante ñankahnëku soŋe avok ahnuwuno. Pëyakëfu soŋe uyiwëhnah lëwun wã, do ikahnënda hun soŋe mên a do soŋe umë ye uhnatah mên wã nkwënak ðus.

8 Ha, lakënde ge njiwëhnëndanëmu gë kayëte nte herëhnimuno ŋa, curala soŋe rac. Curabuho kobëri ŋa kabi kamahnëbuho njiwëhnëndanëmuno fambëd gë kayëte tac,

9 bare tame, hn'uhnatah hna nkebu. Gena uyiwëhnah hun wï hnatëndanëko, bare kabi uyiwëhnah rac lik avacu vankeya hun va. Wënu ŋa ÿaðëho koyëna, do aki fuhnë ñoñ diyiluhna wëh.

10 Uyiwëhnah ule ñað Wënu ŋa lid mbacëni vahnë va vankeya vantëw hni va soŋe Wënu ŋa kol pehëtahnëni do curadëlënëhna soŋe yiwëhnah rac. Bare uyiwëhnah vë ðuniÿa ÿi, ile wok diðina vahnë va mbacëni vankeya va, icëm njojëd.

11 Yëkëryin uyiwëhnah ule ñað Wënu ŋa ile nagëhnëku ÿa: gante ñankahnëkuno asahnu hn'uweh rac hna, tëyërunëho aravëhniwu kabi cilëtarunëho wëh rac, ntakëkuno gë ntavah Wënu ŋa, g'ufer sankaf ŋa ñankahnëkuno ahnuwuno, g'ikahnënda soŋe mên a, do canërunëha awen a! Hnë waŋi, tufahnërun gentahnilihna.

12 Awa ge kerëhnëmu, gena soŋe ale lik wëh, gena fëna soŋe ale liyik a, bare soŋe ayëtahnu wapacëk haryënkW Wën hna ikahnënda nte hwëhnarunëho soŋe lëw fu ÿa ye.

13 Rac ye ile hamënaÿehnëkëfu ÿa.

Do fëna, uhnatah ule kwëhnako Tit wã, kabi wühnë fop tisëndanërunëha, natëkëfu g'ahawary.

14 Ani gë njihahnëryind Tit ÿal hun hna naÿënaðëfu ðus haryënkW lëwu soŋe hun ÿa do cëfëhnanëlunohna. Kwëlëkwël toña hnësëhnëdërunëho do wante hnësëbunëho soŋe hun ÿa haryënkW Tit hna tufëhna toña ye fëna.

15 Do koyëna iña dëwu soŋe hun ŋa nkwënaðëho ante ndënkwëtaðëho imawëhn nte wawëhnërunëhawo wühnë fop ŋa, gë gante kacarunëhawo g'untënah do gë ntakah ka.

16 Natëko kabi kodëmu hwëtahnu g'afërën.

8

Uhwëhna nëf

¹ Vëjënta fu, ñadëfun ayëtëndaniwu gante tufahnëk Wën ipërëna dëwu hnë vacery sali wavë Masedëwan hna.

² Wadëñah wayabah dus yehëhni vële hwëtahnëk va bare uhnatah lëw hni sankaf wã njabëko. Do njëdahnëniho g'uhwëhna nëf cankaŋ, mama kaÿëhnañëniho dëcët.

³ Sede yeŋu, vëhni njëdahnëni ile kodëni njëdahnëni ÿa, hafo dëcët, mama nkobunëho tëyëlëfunihna iñë.

⁴ Muntanihëfu dus g'idëñan cankaŋ untënah soñe ndemantinihëhni vële hwëtahnëk vëvë Yerusalëm va.

⁵ Ntini ntëbi dënk gante nahabunëho ka: njëdëhnani vëhni dënk ten Ahwëhn hna, tac gë fuhnë, gante ñad Wën ka.

⁶ Soñe rac ye muntabunëha Tit mbokary ÿal hun hna, soñe puhna doku ile pëgwëko ÿa.

⁷ Njabëku ile-wo-le ÿa: kwëtahnërun, kolërun wanës, njëtërun viÿë Wën va do këbënarun kwëlëkwël soñe aryokuñu. Do iña nte rufirunëho ña fëbëku. Awa, soñe doku rac tufëhnaryin fëna njabëku nëf ña dus.

⁸ Porosiñëluhna aliwu watac, bare ikahnënda nte kwëhnani vëjëntaŋ ña yëtëdanëdëmu soñe arufahnu, gë vëhni ka, toña iña hun ña.

⁹ Njëtërun ipërëna Ahwëhn fu ña Yesu Këris: mbetako, bare soñe hun ÿa, ahaÿëhnañ ntiyako, soñe ahnuÿahnu fop hafo pad.

¹⁰ Nahan mën ña hnësëhnëdëmu hnë waji: ÿanko wuhnë ryënkwëko aÿandu alinëhnuni vëvë Yerusalem vële hwëtahnëk va do fëna wuhnë ryënkwëk linëhnëkëhni.

¹¹ Awa, tëfëka afuhnawu tame, g'iña përen, nte hwëhnarunëho ante pëhnarunëho aliwu ña dënk, gante mëkëdun ka.

¹² Age njëdahnëde gante mëkëde ka g'iña ña Wënu ña maŋwëd. Tëyëna ile wok mëkëdëna.

¹³ Gena ahaÿëhnëndaÿehniwu wuhnë tac avetaÿehnnuni vëhaŋwary, bare soñe ahëñëlahnu wuhnë fop ye.

¹⁴ Dol ÿi, kodun ahnufu ile yabëku ÿi soñe mbalëtahnëni vëhaŋwary. Ge fac ryampo wuhnë fëna nkojëku iñë, vële njabëd va ndemagëdënihu. Koyëna fop këñëlahnëdun.

¹⁵ Had gante kerik hnë Vikerëh Wënu ka: «Ale vankëtëko dus ÿa nuÿalohna dëcët. Ale vankëtëko toye ÿa ñoñ gojëlawohna.»✧

Tit gë vërëfëlëntaŋu

¹⁶ Arabi cëmbi Wënu ña, umë ale lik hnë ntaŋwary Tit hna ikahnënda soñe hun g'idëmën ka.

¹⁷ Ante tëyëfunëhawo njiryi njëkiwu ÿal hun hna, Tit maŋwëko. Toña toña ÿa umë dënk rëko pëhna njiryi g'uhnatah sankaf.

¹⁸ Payëbunëha gë aÿënta fu ale hwëhnaŋ uwac fërën hnë vële hwëtahnëk hna fop soñe doku fërën lëwu ipëyahñ Wanës Wakasëk ña.

¹⁹ Vële hwëtahnëk va dënk rahnëka njinti gë fuhnë soñe yoryifu Yerusalem hna idema nte varëpik ña soñe icëmb Ahwëhn ña. Koyëna, tufahnëdëfun ikahnënda fu ña.

²⁰ Ntidëfun gante nkodëfun gwëryahnëdëfilëfuhna wanës wameh soñe ÿi koryi yabañ ile hwëtëhnañibun ÿi.

²¹ Njëkëlehnëdëfun soje lifu ufërën gena haryënkW Wën hna fo bare haryënkW vahnë va fëna.

²² Gë vëhni payaryëbunëha Tit. Umë fëna ahahnëndak ye. Rac hnuđëfun kwëlëkwël hnë fop wante ntıd ɲa. Do kat, kwëtahnëku dus, soɲë rac ikahnënda dëwu ɲa nkwënak.

²³ Tit, umë, arëfëlënta mën a ye do g'umë ndokujëdëfun fagant hun. Vëhaŵary vi, vëhni cañëtini vëvë vacery sali va ntini doku rac soje icëmb Këris ɲa.

²⁴ Tufëryinëhni ñadunëhëhni dus, njëtahnëni vëvë vacery sali va toña hwëhnaŵun soje wapërën wante hnësëhnëderun ɲi.

9

Wënu ɲa ñadëha ale yëdahnëd g'uhnatah

¹ Bërakëndëwöhna herëhnu soje uryema ule njëdanahnëdëni vële hwëtahnëka Këris vëvë Yerusalem va.

² Njëtëbu ikahnënda përen hun ɲa. Wapërën fo hnësëdëfu soje hun ɲa hnë vëvë Masedëwan hna. Ntehnëbuhëhni: «Vële hwëtahnëk vëvë Akayi va kobëri ɲanko kahnëndani njëdahnëni.» Ikahnënda cankaŵ hun yënkëkëhni vëyabah hnë vëhni.

³ Cañëtëryibuhëhni vëyënta fu vi soje ndemanihu ahëbënahnu gante nësëbu ka. Koyëna nuđëni ile hnaÿënahnebu soje hun ɲa do watac gelohna nafa këm.

⁴ Ñadilëfuhna rëfëlëryifu gë vëvë Masedëwan va arëkatiwu hara pëhwëtaluhna, wati rac ikwëtahn nte hwëhnaŵun soje hun ɲa usëfëhnaŵ ule yed, nësëdëna dënk usëfëhnaŵ hun ŵa.

⁵ Soje rac hnahahnëbu tëfëka tëyini vëyënta fu vi ndënkwëryini gë ɲal hun soje pabëndani uyëd ule lehnërunëho yëdahnëdun ŵa. Koyëna uyëd ŵa këbënaÿik do njëtëde ile yëdahnik gë uhwëhna nëf ye gena g'ufërëdël.

⁶ Wuhnë dënk njëtërun waɲi: ale hnadëk toye fo ɲa toye fo mbarëpëd do ale hnadëk yabah ɲa yabah mbarëpëd.

⁷ Ale-wo-le tëfëka njëdahn ile pëhnaŵ hn'intaŵary dëwu hna, hara curana ma nti g'ufërëdël. Wënu ɲa ɲahnëdëha ale yëdahnëd g'uhnatah.

⁸ Wënu ɲa kwëhnaŵ fanka soje njëdaŵu fop wasifa viyë vifërën va, ahwëhnaŵu kwëlëkwël fop ile valëku ɲa hafo kobu soje alihahnu vantiyehn.

⁹ Akerik:

«Njëdadëhëhni g'uhwëhna nëf vëhaÿëhnaŵ va, ipërëna dëwu ɲa mbiyëd kwëlëkwël.»^{*}

¹⁰ Wënu hunte yëdadëhëhni uhnëda vële hnadëd va do gë roka ile tokëdëni vahnë va, njëdadëhu wuhnë fëna ile valëku ɲa do nkwënëd soje ipërëna hun ɲa ntëw had atëh.

¹¹ Wënu ɲa mbetëndanëdëhu hnë le-wo-le hna soje aholahnu arufahnëndu kwëlëkwël uhwëhna nëf hun ɲa; koyëna vëyabah camehnëdëniha Wënu ɲa soje uyëd hun ule nuđadëni hnë fuhnë wi.

¹² Uwi yëd ntıd viyë vëhi: ndemađunëhëhni vële hwëtahnëk vëvë Yerusalem va, njëdadunëhëhni ile wojëkëhni ɲa, do camehnëdëniha Wënu ɲa g'intaŵary fop.

^{*} 9:9 9:9: Wahnëw 112.9

¹³ Wati nte nudëni uyëf sankaf ule yëdarunëhëhni cëmbëdëniha Wënu na soje imawëhn hun Wanës Wakasëk wëba Këris na nte rufahnërun g'uhwëhna nëf hun wa soje lëw hni gë vahnë fop.

¹⁴ Do njëfadënihu g'iña cankafo soje ipërëna cankafo nte njëdëku Wënu na.

¹⁵ Arabi cëmbi Wënu na soje uyëf lëwu wi ule wok kodena ñaŋi!

10

Idëkwa Pol soje vële hnëwëdëha

¹ Ami Pol —ale lehnëde aryëm yëbu ge haryënkwa hun nkebu, bare ge ñawëtamu ñoñ cowëda ile yadëfu hnësu ya— këladëmu g'iyam do gë ipërëna Këris na,

² Muntadëmu ant'ahnësehuno gë wayap ge haryënkwa hun nkebu! Njapënanëdëfuhëhni vële lehnëd njasa duniya yasëden.

³ Paryi nke vahnë fo yeyinëk, bare gante mëtëdëfun ka gena had gante mëtëdëni vahnë.

⁴ Viwëta vile wëtanden va gena viva vahnë, bare fanka falëw fu fa Wën hna matik soje mbëvehnahn fop vile yawënad haryënkwa Wën va. Mbëvehnëdëfun vinahan vimëh va,

⁵ gë fop ile wëmayëhnëd vahnë va njëtëniha Wënu na. Ñadëfun wëcëtëfu wahakili vahnë va soje mawëhnahnëniha Këris ya.

⁶ Wati nte padëf imawëhn hun na, tac këbënadëfun finiñëfu fop injwëyëhn na.

⁷ Yëkëryin viyë vi gante nke ka. Ge nke ale pacëk Këris hwëhnëka, tëfëka njët wapacëk waŋi: Këris hwëhnëkëfu fuhnë fëna g'umë ki!

⁸ Ahwëhn a njëdakëfu imëk na soje ayawënahniwu hn'ikwëtahn hun hna, gena soje afërëkaniwu. Soje rac ye cëfëhnëd'ilohna na'yënaw.

⁹ Ñada ntiya had ñadëmu lakënewu gë wante herëndidëmu ñi.

¹⁰ Vëryampo ntehnëdëni: «Waŋi wanës Pol ntënëk do njawëk, bare ge fagant lëw fu nke, kihnëk do wante nësëd na kwëhnana nafa.»

¹¹ Arabi vële hnësëd aki va njëtëni wapacëk iyin: gante nkebun hnë wanës wante herëndiderun ñawët ki, koyëna nkedëfun fëna hn'ile lidëfun hna ge təkëryibun yal hun hna.

¹² Dëkëd'ilëfuhna hëhëndëlehnafu ma dënk wëntëndëlehnafu gë vahnë vële yak hna'yënad vëhni dënk vi. Añëna ntiyadëni vëhni dënk ñëñahnëni do mëntëndëlehna gë vëhni dënk. Vëyi vahnë wahwëhnana hakili.

¹³ Bare fuhnë, na'yënadilëfuhna hafo ryëcëtëfu rëkwëlehna ya; doku ile njëdakëfu Wënu na hna'yënanëdëbun, dëcëtëd'ilëfuhna rëkwëlehna dëwu ya, do doku rac yokëfu hafo yal hun hna.

¹⁴ Ge yiryekëndilëfuhna yal hun hna, vëryampo kokënd ntehnëhni ndëcëtëbun virëkwëlehna va soje ile hna'yënderun ya. Bare njëtërun dënk fuhnë ryënkwëko rëkëryifu yal hun hna gë Wanës Wakasëk wëba Këris.

¹⁵ Dëcëtëd'ilëfuhna rëkwëlehna fu ya: na'yënadilëfuhna soje wadoku vëhawary. Bare ñadëfun ikwëtahn hun na nkwëna, do koyëna ika'y doku na fu na nkwënad g'ahawary, hnë wuhnë, bare hara dëcëtëlëfuhna hn'ile kahnëndëhnbun rëryëfu hna.

16 Wati rac kodëfun fëyahñëfu Wanës Wakasëk ña hnë waresiyo wale ye yankwët ýal hun hna. Ñadilëfuhna ryokuñëfu ile pëgwëni vëýëntaŵ do hnaýëhahnëdëfu wadöku wante ntini ña.

17 Age ahñë ñad naýëna, arabi naýëna soje ile ntinëhñëka Ahwëhn a.✧

18 Mo rëfëka naýëna? Gena ale sëkwaryëd nkaf ntëwu ña, bare ale cëkwaryëd Ahwëhn a ye.

11

Pol gë vëfayik vëwër va

1 Arabi aryuñënanëhnuno toye hnësëhnu had asenak. Ha, nduñënanëryino!

2 Inëwary cankaf inte watik hnë Wën hwëhnaŵu soje hun ýa. Asan aryampo fo yëkëhnëmuna, umë ye Këris, do ñadëfu rëkaryu hnë umë had aryag afacah ale wok yëtëna ten asan.

3 Bare ntakëko vinahan vipërën hun va përekani, do cabëtehnirun soje ant'awowu aýahnuna Këris ýa g'intaŵary fop, had gante tokakawo lën Ev ka gë warit walëwu wã.

4 Ge ahñë njiëk pëyandu wëba Yesu haŵary hara gena soje Yesu nte fëyayirun, wëba iyir kaŵary nte hnëmpëlëk gë nte hnuýarun ñi, do wëba Wanës Wakasëk wakaŵary wante hnëmpëlëk gë wante hnësëhnirun ñi, nduñëhahnëdun ðus watac.

5 Bare vële lirun had vëfayik vësankaf vi ntiyahñëko ñoñ vëlëbëlohna.

6 Kod nke kolëla ðus wanës ña, bare ge uyët Wënu ña ye, kwëhnaŵu. Tufëderunëho wapacëk kwëlëkwël, hnë fop ile lidëfunëho hna.

7 Ntëntëfu bi kabi mbanabu ami dënk soje lënëhnu wühnë ante njëtëndanëdëmuno Wanës Wakasëk Wënu ña hara tëyëluhna asosuno inë?

8 Maŵëfu hnapul vëvë hnë vacery sali vakaŵary soje wëbal mën ña, soje holahnu ryokuñëhnu wühnë.

9 Do hnë wati nte nkebuho hnë wühnë ña, ñoñ tëyëluhna nte mbalëkowo ña, kabi vëýënta mën vële wätiko Masedëwan va njonëhnihowo fop ile valëdëhowo ýa. Nwëýëdëfuho kwëlëkwël soje yewu idib hun do nkoŵu wëýëndu.

10 Hnë Akayi li fop ahñë kodina ntihet ile naýëhahnëdëfu ýi. Gë toña Këris ile ye hnë ami ýa, kodëfu lehnu toña ye.

11 Soje ye lidëfu wani? Kabi ñahnëdilu hna bi ye? Hali, Wënu ña njëtëk ñahnëdëmu!

12 Ile lidëfu ýa nkodëfu lindu soje vële ýahnëd hnënda naýëhahnëdëni hëñlëlahñëfu gë fuhnë, vahnë vërac antë nuýani.

13 Vahnë vërac ntiyani had vëfayik Këris hara vëwër ye, vëryokuñ vëroka vahnë fo.

14 Do umë gena ile fëmpëhahnëk, kabi Sintani umë dënk ntiyako mëleka humpen.

15 Awa ge vëryokuñ vëlëwu va ntiyani had vahnë vësatah, umë gena fëmpëhahnah. Bare wapuya wadëw hni ña mef had gante tëfëka ðoku lëw hni ka.

Horot ile yehawo Pol

¹⁶ Mbokëmu rëfëtanëhnëndu: antë ahnë ntiyahna asenak yëfu. Ma awa, ge had ale cenak yëkibu, maŵëryin koyëna nkefu soje holahnu hnaÿënahnu toyë, ami fëna.

¹⁷ Wante hnësëdëfu ñi, gena wante w̄atik hnë Ahwëhn hna, bare had senëk nësëdëfu. Bare pacëko kwëhnabu ile hodëfu hnaÿënahnu.

¹⁸ Awa kabi vëyabah wadëw̄ hni ña naÿënahndëni, ami fëna naÿënahndëdëfu.

¹⁹ Wuhnë vële ÿak ritëk vi nduñënanëhnëdëfunëhëhni ðus vësenak va!

²⁰ Nduñënadun alindewu had vë ramp, arokandewu, arokëhnëndewu hnapul hun ÿa, do njafanjëndënihu do ndafëndënihu wayëka hna.

²¹ Tavëndinëfu ge kwëhnalëfunohna fanka ile lihanderun koyëna!

Bare, ile-wo-le ndëkëko ahnë naÿënahndëni, ndëkëdëfu ami fëna. Nurun, tame nësëdëfu had senëk.

²² Wa-ebëre ye? Ami fëna, Ebëre yëfu. Vëva Isërayel ye? Ami fëna, ava Isërayel yëfu. Vële hnagik hnë hnënk Abëraham ye? Ami fëna, hnë hnënk Abëraham nagibu.

²³ Vëryokujëhn Këris ye? (Wëlin mbokëdëfu hnësu had senëk paryi!) Ami ye aryokujëhn Këris ale lëbëkëhni vëhni ÿa. Ndokujëfu lëbëwëhni vëhni, cëdibuho lëbëwëhni vëhni, ndafibuho lëbëwëhni vëhni do nkwaŵëdëfuho ntaŵary mën ña kwëlëkwël lëbëwëhni vëhni.

²⁴ Wasëwif w̄a ntampëniho wahwënta mbëd (5) nte-wo-nte ña vantamp wafëhw warar g'imbëd (3) wahnah (39) va fop.

²⁵ Wahwënta warar (3) vëwë Rom va ndafëniho ðus, hwënta ryampo ntufibuho gë wëraka; wahwënta warar (3) përkaryëkowo wasiskulu w̄a hnë wov hna do hwënta ryampo ntifu anent gë umëd ndampo wënka hna.

²⁶ Hnë yasëlehn mën yabah hna, pankëlëdëfunëho wati-wo-wati wanayah hnë wasën hna, gë wabandi ña, gë hnënk mën wasëwif ña, gë vële wok vëyena wasëwif va, gë watenda ña, gë vankor vacankaf va, gë wawov w̄a, do gë hnë vëÿënta mën wamër hna.

²⁷ Ntifu wadoku wadakah ðus do nkwankadëhowo ðus wakwëd ña. Njodëhowo inte ña gë wënka per do wahwënta w̄a cuñëdëfuho fëredël. Njodëhowo huji do nuÿadëwohna viÿi vile sënkadëfu.

²⁸ Do nkwënëdëfu hnë watac uryënah mën soje vële hwëtahnëk va fop. Umë hnahadëfu fac-wo-fac.

²⁹ Ge ahnë nambëk fanka, ami fëna njëtaďëfu kwëhnala fanka. Ge ahnë tavëk ikwëtahn ña, umë njakënëdëho sakahnëha ðus, ami.

³⁰ Ge tëfëko hnaÿënaŵ, gë inamb fanka mën ña naÿënadëfu.

³¹ Wën, Rëm Ahwëhn fu Yesu, umë ale sëmbëde kwëlëkwël ÿa, njëtëk mërëda.

³² Ante nkebuho hnë Damas hna, guverëner ava ahnaŵ ale waciko Aretas ÿa, kwëtëkëhni viyëka warënka tenda hna njëkande soje pëlahno.

³³ Bare hnë kankel njëbibuho do saniwu hnë fenetër mir le heceko tenda hna, do pehëbuhawo.*

12

Hudakery Pol g'ulëmpëhn

¹ Awa afo hnaŷenawu, mama nkok kwëhnana nafa. Ha, ñadëfu hnësu soŋe vile nuŷehnëko Ahwëhn a hnë hudakery, visowik vile njëtëndanëko hnë ntaŷary mën.

² Njëtëbuha asan ale yeho arëfal Këris, tækëk wabëhn ipëhw gë wahnah (14), kobëri ga kayëndëka Wënu ña hafo hnë yaŋ hn'ambin hna. Bi g'imbahn dëwu per ma mbahn këm nkeho? Ye yëtëbu? Wënu ña fo yëtëk.

³⁻⁴ Njëtëbu aŷi asan kayëndiko hn'ile nkeho Wën hna bare yëtëla bi g'imbahn dëwu ña per nkeho ma hali. Wënu ña fo yëtëk. Hnam ambin hna, aŷi asan nkwëryëko wanës wante soŷiko kobëry, ile nkok ahnë tëtëlahna tëtëta.

⁵ Naŷënëdëfu iŷi sifa ahnë, bare ge soŋe lëmën ŷa dënk ye naŷënyarëda ñoñ, ge gena ikihn mën ña.

⁶ Ge ñakëndëbuho hnaŷënaŷ gekënda senëk, kabi toña ŷa fo hnësakëndëbu. Bare kehadëfu hnaŷënaŷ soŋe ahnë antë kwëtahno ntëbi ile nuŷ lidëfu ŷa ma nkwëryëd wante haraŋëdëfuhëhni vahnë va.

⁷ Awa, soŋe antë vēntaŷ soŋe viŷë visowak vifëmpëhnahnah vile njëtëndanëko Ahwëhn va, wëmak sankaf njëdako had ulëmpëhn hnë mbahn mën hna, afayik Sintani dënk ye, memaŷëhnahno antë vēntaŷ.

⁸ Muntabuha Ahwëhn a wahwënta warar ntihtëhno iŷi wëmak.

⁹ Më ntehnëko: «Kwëlëkwël, ufërën mën ŷa gwër nkedëhi: hn'uhihnah hu hna tufëhnaŷ wapacëk fanka mën fa.» Awa kabi koyëna nke tame mbëntadëfu g'intawary fop soŋe kihn mën ñi, d'anko fanka Këris fa ntëdahn hnë ami.

¹⁰ Awa, soŋe rac ye natëko gë kihn mën ñi gë wayew ŷa gë wadëñah ña gë wahorotehn ŷa do gë vifëmpëhnahnah va, waŋi nkeho kabi mawëhnëbuha Këris ŷa. Ge kihnëbu, hnë wati rac njawëdëfu.

Pol pëmpëhnahnëka soŋe vēvë Korent

¹¹ Nësëbu had senëk, bare wuhnë forosinëko. Wuhnë rëfëkawo asëkwaryuno kabi ñoñ vēlëbëlohna vēle lirun vēfayik vēsankaf hun vi, lakënde gela ñoñ.

¹² Ante nkebuho fagant hun ña ntibuho g'iduñëna cankaŷ sifa wëdahëse do gë vifëmpëhnahnah fop wante rufahnëd wapacëk afayik yëbu.

¹³ Ye linëhnëbuhëhni vacery sali vēñëntaŷ va wobu dinëhnëluhna wuhnë, ge gena ile wobuho gela idib hun? Tavëhnerÿino idëntahn tac nte lëntahnëmu!

¹⁴ Wëlin pëhwëtabu hnehëryiwu ŷal hun hna rarëna ŷa, do ñada yewu idib hun. Gena koryi hun ŷadëfu, wuhnë ye! Gena fatah fa hwëtëhnëdëhëhni koryi vēle hnagëka va, bare vēle hnagëkëhni vutah va rëfëkëhni kwëtëhnëndënihëhni koryi vutah vuntëŷ hni va.

¹⁵ Ge ami ye, njëdahnëdëfu g'intawary pacah fop ile hwëhnaŷu ŷa, do njëdëhnaŷu ami dënk soŋe vintawary hun va. Ge ŷabu ŷahnu, wuhnë ñayëtëdun bi iña hun soŋe mën ŷa?

¹⁶ Njëtërun dënk, ami geluwöhma idib hun. Bare mpëd nkeni vēle lehnëd tokamu, tëndëhnëmu gë wamër mën ña!

¹⁷ Yëkëryinëhni vēle fayibuho va, tokëhnëmu bi hnapul hun ŷa bëb hn'aryampo hnë vahnë vērac?

¹⁸ Muntabuha Tit njiryi gë ŷalun do payëryibuha aŷënta fu aryampo g'umë. Tit tokëhnëku bi hnapul? Ami g'umë tëtëlëryilëfuhna bi hn'ankaw ndampo g'ikahnënda ndampo?

¹⁹ Mpèd ntiyahnëku, hnë wati le harañëderunëho li fop, toña lëw fu ya fo bi yëkëlendëbunëho haryënk wun? Haryënk wun hna nësëdëfun had vële vëmënkëlëk gë Këris do umë fop soje ayawënahniwu ikwëtahn hun hna lidëfun, wuhnë vële yahnëbun dus.

²⁰ Ntakëko yiryiwu rëkatu gante nkobu ñada do rëkëryiwu gante nkorun ñadiluhna ka. Ntakëko antë yiwu rëkatu sonko gë ñëwaryël gë vantavah va gë ipitël vukore vukore gë inëwël gë inaÿënalahn do gë nkwerëla këm.

²¹ Ha, ntakëko ge mbokëbu yiryiwu, Wënu mën ña cëfëhnëndano haryënk wun do hnuÿawu hnë vëyabah ile yiwëhnëndanëdëho kabi nkoni menëndëni gë kobëri ka, vëravëna ronkah lëw hni gë ndakëntal nte ñëwëk Wënu ña do gë itëf viwëh vile ñad imbahn dëw hni.

13

Siyab rëkwa Pol

¹ Rarëna ya yadëfu hnehëryiwu gë ÿal hun. Kerik: «Gë vahnë vëhi ma vërar kitiñëde ile yelëku ya.»^{*}

² Ante nehëryibuho higëna ña nirabuhëhniwo vële lidëho wameh kobëri va. Do tame, gola ÿal hun hna, bare mbokëbu hnësëhnëryindu: ge mbokëbu yiryiwu, kaÿëhnahnëdïlohna gë vëhni do gë vëÿënta wun va fop.

³ Ge ñadun ile rufahnëd Këris ya hnësëd bëb hn'ami, nuÿadun. Këris ya gena fanka këm gë cape hun, bare tufahnëd fanka falëwu fa hnë wuhnë.

⁴ Paryi nke, ante pakiko kërëwa hna, tufahnëlohna fanka, bare mbëhnëk gë fanka Wën fa. Do fuhnë fëna fanka këm yëbun had gante nkeho umë ka. Bare nudun ga kwëhna bun fëna fanka Wën fa.

⁵ Yëkaryin wuhnë dënk, pëcëtaryin bi ikwëtahn ña nke hnë wuhnë. Pacëk bi Yesu Këris hnë wuhnë nke? Mpèd ñoñ gena ile rufahnëd rac.

⁶ Bare ntiyahnëko, pacëk, hnë fuhnë nke.

⁷ Muntadëfunëha Wënu ña soje antë aliwu inë wëh. Gena soje rufahnahnëfu dok u fu ya hnë wuhnë padëk bare aliahnu ifërën ye, wëla ntehni nësëde fuhnë dilëfuhna dok fërën.

⁸ Noñ mëkëdilëfuhna lifu ile hnëmpëlëk gë toña ya, ge gena yiryeryëfu haryënk wun.

⁹ Natëdëhëfu nte-wo-nte nkobun kwëhnalëfuhna fanka ña do hara wuhnë ñawërun. Do muntadëfun ahahnëndawu hafo le tëkwëk hna.

¹⁰ Kerëndidëmu ante nkok ñawëlinëk ñi kabi ñada yapënewu ge tëkëryibu hnë wuhnë. Ahwëhn a njëdako ucankaf ña soje yawënahnu ikwëtahn hun ña gena soje vëvehnahnu.

¹¹ Awa tame, vëÿënta mën, geryin uhnatah hna. Yëkëlehnëryin ahahnëndawu, kamënaÿëhnëlerindëni do gwëryëlëryin. Geryin hnë yam hna, do Wën inä ña gë yam ya gë wuhnë nked.

¹² Gaÿëlëryindën gë inahn inte rufande vëÿënta hna. Fop vële hwëtahnëka Wën va nkaÿëryidënihu.

¹³ Arabi Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanu. Arabi Wënu ña pëbënu g'inahn dëwu ña do Iyir Ipacah ña nti avëmënkëlu wuhnë fop.

^{*} 13:1 13:1: Divëta Sariya 19.15; Matiye 18.16

Kayëte nte kerëhnëkëhni Pol vëvë Galasi Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol herëhnëkëhni vacery sali vante ye Galasi va inji kayëte yëbëlan bëhn wafëhw wahnah g'imbëd gë warar gë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd (48 gë 55) ga ndëcëk hnagi Yesu ya. Pol njihahnëko vankol Galasi va soje karanjëhni Wanës Wakasëk na. Ntik rac fagant vële ye wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif do vëyabah kwëtahnëniha Yesu.

Ante kerënak Pol na, biyëna dënk vëryampo nijijëni pëyanihëhni vële hwëtahnëk va tëfëka kacini had gante tëyëk sariya Moyis soje Wënu na ma wëhni. Ga nkwëryëk Pol ga nësëde watac kerëk anj kayëte. Nësëd gë wanës wayawah soje pacënëhnëhni vëvë Galasi va afo ikwëtahn ntëw hni Yesu na hod pëhëtëhni. Ntehnëkëhni Wënu na ma wëko Abëraham cat haryënkw lëwu ani gë kacahnënde ya. Afo ikwëtahn na hod ntiha ahnë asatah haryënk Wënu na, do rac hod njirryera ahnë a nuya uwam ule hnëjëdëha Wënu na.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn' inji kayëte: Sariya Moyis gë Wanës Wakasëk, vëfaya gë vë ramp, wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpa yi (1.1-5)

Paryi Pol afayik ye do ile nësëk ya toña ye (1.6-2.21)

Sariya ma ikwëtahn (3.1-4.7)

Uryëñah Pol soje vëvë Galasi (4.8-20)

Soje Agar gë Sara (4.21-31)

Igo afaya (5.1-15)

Imbahn gë Iyir (5.16-6.10);

Wanës watëkwa (6.11-18).

Simpa yi

¹⁻² Ami Pol herëhnëryidëhu anj kayëte, wuhnë vëvë vacery sali vambë Galasi vi. Yesu Këris gë Wën Rëm le vëhnëndanëka vësëm ya rëhnako, matina hnë vahnë, gena gë fere ahnë liko afayik. Nka yëryiderun, ami gë vëyënta mën vële yebun ani vi fop:

³ Arabi Wënu na, Rëm fu ya g'Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanihu do njëdënihu yam ya!

⁴ Ahwëhn a njëdahnëk nta wary dëwu na soje cosahnahn inav wameh fu na. Koyëna nti hëtëkëfu hnë imëk meh iyi duniya vë gaki yi, gante ñadëho Wën Rëm fu ka.

⁵ Arabi cëmbënde Wënu na kwëlëkwël! Amina.

Wanës Wakasëk wëdampo fo

⁶ Ami pëmpëhnahnëko soje gante njancërun aravuna Wën ki! Macëku gë ipërëna Këris na, bare wuhnë, tavërun Wanës Wakasëk wadëwu na, waka wary hnëpadun.

⁷ Do ile ye toña ya, umë ye waka wary gena. Vahnë fo ya d nkwëcëtëni Wanës Wakasëk Këris na do wayëmpayëhnëdëhu.

⁸ Awa ge ahnë yijëk pëyahnënd Wanës Wakasëk wante hnëmpëlëk gë wante fëyayirun ni, wëla nke aryampo hnë fuhnë vëfayik hna ma wëla nke dënk mëleka ile watik g'ambin, arabi ndëwani wëh!

9 Tëkëmu fëyaŵu do mbokëbu rëfëtanëhnëndu tame: ge ahnë pëyađëhu Wanës Wakasëk wanëmpëlah gë wante wawërun nji, arabi ndëwani wëh!

10 Tame maŵëhnëniho wahnë bi yëkëlehnëđëfu? Ma Wënu na ŷađëfu maŵëhno? Vahnë bi yëkëlehnëđëfu nëŷahnëhni g'am! Ge wahnë rëkakëndëbu yëkëlehnëndu ha gaki, nëŷahnëhni g'am, gekënda aryokunëhn Këris ŷa.

Wënu na tëhnaka Pol nke afayik

11 Vëŷënta mën, ñađëfu ayëtu wapacëk: Wanës Wakasëk wante hnëshëhnëđëmuno na matina hnë wahnë.

12 Gena ahnë yëđako ma haraŷëko, bare Yesu Këris yëtëdanëko.

13 Nkwëryërun ga nësëde gante nkeho nkeya mën na ante nkoŷuho hnë ikwëtahn wasëwif na. Njëterun gante koroteyehnëđëfuho đus cery sali Wënu ŷa do njëkëlehnëđëfuho rëkwëhnu ka.

14 Hnë wati rac, ntëbëfuhëhniwo hnë ikwëtahn wasëwif hna vējarënta mën wasëwif vēyabah. Ha, njawënebuho namu warëm fu wā.

15 Bare Wënu na tëhnakowo koŷëri nte nkoŷuho nagila na do, g'ipërëna đëwu na, macëko soŷe ryokunëhnëndëwā. Do ante tëkëko wati na,

16 nëŷëkawo njëtëdanowa Aju soŷe yiwu fëyaŵëhni vēle wok vēyena wasëwif va. Awa, hnë wati rac wëla aryampo tëyëlëwawohna nkabo ile rëfëko liwu ŷa.

17 Wëla Yerusalem hna dënk yilëwōhna soŷe hnulëfu vēle ryënkwëko nkeni vēfayik va. Bare taŷ njibuho Arabi hna, tac vokaw̄ Damas.

18 Tac, ante ndëcëko wabëhn watar na, njiŷu Yerusalem soŷe yëtëlëfu gë Piyer, do wafac ipëhw g'imbed ŷëwëlahnëbunëho.

19 Hnë wati rac nulëwawōhna afayik ahaŵary; Sak fo nubuho, aheryu Ahwëhn a.

20 Ile herëndëmu ŷi toña ye, gena wamër. Wënu na sedë ye.

21 Ga matëbu hnam umë yiŷu hnë waresiŷo Siri do Silisi hna.

22 Hnë wati rac fop vēvë vacery sali vambë Yuđe va vēyëtëlowōhna.

23 Wanës na fo nkwëryëđëniho ga nësëde: «Ale horoteyehnëđëhëfuno ŷa, fëyahned tame ikwëtahn nte njawëredëho tëkwëhn na»,

24 do cëmbëđënihawo Wënu na soŷe lëmën ŷa.

2

Pol gë vēfayik vēŷëntaw̄ va

1 Tac, ga ndëcëk wabëhn ipëhw gë wahnah (14), më vokabu Yerusalem gë Barënas; njoŷunëhawo Tit fëna.

2 Mbokabunëho kabi Wënu na yëtëdanëkowo yiwu. Hnam, hnë humbar hunte varëbunëho fuhnë fo, nësëhnëbuhëhniwo vēle fëlayik had vēsankaf cery sali va Wanës Wakasëk wante fëyađëfuhëhni vēle wok vēyena wasëwif va. Ñađëwōhna đoku ile liŷu koŷëri ŷa hafo dol ŷi nke nafa këm.

3 Tit, nte yëbunëho na, mama nkeho gërek, porosinjilohna dënk soŷe káci.

4 Nkwajëla soŷe háci ŷa nkeho kabi vēle wok vēhwëtahnëna paryi rënkëko fagant fu. Njiŷëniho njëkëtehnanı njëtahnëni gante ntıđëni ntihëtahnëni ige afaya fu ka nte hnuŷabun hnë ibëmënkël fu gë Yesu Këris na; ñađëniho mbok ntinihëfu vēramp sariya.

⁵ Bare maŵëntëfuniwohna vēyi vahnë, wëla wati ryampo, soje nko ayawënehnahniwu toña Wanës Wakasëk ŋa.

⁶ Age vēle fëlayik had vësankaf cery sali va ye, ile nkeniho ŷa kwëhnana nafa soje lëmën kabi Wënu ŋa yëkëdina ile nke ahnë. Vëyi vahnë vēwënehnelohna ñoñ ile harañëdëfuhëhni vahnë.

⁷ Nuni Wënu ŋa payëkowo yiwu fëyawëhni Wanës Wakasëk ŋa vēle wok vēyena wasëwif va, gante payëkawo Piyer pëyahni wasëwif ka.

⁸ Ale lika Piyer afayik wasëwif, umë liko ami fëna afayik vēle wok vēyena wasëwif.

⁹ Sak gë Piyer do gë San, vēle fëlayik had vësankaf cery sali va, njavëtëni ðoku ile kwëtahnahnëko Wën ŷa; më njelëhnhëhëfu wëbák ŋa fëlalëfu ami gë Barënas tafahnahnëni nkehahn dahëse maŵal yëbëlan fu. Koyëna, maŵalëbunëho fuhnë fop soje fuhnë yifu gë vēle wok vēyena wasëwif, vēhni njini gë wasëwif.

¹⁰ Inë ryampo fo ye ile tÿënihëfuno ŷa: umë ye ryënkwëtandëfuni vēhaŷëhnah vēvë cery sali lëw hni va, do ami fëna umë ŷankahnëkowo lindu.

Pol niradëha Piyer

¹¹ Bare ante tëkëko Piyer Antiyos ŋa, nirabuhawo satën fo, kabi ntëntëdëho.

¹² Ani gë tëkahnëndëni vēle payëko Sak va, vēle yaŵënhëk namu háci va, Piyer gë vēle wok vēyena wasëwif va tokëlahnëdëniho; bare ga tëkëni vērac, pëgwëko pitandëhni, golohna tokëlahnëndëni, kabi ntakëkawo.

¹³ Wasëwif waŷëntaŵ wale hwëtahnëkawo Yesu ŵa tëfaryënihawo Piyer hnë nkeya meh ntëwu hna, hafo Barënas fëna tëfënti nkeya tac!

¹⁴ Bare ga nuɓu vērëfëna toña ile karanëd Wanës Wakasëk ŋa, nirabuhawo Piyer tase vahnë fop lehnëŵa: «Ge wëjë ale ye sëwif ŷa, nufëru nkeya vēle wok vēyena wasëwif va, awa hak kodu aforosinëndëhni vēle wok vēyena wasëwif va nufëni nkeya wasëwif?»

¹⁵ Fuhnë, wasëwif hnaginëkëfu, geyilënhëna vēle wok vēyena wasëwif, geyilënhëna vēwen.

¹⁶ Njëtinhëk wapacëk, Wënu ŋa dehnëdilahna ahnë catëk kabi maŵëhnëk sariya Moyis, bare ntehnëdëha catëk kabi kwëtahnëka Yesu Këris. Fuhnë fëna gë ikwëtahn Yesu Këris ŋa njavëtinhëkëfu catinhëk gena g'imawëhn sariya Moyis. Toña ye, Wënu ŋa dehnëdilahna wëla aryampo catëk kabi maŵëhnëk sariya Moyis ŷa.

¹⁷ Bare ge kwëtahninhëka Yesu Këris soje ntehninhëfu catinhëk, do njavëtate vēwen yeyinhëk had vēle wok vēyena wasëwif va, umë ntehnëde bi Këris ŷa liyehnhëdëhëfu wameh? Muk!

¹⁸ Age mbokanëbu sariya Moyis le ravëbu ŷa, ntiyadëfu ale wok tëfëna sariya.

¹⁹ Toña ye sariya ŷa njonëhniko icëm. Cëmëbu soje lëwu. Do tame ntidëfu fop ile hnëñëdëha Wënu ŋa. Gë Këris ŷa cëmëlahnëbun kërëwa hna.

²⁰ Nkobu yënëndu, bare gena ami wok yënëd, Këris ŷa yënëd hnë ami. Tame, nkeya mën mba vahnë ŋa, ankeya kwëhn g'ikwëtahn Ajë Wënu ŋa ye, umë ale ŷahnëko do yëdahnëk ntaŵary dëwu ŋa soje lëmën.

²¹ Dihëtëda nafa ile ntinhënhëkëfu Wënu ŋa. Toña ye, ge sariya ŷa satënëd, awa icëm Këris ŋa kwëhnana nafa!

3

Sariya ma ikwětahn

¹ Wuhnë wëvë Galasi vi, nambërun hakili! Mo ga havëku? Tufëmu wapacëk Yesu Këris pakiko hnë kërëwa hna!

² Uwi rëy fo yadëfu alëkwawuno: g'imawëhn sariya ña bi nuñarun Iyir Wënu ña ma g'ikwětahn Wanës Wakasëk ña nke?

³ Hak kodun ahnambu hakili aki? G'iyir Wënu ña pëgwërunëho; tame ñadun bi afuhnawu gë wëfanka hun wä dënk?

⁴ Ile hnurun do yëtërun yi fop, kwëhnana bi nafa? Diyahnëlohna koyëna nke!

⁵ Gena bi Wënu ña njëdaku Iyir ña do ntid hnë wuhnë viyë wifëmpëhnahnah? Soñe ile wawëndun sariya ña bi ntid virac, ma kabi Wanës Wakasëk ña hwëtahnërun?

Ahnë catëdina gë sariya

⁶ Yëkëryina Abëraham: «Më kwëtahnëka Ahwëhn a Wënu ña do Ahwëhn a Wënu ña soñe ña catahnëka g'Abëraham.»*

⁷ Awa, tëfëka ayëtu iyin: vële hwëtahnëka Wën va fo ye wëva Abëraham va.

⁸ Do fëna Vikerëh va mbiyëk ga nësëk, Wënu ña catahnëdëha gë vële wok wëyena wasëwif va soñe ikwëtahn dëw hni ña. Soñe umë ye, pëyahnik Vikerëh hna Wënu ña ntehnëkawo Abëraham kobëri fo: «Soñe hu ña ndëwadëfuhëhni wabulunda ña fop.»*

⁹ Awa, vële hwëtahnëk va, Wënu ña ndëwadëhëhni had gë Abëraham ale hwëtahnëko ka.

¹⁰ Fop vële ntiyahnëk sariya ña catënëdëhëhni va hn'idëwan meh Wënu ña nkeni, kabi kerik hnë Vikerëh hna: «Meka ale wok tëfëdina kwëlëkwël fop ile herik kayëte sariya hna.»*

¹¹ Do tëk pac, sariya ña catënëdëhëhni ahnë haryënkw Wën hna. Vikerëh va nësëk: «Ale satëk g'ikwëtahn nkoð kwëlëkwël.»*

¹² Bare sariya ña nëmpëlëk g'ikwëtahn inja. Vikerëh va më lehnëk: «Ale lik ile ntehnëk sariya ña, nuñad uwám paryi wä.»*

¹³ Këris ña cosahnëk soñe pehëtahnëfu hn'idëwan meh Wën nte njojëk sariya ña; mawëk nke idëwan meh Wën nte rëfëkawo nuñayin ña. Vikerëh va pëyahned: «ale-wo-le hanjëde hn'atëh* hna ale ryëwanik wëh ye.»

¹⁴ Rac nke koyëna soñe vële wok wëyena wasëwif va nuñantahnini gë Yesu Këris idëwan përen nte ntehniko Abëraham njëdade ña. Awa g'ikwëtahn ña, nuñaden Iyir Ipacah nte ntehnëk Wën njëdahnëd ña.

Sariya gë ile ntehnëk Wën njëdadëha Abëraham

¹⁵ Vëyënta mën, yëkënëfu ile ryëcëtað hnë duniya li: ge ahnë a kahndënk akwëtëla soñe wadëwu ña gante canëk ka, ahnë kodina nkwañ watac ma nkwen iñë.

¹⁶ Awa, Wënu ña ntehnëko ntinëhnedëha Abëraham viyë wifëren do gë ale hnagëde hnë umë ña.* Vikerëh va dehnëna: «gë vële hnagëde

* **3:6 3:6:** Wapëgwala 15.16 * **3:8 3:8:** Wapëgwala 12.3; 18.18; 22.18 * **3:10 3:10:** Divëta Sariya 27.26 * **3:11 3:11:** Abakuk 2.4 * **3:12 3:12:** Soñe Walevi 18.5 * **3:13 3:13** Ale-wo-le hanjëde hn'atëh: Mëntëndëlehnik gë kërëwa ña. (Divëta Sariya 21.22-23) * **3:16 3:16:** Wapëgwala 12.7

hnë umë va», had wëjë lehnëk vahnë vëyabah ye, bare «ale hnagëde hnë wëjë», umë fëhnëtanëd aryampo fo ye: umë ye Këris ÿa.

¹⁷ Awa, ile hnësëhnëdëmu ÿa, umë ye: Wënu ña gë Abëraham kahnëndëko akwëtëla ntëwü ña ten, tac, ante nuÿako kwëtëla ña wabëhn wakeme wahnah gë wafëhw warar ña (430), tëkiko sariya Moyis ÿa. Bare wëla toye kodina ñaÿët nafa akwëtëla ña do ntihtë ile ntehnëkawo Wën Abëraham ÿa.

¹⁸ Ge gë sariya ÿa nuÿade dëw ña, awa godina gë ile ntehnëkawo Wën Abëraham ÿa. Bare gena koyëna. Soje akwëtëla ña njëdëka Wënu ña Abëraham dëw ña.

¹⁹ Awa, ye yeho doku sariya Moyis ÿa? Nkwëniko soje vankeya vameh vahnë hafo tëki ale hnagëde hnë hnënk Abëraham ÿa. Soje lëwü ÿa ntiko Wënu ña ile ntehnëkawo Abëraham ÿa. Iÿi sariya, wamëleka yëtëndanëkawo Moyis do umë yeho ahnësëhn vahnë ÿa.

²⁰ Bare ante kwëtëlëdëniho Wënu ña gë Abëraham ña, Wënu ña balëlawohna gë ahnësëhn; paryi nke Wënu ña, umë fo hahnëndëko.

²¹ Tame, sariya Moyis ÿa nkwayëk bi ile ntehnëka Wën Abëraham ÿa? Muk! Ge sariya ile kahnëndëk Wën gë Moyis ÿa kokënd njëdähni vahnë va uwäm paryi wä, awa ahn'a ntehnëde sariya ÿa kod catëna.

²² Bare gena rac. Vikerëh va tufahnëd duniÿa ÿi fop hnë imëk wameh hna nke soje Wënu ña ntihahn ifërën ile ntehnëkawo Abëraham ntinëhnëdëhëhni vële hwëtahnëka va soje ikwëtahn dëw hni Yesu Këris ña.

²³ Ani gë tëkahnindo Këris ÿa, umë ale rëfëko kwëtahnin, sariya ÿa likëfuno vëramp, hafo hale njëtëdaninëkëfu ikwëtahn tac.

²⁴ Koyëna sariya ÿa yeho had ayëka fu ÿa hn'inkaw nte fabarëkëfu Këris hna, catënahninëfu g'ikwëtahn.

²⁵ Tame, Këris tëkik, tëfëka kwëtahnina; goyilënëhna hn'iyëka sariya hna.

²⁶ Fop vutah Wën yerun soje ikwëtahn hun Yesu Këris ña.

²⁷ Wuhnë fop njaryirun tufahnahni gë Këris ÿa nkerun, umë sudarun.

²⁸ Tame wuhnë fop aryampo yerun hn'ibëmënkël gë Këris. Soje umë ye sëwif ma ale wok gena sëwif gona, aramp ma ale ye afaya gona, asan ma asëval gona.

²⁹ Do ge Këris ÿa hwëhnëku, awa vëva Abëraham va yerun do nuÿadun idëw ña gante ntehnëk Wën ka.

4

Vutah Wën

¹ Awa, ile hnësëhnëdëmu ÿa, umë ye: ge ale rëfëka ntëwü ÿa fatah fo wok, umë vëhnëmpëlëna gë aramp, mama nkehahnëk umë ale hwëhnëk fop ÿa.

² Tëfëka mawëhnëhni vële wënkëka umë gë vilëwü va hafo tëk wati ile kahnëndëk rëmu ÿa.

³ Koyëna nke soje lëwü fu ÿa fëna. Kobëri ña had vutah nkeyinëko, wënamu wavë duniÿa wï likëfuno vëramp.

⁴ Bare ante tëkëko wati le kahnëndëk Wën ÿa, payikawo Aju: naga asëval, do mawëko nke hnë imëk sariya Moyis hna.

⁵ Njijëko soje pehetëhni vële tampëko sariya va, do kolahnin nkeyin vutah Wën.

⁶ Soje tufahnahn vutah vuntëwu yerun, Wënu ña cañetik Iyir Aju ña walaŵary walëw fu hna, Iyir nte ryekayehnedëhëfu: «Apa! Rëm mën!»

⁷ Koyëna, ale-wo-le hnë wuhnë gona aramp, bare fatah Wën ye; do kabi vutah vuntëwu yerun, Wënu ña njëdafëhu idëw nte ŵarunjik soje vutah vuntëwu va.

Uryënah Pol soje vëvë Galasi

⁸ Kobëri ña, yëtëlnawahna Wënu ña do vëramp wamën wale wok gena wamën paryi yerunëho.

⁹ Bare tame njëtërunëha Wënu ña, do Wënu ña yëtëku ntëbu d'us. Awa, hak kodun avoku aŵaŵëhnëndu wënamu wale wok kwëhnana imëk gë nafa? Vëramp vëlëw hni bi yadun avokawu?

¹⁰ Ntënënerun d'us wafac wëryampo gë wadepera wëdampo gë wëwati wëryampo do gë wabëhn wëdampo!*

¹¹ Nkehahnahnëko antë ambër mën ña nke nafa këm soje lëw hun ya!

¹² Vëyënta mën, këlamu geryin afaya had ami; gena bi gwëcëtabu yewu had wuhnë, vële wok geluhna hnë sariya hna? Kobëri ña ñoñ diluhna ile lavëko.

¹³ Njëtërun, soje ile resëbuho y'a wohahnëbuho y'al hun hna tac fëyawu Wahnës Wakasëk ña ryënkwëryënk w'a.

¹⁴ Imbahn mën ña gwamëlohna njëki, bare kehalunohna, kayahnëluhna fëna g'ami. Bare kacarunëhowo had mëleka Wën ma had Yesu Këris dënk.

¹⁵ Natëkuno d'us! Kodëfu hnësëhnu unji cedëya: ge kokëndunëho alokëtauw vinkër hun vi ayëdawuno, ntikëndunëho. Ye lë fëlaku tame?

¹⁶ Aŵëw hun bi yëbu kabi toña y'a fëyadëmu?

¹⁷ Vahnë vële waŵëmpaŵëndëhu vi ñadëni d'us nuŵanihu, bare iña dëw hni ña yivëna. Pitëndëlehñënihëfu ñadëni soje ayëhahnu gë vëhni.

¹⁸ Njivëk iña d'us ña ge fërënak yad'u. Do iña tac nte hwëhñarunëho nte nkelahninëko ña tëfëka aworyeru kwëlëkwël.

¹⁹ Vutah mën, mbokëbu horotëndu g'ahawary soje hun y'a, had asëval hnagëd, hafo pac padëku nkeya Këris ña.

²⁰ Ñakëndëbu d'us nkelahnin hnë iŵi wati soje hnësëhnu nësa njamah. Pëmpëhnahnëko d'us soje hun y'a.

Soje Agar gë Sara

²¹ Pëyaryino, wuhnë vële pecehnëk ayewu hnë imëk sariya Moyis vi, gwëryëdiluhna bi ile kerëk Moyis y'a?

²² Hnë kayëte wanës Wën hna kerik: «Abëraham vucan vuki nuŵako: fëndampo gë Agar nte yeho aramp ña, fëñëntaŵ fa gë Sara nte yeho asëvala y'a.»

²³ Fandënkwëryënk w'a hnë iña asan g'asëval nagiko, bare fakigëna fa soje ile nësëko Wënu ña nagahniko.

²⁴ Watac nke ile pëhnëtanëd: vëyi vësëval vëhi, had vakwëtëla vaki nkeniho. Agar ye had kwëtëla mbë Kunj Sinayi ña, hn'ile njëdakawo Wënu ña sariya y'a Moyis. Umë hnagëdëhëhni vëramp va.

* **4:10 4.10** Pol nësëd soje viyë vile ntidëniho wasëwif ŵa do vile wok tëfëlahna maŵëni vëvë Galasi va.

²⁵ Agar ye Ikuṅ Sinayi nte ye Arabi ṅa. Do fëna umë fëhnëtanëf inaw̃ Yerusalem bë tame ṅi. Umë aramp ye gë vële lëdëk hnam va had gante nke Agar gë vutah vuntëwu va.

²⁶ Bare Yerusalem vë g'ambin ŷa gena aramp do umë ye hnëm fu ŷa.

²⁷ Vikerëh va pëyahnëf:

«Natëryiŷi, wëjë asëval ale wok kwëhnalihahna fatah! Dekary uhnatah wä, wëjë ale wok yëtëlihna ulav donk hnag!

Wëjë ale ravik a, vutah hu va yabëf dus ntëbini vutah asëval ale hwëhnaka asan.»

²⁸ Do wühnë, vëyënta mën, vutah Wën yentirun had Isak, gante ntehnëkawo Wënu ṅa Abëraham ka.

²⁹ Awa fante hnagiko hnë ṅahnël asan gë asëval, këm fo ntidëhawo fante hnagiko gë Iyir Wënu ṅa, do koyëna nkok ha gaki.†

³⁰ Awa, ye ntehnëk Vikerëh va? Më lehnëk: «Daryehna asëval aramp aŷi g'aju, kabi aju asëval aramp aŷi tëfëlahna nuŷanti idëw̃ ajë asëval ale wok gena aramp aŷi.»‡

³¹ Awa, vëyënta mën, fuhnë geyilënëhna vutah asëval aramp, vutah asëval ale ye afaya ŷa yeyinëk.

5

Igo afaya

¹ Soṅe ige afaya ṅa pehëtëkëfu Këris ŷa. Awa, yawënyarin! Antë aŷaŷu avokawu aŷabiwu gë vankëncä utamp!

² Nëparyino! Ami, Pol, ntehnëdëmu: ge háci ŷa hwëtahnërun, awa Këris ŷa bokëdina kwëhna nafa soṅe hun.

³ Do mbokëdëfu hnësëhnu wapacëk: asan ale-wo-le ŷaɗ káci, sariya ŷa fop rëfëka ntënën.

⁴ Wühnë vële yëkëlehnëf asatu haryënkw Wën hna gë sariya ŷa, pitëlërun gë Këris ŷa; goryaryëluhna ile njëɗakuno Wën hnë Këris ŷa.

⁵ Bare fuhnë, Wënu ṅa hwëtahnëbun ntid sat fu haryënkw lëwu; napëdëfun rac gë idëma Iyir Ipacah iṅa.

⁶ Ale ye hnë bëmënkël gë Yesu Këris hna, kácik kácina umë kwëhnana nafa! Ihwëhn nafa ŷa, umë ye: ikwëtahn nte rufahnik g'iñal ṅa ye.

⁷ Gwër kahnëtarunëho! Awa mo yëdëhnëku nkaŷ ṅa soṅe memayëhnahu arëfu toña ŷa?

⁸ Ile porosiṅëdënihu vahnë ŷi matina hnë Wën le rëhnaku hna!

⁹ Ntehnëde: «Levir toye matëndëf fop ile hnëgwik ŷa!»*[†]

¹⁰ Ami, Ahwëhn a njëɗako ikwëtahn soṅe hun ŷa: pacëko nahaɗun gë ami ki. Awa ale-wo-le waŷëmpaŷëndëhu ŷa, piniŷëde, gante-wo nke ka.

¹¹ Do ami, vëyënta mën, tëfëka kácini catahnëni bi wobu haraŷëndëwëhni vahnë va? Ge koyëna nkekënd, gokënda horotehnëndewu? Wati rac vahnë va davakëndilëhnihna g'ami kabi rëkakëndëwohna fëyahñëndu Këris ŷa cëmëk kërëwa hna.

¹² Vële waŷëmpaŷëndëhu soṅe háci va arabi ntëpëtani fop vëhni dënk!

† 4:29 4:29 Awa fante hnagiko hnë ṅahnël asan gë asëval, këm fo ntidëhawo fante hnagiko gë Iyir Wënu ṅa, do koyëna nkok ha gaki. Soṅe ile ryëcëtak fagant Isëmayer gë Isak rëfëtayik ani. (Wapëgwala 21.9) ‡ 4:30 4:30 Yëkëryin iŷi yëb Wapëgwala. 21.10 * 5:9 5:9: Matiye 13.33

13 Wuhnë, vëÿenta mën, macirun soŋe ayewu afaya, bare inŋi ge afaya, antë nŋeɗaŋu fere alihahnëndu ile ñaɗ ikihn vahnë nte watik mbahn hna! Geryin vëryokunŋëhnël gë inä ŋa.

14 Sariya Moyis ŋa fop hn'anŋi kwëɗa fo pankëlëk: «Ŋahnëryehna aÿenta hu ŋa had wëjë ðenk.»[☆]

15 Bare ge ñarëlëɗun do asemëlëndu, awa kwëtëryin hakili, ge gena umë mbëvehnëlëɗun.

Imbahn gë Iyir

16 Awa wëli ile lehnëɗëmu ŋa: tavëryina Iyir Ipacah inŋa njasary ðuniŋa hun ŋa, koyëna, tëfëɗiluhna ile ñaɗ ikihn vahnë nte watik mbahn hna.

17 Viña vitac wëtëɗ g'ile ñaɗ Iyir Ipacah inŋa, do Iyir Ipacah inŋa mëtëɗëni g'imbahn inŋa; ñewëlëni ðus, soŋe umë ye kodiluhna aliwu ile ŋaɗun ŋa.

18 Bare ge Iyir Ipacah ŋa yasaryëɗëhu, goluhna hnë imëk sariya hna.

19 Tëk nunde ðus ile ntiyehnëɗëhëfu ikihn vahnë nte watik mbahn hna: ndakëntal nte ñewëk Wën gë nkeya kayah do gë tonkah,

20 icëmb ile wok gena wën paryi, gë akavëla, gë inëw vëÿenta hni, gë wasonko, gë inëwary, gë iyap, gë inä ðëb vëÿentaŋ, gë icënkwendëlehn do pitëndëlehn vahnë;

21 inä ile kwëhnëni vahnë, use uñen ðëcët, itok ðëcët do viÿë vihaŋary vile wëntëlëk gë viÿë ki. Awa tame kwëtëryin hakili soŋe waŋi gante nësëhnëmuno koɓëri ka: vële liɗ koyëna va vëhnuŋaɗina ŋëwa Inaw Wën hna.

22 Bare wëli ile nagëɗ Iyir Ipacah ŋa ahnë hna: inä ŋa ye, gë uhnatah ŋa, gë yam ŋa, gë ðuñëna ŋa, gë iguk ntaŋary ŋa, gë ikwëhna nëf ŋa do gë ikwëtahn ŋa,

23 ipërëna ŋa do gë ipëla nkaf ŋa. Sariya ŋa ñewëlëhni hna vële ye aki va!

24 Vële kwëhnëk Yesu Këris va pakëni kërëwa hna fop ikihn vahnë nte watik mbahn hna gë fop viña vidëwu va.

25 Age gë Iyir Ipacah ŋa nŋënëɗen, maŋënëfu njasaryëndëfu.

26 Antë naÿënanen soŋe viÿë vile wok kwëhnana nafa! Antë conkënden! Antë inëwary nke yëbëlan fu!

6

Idemal

1 Vëÿenta mën, ge ahnë pëlayik ga ntëntëɗ, wuhnë vële njasaryëɗ Iyir Wën va bokaryëryina hn'ankaŋ përen hna; bare tëfëka nke gë wanës wanëŋah. Kwëtëryin ðus hakili, antë aŋaŋu yëkëhnahn ŋa wuhnë fëna.

2 Demalëryindën wuhnë fop: do koyëna, maŋëhnëɗun sariya Këris ŋa.[☆]

3 Age ahnë ntiyahnëka inë nke, awa gel inë, nkaf ntëwu ŋa ðenk tokak!

4 Arabi ale-wo-le pëcëta wapacëk gante ntid ka ðoku ile kwëtëhahnëka Wënu ŋa. Ge nëŋahnëka gë watac, awa tëfëka nëŋahna minu fo, hara mëntëndëlehnëna g'ile ntidëni vëÿentaŋ va.

5 Ha, ale-wo-le sah lëwu ŋa rëfëka nti.

6 Arabi ale haraŋëɗe wanës Wënu ŋa caha ale haraŋëɗëha ŋa fop ifërën ile kwëhnaŋ ŋa.

7 Antë arokayiwu: Wënu ŋa yafaŋëɗëna. Ahn'a ile naɗëk ŋa mbarëpëɗ.

⁸ Ale hnadëk soŋe natëndan ile hihnëk mbahn dëwu hna, ahnë arac icëm iŋa mbarëpëd; bare ale hnadëk soŋe hnatah Iyir Ipacah ŋa, ahnë arac uwám sër wá mbarëpëd.

⁹ Dindënëfu ufërën hara cilëtayilënëhna; kabi ge cilëtayilënëhna, mbarëpëden ge wati ŷa tékëk.

¹⁰ Awa, hnë wafac wale wokëfu duniŷa li, dokujënëfu soŋe ufërën vahnë fop, do kas soŋe vële vankinëk kwëtahn va.

Wanës watëkwa

¹¹ Tame, yëkëryin viŋi viker vicankaf, gë wëbák mën ŋa dënk kerëhnëryidëmu!

¹² Vële forosiŋëdëhu aháciwu va, vahnë vërac ñadëni naŷënahndëni háci hun ŷa. Iryampo le ñadëni ŷa, umë ye: kehahnëni antë korotehnini soŋe ikaraŋ vahnë icëm Këriskërëwa hna.

¹³ Vële forosiŋëdëhu aháciwu va vëwawëhnëna vëhni dënk sariya Moyis ŷa! Naŷënahndëni fo ñadëni aháciwu.

¹⁴ Ge ami ye, icëm Ahwëhn fu Yesu Këris kërëwa hna fo hnaŷënahndëfu; kabi, rac liko had viŷë vivë duniŷa vi cëmëk soŋe lëmën, do ami fëna, had cëmëbu soŋe viŷë vi duniŷa vi.

¹⁵ Háciru kácilihna umë fop kwëhnana nafa! Ihwëhn nafa ŷa, umë ye arabi Wënu ŋa ntifu g'ahaŷary.

¹⁶ Soŋe Isërayel ŷa, bulunda Wën ŷa gë fop vëŷëntaŷ va, wuhnë vële rëfëd iŷi siyab va, arabi Wënu ŋa maŷëryanëhnu yam ŷa gë kaŷëhnahn dëwu ŋa.

¹⁷ Tame, antë ahnë mbok njonëhne ryënah, kabi vandag vante hnuŷabu soŋe Yesu va yeho mbahn hna.

¹⁸ Vëŷënta mën, arabi ipërëna Ahwëhn fu ŷa Yesu Këris nke gë wuhnë! Amina.

Kayëte nte kerëhnëkëhni Pol vëvë Efes Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol hërehnëkëhni anji kayëte vële hwëtahnëk hnë nkol Efes hna. Bare vikerëh vicër vindaŵ hn'inji kayëte nësëna soje Efes. Mpëd umë ŷak kayëte ji cahini vëvë vacery sali vajabah vamb nkal Asi Toy va fop. Anjiko Efes hna wati nte njasëdëho nkaŵ ntëŵu kigëna ŷa (Vantiyehn 18-20) do wati nte mbokako rarëna ŷa añëŵëko hnam wabëhn watar. Akerëk mpëd wati nte nkeho hnë kaso mbë Sesare (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë warar gë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd gë warar (53 gë 58) ga ndëcëk hnagi Yesu ŷa) ma hnë kaso mbë Rom (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë ryaw gë bëhn wafëhw imbëd gë ryaw gë wahi (60 gë 62) ga ndëcëk hnagi Yesu ŷa).

Pol kerëk anji kayëte gante ndënkwëtehna nhdëhëhni vële hwëtahnëk va bi vëhni mo yeyinëk paŵ gë Këris. Fop kayëte ji nësëd ibëmënkël fu gë Këris ŷa do karanjëdëhëfu ibank nte rëfëka kwëhnaln gë umë. Iyir Ipacah ŷa ryema dëhëfu ŷahnëlëndën do mawëhnëlëndën: ten wasëwif ŵa gë vële wok vëyena wasëwif, tac yëbëlan fop vële hwëtahnëk hnë cery sali va, yëbëlan vësëval gë vësan hni, vutah gë warëm hni do gë vëramp gë vële hwëhnëkëhni.

Pol nësëd soje doku Sintani ale yëkëlehnëd tavëtehneni vahnë va inji bëmëkël. Akaranjëdëhëfu hak mëtaryëden iyi wët hn'ile njëdadëhëfu Wën wiwëta: toña, usatah, fanka pëyahn Wanës Wakasëk, ikwëtahn, ipëh. Antëhnëdëhëfu njëfayin wati-wo-wati.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: uyas, ile soŵiko, fanka.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaŷi (1.1-2)

İbëmënkël wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif Këris hna (1.3-3.21)

İbëmënkël ßulunda vële hwëtahnëk hna (4.1-6.9)

İbëmënkël vële hwëtahnëk

Wët ikwëtahn (6.10-20)

Simpaŷi rëkwa (6.21-24)

Simpaŷi

¹ Ami Pol, ale ye afayik Yesu Këris kabi Wënu ŷa ŷak koyëna, kerëhnëdëmu wuhnë vëfacah do vële hahnëndahnëka Yesu Këris:

² Arabi Wënu ŷa, Rëm fu ŷa g'Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanihu do njëdënihu yam ŷa!

³ Cëmbënëfuna ale ye Wën gë Rëm Ahwëhn fu ŷa Yesu Këris! G'ibëmënkël fu gë Këris ŷa ndëwak vintawary vidëŵ fu va gë fop wadëwara wadëwu wade watik mbin hna.

⁴ Ani gë ntihahnënd duniŷa ŷa Wënu ŷa rëko tëhnafu, g'ibank fu gë Këris, ðanko nkehahnin vëfacah do vële wok vëhwëhnana dahëse wëh haryënkw lëŵu.

Hnë injahn hna,

⁵ rëko tëhnafu nkeyin vërahu gë fere ibank fu gë Yesu Këris. Rac ye ile ñadëho Wënu ŷa do pëhnako nti

⁶ ðanko cëmbinëhna soje ipërëna camah dëŵu nte njëdäkëfu aki fo hn'ibëmënkël fu g'Aju aŷahnik a!

7 Hn'ibēmēnkēl fu hna gē umē, gē sat lēwu ŷa pehētīnēkēfu, tavēhnīnēkēfu wameh fu ŋa. Aki Wēnu ŋa tufahnēk had gante naŷēk ipērēna dēwu ka.

8 Njēdākēfu dūs ipērēna tac do ntik rac gē fop yasery do hakili fērēn.

9 Ha, njētēndanēkēfu ile ñādēho ŷa, ile soŷiko ŷa, ile pēhnako, hnē pērēna dēwu hna, nti hnē Kēris hna.

10 Ile pēhnako ŷa ntiyēhnēd ge wati ŷa padēk: rac ye ñarēp hnē asankaf aryampo fo, Kēris, fop vile yehēhna mbin hna do nkal hna.

11 Hnē ibēmēnkēl fu hna gē umē, nuŷabun lēw fu ŷa, gante pēhnako Wēn ka. Rēkēd ntind fop kabi pēhnako do ñak koyēna

12 ðanko icēmb ntēwu ŋa njēwi soŋe fuhnē vēle ryēnkŷēk hwētahnēka Kēris va.

13 Wuhnē fēna, ante nkwēryērūn wanēs toña ŋa, Wanēs Wakasēk wante fehētēku ŋa, kwētahnērūnēha. Hnē ibēmēnkēl hun hna gē umē, wuhnē fēna njēdāyirun iyavēta ile ntēhnēkuno njēdādēhu ŷa, iyavēta rac ye Iyir Ipacah ŋa.

14 Umē ye sah ryēnkŷēryēnkŷ hnē idēw nte hnapēdēn hafo nuŷayin fop ile ntehnēko Wēnu ŋa njēdādēhēfu. Iyin fop soŋe icēmb ntēwu ŋa njēwi ye.

Iyēfa Pol soŋe vēvē Efes

15 Soŋe rac ye, ami fēna, kobēri ga nkwēryēbu ga nēsēde soŋe ikwētahn hun ŋa hnē Ahwēhn fu Yesu do inahn hun vēfacah fop ŋa,

16 camehnēdēfuha kwēlēkwēl Wēnu ŋa soŋe hun ŷa. Anahādēmu wayēfa mēn hna.

17 Tēyēdēfuha Wēn Ahwēhn fu Yesu Kēris ŷa, Rēm le hwēhnēk icēmb ŋa, njēdāwu iyir yasery g'itufēhnahn nte yētēndanēdēhuna Wēnu ŋa.

18 Tēyēdēfuha ntancēn wahakili hun wā gē humpen Iyir Ipacah ŋa, soŋe ayētu itama nte njēdaku imac ntēwu ŋa, g'uvetak icēmb ntēw dēwu ŋa, antēw nte cahēdēhu gē vēfacah vēyēntāw va,

19 do gē fanka samah lēwu soŋe fuhnē vēle hwētahnēk va. Fanka farac ye fale

20 vokaryika Kēris fagant vēsēm do ntañēnda farēhw lēwu hnē mbin hna,

21 cēpēk inaw ŋa fop, cankaf, fanka, gē fop uŷēka do fop wamac wale hođe maci hnē iyi duniŷa ñare fēna duniŷa ile yejēk ŷi.

22 Ha, Wēnu ŋa hwētēk fop hnē wakwēr Kēris hna. Umē ale sēpēk fop, Wēnu ŋa njēdahnēka nke nkaf Cery Sali ŋa.

23 Vēle hwētahnēk va ye mbahn Kēris ŋa, do Kēris hnē vēhni ntēdēk; padēnēkēhni fop, umē ale fadēnēd fop.

2

Uwām ule njēdahnēd Kēris

1 Do wuhnē, kobēri ŋa maŷēhnēluhnahna Wēnu ŋa, walawāry hun wā cēmēko soŋe wameh hun

2 wante yasahnēdunēho kobēri ŋa. Atēfētalahnēdun vantiyēhn vahné vēle ye duniŷa li. Amaŷēhnēdunēhawo asankaf wafanka waŷeh wale ye ambin. Aŷi asankaf ye iyir meh ale ryokunjēd aki hnē vēle wok vēwawēhnēdīlahna Wēn va.

³ Fuhnë fop nkeyinëko had vëhni, ankentinëkëfuno gante ñaɗ ikihn vahnë nte watik hnë mbahn ka, antidenëho gante ñaɗ vimbahn fu ka do wahakili walëw fu ka. Soje ile yeyinëko ya, akëbënayehninëkëfuno korotin kitij Wënu na had vëyëntaɗ va.

⁴ Bare Wënu na, soje ikaÿëhnahn cankaf ntëwu na g'injahn cankaf nte ñahnëkëfu,

⁵ fuhnë vële sëmëko gë wadënt wadëw fu na, njëɗakëfu uwám wá gë Këris ya —ipërëna Wënu na fehëtëku.

⁶ Hn'ibëmënkël fu gë Yesu Këris hna, mbëhnëndehnekëfu ndampo fo do ntañëndëkëfu mbin hna.

⁷ Koyëna ntik ðanko tufëhni vahnë vëvë cahn va ipërëna camah g'uhnëɗak ule kwëhnahnëkëfu hn'ibëmënkël fu gë Yesu Këris.

⁸ Kabi, g'ipërëna Wënu na pehëtirun, gë fere ikwëtahn hun. Rac matina hnë wuhnë, uyëɗ Wënu na ye.

⁹ Rac matina hnë vantiyehn, ðanko ahnë antë kumanënd.

¹⁰ Ha, umë yahanëkëfu; hn'ibëmënkël fu gë Yesu Këris, antikëfu ðanko ntihahnin vantiyehn vapërën vante këbënanëhnëkëfuno kobëri na Wënu na, ðanko njasënden koyëna.

Fop mbëmënkëlinëk gë Këris

¹¹ Soje rac, ðënkwëtaryin waɗi: kobëri na, wuhnë vële wok geluhna wasëwif hnagihna; wasëwif wá macëɗënihu vële wok «vëhácina» vëhni mëcaɗëni vëhácik soje ile ntik vák ahnë mbahn ðëw hni hna.

¹² Hnë wati rac naŵërunëhawo Këris, gentahnilunohna gë bulunda Isërayel ya, vëhneh yerunëho hnë vakwëtëla gë Wënu na, nkerunëho ðuniya li gë itamahn këm do gë Wën këm.

¹³ Bare gaki, soje bëmënkël hun gë Yesu Këris ya, wuhnë vële yeho kobëri na naŵët, sat Këris ya pañëndajëku.

¹⁴ Ha, umë ðënk ye yam lëw fu ya: mbëmënkëndëlehnëkëhni wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif. Apërëkanëk kece ile fitëndëlehnëkëhniwo ya: kece rac ye iñëwël. Gë sadëha mbahn ðëwu na

¹⁵ sariya ya g'ile tÿyëk ya gë vakwëɗa vantëwu va goryaryëlohna nafa. Antik aki gante koɗ ntihahn hnë umë wasëwif wá do vële wok vëyena wasëwif, ahnë hasëk aryampo fo, do koyëna nti yam ya,

¹⁶ do konjëndëlehnëhni gë Wënu na vëhni vëhitak hnë mbahn ndampo fo, g'icëm ntëwu kërewa hna do koyëna ndaw ñëwël na.

¹⁷ Anjijëk pëyawu yam ya wuhnë vële yaŵëko va gë vële rëhako va per.

¹⁸ Kabi, hnë bëmënkël fu g'umë hna, fuhnë fop, wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif, koɗen pëjayinëhna Rëm ya, hnë Yir ndampo fo.

¹⁹ Aki, goluhna vëhneh ma vële ryëcalëɗ; bare nkentahnirun hnë bulunda wëfacah hna, wuhnë ye tere Wënu na.

²⁰ Nkerun cery yëryik do wëfayik va gë wakila na ye sah ryënkwëryënk w ya, do Yesu Këris umë ðënk taka ndënkwëryënk w ye.

²¹ Hnë umë cery na fop naŵënaɗ do matëndaɗ nke cery pacah hnë Ahwëhn.

²² Hn'ibëmënkël hun hna g'umë, wuhnë fëna, nkerun ndampo fo cery nte yëryëɗe soje ayewu yëwa Yir Wënu na.

3

Doku Pol pab gë vële wok vëyena wasëwif

¹ Soje rac njëfadëfuha Wënu ɲa, ami Pol, ale sëdik kabi doku Yesu Këris ɲa lidëfu, ɗanko ryemahnu wuhnë vële wok geluhna wasëwif.

² Akwëtahnhëbu paryi nkwëryërun doku ile kwëtehnahnëko Wënu ɲa liwu, hnë fërënak lëwu hna, gante koɗ ntinëhnahnu ile ñaɗ ɲa.

³ Ha, Wënu ɲa pidëtëko vinkër va soje njëtëndano ile ñaɗ nti sowïk ɲa, had gante kerëhnëmu ki gë wanës wante wok yaβëna.

⁴ Age karanjërun rac, koɗun ahamahnu hafo bi ne njëtëbu ile sowïko do ntik Wënu ɲa Këris hna.

⁵ Kobëri ɲa, Wënu ɲa tufëliwöhhna vahnë va iɲin ile sowïko. Bare gaki antik Iyir ɲa tufëhni vëfayik vëfacah vëlëwu va do gë wakila wadëwu ɲa.

⁶ Wëli ile pëhnëtanëk viyë vile sowïko va: gë fere Wanës Wakasëk ɲa, vële wok vëyena wasëwif va kwëhnani antëw ndampo fo gë wasëwif wä, nkeni mbahn ndampo fo do nkentahnini ndampo fo hnë ile ntehnëko ntinëhnëɗëhëhni hn'ibëmënkël ntëw hni gë Yesu Këris hna.

⁷ Wënu ɲa, hnë ufërënak lëwu hna, g'antiyehn fanka falëwu fa, njëɗako yewu aryokujëhn Wanës Wakasëk.

⁸ Ami, ale ɲak vak hnë fop vëfacah hna, nuɲabu untënah fëyaawuhni vële wok vëyena wasëwif va uvetak va Këris le wok puɗina

⁹ do yëtëndanëwëhni vahnë va fop gante ntiyëhnëɗ Wënu ɲa viyë vile pëhnako nti do sowïko kobëri kantëm hnë umë, ale liko fop vile ye va.

¹⁰ Do ntik rac, ɗanko, gë fere cery sali ɲa, fop vële hwëhnak cankaɗ do wëka ambin hna mëk njëtëni usery Wën gë fop wasifa walëwu wä.

¹¹ Hnë vëɲin fop tëtëk nahan mbë kantëm ntëwu nte ntiyëhnëk hnë Yesu Këris Ahwëhn fu ɲa.

¹² Hn'ibëmënkël fu gë Këris, gë fere ikwëtahn fu hnë umë, koɗen pëɲayinëhna Wënu ɲa g'idëkëna fop.

¹³ Soje waɲi fop, muntadëmu, antë aresawu wahorot wale horotëɗëfu soje hun; umë ye icëmb hun ɲa.

Uyëfa soje vëvë Efes

¹⁴ Soje rac ye andëkwëhnëɗëfu haryënkW Wën Rëm,

¹⁵ ale yëɗahnëk wac watere wabë g'ambin gë nkal.

¹⁶ Ha, atëyëɗëfuha njawënu gë fanka mbery hun hna gë fere Iyir ntëwu ɲa, had gante naɲëk uvetak icëmb ntëwu ɲa.

¹⁷ Koyëna, Këris ntëɗëk hnë wasakahn hun hna gë fere ikwëtahn ɲa, afëlu vënkahn hun va do ayëru fop uwám hun wä hn'ɲahn hna,

¹⁸ akwëhnaɗun aki fanka awüryahnu, gë fop vëfacah va, ile ye iyank, iyáry, iyihn do itëw ɲahn Këris ɲa.

¹⁹ Ha, ayëtu ɲahn Këris ɲa nte ryëcëtaɗ fop uyët, ɗanko ayewu vëfadah had gante padëk Wën ka.

²⁰ Wënu ɲa, gë fanka falëwu fale ryokujëɗ hnë fuhnë, koɗ nti ntëbi vile ryëyëɗënëha va ma vile hnahaɗen va,

²¹ icëmb ɲa nke gë umë hnë cery sali do hnë Yesu Këris hna, soje walape wä fop, dol do gë kantëm. Amina.

4

Imac bëmënkël hnë cery sali

1 Soŋe fop vēyin dēnk, ami, ale sēdfik kaŋi dʒoku Ahwēhn a lidēfu, ankaŷētadēmu: yasēryin had gante macēku Wēn ayasēndu.

2 Geryin vēle wok vēhumadīna, vēnēŋah do vēryuñēnak; mēnkwlēryin iŋahn hna.

3 Kamēnaryin aworyeru bēmēnkēl nte wātik Yir hna gē fere yam ŷa.

4 Mbahn ndampo fo do gē Yir ndampo fo yehēhna, do fēna Wēnu ŋa macēku ahwēhnawu tama ndampo fo;

5 Ahwēhn aryampo fo, ikwētahn ndampo fo, yaryi ryampo fo;

6 Wēn hu dampo fo do Rēm fop, ale sēpēk fop, fagant fop do hnē fop.

7 Ale-wo-ale nuŷak ipērēna Wēnu ŋa had gante yēdahnēk Kēris ka.

8 Soŋe umē ye ntehnik Vikerēh hna:

«Kayēk yaŋ,
anjokēhni vēfēlayik,
njēdfakēhni wayēf vahnē va.»*

9 «Kayēk», ye pēhnētānēk, ge gena cēlik fēna hafo gēf nkal li?

10 Ale sēlik ŷa, ye ale hayēk cēmēt fop vambin vi, dānko pēbēnahn fop.

11 Do wayēf wale njēdfakēhni vahnē va ye: vēfayik, wakila, vēfēyahn Wanēs Wakasēk, vēharāŋ do vēle herydēhēhni vēle hwētahnēk,

12 dānko kēbēnahni nēhni vēfacah va gante ntihahnēdēni doku soŋe njawēnahnēni mbahn Kēris ŋa,

13 hafo mēkin tēkēnin bēmēnkēl kwētahn hna fop ndampo fo do hnē uyēt Ajē Wēnu ŋa, untaf hn'ikwētahn, do inaŷ padah Kēris.

14 Aki gođenēhna had vutah, vunte mpaloyēf wavonkēlo wēnka do vile kēryēf sēl fop wasifa karēŋa, vunte tokani vahnē va soŋe cēvehnēnihēhni hn'idēt.

15 Bare, ge nēsēbun toŋa ŷa g'itufahn ŋahnēl ŋa, anayēden hnē fop dānko mēntēlahnin gē Kēris, ale ye nkaf cery sali nte ye mbahn dēwu.

16 Hnē umē, mbahn ŋa fop kahnēk do mbēmēnkēlēk dʒus g'uryema wasokēl wale njēdfayik. Aki gē cape-wo-cape nke gante tēfēka ka, mbahn iŋa fop naŷēf do njawēnad hnē iŋahn hna.

Uwām hasēk hnē Kēris

17 Wēlin doliŷi ile lehnēmu do muntamu gē fanka wāc Ahwēhn: antē avok ayasu had gante njasēdēni vēle wok vēyena wasēwif: vinahan vidēw hni va kwēhnana nafa.

18 Vinahan umēhwēryah kwēhnani, do vēhneh nkeni hnē uwām Wēn hna, kaŋi wahakili walēw hni wā pidak do kambēkēhni vankaf.

19 Vintawāry vidēw hni va nke had wēbāk wadēndah, ndakēdēni gē ale-wo-ale do njēdfēhnani sifa fop vantiyehn vameh.

20 Bare wuhnē, gena aki ñēŋarun ayētuna Kēris,

21 ge paryi nke nkwēryērun ga nēsēde wadēwu, do karanjirun ikaraŋ nte rēfēlēk gē toŋa nte ye hnē Yesu:

22 ha, kobēri ŋa, pēbēkuno viŋa toka nte fērēkahnēdēhu, bare, ile yerunēho kobēri ŷa, tēfēka asudētawu had viŷi wišer.

23 Afo wahakili hun wā gē wasakahn hun wā nkwēcēta,

24 do ayewu vahnē vēhasēk had gante cudarun viŷi vihasēk ki. Ahnē ahasēk arac Wēnu ŋa ñahanēka mēntēlēni g'umē hn'usatah gē hn'ufacah ule wātik toŋa hna.

²⁵ Soje rac, cudětaryin wamër ɲa: ale-wo-ale nēsēhnēnda toña ȳa aȳēntaŵ ȳa, kabi mbahn ndampo fo yentahninēkēfu.

²⁶ Ntavēku bi? Antē aliwu wameh; ntavah hun ɲa tēfēka njam ani gē njohan lav ŵa^{*}

²⁷ soje antē ayēdawuna Sintani ȳa fere fale mēkahnēdēhu.

²⁸ Arabi ale ȳa antē mbok nte; dokunēd gē wēbāk wadēwu ɲa dēnk soje nuȳahn ile njēdadēha ale ye hnē uval hna.

²⁹ Antē cahn hnē wēs hun wanēs wameh, nēsēryin wante ryemadēhēhni vēȳēntaŵ wēbal wadēw hni hna, soje ntihahn ufērēn hnē vēle hnēpadēhu va.

³⁰ Antē ayēwēhnehnuna Iyir Ipacah nte njēdaku Wēnu ɲa had yavēta ile rufahnēd pehētēderun Fac Fehēta hna.

³¹ Antē ahwētawu hnē wasakahn hun wameh wante liyirun ɲa. Antē ntavēndu, njabu sakahn, ayewēndu; vēȳin fop tēfēka asudētawu, gē fop wasifa wayap.

³² Tufēhnaryin vēyivah ale-wo-ale gē aȳēntaŵ, kwēhnaryin ntaŵary pērēn; tavēhnlēryindēn, had gante tavēhnēku Wēn hnē Kēris.

5

Umēhwēry do Humpen

¹ Ha, tēfētalahnēryina Wēnu ɲa, kabi vutah vunte ȳahnik yerun;

² yasēryin g'ɲahh had gante ɲahnēkēfu Kēris ka do umē dēnk njēdēhna soje fu, had uyēd do sadēha ile hwēhna icēv nte nēȳēdēha Wēnu ɲa.

³ Wēnu ɲa hwēhnēku, tēfēlahna dēnk nkwēryi ga nēsēde viȳē vēryampo fagant hun: ndakēntal meh ɲa, fop ile wok pacēna, uval dēcēt.

⁴ Tēfēlahna fēna nkwēryi wanēs wante sēfēhnayēhnēdēhu, wanēs wanēnkwah, ma wanēs watonkah. Waɲi fop kwēhnana ȳēwa ȳal hun hna. Bare tēfēka awēryēhniwu icamehn Wēn.

⁵ Nkwēryēryin dūs: vēle lid ndakēntal meh va, ma vēle lid vironkah va, ma vēle mbalēk dēcēt va —vēhni, ɲahnēnihēhni wamēn wamēr— vēhni vēhnuȳantēdēna ntēw Inaŵ Kēris do Wēnu ɲa.

⁶ Ahnē antē tokawu gē wanēs wante wok kwēhnana nafa: watac ye wante jojēd ntavah Wēnu ɲa hnē vēle wok vēwaŵēhnēdīlahna va.

⁷ Antē ayentahniŵu gē vēhni.

⁸ Kobēri ɲa umēhwēry yerunēho; tame hn'ifēmēnkēl hun gē Ahwēhn humpen yerun. Yasēryin had vutah humpen;

⁹ do vantēwel humpen ha ye: ufērēn, usatah, gē toña.

¹⁰ Kamēnaryin ayētu ile hnēȳēdēha Ahwēhn a.

¹¹ Vantēwel umēhwēry kwēhnana nafa; antē ayentahniŵu; tufahnēryin.

¹² Wante ntidēni coŵaryēdēni ɲi cēfēhnēk nēsi;

¹³ bare fop vile rufahnik gē humpen ha coŵētak,

¹⁴ kabi fop vile soŵētik va humpen ye. Soje umē ye ntehnik:

«Nēgary, wējē ale ryakēk,
matēry fagant vēsēm,
do Kēris ntancēnēdēhi.»

¹⁵ Yasēryin wajira gē vankeya hun va; antē ayewu vēle wok vēseryēna bare geryin vēseryah;

^{*} 4:26 4.26: Wahnēw 4.4

¹⁶ Balětahněryin mpěd nte njědfaku Wěnu ŋa, kabi wafac wale yehah-niněk wī mek.

¹⁷ Awa, antě ayewu vēle hnamběk hakili, bare kaměnaryin ayětu dus ile ŋaryaryědēhěfu Ahwěhn a.

¹⁸ Antě aryěwu, umě yoděhu ayeahnu vēyeyar, bare geryin vēle pěběk Iyir Ipacah ŋa.

¹⁹ Kaměnaěhnělěryin gě wahněw wale watik hně Vikerěh hna, wahněw sali wasěvah, wahněw wale njědfaku Iyir iŋa; yěwěhněryina do cěmběryina Ahwěhn a gě fop ntaŋary hun ŋa.

²⁰ Camehněryina Wěnu ŋa Rēm ŋa wati-wo-wati do soŋe ile-wo-ile gě wac Ahwěhn fu Yesu Kěris.

Nkwěryěla mbě tere

²¹ Maŋěhnělěryin ale-wo-ale, wuhně vēle lēnēnēka Kěris va.

²² Vēsěval, maŋěhněryiněhni vēsan hun had gante maŋěhněruneha Ahwěhn ka.

²³ Ha, asan a ye asankaf asěval a, had gante nke Kěris asankaf cery sali, umě ale fehětěd cery sali nte ye mbahn ntěwu.

²⁴ Had gante cery sali ŋa maŋěhnědēha Kěris ka, vēsěval va fěna maŋěhnědēnihěhni vēsan hni va hně fop.

²⁵ Vēsān, ŋahněryiněhni vēsěval hun va had gante ŋahněk Kěris cery sali ka do njědfěhna umě dēnk soŋe lěwu;

²⁶ aŋak aki pacěna gě wěnka do gě wanēs nkehahn afacah;

²⁷ aŋak aki njoj cery sali ŋa haryěnk w lěwu hně igwam děwu hna fop: nte wok kwěhnana dahěse wěh, nte wok kwěŋana, nte wok kwěhnana ile wěntělěk gě virac. Aŋak cery sali ŋa pac hara kwěhnana ile keyande.

²⁸ Asan a aki tēfěka ŋahna asěvalu ŋa, had gante ŋahněk mbahn ntěwu ŋa dēnk. Ale ŋahněka asěvalu ŋa, ŋěhna umě dēnk.

²⁹ Ahně gena ale ŋewěk mbahn ntěwu ŋa, bare ndavědēha, do pělādēha, had gante ntīd Kěris cery sali ka

³⁰ kabi mbahn ntěwu yentahniněkěfu.

³¹ «Soŋe umě ye, asan a tavědēhěhni rěmu gě hněmu nkeni g'asěvalu fo, do vēhni vēhi tak aryampo fo nkeděni.»[☆]

³² Hně wanēs watac coŋak toŋa sankaf: ntehněbu waŋi nēsěd soŋe Kěris do gě cery sali ŋa.

³³ Gante-wo ka, ale-wo-ale hně wuhně ŋahna asěvalu had umě dēnk, do asěval a ntēnēna asanu.

6

Vutah gě warēm hni do gě wahnēm hni

¹ Vutah, maŋěhněryiněhni warēmun gě wahnēmun hn'ibēmēnkěl g'Ahwěhn, kabi watac satěk.

²⁻³ «Dēnēněryihni rēmuh gě hnēmuh gante nuŋandu uhnatah do wafac waŋaryah nkal li.»[☆] Rac ye akwěda ndēnkwěryěnk wale lehněkěfu ale wawěhněk nuŋad ufērēn.[☆]

⁴ Wuhně, warēm, antě alavěbēhnuni vutah hun, bare kwěděryiněhni hn'usatah do hn'uhnira le watik hně Ahwěhn hna.

Věramp gě vēle hwěhněkěhni

⁵ Vëramp, maŵëhnëryinëhni vële hwëhnëku nkal li g'untënah do g'ibal, gë ntaŵary pacah, had Këris ryokuñëhnëdun;

⁶ Dokuñëryin, hara gena had vële yëkëlehnëd vahnë va nëñëhni gë vëhni ma kabi njëkaderun, bare had vëramp Këris, vële lid gë vintaŵary vidëw hni ile ñad Wënu ña.

⁷ Dokuñëhnëryinëhni gë ntaŵary përen, had Ahwëhn a dënk ryokuñëhnëdun, gena vahnë.

⁸ Njëtërun ale-wo-ale lik ufërën, Ahwëhn a mbësadëha, nke aramp ma gena aramp.

⁹ Do wühnë, vëhwëhn hni, diryënëhni koyëna vële ryokuñëhnëdëhu va. Tavëryin dakëna: njëtërun, ale hwëhnëku ña, wühnë gë vëhni, mbin hna nke do debëndëlehnëlihna vahnë va.

Wët Ikwëtahn

¹⁰ Soñe fuhnahnu, yëkëlehnëryin fanka hun fa hnë fanka ñaŵah Ahwëhn hna.

¹¹ Cudaryin viwëta Wënu ña soñe aholu ayawënewu hnë warënd Sintani hna.

¹² Kabi gena vahnë wëtaryëden, bare wafanka wayir waŵeh hnë mbin hna, gë vësankaf, gë wafanka do gë vële hwëhnëk duniña wëhwëryah.

¹³ Soñe umë ye, tëfëka asudawu viwëta Wënu va fop, danko aŵëkawu hnë fac ile njihahnid wëh hna do, age puhnarun rac, awowu ahahnëndawu.

¹⁴ Kahnëndaryin, ñëbaryin toña ña had ryl sah li, cudaryin usatah wã had cud mëta wët nte huvëd sakahn;

¹⁵ do përyaryin had wapary ña afëyahnu Wanës Wakasëk yam ña.

¹⁶ Nufëryin kwëlëkwël kaka ikwëtahn ña, umë ryemađëhu aryipehnu fop wëca wante pëdëk Sintani.

¹⁷ Nuñaryin ipëh Wënu ña nte ye had apënk ryëhwëra do wanës Wënu ña had sëlame le njëdahnëk Iyir Ipacah ña.

¹⁸ Tëyëryina Wënu ña hnë wayëfa hun hna. Ha, yëfaryindën wati-wo-wati, gë uryema Iyir ña. Antë ahnamawu do kahnëndaryin kwëlëkwël. Yëfaryin soñe bulunda Wënu ña fop,

¹⁹ soñe ami fënali: arabi wanës ña nke hnë wës mën soñe fëyahnu hara dakëlohna hn'ile soŵik hnë Wanës Wakasëk hna.

²⁰ Acëdëfu kabi ale fëyahnëd Wanës Wakasëk wac Wën hna yeđu. Yëfaryin danko wëku fëyahnu Wanës Wakasëk ña, hara dakëlohna, gante tëfëka ka.

Simpañi rëkwa

²¹ Ñadëfu ayëtu wühnë fëna, ile fabiko ña do ile lidëfu ña; Tisik, aýënta fu ale ñahnik, aryokuñëhn Ahwëhn a ale hahnëndak, njëtëndanëdëhu fop.

²² Soñe umë fayëryidëfuhu pëyawu bi hak nkoñun do mbosëvosehnu.

²³ Arabi Wënu ña Rëm fu ña do Ahwëhn fu Yesu Këris njëdanihëhni fop vëýënta fu va yam ña do g'ñahn, gë kwëtahn ña.

²⁴ Arabi Wënu ña ndëwahni fop vële ñahnëka Ahwëhn fu Yesu Këris va g'ñahn nte wok cëmëdina!

Kayëte nte kerëhnëkëhni Pol vëvë Filip Wade yehëhna hnë inji kayëte

Filip nkol nte hwëhna nafa mbë Masedëwan ye. Afayik Pol njiko hnam wati nte njasëdëho nkaŵ ntëwu kigëna ŋa. Apëyahnëk Wanës Wakasëk ŋa nkol tac hafo vahnë va kwëtahnëni do cery sali ŋa ntiyak. Njëkëryin Kayëte Vantiyehn Vefayik hna 16.11-40.

Pol, gë Timote darël lëwu, kerëhnëkëhni vële hwëtahnëk vëvë Filip va wati nte nkeho hnë kaso mbë Sesare (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë warar gë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd gë warar (53 gë 58) ga ndëcëk hnagi Yesu ŷa) ma hnë kaso mbë Rom (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë ryaw ma bëhn wafëhw imbëd gë ryaw gë wahi (60 gë 62) ga ndëcëk hnagi Yesu ŷa). Vahnë vëvë nkol Filip va mbarëniho wayëd do njëdaniha aryampo hnë vëhni, Epafërodi, soje njëdahna Pol. Awa, Pol kerëhnëkëhni soje camehnëni do kamënaŷehnéhni. Apacëhnëkëhni gante nke ka do natëka hnë Këris hna mama nkehahnëk hnë kaso. Añaad kamëŷehnéhni tëfëtalahnëniha Këris do natëhni hnë fop.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn' inji kayëte: itama, nahan, ikwëtahn, uhnatah, Këris, uhorot.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaŷi, Icamehn gë iyëfa (1.1-11)

Soje ye natëka Pol mama cëdahnik (1.12-30)

Geryin had Këris (2.1-18)

Vëhni mo ye Timote gë Epafërodi (2.19-30)

Usatah paryi ŵa Wën hna matik (3.1-4.1)

Wanira watëkwa (4.2-9)

Pol camehnëdëhëhni vëvë Filip va (4.10-20)

Simpaŷi rëkwa (4.21-23)

Simpaŷi

¹ Ami Pol, gë Timote, vëryokuŋëhn Yesu Këris, herëhnëryidëhu, wühnë fop vëfacah Yesu Këris vële ye hnë nkol nte ŵacik Filip ŋa, vëvë haryënkŵ hnë cery sali do gë vëyohal va:

² Arafi Wënu ŋa, Rëm fu ŷa g'Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanihu do njëdënihu yam ŷa!

Iyëfa Pol soje vëvë Filip

³ Camehnëdëfuha Wënu ŋa nte-wo-nte nahadëmu ŋa.

⁴ Fop wawati wale yëfanëhnëdëmu ŵa wühnë fop, ntidëfu kwëlëkwël g'uhnatah,

⁵ kabi ndënkwëtaçëfu cape nte hnufërun ŋa hnë pëyahn Wanës Wakasëk hna kobëri fac ryënkwëryënkŵ hna hafo iŷi wati;

⁶ apacahnëko dënk, ale fëgwëk hnë wühnë anj ntiyen nëfak tëfalëd gante padënëd fac ile njihahnid Yesu Këris ŷa.

⁷ Catanëko gante kwëhnahnëfu vinahan vitac soje hun ki, kabi kwëtamu ntaŵary mën li. Wühnë fop nkentahnirun hnë ufërën Wën hna g'ami dënk lakënde yewu kaso hna ma lëkwanduŵëhni vële ŷewëd Wanës Wakasëk ŋa, tufëdëfuhëhni waŋi wanës toña ye.

⁸ Ha, Wënu ña ye sede mën: ñahnëmu ðus wùhnë fop g'ïñahn nte wâtik hnë Yesu Këris ña.

⁹ Wëlin uyëfa mën wã: Arabi ññahn hun ña ñaŋ gë haŋwary pëba uyët do gë hakili,

¹⁰ gante koðun ahëncëtëlehnahnu ile fecek ÿa. Aki pacëðun do kwëhnaðiluhna ile heyanderun soje fac ile ññihahnið Këris ÿa,

¹¹ do pëbu vantëwël usatah ule wâtik hnë Yesu Këris, soje icëmb do wahnëw Wënu ña.

Pol kaso hna do iyi haryënkw Wanës Wakasëk

¹² Vëyënta mën, ñaðëfu ayëtu ile rëkiko ÿa ñaÿëtëna iyi haryënkw Wanës Wakasëk ña bare ankwënëk.

¹³ Koyëna fop vële yëkaðëho hnë tere asankaf hna, do hn'ile-wo-le hna, njëtëni acëðibu soje ile ryokuñëhnëðëfuha Këris ÿa.

¹⁴ Vëyabah fagant vëyënta fu va, gante nuðëniho kaso ka, nuÿani tama hnë Ahwëhn hna: tac nkwënakëhni kamëna soje pëyahnëhni wanës Wënu ña hara dakëlëlihna.

¹⁵ Toña ye vëryampo fagant lëw hni pëyahnëðëniha Këris ÿa g'ïñëwary do gë dobël, bare vëryampo pëyahnëðëniha Këris ÿa gë nahan përen.

¹⁶ Vëhni, ile ntïðëni ÿa, hn'ïñahn hna matid, njëtëni nkebu ani soje rufahnu Wanës Wakasëk ña toña ye,

¹⁷ vëyëntaw va pëyahnëðëniha Këris ÿa gë hakili dobël, vinahan vindëw hni va pacëna; nahadëni nkwënehneniho idën vankëncä mën va.

¹⁸ Mena! Vinahan vidëw hni va koð cat ma tumpa, gante-wo ka Këris ÿa pëyahnik, do natëko. Nkoð natëndo fëna,

¹⁹ kabi njëtëbu wapuyalahna pehëðëfu, gë wayëfa hun wã do gë uryema Iyir mba Yesu Këris ña.

²⁰ Napëðëfu ðus do pacahnëko ñoñ cëfëhnëðilohna, bare g'itama fop, dol had kwëlëkwël, uwám mën hna ma cëm mën hna tufahnëðëfu inaÿ Këris ña mbahn mën hna.

²¹ Soje mën a, uwám wã Këris ye do cëm hna nuÿaðëfu ntëbi.

²² Bare ge nkobu ðuniÿa li koðëfu liwu ðoku ile yëðanëð vantëwël vapëren. Yëtëla ile rëhnaðëfu.

²³ Andoÿibu vacape vaki: ñaðëfu hërënaawu iÿi uwám soje yefu gë Këris, do rac fecekëndëho ðus;

²⁴ bare soje hun ÿa, apecek woŋu mbahn hna.

²⁵ Kabi apacahnëko rac, njëtëbu nkoðëfu. Nkontëðëbu gë wùhnë fop ayihahn haryënkw do ahwëtahnu g'uhnatah.

²⁶ Aki boka mën ña fagant hun lid nëju g'ahaŋwary gë Yesu Këris soje mën.

²⁷ Gante-wo nke ka, yasëryin gante tëyëk Wanës Wakasëk woba Këris ka. Koyëna, age njiryibu yëkiwu ma ge yiryila wëryu nkorun ahahnëndawu hnë iyir ndampo fo, do mëtaryëðun ndampo fo gë ntaŋwary tac fo soje ikwëtahn nte wâtik hnë Wanës Wakasëk.

²⁸ Antë aravu vëwëтары hun ntakënanihu hnë ñoñ: nkehnëhnëðëhëhni dahëse ile rufahnëð mbëvëðëni, g'ile rufahnëð wùhnë pehëtëðërun; do watac matid hnë Wën hna.

²⁹ Soje Këris ÿa, njëðaku wùhnë gena bi ahwëtahnuna fo bare fëna ahorotu soje lëwu.

³⁰ Ha, dolëma, had gante njëtërun ki, nkentahnirun uwët rac ule hnurunëho wëтарыëðëfuho kobëri ña do wobu wëtahnëndu wi.

2

Geryin had Yesu

¹ Ibēmēnkəl hun gē Kēris ɲa kamēnaŷehndēdēhu bi? Inahn dēwu ɲa njawēnēdēdēhu bi? Nkentahnirun bi g'Iyir Ipacah ɲa? Kwēhnarun bi wasakahn wafērēn do kayehnahndēdēhu bi gē vēŷēntaŵ va?

² Ge paryi nke, awa padēnēryin uhnatah mēn wā: kwēhnaryin nkweŷyēla pērēn, kwēhnaryin inahn ndampo fo, ntaŵary ndampo fo, nahan ndampo fo.

³ Antē aliwu iñē gē hakili dobəl ma gē bēntary; bare diryin gē bana, pēlaryinēhni vēŷēnta hun va had vēle lēbēku.

⁴ Ale-wo-ale antē njēka umē fo bare njēkēhni vēŷēntaŵ va fēna.

⁵ Kwēhnaryin nahan fagant hun gē mba Yesu Kēris ka:

⁶ Ile nke Wēnu ɲa Yesu Kēris rac nke,
yēkēlehnēna nko kēñēlahnēni gē Wēnu ɲa.

⁷ Bare, akoŷahnēk umē dēnk hnē fop vēle kwēhnako va
do nufēk ankeya aryokuj.
Antiyak ahnē, njavētik had ahnē;

⁸ umē dēnk vanak, maŷēhnēka Wēnu ɲa hafo cēm,
cēm kērēwa hna.

⁹ Soŷe umē ye Wēnu ɲa kayēndēka yaŷ yēŵa yihnah dūs
do njēdahna uŵac ule lēbēk fop wamac

¹⁰ d'anko, gē ŵac Yesu ŷa, fop waho ŵa ndēkwēhn,
mbin hna, nkal li do gē gēd' nkal li,

¹¹ do fop war'yēw ŵa nēs
Yesu Kēris ye Ahwēhn a; koyēna cēmbēde Wēnu ɲa Rēm ŷa.

Dancēryin had humpen d'uniŷa li

¹² Aki, vēŷahnik mēn, ŵuhnē vēle ŵawēhnēk kwēlēkwēl tase mēn,
gwēnēryin hamēhni mēn; dokujēryin g'untakah do g'untēnah soŷe
ayasaryu g'afērēn ipeh hun ɲa.

¹³ Ha, Wēnu ɲa lid' hnē ŵuhnē mbalu do aliwu ile nēŷēdēha ŷa.

¹⁴ Diryin fop hara ñakēñakēluhna, hara gwajēlēluhna,

¹⁵ soŷe antē ahwēhnawu ile heyanderun do antē ayentahniŵu hnē
wameh, wutah Wēn vunte wok vēhwēhnana dahēse ŷeh fagant bulunda
vēŵen do vērumpak. Antancērun fagant lēw hni had wahayalin humpen
hnē d'uniŷa li,

¹⁶ ŵuhnē vēle hwēhnak Wanēs uwám va. Ge koyēna ntirun, toña
hwēhnađēfu sēkwaŵu hnē fac ile mbokahnid' Kēris, kabi d'okujēla do
korotēla aki fo.

¹⁷ Do lakēnde sat mēn ŷa tēfēka ndehēti ntapēhnahn ikwētahn hun ɲa
had sadēha ile sēnandunēha Wēnu ɲa, umē ye d'oku ikwētahn hun ɲa,
natēko do nkođ natēndo ndampo fo gē ŵuhnē.

¹⁸ Koyēna fēna ŵuhnē, nēŷēryiwu do natēryiwu ndampo fo g'ami.

Timote gē Epafērodi

¹⁹ Atamaŷu hnē Ahwēhn fu Yesu, payēryidēfuha biŷyēdina Timote, gante
kamēnaŷehnahndēdēho ami fēna wakasēk wante wēryēdēfu soŷe hun ɲa.

²⁰ Umē fo ye ale yeŷun nahan ndampo do ale ryēñēk paryi soŷe hun.

²¹ Vēŷēntaŵ va fop wadēw hni fo nudēni, gena wēŷa Yesu Kēris ɲa.

²² Bare umë, njëtërun tufëhnak ahahnëndak: andokunjek g'ami had fatah darël rëmu soje Wanës Wakasëk ña.

²³ Awa, umë hnahaðu fayëryiwa ge nuðu wapaçëk.

²⁴ Pacahnëko Ahwëhn hna ami fëna njiriyidëfu biyëdëfina ýal hun hna.

²⁵ Bare ntiyahnëko tëfëka fayëgëryiwa Epafërodi aýënta mën, arëfëlënta mën hnë ðoku do hnë wët, ale fayirun ýa soje ndokunjëhnëndo kafi hnë uval hna nkeðu.

²⁶ Përëka mbok hnuwü wuhne fop do ndëñëko kabi njëtarun ures lëwu wã.

²⁷ Toña ye atesëko, do pëñako g'icëm; bare Wënu ña kaýëhnahnëka g'umë, do gena g'umë fo, bare gë ami fëna, soje antë nkwenawo ýiwëhnhah.

²⁸ Awa payëryidëfuha g'uñakahnah yabah soje natahnu ge nurunëha do ñaýëtawo ýiwëhnhah wã.

²⁹ Yotoyënyina hnë Ahwëhn hna g'uhnatah padah; dënënyinëhni ýyi sifa vahne,

³⁰ kabi soje ðoku Këris ýa ñadëho cëmahn; këbëhnako njëdahn uwám lëwu wã soje nëmpëtu hnë ðoku ile worun kodiluhna alinëhnuno wuhne dënk.

3

Usatah paryi va Wën

¹ Fuhnahnu, wëýënta mën, natëryiwu soje bëmënkël hun gë Ahwëhn a. Memadilohna wok herëhnëryiwu ile rëkéðu herëhnu ýa, soje hun ýa umë fecëk kabi keryëdëhu.

² Keharyinëhni wële lid wameh ña, wani wabe, wële fërëkahnëd mbahn va gë háci!

³ Ha, fuhnë yeyinëk wëhácik paryi, fuhnë wële sëmbëdëfëha Wënu ña g'uryema Iyir ntëwu ña, ambetaden soje Yesu Këris do kwëtilënëhna tama ntëw fu ña hnë vantiyehn mbahn.

⁴ Paryi nke, ami, kwëhnaðu toña ramahnu hnë vantiyehn mbahn mën hna fëna; ge ahnë hawary ntiyanëka kod tama hnë vantiyehn mbahn hna, ami, kwëhnaðu toña lëbéwa:

⁵ kácibu hnë fac hwëhn mbëd gë warar hna, avë hnënk Isërayel yëfu, avë ncëma Besame yëfu, Ebëre yëfu, nagëniho Wa-ebëre; sariya hna, Farise yëbuho;

⁶ kahnënda cankafe mën hna, ale wërehnëdëfëho cery sali yëbuho; hnë uwám usatah ule rëkatëdë sariya hna, ale wok kwëhnana ile keyande yëbuho.

⁷ Antiyahnëkowo nuýabu, bare gaki, soje Këris ýa, tëkatëbu inamb ye.

⁸ Ntëbi rac, tëkatëbu fop had inamb darël ile ýak nëfak, rac ye iyët Yesu Këris ña, Ahwëhn mën a. Soje lëwu ýa, mawëbu nambu fop do tëkatëbu fop had ronk, ðanko hnuýawuwa Këris ýa

⁹ do rëkatiwu hnë ibëmënkël gë Këris. Usatah ule hwëhnaðu karyënk Wën hna matina hnë ile libuho ami dënk kabi ntënënbë sariya ýa, bare hn'ikwëtahn Këris hna matik. Usatah urac Wën hna matik gë fere ikwëtahn ña.

¹⁰ Ha, fop ile ýadëfu ýa, yëtëwa Këris ýa ye, gë fanka ibëhn dëwu ña, gë gentahn hnë wahorot walëwu hna, do yewu had umë hnë cëm ntëwu hna,

11 aki kodëfu ramahnu nkentëdëfu fagant vëvëhn.

Igaryëhn ile rëfëka təkënin

12 Dehnëla təkënebu iyin fop ma padëbu, bare atëfëlehnëdëfu fëlaŵu irac, kabi soŋe rac ye Yesu Këris pëlako ami dënk. Age Yesu Këris pëlako, soŋe rëfëlehnahnu hafo fëlaŵu ami dënk ile fadëk.

13 Vëyënta mën, nahala təkënebu. Bare ryampo fo ye ile lidëfu ŷa: ndënkwëdëfu ile ye kamëhni ŷa do hamënewu rëkënu ile ye haryënkw mën ŷa,

14 do nkaryëdëfu cape g'ile yëkëlehnëdëfu ka soŋe hnuŷahnu cos nte macaryëdëhëfu Wënu ŋa hnë Yesu Këris tebayin yaŋ.

15 Age nkeyinëk vahnë vëlafah kwëtahn hna, inŋi nahan rëfëka kwëhnayin; do ge vëryampo hnë wühnë nahadun minëmin, Wënu ŋa pacënhnëdëfu fëna soŋe rac.

16 Gante-wo ka, hnë yëb ile tëkinëk hna, yasënefu hnë nkeya tac fo.

17 Vëyënta mën, tëfëtalahnëryino, wühnë fop. Pëcëtaryinëhni vële rëfëtalahnëk nkeya ntëw fu ŋa.

18 Anësëhnëdëmu kantëm, bare gaki mbokëdëfu hnësu gë wako: nkeni vëyabah vële liyaď vëyëw kërëwa Këris g'ile pëhnëtanëk ŷa.

19 Wapuyala wadëw hni ŋa, ibëv inŋa ye, wën hudëw hni ha đonk dëw hni ŋa ye, mbëntaryëdëni ile rëfëka cëfëhnayëhnëhni ŷa, vëhni vële hwëhnak hnë vintawary vidëw hni hna viyë vëvë nkal.

20 Bare, vëvë naŵ ambin yeyinëk, do napëdenëha afehët avë hnam, Ahwëhn a Yesu Këris.

21 Umë vacëď vimbahn vikaŷëhnah vidëw fu soŋe mëntëndëlehnahn gë mbahn cëmbik ntëw ŋa. Antid rac gë fere fanka fale wëkëďahnëdëha fëna kwët fop hnë cankaď ntëw hna.

4

1 Vëyënta mën, wühnë vële ŷahnëfu đus, ñaďëfu vok hnuŵu! Uhnatah mën ŵa do ipënkŵ imëk mën ŋa yerun! Vëŷahnik mën, koyëna tëfëka ahahnëndawu hn'ibëmënkël hun gë Ahwëhn a.

Wanira watëkwa

2 Këladëfuha Evodi, do këladëfuha Sintik nkwëryëlëni đus hn'ibëmënkël dëw hni gë Ahwëhn a.

3 Do wëjë, arëfëlënta paryi, tëyëdëmi, yij aryemahni nkwëryëlëni vëyi vësëval, kabi gë ami ndokuŋëlahnëbun soŋe Wanës Wakasëk ŋa, ndampo fo gë Këlema do fop vëryokuŋëntal mën va, vële herik ŵac hnë kayëte uwám* hna.

4 Natëryiwu hn'ibëmënkël hun g'Ahwëhn a wati-wo-wati; ndivëtaďëfu, natëryiwu.

5 Arabi vahnë va fop njavëtëni iguk sakahn hun ŋa. Ahwëhn a pëgajëk.

6 Antë pëmpëhnahnu ñoñ; bare, gante-wo ka, gë wayëfa ŵa, g'ikëla ŋa do gë camehn Wënu ŋa, yëtëdanëryina fop Wënu ŋa.

7 Do yam Wënu ŋa, nte lëbëk fop ile kod njët hakili, keryëhnëď vintawary hun do vinahan hun hn'ibëmënkël hun gë Yesu Këris.

8 Ile wojëk ŷa, vëyënta mën, wëlin ile rëfëka afaďëndahnu ŷa: fop ile ye toña ŷa, fop ile rëfëka ntënëni ŷa, ile satëk ŷa, ile facëk ŷa, ile rëfëka

* 4:3 4.3 Kayëte uwám: Rac ye hn'ile kerini wamac vële hnuŷaď uwám usër ŵa.

ɲahni ʒa, ile rēfēka cēmbi ʒa. Ha, ge nke iñē ile hnēfak do ge nke iñē ile rēfēka cēkwēni vahnē naharyin rac.

⁹ Ndiryin fop ile ʒēɲarun ʒal mēn hna, hnuʒarun ʒal mēn hna, wēryerun ʒal mēn hna, hnrurun ʒal mēn hna, do Wēn le yēɖaɖēhu yam ʒa nkeɖ gē wuhnē.

Icamehn Pol vevē nkol Filip

¹⁰ Anuʒabu uhnatah cankaɖ hn'ibēmēnkēl mēn gē Ahwēhn a kabi tame mbokērun afaɓuno. Ha, ñaɖunēho afaɓuno ɓare kwēhnalunohna fere arufuno. ¹¹ Gena uval hnēsēndēho; hali, ñēɲabu ʒeʒu uhnatah hna hwēhnaɓu ma kwēhna.

¹² Njētēbu gante nkoɖēfu hnē uval hna ma yaɓ hna. Hnē fop do gante-wo-gante, ñēɲabu yewu afihnah ma ale njok inte, yewu ale njabēk ma ale mbalēk.

¹³ Mēkēɖēfu fop hn'ibēmēnkēl mēn gē Kēris umē ale yēɖaɖēho fanka falēwu fa.

¹⁴ Bare canɛndanērun ayentahniwu cape uhorot mēn wī.

¹⁵ Wuhnē vevē nkol Filip, njētērun, ante kērēnaɓu Masedēwan hna, hnē mpēd nte pēgwēbu fēyahñēndu Wanēs Wakasēk ɲa, cery sali-wo ɖemalohna gē wayēɖ, ge gena wuhnē fo,

¹⁶ wuhnē vevē yēɖanahnikowo, ntēb hwēnta ryampo, ile valēkowo ʒa wati nte nkeɓuho Tesalonik hna dēnk.

¹⁷ Gena bi wayēɖ yēkēlehnēɖēfu hnuʒawu; bare njēkēlehnēɖēfu Wēnu ɲa ndēwawu g'ahawary soɲe uyēɖ hun wā.

¹⁸ Yētēryin nuʒabu fop vevē yēɖanahnēryirunēho va do hnē yaɓ hna nkeɓu; apēbēko, kobēri ga teɓabu uyēɖ ule yēɖajērunēha Epafērodi wā, saɖēha ile maɓēk Wēnu ɲa do nēɲēɖēha ʒa, had ɖatikola ile nēɲēka rehērya.

¹⁹ Wēn mēn ɲa kwēhnaɖ uvetak samah. Hnē Yesu Kēris hna ntihētēɖ wabal hun ɲa.

²⁰ Cēmbēñēfuna Wēnu ɲa Rēm fu ʒa dol do gē kantēm! Amina.

Simpaʒi rēkwa

²¹ Gaʒēryinēhni vēfacah hnē Yesu Kēris va. Vēʒēnta fu vevē ye g'ami va gaʒēnihu.

²² Fop vēfacah va gaʒēnihu, kas vevē tere Sesar va.

²³ Arabi ipērēna Ahwēhn fu Yesu Kēris ɲa nke gē vintaɓary hun va!

Kayëte nte kerëhnëkëhni Pol vëvë Kolos Wade yehëhna hnë inji kayëte

Nkol nte wacëde Kolos ña ñawëlëna g'ankol Efes ña hnë Asi Toy hna (nte wacëde iñi wati Turëki). Afayik Pol kerëk mpëd wati nte nkeho hnë kaso mbë Sesare (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë warar gë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd gë warar (53 gë 58) ga ndëcëk hnagi Yesu ña) ma hnë kaso mbë Rom (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë ryaŵ ma bëhn wafëhw imbëd gë ryaŵ gë wahi (60 gë 62) ga ndëcëk hnagi Yesu ña). Yina nkol Kolos (Vëvë Kolos 2.1) ñare ale hwëtahnëk yeho hnam macënde Ëpafëras (Vëvë Kolos 4.12). Umë sampehnëk Wanës Wakasëk ña do fëgwëk Cery Sali ña hnam (Vëvë Kolos 1.7). Ga ndëcëk wabëhn kore Epafëras njiko njëkehna Pol kaso hna pëyahna vëharan wamër va Cery Sali hna nkeni. Ankabahnëdëni tëfi vile wok tëfëlanana toki, tëfi ntaŵëla ña, háci ña, gë vantiyehn ikwëtahn kawary g'icëmb wamëleka gante nëñahnëdëha Wënu ña gë vëhni. (Vëvë Kolos 2.16-18). Pol kerëhnëkëhni vële hwëtahnëk ye Kolos va tufahnëni soñe ye mehahnëk viņi vinahan: Këris ye fop ile valëkëfu ña! Fop vile ñad nkwëna hnë vile ntik Këris kërëwa va wamër ye. Këris ntik fop ile rëfëka ña soñe ipëh fu ña g'icëm ntëwu do g'ibëhn ntëwu ña.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'ñi kayëte: fop, ile soŵik ña, yasery, bëmënkël fu hnë Yesu.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpañi (1.1-2)

Pol camehnëdëha Wënu ña do njëfanëhnëdëhëhni vëvë Kolos va (1.3-14)

Ahnë gë antiyehn Këris (1.15-23)

Uwët afayik Pol (1.24-2.19)

Uwám hasëk gë Këris (2.20-3.17)

Vankeya soñe watere (3.18-4.6)

Simpañi rëkwa (4.7-18).

Simpañi

¹ Ami Pol, ale ye afayik Yesu Këris ña kabi Wënu ña ñak koyëna, do gë Timote, añënta fu, herëhnëdëhu,

² Wuhñë vëñënta fu vëvë Kolos va, vëfacah do vëhahnëndak hn'ibëmënkël fu gë Këris hna: Arabi Wënu ña Rëm fu ña ndëwaŵu do njëdäwu yam ña.

Iyëfa Pol soñe vëvë Kolos

³ Acamehnëdenëha kwëlëkwël Wënu ña, Rëm Ahwëhn fu Yesu Këris ña, hnë wayëfa fu soñe hun ña,

⁴ kabi nkwëryëbun ga nësëde ikwëtahn hun Yesu Këris ña do g'ijnahn hun fop vëfacah va.

⁵⁻⁶ Ante tëkëk ñal hun wanës toña, Wanës Wakasëk, wati ryënkwëryënkwa ña, njëtarun Wënu ña kwëtëk hn'ambin hna ile ramahnërun ña; ikwëtahn hun ña do injahn hun ña hn'itama tac matik. Ha, hnë ñuniña li fop wañi Wanës Wakasëk kwëhna wadëwël do wok

sampëd. Koyëna ntid fagant hun kobëri fac le wëryërun do yëtërun ipërëna Wënu ña gë toña lëwu ÿa fop.

⁷ Epaferas, lawo lëw fu do aryokunëntal aÿahnik fu, umë ale harañëku, andokunëhnëdëhu had aryokunëhn Këris ahahnëndak.

⁸ Njëtdënanëkëfu inahn nte njëdaku Iyir Ipacah inja.

⁹ Wëlin soje ye, cape lëw fu ÿa, kobëri fac le wëryëbun pañare hun ÿa, tavëlëfuhna iyëfan hun ña. Tëyëdëfunëha Wënu ña ðanko pëbahnu uyët ile ñad ÿa gë fere fop useryah wã do gë hakili nte njëdaku Iyir ntëwu ña.

¹⁰ Koyëna kodun ayasu had gante tëfëka njasënd aryokunëhn Ahwëhn ka do aliwu fop vële hnëjëdëha va. Alëwu fop wasifa vantiyehn vapërën had atëh nte lëwëd vantëwël vapërën do njëtdëfunëha Wënu ña gë hawary.

¹¹ Tëyëdëfunëha kwëlëkwël njawënu hnë fop gë fanka samah falëwu fa ðanko awëkawu fop gë dufëna.

¹² Camehnëryina g'uhnatah Wënu ña Rëm ÿa, ale lik aholu ahnuÿawu sah hnapul va vëfacah hn'ile kwëtëhnëku humpen hna.

¹³ Ankëcëkëfu hnë fanka imëhwëry hna do pakëtëfu hnë naw Ajë aÿahnik alëwu;

¹⁴ hnë umë apehëtinëkëfu, wameh fu ña tavëhninëkëfu.

Ahnë gë antiyehn Këris

¹⁵ Aju ale nude ÿa ye awëntëlënta Wën hunte woyik nudëna, ale ryënkwëk hnagik hnë fop vile liyik va.

¹⁶ Ha, g'umë Wënu ña ntik fop, hnë mbin hna do hnë nkal li, vile hnuðe gë vile woyik nudëna: wafanka wale ye mbin hna, vësankaf vële lañak tinki unaw ntëw hni, do vëvë haryënkw gë vële hwëhnak ucankaf. Umë liyëhnëk fop do soje lëwu,

¹⁷ do umë ye haryënkw fop; fop pëlalëk hnë umë

¹⁸ do umë ye ankaf cery sali, nte ye mbahn ntëwu. Umë ye wapëgwala, aryënkw nagi fagant vësëm, ðanko nkehahn avë haryënkw hnë fop,

¹⁹ kabi nëjëka Wënu ña ile nke ÿa fop ntëd hnë Aju hna.

²⁰ Gë fere Aju ÿa, Wënu ña ñak konjëndëlehn fop g'umë hnë nkal li do hnë mbin hna. Antik yam ÿa gë sat Aju ÿa hnë kërëwa hna.

²¹ Wuhnë, kobëri ña gelunohna gë Wënu ña, vëÿëw vëlëwu yerunëho soje fop wameh wante hnahaðunëho do lidunëho ña.

²² Bare gaki, Wënu ña gë umë gë icëm Aju ña, ale sëmëk hnë mbahn ntëwu ahnë hna ðanko mëk tufahnu vëfacah konjëndëlehnëku fo haryënkw lëwu ðënk, ale wok kwëhnana dahëse wëh, do ile keyande këm.

²³ Bare tëfëka awowu vëÿaawah hnë ikwëtahn hna, soje antë aÿaÿëtawu hnë tama Wanës Wakasëk hna wante wëryërun, wante pëyayini vahnë vëvë duniÿa vi fop do, ami Pol, yehahnëbu aryokunëhn.

Uwët afayik Pol

²⁴ Tame natëko ile horotëdëfu soje hun ÿi, kabi padënedëfu aki mbahn mën hna ile wojëk hnë wahorot Këris hna, soje cery sali nte ye mbahn ntëwu.

²⁵ Wënu ña ntiko aryokunkëhn cery sali. Ha, akwëtëhnahnëko iÿi ðoku soje hun: tëfëka fëyawu Wanës Wënu ña fop.

²⁶ Wanji Wanës yabahnëd vile cowiniho kobëri ña fop vanjeh, bare tame tufëkëhni vëfacah vëlëwu va.

²⁷ Añak njëtëndanëhni gante naÿëk ka uvetak viÿë vile soÿik, vile ye hnë ile pëhwëtanëhnëkëhni vële wok vëyena wasëwif: Këris hnë wuhnë. Hnë umë nke tama hun ña ayentahniwu Naÿ Wën hna.

²⁸ Awa, Këris fëyaðëfunëhëhni vahnë va fop. Niradëfunëhëhni do karanëðëfunëhëhni gë fop yasery, ðanko nkehahnëni vëhnaÿah hnë ibëmënkël dëw hni gë Këris.

²⁹ Soje idi iÿin fop ÿa lidëfu ðoku hambah ðus do wëtëðëfu gë fanka samah ile watik hnë Këris do hn'ami dokunëð.

2

¹ Ñadëfu ayëtu gante kambëk ka iÿi wët ile wëtëðëfu soje hun, soje vëvë Lawodise, do soje vëhaÿary, wuhnë fop vële wok nulunohna muk gë vinkër vidëw hni va.

² Ntidëfu aki ðanko kamënaÿehnahni wasakahn walëw hni hna, mbëmënkëlahnëni hn'iñahn hna. Do koyëna, pëbhahnëhni g'itama nte njëðahnëð hakili paryi, hnë uvetak lëwu hna fop, do koyëna njëtahnëni ile nkoko maÿëryalohna Wën kobëri ña njëti: ile soÿiko, rac ye Këris.

³ Hnë umë cowik fop hnapul yasery gë uyët.

⁴ Nësëðëfu wañi soje ahnë antë tokaÿu gë wanës wanëjah.

⁵ Lakënde gentila gë wuhnë, ntaÿary mën a gë wuhnë nokok. Anatëko gë wuhnë gante mënkwërun g'afëren ndampo fo do nkorun aÿaÿu hnë kwëtahn hun Këris hna.

Uwám paryi hnë ibëmënkël gë Këris

⁶ Aki, kabi maÿarunëha Yesu Këris had Ahwëhn, yasëryin ndampo fo gë umë.

⁷ Pëlëryin vënkahn hun va hnë umë do yërëryin fop uwám hun ÿa hnë umë. Goryin ayawëntiwu g'ahaÿary hn'ikwëtahn gante ñanëndirun ka do asamehnënduna kantëm Wënu ña.

⁸ Kwëtëryin hakili ahnë antë pëlayehnu hnë warënd wanës wante rokað do wok kwëhnana nafa do hwëhnak yasery ahnë fo: wante watik hnë wënamu vahnë, wante watik hnë wafanka wavë ðuniÿa, do wok matina hnë Këris.

⁹ Fop ile ye hnë Wën hna ntëðëk mbahn Këris hna

¹⁰ Do hnë ibëmënkël hun gë Këris hna padëku fop, umë ale ye ankaf ucankaf do fop wafanka.

¹¹ Akácirun hnë ibëmënkël hun gë umë, háci ile wok diyina gë vák ahnë bare háci ile watik hnë Këris ÿa ye ile lihëtëðëhu ikihn vahnë nte watik mbahn hna.

¹² Ha, gë yary ÿa, ambañirunëho gë Këris, do fëna gë umë, amatëntirunëho hnë icëm hna kabi akwëtahnërun hnë fanka Wënu fa fale watëndëka Këris cëm hna.

¹³ Do wuhnë, vële yeho vësëm soje wameh hun ña do ile worun káciluhna mbahn hna ma hnë Këris hna, Wënu ña njëðaku uwám ndampo fo gë Këris. Atavëhnëkëfu wameh wadëw fu ña fop,

¹⁴ apëhwëcëk kayëte hn'ile kerik wahnaw fu do yiryeryëkëfu gë sariya. Antihëtëk wati nte pakë kayëte wahnaw fu hnë kërëwa Këris.

¹⁵ Ntihtëk ucankaf wayir do gë wafanka wayir waÿeh, acëfëhnaÿehnékëhni tase vahnë fop, akahëkëhni had vëfëlayik hnë ambënt soje imëk Aju.

16 Aki, antë aŵaŵu ahnë kitiŋu soŋe vile rokëdun ma sedun, soŋe vambënt sali, soŋe ulepera hasëk ma fac ntaŵëla.

17 Iŷin fop ye cën ile rëfëka tëki, ßare ile ye toña ŷa ŵatid gë Këris.

18 Antë aŵaŵu vahnë vële ŷahnëk ßana dëcët, do icëmb wamëleka, vahnë vële hwëtëk dūs hakili hnë huðakery huðëw hni, ntehnënihu ntëntërun. Vahnë vërac naŷënaðëni gë vinahan ahnë fo.

19 Vëhni, vëwona mbëmënkëlëni gë Këris, ale ye ankaf cery sali, nte ryavëd do vëmënkëlehnëk fop mbahn gë wasokël do g'ile sokëndëlehnëk waŷëc, do Wënu ŋa hnaŷënëd mbahn tac.

Uwám hasëk gë Këris

20 Kabi cëmërun gë Këris, pitëlërun gë wafanka wavë duniŷa. Bare, antidun had uwám hun ŵa nkok hnë wafanka wavë duniŷa. Soŋe ye ŵawëhnerun waŷi wasariya:

21 «Antë ahnuf iŷin! Antë aryah iŷin! Antë aŷak iŷin!»?

22 Vëŷin fop apud g'ibalëtahn: vëŷin dënk ye vakwëða do akarëŋa vahnë!

23 Toña ye, waŷi wasariya mëntëlëk gë yasery: cëmbinëhna Wënu ŋa gante ñaðen ka, mbanayin do koroteyehnin mbahn. Bare, waŷi wasariya gena iñë, soŋe natëndan ikihn vahnë nte ŵatik mbahn hna fo ye.

3

1 Mbëhnëntirun gë Këris, awa yëkëlehnëryin viŷë vëvë mbin va, hn'ile nke Këris hna, ntañak farëhw Wën hna;

2 naharyin viŷë vile ye ambin va hara gena vëvë nkal vi.

3 Ha, acëmërun, do uwám hun ŵa cowik gë Këris hnë Wën hna:

4 fac le cahnahnid Këris ŷa, umë ale ye uwám hun ŵa, tac wühne fëna, cahnëntëderun gë umë hnë cëmb ntëwu hna.

5 Daŵehnerÿin vile ye hnë wühne kwëhnëk nkal ŋi: ndakëntal meh, ile wok pacëna, iña nte séfëhnëk, viña vimeh mbahn do ibal dëcët ŋa, ile ye icëmb wamën wamër.

6 Wëlin vëŷin ryojëd untavah Wënu ŋa,

7 wëli hak njasëdunëho kobëri ŋa, wati nte nkerunëho koyëna ŋa.

8 Bare dol ŷi, tavëтарыin vëŷin fop: untavah, yab sakahn, wasifa wayap, wayew, wanës wacamah wante sahnid hnë wës hun.

9 Antë aŵërehnelëndu, kabi acudëtarunëha ahnë asër a, gë vantiyehñ vantëwu va,

10 do cudarunëha ahnë ahasëk a. Wënu ŋa, ale ñahanëk a, kwëlëkwël nëmpëtëdëha mëntëlëni, gante njetandëha paryi.

11 Gaki, vëwona wasëwif ma vële wok vëyena wasëwif, vële hácik do vële woyik vëhácina, vëhneh, vële wok vëhnëgana, vëramp, vële ye afaya, ßare Këris ye fop do hnë fop.

12 Awa, wühne, vahnë vële tëhñak, pacënëk, ñahnëk Wënu ŋa, cudaryin vintaŵary vipëbah kaŷëhnahn do iguk, ibana, ipërëna do g'iduñëna;

13 mëkëhnëlëryin do, ge ahnë kwëhnanëka aŷëntaŵ vile curandëha, tavëhnëlëryin; had gante tavëhnëku Ahwëhn ki, wühne fëna, dirÿin koyëna.

14 Do kas, ñahnëlëryin: iñahn ŋa ye ile vëmënkëlehnëd paryi.

¹⁵ Arabi yam va Këris ŷa naw̄ hnë vintaŵary hun hna; Wënu ŷa macëku hnë mbahn ndampo fo soŷe iŷi yam. Camehnëryindëna kwëlëkwël.

¹⁶ Arabi unës Këris w̄a ntëf fagant hun hnë fop uvetak lëwu ŷa: karajëlëryin do niralëryin gë vëŷenta hun va g'ufëbah usery; yëwëhnëryina Wënu ŷa, gë fop sakahn hun ha, icamehn hun gë wahnëw̄ wale watik hnë Vikerëh hna, gë wahnëw̄ sali wasëvah, do gë wahnëw̄ wale njëdaku Iyir inja; yëwëhnëryina do cëmbëryina Wënu ŷa gë fop ntaŵary hun ŷa.

¹⁷ Fop vile hoŷun ahnësu ma aliwu, diryin g'uŵac Ahwëhn a Yesu, asamehnatënduna Wënu ŷa Rëm ŷa gë fere Yesu.

Vankeya soŷe watere

¹⁸ Vësëval, maŷëhnëryinëhni vësan hun, had gante tëfëka ka hn'ibëmënkël hun gë Ahwëhn hna.

¹⁹ Vësan, ŷahnëryinëhni vësëval hun do antë ayapënanëhnuni.

²⁰ Vutah, maŷëhnëryinëhni hnë fop warëmun gë wahnëmun, wëli ile hnëŷëcfëha Ahwëhn a.

²¹ Warëm, antë alavëndanuni vutah hun, g'antë tesani.

²² Vëramp, maŷëhnëryinëhni hnë fop vële hwëhnëku va nkal li. Dokunëhnëryindënëhni, hara gena had vële yëkëlehnëf vahnë va nëŷëhni gë vëhni ma kabi njëkadërun, bare dokunëhnëryindënëhni gë vintaŵary vipacah kabi ntënënerunëha Ahwëhn a.

²³ Gante-wo nke doku hun ka, diryin g'intaŵary përen, had soŷe Ahwëhn a, hara gena soŷe vahnë,

²⁴ ayëtatu nuŷadun Ahwëhn hna, had cos, intëw̄ nte kwëtëhnëkëhni bulunda Wën. Ale hwëhnëkëfu ŷa, Këris ye; umë ryokunëhnëdun.

²⁵ Ale rufëhna catëna ŷa, acosahnëf soŷe rumpak lëwu ŷa, Wënu ŷa dëbëndëlehnëdfilihna vahnë va.

4

¹ Wuhnë, vëhwëhn vëramp, pëlaryinëhni vëramp hun va gante catëk ka do gante caŷëk ka. Dënkwëtaryin w̄uhnë fëna kwëhnarunëha ale hwëhnëku ambin hna.

Wanira

² Kahnëndaryin uyëfa hna; kwëtëryin hakili hnë uyëfa hna do camehnëryina Wënu ŷa. ³ Ndampo fo, yëfaryin fëna soŷe fu gante pidëtëhnahnedëhëfu Wënu ŷa rënka ŷa danko fëyahnefu viŷë vile soŷik vëva Këris va, soŷe ile sëdfahnibu ŷi.

⁴ Yëfaryin fëyahnu wapacëk had gante tëfëka hnësu ka.

⁵ Yasëryin gë yasery cape gë vële wok vëhwëtahnëlahna Këris; balëtahnëryin mpëd nte njëdaku Wënu ŷa.

⁶ Arabi wanës hun ŷa ntapëhnaŷi kwëlëkwël g'ufëren, nëŷ had ŷanjiry liyik, do aholu idëkwa ale-wo-le gante tëfëka ka.

Simpaŷi rëkwa

⁷ Tisik, aŷënta fu ale ŷahnik, aryokunëhn do aramp Ahwëhn a ale hahnëndak, njëtëndanëcfëhu fop soŷe mën a.

⁸ Soŷe umë fayëryidëfuha pëyawu bi hak nkoŷun do mbosëvosehnu.

⁹ Onesim, aŷënta fu ahahnëndak do aŷahnik fu, lapëhnaryidëha; avë ŷal hun ye. Anjëtëndaŷehnedënihu fop wante ryëcëtaf ani ŷa.

¹⁰ Arisëtarëk, ale sëdëlahnibun ÿa, nkaÿëryidëhu, tac gë Marëk, alintëra Barë nabas. Tëkërun ahnuÿawu wayab soÿe Marëk: ge njirik ÿal hun hna, kacaryina g'afërën.

¹¹ Yesu, ale wacëde Yusëtis, nkaÿëryiku fëna. Fagant vële ryokunëd' g'ami va soÿe Inaw' Wënu ña, vëhni fo ye wasëwif; vëhni mbosëvosehnëniho d'us.

¹² Epafëras avë ÿalënta hun ÿa nkaÿëryiku; aÿi ayohal Yesu Këris tavëd'ina uwët uyëfa soÿe hun ÿa, d'anko awoÿu vëÿawah, vële lafëk hn'ikwëtahn, vële ramahnëd' paryi fop vile ñad Wën va.

¹³ Ambësadëfuha unji cedëya, d'okunëhnëdëhu d'us, soÿe vële hwëtahnëk vëvë Lawodise do soÿe vëvë Iyerapolis.

¹⁴ Lik, lawo fu ayen, do gë Demas nkaÿënihu.

¹⁵ Gaÿëryinëhni vëÿënta fu vëvë Lawodise va do gë Nimëfa do bulunda ile varëpëlëd' cery ntëwu hna soÿe iyëfa.

¹⁶ Ge karanërun anji kayëte, diryin fere karanji fëna hnë cery sali mbë Lawodise. Karanëgëryin, ÿal hun hna, kayëte nte herëhnëbuhëhni vëvë Lawodise va.

¹⁷ Pëyaryina Arësip kwët hakili hnë d'oku ile nuÿak hnë Ahwëhn hna, d'anko padënah' g'afërën.

¹⁸ Ami, Pol, kerëhnëdëmu gë vák mën iÿi simpaÿi: Dënkwëtaryin vankënca mën va. Arabi Wënu ña ndëwaÿu.

Kayëte ndënkwëryënkw mba Pol nte kerëhnëkëhni vëvë Tesalonik Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol, gë Silas do gë Timote, Korent hna kerëni anji kayëte mpëdara yëbëlan bëhn wafëhw wahnah gë imbëd gë wahnah gë bëhn wafëhw imbëd gë wahi (49 gë 52) ga ndëcëk hnagi Yesu ya.

Pol yankëtahnëk Tesalonik wati yas higëna lëwu ya. Nkol na Masedëwan hna nke nte kwëhnëko naw mbë Rom na, tëfary wov, nkol gwafa. Bulunda wasëwif wa njabëniho. Wasëwif wayabah vëwawëlohna karañ Pol na do antaniha nkol hna (Vantiyehn 17.1-9). Bare Cery Sali na pëlëk vënkahn va do njawënak. Timote njankëtahnëkëhni vële hwëtahnëk va, mbarëpëla vële wok vëyena wasëwif do gë wasëwif wale hnëmpëtak nkeni vële hwëtahnëka Këris.

Timote wadëw hni na njonëhnika Pol Korent hna do hnam kerëhnënihëhni anji kayëte. Hnë anji kayëte Pol njëtëndanëkëhni hnatah lëwu soje ikahnënda nte tufahnëni vële hwëtahnëk Tesalonik va hnë njasa ntëw hni gë Këris. Wëlakënde horot hna nkok njawëni.

Pol kamënaÿehnédëhëhni. Atac ikarañ njëfand panare vësëm do iboka Këris na (4.13-5.11). Njëfahnëd simpaÿi do wahnira watëkwa.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: wanës, ikwëtahn, injahn, uhorot, fac, vëyënta, vësëm, yam.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaÿi (1.1)

Gante kwëtahnëni vëvë Tesalonik va (1.2-3.13)

Ankeya nte ñaaf Wën (4.1-12)

Ibëhn vësëm gë fac Ahwëhn a (4.13-5.11)

Siyab rëkwa gë simpaÿi (5.12-28)

Simpaÿi

¹ Ami Pol gë Silas do gë Timote herëhnëryidëhu, wuhnë vëvë cery sali vë Tesalonik le kwëhnëk Wën Rëm ya do gë Ahwëhn a Yesu Këris: Arabi ipërëna gë yam ya nke gë wuhnë.

Ikwëtahn vëvë Tesalonik

² Kwëlëkwël camehnëdëfunëha Wënu na soje hun fop ya do njëfanëderun nte-wo-nte njëfadëfun na.

³ Ndënkwëtaðëfun kwëlëkwël haryënk Wënu Rëm fu hna vantiyehn vante wätik hn'ikwëtahn hna, waðoku wante wätik hn'injahn hna do gë iduëna nte wätik hn'itamahn hun paß g'Ahwëhn fu Yesu Këris.

⁴ Vëyënta mën, vële ñahnëk Wën, njëtinhëk Wënu na rëhnaku

⁵ kabï Wanës Wakasëk na pëyayiluhna gë wanës ni fo, bare gë fanka fa, g'Iyir Ipacah na do g'ikwëtahn ipadah na. Njëtërun gante nkeho vankeya fu va fagant hun hna; soje ufërën hun yeho.

⁶ Wuhnë vërfëtalahn fu yerun do gë vërfëtalahn Ahwëhn a yerun; nuÿarun wanës na hnë wati horot hna, gë uhnatah ule wätik hn'Iyir Ipacah hna.

⁷ Koyëna nkerun vële tëfëtalahnëdëni vahnë vële hwëtahnëka Këris va Masedëwan hna gë Akayi hna.

⁸ Ýal hun hna wanës Ahwëhn a campik gena Masedëwan hna gë Akayi hna fo, bare ikwëtahn hun Wënu ña njëtik gante-wo-gante. Awa, ßalëlëfuhna hnësëfu watac.

⁹ Vahnë va fop tëfëtađëni gante kacarunëhëfuno ka ante njiryibunëho ýal hun hna do gante tavërunëho waravahn aryokunëhnënduna umë ale ye Wën paryi,

¹⁰ do ahnapënduna Aju ale wãtid' g'ambin ýa. Ajë arac, umë ye, Yesu nte mbëhnëndanëk Wën hnë vësëm hna, do fehëtëkéfu hn'ikitij Wën nte yejëk ñi.

2

Doku Pol Tesalonik hna

¹ Vëýënta mën, njëtërun, wühnë dënk, ante njiryibunëho ýal hun hna gelohna uhnëfak këm!

² Njëtërun, Filip hna korotehñibunëho ten do njewëdëfëbunëho rëkahnindëfu ýal hun hna. Bare Wënu ña njawëñëkéfuno wasakahn wã soje ahnësëhnahniwu Wanës Wakasëk ña mama mëtaryandëbunëho đus.

³ Wac ule wãcëbunëhëhni vahnë va matina hn'idënt, ma hnë vinahan vide wok pacëna, do yëkélehnëdílëfuhna rokafuna ahnë!

⁴ Hali! Gante ñad Wën ka nësëdëfun. Wënu ña catahnëka gë fuhnë, umë hwëtëhahnëkéfu fëyahñëfu Wanës Wakasëk ña. Yëkélehnëléfuhna vahnë nëñahnëhni gë fuhnë, Wënu ña nëña gë fuhnë ýadëfun, umë ale fëcëtađ walawãry fu wã.

⁵ Njëtërun kobëri dehnëléfuhna wanës wapërën ahnëñënahniwu, do iñahn fu ña gelohna soje hnuñahnëfu hnapul, Wënu ña sede ye.

⁶ Yëkélehnëléfuhna icëkwary ahnë, icëkwary hun ma icëkwary vëýëntaw.

⁷ Kokëndëbunëho arufiwu ucankaf fu ña, fuhnë vëfayik Këris va, bare nëñëbabunëho fagant hun, had hnëm nte fabëkéhni vutah vuntëwu.

⁸ Soje iñahn nte hwëhñabun ýal hun hna, kahnëndabunëho, gena ayëđayiwu Wanës Wakasëk Wënu ña fo, ayëđayiwu fëna vintañary fu va. Ha, iñahn dëw fu soje hun ña nkwënako đus!

⁹ Vëýënta mën, ndënkwëtađun đoku ýakah fu ýa gë ambër fu ña. Ndokunëđëfunëho g'umëđ gë g'anent, soje antë yefu warib hun ga karañëđerunëho Wanës Wakasëk Wënu ña.

¹⁰ Nkeya catah do cañah hwëhñabunëho hnë wühnë vële hwëtahnëk hna. Noñ gena ile hođëbun hnirayifu, waseđe warac yerun do Wënu ña fëna sede ye.

¹¹ Njëtërun fëna, (ale-wo-le hnë wühnë) ntiyirunëho ndampo fo gante nked rëm gë vutah vuntëwu ka.

¹² Kamënañëhnirun do njawëñañëhnirun, tëyirun gë fanka ayewu gante ñad Wën ka umë ale wãcëđëhu hn'Inaw dëwu do gë hnë icëmb dëwu hna.

¹³ Do fëna, soje rac samehnëđëfunëha Wënu ña kwëlëkwël soje iyin: ante karañiderunëho wanës Wënu ña, nëpađunëho do had wanës Wën mawërunëho; mawëlunohna had wanës vahnë. Ha, paryi nke Wën hna matik do ndokunëđë hnë wühnë, vële hwëtahnëk vi.

¹⁴ Ha, vëýënta mën, tëfëtalahnërunëhëhni vëvë vacery sali Yude va, vële kwëhnëk Wën hwëtahnëka Yesu Këris va. Vahnë vëvë nkal hun va

korotehnënihu, had gante korotehnënihëhni wasëwif wã vëvë vacery sali vatac.

¹⁵ Wasëwif wï ryaŵëka Ahwëhn a Yesu gë wakila ña, do fuhnë korotehnënihëfu. Vëlidina ile hnëñëdëha Wënu ña do vëyëw vahnë va fop nkeni,

¹⁶ kabi memaÿehnedënihëfu antë hnësëhnëfuni vële wok vëyena wasëwif va wante fehëtëdëhëhni ña. Koyëna padënëña padënëdëni wameh wante ntidëniho kobëri ña. Bare ntavah Wënu ña tëk njo-hahnëhni.

Iña Pol mbok nuhni vëvë Tesalonik

¹⁷ Vëyënta mën, ge fuhnë ye, tëfëkawo aravëtayiwu fampëd; paryi nke goyilënëhna nulënden, bare wasakahn fu hna tavëililënëhna! Përëkëfu ðus gë wuhnë do ntibun fop soje avok ahnuhahniwu.

¹⁸ Awa pëhnaſunëho yiryifu ayëkijiwu, do ami dënk Pol, pëhnaſuho wahwënta wayabah, bare Sintani memaÿehnekëfu.

¹⁹ Ye ye itamahn fu ña, uhnatah fu wã, dahëse imëk idëw fu ña ge gena wuhnë? Do soje hun ÿa cëkwadëfun haryënkë Ahwëhn fu Yesu ge mbokajëk.

²⁰ Ha, wuhnë ye icëmb fu ña g'uhnatah fu wã.

3

¹ Soje rac ye, kabi cilëtabunëho napi ña, umë cañahnëkëfu wofu fuhnë fo Aten hna,

² do cañëtëryibunëha Timote, aÿënta fu ÿa do ye aryokuñënta Wën hn'ikarañ vahnë Wanës WakasëkKëris ña. Payëryibunëha soje njawënaÿehnu do kamënaÿehnu hn'ikwëtahn hun hna,

³ soje antë ahnë cilëta horot ile liderun ÿa. Njëtërun wuhnë dënk, iÿi sifa horot tëfëka nkefu.

⁴ Ante nkefunëho ÿal hun ña pëyayirunëho nuÿaden wahorot wasankaf, do umë yehu, njëtërun ðus.

⁵ Soje rac fayëryibuha Timote, kabi cilëtabuho nap iña, njiryi pëcëtaj soje ikwëtahn hun ña. Ntakëkoŵo Sintani njëkëhnañu do ðoku sankaf fu ÿa fop nke nafa këm.

⁶ Tame Timote mbokajëk, tëfëtanëkëfu wanës wakasëk wanëñah soje ikwëtahn hun ña g'ijahn hun ña. Ntehnëkëfu wapëren ryënkwëtafunëhëfu do përeku gë fuhnë had gante përekefu gë wuhnë ka.

⁷ Soje rac ye, vëyënta fu, hnë uryëñah fu hna fop gë horot fu wã, ikwëtahn hun ña kamënaÿehnekëfu.

⁸ Tame tisëkëfu kabi nkorun ahambëñawu Ahwëhn hna.

⁹ Hak ga tëfëkëfu samehnëfuna Wënu ña, soje uhnatah sankaf ule yëdafunëhëfu haryënkë lëwu ÿi?

¹⁰ G'umëd gë g'anent njëfadëfunëha gë idëñah soje mawëryanëfu mbok nulin do fadënëfu ile wojëk hn'ikwëtahn hun hna.

¹¹ Arabi Wënu ña umë dënk, Rëm fu ÿa, gë Ahwëhn fu Yesu pidëtëhnënihëfu nkañ ña pañ gë ÿal hun!

¹² Arabi Ahwëhn a nkwenëndu ijahnël hun ña hafo kob do g'ijahn vahnë fop ña, gante nke ijahn nte hwëhnañun soje hun ña.

13 Arabi njawën koyëna wasakahn hun wã hnë icat nte wok kwëhnana ile hnraderun haryënkW Wën Rëm fu ÿa, hnë fac le mbokahnid Ahwëhn fu ÿa Yesu gë fop vëlëwu va!

4

Ankeya nte ñad Wën

1 Awa koyëna, vëyënta fu, ñëjarun hnë fuhnë ankeya nte rëfëka ahwëhnawu nëjahna Wënu ña gë wühnë. Do tac dënk hwëhnarun. Bare tÿëderun do nkabëderun, g'uwac Ahwëhn a Yesu, yiryn haryënkW fo!

2 Kabi njëtërun siyab ule yabirun Ahwëhn Yesu hna matik.

3 Ile ñad Wën ÿa, rac ye: ayehahnu vëfacah do ahewawu fop ndakëntal meh ña.

4 Ale-wo-le hnë wühnë njët mënkw mbahn dëwu ña hn'ufacah, do hn'untënah.*

5 Ant'awawu iña meh ña mëku, had vële wok vëyëtëlahna Wën vi.

6 Hnë waji, ahnë tëfëlahna nti ile wënedëha ayëntawu ale hwëtahnëka Wën, ma tokahna. Tëkëbun ahnësëhniwu do pëyayirun g'afërën: Ahwëhn a korotehnëdëhëhni vële lid rac va.

7 Wënu ña macëlëfuhna soje ndëkarënden g'ale-wo-ale, bare soje nkeyin vëfacah macëkëfu.

8 Soje rac ye, ale wëyëk inji gab ña, gena ahnë njwëyëhnëk, Wënu ña njwëyëhnëk, umë ale yëdadëhu Iyir Ipacah ña.

9 Soje injahnël ña vëyënta mën, balëluhna aherëhniwu, kabi Wënu ña ñanjëndëku gante ñahnëlëdfun ka.

10 Ha, injahn tac ye nte rufahnëdfun hnë vëvë Masedëwan va fop, vële hwëtahnëka Wën. Bare vëyënta fu, kamënaÿehnëderun aliwu ntëbi koyëna.

11 Yëkëlehnëryindën ayewu yam, pabëryin wadëwun fo do arokëndu ñacëñac hun ña fo, had gante ntehnirunëho ka.

12 Koyëna vële wok vëhwëtahnëlahna Wën va ntënëndëfëni nkeya hun ña, do kat antë aramahnuni vëyënta hun.

Ibëhn vësëm gë fac Ahwëhn a

13 Vëyënta fu, ñadëfun ayëtu toña ÿa soje vële sëmëk va, soje antë ahwëhnawu yiwëhnah gë vëyëntaw ki vële wok vëramahnëna vi.

14 Age kwëtahnëbun Yesu cëmëko do mbëhn, kwëtahnëbun fëna Wënu ña mbarëdëhëhni gë Yesu fop vële hwëtahnëdëha do cëmatëni va.

15 Wëlin wante fëyaderun ye wanës wante karañëkëhniwu Ahwëhn ña vahnë va: vële yeyinëk vi woɔ vësëmëna mbokahnind Ahwëhn a, vëryënkwëhnëdëlëhnihna vële sëmëk va.

16 Fac rac, cëlid Ahwëhn a umë ndënkW g'ambin, gë kopa le wacëɔ, gë kopa asankaf wamëleka, do gë kopa lënkW Wën ÿa. Vële sëmëk g'ikwëtahn Këris va ryënkwëɔ mbëhnëni.

17 Tac fuhnë vële woyinëk cëmilënëhna wati rac va, nufëdenëhëfu gë vëhni hnë wëñar njiyin pankëlin g'Ahwëhn a g'ambin, do koyëna g'Ahwëhn a nkeɔen kwëlëkwël.

18 Awa ale-wo-le kamënaÿehna ayëntawu ÿa gë waji wanës.

* 4.4.4 Ale-wo-le hnë wühnë njët mënkw mbahn dëwu ña hn'ufacah, do hn'untënah. Kode nkweyri fëna ñëja ñëwëlahn gë asëval ma ñëja had gante ntide ahnuÿahn asëval.

5

Ikwët hakili hn'inap Ahwëhn hna

¹ Vëÿenta fu, soŋe yamani ÿa gë wati ÿa, ßalëluhna aherëhniwu.

² Njëterun wapacëk wühnë dënk fac Ahwëhn a tëkid had gante tëkid ale ÿa g'umëd.

³ Ge vahnë va ntehnëdëni: «Fop yam fo ye, ntakah gena!» Awa hnë wati rac ile vëvehnëdëhëhni ÿa nanëtëdëhëhni had lav donk hnag asëval, do la aryampo kodina peh.

⁴ Bare wühnë, vëÿenta mën, geluhna hn'umëhwëry hna, do iÿi fac kodina nanëtu had ale.

⁵ Wühnë fop vutah humpen yerun, vutah fac. Gena umëd hwëhnëkëfu, ma umëhwëry.

⁶ Awa antë ndakin wakwëd had gë vëÿentaw ki, ßare ñesënëfu do kwëtïn hakili.

⁷ Vële ryakëd wakwëd va, g'umëd ga ndakëdëni do vële ryëwëd va, g'umëd ga ndëwëdëni.

⁸ Bare fuhnë, vëvë g'anent vi, kwëtënëfu hakili: cußanëfu g'ikwëtahn ña do g'ïjahñ ña had gë viÿi viwëta, do g'apënk w mëta nte ye itamahñ ipëh ña.

⁹ Wënu ña tëhnalëfuhna nuÿayin ntavah ntëwu ña, ßare nuÿayin ipëh ña gë Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris.

¹⁰ Soŋe fu ÿa cëmëk Këris nkehahnin gë umë, sëmïnëk cëmïlënëhna.

¹¹ Awa, kamënaÿëhnëlerÿindën do yawënëlerÿin hn'ikwëtahn hna, had gante rëkërun alindu ki dënk.

Siyab rëkwa gë simpaÿi

¹² Vëÿenta fu, tëyëderun wañi: dënënëryinëhni vële ryokuñëd, vële vërad ðus soŋe hun, vële yëkadëhu do yabëdëhu hn'ïßëmënkël hun g'Ahwëhn.

¹³ Dënënëryinëhni ðus do aÿanduni ðus soŋe ðoku le ntïdëni ÿa. Geryin yam yëbëlan hun.

¹⁴ Vëÿenta fu, mbokëderun awuntayiwu iÿin: niraryindënëhni vële hëmak va. Kamënaÿëhnëryindënëhni vële yamëk va, demaryindënëhni vële nkok yabëna fanka hn'ikwëtahn va, ðuñënanëhnëryindënëhni vahnë va fop.

¹⁵ Kwëtëryin hakili, antë ahnë nkwëcaga ale lika uweh! Yëkëlehnëryindën kwëlëkwël alindu fërën, yëbëlan hun do gë vahnë va fop.

¹⁶ Geryin kwëlëkwël hn'uhnatah hna.

¹⁷ Yëfaryindëna Wënu ña kwëlëkwël.

¹⁸ Camëhnëryindëna fale-wo-fale fa. Rac ye le napëd hnë wühnë vële vëmënkëlëk hnë Yesu Këris va.

¹⁹ Ant'awëmaÿëhnuna Iÿir Ipacah ðoku lëwu hna;

²⁰ ant'ayafu wanës wakila ña.

²¹ Pëcëtaryin fop watac do kwëtaryin ile fërënak ÿa;

²² keharyin weh-wo-weh.

²³ Arabi Wënu hwëhn yam ÿa nti ayewu vële padëk ufacah; arabi hakili hun ÿa gë ntawary hun ña do gë vimbahn hun va nko pad, hara kwëhnana ile nirande hafo hnë fac le nÿijëd Ahwëhn fu Yesu Këris hna.

²⁴ Wën le wacëku ÿa kahnëndak: ntïd rac.

²⁵ Věyěnta fu, wuhně fěna yěfaněhněryinděněfu.

²⁶ Gaŷěryiněhni vēle hwětahněka Yesu va g'ijahn nte rufande věyěnta hna.

²⁷ Těyěděmu g'uŵac Ahwěhn a, araŷi anj kayěte karaŷěhnini fop věyěnta fu va.

²⁸ Araŷi ipěreŷa Ahwěhn fu Yesu Kěris ŋa nke gě wuhně!

Kayëte kigëna mba Pol nte kerëhnëkëhni vëvë Tesalonik Wade yehëhna hnë inji kayëte

Kayëte kigëna mba vëvë Tesalonik va nëmpëlëna d'us gë ndënkwërënkwa ña. Inji kayëte fëna vëhni Pol gë Silas do gë Timote matik wati nte nkeniho Korent hna mpëdara yëbëlan bëhn wafëhw wahnah g'imbëd' gë wahnah gë bëhn wafëhw imbëd' gë wahi (49 gë 52). Pol camehnëdëha Wënu ña soje ile nkoni kahnëndani harënkwa wahorot hna. Kamëna'yehnédëhëhni tēfëni nkaŵ nte tēhnani hnë Këris ña do kamëna'yehnédëhëhni ntini fop vantiyehni vante watik hn'ikwëtahn hna.

Vële hwëtahnëk va fop boka Ahwëhn a napëdëni do Pol pacëhnëndëhëhni iyin diyana ten. Pol ndëkwëtehnedëhëhni wëdahëse wante ryënkwëhni d' iboka Këris ña. Ani g'umë, had fuhnë, macinëkëfu nufin nkaŵ doku hnë duniya li.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: a'yënta, Pol, iboka, kayëte, yam, ikwëtahn, fanka, satah, Ayapah, d'oku.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpa'yi (1.1-2)

Ahwëhn a njijëd' kitinj duniya yi (1.3-12)

Ile ryënkwëhni dëha mbokahnind Ahwëhn a (2.1-12)

Iyaŵ hn'ikwëtahn (2.13-17)

Pol tēyëd' wayëfa (3.1-5)

Imac d'okuna had Pol (3.6-15)

Iyëfa gë simpay'i (3.16-18)

Simpa'yi

¹ Ami Pol gë Silëve* do gë Timote herëhnëryidëhu, w'uhnë vëvë cery sali vë Tesalonik le kwëhnëk Wën Rëm fu ya do gë Ahwëhn a Yesu Këris.

² Arafi Wënu ña Rëm fu ya do gë Ahwëhn a Yesu Këris njëdënihu ipërëna gë yam ya!

Ahwëhn a njijëd' kitinj duniya yi

³ Vëyënta fu, tēfëkëfu samehnëndëfuna kwëlëkwël Wënu ña soje hun. Umë sanah ye, kafi ikwëtahn hun ña nayinja nayëd', do injahnël nte hwëhnarun ña gwëna ña nkwënaŵ.

⁴ Soje rac, cëkwaryëderun hnë vacery sali vakaŵary vëmba Wën hna. Ha, njawënerun do kwëtarun ikwëtahn hun ña la gante korotehnedëderun ki do d'uhnënaŵun hnë vambër vasiyamah.

⁵ Vëyin fop fëhnëtanëd' kiti Wënu ña satah ye, gante nuhandërun had vële tēfëk' Inaŵ Wënu ña, soje rac horotahnëdun.

⁶ Paryi nke, Wënu ña catëk: horot cosëdëhëhni vële horotehnedëhu va

⁷ do njinëgehnedëhu w'uhnë vële horotëd' vi, do fuhnë fëna. Watac nkeŵ ge Ahwëhn a Yesu matini g'ambin gë wamëleka wadëwu wakwëhn fanka ña;

* **1:1 1.1 Silëve:** Ale wacik Silëve ya wacik fëna Silas hnë kayëte 1 Vëvë Tesalonik hna.

⁸ hně fagant hwědēh hucankaf njijēd, do piniēdēhēhni vēle wok vēyētēdīlahna Wēn va do wok vēwāwēhnēdina Wanēs Wakasēk Ahwēhn fu Yesu ŋa.

⁹ Ibēv kwēlēkwēl ŋa yeđ icos dēw hni ŋa gē ŋawēta Ahwēhn ŋa do gē ŋawēta icēmb fanka falēwu fa,

¹⁰ ge njijēk hně fac rac soje cēmbēniha do naŋēnēniha vēle kwēhnēk do hwētahnēka umē va. Wuhnē dēnk gē vēhni nkentēderun, kabi kwētahnērūn wante rēfētānēhnirun ŋa.

¹¹ Soje rac ye, yinēgadīlēfuhna iyēfan hun ŋa. Njēfadēfunēha Wēn fu ŋa gante ntihandēhu vēle tēfēk uwac lēwu wā ile macēku. Njēfadēfunēha arabi, gē fanka falēwu fa, ndemawu aliwu fop iña pērēn ŋa gē fop ntiyehn nte wātik hn'ikwētahn hna.

¹² Koyēna, uwac Ahwēhn fu ŋa Yesu ntēnēnēde soje hun ŋa do wuhnē ntēnēnēderun soje lēwu ŋa gante nke ipērēna Wēn fu gē Ahwēhn a Yesu Kēris.

2

Ile ryēnkwēhniđēha iboka Ahwēhn a

¹ Awa, vēyēnta fu, soje iboka Ahwēhn fu ŋa Yesu Kēris, g'ibarēl fu đarēl lēwu, muntaderun:

² ge ahnē ntehnēku fac Ahwēhn a tēkik, nt'aŋawū ahnē mpaŋēmpaŋēhn wahakili hun wā ma ntakēnawu gē wante wātik hn'iyir ma hně wanēs ma hně kayēte, lakēnde ntehnēhni ŋal fu matik.

³ Antē aŋawū ahnē tokawu gē sifa wamēr-wo; kabi ani gē tēkahnind ŋa afo iyahēta canka Wēnu ŋa nke ten do Ayapah a tufēhnađ, Ajē ibēv ŋa,

⁴ ale humad ntehn umē lēbēk fop ile wācik wēn ŋa ma sēmbēde ŋa. Ndēkēnađ dēnk umē ntaña hně Acery Wēn Cankaf hna mēca ntehn umē ye Wēnu ŋa.

⁵ Dēnkwētādīlūhna bi nēsēhnēmuno wanji ante nkobuho hně wuhnē ŋa?

⁶ Do tame njētērun đus ile wēmaŋēhnēka gante nkođ tufēhnana hafo ge tēkēk wati le hahnēndik ŋa.

⁷ Fanka Ayapah le soŋak ŋa đoku ŋa nkehahnēk; bare ale wēmaŋēhnēka ŋa nkođ memaŋēhn hafo ge cāhētik.

⁸ Awa, Ayapah a tufēhnađ, umē ale ndaŋēd Ahwēhn a Yesu gē sēl wēs lēwu ŋa, g'icēmb nte lapēhnajēka itēk dēwu ŋa.

⁹ Fanka Sintani fa yiyehniđēha Ayapah a Mbēvehnēđēha; tufahnēd van-tiya vante-wo-vante vakwēhn fanka, viŋē viŋēmpēhnahnah gē wēdahēse soje tokahnēhni vahnē va.

¹⁰ Gē sifa vankeya vameh va fop, tokađēhēhni vēle sēvēd va. Cēvēdēni kabi vēhacana iŋahn toña le fehētakēndēhēhni ŋa.

¹¹ Soje rac, Wēnu ŋa njēđanahnikēhni fanka fale rokađ, umē feñēdēhēhni kwētahnēni wamēr ŋa.

¹² Awa, fop vēle wok vēhwētahnēna toña va, bare ŋađ wameh va, kitiñēdeni menēni.

Iyaŋ hn'ikwētahn

¹³ Vēyēnta fu, ge fuhnē ye, tēfēkēfu samehnēndēfuna kwēlēkwēl Wēnu ŋa soje hun ŋa, wuhnē vēle ŋahnēk Ahwēhn. Wēnu ŋa tēhnaku ayewu

vëryënkwëryënkw vële fehëtëde gë Iyir nte facënëf do gë ikwëtahn hnë toña hna.

¹⁴ Wënu ña macëku hn'ïñi peh gë Wanës Wakasëk wante harañjirun ña; soje ahnuÿahnu icëmb Ahwëhn fu Yesu Këris.

¹⁵ Awa, vëyënta fu, yawënarayin do kwëtaryin ikarañ nte harañjirun gë wanës ña ma gë wante herëhnirun ña.

¹⁶ Arabi Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris umë dënk do gë Wënu ña Rëm fu ÿa ale ÿahnëkëfu do yëfakëfu g'ipërëna dëwu ña, ikamënaÿehn nte wok pudina do g'itamahn gwamah soje ile përenak,

¹⁷ njawënayehn wasakahn wã do njëdawu fanka aholahnu alindu do ahnësëndu kwëlëkwël ile nëfak.

3

Pol tëyëf wayëfa

¹ Awa vëyënta fu, watëkwala ña, yëfanëhnëryindënëfu, soje wanës Ahwëhn ña camp ñap do ntënëni, had gante nkeho hnë wuhnë ki.

² Yëfaryindëna fëna Wënu ña pehëtëfu gë vahnë vëwëh do gë viyapah va, kabi gena vahnë va fop wawëf kwëtahnëni.

³ Bare Ahwëhn a kahnëndak. Njawënedëhu do keryëdëhuna Awëh.

⁴ Wëlin itamah nte hwëhnañun hn'Ahwëhn hna soje wuhnë: ntifun le lehnirun ÿa do nkorun alindu.

⁵ Arabi Ahwëhn a pabary wasakahn hun wã g'ïñahn Wënu ña do g'idufëna nte njëdahnëf Këris ña.

Imac d'okuña had Pol

⁶ Vëyënta fu, ntehnëderun, g'uwac Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris, ñawëtaryinëhni fop vëyënta fu vële hëmak va do hwëhnañ nkeya nte wok tefëläna gë ikarañ nte harañjëbunëhëni ña.

⁷ Wuhnë njëtërun dus gante tëfëku arëfëtalahnunëfu ka: këmalëfunohna ante nkebunëho gë wuhnë ña;

⁸ ahnë-wo muntalëfunawohna ile rokëdëfun, bare hnë horot hna do gë hn'ambër hna, g'umëf gë g'anent, ndokuñjëbun soje antë yefu idib ahnë hnë wuhnë.

⁹ Age ntibun waji, gena kabi tefëläfuhna aryemawunëfu, bare ntibun koyëna aharañahniwu nkeya nte rëfëku arëfëtalahnëndu.

¹⁰ Ha, ante nkebunëho ÿal hun ña, ntehnirunëho: «Ale wok ñadina ndokuñ ÿa tefëlahna tok fëna.»

¹¹ Ntehnëdëfun waji kabi nkwëryëdëfun ga nësëde, nkeni hnë wuhnë vëhëmak, ñoñ vëlidina ge gena le wok gena wadëw hni.

¹² Vële ye koyëna va, ntehnëdëfunëhëhni do kamënaÿendëfunëhëhni g'uwac Ahwëhn Yesu Këris: tefëka ndokuñjëndëni yam do tokëndëni ñacëñac ntëw hni ña.

¹³ Bare wuhnë, vëyënta mën, antë njambu uli ufërën wã.

¹⁴ Age ahnë ñwëyëk wante herëbun hn'anji kayëte ña, kamahnëryina do aÿawëtañuna, soje cëfëhnañna.

¹⁵ Antë aliwuna aÿëw, bare ahnirawuna had aÿënta hun.

Iyëfa gë simpaÿi

¹⁶ Arabi Ahwëhn yam ÿa, njëdëndu umë dënk yam ÿa kwëlëkwël do fale-wo-fale nke fa! Arabi Ahwëhn a nke gë wuhnë fop!

¹⁷ Ami Pol, gë wëbák mën ña dënk kerëhnëryidëmu iÿi simpaÿi. Aki kerëdëfu wëac mën ge puhnaŋu vëkayëte mën va fop do aki nke kerëh mën.

¹⁸ Arabi ipërëna Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris nke gë wëhnë fop!

Kayëte ndënkwëryënkw mba Pol nte kerëhnëka Timote Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol kerëhnëka Timote vëkayëte vaki do anji ye ndënkwëryënkw na. Pol kerëk inji kayëte mpëdara hnë bëhn wafëhw mbëd g'iryaw g'imbëd (65) ga ndëcëk hnaçi Yesu ya, Masedëwan hna.

Timote asan ale hwëtahnëka Yesu Këris yeho. Hnëmu ya Gërek yeho do rëmu ya sëwif yeho. Matiko hnë nkol Lisëter hna (Vantiyehn 16.1) do nke lawo paryi Pol hnë ðoku lëwu vacery sali hna. Atëko njasëndëni gë Pol do Pol macëdëha aju hn'ikwëtahn hna. Umë wogëko gë Pol bare Pol tamahnëkawo ðus. Pol tavëka Timote Efes hna sojë karañëhni vëvë cery sali va.

Sojë ile kerëhnanëka inji kayëte na umë ye, kabi nkeni vëryampo vële harañëdëhëhni vile wok gena toña va. Anahaðëni viyë vile ye ðuniya vi mek do koðena njiyi g'ambin afo gë uyët ile sowik do g'ikeha inlël gë virokëtok viryampo. Pol ntehnëk, fop vile ntik Wën va nkwanëk do ndënkwëtehnëdëha Timote karañëdëhni watac vacery sali va.

Kayëte ntëwu na nësëd viyë vërar: wahnira vële hwëtahnëk va, vëvë haryënkw vële hwëtahnëk va gë Timote dënk.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: ikwëtahn, cery sali, ðuniya, ikarañ, Sintani, ðoku, vësëval, vësan, toña.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpayi (1.1-2)

Kwëtëryin hakili gë vële harañëdëhëhni vahnë wamër va (1.3-20)

Ikaraj sojë iyëfa do vëvë haryënkw cery sali (2.1-4.16)

Ile rëfëka ntini vële hwëtahnëk va (5.1-6.2)

Uwët fërën (6.3-19)

Simpayi rëkwa (6.20-21)

¹⁻² Timote, ami Pol herëhnëryidëhi. Wënu na Afehët fu ya gë Yesu Këris itamahn dëw fu na vëhni lehnëko yewu afayik Yesu Këris ya do wëjë ye fatah mën paryi hnë ikwëtahn hna. Arabi Wën Rëm ya gë Yesu Këris Ahwëhn fu ya njëdënihi ipërëna, ikañëhnahn gë yam ya!

Kwëtëryin hakili gë vële harañëdëhëhni vahnë wamër va

³ Gory Efes hna, had gante ntehnëmino ani gë yihahnëryindu gë Masedëwan ka, kabi nkeni hnam vële harañëdëhëhni vahnë wamër na; dehnëryihni tavëni.

⁴ Dehnëryihni tavëni itëfëta wëhnantul wahwëhn nafa këm g'idëkw vimbay vacërakëlo vële wok vëfudina. Umë gwajëtël fo njojed, yiryeryëdina gë ikarañ Wën ile liyað hn'ikwëtahn hna.

⁵ Ge ntehnëmi ali koyëna sojë nañëni ina nte watik hnë sakahn facah hna gë inahan ipërën do g'ikwëtahn paryi ye.

⁶ Vëryampo tavëni nkañ tac do tëfëni vankwajëla vakwëhn nafa këm.

⁷ Vëharañ sariya Wën ñaðëni nkeni, bare vëyëtëna ile nësëdëni ya, vëyëtëna fëna inë ile njawëñëni paryi yi.

⁸ Ha, njëtëbun sariya ya përenak, ge ntiyinëk gante tëfëka ka.

⁹ Tëfëka njëti iyin: sariya ya gena vësatah linëhnik. Sojë vële wok vëwawëhnëdina gë vële wok vëlënëdëdina sariya ya, vële wok

vëhwëhnana ikwëtahn gë vële wëned va, vële wok vëlënëndëfilahna Wëñ gë vile facëk va, vële rywëdëhëhni warëm hni ma wahnëm hni, vëryaw vahnë vëhawary fëna,

¹⁰ vële lid ndakëntal nte ñewëk Wëñ gë vësan vële ryakëd gë vësanëntahni, vële wafëdëhëhni vëramp, vële wërëd, vële ye wasefe hnë wamër do gë fop vële hwëhnak nkeya meh, vile hnëmpëlëk gë ikarañ catah ña linëhnik.

¹¹ Ikarar tac tëfëlëk gë Wanës Wakasëk wante hwëtëhnanibu, wante watik hnë Wëñ hunte lënënik, hunte sëmbik.

Icamehn soje ipërëna Wëñ

¹² Camehnëbuha Yesu Këris Ahwëhn fu ña, umë ale yëdfako fanka fa: ha, Ahwëhn a nuko kahnëndabu, umë tëhnako liwu dfoku lëwu ña,

¹³ mama nkehahnëbuho kobëri ña ayeñ alëwu, ahorotehn do ayapah. Bare kayëhnahnëkawo g'ami, kabi kwëtahnëlewawohna do yëtëlëwohna ile lidëfuho ña.

¹⁴ Ha, ipërëna Ahwëhn fu ña njabëkowo, nuñabuho ikwëtahn ña do gë injahn nte hwëhnayinëk, vankinëk gë Yesu Këris.

¹⁵ Wëlin wanës toña wante rëfëka kacahnini vahnë fop: Yesu Këris nijjëk duniya li soje pehëtëhni vëwën. Do ami awën asankaf yëbu.

¹⁶ Bare wëli soje ile kayëhnahnëka g'ami: Yesu Këris wawëk tufahn hn'ami, awën asankaf a, iduñëna ipadah idëwu ña. Koyëna dahëse iduñëna dëwu yëbu soje vële hwëtahnëdëha va, gante nuñahnëdëni uwám usër wä.

¹⁷ Arabi untënah gë icëmb nke g'ahnaw avë kantëm, gë Wëñ hunte wok cëmëfina, hunte wok nudena, hunte wok mëntëlëntina, dol gë kantëm! Amina.

¹⁸ Timote, ajë mën, ntehnëmi ali fop wanës watac wante hwëtëhnanëmi, rëfëlëk gë wanës wante fëyahniko kobëri ña soje lëw hu ña. Wañi wanës njawëñëdëhi do kodu awët uwët fërën wä;

¹⁹ kwëtary ikwëtahn hu ña do g'inahan ipërën hu ña. Vëryampo tavëni watac do koyëna përekanëni ikwëtahn dëw hni ña.

²⁰ Hnë vahnë vërac nkentiniho Imene gë Alekësandër; vëhni njëdahnëbuhëhni gë Sintani. Koyëna, ñëñadëni antë mbok njewëniha Wënu ña.

2

Ikarar soje iyëfa

¹ Awa ryënkwëryënk wä ña ten, ntehnëmu awuntanduna Wënu ña, ayëfanduna, ahëländuna soje vëyënta hun va do asamehnënduna soje vahnë va fop.

² Tëfëka ayëfanëhnënduni vële hnañëk gë fop vësankaf va gante nkohahnëden yam, tana këm, kahnëndahnin hnë Wëñ gë njasa ntënah.

³ Irac ye ile fërënak do hnëñëdëha Wënu ña, Afëhët fu,

⁴ ale yad vahnë va fop pehëtini do njëtëntini toña ña.

⁵ Ha, Wëñ huñampo fo ye, do fëna aryampo fo ye yëbëlan Wënu ña gë vahnë va: asan ye, Yesu Këris,

⁶ umë ale yëfahnëk ntaŵary dëŵu had icos soŋe pehëtëhni vahnë va fop.
Rac ye ucedeya nte liyiko wati le pëhnayiko hna

⁷ do soŋe rac, Wënu ɲa hahnëndëko had afëyahn gë afayik haranëndëŵuhni, vële wok vëyena wasëwif, ikwëtahn ɲa gë toña ɲa. Toña ɲa nësëdëfu, mërëda.

⁸ Awa ñadëfu vësan va fop nɲëfandëni gante-wo-gante, nɲelëndëni wëbák wapacah g'ambin, ntavah këm gë sonko këm.

Ikaraj soŋe vësëval hnë cery sali

⁹ Koyëna soŋe vësëval va fëna, ñadëfu cuďandëni gante caɲëk ka, hara vëryëcëtahnëna, tëfëlahna ntiyandëni viyi soŋe tufëhnahnëndëni. Antë ndayëndëni vandaɲa vantakah, do antë kayëtandëni gë sanu, ma wanjere, ma viyi vile hambëka ntaŵ.

¹⁰ Bare tëfëka tufahnëndëni iyiv dëŵ hni ɲa hnë vantiyehn vapërën gante caɲëkëhni vësëval vële lehnëd Wën tëfalëdëni.

¹¹ Asëval a tëfëka ñëɲand yam fo do gë imaŵëhn padah.

¹² Maŵëryanëlëŵahna asëval karaɲa, ma mëka asan; tëfëka ñëŵ yam.

¹³ Kabï Adam ryënkwicko ñahani, tac Ev.

¹⁴ Do fëna gena Adam tokako Sintani, bare asëval a yeho, afo nti ile mbañëko Wënu ɲa.

¹⁵ Bare pehëtëde hn'uhnag hna, ge njaŵënëk ikwëtahn ɲa, gë iña ɲa, g'ufacah ŵa, ge ntid' g'useryah.

3

Vësankaf cery sali

¹ Wëlin wanës toña: ge ahnë nɲëkëlehnëd nke avë karyënkw cery sali, doku fërën ye ile nɲëkëlehnëd yi.

² Awa umë tëfëka nke ahnë asatah, nke asan asëval aryampo fo, ale fëlak nkaf ntëŵu do seryëk, ale lënënëde, holëk kaca vahnë do hod karanëhni vahnë.

³ Tëfëlahna nke aryëŵ ma ale wëtëntëde bare tëfëka nke ale nkukëk sakahn do wok yëkëlehnëdina sonko; antë ɲahn dëcët koryi.

⁴ Tëfëka nke ale holëk mënkŵ tere lëŵu ɲa do mënkŵëhni vutah vuntëŵu hn'imaŵëhn, g'untënah fop.

⁵ Age ahnë a kodina mënkŵ tere lëŵu ɲa dënk, hak kod' paɲ cery sali Wënu ɲa?

⁶ Tëfëlahna nke ale hwëtahnëk takan, soŋe antë pëba inaɲëna do njo hn'ikitiɲ tac fo gë Sintani.

⁷ Tëfëka kwëhna untënah gë vële wok vëyentina cery sali soŋe antë nɲafini do antë nɲoni hnë warënd Sintani hna.

Vëyohal cery sali

⁸ Vëyohal hnë cery sali va fëna tëfëkëhni nkeni vësan vële lënënik do wok vëhwëhnana wanës waki. Tëfëlehnihna dëcëtandëni uñen ɲa ma nɲëkëlehnëndëni koryi gë wafere waŵeh ŵa fop.

⁹ Tëfëkëhni vahnë vërac kwëtani, gë hakili facah, toña le yëtëndanik hn'ikwëtahn hna.

¹⁰ Tëfëka pëcëtayi fëna wapacëk soŋe nɲëtahni bi vëhwëhnana ile nirandëni, tac kodëni nkeni vëyohal cery sali.

11 Vēsēval va* fēna tēfēkēhni nkeni vēle lēnēnik do tēfēlahna nēwēndēnihēhni viyētahni, vēle yētēk nkaf ntēw hni do hahnēndak hn'ile-wo-le hna.

12 Vēyohal cery sali va tēfēkēhni ale-wo-le nke asan asēval aryampo fo do tēfēkēhni nkeni vēle holēk mēnkw vutah vuntēw hni va gē tere lēw hni ya.

13 Vēle lid' g'afērēn doku lēw hni hnē cery sali hna ntēnēnēdeni do nuyādēni itama cankaf hn'ikwētahn nte ye hnē Yesu Kēris.

Gante naḃēk ikwētahn ka

14 Kerēndidēmi waḃi, mama nahandēbu yiryiwu yēkiyi hara biḃēna.

15 Koyēna, ge yinkaryila, njētēdu gante tēfēka nke njasa hu ḃa hnē tere Wēn hna. Iḃi tere, cery sali mba Wēn paryi ye nte hagētēd do famētēd toḃa ya.

16 Ha, pacēk, ufēmpēhnah ile yētēk hn'ikwētahn hna naḃēk:

Tufēhnako hn'imbahn,

tufēhnako asatah g'Iyir,

nuniha wamēleka ḃa,

pēyahniko hnē vēle wok vēyena wasēwif,

kwētahniko duniḃa li,

do kayēndiko yaḃ gē icēmb.

4

Vēharaḃ wamēr

1 Iyir ḃa nēsēk wapacēk: hnē vampēd vatēkwa hna, vēryampo tavēdēni ikwētahn ḃa. Wayine wade rokadēhēhni tēfēdēni gē ikaraḃ nte watik hnē Sintani.

2 Vahnē vēle hurubak, vēwēr, vēle yētēdu vintaḃary vidēw hni va gona kēncētēlehnēnd yivah gē wēh, wēnehnēdēhēhni gē wanēs wadēw hni ḃa.

3 Mbañēndēnihēhni vahnē va antē ñlēlēndēni, do antē tokēndēni viḃē viryampo. Bare Wēnu ḃa ye ale lik a vēḃin fop soḃe vēle hwētahnēk, yētēk toḃa va, tokēdēni camehnatēndēniha Wēnu ḃa.

4 Ha, fop ile ntik Wēn ya pērēnak do ñoḃ gena ile sanēde ge tebađen camehnatēndenēhna.

5 Wanēs Wēnu ḃa gē wayēfa wā pacēnēd vēḃin fop.

Ayohal afērēn

6 Karaḃeryindēhni waḃi fop vēle hwētahnēk va. Koyēna nkedu ayohal afērēn ava Yesu Kēris ale ryavik gē wanēs ikwētahn do gē ikaraḃ catah nte rēfēru gē ikahnēnda.

7 Bare caḃētary wēhnantul wakwēhn toḃa kēm, wale hnēmpēlēk g'ikwētahn. Ñēḃary awo ale hahnēndak hn'ikwētahn Wēn hna.

8 Yakēn imbahn nēfak bare gena hnē vile-wo-vile; bare ikahnēnda hn'ikwētahn Wēnu ḃa nēfak soḃe fop. Kabi hnam nke ile ntehnēk Wēn ntinēndēhēfu ya hnē iḃi duniḃa gē ile yejēk per.

9 Wēlin wanēs toḃa wante rēfēka kacani vahnē fop:

10 Ndokunḃēn dūs do mētēden, kabi ale ye Wēnu paryi ḃa ramahninēk, umē ale ye Afēhēt vahnē fop ya, do kas vēle hwētahnēka va.

11 Iḃin ye ile rēfēka aharaḃēndēhni do alehnēhni vahnē va ntindēni.

* 3:11 3.11 Vēsēval va: Kode nkwēryi fēna «vēsēval hni va» ye.

¹² Ahně těfələhna njafi kabi fatah woru; bare wəjə gery ale těfətalandəni vėle hwətahnək, gə wanəs hu ɲa, gə nkeya hu ɲa, gə ɲahn hu ɲa, gə ikwətahn hu ɲa do gə ufacah hu w̄a.

¹³ Rėkahnėryindu ʒa, paβėry ikaraɲ Wanəs Wėnu ɲa hnė bulunda hna, ahamėnaʒehndėhni do aharaɲəndėhni.

¹⁴ Antė aryėnkw avalėtahn uyəd va Iyir Ipacah le ye hnė wəjə hna. Nuʒaruo rac ante nėsėniho wakila do tindėnihino vicər wəbək ɲa.

¹⁵ Yaʒwėnėry iʒin fop, paβėry gə fanka hu fa fop iʒi doku gante kodėni vahnė va fop nuni unji karyėnkw hu ɲa.

¹⁶ Keryėry nkaf hu do g'ile haraɲəduhėhni vahnė ʒa. Kahnėndary hnė vėʒin fop. Ge koyėna ntiru, pehėtadu wəjə dėnk gə vėle hnėpađėhi per.

5

¹ Antė ahnirahna g'ɲaɲəna acər. Gabėryinda had rėmuh, vėjar va had vėhery hu,

² vanėm va had wahnėmuh, vucėval va fėna had vėhery hu, g'ipacėna padah.

Vəsėval vėle cėmaryėk vėsan

³ Paβėryihni g'untėnah vėle cėmaryėk vėsan, vėle ye paryi vėhni fo va.

⁴ Ge ale cėmaryėk asan a kwėhna kėhni vutah ma vutah vunte nagėni vėrahu, těfėkėhni vutah vutac nėɲani gante tufahnėđėni ten ikwətahn dėw hni ɲa hnė watere wadėw hni hna, cosėnihėhni vėle hnagėkėhni va, kabi umė ye ile hnėɲədėha Wėnu ɲa.

⁵ Ale cėmaryėk asan a, ale ye minu fo ʒa, Wėn hna kwėtėk itama dėwu ɲa fop; hnė iyėfa gə ikėla hna nkeđ, g'umėđ gə g'anent.

⁶ Bare ale cėmaryėk asan a ale yėkėlend ile hnėɲədėha fo asėm ale wok yasėđ ye.

⁷ Waɲi fėna těfėka aharaɲəndėhni soɲe ahnė antė kwėhna ile nirađėhni.

⁸ Age ahnė paβėlėhni hna hnėnk lėwu ʒa, do kas vėvė tere lėwu va, njahėtak ikwėtahn ɲa. Ahnė arac mek ntėbi dėnk ale wok kwėtahnėna.

⁹ Mawėry ahera asėval ale cėmaryėk asan a hnė kayėte vėsay hna ge tėkėka wabėhn wafėhw imbėđ gə ryaw (60) do ʒėliko hwėnta ryampo fo.

¹⁰ Tėfėka nʒėtėhni vifėrėn vile ntıđ va: kwėđa pėrėn nte kwėđėkėhniwo vutah vuntėwu, kaca ntėnah nte kacadėhėhniwo vėhnek, igwiyėt wakwər wante nkwiyėtėđėhėhniwo vėle hwėtahnək, idema nte ndemadėhėhniwo vėle yiwėhnek do lidėho gə uyoh fop vantiyehn vapėrėn va.

¹¹ Bare antė aherėhni vėsėval vėle cėmaryėk vėsan, vėle wok vėryag fo va; kabi ge ɲa dėw hni ɲa kumpėtėkėhni g'ile kwėtėlėntiniho gə Kėris, rėkėđėni nandėni nėlini.

¹² Awa koyėna kitinʒėfeni menėni, kabi vėyaʒwėnėna wante ntehnėnihawo Kėris ɲa.

¹³ Do kat, nėɲadėni nkeni vėhėmak, njasėđėni tere gə tere. Gena vėhėmak fo nkeni bare nėsėnkėni do paβėđėni ile wok gena wadėw hni; vėhodina pėlani waʒəs walėw hni.

¹⁴ Soɲe rac nađėfu mbok nėlini vėsay vėryag va, nagėnihėhni vutah, paβėni watere wadėw hni ɲa soɲe vėyew fu va antė nuʒani wameh wante ntehnėđėnihėfu.

¹⁵ Kabi vėsay vėryampo tavėni nkaʒ catah těfėniha Sintani.

16 Age asëval ale hwëtahnëk kwëhnakëhni vële cëmaryëk vësan tere lëwü hna, tëtëka ndemandëhni antë nkeni dïb cery sali ña. Koyëna cery sali ña kođ ndemandëhni vële ye paryi minëhni va.

Vële ye haryënkw cery sali

17 Vële ye haryënkw cery sali do wënkweđ g'aferën đoku lëw hni ña, tëtëkëhni wasos wahi, do kas vële hwëhnak wadoku wadënah hn'ipëyahñ wanës gë ikarañ vëyënta hni.

18 Kabi Vikerëh va më lehnëk: «Ge yihni ña ndokuñëđ ant'arëmpuna wës ña soñe antë tokënd roka ña.»^{*} Do kat: «Aryokuñ a tëtëka cosi.»^{*}

19 Antë aŵaŵëhn ahnë nësënd wameh soñe ale ye ankaf cery sali, ge vëhi ma vërar vëyena wasedë soñe watac.

20 Niraryehna tase vahnë fop ale wëneđ a soñe vëyëntaŵ va ntakahnëhni antë ntigëni koyëna.

21 Wëlin ile wuntadëmi ña haryënkw Wëñ hna gë Yesu Këris do gë haryënkw wamëleka Wënu ña: mawëhnëry warji fop, diriyhni fop ndampo fo hara dëbëndëlendilihëhñihna vahnë va.

22 Antë ñankahni arinda ahnë wëbák ña, alihna avë haryënkw cery sali. Antë ayentahni wameh vëyëntaŵ ña. Gory afacah.

23 Tavëry ice wëñka fo bare ceryind fëna uñen toye soñe lav đonk hu yi do gë itesënk hu ñi.

24 Wameh vëryampo nude wapacëk ani gë kitiñahnëndeni ña dënk; wëba vëyëntaŵ ña nude ge kitiñini.

25 Do fëna, vantiyehñ vapërën va nude wapacëk, do vante wok nuyina tañ va kođina nko coŵa.

6

Vëramp

1 Vële ye hn'utamp va, tëtëkëhni njëđanihëhni ntënah padah vële hwëhnëkëhni va, soñe antë ahnë njeŵ uŵac Wënu ña g'ile harañëdenëhëhni vahnë ña.

2 Vële hwëhnakëhni vësankaf vële kwëtahnëka Wënu ña, vahnë vërac tëtëlëhñihna njafëni cankaf ntëw hni ña kabi vëyënta hni ye. Bare tëtëkëhni ndokuñëhñëndënihëhni ntëbi kabi vële hnuñad ufërën ŵa hnë đoku lëw hni vële hwëtahnëk ye do vëyahnik Wënu ña. Watac rëfëka aharañëndëhni vahnë va do alehnëndëhni ntindëni.

3 Age ahnë karañëđëhëhni vahnë wakaŵary, ge mawëna wanës wapacah wëba Ahwëhn fu Yesu Këris ña do ge mawëna ikarañ nte rëfëlëk gë ikwëtahn ña,

4 ahnë arac inañëna ña fëbëka, ñoñ yëtëna. Iña ña kobëka gwajëtël gë sonko soñe wanës. Hnam matidëha iñëŵary gë wasonko do gë nës wameh soñe vëyëntaŵ, vikamahna vimeh,

5 wasonko wale wok puđina yëbëlan vahnë vële tumpak wahakili, wok vëyëtëna toña. Ntiyahñëkëhni ikwëtahn Wënu ña fere fale hnuñahñedë hnapul ye.

6 Paryi nke, ikwëtahn Wënu ña hnapul sankaf ye ge nëñjëkëfu g'ile hwëhnayinëk ña.

7 Ñoñ yojilënëhna hnë iyi đuniña, do fëna ñoñ kođelënëhna njoyin.

⁸ Awa ge kwëhnayinëk ile rokëden gë viyi vile liyaden, umë gwër nkedëhëfu.

⁹ Vële yëkëlend uvetak va njëkëhnahnëdeni, warënd wä pëladëhëhëni, viña wanëkwah do wadakëmak ntabëdëhëhëni vahne gë ibëv do janáma hna.

¹⁰ Ha, ankahn wameh wayabah, iña dëcët koryi ña ye. Vëryampo njëkëlehnëni rac dëcët, soñe rac ñawëtani ikwëtahn ña do njoyajëni vëhni dënk wahorot wayabah.

Uwët fërën

¹¹ Awa, wëjë ale kwëhnëk Wën, garyëry vëyin fop. Yëkëlehnëry usatah, ikahnënda gë Wënu ña, ikwëtahn ña, inahn ña, iduñëna ña, do gë iguk sakahn.

¹² Mëtëry uwët fërën ikwëtahn ña. Pëlary uwám usër ule wãacahniru wä, ule yavëtëru hale ntiru ipëyahn përen ikwëtahn hu ña tase wasedë wayabah.

¹³ Tase Wën ale yëdahnëd uwám hnë fop do gë tase Yesu Këris ale ru-fahnëko ucedeya g'ipëyahn përen haryënkw Pos Pilat, kwëtehahnëdëmi:

¹⁴ yañënerë akwëda, nte hnuñaru ña, g'ufacah, idënt këm, hafo mbokaj Ahwëhn fu Yesu Këris.

¹⁵ Mbokajëd hnë wati le kahnëndëk Wën hna, ale lënënik, ale wëkëk fop,

Ahnañ vëhnañ ña do Ahwëhn vëhwëhn ña.

¹⁶ Umë fo ye ale wok cëmëdina ña.

Hnë humpen hunte woyinëk tékënedëfëlnëhna ntëdëk.

Ahnë nulähna do ahnë kodina nuhna.

G'umë nke ntënah ña gë fanka fa kantëm! Amina.

Ile nkabini vëvetak

¹⁷ Awa wëba vëvetak hnë duniña li, dehnëryihni antë nañënadëni do antë kwëtëni itamahn dëw hni ña hnë wavetak le fud, bare hnë Wën hna, umë ale vetëndayehnëdëhëfu hnë ile-wo-le ña, soñe natahnëfu.

¹⁸ Kwëtehahnëryihni ntëndëni vantiyehn vapëren le yed hnapul lëw hni, kwëhnani nëf, cahëlendëni gë vëyënta hni ile kwëhnani ña.

¹⁹ Koyëna kwëtaðëni hnapul fërën le viyëd soñe acahn lëw hni gante kodëni kwëhnani uwám paryi wä.

Simpaïi rëkwa

²⁰ Awa, wëjë Timote, yañënerë dús ile hwëtehahniru ña. Kehary fop wanës wakwëhn nafa këm do wok tëfëläna g'ikwëtahn ña do gë wasonko wanëkwah wale wätik hn'ile macëdëni vëryañ «Uyët».

²¹ Vële hnahak kwëhnani uyët rac, tavëni nkañ ikwëtahn ña.

Arabi ipërëna Wënu ña nke gë wuhnë.

Kayëte kigëna mba Pol nte kerëhnëka Timote Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol kerëhnëka kayëte kigëna Timote, «ajë mën ale ÿahnëbu hn'ikwëtahn». Mpëd Pol cëdik Rom hna (1.8, 17), yëbëlan bëhn wafëhw mbëcf g'iryaw g'imbëcf g'iryaw gë bëhn wafëhw imbëcf g'iryaw g'imbëcf gë warar (66 gë 68) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa. Kayëte nte hamënayend ye. Pol njëtëk gojëlahna dus cëmahn. Ñad kamënaÿehna Timote nko kahnënda hnë vakarañ Vikerëh hna, lakënde haryënk w hambah hna do horot hna do vakarañ wamër. Andënkwëtehnëdëha uyëd Wënu ña nte nuÿak ña wati le tindëkawo Pol wëbák ña, uyëd ule rëfëka mbalëtahn soñe ðoku lëwu ÿa hnë vacery sali hna. Pol njëdaka fëna Timote siyab lëwu ÿa dënk hnë wapuhnala kayëte hna.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'iji kayëte: ðoku, ikahnënda, fanka, uyëd, toña, dënkwëta, wanës, ayohal.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaÿi (1.1-2)

Ikamënaÿehn hn'ikahnënda (1.3-18)

Sofade Këris (2.1-13)

Ayohal afërën, ayohal Ahwëhn (2.14-26)

Wafac warëkwa (3.1-17)

Pëyahn Wanës Wën (4.1-8)

Wanira watëkwa do gë simpaÿi rëkwa (4.9-22)

Simpaÿi

¹ Ami Pol, ale ye afayik Yesu Këris kabi Wënu ña ÿak koyëna, soñe pëyahn uwám ule ntehnëko Wën njëdadëhëhni vahnë vële hwëtahnëka Yesu Këris va,

² kerëhnëryidëmi Timote, fatah mën fante ÿahnëbu hn'ikwëtahn. Arabi Wën Rëm ÿa do gë Yesu Këris Ahwëhn fu ÿa njëdënihi ipërëna gë ikaÿëhnahn do gë yam.

Ikamënaÿehn hnë kahnënda

³ Camehnëdëfuhä Wën hunte ryokuñëhnëdëfu g'inahan pacah, had vacërakëlo mën, nahadëmi g'umëd gë g'anent nte-wo-nte njëfadëfu ña.

⁴ Ndënkwëtaðëfu wankwën hu ña, do ñankahnëko ðus vok hnuÿi pëbahno uhnatah wä.*

⁵ Ndënkwëtaðëfu ikwëtahn hu paryi nte kwëhnaniho ten vëhni hnëmuh sankaf Lewis gë hnëmuh Ènis ña.

⁶ Soñe rac ryënkwëtehnahnëdëmi wañi: yaÿwënerÿ ðus uyëd Wën le hnuÿaru ante tindëmino wëbák ña.

⁷ Kabi Iyir ante njëdäkëfu Wënu ña nambëna fanka, Iyir nte yaßëndëfëhëfu fanka ye gë injahn do gë iyët vankaf fu.

⁸ Awa antë cëfëhni soñe aye sede Ahwëhn fu ÿa, ma ami ale sëdik soñe lëwu ÿi. Bare korotëntëryi g'ami soñe Wanës Wakasëk ña alihahnënd fanka fale njëdäki Wënu ña,

* 1:4 1.4: Vantiyehn 20.37

⁹ umë ale fehëtëkëfu do wacëkëfu nkeyin vëfach. Gena soje ifërën ile liden ÿa, bare ipëhna dëwu ña dënk ye gë ipërëna dëwu ña. Ipërëna tac, nte yëdayinëkëfuno hnë Yesu Këris kobëri wapëgwa hna,

¹⁰ tame tufahniko g'icahn Afëhët fu ña, Yesu Këris. Umë rëkwehnëk fanka icëm fa do, gë Wanës Wakasëk ña, njëtëdanëk uwám paryi g'uwám usër.

¹¹ Do soje iÿi d'oku Wanës Wakasëk tëhnako Wën yewu afëyah, afayik do aharaj,

¹² do soje rac horotahnëdëfu aki. Bare cëfëhnëlohna, kabi njëtëfu hnë ale kwëtëfu ikwëtahn mën ña do pacëko kwëhnak fanka njawën ile kwëtehnahnëko ÿa hafo hnë Fac Kiti hna.

¹³ Yawënerÿ d'us wanës toña wante wëryëru hnë ÿal mën ñi, hnë ikwëtahn do gë hn'ïhahn nte ye hn'ibëmënkël gë Yesu Këris hna.

¹⁴ Keryëru d'us, gë idëma Iyir Ipacah nte ye hnë fuhnë ña, wapërën wante hwëtehnahniru ñi.

¹⁵ Njëtëru vëvë Asi va fop tavëniho, hnë vërac nkentiniho Fijel gë Erëmojen.

¹⁶ Arabi Ahwëhn a kaÿëhnahna gë tere Onesifor ÿa, kabi umë njawënehndëhowo wati-wo-wati, do cëfëhnëlawohna g'ami ale sëdiko ÿa;

¹⁷ bare ante njijëko Rom ña, njëkëlehnëkowo gante-wo-gante hafo nuwo.

¹⁸ Arabi Ahwëhn a ndemahna nuÿa ikaÿëhnahn Wënu ña hnë Fac Kiti hna. Njëtëru alëbëhni vahnë va fop gante ndemako ka hnë nkol Efes hna.

2

Sodafe Këris

¹ Awa wëjë, ajë mën hn'ikwëtahn, njëkëlehnëryind ayawënanand g'ipërëna nte ye hn'ibëmënkël gë Yesu Këris.

² Do wante harajëmi tase wasede wayabah, kwëtehnahnëryihni vahnë vële hahnëndak, vële seryëk do hoð vëhni dënk karanënihëhni vëhaawary.

³ Korotëntëryi g'ami had sodafe fërën va Yesu Këris.

⁴ Sodafë le ye hnë d'oku, ge ñad nuÿa icamehn asankaf alëwu ÿa, kwëtahnëdëna nëf viÿë vivë d'uniÿa vi.

⁵ Ale lobëlëd kodina nuÿa ge dënënëna sariya dobël ña.

⁶ Ayam ale horotëk d'oku ña rëfëka tok ten le njamëk hna.

⁷ Nahary d'us wante hnësëhnëmi ñi, do Ahwëhn a ntid awëry fop.

⁸ Dënkwëtaryehna Yesu Këris avë hnënk Ahnaŵ David, ale vëhnëndaniko hnë vësëm, had gante karanëd Wanës Wakasëk wante fëyahndëfu ñi.

⁹ Soje waji Wanës Wakasëk horotëdëfu do ñabifu dënk gë vankëncä had awën. Bare wanës Wënu ña ñabina!

¹⁰ Soje rac rÿuñënahndëfu fop, nuÿahnëni vële tëhnak Wën va fëna ipëh nte ye hnë ibëmënkël fu gë Yesu Këris ña gë icëmb nte wok pudina ña.

¹¹ Wëlin wanës toña ña:

«Age cëmëntinëkëfu hn'ikwëtahn Këris hna,
kwëhnantëdenëhëfu fëna uwám wä g'umë.

¹² Ge nduñënayinëk,
nawëntëdënenëhëfu g'umë.

Ge njahëtayinëka
umë fëna njahëtaďëhëfu.

13 Ge fuhnë kahnëndayilënëhna,
umë nkoď kahnënda
kabi kodina njahëta umë dënk.»

Ayohal afërën

14 Dënkwëtehnëryindëhni vahnë va waŋi fop do gabëryihni gë fanka haryënkw Wënu hna antë conkëndëni soje wanës. Wasonko warac kwëhnana nafa, ge gena mbëvehnëhni vële hnëpaď va.

15 Kamënary aye ahnë ale lid fërën do cëkwa Wënu ŋa, ale wok cëfëhnëdilahna gë doku lëwu ŋa do fëyahned g'usatah toña wanës Wënu ŋa.

16 Kehary fop wanës wakwëhn nafa këm do wok tëfëlëna g'ikwëtahn ŋa, kabi vële yehahnëk watac ŋa ŋaďwëtaďëniha g'ahawary Wënu ŋa.

17 Wanës wadëw hni ŋa had hajëhn hacër nkeď. Hnë vahnë vërac nkentini Imene gë Filet.

18 Ŋaďwëtani toña ŋa. Vëhni lehnëď Wënu ŋa tëk mbëhnëndanëfu vësëm hna do koyëna, tavëtehnëďënihëhni vëryampo ikwëtahn dëw hni ŋa.

19 Bare Wënu ŋa njawënekëhni vahnë vëlëwu va had sah ryënkwëryënkw cery nte njëryëk. Waŋi wanës herik hnë rac: «Ahwëhn a njëtëkëhni vëlëwu va», do kat: «Ale-wo-le fëyahnek Ahwëhn a hwëhnëka, tëfëka tav wameh ŋa.»

20 Hn'acery nkamah hna, gena viliyara vante ryëhwarik gë sanu ma gë koryi fo ye hnam, nke fëna vante fërik wadëhwa ma ŋahanik g'intil. Vëndampo soje vële lënënik va ye, vëyëntaď soje vële wok vëlënëhina va ye. 21 Awa ge ahn'a pacënak gë fop wameh ŋa, gë viliyara vële lënënik mëntëndëlehnëdëni. Apacënik, nëfa soje Ahwëhn a, pëhwëtik nti fop doku fërën.

Ayohal Ahwëhn

22 Garyëry fop iña meh nte ye hn'ujar hna; yëkëlehnëryind usatah wã gë ikwëtahn ŋa gë iŋahn ŋa do gë yam ŋa, aye gë fop vële wëcaďëha Ahwëhn g'intawary pacah va.

23 Bare kehary vankwajëla vante wok kwëhnana nafa va. Njëtëru sonko fo nagëď.

24 Ayohal Ahwëhn a tëfëlahna nke ale sonkëntëďe, tëfëka nke ale ŋahnëkëhni vahnë va fop, do kwëhna uyëď ikaraŋ vahnë do nke ale ryuñënaď wameh wante ntehnëďe ŋa.

25 Tëfëka karaŋëndëhni wajira vële wajëtendëha va, mpëď Wënu ŋa gwëcëtëď wahakili walëw hni wã soje njëtahnëni toña ŋa.

26 Koyëna wahakili walëw hni wã mbokaď cat do cahnëďëni hnë urënd Sintani nte likëhni vëramp, ntihahnëni iña dëwu.

3

Wafac warëkwa

1 Yëtëry waŋi: hnë wapuya đuniya hna, nkeď uhorot usankaf.

2 Vahnë va vankaf vantëw hni fo ñaďëni, ñandëni koryi, mbëntandëni, naŋënanđëni do njewëndëniha Wënu ŋa, vëwawëhnëďilëlihna vële hnagëkëhni va, vësamëhnëďilëhniha, vëlënëhëďilalahna Wënu ŋa.

³ Njapëdëni, vëhwëhnadîna kaÿëhnahn, nësëndëni wameh vahnë, vëwëkëdîna wankaf vantëw hni, mbahnëdëhëhni walaŵary do ñëwëdëni ufërën ÿa.

⁴ Nkedëni vëroka vëÿënta hni, rëkëdëni ntiyarëndëni ile-wo-le do naÿëna ña kwëÿëndanëdëhëhni. Uhnatah lëw hni fo rëkëdëni ñandëni gena Wënu ña.

⁵ Ntiyehnadëni had vële hahnëndak soÿe Wënu ña, bare njahëtaçdëni fanka ikwëtahn fa. Naŵëtaryihni vële ye koyëna va.

⁶ Vëryampo hnë vëhni ntidëni fere hafo tënkëni hnë watere do maŵëhnëdëhëhni vësëval vële pëbëk wameh do wasifa iña meh fop haheçdëhëhni.

⁷ Kwëlëkwël njëkëlehnëdëni ñëÿani bare vëhoçina tëkënëni muk uyët toña ŵa.

⁸ Had gante nkwajëtehnënihawo Moyis, Sanes gë Sambëres, koyëna vëÿi vahnë nkwajëtehnëni toña ÿa. Vahnë vëhwëhn hakili rumpak ye do ikwëtahn dëw hni ña yaŵëna.

⁹ Bare vëÿidîna ñaŵët, kabi vahnë va fop kamahnëdëni hnamb hakili lëw hni ŵa, had gante nkeho soÿe vëhni Sanes gë Sambëres ka.

¹⁰ Bare wëjë, njëtëru çus ikarañ mën ña, njasa mën ña, vile fëhnaçu va, ikwëtahn mën ña, iduñëna mën ña, iñahn mën ña, ikahnënda mën ña.

¹¹ Njëtëru çus gante mbërehniçu ka do gante korotëçu ka Antiyos hna gë Ikoniÿum hna do gë Lisëtër hna. Ha, paryi nke mbërehniçu çus, bare Ahwëhn a pehëtëko hnë wanji fop.*

¹² Fop vële ÿad tëfalëndëniha Yesu Këris va korotëndëni.

¹³ Bare vahnë vëwëh va gë vësihna va nkodëni tëŵaçdëni kwëlëkwël hnë wameh hna. Tokaçdëhëhni viÿëntaŵ va do tokaçdëni vëhni fëna.

¹⁴ Awa wëjë, yaŵënerÿ çus ile ÿëÿaru ÿa gë ile ŵaŵëru g'ipacahn. Njëtëruha ale ÿaÿëndëki ÿa.

¹⁵ Ha, njëtëru Vikerëh Vipacah va kobëri hn'utah hu hna; koç njëçayï yasery le yodëhi g'ipeh g'ikwëtahn hnë Yesu Këris.

¹⁶ Wënu ña lik hafo fop Vikerëh va nke wanës waçëwu. Nëfak soÿe karañahnini vahnë va, nirahnini, catënahni do kwëçahnini hn'usatah.

¹⁷ Koyëna vahnë vëva Wën va kwëhnadëni wëka fadah soÿe ntiyahnëni fop vantiyehn vapërën.

4

Pëyahñ Wanës Wën

¹ Tëÿëdëmi gë fanka fa, haryënkŵ Wën hna do haryënkŵ Yesu Këris ale hitiñëdëhëhni vële wok vesëmëna gë vële sëmëk per, ge mbokajëk kahnënd inaw dëwu ña:

² pëyahnerÿ wanës Wënu ña, pëyahnerÿ lakënde gena wati ile tëfëka hna; niraryind, ñañëraryind, kamënaÿëhnerÿyind do karañëryindëhni g'iduñëna cankaç.

³ Wati rëkid, vahnë va vëwoçina ñandëni nëpa karañ pacah ña. Iña dëw hni ña fo paçëdëni. Mëçaçdëhëhni kore vëharañ vële rëkëd nësëndëni wante hnëçdëhëhni fo.

* 3:11 3.11: Vantiyehn 13.1-14.28

⁴ Ciŋađeni vanëf va soŋe antë nkwëryëni toña ŷa do ciŋëtani nkwëryahnëni wamër ŋa.

⁵ Bare wëjë, kwëtëry hakili hnë vile-wo-vile hna. Duñenary horot wã, diry doku afëyahn Wanës Wakasëk ŋa, padënëry đus đoku le njëđaki Wënu ŋa.

⁶ Kabi ami yëđahnëŋa yebu ntawary mën ŋa had sadëha do biyëđfina cëmëđëfu.

⁷ Mëtëbu uwët fërën wã, puhnaŋu idobël iŋa, njawënëbu kwëtahn ŋa.

⁸ Tame buña imëk iŋa napëđëho: apënkwa imëk nte njëđadëho Ahwëhn hnë Fac Kitiŋ hna ye do gena ami fo, bare soŋe fop vële ŷahnëđ iboka dëwu ŋa ye.

Wanira watëkwa

⁹ Diry fere ayij ñap arëkato.

¹⁰ Demas tavëko, kabi iyi đuniya tëfëk; Tesalonik njik. Këresen umë Galasi njik do Tit Dalëmasi njik.

¹¹ Lik fo wolahnëbun. Yoja Marëk, kabi kođ ndemawo hnë đoku Wën hna.

¹² Tisik, umë Efes sañëtëbuha.

¹³ Ge njijëdu yonëhne cuđ kwëhn huji nte ravëhëbuho Tërowas hna vëhni Karëpus hna; yoryaj fëna vëkayëte va, do dënk vante herik hnë wayand va.

¹⁴ Alekësandër aryëhwar a ntikowo ntavah yabah. Bare Ahwëhn a cosëđëha đoku vantiyehn vantëwu va.

¹⁵ Keharyehna wëjë fëna umë! Kabi nkwajëđëho đus wanës fu ŋa.

¹⁶ Ahnë đemalowohna ante nësadëfuho hnë kitiŋa hna, fop tavënihowo. Arabi Wënu ŋa antë cosëhni đoku vantiyehn vantëw hni va!

¹⁷ Bare Ahwëhn a ryemakowo do njëđakowo fanka falëwu fa. Awa koyëna kolëbuho fëyahnëndu Wanës Wakasëk ŋa gë fanka, do fop vële wok vëyena wasëwif va nkwëryëđëni. Do Ahwëhn a pehëtëko hnë wës vësëhn hna.

¹⁸ Ahwëhn a fehëtëko hnë wameh hna fop do pehëtëđëho ndëno hn'inaw dëwu ibë g'ambin hna; cëmbëndëñëfuna kwëlëkwël! Amina.

Simpaŷi rëkwa

¹⁹ Gayëhëhni Përisëka gë Akilas do gë tere Onesifor ŷa.

²⁰ Erasët Korent hna nkok. Do tavëbuha Tërofim Mile hna kabi tesëko.

²¹ Yij ñap ani gë tëkahnind wati wëh ŷa. Ebul gë Puden gë Linus gë Këlodiya do gë fop vëyënta fu va nkaŷëryidënihi.

²² Arabi Ahwëhn a nkenti gë wëjë! Arabi ipërëna dëwu ŋa nke gë wuhnë fop! Amina.

Kayëte mba Pol nte kerëhnëka Tit Wade yehëhna hnë inji kayëte

Tit, ale wok gena sëwif, arëfëlënta Afayik Pol hnë doku hna yeho. Pol kerëk inji kayëte ndampo fo gë kayëte ndënkwëryënkw mba Timote ña, mpëd hnë bëhn wafëhw imbëd g'iryaw g'imbëd (65) hna ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa. Mpëd Masedëwan hna nkeho do Tit hnë tinti mbë wov le ÿak naÿëk do wacik Këret vë Gëres hna, nkeho. Pol hnam tavëkawo soje tëhnahnì vëvë haryënkw fagant vële hwëtahnëk. Had kayëte ndënkwëryënkw mba Timote hna, Pol ankeya nte rëfëka soje ayeahahn avë haryënkw nësëd. Ankaband gante tëfëka ntiyini vëharan wamër va. Do nësëd hak tëfëka karanjini ankeh-wo-nceh hnë cery sali hna.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: toña, tëfëka, ikaran, wanës, ikwëtahn, nkeya, satah, Afëhët, ipërëna.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Pol Tit kerëhnëd (1.1-4)

Doku Tit hnë Tinti Këret hna (1.5-9)

Vëharan vëwër va (1.10-16)

Ikaran ankeh-wo-nceh hnë cery sali (2.1-16)

Ankeya vële hwëtahnëk (3.1-15)

Pol Tit kerëhnëd

¹ Ami Pol, ayohal Wën do afayik Yesu Këris herëd anji kayëte. Wënu ña hwëtahnahnëko yojëwëhni hnë kwëtahn hna vële tëhnak va do yëtëndanëwëhni toña le rëfëlëk gë ankeya nte nënjëdëha.

² Toña rac njetëndanëdëhëhni nuÿani uwám usër. Wënu ña, ale wok mërëdina, ntehnëk njëdadëhëfu uwi wám usër kobëri wapëgwa hna.

³ Wën Afëhët alëw fu gë wanës wadëwu ña njetëndanëk, hnë wati le tëfëkawo hna, hnë wafay wale hwëtahnahnibuho wã pëyahnébuho gante ntehnëkowo ka.

⁴ Tit, wëjë herëhnëryidëfu, ajë mën paryi hnë ikwëtahn nte varëlehnëkëfu hna: Arabi Wënu ña Rëm ÿa gë Yesu Këris Afëhët fu ÿa ndëwanihi do njëdënihi yam ÿa.

Doku Tit Tinti Këret hna

⁵ Tavëmi Këret hna soje afadën doku le wojëk ÿa. Hnë cery sali-wo, kwëtëryihni vicër had gante ntehnëmino ka.

⁶ Avë haryënkw a tëfëka cat do ñëla asëval aryampo fo, vutahu va tëfëkëhni nkeni vële hwëtahnëk, do tëfëlahna njëtahnini had vële hwëhnak nkeya meh, ma ñwëÿëhnëndënihëhni vële hnagëkëhni va.

⁷ Kabi ale ye ankaf hnë cery sali hna, umë hwëtahnahnik viÿë Wën va, tëfëlahna kwëhna ile nirade, tëfëlahna njafëhni vëÿëntaw va, antë njanca ntavah, antë nke aryëw, antë njap, antë njëkëlehnënd hnapul gë rumpak.

⁸ Tëfëka kol kaca vëhneh ña do ñand ile yivëk ÿa, kwëhna hakili, cat, do pac, njet nkaf ntëwu ña.

⁹ Tëfëka jawën dús wanës wacatah ikwëtahn ña, wante rëfëlëk gë wante karanjëdeni vahnë ña. Koyëna kof kamënaÿëhnëndëhni vëÿëntaw va gë ikaran pacah nte karanjëdëhëhni ña do tufëhni vële wajëdëha va idënt dëw hni ña.

Vëharaj vëwër

¹⁰ Ha, vahnë vëyabah vëlënënëdina, do dënk hnë wasëwif vëryaŵ vële hwëtahnëka Këris va. Tokađënihëhni vahnë va gë wanës wadëw hni wakwëhn nafa këm ňa.

¹¹ Afo aryemëhnayehnehni, kabi fop cëvëd ikwëtahn dëw hni hnë watere wadaw. Ile wok caņëna ŷa karaņëđënihëhni soņe nuŷahnëni hnapul le wok pacëna.

¹² Aryampo hnë vëhni, kila lëw hni, lehnëk: «Vëvë Këret va vëwër kwëlëkwël ye, wulaŵ wuyapah, vëhëmak vële hnahaf roka fo ye.»

¹³ Do fop ile nësëđ ŷa toņa ye. Soņe umë ye niraryihni g'inaņëhahn, kwëhnahnëni ikwëtahn catah,

¹⁴ soņe antë nko tëfëni wëhnantul wasëwif wale wok gena toņa do gë vakwëda vahnë vële ravëk toņa.

¹⁵ Ge walawary hni ŵa gë vinahan hni va pacëk ile-wo-le ntidëni ŷa ifacah yed; bare ñoņ pacëna hnë vële wok vëfacëna va do wok vëhwëtahnëna va. Wahakili walëw hni ŵa gë vinahan vidëw va ni va përekak.

¹⁶ Ntehnëđëni njetëniha Wënu ňa, bare gante ntidëni ki gwajëtehnëđëniha. Vahnë vëweh ye do vële wëŷëndëha do kodina ntini iñë fërën.

2*Ikaraj anceh-wo-nceh hnë cery sali*

¹ Bare wëjë, karaņeryind g'ile rëfëlëk gë ikaraj catah ňa.

² Dehnëryihni vicër va njetëni vankaf vantëw hni va, nkeni vële lënënik, vële seryëk, vële yaŵëk hn'ikwëtahn hna, hn'injahn hna do hn'iduñëna hna.

³ Vanëm va fëna, dehnëryihni kwëhnani vankeya vahnë vëfacah. Tëfëlëhniha nëwëndëni do antë dëcëtandëni uñen ňa. Tëfëkëhni njëdahnëđëni siyab fërën;

⁴ tëfëkëhni ñaņëđënihëhni vësëval va ñahnënihëhni vësan hni gë vutah hni,

⁵ nkeni vële seryëk do facëk, paβëni watere wadëw hni ňa; nkeni vële fërënak do maŵëhnënihëhni vësan hni, soņe antë ahnë kol njeŵ wanës Wënu ňa.

⁶ Vëjar va fëna gabëryihni gante nkehandëni vëseryah.

⁷ Hnë ile-wo-le, gery wëjë dënk ale rëfëtalahnëde gë viŷë vifërën vile lidu va. Afo nke ikaraj toņa do iceryah,

⁸ wanës hu ňa nke wacatah wante wok kodena nkwaji, soņe cëfëhnahnëhni vële wajëtehnëđëhi va kabi vëhnuŷana wëla uŵeh ule nësëđëni soņe lëw fu.

⁹ Vëramp va tëfëkëhni maŵëhnënihëhni vële rampëkëhni va hnë ile-wo-le hna, njëkëlehnëni ntindëni vile hnëjëđëhëhni. Tëfëlëhniha nkjawëtehnëđënihëhni

¹⁰ ma ntehnënihëhni. Afo tufahnëđëni kwëlëkwël ikahnënda padah, gante ntënëhahnëđëni fop ikaraj Wën Afëhët fu ŷa.

¹¹ Ha, Wënu ňa tufahnëk ipërëna dëwu, hn'ile matik ufeh soņe vahnë fop.

¹² Inji përena karanjëdëhëfu tavin ile wok dënënedîna Wën do îna viyë vëweh duniya, më hođen njasenden, hnë wati vë gaki yi, uwám hwëhn toña, g'usatah, do hahnëndak haryënkW Wën hna,

¹³ napatënden g'itama fac le ryëwayik, do cahnahñifu icëmb Wën sankaf fu, Afëhët fu, Yesu Këris.

¹⁴ Njëdahnëk ntawary dëwu ña soje fu, pehëtahnëfu hnë fop wameh hna. Ñadëho ntifu bulunda facah, bulunda le kwëhnëk umë, le hahnëndad kwëlëkwël soje idi viyë viferën.

¹⁵ Watac ye wante rëfëka aharañëhni vahnë va, soje ayabëhni ma ahnirahni g'untënah hu ña fop. Wëla aryampo antë njafañi.

3

Ankeya vële hwëtahnëk

¹ Dënkwëtehnëryihni vahnë vële hwëtahnëk va fop tëfëkëhni ma wëhnënihëhni vëvë haryënkW va do gë vësankaf nkal va. Tëfëkëhni ma wëhnënihëhni do këbënanani ntindëni fop vile ye viferën va.

² Antë nje wëndëni do kehani antë conkëndëni, bare përenani do tufahnëndëni kwëlëkwël sakahn hagukah gë cape vëyënta hni fop.

³ Fuhnë fëna, kobëri ña wadëhn yeyinëko, ma wëhnëdëfelëna wöhma Wënu ña, hn'idënt hna nkeyinëko do vëramp îna meh ña fop. Nkeyinëko hn'ankeya meh do hnë uñëwary. Vahnë va ñëwënihëfu do ñëwëlinëko fuhnë dënk.

⁴ Bare, ante tufëhnako ipërena g'inhahn Wën Afëhët fu ya,

⁵ pehëtëkëfuno, gena soje viferën visatah vile liyinëko va, bare soje kayëhnahn dëwu ña ye. Pehëtëkëfu gë yarya hnagi hasëk ya do g'Iyir Ipacah nte yëdäkëfu ankeya kasëk ña.

⁶ Wënu ña, gë uhwëhna nëf lëwu wa, njëdëkëfuna inji Yir Pacah gë fere Yesu Këris Afëhët fu ya;

⁷ koyëna, catënkëkëfuno gë ipërena dëwu ña danko nuwayin uwám usër ule hnapëden wa had idëw.

⁸ Wañi wanës toña ye do ñadëfu ayawën d'us më kahnëndadëni fop vële hwëtahnëka Wën va hnë vantiyëhn vapëren hna. Umë ye ile fërenak do hwëhnak nafa ya soje vahnë fop.

⁹ Bare kehary vankwajëla vanënkwah gë idëkw vacërakëlo gë wasonko do gë vankwajëla soje sariya, kabi watac wanësar fo ye do kwëhnana nafa.

¹⁰ Ale fitëndëlehnëdëhëhni vahnë ya, yëdaryehna uhnira ryënkwëryënkW, ge ma wëna, niryahna higëna, ge ñwëyëk, daryehna.

¹¹ Njëtëru, iyî sifa ahnë arumpak ye do ge nkok menënd, tufand umë dënk wënad.

¹² Wati nte payendidëmina Arëtemas ma Tisik, yij ñap arëkato Nikopolis hna, kabi hnam pëhnabu liwu aryaf a.

¹³ Pëhwëtanëhnëryihni d'us uyas wa vëhni Senas ahitiñ a gë Apolos, soje antë nkojëhni iñë.

¹⁴ Tëfëka vëlëw fu va fëna kahnëndani hnë uli fëren wa, soje pabëni wëbal wante nëfahnëdëhëhni vahnë va do koyëna vëyodîna uwám uheyah.

¹⁵ Fop vële yebun g'ami va nka yëryidënihi. Ga yëhëhni vële yadëhëfu hn'ikwëtahn hna. Arabi ipërena Wënu ña nke hnë wuhñë fop.

Kayëte mba Pol nte kerëhnëka Filemon Wade yehëhna kayëte Pol

Afayik Pol herëhnëka Filemon inji kayëte mpëd wati nte nkeho hnë kaso mbë Sesare (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë warar gë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd gë warar (53 gë 58) ga ndëcëk hnagi Yesu ya) ma hnë kaso mbë Rom (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë ryaŵ gë bëhn wafëhw imbëd gë ryaŵ gë wahi (60 gë 62) ga ndëcëk hnagi Yesu ya). Filemon ahnë afërën yeho Kolos hna, do vële hwëtahnek va mbarëpëlédëniho yaalu hna (yëb 2). Kwëhnaکہنيو vëramp, had gante nkeho vankeya vantëŵ hni kobëri ka, do aryampo ya Onesim maciko.

Onesim nkaryëkawo ale hwëhnëkawo ya (do mpëd ntenëhnëkawo fëna, yëkëryin yëb 8) do ga mbiyëk pankëlëni gë Pol kaso hna. Kwëhnaکہنيو Wanës Wakasëk do ndokujëhnënda Pol. Pol njahnëkawo dus bare canahnëlahna kwëtahna, kabi gante nke sarya ka, Filemon hwëhnëka.

Atac umë mbokënanëka Filemon g'inji kayëte, gë Tisik fëna ale yiryëryëd kayëte nji gë Kolos, do atëyëka Filemon tebahna had ayëntaŵ hnë Këris hna. Age gena umë kokënd njëdahna uhorot sankaf kabi nkaryëka ale hwëhnëka ya. Pol wajira fo nësëhnëdëha Filemon, hara porosinjëlahna ñoñ, hare akamënaŵyehndëha Filemon maŵa Onesim g'injahn, umë ntehnëka kwët wac lëŵu hna age Onesim nkonëhnahnëka inë cosëdëha, tac ndënkwëtehnta Filemon nkonëhnahnëka Pol uwám lëŵu ŵa, umë ale yëdaka Wanës Wëkasëk na.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Këris, Onesim, ayënta, Ahwëhn, wanës, injahn.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaŵi 1-3

Pol kerëhnëka Filemon 4-7

Uryëy Pol soje Onesim 8-21

Simpaŵi rëkwa 22-25.

Pol kerëhnëka Filemon

¹ Ami Pol herëhnëdëhi wëjë Filemon. Cëdifu kabi doku Yesu Këris lidëfu. Gë ayënta fu Timote nkebun. Nkayëderu wëjë, lawo fu ayahnik do aryokëjëntal fu,

² gë ayënta fu, aséval ale wacik Apiya, gë Arësip arëfëlënta fu wët hna, do gë cery sali nte varëpëléd hnë tere hu hna.

³ Arabi Wënu na, Rëm fu ya g'Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanihu do njëdënihu yam ya!

⁴ Age nahami, Filemon, wayëfa mën hna, camehnëdëfuha kwëlëkwël Wën mën na,

⁵ kabi nkwerëdëfu ga nësëde soje injahn hu na do soje ikwëtahn nte hwëhnaru paß gë Ahwëhn Yesu do paß gë fop vëfacah.

⁶ Njëfadëfuha Wënu na nti ikwëtahn hu, nte vankëntiru gë fuhnë na, kwëhna vantëwel vapërën danko ayëtëntahni viyë vifërën vile hwëhnyainëk hnë uwám fu hna gë Këris.

⁷ Ayënta mën, injahn hu na njëdfako uhnatah yabah do kamënaŵyeh, kabi mbosevosehneru wasakahn vëfacah.

Uryëy Pol soje Onesim

8-9 Soje iqahn tac, mama kwëhnahnëbu, hnë Këris, fop afaya lehni ile rëfëka ali, pecehnëko rëyi rac g'untënah. Had gante nkebu ki, ami Pol, acër, do kas gaki fëna asëdik kabi doku Yesu Këris lidëfu,

10 muntadëmi soje ajë mën, ale hnagëbu hnë kaso hna, Onesim* .

11 Umë ale woko yohëna kobëri ña, njohalëkëfu gaki, wëjë g'ami.

12 Mbokaryëryidëfuha, umë ale ye had ntawary mën dënk.

13 Ami, ñakëndëbu hwëtaŵa darël mën, soje ndemando gë wac hu hnë kaso hn'ile nkebu soje Wanës Wakasëk.

14 Bare ñoñ ñala liwu hara maŵëlihna, d'anko ufërën hu ŵa paß g'ami antë mëntël g'ile forosinjik, bare nke afaya fo.

15 Mpëd Onesim fëna gontilohna gë wëjë soje wati ryampo d'anko avësahnihna soje kantëm,

16 bokëdeliya avësayihna had aramp, bare pecehna aramp, had aÿënta aÿahnik. Añahnëbuha d'us, bare wëjë, tëfëka aÿahna ntëbi: aÿahna had ahnë do aÿahna had ale hwëtahnëka Këris!

17 Awa, age pëlaruho had aÿënta hu hn'ikwëtahn hna, kacaryehna had ami ye.

18 Do ge ntëntahnëki ma ge nkonëhnahnëki iñë, kwëtëry wac mën.

19 Ami, Pol, akerëbu gë vák mën dënk: ambësadëmi ami dënk; ñađa ryënkwëntehni wëjë fëna nkonëhnahnëruho iñë do wëjë dënk ye iñë rac!

20 Ha, aÿënta mën, dinëhnërye iÿin hnë Ahwëhn hna; bosëvosehnëry ntawary mën hnë ibëmënkël fu gë Këris!

21 Apacahnëko ntid'fu ile rëyëmi ŷa hnë inji kayëte, anjëtëbu ntid'fu ntëbi rac.

22 Gë wani, pëhwëtanëhnërye ŷëŵa, kabi tamaßu, soje wayëfa hun ŵa, mbësahnëdëbu.

23 Epafëras, ale sëdëlahnißun soje d'oku Yesu Këris ŷa, nkaÿëki.

24 Marëk, Arisëtarëk, Demas do Lik, vëryokuñental mën fëna, nkaÿënihi.

25 Arabi Ahwëhn fu ŷa Yesu Këris ndëwaŵu.

* **1:10 1.10** *Onesim* fëhnëtanëk «ayohah».

Kayëte soqe vë-ebëre **Wade yehëhna hnë inji kayëte**

Inji kayëte wasëwif vële hwëtahnëka Yesu Këris herëhnik. Ale herëk a yëtina, bare njëtëk d'us Vikerëh va kabi nësahnëk d'us Vikerëh vi soqe nkabahn bi mo ye Këris. Inji kayëte kerik yëbëlan bëhn wafëhw imbëd g'iryaw' gë bëhn wafëhw imbëd gë wahnah g'imbëd (60 gë 95) ga ndëcëk hnagi Yesu y'a.

Vële ryënkwëko kwëtahnëni va mbërehnëniho hafo njëkëlehñeni cowani. Soqe rac kerëhnanëkëhni ayi ahnë inji kayëte d'anko gante kamëahnëdëni nko njawënenani, antë tavëni nka'w ikwëtahn' nja.

Wati vacërakëlo va, Wënu nja ntik ikwëtëla gë bulunda lëwu y'a. Tëhna'këhni vësëna wasadëha do tëyëk wasadëha. Antëhna'këhni ge ahnë ntik uwëh, tëfëka njëdahn intaw' soqe sadëha y'a, do Wënu nja tavëhnëdëha ahnë arac. Inji kayëte nësëk pajare ikwëtëla kasëk nja nte ntik Wën gë vahnë vële hwëtahnëka Aju va. Ntëbëk ndënkweyënkwa nja. Kabi ile ntinëhna'këhni Yesu Këris vahnë va had Ajë Wën, ntëbëk ile ntini vëhni Moyis, gë vacërakëlo vëyëntaw' va. Yesu ye fape Wën fa ale sëna'jik soqe fop wameh vahnë nja. Umë ye fëna asëna wasadëha asankaf ale rënkëk hnë wayëwa wasëvah w'a ambin hna. Ale-wo-le hwëtahnëk y'a bokëna mbala cënana nta'w sadëha soqe wameh wadëwu. Wënu nja tavëhnëdëha wameh wadëwu nja.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Wën, sadëha, wameh, Këris, Asëna wasadëha asankaf, wanës, kwëtëla, sariya, Ahwëhn, Abëraham, d'oku, ikwëry, Ajë, ikwëtahn, wayëwa wasëvah w'a.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Wënu nja nësëhnëkëfu pab g'Aju (1.1-4)

Yesu cëpëkëhni wamëleka nja gë Moyis (1.5-3.6)

Wënu nja njinëgend bulunda lëwu y'a (3.7-4.13)

Yesu, Asëna Wasadëha Asankaf a (4.14-8.13)

Kwëtëla cër gë kasëk (9-12)

Nkeya nte nëjëdëha Wën (13.1-19)

Iyëfa gë simpayi (13.20-25)

Wënu nja nësëhnëkëfu pab g'Aju

¹ Kobëri nja, Wënu nja nësëhnëkëhniwo wahwënta wayabah gë sifa gë wasifa vacërakëlo va pab gë wakila nja.

² Bare gaki, hnë wafac warëkwa li, gë fere Aju nësëhnëkëfu. Gë fere umë Wënu nja ntik d'uniya y'i, do umë tëhna'k Wënu nja kwëhn viyë vi fop.

³ Ayi Ajë ye idanc cëmb Wënu nja do hnë fop viyë hna tufahnëd paryi ile nke Wënu nja. Pëlad d'uniya y'i d'us gë fanka uhnës lëwu w'a. Ante ntinëhna'këhni vahnë va sadëha soqe tavëhnahnini wameh nja, nta'nak mbin hna farëhw Wën hwëhn fanka hna.

Aju y'a cëpëkëhni wamëleka

⁴ Koyëna Wënu nja ntik Aju cëpëhni wamëleka nja, had w'ac le njëdaka y'a cëpëk walëw' hni w'a.

⁵ Gena bi Wënu nja dehnëlahna la mëleka ryampo:

«Ajë mën yeru. Pëgw dol Rëm hu yeβu.»[☆]

Dehnëlahna fëna la mëleka ryampo:

«Rëm yenëhnëdëfuha do Ajë yenëhnëdëfo.»[☆]

⁶ Bare nte payika Wënu ña duniya li aryënkwi nagı ña, ntehnëk:

«Fop wamëleka Wënu ña tëfëka cëmbëniha.»[☆]

⁷ Soñe wamëleka ña Wënu ña ntehnëk:

«Ntidëfuhëhni wamëleka ña sëla,
ha, wale ryokuñëhnëdëfo wã humpen hwëdëh.»[☆]

⁸ Bare soñe Aju ña ntehnëk:

«Wën, ucankaf hu ña mbiyëd kwëlëkwël.

Anawëhnëdëfuhëhni bulunda hu ña g'ucatah,

⁹ añahnëru ile satëk ña, añëwëru wëh wã.

Soñe umë ye Wënu ña, Wën hu ha,
tëhnaki do natëndanëki ante turëki wagu ña nkaf li.

Pecehnëka gë wëjë gë vërefal hu va.»[☆]

¹⁰ Wënu ña ntehnëk fëna:

«Wapëgwalahna, wëjë, Ahwëhn, ñahanëk nkal ña,

wëbák hu ña lik mbin ña.

¹¹ Vëyin fop mbëvëd, bare wëjë, nkontëderu kwëlëkwël.

Ambin ña g'inkal inja përekað had viyi vësër,

¹² apiyëdëfuhëhni had cuð cankaf;

ha, ankwëcëtëdeni had vëyi.

Bare wëjë, nkontëderu kwëlëkwël arac fo,

do uwám hu wã puðina.»[☆]

¹³ Wënu ña dehnëlahna la mëleka ryampo:

«Yij alaña g'irëhw mën,

hafo hale këfëdëfuhëhni vële ñewëki va haryënkwi hu.»[☆]

¹⁴ Wamëleka ña wayena bi fop wayir wale yohalëdëha Wënu ña? Wënu

ña fayëkëhni ndemanihëhni vële rëfëka nuñani ipëh ña had ntëw.

2

Wanës wante hod pëhëtëfu

¹ Soñe umë ye tëfëka kwëtïn hakili gë hañary hnë wanës wante wëryinëk ña ðanko antë kërënanen toyë toyë.

² Wanës wante njëðahnik Wënu ña pað gë wamëleka ña tufëhna toña. Vële wok vëlënënëna do wok vëwawëhnëna va nuñadëni ile rëfëkëhni ña fop.

³ Awa, fuhnë, hak tëfëka kehañin iyi horot age ñwëyinëk inji pëh cankaf? Inji pëh, Ahwëhn a ryënkwiëk pëyahñ. Tac vële wëryëk ga nësëde va tufënihëfu paryi toña ye.

⁴ Wënu ña nkwënëk cedeya ntëw hni ña gë wëdahëse, fop wasifa vifëmpëhnahnah, do gë wayëd Iyir Ipacah wante cahëdëhëhni vahnë had gante ñad ka.

Ale yiryeryëdëhëfu g'ipeh

⁵ Soñe duniya le yejëk yi hnësëdëfun. Gena wamëleka njëðak Wënu ña ucankaf hnë duniya rac.

☆ 1:5 1.5: Wahnëw 2.7 ☆ 1:5 1.5: 2 Samiyel 7.14 ☆ 1:6 1.6: Divëta Sariya 32.43 ☆ 1:7 1.7: Wahnëw 104.4 ☆ 1:9 1.9: Wahnëw 45.7-8 ☆ 1:12 1.12: Wahnëw 102.26-28 ☆ 1:13 1.13: Wahnëw 110.1

⁶ Sëñ ryampo hnë Vikerëh hna ahnë yëcfahnëk unj cedfeya:
«Ye nke ahn'a soje aryënkwëtahna?

Ma ajë ahn'a soje afaabahna?

⁷ Kwëtëruha gëd wamëleka hna wati ryoy ryampo,
cankëruha icëmb g'untënah,

⁸ kwëtëru fop gëd wakwer wadëwu hna.»^{*}

Gante kwëtëd fop Wënu ña gëd ucankaf ahnë hna, rac fëhnëtanëk ñoñ tavëna ile wok gena gëd ucankaf ntëwu hna. Bare fuhnë nuyinëhna ten fop mañëhnëka.

⁹ Bare kamahnëbun wañi: Yesu kwëtiko gëd wamëleka hna wati ryoy ryampo, bare gaki, acankik icëmb g'untënah kabi korotëk hafo cëm. Aki paß g'ipërëna Wënu ña, cëmëk soje vahnë va fop.

¹⁰ Wënu ña lik d'uniya yi, do fop umë hwëhnëk. Ñak vërahu vëyabah nkentahnini hnë icëmb ntëwu hna. Cañahnëka padëna paß gë uhorot wa, umë rëfëka pidëtëhnëhni vutah vuntëwu va nkañ ipëh ña.

¹¹ Yesu facëñdëfëhni vahnë va wameh wadëw hni hna do vële facëhnik va fop Rëm ryampo nkeni g'umë. Soje umë ye Yesu cëfëhnëlahna macëhni vëheryu gë vicëru.

¹² Ntehnëk:

«Pëyadëfuhëhni vëhery mën va wac hu wa;
fagant vële hwëtahnëk hna cëmbëdëmi.»^{*}

¹³ Do fëna:

«Kwëtëdëfu tama mën ña hnë Wën hna.»

Do kat:

«Bëlihëfu, ami gë vutah vunte njëdakowëhni Wënu ña.»^{*}

¹⁴ Kabi vutah vutac iyin kwëhnani ndampo fo —mbahn gë sat— Yesu, umë fëna, ntiyak ahnë had vëhni. Koyëna, g'icëm dëwu ña, mëk përekan fanka Sintani fa, umë ale wënkwek fanka icëm ña,

¹⁵ do mëk pëhëtëhni vële yeho vëramp hnë uwäm lëw hni hna fop kabi ntakëkëhniwo g'icëm ña.

¹⁶ Ha, pacëk gena wamëleka ndemaç, bare vutah Abëraham gë vërah hni.

¹⁷ Soje rac ye tëfëkawo mëntëlënti gë vëheryu va hnë fop, danko nkehahn asëna wasadëha asankaf ale pëbëk kañëhnahn do hahnëndak doku Wën hna, do koç njëdahn sadëha le tavëhnahnëdëni bulunda ya wameh wadëw hni.

¹⁸ Ha, kabi Yesu korotëk umë dënk yëkëhnahn hna, koç ndemahni vële yëkëhnahnik va.

3

Yesu ntëbëka Moyis

¹ Awa, vëyënta mën vëfacah, yëkëryina Yesu, wuhnë vële macëk Wën. Umë ye ale payik Wën do ye asëna wasadëha asankaf hn'ikwëtahn nte fëyahnëdëni.

² Wënu ña tëhnaka soje iyi doku do kahnëndako, had gante nkeho Moyis hnë cery Wën hna fop.^{*}

³ Ale yëryëk cery ntënënik ntëbi cery ña dënk. Aki Yesu rëfëka nuya untënah ntëba Moyis.

^{*} 2:8 2:8: Wahnëw 8.5-7 ^{*} 2:12 2:12: Wahnëw 22.23 ^{*} 2:13 2:13: Esayi 8.18 ^{*} 3:2 3:2: Vaker 12.7

⁴ Cery-wo-cery ahnë yëryëk, bare Wënu ña ye ale yëryëk fop ÿa.

⁵ Moyis, cape ntëwu ña, kahnëndako hnë fop cery Wën hna, gante nkeho aryokun ale hwëtehnañnik cedeyahn ile ntehnëd Wënu ña hnë wati le yejëk.

⁶ Bare Këris, cape ntëwu ña, kahnëndak hnë cery Wën hna, gante nke Ajë ale hwëtik nkaf. Do cery ntëwu ña yeyinëk, ge kwëtayinëk idëkëna dëw fu ña do mbëntaryin itama fu ña.

Wënu ña njinëgehnëd bulunda lëwu

⁷ Soñe umë ye, had gante ntehnëk Iyir Ipacah ka:

«Dol, ge nkwëryërun kopa Wënu ña,

⁸ antë afidü sakahn hun ha,

had koßëri ka ante ntancëntirunëho ña,

wati rac, wula hna, njëkëhnahnërunëhawo.»*

⁹ Do Wënu ña nkok ntehnënd:

«Hnam njëkëhnahnëniho vacërakëlo hun va do nuni ile libuho ÿa

¹⁰ hnë wabëhn wafëhw wanah hna (40).

Soñe rac ntavëko gë vëhni do ntehnëbu:

“Ntawary ntëw hni ña pitaḍ g’ami kwëlëkwël.

Vëyëtëna nkaḥ mën ña.”

¹¹ Hnë ntavah mën hna, akwëryëbu:

“Vëyëtëdina muk yinëga mën ña!”*

¹² Vëyënta mën, kwëtëryin hakili fagant hun ahnë ntë kwëhna ntawary meh nte wok kwëtahn hna, nte liyehnédëha tav a Wën hunte wok cëmëdina.

¹³ Bare, fac-wo-fac, kamënaÿehnelëryin wati le nkok mbiÿëd ile macëk Vikerëh vi «dol», danko ahnë-wo-ahnë antë pid sakahn lëwu kabi tavëk wameh ña tokahna.

¹⁴ Ha, vëréfal Këris yeyinëk ge kwëtayinëk paryi hafo wapuyala hna tama nte hwëhnayinëko wapëgwalahna.

¹⁵ Had gante ntehnëk ki:

«Dol, ge nkwëryërun kopa Wënu ña,

antë afidü sakahn hun ha,

had koßëri ka ante ndancëntirunëho ña.»*

¹⁶ Mo wëryëk do ryancëntik? Vële canëko Moyis Esipët va ye.

¹⁷ Mo lavëndanëka Wënu ña wabëhn wafëhw wanah (40)? Vële wënëk va do sëmëk hnë wula hna ye.

¹⁸ Wënu ña nkwëryëk: «Vëyëtëdina muk yinëga ntëwu ña.» Vëhni mo kwëryëhnëk? Vële ñwëyëhnëkawo va ye.

¹⁹ Tac kamahnëbun vëyin: vëwëkëna njëtëni yinëga Wënu ña kabi vëhwëtahnëna.

4

¹ Awa, kwëtëryin hakili, hnë wati le koden njëtëni yinëga nte njëdëdëhëfu Wënu ña, ahnë antë tak!

² Pëyayinëkëfu uwi hnës hasëk yinëga nte pëhwëtanëhnëkëfu Wënu ña, had gante pëyayiniho vacërakëlo fu va. Bare uhnës ule nkwëryëni wa nëfalihna kabi vëwëmënkëlëna hn’ikwëtahn gë vële hnëpak va.

³ Fuhnë vële hwëtahninëk va njëtëden yinëga ña, had gante ntehnëk Wën ka:

«Kwëryëbu hnë ntavah mën hna:

“Vëyëtëdina muk yinëga mën ña!”»[✧]

Aki nësëk Wënu ña ayëkat puhnako ðoku lewu ña kobëri wapëgwala ðuniña hna,

⁴ kabi nësik hnë Vikerëh hna soje fac hwëhn mbëd gë wahi ña: «Awa hnë fac hwëhn mbëd gë wahi hna Wënu ña tiwako.»[✧]

⁵ Do ani fëna nësëk kat: «Vëyëtëdina muk yinëga mën ña.»[✧]

⁶ Awa, nkoyik mawëryanini vëryampo njëtëni yinëga ña do vële ryënkwëk hnuyak Wanës Wakasëk wä vëyëtëna yinëga ña kabi vëwawëhnëna.

⁷ Soje umë ye Wënu ña mbok kwëtëhnëhni fac, do macëka «Dol». Ga mbiyëk ðus, nësëk rac gë wës David ña, had gante rëk kerik ki:

«Dol, ge nkwëryërun kopa Wënu ña,

antë afidü sakahn hun ha.»[✧]

⁸ Paryi, ge Yosuwe njokëndëhëhniwo bulunda ña hnë inji yinëga, Wënu ña nësakëndilohna soje fac hawary kamëhni rac.

⁹ Awa, umë fëhnëtanëk tiwä bulunda Wënu ña nkok.

¹⁰ Ale yëtëk yinëga nte pëhwëtanëhnëkëfu Wënu ña, njinëgak umë fëna ðoku lewu hna had gante njinëgak Wënu ka hnë ðoku lewu.

¹¹ Kamënanëfu njëtin yinëga tac ðanko ahnë antë njo soje inwëwë mawëhn had vacërakëlo fu ka.

¹² Ha, Wanës Wënu ña kwëhna uwám wä do pëbëka fanka fa. Ntëpëtëd ntëbi sëlame hwëhn wajëkan wahi. Tënkëdëhëfu hafo pitëndëlehn ntawary ña gë yir inja, wasokël wä gë sevul wayëc wä. Kitiñëd vinahan gë viña wasakahn fu wä.

¹³ Wënu ña nud fop. Fop vile ntik va cowëtak haryënkw lewu, umë rëfëka pëyayin fop ile liyinëk ña.

Yesu, Asëna Wasadëha Asankaf

¹⁴ Koyëna, kabi kwëhnayinëka asëna wasadëha asankaf ale ryëcëtak vambin va, Yesu, Aju Wënu ña, yawënenëfu ile hwëtahnënik ña.

¹⁵ Asëna wasadëha asankaf ale hwëhnayinëk a njëtëk ðus kihn dëw fu ña. Njëkëhnahnik had fuhnë, hnë fop viyë vi, bare umë menëna.

¹⁶ Pëñanëfu g'idëkëna tinki Wën hn'ile nke ipërëna ña ðanko nuñahnin kohnëcan do tékatin ipërëna nte ryemadëhëfu wati nte mbalëdëhëfu ña.

5

¹ Asëna wasadëha asankaf-wo tēhnayik fagant vahnë va, akwëtëhnahnik nēmpëtēhni vahnë va haryënkw Wënu ña. Njëdahnëd wayëd walëw hni wä gë wasadëha walew hni wä soje wameh ña.

² Kabi kihnëk umë dënk kod tufëhni iguk sakahn vële wok vëyëtëna ñoñ do sëvëd.

³ Soje ikihn tac, tēfëka cëna wasadëha soje wameh wadëwu ña ndampo fo gë wameh bulunda ña.

⁴ Ahnë kodina njëdëhna untënah nke asëna wasadëha asankaf. Wënu ña wacëd soje rac, had gante macëka Aron.

✧ 4:3 4.3: Wahnëw 95.11 ✧ 4:4 4.4: Wapëgwala 2.2 ✧ 4:5 4.5: Wahnëw 95.11 ✧ 4:7 4.7: Wahnëw 95.7-8

⁵ Ndampo fo nke soje Këris ŷa. Gena umë yëdëhnaak untënah nke asëna wasadëha asankaf. Nuŷak gë Wënu ŷa ale lehnëk:

«Ajë mën yeru.

Pëgw dol Rëmuħ yebu.»^{*}

⁶ Ntehnëk señ ryaw:

«Asëna wasadëha yeru soje kantëm,
had Melëkisedek.»^{*}

⁷ Hnë wati nte nkeho nkal li, gë kopa sankaf do gë wankwën Yesu njëfaka ale hođ pehëta icëm ŷa wayëfa do waŷunta. Wënu ŷa nkwëryëhnëka soje maŷëhn ntëwu ŷa.

⁸ Ajë Wënu ŷa ye, toña ye, bare hnë wahorot walëwu hna fop mëkëk njët maŷëhn ŷa.

⁹ Do aki, ante tëkëk fadah hna nkenëhnëkëhni vēle ŷawëhnëka va hayalin ipëħ kantëm.

¹⁰ Ha, Wënu ŷa ŷacëka nke asëna wasadëha asankaf had Melëkisedek.

Kehanëfu antë tavin ikwëtahn fu ŷa

¹¹ Kwëhnayinëk yabah ile hnësëden soje rac, bare ntačkëk nkabahnı, kabi nkwëryëđiluhna ñap.

¹² Wati ŷa gwërënehuno ile yehahnakëndunëho vēharan! Bare doliŷi, mbalëku aharaŷiwu g'ahaŷary karëŷa ndënkwëryënkŷ Wanës Wënu ŷa. Kodiluhna aroku roka yaŷah, wambël valëku.

¹³ Ale wok seđ wambël fo nke had fanul. Yëtëna ten ile satëk hn'uwám hna.

¹⁴ Vicër va roka yaŷah tokëđëni, njëtëni këncëtëlehna ile yivëk g'ile ŷëk kabi ntıđëni rac kwëlëkwël.

6

¹⁻² Aki, antë nkohahnin karëŷa nte ryënkwiħnëk ŷëŷayinëk soje Këris: rac ye ikwëtahn Wënu ŷa do itav nkeya nte yođ g'icëm; karëŷa wayaryi gë tind wëbák ŷa; iŷëhn vēsëm gë kiti Wën le wok puđına. Ha, antë mbokahnin inŷi karëŷa ndënkwëryënkŷ, bare yinëfu cape g'ıkarëŷa nte rëfëka acër.

³ Wëlin ile liden ŷa, age Wënu ŷa maŷëryanëkëfu.

⁴⁻⁶ Gena bi kodena mbok njoyini g'ıgwëcët higëna nkeya ntëŷ hni, vēle hnuŷak fac ryampo humpen Wën ha, do ryahëk uyëđ ambin, hnuŷak sah hnë Iyir İpacah, rëkatëk gante njivëk Wanës Wën do yëtëk fëna fanka đuniŷa le yejëk ŷi, bare mbokanëni nkeya cër ntëŷ hni ŷa? Nke had, soje lëŷ hni dënk, mbokaryëđëniha Ajë Wënu ŷa kërëwa hna do cëfëhnaŷëhnëniha bulunda hna.

⁷ Ante cek nkal inŷa wënka rëv le rëk rëvēđëha ŷa do pëhnëndan wanëđa wante nëfadëhëni vēyam va, nuŷad đëwara Wënu ŷa.

⁸ Bare ge pëhnëndanëk wadëmpëhn do dël meh, kitiŷik kwëhnana nafa, këbënanik đëwara ŷëħ, do patand gë hwëđëħ.

⁹ Bare ŷuhnë, vēyahnik mën, age nësëbun aki, apacahnëkëfu gë cape përen nkerun, rac ye ipëħ ŷa.

¹⁰ Wënu ŷa catëk; đënkŷëđına vantiyëhn hun va do inŷahn nte ru-fahnërun cape ŷac lëwu ga ndokuŷëhnëđunëhëhniwo kobëri ŷa vēfacah va, do iŷi wati fëna.

11 Ñadëfun paryi ale-wo-le tufahn ikamëna tac fo hafo pu danko fop itamahn hun ña ntiya.

12 Ñadilëfuna ayewu vëhëmak, ßare tëfetalahnëryinëhni vële hnuÿad, g'ikwëtahn do g'iduñëna, had ntëw ile ntehnëk Wën njëcfadëhëhni ÿa.

Ilë ntehnëk Wënu ña njëcfadëhëhni vahné va toka dilëhniha

13 Ante ntehnëko Wënu ña inë ntinëhnëdëha Abëraham, kwëhnalañohna ahné ale ÿak naÿëk ale kwëryahnëcf, awa, më kwëryahnëk umë dënk

14 ntehn: «Ha, pëßëñëdëmi idëwara do njaßëñëdëmi.»*

15 Abëraham nduñënak nap do nuÿako ile ntehnëkawo Wënu ña.

16 Vahnë va kwëryahnëdëni wac ale lëbëkëhni vëhni dënk. Kwëry ña tëkwënëcf gwajëtël ña fop.

17 Fëna Wënu ña, pacënëhnëkëhni g'ikwëry vële lëwëcf ile ntehnëkëhniwo ÿa; ñak tufëhni ipëhna tac gwëcëta dina muk.

18 Aki, gë vantiyehn vaki vatac vante wok gwëcëta dina nkok kodina mër Wënu ña, njonëhnikëfu kamënaÿehn camah, fuhnë vële rënkayinëka va, soñe pëlahnin d'us tamahn nte ye haryënk wu.

19 Tamahn tac nkenëhnëkëfu had nkahn uwám lëw fu; njañëk d'us, kodëna nkëci, do tamahn tac ndëcëk pand dëndah* mbë rënka ña hafo hn'ile cëvak hna,

20 hn'ile ndënkwëhnëkëfu Yesu hna, umë ale ye gaki asëna wasadëha asankaf soñe kantëm had Melëkisedek.

7

Melëkisedek, Ahnañ do Asëna Wasadëha

1 Aÿi Melëkisedek, ahnañ avë nkol Salem do asëna wasadëha Wën Hunte Sëpëk Fop ÿa ye. Njik pankëleni gë Abëraham, nte mëncidëho gë wët le mbëvehnëkëhniwo vënañ, do Melëkisedek ndëwaka.

2 Do fëna, Abëraham më njëdaka ryampo hnë pëhw fop ile nuÿako wët hna. Melëkisedek fëhnëtanëk «ahnañ usatah», do fëna ahnañ Salem yeho, umë fëhnëtanëk «ahnañ yam».

3 Kwëhnana rëm, kwëhnana hnëm, kwëhnana hnënk, kwëhnana wapëgwala soñe wafac walëwu, kwëhnana puyala soñe uwám lëwu. Had Aju Wënu ña, nko cf asëna wasadëha soñe kantëm.*

4 Yëkëryin inaÿ Melëkisedek ña! Lakënde Abëraham acërakëlo alëw fu ÿa, njëdaka ryampo hnë ipëhw ile nuÿako wët hna.

5 Sariya Moyis ÿa ntehnëkëhni vële ye vësëna wasadëha va hnënk Levi hna teßani ryampo hnë ipëhw vile nuÿadëni vëÿënta hni va, vële yentahnik hnënk Abëraham hna fëna.

6 Bare Melëkisedek, ale wok gentahnina hnë hnënk Levi hna, nuÿak vák Abëraham hna ryampo hn'ipëhw ile nuÿak ÿa do ndëwaka Abëraham, ale ntehnëko Wën njëcfad inë.*

7 Do nkwajëla këm, ale hnaÿëk a ryëwadëha ale vak a.

8 Cape ndampo, vutah Levi vële hnuÿad ryampo hn'ipëhw viÿë va, vële sëmëcf ye; cape ñëntañ ña, Melëkisedek, ale hnuÿak sah rac ÿa, cëmëna, had gante cëdeÿahnik ki.

* 6:14 6:14: Wapëgwala 22.16-17 * 6:19 6:19: Soñe Walevi 16.2; Lik 23.45 * 7:3 7:3: Wapëgwala 14.18-20 * 7:6 7:6: Wapëgwala 12.2-3

9-10 Gena bi Levi mbahn Abëraham hna nkoko, wati nte pankëlëniho Abëraham gë Melëkisedek ña? Awa, kode nësi, lakënde Levi, ale hnuÿad ryampo hn'ipëhw hna, njëdaka Melëkisedek ryampo hn'ipëhw hna.

Yesu had Melëkisedek

11 Sariya le njëdayik bulunda ÿa pëlalëk gë ðoku sadëha mba hnënk Levi ÿa. Age ufadah ÿa ntikënde gë ðoku hnënk Levi ÿa, iÿihne uval yekënd fëna ntiyi asëna wasadëha ahawary hnë hnënk Melëkisedek hna, hara gena hnënk Aron ÿa?

12 Do ge sifa ile nke asëna wasadëha ÿa nkwëcëtak sariya ÿa fëna tëfëka nkwëcëti.

13 Kabi Ahwëhn fu ÿa, ale hnësahnik wanj ña, hnënk hawary nkentahnik, do ahnë hnë hnënk rac dokunëna muk had asëna wasadëha.

14 Njëtinëk fuhnë fop, Ahwëhn fu ÿa hnënk Yuða matik, do muk Moyis dehnëna asëna wasadëha nkef hnë iÿi hnënk.

15 Wëlin ile facënëk wante rëk hnësihnëk ñi: asëna wasadëha ale yijëk ÿi mëntëlëni gë Melëkisedek.

16 Gena asëna wasadëha had gante ntehnëk sariya ÿa soñe vutah Levi bare kabi kwëhna fanka uwám ule wok kodena mbëvehni.

17 Uñi cedeya mbësaiyk:

«Nkeru asëna wasadëha soñe kantëm,
had Melëkisedek.»[☆]

18 Cape ndampo, sariya sër ÿa ntihtëk kabi kwëhnalohna fanka do kodilohna ntinëñëfu ile valëkëfu

19 kabi sariya ÿa ñoñ yona hnë ufadah hna. Gë cape ñëntaŵ, tufinëkëfu tamahn nte fecëhnëka ñëntaŵ, nte fëñahnëdenëha Wënu ña.

20 Ntëbi umë, nkehëhna ikwëry. Vëyëntaŵ va nkeni vësëna wasadëha ikwëry këm.

21 Bare ale hnësahnëden ÿa ye asëna wasadëha g'ikwëry kabi Wënu ña ntehnëka:

«Ahwëhn a Wënu ña nkwëryëk,
do gwëcëtëdëna nahan ntëwu ña:
“Nkeru asëna wasadëha
soñe kantëm.”»[☆]

22 Soñe rac, Yesu ye ale lik kwëtëla nte ye fagant Wënu ña gë fuhnë; tac fecek gë ñëntaŵ.

23 Njabëniho vësëna wasadëha va kabi cëm ina memaÿehnekëhni nkohannëni ðoku lëw hni hna;

24 bare Yesu, kabi nkef soñe kantëm, nke asëna wasadëha avë kantëm.

25 Soñe umë ye kod pehëtëhni dol gë kantëm vële fëñadëha Wënu ña paß g'umë. Kabi uwám lewu ÿa puðina, nkef soñe kantëm njëfanëhni.

26 Aki Yesu ye asëna wasadëha ale rëfëkëfu ÿa: afacah, dënt këm, ale wok menëna, ale fitik gë vëwen va, ale hayëndik yanj cëp ambin.

27 Balëlahna njëfahn fac-wo-fac wasadëha, had vësankaf vësëna wasadëha vëyëntaŵ ka, ten soñe wameh wadëwu, tac soñe wameh bulunda ÿa ntik rac hwënta ryampo fo gë yëdëhna dëwu ña dënk do rac gwër nke soñe kantëm.

28 Sariya ÿa tëhna këhni vësankaf vësëna wasadëha fagant vahnë vële hihnek; bare ale ntik Wën asëna wasadëha asankaf g'ikwëry nte rëfidëha sariya ÿa, Aju ÿa dënk ye, apadënik soñe kantëm.

8

Yesu, asankaf vësëna wasadëha fu

1 Wëlin ile ÿak nëfak ÿa hn'ile ÿadëfun hnësëfu ÿa: iÿi sifa asëna wasadëha asankaf hwëhnayinek. Ntañak mbin hna, farëhw tinki Wën hwëhn fanka hna.

2 Ntid' ðoku lëwu ÿa hn'ile cëvak hna, hn'usank paryi nte kahnëndëk Ahwëhn a, gena gë wëbák vahnë.

3 Asëna wasadëha asankaf-wo tëhnayik soje njëdfahnënd wayëd wã gë wasadëha vahnë; afo alëw fu ÿa fëna kwëhna ile njëdfahnënd.

4 Age Këris nkal hna nkokënd, gekëndina asëna wasadëha, kabi nkeni vësëna vële yëdfahnënd wayëd had gante tÿëk sariya Moyis ka.

5 Usank le ndokunëhnëdëni ÿa iwëntëlënta do cën usank vë ambin ÿa ye. Ante ñadëho Moyis pëgw yëry sank wã, Wënu ña pëyaka: «Yëkëry, ntidu fop had gante nke sifa vile rufiru kuñ vi.»*

6 Bare gaki, ðoku le nuÿak Yesu ÿa cëpëk ðoku lëw hni ÿa, kabi umë ye arëkëtëlehn kwëtëla nte lëbëk ðus ñëntaŵ ña, nte hahnëndik hnë ile ntëhnëkëhniwo Wën ntid' ÿa kabi rac lëbëk fop. Bare gaki, ile ntehnëk Wën ntid' ÿa fecek. Rac lik ðoku asëna wasadëha le nuÿak Këris ÿa cëpëk fop wayëntaŵ wã had gante nke ikwëtëla, le nke Këris arëkëtëlehn hna, nte lëbëk ndënkwëryënk wã.

7 Age kwëtëla ndënkwëryënk wã ña kwëhna këndina ile keyande, balakëndilëfuhna nëmpëti gë hawary.

8 Bare soje walënt bulunda lëwu ÿa keyahnëdëfëhni Wënu ña do ntehn: «Ami Ahwëhn a ntehnëfu:

«Wafac wã nkejëk hn'ile ntidëfu kwëtëla kasëk
gë bulunda Isërayel ÿa
do gë bulunda Yuda ÿa.

9 Gefina had kwëtëla
nte libuho ña gë warëm hni
fac le hnufibuhëhniwo ÿa
yiryeryëwëhni ñaŵët nkal mbë Espët ña.

Kabi vëlënëna
kwëtëla mën ña,
ami fëna tavëbuhëhni.»

10 Ahwëhn a nkwënëk:
«Wëlin kwëtëla nte hwëtëlahnëdëfun
gë bulunda Isërayel ÿa
ga ndëcëk wafac warac;
kwëtëdëfu sariya mën ÿa
hnë vinahan vidëw hni hna
do kerëdëfu hnë vintaŵary vidëw hni hna.

Nkedëfu Wën hudëw hni,
do nkedëni bulunda mën.

11 Ahnë bokëdina karañ a avë yalëntaŵ
ma aÿëntaŵu, ntehn: "Yëtëryehna Ahwëhn a!"
kabi fop njëtëdëniho,
pëgw vutoy hafo vëhnaÿah.

12 Tavëhnëdëfuhëhni ile ntidëni wok catëna ÿa
do bokëdä ryënkwëtaŵ wameh wadëw hni ña.»*

13 Ante macëf Wënu ña inji kwëtëla «kasëk», ntik ndënkwëryënkwa ña goryeryëna nafa. Do ile sërëk ÿa do wok goryeryëna nafa ÿa, godîna.

9

Kwëtëla cër gë kasëk

1 Kwëtëla ndënkwëryënkwa ña kwëhnako wasariya gante tëfëka njëfaniha Wënu ña do kwëhnako fëna hn'ile ñak cëvak nkal li.

2 Usank wã pëhwëtiko ßambery; cape ndënkwëryënkwa ña wacik Yëwã Sëvah, hn'ile nkeho iyul walampu, tabali ÿa gë vamburu hwëhn sadëha ÿa per.

3 Tac, hamëhni ipand dëndah kigëna hna nke cape higëna nte wacëfde Yëwã le Yæk Sëvak,

4 ile hwëhnako tabali hn'ile pëdëfde iduf inja do ipër inja sanu fo yehawo gë kwëni kwëtëla nte yehawo ipër inja sanu ña; hnë umë peya sanu nte hwëtahnik mburu nte wacik man, gë ryoko Aron nte hnëpëdëho ña do wëraka hn'ile kerik kwëtëla ña.*

5 Yarj kwëni hna nkeniho wamëleka wante wacik wasseruben wante rufahnëf Wënu ña hnam nke. Kuvëniho g'icën vampaŵ vantëw hni va hn'ile tavëhnëfdeho wameh hna. Bare gena gaki tëfëka nkabahni.

6 Ga pëhwëtik fop, wësëna wasadëha va tënkëfëniho kwëlëkwël hnë cape ndënkwëryënkwa hna soje padënahneni doku lëw hni ÿa.

7 Bare, hnë cape higëna hna, asëna wasadëha asankaf a fo rënkëf hnam hwënta ryampo fo bëhn hna. Afo njo sat ntaŵ cënahñ sadëha soje wadënt wadëwu ña gë wadënt bulunda ÿa wante ntini hara wëyëtëna.

8 Iyir Ipacah ña tufahnëk aki nkaŵ nte rënkahnëfde wayëwã wasëvah hna tufahnina, wati le nkok dihëtina usank ryënkwëryënkwa wã.

9 Virac rufahnëf ile ryëcëtaf gaki yi. Wayëf gë wasadëha wale njëfadëniha Wën kodina pacën hakili wële yijëf cëmbëniha koyëna va.

10 Wasariya soje mbahn fo ye: virokëtok, visece, do igwiyëta wëßák ge wakwer. Wëÿin fop nkoŵ hafo Wënu ña nkwëcët.

Sadëha Këris ÿa

11 Bare Këris njijëk had asëna wasadëha asankaf viyivah vile rëk yijëk vi. Njijëk paß g'usank ile ÿak fadëk do lëbëka nafa yëntaŵ ña do le nkok dina wák ahnë. Umë fëhnëtanëk kwëhnëna dfuniÿa le liyik yi.

12 Gena gë sat va wahotohn gë vuñihni, ßare gë sat lëwu wã dënk tënkahnëk hwënta ryampo fo hnë wayëwã wasëvah hna, do nuÿahnëkëfu ipëh soje kantëm.

13 Kabi ge sat wahotohn wã, wëdahnï ña nte cëlëvini vahnë va ma ibëhn yank nte pihini wële ronkëk va pacënëdëhëni vimbahn va,

14 wahwënta wayëhw ga sat Këris ÿa ntëbëk rac! Këris, paß g'Iyir kwëhn kantëm ña, njëdëhñak umë dënk gë Wën had sadëha le wok kwëhnana dahëse wëh, pacënëf hakili lëw fu ÿa danko vantiyëhn fu antë njofu g'icëm soje njohalahninëhna Wën hunte wok cëmëfina.

15 Wëlin ile nkehahnëk Këris, umë fo, arëkëtëlehn fagant fu gë kwëtëla kasëk ña, danko wële macëf Wën va nuÿani ntëw vë kantëm nte ntehnëk njëfadëhëni wëlëwu va. Icëm ile valëkëfu ÿa ntiyak. Icëm ntëwu na pehëtëkëhni vahnë va wameh wante ntini wati kwëtëla ndënkwëryënkwa ña.

* 9:4 9.4: Icahn 16.13-15,31

16 Hn'ile-wo-le nke wanës watëkwa hna tēfëka tufahni ale liyehnëk a cēmëk.

17 Wanës watëkwa ña maŵik-wo hara icēm liyak; kwëhnana fanka age ahwëhnu ÿa cēmëna.

18 Tac fëna akwëtëla ndënkwëryënkwa ña dënk cëbilohna bi hara turina gë sat.

19 Moyis pëyakëhniŵo ten fop ßulunda ÿa vakwëfä va fop hnë sariya hna. Tac nufëk sat vuni va gë wahotohn ŵa, gë wënka, gë fani atëh nte ŵacik isop, gë ŵuñahn ife wante vëntënik. Cëlëvëk kayëte sariya ña do fop ßulunda ÿa

20 do ntehnatënd: «Iÿin ye sat kwëtëla nte ntehnëku Wënu ña alënënu.»*

21 Moyis cëlëvëko fëna gë sat sank ŵa do fop viÿë vile valëtahnik soje wasadëha gë wayëfa vahnë.

22 Gante nke sariya ka, viÿë viyabah gë sat pacënëfë, do wameh ña tavëhnëfë afo ge sat rurayik.

23 Koyëna tēfëka pacëni viŵëntëlënta vile ye ambin va gë wasadëha bare tēfëka vile ye ambin va dënk pacëni gë wasadëha wale ÿak fecëk.

Itënk Këris g'ambin

24 Këris tēnkëna hnë wayëŵa wasëvah wale ntini vahnë, wale ye wëntëlënta wavë paryi ŵa. Hnë mbin hna dënk tēnkëk, hn'ile tufëhnaçk gaki haryënkwa Wënu ña soje lëŵ fu.

25 Do tēnkëna njëdëhna umë dënk wahwënta wayabah, had asëna wasadëha asankaf ale rënkëf bëhn-ŵo-bëhn hnë Ýëŵa le Ñak Cëvak hna gë sat le wok gena lëŵu.

26 Ge gena umë, tēfakëndëha korot wahwënta wayabah kobëri wapëgwala ðuniÿa hna. Toña ÿa, gaki karyëtajëk hwënta ryampo fo, wapuya wati hna, soje tēkwehn wameh ña gë yëdëhna dëŵu ña had sadëha.

27 Fop vahnë vi tēfëkëhni cëmëni hwënta ryampo fo, do kitijëhni Wënu ña.

28 Koyëna fëna, Këris ÿa njëdahnik sadëha hwënta ryampo fo soje ntihët wameh vahnë. Mbokëd karyëtaj higëna, gena mbok ntihët wameh, bare pehëtëhni vële hnapëdëha g'ïduñëna këm.

10

Sadëha rymboli le fehëtëd

1 Sariya Moyis ÿa cën vifërën vile yejëk vi fo ye; gena paryi viÿë virac. Soje rac wasadëha wale yëdahnëfë bëhn-wo-bëhn ŵa, wale ye kwëlëkwël warac fo ŵa, mëkëfina padën ipacën vële fëjadëha Wën va.

2 Age vële yëdadëha iÿi sifa wasadëha Wënu ña pacënakëndeni soje kantëm wameh wadëŵ hni ña, vëvokakëndina ndëñëni soje wameh wadëŵ hni ña, do vëvokakëndina cënani sadëha soje wameh ña.

3 Bare bëhn-wo-bëhn, waÿi wasadëha ryënkwëtehnedëhëhni vahnë va wameh wadëŵ hni ña,

4 kabi sat wëdahnï ña gë wahotohn ŵa kodina ntihët wameh ña.

5 Soje rac, ante tēnkëk Këris ðuniÿa hna, ntehnëk:

«Ñalihna wasadëha do wayëf,

* 9:20 9.20: Icahn 24.8

bare ntinëhneruho mbahn.

⁶ Nënahnëlihna sadëha wulaw wale fëdik cëna sadëha hna do wasadëha soje wameh na.

⁷ Tac ntehnëbu: “Wëli, Wën mën, njijëbu ami dënk, soje liwu iña hu na, gante kerik ka panjare mën ya hnë Kayëte Pacah hna.”[☆]

⁸ Më ntehnëk ten: «Nalihna do nëahnëlihna wasadëha, la wayëd, la wulaw wale fëdik cëna sadëha hna, la sadëha soje wameh na.» Bare wayi wasadëha cënayik gante ntehnëk sariya ka.

⁹ Do mbok nkwën: «Wëli, Wën mën, njijëbu ami dënk, liwu ile yađu ya.» Ntihtëk ryënkwëryënkw ya soje kahnëndahn higëna ya.

¹⁰ Yesu Këris ntik iña Wënu na; njëdahnëk mbahn dëwu na hwënta ryampo soje fop, do aki pacëninëkëfu wameh na.

¹¹ Asëna wasadëha-wo kahnëd fac-wo-fac soje doku lëwu ya; njëdahnëd kwëlëkwël wasadëha warac fo, wante wok kodina ntihtë muk wameh na.

¹² Bare Këris njëdahnëk sadëha ryampo fo soje wameh na, do rac soje kantëm, tac ntañak farëhw Wën hna.

¹³ Kobëri wati rac, napëd Wënu na këfëhni vëyëw vëlëwu va haryënkw lëwu.[☆]

¹⁴ Gë sadëha ryampo ntik nkeni vahnë vëfadah soje kantëm vële ye nkaŵ pacën.

¹⁵ Rac ye ile cedeyahnëdëhëfu Iyir Ipacah na, umë fëna. Ntehnëk ten:

¹⁶ «Ahwëhn a pëyahnek: “Wëlin akwëtëla nte hwëtëlahnëdëfun gë vëhni hnë wafac wale yejëk, kwëtëdëfu wasariya mën

hnë wasakahn walëw hni hna
do kerëdëfu vinahan vidëw hni hna.”»

¹⁷ Nkwënëk fëna:

«Bokëda ryënkwëtawu wameh wadëw hni na
g'ile nkoni vëlënënëna sariya ya.»[☆]

¹⁸ Age itavëhn wameh na nkehëhna bokëdëna ntiyi sadëha soje wameh.

Pëjanëfuna Wënu na

¹⁹ Vëyënta mën, aki, gë sat Yesu ya kodën tënkin g'idëkëna hnë wayëwa wasëvah hna.

²⁰ Pidëtëhnëkëfu nkaŵ kasëk nte yiryeryëd g'uwám paß g'ipand dëndah nte ye rënka hna, rac ye mbahn ntëwu na dënk.

²¹ Kwëhnayinëka asëna wasadëha asankaf ale hwëtik nkaf cery Wën hna.

²² Awa, pëjanëfuna Wënu na gë ntaŵary catah do g'ikwëtahn padah, g'idëñ soje wameh wadëw fu na pacënik do g'imbahn nte yaryik gë wënka wapacah.

²³ Njawënenëfu dus tama nte sedeyanden na, kabi Wënu na nkok kahnënda hnë ile ntehnëkëfu hna.

²⁴ Yëkënéfu dus hak tëfëka kamënaÿehnelin ðanko tufahnin inahn do ntiyin ufëren.

²⁵ Antë tavin vambara vantëw fu va had gante tëk ntindëni vëryampo. Hali! Kamënaÿehnelënéfu do fëna gë haŵary ante nufun pënjajëd Fac Ahwëhn a.

²⁶ Ge nkoyihnek menënden wakwëhna mpër njëtatën toña ÿa, sadëha ile hođ ntihtë wameh watac godina.

²⁷ Ile wojëdëhëfu ÿa napin g'untakah kiti Wënu ña do hwëdëh hucankaf hunte vëvend vëyëw vëlëwu va.

²⁸ Ale wok mawëhnëna sariya Moyis ÿa ndawik kayëhnahn këm ge nkeni vëhi ma vërar vële sedëyahnëk idënt ntëwu ña.*

²⁹ Ale yafëka Aju Wënu ña tëfëka uhorot ule hambëk ntëbi ryënkwëryënkwi ÿi, umë ale yafëk sat kwëtëla nte pacënahnik ña, do yewëk Iyir nte ye hayalin ipërëna.

³⁰ Anjëtinëka ale lehnëk a: «Ami hwëhnëk igwëcan ña! Ami sosëd», do lehnëk kat: «Ahwëhn a hitinjëd bulunda lëwu ÿa».*

³¹ Age Wën hukantëm ña pëlaka ahnë, antakëmak ñus!

³² Dënkwëtaryin wafac waryënkwëryënkwi wã, nte nuÿarunëho humpen Wën hunte fehnëkuno ha: akorotërunëho ñus, mëkarunëho wët hambah.

³³ Mpëd ampëd njewëdërunëho do ntiyirunëho këm fo tase bulunda fop, mpëd ampëd ankenahnirun uhorot ale liyiko koyëna ÿa.

³⁴ Korotëntirun had cëdarirun wühnë fëna do, wati nte tebirun viyë hun va mawërun gë hnatah, kabi njëtërun kwëhnarun hnapul le fecek do vëyëd kwëlëkwël.

³⁵ Awa, antë aravu itama hun ña: kwëhnak buña sankaf.

³⁶ Idüñëna valëku ñanko alihahnu ile ñađ Wënu ña tac nuÿadun ile ntehnëku ÿa.

³⁷ Ha, akerik hnë Vikërëh hna:
«Hnë wati ryoy,
ale yijëd ÿa ani nkeđ, biyëdina.

³⁸ Ale satëk g'ikwëtahn nkođ kwëlëkwël,
ñare ge mbokak kamëhni, nënjëdfilohna g'umë.»*

³⁹ Geÿilëñëhna vële vokađ hamëhni do vëvehnëde. Vële hwëtahnëk yeyihnek, do pehëtëdënehëfu.

11

Antiÿehn Ikwëtahn

¹ Ye ga ye ikwëtahn ña? Umë fëhnëtanëd tamarun nuÿadun ile hnapëdun ÿa, tamahnërun paryi ile worun nudiluhna.

² Soje ikwëtahn vacërakëlo va, Wënu ña nësëk wapërën pañare lëw hni.

³ G'ikwëtahn ña, njëtinëk Wënu ña, gë wanës wadëwu ña, ntik ñuniÿa ÿi, aki vile hnuđen vi watik hnë vile woyik nudëna.

⁴ G'ikwëtahn ña, Abel cënaka Wënu ña sadëha fërën ile lëbëk va Kaÿe ÿa. Soje rac, nuÿak ucedëya nte lehnëk acatëk, do Wënu ña nësëk wapërën pañare uyëd lëwu wã. G'ikwëtahn ña, Abel nkok nësënd lakënde gante cëmëk ki.*

⁵ G'ikwëtahn ña, Enok nufik antë njët cëm iña do bokina nuyi, kabi Wënu ña nufëka; ani gë nufahnënda ÿa, nuÿako ucedëya Wënu ña nëñahnëka g'umë.*

* 10:28 10:28: Divëta Sariya 19.15 * 10:30 10:30: Divëta Sariya 32.35-36 * 10:38 10:38: Abakuk 2.3-4 * 11:4 11:4: Wapëgwala 4.3-10 * 11:5 11:5: Wapëgwala 5.24

6 Do ahnë kodina nënjahna gë Wënu ɲa ge kwëhnana ikwëtahn. Ale fëjadëha Wënu ɲa tēfëka kwëtahn iyin: Wënu ɲa nke do mbuñadëhëhni vële yëkëlehnëdëha va.

7 G'ikwëtahn ɲa, Nowe ntik sisikulu ɲa soɲe pehëtahn tere lëwu ɲa. Ntakëkawo gë Wën ɲa ante njetëndanëkawo ile woko nuyina ten ɲa. Koyëna Nowe tufahnëk duniya ɲa tēfëka mbëv do tac umë ye ale lëwëd usatah ule hnuɲade soɲe ikwëtahn.*

8 G'ikwëtahn ɲa, Abëraham mawëhnëk imac iɲa do njik cape nkal nte rēfëka nuɲa had ntëw ɲa, do njiko hara yëtëna bi ne njid.

9 G'ikwëtahn ɲa, ñëwëko had ahneh hnë nkal nte ntehnëkawo Wën njëfadëha. Ntëdëniho hnë wasank, umë gë Isak gë Sakob, vëhni vële ntehnëko Wën njëfadëhëhni ile njëfadëha Abëraham ɲa.

10 Kafi Abëraham napëdëho nkol nte yëryik hn'ile njawëk d'us, nte njëryëk Wënu ɲa dënk had gante ñad ka.*

11 G'ikwëtahn ɲa Abëraham g'asëvalu Sara mëkëniho nuɲaniha fatah, mama ndëcahnëkëhniwo wabëhn ɲa do Sara mëkëna nag. Apacahnëkawo Wënu ɲa ntid ile ntehnëkawo ɲa.*

12 Aki pëgw asan aryampo fo, ale rëk tēkëk cëm iɲa, nagëhni kore wahnënk had wahol hnë ambin, ma had nkërëyal mbë tēfary wov.*

13 Hnë ikwëtahn hna, acëmëni vëhni fop, hara vëhnuɲana ile ntehnëkëhniwo Wënu ɲa njëfadëhëhni ɲa, bare nuni ɲawët do natëkëhniwo, pëyahneni vëhni dënk vëhneh do vëyas nkeni hnë duniya li.

14 Vële hnësëd koyëna va tufahnëni wapacëk nkal njëkëlehnadëni soɲe lëw hni.

15 Age rëkakëndëniho nahandëni hn'ile matiniho hna, nuɲakëndëniho wati le mbokahnëdëni hnam.

16 Bare, nkal nte yak nëfak njëkëlehnëdëniho, nkal mbë g'ambin. Soɲe umë ye Wënu ɲa cëfëhnëlahna maci Wën hudëw hni; akëbënanëkëhni nkol.

17 G'ikwëtahn ɲa, Abëraham, këbënakò njëdahna aju Isak sadëha nte njëkëhnahnëkawo Wënu ɲa. Abëraham, ale ntehnëk Wën njëfad' iñë, këbënakò njëdahna aju ryamboli ɲa. 18 Soɲe lëwu ɲa ntehnëka Wënu ɲa: «Gë Isak nuɲaduhëhni vutah vunte lehnëmi yëfadëmini va.»*

19 Bare nahadëho, lakënde aju cëm, Wënu ɲa mëkëd mbëhnëndana; Wënu ɲa mbësaka aju ɲa, had ale vëhnik do rac ye dahëse ile yijëd yi.*

20 G'ikwëtahn ɲa, Isak ndëwakëhni Sakob gë Esawu soɲe ile yijëd ɲa.*

21 G'ikwëtahn ɲa, Sakob, nte ñadëho cëm ɲa, ndëwakëhni fop vutah Yosef va. Ryoko lëwu ɲa ñayëlahnëko do cëmba Wënu ɲa.*

22 G'ikwëtahn ɲa, Yosef, ga pëɲako g'icëm, nësëko soɲe icahn bulunda Isërayel ɲa Esipët hna do nkabahn paɲare wayëc walëwu w'a.*

23 G'ikwëtahn ɲa, rëmu gë hnëmu Moyis cowënihawo wadepera watar nte nagiko ɲa, kafi nuniho igwam fatah fa do dakëlëliwöhma gë sariya ahnaw a.*

* 11:7 11:7: Wapëgwala 6.13-22 * 11:10 11:10: Wapëgwala 12.1-5; 23.4; 35.12,27 * 11:11 11:11: Wapëgwala 18.11-14; 21.2 * 11:12 11:12: Wapëgwala 22.17 * 11:18 11:18: Wapëgwala 21.12 * 11:19 11:19: Wapëgwala 22.1-10 * 11:20 11:20: Wapëgwala 27.27-29 * 11:21 11:21: Wapëgwala 27.39-40 * 11:22 11:22: Wapëgwala 50.24-25; Icahn 13.19 * 11:23 11:23: Icahn 2.1-2

24 G'ikwètahn ña, Moyis, ga nayëk, koŷahnëko antë nko macënde fatah aryagu Farawõ ÿa.

25 Atëhnako korotënti ndampo fo gë bulunda Wënu ña g'ile nkef hnë uhnatah wameh ile wok biŷëdina.*

26 Nahadëho ge ñëwïk had Këris, rac fecek gë hnapul Esipët ÿa fop, kabi vinkër vidëwu va ile mbuñade ÿa fo nudëho.

27 G'ikwètahn ña, kërënako Esipët hna hara dakëlana g'intavah ahnaŵ a do nkoko kahnënda had asan ale hnuðëha Wën hunte wok nudena ÿa.

28 G'ikwètahn ña, ntiŷehnëk Pak ÿa do cëlëven sat ÿa warënka vacery hna ðanko Avëvehn a antë ñakëhni vutah vucan vundënkwëryënkw vëva Isërayel va.*

29 G'ikwètahn ña, bulunda Isërayel ÿa ndanëtako wov vëntah ÿa had nkal kankah; vëvë Esipët va, nte njëbajëniho ña, kohnëkëhniwo wënka ña.*

30 G'ikwètahn ña, vëva Isërayel va nkwayaniho wafac mbëd gë wahi kece Seriko ÿa do njoko.*

31 G'ikwètahn ña, Rahab ale wafad a, cëmëntina gë vële wëŷëhnëkawo Wën va, kabi njotoŷehnëkëhniwo yam fo vëyëkëtehna vëva Isërayel va.*

32 Do ye hodëfu hnësu kat? Wati ÿa nkojëdëho soŋe hnësaŋnu woba Sedëwo gë Barak gë Samëson gë Sefëte gë David gë Samiyel do gë wakila wakawary.

33 G'ikwètahn ña, vëhni mëkëni wahnaw ÿa, ntiŷehnëni usatah, nuŷani ile ntehnëko Wënu ña ntif, ñabëni wawës wabësëhn,

34 ndipehnëni fanka hwëdëh fa, pehëni yëkan sëlame ÿa, kihnëniho ñare njaŷëni, ntaëmmaniho wët hna, ntanihëhni wasoðade wahneh ÿa.

35 G'ikwètahn ña, vësëval va mbësayinihëhni vësëm vëlëw hni va pab g'ibëhn ña. Vëryampo korotëŷehniniho hafo cëm hna, aŋwëŷëni pehët ña ðanko tükëntahnini hnë bëhn nte fecek hna.

36 Vëryampo fëna mëkani waryas do idaf gë wus, vëŷëntaŵ va ñabiniho do ntonjëni gë kaso.

37 Andawini gë wëraka, acapini gë haha; acëmëni gë wataŵ wasëlame; njasarëdëniho cuðatëni vacuð wayand wape gë wahnankal, akaŷëhnëniho, korotëŷehniniho, ntiŷiniho këm fo;

38 ðuniŷa ÿa tëfëlana iŷi sifa vahnë! Anjasarëdëniho gë wula do gë wahuŋ, hnë wakary do vankëf vambë nkal.

39 Vëhni fop, mama nuŷani ucedëya përen soŋe ikwëtahn dëw hni ña, vëhnuŷana ile ntehniniho nuŷadëni ÿa.

40 Kabi Wënu ña këbënanëkëfu ile ŷak fecek, tëfakilahna padëhnini hamëhni fu.

12

Wënu ña Rëm fu ÿa

1 Aki, kabi iŷi kore waseðe wasankaf kwërënihëfu, dihëtanëfu, fuhnë fëna, fop vile lënëk vi do wameh wante wëmaŷëhnëdëhëfu njihahnin haryënkw ñi! Kamënanëfu nkaryin igary nte hwëtëhninëkëfu ña.

* 11:25 11:25: Icahn 2.11-15

* 11:28 11:28: Icahn 12.1-42

* 11:29 11:29: Icahn 14.21-31

* 11:30 11:30: Yosuwe 6.1-20

* 11:31 11:31: Yosuwe 2.1-23

² Yëkëndënëfuna Yesu, umë ale ye hayalin ikwëtahn ña do fadënëf rac. Nduñënak korot kërëwa hna hara yëkëna usëfëhnah soñe uhnatah ule kwëtëhniko wã, do gaki, ntañak farëhw Wën hna.

³ Ha, naharyëndëna Yesu ðanko imbër ña g'icilëta ña antë mëku. Vëwën va ñëwënihawo, bare nduñënak hnë fop.

⁴ Hnë imëtary hun wameh hna, cëvehnëluhna ten sat lëw hun.

⁵ Ndënkwërun bi uhnira ule njëðaku Wënu ña had vutah vuntëwu: «Ajë mën, age Ahwëhn a kwëðëki, kwëtëry hakili! antë asilëta age curëðëhi!

⁶ Kabi Ahwëhn a kwëðëðëha ale ñahnëk a, ndafëðëha ale njavëtëk had aju.»^{*}

⁷ Soñe ahwëðahniwu tëfëka aryuñënwawu hnë wahorot hna. Wënu ña pabëðëhu had vijë. Nke bi ajë ale nkok kwëðëðëna rëm ÿa?

⁸ Age kwëðiluhna had gante kwëðëni fop vutah vuntëwu va, vutah inca yerun gena vijë paryi.

⁹ Nuÿayinëkëhni warëm nkal li soñe kwëðënihëfu, do ntënëninëkëhni. Tëfëlfuhna bi mawëhñinëhna g'ahawary Rëm wayir wã nuÿahnin uwám wã?

¹⁰ Warëm fu soñe wati kwëðënihëfu, gante nke vinahan vidëw hni ka. Bare Wënu ña, soñe uhnëfak lëw fu ÿa, kwëðëðëhëfu ðanko nketahninëfu fuhnë fëna hnë ufacah lëwu hna.

¹¹ Paryi, wati nte kwëðëðëru ña, nëñëðilihna, bare njiwëhñëðu. Bare ge ndëcëk rac, vële hnuÿad uwi sifa kwëða do lið gante tëfëka ka nuÿadëni usatah gë yam ÿa.

¹² Soñe rac, njawëñëryin wëbák hun wante vërak ñi do waho hun wale valëð wï!

¹³ «Soñe wakwër hun ña, ndiryin vankañ vacatah,»^{*} ðanko vëreyah va antë teyëni g'ahawary bare njërëni.

Uhnira vële wok vëhwëtahnëna

¹⁴ Yëkëlehnëryin ayewu yam gë vahnë va fop, do ayewu vëfacah; ufacah këm ahnë nudilahna Wënu ña.

¹⁵ Kwëtëryin hakili, ahnë antë tak ipërëna Wënu ña, antë pëhn nkahn gunkah nte wayëmpaÿehñëf bulunda ÿa gë wanto wadëwu ña.

¹⁶ Antë nkeni vële lið ndakëntal meh ma vële yafëk ile sëvak ÿa, had Esawu, umë ale, soñe hnëhët ryampo fo, wafëk carani ntëwu ña.

¹⁷ Njëtërun ðus, ga ndëcëk rac, ante ñadëho nuÿa ðëwara le rëfëkawo nuÿa vëhni rëmu hna, acañëtayiko. Nuÿalohna fere nkwëcëtahn ile ntiko ÿa, lakënde gante njëkëlehnëko gë wako ki.»^{*}

¹⁸ Pëñaluhna kuñ nte hofë ñaki had bulunda Isërayel. Nuni hnam, Kuñ Sinayi, hwëðëh hunte hëvëf, umëhwëry ucamah, vinjar vëmëhwëryah, gë sël sankaf.

¹⁹ Nkwëryëni kopa lënk, do kopa wanës. Bulunda Isërayel le wëryëko iÿi kopa ÿa muntani antë mbok nësëhñëhni iÿi kopa.

²⁰ Vëwëkana iÿi sariya: «Ale ÿakëk inÿi kuñ, lakënde nke intaw, ndawëðëf gë wëraka.»^{*}

²¹ Ile hnuðëho ÿa ntakëmako hafo Moyis ntehn: «Antakëko do mbalëðëfu.»^{*}

^{*} 12:6 12:6: Wanira 3.11-12 ^{*} 12:13 12:13: Wanira 4.26 ^{*} 12:17 12:17: Wapëgwala 25.29-34; 27.30-40 ^{*} 12:20 12:20: Icahn 19.12-13 ^{*} 12:21 12:21: Divëta Sariya 9.19

22 Bare Kuŋ Siŋo* ɳa fëŋarun do gë nkol Wën hunte wok cëmëdina, Yerusalem mbë ambin gë mbara wawuli wamëleka wadëwu wale natëk.

23 Pëŋarun hn'ile mbarëpëlëni vutah Wën vële ryënkwiŋ hnagik do herik wamac ambin hna. Pëŋarunëha Wënu ɳa, ale hitiŋëd' duniŋa ɳi fop. Pëŋarunëhëhni wayir vahnë vësatah vële fadënik.

24 Pëŋarunëha Yesu, ale ye arëkëtëlehn yëbëlan Wënu ɳa gë fuhnë soŋe cëbahn kwëtëla kasëk, do pëŋarun sat le sëlëvik ɳa nësëd' ile fecek g'iva Abel ɳa*.

25 Kwëtëryin hakili soŋe antë awëyü ahnëpaŋwuna ale hnësëd' a! Nirakëhniŋo bulunda Isërayel ɳa, bare ɳwëyëni vëhnëpadilahn, vëfehëlohna uhorot ulë rëfëkëhni wã. Do fuhnë, pehëdëlënëhna g'ahawary ge niyahnihnëka ale hniradëhëfu ambin hna.

26 Kobëri ɳa, kopa lëwu ɳa mbalehnëko nkal iŋi. Dol, ntehnëkëfu waŋi: «Hwënta ryampo kat mbokëdëfu valehnu gena nkal iŋi fo bare ambin ɳi fëna.»*

27 Waŋi wanës «hwënta ryampo kat» fëhnëtanëk viŋë vile ɳahanik vi, hoðe mbalehni vi goðina ðanko nkohahn viŋë vile wok koðena mbalehni vi.

28 Koyëna, kabi nuŋaðen inaw nte wok koðena mbalehni, camehnëñëfuna Wënu ɳa do ðokuŋëhnëñëfuna gante nëŋëdëha ka, g'untënah do g'untakah.

29 Kabi Wën fu ha hwëdëh hunte vëvehnëd' ye.

13

Nkeya nte nëŋëdëha Wën

1 Goryin aŋahnëlu gë vëyënta hun va.

2 Antë aryënkwu yotoyehn vëhneh va, kabi vëryampo, ge ntini rac, njotoyëhnënihëhni wamëleka ɳa hara vëyëtëna.

3 Dënkwëtaryinëhni vële sëd'ik va, had wuhnë fëna cëd'aryirun gë vëhni, do gë vële horotëntëde va fëna, kabi wuhnë fëna, kwëhnarun mbahn.

4 Vahnë va fop tëfëkëhni ntënëni inëŋ ɳa do ipad vële yëlëlek va fëna pac. Wënu ɳa kitiŋëdëhëhni vële lif ndakëntal meh gë vësan vëyëlah ma vësëval vëyëlik vële yëkëlehnëdëhëhni vëhawary.

5 Antë iŋahn koryi ɳa ndënkware vanjasa hun va; natëryiŋu g'ile hwëhnarun ɳa, kabi Wënu ɳa ntehnëk umë dënk: «Hali, tavëd'ila, dënkwëd'ila!»*

6 Soŋe umë ye koðen nësin gë tama: «Ahwëhn a yijëd' ndemaŋo, ñoñ dakëd'iloahna.

Ye kodëni ntiniho vahnë va?»*

7 Dënkwëtaryinëhni vële yenëhnëkuno haryënkwa va, fëyakuno wanës Wënu ɳa. Naharyin gante nkeniho ka do vile watik hnë uwám lëw hni hna do tëfëtalehnëryin ikwëtahn ntëw hni ɳa.

8 Yesu Këris arac fo ye yëhno gë dol, do nkoð koyëna kantëm.

9 Antë aravu arokayiwu gë fop wasifa vakarëŋa vanëmpëlah. Njivëk vambery va njawëniñëfu g'ipërëna Wënu ɳa; bare sariya soŋe uryav wã ndemad'ilihna vële rëfëdëha va.

* 12:22 12.22 Siŋo fakuj ye Yerusalem hna hn'ile nke Cery Wën Cankaf hna. * 12:24 12.24: Wapëgwala 4.10 * 12:26 12.26: Ase 2.6 * 13:5 13.5: Yosuwe 1.5; Divëta Sariya 31.6,8 * 13:6 13.6: Wahnëw 118.6

¹⁰ Kwëhnaÿihnek hn'ile cënafe sadëha, do vësëna vële ryokunjed sank hna tēfëlihna tokëni ile w̄atik hnam ÿa.

¹¹ Ani, asëna wasadëha asankaf yojed sat wulaŵ hnë waÿëwa wasëvah hna soje tavëhn wameh ña, do vimbahn wulaŵ warac pëdëfe kamëhni ryaha hna.

¹² Soje rac ye Yesu fëna cëmëk kamëhni nkol hna, d'anko pacënah bulunda ÿa gë sat lëw̄u ÿa dënk.

¹³ Awa, cahnënefu pankëlin g'umë hamëhni ryaha hna, do d'ibënefu usëfënahnah ryampo fo g'umë.

¹⁴ Kabi kwëhnaÿilënëhna gëd ani nkol nte viyed kwëlëkwël; nte yijed ña yëkëlehnëden.

¹⁵ Paß gë Yesu, yëdanëfuna Wënu ña kwëlëkwël icëmb had sadëha, umë fëhnëtanëk wanës vële yavëtëdeha g'Ahwëhn.

¹⁶ Antë aryënkwu idi ufëren w̄a gë cahël ile hwëhnarun ÿa, wëli sadëha ile hnëgëdëha Wënu ña.

¹⁷ Maŵëhnëryinëhni vëvë haryënkwa hun va do dënënerinëhni. Njëkadëni vintaŵary hun nketëni vahnë vële rëfëka tēfëtanëniha Wënu ña d'oku lëw̄ hni ÿa. Tac, age maŵëhnerunëhëhni, ntidëni d'oku lëw̄ hni ÿa g'uhnatah, genëhnëd'ilihna id'ib, rac demad'uluhna.

¹⁸ Yëfaryindëna Wënu ña soje fu. Apacahnëkëfu ñoñ kwëhnalëfuhna ile heÿandëfun. Njëkëlehnëdëfun lifu fop g'afëren.

¹⁹ Ile rëyëdëmu ntëbi ÿa ayëfaŵu d'anko yiju ñap ÿal hun.

Iyëfa gë simpaÿi

²⁰ Wën hwëhn yam ÿa kayëndëka fagant vësëm hna Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris, umë ale ye aheryëherya asankaf wape ña. Do sat sadëha lëw̄u ÿa nuÿanëkëfu kwëtëla nte viyed soje kantëm.

²¹ Arabi unji Wën nti mëkin ntiyin fop ile fërenak d'anko padënin iña dëw̄u ña! Arabi nti hnë fuhnë, paß gë Yesu Këris, ile hnëgëdëha ÿa! Cëmb iña nke gë Yesu Këris soje kantëm! Amina!

²² Vëÿënta mën, tëyëdëmu, maŵeryin g'iduñëna wanji wanës wante hamënaÿëhnëd; yabena.

²³ Yëtëryin, aÿënta fu ÿa Timote tavik. Age nijjek ñap, njiriyidëfun gë ami ayëkijiwu.

²⁴ Gaÿëryinëhni vëvë haryënkwa hun va gë vëfacah va fop. Vëÿënta fu vëvë Itali va nkaÿënihu.

²⁵ Arabi ipërëna Wënu ña nke gë w̄uhnë fop!

Kayëte mba Sak Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña tufëhnana bare namu cery sali ña ntehnëk Sak, aheryu Yesu, herëhnëkëhni vële hwëtahnëk sampëk duniya li. Akerëk mpëd yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë bëhn wafëhw imbëd gë ryaw gë wahi (50 gë 62) ga ndëcëk hnagi Yesu ya. Hnë kayëte hna, wanira wayabah njëdahnëd gante nkehahnëdëni vële hwëtahnëk haryënk Wënu ña gë vëyëntaw va. Yëb le hnëfak ye iyï: «Ahnë ntehnëd mpëd: “Wëjë, kwëhnaru ikwëtahn, ami vijë vifërën lidëfu. Tufërye bi hak kodu ahwëhna ikwëtahn hara didila fërën! Ge ami ye, gë ile lidëfu ya tufëdëmi ikwëtahn mën inja.”»

Sak wëdahëse hnë uwám vë fac-wô-fac mbalëtahnëd soje karanahnëhni karaj nte wok dakëna nkwëry: Sisikulu, pahnac, hwëdëh.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: kwëtahn, vëyënta, sariya, iña duniya, hakili, hwëdëh, wameh, vëvetak/vëhaÿëhna, ryëw.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaÿi (1.1)

Yawënarinyin hnë haÿëhna g'uvetak (1.2-11)

Ile watik hnë Wën gë ile wok matina hn'umë (1.12-3.18)

Iña duniya, iñëw Wën (4.1-17)

Unira vëvetak (5.1-6)

Duñëna gë iyëfa (5.7-20)

Simpaÿi

¹ Vëyënta mën, nkaÿëdëmu d'us. Ami Sak, aryokuñëhn Wën do gë Ahwëhn a Yesu Këris, herëhnëryidëhu, wuhnë, bulunda Wën le sampëk hnë duniya yi fop*.

Yawënarinyin

² Ntehnëdëmu, ge nkedëhu sifa uryëñah wa fop, pëlaryin had uhnatah sankaf;

³ njëtërun, ge ikwëtahn hun ña njawënañ hn'uryëñah le yedëhu hna nkwënëdëhu kamëna ña.

⁴ Age kamëna hun ña padëk nkedun vësatah d'us, vëhwëhn wëh këm, do ñoñ gojëdiluhna.

⁵ Age ahnë hnë wuhnë nkojëka hakili ya, tëfëka tëya Wënu ña, do umë njëdadhëha, kabi njëdadhëhni vahnë va fop gë uhwëhna nëf hara nahalehnëna.

⁶ Bare ahnë arac tëfëka tëy g'ikwëtahn Wën hara gwajëlehna, kabi ale wajëlehna a gë ifonkëlo wënka wov nte matëndëk sël do peñëlehndëd gante-wo-gante mëntëlëni.

⁷ Sifa ahnë arac antë mbëra naha nuÿad iñë Ahwëhn hna.

⁸ Ale wajëlehnañ ye do kahnëndañina kwëlëkwël hn'ile ntid hna fop.

Haÿëhna g'uvetak

* **1:1 1.1** *Bulunda Wën le sampëk hnë duniya yi fop:* Sak ntehnëk, vële rëfëdëha Ahwëhn a ye wahnëk pëhw gë wahi wavë Isërayel.

⁹ Arabi aŷenta mën ale haŷëhnek a nata kabi matëndik haryënk Wën hna,

¹⁰ do avetak a nata ge Wënu ɲa ɲoyëka. Ndëcëd gante cawëd wapëtel ki.

¹¹ Ulav wã pëhniɸ, yakah lëwu wã hankëned; ufëtel wã njod do idël iɲa godina nkwam. Koyëna nkeɸ soɲe avetak a fëna, nambëde fagant doku lëwu hna.

Ile wãtik hnë Wën gë ile wok matina hn'umë

¹² Mbetak ale hamënak hn'uryëñah hna, kabi ge mëkak, nuŷad uwám usër ule ntehnëk Wën njëɸadëhëhni vële ÷ahnëka va.

¹³ Ge ahnë njëkëhnahnik, antë ntehn Wënu ɲa yëkëhnahnëdëha, kabi Wënu ɲa kodena njëkëhnahni menëhni, do umë dënk yëkëhnahnëdëna ahnë.

¹⁴ Ale-wo-le njëkëhnahnik ge mbënakëfu do pëlaŷinëkëfu g'iña fu ɲa dënk.

¹⁵ Tac iña ɲa nkeɸ had idonk asëval, do wëh nagëd; do ge wëh wã naŷëk hafo pad, icëm nagëd.

¹⁶ Vëŷenta mën, vële ÷ahnëbu d'us, antë mpaŷëmpaŷawu:

¹⁷ fop uyëd yivah wã, fop buña wamah ÷a g'ambin matik; hnë Wënu le ye Rëm Wahumpen hna matik. Umë gwëcëtaɸina had icën nte pakëtëlehnëd ulav.

¹⁸ Wënu ɲa ntik naginëfu g'ahaŷary gë wanës toña wadëwu ɲa, nkehahnin vëryënkwëryënk hnë ile ntik hna fop.

Idi wanës Wën

¹⁹ Vëŷenta mën, vële ÷ahnëbu d'us, tëfëku ayëtu iŷin: ale-wo-le tëfëka njanc nëpa ɲa, bare antë njanc nës iɲa do dav iɲa;

²⁰ kabi ntavah ahnë nagëɸina le satëk haryënk Wën hna.

²¹ Soɲe më ye, tavëryin fop ile ronkëned ÷a do gë fop le wënedëha ahnë ÷a. Kacaryin g'uhnatah wanës wantë tawëk Wën hnë wuhnë ɲa, kabi kwëhnaƷ fanka soɲe pëhët vintaŷary hun va.

²² Antë nëɲu nëpaɲi fo, bare diryin le nësëd ÷a, ge gena umë wuhnë dënk rokaɸ vankaɸ hun va.

²³ Ale hnëpaɸ wanës ɲa do didil ile nkwëryëd ÷a, nke had ale yëkaɸ hnë njëka:

²⁴ ge puhnak yëka ɲa, njid do ndënkweɸ taɲ gante nke ka.

²⁵ Bare ale fëcëtaɸ gë yasery sariya satah le yëɸadëhëfu ipëh ɲa, natëlahna soɲe nëpa tac ndënk w taɲ, bare ntid le nësëd ÷a. Awa, ahnë arac nëɸadëha hnë ile ntid hna fop.

²⁶ Age ahnë ntiyahneka Wënu ɲa nëɲëka gë umë do mëkëna pëla wës lëwu ÷a, tokak nkaf ntëwu ɲa dënk: ile liŷahnëka kwëhnana nafa.

²⁷ Wëlin ile hnëɲëdëha d'us Wënu ɲa, Rëm ÷a: ipaɸ vukëryëm gë vësëval vële cëmeryëk vësan hnë uyiwëhnah lëw hni hna do kehayi viŷë vivë d'uniŷa vi antë tonkënefu.

2

Idëbëndëlehn vahn

¹ Vëŷenta mën, wuhnë vële hwëtahnëka Ahwëhn fu asëmbik a, Yesu Këris, antë alëbëndëlehnënduni vahnë va.

² Mëntëk had inji tëfëta: asan avetak, ale liyak anënk sanu gë viyi viwamah, njijëk hn'ile mbarërun hna do ahaÿëhnah ale liyak viÿë viwëh fëna njintëlehnji hnë mbara tac.

³ Ge kacarunëha ale sudak viyi viwamah aÿi do alehnuna: «Dañary ani, laña lënah li», do haÿëhna ntehnëdunëha: «Wëjë, gory ahahn» ma «Dañary nkal li»,

⁴ awa ge koyëna ntidun, ntëbëndëlehnëdunëhëhni vahne va do g'intaÿary meh kitiñëdunëhëhni.

⁵ Nëparyin, vëÿënta mën, vële ÿahnëbu ðus: gena bi Wënu ña tëhnakëhni vëhaÿëhnah vëvë ðuniÿa vi soñe mbetahnëni kwëtahn hna do nuÿani sah Inaÿ nte ntehnëk njëdadhëhni vële ÿahnëka va.

⁶ Bare wuhnë, mbanëdunëhëhni vëhaÿëhnah va! Gena bi vëvetak va vërehnëdëhu do yodëhu vakitiña hna?

⁷ Vëvetak va yewëd wac fëren le njëdaku Wënu ña.

⁸ Awa, ntidun le sanjëk ge maÿëhnerun sariya Inaÿ Wënu ña gante kerik ka: «Ñahnëryehna aÿënta hu ÿa had wëjë dënk.»

⁹ Bare ge ntëbëndëlehnëdunëhëhni vahne va, uwëh lidun, maÿëhnëluhna iÿi sariya, awa ntavah Wënu ña cëlahnidëhu.

¹⁰ Ge ahnë maÿëhnëna akwëda ndampo sariya ÿa, lakënde maÿëhn vañëntaÿ va, ntëntahnëk sariya ÿa fop.

¹¹ Gena bi Wënu ña umë lehnëk: «ant'ayëkëlehna asëval ahaÿary.» Ntehnëk fëna: «Ant'aryaÿa ahnë.» Awa wëla yëkëluhna asëval ahaÿary, aÿaÿata ahnë, maÿëhnëlihna sariya ÿa.

¹² Awa, ile-wo-le hnësëdun ÿa do lidun ÿa yëtëryin kitiñëdërun gë sariya ile fehëtëd vële wawëhnëka va.

¹³ Hnë fac kiti hna, Wënu ña kaÿëhnahnëdilahna gë ale wok kaÿëhnahnëdilahna gë vëÿëntaÿ va; kaÿëhnahn ña yawëk gë ikiti ÿa.

Ikwëtahn gë ile lifë

¹⁴ Vëÿënta mën, ye nëfadëha ahnë ge ntehnëk: «Kwëhnaÿu ikwëtahn», ge tufahnëdina gë ile ntid ÿa? Sifa ikwëtahn tac, kod bi pehëta?

¹⁵ Age ntehnëk aÿënta fu aryampo wok kwëhnana viÿi vile ntiÿad ma le tokëd wafac ÿa fop,

¹⁶ ye hnëfadëha ge ntehnërunëha: «Yiryeyi yam; cudary do tokëry afo afih», ge yëdaluahna ile valëka ÿa?

¹⁷ Koyëna nke soñe kwëtahn inja: ge tufahnina g'ile lifë ÿa, ikwëtahn cëmah ye.

¹⁸ Ahnë ntehnëd mpëd: «Wëjë, kwëhnaÿu ikwëtahn, ami viÿë vifëren lidëfu».

Tufërye bi hak kodu ahwëhna ikwëtahn hara didila fëren! Ge ami ye, gë ile lifëfu ÿa tufëdëmi ikwëtahn mën inja.

¹⁹ Kwëtahnëru Wën hudampo fo yehëhna? Canjëk ðus! Wayine ña fëna kwëtahnëni hafo mbalëndëni.

²⁰ Wëjë inji ntëhn! Ñadila bi ayët toña ÿa? Ikwëtahn ña kwëhnaÿu nafa ge diyina ile rufahnëd!

²¹ Wënu ña hak njavëtëka acërakëlo fu ÿa Abëraham catëk? Gena bi soñe ile ntiko ÿa ye, ante njëdahnëkawo aju Isak hn'ile cënade sadëha hna?*

* 2:21 2.21: Wapëgwala 22.1-19

²² Nuru, ikwëtahn dëwu ña gë ile ntik ÿa tēfëlēni do ile ntid ÿa fadëndanēk ikwëtahn dëwu ña.

²³ Koyēna ntiyako ile nēsēko Vikerēh va: «Abëraham kwëtahnēkawo Wënu ña do soje rac Wënu ña pëlakawo umē catēk.» Do lawo macēkawo.

²⁴ Awa nurun, Wënu ña gë ile ntid ahnē ÿa njavētēdēha ahnē arac catēk, gena g'ikwëtahn ñi fo.

²⁵ Koyēna nkeho soje Rahab ÿa fēna, asēval ale wafēdēho nkaf ntëwu ña. Wënu ña njavētēkawo catēk soje ile ntiko ÿa ante kacakēhniwo vahnē vēva Isērayel vēle fayiko va do ndemahni tēfēni nkaw kawayo.*

²⁶ Awa, ge ahn'a gona njēnēnd cēmēk, ndampo fo nke, ikwëtahn nte wok tufēhnadīna ña cēmēk.

3

Ipēla wēs

¹ Vēyēnta mēn, antē ayabu vēharan vahnē, kabi njētērun fuhnē vēle haranēdēhēhni vahnē vi, yapēnahndē kitiñ hna ntēbini vēyēntaw vi.

² Fuhnē fop ntētēdēfun dūs. Age ahnē nēsēd hara dētēdīna, ahnē arac catēk, mēkēd pēla nkaf ntëwu ña hnē le-wo-le hna.

³ Gena bi karafe lidenēhēhni wafahnac wā soje mawēhnahnēndēnihēfu? Koyēna kodēn njērēkētēlehniñ vimbahn vidēw hni va fop. ⁴ Ma kat, naharyin wakulu ñi: la nañ dūs do sēl hwēhn fanka peñēndēhni, gē fandēhwēra fatoy njiryeryēde gante ñade ka, do njid hn'ile ñad ale yaryaryēd hna.

⁵ Ndampo fo nke soje ryēw ÿa fēna; iñē ile vak dūs ye hn'imbahn hna, bare nañēnad do canēd wanēs wacankaf. Yēkēryin, fakwēdēh toyē kod pēd fēk sankaf!

⁶ Awa, ryēw ÿa gē hwēdēh mēntēlēni. Duniya wameh ye hn'imbahn fu hna, tonkēnēd imbahn ña fop. Pēdēd duniya lēw fu ÿa fop gē hwēdēh hunte wātik janāma hna.

⁷ Vahnē va kodēni ntini mawēhnēnihēhni wulaw wā gē wusery wā gē ile huhad do gē ile ye wov hna.

⁸ Bare ryēw ÿa, ahnē kodīna nti mawēhn! Iñē wēh le wok ñēwēdīna muk yam ye, do pēbēka wanto.

⁹ Gē ryēw ÿa njēwēden icēmb Ahwēhn a, Rēm fu ÿa, bare fēnali gē umē ndēwanēdenēhēhni wameh ña vahnē vēle ntik Wēn mēntēlēni gē umē va.

¹⁰ Wanēs icēmb do idēwan wēh sahnēd hnē wēs ryampo fo. Vēyēnta mēn, tēfēlahna nke koyēna.

¹¹ Hayalin hante sanēd wēnka wanēñah gē wajañah gena.

¹² Vēyēnta mēn, anuñ kod bi ntēw wacalav? Acalav fēna kod bi ntēw wanuñ? Ndampo fo nke, hayalin wēnka wajañah fēna kodīna njalēn wēnka wanēñah.

Soje hakili

¹³ Nke bi hnē wūhnē ale liyahnēka kwēhñak hakili? Arabi tufahnēnd hakili lēwu ÿa gē viyē vifērēn vile ntid g'ibana va.

¹⁴ Bare ge iñēwary gē iña dēb vēyēntaw ña fēbēku wasakahn hun hna, bokawo ahnañēnandu, ahnēsēndu koyēna ile hnēmpēlēk gē toña ÿa.

¹⁵ Iyi sifa hakili cēlīdīna g'ambin; ibē nkal ye, iba vahnē, gē Sintani dēnk.

16 Toña ye le nke iñewary ge iña deb veyentañ ña, hnam nkeď fop vankeya vameh va do yam godina.

17 Bare ahne ale hwěhnak hakili ve g'ambin ya ahne afacah ye ryenkwerenkw ya, tac ñad yam ya do neñek nkenti, pebeka kayehnah ge viye viferen, debendelehnedilėlihna vahnė va, do tokadilėlihna.

18 Vele yad yam va, ge yam ya campehnedeni usatah wa caharaď lėw hni, had uhnėďa, do satah wa mbarėpedeni.

4

Iña duniya, iñew Wėn

1 Ne matid wasonko wa ge wamet ña yebelan hun? Iña nte weted hnimbahn hun hna matid.

2 Naďun iñe, bare kodiluhna ahnuyawu, awa pehwetaďun aryawuna ahne; perėku g'iñe ahne, bare kodiluhna ahwėhnawu, awa afegwėlehnu sonko do ge uwet. Nuyaluhna ile yadun ya, kabi muntalunahna Wėnu ña.

3 Do la awuntawu, nuyaďiluhna, kabi kem fo muntadun: alihahnu iña hun ña fo reyedun.

4 Tavėrunėha Wėnu ña! Yetėluhna bi iña viye iyi duniya yi iyeď Wėn ye? Ale yad nke lawo duniya ya ayeď Wėn ntiyaď.

5 Gena aki fo nesarėď Vikerėh vi: «Wėnu ña ñad đus iyir nte ntik hne fuhnė ña.»

6 Tac Wėnu ña njivek đus hne fuhnė. Soje umė Vikerėh va me lehnėk: «Wėnu ña ñewėkėhni vele hnaयेनाď va, bare tufedehėhni iperėna đewu ña vele vanad va.»*

7 Awa, banaryin Wėn hna; njweyhneriyina Sintani do nkaryedėhu.

8 Tėharyina Wėnu ña do tehadėhu. Pacėnaryin webak ña, wuhnė vėwen vi; pacėnaryin vinahan hun va, wuhnė vele wajelehnaď vi!

9 Yahnaryin, geryin hne wakwey, do koryin; araďi waryas hun wa mbaca wako, do hnatah hun wa mbaca yiwehnaď.

10 Banaryin haryenkw Ahwehn hna do naयेनėďėhu.

Soje ikitij aयेntawu

11 Veyenta men, ant'alehnėlėndu wameh. Ale lehnėka wameh aयेntawu ma hitiñeka ya, ahne arac sariya Wėnu ña ntehnėk do kitiñek. Wati rac, ahitiñ sariya ya ntiyak, gena ale wawėhnhėk.

12 Wėnu ña yedahnėk sariya ya do umė fo ye ahitiñ a; umė fo hod peheta ahne ma mbevehna. Awa weje ale hitiñedėha aयेnta hu yi, mo liyahnėki yeru?

Soje inaयेna

13 Tame, neparyino, wuhnė vele lehnėď: «Dol ma acahn njidėfun hne iñi naw, behn lidėfun hnam, igwaf rekėďėfun wafėndėfu do nuyaďėfun koryi.»

14 Wuhnė, yetėluhna bi hak nkeď duniya hun ya acahn! Had fecahnunt fante sahnėď do ndecėlehn tañ nkerun.

15 Wėlin ile rėfėku ahnesu ya: «Ge Ahwehn a mawek, cemėďilėfuhna do ntidėfun iyin ge yin.»

* 4:6 4.6: Wanira 3.34

¹⁶ Bare hali, wũhnë naÿënaɗun gë wanës wacankaf. Iÿi sifa naÿëna fop yivëna wëla toye.

¹⁷ Awa ge ahnë njëtëk gante ntife ufërën ka do dil, wameh ntik.

5

Unira vëvetak

¹ Tame, nëparyino, wũhnë vëvetak vi! Koryin do yahnaryindën soje wameh wante ÿaɗ njohahnu ña!

² Paryi nke hnapul hun ÿa nkëlëɗ do viÿi hun va tokëɗëni vamaÿ.

³ Sanu hun ÿa gë koryi hun ÿa nkal fërëkanëɗ do nkal tac rëkendëhu; tokëɗ vimbahn hun va had hwëdëh. Hnë wapuya ðuniÿa hna mbarëparun hnapul.*

⁴ Nwëÿërun cosëɗilunihna vële ryokuñëhnëku wëhaÿ hun va. Rumpah sankaf ye! Wadëka vëvarëp roka hun va tëkëk hafo vanëf Wën Ahwëhn Fanka hna.

⁵ Hnë uvetak sankaf gë fop ile hnëñɗëɗëhu nkerun nkal li. Konënarun had wusaÿ soje fac ile ndawahnëɗeni ÿa.

⁶ Kitiñërunëhëhni vële wok vëlina inë va do ndawëhnërunëhëhni; vëyaÿënanëluhna.

Duñëna gë iyëfa

⁷ Awa, vëÿënta mën, ðuñënaryin hafo Ahwëhn a mbokaj. Yëkëryina ayama gante nduñënaɗ ka napatënd nkal inja njivënehna uhnëɗa wã do nuÿa roka yabah le mbarëpëɗ: njëtëk tëfëka tëv hafo sama ÿa pu.

⁸ Duñënaryin wũhnë fëna; yaÿënaryin ðus, kabi Ahwëhn a mbokajëɗ biÿëɗina!

⁹ Vëÿënta mën, antë aÿëhnandu soje Wënu ña antë kitiñu. Tëkik, rënka hun hna nke!

¹⁰ Vëÿënta mën, ðënkwëtaryinëhni wakila wante hnësëɗëho g'uÿac Ahwëhn ña: tëfëtalahnëryin iduñëna dëw hni hnë horot hna.

¹¹ Ntehnik nëfakëhni vële yaÿënak horot hna. Nkwëryërun ga nësëɗe soje iduñëna yaryah iba Sob ña*, do njëtërun le njëɗfaka ÿa Ahwëhn a wapëta hna. Ahwëhn a kaÿëhnahnëɗëha ðus do kwëhna nëf.

¹² Dënkwëtaryindën wani, vëÿënta mën: antë alëkëndu gë ambin ñi ma g'inkal inji, ma gë sifa ntëka-wo. Ge ha ye, dehnëryin, «Ha» ge hali ye, dehnëryin «Hali» fo, soje antë kitiñu Wënu ña.

¹³ Nke bi hnë wũhnë ale horotëɗ? Arabi muntand. Nke bi ale natëk? Arabi njëwënd icëmb Wënu ña.

¹⁴ Nke bi ale resëk hnë wũhnë? Arabi macëhni vëvë haryënkw cery sali va; vërac njëfanëɗëniha turatëndëniha wagu nkaf hna g'uÿac Ahwëhn a.

¹⁵ Iÿi sifa njëfa nte liyik g'ikwëtahn ña, pehëtëɗëha ares a: Ahwëhn a matëndëɗëha, do wameh wante ntik ña tavëhnëɗe.

¹⁶ Awa putaryin wameh hun ña yëbëlan hun, do yëfanëhnëleriyindën, soje ayërenahnïwu. Iyëfa ahnë asatah a kwëhna fanka ðus.

¹⁷ Eli ahnë gë fuhnë ki yeho: njëfako g'ikwëtahn soje antë tëv, do tëvëlohna hnë wabëhn watar gë fagant bëhn.

¹⁸ Tac më mbok njëfa kat; awa më tëvëk do sama ÿa më njivëk ðus.

¹⁹ Vëÿënta mën, ge aryampo hnë wũhnë tavëk nkaÿ toña ña do ahaÿary mbokaryeta,

²⁰ yētēryin iŷin: ale vokaryika aŷen hnē nkaŷ pērēn hna, pehētēdēha icēm iŷa do tavēhnēde wameh wayabah.

Kayëte ndënkwëryënkw mba Piyer Wade yehëhna kayëte Piyer

Piyer afayik Yesu Këris yeho. Yesu macëkawo wati nte pëladëhëhniwo wëyis ña. (Lik 5.1-11; Matiye 4.18-22) Wati rac Simo macëdeho. Ahwëhn a Yesu nkwëcëtëkawo wac ÿa Simo maca Sefas (San 1.42), umë fëhnëtanëk taka (gë watëvav ña, «pierre»).

Wati nte ndokunëdëho Yesu ña, Piyer darël lëwu nkeho kwëlëkwël. Mama nkehahnëko rac, anjahëtakawo Ahwëhn a wahwënta warar, gante ntehnëkawo Yesu ka ani gë pëlahnënde ÿa. Ankentahniko hnë viyary vëryënkwëryënkw g'iyag nte pëyayiniho ißëhn Yesu ña do, ga ndécëk watac, nkoko kahnënda hnë pëyahn Wanës Wakasëk hna.

Ntiyahnëkëfu paryi Piyer Rom hna nkeho ga cëmëk Afayik Pol hnë bëhn wafëhw imbëd g'iryaw gë warar ma bëhn wafëhw imbëd gë ryaw gë wahnah (63 gë 64) ga ndécëk hnagi Yesu ÿa.

Piyer kerëhnëkëhniwo kayëte ntëwu ña vële hwëtahnëk ye hnë vankol imbëd vambë Asi Toy hn'ile macik gaki Tirëki hna. Andënkwëtehnëdëhëhni wayëhw nuÿani hnë Këris hna do kamënaÿehnëhni fëna mawëhnëniha Wënu ña paß gë wahorot do ißërehn soje ikwëtahn ntëw hni Këris ña.

Piyer tÿëdëdëhëhni fëna ntënënlëni: ale-wo-ale paß gë vësankaf va, vëryonkuñ va paß gë vële hwëhnëkëhni, vësëval va paß gë vësan hni, do vësan va paß gë vësëval hni.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'iñi kayëte: uhorot, imawëhn, wameh, iyir.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaÿi (1.1-2)

Itama g'imac njasa pacah (1.3-2.3)

Itaka nte yënëd gë ßulunda le rëhnyayik (2.4-12)

Imawëhn (2.13-3.7)

Uhorot lakënde alind ufërën (3.8-22)

Itav wameh do ðemal (4.1-11)

Mbetani vële horotëd had Këris (4.12-19)

Vicër gë vële hahnëndak va (5.1-11)

Simpaÿi rëkwa (5.12-14)

Simpaÿi

¹ Ami Piyer, afayik Yesu Këris ÿa, herëhnëryidëhu wuhnë vële tëhnak do ye vëhneh sampëk hnë wayal Pon gë Galasi gë Kapadoc gë Asi do gë Bitini vi.

² Wënu ña Rëm ÿa tëhnaku had gante njëtëko kobëri ka; gë Iyir Ipacah ña pitirun soje lëwu. Ha, tëhnaku ðanko awawëhnahnuna Yesu Këris do pacënahnu g'icëlëvahn sat lëwu ÿa.

Arabi ipërëna ña gë yam ÿa nkwënawu dus!

Itama nte wok cëmëdina

³ Cëmbënëfuna ale ye Wën gë Rëm Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris: hnë ikaÿëhnahn cankaf ntëwu hna, anagëkëfu g'ahawary g'imat Yesu Këris fagant vësëm, soje nuÿayin itama nte wok cëmëdina,

4 do soŋe nuŋayin intëw̄ inte wok bëvëdîna muk, tonkëdîna, do igwam ntëw̄u ŋa cëvëdîna. Irac kwëtëhnëku mbin hna,

5 w̄uhnë vële keryëd gë fanka falëw̄u fa, gë fere ikwëtahn soŋe ipëh nte fëhwëtak tufëhna wati rëkwa hna.

6 Soŋe umë pëbëryiŋu uhnatah w̄a, lakënde soŋe wati roy tëfëka ahoroteyehniŋu gë fop wasifa wayëkëhnahn.

7 Iŋi horot tufahnëd ikwëtahn hun ŋa paryi nke. Sanu ŋa kofe përëkani, bare hwëdëh hna nude bi nkwa mëk. Aki fëna ikwëtahn hun ŋa le ŋak hnëfak gë sanu ŋi njëkëhnahnik hnë fop wasifa wahorot hna, soŋe njëtahni njaŋëk. Tac fac le mbokajëd Yesu Këris ŋa, gë fere ikwëtahn hun ŋa nked idëwan, icëmb do idënën.

8 Nahnërunëha hara nulunahna, gaki kwëtahnërunëha hara nulunahna, do uhnatah hun w̄a camëk hafo le nkoyik kofena tëfëtayi gë wanës,

9 kabi tëkën ŋa rëkënëdun ile njëkëlehnëd ikwëtahn hun ŋa: umë ye ipëh walaŋary hun w̄a.

10 Kobëri ŋa, wakila Wënu ŋa njëkëlehnëni paryi nuni hak Wënu ŋa pëhëtëdëhëhni vahnë va. Apëyahneniho soŋe inŋi pëh nte njëdadëhu Wën.

11 Wakila watac njëkëlehnëni njëtëni guve do hak ntiyađ irac. Iyir Këris ŋa hnë vëhni nkeho, do pëyahniko kobëri ŋa wahorot wale rëfëkawo nuŋa Këris ŋa do g'icëmb inte rëfidëha ŋa.

12 Wënu ŋa njëtëndanëkëhni wanŋi wanës gena soŋe lëw̄ hni dënk, bare soŋe hun yëdahnik. Doliŋi vëfëyahnan Wanës Wakasëk ŋa nësëhnënihu watac gë Iyir Ipacah nte yëdahnijik ambin ŋa. Do wamëleka ŋa dënk nađëni dus njëtëni rac.

Imac njasa pacah

13 Soŋe umë ye, naharyin ile rëfëka aliwu ŋa, nëgaryin do kwëtëryin fop tama hun ŋa hnë uyëd ipëh nte yëdadërun fac le mbokajëd Yesu Këris ŋa.

14 Mawëhnëryina Wënu ŋa had vutah vupëren: Ant'arëfu viña vimeh wabë kobëri ŋa, wati nte nkorunëho yëtëluhna toña ŋa.

15 Bare had gante pacëk ale wacëku ka, w̄uhnë fëna geryin vëfacah hnë fop vankeya hun hna,

16 kabi kerik: «Geryin vëfacah, kabi ami pacëbu.»*

17 Hnë wayëfa hun hna, macëdunëha «Apa» ale hitiŋëd ale-wo-le ile ntik ŋa hara dëbëndëlehnëliëhënhina vahnë va. Soŋe rac ye, geryin vëlënën Wën, wati le yehahnërun nkal li.

18 Ankeya nte hnuŋarun gë vacërakëlo hun vi yiryeryëdîna karyënk. Bare njëtërun, Wënu ŋa cosahnëk icos canka f soŋe pëhëtahnu hnë anŋi sifa nkeya. Dinahna gë viŋë vile fërëkađ, had sanu ma kori.

19 Bare pëhëtëku gë sat fërën Këris ŋa, umë ale ye had fape fante wok kwëhnana dahëse wëh do ñoñ nudena ile wek.

20 Wënu ŋa tëhnakawo ani gë ntihahnënd ðuniŋa ŋi, atufahnëka gaki hnë waŋi wawati wale ye warëkwa, soŋe hun.

21 Wuhnë, paß gë Këris kwëtahnërunëha Wënu ŋa, umë ale vëhnëndanëka fagant vësëm do yëdaka icëmb; aki kwëtëdun ikwëtahn hun ŋa do itama hun ŋa Wën hna.

* 1:16 1.16: Soŋe Walevi 19.2

²² Maŵëhnërun toña ŷa do koyëna pacënërun vintaŵary hun va, alihahnu inahnël catah vēyënta hun. Nahnëlëryin đus gë vēyënta hun gë ntaŵary hun fop.

²³ Nagirun hnë uwám hasëk, ule wok matina hnë uhnëđa ule fud bare ule watik hnë uhnëđa ule wok cëmëđina: Wanës Wën wađë kantëm.

²⁴ Kafi,

«Mbahn ŋi nke had dël,

do fop icëmb dëwu ŋa had ufëtel dël;

dël ŋa kankëđ do ufëtel ulëwu ŵa njođ;

²⁵ bare unës Ahwëhn a nkođ kantëm.»*

Uwi nës, Wanës Wakasëk wante fëyayirun ye.

2

¹ Doliyi cañëtaryin fop ile wëk; antë arokaŵuna ahnë, antë ayewu vēhuruđak, antë ayewu vēyëŵary, antë ahnësu wameh vēyëntaŵu.

² Had fanul, balëryiŵu wambël wapacah wante ryavëđ ntaŵary đanko, g'umë, ahnaŷëntiŵu hn'ipeh hna,

³ kafi, had gante nësëk vikerëh ka: «andahërun gante nëŋëk Ahwëhn ka.»*

Itaka nte yënëđ gë bulunda le rëhnayik

⁴ Pëharyina Ahwëhn a Yesu. Umë ye itaka inte yënëđ. Vahnë va cañëtaniha, bare Wënu ŋa tëhnaka, do nkamahnëkawo.

⁵ Wuhnë fëna, nkerun had wëraka wale yënëđ wale yëryahnik cery nte nkehahnëk Iyir Ipacah, soŋe ayehahnu bulunda facah vēsëna wasađëha, soŋe asënahnu wasađëha gante ntehniku Iyir ka, do Wënu ŋa teđađ soŋe Yesu Këris.

⁶ Ha, ntehnik hnë Vikerëh hna:

«Wëli, atëhnabu itaka nte hnëfak

do kwëtëbu hn'inaŵ Siyo hna taka ndënkwëryënk.

Ale hwëtëk ikwëtahn ntëwu ŋa hnë ŷalu

yëtëđinahna muk usëfëhnah.»*

⁷ Soŋe wuhnë vēle hwëtahnëk, untënah. Bare soŋe vēle wok vēhwëtahnëna va,

«Itaka inte cañëtaniho vēvēry vacery ŋa

vacak ye tame inte mbëryahnëk Wënu ŋa cery ntëwu ŋa fop.»*

⁸ Do fëna ntehnik:

«Taka nte nkëwëđëni vahnë,

taka nte hëfëđ.»*

Nkëwëđëni vahnë vērac kafi vēŵawëhnëna wanës Wënu ŋa do koyëna nuŷađëni ile pëhwëtaniho ŷa.

⁹ Bare wuhnë, bulunda ile rëhnayik yerun, vēsëna wasađëha ahnaŵ, bulunda facah, vahnë vēle kwëhnëk Wën. Atëhnaku soŋe afëyahnu vantiyehn vacamah vante ntik, umë ale ŵacëku asahnu mëhwëry hna, arëngu humpen hucamah hudëwu.

¹⁰ Kobëri ŋa, gelunohna bulunda, bare gaki bulunda Wën yerun; kobëri ŋa yëtëluhna ikaŷëhnahn Wën, bare gaki nuŷarun ikaŷëhnahn ntëwu.»*

* 1:25 1:25: Esayi 40.6-8 * 2:3 2:3: Wahnëw 34.9 * 2:6 2:6: Esayi 28.16 * 2:7 2:7: Wahnëw 118.22 * 2:8 2:8: Esayi 8.14 * 2:10 2:10: Ose 1.6,9; 2.1,23,25

11 Vëÿënta mën, wuhnë vële ÿahnëbu dus, wuhnë vële ye vëhneh nkal li, vële ryëcalëd, nkaÿëtamu, tavëryin viña vimeh mbahn vinte wëtaryëd ntaŵary hun.

12 Kwëhnaryin njasa përen fagant vële wok vëhwëtahnëlahna Këris; koyëna, lakënde mërahnëndënihu, ntehnëndëni wëwen yerun, afo njavëtëni vantiyehn vapëren hun va do cëmbëdëniha Wënu ña fac le njijëd hna.

Imawëhn vësankaf

13 Soje Ahwëhn a, maŵëhnëryina asankaf-wo-asankaf: ahnaŵ ale ye nkaf vësankaf fop,

14 do waguverëner vële payëk va soje korotehnëhni vële wënëd va do cëkwaryënihëhni vële lid ufërën va.

15 Kabi ile ñaaf Wënu ña ye, vantiyehn hun vapëren va remënayehnkëhni vëhnënkawah vële wok vëyëtëna iñë.

16 Geryin vahnë vële ye afaya, bare paya hun ña antë coŵ wameh wante lidun ña; geryin vëramp Wën.

17 Dënëneriyinëhni vahnë va fop, ñahnëryinëhni vëÿënta hun hn'ikwëtahn hna, maŵëhnëryina Wënu ña, dënëneriyina ahnaŵ a.

Imawëhn vëryokuñ

18 Vëryokuñ, maŵëhnëryinëhni vahnë vële ryokuñehnédëhu, do dënëneriyinëhni, gena vële fërënak do ryuñënanédëhu fo, bare gë vële fërëkak per.

19 Toña ye, ge mëkarun wahorot wale wok tëfëluhna, do ryuñënarun soje idënën Wën, rac ye nëfak paryi ÿa.

20 Injëhne cëmb yehëhna ge dñuñënarun daf soje ile wënërun ya? Bare ge dñuñënarun wadaf ña soje ufërën ile lirun ÿa, nëfak paryi ye haryënk Wën hna.

21 Gena bi rac macëku Wënu ña? Kabi Këris fëna korotëk soje hun; atufëku nkaŵ ña danko arëfu vacëbëtel vantëŵu va.

22 «Umë dina la uŵeh ryampo, wëla hwënta ryampo tokana ahnë.»*

23 Umë ale ÿëwik, maŵëna njewëg, hnë horot lëŵu hna nësëna ntini wëh, bare kwëtëk tama ntëŵu ña hnë Ahitiñ asatah hna;

24 umë ale, hnë mbahn dëŵu hna, ndibëk wameh wadëŵ fu ña kërëwa hna, danko tavahnin wameh fu ña, do nkehahnin hnë uwám satah; umë ye ale sërëhnik soje njërahnin.

25 Akwëyërunëho had wape, bare gaki mbokajërun gë cape aheryëherya, ayaŵ walawary hun.

3

Vësëval va gë vësan va

1 Wuhnë vësëval va fëna, tëfëka aŵawëhnënduni vësan hun. Ge ntirun koyëna, vëryampo hnë vëhni, lakënde vëhwëtahnëna Wanës Wënu ña, ge njëkëni vankeya hun va, akwëtahnëdëni. Do fop iÿin wëla nësëluhna,

2 kabi nuðëni gante pacëk vankeya hun ka do tufahnëd untënah.

3 Ant'aryëñu igwamëna mbahn, had ryaÿ mul, ma liya wëkayët sanu, do cuða viÿi vëhambah ntaŵi.

* 2:22 2.22: Esayi 53.9

4 Hali, gwam hun ɲa tēfēka nke mbē bambery ntaŵary hun hna, mbē hakili hnēɲah do hwēhn yam. Iyi sifa gwam pērēkadina muk, do kwēhnaŵ vėhni Wēn hna nafa sankaf.

5 Kobēri ɲa aki kayētađēniho vėsėval vėfacah vėle hwētėko tama dēw hni ɲa Wēn hna: ntēnēđēnihehniwo vėsan hni.

6 Aki nkeho Sara. Ntēnēnkawo Abēraham; macēđēhawo Ahwēhnu. Wuhne fēna nkefun had Sara ge ntirun ufērēn hara űoñ dakēluhna.

7 Wuhne vėsan va fēna, pabēryinēhni đus vėsėval hun va do geryin ndampo fo, đenkwētaryindēn fanka hun fa kēñēlahnēna gē fanka falēw hni fa. Dēnēnēryinēhni, nuŵađēni had wuhne uŵam sēr le njeđand Wēn. Diryin koyēna đanko wayēfa hun ŵa antē mbok memaŵehni.

Uhorot lakēnde alind ufērēn

8 Wēlin uhnēs rēkwa lēmēn: kwēhnaryin fop nahan ndampo fo, do gwėryēlėryin fēna. ɲahnēlėryin ntēwēlėwun had vahnē hun; geryin vahnē vėhnēɲah, do banaryin haryėnkw vėyēnta hun va.

9 Ge ahnē ntiku uŵeh, antē aliguna uŵeh; ge ahnē njeŵėku antē ayewėguna. Dėwanēhnėryindēna kwēlėkwēl, kabi soje rac macahnėku Wēnu ɲa, đanko ndėwahnu.

10 «Ale ŷađ ɲahn uŵam

do nuŷa wafac wafērēn

tēfēka mēk ryēw lēwu hnē inēs wameh

do wēs lēwu gē wanēs wante rokađ,

11 ndarēnd uŵeh ŵa do ntind ufērēn,

njėkēlehn yam ŷa do tēfēlehn g'intaŵary ntēwu fop.

12 Ahwēhn a keryēđēhēhni vėsatah va,

do vanēf vantēwu va hnēpađ wayēfa walēw hni ŵa;

bare yēka Ahwēhn a niŷahnėkēhni vėle lid ŵeh soje antē nke aŷēw alēw hni.»*

13 Mo lidėhu uŵeh ge kahnēndarun idi ufērēn ŵa?

14 Lakēnde ahnuŷawu wahorot kabi ufērēn lidun, mbetađun. Antē ntaku gē ahnē, do antē pėmpėhna hnu.

15 Bare ntēnēnėryina hnē wasakahn hun hna Kėris had Ahwēhn a. Ge ahnē tēyėku, kėbėnaryin ayabahnu itamah nte hwēhnarun ɲa.

16 Bare diryin wajira fo do g'untėnah, g'ikwėhna nahan pērēn, đanko vėle hnēsēđ uŵeh soje nkeya pērēn hun gē Kėris ɲa cėfėhnēhni soje ile njeŵėnihu ŷa.

17 Ha, ge Wēnu ɲa űađ, apecek ahorot hnē wapērēn wante lidu ɲa g'ile horotėđu hnē wameh wante lidu ɲa.

18 Kėris umē đenk korotėk hafo cēm hwēnta ryampo fo soje wameh ɲa fop; umē ale wok menēna, acēmėk soje vahnē vėwēn va. Ntiko koyēna đanko njiyeryahnu gē Wēn. Pađ g'imbahn ntēwu ɲa ndaŵiko bare pađ g'iyir ɲa mbokaryijik wam hna.

19 Do njiko had iyir pėyahni imėk ntēwu ɲa wayir wale sėđiko kaso hna,

20 vėle woko vėŵawėhnelahna Wēnu ɲa kobēri ɲa, ante tufahnēđėho đũhēna ntēwu ɲa wati nte ntidėho Nowe sisikulu ɲa. Vahnē vėle fehėntiko wēnka va vėyađėlohna, mbēđ gē vėrar fo nkeniho.

²¹ Wanji wënka yeho had yarya le fehëtëdëhu gaki ŷa. Iŷi yarya, gena idag ronk mbahn. Hali, dahëse ye le rufahnëd mëta imac Wën g'inahan përen. Rac fop ntiyađ gë fere bëhn Yesu Këris,

²² umë ale hayëk ambin do laňak farëhw Wën hna. Wamëleka ŷa, gë vësankaf va, gë fop vëyi vëyëntaŷ vile hwëhnak fanka ambin hna mawëhñëniha.

4

Itav wameh

¹ Atac, kabi Këris korotëk mbahn ntëwu hna, wuhñë fëna, kwëhnaryin nahan ndampo fo gë umë. Gena bi ale horotëk mbahn ntëwu hna ravëk wameh ŷa

² danko, hnë wafac wale wojëka wã nkal li, uwám lëwu wã nke gante ñađ Wënu ka, do tav wëbal wameh wëba vahnë?

³ Gwërënkehu wati idi had gante ñađëni ntini vahnë vële wok vëyëtëlahna Këris va: aki fo nkeyarëdëni, tëfëdëni wëbal wameh, andëwëdëni, atokëdëni dëcët do cedëni dëcët uñen ßulunda hna, cëmbëdëni waravahn wasëfëhnahnah.

⁴ Gaki, kabi goluhna arëfëlëndu, gë vële wok vëhwëtahnëna va, hnë vankeya vameh dëcët hna, apëmpëhnahnëkëhni, do anjwëdënihu.

⁵ Bare afo nkabahnëni haryënkw Wën hna wante ntini ŷa. Akëbënak kitiŷëhni vële wok gë vële sëmëk per.

⁶ Soŷe umë ye vësëm va fëna pëyayini Wanës Wakasëk ŷa. Akitiŷini paß g'imbahn ŷa had vahnë va fop, bare gaki kodëni nkeni paß g'Iyir ŷa had Wënu ŷa.

Gante tëfëka ndemalëndëni vële hwëtahnëk va

⁷ Wapuya ðuniŷa ŷa pëňajëk! Soŷe rac, tëfëka ayewu vëseryah, do nëgëtëryin wahakili hun wã ðanko aholu ayëfahnëndu.

⁸ Ile ŷak nëfak ŷa, ŷahnëlëryin ðus, kabi iňahn ŷa tavëhnëd wameh wayabäh.

⁹ Yotoyehñëlëryin hnë watere hun hna g'uhnatah.

¹⁰ Wënu ŷa njëfaku wafere aryemalëndu gë vëyënta hun va. Geryin had vëryokuŷ vëfëren vële hođ paßëni wayëd wanëmpëlah Wën.

¹¹ Age ahñë nësëd, wanës wadëwu ŷa nke wëba Wën; ge ahñë ndemađëha aŷëntaŷ, uryema lëwu wã nke gë fop fanka fale njëfaka Wën fa, ðanko, paß gë Yesu Këris, Wënu ŷa cëmbi hnë fop, umë ale hwëhnëk icëmb do imëk soŷe kantëm. Nke koyëna!

Mbetani vële horotëd had Këris

¹² Vëyahnik mën, antë pëmpëhnahnü gante njëkëhnahnëderun gë wahorot wahambah ki. Antë ahñahawu wanji tëfëlahna tëki.

¹³ Bare natëryiŷu kabi nkentahnirun uhorot Këris hna, ðanko fac le nuhandëni vahnë icëmb ntëwu ŷa natahnu paryi.

¹⁴ Mbetarun ge njwëderun kabi vërefäl Këris yerun, kabi Iyir icëmb, Iyir Wënu ŷa, hnë wuhñë nke.

¹⁵ Ahñë-wo-ahñë hnë wuhñë antë korot kabi aryaŷ vahnë, ale ma aŷen ye, ma kabi ale yentahnik wëba vëyëntaŷ ye.

¹⁶ Bare ge ahñë korotëd kabi kwëtahnëka Këris, antë cëfëhna; hali, camehna Wënu ŷa fo had gante ntehnëdëni vahnë ka ava Këris ye.*

¹⁴ Gaŷeryinēhni vēle hwētahnēka Yesu va g'ījahh nte rufande vēŷēnta hna. Nuŷaryin yam ŷa, ŵuhnē vēle kwēhnēk Kēris va fop!

Kayëte kigëna mba Piyer Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Piyer ña herëk inji kayëte wati nte kobëko gë icëm ntëwu (mpëd yëbëlan bëhn wafëhw imbëd g'iryaw g'imbëd gë bëhn wafëhw imbëd g'iryaw g'imbëd gë wahnah (65-69) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa). Kerëhnëkëhni vële hwëtahnëk va bare yëtëlëfuhna bi ne nkeniho. Niraðëhëhni soje vëharan wamër va. Andënkwëtehnëdëhëhni gante nkwenëdëfëni ikwëtahn dëw hni ka do ikwëtahn dëw hni ña kahnëk hn'ile njawëk. Yesu mbokajëd do atëfëkëhni kahnëndani hnë umë.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: gë fere, kila, vëharan wamër, iyët.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaÿi (1.1-2)

Gante tëfëka nkeni vële kwëhnëk Këris va (1.3-11)

Kahnëndaryin hnë vile haranirun hna (1.12-21)

Soje vële haranëd wamër va (2.1-22)

Paryi Yesu mbokajëd (3.1-18)

Simpaÿi

¹ Ami, Simo Piyer*, aryokuñëhn do afayik Yesu Këris, herëhnëdëhëhni aki vahnë vële njëdak Wën ikwëtahn nte hëñëk gë ntëw fu ña. Usatah Yesu Këris, umë ale ye Wën fu do Afëhët, yëfaku inji kwëtahn.

² Arabi yam ÿa g'ipërëna Wënu ña nkwenawu ðus, gë fere iyët Wënu gë Yesu Ahwëhn fu ÿa.

Imac do itëhna Wën

³ Gë fanka falëwu fa Wënu ña njëdakëfu fop ile valëkëfu ÿa soje nkehahnin gante ñad ka. Antik rac gë fere uyët ule hwëhnayinëk soje lëwu, umë ale wacëkëfu gë icëmb do g'ipërëna camah ntëwu ña.

⁴ G'icëmb do g'ipërëna tac Wënu ña anjëdakëfu viÿë vihnëfak gë vifërën had gante ntehnëko kobëri ka. Antik gë fere vëÿin, soje afëhëtahniwu hnë viña vimeh iÿi ðuniÿa vile fërëkahnëdëhëhni vahnë, do ayentahniwu ile nke Wënu ña.

⁵ Soje umë ye kamënyarin awënu kwëtahn hun hna ipërëna camah; hnë ipërëna camah hna gwënëryin uyët Wënu ña;

⁶ hnë uyët Wënu hna gwënëryin imëk vankaf hun; hnë imëk vankaf hun hna gwënëryin iduñëna; soje iduñëna ña gwënëryin nkeya nte ñad Wënu ña;

⁷ hnë nkeya nte ñad Wënu ña gwënëryin injahnël hun ña; hnë injahnël hun hna gwënëryin injahn Wënu ña.

⁸ Kabi, ge kwëhnarun vanji vankeya, do ge pëlëk vënkahn va hnë wuhnë, antëwëdun vifërën do ndokuñëdun ðus do iyët hun Ahwëhn fu Yesu Këris nkwenad.

⁹ Bare ale wok kwëhnana vanji vankeya va, nke had ale wëpëk; nudina ðus. Andënkwëk Wënu ña njaryëka wameh wabë kobëri ña.

* 1:1 1.1 *Simo Piyer*: hnë vëkayëte vëndaw Simo wacik Simeÿo.

¹⁰ Soŋe rac ye, vēyēnta mēn, kamēnaryin aliwu imac gē itēhna Wēnu ŋa njaŵ g'ahaŵary hnē wūhnē. Kabi ge ntirun koyēna, yodiluhna muk hnē wameh hna.

¹¹ Aki Wēnu ŋa kacadēhu g'afērēn Naŵ nte wok puđina muk mba Ahwēhn fu do Afehēt fu Yesu Kēris hna.

Vēle hnuik icēmb Kēris

¹² Soŋe rac ye, lakēnde ayētu vēyin fop, do fēna ahahnēndawu hnē toña le wēryerun yi, nkodēfu ryēnkwētehnēndu kwēlēkwēl.

¹³ Catanēko, age cēmēla, andēnkwētehnēdēmu soŋe woŵu vēhnēgak.

¹⁴ Kabi njetēbu biyēđina cēmēđefu, had gante tufēko Ahwēhn fu Yesu Kēris.

¹⁵ Bare ntidēfu fop soŋe woŵu aryēnkwētahnēndu kwēlēkwēl vēyin age cēmēbu.

¹⁶ Ante pēyaŷirunēho ŋa Ahwēhn fu ŷa Yesu Kēris mbokajēđ gē fanka, gena wēhnantul wahnahar nēsēhnirunēho. Bare nubun inaŷ ntēwu ŋa gē vinkēr vintēw fu va.

¹⁷⁻¹⁸ G'umē nkebunēho kuŋ pacah hna, wati nte ntēnēnkawo do cēmbēnkawo Wēnu ŋa Rēm ŷa. Wati rac, hnē Icēmb Camah ntēwu hna, Wēnu ŋa nkwēryēndanēka kopa lēwu ŷa, ntehn: «Ayi ajē mēn ye ale ŷahnēbu đus. Hnē umē natēđēho.»^{*} Do kopa rac, fuhnē dēnk nkwēryēbun matind ambin.

¹⁹ Do fēna, tamahnēđefun g'ahaŵary wanēs wakila Wēnu ŋa. An-jiwēnēđun ge kwētarun vintaŵary hun hna, kabi nke had lampu le fēđik hnē umēhwēry hafo Fac ŷa tēki, do Kēris, ikol sampērēnkoli ŋa, pētēn wasakahn hun ŵa.

²⁰ Ani gē iyin fop, njetēryin đus: wanēs wakila hnē Vikerēh hna matina wihan vidēw hni hna dēnk.

²¹ Kabi pēgw kobēri ŋa, wanēs Wēnu ŋa matina hnē ahnē. Bare Iyir Ipacah ŋa lidēhēni vahné va nēsēni wanēs wante watik Wēn hna.

2

Vēharaj wamēr

¹ Kobēri ŋa, hnē ūlunda Isērayel hna nkeniho wakila wamēr. Aki fēna, vēryampo matēđēni fagant hun, do ntehnēđēni vēharaj ye, bare ile karaŋēđēnihēni vahné va gena toña. Nēsēhnēđēniha wajira fo wamēr wante sēvehnēđ vahné do ŋwēyēđēniha Aharaj ale sosahnēk wameh wadēw hni. Soŋe umē ye icēv ntēw hni ŋa tēkid űap, do vēhni lik.

² Vēyabah tēfēđēnihēni hnē ndakēntal meh, antidēnihēni vahné va njetēni nkaŵ toña ŋa.

³ Do inahn dēw hni kori ŋa ntid nēsēndēni pađ gē wūhnē wēhnantul wale ntini vēhni dēnk, đanko tokanihu. Bare ambiyēk ga cēbik kiti lēw hni ŷa, napēđina, do biyēđina bēv dēw hni ŋa tēkid!

⁴ Njetērun, Wēnu ŋa kaŷēhnahnēlahna gē wamēleka wante wēnēk ŋa, bare ntabēkēhni hnē umēhwēry vē janáma*, űabehnēkēhni gē vankēnca hafo fac kitij ŋa.

⁵ Kaŷēhnahnēlahna gē đuniya sēr ŷa, bare atēvehnēko wēnka wacankaf hafo wac ŵa kohnēhni fop vēle wok vēlēnēnēlahna Wēn va. Nowe, umē

^{*} **1:17-18 1.17-18:** Matiye 17.1-5; Marēk 9.2-7; Lik 9.28-35 *** 2:4 2.4 Janáma:** Gē wagērek ŋa janáma ŵacik Tarētar.

ale fëyadëhëhniwo vahnë ile satëk, gë vahnë mbëd gë vëhi vëyëntaŵ fo fehëtiko.*

⁶ Akitiŋëk fëna vankol, Sodom gë Gomor; apëdëk vankol vatac hafo nko bëhn fo. Iyi dahëse vahnë vële wok vëlënënëlahna Wën va ye, soŋe tufini ile hnapëdëhëhni ŷa.*

⁷ Bare pehëtëka Lot, umë ale yeho ahnë asatah. Lot nuđëhëhniwo vahnë vëvë vankol vatac vële wok vëlënënëna sariya ŷa do lidëho ndakëntal meh, do mbërehnëdëhëhniwo dūs hnë ntaŵary ntëwu hna.

⁸ Ha, aŷi asatah, ale yeho fagant lëw hni, nuđëhëhniwo do nkŵeryëdëhëhniwo fac-wo-fac, ntaŵary catah ntëwu ŋa korotëdëho soŋe vantiyehh meh vante nkok ñadina sariya va.*

⁹ Vëyŋ rufahnëd Ahwëhn a njëtëk gante pehëtëdëhëhni hnë uhorot vële wawëhnëdëha va, do njëtëk gante tavëdëhëhni vële wok vësatëna va koroteyëhnahni fac kitiŋ hna,

¹⁰ kas vële rëfëd viŋa vimeh mbahn vinte ronkënëdëhëhni, do ŷëwëk ucankaf.

Vëharanŋ wamër va tamani dëcët, dakëdëlëlihna njewënihëhni vële ye ambin cëmb hna.

¹¹ Wëla wamëleka wante lëbëkëhni imëk gë fanka fa waryëkënalohna njewënihëhni haryënkŵ Ahwëhn a.

¹² Bare vëyi vahnë, had wulaŵ wahnënkŵah nkeni, wale hnagik soŋe pëlaŷini do ndaŵini fo. Njewëdëni ile nkoni vëyëtëna do had wulaŵ, vëhni fëna ndawëdëni;

¹³ aki uhorot cošëdëni soŋe fop ile koroteyëhnënihëhni viyënta hni va. Rëk tëkatëndëni uhnatah lëw hni g'idi wabal wameh wadëw hni g'anent pir tase vahnë fop; g'uhnatah ntidëni ile rokađ ge njini vambënt hun hna; wëdahëse wawëh nkeni wale ronkënëd.

¹⁴ Fop vinahan vidëw hni va soŋe vësëval ye. Vëravëdina idi wameh ŋa, do tokadënihëhni vële wok vëyaŵënëna nkaŵ Këris ŋa. Vësan vële rëk mbalëd dëcët ye. Vëhni Wënu ŋa ndëwanëhnëkëhni wëh!

¹⁵ Atavëni nkaŵ catah ŋa do cëvëni. Nkaŵ Balam, aĵë Bosor ŷa, tëfëni, umë ale ŷadëho cosi soŋe ntihahn wameh ŋa.*

¹⁶ Bare curiko soŋe wameh watac: fali fale wok kodina nës nësahnëkawo gë kopa ahnë, soŋe tavëtehna kila Balam wanĵi wanënkŵah wante ñadëho nti ŋi.*

¹⁷ Vële haranëdëhëhni vahnë wamër va, had wahayalin waguah nkeni; had viŋar vinte campehnëk sël wëh nkeni fëna. Wënu ŋa pëhwëtanëhnëkëhni ŷëŵa hn'ile mëhwëryëk dūs hna.

¹⁸ Nësëdëni wanës wante wok kwëhnana nafa, do mbalëtahnëdëni viŋa vimeh vimbahn gë ndakëntal meh soŋe tokanihëhni vële sahnik takan va fagant vële wok lëdëk wameh hna.

¹⁹ Ntehnëdënihëhni kodëni nkeni afaya do vëhni dënk vëramp iŋa inte vëvehnëdëhëhni nkeni. Kabi ale-wo-ale nke aramp iŋë ile wëkëka.

²⁰ Vahnë va pehëtini hnë viyë vëvë nkal vile ronkënëd vi kabi njëtëniha Afëhët a, Ahwëhn fu Yesu Këris. Bare, ge viŋa vimeh vimbahn vambë kobëri va mbok pëlahni do mëkëhni, wapuyala wadëw hni ŋa međ ntëbi gante nkeho wapëgwala ka.

* 2:5 2.5: Wapëgwala 6.1-9.28 * 2:6 2.6: Wapëgwala 19.1-35 * 2:8 2.8: Wapëgwala 19.1-19

* 2:15 2.15: Vaker 22 * 2:16 2.16: Vaker 22.4-35

21 Pecehnakëndehëhniwo vëhni antë njetëni nkaŵ catah ija, g'ile njetëdëni do niyahnëni kwëda pacah nte karanjiniho ja.

22 Ile rëkatëkëhni yi tufahnëk ile nësëko ya tofa ye: «Ive ya mbokëd tok ile nkurëk ya»; do ijin fëna: «Mpëhëmpëh ja ge njaryik mbokëd kërënjëta wadaŵ hna.»[☆]

3

Ahwëhn a njjêd

1 Vëyahnik mën, wëlin kayëte kigëna nte herëhnëmu ja. Hnë vakitak, ndënkwëtehnëdëmu wante haranjirunëho ja ðanko hnëgët hnë wahakili hun hna nahan catah.

2 Dënkwëtaryin wante nësëni kobëri ja wakila wapacah ja, gë kwëda Ahwëhn a, Afëhët a inte karanjinihu wëfayik hun va.

3 Yëtëryin ten waŋi: hnë wafac warëkwa hna, vahnë yijëd ndasëni viyë vëva Wën va. Viña vimeh vidëw hni va liyehnédëhëhni rac.

4 Ndasëdënihu ntehnatëndëni: «Yesu dehnëna bi mbokajëd? Ne lë nkeha? Warëm fu wä cëmëni, bare ñoñ gwëcëtana kobëri ga ntihaunik nkal ni!»

5 Bare nkehëhna ani iñë ile ndënkwëni wakwëhnampër: kobëri ja, Wënu ja g'uhnës lëwu ntik ambin ja g'inkal ija. Pitëndëlehnëk nkal ja gë wënka ja, do gë fere wënka ntik nkal ija.

6 Do fëna gë fere wënka watac macënëk do mbëvehnëk nkal mbë kobëri ja.

7 Uwi hnës dënk va Wën penak ambin g'inkal mbë gaki ni soje hwëdëh ha njij pëd vëyi vi. Ambin ja g'inkal ja kwëtik hafo fac kitij ja nte mbëvehnëdëni vëyëw Wën va.

8 Bare, wuhnë, vëyahnik mën, nke iñë ryampo ile wok tëfëlahna aryënkwu: soje Ahwëhn a, fac ryampo nke had wabëhn wuli, do wabëhn wuli nke had fac ryampo.[☆]

9 Vëryampo ntehnëdëni Ahwëhn a ñapëk gë idi ile nësëk ya, bare gena rac. Anduñënanëhnëkëfu, kabi ñadina wëla aryampo mbëv. Hali, ile ñad ya ale-wo-ale tav wameh wadëwu ja.

10 Fac le mbokahnid' Ahwëhn fu ya nanjetëdëhëfu had ale. Fac rac, kopa samah wëryëde, ambin ja namb ja nambëde, do viyë vile yehëhna hnam va mbëvehnëde. Nkal ja gë fop vile yehëhna va kitijëdëni.

11 Kabi aki mbëvehnëde fop viyë vi, awa doliyi yëkëryin ðus hak nked uwám hun wä! Tëfëka afacu do ahwëhnawu nkeya nte ñad Wënu ja,

12 g'inap fac Wënu ja, g'idi fëna fop soje tëki kobëri fo. Fac rac hwëdëh ha mbëvehnëd' ambin ja, do fop viyë vëvë yaŋ vi casëd.

13 Bare Wënu ja nësëk mbiyëk antið ambin kasëk, nkal kasëk, do usatah fo yed hnam. Rac hnapëden.

14 Awa, vëyahnik mën, soje umë ye, kabi fac rac napëdun, diryin fop soje ayewu haryënk Wën hna vahnë vële wok vëhwëhnana dahëse wëh, vahnë vële wok vëhwëhnana ile niradëni, vahnë vële hwëhna yam.

15 Kwëtaryin ijin vankaf hun hna: soje iduñëna Ahwëhn a hoderun afëhëtaryiwu, had aÿënta fu Pol, g'usery ule njëdaka Wënu ja, nësëhnekü vëkayëte vantëwu hna.

¹⁶ Koyëna nësëk fëna hnë fop vëkayëte vantëwu hna. Nke viyë vële lakëk gwëry vëkayëte vantëwu hna, do vahnë vële wok vëyëtëna iñë, do ikwëtahn dëw hni ña yawëna, kumpëtëcfëhëhni, had gante ntidëni ka hnë Vikerëh viñëntaŵ ka. Aki mbëvëdëni vëhni dënk.

¹⁷ Vëŷahnik mën, wuhnë dënk, tame njëtërun wañi. Awa, soñe umë kwëtëryin hakili, danko antë ayentahniwu hnë idënt vëyëw Wënu va do aki do danko antë cëvaryu iyaŵ ikwëtahn hun ña.

¹⁸ Bare naŷëryin g'ahawãary hnë ipërëna g'iyët Ahwëhn a, Afehët fu Yesu Këris hna. Arabi kwëhn icëmb ña gaki do gé kantëm! Amina.

Kayëte ndënkwëryënkw mba San Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña tufëhnana bare namu cery sali ña ntehnëk Afayik San herëk. Kerëk yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë wahi do gë bëhn keme (70 gë 100) ga ndëcëk hnagi Yesu. Kerëhnëkëhni vële hwëtahnëk do waÿëmpayehnik gë vakaraña vakaŵary, ñad ñawëtëhni gë ikwëtahn paryi Këris ña. Kerëhnëkëhni soje kamënaÿehnéhni do nko mbëmënkëlëni vëhni do nkoni kahnëndani gë Yesu Këris. Rac tëfëka ntini g'iña vëÿëntaŵ. Tëfëka fëna njolaryëni vinahan vinte wok gena toña do kehani wameh ña.

Inji kayëte nësëd soje bëmënkël nte rëfëka kwëhnani vële hwëtahnëk va gë Yesu Këris, do gë bëmënkël ntëŵ lëŵ hni; nke hnë humpen hna kabi Wënu ña humpen ye. Ge ñadëni ntini rac tëfëkëhni njasëni hnë ikwëda injahn hna. Vëÿew Këris va ye vëwër vële yahëtak Yesu ye Këris ÿa do paryi njijëko hn'imbahn. Bare vële hwëtahnëk va tëfëka kwëhnani nkeya vutah Wën paryi injahn hna. Afo mëkëni këncëtëlehnëni dënt ña gë toña ÿa. Ikwëhn Wënu ña fëhnëtanëk ñahnihnek, kabi Wënu ña injahn ye. Ikwëtahn ye imëk ña.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Toña, ðuniÿa, vutah, injahn, humpen, wameh, akwëda, uwám.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Wënu ña humpen ye (1.1-2.6)

Akwëda kasëk (2.7-17)

Vële ÿewëka Këris va gë vutah Wën va (2.18-3.10)

Injahnël ntëŵ lëŵ fu (3.11-24)

Gante njavëtëde Iyir Wën (4.1-6)

Wënu ña injahn ye (4.7-21)

Imëk fu hnë ðuniÿa li (5.1-21)

Kayëte ndënkwëryënkw nte njëdahnëk San

¹ Kerëhnëryiderun soje Wanës, wante yëdahnëd uwám paryi. Ani nkeho kobëri hnë wapëgwa hna. Nkwëryëbun do nubun gë vinkër vidëŵ fu va dënk, njëkëbun wapacëk do ñakëbun gë wëbák wadëŵ fu ña.

² Ha, uwám rac tufëhnak. Nubun, wasefe walëŵu ŵa yëbun do pëyaderun uwám usër ule yeho gë Rëm ÿa do ule rufëhnakëfu.

³ Ile hñubun do wëryëbun ÿa umë ye ile fëyaderun ÿi gante kodën mbëmënkëlin hn'ikwëtahn hna, ndanko fo; do ibëmënkël fu ña ibëmënkël gë Rëm ña ye do gë Aju Yesu Këris.

⁴ Kerëhnëryiderun wañi soje uhnatah fu ŵa padahn.

Wënu ña humpen ye

⁵ Wëlin wante pëyahnek Yesu Këris, wante wëryëbun do fëyaderun ña: Wënu ña humpen ye do iwëhëryah gena hnë umë.

⁶ Ge ntehnëden gë umë mbëmënkëlinëk do njasatënden hn'umëhwëry hna, mërëden do ðidënhna gante nke toña ka.

⁷ Wënu ña humpen hna nke. Ge fuhnë fëna, hnë humpen hna njasëden, awa mbëmënkëlinëk. Do sat Yesu Aju ÿa pacënëdëhëfu wameh ña fop.

⁸ Ge ntehnëden kwëhnyilënëhna wameh, vankaf vantëw fu va dënk rokadën do toña ya gena hnë fuhnë.

⁹ Wënu na ahahnëndak do asatah ye. Ge putayinëk wameh fu na, kodën tamahnna umë: tavëhnëdëhëfu wameh fu na do pacënëdëhëfu hnë urumpak hna fop.

¹⁰ Ge ntehnëden menilënëhna, awër lidënëha Wënu na do wanës wadëwu na gena hnë fuhnë.

2

¹ Vutah mën hn'ikwëtahn hna, kerëhnyridëmu wanj soje ahnë antë nti wameh. Bare ge ahnë ntik, kwëhnyayinëka ale hnësëhnëdëhëfu darël Rëm hna: umë ye Yesu Këris, asatah a.

² Umë ye sadëha soje itavëhn wameh fu na, gena soje wadëw fu fo bare fëna wëba vëvë duniya vi fop.

³ Ge mawëhnyinëk vakwëda vantëwu va, kod pacëfu njëtinëka.

⁴ Ge ahnë ntehnëk: «Njëtëbuha», hara dënëhëdina vakwëda vantëwu va, ahnë arac awër ye, toña ya gena hnë umë.

⁵ Bare ale wawëk wanës wadëwu na, injahn Wënu na padëk hnë umë. Koyëna njëtëden gë umë nkeyinëk.

⁶ Ale hnësëk gë umë nkeni kwëlëkwël tëfëka kwëhna ankeya nte kwëhnako umë na.

Akwëda kasëk

⁷ Wuhnë vële yahnëbu d'us, gena akwëda kasëk herëhnëdëmu, akwëda cër nte hnuyarun kobëri na ye. Anj kwëda cër ye wanës wante rëkërun awëryu na.

⁸ Gë cape ndaw, akwëda nte herëhnëdëmu kasëk ye: toña akwëda tac hnuyik hnë Yesu do hnë wuhnë fëna. Ha, umëhwëry na yina njid do humpen paryi ha tək pët.

⁹ Ge ahnë ntehnëk: «Humpen hna nkebu», ñëwata a'yëntawu ya ale mbankëni hn'ikwëtahn hna, ahnë arac hnë umëhwëry hna nkok.

¹⁰ Ale yahnëka a'yëntawu ya hnë humpen hna nkok, do ñoñ gena hnë umë ile yojëd wameh.

¹¹ Bare ale yëwëka a'yëntawu ya hn'umëhwëry hna nkok; hn'umëhwëry hna njasëd, njëtëna hn'ile njid kabi umëhwëry na mëpëdanëka.

¹² Vutah mën, kerëhnëdëmu wanj, kabi wameh hun na tavëhnirun soje uwac lëwu wa.

¹³ Vicër, kerëhnëdëmu wanj, kabi njëtërunëha ale yeho kobëri wapëgwa hna.

Vëjar, kerëhnëdëmu wanj kabi këfërunëha Sintani.

¹⁴ Vutah mën, kerëhnëdëmu wanj, kabi njëtërunëha Rëm ya.

Warëm, kerëhnëdëmu wanj, kabi njëtërunëha ale yeho kobëri hnë wapëgwa hna.

Vëjar, kerëhnëdëmu wanj, kabi njawërun: wanës Wënu na hnë wuhnë ntëdëk do këfërunëha Sintani.

Antë a'yahnu duniya yi

¹⁵ Antë a'yahnu duniya yi ma ile ye duniya li. Ge ahnë nahnek duniya yi, injahn nte watik Rëm hna gena hn'umë.

¹⁶ Wëlin ile ye duniya ya: viña vimeh vimbahn ale-wo-le na, injahn kwëhn ile huude ya, do inayëna nte watik hnë hnapul hna. Awa iyin fop matidina Rëm hna, duniya hna matid.

17 Duniya ya ndecɛd do gɛ fop iña meh nte ye hnam ɲa; bare ale lid ile ñad Wɛnu ya nkoɔ kwɛlɛkwɛl.

Vɛle jɛwɛka Kɛris

18 Vutah mɛn, wati watɛkwa duniya ɲa tɛhajɛk! Nkwɛryɛrun ga nɛsɛde, aɲɛw Kɛris ya tɛkid; do toña ye, vɛyɛw vɛyabah tɛkini do koyɛna njɛtinɛk wapuya duniya ɲa tɛhajɛk.

19 Vɛyɛw Kɛris vɛrac, hnɛ fuhnɛ cahnɛni, bare vɛyelohna vɛlɛw fu paryi; kabi ge vɛlɛw fu yekɛnd, gɛ fuhnɛ nkontakɛndeni. Bare cahnɛnihɛfu soɲe pacahn wɛla aryampo hnɛ vɛhni gelohna alɛw fu paryi.

20 Bare wɛhnɛ, Afacah a rɛhnauno do njɛtɛrun toña ya.

21 Ge kerɛhnɛdɛmu, gena kabi yɛtɛluhna toña ya, kerɛhnɛryidɛmu kabi njɛtɛrun do kabi njɛtɛrun fɛna wɛla uwɛr matidina gɛ toña.

22 Mo ye awɛr? Ale wajɛk Yesu gena Kɛris ya. Ahnɛ arac ye aɲɛw Kɛris ya: ɲwɛyɛkɛhni Rɛm ya gɛ Aj'a.

23 Fop vɛle wɛyɛdɛha Ajɛ wa, ɲwɛyɛniha Rɛm ya fɛna. Ale wawɛka Ajɛ ya maɛdɛha Rɛm ya fɛna.

24 Soɲe hun, kwɛtaryin hnɛ wɛhnɛ ile wɛryɛrunɛho wapɛgwa hna. Ge nkorun hnɛ ile wɛryɛrun wapɛgwa hna, nkontɛderun kwɛlɛkwɛl wɛhnɛ fɛna gɛ Aj'a do gɛ Rɛm ya.

25 Ha, wɛli ile ntehnɛkɛfuno Kɛris ya njɛdadɛhɛfu: uwam usɛr.

26 Watac yaɛkɛndɛbu herɛhnu soɲe vɛle yɛkɛlehnɛd tokanihu va.

27 Wuhnɛ ɲanti, wagu wante turɛkuno Wɛnu ɲa soɲe tɛhnahnu worryɛrun; awa balɛluhna aharaɲiwu, kabi wagu watac karaɲɛdɛhu fop*. Toña ya ye, gena wamɛr. Soɲe rac ye, diryin le karaɲɛdɛhu ya: geryin kwɛlɛkwɛl gɛ umɛ.

Vutah Wɛn

28 Ha, vutah mɛn, geryin kwɛlɛkwɛl gɛ Kɛris ya, pɛbahɛfu itama haryɛnkɛ lɛwu do antɛ cɛfɛhnɛfu hnɛ fac le ɲjijɛd hna.

29 Njɛtɛrun Kɛris ya catɛk; awa tɛfɛka ayɛtu fɛna ale-wo-le lid ile satɛk ya fatah Wɛn ye.

3

1 Yɛkɛryin iɲahn cankaɛ nte ɲahnɛkɛfu Rɛm ya! Iɲahn dɛwu ɲa ntik hafo macɛndenɛfu vutah vuntɛwu! Do paryi vutah vuntɛwu yeyinɛk. Soɲe umɛ ye duniya yi yɛtɛlɛfuhna, kabi yɛtɛlahna Wɛnu ɲa.

2 Wuhnɛ vɛle yaɛdɛfu dɛs, tame vutah Wɛn yeyinɛk, bare ile yɛdɛn ya tufɛhnana ten wapacɛk. Bare njɛtinɛk iɲin: ante tufɛhnaɛd ɲa, gɛ umɛ mɛntɛlɛdɛn, kabi nudɛnɛha gante nke ka.

3 Ale-wo-le hwɛhnaɛk ikwɛtahn tac hnɛ umɛ hna ahnɛ arac pacɛnaɛd, had gante pacɛk umɛ dɛnk ka.

4 Ale-wo-le wɛnɛka nkɛwajɛk sariya Wɛnu ɲa; ha, wamɛh ɲa igɛwaj sariya ya ye.

5 Njɛtɛrun, umɛ tufɛhnaɛk soɲe ntiɛt wamɛh ɲa do wamɛh ɲa gena hnɛ umɛ.

6 Koyɛna, ale-wo-le ye kwɛlɛkwɛl g'umɛ bokɛdina nti wamɛh; bare ale-wo-le wok lid nulawohna do yɛtɛlawohna.

* 2:27 2.27 Wagu watac karaɲɛdɛhu fop: Vɛryampo nahadɛni paɲare Iyir Ipacah iɲa nɛsɛd, vɛhawary ntehnɛni paɲare wayɛd ye do vɛhawary kat paɲare Wanɛs Wɛn.

7 Vutah mën, kwëtëryin hakili antë ahnë tokawu! Ale lif ile satëk ya, ahnë arac catëk, had gante catëk umë ka.

8 Ale wok lif wameh ja ahnë arac Sintani hwëhnëka, kabi Sintani awën ye kobëri hnë wapëgwa hna. Aju Wënu ja tufëhnak soje mbëvehn vantiyehñ Sintani va.

9 Fop vële ye vutah Wën va vëyëdëhnađina hnë wameh hna, kabi vëhni ye hnag Wënu ja. Vëhodina mbok ntini wameh, kabi vutah Wën ye.

10 Wëlin ile hnëmpëndëlehnëkëhni vutah Wën gë vutah Sintani va: Ale-wo-le wok didina ile satëk, ahnë arac gena fatah Wën had ale wok jahñelahna aýëntawu hnë ikwëtahn hna.

Nahnëlin gë vëyënta fu hnë ikwëtahn hna

11 Wëlin wante wëryërunëho kobëri hnë wapëgwa hna: tëfëka jahñëlin.

12 Antë ntiyin had Kaýe: umë ale kwëhnëko Sintani do ndawa aheryu. Soje ye ndawëkawo? Kabi nkeya Kaýe ja meko, bare mba aheryu ja catëko.*

13 Vëyënta mën, ge vahnë vëvë đuniya vi ñewënihu antë pëmpëhnanu.

14 Fuhnë njëtinëk tavinëk icëm ija tëkin hnë uwám hna kabi jahñëlinëk. Ale wok jahñëna vëyëntaw hnë icëm hna nkok.

15 Ale-wo-le ýewëka aýëntawu ya, ahnë arac aryaw vahnë ye, do njëtërun wëla aryaw vahnë aryampo kwëhnana hnë umë uwám usër.

16 Wëlin gante njëtinëk tame ijahñ ja: Yesu Këris njëđahnëk ntawany đëwu ja soje lëw fu. Awa fuhnë fëna tëfëkëfu njëđahnin walawary fu wa soje vëyënta fu va.

17 Ge ahnë kwëhnak hnapul yabah nutënda aýëntawu ya ga kwëhnak uval do ñwëý đëmadilahnä, ahnë arac kod bi ntehn ijahñ Wënu ja hnë umë nke?

18 Vutah mën, antë kwëhnaýin ijahñ gë wanës ma gë kaca hnëjah fo, bare gë vantiya do gë toña.

19 Koyëna njëtëden hnë toña hna nkeyinëk, do haryënk Wënu hna njamëñëden wasakahn fu wa.

20 Ge sakahn fu ha ntehnëk meninëk, njëtinëk Wënu ja hnaýëk lëbëk wasakahn fu wi do njëtëk fop.

21 Vëyahnik mën, ge wasakahn fu wa dehnëna meninëk, kwëhnađen itama padah haryënk Wën hna.

22 Rëkëden nuýanden fop ile rëyëđenëha ya, kabi ma wëhnëđenëha vakwëđa vantëwu va do ntiden ile ñad ya.

23 Wëlin le tëyëkëfu ntiyin Wënu ja: kwëtahnin wac Aju ya Yesu Këris do jahñëlin had gante ntehnëkëfu Këris ka.

24 Ale wawëhnëk vakwëđa Wën va, hnë Wën hna nke do Wënu ja hnë umë nke. Wëlin gante njëtëden Wënu ja hnë fuhnë nke: gë Iyir nte njëđakëfu ja.

4

Gante njavëtëde Iyir Wën

1 Vëyahnik mën, antë ahwëtahnuna iyir nte-wo-nte, bare yëkëhnahnëryinëhni soje afëcëtahnu bi Wën hna matik iyir tac; wakila vëwër vëyabah campëni đuniya li.

* 3:12 3.12: Wapëgwala 4.3-10

² Wëlin gante njavëtandunëha Iyir Wënu ña: iyir nte-wo-nte lehnëd Yesu Këris njijëko ðuniÿa li nke ahnë, iyir tac Wënu hna matik.

³ Bare iyir nte-wo-nte wëÿëk njavëta Yesu matina hnë Wën hna, iyir tac aÿëw Këris ÿa ye. Njëtërunëho aÿëw arac njijëd do tame tëk tëki ðuniÿa li.

⁴ Bare wuhnë, vutah mën, Wënu ña hwëhnëku do mëkërunëhëhni wakila vëwër va; kabi Ale ye hnë wuhnë ÿa lëbëka ale ye hnë vële kwëhnëk ðuniÿa vi.

⁵ Wakila vëwër va, vëhni, ðuniÿa ÿi hwëhnëkëhni. Awa gë anësa ðuniÿa ña nësëdëni do ðuniÿa ÿi hnëpadëhëhni.

⁶ Bare fuhnë Wënu ña hwëhnëkëfu. Ale yëtëka Wënu ña nëpadëhëfu; ale nkok kwëhnëna Wënu ña, ahnë arac nëpadilëfuhna. Koyëna kodën njëtën ile nke Iyir toña ÿa do ile nke iyir wamër ña.

Wënu ña ñahñ ye

⁷ Vëÿahnik mën, ñahnëlënëfu, kabi ñahñ ña Wën hna matik. Ale-wo-le ÿahnëka aÿëntaÿu ÿa, ahnë arac fatah Wën ye do njëtëka Wënu ña.

⁸ Ale-wo-le wok ñahnëlëhniha vëÿëntaÿ va, ahnë arac yëtëlahna Wënu ña, kabi Wënu ña ñahñ ye.

⁹ Wëlin gante tufëkëfu Wënu ña ñahñ dëwu ka: payika Aju ryamboli lëwu ÿa ðuniÿa li, soñe nuÿahni uwám paryi wá gé umë.

¹⁰ Wëlin ile ye ñahñ ña: gena kabi fuhnë ÿahninëka Wënu ña, bare kabi umë ÿahnëkëfu. Paryi ñahnëkëfu, soñe rac payahnika Aju ðuniÿa li njëdahn ntaÿary dëwu ña had sadëha soñe itavëhn wameh wadëw fu ña.

¹¹ Vëÿahnik mën, kabi aki ñahnëkëfu Wënu ña, fuhnë fëna tëfëkëfu ñahnëlin.

¹² Ahnë kobëri nulahna Wënu ña, bare ge ñahnëlinëk, Wënu ña hnë fuhnë nkef, do ñahñ dëwu ña padëdëhëfu ðus.

¹³ Wëlin gante njavëtëdën hnë Wën hna nkeyinëk do umë hnë fuhnë nke: njëdäkëfu Iyir dëwu ña.

¹⁴ Nuyinëk do wasefe yeyinëk Rëm ÿa cañëtika Aju gante nkehand afehët avë ðuniÿa.

¹⁵ Ge ahnë njavëtëk Yesu ye Aju Wënu ña, Wënu ña hnë umë nke do umë hnë Wën hna nke.

¹⁶ Do fuhnë tëkinëk njëtën do kwëtahninëk Wënu ña ñahnëkëfu. Wënu ña ñahñ ye; ale ye hn'ñahñ hna Wën hna nke do Wënu ña hnë umë nke.

¹⁷ Wëli, gante padëk ñahñ ña hnë fuhnë, gante kodën tamayin hnë fac kiti hna: gante nke umë ka, fuhnë fëna koyëna nkeyinëk ðuniÿa li.

¹⁸ Ntakah gena hnë ñahñ hna; ñahñ padah ña ntaf ntakah. Ge ahn'a ntakëdëha kabi uhorot hnapëdëha; ale ntakëk ÿa kwëhnana ñahñ padah.

¹⁹ Fuhnë ñahninëk kabi Wënu ña ryënkëkë ÿahnëkëfu.

²⁰ Ge ahnë ntehnëk: «ñahnëbuha Wënu ña», do hara ñahnëlahna aÿëntaÿu ÿa, ahnë arac awër ye. Kabi ale wok ñahnëlahna aÿëntaÿu ale nuð ÿa, ahnë arac kodëna ñahna Wën le nkok nuðina.

²¹ Do wëli akwëdë nte hnuÿaÿinëk hnë Wën hna: ale ÿahnëka Wën ña tëfëka ñahna aÿëntaÿu ÿa fëna.

¹ Ale-wo-le hwětahnëk Yesu ye Këris ŷa ahnë arac fatah Wën ye; do ale-wo-le ŷahnëka rëm ŷa ñahnëdëhëhni fëna vutah vuntëwu va.

² Ile yavëtahnëde ñahninëkëhni vutah Wën va, umë ye: ñahninëhna Wënu ña do mawëhnnin vakwëdä vantëwu va.

³ Inñahn Wënu ña, umë ye mawëhnnin vakwëdä vantëwu va. Do vakwëdä vantëwu va dënëna.

⁴ Fop vutah Wën va mëkëni dñuniŷa ŷi, do fere fale wëkahnëden fa, ikwëtahn fu ña ye.

⁵ Mo ye awa, ale wëkëk dñuniŷa ŷi? Umë ye, ale hwětahnëk Yesu ye Aju Wënu ña.

⁶ Yesu Këris yijëk gë wënka do gë sat. Yijëna gë wënka fo bare gë wënka do gë sat; do Iyir ña ye sedë watac, kabi Iyir ña ye toña ŷa.

⁷ Wasedë warar hnësëk soñe watac:

⁸ Iyir ña, wënka ña do gë sat ŷa, do vërar vërac nkwëryëlëni.

⁹ Mawëde ile nësëni vahnë vële ye wasedë va, bare ucedëya Wënu ña ŷak hwëhñak nafa. Ucedëya tac, umë ye wante nësëk Wënu ña soñe Aju ŷa.

¹⁰ Ale hwětahnëka Aju Wënu ña kwëtahnëk hnë intawary dëwu hna cedëya tac. Ale wok kwëtahnëlahna Wënu ña ntika awër, kabi kwëtahnëna ucedëya nte ntik Wënu ña soñe Aju ŷa.

¹¹ Do wëli ucedëya tac: Wënu ña njëdakëfu uwám usër wã, do uwám rac hnë Aju hna nke.

¹² Ale wawëka Aj'a nuŷad uwám rac; ale wok mawëlahna Aju Wënu ña nuŷadina uwám rac.

Uwám usër

¹³ Wanji kerëhñëmu, wuhnë vële hwětahnëka Aju Wën va, gante njëtahnëdun nuŷarun uwám usër wã.

¹⁴ Wëlin tama nte hwëhñayinëk hnë Wën hna: ge tëyinëk inë gante ñad umë ka, nëpadëhëfu.

¹⁵ Do ge njëtinëk Wënu ña nëpad urëy fu wã, ile-wo-le rëyëdenëha ŷa, njëtinëk nuŷayinëk inë rac.

¹⁶ Age ahnë nudëha aŷëntawu hn'ikwëtahn hna ga ntid uweh le wok yodina gë icëm, tëfëka njëfa do Wënu ña njëdëdëha ahnë arac uwám wã. Umë soñe vële lid wameh wante wok njodina g'icëm ña lehnëbu njëfande. Nkehëhna wameh wade yod g'icëm. Dehnëla njëfande soñe rac.

¹⁷ Ankeŷa meh ña fop wameh ye, bare nkehëhna wameh wante wok yodina g'icëm.

¹⁸ Njëtinëk fop vële ye vutah Wën va vëwodina menëndëni; kabi ale nagëk Wënu ña keryëdëhëhni do Sintani kodina ntihni inë wëh.

¹⁹ Njëtinëk Wënu ña hwëhñëkëfu, do dñuniŷa ŷi fop hn'imëk Sintani hna nke.

²⁰ Njëtinëk fëna Aju Wënu ña njijëko do njëdakëfu uyët soñe njëtina, umë ale ye Toña ŷa. Hnë umë nkeyinëk ale ye Toña, Yesu Këris, Aju Wënu ña. Umë ye Wën paryi ŷa, umë ye uwám usër.

²¹ Vutah mën keharyinëhni wamën wamër.

Kayëte kigëna mba San Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña wacik umë dënk «Acër». Rac rufahnëf avë haryënkw nkentiko hnë acery sali hna. Kerëhnëka «Asëval, ale tëhna Wën, gë vërahu», rac fëhnëtanëk cery sali nte ye hnam ña do gë bulunda lëwu. Had hnë kayëte ndënkwëryënkw mba San, inji kayëte tëyëkëhni vële harañëf va nkeni vële fëcëtaf do ðuñëhani hnë kwëtahna paryi hna. Tëyëkëhni nkonni hnë toña hna do hnë injahn hna. Inji kayëte nësëhnëdëhëhni vahne va antë mawëni vakaraña wamër vante ye sifa watac fo gë vakaraña wamër vante tavëtehni hni kayëte ndënkwëryënkw San.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: kayëte, cery sali, toña, Rëm, akwëfa.

¹ Ami, acër avë cery sali ÿa, kerëhnëryidëmu wühne, Asëval, ale tëhna Wën, gë vërahu, vële ÿahnëbu wapacëk. Gena ami fo ÿahnëku bare fëna fop vële yëtëk toña va ñahnënihu.

² Ñahnirun kabi toña ÿa gë fuhnë nke do gë fuhnë nkoð kwëlëkwël:

³ Arabi ipërëna ña do ikaÿëhnahn ña gë yam ÿa, le watik hnë Wën Rëm ÿa gë Yesu Këris, Aju Rëm ÿa, nke gë fuhnë hnë toña hna do hnë injahn hna.

⁴ Nënëkowo ðus ante tëkatëbuhëhniwo vërah hu ga tëfëni toña ÿa, gante nke akwëfa nte hnuÿayinëk hnë Rëm ña.

⁵ Awa tame, këlami, Asëval, gena akwëfa kasëk ile herëhnëryidëmi ÿi, bare ante hnuÿayinëk kobëri wapëgwa ña fo ye: tëfëka ñahnëlin.

⁶ Injahn ña, umë ye imawëhn vakwëfa Wën va. Do akwëfa ña, had nte wëryërun kobëri wapëgwa hna, umë ye ayasahnëndu hnë watac.

⁷ Njëterun ðus, vëwër vëyabah campëni ðuniÿa li, do vëhni vëwawëna Yesu Këris njiÿëko nke ahnë. Sifa ahnë arac ye awër do aÿëw Këris ÿa.

⁸ Awa, kwëtëryin hakili, soje antë përekan ntëwel ðoku lëw fu, bare ahnuÿawu fop ile rëfëka ÿa.

⁹ Ale-wo-le wënëk inë hnë ikarañ Këris hna do wok yawënenëna rac, ahnë arac gena Wën hna. Ale hahnëndak hnë ikarañ tac, ahnë arac gë Rëm ÿa nkeni do gë Aju per.

¹⁰ Ge ahnë njiÿëk fagant hun njojat karañ kawary, antë ahacawuna do wëla simpaÿi antë ayayuna.

¹¹ Ale hacaka ÿa ahnë arac nkentahnik hnë vantiyehn wameh wante ntif ahnë arac ña.

Watëkwa

¹² Kwëhnabu yabah ile herëhnëdëmu, bare pecehnëko antë yëdanahnëryiwu hnë kayëte; bare nahabu yiryiwu ÿal hun hna do hnëshënu ami dënk soje uhnatah fu wä padahn.

¹³ Vërah ahery hu Asëval a ale tëhna Wënu ña nkaÿëryidënihi.

Kayëte tarëna mba San Wade yehëhna hnë inji kayëte

Ale herëk inji kayëte ña wacik umë dënk «Acër». Rac rufahnëd avë haryënkw nkentiko hnë sery sali hna. Gayiyus kerëhnëd. Hnë kayëte tac, nuðe gante nke uryema do kaca nte pehnahnini vëyëntaŵ va, ceðeyahnëd injahn ña do g'ikahnënda soje toña ÿa. Kerëk pañare: icëkwary Gayiyus soje yaŵëna ntëwu ña do gë waðoku wante ntinëhnëdëhëhni vële hwëtahnëka Yesu va; nkeya meh Diyotëref ña; gë njasa përen Demetërius.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: toña, kayëte, aÿahnik, cery sali, kaca.

¹ Ami, acër avë cery sali ÿa, kerëhëryidëmi wëjë aÿahnik mën Gayiyus, wëjë ale ÿahnëbu wapacëk.

² Aÿahnik mën, arabi Wënu ña njëdi urisah hnë ile-wo-le hna do ahwëhna mbahn kendeñ, gante nke intawary hu ki.

³ Natëko ðus ante tëkiniho vëyënta fu hn'ikwëtahn hna do nësëni soje toña le ye hnë wëjë hna, do gante njasëdë hnë toña ka.

⁴ Uhnatah mën sankaf ŵa umë ye, wëryawu vërah mën va hnë toña hna njasëdëni.

⁵ Aÿahnik mën, g'ikahnënda ntinëhnëdëhëhni vële hwëtahnëk va fop, lakënde ntehni vëhneh ye.

⁶ Nësëni soje ipërëna hu ña hnë cery sali hna. Age kokëndu aryemahni hnë uyas lëw hni hna, uryema nte hnëñëdëha Wënu ña ye.

⁷ Soje uŵac Ahwëhn njasëdëni, hara ñoñ vëhnuÿana hnë vële wok vëhwëtahnëna.

⁸ Awa, fuhnë tëfëkëfu ndemaÿënhëni iÿi sifa vahnë, nkehahnin gë vëhni vëryokuñëhn toña.

Diyotëref gë Demetërius

⁹ Kerëhnëbuhëhni vëvë cery sali va; bare Diyotëref, ale nëñahnëk ge haryënkw maŵëna ntënëñëfu.

¹⁰ Soje rac, ge njiryifu pëyahnedëfu wameh wante ntid ña, wanës wanëkwah wante nësëd soje lëw fu ña. Do watac gelahna gwër! Nwëyëd kacadihëhni hna vële hwëtahnëk vëyëntaŵ va do vële ÿad kacanihëhni va, memaÿëndëhëhni do ntadëhëhni hnë cery sali hna.

¹¹ Aÿahnik mën, antë arëfëtalahnu iwëh bare ile yivëk. Ale lid ufërën a ahnë arac Wënu ña hwëhnëka; ale lid wameh ña ahnë arac yëtëlahna Wënu ña.

¹² Vahnë va fop wapëren tëfëtaðëni soje Demetërius ÿa, toña ÿa dënk soje lëwu ÿa ceðeyahnëd. Fuhnë fëna, waseðe walëwu yeyinëk, do njëtëru uceðeya ntëw fu ña toña ye.

¹³ Kwëhnaŵu yabah ile rëfëka hnësëhni, bare ñaça liwu fop hnë kayëte.

Watëkwa

¹⁴ Ñadëfu yiryiwu wafac ŵi, do nësëlëde fuhnë vëhi.

¹⁵ Arabi yam ÿa nke gë wëjë. Wëlawo ŵa fop nkaÿëryidënihi. Gaÿëryihni wëlawo ŵa, ale-wo-le g'uŵac lëwu ŵa.

Kayëte mba Yud Wade yehëhna hnë inji kayëte

Yud aheryu Yesu, do gë Sak, herëk anj kayëte. Ñadëho kerëhnëhni vile hwëtahnëk duniya va kamënaÿehnëhni soje ipëh dëw hni nte mbankëni ña. Bare apecehnëka nësëhnëhni soje vëharan wamër va vële rënkëf vacery sali hna. Vëharan wamër va wok vëlënëndilahn Wënu ña. Yud nësëf soje rac gë wëdahëse wayabah wabë vikerëh vicër hna. Puhnađ g'inira vële hwëtahnëk va gante tëfëka kahnëndani hn'ikwëtahn do gante tëfëka ntini pađ gë vahnë vërac.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: vëharan wamër, dahëse, kitiñ, vële wok vëlënënlahn Wën.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpayï (1-2)

Vëharan wamër va (3-16)

Uhnira vële hwëtahnëk va (17-23)

Dëwara (24-25)

Simpayï

¹ Ami, Yud, aryokunëhn Yesu Këris, aheryu Sak[☆], herëhnëdëhëhni aki vële macëk Wënu ña Rëm ya. Anahnëku do kwëtirun soje Yesu Këris.

² Arabi ipërëna ña, yam ya, do gë injahn ña nkwënawu.

Vëharan wamër va rëk kitiñini

³ Vëyahnik mën, ñadëfuho dus herëhnu soje ipëh inte vankinëk. Bare doliyi tëkatëbu afo herëhnu inë haŵary soje hamëhnaÿehnu uwët soje ikwëtahn inte njëfakëhni Wënu ña soje kantëm fop vële hwëtahnëk va.

⁴ Kerëhnëdëmu kafi ankeni vahnë vële wok vëlënënlahn Wën, vële yëbaku, hara yëtëluhna. Acahëtëdëni ipërëna Wën fu ña soje catëhnanëni ndakëntal meh dëw hni. Njahëtaniha asankaf do Ahwëhn fu ryamboli, Yesu Këris. Mbiyëk ga kerik hnë Vikerëh hna gante kitiñëdëhëhni Wën ka.

⁵ Andënkwëtehnëdëmu, mama njëtahnërun wante ÿadëfu hnësu ñi, Ahwëhn a pehëtëkëhni fulunda Isërayel nkal Espët hna, bare, ge ndëcëk umë, vële wëÿëk kwëtahnëni va fagant lëw hni, mbëvehnëkëhni.[☆]

⁶ Dënkwëtaryinëhni wamëleka wante nkok gena gwër ucankaf nte njëfakëhni Wën ña do ravëtak dëf dëw hni ña.[☆] Wënu ña ñabehnëkëhni gë vankënca soje kantëm, do kwëtëni hnë mëhwëry mbë gëf hafo fac sankaf kitiñ hna.

⁷ Antë aryënkwu fëna Sodom gë Gomor gë vankol vante hwërëkëhni va vante yëdëhna had wamëleka watac hnë ndakëntal meh ntëw hni do yëkëlehnëko ndakëni gë vële nëmpëlëntik mbahn. Nkeni had dahëse, vile rufëdëhëfu bi hak nke horot hwëdëh vë kantëm.[☆]

⁸ Vëharan wamër vële ye ÿal hun vi kwëhnani vankeÿa ndampo fo gë vëhni. Hudakery hudëw hni ha liÿëhnëdëhëhni vëÿin: tonkënadëni vëhni dënk vimbahn vidëw hni, ñwëÿdëni ucankaf Ahwëhn ña, do njwëdënihëhni vële ye ambin cëmb hna.

☆ 1:1 1.1: Matiye 13.55; Marëk 6.3 ☆ 1:5 1.5: Icahn 12.51 ☆ 1:6 1.6: Wapëgwala 6.2 ☆ 1:7 1.7: Wapëgwala 19.1-35

9 Wëlakënde Misel, asankaf wamëleka ña, dina rac. Wati le conkëdëniho gë Sintani ÿa soñe mbahn Moyis ña, dëkënalohna njeña kitinjatënda. Aki fo ntehnëkawo: «Tavëlehnëmu gë Wënu ña!»

10 Bare vëyi vahnë njeñwëdëni ile nkoni vëyëtëna, do viyë vile ntidëni had wulañ, ile njëtëni kobëri hnagi lëw hni, rac ye ile vëvehnëdëhëhni.

11 Mekëhni! Nkañ Kañe* tëfëni! Njëdëhnani hnë idént Balam soñe nuñahnëni kori. Ambëvëntini kabi ñwëyëntini had Kore*.

12 Vahnë vërac wëdahëse wañeh nkeni wante ronkëñëf watoka wante vankërun gë vële hwëtahnëk va. Atokëntëdëni gë usëfëhnah këm do soñe vëhni fo nahadëni. Nkeni had vëñar vahnënak, bare sël ÿa pitëndëlehnëk vëñar va do tëveña. Nkeni had vatëh vante wok dëwëdëna, wëlakënde wati lëw hni ÿa tëki, ankëcikëhni: wahwënta wahi cëmëhni.

13 Nkeni had wavonkëlo wënka wov, wante ryehëtëd waronk walëw hni, rac ye vantiyehn vantëw hni vacëfëhnah, nkal li. Nkeni had wahol wale yasaryëd pëhwëtanëhnëk Wënu ña ÿëña mëhwëryah dus soñe kantëm.

14 Enok, ale ye ahwëhn mbëd gë vëhi hnë warëm fu hna, pëgw Adam, pëyahnëko kobëri fo wañi soñe lëw hni: «Nëparyin! Ahwëhn a njiyëk gë wawuli wawuli wamëleka wafacah,

15 soñe kitinjahñ fop nkal inji. Koroteyëhnëdëhëhni fop vahnë vële wok vëlënëñëlahna soñe vantiyehn vantëw hni vante wok kwëhnahna untënah vante ntini gë untënah këm. Koroteyëhnëdëhëhni vëyi vëwën vële wok vëlënëñëlahna kabi njeñëniha këm fo. Vële wënëk va korotehnëdëni. Koroteyëhnëdëhëhni vëyi vëwën kabi njeñëniha.»

16 Vëyi vahnë rëkëdëni ñakëñakëndëni; nkeñëndëni kwëlëkwël; wabal wameh wadëw hni tëfëdëni; wanës wakuman fo nësëdëni do cëkwëdënihëhni vahnë soñe nuñahnëni ile ñadëni fo.

Uhnira vële hwëtahnëk

17 Vëyahnik mëñ, ge wuhnë ye, dëñkwëtaryin wante ntehnëniho kobëri ña vëfayik Ahwëhn fu Yesu Këris va.

18 Ntëhnënihu: «Hnë wafac warëkwa li, nkedëni vahnë vële ryasëd viyë vëva Wën va, do tëfëdëni wëbal wadëw hni wante wok dënëñëna Wën.»

19 Vëhni fitëndëlehnëdëhëhni vële hwëtahnëk va. Vinahan vimb nkal kwëhnani; Iyir Wënu ña gena hnë vëhni.

20 Bare wuhnë, vëyahnik mëñ, yëryëryin uwám hun wã hnë ikwëtahn hun pacah dus hna. Yëfaryin gë fanka Iyir Ipacah ña.

21 Goryin kwëlëkwël hnë injahñ Wën hna, këbënyarin ahnuñahnu ipërëna Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris le yiryeryëdëhëfu g'uwám ule wok pudëna.

22 Kañëhnahnëryiñu gë vële nkok yañëna ikwëtahn va;

23 pëhëtëryinëhni vëyëntañ va gë dabët hnë hwëdëh; soñe vëyëntañ va, kañëhnanëryiñu gë vëhni, bare diyaryin wajira gë ntakah: ha, hafa ahewawu viyi vilëw hni va vile tonkëñëk wameh wadëw hni ña.

Dëwara

24-25 Cëmbënëfuna Wën ryamboli, ale fehëtëdëhëfu gë fere Yesu Këris, Ahwëhn fu ÿa! Kod nti antë ayoñu, do antë ahwëhnawu ile nirahnëderun, tufahnu g'uhnatah fëbah, haryëñkw lëwu hnë icëmb ntëwu hna. Icëmb

Kayëte Wapuyala ña Wade yehëhna hnë inji kayëte

Hnë anji kayëte Wënu ña njëtëndanëka ale herëk a, mpëdara Afayik San, viyë vile rëfëka tëki ryënkwëhniđ iboka Këris. Kerik yëbëlan bëhn wafëhw imbëđ gë wahi gë bëhn wafëhw imbëđ gë wahnah g'imbëđ (70 gë 95) ga ndëcëk nagi Yesu ña hnë wati nte korotehñëdeho cery sali ña.

Anji kayëte nësëđ viyi viyabah vile fëhnëtanëk viyë vihawary soje bulunda wasëwif. Mbëđ gë wahi fëhnëtanëk ile fadëk ña. Nëm̄p yah ña fëhnëtanëk imëk inja do fëna ufacah wã. Nkol Babilon ña fëhnëtanëk Rom; hnë wañi vankol nke ucankaf meh.

Kayëte ña pëgwëhnanik gë wanës soje vacery sali mbëđ gë vaki hnë vacery sali vambë Asi hna. Ile rëfika ña kayëte hna, San njojik ambin hna hn'ile nuk toye fo ile liyađ ña hnë wapuyala ðuniya li ante mbokajëđ Yesu ña: ðuniya yi përekanëde, Sintani ña këfëde, kitij tëkwa ña nkeđ, do Yesu ntañad tinki ahnañ hnë Yerusalem kasëk hna.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: mëleka, ahnañ, kayëte, fape, hwëđëh, ambin, kopa, uwám.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpayi (1.1-8)

Yesu cahnanika San (1.9-20)

Kayëte soje vële hwëtahnëk ye hnë vankol mbëđ gë wahi hna (2.1-3.22)

Icëmb ña ambin hna (4.1-11)

Fape fa gë kayëte nte ñamëndëlehnik wahwënta imbëđ gë wahi (5.1-8.2)

Walënk w mbëđ gë wahi gë wahitiñ walëñ hni (8.3-11.19)

Vëyëw Wën mëkëden (12.1-14.20)

Wamëleka mbëđ gë wahi gë wëkata wã (15.1-16.21)

Iyo Babilon (17.1-18.24)

Imëk gë kitij tëkwa (19.1-21.8)

Yerusalem kasëk (21.9-22.21)

Uyëtëndan: ile njëtëndanëka Wënu ña San

¹ Hn'anji kayëte nke viyë vile cowëtëk Yesu Këris. Wënu ña njëđakawo soje njëtëndanëhni vëyohal vëlëwu va vile rëfëka tëki hara biyëna ña. Këris ña payëkawo mëleka lëwu ña ñal mën, ami San ayohal alëwu, soje njëtëndano virac.

² Sede yeñu hnë fop vile hñubuho: rac ye wanës Wën g'ucedeya Yesu Këris ña.

³ Ndëwayik ale harañëhñëđëhëhni vahnë wanës wante kerëhñëko Wënu ña hn'anji kayëte do ndëwayini vële wëryëđ va do hwëtađ wante herik ña! Yëtëryin, wati le hahnëndik soje wañi fop ña tëhajëk.

Simpayi le kerëhñini vacery sali Asi

⁴ Ami San herëhñëryiđëhu, wühñë vacery sali mbëđ gë vaki vambë Asi vi. Arabi ipërëna wã gë yam ña ahnuyañu hnë Wën hna, umë ale ye, yeho do yijëđ, hnë wayir mbëđ gë wahi hna wale ye haryënk w hnë tinki nañ ntëwu hna,

⁵ do fëna hnë Yesu Këris hna, sefe hahnëndak ÿa, ale ryënkwiik vëhnëndehnik hnë vësëm hna do ye ahnaŵ vëhnaŵ ÿa nkal li fop! Umë ale ÿahnëkëfu do fehëtëkëfu hnë wameh fu hna gë sat lëŵu ÿa,

⁶ ntikëfu inaŵ vësëna wasadëha soje ndokuñëhnëndenëhna Wënu ña, Rëmu. Arabi kwëhn icëmb iña gë fanka fa kwëlëkwël! Amina.

⁷ Yëkëryin, wëgar hna njijëd! Vahnë va fop nudëniha, wëla vële sëhëka va;^{*} do fop wabulunda wabë nkal ñi njahnadëni soje lëŵu ÿa. Ha! Amina!

⁸ Ahwëhn a Wënu ña ntehnëk: «Ami ye Alëfa gë Omega, Aryënkwëryënk a gë Arëkwa ÿa, ale ye, yeho do yijëd, Ahwëhn Fanka Fop.»

Hudakery San soje Ajë Ahnë

⁹ Ami San, aÿënta hun yëfu; mbanikinëk had ŵuhnë gë Yesu hnë horot hna, hn'imëk hna do hn'iduñëna hna. Ntayibuhu hnë tinti mbë wov le wacik Patëmos hna, kabi pëyahnedëfuho wanës Wënu ña do sefe yebuho wëba Yesu.

¹⁰ Hnë fac Ahwëhn hna, Iyir Ipacah ña tënkëkoŵo do hamëhni mën nkwerëyëbu kopa sankaf had lënkwi,

¹¹ më lehnëdëho: «Kerëry hnë kayëte ile hnuđu ÿa, do yëdanahnëryihni vacery sali mbëd gë vaki vante ye hnë: Efes, Sëmirën, Perëgam, Tiyatir, Sarëdes, Filadelëfi do Lawodise.»

¹² Njëkadëfuho soje hnuŵuŵa ale hnësëndëhoŵo ÿa. Ga njëkabu, më hnuđu wayul wasanu mbëd gë wahi wakwëhn walampu, ¹³ do fagant wayul walampu warac, kahnéko ile mëntëlëni g'ahnë. Acud' cankaf nte rëkëkaŵo hafo wapary hna cudako do ñëba ryl yankah sanu sakahn lëŵu hna.

¹⁴ Njerëkaŵo mul iña had perëkal. Vinkër va had hwëdëh pëtëdëhawo,

¹⁵ wapary ña had ryëhwëra vëntëvënt facënik hnë hwëdëh nkehawo do kopa lëŵu ÿa had uŵac wënka wov ñënkadëhawo.

¹⁶ Hnë vák rëhw lëŵu hna, wahal mbëd gë wahi mënkweko. Wës lëŵu hna sëlame ÿakënik hwëhn wajëkan waki sahnëdëho, do yëka lëŵu ÿa ntancëko had ulav g'anent.

¹⁷ Ga nufuha, njoŵuho haryënkwi lëŵu had cëmëbu. Më tindëko vák rëhw lëŵu ÿa do nteho: «Antë ntaki! Ami ye Aryënkwëryënk a gë Arëkwa ÿa,

¹⁸ Ale yënëd a. Cëmëbuho, do wëli tame ale yënëd kwëlëkwël yëfu. Visëdëta icëm va wënkëbu do gë viva ÿëŵa vësëm ÿa.

¹⁹ «Awa kerëry vile hnuru va: vile ye gaki va do vile yejëk va.

²⁰ Wëli ile pëhnëtanëk wahal mbëd gë wahi wale hnuru hnë vák rëhw mën ÿi do gë wayul sanu mbëd gë wahi wahwëhn walampu: wahal mbëd gë wahi wi wamëleka vacery sali mbëd gë vaki vi ye, do gë wayul mbëd gë wahi wahwëhn lampu ŵa, vacery sali mbëd gë vaki vi ye.»

2

Soje ile kerëhnëkëhni San vacery sali mbëd gë vaki

Soje acery sali mbë Efes

1 «Kerëhnëryehna mëleka acery sali mbë Efes ña:

«Wëli wante ntehnëk ña ale wënkëk wahol mbëd gë wahi hnë vák rëhw lëwu do yasëd fagant hnë wayul sanu mbëd gë wahi wahwëhn walampu wä:

² Njëtëbu vantiyehn hun va, ikamëna hun ña do gë iduñëna hun ña. Njëtëbu kodiluhna aryuñënanëhnuni vële lid wëh va, njëkëhnahnërunëhëhni tële wëcad vëfayik wok vëyena paryi va do tëkatërun vëwër ye.

³ Nduñënarun, korotërun soje wac mën wä do cilëtaluhna.

⁴ «Bare nke ile surëdëmu: goluhna aýanduno gë kobëri ka.

⁵ Awa, dënkwëtaryin le njojërun hna, gwëcëtaryin vankeya va do avokanu anjasa ndënkwëryënkwa hun ña. Ge ñwëyërun gwëcëtaðiluhna vankeya va, njiryidëfu ýal hun hna do ntihëtëdëfu wayul walampu hun wä.

⁶ Bare nkehëhna ile fërenak hnë wühnë: had ami, ñewëdun vënjasa vëva Nikolayit va.

⁷ Ale hwëhna vanëf nkwëry wante ntehnëdëhëhni Iyir ña vacery sali va. Ale wëkëk a mawëryanëdëfuhä tok atëh uwäm nte ye hnë arayen Wënu hna.»

Soje cery sali mbë Sëmiren

⁸ «Kerëhnëryehna mëleka acery sali mbë Sëmiren ña:

«Wëli wante ntehnëk ña ale ye Aryënkwëryënkwa a do Arëkwa ýa, ale sëmëko do mbokaj wäm li:

⁹ Njëtëbu horot hun ýa do gë haýëhna hun wä, bare ile ye toña ýa, mbetarun! Njëtëbu wameh wante nësëdëni vëryampo soje hun ýa. Vërac ntehnëdëni wasëwif nkeni bare gena toña: calinja mba Sintani nkeni!

¹⁰ Antë ntaku gë horot le ýad nkewu ýa. Wëli, Sintani njëkëhnahnëdëhu ntonatëhni vëyabah hnë wühnë kaso hna, do wafac pëhw horotëdun. Kahnëdaryin hafo hn'icëm hna do njëdaðëmu apënkwa imëk, uwäm sër wä.

¹¹ Ale hwëhna vanëf nkwëry wante ntehnëdëhëhni Iyir ña vacery sali va! Ale wëkëk a cëmëdina cëm kigëna ña.»

Soje cery sali mbë Perëgam

¹² «Kerëhnëryehna mëleka acery sali mbë Perëgam ña:

«Wëli wante ntehnëk ale hwëhna sëlame ýakënik hwëhn wanëkan waki ña:

¹³ Njëtëbu hn'ile ntëdërun hna, hn'ile nke inawë Sintani hna nke. Ha, ýal hun hna ntëdëk Sintani ýa, bare nkorun ayawënu uwac mën wä, gwajëluhna ikwëtahn hun ña ýal mën hna wëla fac le ndawëko Antipas, secë hahnëdak mën a.

¹⁴ «Bare nke vile surëdëmu: kwëhnarunëhëhni hnam vahnë vële rëfëd ikarañ Balam ña; nkabëka Balak tëndëhnëhni urënd vëva Isërayel soje tokehñëhni faýar fale sënahnik sadëha wamën wawër do nkwañandëni.*

¹⁵ Ýal hun hna fëna, kwëhnarunëhëhni vahnë vële rëfëd ikarañ vëva Nikolayit va.

¹⁶ Awa, gwëcëtëryin vankeya hun va! Ge gwëcëtëluhna vankeya hun va tame njiryidëfu gë ýal hun, do mëtaryëdëfuhëhni vahnë vi gë sëlame wës mën ýi.

* 2:14 2:14: Vaker 25.1-2

17 Ale hwëhñak vanëf nkwëry wante ntehnëdëhëhni Iyir ña vacery sali va! Ale wëkëk a njëdadëfuhaha tok man* le sowïk ÿa do g'itaka yerah; hnë itaka tac kerik uwac hasëk ule nkok yëtëna ahnë, ge gena ale hnuÿad ÿa.»

Soje cery sali mbë Tiyatir

18 «Kerëhñeryehna mëleka acery sali mbë Tiyatir ña:

«Wëli ile ntehnëk Aju Wënu ña, ale fëtëdëhaŵo vinkër vi had hwëdëh do wapary ña had ryëhwëra vëntëvënt facënik hnë hwëdëh nkehaŵo.

19 Njëtëfëbu vantiyehn hun va gë ñahñ hun ña gë ikwëtahn hun ña g'iyoh hun ña g'iduñëna hun ña. Iyoh hun nte yabëk ntëbi mbë kobëri ña.

20 «Bare nke ile surëdëmu: memaÿehñëluwahnaha asëval a, Yesabel, ale liyak ahnësëhn Wën, tokahni vëyohal mën va ñañëndëdëhëhni nkwañandëni do tokëndëni faÿar fale sënahnik sadëha wamën wamër.

21 Njëdabuha ampëd soje gante koñ nkwëcëtahn ankeya ntëwu ña, bare ñadina tav igwafa dëwu ña.

22 Soje rac ntonëdëfuhaha hn'ipad, umë gë vële gwafalandëni va, hn'ile korotëdëni dus. Ntidëfu rac ge vëravëna viwëh vile ntidëniho g'asëval arac.

23 Ndaŵëdëfuhëhni vële rëfëdëha va. Koyëna fop vacery sali va njëtëdëni ami ye ale yëtëc ile yehëhni vankaf hni hna wasakahn hni hna. Ale-wo-le hnë wuhnë, ile ntik ÿa, sosëdëfuhaha.

24 «Bare wuhnë vëvë acery sali mbë Tiyatir, vële wok vërëfëna ikarañ viÿë vahnë, wuhnë vële wok ñëñaluhna ile macëdëni watëwah wante cowëk Sintani, ntehnëdëmu: dïbëndëdïluhna idïb kawary.

25 Bare yaŵënëryin ile hwëhñarun ÿa hafo yiryiwu.

26 «Vële woñ ndokuñhëndëniho hafo hn'ile tëkwëk hna, vëhni yed vële wëkëk va. Njëdadëfuhëhni imëk hnë wayal hna.

27 «Naŵëhñëdënihëhni gë ryoko ryëhwëra: nihëdënihëhni had gante nihëde vapeya intil.*

28 Inji mëk ndampo fo nke g'inte hnuÿabu gë Rëm mën ÿa. Njëdadëfuhëhni fëna ikol mbë g'acahnëfëd ña.

29 Ale hwëhñak vanëf nkwëry wante ntehnëdëhëhni Iyir ña vacery sali va!»

3

Soje cery sali mbë Sarëdes

1 «Kerëhñeryehna mëleka acery sali mbë Sarëdes ña:

«Wëli ile ntehnëk ale wënkëk wayir mbëd gë wahi Wënu ña gë wahal mbëd gë wahi ŵa: “Njëtëfëbu vantiyehn hun va. Njëtëfëbu vahnë va ntiyahnëkëhni vëfëren fo worun, bare cëm ña yerun.

2 Kwëtëryin hakili do yaŵënëryin ile wok hnë wuhnë soje antë cëm kabi kamahnëfëbu wëla ðoku hun ryampo padëna haryëñkw Wën mën hna.

3 Awa dëñkwëtaryin wanës Wën wante harañirun do wëryërun ña; yaŵënëryin do gwëcëtaryin vankeya va. Age kwëtëluhna hakili, njiryidëfu had ale; yëtëdïluhna hnë wati le njiryidëfu hñañëtu ÿa.

4 Bare nkeni vëryampo Sarëdes hna vële wok vëronkënëna viÿi vilëw hni va. Vërac viyerah cudadëni do tëfëledëfun g'ami, kabi tëfahnëkëhni rac.

* 2:17 2.17: Icahn 16.32-34 * 2:27 2.27: Wahnëw 2.8-9

5 Vële wëkëk va vacud vajerah cudafëni; pëhwëcëda muk wamac hni hnë kayëte uwám hna. Tase Rëm mën gë wamëleka wadëwu pëyahndëfëfu ami hwëhnëkëhni.

6 Ale hwëhna vanëf nkwëry wante ntehnëdëhëhni Iyir ña vacery sali va.”»

Soje cery sali mbë Filadelëfi

7 Kerëhnëryehna mëleka acery sali mbë Filadelëfi ña: «Wëli ile ntehnëk Afacah a, ale ye toña ÿa, umë wënkëk sëdëta Ahnaw David ÿa, umë fidëtëf do ahnë kodina mbokary pid, umë fidëtëf do ahnë kodina pidët:

8 Njëtëbu vantiyehn hun va. Wëli kwëtëhnëmu haryënkw hun rënka fidëtik le nkok kodina pid ahnë. Njëtëbu toyë fo kwëhnarun fanka fa, bare njawënerun wanës mën ña do yahëtalunohna alehnu yëtëlnohna.

9 Wëli, njëdadëmuni vahnë vëvë hnë caliña mba Sintani, vële lehnëd wasëwif nkeni vi, bare wayena. Ha, ntidëfu njiryini ndëkwëhnëni haryënkw hun, do njawëtëdëni ñahnëmu.

10 Kabi njawënerun wapacëk wanës mën ña, awa ami fëna njawënedëmu hnë wati horot sankaf le yijëf hnë duniña li fop soje tëjini vële lëdëk nkal vi.

11 Biyëdina njiryidëfu. Yawëneryin ile hwëhnarun ÿa, soje antë ahnë nuf apënkw nte fënkwirun kabi mëkërun.

12 Ale wëkëk a, ntidëfua ryoko sank hnë Cery Cankaf Wën mën hna do bokëdina cahn muk. Kerëdëfua uñac Wën mën wã do uva inaw Wën mën ña, Yerusalem hasëk, le sëlid g'ambin ñarël Wën mën hna. Kerëdëfua fëna uñac hasëk mën wã.

13 Ale hwëhna vanëf nkwëry wante ntehnëdëhëhni Iyir ña vacery sali va.»

Soje cery sali mbë Lawodise

14 «Kerëhnëryehna mëleka acery sali mbë Lawodise ña:

«Wëli wante ntehnëk ale wacëde Amina ña, sëde hahnëndak do ye toña ÿa, ale ye sankaf hnë fop vile ntik Wënu ña:

15 “Njëtëbu vantiyehn hun va: yamëluhna yakëluhna. Bare ñakëndëfu ayamu ma ayaku!

16 Awa, kabi yakëluhna do yamëluhna, fagant fo nkerun, nkurëdëmu.

17 Ntehnëdun, mbetarun, nuñarun hnapul yabah do ñoñ gojëluhna. Bare yëtëluhna meku, njiwëhnerun, kayëhnerun, mëpërun do ñas fo yerun.

18 Soje rac yabahnëdëmu alawu ÿal mën li sanu le facënik hnë hwëdëh ÿi, soje avetahnu paryi. Dëwaryin fëna viji viyerah asufandu, antë mbok cëfëhnu ige ñas fo ña. Dëwaryin kat vëlo soje ayehnahnu vinkër hun vi ahnundu wapacëk.

19 Ami, niraëdëfuhëhni do catënëdëfuhëhni fop vële ÿahnëbu va. Awa yohëryin, gwëcëtaryin vankeya hun va!

20 Wëli, rënka hna kahnëbu do mbankëdëfu. Age ahnë nkwëryëk kopa mën ÿa do pidët rënka ÿa, tënkëdëfu ÿalu hna do tokëlahndëfëfu.

21 Ale wëkëk a ntañëndëdëfua ñarël mën hnë tinki naw mën hna, had gante mëkëbu ka, ami fëna, do lañantiwu gë Rëm mën ÿa hnë tinki naw lëwu hna.

22 Ale hwëhna vanëf nkwëry wante ntehnëdëhëhni Iyir ña vacery sali va.”»

4

Icëmb ña Ambin hna

1 Ga ndëcëk watac, më hnuhu rënka le fidëtik ambin hna. Kopa ryënkwëryënkw le wëryëbuho hnësëhnëdëhowo had lënkw ÿa, më ntehnëko: «Kayi ani, rufi ile rëfëka tëki haryënkw ÿa.»

2 Iyir Ipacah ña tënkeleho tañ. Hnulehnu nkeho tinki ahnaŵ mbin hna, do hnë tinki ahnaŵ tac ahnë lañako.

3 Ale lañako ÿa pëtëdëho had wëraka wanëfak, wale wëcic jasëp gë sarëdëwan. Tinki ahnaŵ ÿa icar ulaw hwërëkaŵo nte fëtëd had itaka nte wëcic emerod.

4 Caharaß hnë tinki ahnaŵ tac, watinki ahnaŵ wafëhw wahi gë wahnah (24) yeho. Hnë watinki ahnaŵ watac, vicër wafëhw wahi gë vëhnaß (24) lañako. Viyi viyah cudaniho, do pënkwanì vapënk w sanu ahnaŵ.

5 Tinki ahnaŵ hna cahnidëho wabilëbil do wakopa do gë waparar. Haryënkw tinki hna warëh lampu mbëd gë wahi fëtëdëho: wayir mbëd gë wahi Wënu ña yeho.

6 Haryënkw tinki ahnaŵ hna nkeho had wov lancah, le wëntëlëk gë ancëka.

Darël tinki ahnaŵ hna caharaß, nkeniho wulaw wahnah wale hwëhnaß kore vinkër haryënkw gë kamëhni.

7 Ntaŵ dënkwëryënkw ña gë vësëhn mëntëlëniho, kigëna ña gë fëndahni mëntëlëniho, tarëna ña yëka ahnë kwëhnaßo do inahëna ña gë jaro nte wayëd yañ mëntëlëniho.

8 Wulaw wahnah wã, ntaŵ-wo-ntaŵ, vampaŵ imbëd g'andaŵ kwëhnaßo, do kore vinkër kwëhnanìho yañ gë gëd per. G'anent gë g'umëd njëwëdëniho kwëlëkwël:

«Pacëru! Pacëru! Pacëru!
Ahwëhn, Wën Hwëhn Fanka Fop,
wëjë ale yeho, ye do yijëd!»

9 Do nte-wo-nte njëwëdëniho wulaw wahnah wã icëmb g'untënah do g'icamehn soje ale lañak hnë tinki ahnaŵ ÿa, Ale yënëd avë kantëm a,

10 vicër wafëhw wahi gë vëhnaß va (24) ndënkwëhnedëniho haryënkw hnë ale lañak tinki ahnaŵ ÿa, cëmbëdënihawo Ale yënëd avë kantëm a, ntonjëdëniho vapënk w sanu vantëw hni va, ntehnatëndëni:

11 «Ahwëhn, Wën fu, tëfëki ahnuÿa
icëmb inja g'untënah ña do gë fanka fa,
kabi wëjë lik fop,
wëjë ÿadëho nke koyëna rac, nkelehn.»

5

Kayëte ña gë Fape fa

1 Tac më hnuhu hnë vák rëhw ale lañako hnë tinki ahnaŵ hna kayëte nte fëÿik, kerì bambery gë ipër per do ñamëndëlehni gë wuya wahwënta mbëd gë wahi.

2 Tac më hnuhuha mëleka hwëhn fanka le rëy gë kopa sankaf: «Mo tëfahnëk nke aÿamët ile ÿamëndëlehnik ÿi do pëÿët kayëte ñi?»³ Wëla aryampo gelohna mbin hna, nkal li ma kwëÿët nkal li janáma hna, ale holëko pëÿët kayëte ña, njëk ile herik bambery ÿa.

4 Do rac koyehndëho dus kabi ahnë gena ale rëfëkawo nke afëyët kayëte ña, njëk bambery.

5 Awa aryampo hnë vicër hna më ntehnëko: «Boka ho! Yëkeryehna, ivësëhn vë hnënk Yuða ÿa,✱ ale hnagik hnë hnënk Ahnaŵ a David, umë ale wëkëk a lihëtëd ile ÿamëndëlehnahnik kayëte ña do fëyëtëd.»

6 Tac më hnuhuha Fape ga kahnek fagant tinki ahnaŵ, kwërätëniha wulaŵ wahnah do gë vicër. Mëntëko had kácik. Wamiry imbëd gë waki kwëhnako gë vinkër mbëd gë viki, vinte ye wayir mbëd gë vaki Wën vinte sañëtik hnë nkal hna fop.

7 Fape fa pëñako soje tebhahn kayëte hnë vák rëhw ale lañako hnë tinki ahnaŵ hna.

8 Ante tebak kayëte ña, wulaŵ wahnah ŵa gë vicër wafëhw wahi gë vëhnah va (24) njonihò nkal hna haryënk w lëwu. Ale-wo-le hnë vëhni itëmp mënkwëko do gë vañërya sanu tëmpah idud, inte yeho wayëfa wëfacah wale hayëndadëho g'ambin.

9 Hnëŵ hasëk njëwëdëniho:

«Tëfëki ahnuya kayëte ñi,
 ayamët ile ÿamëndëlehnik ÿa,
 kabi káciruhò,
 do ntaŵëtëruhëhni soje Wënu ña,
 vahnë hnë wahnënk hna fop
 gë vanësa hna fop gë wabulunda hna fop
 do gë wayal hna fop;
 gë sat hu ÿa,

10 ntiruhëhni inawë vësëna wasadëha Wën fu ña,
 do nawëdëni nkal li.»

11 Tac më yëkëbu do wëryëbu kopa wamëleka wayabah, wawuli wawuli, kodelohna ndëkwini. Caharaŵ tinki ahnaŵ hna, wulaŵ wuhnah hna do gë vicër hna kahnëniho.

12 Njëwëdëniho gë kopa sankaf:

«Fape fante haciko fa,
 umë ye ale rëfëka nuya fanka fa, gë hnapul ÿa, g'uyët ŵa, g'imëk ña,
 g'untënah ña, gë icëmb ña do gë cëkwary ña.»

13 Do nkëwëdëfuhëhniwo fëna fop vile ntik Wën va ambin hna, gë nkal hna, gë kwëyët nkal li janáma hna, gë wov hna do gë fop le yehëhna hnam ÿa, ga ntehnëdëni:

«Ale lañak tinki ahnaŵ ÿa gë Fape fa nke icëkwary, g'idënën, g'icëmb
 do gë fanka, kwëlëkwël!»

14 Do wulaŵ wahnah ŵa ntehnëdëniho: «Amina!» Do vicër va njonihò nkal li soje cëmbahnënihëhni Ale lañak tinki ahnaŵ ÿa gë Fape fa.

6

Soje ipëyët kayëte

Soje ñamëndëlehn idënkwëryënk w

1 Awa, nuhuha Fape fa ga nihëk ñamëndëlehn dënkwëryënk hnë mbëd gë wahi hna, wëryëlehnëŵa intawë dënkwëryënk hnë wahnah hna ga ndekaŵ had farat, nésatënd: «Yij!»

✱ 5:5 5.5: Wapëgwala 49.9

² Hnulehnëwä ipahnac yerah. Ale hayëkawo ya uŋwary mënkwëko. Më njëdayik apënk wëwëk, tëk nke awëk do njilehn mbok mëk kat.

Kigëna

³ Ga nihëk ñamëndëlehn kigëna ña, wëryëlehnëwä intaw kigëna ña ga ndekad, nësatënd: «Yij!»

⁴ Hnulehnëwä pahnac kawary bëntah had hwëdëh. Ale hayëkawo ya hnuŋako imëk soŋe ntihët yam ya nkal li, soŋe ndawëlahnëndëni vahnë. Më njëdayik sëlame sankaf, njilehn.

Tarëna

⁵ Ga nihëk ñamëndëlehn tarëna ña, wëryëlehnëwä intaw itarëna ña ga ndekad, nësatënd: «Yij!» Hnulehnëwä pahnac bahnah. Ale hayëkawo ya ile yanande mënkwëko.

⁶ Wëryëlehn had kopa fagant wulaw wahnah hna ga nësëd: «Ile ryokuŋahnik fac ryampo ya, yanëh vantimp fo ntawahnëd, ile ryokuŋahnik fac ryampo ya wayanëh warar vëmalu fo ntawahnëk. Ge wagu ña ye, g'uñen uŋa, nko koyëna.»

Nahëna

⁷ Ga nihëk ñamëndëlehn nahëna ña, wëryëlehnëwä ntaw nahëna ña ga ndekad, nësatënd: «Yij!»

⁸ Hnulehnëwä pahnac ñunënkah. Ale hayëkawo ya, Icëm maciko, do yëwä wësëm ya rëfëlehnëdëhawo. Njëdayiniho mëk iŋa hnë sah ryampo hnë wasah wahnah ñuniya li, soŋe ndawënihëhni vahnë va gë sëlame ya, gë inte ña, gë wates ña do gë wulaw wuyapah wä.

Bëryëna

⁹ Ga nihëk ñamëndëlehn bëryëna ña hnulehnüwëhni, kwëyët le cënafe sadëha hna, walawary vële ryawiko soŋe ikahnënda dëw hni ña wanës Wën do kabi wasefe lëwu nkeniho.

¹⁰ Ndekadëniho ñus: «Wëjë, Ahwëhn a, ale ye Afacah a, ale ye toña ya, hafo guve napëdu ahitiŋëhni vahnë vëvë nkal vi awëcagëhni soŋe sat fu le ndehëtëni yi?»

¹¹ Awa më njëdayini ale-wo-le acud jerah cankaf, tac ntehnini nduñëni toye, hafo padëni fop vële ryokuŋëhnëdëha Wën va, rëfëka ndawini had gë vëhni ka.»

Kwëhn mbëd gë ryaw

¹² Ga nihëk ñamëndëlehn ikwëhn mbëd gë ryaw iŋa, inkal ña ñënkako ñus gë fanka, hnulehnu ulav wä mbahnëlehn had waŋehn do ulepera wä mbëntëlehn had wasat.

¹³ Wahol wä njolehni nkal li, had gante njojëd wanuŋ ka ge sël sankaf ya ñënkëka.

¹⁴ Ambin ña më njik had kayëte fëyëde, do fop wahuŋ wä gë watinti ña kërëniko hn'ile nkeho hna.

¹⁵ Wati rac, vëhnaŋ vëvë nkal vi, gë wakamari ña, gë wësankaf wasodafe wä, gë vëvetak va, gë vëhwëhn fanka va, gë vëramp va do gë vahnë vële ye afaya va, fop coŋaniho hnë wakary hna do gë hnë wëraka wahuŋ hna.

¹⁶ Ntehnëdënihëhniwo wahuŋ wä gë wëraka wä: «Yohahninëfu, do coŋëryinëfu ñawët yëka ale laŋak hnë tinki ahnaŋ aŋi do gë antavah Fape ña!»

¹⁷ Fac sankaf ntavah ntëw hni ña tëkik: mo hoɗ məkanti?»

7

Bulunda gë yavëta Wën

¹ Ga ndëcëk rac, më hnuhuhëhni wamëleka wanah ga kahnëni hnë wahëɗ wahnah wavë nkal wï. Pëlani wasël wahnah wavë nkal wï, soje sël ÿa antë mbok cël nkal li, wov hna do fëna wëla hnë atëh ndampo.

² Do më hnuhuha mëleka haŵary ga kayëɗ gë cape pëhna lav. Mënkwëko ile lihande iyavëta mba Wën paryi. Ndekandëhëhni ðus wamëleka wanah wante yëɗayiko imëk mbëvehnëni nkal inji gë wov ÿi:

³ «Antë avëvehnu nkal inji, wov ÿi, vatëh vi, hafo lifuni yavëta wayëka hna vëyohal Wën va.»

⁴ Tac nkwëryëbu vahnë vële hnuyak yavëta ÿa tëkëni wawuli keme gë wafëhw wahnah gë vënah (144,000). Vëhni wahnënk vijë Isërayel hna fop matiniho:

⁵ hnë hnënk Yuda hna: vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000) liyiko yavëta ÿa;

hnë hnënk Riben hna: vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

hnë hnënk Gad hna: vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

⁶ hnë hnënk Aser hna, vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

hnë hnënk Nefëtali hna, vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

hnë hnënk Manase hna, vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

⁷ hnë hnënk Simeyõ hna, vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

hnë hnënk Levi hna, vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

hnë hnënk Isakar hna, vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

⁸ hnë hnënk Sabilon hna, vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

hnë hnënk Yosef hna, vahnë wawuli pëhw gë vëhi (12,000);

hnë hnënk Besame hna, vahnë wawuli pëhw gë vëhi ntiyiniho yavëta (12,000).

Wabulunda mbin hna

⁹ Ga ndëcëk rac, më hnuhuhëhni kore vahnë vële wok kodena ndëkwini. Vahnë vëvë wayal fop yeho gë wahnënk wã fop gë wabulunda ña fop do gë vanësa va fop. Haryënkw tinki ahnaŵ hna kahnëniho do gë haryënkw Fape fa, viÿi viyah ntiyaniho do mënkweni waryund.

¹⁰ Ndekaɗëniho ðus:

«Ipeh inja hnë Wën fu, le lañak hnë tinki ahnaŵ hna, matik do gë Fape hna.»

¹¹ Wamëleka ña fop caharaɓ tinki ahnaŵ hna kahnëniho, gë vicër va do gë wulaŵ wahnah wã. Ga nkwëryëɗëniho ile nësëɗëniho vahnë ÿa, ndëkwëhnëɗëniho hafo wayëka wã ñak nkal ña do cëmbëɗënihawo Wënu ña.

¹² Ntehnëɗëniho: «Amina! Arabi idëwan ña, gë icëmb ña, g'usery wã, g'icamehn inja, g'untënah ña, g'imëk inja do gë fanka fa kwëhn Wën fu ña kantëm! Amina.»

¹³ Awa, acër aryampo më tëyëko: «Vële liyak viÿi viyah vi, vëhni mo ye do ne matini?»

¹⁴ Më lëkwabuha: «Ahwëhn mën, njëtëru!»

Tac më ntehnëko: «Vële watik horot sankaf va ye. Ndagëni viÿi vilëw hni va do njerëni hnë sat Fape hna.

¹⁵ Soje rac nkeni haryënkw tinki Wën hna do ndokunjëhnëdëniha g'anent gë g'umëd Cery Cankaf ntëwu hna. Ale lañak hnë tinki ya keryëdëhëhni.

¹⁶ Bokëdina njohni inte, bokëdina njohni wënka, do ulav wa bokëdina njahni, ma yakah haŵary,

¹⁷ kabi Fape fante ye tinki ahnaŵ hna yed ahekery alëw hni ya, do njiryeryëdëhëhni gë wahayalin wënka uwám ka. Do Wënu ña pëhwëcëdëhëhni fop wankwën ña vinkër vidëw hni hna.»

8

Soje ñamëndëlehn ikwëhn imbëd gë wahi

¹ Fape fa, ga nihëk ñamëndëlehn kayête ikwëhn mbëd gë wahi ña, ambin ña ndemëhnalehn mpëd.

Soje walënkw mbëd gë wahi

² Tac më hnuubuhëhni wamëleka mbëd gë waki hahnëko haryënkw Wën hna; walënkw mbëd gë wahi njëdayiniho.

³ Mëleka haŵary më njjèk ñëw haryënkw le cënade sadëha hna; ile fëdande iduf mënkweko, gë sanu ntiyiko. Më njëdayik duf yabah soje pëd hn'ile ntide sadëha hna gante kayahnëd hwëcic ha gë wayëfa wëfacah va fop g'ambin. Hn'ile ntide sadëha hna, gë sanu ntiyiko do haryënkw tinki ahnaŵ hna nke.

⁴ Hwëcic iduf ña gë wayëfa wëfacah na hnë vák mëleka hna matëko kay hafo Wën hna.

⁵ Tac mëleka ya më nufëk ile fëdande iduf ña, pëbënëk hwëdëh hn'ile cënade sadëha hna, nton duniya hna. Awa pëgwëlehn tan wakopa waparar, wakopa, wabilëbil, do nkal iña ñënkalehn.

⁶ Wamëleka mbëd gë waki wante wënkëko walënkw mbëd gë wahi ña pëhwëtalehnëni soje ntënkwëni.

Soje icël lënkw ryënkwëryënkw

⁷ Mëleka ryënkwëryënkw ya cëlëko lënkw lëwu ya: wënka wagurye gë hwëdëh, hnaŵëlëk gë sat, ndehëtik duniya hna. Cape ndampo hnë vatar duniya hna ñagëko, do tēh ndampo hnë vatar vante ye duniya hna fëna ñagëko do fop idël ña ñagëko.

Soje icël lënkw higëna

⁸ Mëleka higëna ya cëlëko lënkw lëwu ya: ile wëntëlëk g'ikuñ icankaf nte yagëd loñik wov hna. Cape ndampo hnë vacape vatar wov hna mbacako wasat,

⁹ sah ryampo hnë wasah warar le-wo-le yënëd wov hna mbëvehniko. Do hnë fop wakulu wavë duniya wi, sah ryampo hnë warar hna mbëvehniko.

Soje icël lënkw rarëna

¹⁰ Mëleka rarëna ya cëlëko lënkw ya: më njojëk g'ambin ikol cankafe nte yagëdëho had hwëdëh hucankaf. Sah ryampo hnë wasah warar wasën wasankaf hna fop do hnë wahayalin hna fop njojëko kol iña.

¹¹ Ikol tac, Wunkah maciko. Wënka wante njohahnëko ña mbacako wunkah do wëyabah cëmëniho kabi wënka watac ceniho.

Soje icël lënkw nahëna

¹² Mëleka hnahëna ÿa cëlëko lënkw ÿa: cape ndampo hnë vacape vatar lav hna ndafiko gë cape ndampo hnë vatar lepera hna do gë kol ndampo hnë wahol warar hna, soje antë nkoryary idanc dëwu ña. Koyëna, fac ÿa nkoryeryina idanc dëwu ña do umëf ña fëna.

¹³ Awa tac më hnußuha do wëryëßuha jaro nte wayëdëho yan do ryekadëho ðus: Kata! Kata! Kata fëladëhëhni vële lëdëk nkal vi soje wamëleka watar wañentaŵ wante fëhwëtaf cëlëni walënkw walëw hni wä!

9

Soje icël lënkw vëryëna

¹ Mëleka vëryëna ÿa cëlëko lënkw ÿa: më hnußu ikol ga njojëko nkal li mati g'ambin. Ikol ña njëdayik sëcfëta hatëh hatëwah.

² Ikol ña më pidëtëk rënka vë hnam ÿa do hwëcic cahnëlehni had hwëcic nkula canka. Rac huyëndanëk ulav wä g'ambin ña fop.

³ Do hnë hwëcic hutac cahnëdëniho vampul campëndëni nkal li. Njëdayiniho imëk ile wëntëlëk g'imëk wafawëry wä.

⁴ Mbañëhniho antë përekanëni idël mbë nkal ñi, ma vatëh, ma vatëh rëhël vi. Tëfëkëhni tonihëhni vahnë vële wok vëliyina yavëta Wën fo hnë wayëka walëw hni hna.

⁵ Vëwawëryanilohna ndawënihëhni, bare korotehnenihëhni hnë wadepëra imbëf. Horot le ntidënihëhniwo ÿa mëntëlëko had gante korotehned ito fawëry ka.

⁶ Hnë wafac warac vahnë va njëkëlehnëdëni icëm ña bare vëhnußina. Përdëhëhni cëmëni, bare icëm ña ñawëtaðëhëhni.

⁷ Vampul va gë wafahnac wale fëhwëtak uwët mëntëlëniho. Inë le ye had apënkwanu ahnaŵ yehëhniwo vankaf hna, do wayëka walëw hni wä had wëva vahnë nkehëhniwo.

⁸ Imul dëw hni ña had ifa vësëval nkehëhniwo, do wabeñ wadëw hni ña had wëba wafësëhn nkehëhniwo.

⁹ Wasakahn walëw hni wä had wajand waryëhwëra ntiyani nkehëhniwo, do wënaŵ vampaŵ vantëw hni va had wënaŵ saret hwëhn wafahnac wayabah wale yaryëf gë uwët nkeho.

¹⁰ Wasavët wä had wafawëry nkehëhniwo g'ile tohahnëdëni. Hnë wasavët walëw hni hna nkeho fanka falëw hni fale koroteyehnahnedënihëhniwo vahnë hnë wadepëra mbëf hna.

¹¹ Ahnaŵ alëw hni ÿa, mëleka hatëh hatëwah yeho. Uwac lëwu gë Wa-ebëre ña Abadon yeho, do gë wagërek ña, Apoliyo, umë fëhnëtanëk Avëvehn.

¹² Kata ryënkwëryënk wä ÿa ndëcëk. Wëli, wakata waki vokëf tëki.

Soje icël lënkw hwëhn mbëf gë ryaŵ

¹³ Mëleka hwëhn mbëf gë ryaŵ ÿa cëlëko lënkw ÿa: më wëryëßu kopa le wätiko hnë wamiry wahnah wavë tabali sanu hn'ile cënaðe sadëha hna, ile yeho haryënk Wënu ña.

¹⁴ Ntehnëdëhaŵo mëleka hwëhn mbëf gë ryaŵ le wënkëko lënkw ÿa: «Pëtëryihni wamëleka wanah wante ÿabik vambëj sën sankaf le wäcëde Efërat.»

15 Awa wamëleka wanah wante fëhwëtako soje wati ÿa, gë fac ÿa, gë lepera ÿa do gë bëhn ÿa, pëtiniho soje ndawëniha aryampo hnë vërar hna.

16 Nkwëryëbu ga ntehnëde, wasodafe wahwëhn wafahnac wã, wawuli wuli wakeme waki nkeniho (200,000,000).

17 Awa nubuhëhniwo wafahnac wã gë vële hayëkëhniwo va: cudaniho wayand waryëhwëra wavëntah had hwëdëh, ßulu do yalëwaye. Vankaf wafahnac wã had vankaf wabësëhn nkeho. Hwëdëh nkusëdëniho gë hwëcic do gë vëd le fëdëf.

18 Aryampo hnë vahnë vërar hna mbëvëko gë hwëdëh, gë hwëcic do gë ivëd le fëdëf.

19 Fanka wafahnac wã hnë wawës walëw hni hna nkeho do gë wasavët walëw hni hna; wasavët walëw hni wã gë walën mëntëlëni, kwëhna vankaf do gë rac mbërehnahnëdëni.

20 Vahnë vële woko vëvëvëna va, vëravëlohna icëmb wayine ña gë vile përeni gë wëbák wadëw hni: wamën wamër sanu, gë koryi, gë waryëhwëra, gë wëraka, do gë wadëhwa; wamën wale wok kodina nu ma nkwëry ma ñjas.

21 Fëna vëravëlohna idaw vahnë, gë kavëla ntëw hni ña, gë ndakëntal meh ntëw hni ña do gë ule lëw hni wã.

10

Mëleka ÿa gë fëkayëte fapëÿik fa

1 Më hnußuha mëleka hawary hwëhn fanka sëlidëho g'ambin. Añar fëryëkawo do car ulaw yehawo yañ nkaf ntëwu hna; yëka lëwu ÿa had ulav nkehawo, do wapary wadëwu ña had sahnunt hwëdëh nkehawo.

2 Fëkayëte fante fidëtik mënkwëko. Tindëko fary rëhw lëwu ÿa wov hna do rahahn ÿa nkal hna,

3 tac ndeka gë fanka, had vësëhn ÿërëlak. Ga ndekak, waparar mbëd gë waki yëmëko.

4 Ga ñëmëk waparar mbëd gë wahi wã, ñadëfuho heru, bare kopa wëryëbuho g'ambin ga ntehnëdëho: «Antë aher ile ñëmëk waparar mbëd gë wahi wã, tavëry cowã.»

5 Tac mëleka le hnußuha ga tindëko fary rëhw lëwu wov hna do rahahn ÿa nkal hna, më njelëk vák rëhw lëwu ÿa g'ambin,

6 më ntëkëk g'uwac ale ye kwëlëkwël ÿa, ale lik ambin gë ile ye hnam ÿa fop, gë nkal ña gë le ye hnam ÿa fop, gë wov ÿa gë le ye hnam ÿa fop ntehn: «Ñoñ bokëdëna napi:

7 hale ntënkwëf mëleka hwëhn mbëd gë waki ÿa lënk w lëwu ÿa, awa Wënu ña padënëd viyë visiyamah, gante pëyakëhniwo ka vëyohal vëlwu wakila ña.»

8 Do kopa le wëryëbuho ga nësëhniçëho g'ambin ÿa mboko nësëhne kat: «Yiry ahnuf kayëte nte fidëtik hnë vák mëleka le rindëk fary ryampo hnë wov do yëntaw ÿa nkal hna.»

9 Gë vëhni mëleka njiçëfuho rëyëwã njëdawo fëkayëte fa. Më ntehnëko: «Teßary do tokëry. Nkunkëf ðonk hu hna bare wës hu hna ntëmëf had wadëj.»

10 Më rebaßu fëkayëte fa hnë vák mëleka hna do rokëbu. Wës mën hna ntëmëko had wadëj, bare ga kohnëbu nkunkëko ðonk mën hna.

11 Tac më lehnibu: «Afo avok afëyahh ile pëhnanëhnekëhni Wënu ña wabulunda wayabah, gë wayal wayabah, gë vanësa vajabah do gë vëhnañ vëyahah.»

11

Wasede wahi wã

1 Tac ahnë më njëfako uriry le ñarande, do nteho: «Yiry añar Cery Wën Cankaf ñi gë hn'ile cënade sadëha hna do dëkwëryihni vële sëmbëdëha Wënu ña hnam.

2 Bare selele vë pë Cery ña, tavëry, antë añar, kabi vële wok vëyëtëlahna Wën va mañëryanëdëni nkëñëni nkol nañ cëvah ña hnë wadepëra wafëhw wahnah gë wahi (42).

3 Mañëryanëdëfuhëhni wasede wahi mën wã, vële sudak viyi icëm va, imëk pëyahhëndëni wanës Wënu ña hnë wañi wafac wuli gë wakeme waki gë wafëhw mbëd gë ryañ (1,260).»

4 Wañi wasede wahi ye vatëh oliv vaki va do gë wayul walampu wahi wale ye haryënk Ahwëhn nkal ña.

5 Ge ahnë ñaaf ntihi uñeh, hwëdëh sahnëd wawës walëw hni hna do mbëvehnëdëhëhni vële ñewëkëhni va. Ha, ale ñaaf ntihi wëh wã tëfëka ndañi koyëna.

6 Wañi wasede wahi kwëhnani imëk soñe piñëni ambin, memañëhahnëni antë mbok tèv hnë wati le pëyahhëndëni wanës Wën hna fop. Kwëhnani fëna imëk soñe nkwëcëtëni wënkã ña nke wasat do cëlëndi nkal li sifa uñeh fop, nte-wo-nte ñaafëni ña.

7 Ge puhnani wafac ucedëya ntëw hni ña, intaw yapah ña ndanid hnë hatëh hatëwah hna mëtarýdëhëhni, mëkëdëhëhni do ndawëdëhëhni.

8 Do wañas walëw hni wã hnë ñëwã bulunda nkol cankañ hna nkoñ, nkol cankañ nte ye had Sodom gë Esipët*, hn'ile pakiko Ahwëhn hni hna dënk nke.

9 Vahnë hnë wabulunda hna fop, wahnënk hna fop gë vanësa hna fop do gë wayal hna fop njijëdëni njëkëndëni wañas walëw hni wã hnë wafac warar gë fagant fac, do vëwawëlohna mbañini.

10 Vëvë ñuniña vi nëñdëhëhni soñe icëm wakila waki watac kabi korotehnhëhni ñus vële lëdëk nkal vi. Awa natëdëhëhni do nkwëcëtëdëdëni wabuña.

11 Ga ndëcëk wafac warar gë fagant fac ña, iyën uwám le watik Wën njij tënkëhni wakila waki ña, matëlehnhëni. Awa vële yëkëdëhëhniwo va më ntakëkëhni ñus.

12 Tac wakila waki ña më nkwëryëni kopa sankaf le watik g'ambin, ga ntehnëdëhëhni: «Kayin ani!» Kayëlehnhëni g'ambin, hn'añar, tase vële ñewëkëhni va.

13 Hnë wati rac dënk, ñënkalehn nkal iña gë fanka, cape ndampo hnë ipëhw nañ hna njolehn. Vahnë wawuli mbëd gë vëhi cëmëniho hnë iñënkã nkal tac. Vële woko va ntakëkëhniwo do ntënhëdëhënihañ Wën hunte ye g'ambin ña.

14 Kata higëna ña ndëcëk. Wëlin kata rarëna ña biyëdëna tëkid.

Soñe lënk Ahwëhn mbëd gë wahi

* **11:8 11:8 Sodom gë Esipët:** Wënu ña hitiñëk vañi vacape vaki ntëbi wañëntaw wã. (Wapëgwala 19.24-25; Iahn 14.23-28)

15 Mëleka hwëhn mbëf gë wahi ÿa më ntënkwëk lënkwa ÿa: wakopa wacankaf ntehnëdëho ambin hna:

«Inaw mbë duniya ñi nke gaki hnë wëbák Ahwëhn fu ÿa gë Arëhnyik alëwu ÿa.

Nawëd kwëlëkwël!»

16 Vicër wafëhw wahi gë vëhna, vële lañako hnë watinki ahnañ hna haryënkwa Wën hna, ndëkwëhnëniho wayëka wã nkal hna do cëmbëdënihaño Wënu ña nësätëndëni:

17 «Camehnëderu, Ahwëhn Wën Hwëhn Fanka Fop,
ale ye do ale yeho,

kabi fanka fasankaf hu fa rufahnëru
ahahnëndahn inaw hu ña.

18 Wayal wã ntavëkëhni,

bare tame ntavah ntëw hu ña rufëhna.

Wati le hitiñahnëduhëhni vësëm va tëkëk

gë le vuñahnëduhëhni vëyohal hu va, wakila ña,

gë vëfacah va do gë fop vële lënëned wac hu wã,
vëroy gë vëhnañah

do gë le vëvehnëduhëhni vële vëvehnëd nkal va.»

19 Do Cery Wën Cankaf g'ambin ña pidëtalehn, hnulehnu kwëni akwëtëla ña. Awa nkelehn wabilëbil, wakopa, waparar, iñënka nkal do gë rëv wagurye wayabah.

12

Soje wëdahëse mbëf gë wahi

Soje Asëval a gë fato fa

1 Ga ndëcëk watac, dahëse fëmpëhnañah sankaf sahnëk ambin hna: asëval yeho ale suđako ulav, ulepera wã wapary hna nkehawo do pënkwako apënkwa ahnañ hwëhn wahol pëhw gë vëhi.

2 Ndonkëko do ndekadëho ulav donk hnag wã.

3 Dahëse hañary mbok cahnëlehn ambin hna: fato vëntah sankaf yeho le hwëhnako vankaf mbëf gë vaki gë wamiry ipëhw do gë apënkwa ahnañ hnë nkaf-wo-nkaf. 4 Savët lëwu ÿa pahëcëko sah ryampo hnë wasah warar wahol wavë g'ambin hna ntoñi nkal li. Fato fa më kahnëk haryënkwa asëval ale ÿad nag ÿa, soje kohna fatah fa ge rëk nagi.

5 Asëval a më nagëka facan, fante hnañwëndëhëhni do heryëd wayal wï fop gë ryoko ryëhwëra. Fatah fa njoyiko tañ ñarël Wën hna do gë ñarël tinki unaw ntëwu hna.

6 Awa asëval a nkaryëlehn gë wula, ÿëwã le pëhwëtëhñëkaño Wënu hna, soje pabahna hnam hnë wafac wuli gë wakeme waki gë wafëhw mbëf gë ryaw (1,260).

7 Tac nkelehn uwët ambin hna: Misel gë wamëleka wadëwu ña mëtaryënihaño fato fa. Fato fa umë fëna mëtaryëdëhëhniwo gë wamëleka wadëwu ña,

8 bare fato fa wëkiko, do umë gë wamëleka wadëwu ña ntayiniho ambin hna.

9 Fato fa ntoñiko gë pë; umë ye lën sër ÿa, le wacik Añëw vahnë ma Sintani, ale rokad duniya fop. Ntoñiko nkal hna, do gë wamëleka wadëwu ña per.

10 Tac më wëryëfu kopa sankaf mbin hna, më lehnëdëho:

«Tame ipeh ña do fanka fa

do Inaw̃ Wënu fu ña

do gë ucankaf Arëhnayik alëwu ÿa tëkik!

Fato fa, ale hnësëdëho wameh vëyënta fu va

haryënkW Wën fu

g'anent gë g'umëd, ntonjiko ntayiko ambin.

11 Do vëyënta fu va mëkëniha

gë sat Fape fa

do gë wanës Wën wante cedeyahnëdëhni ña;

vëwëyëryalohna njëdahnëni uwám walëw̃ hni w̃a, këbënaniiho soñe cëmëni.

12 Soñe umë ye natëryiÿi, ambin,

do gë w̃uhnë vële lëdëk hnam va!

Kata yehu w̃uhnë, nkal gë wov,

kabi Sintani cëlëryik ðarël hun.

Antavëka ðus

kabi njëtëk wati le nkoryaryëk ÿa yabëna.»

13 Fato fa, ga kamahnëk ntonjiko g'inkal, më tëfëlendëha asëval ale hnagëkawo facan fa.

14 Bare asëval a më njëdäyik vampaw̃ jaro canka fa va soñe matahn nji gë wula ÿëwa le pëhwëtanëhnik hna, hn'ile pabëdëhna wabëhn watar gë fagant bëhn, ñawët lën* rac.

15 Awa lën ÿa më nkurëk wënka wante ye had garyëla hamëhni asëval a, soñe wënka ña njohna.

16 Bare nkal ña ndemakawo asëval a; pidëtako do kohn sën le nkurëko fato fa.

17 Fato fa ntavëkawo ðus g'asëval a, do më njik mëtaryëhni vutah vuñëntaw̃ vumba asëval va, vële w̃awëhned̃ vakwëda Wën do sedeyahnëdëha Yesu va.

18 Tac më kahnëk tëfarya wov hna.

13

Ntaw̃ yapah ndampo nte sahnik wov hna

1 Awa nußuha ntaw̃ yapah ndampo ga cahnið wov hna. Kwëhnako wamiry pëhw gë vankaf mbëd gë vaki. Hnë w̃iry-wo, apënkW ahnaw̃ pënkWako do hn'ankaf-wo nkeho uw̃ac le yewëdëha Wënu ña.

2 Intaw̃ nte hnußuhu ña gë gërëm mëntëlëniho, wakwër wadëwu ña njëwëko do kwëhnako wakarehn wayaryah, do wës ÿa had va vësëhn. Fato fa më njëdäka fanka falëwu fa, tinki ihnaw̃ dëwu ña do g'ucankaf camah.

3 Ankaf ndampo ntaw̃ ntiyako cërëk had cëm, bare tame sër lëwu ÿa njërëk. Awa ðuniÿa ÿi fop pëmpëhnahnëkawo gë watac do tëfëlehnëniha intaw̃ ña.

4 Vahnë va fato fa cëmbëdëniho kabi intaw̃ ña njëdäko ucankaf ña do intaw̃ ña cëmbëdëniho ntehnëndëni: «Mo këñëlahnëni g'intaw̃ ñi do mo hoð mëtarya?»

* 12:14 12.14 Lën w̃acik fëna fato ma Sintani.

⁵ Intaŵ ɲa maŵëryaniko soɲe kol naŷënand do nësënd wante yewëdëha Wënu ɲa. Njêdayiko imëk ntind cankaŵ ntëŵu ɲa soɲe wadepera wafëhw wahnah gë waki (42).

⁶ Nësëdëho wameh njewënda Wënu ɲa: uŵac Wënu ɲa njewëdëho gë ŷëwa le ntëdahnëk ŷa do gë fop vēle lëdëk ambin va.

⁷ Njêdayiko ucankaf soɲe kol mëtaryëhni vēfacah va do mëkëhni. Njêdayiko ucankaf ɲa hnë wahnënk fop gë wabulunda hna fop gë vanësa hna fop do gë wayal hna fop.

⁸ Fop vēle lëdëko nkal vi, vēle woyiko kerina wamac wadëŵ hni wapëgwa duniŷa hna hnë kayête uwám Fape fante hácik fa, cëmbëdëniha ntaŵ ɲa.

⁹ Ge ahnë kwëhnak vanëf, nkwëry!

¹⁰ Ge ahnë tēfëka nke aramp,
aramp yed;

ge ahnë tēfëka ndaŵi gë sëlame,
gë sëlame ndawëdë.

Wati ŷa ye le tēfahnëkëhni kwëhnani vēfacah va icfuñëna ɲa do ikwëtahn ɲa.

Ntaŵ nte sahnik nkal hna

¹¹ Tac më vokëbu hnuŵa intaŵ yapah kaŵary ga cahniŵ nkal hna. Wamiry waki kwëhnako had fape, bare had fato nësëdëho.

¹² Kwëhnako fop ucankaf ntaŵ nte sahniko wov hna do ucankaf tac ndokujahnëdëho tase ntëŵu. Intaŵ bë nkal ɲa porosiŷehnëdëho nkal ɲa gë vēle lëdahnëk va njëfandëniha intaŵ bë wov ɲa nte yërëniko usër le ryawëd.

¹³ Intaŵ bë nkal ɲa ntiko viŷë viŷëmpëhnahnah d'us afo cëlëndi hwëdëh g'ambin, tase vahnë fop.

¹⁴ Gë viŷëmpëhnahnah vile maŵëryahniko nti tase intaŵ bë wov ɲa tokakëhniŵo vēle lëdëk nkal va. Më ntehnëkëhni vēle lëdëko nkal va mbëryëni ile wëntëlëk g'intaŵ bë wov nte sërëhniko do vokajëk uwám hna.

¹⁵ Njêdayiko fëna imëk njënëndahn ile liyiko mëntëlëni g'intaŵ bë wov ɲa gante kolahnëf nësënd do ndawëhnëndëhni fop vēle wok vēyëfadilahn va.

¹⁶ Ntiko fëna hafo vahnë va fop, vutoy gë vēhnaŷah, vēvetak gë vēhaŷëhnah, vēle ye afaya gë vēramp, maŵëni ntiyini yavëta vák rëhw hna ma yëka hna.

¹⁷ Do ahnë antë kol ntaŵ ma nkwaf iñë ge kwëhnana yavëta ŷa, umë ye uŵac intaŵ bë wov ɲa ma idëkw nte rëfëlëk gë uŵac rac ŵa.

¹⁸ Wati ikwëhna uyët ŵa ye. Arabi ale hwëhnak hakili ŷa nkwëry ile pëhnëtanëf viɲi vidëkw intaŵ vi, kabi idëkw tac soɲe vahnë va ye, do idëkw tac ye wakeme imbëd gë ryawë gë wafëhw imbëd gë ryawë gë imbëd gë ryawë (666).

¹ Tac nuɓuha hnë Ikuŋ Siyō* hna Fape fa ga kahnëni gë vahnë wawuli keme gë wafëhw wahnah gë vënah (144,000), vële heriko wac lëwu gë wac Rëmu hnë wayëka hna.

² Do më wëryëbu kopa le watik g'ambin yaŵëdëho had wavonkëlo wënka wov, had farat sankaf. Kopa le wëryëdëfuho ya mëntëlëniho fëna g'itëmp nte rëmpëde.

³ Vahnë vërac hnëw hasëk njëwëdëniho haryënk w tinki ahnaŵ hna gë haryënk wulaŵ wahnah hna do gë vicër hna. Ahnë kodilohna nïŋa hnëw rac ge gena vahnë wawuli keme gë wafëhw wahnah gë vënah (144,000), vëhni vële laŵëtiko nkal va.

⁴ Vële wok vëronkënana gë vësëval va ye, vëyëtëna vësëval. Fape fa tëtëlehndëni fop le njiɗ hna. Ntaŵëtini hnë vahnë hna soŋe nkeni vëryënk wëryënk vële sënayik had sadëha Wënu ŋa gë Fape fa.

⁵ Koɓëri vëwërëna; vëhwëhnana ile niraɗeni.

Ipëyahni kiti

⁶ Tac më hnuɓuha mëleka haŵary nkwayëdëho yaŋ. Gë Wanës Wakasëk wante wok d'ëcëdina, wante rëfëkawo pëyahni vële lëdëk nkal va, nijjëk: vahnë hnë wayal hna fop gë wahnënk hna fop gë vanësa hna fop do gë wabulunda hna fop.

⁷ Gë kopa sankaf ntehnëk: «Dënënyina Wënu ŋa do cëmbëryina, kabi wati kitiŋ dëwu ŋa tëkik. Cëmbëryina ale lik ambin gë inkal ŋi, gë wov yi do gë wahayalin ŋi.»

⁸ Tac, mëleka higëna më tëfika do ntehn: «Njok! Babilon Samah ya njok! Umë ye ale yëɗakëhni wayal wi fop cenii uñen nte liyehndëhëhniwo kwëlëkwël le nëwëk Wënu ŋa!»

⁹ Mëleka rarëna më tëfikëhni wayëntaŵ wa do gë kopa sankaf ntehnëk: «Ge ahnë sëmbëdëha intaw ŋa gë ile liyik mëntëlëni g'umë ya, ge nuɓak yavëta ya yëka hna ma vák hna,

¹⁰ ced umë fëna uñen antavah Wënu ŋa, unte hotayik hara cutina gë wënka hnë nkëlëwa tëm pah ntavah ntëwu hna. Sifa vahnë vërac korotëdëni d'us hwëdëh hna do gë hn'ivëd le fëdëf hna haryënk wamëleka wapacah hna do gë Fape hna.

¹¹ Hwëcic hwëdëh hunte horoteyehndëhëhni vële sëmbëdëha intaw gë ile liyik mëntëlëni ya, vële hwëhna yavëta uŵac lëwu va, cëhnëd kwëlëkwël do vëhwëhnaɗina iyinëga g'anent g'umëd.»

¹² Wati ya ye le tëfahnëkëhni kwëhnani vëfacah va iduñëna ŋa, mawëhñëni vakwëda vantëwu va do nko kahnëndani hnë Yesu.

¹³ Tac më wëryëbu kopa ga ntehnidëho g'ambin: «Kerëry aki: Mbetani vële ye g'Ahwëhna a hafo cëm hna!»

Iyir Ipacah ŋa ntehnëk, «Ha, njinëgaɗëni waɗoku waɗëw hni ŋa, kabi ile ntini ya tëtëlehndëhëhni.»

Soŋe ikitiŋa tëkwa

¹⁴ Ante njëkëdëfuho ŋa, nuɓuho aŋar jah, do hnë ŋar tac ale wëntëlëk g'ahnë laŋako. Apënk w sanu ahnaŵ pënk wako do mënk w ikáca ŋakah.

¹⁵ Tac mëleka haŵary më cahnik Cery Wën Cankaf hna do ndekahna ale yeho hn'aŋar hna: «Dokuŋahnëry ikáca hu ŋi ahácahn, kabi uhác vë nkal wa mbëntëk.»

* 14:1 14.1 Siyō fakuj ye Yerusalem hna hn'ile nke Cery Wën Cankaf hna.

16 Awa, ale yeho hn'anjar ŷa më nkwësirëk káca űa nkal hna, do uhác vë nkal űa fop káciko.

17 Tac mëleka haűary më cahnëgik hnë cery Wën cankaf mbë g'ambin hna; umë fëna ikáca űakah mënkűëko.

18 Tac mëleka haűary kat, le hwëhnako imëk hnë hwëdëh űa, më cahnëgik hn'ile cënadë sadëha hna do ndekahna ale wënkëko ikáca űakah űa: «Nufëry ikáca hu űi alëpëtahn wadëwël atëh resen nkal űi, kafi mbëntëk.»

19 Mëleka ŷa më nkwësirëk ikáca dëwu űa nkal li. Më mbarëpëk waresen wavë nkal űi, do ntoű ile mbarëpëko ŷa hnë tank camah ntavah Wën hna le űwëyehnëde.

20 Më űwëyëhnik wadëwël űa hnë tank camah le ye hamëhni nkol hna; wasat më cahnëk hnë tank camah hna űi had uűac hafo tëk wawës wafahnac hna do campëko hnë wakilometër wakeme watar (300).

15

Soűe vahnë vële nkok mëkëna ntaw űa

1 Ga ndécëk rac, më vokëbu hnuwu ambin hna dahëse haűary samah do wënak: wamëleka mbëd gë waki wënkëk wëkata wacankaf mbëd gë waki. Wanűi ye watëkwa űa kafi gë vëhni padënëd ntavah Wënu űa.

2 Më hnuwu ile ye had wov lancah ile hnaűwëlëk gë hwëdëh, do vële wok vësëmbëlahna ntaw űa g'ile fëriko mëntëlëni ŷa, gë vële wëyëk yavëta lëwu ŷa, d'arël hnë wov lancah rac kahnëniho. Warëmp wale njëcfakëhniwo Wënu űa mënkűëniho.

3 Njëwëdëniho hnëw Fape fa gë Moyis, ayohal Wënu űa:

«Ahwëhn Wën Hwëhn Fanka Fop,
Vantiyehn hu va camëk do mbënak!

Ahnaű waya,

Vankaű hu va catëk do toña ye!

4 Mo wok dënënëdilihna, Ahwëhn?

Mo wok cëmbëdëfina uűac hu űa?

Wëjë fo ye afacah.

Fop waya űi njjëdëni do cëmbëdëhniho,

kafi nuni kitinűa hu űa.»

5 Tac nuwu ambin Acery Wën Cankaf, rac ye usank[☆] ule ryënkűwëtehnëdëho kwëtëla űa, ga pidëtak,

6 do wamëleka mbëd gë waki űa wante wënkëko wakata mbëd gë waki cahnahnëni hnam. Vacuď vacankaf vapacah vanjerah vante fëtëd vante rëkëdëhëhniwo hafo wapary hna cuďaniho do ñëbani waryl sanu wayankah wasakahn walëw hni hna.

7 Ryampo hnë wëlaű wahnah hna njëcfakëhniwo wamëleka mbëd gë waki űi ñërya sanu nte rëmpëhnik untavah Wën ale wok kantëm.

8 Idanc Wënu űa do gë fanka falëwu fa pëbënëko Cery űi gë hwëcic. Ahnë kodilohna tënk hnam hafo pad wakata mbëd gë waki mba wamëleka mbëd gë waki űi.

16

Soűe wakata mbëd gë waki űa

☆ 15:5 15.5: Vantiyehn 7.44

¹ Ga ndécèk watac, nkwèryèbu kopa sankaf hnè Cery Wèn, le lehnédèhèhniwo wamèleka mbéd gè waki nji: «Yiryin do campehnèryin fop nkal li wañèrya mbéd gè waki ntavah mba Wèn.»

Kata ryènkwèryènk

² Aryènkwèryènk a njik campehn ñèrya ntèwu ña nkal hna: wahajèn wañeh do walavah ryafèkèhniwo vahnè vèle hwèhnako dahèse ntañ yapah do sèmbédèho ile liyiko mèntèlèni g'umè ÿa.

Kata higèna

³ Ahigèna ÿa campehnèk ñèrya ntèwu ña wov hna: wènka ña mbacalehn had sat asèm, do fop vile yehèhna wov hna hwèhna sèl uwám wa cèmèni.

Kata rarèna

⁴ Ararèna ÿa campehnèk ñèrya ntèwu ña hnè garyèla hna do wahayalin hna: wènka mbacalehn sat.

⁵ Do nkwèryèbuha mèleka le hwèhnako imèk hnè wènka ga ntehnéd: «Catèru, wèjè ale ye do yeho, kabi wakiti wante liru ña acatèk;

⁶ Vahnè va campehnèni sat véfacah do wakila, sat ye fèna ile yèfaruhèhni ceni. Rac sanjèkèhni!»

⁷ Do nkwèryèbu kopa le watik hn'ile cènafe sadèha hna ga ntèkwad: «Ha, Ahwèhn Wèn Hwèhn Fanka Fop, wakiti wadèw hu ña pèbèka toña do usatah.»

Kata hnahèna

⁸ Ahnahèna ÿa campehnèk ñèrya ntèwu ña lav hna, do mawèryanik pèdèni vahnè va gè hwèdèh lèwu wa.

⁹ Vahnè va pèdèlehni gè uyakah samah; njewèdèni uwac Wènu ña ale hwèhna uwèka hnè wañi wakata, bare vèwècètana vankeya vantèw hni soje cèmbahnèniha.

Kata vèryèna

¹⁰ Avèryèna ÿa campehnèk ñèrya ntèwu ña hn'itinki nañ ntañ yapah hna: inañ ntèwu ña pèbèlehna umèhwèry. Vahnè va njeradèniho ryèw ÿa kabi korotèdèniho dus;

¹¹ njewèdèniha Wèn mbè ambin ña soje wahorot walèw hni wí do soje vanaj vantèw hni vi, bare vèwècètana vankeya vantèw hni vi.

Kata hwèhn mbéd g'iryaw

¹² Ahwèhn mbéd gè aryaw a campehnèk ñèrya ntèwu ña hnè sèn sankaf le wacik Efèrat: wènka ña mè nkuhènik pèhwètani nkañ vèhnañ vèle watif ipèhna lav.

¹³ Tac, hnè wès fato, hnè wès ntañ yapah do hnè wès kila wamèr, nuñu ga canèf wahakili warar wañeh had wafor wasanjink.

¹⁴ Vèyin ye wahakili Sintani, wale lid wafèmpèhnañ. Njidèni cap vèhnañ vèwè nkal fop, ndanko mbarèpèlèhni soje wèt fac sankaf Wèn Hwèhn Fanka Fop.

¹⁵ Ahwèhn a ntehnèk: «Wèlin nkeryibu had ale. Mbetak ale heryèk do woryerik viyi vilèwu va, g'antè nji wètata fo soje antè tav nuyi usèfèhnañ lèwu wa.»

16 Wahakili Sintani w̄a mbarëpënihëhni vëhnaŵ va hn'ile macik gë Wa-ebëre ɲa Arëmagedon.

Kata hwëhn mbëd gë wahi

17 Ahwëhn mbëd gë vëhi ŷa campehnëk ñërya ntëw̄u ɲa sël hna do cahñëk hnë Cery Wën hna kopa sankaf le w̄atik tinki ahnaŵ hna ntehn: «Antiyak!»

18 Tac pëgwëlehn taɲ mbiliñëtënd, wakopa, wakopa waparar, do nkal iɲa ñënkalehn ðus g'ante nkok diyahna kobëri ga nkehahnëk ahnë nkal li.

19 Nkol cankaɲ ɲa capëko warar do vankol wayal w̄a fop mbëvëko. Wënu ɲa ndënkwëtajëko nkol cankaɲ nte w̄acëde Babilon njëdahnna ñërya ñen ntawah cankaɲ ntëw̄u.

20 Fop watinti ɲa nambiko do wahuɲ w̄a njoko.

21 Wagurye wante rëkëhnëd wakilo wafëhw wahnah g'imbëd (45) g'ambin njohahnidëhëhniw̄o vahnë va do vahnë va njewëdënihawo Wënu ɲa soɲe kata wagurye kabi iɲi kata nkeho ulakëmak.

17

Intaw̄ yapah g'ale wafad

1 Tac, aryampo hnë wamëleka mbëd gë waki hna wante wënkëk vañërya mbëd gë vaki va njijëk ntehno: «Yij, tufëdëmi kitiɲa asëval ale yëtahnik igwafa cankaɲ, umë ye Babilon, ale lañak tëfary wasën hna.

2 Vëhnaŵ vëvë nkal va g'umë nkwaɲadëni do vële ye nkal va ndëwëni uñen nte nkwaɲadëni.»

3 Tac Iyir Ipacah njihahniko do mëleka ŷa njoko hnë wula hna. Hnam nuɲuha asëval kayëka ntaŵ bëntëvëntak nte herik fop mbahn ntëw̄u hna w̄ac wayëw̄ Wënu do hwëhnaɲ vankaf mbëd gë waki do wamiry pëhw.

4 Asëval a cudak viyi vële ye had ßulu gë vëntëvënt, kayëtak sanu, wëraka wafërën do wanjere. Mënkwëk vák hna ñërya sanu, nte fëbëka wëh do ronk nkwaɲa ntëw̄u.

5 Yëka lëw̄u hna keriko w̄ac ile hwëhnaɲ ufëhnëtahn soŵik:

«Babilon Cankaf,
hnëm vële wafad
do vankeya vakayah
vante ye nkal vi.»

6 Do nuɲuha asëval a ndëwëk sat vëfacah, rac ye sat wasede vële sëmëk soɲe Yesu. Ga nuɲuha apëmpëhnahnëkowo.

7 Tac mëleka ŷa ntehnëko: «Soɲe ye pëmpëhnahnëki? Apëyaðëmi ile pëhnëtahnëk asëval a do ntaŵ nte ryibëka ɲi nte hwëhnaɲ vankaf mbëd gë vaki do wamiry pëhw.

8 Ntaŵ tac nte nuru ɲi nkeho, ßare gona. Cahnid hatëh hatëw̄ah hna do njid gante mbëvëd. Do vëvë nkal va, vële wok vëherihna w̄ac kobëri wapëgwala ðuniŷa hna, hnë kayëte uwám, vahnë vërac pëmpëhnahnëdëhëhni ge nuniha intaw̄ iɲa, umë ale yeho, wok gona, do vokajëd.

9 «Wati ŷa ye le rëfëka kwëhnahnin wasery gë hakili facah nkweyahnin waji: vankaf mbëd gë vaki vi ye wahuɲ mbëd gë wahi le ndahëk asëval hna. Vërac ye fëna vëhnaŵ mbëd gë vëhi.

10 Imbëd fagant lëw̄ hni njoni, ahwëhn mbëd g'aryaŵ ŷa nkok naŵ, ahwëhn mbëd gë vëhi ŷa wok tëkina ten, ßare ante tëkid ɲa biyëdina.

¹¹ Ntaŵ ante yeho ŋi do wok gona, nke umë dënk ahnaŵ ahwëhn mbëd gë vërar. Umë ye fëna aryampo hnë mbëd gë vëhi hna do njid gante mbëvëd ka.

¹² «Wamiry pëhw wante hnuru ŋi ye vëhnaŵ pëhw vële wok vëhnaŵëna ten, bare wati ryampo, vëhni gë ntaŵ ŋa nuŷadëni uŵëka ahnaŵ.

¹³ Vëhni fop nkweŷyëla ndampo fo kwëhnani: njëdaniha ntaŵ ŋa fanka do wëka lëŵ hni.

¹⁴ Vëhni wëtarëdëha Fape fa, do Fape fa mëkëdëhëhni, kabi umë ye Ahwëhn vëhwëhn, do Ahnaŵ vëhnaŵ, do g'umë vële wacik va, vërhënyayik va, vële hahnëndak va, mëkëdënihëhni.»

¹⁵ Tac mëleka ŷa mbok ntehno: «Wasën wale hnuru wï, wale ntañahnëk asëval ale wafad ŷi, vëhni ye wabulunda, wakore wayabah, wayal do vanësa va.

¹⁶ Wamiry pëhw wante hnuru ŋi do ntaŵ ŋi ñëŵëdëniha asëval ale wafad, atëbëdëniha fop do tavëdëniha wëtata fo; tokëdëni mbahn ntëwu do mbëvendëniha gë hwëdëh.

¹⁷ Ha, Wënu ŋa kwëtëk hnë ntaŵary ntëŵ hni ntihahnëni vile pëhna nti va: njëdadëniha unaw ntëŵ hni ŋa ntaŵ ŋi, hafo pad wanës Wënu ŋa.

¹⁸ Awa, asëval ale hnuru ŷi, ankol cankaŷ ŋi ye nte hnaŵëhnikëhni vëhnaŵ vëvë nkal vi.»

18

Iyo Babilon

¹ Ga ndëcëk watac, nuŷuha mëleka haŵary ga cëlid g'ambin. Kwëhnako uŵëka sankaf do humpen hudëwu ha pëtehnëko nkal ŋa.

² Ndekako gë kopa sankaf:

«Njok! Babilon Samah ŷa njok!

Ambacak ryaha wayine,
ryaha wahakili waŵeh,
ryaha wasëry waŵeh do waŷëwïk.

³ Ha, fop wayal ŵa cenï uñen ntëwu nte liyehnedëhëhniwo kwëlëkwël le ñëŵëk Wën:

vëhnaŵ vëvë nkal va nkwaŷani g'umë,
do vëwaf vëvë nkal va mbetani soñe hnapul sankaf lëwu.»

⁴ Do fëna nkweŷyëŷu kopa haŵary le watik ambin hna ga ntehnëd:
«Cahnëryin aŋi nkol, bulunda mën,

danko antë ayentahniwu wameh wadëwu,
do antë ahnuŷantiwu wakata wante rëfëka ŋi.

⁵ Wameh wadëwu ŋa ndivëlëk hafo g'ambin do Wënu ŋa ndënkwëtajëk vantiyehñ vameh vambë iŋi nkol.

⁶ Diriyina had gante ntikëhni vëŷëntaŵ ka, bësaryina wahwënta wahi ile ntik ŷa.

Hnë ñërya uñen nte nkweñtëlehñëhñëhnikëhni vëŷëntaŵ va,
nkweñtëlehñëhñëryin uñen nte yaŵëk wahwënta wahi.

⁷ Ñahnëk dūs icëmb gë hnapul.

Nëšëd ntaŵary ntëwu hna:

“Ami, ahnaŵ, ntañahnëŷu tinki ahnaŵ.

Gela asëval ale cëmaryëk asan a do nuda muk ucay.”

Soñe rac, bësaryina uhorot do uŷëwëhñah sankaf!

8 Soŋe watac, fac ryampo fo njohahnēdēha waŋi wakata:
icēm, ucay, inte. Do mbēvēd gē hwēdēh.

Njaŋwēk Ahwēhn a Wēn hunte hitiŋēdēha.

9 «Fop vēhnaŋ vēvē nkal vēle wafak g'umē do ŷahēlēk hnapul lēŋu ŷa, akođeni do njahnađeni soŋe lēŋu ŷa, ge nuni hwēcic hwēdēh hunte mbēvand ŋa.

10 Añēwēdēni ŋaŋwēt soŋe ntakah iŷi horot do ntehnēdēni:

«“Kata! Kata! Babilon, nkol camah! Nkol yaŋwah!

Wati ryampo fo njijēk kitija hu ŋa!”

11 «Do vēwaf vēvē nkal va kođeni do njahnađeni soŋe lēŋu ŷa, kabi ahnē bokēdina ntaŋ viŷē vilēŋ hni va:

12 viŷē sanu, kori, wēraka walakēlah, wanjere, wafand wahihnah gē wawēntah, wađēhwa wadakēlah do fop vile fērik gē beŋ iŋi, gē wađēhwa wapērēn, ile wudik, gē ryēhwēra do gē wēraka wawamah,

13 upih nte hnēŋēnēd rokētok, wađatikola do gē iduđ, uñen, wagu, pih do watoka, wuhni gē wape, wafahnac gē wasaret, vēramp gē vēle fēlayik.

14 «Wadēwēl wađēntah wante valēkino ŋa ŋaŋwētaki, fop vēle wamahņeki vi do fētēf vi cēvaryiki do bokēdēna nuyi.

15 Vēwaf vēle mbetēndanēk va ŋaŋwētiniho, soŋe ntakah uhorot lēŋu ŋa; kođeni do njahnađeni.

16 Ntehnēdēni:

«“Kata! Kata! Nkol camah ŋa

cudak wafand wahihnah fo

do gē pand bulu gē mbēntah nte hambēka ntaŋ

do kayētak sanu gē wēraka walakēlah gē wanjere!

17 Wati ryampo fo pērēkanik iŷi hnapul fop!”

«Do vēyaryary Sisikulu va fop, fop vēryokun ģnē wēnka va, añēwēni ŋaŋwēt.

18 Ante nuhni hwēcic hwēdēh hunte mbēvahņēf ŋa ndekaniho:
“Añēhne nkol ga kēñēlahņēni anji nkol cankaŋ!”

19 Pihani vēf ģnē vankaf vantēw hni, koni, do njahnani:

«“Kata! Kata, nkol camah

ante vētēndanēkēhni fop vēle hwēhņak wasisikulu ģnē wov hna!

Wati ryampo fo pērēkanik fop!”»

20 Kopa ŷa mē mbok ntehnēk: «Ambin, natēryi ŷi soŋe ile pērēkanik nkol ŋi!

Natēryiŋu, wuhņē fēna, vēfacah, vēfayik do wakila,

kabi Wēnu ŋa kitijēka soŋe wēh ile ntiku ŷa.»

21 Awa mēleka hwēhņ fanka ryampo nufēk taka dēnah, mē ntonjēk wov hna ntehnatēnd:

«Koyēna, gē fanka pērēkanēde Babilon nkol camah do mbokēdēna nuyi.

22 Do mbokēdēna nkwēry ŷal hu

kopa nkaŋ vērēmp tēmp,

vēsēl takēralu do vēlēnkwa,

fēna wēla aseryah aryampo gedina ŷal hu hna.

Do fēna kopa tank gē hont bokēdēna nkwēryi ŷal hu hna.

23 Humpen lampu ŷa bokēdina pēt ŷal hu hna.

Kopa aŷēlah ahasēk gē asēvalu bokēdēna nkwēryi ŷal hu hna.

Vëyin fop koyëna nkef kabi vëwaf vëlëw hu va yeho vëhnaÿah vëvë nkal va, do kavëla hu ña tokakëhni fop wayamani ña.

²⁴ Mbëvehnëferu kabi ÿal hu hna tëkatik sat wakila gë vëfacah fop, vële ryawïk nkal li.»

19

Hnëw wëka ambin

¹ Ga ndëcëk watac, nkwëryëbu had kopa bulunda samah mbin hna le ryekadëho:

«Aleluya!

Ipeh ña, icëmb ija do gë fanka fa vëhni Wën fu hna nke.

² Vakitiña vantëwu va catëk do toña ye.

Kitiñëka asëval ale yëtanik gwafa ntëwu,

ale ronkënëdëho nkal gë gwafa ntëwu,

koroteyehnëhëka soje sat vëryokuj vëlëwu va.»

³ Mbok nësëni kat:

«Aleluya! Hwëcic hwëdëh hunte mbëvahnëf Babilon Samah ña kayëndaf dol do gë kantëm!»

⁴ Tac vacërakëlo wafëhw wahi gë vëhnah (24) do wulaw wahnah (4) wa ndëkwëhnëniho, cëmbëniha Wënu ña ga ntañak tinki ahnañ hna nësätëndëni: «Nke koyëna! Aleluya!»

⁵ Tac cahnik kopa mbë tinki ahnañ hna ntehn:

«Cëmbëryina Wën fu ña, wuhnë fop vëryokuj lëwu, wuhnë, vëhinhah gë vëryindah, vële ntakëf g'umë!»

⁶ Do nkwëryëbu had kopa bulunda yabah, had kopa wavonkëlo wënka wacankaf, do had wakopa waparaf, nësätëndëni:

«Aleluya! Ahwëhn Wën fu ña Ahwëhn Fanka Fop ÿa tufahnëk inaw ntëwu ña.

⁷ Natëfu, nëgëfu,

cëmbënëfuna kabi ambënt ñël Fape fa tëkik, do ale tëhna a këbënak.

⁸ Mawëryahnik cudfa viyi vihinhah vëfëtëpët

do vëfacah, viyi vihinhah vi ye vantiyehn vacatah mba vëfacah.»

⁹ Mëleka ÿa më ntehnëko: «Kerëry: Mbetani vële wacik hnë mbënt Fape fa!» Më mbok ntehnëko: «Wañi ye wanës paryi Wënu ña.»

¹⁰ Tac ndëkwëhnëbu hnë wapary mëleka hna sëmbahnëwë, bare umë ntehnëko: «Kehary antë ali wañi! Ami ye arëfëlënta hun ÿa ðoku hna, wëjë gë vëyënta hu, vële ye wasedë Yesu. Ha, fop wante pëyahnëdëni wakila ña, wëba Yesu ye had gante tufëkëhni Iyir Wën ka. Awa cëmbëryehna Wënu ña fo!»

Soje viyë mbëf gë wahi vile ryëcëtaf

1. Soje ale hayëka pahnac yah

¹¹ Tac nubu ambin ña pidëtak do wëlinëha pahnac yah. Ale hayëka ÿa wacëdë Ahahnëndak do Toña. Kitiñëf do mëtaryëf g'usatah.

¹² Vinkër vidëwu va nkeho had humpen hwëdëh; pënkwako vapënk ahnañ; akwëhnako wac ile herik hnë mbahn dëwu hna do wok yëtina afo umë.

¹³ Acudako cud nte hoyik hnë sat. Wacik: «Wanës Wën».

¹⁴ Wasodaŋe wavë ambin tēfalēdēnihaŋo hnē wafahnac wayah, vēhni fop viyē vēyah do vēfach cuŋaniho.

¹⁵ Hnē wēs lēwu hna canēdēho sēlame ŋakah soŋe ndafahnēhni wayal ŋa. Keryēdēhēhni gē ryoko ryēhwēra, ŋwēyehnéf waresen hnē tank camah ntawah mba Wēn Hwēhn Fanka Fop.

¹⁶ Hnē cud ntēwu hna do hnē mbuf ntēwu hna kerik ŋac: «Ahnaw vēhnaŋ do Ahwēhn vēhwēhn».

2. Ambēt Wēn soŋe wasēry

¹⁷ Tac nuŋuha mēleka ryampo ga kahnēk lav hna. Ndekahnēkēhni gē kopa sankaf fop wasēry wale watēf cēmēt ambin hna: «Yijēn, ŋarēpēlin soŋe ambēt cankaŋ mba Wēn,

¹⁸ soŋe aroku mbahn vēhnaŋ, mbahn vēsankaf wasodaŋe, mbahn vēhwēhn fanka, mbahn wafahnac do gē vēle hayēkēhni va, mbahn fop vēle ye vēramp gē vēle wok vēyena vēramp, vēhinhah gē vēryēndah.»

3. Soŋe ntaŋ ŋa gē kila wamēr

¹⁹ Do nuŋuha ntaŋ ŋa, vēhnaŋ vēvē nkal va gē wasodaŋe walēw hni. Mbarēpēlēni mētaryēniha ale hayēka pahnac yah ŋa gē wasodaŋe walēwu ŋa.

²⁰ Pēlaniha ntaŋ ŋa gē kila lēwu ŋa vēle liko haryēnk w lēwu viŋēmpēhnahnah wante tokahnēkēhniwo vēle hwēhnac yavēta ntaŋ ŋa do sēmbēdēho wētēlētā lēwu. Fop vēhni vēhi tak ntonjini vēfērēn fo hnē lant hwēdēh hn'ile ŋagēf uvēd.

²¹ Vēyēntaŋ va fop mbēvēni gē sēlame le sanidēho hnē wēs ale hayēka pahnac ŋa, do fop wasēry ŋa pihnēniho vimbahn vidēw hni va.

20

Wabēhn wuli

4. Soŋe pēla Sintani

¹ Tac, nuŋuha mēleka ryampo ga cēlif g'ambin. Amēnkwēko hnē vāk lēwu hna sēdēta hatēh hatēwah gē vankēnca vantēnah.

² Mē pēlaka fato fa, lēn sēr ile ye yine do Sintani, do ŋaba soŋe wabēhn wuli.

³ Mē ntabēka hnē hatēh hatēwah, piŋēk gē sēdēta hatēh ha, g'antē mbok tokahni wayal ŋa, hafo pad wabēhn wuli ŋa. Ge ndēcēk watac, tēfēka tavi soŋe toye fo.

⁴ Do nuŋu watinki vēhnaŋ. Vēle yijēf ntaŋani va, njędayini fanka kitijahnēni. Nuŋu fēna wayiry vēle lēpētik vankaf va soŋe uceŋeya ntēw hni wēba Yesu do wanēs Wēn, do fop vēle wok vēsēmbēlahna ntaŋ ŋa g'ile wētēlētēk g'umē do wok vēhwēhnana yavēta lēwu yēka lēw hni hna ma vāk lēw hni hna. Mbokajēniho hnē uwām hna do naŋwēniho gē Kēris ŋa hafo wabēhn wuli.

⁵ Umē ye iŋēhn ndēnkwēryēnk w ŋa. Vēsēm vēyēntaŋ va vēvokajēna hnē uwām hna ani gē padahn wabēhn wuli ŋa.

⁶ Mbetani do vēyahnik Wēn nkeni vēle yentahnik hn'iŋēhn ndēnkwēryēnk hna. Hnē vēhni icēm kigēna ŋa kwēhnana fanka; vēhni yēf vēsēna vēva Wēn do gē Kēris ŋa, do naŋwēdēni g'umē wati wabēhn wuli ŋi.

5. Soje itav Sintani

⁷ Wati nte padëf wabëhn wuli ña, Sintani ÿa tavëde gë kaso lëwu,

⁸ do njiđ tokahni wayal, wale wacik Gog gë Magog, hnë vacape vanah hnë ðuniÿa li. Umë varëpëdëhëhni soje wët: iyađ ntëw hni ña nke had nkerëyal mbë wov.

⁹ Më campëni ðuniÿa li fop do kwërëlehnëni sary vëfacah, nkol nte ñahnëk ðus Wënu ña. Bare cëliko ambin hna hwëdëh mbëvehnëlehnëhni fop.

¹⁰ Do Sintani ile rokađëhëhniwo ÿa, ntabiko hnë lant hwëdëh gë vëf le fëdëf, ðarël ntaw ña gë kila wamër. Korotëdëni ðus g'anent gë g'umëd soje kantëm.

6. Soje ikitij

¹¹ Tac nubu tinki yah sankaf ahnaw a do ale lañak. Haryënk w lëwu nkal ña gë ambin ña nkaryëni hara vëravëna dahëse,

¹² do nufuhëhni vësëm va, vëryëndah gë vëhinhnah, kahnëni haryënk w tinki hna, do vakayëte va piđëtiko. Kayëte kawary fëna piđëtiko: kayëte uwám wa, do vësëm va kitinjiniho gante ntiniho ka, gante kerik hnë kayëte ka.

¹³ Wov ÿa mbësahnëkëhni vësëm vëlëwu va, icëm ña gë ÿëwa vësëm ÿa mbësahnëkëhni vësëm vëlëwu va, do ale-wo-ale kitinjiko gante ntiko ka.

¹⁴ Tac icëm ña do ÿëwa vësëm ÿa ntonjiko hnë lant hwëdëh hna. Lant hwëdëh ye icëm kigëna ña!

¹⁵ Do ale-wo-le woko kerina hnë kayëte uwám hna ntonjiko hnë lant hwëdëh hna.

21

7. Soje ambin kasëk gë nkal kasëk

¹ Tac nubu ambin kasëk do gë nkal kasëk. Ambin ndënkwëryënk w ña do g'inkal ndënkwëryënk w ña nambiko, do wov ÿa golohna.

² Do nubu ga cëlëf hnë ambin hna, ðarël Wën hna, nkol pacah, Yerusalem kasëk, had asëval ale hëbënak soje asanu fac ñël hna.

³ Do nkwëryëfu kopa sankaf le watik tinki ahna w ntehnatënd: «Yëkëry: idëf Wënu ña gë vahnë va nke. Antëdëf gë vëhni, ankedëni bulunda lëwu. Umë ðënk gë vëhni nkef, Wën hudëw hni ye f.

⁴ Apëhwëcëdëhëhni fop wagwën vinkër vidëw hni hna. Cëm ña gofina, ma usay, ma wako, ma horot; ðuniÿa sër ÿa nambik.»

⁵ Ale lañak tinki ahna w hna ntehnëk: «Wëlin g'antidëfu fop viyë vëhasëk.» Do mbok ntehn: «Kerëry: Wanji wanës ye wante hođe kwëtahni do ye toña.»

⁶ Do mbok ntehno: «Antiyak. Ami ye Alëfa gë Omega, Wapëgwala do gë Wapuyala. Ale njok wënka njëdädfëfuhä aki fo hayalin wënka uwám.

⁷ Ale wëkëk a nuÿad intëw, nkedëfu Wën hudëwu do umë ye f fatah mën.

⁸ Bare soje vëhëmak va, vële wok vëhahnëndana va, vëwëh va, vëryaw vahnë va, vële wafad va, vëhav va, vële yëfad wasank va, do fop vëwër va, sah lëw hni ÿa hnë lant le hëvëf hwëdëh nke; umë ye icëm kigëna ña.»

Soje Yerusalem hasëk

⁹ Tac aryampo hnë wamëleka mbëd gë vëhi hna ale wënkëko vañërya mbëd gë vaki va tëmpah wëkata mbëd gë waki ña njijëk do ntehnëko: «Yij, tufëdëmina ale hwëhnik a, ale ñëlëd Fape fa.»

¹⁰ Awa, Iyir Ipacah ña njijëk hnë ÿal mën do njoko yan hnë kuñ cankaf, do tufëko Yerusalem, nkol pacah ña, nte sëlïd ambin ñarël Wën hna.

¹¹ Pëtëdëho gë icëmb Wënu ña. Mpen ntëwu ña mëntëlëko gë taka dakëlah, had taka nte ravëd nuyi kamëhni lëwu ÿa.

¹² Akwëhnako kece ryindah do hnañah. Kwëhnako warënka pëhw gë wahi (12) do haryënk wënkawo nkeho mëleka ryampo do hnë rënka-wo keriko uñac: uñac wahnënk pëhw gë wahi (12) vutah Isërayel va.

¹³ Nkeho gë pëhna lav warënka warar, gë farëhw warënka warar, gë farahann warënka warar, gë njoya lav warënka warar.

¹⁴ Kece vankol ÿa njëryiko hnë wëraka pëhw gë wahi (12) do hnë itakawo keriko uñac wëfayik pëhw gë wahi (12) Fape fa.

¹⁵ Mëleka le hnësëhnëdëho ÿa mënkwëko ÿëña sanu soñe ñañahn nkol ña, warënka wã do gë kece lëwu ÿa.

¹⁶ Nkol ña këñëlahnëko vacape vi fop: yary ña këñëlahnëko gë yank ña. Añañëko gë ÿëña ile mënkwëko ÿa, ndëkwëk wayëña wawuli pëhw gë wahi (12,000). Yary ña, yank ña do gë yihn ña këñëlahnëko.

¹⁷ Ñañëk kece ÿa, ndëkwëk wayëña keme gë wafëhw wahnah gë wahnah (144), ÿëña wahnë mbalëthnëdëho.

¹⁸ Kece nkol ña njëryiko gë wëraka walakëlah waryunënkah do nkol ña nkeho sanu facah fo ile wëntëlëk gë sëleku facah.

¹⁹ Hnë wëraka wale njëryahniko kece vë nkol ÿa nkeho fop wasifa wëraka walakëlah. Taka dakëlah ndënkwëryënk wã ña yasëp yeho, kigëna ña safir, tarëna ña nkeho kalësëdëwan, nahëna ña emërod,

²⁰ Bëryëna ña sarëdëwan, kwëhn mbëd g'iryaw ña wakorënalin, kwëhn mbëd gë wahi ña wakërisolit, kwëhn mbëd gë warar ña waberil, kwëhn mbëd gë wahnah ña watopas, kwëhn pëhw ña kërïsoféras, kwëhn pëhw gë ryampo ña iyasent, kwëhn pëhw gë wahi ña ametisët.

²¹ Warënka pëhw gë wahi (12) wã yeho wanjere pëhw gë wahi (12). Rënka-wo uyere ryampo fo ye. Do ankaw hnëm mbë nkol ña nkeho sanu facah had sëleku lancã ile ravëd nuyi hamëhni lëwu.

²² Bare Cery Wën Cankaf gelohna hnë nkol tac kabi Ahwëhn a Wën Hwëhn Fanka Fop fa ye Cery tac, ndampo fo gë Fape fa.

²³ Nkol ña balëlahna lav ma lepera soñe penënda, kabi idanc Wënu ña penëka, do Fape fa humpen hudëwu ha ye.

²⁴ Wabulunda njasëdëni hnë mpen ntëwu hna, do vëhnañ wëvë nkal va njojëdëni wahnapul walëw hni wã.

²⁵ Warënka walëwu wã bokëdina pida kabi umëd ña bokëdina nke.

²⁶ Njojëde hnapul gë untënah wabulunda ña.

²⁷ Ñoñ ile wok pacëna bokëdina tënk hnë nkol tac, lakënde wële lid ile wok catëna ÿa do wëwër va; wële herik wac hnë kayète uwám mba Fape fa fo rënkëd.

22

¹ Tac, mëleka ÿa tufëko garyëla sankaf wënkawo uwám wã ile yalidëho hnë tinki Wën hna do Fape hna, pëtatënd had sëleku.

² Fagant yëwä vä nkol yä do cant garyëla hna nke atëh uwám nte lëwëd wahwënta pëhw gë wahi (12) bëhn hna. Lepera-wo-lepera antëwëd, do yaryef lëwu yä njehnahnëdëniho wabulunda ña.

³ Ntavah Wënu ña njamënik, kata godina. Tinki Wënu ña do gë Fape fa yedf nkol hna, do vëryokuñëhn Wën va ndokuñëhnëdëniha g'icëmb.

⁴ Anudëni yëka lëwu yä do wac lëwu yä nkef hnë yëw lëw hni hna.

⁵ Bokëdina nke umëd, vahnë va vëvokëdina mbalëhni humpen lampu, ma humpen lav, kabi Ahwëhn Wënu ña campehnëhnëdëhëhni humpen hudëwu ha, do nawëdëni kantëm.

⁶ Tac mëleka mbok nteho: «Wañi wanës ye wante hode kwëtahni do ye toña. Ahwëhn a, Wën wahakili wakila, payika mëleka lëwu yä tufëhni vëryokuñ vëlëwu va ile rëfëka tëki biyëdina.»

⁷ Yesu më ntehnëk: «Njiëdëfu biyëdina. Mbetak ale wawëhnëk wanës Wënu ña wante ye kayëte li.»

⁸ Ami, San, nkwëryëbu do nubu watac. Ante nkwëryëbuho do nubuho ña, ndëkwëhnëbuho wapary mëleka le rufahnëdëho watac ña, sëmbahnëwä.

⁹ Bare ntehnëko: «Antë ali wañi! Arëfëlënta hu doku hna yebu, gë wëjë do gë vëyënta hu wakila ña, do gë vële hwëtaf wanës wade herik kayëte hna. Wënu ña fo rëfëka asëmbënd.»

¹⁰ Mbok nteho: «Antë asowëhni vahnë va wanës wante ye kayëte li, kabi wati le hahnëdik soje vëyin va tëhajëk.

¹¹ Ale rumpak a nko ntind watumpak, ale wok pacëna yä nkonti hnë ronkah hna, bare asatah a nko ntind usatah do afacah a pacëna kat.»

¹² «Wëli, njiëdëfu biyëdina. Njonëhnëdëfuha ami dënk ale-wo-le ile rëfëka nuña yä, vësawä gante ntik ka.

¹³ Ami ye Alëfa gë Omega, Aryënkwëryënkwa a gë Arëkwa yä, Wapëgwala gë Apuyala ña.

¹⁴ «Mbetani vële ryagëd vacuaf vantëw hni: tënkëdëni gë warënkä vë nkol wä do tokëdëni atëh uwám wä.

¹⁵ G'ipër nkeni wabe ña do gë vëhav va, vile wafaf do vëryaw, vële sëmbëd wamën wamër, ale-wo-le yahnëk ma lid wamër!

¹⁶ «Ami, Yesu, payëbuha mëleka mën yä njonëhniwu inji cedëya soje vacery sali. Ami ye hnënk David, ikol nte fëtëd nkëhnëfacëd a.»

¹⁷ Iyir ña gë ayëlik a nësëni: «Yij!» Ale-wo-le wëryëk yä nës: «Yij!» Ale-wo-le njok wënka ña nij. Ale-wo-le yaf wënka uwám ña, nij centi aki fo.

¹⁸ Ale-wo-le wëryëk wanës wante kerehnëko Wënu ña hn'ani kayëte, paryi pëyafëmu: gë ahnë nkwënëk inë, Wënu ña nkwënëhnëdëha wakata wante herik hnë kayëte tac.

¹⁹ Do ge ahnë nayëtëk wanës inji kayëte, Wënu ña nwanjëdëha sah lëwu yä hnë atëh uwám do hnë nkol pacah hna.

²⁰ Yesu pëyahnëk wañi fop toña ye do ntehn: «Ha, njiëdëfu biyëdina.» Nke koyëna. Yij, Ahwëhn Yesu!

²¹ Arabi ipërëna Ahwëhn a Yesu nke gë wühnë fop!